

H. P. Blavatsky

SALAINEN OPPI

I OSA

H. P. Blavatsky

SALAINEN OPPI

I OSA – MAAILMAN SYNTY

SALAINEN OPPI

TIETEEN, USKONNON JA FILOSOFIAN SYNTEESI

kirjoittanut

H. P. Blavatsky

”Hunnuttoman Isiksen” tekijä

Suomentaneet V. H. V. ja P. E.

Uudelleen muokannut suomennoksen ja vuoden 1888
englanninkielisen alkutekstin pohjalta Pirkko Carpelan

SATYÂN NÂSTI PARO DHARMAH

Totuus on uskontoja korkeampi

Ensimmäinen osa

MAAILMAN SYNTY

e-kirja

ISBN 978-951-98922-5-2

H. P. Blavatsky
SALAINEN OPPI
I OSA – MAAILMAN SYNTY

Alkuteos
H. P. Blavatsky
The Secret Doctrine
VOL. I – COSMOGENESIS
Pasadena-editio 1999
Photographic Facsimile of the
Original Edition of 1888

Suomentaneet V. H. V. ja P. E.
Uudelleen muokannut suomennoksen
ja vuoden 1888 englanninkielisen
alkutekstin pohjalta Pirkko Carpelan

e-kirja

ISBN 978-951-98922-5-2

Tekstin lomassa merkintä:

[e1] = englanninkielisen alkuteoksen sivu nro 1

[s10] = v. 1910, 1970 jne. ilmestyneen suomenkielisen kirjan sivu 10

SISÄLLYSLUETTELO

Alkulause	vii
Esipuhe	exvii

I OSA

MAAILMAN SYNTY

JOHDANTO	e1
Maailman vanhin käsikirjoitus ja sen symboliikka	e2
Yksi elämä – aktiivinen ja passiivinen	e4
Salainen oppi – panteismi – ateismi	e6
”Avaruus” kaikissa uskonnoissa ja okkultismissa	e9
Seitsemän kosmista elementtiä – ihmiskunnan	
Seitsemän Rotua	e12
Salaisen opin kolme pääperiaatetta	e14
Säkeistöjen kuvaus Dzyanin kirjasta	e20

I OSA – I KIRJA

KOSMINEN EVOLUUTIO

SEITSEMÄN SÄKEISTÖÄ DZYANIN KIRJASTA	e27
I SÄKEISTÖ – UNIVERSUMIN YÖ	e35
Seitsemän ikuisuutta	e36
”Aika”	e37
Maailmanjärki ja dhyâni-chohanit	e38
Nidâda ja mâyâ: kurjuuden syy	e39
Suuri hengitys	e43
Oleminen ja olemattomuus	e45
Dangman silmä	e47
Âlaya ja maailmansielu	e49
II SÄKEISTÖ – AJATUS ERILAISTUMISESTA	e53
Absoluutti ei tunne itseään	e55
Elämän itua ei vielä ollut	e57
Universumi oli vielä piilossa jumalaisessa ajatuksessa	e61

III SÄKEISTÖ – KOSMOKSEN HERÄÄMINEN	e62
Suuri värähtely	e63
Luonnon symbolit	e65
Lukujen voima	e67
Logokset ja lohikäärme	e73
Astraalivalo	e75
Alkusäteilyt universumista	e79
Olemisen verkko	e83
Tietoinen sähkö – fohat	e85
IV SÄKEISTÖ – SEITSEMÄISET HIERARKIAT	e86
Tulen pojat	e86
Universumin käyttöväline – dhyâni-chohanit	e89
Äänen sotajoukko	e93
Puhe ja mieli	e95
Ogdoadi ja heptadi	e99
Tähtien ”Valon pojat”	e103
V SÄKEISTÖ – FOHAT, SEITSEMÄISTEN HIERARKIOIDEN LAPSI	e106
Tulinen pyörretuuli ja alkuperäiset seitsemän	e106
He aikaansaavat fohatin	e108
”Jumalien” vastaavuus	e113
Luonnon ”prinsiippien” evoluutio	e119
Tulen mysteeri	e121
Elementtien salaisuus	e123
Tabernaakkelin neliömuoto	e125
Planeettahenget ja lipikat	e129
”Älä mene yli” -piiri	e130
Sideerinen Elämän kirja	e131
Sielun pyhiinvaellus ja sen ”lepo”	e134
VI SÄKEISTÖ – MEIDÄN MAAILMAMME, SEN KASVU JA KEHITYS	e136
Logos	e136
Naisellisen logoksen mysteeri	e137
Seitsemän laya-keskusta	e138
”Elementaari-idut”	e139
Elementtien kehitys	e140
Maailmojen rakentaminen	e145
Neutraali keskus	e147
”Kuolleet” planeetat – kuu	e149

MUUTAMIA VARHAISIA TEOSOFISIA VÄÄRINKÄSITYKSIÄ	e152
Planetaariset jaot ja inhimilliset prinssiipit	e153
Kuu	e155
Egon muodonmuutokset	e159
Seitsemäinen ketju	e161
Muiden planeettojen suhde maapalloon	e163
SELITYKSIÄ JOTKA KOSKEVAT PALLOJA JA MONADEJA	e170
Kuuketju ja maaketju	e172
Maapallo, kuun lapsi	e173
Monadien luokittelu	e175
Monadin määrittely	e177
Kuumonadit – pitrit	e179
Kolmoisevoluutio luonnossa	e181
VI SÄKEISTÖ – JATKUU	e191
”Luominen” neljännessä kierroksessa	e191
”Kiros”, ”synti” ja ”sota”	e193
Taistelu elämän puolesta ja maailmojen synty	e202
Adeptit ja Pyhä saari	e207
VII SÄKEISTÖ – IHMISEN VANHEMMAT MAAN PÄÄLLÄ	e213
Hierarkioiden jaottelu	e214
Olemisen vastaavuudet	e221
Mikä inkarnoituu eläimelliseen ihmiseen	e233
Ihmisen muodostaminen: ajattelijat	e238
Okkulttinen ja kabbalistinen pneumatiikka	e243
Âkâsha ja eetteri	e257
Näkymättömät ”elolliset yksiköt”	e259
Okkulttinen elollinen kemia ja bakteerioppi	e261
Vartija ja hänen varjonsa	e265
Jumalien varjojen kansoittama maapallo	e267
YHTEENVETO	e269
Salaisen opin ydin	e273
Hermes kristillisessä puvussa	e285
Joitakin okkulttisia aforismeja	e289
Luonnon seitsemän voimaa	e293

I OSA – II KIRJA

SYMBOLIIKAN KEHITYS SUUNNILLEEN AIKAJÄRJESTYKSESSÄ

I	SYMBOLIIKKA JA IDEOGRAMMIT	e303
	Embleemin ja symbolin välillä ero	e305
	Äänen maaginen voima	e307
	Mysterikieli	e309
II	MYSTEERIKIELI JA SEN AVAIMET	e310
	Egyptin monet uskonnot	e311
	Juutalaiset ja heidän järjestelmänsä	e313
	Mooses kopioi Sargonilta	e319
	Muinaisten symbolien identtisyys	e323
III	ALKUPERÄINEN SUBSTANSSI JA JUMALALLINEN AJATUS	e325
	Jumalallinen ajatus vai tuhkamainen aine	e327
	Eetteri ja järki	e330
	Seitsemän prakritia	e335
	Mystinen tuli	e339
	Yksi tiedonpuu	e341
IV	KAAOS – THEOS – KOSMOS	e342
	Kaaoksen ja hengen yhtymä	e343
	Mielen synty	e345
V	SALATTU JUMALUUS, SEN SYMBOLIT JA HIEROGLYFIT	e349
	Gnostinen idea	e351
	Jumalien kansainvälinen vastaavuus	e355
VI	MAAILMANMUNA	e359
	Munasta syntyneet logokset	e363
	Siivekäs maapallo	e365
VII	BRAHMÂN PÄIVÄT JA YÖT	e368
	Inhimilliset jumalat ja jumalalliset ihmiset	e369
	Jumalien jälleensyntyminen	e371
	Purânoiden ennustus	e377
VIII	LOOTUS UNIVERSAALINA SYMBOLINA	e379
	Eksoteerinen ja esoteerinen	e381

	<i>Varhaisen fallismin puhtaus</i>	e383
	Egyptiläinen lootus	e385
IX	KUU, DEUS LUNUS JA FOIBE	e386
	Vilkaisu kuumyyttiin	e387
	Avain kuuhun	e389
	Kopioita ja alkuperäisiä	e393
	Kuu, kaksisukuinen	e397
X	PUUN, KÄÄRMEEN JA KROKOTIILIN PALVONTA	e403
	Symbolien rappeutuminen	e405
	Seitsenpäiset lohikäärmeet	e407
	Lohikäärme ja krokotiili	e409
XI	DEMON EST DEUS INVERSUS	e411
	Kuolema on elämä	e413
	Enkelien lankeemus	e418
	Legendan muodonmuutos	e421
XII	LUOVIEN JUMALIEN TEOGONIA	e424
	Ympyrän piste	e426
	Logos eli verbum	e429
	Luomistekijät	e432
	Hierarkioiden identtisyys kaikissa uskonnoissa	e438
	Ero arjalaisen ja seemiläisen järjestelmän välillä	e444
XIII	SEITSEMÄN LUOMISTA	e445
	Gnostilainen ja hindulainen versio	e449
	Purânoiden seitsemän ”luomista”	e450
XIV	NELJÄ ELEMENTTIÄ	e460
	”Jumalat” ja ”elementit”	e463
	Elementtien kieli	e464
	Elementtien pakanallinen ja kristillinen palvonta	e467
XV	KUAN-SHIH-YIN JA KUAN-YIN	e470
	Kuan-shih-yin ja fallismi	e471
	Todellinen merkitys	e472

IOSA – III KIRJA

LITE

TIEDE JA SALAINEN OPPI VERTAILUSSA

I	SYY NÄIHIN LIITTEISIIN Okkultismi vastaan materialismi Mystiikan sapatti	e477 e479 e481
II	NYKYAIKAISET FYSIIKANTUTKIJAT SOKKOSILLA	e482
III	”AN LUMEN SIT CORPUS AN NON” Hypoteettinen eetteri Tieteellisiä teorioita sen rakenteesta	e483 e485 e489
IV	ONKO PAINOVOIMA LAKI? Intelligenssejä vai sokeita voimia? Syy vetovoimaan	e490 e493 e498
V	KIERTOLIIKKEEN TEORIAT TIETEESSÄ Vastakkaisia hypoteeseja Enemmän hypoteeseja	e500 e502 e505
VI	TIETEEN NAAMIOT Mitä ”voimat” ovat? Okkultistien näkemykset Tieteellisiä ja okkultisia teorioita lämmöstä Tieteen atomit	e506 e506 e510 e515 e519
VII	ERÄÄN TIEDEMIEHEN TEKEMÄ HYÖKKÄYS TIETEELLISTÄ VOIMATEORIAA VASTAAN Eetteri ja atomit	 e523 e527
VIII	ELÄMÄ, VOIMA TAI PAINOVOIMA? Tri Richardson hermoeetteristä Aistit ja niiden vaikutus Liian paljon ”elämää” voi tappaa	e529 e531 e535 e539
IX	AURINKOTEORIA Alkuelementti Alkuaineet ja <i>meta</i> -alkuaineet Elämänpuu ja oleminen Prof. Crookes elementeistä	e540 e542 e546 e549 e552

X	TULEVAISUUDEN VOIMA	e554
	Keeley, tiedostamaton okkultisti	e557
	Eetterinväliset aallot	e561
	Äänen ja hajun salaisuudet	e565
XI	ELEMENTEISTÄ JA ATOMEISTA	e566
	Metafyysinen kemia	e569
	Mitkä ovat seitsemän planeettaa?	e575
	Jumalien syklinen lankeemus	e577
XII	MUINAISIA AJATUKSIA NYKYAIKAISESSA PUVUSSA	e579
	Kaikkivoipa ykseys	e583
	Kemian ”seitsemäs”	e585
XIII	UUDENAIKAINEN TÄHTISUMUTEORIA	e588
	Voimat ja emanaatiot	e591
	Mitä on tähtisumu?	e595
XIV	VOIMAT – LIIKKEEN LAJEJA VAI INTELLIGENSSEJÄ?	e601
	Elonprinsiippi	e603
	Okkulttinen ja fyysinen tiede	e605
XV	JUMALAT, MONADIT JA ATOMIT	e610
	Muinaisten kansojen jumalat – monadit	e613
	Monadi ja duadi	e617
	Elementtien synty	e621
	Hermes vai Huxley	e625
	Leibnitzin opetus	e627
	Monadit okkultismin mukaan	e632
XVI	SYKLINEN KEHITYS JA KARMA	e634
	Karmalliset syklit ja yleinen etiikka	e637
	Kohtalo ja karma	e639
	Karma-nemesis	e643
XVII	ELÄINRATA JA SEN IKÄ	e647
	Juutalaiset patriarkat ja eläinradan merkit	e651
	Eläinradan kierrokset	e656
	Hindulainen astronomia	e661
XVIII	YHTEENVETO KESKINÄISESTÄ ASEMASTA	e668
	Tiede myöntää tietämättömyytensä	e669
	Materialismi johtaa Eurooppaa kohti katastrofia	e675

Tämän teoksen omistan
kaikkien maiden ja kaikkien kansojen
tosi teosofeille,
sillä he ovat aiheuttaneet sen synnyn
ja heitä varten se on kirjoitettu.

[vii]

ALKULAUSE

Tekijä – tai pikemminkin kirjoittaja – tuntee tarpeelliseksi puolustella tämän teoksen pitkälistä viipymistä. Siihen on ollut syynä huono terveydentila ja työn suuruus. Nekään kaksi osaa, jotka nyt julkaistaan, eivät täytä suunnitelmaa eivätkä tyhjentävästi käsittele aiheita. Valmiina on jo suuri määrä aineistoa, joka käsittelee okkultismin historiaa sellaisena kuin se sisältyy arjalaisen rodun suurten adeptien elämäkertoihin, ja osoittaa mikä on ja minkälaisen tulisi olla okkulttisen filosofian vaikutus käytännölliseen elämään. Jos nämä osat otetaan suosiollisesti vastaan, ei vaivoja säästetä teoksen suunnitelman toteuttamiseksi kokonaisuudessaan.

Lisättäköön, että tätä suunnitelmaa ei ajateltu vielä silloin, kun teoksen valmistamisesta ensiksi puhuttiin. Niin kuin alkuaan ilmoitettiin, oli aikomuksena, että *Salainen oppi* olisi *Hunnuttoman Isiksen* korjattu ja laajennettu versio. Pian kuitenkin huomattiin, että ne selitykset, jotka voitiin lisätä niihin, jotka oli jo esitetty maailmalle viimeksi mainitussa ja muissa esoteerista tiedettä käsittelevissä teoksissa, vaativat aivan erilaista käsittelytapaa. Sen tähden nämä osat eivät sisällä kaiken kaikkiaan edes kahtakymmentä sivua *Hunnuttomasta Isiksestä*.

Tekijä ei pidä tarpeellisena pyytää lukijoilta ja kriitikoilta anteeksi kirjallisen esitystavan monia vikoja ja kirjassa mahdollisesti esiintyvää puutteellista englannin kieltä. Tekijä on ulkomaalainen ja oppi tämän kielen vasta myöhemmin elämässään. Englantia käytetään, koska se laajimmalle levinneenä parhaiten voi tulkita niitä totuuksia, joita hän on saanut velvollisuudekseen julistaa maailmalle.

Näitä totuuksia ei esitetä *ilmoituksena* eikä tekijä väitä paljastavansa mystistä tietoa ja saattavansa sitä ensimmäisen kerran julki maailman historiassa. Se mikä tähän teokseen sisältyy, löytyy näet hajallaan tuhansista kirjoista, suurten aasialaisten ja varhaisten eurooppalaisten uskontojen pyhistä kirjoituksista. Se on ollut kätkeytyneenä hieroglyfeissä ja symboleissa ja on tämän verhonsa vuoksi jäänyt tähän asti huomaamatta. Tässä on ainoastaan yritetty koota vanhimmat opit yhteen ja muodostaa niistä sopusuhtainen ja ehjä kokonaisuus. Ainoa etu, mikä kirjoittajalla on edeltäjiinsä nähden, on se, ettei hänen tarvitse turvautua omiin arveluihin ja teorioihin. Tämä teos on näet osittainen selvitys siitä, mitä hän itse on saanut oppia pitemmälle päässeiltä tutkijoilta, ja vain muutamissa yksityistapauksissa hän on sitä täydentänyt omien tutkimustensa ja havaintojensa tuloksilla. Monen tässä esitetyn tosiseikan julkaiseminen on käynyt välttämättömäksi niiden hurjien ja mielikuvituksellisten pohdiskelujen tähden, joihin monet teosofit ja mystiikan tutkijat ovat antautuneet viime vuosien aikana pyrkiessään, niin kuin he kuvittelevat, muodostamaan täydellistä järjestelmää niiden harvojen tosiasioiden perusteella, jotka heille on aiemmin ilmaistu.

On tarpeetonta selittää, että tämä kirja ei ole salainen oppi kokonaisuudessaan vaan se on valittu joukko katkelmia sen perusopeista, ja erityistä huomiota on kiinnitetty seikkoihin, joihin useat eri kirjoittajat ovat tarttuneet turmellen niiltä

kaiken totuuden kaltaisuudenkin.

Mutta lienee suotavaa tässä suurin sanoin lausua, että näissä niteissä esitetyt opit, olkoot kuinka katkonaisia ja epätäydellisiä tahansa, eivät kuulu yksinomaan hindulaiseen, zoroasterilaiseen, kaldealaiseen tai egyptiläiseen uskontoon eivätkä buddhalaisuuteen, islamiin, juutalaisuuteen tai kristinuskoon. Salainen oppi on näiden kaikkien ydin. Juontaen juurensa siitä eri uskontojärjestelmät ovat nyt tulleet sulautetuiksi takaisin tähän alkuperäiseen elementtiinsä, josta kaikki mysteerit ja dogmit ovat saaneet alkunsa, kehittyneet ja viimein aineellistuneet.

On hyvin luultavaa, että suuri osa yleisöä tulee pitämään tätä kirjaa mitä hurjimpana romaanina, sillä onko kukaan kuullut koskaan Dzyanin kirjasta?

Kirjoittaja on siis aivan valmis ottamaan päälleen kaiken vastuun siitä, mitä tämä teos sisältää, vieläpä kestämaan syytöksen siitäkin, että hän on itse sen kaiken keksinyt. Hän tietää hyvin, että siinä on paljon puutteellisuuksia. Hän ainoastaan väittää, että vaikka tämä uusi Genesis monesta näyttäneekin haaveelliselta, niin se ansaitsee loogisella yhtenäisyydellään ja johdonmukaisuudellaan sijan ainakin niiden ”työhypoteesien” rinnalla, jotka uudenaikainen tiede niin auliisti hyväksyy. Sitä paitsi se vaatii huomiota, ei vetoamalla mihinkään dogmaattiseen auktoriteettiin, vaan sen vuoksi että se liittyy läheisesti luontoon ja seuraa yhtenäisyyden ja analogian lakeja.

Tämän teoksen tarkoitus voidaan määritellä näin: osoittaa, että luonto ei ole ”atomien satunnainen yhtymä” ja näyttää ihmiselle hänen oikea paikkansa universumin järjestelmässä; pelastaa alennustilasta arkaaiset totuudet, jotka ovat kaikkien uskontojen perustana ja saattaa jossain määrin ilmi se perusyksyys josta kaikki uskonnot ovat lähteneet; lopuksi osoittaa, että luonnon salattua puolta ei nykyisen sivistyksen tiede ole vielä lähestynytäkään.

Jos tämä edes jossain määrin tulee täytetyksi, on kirjoittaja tyytyväinen. Tämä kirja on kirjoitettu ihmiskunnan hyödyksi ja se jää ihmiskunnan ja tulevien sukupolvien arvosteltavaksi. Alempaa tuomioistuinta ei tekijä tunnusta. Solvauksiin hän on totunut, panettelu on hänelle tuttua päivittäin, parjaukselle hän hymyilee äänettömällä ylenkatseella.

De minimis non curat lex.

[Pienimmistä ei laki välitä.]

Lontoossa lokakuussa 1888

H. P. B.

[xviii]

ESIPUHE

Hiljaa tulee kuunnella, lempeästi arvostella.
Shakespeare

Siitä asti kun teosofista kirjallisuutta on Englannissa alkanut ilmestyä, on tullut tavaksi kutsua siinä esiintyviä oppeja ”esoteeriseksi buddhalaisuudeksi”. Ja tultuaan kerran tavaksi ”erehdys juoksee alamäkeä, mutta totuus ponnistelee vaivalloisesti ylös kukkulalle” – niin kuin vanha, jokapäiväiseen kokemukseen perustuva sananparsi kuuluu.

Vanhat sananparret ovat usein kaikkein viisaimpia. Tuskin voi ihmisjärki koskaan pysyä täysin vapaana ennakkoluuloista. Useinkin mielipiteet muodostetaan varmoiksi ennen kuin asiaa on tarkasti tutkittu joka puolelta. Tämä koskee sitä vallitsevaa kaksinkertaista erehdystä, että (a) teosofiaa pidetään ainoastaan buddhalaisuutena, ja (b) että Gautama Buddhan saarnaaman uskontofilosofian opinkappaleita sekoitetaan niihin oppeihin, jotka on yleispiirteissään esitetty A. P. Sinnetin kirjassa *Esoteric Buddhism*. Tuskin voi ajatella mitään erehdyttävämpää.

Tämä on antanut vastustajiemme käsiin tehokkaan asean teosofiaa vastaan, sillä, niin kuin muuan etevä palin kielen tutkija terävästi huomautti, Sinnetin kirjassa ”ei ole esoterismia eikä buddhalaisuutta”. Ne esoteeriset totuudet, jotka esitetään hänen kirjassaan, lakkasivat olemasta esoteerisia siitä hetkestä alkaen kun ne tehtiin julkisiksi, eikä kirja sisältänyt Buddhan uskontoa vaan muutamia pääkohtia tähän asti salatuista opeista, joita nyt näissä kirjoissa selitetään ja täydennetään monilla muilla. Ja nämäkin kirjat, vaikka ne saattavat julki monta *itämaiden SALAISEN OPIN* perustotuutta, kohottavat vain hiukan tumman hunnun lievetä. Ei näet kukaan, ei edes suurin elävä adepti olisi oikeutettu tai kykenisi – jos hän tahtoisikin – umpimähkään julkaisemaan pilkkaavalle, epäuskoiselle maailmalle sitä, mitä niin tarkasti on siltä salattu pitkinä aikakausina.

Esoteric Buddhism on erinomainen teos, mutta sen nimi on onnettomasti valittu. [xviii] Sillä ei kuitenkaan tarkoitettu muuta kuin mitä tämänkin teoksen nimellä tarkoitetaan, *salaista oppia*. Nimi osoittautui epäonnistuneeksi, koska ihmisten on tapana tuomita asioita niiden ulkonäön eikä niiden merkityksen mukaan ja koska [s2] tuo erehdys nyt on tullut niin yleiseksi, että useimmat Teosofisen Seuran jäsenetkin ovat langenneet samaan väärinkäsitykseen. Alusta asti kuitenkin bramiinit ja muut esittivät vastalauseensa tämän nimen johdosta, ja tehdäkseen itselleni oikeutta minun täytyy mainita, että *Esoteric Buddhism* näytettiin minulle valmiina kirjana enkä minä ollenkaan tiennyt, millä tavalla tekijä aikoi kirjoittaa sanan ”Budh-ism”.

Tästä seikasta on erityisesti syytettävä niitä, jotka ensimmäisinä saattoivat asian yleisön tietoon, mutta eivät tulleet huomauttaneeksi, mikä ero on ”buddhismin” – Herra Gautaman julistaman uskonnon moraalifilosofian, jota on kutsuttu buddhalaisuudeksi hänen arvonimensä mukaan (*Buddha*, ”valaistunut”) – ja

”budhismiin” välillä. Viimeksi mainittu sana johtuu sanasta Budha, ”viisaus” eli ”tieto” (*vidyā*), tietämisen kyky, jonka kantasanana on sanskritin *budh*, tietää. Me Intian teosofit olemme itse pääsyyllisiä, vaikka kyllä siihen aikaan teimme parhaamme korjataksemme erehdyksen.¹ Tämän harhaanjohtavan nimityksen välttäminen olisi ollut helppoa. Oikeinkirjoitus olisi pitänyt vain muuttaa, ja yhteisellä suostumuksella sana olisi pitänyt sekä ääntää että kirjoittaa budhism eikä buddhism. Eikä viimeksi mainittu sanakaan ole oikein kirjoitettu eikä lausuttu, sillä sen pitäisi englannin kielellä kuulua buddhaism ja sen tunnustajien ”buddhaists”.

Tämä selvitys on ehdottoman tarpeellinen tämän kirjamme alussa. Viisauskontoon on kaikilla maan päällä elävillä kansoilla perintöoikeus, vaikka *Esoteric Buddhism* -kirjassa² väitetäänkin, että ”kaksi vuotta sitten (ts. 1883) en minä eikä kukaan muukaan elävä eurooppalainen tuntenut sen tieteen aakkosia, jota tässä ensimmäisen kerran esitetään tieteellisessä muodossa” jne. Tämä erehdys on varmaan pujahtanut teokseen epähuomiossa. Tämän kirjoittaja tunsi kaiken, mikä julkaistiin *Esoteric Buddhismissa* ja paljon enemmänkin monta vuotta ennen kuin hän (v. 1880) sai tehtäväkseen ilmoittaa pienen osan salaisesta opista kahdelle eurooppalaiselle miehelle, joista toinen oli *Esoteric Buddhismin* tekijä. Tämän kirjoittajalla on kyllä se kiistaton joskin epäilyttävä ansio, että hän on eurooppalainen synnyltään ja kasvatukseltaan. Sitä paitsi [xix] Sinnettin esittämää filosofiaa opetettiin Amerikassa laajalti jo ennen *Hunnettoman Isiksen* julkaisemista kahdelle eurooppalaiselle ja työtoverilleni eversti H. S. Olcottille. Eversti Olcottin kolmesta opettajasta oli ensimmäinen unkarilainen vihitty, toinen egyptiläinen, kolmas hindulainen. Luvan saatuaan eversti Olcott on julkaissut jonkin verran tästä opetuksesta eri tavoilla. Se, etteivät toiset kaksi henkilöä ole julkaisseet mitään, [s3] johtuu yksinomaan siitä, ettei heillä ollut lupa tehdä niin, koska heidän aikansa ei ollut vielä tullut tehdä julkista työtä. Mutta muille on tämä aika tullut, ja Sinnettin mielenkiintoisten kirjojen ilmestyminen on näkyvänä todisteena tästä. Mutta ennen kaikkea on tärkeätä pitää mielessä, ettei mikään teosofinen kirja saa vähintäkään lisäarvoa auktoriteettiin vetoamalla.

Âdi ja Adhi-budha, ”ainoa (eli ensimmäinen) ja ”korkein viisaus”, on sana, jota Âryâsanga käytti salaisissa kirjoitelmissaan ja jota nyt kaikki mystiset pohjoisbuddhalaiset käyttävät. Se on sanskritinkielinen sana, ja varhaisimmat arjalaiset kutsuivat tuolla nimellä tuntematonta jumaluutta. Sanaa ”Brahmâ” ei näet löydy *Vedoista* eikä muista vanhimmista teoksista. Âdi merkitsee ehdotonta viisautta ja Âdibhûta käännetään ”kaikkeuden ensimmäiseksi luomattomaksi syyksi”.³ Sanomattoman pitkiä ajanjaksoja on täytynyt kulua, kunnes Buddhan lisänimi tuli niin sanoakseni niin inhimilliseksi, että sitä voitiin käyttää kuolevaisista, ja lopulta hänestä, jonka verraton hyve ja tieto antoivat hänelle

¹ Ks. *The Theosophist*, V vuosikerta, kesäkuu 1883 [Dâmodar K. Mâvalankarin ja T. Subba Row'n huomautuksia].

² Alkuperäisen painoksen esipuheessa.

³ *Vishnupûrana*, IV, i, käänt. H. H. Wilson, vol. III, s. 230.

arvonimen ”horjumattoman viisauden Buddha”. *Bodha* merkitsee jumalallisen älyn eli ymmärryksen sisäistä omaamista. *Buddha* tarkoittaa sen saavuttamista omalla ponnistuksella ja ansiolla. *Buddhi* taas on tietämisen kyky, se kanava, jonka kautta jumalallinen tieto saapuu egolle, hyvän ja pahan erottaminen, myös jumalallinen omatunto ja henkinen sielu, joka on âtmanin käyttöväline. ”Kun *buddhi* sulattaa itseensä itsekkyytemme (hävittää sen) kaikkine sen *vikâroineen*,¹ Avalokiteshvara² ilmenee meille, ja nirvâna eli *mukti* on saavutettu.” Mukti on näet sama kuin nirvâna, ts. vapaus mâyân eli *harhan* pauloista. Bodhi on myös erityisen transsitilan, nk. samâdhin nimi, jonka aikana ihminen saavuttaa henkisen tiedon huipun.

Epäviisaita ovat ne, jotka sokeassa ja sopimattomassa vihassaan buddhismia, ja reaktiona myös budhismia, kohtaan kieltävät sen esoteeriset opit (jotka ovat samat kuin bramiinien) vain siitä syystä, että [xx] nimi tuo heille mieleen oppeja, jotka heille, monoteisteille, muka ovat turmiollisia. *Epäviisas* on oikea sana heistä puhuttaessa, sillä tässä karkean ja epäloogisen materialismin ajassa esoteerinen filosofia on joutunut kestäämään yhä uudistuvia hyökkäyksiä, joita tehdään kaikkea sitä vastaan, mitä ihminen pitää kalleimpana ja rakkaimpana sisäisessä henkisessä elämässään. Todellinen filosofi, esoteerisen viisauden tutkija, kadottaa kokonaan näkyvistään persoonallisuudet, uskonkappaleet ja erityiset uskonnot. Lisäksi esoteerinen filosofia sovittaa yhteen kaikki uskonnot, riisuu kultakin sen ulkonaiset inhimilliset verhot ja osoittaa, että niiden jokaisen [s4] ydin on sama kuin kaikilla muilla suurilla uskonnoilla. Se todistaa, että luonnossa on välttämättä jumalallinen absoluuttinen prinssiippi. Se ei kiellä jumaluutta yhtä vähän kuin se kieltää aurinkoakaan. Esoteerinen filosofia ei ole koskaan hylännyt Jumalaa luonnossa eikä jumaluutta absoluuttisena ja abstraktina *olevana*. Se vain kieltäytyy hyväksymästä ainoatakaan nk. monoteististen uskontojen jumalista, jotka ihminen on luonut oman kuvansa ja kaltaisuutensa mukaan ikituntemattoman solvaaviksi ja sääällättäviksi irvikuviksi. Sitä paitsi ne asiakirjat, joita aiomme esittää lukijoillemme, käsittävät koko maailman esoteeriset opetukset ihmiskunnan alusta asti, ja buddhalaisella okkultismilla on siinä ainoastaan oikeutettu paikkansa eikä muuta.

Tosiaankin Gautaman metafysiikan *Danin* eli *Jannan (Dhyânan)*³ salaiset osat – vaikka näyttävät suurenmoisilta niistä, jotka eivät tunne muinaisen viisaususkonnon perusteita – ovat vain pieni osa suuresta kokonaisuudesta. Tuo hindulainen uskonpuhdistaja rajoittui julkisessa opetuksessaan viisaususkonnon puhtaasti moraaliseen ja fysiologiseen puoleen, ainoastaan etiikkaan ja IHMISEEN. ”Suuri opettaja jätti julkisissa puheissaan aivan koskettamatta näkymättömät ja

¹ Muutos, himo. – Suom. huom.

² Mietiskelyssä nähty Herra, ts. logos. – Suom. huom.

³ *Dan*, josta tulee nykykiinan ääntämyksen mukaan *ch'an*, on esoteeristen koulujen ja niiden kirjallisuuden yleinen termi. Vanhoissa kirjoissa sana *Janna* määritellään näin: ”itsensä uudistaminen mietiskelyn ja tiedon avulla”, toinen eli *sisäinen* syntymä. Siitä johtuu foneettisesti *Dzan, Djan*: ”*Dzyanin kirja*”. [Vrt. J. Edkins, *Chinese Buddhism*, 1880, s. 129 alaviite.

ruumiittomat” asiat, olemassaolon mysteerit meidän maallisen piirimme ulkopuolella, säilyttäen salatut totuudet valitulle arhatiensa piirille. Arhatit saivat vihkimyksensä kuuluisassa Saptaparnan (*Mahāvamsan Sattapannin*) luolassa lähellä Baibhârin vuorta (pali-käsikirjoitusten Webhârâ). Tämä luola oli Râjagrihassa, Magadhan muinaisessa pääkaupungissa, ja oli Fa-hienin *Cheta*-luola, niin kuin muutamat arkeologit aivan oikein arvelevat.¹

Aika ja inhimillinen mielikuvitus teki pian lopun näiden opetusten puhtaudesta ja [xxi] filosofiasta, kun ne arhatien salaisesta pyhästä piiristä, heidän tehdessään käännytystyötä, siirtyivät sellaiseen maaperään, joka ei ollut niin kypsytynyt metafysiisiin käsityksiin kuin Intia, ts. kun ne kulkeutuivat Kiinaan, Japaniin, Siamiin ja Burmaan. Kuinka näiden suurten ilmoitusten alkuperäiselle puhtaudelle kävi, näkyy tutkittaessa muutamia muinaisuuden nk. esoteerisia buddhalaisia oppisuuntia niiden nykyaikaisessa muodossa, ei ainoastaan Kiinassa ja yleensä muissa buddhalaisissa maissa vaan myös useissa Tiibetin kouluissa, jotka ovat jääneet vihkimättömien lamojen ja mongolialaisten uudistajien haltuun.

[s5] Sen tähden lukija pitää mielessään, mikä tärkeä ero on *oikeaoppisen* buddhalaisuuden, ts. Gautama Buddhan julkisten opetusten, ja hänen esoteerisen budhisminsa välillä. Hänen salainen oppinsa muuten ei mitenkään eronnut samanaikaisten vihittyjen bramiinien opeista. Buddha oli arjalaisen maan lapsi, syntyperäinen hindulainen, kshatriya-säätyinen ja ”kahdesti syntyneiden” (vihittyjen bramiinien) eli dvijojen oppilas. Hänen opetuksensa eivät sen vuoksi voineet erota heidän opeistaan, sillä koko buddhalainen uudistus oli pelkästään sitä, että julkaistiin osa siitä, mikä ennen oli pidetty salattuna kaikilta, jotka eivät kuuluneet askeettien ja temppelivihittyjen ”taikapiiriin”. Lupaustensa vuoksi Buddha ei voinut opettaa *kaikkeaa*, mitä hän oli saanut tietää, vaikka hän opettikin todellisen esoteerisen tieteen perustukselle rakennettua filosofiaa. Hän antoi sen tähden maailmalle ainoastaan sen *ulkonaisen* aineellisen ruumiin ja pidatti sen *sielun* valittuun varten. (Ks. myös II osa.) Monet kiinalaiset oppineet orientalistien joukossa ovat kuulleet sielunopista, mutta kukaan ei näy ymmärtäneen sen todellista merkitystä ja tärkeyttä.

Tämä oppi säilytettiin salaisena – liiankin salaisena kenties – temppelien pyhäköissä. Se salaperäisyys, joka verhosi sen pääoppia ja pyrkimyksen päämäärää – nirvânaa –, on niin koetellut ja ärsyttänyt oppineiden uteliaisuutta heidän sitä tutkiessaan, että he, kykenemättä sitä järkevästi ja tyydyttävästi ratkaisemaan aukaisemalla Gordionin solmun, ovat katkaisseet sen poikki selittämällä, että nirvâna merkitsee *täydellistä tyhjäksi tulemistä*.

Tämän vuosisadan [1800-luvun] ensimmäisen neljänneksen lopulla ilmestyi maailmassa erikoislaatuista kirjallisuutta, jonka pyrkimys vuosi vuodelta kävi yhä selvemmäksi. Koska se nojautui niin kutsuttujen sanskritin tutkijoiden ja muiden orientalistien oppineisiin tutkimuksiin, sitä pidettiin tieteellisenä. Hindulaiset,

¹ J. D. Beglar, Buddha-gayan pääinsinööri ja huomattava arkeologi, oli tietääksemme ensimmäinen, joka sen huomasi.

egyptiläiset ja muut vanhat uskonnot, myytit ja vertauskuvat pantiin merkitsemään kaikkea, mitä symbolientutkija tahtoi niiden merkitsevän, [xxii] ja siten usein esitettiin karkea *ulkomuoto sisäisen* merkityksen sijasta. Teoksia, jotka vetivät huomiota puoleensa kekseliäiden arvelujensa ja johtopäätöstensä takia, esiintyi nopeasti toinen toisensa jälkeen ja kirjastot täyttyivät väitöskirjoilla, jotka käsittelivät pikemminkin sukupuolipalvontaa kuin oikeaa symboliikkaa ja jotka kaikki olivat keskenään ristiriitaisia. Monenkin sanskritin ja palin kielen tutkijan tutkimuksissa ennalta tehdyt päätelmät asetetaan edellytyksiksi, joiden nojalla sitten tehdään vääriä johtopäätöksiä.

Tämä on ehkä todellinen syy, miksi yleiskatsaus muutamista muinaisten aikojen salaisen opin perustotuuksista päästetään nyt päivänvaloon oltuaan pitkiä vuosituhansia kätkettyinä mitä syvimpään vaiolioloon ja salaisuuteen. Sanon tahallani ”*muutamat totuudet*”, koska se, mikä täytyy jättää sanomatta, ei voisi mahtua sataankaan tällaiseen kirjaan eikä voisi tulla ilmoitetuksi [s6] nykyiselle saddukealaisten sukupolvelle. Mutta sekin vähä, mikä nyt annetaan, on parempi kuin täydellinen vaikeneminen näistä erittäin tärkeistä totuuksista. Nykyaikainen maailma syöksyy mielettömästi kohti tuntematonta – jota luonnontutkija on liiankin altis sanomaan *mahdottomaksi* tuntea, aina kun kysymykset ylittävät hänen käsityskykynsä. Se kulkee nopeasti päinvastaista suuntaa kuin henkisyttä kohti ja on nyt tullut suureksi temmellyskentäksi, ainaisen taistelun ja eripuraisuuden laaksoksi, nekropoliksi, missä makaavat haudattuina henkiselumme korkeimmat ja pyhimmät pyrkimykset. Tuo sielu tulee polvi polvelta yhä lamaanuneemmaksi ja surkastuneemmaksi. Yhteiskunnan ”rakastettavat epäuskoiset ja täydelliset irstailijat”, joista Greeley puhuu, välittävät hyvin vähän menneisyyden kuolleiden tieteiden uudelleen herättämisestä, mutta on olemassa melko suuri joukko hartaita tutkijoita, joilla on oikeus oppia tuntemaan niitä muutamia totuuksia, jotka heille nyt annetaan. Heitä on *nyt* paljon enemmän kuin kymmenen vuotta sitten, jolloin julkaistiin *Hunnuton Isis* tai myöhemmät yritykset selittää esoteerisen tieteen mysteerejä.

Yksi suurimpia ja ehkä vakavimpia vastalauseita koko teoksen todenmukaisuutta ja luotettavuutta vastaan ovat varmaan alussa olevat STANZAT eli säkeistöt. Kuinka niissä olevat lauseet voidaan todistaa oikeiksi? Totta kyllä, vaikka suurin osa niistä sanskritinkielisistä, kiinalaisista ja mongolialaisista teoksista, joista näissä kirjoissa mainitaan otteita, ovat tunnettuja muutamille orientalisteille, kuitenkin itse pääteos, se, josta säkeistöt on otettu, ei ole eurooppalaisten kirjastojen hallussa. *Dzyanin* (eli *Dzanin*) kirja on täysin tuntematon filologeille tai ainakaan he eivät ole koskaan kuulleet siitä sillä nimellä. Tämä on tietysti suuri varjopuoli [xxiii] niiden mielestä, jotka seuraavat virallisen tieteen määräämiä tutkimusmenetelmiä, mutta okkultismin tutkijoille ja jokaiselle todelliselle okkultistille tämä on vähäarvoista. Pääosa näistä opeista löytyy kuitenkin hajallaan sadoista ja tuhansista sanskritinkielisistä käsikirjoituksista, joista muutamat on jo käännetty – ja tulkittaessa vääristelty, niin kuin tavallista – ja toiset odottavat vuoroaan. Jokaisella oppineella on siis tilaisuus todistaa oikeiksi tässä tehdyt väitteet ja ottaa selvää useimmista otteista. Muutamat uudet tosiasiat (uudet ainoastaan tavalliselle

orientalistille) ja kommentaareissa mainitut otteet ovat kyllä vaikeasti löydettäviä. Useita näistä opeista on myös tähän asti ainoastaan suullisesti ilmoitettu, mutta näihinkin kaikkiin viitataan brahmalaisen, kiinalaisen ja tiibetiläisen temppelekirjallisuuden miltei lukemattomissa teoksissa.

Kuinka lieneekin asian laita ja mitä lieneekin tekijällä odotettavana pahansuopaisen arvostelun puolelta, yksi asia on ainakin varma. Niiden useiden esoteeristen koulujen jäsenet, joiden pääpaikka on Himalajan takana ja joiden osastoja on Kiinassa, Japanissa, Intiassa, Tiibetissä ja vieläpä Syyriassa ja Etelä-Amerikassa, väittävät, että heillä on hallussaan *kauttaaltaan kaikki* pyhät [s7] ja filosofiset teokset, käsikirjoitetut ja ladotut, kaikki tyyni, mitä koskaan on kirjoitettu millä kielellä tai kirjoituksella tahansa siitä asti kun kirjoitustaito syntyi, ideografisesta hieroglyfikirjoituksesta Kadmoksen aakkosiin ja Devanāgarī-kirjoitukseen.

Kaikkina aikoina on väitetty, että aleksandrialaisen kirjaston tuhoutumisesta asti¹ jokainen sellainen teos, joka voisi johtaa vihkimättömän lopulta keksimään ja käsittämään muutamia salaisen tieteen mysteereitä, on huolellisesti etsitty näiden veljeskuntien jäsenten yhteisponnistuksin. Ne, jotka siitä tietävät, lisäävät vielä, että kerran löydettyinä kaikki sellaiset teokset hävitettiin paitsi kolme kappaletta kustakin, jotka otettiin talteen ja pantiin turvalliseen säilöön. Intiassa viimeiset näistä arvokkaista käsikirjoituksista otettiin talteen ja kätkettiin keisari Akbarin² hallitessa.³

Lisäksi väitetään, että jokainen tällainen pyhä kirja, jonka teksti ei ollut tarpeeksi verhottu symboliikalla, tai jossa [xxiv] oli suoranaisia viittauksia muinaisiin mysteereihin, ensiksi huolellisesti kopioitiin salakirjaimin, jotka ovat mahdoton haaste terävimmällekin paleografille, ja sitten hävitettiin viimeistä kappaletta myöten. Akbarin hallitessa muutamit fanaattiset hovimiehetkin, joita ei miellyttänyt keisarin syntinen halu tutkia vääräoppisten uskontoja, itse autoivat bramiineja kätkemään käsikirjoituksiaan. Yksi näistä oli Bada'uni, joka *kauhisteli peittelemättä* Akbarin mieliharrastusta, epäjumalia palvovien uskontojen tutkimista.⁴

¹ Ks. *Hunnuton Isis*, teologia osa 1, 37.

² Muhamettilainen keisari (suurmoguli), hallitsi Intiaa v. 1556–1605 jaa. – Suom. huom.

³ Prof. Max Müller todistaa, etteivät mitkään uhkaukset tai lahjat keisari Akbarin puolelta voineet kiristää bramiineilta *Vedojen* alkuperäistä tekstiä, ja kuitenkin hän kerskailee, että se on eurooppalaisten orientalistien hallussa. (*Introduction to the Science of Religion*, 1873, s. 23.) Että Euroopalla olisi *täydellinen teksti*, on sangen epäiltävää, ja tulevaisuus voi sisältää hyvin epämieluisia yllätyksiä orientalisteille.

⁴ Bada'uni, kirjoittaa kirjassaan *Muntakhab-ut-Tawarikh*: ”Hänen Majesteettinsa tutkii mielellään näiden vääräuskoisten (joita ei voi laskea, koska heitä on niin paljon, ja joiden ilmoitetuille kirjoille ei näy loppua) lahjoja... Koska he [shramanat ja bramiinit] ovat muita oppineita etevämpiä kirjoitelmissaan, joissa käsitellään moraalialia ja fyysisiä sekä uskonnollisia tieteitä, ja ovat korkealla asteella *tulevaisuuden tiedossaan*, henkisessä voimassaan ja inhimillisessä täydellisyydessään, he toivat järkeen ja tosiasioihin perustuvia todisteita... ja teroittivat oppejaan niin voimallisesti... ettei kukaan... voinut tuolloin herättää hänen Majesteetissaan epäilystä, vaikka vuoretkin sortuisivat soraksi tai taivaat

Sitä paitsi kaikissa suurissa ja vauriissa lamalaisluostareissa on maanalaisia holveja ja *luolakirjastoja* kallioon hakattuina, milloin *gonpa* ja *lhakhang*¹ sijaitsee vuoristossa. Läntisen Tsaidamin takana, *Kuen-lunin*² autioissa solissa on useita sellaisia kätköjä. Altyn-Taghin harjaa pitkin, jolle ei tähän asti kenenkään eurooppalaisen jalka ole astunut, on olemassa muuan kylä syvän rotkon pohjalla. Siellä on pieni ryhmä taloja, jotka pikemmin muodostavat kylän kuin luostarin, ja sen keskellä on kehnonnäköinen temppele, jonka lähellä elää yksinäinen vanha lama sitä vartioimassa. Pyhiinvaeltajat sanovat, että tämän temppelellä alla olevat maanalaiset käytävät ja salit sisältävät sellaisen kokoelman kirjoja, että se kertomuksista päätellen on liian suuri mahtuakseen edes British Museumiin.³

Tämä kaikki voi helposti saada epäilijän hymyilemään. Mutta ennen kuin [xxv] lukija kieltää näiden kertomusten todenperäisyyden, odottakoon hän vielä ja ajatelkoon seuraavia tunnettuja tosiseikkoja. Orientalistien yhteiset tutkimukset ja varsinkin vertailevan filologian ja uskontotieteen tutkijoiden viimevuotiset vaivalloiset tutkimukset ovat saaneet heidät vakuuttuneiksi siitä, että valtavan suuri määrä käsikirjoituksia ja myös painettuja teoksia, *joiden tiedetään olleen olemassa, ei nyt enää ole löydettävissä*. Ne ovat hävinneet jättämättä itsestään pienintäkään jälkeä. Jolleivät ne olisi olleet tärkeitä teoksia, ne olisivat ajan vierieissä luonnollisella tavalla voineet hukkuu ja niiden nimetkin olisivat silloin kadonneet ihmisten muistista. Mutta näin ei ole asian laita, sillä niin kuin nyt voidaan todeta, useimmat niistä sisälsivät oikeat avaimet tallella oleviin teoksiin, jotka nyt ovat *käsittämättömiä* suurimmalle osalle lukijoistaan *ilman noita kommentaareja ja selityksiä sisältäviä lisäniteitä*. Sellaisia ovat esim. Laotsen, Kungfutsen edeltäjän teokset.⁴

repeytyisivät.” (Vrt. Max Müller, *Introduction to the Science of Religion*, s. 90, 92.) Tämä teos ”pysyi salassa ja julkaisemattomana Jahângirin hallitukseen asti”. (*Ain-i-Akbarî*, kääntänyt H. Blochmann, vol. I, s. 104 av.)

¹ Luostari ja temppele tiibetin kielellä. – Suom. huom.

² Karakorumvuoret Länsi-Tiibetissä.

³ Saman tradition mukaan Tarimin nykyään autiot ja vedettömät seudut – todellinen autiomaa Turkestanin keskellä – olivat muinaisaikana täynnä vauraita ja kukoistavia kaupunkeja. Tätä nykyä sen kauhistuttavaa autiutta piristävät vain muutamat harvat vihreät keitaat. Yksi niistä, joka peittää autiomaan hiekkään haudatun suuren kaupungin, ei kuulu kenellekään, vaikka siellä käy usein mongolialaisia ja buddhalaisia. Tarut senkin suhteen puhuvat suunnattomista maanalaisista huoneista, suurista laajoista käytävistä täynnä kartion- ja kuutionmuotoisia, täyteen kirjoitettuja kiviä. Ne saattavat olla perättömiä huhuja, mutta saattavat myös olla totta.

⁴ ”Jos lopuksi käännyimme Kiinaan, huomaamme, että Kungfutsen uskonto perustuu viiteen *chingiin* ja neljään *shuhun*. Nämä ovat itsessään erinomaisen laajoja ja niitä seuraavat lukuisat kommentaarit, joita ilman eivät oppineimmatkaan tutkijat uskalla mittaila *kiinalaisten pyhien kirjojen syvyyttä*”. (Max Müller, *Introd. to the Science of Religion*, s. 114.) Eivätkä he ole niitä mitanneetkaan – ja sitä valittavat kungfutselaiset, niin kuin eräs hyvin oppinut heikäläinen pahoitteli Pariisissa v. 1881.

Laotsen sanotaan kirjoittaneen 930 teosta etiikasta ja [s9] uskonnosta ja 70 magiasta, yhteensä tuhat kirjaa. Mutta hänen suuri teoksensa, *Tao-te-king*, hänen oppinsa *ydin* ja taolaisten pyhä kirja, sisältää, kuten Stanislas Julien sanoo, ainoastaan ”noin 5000 sanaa”,¹ tuskin tusinan sivuja. Ja kuitenkin prof. Max Müller toteaa, että ”teksti on käsittämätön ilman laajoja kommentaareja, niin että Julienin oli turvaututtava enemmän kuin 60 kommentoijaan voidakseen toimittaa käännöksensä, varhaisimman heistä ollessa vuodelta 163 eaa.” *eikä siis aikaisempi*, niin kuin näemme.² Niiden 450 vuosisadan aikana, jotka kuuluivat ennen tätä ”varhaisinta” kommentoijaa, oli kyllä runsaasti aikaa kätkeä Lao-tsen todellinen oppi kaikilta paitsi hänen vihityiltä papeiltaan. Japanilaiset, joiden keskuudesta nykyään löytyvät oppineimmat Laotsen papit ja seuraajat, suorastaan nauravat eurooppalaisten kiinan kielen tutkijoiden kömmähdyksille ja olettamuksille. Traditio vakuuttaa, että ne kommentaarit, joihin meidän länsimaiset sinologimme ovat päässeet käsiksi, eivät ole todellisia *okkultisia* muistiinpanoja vaan tarkoituksella tehtyjä verhoja, ja että todelliset kommentaarit, samoin kuin miltei kaikki oikeat tekstit, ovat kauan sitten *kadonneet* maallikkojen näkyvistä.

[xxvi] Jos oppineet tutkivat seemiläisten uskontojen muinaista kirjallisuutta, kaldealaisten pyhiä kirjoituksia, jotka ovat Mooseksen raamatun vanhempi sisar ja opettaja, jollei suorastaan päälähde, kun taas Mooseksen raamattu on kristinuskon perusta ja lähtökohta, mitä he saavat selville? Muiston säilyttäminen Babylonin muinaisista uskonnoista, tiedon antaminen kaldealaisten maagien (tietäjien) laajoista ajanlaskuista ja tähtitieteellisistä havainnoista, heidän kuuluisan ja erittäin okkulttisen kirjallisuutensa tradition todistaminen – mitä siitä on tätä nykyä jäljellä? Ainoastaan muutamia katkelmia, joita *sanotaan* Berossoksen *kirjoittamiksi*. Mutta nekin ovat miltei arvottomia, jopa johtolankana kadonneen tiedon laadusta. Sillä ne ovat kulkeneet hänen jaloutensa Caesarean piispan [Eusebioksen] käten kautta – tuon miehen, joka asetti itsensä muiden ihmisten pyhien uskonnollisten kirjojen tarkastajaksi ja julkaisijaksi – ja niissä [s10] on epäilemättä meidän päiviimme asti jälkiä hänen erinomaisen luotettavasta ja totuudellisesta käsialastaan. Mikä on näet sen kirjoitelman historia, joka käsittelee Babylonin muinaista suurta uskontoa?

Sen kirjoitti kreikankielellä Aleksanteri Suurta varten Berossos, eräs Beluksen [Bel] temppelin pappi, niiden astronomisten ja kronologisten asiakirjojen perusteella, joita tuon temppelin papit tallettivat ja jotka käsittivät 200 000 vuoden pituisen ajan – ja tämä Berossoksen historia on nyt kadonnut. Ensimmäisenä vuosisatana eaa. Aleksandros Polyhistor laati siitä sarjan otteita, *jotka ovat myös kadonneet*. Eusebios (270–340 jaa.) käytti näitä otteita kirjoittaessaan *Kronikkansa*. Monet toisiaan muistuttavat – miltei yhtäpitävät – kohdat³ juutalaisten ja

¹ S. Julien, *Tao-teh-King*, Paris, 1841, s. xxvii, xxxi, xxxv.

² [M. Müller, *main. teos*, s. 115.]

³ Vasta nykyään on nämä yhtäläisyydet keksitty ja ne ovat tulleet todistetuiksi George Smithin löytöjen avulla (ks. hänen kirjaansa *Chaldean Account of Genesis*). Tuon armenialaisen väärentäjän ansiosta on kaikki sivistyskansat johdettu harhaan

kaldealaisten kirjojen välillä saivat jälkimmäiset näyttämään Eusebioksen silmissä vaarallisilta, koska hän oli ottanut tehtäväkseen puolustaa ja levittää uutta uskoa, joka oli omaksunut juutalaiset kirjoitukset ja niiden järjettömän ajanlaskun.

Nyt on varsin varmaa, että Eusebios ei säästänyt Manethon egyptiläisiä aikatauluja – ja näin on sitä varmemmin, kun Bunsen¹ syyttää häntä häikäilemättömästä historian turmelemisesta. Sokrates, muuan historioitsija viidenneltä vuosisadalta, sekä Synkellos, Konstantinopolin varapatriarkka (700-luvulla), tuomitsivat hänet mitä röyhkeimmäksi ja tunnottomimmaksi väärentäjäksi. Onko siis uskottavaa, että hän olisi pidellyt yhtään hellempin kaldealaisia kirjoituksia, jotka jo uhkailivat uutta, tuota niin äkkiä omaksuttua uskontoa?

[xxvii] Niin muodoin lukuun ottamatta näitä sängen kyseenalaisia katkelmia on koko Kaldean pyhä kirjallisuus hävinnyt maailman näkyvistä yhtä täydellisesti kuin kadonnut Atlantis. II osan II kirjassa tulemme Berossoksen historiategoksesta mainitsemaan muutamia seikkoja, jotka voivat valaista hyvin langenneiden enkelien todellista syntyperää. Näitä enkeleitä Kaldeassa edustivat Bel ja Lohikäärme.

Kääntyessään sitten arjalaisen kirjallisuuden vanhimman teoksen, *Rigvedan*, puoleen, tutkija, jos hän tarkasti seuraa itse orientalistien antamia tietoja, havaitsee, että vaikka *Rigveda* sisältää ainoastaan noin 10 580 säettä eli 1028 hymniä, kuitenkin huolimatta *Brahmana*-kirjoista ja lukuisista muistutuksista ja kommentaareista sitä ei oikein ymmärretä tänäkään päivänä. Miksi näin? Nähtävästi sen tähden että *Brahmana*-kirjat, ”alkuperäisten hymnien vanhimmat skolastiset tutkielmat” itse vaativat avainta, jota orientalistit eivät ole kyenneet hankkimaan.

Mitä oppineet sanovat buddhalaisesta kirjallisuudesta? Onko heillä se täydellisesti hallussaan? Ei suinkaan. Huolimatta pohjoisbuddhalaisten *Kanjurin* ja *Tanjurin* 325 niteestä, joista olemme kuulleet, että niistä jokainen painaa ”parisen kiloa”, ei todellisuudessa tunneta mitään oikeasta lamalaisuudesta. Kuitenkin *Saddharmālamkāra*² sanotaan, että pyhä kirjakokoelma sisältää 29 368 000 kirjainta eli, lukuun ottamatta selityksiä ja kommentaareja, ”viisi tai kuusi kertaa niin paljon kuin mitä löytyy raamatusta”, sillä prof. Max Müllerin mukaan raamatussa on vain 3 567 180 kirjainta. Huolimatta siis näistä 325 niteestä (oikeastaan niitä on 333, sillä *Kanjur* sisältää 108 ja *Tanjur* 225 nidettä) ”kääntäjät tarjoamatta meille tarkkoja käännöksiä ovat niihin sekoittaneet omia kommentaarejaan, oikeuttaakseen omien oppisuuntiensa uskonkappaleita”.³ Sitä paitsi ”buddhalaisten oppisuuntien, sekä pohjoisten että eteläisten, säilyttämän tradition mukaan, buddhalaisten pyhä kaanon sisälsi alkuaan 80 000 tai 84 000

enemmän kuin 1500 vuodeksi ja pitämään juutalaisia jäljennöksiä *Jumalan suoranaisine ilmoituksina*.

¹ Bunsen, *Egypt's Place in Universal History* (1848-1867), I, 83, 200, 206.

² R. Spence Hardy, *The Legends and Theories of the Buddhists* jne., 1866, s. 66.

³ E. Schlagintweit, *Buddhism in Tibet*, 1863, s. 77.

kirjaa, mutta useimmat niistä hävisivät, niin että jäi ainoastaan 6000”, niin kuin professori kuulijoilleen kertoo.¹ ”Hävisivät”, niin kuin tavallista – eurooppalaisilta. Mutta kuka voi olla aivan varma siitä, että ne katosivat myös buddhalaisilta ja bramiineilta?

Ajatellessamme, kuinka buddhalaiset kunnioittavat jokaista riviä, [xxviii] joka on kirjoitettu Buddhasta ja ”hyvästä laista”, tuntuu lähes 78 000 kirjoitelman katoaminen ihmeelliseltä. Jos olisi käynyt päinvastoin, jokainen joka olisi perehtynyt tapahtumien luonnolliseen kulkuun, hyväksyisi sen väitteen, että näistä 78 000:sta 5000 tai 6000 kirjoitelmaa olisi voinut hävitä vainojen aikana Intiassa ja sieltä muutettaessa. Mutta koska on hyvin varmaa, että buddhalaiset arhatit aloittivat uskonnollisen exoduksensa levittääkseen uutta uskoa Kashmirin ja Himalajan taakse jo niinkin varhain kuin v. 300 ennen ajanlaskumme alkua² ja saapuivat Kiinaan v. 61 jaa.,³ jolloin Kashyapa saapui sinne keisari Ming-tin kutsusta tutustuttamaan ”taivaan poikaa” buddhalaisiin oppeihin, tuntuu omituiselta kuulla orientalistien puhuvan tuosta katoamisesta ikään kuin se todella olisi ollut mahdollinen. He eivät näy hetkeäkään punnitsevan sitä mahdollisuutta, että tekstit olisivat hävinneet ainoastaan länsimailta ja heiltä itseltään eli että Aasian kansoilla olisi ollut tuo verraton julkeus pidättää pyhimmät [s12] kirjansa muukalaisten saatavilta ja siten olla jättämättä niitä sellaisten ihmisrotujen häväistäviksi ja väärinkäytettäväiksi, jotka ovat olevinaan heitä itseään ”tavattoman paljon korkeampia”.

Päätellen miltei jokaisen orientalistin (ks. esim. Max Müllerin luentoja) ilmaisemista valituksista ja lukuisista tunnustuksista yleisö voi olla aivan varma siitä, (a) että muinaisten uskontojen tutkijoilla todellakin on sangen vähän tosiasioita, joiden pohjalle he rakentavat lopullisia päätelmiään vanhoista uskonnoista, niin kuin he tavallisesti tekevät, ja (b) että tuo tosiasioiden puute ei ensinkään estä heitä luomasta uskonkappaleita. Saattaisi luulla, että koska Egyptin teogoniasta ja mysteereistä on säilynyt niin runsaasti tietoa monien klassisen ajan kirjailijoiden teoksissa, ainakin faraoiden ajan Egyptin rituaalien ja dogmien pitäisi olla hyvin ymmärrettyjä – ainakin paremmin kuin Intian liian syvämietteiset filosofiset järjestelmät ja panteismi. Kuitenkaan asia ei ole näin. Intian uskonnosta ja kielestä Euroopalla oli tuskin mitään käsitystä ennen 1800-luvun alkua, mutta pitkin Niiliä ja ympäri koko Egyptin maata on tähän päivään asti vuosittain kaivettu yhä uusia muistomerkkejä, jotka kaunopuheisesti kertovat omasta historiastaan. Oppinut Oxfordin kielitieteilijä tunnustaa itse totuuden sanoessaan:

[xxix] ...Me näemme vielä pyramidien ja temppelien ja labyrinttien

¹ [Max Müller, *main. teos*, 113-114. Vrt. Burnouf, *Introd. à l'histoire du Bouddhisme indien*, 1844, s. 37.]

² C. Lassen (*Indische Altertumskunde*, vol. II, s. 109) osoittaa, että muuan buddhalainen luostari perustettiin Kailasin vuoristoon v. 137 eaa., ja kenraali Cunninghamin mukaan vielä varhemmin.

³ J. Edkins, *Chinese Buddhism*, (1880), s. 82-83.

raunioiden seisovan pystyssä; niiden seinät on peitetty hieroglyfikirjoituksilla ja kummallisilla jumalien ja jumalattarien kuvilla. Papyruskääröissä, joihin ajan hammas ei näy pystyvän, on vielä, niin kuin voimme sanoa, katkelmia egyptiläisten pyhistä kirjoista. Kuitenkin, vaikka paljon on saatu selville tämän salaperäisen rodun vanhoista kirjoituksista, Egyptin uskonnon päälähde ja sen seremoniallisen jumalanpalveluksen alkuperäinen merkitys *ei ole vielä läheskään* meille paljastunut”.¹

Tässäkin salaperäiset hieroglyfikirjoitukset ovat jäljellä, mutta ne avaimet, jotka yksin voisivat tehdä ne ymmärrettäviksi, ovat hävinneet.

Vaikka prof. Müller on nyt huomannut, että ”kielen ja uskonnon välillä on luonnollinen yhteys... toiseksi, että on ollut *yhteinen* arjalainen uskonto ennen arjalaisen rodun hajautumista, *yhteinen* seemiläinen uskonto ennen seemiläisen [s13] rodun hajautumista, ja *yhteinen* turaanilainen uskonto ennen kiinalaisten ja muiden turaanilaisten luokkaan kuuluvien kansojen eroamista”; vaikka hän siis tosiaan on tavannut ainoastaan ”kolme muinaisaikaista uskonnollista keskusta” ja ”kolme kielellistä keskusta” ja vaikka hän tuntee yhtä vähän noita alkuperäisiä uskontoja ja kieliä kuin niiden syntyä – kuitenkin hän ei epäröi vakuuttaa, että ”todellinen *historiallinen perusta* maailman pääuskontojen tieteelliselle tarkastelulle” on saavutettu!

Jonkun asian ”tieteellinen tarkastelu” ei ole minään takeena sen ”historiallisesta perustasta”, eikä kukaan filologi etevimpienkään joukosta ole oikeutettu esittämään omia johtopäätöksiään historiallisina tosiasioina, kun hänellä ei ole käsissään enempää tosiasioita. Epäilemättä tuo etevä orientalisti on maailman vakuuttamiseksi täydelleen todistanut, että Grimmin foneettisten sääntöjen lain mukaan Odin ja Buddha ovat kaksi eri henkilöä, jotka täydellisesti poikkeavat toisistaan, ja on tämän todistanut *tieteellisesti*. Mutta kun hän saa tilaisuuden samassa hengenvedossa sanoa, että ”Odinia palveltiin ylimpänä jumalana *paljon ennen Vedojen* ja Homeroksen *aikoja*”, ei hänellä ole vähäisintäkään ”historiallista perustaa” tähän. Hän panee *historian* ja *tosiasiat* palvelemaan [xxx] omia johtopäätöksiään, jotka kyllä voivat olla hyvin ”tieteellisiä” orientalistien silmissä, mutta ovat kuitenkin hyvin kaukana totuudesta. Monien etevien filologiensa ja orientalistien – Martin Haugista itse prof. Max Mülleriin asti – ristiriitaiset mielipiteet *Vedojen* kronologian suhteen ovat selvänä todisteena siitä, että tuolla väitteellä ei ole mitään ”*historiallista*” perustaa. ”Sisäinen todiste” taas on hyvin usein petteävä virvatuli eikä mikään luotettava

¹ [Müller, *main. teos*, s. 118.] Todella meidän suurimmat egyptologimme tietävät niin vähän egyptiläisten rituaaleista ja muumioissa olevista sukupuolieron ulkonaisista merkeistä, että se on johtanut mitä naurettavimpiin erehdyksiin. Vain vuosi tai pari sitten havaittiin tällainen erehdys Bulaqissa Kairossa. Muuan muumio, jota pidettiin jonkun mitättömän faraon vaimona, osoittautuikin olevan Sesostriksen — Egyptin suurimman kuninkaan — muumio, kun huomattiin lukea kirjoitus sen kaulassa olevasta amuletista.

opas. Eikä uudenaikaisen ”vertailevan mytologian” tieteellä ole yhtään parempaa todistusaineistoa esitettävänä kumotakseen niiden oppineiden kirjailijoiden mielipiteen, jotka joskus viime vuosisadalta lähtien ovat vakuuttaneet, että on täytynyt olla ”muinaisen yliluonnollisen ilmestyksen katkelmia, jotka on annettu koko ihmissuvun esi-isille” ja jotka ovat säilyneet Kreikan ja Italian temppeleissä. Sillä juuri tätä ovat kaikki itämaiset vihityt ja pandiitit aika ajoin julistaneet maailmalle.

Eräs etevä singaleesipappi vakuutti tämän kirjoittajalle olevan hyvin tunnettua, että tärkeimmät buddhalaiseen pyhään kaanoniin kuuluvat kirjoitelmat on otettu talteen *maihin ja paikkoihin, joihin eurooppalaiset oppineet eivät pääse*, ja edesmennyt Svâmi Dayânanda Sarasvatî, aikoinaan Intian suurin sanskritisti, vakuutti muutamille Teosofisen Seuran jäsenille samaa muinaisten brahmalaiisten teosten suhteen. Kun hänelle sanottiin professori Max Müllerin luennoissaan kuulijoilleen selittäneen, että sillä teoriolla...”että ihmissuvun isille oli suotu *muinainen yliluonnollinen ilmoitus*, ei enää meidän päivinämmä ole monta kannattajaa” – tuo pyhä ja oppinut mies naurahti. Hänen vastauksensa on ajatuksia herättävä. ”Jos herra *’Maksh Muller’* (niin kuin [s14] hän nimen äänsi) olisi bramiini ja tulisi minun luokseni, minä voisin viedä hänet erääseen *gupta*-luolaan (salaiseen kryptaan) lähellä Okhee Mathaa Himalajan vuoristossa, missä hän piankin huomaisi, että se, mikä on kulkenut yli *Kâlâpânîn* [valtameren mustien aaltojen] Intiasta Eurooppaan, on ollut ainoastaan *pyhien kirjojemme muutamista kohdista otettujen ala-arvoisten kopioiden hitusia*. On ollut ’muinainen ilmoitus’ ja se on vielä olemassa, eikä se tule katoamaan maailmalta vaan tulee ilmaantumaan uudestaan. Mutta *mlechchhat* saavat tietysti odottaa.”

Kun häneltä tarkemmin kysyttiin tätä asiaa, hän ei tahtonut siitä puhua. Tämä tapahtui Meerutissa v. 1880.

Epäilemättä oli hyvin julmasti tehty, kun bramiinit viime vuosisadalla Kalkutassa petkuttivat eversti Wilfordia ja Sir William Jonesia, mutta se oli hyvin ansaittua, ja eniten [xxx] tässä asiassa piti syyttää lähetyssaarnaajia ja eversti Wilfordia itseään. Sir William Jonesin lausunnon mukaan¹ lähetyssaarnaajat olivat siksi typeriä, että väittivät ”hindulaisten vielä nykyäänkin olevan miltei *kristittyjä*, koska heidän Brahmânsa, Vishnunsu ja Maheshansa eivät ole muuta kuin kristittyjen kolminaisuus”². Se antoi hyvän opetuksen. Se teki itämaiset tutkijat kaksin verroin varovaisemmiksi, mutta ehkä se myös on tehnyt muutamat heistä liian aroiksi ja sen johdosta saattanut hylättyjen johtopäätösten heilurin heilahtamaan liian paljon toiseen suuntaan. Tuo ”ensimmäinen saalis bramiinien markkinoilta” vastaukseksi eversti Wilfordin pyyntöön on nyt saanut aikaan sen,

¹ *Asiatick Research*, I, 1799, ”On the Gods of Greece, Italy, and India”, s. 272.

² Ks. Max Müller, *Introduction to the Science of Religion*, luento ”On the False Analogies in Comparative Theology”, s. 288-289 ja 296 eteenp. Tämä koskee ovelaa väärennystä, jossa (vanhan purānakäsikirjoituksen väliin lisätyillä lehdillä) oli oikealla muinaisaikaisella sanskritinkielellä kaikki, mitä pandiitit olivat kuulleet eversti Wilfordilta Aadamista ja Abrahamista, Nooasta ja hänen kolmesta pojastaan jne.

että orientalistit sanovat miltei jokaisen vanhan sanskritinkielisen käsikirjoituksen olevan niin uudenaikainen, että lähetysaarnajat täydellä oikeudella voivat käyttää tätä tilaisuutta hyväkseen. Että he tekevät niin ja koko hengenlahjojensa laajuudella, sen osoittavat viimeaikaiset typerät yritykset todistaa, että koko *purânoiden* kertomus Krishnasta on *bramiinien raamatusta plagioima!*

Mutta ne tosiseikat, jotka Oxfordin professori *uskontotieteen luennoissaan* kertoo noista kuuluisista väärennöksistä, jotka koituivat eversti Wilfordin kunniaksi mutta myöhemmin suruksi, eivät ollenkaan koske niitä johtopäätöksiä, joita salaisen opin tutkija välttämättä tulee tehneeksi. Sillä joskin tutkimukset näyttävät, ettei *Uusi* eikä edes *Vanha* testamentti lainannut mitään bramiinien ja buddhalaisten vanhemmista uskonnoista, siitä ei seuraa, etteivät juutalaiset olisi lainanneet kaikkea tietämäänsä kaldealaisista asiakirjoista, joita Eusebios myöhemmin ty pisteli.

[s15] Mitä taas tulee kaldealaisiin, he varmasti saivat alkuperäiset oppinsa bramiineilta, sillä H. C. Rawlinson näyttää, että Babylonian varhaismytologiaan on kieltämättä tullut *vedalaista* vaikutusta. Ja eversti Vans Kennedy lausui kauan sitten aivan oikein, että Babylonia oli alusta asti sanskritilaisen ja brahmalaisen opin tyysija. Mutta kaikkien tällaisten todisteiden täytynee menettää arvonsa prof. Max Müllerin viimeisimmän teorian edessä. Jokainen tietää, millainen tämä teoria on. Foneettiset lait ovat nyt ratkaisseet monien kansojen jumalien väliset yhtäläisyydet ja ”yhteyden”. [xxxii] Vaikka siis Merkuriuksen (Budhan, Thot-Hermeksen ym.) äiti oli Maia, Buddhan (Gautama) äiti myös Mâyâ, ja Jeesuksen äiti samoin Mâyâ (harha, sillä Maria on *Mare*, meri, vertauskuvallisesti suuri harha) – näillä kolmella nimellä ei muka sittenkään ole mitään yhteyttä eikä niillä voikaan olla sen jälkeen kun Bopp on ”määritellyt foneettisten lakien säännöt”.

Yrittäessään koota yhteen kirjoittamattoman historian monet sekavat vyyhdit orientalistimme ottavat rohkean askeleen, kun he edeltäpäin kieltävät kaiken, mikä ei sovellu heidän omiin päätelmiinsä. Niinpä vaikka joka päivä keksitään uusia esimerkkejä niistä suurista taiteista ja tieteistä, jotka ovat olleet olemassa kauan sitten aikakausien yössä, silti tahdotaan kieltää, että edes kirjoitustaitoakaan olisi ollut muutamilla vanhimmilla kansoilla, ja heitä pidetään barbaareina eikä sivistyneinä. Kuitenkin on vielä olemassa jälkiä valtavasta kulttuurista jopa Keski-Aasiassakin. Tämä kulttuuri on epäilemättä ollut ennen *historiallista aikaa*. Ja kuinka voi olla kulttuuria, jollei ole kirjallisuutta missään muodossa, ei edes aikakirjoja? Jo yksin terveen järjen pitäisi täyttää kuolleiden kansojen historiasta löytyvät aukot. Se jättiläismäinen vuorensinämä, joka ympäröi koko Tiibetin ylätasankoa Huang-Ho-virran yläjuoksusta Karakorumvuorille asti, on todistanut suuresta kulttuurista tuhansien vuosien aikana, ja se voisi kertoa ihmisille outoja salaisuuksia. Oli aika, jolloin näiden maiden itä- ja keskiosat – Nan Shan ja Altyn-Tagh [kiinaksi Altun Shan] – olivat täynnä kaupunkeja, jotka hyvin olisivat voineet kilpailla Babylonin kanssa. Kokonainen geologinen kausi on käynyt yli maan sen jälkeen kun nuo kaupungit vetivät viimeisen hengenvetonsa, niin kuin Tarimin altaan suunnattomien päätasankojen lentohiekkakummut ja nykyään hedelmätön,

kuollut autiomaan voivat todistaa. Ainoastaan Tarimin rajamaita tuntevat matkustajat pintapuolisesti. Noiden hiekkaisen laakiomaiden sisäosissa on vettä ja kukoistavia keitaita, joihin ei kenenkään eurooppalaisen jalka vielä ole tunkeutunut, kun ei ole uskallettu lähteä astumaan tuolle nyt niin petolliselle maaperälle. Noiden hedelmällisten keitaiden joukossa on muutamia, joihin ei pääse edes syntyperäinen maallikkomatkustaja. Hurrikaanit voivat ”nostattaa hiekan ja lakaista pois kokonaiset kukkulat”, mutta ne ovat voimattomia hävittämään sitä, mikä ei ole niiden ulottuvilla. Syvälle maan poveen [s16] kätettyinä on suuria varastohuoneita, ja koska niiden sisäänkäytävät ovat salaisia, ei ole pelkoa, että kukaan niitä keksisi, vaikka kokonaiset sotajoukot tunkeutuisivat noihin hiekkautiomaihin, missä

[xxxiii]

Ei lampea, ei pensasta, ei taloa näy
ja vuoreharjanteet muodostavat jylhän suojan
rutikuivan autiomaan ympärille...

Lukijaa ei kuitenkaan tarvitse lähettää tuohon autiomaahan, koska näitä todisteita muinaisesta sivistyksestä löytyy myös saman maan verrattain tiheään asutuista osista. Cherchenin keidas esim. sijaitsee noin 1200 metriä Cherchenjoen [kiinaksi Qarqan he] pinnan yläpuolella, ja sen ympärillä on joka suunnalla vanhojen kaupunkien raunioita. Nykyään noin 3000 ihmistä edustaa noin sadan hävinneen kansan ja rodun jäännöksiä, joiden kansojen nimeä eivät nykyiset etnologimme tunne. Antropologi olisi todella hämmentynyt, jos hänen pitäisi jakaa ja luokitella ne, ja näin sitäkin enemmän, koska kaikkien näiden ”vedenpaisumusta aikaisempien” rotujen ja heimojen jälkeläiset tietävät itse yhtä vähän esi-isistään kuin jos he olisivat kuusta pudonneet. Jos heidän alkuperäänsä kysytään, he vastaavat, etteivät tiedä, mistä heidän isänsä ovat tulleet, mutta ovat kuulleet, että heidän ensimmäisiä eli varhaisimpia ihmisiäään hallitsivat näiden arojen ”suuret haltijat”. Tämä voidaan lukea tietämättömyyden ja taikauskon tiliin, mutta salaisen opin kannalta tämä vastaus voi perustua ikivanhaan traditioon. Ainoastaan Khurasanin heimo väittää tulleensa kauan ennen Aleksanterin aikoja siitä maasta, joka nyt tunnetaan Afganistanin nimellä, ja kertoo tämän vahvistukseksi legendoja. Venäläinen matkailija (nytemmin kenraali) Prevalski löysi aivan lähellä Cherchenin keidasta kahden valtavan suuren kaupungin rauniot. Vanhemman näistä kaupungeista hävitti 3000 vuotta sitten paikallisen kertomuksen mukaan jättiläismäinen sankari, ja toisen mongolialaiset meidän ajanlaskumme kymmenennellä vuosisadalla.

Molempien kaupunkien paikka on nyt autiomaan tuulien ja lentohiekan vaikutuksesta täynnä monia kummallisia jäännöksiä, särkynyttä posliinia, keittiötarvikkeita ja ihmisluuta. Alkuasukkaat löytävät usein kupari- ja kultarahoja, sulatettuja hopealevyjä, jalokiviä, timantteja sekä turkooseja ja – mikä on kaikkein merkillisintä – rikottua lasia...

Myös jostakin hajoamattomasta puusta tai muusta aineesta tehtyjä ruumisarkkuja, joiden sisällä on hyvin säilyneitä palsamoituja ruumiita... Miespuolisten muumioiden ruumiit ovat kaikki erittäin kookkaita, rakenteeltaan voimakkaita, ja niillä on pitkä aaltoileva tukka... Sieltä löytyi eräskin holvi, jossa *istui* kaksitoista kuollutta. Toisella kertaa löytyi yksinäisessä arkussa oleva nuoren tytön ruumis. Hänen silmänsä oli suljettu kultalevyillä ja suu kultaisella ketjulla, joka leuan alta kulki pääläelle. Hänelle oli puettu ruumiinmyötäinen villapuku, ja hänen rintansa oli peitetty kultatähdillä, mutta jalat oli jätetty paljajaksi”¹.

[xxxiv][s17] Tähän lisää kuuluisa matkailija, että heidän matkustaessaan pitkin Cherchen-jokea he kuulivat taruja noin 23 kaupungista, jotka kauan sitten ovat hautautuneet autiomaan lentohiekan alle. Sama traditio tavataan myös Lop-norissa ja Keriyän keitaalla.²

Tällaisen sivistyksen jäljet ja nämä ja niiden kaltaiset kertomukset antavat meille oikeuden uskoa muitakin legendoja, joiden todenperäisyyden vahvistavat sivistyneet ja oppineet Intian ja Mongolian asukkaat. He kertovat suunnattomista kirjastoista, jotka on löydetty hiekasta, sekä kaikenlaisista vanhan maagisen tiedon rippeistä, jotka kaikki on koottu turvalliseen talteen.

Toistakaamme vielä: Salainen oppi oli muinaisessa ja esihistoriallisessa maailmassa kaikkialle levinnyt uskonto. Todisteet sen leviämisestä, luotettavat tiedot sen historiasta, täydellinen sarja asiakirjoja, jotka todistavat sen laadun ja olemassaolon kussakin maassa, sekä kaikkien sen suurten adeptien opetukset ovat vielä tänäkin päivänä tallella okkulttiselle veljeskunnalle kuuluvissa salaisissa kirjastoluolissa.

Tämä väite käy uskottavammaksi, kun ajattelemme seuraavia tosiasioita: tradition mukaan tuhansia vanhoja pergamentteja pelastettiin, kun Aleksandrian kirjasto tuhottiin. Tuhansia sanskritinkielisiä teoksia katosi Intiasta Akbarin hallitessa. Kiinassa ja Japanissa on yleinen traditio, että oikeat muinaiset tekstit ja ne kommentaarit, jotka ainoastaan tekevät ne ymmärrettäviksi, yhteensä monta tuhatta nidosta, ovat kauan sitten kadonneet tavallisten ihmisten saatavilta. Babylonin laaja pyhä ja okkulttinen kirjallisuus on kadonnut. Ne avaimet ovat kadonneet, jotka yksin voisivat ratkaista Egyptin hieroglyfikirjoitusten tuhannet arvotukset. Intiassa kerrotaan, että ne todelliset salaiset kommentaarit, joiden avulla ainoastaan *Vedoja* voisi ymmärtää, eivät ole enää tavallisten ihmisten nähtävissä, mutta ovat kuitenkin tallessa vihittyjä varten, kätkeytyinä salaisiin luoliin ja kryptoihin. Samoin uskovat buddhalaisetkin salaisista kirjoistaan.

Okkultistit väittävät, että kaikki nämä teokset ovat vielä olemassa. Ne ovat

¹ [Yhteenveto N. M. Prevalskin teoksesta *Kjahtasta Keltaisen joen lähteille* jne., Pietari 1888, luku IX. Venäjänkielinen.]

² Myöhemmistä löytöretkistä tällä alueella, ks. Peter Hopkirk, *Silkkitie*. Hämeenlinna 1996. – Suom. huom.

turvassa ryöstönhaluisten länsimaalaisten käsiltä, ja ne tulevat uudelleen esille jonakin valistuneempana aikana, jonka tuloa Swâmi Dayânand Sarasvatîn sanojen mukaan ”mlechchhat (hylkiöt, raakalaiset, arjalaisesta sivistyksestä osattomat) saavat vielä odottaa”.

Ei ole näet vihittyjen vika, että nämä kirjat ovat nyttemmin ”kadonneet” epäpyhiltä, eikä heidän menettelytapansa johtunut itsekkyydestä tai [xxxv] halusta monopolisoida eloa suovaa pyhää viisautta. Salaisessa tieteessä oli sellaisia osia, joiden täytyi pysyä arvaamattomia aikoja maailman katseelta salassa. Tämä johtui kuitenkin siitä, että tällaisten äärettömän tärkeiden salaisuuksien uskominen kysymättömälle joukolle olisi ollut samaa kuin antaa lapsen käteen palava kynttilä ruutivarastossa.

[s18] Esitettäköön tässä lyhyesti vastaus siihen kysymykseen, joka usein nousee tutkijoiden mieleen, kun he tapaavat tämänlaatuista väitteitä.

He sanovat: ”Me voisimme ymmärtää, että olisi välttämätöntä salata suurelta yleisöltä sellaisia salaisuuksia kuin vril¹ eli vuoria hävittävä voima, jonka J. W. Keely Philadelphiassa keksi, mutta me emme voi ymmärtää, kuinka mitään vaaraa voisi syntyä siitä, että ilmoitettaisiin sellainen puhtaasti filosofinen oppi kuin esim. se, joka koskee planeettaketjujen kehitystä.”

Vaara on siinä, että nuo tuollaiset opit planeettaketjuista ja seitsemästä rodusta antavat heti avaimen ihmisen seitsenkertaiseen luontoon, sillä ihmisen jokainen periaate on vastaavuussuhteessa johonkin tasoon, planeettaan tai rotuun. Lisäksi nämä periaatteet ovat kullakin tasolla tekemisissä seitsemän salaisen voiman kanssa, joista korkeampien tasojen voimilla on kauhistuttava mahti. Siten jokainen seitsenkertainen jaotus antaa heti johtolangan suunnattomiin okkultisiin voimiin, joiden väärinkäyttö voisi tuottaa arvaamatonta vahinkoa ihmiskunnalle. Tällainen johtolanka ei kenties ole mikään avain nykyiselle sukupolvelle – varsinkaan länsimaalaisille, joita suojelee heidän sokeutensa ja tietämätön materialistinen epäuskonsa okkulttisen suhteen — mutta se olisi voinut olla hyvin todellinen kristillisen ajanlaskun ensimmäisinä vuosisatoina noille ihmisille, jotka olivat täysin vakuuttuneita okkultismin todellisuudesta ja juuri olivat henkisen rappiokauden kynnyksellä. Tällöin he olisivat olleet valmiita käyttämään väärin salaisia voimia ja antautumaan mitä hirvittävämpään noituuteen.

Asiakirjat salattiin siis – se on totta, mutta itse tietoa ja sen olemassaoloa eivät temppeleiden hierofantit ole koskaan salailleet, vaan niissä MYSTEERIT ovat aina olleet harjoituksena ja kannustimena hyveeseen. Tämä on hyvin vanha uutinen ja siitä ovat usein puhuneet suuret adeptit Pythagoraasta ja Platonista uusplatonikkoihin. Vasta nasarealaisten uusi uskonto teki käänteen pahempaan päin vuosisatojen menettelytavassa.

Lisäksi on olemassa tunnettu, hyvin odottamaton asia, jonka on tämän kirjoittajalle vahvistanut eräs kunnianarvoisa henkilö, joka toimi vuosikautia eräässä venäläisessä lähetystössä – että [xxxvi] Pietarin keisarillisessa kirjastossa

¹ Mahtava, salaperäinen voima, josta Bulwer Lytton puhuu kirjassaan *A. Coming Race* (suom. *Vril – Tuleva rotu*). – Suom. huom.

on useita asiakirjoja, jotka todistavat, että vielä silloin kun vapaamuurarius ja mystikkojen salaiset seurat kukoistivat Venäjällä, ts. 18. vuosisadan lopussa ja 19. alussa, useampia venäläisiä mystikkoja matkusti Tiibetiin Uralvuorten kautta etsimään tietoa ja vihkimystä *Keski-Aasian tuntemattomista kryptoista*. Ja moni heistä palasi vuosien kuluttua tuoden mukanaan sellaisen tietovaraston, jota hän ei koskaan olisi voinut hankkia Euroopasta. Useita tapauksia voitaisiin mainita ja tunnettuja [s19] nimiä esittää, jollei tällainen julkisuus tuottaisi ikävyyksiä yllämainittujen manalle menneiden vihittyjen elossa oleville sukulaisille. Tarkastakoon kuka tahansa vapaamuurariuden vaiheita ja historiaa venäläisen suurkaupungin kirjastoissa, niin hän voi vakuuttua yllämainitusta tosiseikasta.

Tämä osaltaan vahvistaa sen, mitä monta kertaa aikaisemmin on lausuttu, vaikka ikävä kyllä liian varomattomasti. Ihmiskunnan hyödyttämisen sijasta myrkyllisiä syytöksiä tahallisesta sepityksestä ja petollisuudesta heitettiin niiden silmille, jotka esittivät vähän tunnetun tosiasian, mutta nämä syytökset ovat ainoastaan luoneet pahaa karmaa parjaajille. Vahinko on nyt kuitenkin tapahtunut eikä totuutta enää saa kieltää, olkoot sen seuraukset mitkä tahansa.

Onko teosofia uusi uskonto? kysytään meiltä. Ei suinkaan, se ei ole *uskonto* eikä sen filosofia ole *uusi*, sillä niin kuin on jo mainittu, se on yhtä vanha kuin ajatteleva ihminen. Sen pääoppeja ei tässä julkaista ensimmäistä kertaa vaan moni eurooppalainen vihitty on niitä varovaisesti esittänyt ja opettanut – ennen kaikkea Ragon-vainaja.

Useat suuret tutkijat ovat lausuneet, ettei koskaan ole ollut yhtään uskonnonperustajaa, ei arjalaista, seemiläistä eikä turaanilaista, joka olisi *keksinyt* uuden uskonnon tai paljastanut uuden totuuden. Nuo perustajat olivat kaikki välittäjiä eivätkä alkuperäisiä opettajia. He olivat uusien muotojen ja tulkintojen alkuunpanijoita, mutta ne totuudet, joihin he perustivat oppinsa, olivat yhtä vanhoja kuin ihmiskunta. Niistä monista totuuksista, jotka aikojen alussa ilmoitettiin ihmiselle suullisesti ja joita temppeleiden sisimmissä pyhäköissä säilytettiin ja välitettiin vihkimyksen avulla, MYSTEERIEN aikana ja henkilökohtaisen siirron välityksellä, niistä he valitsivat yhden tai useamman suuren totuuden – jonka näki ainoastaan todellinen tietäjä ja näkijä – ja julistivat nämä joukoille. Siten jokainen kansa sai vuorostaan muutamia näistä totuuksista omaan paikalliseen ja erikoiseen symboliikkaansa verhottuna. Aikaa myöden tämä kehittyi enemmän tai vähemmän filosofiseksi kultiksi, myytteihin kätkeyksi pantheoniksi. Sen vuoksi [xxxvii] tri Legge osoittaa¹ hyvin selvällä tavalla, että Kungfutse – joka historiallisen kronologian mukaan on hyvin varhainen lainsäätäjä, vaikka hän maailman historiassa on varsin uudenaikainen viisas – olikin *välittäjä* eikä keksijä. Niinpä hän itsekin sanoo: ”Olen välittäjä enkä itse luo: uskon muinaisiin ja rakastan heitä”².

¹ *Life of Confucius*, s. 96, lainannut Max Müller, *main. teos*, s. 157.

² Lun Yü (Keskusteluja); *Keskittie, valikoima kiinalaista viisautta*, toim. Pertti Nieminen, 1956, s. 15.

Tämän tekijä rakastaa myös näitä muinaisia ja uskoo sen tähden heihin ja heidän viisautensa nykyisiin perillisiin. Ja uskoen molempiin hän jättää nyt [s20] sen, mitä hän itse on saanut ja oppinut, kaikille, jotka tahtovat ottaa sen vastaan. Mitä tulee niihin, jotka ehkä hylkäävät hänen todisteensa – ts. suureen yleisöön – hän ei kanna heille kaunaa, sillä he ovat omalta kannaltaan yhtä oikeassa kieltäessään kuin hän, tekijä, on oikeassa vakuuttaessaan todeksi, koska he katselevat TOTUUTTA aivan eri näkökannalta. Noudattaen kriittisen oppineisuuden sääntöjä orientalistin täytyy ilman muuta hylätä kaikki, mitä hän ei voi täydellisesti itselleen todistaa. Ja kuinka voisi länsimainen oppinut kuulopuheen perusteella hyväksyä sellaista, mistä hän ei mitään tiedä? Totta puhuen se, mikä näissä kirjoissa esitetään, on koottu *suullisesta* yhtä paljon kuin kirjallisesta opetuksesta.

Tämä esoteeristen oppien ensimmäinen näyte perustuu säkeistöihin, jotka ovat etnologialle tuntemattomien ihmisten kirjoituksia. Niiden sanotaan olevan kirjoitettu sellaisella kielellä, joka eroaa kaikista filologieng tuntemista kielistä ja murteista. Niiden sanotaan johtuvan tieteen hylkäämästä lähteestä (okkultismista). Lisäksi ne tarjotaan sellaisen välittäjän kautta, jota alituisesti maailman edessä häpäisevät kaikki ne, jotka vihaavat epämiellyttäviä totuuksia tai joilla on jokin erityinen keppihevonen puolustettavanaan. Sen tähden voidaan hyvällä syyllä jo edeltäpäin odottaa, että nämä opit kielletään ja hylätään. Ei kukaan, joka kutsuu itseään oppineeksi jollain eksaktisen tieteen alalla, suvaitsi tutkia näitä oppeja vakavasti. Niille tullaan nauramaan ja ne tulevat muitta mutkitta hylätyiksi tällä vuosisadalla, mutta ainoastaan tällä. Sillä ajanlaskumme 1900-luvulla alkavat tiedemiehet tunnustaa, että *Salaista oppia* ei ole keksitty eikä liioiteltu vaan päinvastoin vain pelkistäen esitetty, ja että sen opit ovat *Vedoja* aikaisempia.¹

Eikö *Vedojakin* ole ivailtu, hyljeksitty ja [xxxviii] kutsuttu ”uudenaikaiseksi väärennökeksi” niinkin äskettäin kuin 50 vuotta sitten? Eikö sanskrit ole kerran julistettu kreikankielestä johtuneeksi murteeksi Lampieren ym. oppineiden mukaan? Noin v. 1820, kuten prof. Max Müller kertoo, bramiinien, maagieng ja buddhalaisten pyhät kirjat ”olivat miltei tuntemattomia, niiden olemassaoloa epäiltiin, eikä ollut yhtään tutkijaa, joka olisi voinut kääntää säettäköän *Vedoista*... *Zend-Avestasta* tai... buddhalaisesta *Tripitakasta*”. Nyt todistetaan, että *Vedat* ovat suunnattoman vanhat ja että ”niiden säilyminen on miltei ihme”.²

Samaa tullaan sanomaan salaisesta ikivanhasta opista, kun esitetään kieltämättömiä todisteita sen olemassaolosta ja sisällöstä. Mutta tulee kulumaan vuosisatoja, ennen kuin paljoa enempeä siitä voidaan julkaista. Puhuessaan avaimista eläinradan mysteereihin, kuinka ne ovat miltei kadonneet maailmalta, huomautti tekijä kymmenisen vuotta sitten *Hunnuttomassa Isiksessä*, että ”tuota

¹ Tämä ei ole mikään rohkea *ennustus* vaan se on lausuttu tosiasioiden perusteella. Kullakin vuosisadalla tehdään yritys näyttää maailmalle, että okkultismi ei ole mitään turhaa taikauskoa. Kun kerran ovi saa jäädä vähän raolleen, sitä tullaan avaamaan yhä enemmän kunakin uutena vuosisatana. Aika on kypsinyt paljon vakavampaa tietoa varten kuin tähän asti on suotu, vaikka tuo tieto on vielä hyvin rajoitettua.

² *Chips from a German Workshop*, I, 24, ”Lecture on the Vedas”, pain. 1867.

avainta täytyy kiertää *seitsemän* kertaa, ennen kuin koko järjestelmä tulee päivänvaloon. Me kierrämme avainta vain *yhden* kerran suoden profaaneille siten yhden silmäyksen mysteeriin. Onnellinen se, joka ymmärtää sen kokonaan!”¹

Sama voidaan sanoa koko esoteerisesta järjestelmästä. Yksi avaimen kierros eikä enempää tarjottiin *Isiksessä*. Paljon enemmän selvitetään näissä kirjoissa. Siihen aikaan tekijä tuskin vielä osasi sitä kieltäkään, jolla kirja kirjoitettiin, ja silloin oli kielletty ilmoittamasta monta asiaa, joista puhutaan nyt vapaasti. 1900-luvulla saattavat viisauden mestarit lähettää jonkun tietävämmän ja taitavamman opetuslapsen antamaan lopulliset ja kumoamattomat todisteet, että on olemassa *gupta vidyaksi* kutsuttu tiede, ja että kuten Niilin ennen niin salaperäiset lähteet, myös kaikkien uskontojen ja filosofioiden lähde, josta nyt annetaan maailman tietää, on ollut iät ajat unohdettuna ja ihmisiltä kadonneena, mutta on nyt viimeinkin löydetty.

Sellaista teosta kuin tämä ei pitäisi aloittaa tavallisella johdannolla vaan kokonaisella kirjalla – sellaisella, joka esittäisi *tosiasioita* eikä vain tutkielmia, koska SALAINEN OPPI ei ole kirjoitelma tai joukko hämääviä hajanaisia teorioita vaan sisältää kaiken, mikä voidaan maailmalle antaa tällä vuosisadalla.

Olisi varsin hyödytöntä julkaista näillä sivuilla edes niitä [xxxix] osia esoteerisesta tieteestä, jotka nyt ovat päässeet päivänvaloon, jollei sellaisten oppien olemassaolon todenperäisyyttä tai ainakin niiden todenmukaisuutta ensin todistettaisi. Tässä tehtäviä väitteitä on tuettava viittaamalla useihin auktoriteetteihin, kuten muinaisiin filosofiin, klassikkoihin, jopa muutamiin oppineisiin kirkkoisiin, sillä jotkut heistäkin tunsivat nämä opit, koska olivat niitä tutkineet ja olivat nähneet ja lukeneet niistä kirjoitettuja teoksia. Olivatpa jotkut heistä itse tulleet vihityiksi muinaisiin mysteereihin, joissa vertauskuvallisesti esitettiin salaisia oppeja. Tekijän tulee mainita historiallisia ja luotettavia nimiä ja toistaa otteita tunnetuilta kirjailijoilta, muinais- ja nykyaikaisilta, joiden hyvä arvostelukyky ja rehellisyys on tunnustettu, sekä myös mainita nimeltä muutamia kuuluisimpia salaisten taitojen ja tieteiden edustajia, koska hän julkaisee tai pikemminkin *osittain* esittää yleisölle tämän tieteen salaisuuksia niiden omituisessa muinaisaikaisessa muodossa.

Kuinka tämä on tehtävä? Mikä on paras keino tällaisen päämäärän toteuttamiseksi? Nämä kysymykset toistuvat yhä uudelleen. Tehdäksemme suunnitelmamme selväksi, koettakaamme turvautua esimerkkiin. Kun kunnolla tutkitusta maasta tuleva matkailija äkkiä saapuu tuntemattoman maan rajoille, jonka peittävät näkyvistä mahdottoman korkeat, ylipääsemättömät ja pelottavat vuoret, hänen ei kuitenkaan ole vielä pakko tunnustaa tutkimusaikeittensa rauenneen tyhjiin. Toiselle puolelle on kielletty menemästä. Mutta jollei hän itse voikaan käydä tuossa salaperäisessä maassa, hän voi kuitenkin keksiä keinon tutkiakseen sitä niin lyhyen matkan päästä kuin mahdollista. Käyttämällä avukseen tietoaan taakseen jättämistään maista, hän voi saada jokseenkin oikean

¹ Teologia osa 2, s. 62.

yleiskäsityksen muurin takana olevista maisemista, jos hän vain kiipeää edessään olevien kukkuloiden korkeimmille huipuille. Päästyään sinne hän voi mielin määrin katsella maata ja verrata sitä, minkä hän hämärästi näkee edessään, siihen, mikä on jäänyt hänen alapuolelleen, nyt kun hän omilla ponnistuksillaan on päässyt yli sumurajan ja pilvien peittämien vuorten selkeille huipuille.

Tällaista ensimmäistä tarkkailukohtaa ei voi näissä kahdessa osassa tarjota niille, jotka haluaisivat saada tarkempaa selkoa tekstissä mainituista esihistoriallisten aikojen mysteereistä. Mutta jos lukijalla on kärsivällisyyttä ja hän tahtoo tarkastaa Euroopan uskonmuotojen nykyistä tilaa ja verrata sitä siihen, mitä tunnetaan niiden aikojen historiasta, jotka olivat lähinnä ennen ja [xl] jälkeen kristillisen ajanlaskun alkua, hän voi löytää tarvittavia tietoja tämän teoksen III osasta.

Siinä osassa tullaan lyhyesti kertomaan kaikista historian tuntemista suurimmista adepteista ja kuvaamaan mysteerien rappeutumista, jonka jälkeen alkoi vihkimyksen ja salaisen tieteen todellisen luonnon häviäminen ja sen lopullinen ja järjestelmällinen poistaminen ihmisten muistista. Tuosta ajasta alkaen tulivat sen opetukset salaisiksi, ja magia kulki liiankin usein hermeettisen filosofian arvokkaalla mutta usein eksyttävällä nimellä. Niinä vuosisatoina, jotka edelsivät nykyistä kristillistä ajanlaskua, oli todellinen okkultismi vallalla mystikkojen keskuudessa, mutta kristinuskon alettua pääsi valtaan magia eli pikemminkin noituus salaisine taitoineen.

Kuinka suuria tahansa fanaattiset ponnistukset ovatkin olleet noina ensimmäisinä vuosisatoina pakanoiden mentaalisen ja älyllisen työn kaikkien jälkien hävittämiseksi, he eivät onnistuneet, mutta sama sokean uskon ja suvaitsemattomuuden musta henki on sittemminkin järjestelmällisesti vääristellyt jokaisen loistavan sivun, joka on kirjoitettu ennen kristillistä aikaa. Kuitenkin historia epävarmoine kertomuksineenkin on säilyttänyt siksi paljon, että se voi puolueettomasti valaista kokonaisuutta. Lukija viipyköön siis hetken kirjoittajan kanssa valitulla tarkkailupaikalla. Kääntäköön hän huomionsa esi- ja jälkikristillisen kauden tuhatvuotiseen aikaan, jonka jakoi kahtia vuosi YKSI, Kristuksen syntymävuosi. Tämä tapahtuma – olkoon se historiallisesti oikea tai ei – on tullut ensimmäiseksi merkiksi moninaisten suojavallien pystyttämiseksi, ettei mitenkään kävisi mahdolliseksi palata tai edes vilkaista menneisyyden vihattuihin uskontoihin. Ne ovat vihattuja ja *pelättyjä*, koska ne loivat niin kirkasta valoa siihen uuteen ja tahallisesti verhoitettuun tulkintaan, joka tunnetaan nk. uutena maailmanjärjestyksenä.

Kuinka yli-inhimillisiä olivatkin varhaisten kirkkoisien ponnistukset salaisen opin pyyhkäisemiseksi pois koko ihmismuistista, eivät ne kuitenkaan onnistuneet. Totuutta ei voi tappaa. Sen tähden ei voitu kokonaan lakaista pois maan päältä kaikkia jälkiä vanhasta viisaudesta eikä vangita ja vaientaa jokaista todistajaa. Ajatelkaamme vain kuinka tuhansia, ehkä miljoonia käsikirjoituksia poltettiin, kuinka patsaita, joissa oli liian ilmeisiä piirtokirjoituksia ja kuvasymboleja, sen vuoksi murskattiin tomuksi. Ajatelkaamme, kuinka ensimmäisten erakkojen ja askeettien joukkio kiertelivät Ylä- ja Ala-Egyptin kaupunkien raunioilla,

autiomaassa ja [xli] vuoristoissa kiihkeästi etsien hävittääkseen jokaisen obeliskin ja pilarin, papyruskäärön tai pergamentin, johon he voivat päästä käsiksi, jos siinä vain oli *taun* symboli tai jokin muu merkki, jonka uusi usko oli omaksunut ja ottanut itselleen. Tätä ajatellessa näkyy selvästi, miksi niin vähän on jäänyt talteen menneisyyden muistoja. Tosiaan varhaisen ja keskiaikaisen kristinuskon ja islamin ilkeämielinen uskonkiihko on alusta pitäen viihtynyt pimeydessä ja tietämättömyydessä, ja kumpikin on tehnyt

... auringon verenkarvaiseksi, maanpinnan haudaksi,
haudan helvetiksi ja helvetinkin synkemmäksi!¹

Molemmat uskonnot ovat voittaneet käännyttäisiä miekan terällä. Molemmat ovat rakentaneet kirkkonsa *ihmisuhrien pilvenkorkuisille hekatombeille*. Ensimmäisen vuosisadan portilla hehkuivat nuo pahaenteiset ja kohtalokkaat sanat: ”Israelin karma”. Oman vuosisatamme portilla voi tulevaisuuden tietäjä huomata toisia sanoja, jotka viittaavat siihen karmaan, joka on syntynyt, kun historia on ovelasti tekaistu, tapauksia vääristeltä tahallaan ja kun jälkimaailma on suuria henkilöitä panettellut ja tuntemattomiksi runnellut Jagannâthan² kahden pyörän välissä – sokean uskon ja materialismin –, joista toinen uskoo liian paljon, toinen kieltää kaiken. Viisas on se, joka pysyttelee kultaisella keskiteillä ja luottaa ikuisen oikeuteen.

Faizi Dîwân, ”tuhansiin lahkoihin kuuluvan vapaa-ajattelijan ihmeellisten puheiden todistaja”, sanoo:

Ylösousemuksen päivänä, kun entiset asiat annetaan anteeksi, silloin Kaaban synnitkin annetaan anteeksi kristillisten kirkkojen tomun tähden.

Tähän professori Max Müller vastaa:

Islamin synnit ovat yhtä kehnot kuin kristikunnan tomu. Ylösousemuksen päivänä sekä muhamettilaiset että kristityt tulevat näkemään uskonoppiensa turhuuden. Ihmiset taistelevat uskonnon vuoksi keskenään maan päällä. Taivaassa he tulevat huomaamaan, että on ainoastaan yksi todellinen uskonto – Jumalan HENGEN palveleminen³.

Toisin sanoen: TOTUUTTA KORKEAMPAA USKONTOA (ELI LAKIA) EI OLE – ”SATYÂN NÂSTI PARO DHARMAH” – Benaresin mahârâjan tunnuslause, jonka Teosofinen Seura on omaksunut käyttöönsä.

¹ Lordi Byron, *Childe Harold's Pilgrimage*, IV, xxxii.

² ”Maailman suojelija”, intialainen jumala, jonka juhlaauunujen pyörien alle uskovaiset heittäytyivät musertuakseen kuoliaaksi. – Suom. huom.

³ Max Müller, *Introduction to the Science of Religion*, s. 256-257.

Niin kuin jo alkulauseessa on sanottu, *Salainen oppi* ei ole *Hunnuttoman Isiksen* toisinto niin kuin alkuaan tarkoitettiin. Se on paremminkin *Isistä* selvittävä teos, [xlii] ja vaikka se on aivan riippumaton tuosta aikaisemmasta teoksesta, se on sen välttämätön seuraus. Moni asia, joka sanottiin *Isiksessä*, oli tuskin silloisten teosofien käsitettävissä. *Salainen oppi* luo nyt valoa moneen kysymykseen, joka edellisessä teoksessa jätettiin ratkaisematta, varsinkin mitä tulee ensimmäisiin sivuihin, joita ei koskaan ymmärretty oikein.

Koska *Hunnuton Isis* käsitteli ainoastaan historiallisten aikojen filosofioita ja hävinneiden kansojen symboliikkaa, sen kahdessa osassa voitiin luoda vain pikainen yleissilmäys okkultismin panoraamaan. Tässä teoksessa esitetään nyt seikkaperäinen maailman synty ja niiden neljän Rodun kehitys, jotka edelsivät viidennen Rotumme ihmiskuntaa. *Salaisen opin* kaksi suurta osaa selittävät sitä, mikä lausuttiin *Hunnuttoman Isiksen* ensimmäisellä sivulla ja mihin siellä täällä vähän viitattiin pitkin kirjaa. Mutta muinaisten tieteiden tarkkaa esitystä ei voi näissäkään niteissä edes yrittää, ennen kuin olemme selvittäneet noita suunnattomia ongelmia kosmoksen ja planeettojen kehityksessä ja ennen nykyistä aadamilaista ihmiskuntaa olleiden salaperäisten ihmiskuntien ja rotujen asteittaisissa vaiheissa. Sen tähden tämä yritys muutamien esoteerisen filosofian mysteerien valaisemiseksi ei ole missään tekemisissä edellisen teoksen kanssa. Kirjoittajan sallittakoon valaista tätä muutamalla esimerkillä.

Hunnuttoman Isiksen ensimmäinen osa alkoi viittauksella ”vanhaan kirjaan”:

niin vanhaan, etteivät nykyajan muinaistutkijat pitkänkään tutkimisen jälkeen kykenisi määrittelemään sen tarkkaa ikää, eivätkä pääsisi yksimielisyyteen sen aineen laadusta, jolle se on kirjoitettu. Tämä kirja on ainoa nykyään olemassa oleva alkuperäiskappale. Vanhin heprealainen kirja okkulttisista opetuksista – *Sifra di-tseniuta* – on koottu siitä, ja tämä tapahtui silloin kun ensin mainittua pidettiin jo ikivanhana. Eräs sen kuvista esittää jumalallisesta ydinolemuksesta emanoituvaa AADAMIA¹ loistavana kaarena, joka etenee muodostaen kehän, ja saavutettuaan lakipisteensä kehällä sen suunnaton loisto kääntyy takaisin ja palaa maahan, synnyttäen spiraalinmuotoisessa kehityskulussaan korkeammalle kehittyneen ihmiskunnan. Lähestyessään planeettaamme emanaatio, ulosvirtaaminen, muuttuu hämärämmäksi, kunnes se maata koskettaessaan on musta kuin yö.²

[xliii] Tämä vanha kirja on se alkuteos, josta *Kiu-ten*³ monet nidokset on koottu.

¹ Tätä nimeä käytetään tässä kohden samassa merkityksessä kuin kreikkalaista sanaa ἀνθρωπος [anthropos, ihminen]. [Virhe: ADAM emanoitui jumalallisesta ydinolemuksesta. Ks. oikaisua, *Mestarien kirjeet A. P. Sinnettille*, s. 79.]

² Tiede osa 1, 115.

³ Oikea muoto on *Gyü-de*. Tämä tiibetin sana (tarkekirjoituksella: *rgyud sde*) tarkoittaa tantra-osastoa, ja se on yhteisnimitys *Kanjurin* tantra-teksteille.

Ei ainoastaan edellä mainittu ja *Sifra di-tseniuta* vaan vieläpä *Sefer jetsira*¹ – teos, jota juutalaiset kabbalistit pitävät patriarkkansa Abrahamin (!) kirjoittamana –, *Shu-Ching*, Kiinan alkuperäinen raamattu, egyptiläisen Thoth-Hermeksen pyhät kirjat, Intian *purānat*, kaldealainen *Lukujen kirja*, vieläpä *Mooseksen kirjat* – kaikki ovat saaneet alkunsa tästä yhdestä pienestä alkuteoksesta. Tradition sanoo, että se kirjoitettiin *senzarilla*, pyhällä pappiskielellä sen mukaan, mitä jumalalliset olennot sanelivat valon pojille Keski-Aasiassa viidennen Rotumme alkaessa. Oli näet kerran aika, jolloin sen kieli (*senzar*) tunnettiin kaikkien kansojen vihittyjen kesken, jolloin tolteekkien esi-isät ymmärsivät sitä yhtä helposti kuin kadonneen Atlantiksen asukkaat. Nämä perivät sen vuorostaan kolmannen Rodun viisailta, manusheilta, jotka oppivat sen suoraan toisen ja ensimmäisen Rodun *devoilta*. *Hunnuttoman Isiksen* esittämä kuvaus koskee näiden Rotujen kehitystä ja meidän neljännen ja viidennen Rodun ihmiskuntamme kehitystä Vaivasvatan manvantarassa eli ”kierroksessa”. Jokainen kierros muodostuu yugoista, seitsemästä ihmiskunnan aikakaudesta, joista neljä on jo ohitettu *meidän* elämänsykliissämme ja viidennen keskikohta on miltei saavutettu. Tämä kuvaus on symbolinen, niin kuin jokainen ymmärtää, ja käsittää koko ajan alusta asti. Tuo vanha kirja kuvailee kosmista kehitystä ja selittää kaiken maan päällä olevan syntyä, siis myös fyysisen ihmisen, ja esittää rotujen todellisen historian *ensimmäisestä* aina meidän viidenteen Rotuumme asti, mutta ei mene kauemmaksi. Se loppuu *kali-yugan* alkaessa täsmälleen 4,989² vuotta sitten Krishnan, loistavan aurinkojumalan, kerran maan päällä eläneen sankarin ja uudistajan, kuollessa.

Mutta on olemassa toinenkin kirja. Ei kukaan sen omistajista pidä sitä kovin vanhana, koska se syntyi samalla kun ”musta aika” ja on sen kanssa samanikäinen [xliv] eli noin 5000 vuotta vanha. Noin yhdeksän vuoden kuluttua loppuu ensimmäinen 5000 vuoden kausi (joka aloitti kali-yugan suuren aikakauden).³ Silloin tulee täyttymään viimeinen ennustus tuossa kirjassa, joka on mustan ajan ennustuskirjojen ensimmäinen osa. Siihen ei ole pitkää aikaa jäljellä, ja monet meistä saavat nähdä uuden ajan koittavan. Ennen kuin tuo aika päättyy, on monta laskua maksettu ja kuitattu rotujen välillä. Toinen ennustuskirjojen osa on jo miltei valmis. Se on ollut valmisteilla Buddhan suuren seuraajan, Shankarâchâryan ajoista asti.

¹ Rabbi Joshua Ben Hananjah, joka kuoli v. 72 jaa., selitti avoimesti tehneensä ihmeitä *Sefer jetsiran* avulla ja vaati kaikkia epäilijöitä kyseenalaistamaan ne. Frank mainitsee babilonialaisen *Talmudin* mukaan kaksi muuta ihmeidentekijää: rabbit Hanina ja Oshaia. (Ks. jerusalemilainen *Talmud, Sanhedrin*, l. 7 jne., ja Franck, *La Kabbale*, 1843, I, ii, 78). Monet keskiaikaisista okkultisteista, alkemisteista ja kabbalisteista ovat väittäneet samaa, ja vieläpä myöhäisin uudenaikainen maagi, Éliphas Lévi sanoo julkisesti saman kirjoissaan magiasta.

² Kali-yuga alkoi Krishnan kuolemasta 18.2.3102 eaa. – Suom. huom.

³ Kali-yugan 5000. vuosi on 18.2.1898–18.2.1899. Aikoja laskiessa tulee muistaa, että ajanlaskussamme ei ole vuotta 0. – Suom. huom.

Yksi tärkeä kohta on huomattava, joka on ensimmäisenä todistuskappaleena muinaisen yleismaailmallisen viisauden olemassaolosta — ainakin kristillisille kabbalisteille ja tutkijoille. Näitä oppeja tunsivat ainakin osittain useat kirkkoisät. Väitetään puhtaasti historiallisin perustein, että Origenes, Synesius, vieläpä Clemens Aleksandrialainen oli vihitty mysteereihin, ennen kuin he liittyivät aleksandrialaisen koulukunnan uusplatonilaisuuteen gnostisen uusplatonilaisuuden, kristillisessä puvussa. Eikä siinä kaikki. Muutamia salaisten koulujen opeista, vaikei suinkaan kaikkia, säilytettiin Vatikaanissa, ja ne ovat sittemmin sulautuneet katolisiin mysteereihin siten, että latinalainen kirkko on ne turmeltuneessa muodossa liittänyt alkuperäiseen kristilliseen ohjelmaan. Yksi sellainen on oppi Neitsyeen tahrattomasta sikiämisestä, joka on nyt saanut kovin aineellisen muodon. Tämä seikka selittää, miksi roomalaiskatolinen kirkko on pannut käyntiin niin kiivaita vainoja okkultismia, vapaamuurariutta ja yleensä erioppista mystiikkaa vastaan.

Konstantinuksen aika oli historian viimeinen käännekohta. Se oli äärimmäisen kamppailun aikaa, joka päättyi siihen, että länsimaissa vanhat uskonnot kukistettiin uuden hyväksi, joka rakennettiin niiden ruumiiden päälle. Siitä asti alettiin näkymät kaukaiseen muinaisuuteen, ”vedenpaisumuksen ja Eedenin paratiisin taakse, väkivaltaisesti ja säälimättömästi sulkea myöhempien aikojen uteliailta katseilta sekä oikeilla että väärillä keinoilla. Kaikki julkaiseminen estettiin, jokainen asiakirja, joka voitiin keksiä, hävitettiin. Ja kuitenkin näissä turmelluissa aikakirjoissa on jäljellä niin paljon, että hyvällä syyllä saatamme sanoa niissä olevan riittävästi todisteita emäopin olemassaolosta. Geologisista ja poliittisista mullistuksista huolimatta on säilynyt katkelmia, jotka tietävät kertoa jotakin, ja jokainen muinaismuisto todistaa, että se viisaus, joka nyt on niin *salainen*, oli kerran alati juoksevan [xliv] virran yksi ja ehtymätön alkulähde, josta saivat ravintonsa kaikki purot — nim. kaikkien kansojen myöhemmät uskonnot, ensimmäisestä viimeisimpään. Tämä aikakausi, joka toisessa päässään alkoi Buddhasta ja Pythagoraasta ja toisessa päässään loppui uusplatonisteihin ja gnostikkoihin, on ainoa historian säilyttämä polttopiste, jossa viimeisen kerran yhtyvät menneiden aikojen kirkkaat valonsäteet, ennen kuin yltiöhartaus ja fanaattisuus ne pimensivät.

Tässä syy, miksi tämän kirjoittajalle on ollut välttämätöntä pitkin matkaa selittää hämärintä muinaisuutta koskevia asioita todisteilla, jotka on koottu historialliselta ajalta, vaikka hän siten joutuukin alttiiksi syytöksille yhtenäisen järjestelmän ja oikean esitystavan puutteesta. Ei ollut muuta keinoa valittavana. Yleisön täytyy ensin tutustua useiden maailmankuulujen adepttien, kunkin aikakauden vihittyjen runoilijoiden ja klassikkojen tekemiin ponnistuksiin, kun he ovat koettaneet säilyttää ihmiskunnassa tiedon ainakin tällaisen filosofian olemassaolosta, jollei itse sen opeista. Vuonna 1888 eläneet vihityt jäisivät tosiaan käsittämättömäksi vieläpä mahdottomalta näyttäväksi taruksi, jollei osoitettaisi, että samanlaisia vihittyjä on elänyt kaikkina historian aikoina. Tämä taas voidaan osoittaa ainoastaan siten, että mainitaan itse luvut ja säkeet, joissa on puhuttu näistä suurista henkilöistä, vaikka heitä on edeltänyt ja seurannut pitkä loppumaton sarja

muita mestareita sekä ennen että jälkeen vedenpaisumuksen. Ainoastaan siten voidaan osittain traditionaalisen ja osittain historiallisen todisteen nojalla näyttää, että okkulttinen tieto ja ne voimat, jotka se ihmiselle suo, eivät ole olleet pelkkää fiktiota vaan että ne ovat yhtä vanhoja totuuksia kuin itse maailma.

Tuomareilleni, entisille ja tuleville — olkoot he vakavia kirjallisia arvostelijoita tai noita kirjallisuuden ulvovia dervishejä, jotka arvostelevat kirjaa sen mukaan kuinka suosittu tekijän nimi on ja jotka tuskin silmäiltyään sisällystä takertuvat niin kuin tappavat basillit ruumiin heikoimpaan kohtaan – heille minulla ei ole mitään sanottavaa. Enkä myöskään alennu mainitsemaan niitä älyttömiä parjaajia – onneksi hyvin harvoja – jotka toivovat herättävänsä yleisön huomion syytämällä häpeää jokaiselle kirjailijalle, jonka nimi on hieman paremmin tunnettu kuin heidän omansa, ja jotka vaahdossa suin haukkuvat noiden etevämpiä varjoakin. Nämä ensin vuosikausia väittivät, että *The Theosophistin* opettamat opit, jotka kulminoituivat *Esoteric Buddhismissa*, olivat kaikki tämän kirjoittajan keksimiä, mutta viime aikoina he ovat tehneet täyskäännöksen ja tuomitsevat nyt *Hunnuttoman Isiksen* ja muut kirjat plagioinniksi Éliphas Lévin (!) ja Paracelsuksen (!!)-kirjoista ja – ihmeistä [xlv] suurin – buddhalaisuudesta ja brahmalaisuudesta (!!!). Yhtä hyvin syyttäkää Renania siitä, että hän on varastanut kirjansa *Vie de Jesus* [Jeesuksen elämä] evankeliumeista, tai Max Mülleriä siitä, että hän on varastanut teoksensa *Sacred Books of the East* [Idän pyhät kirjat] tai *Chips* brahmalai-isten ja Gautama Buddhan filosofioista. Mutta suurelle yleisölle ja *Salaisen opin* lukijoille toistan sen, mitä kaiken aikaa olen tuonut julki ja minkä nyt puen Montaignen sanoihin: Hyvät herrat, ”OLEN KOONNUT TÄHÄN KIMPUN VIERAITA KUKKASIA JA OMASTA PUOLESTANI ANTANUT VAIN SITEEN, JOKA SOLMII NE YHTEEN”.¹

Ratkokaa ”side” palasiksi ja repikää se riekaleiksi, jos tahdotte. Mutta TOSIASIOIDEN kimpua – sitä ette kuitenkaan voi hävittää. Te voitte ainoastaan olla siitä välittämättä, ei muuta.

Lopuksi sanottakoon muutama sana tästä ensimmäisestä osasta. Voi tuntua siltä kuin esipuheessa, joka aloittaa kosmogoniaa [maailman syntyä] pääasiallisesti käsittelevän osan, muutamat asiat eivät olisi oikein paikallaan, mutta vielä yksi syy paitsi ennen mainitut on johtanut minut niitä koskettelemaan. Jokainen lukija ehdottomasti arvostelee esitettyjä väitteitä oman tietonsa, kokemuksensa ja tajuntansa kannalta, ja perustaa johtopäätöksensä siihen, minkä hän ennestään tietää. Tämä asia on kirjailijan aina pidettävä mielessään ja sen tähden myöskin tässä ensimmäisessä osassa niin usein viitataan asioihin, jotka oikeastaan kuuluisivat myöhempään osaan, mutta ei voitu jättää niitä mainitsematta, jotta lukija ei pitäisi kaikkea vain satuna – uudenaikaisena keksintönä.

Siten *menneisyys* auttaa meitä käsittämään NYKYISYYTTÄ ja nykyisyys saa meidät paremmin antamaan arvoa MENNEISYYDELLE. Tämän päivän erehdykset on selvitettävä ja pyyhittävä pois, mutta on hyvinkin todennäköistä – tässä tapauksessa se on varmaa – ettei tälläkään kerralla pitkien aikakausien ja historian

¹ [Michael de Montaigne, *Esseitä*, Juva 1985, III, 12, s. 343.]

todiste tule vaikuttamaan muihin kuin sangen intuitiivisiin – toisin sanoen hyvin harvoihin. Mutta tässä niin kuin joka asiassa uskolliset voivat lohdutukseen nykyajan epäileville saddukealaiselle esittää matemaattisen todisteen ja muistomerkin hänen paatuneesta itsepintaisuudestaan ja sokeudesta. Jossain Ranskan akatemian arkistoissa on vielä olemassa kuuluisa todennäköisyyslaskelma, jonka muutamat matemaatikot laativat skeptikkoja varten algebrallisesti. Se kuuluu näin: Jos kaksi henkilöä todistaa [xlvii] jonkin asian, ja siten kumpikin antaa sille $5/6$ varmuuden, tuon tosiasian varmuus on $35/36$, ts. sen todennäköisyys suhtautuu sen epätodennäköisyyteen niin kuin 35 suhtautuu 1 :teen. Jos kolme henkilöä on yhtä mieltä, tulee uskottavuus olemaan $215/216$. Kymmenen henkilön yksimielisyys, joista kukin antaa $1/2$ varmuuden, tuottaa $1023/1024$ jne. Okkultisti voi tyytyä näin suureen varmuuteen kaipaamatta enempää.

[e1]

JOHDANTO

KIRJAN LEHTIÄ ESIHISTORIALLISELTA KAUDELTA

Muinaisaikainen käsikirjoitus – kokoelma palmunlehtiä, jotka on jollain erikoisella tuntemattomalla tavalla tehty veden-, tulen- ja ilmankestäviksi – on kirjoittajan silmien edessä. Ensimmäisellä sivulla on puhdas valkoinen ympyrä mustalla pohjalla. Seuraavalla sivulla on sama ympyrä, mutta siinä on keskipiste. Ensimmäinen sivu, tietää tutkija, kuvaa Kosmosta ikuisuudessa ennen yhä uinuvan energian uudelleen heräämistä, ennen Sanan emanaatiota myöhemmissä järjestelmissä. Piste tähän asti puhtaassa ympyrässä, avaruus ja ikuisuus pralayassa, tarkoittaa erilaistumisen sarastusta. Se on maailmanmunan piste,¹ siinä oleva itu, josta on tuleva universumi, KAIKKEUS, rajaton, aikakautinen Kosmos.

Tuo itu on latentti ja aktiivinen aikakausittain ja vuorotellen. Ympyrä on jumalallinen ykseys, josta kaikki lähtee ja johon kaikki palaa. Sen kehä – pakosta rajoitettu symboli, ihmismielen vajavuudesta johtuen – merkitsee abstraktia, aina tuntematonta LÄSNÄOLOA ja sen ala universaalia sielua [maailmanjärkeä], vaikka nuo kaksi ovat yhtä. Se että ainoastaan ympyrän pinta on valkoinen ja ympäristö musta, osoittaa selvästi, että sen taso kuvaa sitä ainoaa tietoa, vaikkakin vielä epäselvää ja heikkoa, joka on ihmisen saavutettavissa. Tällä tasolla alkavat manvantariset ilmennykset, sillä tässä SIELUSSA uinuu pralayan aikana jumalallinen Ajatus,² jossa on kätkeytyneenä jokaisen tulevan kosmogonian ja teogonian suunnitelma.

¹ Ks. I osa, II kirja, VI, ”Maailmanmuna”.

² Lienee tarpeetonta enää muistuttaa lukijalle, että nimitystä ”jumalallinen Ajatus” samoin kuin ”universaali mieli” [maailmanjärki] ei saa pitää edes epämääräisenä aavistuksena sellaisesta älyllisestä prosessista, joka on ihmiselle ominainen. Von Hartmannin mukaan ”Tajuton” päätyi valtavaan luomis- eli oikeammin kehityssuunnitelmaan ”kaikkea tietoisuutta korkeammalla selvänäköisellä viisaudella”, mikä vedäntälaisessa kielessä tarkoittaisi absoluuttista viisautta. Ainoastaan ne, jotka käsittävät, kuinka paljon korkeammalla intuitio liitelee järkeilevän ajattelun hidasta prosessia, voivat muodostaa edes heikon käsityksen siitä absoluuttisesta viisaudesta, joka ylittää ajan ja paikan ideat. Mieli sellaisena kuin me sen tunnemme on pelkistettävissä tietoisuudentiloiksi, joiden kestävyys, intensiteetti, monimutkaisuus jne. on erilainen, mutta ne kaikki perustuvat viime kädessä aistimukseen, joka taas on mäyâ. Aistimus taas edellyttää välttämättä rajoitusta. Ortodoksisen teismin persoonallinen Jumala havaitsee, ajattelee ja tuntee. Hän katuu ja tuntee ”julmaa vihaa”. Mutta tuollaisten mentaalitilojen otaksuminen edellyttää selvästikin käsittämättömän olettamuksen ulkopuolella olevasta suoranaisestä kiihokkeesta, puhumattakaan tästä aiheutuvan muuttumattomuuden mahdottomuudesta sellaiselle olenolle, jonka tunteet häilyvät hänen hallitsemiensa maailmojen tapahtumien mukaan. Käsitykset persoonallisesta jumalasta muuttumattomana ja äärettömänä, sotivat siis psykologiaa, ja mikä vielä pahempi, filosofiaa vastaan.

[e2] Se on AINOA ELÄMÄ, ikuinen, näkymätön, kuitenkin kaikkialla läsnä oleva, ilman alkua ja loppua, kuitenkin aikakautinen säännöllisissä ilmennyksissään, joiden aikakausien välillä vallitsee olemattomuuden pimeä mysteeri; tajuton, kuitenkin absoluuttinen tietoisuus; toteutumaton, kuitenkin ainoa itseoleva todellisuus; todellakin ”kaos aistimukselle, Kosmos järjelle”. Sen ainoa absoluuttista ominaisuutta, joka on SE ITSE, ikuinen, lakkaamaton liike, sanotaan esoteerisella kielellä ”suureksi hengitykseksi”,¹ joka on universumin lakkaamaton liike, rajattoman merkityksessä, aina läsnä oleva AVARUUS. Se mikä on liikkumatonta, ei voi olla jumalallista. Mutta universaalissa sielussa ei todellisuudessa ole mitään ehdottoman liikkumatonta.

Miltei viisi vuosisataa eaa. Leukippos, Demokritoksen opettaja, kannatti näkemystä, että avaruus on ikuisesti täynnä atomeja, jotka ovat alituisessa liikkeessä. Ajan tullen atomit ryhmittäessään synnyttävät kiertoliikettä ja törmätessään toisiinsa aiheuttavat sivuliikkeitä. Epikuros ja Lucretius opettivat samaa oppia, mutta lisäsivät atomien sivuliikkeeseen sukulaisuutta koskevan käsityksen, joka on okkulttinen oppi.

Ihmissuvun alusta asti, siitä kun maapallomme arkkitehdit ilmaantuivat ensimmäisen kerran, tunnettiin ja otettiin huomioon paljastumaton jumaluus ainoassa filosofisessa aspektissaan – universaalisenä liikkeenä, luonnon luovan henkyyden väreilynä. Okkultismi esittää ”ainoan olemassaolon” näin: ”Jumaluus on salainen, elävä (eli liikkuva) TULLI, ja tämän näkymättömän läsnäolon ikuiset todistajat ovat valo, lämpö ja kosteus.”

Tämä kolminaisuus sisältää jokaisen [e3] luonnonilmiön ja on sen syynä.²

¹ Platon osoittautuu vihityksi sanoessaan *Kratyloksessa* (397 D), että θεός [theos] johtuu verbistä θέειν [thein], liikkuu, juosta, koska ensimmäiset astronomit, jotka tarkkailivat taivaankappaleiden liikkeitä, kutsuivat planeettoja nimellä θεοί [theoi] jumalat. (Ks. II osa, ”Risti ja ympyrä”). Myöhemmin tästä sanasta johtui toinen sana, ἀλήθεια [alêtheia] – ”Jumalan henkäys”.

² Nominalistit väittäessään Berkeleyyn tavoin, että ”minun on... mahdotonta muodostaa abstraktia käsitystä liikkeestä ilman liikkuvaa kappaletta” (*Treatise Concerning the Principles of Human Knowledge*, Introd., 10), voivat esittää kysymyksen: ”Mikä on tuo kappale, liikkeen aikaansaaja? Onko se substanssia? Silloin te uskotte persoonalliseen Jumalaan...” Tähän vastataan myöhemmin, tämän teoksen liitteessä. Sitä ennen käytämme oikeuttamme olla konseptualisteja [käsitteiden todellisuuden kannattajia] vastoin Roscellinuksen materialistisia näkemyksiä realismista ja nominalismista. ”Onko tiede”, sanoo eräs sen lahjakkaimmista edustajista, Edward Clodd, ”paljastanut mitään, mikä heikentäisi tai vastustaisi ikivanhoja sanoja, jotka ilmaisevat koko uskonnon, menneen, nykyisen ja tulevan, olemuksen: tehdä oikein, rakastaa armeliaisuutta, vaeltaa nöyrästi Jumalan edessä?” Me yhdyimme tähän muussa suhteessa, paitsi että Jumalana *emme pidä sitä karkeaa antropomorfismia, joka on yhä nykyisen teologian selkäranka, vaan symbolista käsitettä siitä, mikä on universumin elämä ja liike*. Tämän tunteminen fyysiseltä kannalta on tuntee mennyt, nykyinen ja tuleva aika ilmiöiden jatkuvuudessa; tämän tunteminen moraalisesti on tuntee, mitä on ollut, mitä on ja mitä tulee olemaan ihmistajunnassa. (Ks. ”Science and the Emotions”, South Place Chapel’issa, Finsbury,

Kosmoksensisäinen liike on ikuinen ja loppumaton; kosminen liike (näkyvä eli havaittava) on rajallinen ja aikakautinen. Ikuisena abstraktiona se on AINA LÄSNÄ OLEVA; ilmennyksenä se on rajallinen sekä tulevaisuuden että menneisyyden suuntaan, sillä nämä kaksi ovat peräkkäisten jälleenrakentamisten alku ja loppu.

Kosmos – NOUMENON – ei ole missään tekemisissä ilmiömaailman syysuhteiden kanssa. Ainoastaan kosmoksensisäiseen sieluun, muuttumattomassa jumalallisessa ajattelussa olevaan aatteelliseen Kosmokseen nähden voimme sanoa: ”Sillä ei ole koskaan ollut alkua eikä sillä koskaan tule olemaan loppua.”

Mitä tulee sen ruumiiseen eli kosmiseen organisaatioon, niin vaikei voidakaan sanoa, että sillä olisi ollut ensimmäinen tai sillä koskaan tulisi olemaan viimeinen rakenne, silti jokaisessa uudessa manvantarassa sen organisaatiota voidaan pitää laadultaan ensimmäisenä ja viimeisenä, koska se kehittyy joka kerta korkeammalle tasolle...

Vain muutama vuosi sitten sanottiin:

Esoteerinen oppi siis opettaa, kuten buddhalaisuus, brahmalaisuus ja jopa vainottu *Kabbalakin*, että tuo yksi, ääretön ja tuntematon Olemus on ollut iankaikkisuuksista asti säännönmukaisissa, harmonisissa jaksoissa joko passiivisena tai aktiivisena. Manun runollisessa lauseparsistossa näitä olosuhteita kutsutaan Brahmân ”päiväksi” ja ”yöksi”. Hän on joko ”hereillä” tai ”unessa”. *Svâbhâvikat* eli buddhalaisuuden vanhimman koulukunnan (joka toimii yhä Nepalissa)¹ filosofit pohdiskelevat vain tämän ”Olemuksen” aktiivista tilaa, jota he kutsuvat *Svabhavatiksi*,² ja pitävät typeränä teorioiden muodostamista sen passiivisessa tilassa piilevästä abstraktista, ”tiedon tavoittamattomasta” voimasta. Tämän vuoksi sekä kristilliset teologit että aikamme tiedemiehet kutsuvat heitä ateisteiksi, sillä kummatkaan näistä eivät kykene [e4] ymmärtämään heidän filosofiansa syvällistä logiikkaa. Ensin mainitut eivät salli muuta Jumalaa kuin personoidut, *sekundaariset* voimat, jotka ovat sokeasti viimeistelleet näkyvän maailmankaikkeuden, ja heidän avullaan niistä tuli kristittyjen ihmishahmoinen Jumala – ukkosen ja salamoiden keskellä ärjyvä Jehova. Rationalistinen tiede puolestaan tervehtii buddhalaisia ja svâbhâvikoja muinaisaikaisina ”positivisteina”. Jos katsomme yksisilmäisesti heidän filosofiaansa, niin silloin materialistimme ovat ehkä omalla tavallaan oikeassa. Buddhalaiset väittävät, ettei *mitään* Luojaa ole, vaan ääretön määrä *luovia voimia*, jotka yhdessä muodostavat ikuisen, *olemukseltaan selittämättömän* substanssin – joka ei siten sovellu yhdenkään todellisen filosofin pohdiskelun aiheeksi. Sokrates kieltäytyi poikkeuksetta väittelemästä universaalisen olemisen mysteerioista, silti kenenkään ei olisi tullut mieleenkään syyttää häntä ateismista, lukuun ottamatta niitä, joiden päämääränä oli hänen tuhoamisensa. Uuden aktiivisen jakson alkaessa, sanoo *Salainen oppi*, tapahtuu

London, 27.12.1885 pidetty esitelmä.)

¹ Svâbhâvika-koulukuntaa ei nykyään enää ole. Ks. David Reigle and Nancy Reigle, *Blavatskyn salaiset kirjat*, s.107–109.

² Sabhâva, svabhâvatâ tai svabhâvatva.

ikuisen, muuttumattoman lain mukaisesti tässä jumalallisessa olemuksessa laajentuminen ulkoa sisäänpäin ja sisältä ulospäin,¹ ja näkyvä, ilmiöiden maailmankaikkeus on tuolla tavoin yhä enenevässä määrin liikkeeseen pantujen kosmisten voimien pitkän ketjun äärimmäinen tulos. Passiivisen tilan alkaessa ilmaantuu vastaavalla tavalla jumalalliseen olemukseen nähden vastakkaista vaikutusta, ja edellä tapahtunut luomistyö tulee asteittain yhä perusteellisemmin tyhjäksi. Näkyvä maailmankaikkeus hajoaa alkutekijöihinsä, sen ainekset leviävät hajalleen, ja ”pimeys”, autio ja yksinäinen, lepää taas ”syvyyden” päällä. Käytämme [salaisista kirjoista otettua] kielikuvaa, joka välittää ajatuksen vielä selkeämmin: ”tuntemattoman olemuksen” uloshengitys synnyttää maailman, ja sisäänhengitys saa sen katoamaan. *Tämä prosessi on jatkunut hamasta iankaikkisuudesta saakka, ja nykyinen maailmankaikkeutemme on vain yksi loputtomassa sarjassa, jolla ei ole ollut alkua ja jolla ei ole loppua.*²

Tätä kohtaa tullaan selittämään tässä teoksessa niin paljon kuin mahdollista. Vaikka se ei nykyisessä muodossaan sisällä mitään uutta orientalistille, voi sen esoteerinen tulkinta sisältää paljon sellaista, mikä on tähän asti pysynyt täysin tuntemattomana länsimaiselle tutkijalle.

Ensimmäinen kuva on paljas ympyrä \bigcirc . Toinen on vanhassa symbolissa ympyrä jossa on piste \odot – ensimmäinen erilaistuminen ikuisen luonnon aikakautisissa ilmennyksissä, suvuton ja ääretön ”Aditi SIINÄ” (*Rigveda*), ympyrän piste eli potentiaalinen avaruus abstraktissa avaruudessa. Kolmannessa vaiheessa piste muuttuu halkaisijaksi, siis \ominus . Se symboloi nyt jumalallista saastatonta äitiluontoa kaikki sisältävän absoluuttisen äärettömyyden sisällä.

[e5] Kun halkaisijan yli vedetään pystysuora viiva \oplus , siitä tulee maailmanristi. Ihmiskunta on saapunut kolmanteen kantaruutuunsa; se on merkki inhimillisen elämän synnystä. Kun kehä katoaa ja jää ainoastaan $+$, on se merkki siitä, että ihmisen lankeemus aineeseen on toteutunut ja NELJÄS rotu alkaa. Risti ympyrän sisällä symboloi puhdasta panteismia. Kun risti jäi ilman ympyrää, siitä tuli fallinen. Sillä oli sama ja myös muita merkityksiä, kun TAU piirrettiin ympyrän sisään \oplus tai kun ”Torin vasara”, niin kutsuttu jaina-risti eli yksinkertaisesti svastika oli ympyrän sisällä \oplus .

Kolmannella symbolilla – ympyrällä, joka on jaettu kahtia vaakasuoralla halkaisijalla – tarkoitettiin luovan luonnon (vielä passiivisen, koska on naisellinen) ensimmäistä ilmennystä. Ihmisen ensimmäinen epämääräinen käsitys lisääntymisestä on naisellinen, koska ihminen tuntee paremmin äitinsä kuin isänsä. Tästä syystä naisjumalat olivat pyhempää kuin miespuoliset. Luonto on sen vuoksi

¹ [Alkuperäistekstissä on: laajentuminen ulkonaisesti sisältä käsin, ja... – eli H.P.B. on muuttanut tämän kohdan.]

² Ks. *Hunnuton Isis*, Teologia osa 1, s. 283–284, ja myös S.O., I, s. 391, ”Brahmân päivät ja yöt”.

naisellinen ja jossain määrin objektiivinen ja konkreettinen, ja henkiprinsiippi, joka sen hedelmöittää, on salattu. Lisäämällä ympyrän vaakasuoraan viivaan kohtisuora viiva muodostui – I – tau-kirjaimen vanhin muoto. Se oli kolmannen kantarodun merkki sen symboliseen lankeemukseen asti, ts. siihen päivään asti, kun sukupuoliin jakautuminen tapahtui luonnollisen kehityksen kautta – jolloin merkistä tuli , ympyrä eli suvuton elämä, joka on muuttunut eli jakautunut, – kaksoismerkki eli -symboli.

Meidän viidennen Rotumme alarotujen symboliikassa siitä tuli ensimmäiseksi muodostuneiden rotujen hepreankielinen *zākhār* ja *negēbāh*.¹ Sitten se muuttui egyptiläiseksi (elämän symboliksi) ja vielä myöhemmin Venuksen merkiksi . Sitten tulee svastika (Torin vasara eli nykyään ”hermeettinen risti”), joka on kokonaan erillään ympyrästä ja tulee siten pelkästään falliseksi. Kali-yugan esoteerinen symboli on ylösalaisin oleva viisisakarainen tähti , inhimillisen noituuden merkki. Jokainen okkultisti tietää, että tämä merkki, jossa on kaksi sakaraa ylöspäin, [e6] on ”vasenkätinen” ja sitä käytetään seremoniallisessa magiassa.²

Toivottavasti tämän teoksen huolellisen lukemisen seurauksena suuren yleisön virheelliset käsitykset panteismista muuttuvat. On väärin ja epäoikeudenmukaista pitää buddhalaisia ja advaita-okkultisteja ateisteina. Elleivät he kaikki olekaan filosofeja, he ovat joka tapauksessa loogisia ajattelussaan, ja heidän vastaväitteensä perustuvat ehdottomaan järkeilyyn. Todellakin, jos hindujen Parabrahmania pidetään muiden kansojen salattujen ja nimettömien jumaluuksien edustajana, silloin tuon absoluuttisen prinssiipin todetaan olevan prototyyppi, josta kaikki muut on kopioitu. Parabrahman ei ole ”Jumala”, koska Se ei ole yksi Jumala. ”Se on se, mikä on korkein eikä korkein (*parāvara*)”, selittää *Mundaka-Upanishad* (II, 2.8). SE on ”Korkein” SYYNÄ, ei korkein seurauksena.

Parabrahman on yksinkertaisesti ”todellisuutena ilman toista” kaikki käsittävä

¹ Ks. tuota ajatuksia herättävää teosta *The Source of Measures* (1875, s. 236–237), missä tekijä selittää sanan *zākhār* todellisen merkityksen. Siitä hän johtaa sanat ”sacred” [pyhä] ja ”sacrament”, joista on nyt tullut ”pyhyiden” synonyymeja, vaikka ne olivat alkuun puhtaasti fallisia!

² Länsimaiset matemaatikot ja jotkut amerikkalaiset kabbalistit sanovat, että myös kabbalassa ”Jehovan arvo on sama kuin ympyrän halkaisijan arvo”. Lisätäkää tähän se tosiasia, että Jehova on kolmas sefirot, *Binah*, feminiininen sana, niin teillä on avain mysteerin. Muutamilla kabbalistisilla muutoksilla tästä nimestä, joka on androgyyninen *Genesiksen* ensimmäisissä luvuissa, tulee täysin maskuliininen, kainilainen ja fallinen. Kun pakanallisten jumalien joukosta valitaan yksi ja siitä tehdään erityinen kansallinen Jumala, jota puhutellaan ”ainoana elävänä Jumalana”, ”jumalien Jumalana”, ja kun tämä jumalanpalvelus sitten julistetaan yksijumalaiseksi, niin se ei muuta sitä AINOAKSI prinssiipiksi, jonka ”ykseys ei salli moninkertaistamista, muutosta eikä muotoa”, varsinkaan jos tuo jumaluus on fallinen, niin kuin Jehovan on nyt todistettu olevan.

Kosmos – eli oikeammin ääretön kosminen avaruus – tietenkin korkeimmassa henkisessä merkityksessä. Brahman (neutri), ollen muuttumaton, puhdas, vapaa, häviämätön korkein juuri, ”AINOA todellinen olemassaolo, Paramârthika”, ja absoluuttinen Chit ja Chaitanya (äly, tietoisuus), ei voi olla tietävä, koska ”SILLÄ ei voi olla mitään havaitsemisen subjektia”. Voiko liekkiä kutsua tulen olemukseksi? Tuo olemus on ”universumin ELÄMÄ ja VALO, ja näkyvä tuli ja liekki ovat tuho, kuolema ja paha”. ”Tuli ja liekki hävittävät arhatin ruumiin, niiden ydinolemus tekee hänestä kuolemattoman.” (*Bodhimör*, kirja II.)

”Absoluuttisen hengen tuntemus, kuten auringon säteily tai kuten tulen kuumuus, ei ole mitään muuta kuin absoluuttinen olemus itse”, sanoo Śamkarâchârya. SE – on ”tulen henki”, ei itse tuli. Sen vuoksi ”tulen ominaisuudet, kuumuus tai liekki, eivät ole hengen ominaisuuksia, vaan sen ominaisuuksia, jonka tiedottomana syynä on tuo henki”. Eikö yllä mainittu lause ole myöhemmän ruusuristiläisen filosofian todellinen perusaate?

[e7] Parabrahman on lyhyesti sanottuna Kosmoksen kollektiivinen ryhmä sen äärettömyydessä ja ikuisuudessa, ”TUO” ja ”TÄMÄ”, johon ei voi soveltaa jakavia ryhmiä.¹ ”Alussa TÄMÄ oli Itse, yksi ainoa”,² suuri Śamkarâchârya selittää, että ”TÄMÄ” tarkoittaa universumia (Jagat); sana ”alussa” merkitsee ennen ilmiömaailman uudelleen syntymistä.

Kun siis panteistit toistavat *Upanishadeja*, joissa, kuten salaisessa opissakin, sanotaan, että ”tämä” ei voi luoda, he eivät kiellä Luoja eli paremmin sanottuna luoja *kollektiivista ryhmää*, vaan kieltäytyvät ainoastaan aivan loogisesti pitämästä ”luomista” ja varsinkin muodostelemista, joka on rajallista, äärettömän prinssiipin työnä. Heille Parabrahman on passiivinen, koska se on absoluuttinen syy, ehdoton *mukta*. Siltä kielletään ainoastaan rajoitettu kaikkietävyys ja kaikkivaltius, koska nämä ovat vielä ominaisuuksia (heijastuneina ihmisen tietoisuuteen) ja koska Parabrahmanilla ollen ”korkein KAIKKI”, luonnon aina näkymätön henki ja sielu, muuttumaton ja ikuinen, ei voi olla ominaisuuksia.

Ehdottomuus näet estää aivan luonnollisesti liittämästä siihen mitään rajallisuuden tai ehdollisuuden aatetta. Ja jos vedântalainen edellyttää ominaisuuksia ainoastaan sen emanaatiolle sanoen, että se on *Īvara plus mâya* ja *avidyâ* (agnostisismi mieluummin kuin tietämättömyys), niin tästä aatteesta on vaikea löytää mitään ateismia.³ Koska ei voi olla kahta ÄÄRETTÖMYTTÄ eikä

¹ Ks. *The Vedântasâra* (1881), kääntänyt majuri G. A. Jacob; samoin kuin *The Aphorisms of Śândilya* (1878), kääntänyt E. B. Cowell, s. 42.

² *Aitareya-Upanishad*, 4. Adhyâya, (I, i, 1), 1. Khandâ.

³ Kuitenkin ennakkoluuloiset ja melko fanaattiset kristityt orientalistit tahtoisivat todistaa tämän olevan puhdasta ateismia. Asian vahvistamiseksi katsokaa majuri Jacobin *Vedântasâraa*. Koko muinaisuudesta kaikuu tämä vedântalainen ajatus:

Omnis enim per se divom natura necesse est

Immortali aevo summa cum pace fruatur.

Lucretius, *De rerum natura*, II, 646–647.

[Sillä jumalien luonto on välttämättä juuri sellainen, että he ylimmissä rauhassa nauttivat kuolemattomuutta.]

kahta ABSOLUUTTIA universumissa, jota pidetään rajattomana, tätä itseolemista voidaan tuskin ajatella persoonallisesti luovaksi. Rajallisten ”olevaisten” aisteille ja käsityskyvyille SE on ei-”olevainen” siinä mielessä, että se on ainoa OLEMINEN, sillä tässä KAIKESSA on kätkeytyä sen ikuinen ja samanikäinen emanaatio eli luontainen säteily, joka tullen aikakausittain Brahmäksi (miehis-naiselliseksi voimaksi) muuttuu eli laajenee ilmenneeksi universumiksi. Nârâyana liikkuen avaruuden (abstrakteilla) vesillä muuttuu konkreettisen aineen vesiksi, joita liikuttaa se, josta nyt tulee ilmennyt SANA eli LOGOS.

[e8] Oikeaoppisten bramiinien, jotka eniten vastustavat panteistejä ja advaitalaisia kutsuen heitä ateisteiksi, on pakko, jos *Manulla* on tässä asiassa mitään arvovaltaa, hyväksyä Brahmân, luojan, kuolema tämän (luovan) jumaluuden jokaisen ”aikakauden” lopulla (sadan jumalallisen vuoden kuluttua – joka aikakausi ilmaistuna meidän vuosissamme vaatii viisitoistanumeroisen luvun). Kuitenkaan ei kukaan filosofi heidän joukossaan ajattele tätä ”kuolemaa” muuksi kuin ajoittaiseksi häviämiseksi olemassaolon ilmenneeltä tasolta eli aikakautiseksi levoksi.

Okkultistit ovat siis yhtä mieltä advaita-vedântalaisten kanssa edellä mainitusta asiasta. He osoittavat filosofisin perustein, kuinka mahdotonta on hyväksyä ajatus absoluuttisesta KAIKESTA, joka loisi tai edes kehittäisi ”kultaisen munan”, johon sen sanotaan astuvan muodostuakseen Brahmäksi – luojaksi, joka laajenee myöhemmin jumaliksi ja koko näkyväksi universumiksi. He sanovat, että absoluuttinen ykseys ei voi muuttua äärettömyydeksi, sillä äärettömyys edellyttää *jonkin* rajatonta ulottuvuutta ja tuon ”jonkin” kestävyyttä; mutta ainoa Kaikkeus, niin kuin avaruus – joka on sen ainoa mentaalinen ja fyysinen edustaja täällä maan päällä eli meidän olemassaolon tasollamme –, ei ole havainnon objekti eikä subjekti. Jos voitaisiin olettaa, että ikuinen ääretön kaikkeus, kaikkialla läsnä oleva ykseys ei olisikaan ikuisuudessa, vaan aikakautisen ilmennyksen kautta tulisi monimuotoiseksi universumiksi eli moninkertaiseksi persoonallisuudeksi, tuo ykseys lakkaisi olemasta yksi.

Locken käsitys, että ”puhdas avaruus ei pysty vastustamaan eikä liikkumaan”, on virheellinen. Avaruus ei ole ”rajaton tyhjiys” eikä ”ehdollinen täysinäisyys” vaan molemmat: se on absoluuttisen abstraktion tasolla aina tuntematon jumaluus, joka on tyhjä ainoastaan rajalliselle mielelle,¹ ja *mâyâvisen* käsityskyvyn tasolla täysinäisyys, se mikä ehdottomasti sisältää kaiken olevaisen, joko ilmenneen tai ilmenemättömän, ja sen vuoksi se on ABSOLUUTTINEN KAIKKI. Kristillisen apostolin ja hindulaisen rishin välillä ei ole mitään eroa, kun edellinen sanoo:

¹ Kummankin pääjumalan, Brahmân ja Vishnun, nimistä olisi jo kauan sitten pitänyt tulla mieleen niiden esoteeriset merkitykset. Sillä Brahmanin eli Brahmin juuri johdetaan joidenkin tutkijoiden mukaan sanasta *brih*, kasvaa eli laajeta (ks. *Calcutta Review*, vol. Ixvi, s. 14); ja Vishnu johdetaan juuresta *vish*, läpäistä, astua olemuksen luontoon. Brahmâ-Vishnu on siis tämä ääretön AVARUUS, jonka voimia, Vibhûtayah, ainoastaan ovat jumalat, rishit, manut ja kaikki tässä universumissa. (*Vishnu-Purâna*, III, i.)

”Hänessä me elämme, liikumme ja olemme”¹, ja jälkimmäinen: ”universumi [e9] elää Brahmanissa (Brahmässä), lähtee siitä ja palaa siihen”. Sillä Brahma (neutri), ilmenemätön, on tuo universumi *in abscondito* [salassa], ja Brahmâ, ilmennyt, on logos, joka symbolisissa oikeaoppisissa dogmeissa tulee miehis-naiselliseksi.² Vihityn apostolin ja rishin Jumala on sekä näkymätön että näkyvä AVARUUS. Avaruutta kutsutaan esoteerisessa symboliikassa ”seitsennahkaiseksi ikuiseksi äiti-isäksi”. Erilaistumattomasta erilaistuneeseen pintaansa se on koostunut seitsemästä kerroksesta.

”Mikä on se, mikä oli, on ja tulee olemaan, olkoon universumi tai ei, olkoon jumalia tai ei?” kysyy esoteerinen senzarilainen katekismus. Ja vastaus kuuluu – AVARUUS.

Ei siis kielletä Yhtä tuntematonta, alati läsnä olevaa Jumalaa luonnossa *in abscondito*, vaan inhimillisen opinkappaleen Jumala ja hänen *inhimillistetty* ”Sanansa”. Äärettömässä itserakkaudessaan ja luontaisessa ylpeydessään ja turhamaisuudessaan ihminen itse muodosti sen pyhää häpäisevällä kädellään aineksista, jotka hän löysi omasta pienestä aivokoneistostaan, ja pakotti ihmiskunnan ottamaan vastaan sen tuon ainoan paljastumattoman AVARUUDEN suoranaisena ilmoituksena.³

¹ *Ap. t.* 17:28.

² Katsokaa Manun kertomusta Brahmâsta, joka jakaa ruumiinsa miehiseksi ja naiselliseksi jälkimmäisen ollessa naisellinen Vâch, jossa hän luo Virâjin, ja verratkaa tätä *Genesiksen* lukujen 2, 3 ja 4 esoterisiin.

³ Okkultismi on todellakin ilmassa tämän vuosisatamme lopussa. Monen muun äskettäin julkaistun teoksen joukosta voisimme suositella erityisesti yhtä teoreettisen okkultismin tutkijoille, jotka eivät uskalla mennä meidän erikoisen inhimillisen tasomme ulkopuolelle. Teos on Henry Prattin, M.D., T.S.J., *New Aspects of Life and Religion* (1886). Se on täynnä esoteerisia opinkappaleita ja filosofiaa, jota kuitenkin loppuluvuissa rajoittaa eräänlainen ehdollisen positivismin henki. Silti se, mitä siinä sanotaan avaruudesta ”tuntemattomana ensimmäisenä syynä”, ansaitsee toistamisen.

”Tuo tuntematon jokin, joka täten tunnustetaan yksinkertaisen ykseyden ensimmäiseksi ruumiillistumaksi ja samastetaan siihen, on näkymätön ja vaikeasti ymmärrettävä [tietysti *abstraktina* avaruutena]; ja näkymättömänä ja vaikeasti ymmärrettävänä se on siis tuntematon. Ja tämä tuntemattomuus on johtanut siihen erehdykseen, että sitä on luultu pelkäksi tyhjyydeksi, silkaksi vastaanottokyvyksi. Mutta vaikka avaruus nähtäisiinkin absoluuttisena tyhyytenä, on myönnettävä, että se on joko itseolevainen, ääretön ja ikuinen tai että sillä on ensimmäinen syy ulkopuolellaan ja takanaan.

”Ja vaikka tällainen syy voitaisiinkin löytää ja määritellä, se johtaisi ainoastaan siihen, että sille annettaisiin ominaisuuksia, jotka muuten kuuluisivat avaruudelle, ja siten alkuperäinen vaikeus siirtyisi vain askeleen kauemmaksi eikä ensimmäinen syy saisi enempää valoa.” (S. 4–5.)

Juuri näin ovat tehneet ne, jotka uskovat antropomorfiseen, kosmoksen ulkopuolella olevaan Luojaan eivätkä kosmoksensisäiseen Jumalaan. Monet Prattin aiheista – useimmat, voisimme sanoa – ovat vanhoja kabbalistisia aatteita ja teorioita, jotka hän esittää aivan uudessa muodossa: okkultismin ”uusia aspekteja” luonnossa todellakin. Mutta avaruus tarkasteltuna ”substantiaalisena ykseytenä” – ”elämän elävänä lähteenä” –,

Okkultisti [e10] hyväksyy kyllä, että ilmoitus tulee jumalallisilta mutta yhä kuitenkin rajallisilta olennoilta, ilmenneiltä elämiltä, mutta ei koskaan ilmenemättömältä YHDELTÄ ELÄMÄLTÄ; se tulee niiltä olennoilta, joita kutsutaan nimillä Alkuperäinen Ihminen, dhyâni-buddhat tai dhyâni-chohanit, hindujen ”rishi-prajâpatit”, Elohim eli ”Jumalan pojat”, kaikkien kansojen planeettahenget, joista on tullut ihmisten jumalia. Hän pitää myös Âdi-shaktia – joka on mûlaprakritin, SEN ikuisen juuren, emanaatio ja luovan syyn, Brahmân, naisellinen aspekti universaalisen sielun âkâshisessa muodossa – filosofisesti ottaen mâyâna ja inhimillisen mâyân syynä. Mutta tämä näkökanta ei estä häntä uskomasta sen olemassaoloon niin kauan kuin se kestää, nimittäin yhden mahâmanvantaran ajan; eikä se estä soveltamasta âkâshaa, mûlaprakritin¹ säteilyä, käytännön tarkoituksiin, sillä se on maailmansieluna yhteydessä kaikkiin luonnonilmiöihin, tieteen tuntemiin ja tieteelle tuntemattomiin.

Maailman vanhimmat uskonnot – eksoteerisesti, sillä niiden esoteerinen juuri ja perusta on sama – ovat intialainen, mazdalainen ja egyptiläinen. Sitten tulee kaldealainen, joka on näistä johtunut ja tänä päivänä kokonaan kadonnut maan päältä lukuun ottamatta arkeologien nykyään tulkitsemaa, turmeltunutta sabalaisuutta. Seuraavana siirtyessämme ohi monien uskontojen, joista puhutaan myöhemmin, tulee juutalainen uskonto, joka esoteerisesti seuraa babylonialaisen magian linjoilla kuten kabbala ja eksoteerisesti on kokoelma allegorisia legendoja kuten *Mooseksen kirjat*.

Luettuina *Zoharin* valossa *Genesisin* neljä ensimmäistä lukua ovat katkelmia [e11] eräältä maailmansyntyä käsittelevältä erittäin filosofiselta sivulta. Symboliseen naamioonsa jätettyinä ne ovat lastenhuonejuttuja, pahana piikkiä tieteen ja logiikan kyljessä, selvänä karman tuloksena. Se että ne joutuivat kristinuskon esipuheeksi, oli julma kosto rabbien puolelta, jotka tiesivät paremmin,

”tuntemattomana syyttömänä syynä” on okkultismin vanhin oppi, vuosituhansia vanhempi kuin kreikkalaisten ja latinalaisten *Pater-Aether* [isä-eetteri]. Samoin ovat ”voima ja aine avaruuden mahdollisuuksina erottamattomia ja Tuntemattoman tuntemattomia paljastajia”. Ne kaikki kuuluvat arjalaiseen filosofiaan ja niitä personoi Vishvakarman, Indra, Vishnu jne. Ne esitetään kuitenkin edellä mainitussa teoksessa hyvin filosofisesti ja monelta epätavalliselta puolelta.

¹ Vastakohtana ilmenneelle ainemaailmalle käyttävät vedântalaiset *Parabrahmanin* nimenä sanaa *mûlaprakriti* (sanoista *mûla*, ”juuri” ja *prakriti*, ”luonto”) eli ilmenemätön alkuperäinen aine – jota länsimaiset alkemistit kutsuvat Adamin maaksi. Aine on kaksinainen uskonnollisessa metafysiikassa, ja esoteerisissa opeissa se on seitsemäinen, kuten kaikki muu universumissa. *Mûlaprakritina* se on erilaistumaton ja ikuinen; vyaktana siitä tulee erilaistunut ja ehdollinen *Śvetâśvatara-Upanishadin*, I, 8, ja *Devî Bhâgavata-Purânan* mukaan. Esitelmäsarjan ”Four Lectures on the *Bhagavad-Gîtâ*” tekijä puhuessaan *mûlaprakritista* sanoo: ”Sen [logoksen] objektiivisesta näkökulmasta katsoen *Parabrahman* esiintyy sille *mûlaprakritina*.... Tietysti tämä *mûlaprakriti* on aineellinen logokselle, kuten jokainen aineellinen kappale on aineellinen meille.... *Parabrahman* on ehdoton ja absoluuttinen todellisuus, ja *mûlaprakriti* on eräänlainen verho, joka on heitetty sen yli.” (*The Theosophist*, vol. VIII, Feb., 1887, s. 304.)

mitä *Mooseksen kirjat* tarkoittivat. Se oli äänetön vastalause niiden turmelemisesta, ja juutalaiset ovat varmasti saaneet tässä voiton perinteisistä ahdistelijoistaan. Edellä mainittuja eksoteerisia uskoja tullaan tuonnempana selittämään universaalin opin valossa.

Okkulttinen katekismus sisältää seuraavat kysymykset ja vastaukset:

”Mikä on se, mikä aina on?” ”Avaruus, ikuinen Aupapâduka.”¹ ”Mikä on se, mikä aina oli?” ”Itu juuressa.” ”Mikä on se, mikä aina tulee ja menee?” ”Suuri hengitys.” ”Onko siis kolme ikuista?” ”Ei, kolme ovat yksi. Se mikä aina on, on yksi, se mikä aina oli, on yksi, se mikä aina on ja tulee olemaan, on myös yksi: ja tämä on avaruus.”

”Selitä, oi lanoo [oppilas]!” – ”Yksi on katkeamaton ympyrä [piiri], jolla ei ole kehää, sillä se on ei missään ja kaikkialla. Yksi on ympyrän rajaton pinta, joka ilmentää halkaisijan ainoastaan manvantarisina kausinaan. Yksi on jakamaton piste, jota ei löydy mistään, mutta joka havaitaan kaikkialla noina kausina. Se on kohtisuora ja vaakasuora, isä ja äiti, isän huippu ja pohja, äidin kaksi äärimmäisyyttä, jotka todellisuudessa eivät ulotu mihinkään, sillä yksi on ympyrä kuten myös ympyrät, jotka ovat tuon ympyrän sisällä. Valo pimeydessä ja pimeys valossa: ’hengitys, joka on ikuinen’. Se etenee ulkoa sisään, kun se on kaikkialla, ja sisältä ulos, kun se ei ole missään – (so. mâyâ,² yksi keskuksista³). Se laajenee ja [e12] supistuu [sisään- ja uloshengitys]. Kun se laajenee, äiti levittäytyy ja levittää; kun se supistuu, äiti vetäytyy ja kokoaa. Tämä saa aikaan kehityksen ja hajoamisen aikakaudet, manvantaran ja pralayan. Itu on näkymätön ja tulinen; juuri [ympyrän

¹ Tarkoittaa ”ilman vanhempia” – ks. edempänä. [Sen tavallisempi muoto on upapâduka. Muodot anupadaka ja anupapâdaka johtuvat orientalistien teoksissa olleista painovirheistä. ks. David Reigle and Nancy Reigle, *Blavatskyn salaiset kirjat*, San Diego, CA, USA 1999, s. 87–88.]

² Esoteerinen filosofia pitää mâyâna (eli tietämättömyyden illuusiona) jokaista rajallista oliota, joten sen on välttämättä tarkasteltava samassa valossa jokaista kosmoksensisäistä planeettaa ja kappaletta ja nähtävä siinä jotakin organisoitua ja tästä syystä rajallista. Sen vuoksi ilmaisu ”se etenee ulkoa sisään...” koskee ensimmäisessä osassa mahâmanvantarisen kauden sarastusta eli suurta jälleenkehitystä, kun taas kerran jokainen luonnon kokoonpantu muoto (planeetasta molekyyliin) on aikakautisessa vaiheessaan täydellisesti hajonneena äärimmäiseen olemukseensa eli elementtiinsä; toisessa osassa ilmaisu koskee osittaista eli paikallista manvantaraa, joka voi olla auringon tai jopa planeetan manvantara.

³ ”Keskuksella” tarkoitetaan energiakeskusta eli kosmista keskipistettä. Kun jonkin planeetan nk. ”luominen” eli muodostuminen on tapahtunut sen voiman kautta, jota okkultistit sanovat ELÄMÄKSI ja tiede energiaksi, silloin prosessi kulkee sisältä ulospäin, ja jokaisen atomin sanotaan sisältävän itsessään jumalallisen henkäyksen luovan energian. Sitä vastoin absoluuttisen pralayan jälkeen, eli kun aikaisemmin olemassa ollut aines koostuu vain YHDESTÄ elementistä ja HENKÄYS on ”kaikkialla”, vaikutus on ulkoa sisäänpäin: pienemmän pralayan jälkeen, kun kaikki on pysynyt *status quo*’ssa, eräänlaisessa jäätymistilassa, kuten kuu – silloin manvantaran ensimmäisessä välähdyksessä planeetta tai planeetat alkavat syntymisensä uuteen elämään sisältä ulospäin.

ala] on kylmä; mutta kehityksen ja manvantaran aikana hänen pukunsa on kylmä ja loistava. Kuuma henkäys on isä, joka nielaisee monikasvoisen [heterogeenisen] elementin jälkeläiset ja jättää yksikasvoisen [homogeenisen]. Kylmä henkäys on äiti, joka hedelmöityy, muodostaa, synnyttää ja ottaa ne takaisin poveensa uudistaakseen ne jälleen päivän [Brahmân päivän eli manvantaran] koitteessa..."

Jotta tavallinen lukija ymmärtäisi tämän selvemmin, on mainittava, että okkulttinen tiede tuntee *seitsemän* kosmista elementtiä – neljä täysin fyysistä ja viidennen (eetterin) puoleksi aineellisen, joka tulee näkyväksi ilmassa neljännen kierroksemme lopulla halliten muita elementtejä koko viidennen kierroksen ajan. Muut kaksi ovat toistaiseksi ehdottomasti inhimillisen havaintokyvyn tuolla puolen. Ne tulevat kuitenkin ilmenemään tämän kierroksen kuudennen ja seitsemännän Rodun aikana ja tulevat vastaavasti tunnetuiksi kuudennessa ja seitsemännessä kierroksessa.¹

Nämä seitsemän elementtiä lukemattomine alajaotuksineen [e13] (joita on paljon enemmän kuin tieteen tuntemat) ovat vain YHDEN ja ainoan elementin *ehdollisia* muunnoksia ja olemuspuolia. Viimeksi mainittu ei ole *eetteri*² eikä edes *âkâsha*, vaan näiden *lähde*. Viides elementti, jota tiede nyt aivan vapaaehtoisesti puolustaa, ei ole Sir Isaac Newtonin olettama eetteri – vaikka hän kutsuukin sitä tuolla nimellä luultavasti yhdistettyään sen mielessään muinaisten kansojen Aetheriin, ”isä-äitiin”. Newton sanoo intuitiivisesti:

”Luonto on ikuinen kierroksellinen työskentelijä, joka synnyttää nestemäisiä aineita kiinteistä, kiinteitä kappaleita kaasumaisista ja kaasumaisia kiinteistä,

¹ Kun katselee aatteiden kehityskierroksia, on kummallista huomata, kuinka muinaisaikainen ajattelu näyttää heijastuvan nykyaikaiseen spekulaatioon. Oliko Herbert Spencer lukenut ja tutkinut muinaisia hindufilosofia, kun hän kirjoitti erään kohdan kirjassaan *First Principles* (s. 482)? Vai saiko sisäisen käsityskyvyn itsenäinen välähdys hänet sanomaan puoleksi oikein, puoleksi väärin: ”Liike samoin kuin aine on kiinteä määrältään [?], joten näyttää siltä, että liikkeen aikaansaama muutos aineen leviämässä saavuttaisi rajan, jatkuu se mihin suuntaan tahansa [?], ja häviämätön liike edellyttäisi sen jälkeen vastakkaisen leviämisen. Veto- ja poistovoima, jotka ovat ilmeisesti universaalisesti samanaikaisia ja jotka, kuten olemme nähneet, edellyttävät rytmiä kaikissa pienemmissä muutoksissa kautta universumin, edellyttävät myös rytmiä sen kaikkien muutosten kokonaisuudessa – aikaansaavat milloin mittaamattoman aikakauden, jonka aikana vetovoima on voimakkaampi ja aiheuttaa universaalisen keskittymisen, milloin taas mittaamattoman ajanjakson, jolloin poistovoima on voimakkaampi ja aikaansaa universaalisen leviämisen –, vuoroittaisia kehityksen ja hajoamisen kausia.”

² Mikä luonnontieteen käsitys sitten onkin tästä aiheesta, okkulttinen tiede on opettanut iät ja ajat, että *âkâsha* – jonka karkein muoto on eetteri –, viides universaalinen kosminen periaate (jota vastaa ja josta lähtee ihmisen manas), on kosmisesti ottaen säteilevä, kylmä, lämpöä läpäisevä, plastinen aine, luomisvoimainen fyysiseltä luonnoltaan, vuorovaikutteinen karkeimmilta puoliltaan ja osiltaan, muuttumaton korkeimmissa periaateissaan. Edellisessä tilassaan sitä kutsutaan alajuureksi, ja yhdessä säteilevän kuumuuden kanssa se herättää ”kuolleet maailmat elämään”. Korkeammalta puoleltaan se on maailmansielu, alemmalta puoleltaan HÄVITTÄJÄ.

hienoja karkeista ja karkeita hienoista... Näin ollen ehkä kaikki kappaleet voivat olla eetteristä peräisin.”¹

Lukijan on pidettävä mielessään, että esitetyt stanzat eli säkeistöt käsittelevät ainoastaan oman planeettasysteemimme kosmogoniaa ja sitä mitä sen ympärillä näkyy aurinkopralayan jälkeen. Salaisia opetuksia universaalin Kosmoksen evoluutiosta ei voida esittää, koska niitä eivät ymmärtäisi edes tämän ajan älykkäimmäkään, ja näyttää olevan vain harvoja vihittyjä jopa suurimpien joukossa, jotka saavat pohdiskella tätä aihetta. Sitä paitsi opettajat sanovat avoimesti, etteivät edes korkeimmat dhyâni-chohanit ole koskaan päässeet perille mysteereistä tuolla puolen niiden rajojen, jotka erottavat miljardit aurinkojärjestelmät niin kutsutusta ”keskusauringosta”. Sen vuoksi se, mitä julkaistaan, koskee ainoastaan meidän näkyvää Kosmostamme ”Brahmân yön” jälkeen.

Ennen kuin lukija alkaa käsitellä Dzyanin kirjan säkeistöjä, jotka ovat tämän teoksen pohjana, hänen on ehdottomasti tutustuttava muutamiin peruskäsitteisiin, jotka hallitsevat koko sitä ajatusjärjestelmää, johon hänen huomiotaan ollaan kiinnittämässä. Näitä perusaatteita on vain muutama ja niiden selvä käsittäminen on edellytyksenä sille, miten hän tulee kaikkea seuraavaa ymmärtämään; sen vuoksi ei tarvitse pyytää lukijalta anteeksi, että häntä kehoitetaan ensin tutustumaan niihin, ennen kuin hän ryhtyy tutkimaan itse teosta.

[e14] Salainen oppi esittää kolme perusväittämää:

a) On olemassa kaikkiallinen, ikuinen, rajaton ja muuttumaton PRINSIIPPI, jota on mahdoton pohdiskella, koska se ylittää ihmisen käsityskyvyn ja koska jokainen inhimillinen ilmaisu tai vertaus voisi ainoastaan supistaa sen. Se on ajatuksen saavuttamattomissa – *Mândûkya-Upanishadin* mukaan ”käsittämätön ja sanoin kuvaamaton” [säe 7].

Jotta nämä aatteet tulisivat selvemmiiksi tavalliselle lukijalle, edellyttäköön hän silloin, että on olemassa yksi absoluuttinen Todellisuus, joka edeltää kaikkea ilmennyttä, ehdollista olemista. Tämä ääretön ja ikuinen Syy – joka on hämärästi määritelty nykyaikaisessa eurooppalaisessa filosofiassa ”tajuttomaksi” ja ”tuntemattomaksi” – on ”kaiken sen, mikä oli, on ja mikä koskaan tulee olemaan”, juureton juuri. Se on tietysti vailla kaikkia ominaisuuksia ja on olennaisesti ilman mitään suhdetta ilmenneeseen, rajalliseen olevaiseen. Se on pikemminkin ”oleminen” kuin olevainen (sanskritiksi *Sat*) ja on kaiken ajattelun ja spekulatiion tuolla puolen.

Tätä ”olemista” symboloidaan salaisessa opissa kahdelta puolelta. Toisaalta se on absoluuttinen abstrakti avaruus, joka edustaa pelkkää subjektiivisuutta, ainoa, mitä ihmismieli ei voi sulkea pois mistään käsitteestä ja mistä se ei voi muodostaa itselleen käsitystä. Toisaalta se on absoluuttinen abstrakti liike, joka edustaa

¹ Sir Isaac Newtonin kirje Henry Oldenburgille, joka on päivätty 7.12.1675 ja nimeltään ”An Hypothesis explaining the Properties of Light discoursed of in my several Papers”.

absoluuttista tietoisuutta. Jopa meidän länsimaiset ajattelijammekin ovat osoittaneet, ettemme voi käsittää tietoisuutta erillään muutoksesta, ja liike kuvaa parhaiten muutosta, sen olennaista ominaisuutta. Tätä jälkimmäistä puolta ainoasta Todellisuudesta on myös kuvattu sanonnalla ”suuri hengitys”, joka on riittävän kuvaava eikä kaipaa lisävalaistusta. Salaisen opin ensimmäinen perusaksiooma on siis tämä metafyyminen AINOA ABSOLUUTTINEN OLEMINEN – jota rajallinen äly on kuvannut teologisena kolminaisuutena.

Lukijaa ehkä auttaa, jos tässä annetaan muutamia lisäselityksiä.

Herbert Spencer on äskettäin muuttanut agnostisismiaan ja myöntänyt, että ”ensimmäisen syyn”¹ – jonka okkultisti loogisemmin johtaa ”syyttömästä syystä”, ”ikuisesta” ja ”tuntemattomasta” – luonto voi olla olennaisesti sama kuin sen tietoisuuden, joka pulppuaa sisällämme; lyhyesti sanoen, että tuo [e15] Kosmuksesta tunkeutuva persoonaton todellisuus on ajatuksen puhdas noumenon. Tämä edistysaskel hänen puoleltaan tuo hänet hyvin lähelle esoteerista ja vedântalaista oppia.²

Parabrahman (ainoa Todellisuus, absoluutti) on absoluuttisen tietoisuuden kenttä, ts. sen olemuksen, joka ei ole missään suhteessa ehdolliseen olemassaoloon ja jonka ehdollisena symbolina on tajuinen olemassaolo. Mutta heti kun ajatuksessa siirrymme tästä (meille) absoluuttisesta negaatiosta eteenpäin, ilmaantuu kaksinaisuus hengen (eli tietoisuuden) ja aineen, subjektin ja objektin vastakkaisuutena.

Henkeä (eli tietoisuutta) ja ainetta ei saa kuitenkaan pitää riippumattomina todellisuuksina, vaan absoluutin (Parabrahmanin) kahtena puolena eli aspektina, jotka ovat ehdollisen olemassaolon, joko subjektiivisen tai objektiivisen, perusta.

Kun ajattelemme tätä metafyyisistä kolminaisuutta juurena, josta lähtee kaikki ilmennys, saa suuri hengitys esikosmisen ideoinnin luonteen. Se on voiman ja kaiken yksilöllisen tietoisuuden *fons et origo*³ ja antaa suuressa kosmisessa evoluutiojärjestelmässä ilmenevän johtavan järjen. Toisaalta esikosminen juuriaine (*mûlaprakriti*) on se absoluutin aspekti, joka on luonnon kaikkien objektiivisten tasojen takana.

Aivan niin kuin esikosminen ideointi on kaiken yksilöllisen tietoisuuden juuri, niin esikosminen substanssi on aineen perusta sen erilaistumisen eri asteissa.

Tästä syystä on selvää, että näiden absoluutin kahden aspektin vastakohta on olennainen ”ilmenneen universumin” olemassaololle. Ilman kosmista substanssia

¹ ”Ensimmäinen” tarkoittaa välttämättä jotakin, mikä on ”ensimmäiseksi syntynyt”, ”ensimmäinen ajassa, paikassa ja arvoasemassa” – ja sen vuoksi rajallinen ja ehdollinen. ”Ensimmäinen” *ei voi olla absoluutti*, koska se on ilmennys. Sen vuoksi itämainen okkultismi kutsuu abstraktia kaikkeutta ”ainoaksi syyttömäksi syyksi”, ”juurettomaksi juureksi”, ja rajoittaa ”ensimmäisen syyn” *logokseen* siinä merkityksessä, minkä Platon antoi tälle ilmaukselle.

² Ks. T. Subba Row’n neljää erinomaista luentoa *Bhagavad-Gîtâsta, The Theosophist*, vol. VIII, helmi-, maaliskuu- ja heinäkuu 1887.

³ [Lähde ja alku.]

kosminen ideointi ei voisi ilmetä yksilöllisenä tietoisuutena, koska ainoastaan aineellisen käyttövälineen¹ kautta tajunta virtaa ”minä olen minä” -tietoisuutena, ja fyysinen perusta on välttämätön universaalisen mielen säteen keskittämiseksi tietyssä kompleksisessa vaiheessa. Ilman kosmista ideointia taas kosminen substanssi pysyisi tyhjänä abstraktiona, eikä mitään tietoisuutta voisi ilmaantua.

”Ilmenneen universumin” läpäisee siis kaksinaisuus, joka on ikään kuin sen olemassaolon periolemus ”ilmennyksenä”. [e16] Mutta samoin kuin subjektin ja objektin, hengen ja aineen vastakkaiset navat ovat vain tuon saman ykseyden aspekteja, jossa ne yhdistyvät, niin ilmenneessä universumissa on ”se”, mikä yhdistää hengen aineeseen, subjektin objektiin.

Tämä jokin, jota länsimainen pohdiskelu ei vielä tunne, on se, mitä okkultistit kutsuvat fohatiksi. Se on ”silta”, jonka välityksellä ”jumalallisessa ajatuksessa” olevat ”ideat” painautuvat kosmiseen substanssiin ”luonnon lakeina”. Fohat on siis kosmisen ideoinnin dynaaminen energia eli toiselta puolelta katsottuna se on kaiken ilmennyksen älyllinen välittäjä, johtava voima, ”jumalallinen ajatus”, joka siirtyy ja ilmenee dhyâni-chohanien,² näkyvän maailman arkkitehtien, kautta. Siten hengestä eli kosmisesta ideoinnista tulee meidän tietoisuutemme; kosmisesta substanssista tulevat ne monet käyttövälineet, joissa tuo tietoisuus yksilöityy ja saavuttaa itsetietoisuuden eli ajattelukyvyyn. Fohat taas eri ilmennyksissään on tuo mystinen yhdysside mielen ja aineen välillä, se elähdyttävä prinssiippi, joka sähköistää jokaisen atomin elämään.

Seuraava yhteenveto antaa selvemmän käsityksen lukijalle.

1) ABSOLUUTTI, vedântalaisten *Parabrahman* eli ainoa Todellisuus, SAT, joka on, kuten Hegel sanoo, sekä absoluuttista olemassaoloa että olemattomuutta.

2) Ensimmäinen ilmennys, persoonaton, ja filosofiassa *ilmenemätön* logos, ”ilmenneen” edeltäjä. Tämä on eurooppalaisten panteistien ”ensimmäinen syy”, ”tiedostamaton”.

3) Henki-aine, ELÄMÄ, ”universumin henki”, purusha ja prakriti eli *toinen* logos.

4) Kosminen ideointi, MAHAT eli järki, universaali maailmansielu; aineen kosminen noumenon, luonnon älyllisten toimintojen perusta, myös kutsuttu MAHÂ-BUDDHIKSI.

AINOA TODELLISUUS, sen *kaksinaiset*
aspektit ehdollisessa universumissa.

Sitten salainen oppi väittää:

¹ Sanskritiksi *upâdhi*.

² Joita kristillinen teologia kutsuu arkkienkeleiksi, serafeiksi jne.

b) Universumi on ikuinen kokonaisuudessaan rajattomana tasona; aikakausittain se on ”lukemattomien universumien leikkikenttä, jotka universumit lakkaamatta ilmenevät ja häviävät” ja joita kutsutaan ”ilmenneiksi tähdiksi” ja ”ikuisuuden kipinöiksi”. Pyhiinvaeltajan¹ ikuisuus on kuin [e17] Itseolemuksen yksi silmänräpäytys (Dzyanin kirja). ”Maailmojen ilmeneminen ja häviäminen on kuin säännöllinen vuorovesi, vuoksi ja luode.”²

Tämä salaisen opin toinen väite merkitsee tuon jaksollisuuden lain absoluuttista yleisyyttä, nousua ja laskua, vuoksea ja luodetta, minkä luonnontiede on havainnut ja pannut merkille luonnon kaikilla aloilla. Vuorottelu, kuten päivän ja yön, elämän ja kuoleman, unen ja valveen, on niin tavallinen tosiasia, niin täysin yleinen ja poikkeukseton, että on helppo käsittää, miksi me siinä näemme yhden näistä universumin kaikkein perimmäisimmistä laeista.

Lisäksi salainen oppi opettaa:

c) Kaikkien sielujen perusolemuksen samuutta universaalisen Ylisielun kanssa, viimeksi mainitun ollessa tuntemattoman juuren aspekti, sekä jokaisen sielun – Ylisielun kipinän – pakollista pyhiinvaellusmatkaa ruumiillistumis- (eli ”välttämättömyyden”) kierroksen läpi syklisen ja karmallisen lain mukaisesti koko sen ajan. Toisin sanoen millään puhtaasti henkisellä buddhilla (jumalallisella sielulla) ei voi olla itsenäistä (tietoista) olemassaoloa ennen kuin kipinä, joka on lähtenyt universaalisen kuudennen prinssiipin – eli YLISIELUN – puhtaasta olemuksesta, on a) kulkenut tuon manvantaran ilmiömaailman jokaisen alkeismuodon läpi ja b) saavuttanut yksilöllisyyden, ensin luonnollisesta sysäyksestä ja sitten aikaansaamallaan ja suunnittelemillaan ponnistuksilla (jotka sen karma varmistaa), nousten siten läpi kaikkien älyn asteiden alimmasta korkeimpaan manakseen, kivennäisestä ja kasvusta ylös pyhimpään arkkienkeliin (dhyâni-Buddhaan).

Esoterisen filosofian keskusoppi ei tunnusta mitään yksinoikeuksia tai erityislahjoja ihmisellä, paitsi niitä joita hänen egonsa on voittanut omalla ponnistuksellaan ja ansiollaan koko pitkän sielunvaellusten ja jälleensyntymien sarjan kuluessa. Tästä syystä hindut sanovat, että universumi on Brahma ja Brahmâ, sillä Brahma on universumin jokaisessa atomissa, ja luonnon kuusi prinssiippiä ovat kaikki seurauksia – eri tavalla erilaistuneita aspekteja – SEITSEMÄNNESTÄ ja YHDESTÄ, ainoasta todellisuudesta joko kosmisessa tai mikrokosmisessa universumissa. Ja siksi myös kuudennen (Brahmân, Brahman

¹ ”Pyhiinvaeltaja” on nimitys, joka on annettu *monadillemme* (kahdelle yhdessä) sen inkarnaatiokierroksen aikana. Se on ainoa meissä oleva kuolematon ja ikuinen prinssiippi ja on yhtenäisen kokonaisuuden jakamaton osa – nimittäin universaali henki, josta se emanoituu ja johon se sulautuu kierroksen lopussa. Kun sen sanotaan emanoituvan ainoasta hengestä, on täytynyt käyttää epätarkkaa ja kömpelöä ilmaisua, koska englannin [suomen] kielestä puuttuu sopivia sanoja. Vedântalaiset kutsuvat sitä sūtrātmaniksi (lankasieluksi), mutta myös heidän selityksensä eroaa jossain määrin okkultistien selityksestä. Jääköön silti tämä ero vedântalaisten itsensä selitettäväksi.

² Ks. I osa, II kirja, VII, ”Brahmân päivät ja yöt”, s. 391 eteenpäin.

käyttövälineen) muutoksia (psykkisiä, henkisiä ja fyysisiä) ilmennyksen ja muodon tasolla pidetään metafysisessä [e18] vastakkaismerkityksessä illusorisina ja mâyâvisina. Sillä vaikka jokaisen atomin juuri yksilöllisesti ja jokaisen muodon juuri kollektiivisesti on tuo seitsemäs prinssi eli ainoa Todellisuus, kuitenkin se ei ilmenneessä ja aikakautisessa ilmaantumisessaan ole muuta kuin aistiemme ohimenevä harha.¹

Absoluuttisuudessaan Ainoa Prinssi kahdessa (Parabrahmanin ja mûlaprakritin) aspektissaan on suvuton, ehdoton ja ikuinen. Sen aikakautinen (manvantarinen) emanaatio – eli alkuperäinen säteily – on myös yksi, androgyyninen ja ilmiöllisesti rajallinen. Kun säteily vuorostaan säteilee, kaikki sen säteet ovat myös androgyynisiä, mutta tulevat miehiksi ja naisellisiksi prinssiiksi alemmilla puoliltaan. Pralayan, joko suuren tai pienemmän pralayan (joista jälkimmäinen jättää maailman *status quo 'hon'*)² jälkeen, ensimmäinen, joka uudelleen herää aktiiviseen elämään, on plastinen âkâsha, isä-äiti, eetterin henki ja sielu eli ympyrän ala.

Avaruutta kutsutaan ”äidiksi” ennen sen kosmista toimintaa ja isä-äidiksi uudelleenheräämisen ensimmäisessä vaiheessa (ks. kommentteja, säkeistö II). Kabbalassa se on myös isä-äiti-poika. Mutta kun itämaisessa opissa nämä ovat ilmenneen universumin seitsemäs prinssi eli sen ”âtma-buddhi-manas” (henki, sielu, järki) tämän kolminaisuuden haaraantuessa ja jakautuessa seitsemään kosmiseen ja seitsemään inhimilliseen prinssiin, niin kristillisten mystikkojen länsimaisessa kabbalassa se on kolmio eli kolminaisuus ja heidän okkultistiansa mukaan miehis-naisellinen Jehova, Jah-Havah.

Tässä piilee koko ero esoteerisen ja kristillisen kolminaisuuden välillä. Mystikot ja filosofit, itämaisets ja länsimaisets panteistit, yhdistävät esigeneettisen kolminaisuuden puhtaaksi jumalalliseksi abstraktiksi. Oikeaoppiset antropomorfisoivat sen. *Hiranyagarbha*, *Hari* ja *Śamkara* – ilmenneen ”korkeimman hengen hengen” (jolla nimellä prithivî, maa, tervehtii Vishnua hänen ensimmäisessä avatârassaan) kolme hypostaasia – ovat muodostuksen, säilytyksen ja hävityksen puhtaasti metafysisiä abstrakteja ominaisuuksia ja ovat kolme jumalallista avasthâta (kirjaimellisesti hypostaasia) siitä, mikä [e19] ”ei häviä luotujen kappaleiden mukana” (eli Achyutasta, joka on eräs Vishnun nimitys). Oikeaoppinen kristitty sen sijaan jakaa persoonallisen luovan jumaluutensa kolmeksi kolminaisuuden persoonaksi eikä tunnusta mitään korkeampaa jumaluutta. Viimeksi mainittu on okkultismissa abstrakti kolmio, oikeaoppisilla

¹ Ks. selvemmän määrittelyn saamiseksi S.O., I osa, III kirja, XV, ”Jumalat, monadit ja atomit”, s. e610; s666 eteenpäin; sekä myös teofania, bodhisattvat, jälleensyntyminen jne.

² Eivät fyysiset organismit jää *status quo 'hon'* [siihen tilaan, missä ne ovat olleet], kaikkein vähiten niiden psyykkiset prinssiit, suurten kosmisten tai edes aurinkopralayojen ajaksi, vaan ainoastaan niiden âkâshiset eli astraaliset ”valokuvat”. Mutta pienempien pralayojen aikana, ”yön” saapuessa pysyvät planeetat koskemattomina, vaikka kuolleina, kuten valtavan kokoinen eläin, joka on juuttunut ja hautautunut napamaitten jäätikköön, pysyy samana iät ja ajat.

täydellinen kuutio.

Luovaa jumalaa eli jumalien joukkoa pitää itämainen filosofi *bhrântidarshanatahina* – ”vääränä käsityksenä”, jonakin, mikä ”erheellisen ulkonäkönsä johdosta käsitetään aineelliseksi muodoksi” ja minkä selitetään johtuvan itsekeskeisen persoonallisen ja inhimillisen sielun (alemman viidennen periaatteen) harhakäsityksestä. Se on kauniisti esitetty *Vishnupurânan* uudessa käännöksessä:

”Tässä Brahmâssa kokonaisuudessaan on olennaisesti prakritin aspekti, sekä kehkeytyneen että kehkeytymättömän [mûlaprakriti], ja myös hengen aspekti ja ajan aspekti. Henki, oi kahdesti syntynyt, on korkeimman Brahman johtava olemus.¹ Seuraava on kaksinainen aspekti – prakriti, sekä kehkeytynyt että kehkeytymätön, ja aika on viimeinen.”²

Orfilaisessa teogoniassa esitetään, että myös Kronos [Khronos] on synnitetty jumala eli välittäjä.

Tässä universumin uudelleenheräämisen vaiheessa kuvaa pyhä symboliikka sitä täydellisenä ympyränä, jolla on keskipiste (juuri). Tämä merkki oli yleismaailmallinen ja sen vuoksi se esiintyy myös kabbalassa. Länsimainen kabbala, joka on nykyään kristillisten mystikkojen hallussa, jättää sen kuitenkin kokonaan huomiotta, vaikka se on selvästi esitetty *Zoharissa*. Nämä lahkolaiset alkavat lopusta ja esittävät esigeneettisen Kosmoksen symbolina tämän merkin \oplus kutsuen sitä ”ruusun ja ristin yhtymäksi”, okkulttisen synnytyksen suureksi mysteeriksi, josta tulee nimi ruusuristiläiset (ruusu-risti)!

Kuten voidaan kuitenkin päätellä ruusuristiläisten tärkeimmistä ja parhaiten tunnetuista symboleista, on olemassa yksi, jota nykyiset mystikot eivät ole vielä tähän mennessä ymmärtäneet. Se kuvaa pelikaania, joka puhkaisee rintansa ravitakseen seitsemän poikastaan – ruusu-ristin veljien todellinen uskontunnustus ja suoranainen seuraus itämaisesta [e20] salaisesta opista.

Brahmaa (neutria) kutsutaan Kalahamsaksi, joka tarkoittaa länsimaisten orientalistien selityksen mukaan ikuista joutsenta eli hanhea (ks. säkeistö III, kommentti 8) ja on siis Brahmâ, Luoja. Tässä paljastuu suuri erehdys. Brahmaa (neutria) pitäisi kutsua Hamsa-vâhanaksi (siksi, joka käyttää joutsenta käyttövälineenään) eikä Brahmâa, luojaa, joka on todellinen Kalahamsa, kun sitä

¹ Niinpä Spencer, joka kuitenkin Schopenhauerin ja von Hartmannin tavoin vain kuvaa vanhojen esoteeristen filosofien yhtä puolta ja tästä syystä johtaa lukijansa agnostisen epäilyksen autioille rannoille, – muotoilee kunnioittavasti vanhan mysteerin näin: ”Se, mikä pysyy määrältään muuttumattomana, mutta muuttuu aina muodoltaan näissä tajuttavissa ilmenemisissään, jotka universumi meille tarjoaa, on tuntematon ja tutkimaton voima, joka meidän on pakko tunnustaa rajattomaksi alaltaan ja aluttomaksi ja loputtomaksi ajaltaan.” Ainoastaan julkea teologia – ei koskaan tiede tai filosofia – yrittää mitata ääretöntä ja paljastaa mittaamatonta ja tuntematonta.

² H. H. Wilson, *The Vishnu-Purâna*, vol. I, s. 18; toimittaja Fitzedward Hallin alahuomautus.

vastoin Brahma (neutri) on hamsa ja ”a-hamsa”, kuten kommentaarissa sanotaan. Tulee ymmärtää, että nimiä Brahmâ ja Parabrahman ei tässä käytetä siksi, että ne kuuluvat meidän esoteeriseen sanastoomme, vaan yksinkertaisesti siksi, että ne ovat tutummat länsimaisille tutkijoille. Kumpikin merkitsee aivan samaa kuin meidän yksi-, kolme- ja seitsemänvokaaliset sanamme, jotka vastaavat AINOAA KAIKKEUTTA ja ainoaa ”kaikkeutta kaikessa”.

Tällaisia ovat peruskäsitteet, joihin salainen oppi nojaa.

Tässä ei ole tilaisuutta ryhtyä puolustamaan tai todistamaan niiden luontaista järkipäisyyttä enkä minä voi pysähtyä osoittamaan, kuinka ne todellisuudessa sisältävät – vaikka liian usein harhaanjohtavasti – jokaiseen ajatusjärjestelmään eli filosofiaan, joka ansaitsee tämän nimen.

Kun nyt lukija on saanut selvän käsityksen niistä ja oivaltanut sen valon, jonka ne luovat kaikkiin elämänskysymyksiin, ne eivät enää kaipaa hänen silmissään puolustamista, koska niiden totuus on hänelle yhtä ilmeinen kuin aurinko taivaalla. Siirryn sen vuoksi tässä teoksessa esitettyjen säkeistöjen sisältöön ja esitän niistä pääpiirteet, jotta tutkijan työ tulisi siten helpommaksi, kun hänellä on edessään muutamien sanoin lausuttu pääperiaate.

Kosmisen kehityksen historia stanzoissa eli säkeistöissä esitettynä on niin sanoakseni tuon kehityksen abstrakti algebrallinen kaava. Tästä syystä tutkijan ei tule odottaa löytävänsä siitä kuvausta kaikista niistä vaiheista ja muutoksista, jotka ovat olleet ”universaalisen” kehityksen ensimmäisen alun ja meidän nykyisen tilamme välillä. Sellaista kuvausta olisi mahdotonta esittää, sillä se olisi käsittämätön ihmisille, jotka eivät voi tajuta edes sen olemistason luonnetta, joka on lähinnä sitä, mihin heidän tietoisuutensa tällä hetkellä rajoittuu.

Seitsemän säkeistöä antavat siis abstraktin kaavan, jota voidaan soveltaa *mutatis mutandis*¹ kaikkeen kehitykseen: meidän pikku maapallomme, [e21] planeettaketjun, johon maapallo kuuluu, sekä aurinkojärjestelmän, johon tuo ketju kuuluu, ja niin edelleen nousevassa asteikossa, kunnes pää menee pyörälle ja väsy ponnistuksesta.

Tässä teoksessa esitetyt seitsemän säkeistöä edustavat tämän abstraktin kaavan seitsemää pääkohtaa. Ne koskevat ja kuvaavat kehitysprosessin seitsemää suurta vaihetta, joita *Purânoissa* sanotaan ”seitsemäksi luomiseksi” ja raamatussa luomisen ”päiviksi”.

I säkeistö kuvaa AINOAN KAIKKEUDEN tilaa pralayan aikana, ennen uudelleen heräävän ilmennyksen ensimmäistä värähdystä.

Hetken pohdiskelu osoittaa, että sellaista tilaa voidaan ainoastaan symboloida; sen kuvaaminen on mahdotonta. Ja sitä voidaan symboloida ainoastaan negatiivisin ilmauksin, sillä koska se on itsessään Ehdottomuuden tila, siinä ei voi olla yhtäkään

¹ [Tarpeelliset muutokset huomioon ottaen.]

niistä erityisominaisuuksista, joita me käytämme kuvaamaan kohteita positiivisin sanoin. Tästä syystä tuohon tilaan voidaan viitata ainoastaan kieltämällä kaikkein abstraktisimmatkin ominaisuudet, joita ihmiset voivat tuntea paremmin kuin käsittää ymmärryskykynsä ääri rajoilla.

II säkeistö kuvaa sitä tilaa, joka on länsimaiselle mielelle niin lähellä I säkeistössä kuvattua, että se, miten paljon ne eroavat toisistaan, vaatisi erityisen tutkielman. Tästä syystä se on jätettävä lukijan korkeampien kykyjen ja intuition varaan, jotta hän käsittäisi, niin pitkälle kuin hän voi, käytettyjen allegoristen sanontojen merkityksen. On muistettava, että kaikki nämä säkeistöt vetoavat enemmän sisäisiin kykyihin kuin fyysisten aivojen tavanomaiseen ymmärrykseen.

III säkeistö kuvaa universumin uudelleen eloonheräämistä pralayan jälkeen. Se kuvaa ”monadien” ilmaantumista siitä tilasta, jossa ne ovat olleet sulautuneina YHTEEN, ”maailmojen” muodostumisen varhaisinta ja korkeinta vaihetta. Sanaa monadi voidaan silloin käyttää sekä suurimmasta aurinkokunnasta että pienimmästä atomista.

IV säkeistö esittää universumin ”idun” erilaistumista [e22] tajuisten jumalallisten voimien seitsemäiseksi hierarkiaksi, jotka voimat ovat ainoan korkeimman voiman toimivia ilmennyksiä. Ne ovat koko ilmenneen universumin suunnittelijoita, muotoilijoita ja viimein luoja siinä ainoassa merkityksessä, jossa sana ”Luoja” on ymmärrettävissä. Ne elähdyttävät ja ohjaavat sitä; ne ovat järkiolentoja, jotka järjestävät ja valvovat kehitystä ja niissä ovat ruumiillistuneina ne AINOAN LAIN ilmennykset, jotka me tunnemme ”luonnonlakeina”.

Yleisesti ne tunnetaan dhyâni-chohaneina, vaikka jokaisella näistä eri ryhmistä on oma nimensä salaisessa opissa.

Tämä kehitysvaihe mainitaan hindumytologiassa jumalien ”luomisena”.

V säkeistössä kuvataan maailmanmuodostuksen prosessia. Ensin hajanainen kosminen aine, sitten tulinen ”pyörretuuli”, tähtisumun muodostuksen ensimmäinen vaihe. Tuo tähtisumu tihenee ja käytyään erilaisten muodonmuutosten läpi se muodostaa aurinkokunnan, planeettaketjun tai yhden ainoan planeetan riippuen siitä, mistä kulloinkin on kyse.

VI säkeistö esittää jonkin ”maailman” muodostuksen seuraavia vaihteita ja vie tuon maailman kehityksen alas neljänteen suureen aikakauteen, joka vastaa aikakautta, jossa me nyt elämme.

VII säkeistö jatkaa historiaa seuraten elämän laskeutumista aina ihmisen esiintymiseen asti, ja siihen päättyy *Salaisen opin* I osan I kirja.

”Ihmisen” kehitys siitä, kun hän ensiksi esiintyy täällä maan päällä tässä kierroksessa, siihen tilaan, missä huomaamme hänen nyt olevan, on II osan sisältönä.

HUOMAUTUS

Säkeistöt, jotka muodostavat jokaisen luvun perustan, esitetään kauttaaltaan nykyaikaisessa käännetyssä muodossaan, koska olisi aivan [e23] hyödytöntä tehdä aihetta vielä vaikeammaksi käyttämällä alkuperäistä muinaisaikaista fraseologiaa kummastuttavine tyyleineen ja sanoineen. Otteita esitetään kiinan-, tiibetin- ja sanskritinkielille käännettyistä, DZYANIN kirjan alkuperäisistä senzarilaisista kommentaareista, jotka on nyt ensimmäisen kerran käännetty eurooppalaiselle kielelle. Lienee tarpeetonta mainita, että ainoastaan osia seitsemästä säkeistöstä esitetään tässä. Kokonaan julkaistuina ne jäisivät käsittämättömiksi kaikille muille paitsi muutamille korkeille okkultisteille.

Eikä lukijalle tarvinne vakuuttaa, ettei tämän kirjoittaja tai pikemminkin vaatimaton kirjuri itsekään ymmärtäisi paljon enempiä kuin tavallinen lukija noista salatuista kohdista. Lukemisen helpottamiseksi ja liian monien alahuomautusten välttämiseksi pidettiin parempana yhdistää teksti ja selitykset ja käyttää sanskritin- ja tiibetinkielisiä erisnimiä, milloin niitä ei voitu välttää, mieluummin kuin että olisi käytetty alkuperäistä tekstiä. Tämä sitä suuremmalla syyllä, koska mainitut nimet ovat kaikki hyväksytyjä synonyymejä ja koska alkuperäisiä nimiä käytetään ainoastaan mestarin ja hänen chelojensa (eli oppilaittensa) välillä.

Niinpä jos kääntäisimme englanniksi [suomeksi] ensimmäisen säkeen ja käyttäisimme ainoastaan niitä substantiiveja ja oppisanoja, jotka käytössä tiibetin- ja senzarinkielisissä versioissa, se kuuluisi seuraavasti: ”Tho-og nukkui Zhi-gyussa seitsemän Khorloa. Zodmanas zhiba. Kaikki Nyug helma. Konch-hog ei; Thyan-Kam ei; Lha-Chohan ei; Tenbrel Chugnyi ei; Dharmakâya lakannut; Tgenchan ei tullut. Barnang ja Ssa Ngovonyidjissa; ainoastaan Tho-og Yinsin Sun-chanin ja Yong-grubin (Parinishpannan) yössä jne.” Tämä kuulostaisi pelkältä hölynpölyltä.

Koska tämä teos on kirjoitettu okkultismin tutkijoiden opetuksiksi eikä kielitieteilijöiden hyödyksi, voimme hyvin välttää noita vieraskielisiä sanoja, mikäli suinkin mahdollista. Ainoastaan ne sanat, joita ei voida kääntää ja joita ei voida käsittää, ellei niiden merkityksiä selitettäisi, jätetään ennalleen, mutta kaikki nämä sanat esitetään sanskritinkielisessä muodossa. Lienee tarpeetonta muistuttaa lukijalle, että nämä ovat miltei kaikissa tapauksissa myöhempää kielellistä kehitystä uudemmassa kielestä ja kuuluvat viidenteen kantarotuun. Atlantislaiset eivät puhuneet nykyisin tuntemamme sanskritia, ja useimpia niistä filosofisista sanoista, joita käytettiin Mahâbhârata-kauden jälkeisissä intialaisissa järjestelmissä, ei löydy *Vedoista*, eikä niitä ole alkuperäisissä säkeistöissä vaan ainoastaan niiden vastaavuudet.

Se lukija, joka ei ole teosofi, voi vapaasti pitää kaikkea sitä mikä seuraa satuna, parhaimmassa tapauksessa [e24] *haaveilijoiden* todistamattomina spekulatioina tai pahimmassa tapauksessa uutena hypoteesina niiden useiden tieteellisten hypoteesien, entisten, nykyisten ja tulevien rinnalla, joista monet on kumottu ja toiset pysyvät vielä elossa. Se ei suinkaan ole huonompi kuin monet niin kutsutut

tieteelliset teoriat, ja joka tapauksessa se on filosofisempi ja uskottavampi.

Lukuisten vaadittavien kommenttien ja selitysten vuoksi on viittaukset alahuomautuksiin esitetty tavallisella tavalla, mutta ne lauseet, joita kommentaarit koskevat, on merkitty kirjaimilla [a), b) jne.]. Lisäaineistoa on II samoin kuin III kirjan symboliikkaa koskevissa luvuissa, jotka sisältävät usein enemmän tietoja kuin kommentaarit.

I OSA – I KIRJA
KOSMINEN EVOLUUTIO
SEITSEMÄN SÄKEISTÖÄ
DZYANIN SALAISESTA KIRJASTA
KOMMENTAAREINEEN

Ei ollut silloin olematonta, ei ollut myöskään olevaa;
 ei ollut ilmakehää eikä sen takana olevaa taivasta.
 Mikä liikehti? Missä? Minkä suojassa?
 Oliko olemassa vesi, läpitunkemattoman pimeä ja pohjattoman syvä?

Ei ollut tuolloin kuolemaa eikä kuolemattomuutta;
 ei yötä eikä päivää voinut erottaa.
 Tuo ainoa hengitti itsestään, tuulen puhaltamatta.
 Sen ohella ei ollut olemassa mitään muuta.

Alussa oli pimeyden kätkemä pimeys.
 Tämä maailmankaikkeus oli kaoottista merta.
 Tuo ainut, jota sen ilmaantuessa tyhjästä peitti tyhjiys,
 syntyi hehkutuksensa mahdista.

.

Kuka todella tietää, kuka täällä voi julistaa
 mistä syntynyt, mistä peräisin on tämä eriytynyt luomakunta?
 Kun maailman synty on eriytymistä, jumalatkin ovat sen tällä puolen.
 Kuka sitten voi tietää mistä se on tullut?

Mistä tämä eriytynyt luomakunta on saanut alkunsa?
 Onko hän sen luonut vai ei,
 Sen silmälläpitäjä ylimmässä taivaassa?
 Sen tietää vain hän. Tai ehkä hänkään ei tiedä.¹

[Katsellen ulos ikuisuuteen...]
 Ennen kuin maan perustukset oli laskettu
 Ennen kuin loistavaa valoa kaikkivaltias sana totteli
 Sinä olit. Ja kun maanalainen liekki
 Vankeutensa kerran puhkaisee ja kuoren nielee
 Sinä olet vielä niin kuin olit ennen
 Et tunne muutosta, kun aikaakaan ei enää ole.
 Oi ajatus loppumaton, Ikuisuus jumalallinen...²

¹ [Rigveda, hymni X, 129, 1–3, 6–7, sanskritista suomentanut Asko Parpola. *Genesis*, 1982, 4, s. 4.]

² [John Gay (1685–1732, *A Thought on Eternity*.)]

[e27]

DZYANIN KIRJAN SÄKEISTÖT

Kosminen kehitys

Seitsemässä Dzyanin kirjasta käännettyssä säkeistössä

I SÄKEISTÖ

1. IKUINEN VANHEMPI VERHOTTUNA ALATI NÄKYMÄTTÖMIIN KAAPUIHINSA OLII TAAS KERRAN UINUNUT SEITSEMÄN IKUISUUTTA.

2. AIKAA EI OLLUT, SILLÄ SE NUKKUI JATKUVUUDEN RAJATTOMASSA HELMASSA.

3. UNIVERSAALIA MIELTÄ EI OLLUT, SILLÄ EI OLLUT AH-HI'TA, JOIHIN SE OLISI VOINUT SISÄLTÄÄ.

4. AUTUUDEN SEITSEMÄÄ TIETÄ EI OLLUT. KURJUUDEN SUURIA SYITÄ EI OLLUT, SILLÄ EI OLLUT KETÄÄN, JOKA OLISI NIITÄ AIHEUTTANUT JA NIIHIN KIETOUTUNUT.

5. PIMEYS YKSIN TÄYTTI RAJATTOMAN KAIKKEUDEN, SILLÄ ISÄ, ÄITI JA POIKA OLIVAT JÄLLEEN KERRAN YHTÄ, EIKÄ POIKA OLLUT VIELÄ HERÄNNYT UUTEEN PYÖRÄÄN JA TOIVIORETKEENSÄ SIINÄ.

6. SEITSEMÄN KORKEAA HERRAA JA SEITSEMÄN TOTUUTTA OLIVAT LAKANNEET OLEMASTA, JA UNIVERSUMI, VÄLTTÄMÄTTÖMYYDEN POIKA, OLII VAIPUNUT Parinishpannaan TULLAKSEEN SEN ULOSHENGITTÄMÄKSI, JOKA ON EIKÄ KUITENKAAN OLE. MITÄÄN EI OLLUT.

7. OLEMASSAOLON SYYT OLII POISTETTU; NÄKYVÄ JOKA OLII JA NÄKYMÄTÖN JOKA ON LEPÄSIVÄT IKUISESSA OLEMATTOMUUDESSA – AINOASSA OLEMISESSA.

8. VAIN OLEMASSAOLON AINOA MUOTO LEVISI RAJATTOMANA, ÄÄRETTÖMÄNÄ, SYYYTTÖMÄNÄ, UNETTOMASSA UNESSA; JA ELÄMÄ SYKKI TIEDOTTOMANA MAAILMAN AVARUUDESSA KAUTTA KOKO TÄMÄN KAIKKIALLISEN LÄSNÄOLON, JONKA TAJUAA DANGMAN AVATTU SILMÄ.

9. MUTTA MISSÄ OLII DANGMA,¹ KUN UNIVERSUMIN ÂLAYA OLII PARAMÂRTHASSA JA SUURI PYÖRÄ OLII Aupapâduka?²

¹ [Dwangs-ma.]

² Eli Upapâduka.

II SÄKEISTÖ

1. MISSÄ OLIVAT RAKENTAJAT, MANVANTARAN AAMUNKOITON LOISTAVAT POJAT?... TUNTEMATTOMASSA PIMEYDESSÄ AH-HI Parinishpannassaan. NE, JOTKA AIKAANSAAVAT MUODON MUODOTTOMUUDESTA – MAAILMAN JUURESTA –, DEVAMÂTRI JA SVABHAVAT, LEPÄSIVÄT OLEMATTOMUUDEN AUTUUDESSA.

2. ... MISSÄ OLI HILJAISSUUS? MISSÄ KORVAT SITÄ AISTIMAAN? EI, EI OLLUT HILJAISSUUTTA EIKÄ ÄÄNTÄ, EI MITÄÄN PAITSI LAKKAAMATON, IKUINEN HENGITYS, JOKA EI TUNNE ITSEÄÄN.

3. HETKI EI OLLUT VIELÄ LYÖNYT, SÄDE EI VIELÄ OLLUT LEIMAHTANUT ITUUN, MÂTRIPADMA EI OLLUT VIELÄ PAISUNUT.

4. HÄNEN SYDÄMENSÄ EI OLLUT VIELÄ AVAUTUNUT AINOALLE SÄTEELLE, JOKA SIIHEN TULEE, PUDOTAKSEEN SIELTÄ KOLMENA NELJÄÄN, MÂYÂN SYLIIN.

5. SEITSEMÄN POIKAA EIVÄT VIELÄ OLLEET SYNTYNEET VALON VAIPASTA. PIMEYS YKSIN OLI ISÄ-ÄITI, SVABHAVAT; JA SVABHAVAT OLI PIMEYDESSÄ.

6. NÄMÄ KAKSI OVAT ITU, JA ITU ON YKSI. UNIVERSUMI OLI YHÄ KÄTKETTYNÄ JUMALALLISEEN AJATUKSEEN JA JUMALALLISEEN HELMAAN....

III SÄKEISTÖ

1. ...SEITSEMÄNNEN IKUISUUDEN VIIMEINEN VÄRÄHTELY KULKEE KAUTTA ÄÄRETTÖMYYDEN. ÄITI PAISUU LAAJETEN SISÄLTÄ ULOSPÄIN NIIN KUIN LOOTUKSEN NUPPU.

2. VÄRÄHTELY KIITÄÄ ETEENPÄIN KOSKETTAEN NOPEALLA SIIVELLÄÄN KOKO UNIVERSUMIA JA PIMEYDESSÄ ASUVAA ITUA, SIINÄ PIMEYDESSÄ, JOKA HENKII UINUVIEN ELÄMÄN VESIEN YLLÄ...

3. PIMEYS SÄTEILEE VALOA, JA VALO PUDOTTAÄ YHDEN YKSINÄISEN SÄTEEN ÄITISYVYYTEEN. SÄDE TYÖNTYY LÄPI NEITSEELLISEN MUNAN JA SAA IKUISEN MUNAN VÄRISEMÄÄN JA PUDOTTAMAAN EI-IKUISEN IDUN, JOKA TIIVISTYY MAAILMANMUNAKSI.

4. SITTEEN KOLME LANKEAA NELJÄÄN. SÄTEILEVÄ YDIN TULEE SEITSEMÄKSI SISÄPUOLELLA, SEITSEMÄKSI ULKOPUOLELLA. LOISTAVA MUNA, JOKA ITSESSÄÄN ON KOLME, HYYTYY JA LEVIÄÄ MAIDONVALKEINA KOKKAREINA LÄPI ÄITISYVYYKSIEN, JUUREEN, JOKA KASVAA ELÄMÄN VALTAMEREN SYVYYKSISSÄ.

5. JUURI JÄÄ, VALO JÄÄ, KOKKAREET JÄÄVÄT JA YHÄ OEAOHOO ON YKSI.

6. ELÄMÄN JUURI OLI JOKAISESSA KUOLEMATTOMUUDEN VALTAMEREN PISARASSA, JA VALTAMERI OLI LOISTAVAA VALOA, JOKA OLI TULTA JA LÄMPÖÄ JA LIKETTÄ. PIMEYS

HÄLVENI EIKÄ SITÄ ENÄÄ OLLUT. SE KATOSI OMAAN OLEMUKSEENSA, TULEN JA VEDEN ELI ISÄN JA ÄIDIN RUUMIISEEN.

7. KATSO, OI LANOO! KAHDEN LOISTAVA LAPSI, VERRATON SÄTEILEVÄ KIRKKAUS: VALOISA AVARUUS, PIMEÄN AVARUUDEN POIKA, JOKA NOUSEE SUURTEN MUSTIEN VESIEN SYVYYKSISTÄ. SE ON OEAOHOO, NUOREMPI, * * *. HÄN LOISTAA ESIIN AURINKONA; HÄN ON VIISAUDEN LIEKEHTIVÄ JUMALALLINEN LOHIKÄÄRME; EKA ON CHATUR, JA CHATUR OTTAA ITSEENSÄ TRIN¹, JA YHTYMÄ AIKAANSAA SAPTAN, JOSSA ON SEITSEMÄN, JOTKA TULEVAT TRIDAŠAKSI (ELI JOUKOIKSI JA PALJOUKSIKSI). KATSO, KUINKA HÄN KOHOTTA VERHOA JA KÄÄRII SEN AUKI IDÄSTÄ LÄNTEEN. HÄN SULKEE POIS YLHÄÄLLÄ OLEVAN JA JÄTTÄÄ ALHAALLA OLEVAN NÄHTÄVÄKSI SUURENA HARHANA. HÄN OSOITTA PAIKAT LOISTAVILLE JA KÄÄNTÄÄ YLEMMÄN RANNATTOMAKSI TULIMEREKSI JA AINOAN ILMENNEEN SUURIKSI VESIKSI.

8. MISSÄ OLI ITU JA MISSÄ OLI NYT PIMEYS? MISSÄ, OI LANOO, ON LAMPUSSASI PALAVAN LIEKIN HENKI? ITU ON SE JA SE ON VALO, TUMMAN SALAISEN ISÄN LOISTAVA VALKOINEN POIKA.

9. VALO ON KYLMÄ LIEKKI JA LIEKKI ON TULI JA TULI SAA AIKAAN LÄMMÖN, JOKA SYNNYTTÄÄ VEDEN – ELÄMÄN VEDEN SUURESSA ÄIDISSÄ.

10. ISÄ-ÄITI KUTOO KANKAAN, JONKA YLÄPÄÄ KIINNITTYY HENKEEN – AINOAN PIMEYDEN VALOON – JA ALAPÄÄ SEN VARJOISAAN PÄÄHÄN, AINEESEEN; JA TÄMÄ KANGAS ON UNIVERSUMI, KUDOTTU KAHDESTA AINEKSESTA, SYNTYNYT YHDESTÄ, JOKA ON SVABHAVAT.

11. SE LAAJENEE, KUN TULEN HENKÄYS ON SIINÄ, SE SUPISTUU, KUN ÄIDIN HENKÄYS SITÄ KOSKETTA. SITTEN POJAT EROTTAUTUVAT JA HAJAANTUVAT PALATAKSEEN ÄITINSÄ HELMAAN SUUREN PÄIVÄN LOPUSSA JA TULLAKSEEN JÄLLEEN YHDEKSI HÄNEN KANSSAAN. KUN SE JÄÄHTYY, SIITÄ TULEE LOISTAVA, JA POJAT LAAJENEVAT JA SUPISTUVAT OMAN ITSENSÄ JA SYDÄMENSÄ KAUTTA; NE SYLEILEVÄT ÄÄRETTÖMYTTÄ.

12. SILLOIN SVABHAVAT LÄHETTÄÄ FOHATIN KOVETTAMAAN ATOMEJA. KUKIN ON OSA KUDOSTA. HEIJASTAEN ”ITSEOLEVAISTA HERRAA” KUTEN PEILI, JOKAINEN TULEE VUOROSTAAN MAAILMAKSI.

IV SÄKEISTÖ

1. ... KUUNNELKAA, TE MAAN POJAT, OPETTAJIANNE – TULEN POIKIA. OPPIKAA, ETTÄ EI OLE ENSIMMÄISTÄ EIKÄ VIIMEISTÄ, SILLÄ KAIKKI ON YKSI: LUKU JOKA ON TULLUT LUVUTTOMUUDESTA.

2. OPPIKAA, MITÄ ME JOTKA POLVEUDUMME ALKUPERÄISISTÄ SEITSEMÄSTÄ, ME JOTKA

¹ Sanskritin kielessä eka on yksi, tri kolme, chatur neljä ja sapta seitsemän.

OLEMME SYNTYNEET ALKULIEKISTÄ OLEMME OPPINEET ISILTÄMME...

3. VALON SÄTEILYSTÄ – IKIPIMEYDEN SÄTEESTÄ – AVARUUTEEN LÄHTIVÄT UUELLEEN HERÄNNEET ENERGIAT: YKSI MUNASTA, KUUSI JA VIISI. SITTEN KOLME, YKSI, NELJÄ, YKSI, VIISI – KAKSI KERTAA SEITSEMÄN, KOKONAISSUMMA. JA NÄMÄ OVAT OLEMUKSIA, LIEKKEJÄ, ELEMENTTEJÄ, RAKENTAJIA, LUKUJA, ARÛPA, RÛPA JA JUMALALLISEN IHMISEN VOIMA – KOKONAISSUMMA. JA JUMALALLISESTA IHMISESTÄ EMANOITUIVAT MUODOT, KIPINÄT, PYHÄT ELÄIMET JA PYHIEN ISIEN LÄHETILÄÄT PYHÄSSÄ NELJÄSSÄ.

4. TÄMÄ OLI ÄÄNEN SOTAJOUKKO – SEITSEMÄN JUMALALLINEN ÄITI. SEITSEMÄN KIPINÄT OVAT ENSIMMÄISEN, TOISEN, KOLMANNEN, NELJÄNNEN, VIIDENNEN, KUUDENNEN JA SEITSEMÄNNEN ALAMAISIA JA PALVELIJOITA. NÄITÄ ”KIPINÖITÄ” KUTSUTAAN PALLOIKSI, KOLMIOIKSI, KUUTIOIKSI, VIIVOIKSI JA MUOTOILJOIKSI, SILLÄ NÄIN SEISOO IKUINEN NIDÄNA – OEAOHOO, JOKA ON:

5. ”PIMEYS”, RAJATON ELI LUVUTON, ÄDI-NIDÄNA SVABHAVAT:

I. ÄDI-SANAT, LUKU, SILLÄ HÄN ON YKSI.

II. HERRA SVABHAVATIN ÄÄNI, LUVUT, SILLÄ HÄN ON YKSI JA YHDEKSÄN.

III. ”MUODOTON NELIÖ”.

JA NÄMÄ KOLME SULJETTUINA O:ÄN OVAT PYHÄT NELJÄ, JA KYMMENEN ON ARÛPA-UNIVERSUMI. SITTEN TULEVAT ”POJAT”, SEITSEMÄN TAISTELIJAA, YKSI, KAHDEKSAS JÄÄ POIS, JA HÄNEN HENKÄYKSENSÄ, JOKA ON VALONTEKIJÄ.

6. SITTEN TOISET SEITSEMÄN, JOTKA OVAT LIPIKAT, KOLMEN SYNNYTTÄMÄT. HYLÄTTY POIKA ON YKSI. ”POIKA-AURINKOJA” ON LUKEMATTOMIA.

**

V SÄKEISTÖ

1. ALKUPERÄISET SEITSEMÄN, VIISAUDEN LOHIKÄÄRMEEN SEITSEMÄN ENSIMMÄISTÄ HENKÄYSTÄ AIKAANSAAVAT VUOROSTAAN PYHISTÄ PYÖRIVISTÄ HENKÄYKSISTÄÄN TULISEN TUULENPYÖRTEEN.

2. HE TEKEVÄT HÄNESTÄ TAHTONSA LÄHETILÄÄN. DGYUSTA TULEE FOHAT; JUMALALLISTEN POIKIEN NOPEA POIKA, JONKA POIKIA LIPIKAT OVAT, JUOKSEE YMPÄRI ASIOILLA. FOHAT ON RATSU JA AJATUS ON RATSASTAJA. HÄN LIIKKUU KUIN SALAMA LÄPI TULISTEN PILVIEN; OTTAA KOLME JA VIISI JA SEITSEMÄN HARPPAUSTA LÄPI SEITSEMÄN YLHÄÄLLÄ OLEVAN ALUEEN JA SEITSEMÄN ALHAALLA OLEVAN. HÄN KOROTTAÄ ÄÄNENSÄ JA KUTSUU LUKEMATTOMAT KIPINÄT JA YHDISTÄÄ NE.

3. HÄN ON NIIDEN OHJAAVA HENKI JA JOHTAJA. KUN HÄN ALKAA TYÖSKENNELLÄ, HÄN EROTTAA ALEMMAN VALTAKUNNAN KIPINÄT, JOTKA LEIJAILEVAT JA ILOSTA VÄREILEVÄT LOISTAVISSA ASUNNOISSAAN, JA MUODOSTAA NIISTÄ PYÖRIEN IDUT. HÄN SIOITTAÄ NE AVARUUDEN KUUTEEN SUUNTAAN JA YHDEN KESKELLE – KESKUSPYÖRÄN.

4. FOHAT VETÄÄ SPIRAALIVIIVOJA YHDISTÄMÄÄN KUUDENNEN SEITSEMÄNTEEN – KRUUNUUN. VALON POIKIEN JOUKKO SEISOO KUSSAKIN KULMASSA, JA LIPIKAT OVAT

KESKUSPYÖRÄSSÄ. HE SANOVAT: TÄMÄ ON HYVÄ. ENSIMMÄINEN JUMALALLINEN MAAILMA ON VALMIS, ENSIMMÄINEN ON NYT TOINEN. SITTEN "JUMALALLINEN ARÛPA" HEIJASTUU CHHÛYÂ-LOKAAN, Aupapâdukan ENSIMMÄISEEN PUKUUN.

5. FOHAT OTTAA VIISI HARPPAUSTA JA RAKENTAA SIIVEKKÄÄN PYÖRÄN NELIÖN JOKAISEEN KULMAAN NELJÄÄ PYHÄÄ JA HEIDÄN JOUKKOJAAN VARTEN.

6. LIPIKAT YMPÄRÖIVÄT KOLMION, ENSIMMÄISEN, KUUTION, TOISEN, JA VIISIKULMION MUNAN SISÄLLÄ. SE ON PIIRI, JONKA NIMI ON "ÄLÄ MENE YLI", NIITÄ VARTEN, JOTKA LASKEUTUVAT JA NOUSEVAT. JA MYÖS NIITÄ VARTEN, JOTKA KALPAN AIKANA KULKEVAT SUURTA "OLE MEIDÄN KANSSAMME" -PÄIVÄÄ KOHTI. SITEN MUODOSTUIVAT RÛPA JA ARÛPA, YHDESTÄ VALOSTA SEITSEMÄN VALOA, KUSTAKIN SEITSEMÄSTÄ SEITSEMÄN KERTAA SEITSEMÄN VALOA. PYÖRÄT VARTIOIVAT PIIRIÄ.....

VI SÄKEISTÖ

1. ARMELIAISUUDEN JA TIEDON ÄIDIN, KUAN-YININ – KUAN-YIN-T' IENISSÄ OLEVAN KUAN-SHIH-YININ "KOLMINAISEN" – VOIMALLA FOHAT, NIIDEN JÄLKELÄISTEN HENKÄYS, POIKIEN POIKA, KUTSUU ESIIN ALEMMASTA SYVYYDESTÄ HSIEN-CHANIN HARHAMUODON JA SEITSEMÄN ELEMENTTIÄ:¹

2. NOPEA JA SÄTEILEVÄ AIKAANSAA SEITSEMÄN LAYA-KESKUSTA, JOITA MIKÄÄN EI VOITA SUUREEN "OLE MEIDÄN KANSSAMME" -PÄIVÄÄN ASTI, JA ASETTAA UNIVERSUMIN NÄIDEN IKUISTEN PERUSTUSTEN PÄÄLLE YMPÄRÖIDEN HSIEN-CHANIN ALKEISIDUILLA.

3. SEITSEMÄSTÄ ENSIMMÄINEN ILMENNEENÄ, KUUSI KÄTKETTYNÄ; KAKSI ILMENNEENÄ, VIISI KÄTKETTYNÄ; KOLME ILMENNEENÄ, NELJÄ KÄTKETTYNÄ; NELJÄ SYNNYTETTYNÄ, KOLME SALATTUNA; NELJÄ JA YKSI TSAN PALJASTETTUNA, KAKSI JA PUOLI KÄTKETTYNÄ; KUUSI ILMENNETTÄVÄNÄ, YKSI SYRJÄÄN PANTUNA. LOPUKSI SEITSEMÄN PIENTÄ PYÖRÄÄ PYÖRIMÄSSÄ, YKSI TOISTA SYNNYTTÄEN.

4. HÄN RAKENTAA NE VANHEMPIEN PYÖRIEN KALTAISIKSI SIOITTAEN NE KATOAMATTOMIIN KESKUKSIIN.

KUINKA FOHAT NE RAKENTAA? HÄN KOKOAA TULIPÖLYN. HÄN TEKEE TULESTA PALLOJA, JUOKSEE NIIDEN LÄPI JA NIIDEN YMPÄRI VUODATTAEN NIIHIN ELÄMÄÄ. SITTEN HÄN PANEE NE LIIKKEESEEN, JOTKUT YHDELLÄ TAVALLA TOISET TOISELLE. NE OVAT KYLMIÄ, HÄN TEKEE NIISTÄ KUUMIA. NE OVAT KUIVIA, HÄN TEKEE NIISTÄ KOSTEITA. NE LOISTAVAT, HÄN LEYHYTTELEE JA VIILENTÄÄ NIITÄ. SITEN TOIMII FOHAT YHDESTÄ AAMUHÄMÄRÄSTÄ TOISEEN SEITSEMÄN IKUISUUDEN AIKANA.

5. NELJÄNNESSÄ POIKIEN KÄSKETÄÄN LUODA KUVANSA. YKSI KOLMASOSA KIELTÄYTYY, KAKSI TOTTELEE.

KIROUS LAUSUTAAN. HE TULEVAT SYNTYMÄÄN NELJÄNNESSÄ, KÄRSIMÄÄN JA AIHEUTTAMAAN KÄRSIMYSTÄ. TÄMÄ ON ENSIMMÄINEN SOTA.

6. VANHEMMAT PYÖRÄT PYÖRIVÄT ALASPÄIN JA YLÖSPÄIN... ÄIDIN MÄTI TÄYTTI KAIKEN. TAISTELUJA KÄYTIIN LUOJEN JA HÄVITTÄJIEN VÄLILLÄ JA TAISTELUJA

¹ VI säkeistön ensimmäinen säe on paljon myöhemmältä ajalta kuin muut säkeistöt, vaikka se on vielä hyvin vanha. Tämän säkeen vanha teksti, jonka nimet ovat täysin tuntemattomia orientalisteille, ei antaisi mitään johtolankaa tutkijalle.

AVARUUDESTA; SIEMEN ILMESTYI JA JÄLLEENILMESTYI ALITUISESTI.

7. TEE LASKELMASI, OI LANOO, JOS TAHDOT OPPIA TUNTEMAAN PIENEN PYÖRÄN OIKEAN IÄN. SEN NELJÄS PUOLA ON MEIDÄN ÄITIMME. HANKI TIEDON NELJÄNNEN POLUN NELJÄS "HEDELMÄ", SEN POLUN, JOKA JOHTAA NIRVÄNAAN, JA SINÄ TULET YMMÄRTÄMÄÄN, SILLÄ TULET NÄKEMÄÄN...

VII SÄKEISTÖ

1. KATSO TAJUAVAN MUODOTTOMAN ELÄMÄN ALKUA.

ENSIN JUMALALLINEN, YKSI ÄITI-HENGESTÄ; SITTEN HENKINEN; KOLME YHDESTÄ, NELJÄ YHDESTÄ, JA VIISI, JOSTA TULEE KOLME, VIISI JA SEITSEMÄN. NÄMÄ OVAT KOLMINKERTAISET, NELINKERTAISET ALASPÄIN; ENSIMMÄISEN HERRAN JÄRKISYNTYISET POJAT, LOISTAVAT SEITSEMÄN.

HE OVAT SINÄ, MINÄ, HÄN, OI LANOO, NIITÄ, JOTKA SINUA JA SINUN ÄITI MAATASI VALVOVAT.

2. YKSI SÄDE MONISTUU PIENEMMIKSI SÄTEIKSI. ELÄMÄ EDELTÄÄ MUOTOA JA ELÄMÄ SÄILYY KAUEMMIN KUIN MUODON VIIMEINEN ATOMI. KAUTTA LUKEMATTOMIEN SÄTEIDEN KULKEE ELÄMÄNSÄDE, YKSI, KUTEN LANKA MONEN HELMEN LÄPI.

3. KUN YHDESTÄ TULEE KAKSI, ILMESTYY KOLMINKERTAINEN, JA KOLME OVAT YKSI; JA SE ON MEIDÄN LANKAMME, OI LANOO, SAPTAPARNAKSI KUTSUTUN IHMISTAIMEN SYDÄN.

4. SE ON JUURI, JOKA EI MILLOINKAAN KUOLE, KOLMIKIELINEN LIEKKI JA NELJÄ SYDÄNTÄ. SYDÄMET OVAT KIPINÖITÄ, JOTKA ELÄVÄT SEITSEMÄN SINKOAMASTA KOLMIKIELISESTÄ LIEKISTÄ – HEIDÄN LIEKISTÄÄN –, YHDEN KUUN SÄTEITÄ JA KIPINÖITÄ, JOTKA KUVASTUVAT MAAN KAIKKIEN JOKIEN VIRTAAVIIN AALTOIHIN.

5. KIPINÄ RIIPPUU LIEKISTÄ MITÄ HIENOIMMALLA FOHATIN LANGALLA. SE MATKUSTAA KAUTTA MÄYÄN SEITSEMÄN MAAILMAN. SE PYSÄHTYY ENSIMMÄISESSÄ JA ON METALLI JA KIVI. SE KULKEE TOISEEN, JA KATSO – KASVI. KASVI PYÖRII LÄPI SEITSEMÄN MUUTOKSEN JA TULEE PYHÄKSI ELÄIMEKSI. NÄIDEN YHDISTETYISTÄ OMINAISUUKSISTA MUODOSTUU MANU, AJATTELIJA. KUKA HÄNET MUODOSTAA? SEITSEMÄN ELÄMÄÄ JA YKSI ELÄMÄ. KUKA HÄNET TÄYDENTÄÄ? VIISINKERTAINEN LHA. JA KUKA TÄYDENTÄÄ VIIMEISEN RUUMIIN? KALA, SYNTI JA SOMA.....

6. ESIKOISESTA ASTI LANKA HILJAISEN VARTIJAN JA HÄNEN VARJONSA VÄLILLÄ TULEE VAHVEKSI JA LOISTAVAMMAKSI JOKAISESTA MUUTOKSESTA. AAMUN AURINGONPAISTE ON MUUTTUNUT KESKIPÄIVÄN KIRKKAUDEKSI.....

7. TÄMÄ ON NYKYINEN PYÖRÄSI, SANOI LIEKKI KIPINÄLLE. SINÄ OLET MINÄ ITSE, MINUN KUVANI JA MINUN VARJONI. MINÄ OLEN VERHOUTUNUT SINUUN JA SINÄ OLET MINUN VÄHANANI "OLE MEIDÄN KANSSAMME" -PÄIVÄÄN ASTI, JOLLOIN SINÄ TULET JÄLLEEN MINUKSI JA MUIKSI, ITSEKSESI JA MINUKSI. SILLOIN RAKENTAJAT OTETTUAAN YLLEEN ENSIMMÄISET VAATTEENSA LASKEUTUVAT LOISTAVAN MAAN PINNALLE JA HALLITSEVAT IHMISIÄ – JOTKA OVAT HE ITSE....

Näin päättyy ensimmäinen osa muinaisesta kertomuksesta vaikeatajuisena, miltei käsittämättömänä. Nyt yritetään luoda valoa tähän pimeyteen ja tehdä tämä näennäinen järjettömyys tajuttavaksi.

[e35][s65]

KOMMENTAARIT

SEITSEMÄÄN SÄKEISTÖÖN JA NIIDEN TERMEIHIN, NIIDEN
NUMEROJÄRJESTYKSEN MUKAAN, SÄKEITTÄIN

I SÄKEISTÖ

UNIVERSUMIN YÖ

1. IKUINEN VANHEMPI (*avaruus*) VERHOTTUNA ALATI NÄKYMÄTTÖMIIN
KAAPUIHINSA OLI TAAS KERRAN UINUNUT SEITSEMÄN IKUISUUTTA (a).

”Vanhempi-avaruus” [Parent Space] on ikuinen, aina läsnä oleva kaiken syy – käsittämätön JUMALUUS, jonka ”näkyvät kaavut” ovat kaiken aineen ja koko universumin mystinen juuri. Avaruus on *ainoa ikioleva*, jonka me voimme helpoimmin kuvitella, liikkumaton abstraktisuudessaan ja riippumaton objektiivisen universumin läsnäolosta tai poissaolosta siinä. Se on vailla ulottuvuutta kaikissa merkityksissä ja itseolevainen. Henki on ensimmäinen erilaistuma SIITÄ, sekä aineen että hengen syyttömästä syystä. Niin kuin esoteerisessa katkismuksessa opetetaan, se ei ole rajaton tyhjiys eikä ehdonvarainen täysinäisyys vaan molemmat. Se on ollut ja tulee aina olemaan.

Näin ollen kaavut edustavat erilaistumattoman kosmisen aineen tosiolemusta (noumenon). Se ei ole sellaista ainetta, jonka me tunnemme, vaan aineen henkinen olemus, ja se on yhtä ikuinen kuin avaruus, vieläpä yhtä sen kanssa sen abstraktissa merkityksessä. Juuriluonto on myös näkyvässä aineessa olevien hienojen näkyvättömien ominaisuuksien lähde. Se on AINOAN äärettömän hengen sielu, niin sanoaksemme. Hindulaiset kutsuvat sitä mūlapraktiksi ja sanovat, että se on alkuperäinen substanssi, joka on kunkin ilmiön upādhin eli käyttövälineen perusta, olkoon ilmiö fyysinen, psyykkinen tai mentaalinen. Se on se lähde, josta âkâsha säteilee.

(a) Seitsemällä ”ikuisuudella” tarkoitetaan aioneja eli aikakausia. Sana ikuisuus, niin kuin kristillinen teologia sen käsittää, on vailla merkitystä aasialaisen [s65] korvissa, paitsi jos se sovitetaan AINOAN olemassaoloon. [e36] Ja sana loppumattomuus, ikuisuus ainoastaan tulevaisuuteen nähden, ei ole muuta kuin väärä nimitys.¹ Sellaisia sanoja ei ole eikä voi olla filosofisessa metafysiikassa ja ne olivat tuntemattomia ennen kirkollisen kristinuskon tuloa.

¹ *Vishnupurāna*n II kirjassa, 8. luvussa sanotaan: ”Kuolemattomuudella tarkoitetaan olemassaoloa kalpan loppuun asti”, ja Wilson, sen kääntäjä, huomauttaa alaviitteessä: ”Tämä on *Vedojen* mukaan kaikki, mikä voidaan käsittää jumalien kuolemattomuudella [eli ikuisuudella]. Ne katoavat universaalien hajoamisen [eli pralayan] lopulla.” [Wilson, vol. II, s. 269 av.] Mutta esoteerinen filosofia sanoo: ”Ne eivät ’katoa’ vaan *sulautuvat takaisin*.”

Seitsemän ikuisuutta merkitsee seitsemän aikakautta eli sellaista aikaa, joka pituudeltaan vastaa yhden manvantaran seitsemää aikakautta ja ulottuu läpi mahâkalpan eli ”suuren aikakauden” – 100 Brahmân vuotta – tehden kokonaissumman 311 040 000 000 000 vuotta. Jokainen Brahmân vuosi koostuu näet 360 Brahmân päivästä ja yhtä monesta Brahmân yöstä (laskettuna Chandrayâna- eli kuuvuoden mukaan), ja yksi Brahmân päivä on 4 320 000 000 kuolevaisten vuotta. Nämä ikuisuudet eivät kuulu kaikkein salaisimpiin laskelmiin, joissa todellisen summan saamiseksi jokaisen numeron pitää olla 7^x , jolloin x vaihtelee sen mukaan, millainen on kukin kausi subjektiivisessa eli todellisessa maailmassa. Jokaisen luvun, joka koskee tai edustaa eri aikakausia – suurimmasta pienimpään asti – objektiivisessa eli epätodellisessa maailmassa – täytyy välttämättä olla luvun seitsemän kerrannainen.

Avainta tähän ei voida antaa, koska tässä piilee esoteeristen laskelmien mysteeri eikä sillä ole mitään merkitystä tavalliseen laskemiseen nähden. ”Luku seitsemän”, sanoo kabbala, on ”jumalallisten mysteerien suuri luku.” Luku kymmenen on kaiken inhimillisen tiedon suuri luku (pythagoralainen dekadi). 1000 on kymmenen kolmannessa potenssissa, ja sen tähden luku 7000 on myös symbolinen. Salaisessa opissa luku neljä on miehinen symboli vain abstraktion korkeimmalla tasolla. Aineen tasolla on 3 miehinen ja 4 naisellinen – pystysuora ja vaakasuora symboliikan neljännellä asteella, jolloin symbolit tulevat synnytyivoimien merkeiksi fyysisellä tasolla.

I SÄKEISTÖ – jatkoa

2. AIKAA EI OLLUT, SILLÄ SE NUKKUI JATKUVUUDEN RAJATTOMASSA HELMASSA.

[e37] ”Aika” on ainoastaan illuusio, joka johtuu peräkkäisistä tietoisuudentiloistamme matkatessamme läpi ikuisen jatkuvuuden. Eikä sitä ole olemassa [s66] siinä, missä ei ole mitään tietoisuutta, johon tämä illuusio voisi heijastua, vaan se ”nukkuu” siinä. Nykyisyys on ainoastaan matemaattinen viiva, joka erottaa tuon osan ikuisesta jatkuvuudesta, jota me kutsumme tulevaisuudeksi, siitä osasta, jota me kutsumme menneisyydeksi. Ei mikään maan päällä ole todellisesti pysyvää, sillä ei mikään kestä muuttumatta eli samana sekunnin biljoonasosaakaan. Ja se havainto, joka meillä on sen ”ajan” osan todellisuudesta, jota kutsumme nykyisyydeksi, tulee hetkellisen välähdyksen eli välähdyksen sarjan hämäryydestä, jonka saamme aistittavista asioista tai esineistä, kun nuo asiat tai esineet siirtyvät aatteiden piiristä, jota kutsumme tulevaisuudeksi, muistojen piiriin, jota kutsumme menneisyydeksi. Samalla tavalla saamme jatkuvuuden tunteen silmänräpäyksellisestä sähkökipinästä siten, että se on jättänyt epäselvän ja jatkuvan jäljen silmämme verkkokalvoon. Todellinen henkilö tai esine ei ole yksin sitä, mikä näkyy jollakin tietyllä hetkellä, vaan se on summa kaikista erilaisista ja muuttuvista tiloistaan, joita sillä on aineelliseen muotoon ilmaantumisesta maan päältä katoamiseen saakka. Nämä ”kokonaissummat” ovat olemassa ikuisista

ajoista asti ”tulevaisuudessa” ja kulkevat asteittain aineen läpi ollakseen taas ikuisesti ”menneisydessä”. Ei kukaan voisi sanoa, että metallitanko, joka upotetaan mereen, saavuttaa olemassaolon samalla kun se eroaa ilmasta ja lakkaa olemasta samalla kun se tulee veteen, ja että itse tanko on ainoastaan läpileikkaus siitä, mikä määrättyllä hetkellä on yhtä sen matemaattisen tason kanssa, joka erottaa ja samalla yhdistää ilman ja meren. Sama on henkilöiden ja esineiden laita, kun ne ”olevasta” siirtyvät ”olleiksi”, tulevaisuudesta menneisyyteen – ne tarjoavat vain tuokion ajan aisteillemme ikään kuin läpileikkauksen kokonaisuudesta itsestään kulkiessaan ajan ja avaruuden (tässä aineen) läpi matkallaan yhdestä ikuisuudesta toiseen. Nämä kaksi ikuisuutta muodostavat sen jatkuvuuden, jossa yksistään jollain on todellinen olemassaolonsa, jos vain aistimme kykenisivät sen tajuamaan.

I SÄKEISTÖ – jatkuu

3. UNIVERSAALIA MIELTÄ EI OLLUT, SILLÄ EI OLLUT AH-HI'TA (*taivaallisia olentoja*), JOIHIN SE OLISI VOINUT SISÄLTÄÄ (*ja niissä ilmetä*).

[e38] Mieli on pelkkä sana, joka on annettu tietoisuudentilojen summalle, johon kuuluu ajatus, tahto ja tunne. Syvässä unessa lakkaa ideointi fyysisellä tasolla [s67] ja muisti on lepotilassa. Niinpä tuolloin ”ei ole mieltä”, koska se elimistö, jolla ego ilmentää ideointia ja muistia aineellisella tasolla, on tilapäisesti lakannut toimimasta. Noumenon voi tulla fenomeniksi millä olemisen tasolla tahansa ainoastaan ilmenemällä tuolla tasolla asianomaisen perustan eli käyttövälineen avulla. Siinä pitkässä levon yössä, jota kutsutaan pralayaksi, jolloin kaikki olemassaolo on haihtunut, UNIVERSAALI MIELI [maailmanjärki] pysyy jatkuvana mentaalisen toiminnan mahdollisuutena eli sinä abstraktina absoluuttisena ajatuksena, jonka konkreettinen suhteellinen ilmennys on mieli eli ymmärrys. AH-HIT (dhyani-chohanit) ovat henkisten olentojen kollektiivisia joukkoja – kristinuskon enkelijoukkoja, juutalaisten elohimejä ja ”sanansaattajia” – jotka ovat jumalallisen eli universaalien ajatuksen ja tahdon ilmenemisen välikappaleita. Ne ovat niitä järkivoimia, jotka antavat luonnolle sen ”lait” ja pitävät niitä yllä, ja ne itse taas toimivat niiden lakien mukaan, joita niille samalla tavoin asettavat vielä korkeammat voimat. Mutta ne eivät ole ”personoituja” luonnonvoimia, niin kuin virheellisesti on ajateltu. Tämä henkiolentojen hierarkia, jonka avulla maailmanjärki ryhtyy toimimaan, on kuin armeija – sotajoukko todellakin – jonka avulla jonkin kansan taistelukyky ilmenee ja joka koostuu armeijakunnasta, divisioonista, prikaateista, rykmenteistä jne., joilla kullakin on oma yksilöllisyytensä eli elämänsä, rajoitettu toimintavapaus ja vastuunalaisuus. Kukin kuuluu suurempaan yksilöllisyyteen, jota sen omat intressit palvelevat, ja kuhunkin sisältyy pienempiä yksilöllisyyksiä.

I SÄKEISTÖ – jatkuu

4. AUTUUDEN SEITSEMÄÄ TIETÄ (*moksha*¹ eli *nirvâna*) ei ollut (a). KURJUUDEN SUURIA SYITÄ (*nidâna*² ja *mâyâ*) EI OLLUT, SILLÄ EI OLLUT KETÄÄN, JOKA OLISI NIITÄ AIHEUTTANUT JA NIIHIN KIETOUTUNUT (b).

(a) On seitsemän ”polkua” eli ”tietä” olemattomuuden autuuteen, [e39] joka on absoluuttinen oleminen, olemassaolo ja tietoisuus. Niitä ei ollut, koska universumi oli vielä tyhjä ja olemassa ainoastaan jumalallisessa ajatuksessa. Sillä se on...

(b) Kaksitoista *nidânaa* eli olemassaolon syyt. Jokainen on tulos edeltävästä syystä ja vuorostaan syy seuraavaan. *Nidânojen* kokonaissumma perustuu neljään totuuteen, joka oppi on erityisesti ominainen *hînayâna*-järjestelmälle.³ Ne kuuluvat siihen teoriaan, joka puhuu ketjumaisen lain virrasta, sen lain, joka tuottaa ansion ja syyllisyyden ja lopuksi saattaa karman täyteen toimintaan. Tämä järjestelmä perustuu siihen suureen totuuteen, että jälleensyntymistä on pelättävä, koska olemassaolo tässä maailmassa tuottaa ihmiselle ainoastaan kärsimystä, kurjuutta ja tuskaa. Eikä itse kuolemakaan voi vapauttaa ihmistä siitä, koska kuolema on vain ovi, jonka läpi hän siirtyy toiseen maalliseen elämään levättyään hetken sen kynnyksellä – *devachanissa*. *Hînayâna*-järjestelmä eli ”pienemmän kulkuneuvon” oppisuunta on iältään hyvin vanha, jota vastoin *mahâyâna* (”suuremman kulkuneuvon” oppisuunta) on myöhemmältä kaudelta ja syntyi vasta Buddhan kuoleman jälkeen. Kuitenkin Buddhan opit ovat yhtä vanhoja kuin ne vuoristot, joissa ikimuistoisista ajoista asti on ollut samanlaisia oppijärjestelmiä, ja todellisuudessa sekä *hînayâna*- että *mahâyâna*-koulukunnat opettavat samaa. *Yâna* eli kulkuneuvo (sanskritiksi *vâhana*) on mystinen sana. Kumpikin ”väline” teroittaa, että ihminen voi vapautua jälleensyntymien kärsimyksestä, jopa *devachanin* vääristä autuudesta saavuttamalla viisauden ja tiedon, joka yksin voi karkottaa illuusion ja tietämättömyyden hedelmät.

Mâyâ eli illuusio on jotakin, mikä sisältyy kaikkiin rajallisiin olentoihin, sillä kaikella olemassa olevalla on ainoastaan suhteellinen eikä absoluuttinen todellisuus, koska se ulkomuoto, jonka salattu noumenon saa aikaan kunkin havainnoitsijan silmissä, riippuu hänen havaintokyvystään. Villi-ihmisen kehittymättömälle silmälle on jokin taulu ensi näkemältä viivojen ja väripilkkujen merkityksetöntä sekasotkua, mutta harjaantunut silmä näkee siinä heti kasvot tai maiseman. Ei ole mitään pysyvää paitsi ainoa salattu absoluuttinen olemassaolo, johon kätkeytyy kaikkien todellisuuksien noumenonit. Ne olemassaolot, jotka kuuluvat kullekin olemisen tasolle, aina korkeimpiin *dhyâni-chohaneihin* asti, ovat

¹ Kiinaksi *nippang*; burmaksi *neibbân*; Intiassa *moksha*.

² Kaksitoista *nidânaa* (tiibetiksi *Ten-brel chug-nyi*) ovat olemassaolon pääsyyt, aikaansaatuisten syiden ketjun tuottamat vaikutukset (ks. kommentti II). [Ks. (b) s. e39 ja e44–45.]

³ Ks. V. P. Vasiljev, *Der Buddhismus*, 1860, s. 97 eteenp.

asemaltaan niiden varjojen kaltaisia, jotka taikalyhty luo valkealle verholle. Kuitenkin kaikki kappaleet ovat suhteellisesti todellisia, sillä niiden havaitsija on myös heijastus, ja tajutut kappaleet ovat siis yhtä todellisia hänelle kuin hän itse. Mikä todellisuus olioilla lieneekin, sitä on etsittävä [e40] ennen sitä tai sen jälkeen, kun ne ovat kulkeneet kuin salamanleimahdus ainemaailman läpi. Me emme näet voi tajuta sellaista olemista suoranaisesti niin kauan kuin meillä on vain aistielimet, jotka tuovat tietoisuutemme kentälle ainoastaan aineellisen olemassaolon. Millä tasolla tietoisuutemme toimineekin, sekä me että ne oliot, jotka kuuluvat tuolle tasolle, ovat tuolloin ainoat todellisuutemme. Kun nousemme kehityksen asteikolla, käsitämme, että niillä tasoilla, joiden läpi kuljimme, me pidimme varjoja todellisuuksina ja että egon ylöspäin suuntautuva kulku on sarja peräkkäisiä heräämisiä, jolloin jokainen askel eteenpäin herättää [s69] sellaisen ajatuksen, että vihdoinkin olemme saavuttaneet ”todellisuuden”. Mutta vasta silloin, kun olemme saavuttaneet absoluuttisen tietoisuuden ja sulauttaneet oman tietoisuutemme siihen, olemme vapaita mâyân tuottamista harhoista.

I SÄKEISTÖ – jatkuu

5. PIMEYS YKSIN TÄYTTI RAJATTOMAN KAIKKEUDEN (a), SILLÄ ISÄ, ÄITI JA POIKA OLIVAT JÄLLEEN KERRAN YHTÄ, EIKÄ POIKA OLLUT VIELÄ HERÄNNYT UUTEEN PYÖRÄÄN¹ JA TOIVIORETKEENSÄ SIINÄ (b).

(a) ”Pimeys on isä-äiti, valo heidän poikansa”, sanoo vanha itämainen sananlasku. Valo on käsittämätön muulloin kuin tullessaan jostakin lähteestä, joka on sen syy. Ja koska alkuperäisen valon suhteen tämä lähde on tuntematon, vaikka sekä järki että johdonmukaisuus vahvasti sitä vaatisivat tietää, kutsumme sitä sen vuoksi ”pimeydeksi” älylliseltä näkökannalta. Mitä tulee lainavaloon eli toisasteiseen valoon, olkoon sen syy mikä tahansa, se voi olla ainoastaan tilapäistä ja mâyân luontoista. Pimeys on siis se ikuinen [e41] kohtu, jossa valonlähteet esiintyvät ja johon ne katoavat. Ei mitään ole lisätty pimeyteen, kun siitä tulee valo, eikä valoon, kun siitä tulee pimeys, tällä meidän tasollamme. Nuo käsitteet voidaan vaihtaa toisiinsa, ja tieteellisesti puhuen valo on ainoastaan pimeyden muoto ja päinvastoin. Mutta molemmat ovat saman noumenonin ilmiöitä – sen, mikä on täydellinen pimeys tieteelliselle älylle ja ainoastaan harmaa hämäryys tavallisen mystikon käsityskyvyille, vaikka se vihityn henkiselle silmälle on ehdoton valo. Kuinka kauas me erotamme valon, joka loistaa pimeydessä, riippuu meidän näkökyvystämme. Mikä meille on valoa, on muutamille hyönteisille pimeyttä, ja

¹ Sana ”pyörä” on maailman eli pallon symbolinen ilmaus, joka osoittaa muinaisten kansojen tietäneen, että Maa on pyörivä pallo eikä liikkumaton nelikulmio, niin kuin muutamat kristityt kirkkoisät opettivat. ”Suuri pyörä” on koko meidän olemassaolomme syklin kestoaika eli mahâ-kalpa, ts. meidän erikoisen seitsenpallaisen ketjumme kierros alusta loppuun. ”Pienet pyörät” merkitsevät kierroksia, joita on myös seitsemän.

selvänäkijän silmä näkee valoa siinä, missä tavallinen silmä havaitsee vain mustuutta. Kun koko universumi oli uneen vaipuneena – oli palannut alkuperäiseen elementtiinsä – ei ollut valokeskusta eikä silmää valoa havaitsemassa, vaan pimeys välttämättä täytti rajattoman kaikkeuden.

(b) Isä-äiti ovat juuriluonnon miehinen ja naisellinen prinssi eli ne vastakkaiset navat, jotka ilmenevät kaikissa olioissa kullakin kosmoksen tasolla eli henki ja substanssi vähemmän allegoriselta kannalta, joiden tulos [s70] on universumi eli poika. Ne ovat ”jälleen yhtä”, kun Brahmân yönä, pralayan kestäessä, kaikki objektiivisessa universumissa oleva on palannut ikuisen alkusyyhynsä, esiintyäkseen uudelleen seuraavassa aamunkoitossa – niin kuin tapahtuu aikakausittain. Kârana – ikuinen syy – oli yksin. Selvemmin sanottuna: Kârana on yksinään ”Brahmân öiden” kestäessä. Edellinen objektiivinen universumi on sulautunut ikuisen alkusyyhynsä ja on niin sanoaksemme hajonneena avaruudessa erilaistuaakseen jälleen ja kiteytyäkseen uudelleen seuraavan manvantaran koittaessa, joka aloittaa uuden ”päivän” eli Brahmân uuden toimintakauden – mikä on universumin symboli. Esoteerisesti ottaen Brahmâ on isä-äiti-poika eli henki, sielu ja ruumis yhtä aikaa. Kukin persoonaa on yhden ominaisuuden symboli ja kukin ominaisuus on jumalallisen henkäyksen asteittainen ulosvirtaus ja sen syklinen erilaistuma, sisään vetäytyvä ja ulospäin avautuva. Kosmis-fyysisessä merkityksessä se on universumi, planeettaketju ja maa. Puhtaasti henkisessä merkityksessä se on tuntematon jumaluus, planeettahenki ja ihminen – viimeksi mainittu kahden lapsi, hengen ja aineen luomus ja niiden ilmennys esiintyessään aikakausittain maan päällä ”pyörien” eli manvantarojen kestäessä.¹

[e42]

I SÄKEISTÖ – jatkuu

6. SEITSEMÄN KORKEAA HERRAA JA SEITSEMÄN TOTUUTTA OLIVAT LAKANNEET OLEMASTA (a), JA UNIVERSUMI, VÄLTTÄMÄTTÖMYYDEN POIKA, OLI VAIPUNUT Parinishpnaan (absoluuttinen täydellisyys, Parinirvâna, joka on yong-grüb) (b) TULLAKSEEN SEN ULOSHENGITTÄMÄKSI, JOKA ON EIKÄ KUITENKAAN OLE. MITÄÄN EI OLLUT (c).

(a) Seitsemän korkeaa herraa ovat seitsemän luovaa henkeä, dhyâni-chohaneja, jotka vastaavat heprealaisia elohimejä. Se on sama pääenkelten hierarkia, johon kristillisessä teogoniassa kuuluvat Mikael, Gabriel ja muut. Siinä on vain se ero, että kun esim. Mikaelille annetaan latinalaisessa teologiassa tehtäväksi suojella kaikkia kallioniemekkeitä ja merenlahtia, esoteerisessa järjestelmässä dhyânit valvovat peräkkäin yhtä meidän planeettaketjumme kierrosta sekä suuria kantarotuja. Sitä paitsi niiden sanotaan lähettävän bodhisattvansa, dhyâni-

¹ Ks. II osa, VII, ”Brahmân päivät ja yöt”.

buddhojen (ks. edempänä) inhimilliset vastaavuudet, jokaisen kierroksen ja Rodun aikana. Seitsemästä totuudesta ja jumalallisesta ilmoituksesta eli paremmin sanottuna paljastetuista salaisuuksista on meille annettu ainoastaan neljä, koska [s71] olemme vielä neljännessä kierroksessa, ja maailmalla on tähän mennessä ollut vain neljä buddhaa. Tämä on hyvin monimutkainen asia ja tulee laajemmin käsiteltäväksi edempänä.

Toistaiseksi ”on ainoastaan neljä totuutta ja neljä *Vedaa*” – sanovat hindut ja buddhalaiset. Samasta syystä Irenaeus väitti, että välttämättä on neljä evankeliumia. Mutta koska jokaisella uudella kantarodulla jonkin kierroksen huippukohdassa täytyy olla oma ilmoituksensa ja ilmoittajansa, seuraava kierros tuo viidennen, sitä seuraava kuudennen jne.

(b) ”Parinishpanna” on se absoluuttinen täydellisyys, jonka kaikki olennot saavuttavat suuren toimintakauden eli mahâmanvantaran lopussa ja jossa ne lepäävät sitä seuraavana levon aikana. Tiibetin kielellä sitä kutsutaan yong-grupiksi. Aina Yogâchâra-koulun päiviin asti opetettiin julkisesti, mikä on parinirvânan todellinen luonto, mutta sen jälkeen tästä opista on tullut täysin esoteerinen. Tästä johtuvat sen monet ristiriitaiset tulkinnat. Ainoastaan todellinen idealisti voi ymmärtää sitä. Parinirvânaa lukuunottamatta kaikkea on pidettävä ideaalisena, jos tahdotaan käsittää tuo tila ja saavuttaa tieto, miten egottomuus, tyhjiys ja pimeys ovat kolme yhdessä ja ovat ainoa itseoleva ja täydellinen. Mutta se on absoluuttinen ainoastaan suhteellisessa [e43] merkityksessä, sillä sen täytyy siirtyä vielä absoluuttisemman täydellisyyden tieltä, seuraavan toimintakauden korkeamman mittapuun mukaan – aivan niin kuin täydellisen kukan täytyy lakata olemasta täydellinen kukka ja kuolla, jotta siitä kasvaisi täydellinen hedelmä, jos tällainen ilmaisutapa sallitaan.

Salainen oppi opettaa, kuinka kaikki kehittyä asteittain, maailmat niin kuin atomit, ja tällä valtavalla kehityksellä ei ole mitään alkua eikä loppua. Meidän ”universumimme” on ainoastaan yksi lukemattomista universumeista, jotka kaikki ovat ”välttämättömyyden poikia”, koska ne ovat renkaita suuressa universumien ketjussa ja koska kukin niistä on seuraus edeltäjänsä nähden ja taas syy seuraajaansa nähden.

Universumin ilmaantumista ja katoamista kuvataan ”suurena henkäyksenä”, joka henkii ulos ja sisään ja on ikuinen. Ollen liike se on yksi absoluuttin kolmesta aspektista. Muut kaksi ovat abstrakti avaruus ja jatkuvuus. Kun suuri henkäys heijastuu, sitä kutsutaan jumalalliseksi henkäykseksi ja sitä pidetään tutkimattoman jumaluuden – ainoan olemassaolon – hengityksenä. Se henkii itsestään ajatuksen, josta kosmos muodostuu.¹ Siten myös kun jumaluuden henkäys vetäytyy jälleen sisään, universumi katoaa ”suuren äidin” helmaan hänen nukahtaessaan silloin ”näkyttömiin kaapuihinsa kääriytyneenä”.

(c) Sanoilla ”joka on eikä kuitenkaan ole” tarkoitetaan itse suurta henkäystä, josta voimme puhua ainoastaan kuin absoluuttisesta olemassaolosta. Me emme voi kuvata sitä mielikuvituksellemme minään olemisen muotona, jonka voisimme

¹ Ks. *Hummuton Isis*, teologia osa 1, s. 283–284.

erottaa olemattomuudesta. Nuo kolme ajantilaa – nykyinen, mennyt ja tuleva – ovat esoteerisessa filosofiassa yhtenäinen aika, sillä nuo kolme ovat yhdistetty luku ainoastaan suhteessaan ilmiöiden tasoon, mutta noumenonien tasolla niillä ei ole mitään abstraktia pätevyyttä. Niinpä pyhissä kirjoissa sanotaan: ”Mennyt aika on nykyinen, ja niin myös tuleva, joka on yhä, vaikka se ei ole tullut”, erään prasangamâdhyamika-opetuksen ohjeen mukaan, jonka koulukunnan opit ovat olleet tunnettuja siitä asti kun se erottautui puhtaasti esoteeristen koulujen joukosta.¹

Lyhyesti sanoen: meidän käsityksemme jatkuvuudesta ja ajasta johtuvat kokonaan aistimuksistamme assosiaatiolakien mukaan. Ne on erottamattomasti kytketty inhimillisen tiedon suhteellisuuteen, mutta niillä ei voi olla mitään olemassaoloa paitsi yksilöllisen minän kokemuksessa, ja ne katoavat, kun sen kehitys ja edistyminen on karkottanut ilmiöelämän mâyân. Mitä muuta on esim. aika kuin tietoisudentilojemme panoraaman perättäisyyttä? Erään mestarin sanoin: ”Tunnen ärtymystä käyttäessäni näitä kolmea kömpelöä sanaa – menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus. Subjektiivisen kokonaisuuden objektiivisten vaiheiden surkeina käsitteinä ne sopivat yhtä huonosti kuvaamaan tarkoitustani kuin kirves hienoon veistotyöhön.”² Ihmisen on saavutettava *paramârtha*, ettei hän tule liian helposti *samvritin* saaliiksi – on filosofinen selviö.³

I SÄKEISTÖ – jatkuu

7. OLEMASSAOLON SYYT OLII POISTETTU (a); NÄKYVÄ JOKA OLII JA NÄKYMÄTÖN JOKA ON LEPÄSIVÄT IKUISESSA OLEMATTOMUUDESSA – AINOASSA OLEMISESSA (b).

(a) ”Olemassaolon syyt” ei tarkoita ainoastaan tieteen tuntemia fyysisiä syitä vaan niitä metafysisiä syitä, joista suurin on olemisen halu, nidânasta ja mâyâsta johtuva. Tätä kaipausta aistivaan elämään esiintyy kaikessa, atomista aurinkoon asti, ja se on jumalallisen ajatuksen heijastusta [s73] objektiiviseen olemassaoloon sellaisena lakina, että maailman pitää olla olemassa. Esoteerisen opin mukaan tämän halun ja kaiken olemassaolon todellinen syy pysyy ikuisesti salassa ja sen ensimmäiset emanaatiot ovat täydellisimpiä abstraktioita, mitä voi kuvitella. Näitä abstraktioita täytyy välttämättä pitää syynä aineelliseen maailmaan, joka esiintyy aisteille ja ymmärrykselle, ja niiden täytyy olla perustana luonnon toisasteisille ja

¹ Ks. *Mani-bkah-hbum*, ”Sadantuhannen kallisarvoisen säännön kirja” sekä V. P. Vasiljev, *Der Buddhismus*, 1860, s. 327, 357 jne.

² *Mestarien kirjeet A. P. Sinnettille Mahatma M:lta ja K.H:lta*, s. 61.

³ Selvemmin sanottuna: Ihmisen on saavutettava todellinen itsetietoisuus, jotta hän älyäisi *samvritin* eli ”petoksen lähteen”. *Paramârtha* merkitsee samaa kuin *svasamvedana* eli ”ajattelu joka analysoi itseään”. *Paramârthan* merkityksen tulkittamisessa eroavat *yogâchârat* ja *mâdhyamikat*, mutta eivät kummatkaan näistä selitä sanan todellista ja oikeaa esoteerista merkitystä. Ks. myös 9. sätettä.

alemmille voimille, joita tavallinen kansa on kaikkina aikoina antropomorffisoitunut ja palvellut jumalana ja jumalina. On mahdotonta käsittää mitään, millä ei olisi syytä. Sellainen yritysikin jättää mielen tyhjäksi. [e45] Tämä on se tila, johon mielen on viimein tultava, kun koetamme jäljittää syiden ja seurausten ketjua, mutta tiede ja uskonto hyppäävät tähän tyhjyyden tilaan paljon pikemmin kuin on tarpeellista, sillä ne eivät tunne niitä metafysisiä abstraktioita, jotka ovat fyysisten, kiinteiden massojen ainoita käsitettäviä syitä. Nämä abstraktiot tulevat yhä konkreettisemmiksi, kun ne lähestyvät olemassaolomme tasoa, kunnes ne lopuksi ilmestyvät aineellisen universumin ilmiöiden muodossa. Tässä prosessissa metafysiikka muuttuu fysiikaksi, samoin kuin höyry tiivistyy vedeksi ja vesi muuttuu jääksi.

(b) Aate ikuisesta olemattomuudesta, joka on ainoa oleminen, tuntunee paradoksilta jokaisesta, joka ei muista, että me rajoitamme käsityksemme olemisesta nykyiseen tietoisuuteemme olemassaolosta, tehden siitä erikoisnimen yleisnimen sijasta. Jos syntymätön lapsi voisi ajatella tästä sanasta niin kuin me, se rajoittaisi samalla käsityksensä olemassaolosta kohdussa vietettyyn elämään, ainoaan jonka se tuntee. Ja jos se yrittäisi tietoisuudelleen ilmaista käsitystään syntymän jälkeisestä elämästä (joka on sille kuolema), se tosiseikkojen puutteessa, joihin nojautua, ja kykyjen puutteessa, joilla sellaisia tosiseikkoja käsittää, varmaankin esittäisi käsityksensä tuosta elämästä näin: ”Olemattomuus, joka on todellinen oleminen.” Meihin nähden ainoa olemassaolo on kaikkien noumenonien noumenon, joiden me tiedämme olevan ilmiöiden takana ja antavan niille sen todellisuuden varjon, joka niillä on, vaikkei meillä tällä hetkellä ole aisteja eikä älyä niiden tajuamiseksi.

Ne pienen pienet kulta-atomit, jotka ovat hajallaan yhdessä tonnissa kultapitoista kvartsia, voivat olla kaivajan paljaalle silmälle näkymättömiä, mutta hän tietää, että ne ovat siinä ja että ne antavat jopa hänen kvartsilleen sen arvon. Tämä kullan suhde kvartsiin voi heikosti kuvata noumenonin suhdetta fenomenoniin. Ero on ainoastaan siinä, että kullankaivaja tietää, miltä kulta tulee näyttämään kvartsista erotettuna, mutta tavallinen kuolevainen ei voi muodostaa itselleen mitään käsitystä olioiden todellisuudesta, kun ne ovat erotettuja niitä peittävästä ja salaavasta mâyâsta. Ainoastaan vihitty, jolla on lukemattomien edeltäjäpolviensa hankkima viisaus, kääntää ”Dangman silmän” olioiden [s74] tosiolemukseen, johon mâyâlla ei voi olla mitään vaikutusta. Tässä esoteerisen filosofian opetukset nidânoista ja neljästä totuudesta ovat erinomaisen tärkeitä, mutta ne ovat salaisia.

I SÄKEISTÖ – jatkuu

[e46] 8. VAIN OLEMASSAOLON AINOA MUOTO (a) LEVISI RAJATTOMANA, ÄÄRETTÖMÄNÄ, SYYTTÖMÄNÄ, UNETTOMASSA UNESSA (b); JA ELÄMÄ SYKKI TIEDOTTOMANA MAAILMAN AVARUUDESSA KAUTTA KOKO TÄMÄN KAIKKIALLISEN LÄSNÄOLON, JONKA TAJUAA DANGMAN AVATTU SILMÄ.¹

(a) Uudenaikainen ajattelu pyrkii palaamaan muinaiseen aatteeseen, että on olemassa näennäisesti erilaisten olioiden homogeeninen perusta – että heterogeenisuus on homogeenisuudesta kehittynyt. Biologit etsivät nyt homogeenista protoplasmaansa ja kemistit protyyliänsä, samalla kun tiede etsii sitä voimaa, jonka erilaistumia ovat sähkö, magnetismi, lämpö jne. Salainen oppi vie tämän idean metafysiikan alalle ja edellyttää ”olemassaolon ainoan muodon” kaikkien olioiden perustaksi ja lähteeksi. Mutta ehkä nimitys ”olemassaolon ainoa muoto” ei ole aivan paikallaan. Sanskritin sana on prabhavâpyaya, ”se paikka [eli oikeammin taso], josta kaikki oliot ovat syntyisin ja johon ne kaikki päätyvät”, niin kuin eräs kommentaattori sanoo.² Se ei ole ”maailman äiti”, niin kuin Wilson kääntää, sillä Jagad-Yoni (kuten Fitzeward Hall näyttää) on tuskin ”maailman äiti” tai ”maailman kohtu” vaan pikemmin ”maailman aineellinen syy”.³ *Purânoiden* kommentaattorit selittävät sen kâranaksi – syyksi – mutta esoteerinen filosofia sanoo sen olevan *tuon syyn ideaalinen henki*. Toisessa asteessaan se on buddhalaisen filosofin svabhavat, ikuinen syy ja seuraus, kaikkialla läsnä oleva mutta abstrakti, kaikkien olioiden itseolevainen plastinen olemus ja juuri, katsottuna samassa [s75] kaksinaisessa valossa kuin vedantalainen katsoo Parabrahmaniaan ja mûlapraktitiaan, yhtä, jolla on kaksi aspektia. Tuntuu todella merkilliseltä huomata kaksi suurta oppinutta pohdiskelemassa sitä mahdollisuutta, että vedânta ja varsinkin uttara-mîmânsâ ovat ”saaneet herätyksensä buddhalaisten opeista”, [e47] vaikka päinvastoin (Gautama Buddhan) buddhalaisuus ”sai alkunsa ja suorastaan kohosi salaisen opin opeista, joita tässä yritetään edes osittain määrittellä ja joihin myös *Upanishadit* perustuvat.⁴ Shri Shankarâchâryan oppien

¹ Intiassa sitä kutsutaan Shivan silmäksi, mutta suuren harjanteen toisella puolella se tunnetaan esoteerisessa sanastossa Dangman avattuna silmänä. Dangma merkitsee puhdistunutta sielua, sellaista, josta on tullut jîvanmukta, korkein adepti tai paremmin sanottuna nk. mahâtma. Hänen ”avattu silmänsä” on näkijän sisäinen henkinen silmä. Se kyky, joka siten ilmenee, ei ole selvänäköisyys, niin kuin se tavallisesti käsitetään, ts. näkeminen matkan päähän, vaan pikemminkin henkinen intuitio, jolla saavutetaan suoranaista ja varmaa tietoa. Tämä kyky on läheisessä suhteessa ”kolmanteen silmään”, joka on mytologian tradition mukaan ollut muutamilla kansoilla. Täydellisempi selitys on II osassa.

² [Wilson, *main. teos*, vol. I, s. 21, Fitzeward Hallin alaviite.]

³ [*Sama*.]

⁴ Ja kuitenkin eräs, joka on olevinaan *auktoriteetti*, nimittäin Sir Monier Williams, sanskritin professori Oxfordissa, on hiljan kieltänyt tämän. Näin hän näet selitti 4.6.1888

mukaan meidän väitteemme on kiistaton.¹

(b) ”Nukkuminen unta näkemättä” on yksi itämaisen esoterismin tuntemista seitsemästä tietoisuudentilasta. Kussakin näistä tiloista astuu eri puoli tietoisuudesta toimintaan, eli niin kuin vedantalainen sanoisi: yksilö on tietoinen olemuksensa eri tasolla. Lausepartta ”nukkua unta näkemättä” on tässä tapauksessa käytetty allegorisesti universumista puhuttaessa tarkoittamaan sellaista tilaa, joka on jossain suhteessa verrattavissa tuohon ihmisen tietoisuudentilaan, joka tuntuu tyhjiydeltä. Siitä ei nimittäin ole muistoa valvetilassa, aivan kuten hypnotisoidun uni tuntuu hänestä tiedottomalta tyhjiydeltä, kun hän palaa normaaliin tilaansa, vaikka hän onkin silloin puhunut ja toiminut niin kuin ainakin tietoinen yksilö.

[s76]

I SÄKEISTÖ – jatkuu

9. MUTTA MISSÄ OLI DANGMA, KUN UNIVERSUMIN ÂLAYA (*sielu kaiken perustana eli anima mundi*) OLI PARAMÂRTHASSA (*absoluuttinen oleminen ja tietoisuus, joka on absoluuttinen olemattomuus ja tiedottomuus*) (a) JA SUURI PYÖRÄ OLI Aupapâduka (b)?

[e48] (a) Tässä meillä on edessämme aihe, joka on ollut vuosisatojen skolastisten väittelyjen kohteena. Nämä kaksi nimitystä Âlaya ja paramartha ovat olleet erottamassa oppisuuntia ja pirstomassa totuutta useampiin katkelmiin kuin mitkään muut mystisen sanat. Âlaya on sananmukaisesti ”maailmansielu” eli anima mundi – Emersonin ”ylisielu” – joka esoteerisen opin mukaan muuttaa aikakausittain luontoaan. Vaikka Âlaya on ikuinen ja muuttumaton sisäiseltä olemukseltaan niillä tasoilla, joille eivät pääse ihmiset eivätkä kosmiset jumalat (dhyâni-buddhat), se muuttuu toimintakautensa aikana, mitä tulee alempiin tasoihin, meidän tasomme

puhuessaan Ison-Britannian Victoria-instituutin vuosikokouksessa: ”Alkuaan buddhalaisuus asettui kaikkea erakkoasketismia vastaan... tiedon ylimpien korkeuksien saavuttamiseksi. *Sillä ei ollut mitään salaperäistä tai esoteerista* oppijärjestelmää... joka olisi salattu tavallisilta ihmisiltä.” (!!) Ja vielä: ”Kun Gautama Buddha aloitti uransa, joogan *alempi ja myöhempi* muoto näyttää olleen hyvin vähän tunnettu.” Ja sitten puhuen itseään vastaan oppinut luennoitsija ilmoittaa kuulijoilleen, että ”Me opimme *Lalitavistarasta*, että monet erilaiset ruumiillisen piinaamisen, itsekidutuksen ja kieltäytymisen muodot olivat yleisiä Gautaman aikana”. (!!) Mutta luennoitsija ei näy tietävän, että tällainen piinaaminen ja itsekidutus on juuri tarkalleen joogan *alempi* muoto, *hatha*-joogaa, joka oli ”vähän tunnettu” ja kuitenkin niin ”yleinen” Gautaman aikana. [*Journal of the Transactions of the Victoria Institute*, XXIII, s. 13, 15.]

¹ Väitetään jopa, että kaikki kuusi darshanaa (filosofista koulua) osoittavat jälkiä buddhalaisesta vaikutuksesta ja että ne joko on otettu buddhalaisuudesta tai johtuvat kreikkalaisten opeista! (Ks. Weber, Max Müller ym.) Me olemme kuitenkin siinä käsityksessä, että Colebrooke, ”korkein auktoriteetti” näissä asioissa, on kauan sitten ratkaissut kysymyksen osoittamalla, että ”hindulaiset olivat tässä suhteessa opettajia eivätkä oppilaita”.

mukaan luettuna. Tuona aikana eivät ainoastaan dhyâni-buddhat ole yhtä Âlayan kanssa sielussaan ja olemuksessaan, vaan myös ihminen, joka on vahva joogassa (mystisessä meditaatiossa), ”kykenee sulauttamaan sielunsa siihen” (Âryâsanga, *Bumapa*-koulukunta).¹ Tämä ei ole sama kuin nirvâna vaan sitä lähin tila. Tästä johtuu erimielisyys. Vaikka siis (mahâyâna-koulun) yogâchârit sanovat, että Âlaya (tiibetiksi *Nying-po* ja *Tsang*) on tyhjyyden olennoituma, ja kuitenkin se on jokaisen näkyvän ja näkymättömän olion perusta, ja vaikka se on olemukseltaan ikuinen ja muuttumaton ja silti heijastuu universumin jokaiseen kohteeseen, ”niin kuin kuu kuvastuu kirkkaaseen tyyneen veteen”, muut koulut väittävät tätä vastaan.

Samoin on paramârthan laita. Yogâchârit selittävät sen merkitsevän sitä, mikä on myös muista kappaleista riippuvainen (*paratantra*), mutta mâdhyamikat sanovat, että paramârtha rajoittuu Parinishpannaan eli absoluuttiseen täydellisyyteen. Toisin sanoen, esittäessään näitä kahta totuutta (neljän joukosta) edelliset uskovat ja väittävät, ettei ainakaan tällä tasolla ole olemassa muuta kuin samvritisatya eli suhteellinen totuus, jota vastoin jälkimmäiset opettavat paramârthasatyan, ”absoluuttisen totuuden”,² olemassaoloa. ”Ei yksikään arhat, oi vaeltavat munkit, voi saavuttaa absoluuttista tietoa, ennen kuin [s77] hän on tullut yhdeksi Parinirvânan kanssa. *Parikalpita* ja *paratantra* ovat hänen kaksi suurta vihollistaan.”³ *Parikalpita* (tiibetiksi *Kun-tag*) on niiden tekemä erehdys, jotka eivät voi käsittää kaiken tyhjyyttä ja illusorista luonnetta vaan uskovat olevan jotakin sellaista, mitä ei ole – ts. ei-ego. Ja [e49] *Paratantra* on kaikki se, mikä on olemassa ainoastaan riippuvaisen eli kausaalisen yhteyden perusteella ja minkä täytyy hävitä heti, kun se syy, josta se johtui, on poistunut – kuten esim. lampun sydämen liekki. Hävitä tai sammuta se, niin valo häviää.

Esoteerinen filosofia opettaa, että kaikki elää ja on tietoista, mutta kaikki elämä ja tietoisuus ei ole samaa kuin se, mikä on ihmisillä tai jopa eläimillä. Elämää me pidämme ainoana olemassaolon muotona, joka ilmenee sen kautta, mitä me kutsumme aineeksi eli mitä, väärällä tavalla erottaen, nimitämme ihmisen hengeksi, sieluksi ja aineeksi. Aine on sielun ilmennysväline tällä olemassaolon tasolla, ja sielu on korkeammalla tasolla hengen ilmennysväline, ja nämä kolme ovat kolminaisuus, jonka yhdistää ne kaikki läpäisevä elämä. Universaalinen elämän käsite on yksi niitä muinaisia aatteita, jotka tällä vuosisadalla alkavat palata ihmisen mieleen, seurauksena sen vapautumisesta antropomorfisesta teologiasta. On totta, että tiede tyytyy etsimään tai otaksumaan merkkejä universaalista elämästä, mutta se ei vielä ole ollut kyllin rohkea edes kuiskataksaan ”anima

¹ Bumaka (tiibetiksi) eli mâdhyamika (sanskritiksi) on Nâgârjunan ja Âryadevan perustama koulukunta. – Suom. huom.

² Paramârthasatya on itsetietoisuus, svasamvedanâ eli itseänsä analysoiva harkinta. Se johtuu sanoista *parama* (kaiken yläpuolella) ja *artha*, käsitys; *satya* merkitsee absoluuttista, todellista olemista eli *esse*. Tiibetiksi paramârthasatya on *dondampai-denpa*. Tämän absoluuttisen todellisuuden vastakohta on samvritisatya – pelkkä suhteellinen totuus. Samvriti merkitsee näet väärää käsitystä ja on illuusion, mâyân, alku, ja on tiibetiksi *Kundzobchi-denpa*, ”illuusiota luova ilmenemistapa”.

³ *Bodhisattvojen aforismit*.

mundi”. Nykyään tieteenkin tuntema aate ”kiteiden elämästä” olisi herättänyt ivaa vuosisata sitten. Kasvitieteilijät etsivät nyt kasvien hermoja. Eivät he arvele kasvien ajattelevan ja tuntevan eläinten lailla, vaan he uskovat, että jokin rakenne, jolla on sama tehtävä kasvin elämässä kuin hermoilla eläinten elämässä, on välttämätön selittämään kasvamista ja ravitsemusta. Mutta tuskin lienee mahdollista, että tiede ainoastaan käyttämällä sellaisia sanoja kuin ”voima” ja ”energia” voi enää kauan salata sitä tosiasiaa, että oliot, joissa on elämä, ovat elollisia olioita, olkoot ne atomeja tai planeettoja.

Entä mikä on sisäisten esoteeristen koulukuntien usko? saattaa lukija kysyä. Mitä opettavat tästä asiasta esoteeriset ”buddhalaiset”? Heidän kannaltaan Âlayalla on kaksinainen, jopa kolminainen merkitys. Kontemplatiivisen mahâyâna-koulun yogâchâra-järjestelmässä Âlaya on sekä maailmansielu (anima mundi) että kehittyneen adeptin Itse. ”Se, joka on hyvä joogassa, voi milloin vain tuoda Âlayansa meditaation avulla olemassaolon todelliseen luontoon.” ”Âlayalla on absoluuttinen ikuinen olemassaolo”, sanoo Âryasanga¹ – Nâgârjunan [s78] kilpailija. Yhdessä merkityksessä se on *pradhâna*, joka [e50] *Vishnupurânassa* selitetään näin:

Sitä, mikä on kehittymätön syy, kutsuvat nimenomaan etevimmät viisaat *pradhânaksi*, *alkuperäiseksi perustaksi*, joka on hieno *prakriti*, nim. se, mikä on ikuinen ja mikä samalla on [tai käsittää sen mikä on] ja [mikä] ei ole eli on *pelkkä prosessi*.²

Prakriti on kuitenkin epäasiallinen sana ja Âlaya selittäisi sen paremmin, sillä prakriti ei ole ”tuntematon Brahma”.³ Ne, jotka eivät tiedä mitään okkulttisten oppien yleisyydestä aivan ihmisrotujen kehdestä asti, ja varsinkin ne oppineet, jotka hylkäävät ajatuksenkin ”alkuperäisestä jumalallisesta ilmoituksesta”, erehtyvät opettaessaan, että anima mundi, ainoa elämä eli maailmansielu tuli tunnetuksi vasta Anaksagoraan kautta tai hänen aikanaan. Tämä filosofi toi opin julkisuuteen ainoastaan vastustaakseen Demokritoksen kosmogoniaa koskevia liian materialistisia käsityksiä, jotka perustuivat hänen eksoteeriseen teoriaansa *sokeasti* ajautuneista atomeista. Klazomenailainen Anaksagoras ei kuitenkaan ollut tuon opin keksijä vaan ainoastaan sen levittäjä samoin kuin Platon. Sitä, mitä hän kutsui maailmanjärjeksi, nousiksi (νοῦς), sitä periaatteita, joka hänen mielestään on

¹ Âryasanga on ennen Kristusta elänyt adepti ja erään buddhalaisen esoteerisen koulun perustaja, vaikka Csoma de Körös joistakin omista syistä sijoittaa hänet seitsemännelle vuosisadalle jaa. Oli toinen Âryasanga, joka eli meidän ajanlaskumme ensimmäisinä vuosisatoina, ja unkarilainen oppinut todennäköisesti sekoittaa nämä kaksi.

² [Wilson, *main. teos*, vol. I, s. 20, Fitzeward Hallin alaviite.]

³ ”Se jakamaton syy, joka on yhtenäinen ja sekä syy että seuraus ja jota ensimmäisten periaatteiden tuntijat kutsuvat *pradhânaksi* ja *prakritiksi*, on se tutkimatonta Brahma, joka oli ennen kaikkea.” (*Vâyupurâna*, niin kuin Wilson on sitä lainannut, I, 21.) Toisin sanoen, Brahma ei itse sysää kehitystä eteenpäin eikä luo, vaan ainoastaan esittää itsestään eri puolia, joista yksi on prakriti, *pradhâna* yksi puoli.

ehdottomasti erillään ja vapaa aineesta ja joka toimii tarkoituksenmukaisesti,¹ sitä kutsuttiin Intiassa liikkeeksi, AINOAKSI ELÄMÄKSI tai *jīvātmaniksi* aikoja ennen vuotta 500 eaa. Tosin arjalaiset filosofit eivät koskaan antaneet tälle periaapille, joka heille oli ääretön, ”ajattelemisen” ominaisuutta.

Tämä vie luonnollisesti Hegelin ja saksalaisten transsendentalistien ”ylimpään henkeen” – johon lienee hyödyllistä viitata kontrastina. Schellingin ja Fichten koulukunnat ovat eronneet kauas alkuperäisestä muinaisaikaisesta ABSOLUUTTISEN periaapin käsityksestä ja ovat heijastaneet vain yhtä aspektia eli puolta Vedāntan perusaatteesta. Vieläpä se ”Absoluter Geist” (ehdoton henki), jonka Hartmann hahmottaa tiedottomuutta koskevassa pessimistisessä filosofiassaan, on vielä kaukana todellisuudesta, vaikka se eurooppalaisessa pohdiskelussa onkin lähimpänä hindulaisia advaita-oppeja.

[e51][s79] Hegelin mukaan ”tiedoton” ei olisi koskaan ryhtynyt tähän suunnattomaan ja vaivalloiseen työhön, maailman kehittämiseen, ellei se olisi tahtonut siten saavuttaa selvää itsetietoisuutta. Tässä yhteydessä on pidettävä mielessä, että kutsuessaan henkeä – jota sanaa eurooppalaiset panteistit käyttävät samassa merkityksessä kuin itämaalaiset Parabrahmania – tiedottomaksi he eivät liitä tähän sanaan sen tavallista merkitystä. Sitä käytetään silloin paremman sanan puutteessa edustamaan syvää mysteeriä.

He sanovat: ”Ilmiöiden takana oleva absoluuttinen tietoisuus, jota kutsutaan tajuttomuudeksi kaikkien persoonallisuuden elementtien puuttuessa, ylittää ihmisen käsityskyvyn. Ihminen ei kykene muodostamaan itselleen ainoatakaan käsitystä muuten kuin kokemusperäisten ilmiöiden sanoilla, ja hänen oma kokoonpanonsa tekee hänet voimattomaksi kohottamaan sitä huntua, joka peittää absoluuttin majesteettisuuden. Ainoastaan vapautunut henki kykenee heikosti käsittämään sen lähteen luontoa, josta se on tullut ja johon sen on lopulta palattava... Koska korkeimmatkin dhyāni-chohanit voivat vain tietämättömyydessään kumartua ehdottoman olemassaolon mysteerin edessä ja koska tuossa tietoisien elämän huipussakaan – jolloin Fichten sanoja käyttäksämme ”yksilö on uppoutunut universaaliin tietoisuuteen” – ei rajallinen voi käsittää rajatonta eikä voi sitä sovittaa omien älyllisten kokemustensa mittapuuhun, kuinka sitten voidaan sanoa, että ”tiedottomalla” ja absoluuttilla voi olla edes vaistomainen mielijohde tai toive päästä selvään itsetietoisuuteen.² Eikä vedantalainen koskaan hyväksyisi Hegelin aatetta, ja okkultisti sanoisi, että se täydellisesti sopii heränneeseen MAHATIIN eli maailmanjärkeen, joka on jo suuntautunut ilmiömaailmaan muuttumattoman ABSOLUUTIN ensimmäisenä olemuspuolena, mutta ei suinkaan absoluuttiin. ”Henki ja aine eli purusha ja prakriti ovat vain ainoan ja ilman toista olevan kaksi ikuista olemuspuolta”, meille opetetaan.

Ainetta liikuttavassa nousissa, elähdyttävässä sielussa, joka on jokaisessa

¹ Tarkoitan rajallista itsetietoisuutta. Sillä kuinka voi *absoluutti* saavuttaa sen muuten kuin pelkästään aspektina, joista aspekteista korkein tuntemamme on inhimillinen tietoisuus.

² Ks. A. Schwegler, *Handbook of the History of Philosophy*, J. H. Stirlingin käännös, 11. painos, 1877, s. 28 ja 262 eteenp.

atomissa, joka ilmenee ihmisessä ja on piilevänä kivessä, on erilaisia voima-asteita. Tämä panteistinen aate yleisestä henkiselusta, joka on vallitsevana kaikkialla luonnossa, on filosofisista käsitteistä kaikkein vanhimpia. Eikä archaeus ollut Paracelsuksen tai hänen oppilaansa van Helmontin keksintö, sillä tämä sana archaeus on ”isä-eetteri” – elämän lukemattomien ilmiöiden ilmennyt perusta ja [e52] lähde – paikallistuneena. Koko sarja tämänlaatuisia lukemattomia pohdiskeluja on vain toisintoja samasta asiasta, jonka pohjasävel annettiin tässä ”muinaisessa ilmoituksessa”.¹

(b) Sana Aupapâduka, ilman vanhempia eli alkuunpanijoita oleva, on mystinen nimitys, jolla meidän filosofiassamme on monta merkitystä. Tällä nimellä [s80] tarkoitetaan tavallisesti taivaallisia olentoja, dhyâni-chohaneja eli dhyâni-buddhoja. Nämä vastaavat mystisesti inhimillisiä buddhoja ja bodhisattvoja, jotka tunnetaan mânushi- (eli ihmis-) buddhoina. Viimeksi mainittuja nimitetään myös Aupapâdukaksi, kun niiden koko persoonallisuus on uppoutunut niiden yhdistettyyn kuudenteen ja seitsemänteen periaattiin eli âtma-buddhiin, ja ne ovat tulleet timanttiseluiksi (vajrasattvoiksi)² eli täydellisiksi mahâtmoiksi. ”Salatulla Herralla” (Sangbai dag-po), sillä, joka on sulautunut absoluuttiin, ei voi olla vanhempia, koska hän on itseolevainen ja yhtä universaalien hengen (Svayambhû)³ kanssa, joka on Svabhavat sen korkeimmassa aspektissa. Aupapâdukan hierarkian mysteeri on suuri, ja sen huippu on universaali henkiselu ja alin aste mânushi-buddha. Jopa jokainen sielulla varustettu ihminen on Aupapâduka latentissa tilassa. Tästä johtuu ilmaisu ”universumi oli Aupapâduka” puhuessamme universumista sen muodottomassa, ikuisessa eli absoluuttisessa tilassa, ennen kuin rakentajat muodostivat sen.⁴

¹ Ks. II kirja, luku III, ”Alkuperäinen substanssi ja jumalallinen ajatus”.

² Vajra – timantinpitelijä. Tiibetiksi se on *Dorjesempa*; *sempa* merkitsee sielu. [Vajrasattva on tiibetiksi Dorjesempa ja tarkoittaa timanttioletoa, kun taas Vajradhara on tiibetiksi Dorjehang ja tarkoittaa timantinpitelijää.] Sen timanttilaatu viittaa siihen, että se on tästä lähtien häviämätön. Selitys Aupapâdukasta, joka löytyy *Kâlachakrasta*, ensimmäisestä *Kanjurin Gyü* (*rGyud*) -osastosta, on puoleksi esoteerinen. Se on johtanut orientalistit erehdyttäviin pohdiskeluihin dhyâni-buddhojen ja heidän maallisten vastaavuuksiensa, mânushi-buddhojen, suhteen. Todellista oppia selitetään III osassa asianmukaisessa paikassa (ks. ”Buddhan mysteeri”).

³ Toistaaksemme taas Hegeliä, joka Schellingin kanssa omaksui panteistisen käsityksen aikakautisista avatârôista (erityisistä maailmanhengen ruumiillistumista ihmiseen, kuten nähdään kaikkien suurten uskonnonuudistajien kohdalla): ”Ihmisen olemus on henki... ainoastaan riisumalla päältänsä rajallisuutensa ja antautumalla puhtaaseen itsetietoisuuteen hän saavuttaa totuuden. Kristus-ihminen eli se ihminen, jossa on ilmennyt jumalan ja ihmisen yhteys [yksilön samuus universaalien tietoisuuden kanssa, kuten vedantalaiset ja muutamat advantalaiset opettavat], on kuolemassaan ja yleensä elämänhistoriassaan itsessään ilmaissut hengen ikuisen historian – sen historian, joka on kunkin ihmisen itsessään toteutettava voidakseen olla henkenä olemassa.” – *Lectures on the Philosophy of History*, J. Sibree'n englanninkielinen käännös, 1861, s. 340.

⁴ Ks. II kirja, III, ”Alkuaikainen substanssi jne.”.

II SÄKEISTÖ

AJATUS ERILAISTUMISESTA

Kommentaari

1.... MISSÄ OLIVAT RAKENTAJAT, MANVANTARAN AAMUNKOITON LOISTAVAT POJAT? (a)... TUNTEMATTOMASSA PIMEYDESSÄ AH-HI (*chohanisessa, dhyâni-buddhisessa*) Parinishpannassaan (b). NE, JOTKA AIKAANSAAVAT MUODON (*rûpa*) MUODOTTOMUUDESTA (*arûpa*) – MAAILMAN JUURESTA –, DEVAMÂTRI¹ JA SVABHAVAT, LEPÄSIVÄT OLEMATTOMUUDEN AUTUUDESSA.

(a) ”Rakentajat”, ”manvantarisen aamunkoiton pojat”, ovat universumin todellisia luojia, ja tässä opissa, joka koskee ainoastaan meidän planeettajärjestelmäämme, he ovat sen arkkitehteja ja heitä kutsutaan myös seitsemän sfäärin vartijoiksi. Nämä pallot ovat eksoteerisesti seitsemän planeettaa ja esoteerisesti myös meidän ketjumme seitsemän maata eli sfääriä (planeettaa). I säkeistön alkusäe mainitessaan ”seitsemän ikuisuutta” koskee sekä *mahâ-kalpaa* eli (suurta) Brahmân aikakautta että aurinko*pralayaa* ja sen jälkeistä planeettajärjestelmämme uudelleen syntymistä korkeammalla tasolla. On monenlaisia *pralayoja* (näkyvän kappaleen hajoamisia), niin kuin edempänä tullaan näkemään.

(b) Parinishpanna, muistettakoon, on *summum bonum*, korkein hyvä, absoluutti, ja sen tähden sama kuin parinirvâna. Paitsi että se on lopullinen tila, se on se subjektiivisuuden tila, joka ei ole missään suhteessa muuhun kuin ainoaan absoluuttiseen totuuteen (paramârthasatyaa) sen omalla tasolla. Se on se tila, joka saattaa ihmisen käsittämään olemattomuuden täyden merkityksen, joka, niin kuin selitetään, on *absoluuttinen* olemassaolo. Ennemmin tai myöhemmin kaikki se, mikä on nyt *näennäisesti* olemassa, tulee todellisuudessa olemaan Parinishpannan tilassa. Mutta on suuri ero *tietoisen* ja *tiedottoman* olemisen välillä. Parinishpannan tila ilman paramârthaa, itseään analysoivaa [e54] tietoisuutta (svasamvedanaa), ei ole autuutta vaan ainoastaan sammumista (seitsemäksi ikisuudeksi). Siten rautapallo, joka asetetaan auringon polttavien säteiden alaiseksi, tulee kauttaaltaan kuumaksi, mutta ei tunne eikä tajua lämpöä, vaikka ihminen tajuaakin. Ainoastaan ”kirkkaan mielen avulla, jota persoonallisuus ei ole himmentänyt, ja kokoamalla ansioita monilukuisista elämistä, jotka on pyhitetty olemassaololle kokonaisuudessaan (koko elävä ja tiedostava universumi)”, ihminen voi vapautua

¹ ”Jumalien äiti”, aditi eli kosminen avaruus. *Zoharissa* häntä kutsutaan [ensimmäiseksi] sefiraksi, sefiroiden äidiksi ja shekhinahiksi, kun hän on alkumuodossaan salattuna.

persoonallisesta olemassaolosta ja sulautua absoluuttiin,¹ tulla yhdeksi sen kanssa ja jatkaa täysin omistaen paramârthan.

II SÄKEISTÖ – jatkuu

2.... MISSÄ OLI HILJAISSUUS? MISSÄ KORVAT SITÄ AISTIMAAN? EI, EI OLLUT HILJAISSUUTTA EIKÄ ÄÄNTÄ (a), EI MITÄÄN PAITSI LAKKAAMATON, IKUINEN HENGITYS (*liike*), JOKA EI TUNNE ITSEÄÄN. (b)

(a) Se aate, että oliot voivat lakata olemasta ja silti OLLA, on itämaisen filosofian perusaatteita. Tämän sanojen näennäisen vastakkaisuuden takana piilee luonnon tosiasia, joka ihmisen on tärkeä käsittää mieluummin kuin väitellä sanoista. Tuttu esimerkki samanlaisesta paradoksista on kemiallinen yhtymä. Kysymys siitä, lakkaavatko vety ja happi olemasta, kun ne yhtyvät vedeksi, on vielä ratkaisematta. Muutamat väittävät, että koska ne taas löytyvät, kun vesi hajotetaan aineosiinsa, ne ovat olleet olemassa kaiken aikaa. Toiset taas väittävät, että koska ne muuttuivat joksikin aivan toiseksi, niiden on täytynyt itse lakata olemasta siksi aikaa. Kumpikaan puoli ei kuitenkaan voi mielessään muodostaa pienintäkään käsitystä sellaisen olion todellisesta tilasta, joka on tullut joksikin muuksi eikä kuitenkaan ole lakannut olemasta oma itsensä. Vedyn ja hapen vetenä olemista voidaan niihin nähden sanoa olemattomuuden tilaksi, joka on todellisempi olemassaolo kuin niiden ollessa kaasuna. Tämä voi heikosti symboloida [e55] universumin tilaa, kun se vaipuu lepoon eli lakkaa olemasta Brahmân öinä – herätäkseen eli uudestaan esiintyäkseen jälleen, kun uuden manvantaran aamunkoitto kutsuu sen siihen, mitä me kutsumme olemassaoloksi.

(b) Ainoan olemassaolon ”hengitystä” käyttää muinainen esoterismi ainoastaan kosmogonian henkisen puolen nimityksenä. Päinvastaisessa tapauksessa käytetään sen vastaavuutta aineellisella tasolla – liikettä. Ainoa ikuinen elementti eli elementtejä sisältävä käyttöväline on *avaruus*, kaikissa merkityksissä [s83] vailla ulottuvuuksia. Sen kanssa samanaikainen on loputon *jatkuvuus*, alkuperäinen (siis häviämätön) *aine* ja *liike* – absoluuttinen ”lakkaamaton liike”, joka on ainoan elementin ”hengitys”. Tämä hengitys, kuten nähdään, ei voi koskaan lakata, ei edes pralayan ikuisuuksien aikana.²

Mutta ”ainoan olemassaolon henkäys” ei kuitenkaan tarkoita *ainoaa syytöntä*

¹ Tästä johtuen *olemattomuus* on ”absoluuttinen olemassaolo” esoteerisessa filosofiassa. Sen opeissa myös âdibudha (ensimmäinen eli alkuperäinen viisaus) on ilmetessään eräessä mielessä illuusiota, *mâyâa*, koska kaikki jumalat, myös Brahmâ, tulevat kuolemaan ”Brahmân eliniän” lopulla. Ainoastaan se abstraktio, jota kutsutaan Parabrahmaniksi – tai vaikkapa Ain Sufiksi tai Herbert Spencerin lailla tuntemattomaksi – on ”ainoa absoluuttinen” todellisuus. Ainoa olemassaolo ilman toista on ADVAITA, ”ilman toista”, ja kaikki muu on *mâyâa*, opettaa advaita-filosofia.

² Ks. ”Kaaos – theos – kosmos”, II kirjassa, s. e342 eteenpäin.

syytä eli ”kaikkiallista olemista” (vastakohtana sille kaikkialliselle olenolle, joka on Brahmâ eli universumi). Brahmâa (eli Haria), nelikasvoista jumalaa, joka kohotettuaan maan ylös vesistä ”päätti luomisen”, pidetään ainoastaan välillisenä eikä ideaalisena syynä, niin kuin selvästi vihjataan. Ei ainoakaan orientalisti näy tähän mennessä käsittäneen perin pohjin, mitä todella merkitsevät ne *purânoiden* säkeet, jotka puhuvat ”luomisesta”.

Noiden teosten Brahmâ on niiden voimien syy, jotka toinen toisensa jälkeen tulevat syntymään ”luomisen” työtä varten. Kun kääntäjä sanoo: ”Ja hänestä lähtevät luotavat voimat sen jälkeen kun ne ovat tulleet todelliseksi syyksi”,¹ olisi ehkä oikeammin sanoa: ”ja SIITÄ lähtevät ne voimat, jotka *tulevat luomaan*, kun niistä *tulee* todellinen syy” (maallisella tasolla). ”Lukuun ottamatta ehkä *tuota* ainoaa [syytöntä] ideaalista syytä ei ole muuta, johon maailma voisi perustua. Askeeteista kunnioitettavin! sen voiman avulla – ts. *tuon syyn voiman avulla* – *jokainen luotu* olio syntyy [sisäisen eli] oikean luontonsa nojalla.” Jos vedântassa ja nyâyassa *nimitta* on aikaansaava syy vastakohtana *upâdânalle*, aineelliselle syyllle (ja sankhyassa *pradhâna* sisältää kummankin tehtävät), niin esoteerisessa filosofiassa, joka yhdistää molemmat järjestelmät ja jonka lähin edustaja on vedânta advaita-vedântistien tulkitsemana, voi pohdiskella vain *upâdânaa*. Se, mikä on vaishnavojen (vishisht-advaitalaisten) mielestä ideaalinen vastakohtana todelliselle – eli Parabrahman ja Îshvara –, ei voi saada sijaa julkaistuissa tutkielmissa, koska [e56] tuo ideaalinenkin on väärä nimitys, jos sitä käytetään siitä, mitä ei mikään ihmisjärki, ei edes adeptin, voi käsittää.

Tuntea itsensä edellyttää tietoisuutta ja käsitystä (molemmat rajallisia kykyjä, jotka koskevat kaikkea muuta paitsi Parabrahmania), jota tajuta. Tästä syystä ”ikuinen hengitys ei tunne itseään”. Ääretön ei voi ymmärtää äärellistä. Rajaton ei voi olla missään suhteessa rajoitettuun ja ehdonvaraiseen. Okkultisissa opeissa tuntematon ja tutkimaton LIIKKEELLE PANIJA eli itseolevainen on ehdoton jumalallinen olemus. Ja siten ollessaan *absoluuttinen* tietoisuus ja *absoluuttinen* liike se on – niiden rajoitetuille aisteille, jotka koettavat kuvata kuvaamatonta – tiedottomuus ja liikkumattomuus. Konkreettinen tietoisuus ei voi perustua abstraktille tietoisuudelle enempää kuin kosteuden [s84] ominaisuus voi perustua vedelle – koska kosteus on sen ominaisuus ja on kosteuden syy muissa kappaleissa. Tietoisuus edellyttää rajoituksia ja ominaisuuksia, se edellyttää jotakin, mikä tajutaan, ja jotakuta, joka sen tajuaa. Mutta absoluuttinen tietoisuus sisältää tajuajan, tajutun olion ja tajuamisen, kaikki kolme itsessään ja kaikki kolme *yhtenä*. Ei kukaan ihminen tajua muuta kuin sen osan tiedostaan, joka sattuu olemaan hänen mielessään määrättyinä hetkenä. Mutta kielemme köyhyys tekee sen, että meillä ei ole sanaa erottaaksemme sen tiedon, jota emme sillä hetkellä ajattele, siitä tiedosta, jota emme kykene palauttamaan muistiimme. Unohtaminen merkitsee meidän kielessämme samaa kuin olla muistamatta. Kuinka paljon vaikeampaa onkaan sitten löytää sanoja kuvaamaan ja erottamaan abstrakteja metafysisiä tosiasioita ja niiden eroavuuksia! Ei saa unohtaa, että me nimitämme asioita sen

¹ [Vishnupurâna, I, iv; Wilson, vol. I, s. 66, Fitzeward Hallin alaviite.]

mukaan, miltä ne meistä näyttävät. Me kutsumme absoluuttista tietoisuutta tiedottomuudeksi, koska meistä tuntuu, että sen välttämättä täytyy olla sellaista. Aivan samoin me kutsumme absoluuttia pimeydeksi, koska se meidän rajalliselle ymmärryksellemme näyttää aivan läpitunkemattomalta, mutta me tunnemme ja tunnustamme kyllä, että käsityksemme näistä asioista ei tee niille oikeutta. Me erotamme tahtomattamme mielessämme esim. tiedottoman absoluuttisen tietoisuuden ja tiedottomuuden siten, että annamme salaisesti edelliselle jonkin epämääräisen ominaisuuden, joka korkeammilla tasoilla, kuin me voimme kohota, vastaa sitä, mitä me itsessämme tunnemme tietoisuudeksi. Mutta tämä ei ole sellaista tietoisuutta, jonka kykenisimme erottamaan siitä, mikä meistä näyttää tiedottomuudelta.

[e57]

II SÄKEISTÖ – jatkuu

3. HETKI EI OLLUT VIELÄ LYÖNYT, SÄDE EI OLLUT VIELÄ LEIMAHTANUT ITUUN (a), MÄTRIPADMA (*äitilootus*) EI OLLUT VIELÄ PAISUNUT (b).¹

(a) ”Ainaisen pimeyden” säde tulee, kun se on lähetetty ulos, loistavan valon eli elämän säteeksi ja leimahtaa ”ituun” – pisteeseen maailmanmunassa, jota edustaa aine abstraktissa merkityksessään. Mutta sanaa ”piste” ei saa ymmärtää siten, kuin se tarkoittaisi yhtä erityistä pistettä avaruudessa, sillä itu on jokaisen atomin keskustassa ja nämä yhdessä muodostavat ”idun”. Eli paremmin sanottuna, koska mitään atomia ei voi saattaa fyysiselle silmälle [s85] näkyväksi, näiden kollektiivisuus (jos tätä sanaa voidaan käyttää siitä, mikä on rajaton ja ääretön) muodostaa ikuisen ja häviämättömän aineen noumenonin.

(b) Yksi luonnon kaksinaisen luomisvoiman vertauskuva (aine ja voima aineellisella tasolla) on *padma*, intialainen vesililja. Lootus on tulos lämmöstä (tulesta) ja vedestä (höyrystä eli eetteristä). Tuli edustaa kaikissa filosofisissa ja uskonnollisissa järjestelmissä jumaluuden henkeä,² toimivaa, miehistä, synnyttävää prinssiippiä. Eetteri eli aineen sielu, tulen valo, edustaa passiivista naisellista prinssiippiä, josta kaikki tässä universumissa on emanoitunut. Sen tähden eetteri eli vesi on äiti, ja tuli on isä. Sir William Jones (ja ennen häntä muinainen kasvitiede) on osoittanut, että lootuksen siemenet sisältävät – jopa ennen itämistään – täydellisen muotoisia lehtiä ja pienoiskuvan siitä, miksi ne kerran kasveina tulevat. Luonto siis tarjoaa meille tämän esimerkin tuotteittensa *ennaltamuodostumisesta*... kaikkien *oikeita* kukkia kantavien *siemenkasvien* siemenet sisältävät *pienen, valmiin muotoisen kasvi-idun*.³ Tämä selittää lauseen: ”Äiti ei ollut vielä paisunut” – sillä muinaisessa symboliikassa muoto uhrataan tavallisesti sisäiselle eli

¹ Epärunollinen sanonta, mutta hyvin kuvaava. (Ks. III säkeistön alaviitettä.)

² Myös kristinuskossa. (Ks. II kirja, III, ”Alkuperäinen substanssi ja jumalallinen ajatus”.)

³ J. B. Gross, *The Heathen Religion*, 1856, s. 195 ja av. (Ks. myös II kirja, VIII, ”Lootus universaalina symbolina”.)

juuriaatteelle.

Lootus eli padma on sitä paitsi hyvin vanha ja suosittu [e58] kosmoksen ja myös ihmisen symboli. Ne tavanmukaiset syyt, jotka tässä mainitaan, ovat: Ensiksikin äsken mainittu tosiseikka, että lootuksen siemenessä itsessään on täydellinen pienoiskuva tulevasta kasvusta, mikä kuvastaa sitä totuutta, että kaikkien olioiden perusmuodot ovat olemassa aineettomassa maailmassa, ennen kuin nämä oliot aineellistuvat maan päälle. Toiseksi se tosiasia, että lootuskasvi kasvaa ylös vedestä ja että sen juuri on *iluksessa* eli pohjamudassa ja se avaa kukkansa yläpuolisessa ilmassa. Lootus kuvaa siten ihmisen ja myös kosmoksen elämää, sillä salainen oppi opettaa, että kummankin elementit ovat samat ja että molemmat kehittyvät samaan suuntaan. Lootuksen juuri, joka on syvällä pohjamudassa, kuvaa aineellista elämää. Varsi, joka nousee läpi veden, kuvaa olemista astraalimaailmassa. Kukka, joka kelluu veden päällä ja avautuu aurinkoon, on kuva henkisestä elämästä.

[s86]

II SÄKEISTÖ – jatkuu

4. HÄNEN SYDÄMENSÄ EI OLLUT VIELÄ AVAUTUNUT AINOALLE SÄTEELLE, JOKA SIIHEN TULEE, PUDOTAKSEEN SIELTÄ KOLMENA NELJÄÄN, MÄYÄN SYLIIN.

Alkuperäinen substanssi ei ollut vielä astunut esikosmisesta latentista tilastaan erilaistuneeseen objektiivisuuteen tai edes tullut (ihmiseen nähden) tieteen näkymättömäksi protyyliksi. Mutta kun hetki lyö ja se tulee fohatin vaikutuksesta vastaanottavaiseksi jumalalliselle ajatukselle (logos eli anima mundin, Âlayan, miehinen aspekti), sen sydän avautuu. Se erilaistuu, ja nuo kolme (isä, äiti ja poika) muuttuvat neljäksi. Tässä on kolminaisuuden ja neitseellisen sikiämisen kaksinkertainen salaisuus. Okkultismin ensimmäinen perusaate on universaali ykseys (eli homogeenisuus) kolmessa aspektissa. Tämä johtaa mahdolliseen käsitykseen jumaluudesta, jonka täytyy absoluuttisena ykseytenä ikuisesti pysyä käsittämättömänä rajalliselle älylle.

Jos tahdot uskoa siihen voimaan, joka toimii kasvin juuressa, tai kuvitella juurta, joka kätkeytyy maan alle, sinun tulee ajatella vartta eli runkoa ja lehtiä ja kukkia. Et voi kuvitella tuota voimaa näistä kohteista riippumatta. Elämän voi tuntea ainoastaan Elämän Puun avulla...¹

[e59] Idea *absoluuttisesta* ykseydestä murtuisi kerrassaan ymmärryksessämme, jollei meillä olisi mitään konkreettista silmiemme edessä tuota ykseyttä sisältämässä. Ja koska jumaluus on ehdoton, sen täytyy olla kaikkialla. Sen tähden ei voi olla atomiakaan, jossa SE ei olisi. Juuret, runko ja sen monet oksat ovat kolme eri asiaa, mutta kuitenkin ne ovat yksi puu. Kabbalistit sanovat: ”Jumaluus on yksi, koska se on ääretön. Se on kolminkertainen, koska se ilmenee aina.” Tämä

¹ *Precepts of Yoga.*

ilmennys on kolminkertainen olemuspuoliltaan, sillä niin kuin Aristoteles sanoo, vaaditaan kolme periaatetta, jotta luontokappale tulisi objektiiviseksi: ominaisuuden puute, muoto ja aine.¹

Ominaisuuden puute merkitsee suuren filosofin mielestä sitä, mitä okkultistit kutsuvat astraalivaloon – anima mundin alimpaan tasoon ja maailmaan – painetuksi prototyyppiä. Näiden kolmen periaatteen yhdistelmä riippuu neljännessä – siitä ELÄMÄSTÄ, joka säteilee saavuttamattoman huipulta levitäkseen universaalina olemuksena olemassaolon ilmenneille tasoille. Ja tämä NELINÄISYYS (isä, äiti ja poika YKSEYTENÄ sekä nelinäisyys elävänä ilmennyksenä) on ollut välittävänä syynä ”neitseellisen sikiämisen” ikivanhaan ideaan. Tämä idea on nyt lopulta kiteytynyt kristillisen kirkon dogmiksi, jolloin tämä metafyyminen idea on lihallistunut kaikkea järkeä vastaan sotivaksi. Pitää lukea kabbalaa ja tutkia sen menetelmiä lukujen tulkitsemisessä, jos tahtoo löytää tämän dogmin alkuperän. Se on puhtaasti astronominen, matemaattinen ja etenkin metafyyminen: luonnon miehinen elementti (jota personoivat miehiset jumalolennot ja logokset – Virāj eli Brahmā; Horus eli Osiris jne.) syntyy neitseellisen lähteen kautta, ei itse lähteestä, jota personoidaan ”äidillä”. Sillä tuolla miehisellä, jolla on äiti, ei voi olla ”isää” – abstraktin jumaluuden ollessa suvuton eikä edes olento vaan olemisen eli itse elämä. Esittäkäämme tämä sillä matemaattisella kielellä, jota *The Source of Measures* -kirjan tekijä käyttää. Puhuessaan ihmisen mitasta ja hänen (kabbalistisesta) numeroarvostaan hän kirjoittaa, että *1. Mooseksen kirjassa*, 4:1:

[e60] Sitä kutsutaan ”ihmisen jopa Jehovan” mitaksi, ja tämä saadaan seuraavasti: $113 \times 5 = 565$, ja arvo 565 voidaan esittää näin: $56,5 \times 10 = 565$. Tässä ihmisluku 113 tulee tekijäksi $56,5 \times 10$, ja tämän viimeisen luvun (kabbalallinen) ilmaus on jod, hee, vav, hee, eli Jehovah...Luvun 565 laajennus $56,5 \times 10$:ksi on tarkoitettu osoittamaan miehisen periaatteen (jodin) emanoitumista naisellisestä (Eevasta), tai niin sanoaksemme miehisen aineksen syntymistä neitseellisestä lähteestä, toisin sanoen saastaton sikiäminen.²

Siten toistuu maan päällä mysteeri, joka tietäjien mukaan näytellään jumalallisella tasolla. Tahrattoman taivaallisen neitsyen (eli erilaistumattoman kosmisen prototyylin, äärettömyydessään olevan aineen) poika syntyy taas maan päälle maallisen Eevan poikana, maaäitimme poikana, ja tulee ihmiskunnaksi kokonaisuudessaan – menneenä, nykyisenä ja tulevana – sillä Jehova eli jod-he-vav-he on androgyyni eli sekä miehinen että naisellinen. Ylhäällä poika on koko

¹ Vishishtādvaita-filosofiaa kannattava vedantalainen sanoisi saman, vaikka ainoa riippumaton todellisuus, Parabrahman, on kolminaisuudestaan erottamaton. Se on kolme: Parabrahman, chit ja achit, joista kaksi viimeistä ovat riippuvaisia todellisuuksia eivätkä voi olla erikseen olemassa. Selvemmin sanottuna, Parabrahman on SUBSTANSSI – muuttumaton, ikuinen ja tutkimaton – ja chit (ātman) ja achit (anātman) ovat sen ominaisuuksia, niin kuin muoto ja väri ovat kappaleiden ominaisuuksia. Nuo kaksi ovat Parabrahmanin puku eli ruumis eli paremminkin sen aspekti (sharīra). Mutta okkultistilla olisi paljon sanottavaa tätä väitetä vastaan ja samoin advaita-vedantalaisella.

² [Koottu Skinnerin teoksesta sivuilta 159, 195 ja 277.]

KOSMOS, alhaalla hän on IHMISKUNTA. Triadi eli kolmio tulee tetraktykseksi, pythagoralaisten pyhäksi luvuksi eli täydelliseksi neliöksi ja maan päällä kuusisivuiseksi kuutioksi. Makroprosopos (suuret kasvot) on nyt mikroprosopos (pienet kasvot) eli, niin kuin kabbalistit sanovat, Ikiaikainen, joka laskeutuu adam kadmoniin käyttäen häntä välikappaleena, jonka kautta se ilmenee ja muuttuu tetragrammatoniksi. Se on nyt suuren harhan, ”mâyân, helmassa”, ja sen ja todellisuuden välillä on astraalivalo, ihmisen rajallisten aistien suuri pettäjä, jollei pelastajaksi tule tieto paramârthasatyan avulla.

[s88]

II SÄKEISTÖ – jatkuu

5. SEITSEMÄN (*poikaa*) EIVÄT VIELÄ OLLEET SYNTYNEET VALON VAIPASTA. PIMEYS YKSIN OLI ISÄ-ÄITI, SVABHAVAT, JA SVABHAVAT OLI PIMEYDESSÄ.

Salainen oppi puhuu tähän otetuissa säkeistöissä pääasiallisesti jollei kokonaan meidän aurinkokunnastamme ja varsinkin meidän planeettaketjustamme. Seitsemän poikaa ovat siis planeettaketjun luojia. Tämä oppi tulee myöhemmin selvitettäväksi perusteellisemmin.¹

[e61] Svabhavat, plastinen olemus, joka täyttää universumin, on kaikkien olioiden juuri. Buddhalaisuuden svabhavat on niin sanoaksemme konkreettinen puoli siitä abstraktiosta, jota hindulainen filosofia kutsuu *mûlaprakritiksi*. Se on sielun ruumis ja sama, mitä eetteri on âkâshaan nähden, sillä jälkimmäinen on edellistä elähdyttävä perinsiippi. Kiinalaiset mystikot ovat tehneet siitä synonyymien ”olemiselle”. Nâgârjunan (kiinaksi Lung-shu) kirjoittamassa *Ekashloka-shâstrassa*, joka on kiinaksi *I shu lu chia lun*, sanotaan, että alkuperäinen sana Yeu eli oleminen eli Subhâva merkitsee ”sitä substanssia, joka synnyttää oman aineellisuutensa”. Hän selittää myös sen merkitsevän ”toimimatonta ja toimivaa”, ”luonto, jolla ei ole omaa luontoa”. *Subhâva*, josta johtuu *svabhavat*, muodostuu kahdesta sanasta: su, kaunis, hyvä; bhâva, oleminen eli olemistilat.

II SÄKEISTÖ – jatkuu

6. NÄMÄ KAKSI OVAT ITU, JA ITU ON YKSI. UNIVERSUMI OLI YHÄ KÄTKETTYNÄ JUMALALLISEEN AJATUKSEEN JA JUMALALLISEEN HELMAAN....

”*Jumalallinen ajatus* ei edellytä jumalallista ajattelijaa. Universumi, ei ainoastaan mennyt, nykyinen ja tuleva – joka on rajallisen ajatuksen ilmaisema inhimillinen ja rajallinen idea – vaan sen kokonaisuus, *Sat* (sana, jota on mahdoton kääntää), absoluuttinen oleminen, kun menneisyys ja tulevaisuus ovat kiteytyneenä ikuisessa nykyhetkessä, on itse tuo ajatus heijastuneena toisasteiseen ilmenneeseen

¹ Ks. II kirja, XII, ”Luovien jumalien teogonia”.

syhyhyn. Brahma (neutri), Paracelsuksen *mysterium magnum*, on ihmisjärjelle täydellinen mysteeri. Brahmâ, miehis-naisellinen, sen aspekti ja antropomorfinen [s89] heijastus, on sokean uskon havainnoille mahdollinen, mutta ihmisen järki hylkää sen saavutettuaan täysi-ikäisyytensä.¹

Siitä johtuu esitys, että luomisnäytelmän niin sanotun prologin aikana eli kosmisen kehityksen alkaessa universumi eli poika on vielä kätkeytynä ”jumalalliseen ajatukseen”, joka ei vielä ollut tunkeutunut ”jumalalliseen helmaan”. Tämä aate, huomattakoon, on kaikkien tahrattomista neitsyistä syntyneistä ”Jumalan pojista” kertovien allegorioiden alkusyy.

[e62]

III SÄKEISTÖ

KOSMOKSEN HERÄÄMINEN

Kommentaari

1. SEITSEMÄNNEN IKUISUUDEN VIIMEINEN VÄRÄHTELY KULKEE KAUTTA ÄÄRETTÖMYYDEN (a). ÄITI PAISUU LAAJETEN SISÄLTÄ ULOSPÄIN NIIN KUIN LOOTUKSEN NUPPU (b).

(a) Esoteerinen filosofia oikeuttaa käyttämään nimitystä ”seitsemäs ikuisuus” tällä näennäisesti paradoksaalisella tavalla, ikään kuin jaettaisiin jakamatonta. Se jakaa näet rajattoman jatkuvuuden ehdottomasti ikuiseen ja universaaliin aikaan sekä ehdonvaraiseen aikaan (*khandakâla*). Toinen on äärettömän ajan (kâla) abstraktio eli noumenon, toinen on sen ilmiö, fenomenon, joka esiintyy aika ajoin *mahatin* (maailmanjärjen, jota manvantaran kesto rajoittaa) vaikutuksesta. Muutamissa kouluissa mahat on pradhânan esikoinen. Pradhâna on erilaistumaton substanssi eli mûlaprakritin, luonnon juuren, aikakautinen aspekti, ja sitä kutsutaan mâyâksi, illuusioksi. Tässä suhteessa luullakseni esoteerinen oppi eroaa sekä advaita- että vishishtadvaita-koulujen vedântalaisista opeista. Se sanoo näet, että vaikka mûlaprakriti, noumenon, on itseolevainen ja ilman alkua – lyhyesti sanoen ilman vanhempia, upapâduka (ollen yhtä Brahmanin kanssa) –, prakriti, sen ilmiö, on aikakautinen eikä muuta kuin edellisen harhakuva. Samoin mahat – jñânan (eli *gnosiksen*), tiedon, viisauden eli logoksen esikoinen – on harhakuva, joka on heijastunut absoluuttisesta NIRGUNASTA (Parabrahmanista, ainoasta todellisuudesta, ”jolla ei ole mitään ominaisuuksia; ks. *Upanishadit*). Muutamien vedântalaisten mukaan mahat on kuitenkin prakritin eli aineen ilmennys.

(b) Sen tähden ”seitsemännen ikuisuuden viimeinen värähtely” oli ”ennalta määrätty” – ei minkään erityisen Jumalan taholta vaan sen ikuisen ja muuttumattoman LAIN nojalla, joka saattaa matkaan suuria toiminnan ja levon

¹ Ks. II kirja, III, ”Alkuperäinen substanssi ja jumalallinen ajatus”.

aikakausia, joita kuvaannollisesti ja samalla niin runollisesti kutsutaan Brahmân päiviksi ja öiksi. Äidin – jota muualla kutsutaan avaruuden vesiksi, maailmankohduksi jne. – laajentuminen ”sisältä ulospäin” ei merkitse, että [s90] se laajentuisi pienestä keskuksesta eli polttopisteestä vaan viittaamatta kokoon, rajoihin tai alaan se merkitsee, että rajaton subjektiivisuus kehittyi rajattomaan objektiivisuuteen. ”Aina (meille) näkymätön ja aineeton substanssi, joka on ikuisuudessa läsnä oleva, lähetti aikakautisen varjonsa omalta tasoltaan mâyân [e63] helmaan.” Se merkitsee, että tämä laajentuminen, joka ei ole kooltaan kasvamista – sillä rajaton ulottuvuus ei voi laajentua – oli tilan muutosta. Se ”laajeni niin kuin lootuksen nappu”, sillä lootuskasvi ei ole ainoastaan pienoissikiönä siemenessä (fyysinen tunnusmerkki), vaan sen prototyyppi on ideaalisena muotona olemassa astraalivalossa ”aamunkoitosta” ”yöhön” asti manvantarisen aikakauden kestäessä, niin kuin luonnollisesti kaikki muukin tässä objektiivisessa universumissa, ihmisestä muurahaiseen, jättipuista pienimpiin ruohonkorsiin asti.

Kaikki tämä, niin opettaa salainen tiede, on ainoastaan tilapäinen heijastus eli varjo jumalallisessa ajatuksessa olevasta ikuisesta ideaalisesta prototyypistä. Ja huomattakoon myös, että sana ”ikuisuus” on tässä ainoastaan merkitsemässä aionia, joka kestää läpi loppumattomalta tuntuvan mutta kuitenkin rajoitetun toiminta-ajan, jota me kutsumme manvantaraksi. Sillä mikä on manvantaran eli oikeammin Manu-antaran todellinen esoteerinen merkitys? Se merkitsee kirjaimellisesti ”kahden Manun välissä”, joita manuja on neljätoista kunakin Brahmân päivänä, ja sellainen päivä muodostuu tuhannesta nelikautisesta ryhmästä eli tuhannesta ”suuresta ajanjaksosta”, mahâ-yugasta. Tutkikaamme nyt sanaa Manu. Orientalistien sanakirjat kertovat, että sana Manu johtuu juuresta *man*, ajatella, ja merkitsee siis ”ajattelevaa ihmistä”. Mutta esoteerisesti jokainen Manu oman erityisen syklinsä (eli kierroksensa) antropomorfisoituna suojelijana on ainoastaan ”jumalallisen ajatuksen” personoitu idea (niin kuin hermeettinen *Poimandres*). Kukin manuiista on siis erityinen jumala, kaiken sen luoja ja muodostelija, mikä esiintyy hänen oman olemiskautensa eli manvantaran kuluessa. Fohat juoksee manujen (eli dhyâni-chohanien) asioilla ja saa ideaaliset prototyypinsä laajenemaan sisältä ulospäin – ts. vähitellen alenevassa asteikossa kulkemaan läpi kaikki tasot noumenonin tasosta alimpaan ilmiötasoon asti ja puhkeamaan viimein täyteen objektiivisuuteen – illuusion huipussa eli karkeimmassa aineessa.

III SÄKEISTÖ – jatkuu

2. VÄRÄHTELY KIITÄÄ ETEENPÄIN KOSKETTAEN NOPEALLA SIIVELLÄÄN (*yhtaikaa*) KOKO UNIVERSUMIA JA PIMEYDESSÄ ASUVAA ITUA, SIINÄ PIMEYDESSÄ, JOKA HENKII (*liikkuu*) UINUVIEN ELÄMÄN VESIEN YLLÄ...

[e64] Pythagoralaisten monadin sanotaan myös asuvan yksinäisyydessä ja ”pimeydessä”, niin kuin ”itu”. Idea pimeyden henkäyksestä, joka liikkuu ”uinuvien elämän vesien” yllä, joka on alkuperäinen aine ja siinä uinuva henki – tuo mielen *Genesisin* ensimmäisen luvun. Sen mallina on ollut brahmalainen Nârâyana (vesien päällä liikkuja), joka on tiedottoman kaikkeuden (eli Parabrahmanin) ikuisen henkäyksen personoituma, kuten itämaiset okkultistit sanovat. Elämän vedet eli kaaos – symboliikassa naisellinen prinssiippi – on se tyhjiys (meidän mentaalille näkökyvyillemme), jossa on kätkeytyä henki ja aine. Tämän johdosta Demokritos väitti opettajansa Leukippoksen mukaisesti, että kaiken alkuperäiset prinssiipit ovat atomeja ja tyhjiys avaruuden merkityksessä, mutta ei tyhjän avaruuden, sillä ”luonto kammoaa tyhjiyttä” peripateetikkojen ja kaikkien muinaisten filosofien mukaan.

Kaikissa kosmogonioissa ”vedellä” on tärkeä osa. Se on aineellisen olemassaolon perusta ja lähde. Tiedemiehet, jotka erehtyvät pitämään tuota sanaa tiettyä asiana, käsittävät sillä hapen ja vedyn määrättyä kemiallista yhtymää ja antavat siten tietyn merkityksen sanalle, jota okkultistit käyttävät yleisessä merkityksessä ja jota kosmogoniassa käytetään metafysisessä ja mystisessä merkityksessä. Jää ei ole vettä eikä myöskään höyry, vaikka näillä kolmella on sama kemiallinen kokoonpano.

III SÄKEISTÖ – jatkuu

3. PIMEYS SÄTEILEE VALOA, JA VALO PUDOTTA YHDEN YKSINÄISEN SÄTEEN ÄITISYVYYTEEN. SÄDE TYÖNTYY LÄPI NEITSEELLISEN MUNAN JA SAA IKUISEN MUNAN VÄRISEMÄÄN JA PUDOTTAMAAN EI-IKUISEN (*aikakautisen*) IDUN, JOKA TIIVISTYY MAAILMANMUNAKSI.

Yksinäisen säteen, joka putoaa äitisyvyyteen, voidaan käsittää tarkoittavan jumalallista ajatusta, sitä järkeä, joka hedelmöittää kaaoksen. Tämä [s92] tapahtuu kuitenkin metafysisen abstraktion tasolla tai mieluummin tasolla, jossa se, mitä me kutsumme metafysiseksi abstraktiksi, on todellisuus. Neitseellinen muna on yhdessä merkityksessä abstrakti munuus eli kyky kehittyä hedelmöitymisen avulla, ja se on ikuinen ja aina sama. Ja aivan samoin kuin muna, joka hedelmöittyy ennen kuin se tulee ulos, samoin ei-ikuinen aikakautinen itu, josta myöhemmin [e65] symboliikassa tulee maailmanmuna, sisältää itsessään, kun se lähtee sanotusta symbolista, koko universumin ”lupauksen ja voiman”. Vaikka tämä idea *per se* on tietysti abstraktio, symbolinen ilmaus, se on oikea symboli, sillä se tuo mieleen käsityksen äärettömyydestä loputtomana kehänä. Se luo sielun silmien eteen kuvan rajattomasta avaruudesta esiin astuvasta kosmoksesta, universumista, joka suuruudeltaan on yhtä rannaton kuin avaruus joskaan ei yhtä loppumaton objektiivisissa ilmennyksissään. Munavertaus ilmaisee myös sen totuuden, jota okkultismi opettaa, että kaiken ilmennyksen alkuperäinen muoto, atomista maapalloon, ihmisestä enkeliin, on pallomainen. Kaikilla kansoilla on ikuisuuden

ja äärettömyyden vertauskuvana ympyrä – käärme, joka nielee häntänsä. Mutta merkityksen käsittämiseksi ympyrä on ajateltava keskuksesta nähtynä. Näkö- eli ajatuskenttä on niin kuin pallo, jonka säteet lähtevät kustakin katsojasta joka suuntaan ja laajenevat ulos avaruuteen kaikkialle, avaten rajattomia näköaloja. Se on Pascalin ja kabbalistien symbolinen ympyrä, ”jonka keskus on kaikkialla eikä kehä missään” – idea, joka sisältyy myös tämän vertauskuvan moninaiseen ideaan.

”Maailmanmuna” lienee kaikkein yleisimmin omaksuttuja symboleja, se kun on yhtä vaikuttava henkisessä, ruumiillisessa ja kosmologisessa merkityksessään. Sen tähden se tavataan jokaisessa maailmanteogoniassa ja on usein yhteydessä käärmesymbolin kanssa. Käärme on näet kaikkialla, sekä filosofiassa että uskonnollisessa symboliikassa, ikuisuuden, äärettömyyden, uudestisyntymisen ja nuortumisen sekä viisauden vertauskuva.¹ Sen salaperäinen näennäinen itsesyntyminen ja kehittyminen oman luovan voimansa avulla, jolloin pienoismuodossa toistuu kosmisen evoluution prosessi munassa – kumpikin näet syntyy kuumuudesta ja kosteudesta johtuen näkymättömän luovan hengen ulosvirtauksesta – tämä kaikki oikeutti tuon havainnollisen symbolin. ”Neitsytmuna” on makrokosmisen prototyypin – ”neitsytäidin”, kaaoksen eli alkuperäisen syvyyden – mikrokosminen symboli. Miehinen luoja (olkoon hänen nimensä mikä tahansa) lähtee aina neitseellisestä naisesta, tahrattomasta juuresta, jonka säde on hedelmöittänyt. Voiko kukaan astronomiaan ja luonnontieteisiin perehtynyt olla näkemättä tämän symbolin vaikuttavuutta? Kosmos vastaanottavana luontona on muna – hedelmöitynyt, mutta kuitenkin tahraton. Ja kun sitä kerran pidettiin rajattomana, sillä ei voinut olla [s93] muuta ilmausta kuin pallo. Kultaista munaa ympäröi seitsemän luonnon elementtiä, ”neljä valmista (eetteri, tuli, ilma, vesi), kolme salaista”. Tästä voidaan löytää [e66] maininta *Vishnupurânassa*, jossa elementit käännetään ”verhoiksi” ja jossa niihin lisätään yksi *salainen* – ahamkâra.² Alkuperäisessä tekstissä ei ole ahamkâraa. Siinä mainitaan seitsemän elementtiä, kolmea viimeistä nimeämättä.³

III SÄKEISTÖ – jatkuu

4. SITTEN KOLME (*kolmiota*) LANKEAA NELJÄÄN (*nelinäisyyteen*). SÄTEILEVÄ YDIN TULEE SEITSEMÄKSI SISÄPUOLELLA, SEITSEMÄKSI ULKOPUOLELLA (a). LOISTAVA MUNA (*hiranyagarbha*), JOKA ITSESSÄÄN ON KOLME (*Brahmân eli Vishnun kolme hypostaasia, kolme avasthâta*), HYYTYY JA LEVIÄÄ MAIDONVALKEINA KOKKAREINA LÄPI ÄITISYVYYKSIEN, JUUREEN, JOKA KASVAA ELÄMÄN VALTAMEREN SYVYYKSISSÄ (b).

¹ Ks. II kirja, X, ”Puun, käärmeen ja krokotiilin palvonta”.

² *Vishnupurâna*, I, ii (Wilson, vol. I, s. 40).

³ Ks. II kirja, VI, ”Maailmanmuna”.

(a) On selitettävä, miksi geometrisiä kuvioita käytetään ja miksi kaikissa muinaisissa pyhissä kirjoissa (ks. *purânat*, egyptiläiset papyruksset, *Kuolleiden kirja* ja jopa Raamattu) niin usein viitataan lukuihin. Dzyanin kirjassa, kuten kabbalassa, on tutkittava kahdenlaisia lukuja – numeroita, jotka usein ovat pelkästään verhoja, ja pyhiä lukuja, joiden kaikki arvot okkultisti oppii tuntemaan vihkimyksen kautta. Edelliset ovat vain sovinnaisia hieroglyfejä, jälkimmäiset ovat kaiken perussymboli. Toisin sanoen edelliset ovat puhtaasti fyysisiä, jälkimmäiset puhtaasti metafysisiä. Kummatkin suhtautuvat toisiinsa niin kuin aine suhtautuu henkeen, ne ovat AINOAN substanssin vastakkaisia napoja.

Kuten Balzac, ranskalaisen kirjallisuuden tiedostamaton okkultisti, sanoo jossakin, luku on järjelle samoin kuin aineelle ”käsittämätön tekijä” (ehkä se on sitä tavalliselle ihmiselle, mutta ei vihityn järjelle). Luku on, niin kuin tuo suuri kirjailija ajatteli, olento ja samalla henkäys, joka on lähtenyt siitä, mitä hän kutsuu Jumalaksi ja me KAIKKEUDEKSI. Luku on se henkäys, joka yksin saattoi muodostaa fyysisen kosmoksen, ”missä mikään ei saa muotoaan muuten kuin jumaluudesta, mikä on luvun vaikutusta”. On opettavaista kuulla Balzacin sanat tästä asiasta:

[s94] Pienimmät niin kuin mahtavimmatkin luomukset – eivätkö ne eroa toisistaan paljoudeltaan, laadultaan, suuruudeltaan, voimaltaan ja ominaisuudeltaan, jotka kaikki ovat LUVUSTA syntyneet? Lukujen äärettömyys on tosiasia, joka on järjellemme todistettu, vaikkei siitä voi antaa mitään fyysistä todistetta. Matemaatikko sanoo, että [e67] lukuja on äärettömän paljon, vaikkei sitä voi todistaa. Jumala on liikkeellä varustettu luku, joka tunnetaan, mutta jota ei ole todistettu. *Ykseytenä se aloittaa luvut, joiden kanssa sillä ei ole mitään yhteistä...* Lukujen olemassaolo riippuu ykkösestä, joka ilman ainoatakaan lukua synnyttää ne kaikki... Mitä! Kykenemättä edes mittaamaan ensimmäistä abstraktiota, jonka Jumala teille antaa, eli pääsemään siitä perille, te kuitenkin toivotte voivanne alistaa mittoihinne tuosta jumaluudesta lähteneiden salaisten tieteiden mysteerin... Ja mitä te tuntisitte, jos minä upottaisin teidät LIIKKEEN syvyyksiin, sen voiman, joka järjestää luvut? Mitä ajattelisitte, jos minä lisäisin, että *liikkeen ja luvun*¹ on synnyttänyt SANA, tietäjien ja profeettojen korkein järki, joka muinaisina aikoina tajusi Jumalan henkäyksen, niin kuin todistaa esim. Ilmestyskirja?

(b) ”Säteilevä aines hyytyi ja levisi kaikkialle (avaruuden) syvyyksiin.” Astronomisesta näkökulmasta tämä on helposti selitettävissä: se on linnunrata, maailmanaines eli alkuperäinen aine ensimmäisessä muodossaan. Mutta sitä on vaikeampi selittää muutamilla sanoilla tai edes riveillä okkultismin ja symboliikan kannalta, sillä se on hieroglyfeistä monimutkaisin. Siihen sisältyy enemmän kuin tusina symbolia. Ensiksikin siinä on kokonainen pantheon salaperäisiä kohteita,²

¹ Luvun kyllä, mutta ei LIIKETTÄ. Okkultismin mukaan *liike* synnyttää logoksen, Sanan.

² ”Neljätoista kallisarvoista asiaa.” Sen niminen kertomus eli allegoria on *Shatapatha-Brahmanassa* ja muissa kirjoissa. Japanin buddhalaisten mystikkojen, Yamabûshin,

joista jokaisella on määrätty okkulttinen merkityksensä, joka on johdettu hindulaisesta allegoriasta, missä jumalat ”kirnuavat valtamerä”. Paitsi *amrita*, elämän eli kuolemattomuuden vesi, tuli tästä ”maitomerestä” esiin *surabhi*, ”yltäkylläisyyden lehmä”, jota kutsutaan ”maidon ja juustokokkareiden lähteeksi”. Sen tähden palveltiin yleisesti lehmää ja härkää, joista toinen on luonnon luova, toinen synnyttävä voima: symboleja, jotka ovat yhteydessä sekä aurinko- että kosmisten jumalien kanssa. Koska ”neljäntoista kallisarvoisen asian” erityiset ominaisuudet okkulttista tarkoitusta varten selitetään vasta neljännessä vihkimyksessä, niitä ei voi ilmoittaa tässä, mutta huomattakoon seuraava.

Shatapatha-Brāhmanassa sanotaan, että ”maitomeren kirnuaminen” tapahtui satya-yugassa, ensimmäisenä aikakautena, joka seurasi heti ”vedenpaisumuksen” jälkeen. Koska ei *Rigveda* eikä [e68] *Manu* – jotka kummatkin ovat aikaisempia kuin Vaivasvatan vedenpaisumus, neljännen Rodun pääosan hukkuminen – kuitenkaan mainitse tätä vedenpaisumusta, on selvää, ettei se, mitä tässä tarkoitetaan, ollut suuri vedenpaisumus eikä liioin se, mikä vei mennessään [s95] Atlantiksen, eikä edes Nooan suuri tulva. Tämä kirnuaminen koskee aikaa ennen maailman muodostumista ja sillä on suoranainen yhteys erään toisen universaalien tarun kanssa, jonka erilaiset ja ristiriitaiset tulkinnat huipentuvat kristillisessä opissa ”taivaan sodasta” ja enkelien lankeemuksesta.¹ *Brāhmanat*, joita orientalistit moittivat siitä, että niiden eri versiot samoista asioista ovat usein ristiriidassa keskenään, ovat *erittäin okkulttisia teoksia*, ja sen tähden niitä käytetään tahallaan verhoina. Niiden on annettu jäädä julkisuuteen ja yleiseksi omaisuudeksi, koska ne olivat ja yhä ovat aivan käsittämättömiä suurille joukoille. Muuten ne olisivat hävinneet ihmisten ilmoilta jo Akbarin päivinä.

III SÄKEISTÖ – jatkuu

5. JUURI JÄÄ, VALO JÄÄ, KOKKAREET JÄÄVÄT JA YHÄ OEAOHOO (a) ON YKSI (b).

(a) Oiaohoo käännetään kommentaareissa sanoilla ”jumalien isä-äiti” eli KUUSI YHDESSÄ eli *seitsenkertainen juuri, josta kaikki lähtee*. Kaikki riippuu siitä ääntämistavasta, jota noissa seitsemässä vokaalissa käytetään. Ne voidaan ääntää joko *yhtenä*, kolmena tai jopa seitsemänä tavuna, jos lisätään *e* viimeisen *o*:n perään. Tämä mystinen nimi annetaan julkisuuteen, koska se jää aina vaikutuksettomaksi, jollei hallita täysin sen kolminaista ääntämistä.

(b) Tämä tarkoittaa kaiken sen eroamattomuutta, mikä elää ja on, joko aktiivisessa tai passiivisessa tilassa. Yhdessä merkityksessä Oeaoohoo on kaiken juureton juuri ja sen tähden yhtä Parabrahmanin kanssa. Toisessa merkityksessä se on ilmenneen AINOAN ELÄMÄN, ikuisen elävän ykseyden, nimi. ”Juuri”

salaisessa tieteessä on ”seitsemän kallisarvoista asiaa”. Puhumme niistä myöhemmin.

¹ Ks. II osa; myös *Ilmestyskirja*, luku 12.

merkitsee, niin kuin on jo selitetty, puhdasta tietoa (*sattvaa*),¹ [e69] ikuista (*nitya*), ehdotonta todellisuutta eli SATia (*satyaa*), kutsuttakoon sitä Parabrahmaniksi tai mûlaprakritiksi, sillä nämä ovat vain YHDEN kaksi symbolia. Valo on sama kaikkialla oleva henkinen säde, joka on astunut jumalalliseen munaan ja nyt hedelmöittänyt sen ja joka kutsuu kosmisen aineen alkamaan [s96] pitkän erilaistumisen sarjan. ”Juustokokkareet” ovat ensimmäinen erilaistuma ja tarkoittavat luultavasti myös sitä tuntemaamme kosmista ainetta, jonka arvellaan olevan linnunradan alkuna. Tämä ”aine”, joka maailmanalun dhyâni-buddhoilta saadun ilmoituksen mukaan on universumin aikakautisen unen kestäessä niin äärimmäisen hienoa, että sen tajuaa vain täydellisen bodhisattvan silmä – tämä aine, säteilevä ja kylmä, tulee kosmisen liikkeen ensimmäisessä uudelleenheräämisessä leviämään yli avaruuden. Se esiintyy maasta nähtynä rykelminä ja paakkuina, jotka ovat kuin ohuen maidon kokkareet. Nämä ovat tulevien maailmojen siemeniä, ”tähtiaines”.

III SÄKEISTÖ – jatkuu

6. ELÄMÄN JUURI OLI JOKAISISSA KUOLEMATTOMUUDEN VALTAMEREN (*amrita*)² PISARASSA, JA VALTAMERI OLI LOISTAVAA VALOA, JOKA OLI TULTA JA LÄMPÖÄ JA LIIKETTÄ. PIMEYS HÄLVENI EIKÄ SITÄ ENÄÄ OLLUT.³ SE KATOSI OMAAN OLEMUKSEENSA, TULEN JA VEDEN ELI ISÄN JA ÄIDIN RUUMIISEEN.

Koska pimeyden olemus on absoluuttinen valo, pimeyttä käytetään sopivimpana allegorisena ilmaisuna siitä tilasta, jossa universumi on pralayan aikana, eli nimenä absoluuttiselle levolle, olemattomuudelle, kuten se meidän rajalliselle ymmärryksellemme esiintyy. ”Tuli”, ”lämpö” ja ”liike”, joista tässä puhutaan, eivät tietenkään ole fyysisen tieteen tuli, lämpö ja liike vaan näiden aineellisten ilmiöiden ytimenä olevia abstraktioita, noumenoneja eli niiden sielu. Ne ovat niitä ”olioita itsessään”, jotka, niin kuin nykyaikainen tiede tunnustaa, eivät mitenkään voi tulla laboratoriokäsittelyn [e70] alaisiksi ja joita ei järkikään voi käsittää. Eikä tiede myöskään voi olla tekemättä sitä johtopäätöstä, että olioiden pohjalla olevien tosiolemusten täytyy olla olemassa. Tuli ja vesi eli isä⁴ ja äiti voidaan tässä ottaa

¹ Ymmärryksen alkuperä on *sattva*, jonka Shankarâchârya kääntää antahkaranaksi. ”Puhdistettuna”, hän sanoo, ”uhreilla ja muilla pyhittäville menoilla.” ”*Kathassa*, s. 148, *sattvan* sanotaan Shankaran mukaan tarkoittavan *buddhia* – joka on tuon sanan tavallinen merkitys.” (Vrt. K. T. Telangin alaviitettä hänen *Sanatsujâtîya*-käännöksessään kirjassa *Sacred Books of the East*, vol. VIII, s. 193; 2. painos, 1908.) Minkä merkityksen eri koulukunnat antanevatkin *sattvalle*, Âryâsanga-koulun okkultistit käyttävät sitä kaksinaisesta monadista eli âtma-buddhista, ja tämän tason âtma-buddhi vastaa korkeamman tason Parabrahmania ja mûlaprakritia.

² Amrita on ”kuolemattomuus”.

³ Ks. tämän säkeistön ensimmäistä kommentaaria.

⁴ Ks. II kirja XI, ”*Kuan-shih-yin*”. Tekstissä olevaa oikeaa nimeä ei voida ilmoittaa.

jumalallista sädetä ja kaaosta merkitsevänä. ”Kaaos, joka tästä yhtymisestään henkeen saavutti tajunnan, loisti ilosta, ja siten syntyi Protogonos (esikoinen), sanoo eräs Hermaksen katkelma. Damaskios kutsuu sitä nimellä *Dis* teoksessa *De principiis rerum* – ”kaikkien olioiden säätäjä.”¹

Ruusuristiläisten oppien mukaan, joita asiaan perehtymättömät kerrankin käsittelevät ja selittävät oikein, vaikka ainoastaan osittain, ”Valo ja pimeys tarkoittavat samaa, ja ne erotetaan vain ihmismielessä”. Robert Fluddin mukaan ”Pimeys otti valaistuksen tullakseen itse [s97] näkyväksi”.² Itämaisen okkultismin mukaan PIMEYS on ainoa todellisuus, valon perusta ja juuri, jota ilman valo ei voisi ilmetä eikä olla olemassa. Valo on ainetta ja PIMEYS puhdasta henkeä. Pimeys perimmäiseltä metafyyiseltä perustaltaan on subjektiivinen ja absoluuttinen valo, kun taas valo kaikessa näennäisessä loistossaan ja kirkkaudessaan on vain joukko varjoja, koska se ei voi koskaan olla ikuinen ja on pelkkä illuusio, mâyâ.

Mieltä hämmentävässä ja tiedettä häiritsevässä *Genesiksessäkin* (1:2) valo luodaan pimeydestä – ”ja pimeys peitti syvyydet” eikä päinvastoin. ”Hänessä [pimeydessä] oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo” (*Joh.* 1:4). Voi tulla päivä, jolloin ihmisten silmät avautuvat ja jolloin he paremmin kuin nyt ymmärtävät sen *Johanneksen evankeliumin* jakeen, jossa sanotaan: ”Ja valo loistaa pimeydessä eikä pimeys käsitä sitä.” He näkevät silloin, että sana pimeys ei tarkoita ihmisen henkistä näkökykyä vaan todella pimeyttä, absoluuttia, joka ei käsitä (ei voi tuntea) katoavaa valoa, kuinka transsendentaalinen tuo valo ihmissilmille onkin. *Demon est Deus inversus*.³ Kirkko kutsuu nyt paholaista pimeydeksi, mutta raamatussa häntä kutsutaan ”Jumalan pojaksi” (ks. *Job*, 1:6), aamunkoiton kirkkaaksi tähdeksi, Luciferiksi (ks. *Jes.* 14:12). Kokonainen filosofia dogmaattista oveluutta on siihen syynä, miksi ensimmäistä pääenkeliä, joka nousi kaaoksen syvyydestä, kutsuttiin nimellä Lux (Lucifer), ”aamun (eli manvantarisen aamunkoiton) [e71] loistava poika”. Kirkko on muuttanut hänet Luciferiksi eli Saatanaksi, koska hän on korkeampi ja vanhempi kuin Jehova, ja hänet oli uhrattava uuden dogmin takia. (Ks. II osa.)

[s98]

III SÄKEISTÖ – jatkuu

7. KATSO, OI LANOO!⁴ KAHDEN LOISTAVA LAPSI, VERRATON SÄTEILEVÄ KIRKKAUS: VALOISA AVARUUS, PIMEÄN AVARUUDEN POIKA (a), JOKA NOUSEE SUURTEN MUSTIEN VESIEN SYVYYKSISTÄ. SE ON OEAOHOO, NUOREMPI, * * * (jonka sinä tunnet nyt *Kuan-shih-yininä*. – *Kommentaari*.) (b). HÄN LOISTAA ESIIN

¹ Ks. Cory, *Ancient Fragments* (1832), s. 295, 314.

² *Tractatus apologeticus integritatem Societatis Rosea Cruse defendes*, Leiden, 1617, s. 50.

³ Paholainen on Jumala ylösalaisin käännettynä.

⁴ Lanoo on oppilas, chela, joka tutkii käytännön esoterismia.

AURINKONA. HÄN ON VIISAUDEN LIEKEHTIVÄ JUMALALLINEN LOHIKÄÄRME (c). EKA ON CHATUR, JA CHATUR (*neljä*) OTTAA ITSEENSÄ KOLMEN, JA YHTYMÄ AIKAANSAA SAPTAN (*seitsemän*), JOSSA ON SEITSEMÄN, JOTKA TULEVAT TRIDAŠAKSI¹ (*kolme kertaa kymmenen*) ELI JOUKOIKSI JA PALJOUKSIKSI. KATSO, KUINKA HÄN KOHOTTA VERHOA JA KÄÄRII SEN AUKI IDÄSTÄ LÄNTEEN. HÄN SULKEE POIS YLHÄÄLLÄ OLEVAN JA JÄTTÄÄ ALHAALLA OLEVAN NÄHTÄVÄKSI SUURENA HARHANA. HÄN OSOITTA PAIKAT LOISTAVILLE (*tähdille*) JA KÄÄNTÄÄ YLEMMÄN (*avaruuden*) RANNATTOMAKSI TULIMEREKSI (d) JA AINOAN ILMENNEEN (*elementin*) SUURIKSI VESIKSI.

(a) ”Valoisa avaruus, pimeän avaruuden poika”, vastaa sitä sädetä, joka lankesi uuden aamunkoiton ensi värinällä suuriin kosmisiin syvyyksiin, joista se taas astuu esiin erilaistuneena Oiaohoo nuorempana (”uutena ELÄMÄNÄ”) ollakseen elämänsyklin loppuun asti kaikkien olioiden itu. Hän on ”ruumiiton ihminen, joka itsessään sisältää jumalallisen idean” – valon ja elämän synnyttäjä, käyttäöksemme Filon Aleksandrialaisen ilmausta. Häntä kutsutaan ”viisauden hohtavaksi lohikäärmeeksi”, [e72] ensiksikin koska hän on se, mitä kreikkalaiset filosofit kutsuivat jumalallisen ajatuksen logokseksi, verbumiksi; ja toiseksi koska esoteerisessa filosofiassa tämä ensimmäinen ilmennys, ollen universaalisen viisauden muodostuma, Oiaohoo, ”pojan poika”, sisältää itsessään seitsemän luovaa joukkoa (sefiraa) ja on siten ilmenneen viisauden sisin olemus. ”Se, joka kylpee Oiaohoon valossa, ei milloinkaan tule mäyän hunnun harhauttamaksi.”

(b) Kuan shih-yin on sama kuin sanskritin *Avalokiteshvara* ja on näin ollen androgyyninen jumala, kuten tetragrammaton ja kaikki muinaisuuden logokset.² Ainoastaan muutamat lahkot Kiinassa antropomorfisoivat sen ja varustavat sen naisen ominaisuuksilla.³ Naisellisessa muodossaan siitä tulee Kuan-yin, laupeuden

¹ Tridasha eli kolme kertaa kymmenen (30), viittaa vedalaisiin jumaliin, joita on pyöreän luvuin 30 tai tarkemmin 33 – pyhä luku. Ne ovat: 12 âdityaa, 8 vasua, 11 rudraa ja kaksi ashviniä – auringon ja taivaan kaksoispojat. Tämä on hindulaisen pantheonin juuriluku, johon kuuluu 33 crorea eli kolmesataakolmekymmentä miljoonaa jumalaa ja jumalatarta.

² Tästä syystä muinaisuuden korkeimmat jumalat ovat kaikki ”äidin poikia”, ennen kuin niistä tulee ”isän poikia”. Logokset, niin kuin Jupiter eli Zeus, Kronos-Saturnuksen, ”rajattoman ajan” (eli sanskritiksi Kalan) poika – esitettiin alussa miehis-naisellisina. Zeuksen sanotaan olevan ”kaunis neitsyt”, ja Venus kuvataan parrakkaaksi. Apollo oli alun perin kaksisukuinen ja samoin on Brahmâ-Vâch *Manussa* ja *purânoissa*. Osiris voidaan vaihtaa Isikseen ja Horus on kumpaakin sukupuolta. Ja lopuksi Johanneksen *ilmestyskirjassa* logos, joka on siinä yhdistetty Jeesukseen, on hermafrodiittinen, koska hänellä kuvataan olevan naisen rinnat. Sellainen on myös tetragrammaton eli Jehova. Mutta esoterismissa on kaksi Avalokiteshvaraa, ensimmäinen ja toinen *logos*.

³ Mikään uskonnollinen symboli ei voi välttää joutumasta häväästyksen ja pilkan kohteeksi meidän politiikan ja tieteen hallitsemalla ajallamme. Etelä-Intiassa tämän kirjoittaja on nähnyt kääntyneen syntyperäisen asukkaan suorittavan *pujansa* ja uhraavan Jeesuksen kuvan edessä, joka oli puettu naisen vaatteisiin ja jolla oli nenärengas. Kysyessämme tämän

jumalatar, jota kutsutaan jumalalliseksi ääneksi.¹ Tämä viimeksi mainittu on Tiibetin suojelusjumaluus, samoin Kiinan P'u-to-saaren, missä kummallakin jumaluudella on joukko luostareita.²

[e73](c) ”Viisauden lohikäärme” on yksi, eka (sanskrit) eli saka. On outoa, että Jehovan nimen pitäisi myös olla hepreaksi yksi, ehad. ”Hänen [s100] nimensä on Ehad”, sanoivat rabbit. Filologien tulisi ratkaista, kumpi näistä nimistä on johdettu toisesta filologisesti ja symbolisesti, varmaankaan se ei ole sanskritin sana. ”Yksi” ja lohikäärme ovat nimiä, joita vanhat kansat käyttivät logoksistaan puhuessaan. Jehova – esoteerisesti (elohiminä) – on myös se käärme eli lohikäärme, joka vietteli Eevan, ja lohikäärme on vanha salanimi astraalivalolle (alkuperäiselle periaatteelle), ”joka on kaaoksen viisaus”. Muinainen filosofia ei tunnusta hyvää eikä pahaa itsenäisinä eli perusvoimina vaan lähtee absoluuttisesta KAIKKEUDESTA (ikuisesti universaalista täydellisyydestä) ja löytää kummankin alkusynnyin luonnollisen kehityskulun seurauksena puhtaasta valosta, joka tiivistyi vähitellen muodoksi ja siten tuli aineeksi eli pahaksi. Varhaisajan tietämättömät kristilliset isät alensivat tämän vertauskuvan (lohikäärmeen) filosofisen ja perin tieteellisen idean siksi mielettömäksi taikauskoksi, jota kutsutaan paholaiseksi. He ottivat sen myöhemmiltä zoroasterilaisilta, jotka näkivät paholaisia eli pahan hindulaisten devoissa, ja sanasta evil [paha] on tullut kaksinkertaisen muutoksen avulla kaikkiin kieliin d'evil (Diabolos, Diable, Diavolo, Teufel) [paholainen].

Mutta pakanat ovat aina osoittaneet filosofista arvostelukykyä symboleissaan. Käärmeen alkuperäinen symboli tarkoitti jumalallista viisautta ja täydellisyyttä ja on aina edustanut psyykkistä uudestisyntymistä ja kuolemattomuutta. Sen tähden Hermes kutsuu käärmettä kaikista olennoista henkisimmäksi; Mooses, Hermeksen viisauteen vihitty, seuraa tätä menettelyä *Genesisissä*; gnostilainen käärme, jolla oli päänsä päällä seitsemän vokaalia, oli seitsemäisten eli planetaaristen luojien seitsemän hierarkian vertauskuva. Siitä ovat johtuneet myös hindulainen käärme Shesha eli Ananta, ”ääretön”, yksi Vishnun nimistä, ja hänen ensimmäinen vähanansa eli käyttövälineensä alkuvesillä on tämä käärme.³ Kuitenkin kaikki

naamionäytelmän merkitystä meille vastattiin, että siinä oli Jeesus-Maria yhdistettynä ja että se oli tehty *padren* suostumuksella, koska hurskaalla kääntyneellä ei ollut varaa ostaa kahta kuvaa eli ”epäjumalaa”, niin kuin niitä aivan oikein nimitti eräs toinen läsnä oleva, kääntymätön hindulainen. Tämä tuntunee oikeaoppisen kristityn mielestä häväistykseltä, mutta teosofin ja okkultistin täytyy antaa johdonmukaisuuden palmunlehvä kääntyneelle hindulaiselle. *Gnosiksessa* esoteerinen Kristus on tietysti suvuton, mutta eksoteerisessa teologiassa hän on sekä miehinen että naisellinen.

¹ Gnostilainen Sofia, ”viisaus”, joka on ogdoadin ”äiti” (Aditi yhdessä merkityksessään, kahdeksine poikineen), on Pyhä Henki ja kaiken luoja, kuten muinaisissa järjestelmissä. ”Isä” on paljon myöhempi keksintö. Vanhin ilmennyt logos oli kaikkialla naisellinen – seitsemän planeettavoiman äiti.

² Ks. J. C. Edkins, *Chinese Buddhism*, jossa aina mainitaan oikeat tosiasiat, vaikka hänen johtopäätöksensä niistä usein ovat virheellisiä. Ks. myös II kirja, XV, ”Kuan-shih-yinistä jne.”. [P'u-to eli Putuo sijaitsee Zhoushansaarilla Zhejiangin maakunnassa.]

³ Niin kuin *logokset* ja voimien hierarkiat, nämä käärmeet on kuitenkin erotettava

tekivät eron hyvän käärmeen ja pahan käärmeen (kabbalistien [e74] astraalivalon) välillä – joista edellinen edusti jumalallista viisautta henkisessä piirissä ja jälkimmäinen pahaa aineen tasolla.¹

Jeesus omaksui käärmeen viisauden synonyymiksi, ja tämä kuului hänen oppiinsa. ”Olkaa viisaat niin kuin käärmeet”, hän sanoo. ”Alussa, ennen kuin äiti tuli isä-äidiksi, tulinen lohikäärme liikkui yksin äärettömyyksissä.”² *Aitareya-brâhmana* kutsuu Maata Sarparâjñiksi, ”käärme kuningattareksi” ja kaiken liikkuvan äidiksi. Ennen kuin meidän pallostamme tuli munanmuotoinen (ja myös universumista), ”pitkä pyrstö kosmista pölyä (eli tulisumua) liikkui ja kiemurteli kuin käärme avaruudessa”. Kaikki kansat ovat kuvanneet ”Jumalan henkeä, joka liikkuu kaaoksessa” tuliseksi käärmeeksi, joka hengitti tulta ja valoa alkuvesiin, kunnes se oli hedelmöittänyt kosmisen aineen ja saattanut sen muodostumaan rengasmaiseen muotoon käärmeeksi, jolla on häntä suussaan. Tämä kuvaa paitsi ikuisuutta ja äärettömyyttä, myös universumissa kaikkien tuosta tulisumusta muodostuvien kappaleiden pallomuotoa.

Universumi, samoin kuin Maa ja ihminen, heittää aikakausittain käärmeen tavoin päältä vanhat nahkansa ottaakseen taas uudet lepokauden jälkeen. Käärme ei suinkaan ole vähemmän viehättävä ja sen epärunollisempi kuva kuin toukka koteloineen, josta syntyy perhonen – kreikkalaisten vertauskuva psyykestä, ihmisen sielusta. Lohikäärme oli myös egyptiläisillä samoin kuin gnostikoilla logoksen symboli. *Hermeksen kirjassa* Poimandres, vanhin ja henkisin läntisen mantereen logoksista, esiintyy Hermekselle ”valon, tullen ja liekin” tulisen lohikäärmeen muodossa. Poimandres, personoitu ”jumalallinen ajatus” sanoo:

Valo olen minä, minä olen nous (järki eli Manu), minä olen sinun Jumalasi ja minä olen paljon vanhempi kuin se kostea prinsippi, joka lähtee varjosta [pimeydestä eli salatusta jumaluudesta]. Minä olen ajatuksen siemen, loistava *Sana*, Jumalan *poika*. Kaikki, minkä näet ja kuulet itsessäsi, on Mestarin *verbum*, se on ajatus [mahat], joka on Jumala, isä.³ Taivaallinen valtameri,

toisistaan. Shesha eli Ananta, ”Vishnun vuode”, on allegorinen abstraktio ja kuvaa avaruuden ääretöntä aikaa, joka sisältää idun ja aikaansaa periodisesti tämän idun kehkeytymän, *ilmenneen* universumin. Gnostilainen *Ofis* [käärme] taas sisältää seitsemässä vokaalissaan saman kolminaisen symboliikan kuin yksi- kolme- ja seitsentavuinen *Oeahoo* ikivanhassa opissa: nimittäin ensimmäisen ilmenemättömän logoksen, toisen ilmenneen, kun kolmio aineellistuu neliöksi eli tetragrammatoniksi, ja tämän säteet aineellisella tasolla.

¹ Muinaisten pakanoiden astraalivalo eli eetteri (astraalivalo on näet uudenaikainen sana) on henki-aine. Alkaen puhtaalta henkiseltä tasolta se tulee yhä karkeammaksi laskeutuessaan alemmaksi, kunnes siitä tulee mâyâ eli viettelevä, petollinen käärme meidän tasollamme.

² *Book of Sarparâjñi*.

³ Jumalalla, isällä, tarkoitetaan tässä epäilemättä seitsemättä prinsippiä ihmisessä ja kosmoksessa, sillä tämä prinsippi on olemukseltaan ja luonnoltaan erottamaton seitsemännestä kosmisesta prinsippiästä. Yhdessä merkityksessä se on kreikkalaisten logos ja esoteeristen buddhalaisten Avalokiteshvara.

etteri... on isän *henkäys*, [e75] elähdyttävä prinssiippi, *äiti*, Pyhä Henki... sillä nämä eivät ole erotettuja, ja niiden yhtymä on ELÄMÄ.¹

Tässä tapaamme selvän kaiun ikivanhasta salaisesta opista, niin kuin sitä nyt esitetään. Salainen oppi ei kuitenkaan aseta elämänkehityksen päähän ”isää”, joka tulee kolmanneksi ja on ”äidin poika”, vaan ”KAIKKEUDEN ikuisen ja loputtoman hengityksen”. *Mahat* (ymmärrys, maailmanjärki, ajatus jne.) ennen kuin se ilmenee *Brahmâna* tai *Shivana*, esiintyy *Vishnuna*, [s102] sanoo *Sankhya-sâra*.² Sen tähden sillä on monta aspektia, niin kuin *logoksella*. Mahatia kutsutaan Herraksi *ensimmäisessä* luomisessa, ja se on tässä merkityksessä universaali tieto eli *jumalallinen ajatus*. Mutta ”Sitä mahatia, joka synnytettiin ensin, kutsutaan (myöhemmin) *ego-ismiksi*, kun se syntyy... ’minäksi’, ja tätä sanotaan *toiseksi* luomiseksi”.³ Ja kääntäjä (etevä ja oppinut bramiini, eikä eurooppalainen orientalisti) selittää alahuomautuksessa: ”ts. kun mahat kehittyi itsetietoisuuden – minän – tuntuun, silloin se saa egoismin nimen”, mikä käännettynä esoteeriseen lauseparsistoomme merkitsee: kun *mahat* on muuttunut inhimilliseksi *manakseksi* (tai vaikkapa rajallisten jumalien manakseksi) ja tulee *ahamisuudeksi*. II osassa tulee selitettäväksi, miksi sitä kutsutaan *mahatiksi toisessa* luomisessa (eli *yhdeksänneksi kaumâra*-luomisessa *Vishnupurânan* mukaan).

(d) ”Tulimeri” on siis yliastraalinen (ts. noumenaalinen) valo, ensimmäinen säteily *juuresta*, mûlaprakritista, erilaistumattomasta kosmisesta substanssista, joka säteily tulee *astraalina*ineeksi. Sitä kutsutaan myös tuliseksi käärmeeksi, kuten edellä kuvattiin. Jos lukija pitää mielessään, että on vain yksi universaali elementti, joka on ääretön, syntymätön ja kuolematon, ja että kaikki muu – ollen ilmiöiden maailmassa – on vain tuon yhden moninaisia erilaistuneita aspekteja ja muunnoksia (korrelaatioiksi niitä nykyään kutsutaan), kosmisesta aamunkoitosta aina mikrokosmisiin vaikutuksiin, yliluonnollisista inhimillisiin ja ali-inhimillisiin olentoihin, lyhyesti sanoen objektiivisen olemassaolon kokonaisuus – silloin poistuu ensimmäinen ja suurin vaikeus ja hän voi oivaltaa okkulttisen kosmologian.⁴

Kaikki kabbalistit ja okkultistit, itämaiset ja länsimaiset, tunnustavat [e76] a) isä-äidin samuuden alkueetterin eli *âkâshan* (astraalivalon)⁵ kanssa ja b) sen homogeenisuuden ennen ”pojan” kehitystä, joka poika on kosmisesti *fohat*, sillä se on kosminen sähkö. ”Fohat kovettaa ja hajottaa seitsemän veljestä” (Dzyan, III kirja), mikä merkitsee, että alkuperäinen sähköinen olento – itämaiset okkultistit

¹ [*Poimandres*, I, 6; tai II, 8. Vrt. L. Ménard, *Hermès Trismégiste*, Paris, 1867, I, i; G. R. S. Mead, *Thrice Greatest Hermes*, 1906, vol. 2.]

² Fitzeward Hallin komm. *Biblioteca Indicassa*, 1862, s. 16.

³ *Anugîtâ*, xxvi.

⁴ Egyptiläisessä samoin kuin intialaisessa teogoniassa oli salattu jumaluus, YKSI, ja luova androgyyninen jumala. Siten *Shu* on luomisen jumala, ja Osiris on alkuperäisessä muodossaan ”jumala, jonka nimi on tuntematon”. (Ks. Mariette-Bey, *Abydos* jne., 1869, vol. II, s. 63, ja vol. III, s. 413–414, nro 1122.)

⁵ Ks. seuraava alaviite.

väittävät näet, että sähkö on olento – sähköistää elämään alkuaineeksi eli luomista aikaisemman aineen ja erottaa sen atomeiksi. [s103] Itse atomit ovat kaiken elämän ja tajunnan lähde. ”On olemassa kaikkien muotojen ja kaiken elämän yhteinen ainoa tekijä. Sitä kutsutaan Odiksi, Obiksi ja Oriksi,¹ aktiiviseksi ja passiiviseksi, positiiviseksi ja negatiiviseksi, kuten päivä ja yö. Se on luomisen ensimmäinen valo” (Eliphaz Lévin kabbala) – alkuperäisten elohimien ensimmäinen valo – aadam, ”miehinen ja naisellinen” eli (tieteellisesti) SÄHKÖ ja ELÄMÄ.

Vanhat kansat kuvasivat sitä käärmeksi, sillä ”fohat sihisee liukuessaan edestakaisin” (siksakkia). Kabbala kuvaa sitä heprean kirjaimella tet ׀, jonka symboli on käärme, joka oli silmiinpistävä tekijä mysteereissä. Sen yleinen arvo on yhdeksän, sillä se on aakkosten yhdeksäs kirjain ja yhdeksäs ovi viiteenkymmeneen porttiin eli oveen, jotka vievät olemassaolon salattuihin mysteereihin. Se on myös tärkein maaginen tekijä ja se edustaa hermeettisessä filosofiassa ”elämää, joka on vuodatettu alkuperäiseen aineeseen”, sitä olemusta, josta ovat muodostuneet kaikki oliot, ja sitä henkeä, joka määrää niiden muodon. Mutta on kaksi salaista hermeettistä operaatiota, toinen henkinen, toinen aineellis-korrelatiivinen, ja ne ovat aina yhdistyneet. Niin kuin Hermes sanoo:

Se erottaa Maan elementin Tulesta, hienon karkeasta... sen voi kohottaa hienosti Maasta Taivaaseen. Taas se voi laskeutua Maahan... Tämä asia [hieno valo] on kaiken mielenlujuuden vahva voima, koska se on saavuttanut jokaisen hienouden ja tunkeutuu kaikkiin kiinteisiin kohteisiin. Näin on maailma luotu.²

Ei yksin Zenon, stoalaisuuden perustaja, opettanut, että [e77] universumi kehittyy ja että sen alkuperäinen substanssi muuttuu tulitilasta ilmatilaan ja sitten vesitilaan jne. Efesolainen Herakleitos väitti, että se ainoa periaate, joka on kaikkien luonnon ilmiöiden perustana, on tuli. Se järki, joka pitää universumia liikkeellä, on tuli, ja tuli on järki. Anaksimenes sanoi samaa ilmasta ja miletolainen Thales (600 eaa.) vedestä, mutta esoteerinen oppi saattaa sovintoon kaikki nämä filosofit ja osoittaa, että vaikka kukin oli oikeassa, ei kenenkään järjestelmä ollut täydellinen.

¹ Od on puhdas elähdyttävä valo eli magneettinen fluidumi. Ob on kuoleman lähettiläs, jota velhot käyttävät. Se on turmiollinen fluidumi. Or on kummankin yhdistelmä, varsinainen astraalivalo. Voivatko filologit sanoa, miksi *Od* – jota nimeä Reichenbach käytti merkitsemään elämännestettä – on myös tiibetin kielen sana, joka merkitsee valoa, kirkkautta, loistoa? Se tarkoittaa myös taivasta okkulttisessa merkityksessä. Mikä on tuon sanan juuri? Mutta *ākāsha* ei ole aivan sama kuin *etteri* vaan paljon korkeampi kuin se, kuten tullaan osoittamaan.

² *Tabula Smaragdina*. – Visa Kaliva, *Rosenkreutz ja Suuri Työ*, Helsinki 1996, s. 33.

III SÄKEISTÖ – jatkuu

8. MISSÄ OLI ITU JA MISSÄ OLI NYT PIMEYS? MISSÄ, OI LANOO, ON LAMPUSSASI PALAVAN LIEKIN HENKI? ITU ON SE JA SE ON VALO, TUMMAN SALAISEN ISÄN LOISTAVA VALKOINEN POIKA.

Toinen kysymys tuo mieleen vastauksen ensimmäiseen kysymykseen. Se on opettajan vastaus oppilaalle ja sisältää yhdessä lauseessa erään okkulttisen filosofian tärkeimmistä totuuksista. Se osoittaa, että on olemassa meidän fyysisille aisteillemme huomaamattomia olioita, jotka ovat paljon tärkeämpiä, todellisempia ja pysyvämpiä kuin ne, jotka vetoavat näihin aisteihin. Ennen kuin lanoo voi toivoa ymmärtävänsä sitä transsendentaalisen metafysisistä ongelmaa, joka sisältyy ensimmäiseen kysymykseen, hänen täytyy kyetä vastaamaan toiseen. Ja taas se vastaus, jonka hän antaa toiseen kysymykseen, tarjoaa hänelle avaimen, jotta hän voi vastata oikein ensimmäiseen.

Tähän säkeistöön liittyvässä sanskritinkielisessä kommentaarissa käytetään monta sanaa tästä salatusta ja paljastumattomasta periaatteesta. Intialaisen kirjallisuuden vanhimmissa käsikirjoituksissa ei tällä paljastumattomalla abstraktilla jumaluudella ollut mitään nimeä. Sitä kutsutaan tavallisesti sanalla ”Se” (sanskritiksi *Tad*). Se merkitsee kaikkea, mikä on, oli ja tulee olemaan eli kaikkea, minkä ihmisjärki voi vastaanottaa.

Niiden nimitysten joukossa, jotka sille annetaan – tietysti ainoastaan esoteerisessa filosofiassa – kuten ”mittaamaton syvyys”, ”pyörretuuli” jne. on myös ”Kalahansan, Kala-ham-san” ja vielä ”Kâla hamsan” (mustan joutsenen) ”Se”. Tässä *m* ja *n* voivat vaihtaa paikkaa ja [e78] molemmat äännetään kuin ranskan *an* tai *am* tai vielä *en* tai *em*. Niin kuin heprean Raamatussa, niin myös sanskritin kielessä moni salaperäinen pyhä nimi ei ole maallikon korvalle muuta kuin jokin tavallinen, usein arkinen sana, koska oikea nimi on siihen kätkeyty kirjainleikin avulla tai muutoin. Tämä sana Hansa eli esoteerisesti Hamsa on juuri esimerkki siitä. Hamsa on yhtä kuin *a-ham-sa*, kolme sanaa, jotka merkitsevät ”minä olen hän” – ja jaettuna vielä toisella tavalla se kuuluu ”so-ham”, ”hän (on) minä” – *soham* on sama kuin *sah*, ”hän”, ja *aham* on ”minä” eli ”minä olen hän”. Tähän yhteen sanaan sisältyy sille, joka ymmärtää universaalien mysteerien, oppi ihmisen olemuksen samuudesta jumalolemuksen kanssa. Tästä on johtunut allegoria Kalahamsasta (eli Hamsasta) ja se nimi, joka on annettu Brahmalle, suvuttomalle (myöhemmin miehelle Brahmälle), nimittäin ”Hamsa-vâhana”, se joka käyttää Hamsaa kulkuneuvonaan. Sama sana voidaan lukea ”Kal-aham-sa” tai ”minä olen minä” ikuisina aikoina, joka vastaa raamatullista eli pikemmin zoroasterilaista ”minä olen se mikä minä olen”. Sama oppi löytyy kabbalasta, niin kuin todistaa seuraava ote eräästä julkaisemattomasta [s105] käsikirjoituksesta, jonka tekijä on S. Liddell McGregor Mathers, oppinut kabbalisti:

Kolmea pronominia א ׀ ה, ה ת א, ׀ ׀ א, Hoa, Attah, Ani – hän, sinä, minä – käytetään heprealaisessa kabbalassa symboloimaan Makroprosoposta ja Mikroprosoposta. Hoa, hän, sovitetaan salattuun Makroprosopokseen, Attah, sinä, Mikroprosopokseen ja Ani, minä, viimeksi mainittuun, kun hänet esitetään puhuvana.¹ On myös huomattava, että kukin näistä nimistä muodostuu kolmesta kirjaimesta, joista alef א, A, on ensimmäisen sanan Hoa lopussa ja Attahin ja Anin alkuna, ikään kuin se olisi niiden välinen side. Mutta א (alef) on ykseyden symboli ja kuvaa niin muodoin näiden kaikkien avulla toimivan jumaluuden aina muuttumatonta aatetta. Mutta א:n (alefin) jälkeen on sanassa Hoa kirjaimet ׀ (vav) ja ׀ ׀ (hee), lukujen kuusi ja viisi symbolit, miehisen ja naisellisen, kuusikannan ja viisikannan. Ja näiden sanojen Hoa, Attah ja Ani, numerot ovat 12, 406 ja 61, jotka voidaan supistaa perusnumeroiksi 3, 10 ja 7, yhdeksän huoneen kabbalan avulla, joka on yksi muoto temuran eksegeettisestä säännöstä.

On hyödytöntä yrittää selittää mysteeriä kokonaisuudessaan. Materialistit ja nykyajan tiedemiehet eivät tule sitä ymmärtämään, koska [e79] sen, joka tahtoo saada siitä selvän käsityksen, täytyy kaikkein ensimmäiseksi tunnustaa se edellytys, että on olemassa kaikkialle levinnyt, kaikkialla läsnä oleva, ikuinen jumaluus luonnossa. Toiseksi hänen täytyy tajuta perinpohjin sähkön mysteeri, ja kolmanneksi uskoa, että ihminen on seitsemäinen symboli maallisella tasolla ainoasta suuresta YKSEYDESTÄ (logoksesta), joka itse on seitsenvokaalinen merkki, SANAKSI kristalloitunut henkäys.² Sen, joka uskoo tähän kaikkeen, tulee myös uskoa okkultismin ja kabbalan seitsemän planeetan moninaiisiin yhdistelmiin eläinradan kahdentoista merkin kanssa ja lukea, kuten me teemme, kullekin planeetalle ja konstellaatiolle sellainen vaikutus, joka Ely Starin (ranskalainen astrologi) sanoin: ”on sille ominainen, joko hyvää tekevä tai vahingollinen, sen planeettahengen mukaan, joka sitä hallitsee ja joka taas puolestaan kykenee vaikuttamaan ihmisiin ja kappaleisiin, jotka sattuvat olemaan sopusoinnussa sen kanssa ja joiden kanssa sillä on jotain samankaltaisuutta.” Näistä syistä ja koska niin harvat uskovat edellä olevaan, nyt voidaan vain ilmoittaa, että kummassakin tapauksessa Hamsan symboli (olkoon se minä, hän, hanhi tai joutsen) on tärkeä vertauskuva. Muun muassa se edustaa jumalallista viisautta, joka on pimeydessä ihmisten saavuttamattomana. Mitä tulee eksoteeriseen merkityksen, Hamsa on, niin kuin jokainen hindu tietää, tarumainen lintu, [s106] joka, kun sille (allegoriassa) annetaan ravinnoksi vedellä sekoitettua maitoa, erottaa ne toisistaan, juo maidon ja

¹ *Zohar: Idra Zuta Qaddisha*, (Pienempi pyhä kokous), viii, jakeet 204 eteenp.

² Tämä on taas sama kuin Fichten ja saksalaisten panteistien oppi. Ensin mainittu kunnioittaa Jeesusta suurena opettajana, joka teroitti ihmishengen yhteyttä jumalhengen eli universaalien periaatteiden kanssa (advaita-oppi). Vaiketta on löytää ainoatakaan pohdiskelua länsimaisesta metafysiikasta, joka ei olisi aikaisemmin ollut edustettuna muinaisessa itämaisessä filosofiassa. Kantista Herbert Spenceriin asti se kaikki on enemmän tai vähemmän väärinymmärrystä kaikkia dvaitan, advaitan ja yleensä vedantan opeista.

jättää veden, ilmaisten siten sisäistä viisautta – sillä maito edustaa symbolisti henkeä ja vesi ainetta.

Että tämä allegoria on hyvin vanha ja peräisin kaukaisimmasta muinaisuudesta, nähdään siitä, että *Bhâgavatapurânassa* mainitaan eräs kasti, jonka nimenä on Hamsa eli Hansa. Se oli ainoa kasti *par excellence*, kun kaukaisessa unohduksen usvaan häipyneessä menneisyydessä hindulaisilla oli ainoastaan ”yksi Veda, yksi jumaluus ja yksi kasti”. Himalajalla on myös muuan vuorenharja, joka vanhojen kirjojen mukaan sijaitsee pohjoiseen päin Merun vuorelta. Tätä vuorenharjaa kutsutaan Hamsaksi, ja se on yhteydessä niiden tarinoiden kanssa, jotka kuuluvat uskonnollisten mysteerien ja vihkimysten historiaan. Mitä siihen tulee, että Kalahamsa olisi Brahmâ-prajâpatin käyttöväline, niin kuin orientalistien eksoteerisissa teksteissä ja käännöksissä otaksutaan, [e80] se on suoranainen virhe. Brahmaa, suvutonta, kutsutaan niissä Kalahamsaksi ja Brahmâa, miehistä, Hamsa-vâhanaksi, koska todellakin ”hänen käyttövälineensä eli vâhanansa on joutsen tai hanhi” (ks. *Hindu Classical Dictionary*). Tämä on puhtaasti eksoteerinen tulkinta.

Esoteerisesti ja johdonmukaisesti, jos Brahma, ääretön, on kaikkea sitä, mitä orientalistit kuvaavat, ja siis vedantalaisten tekstien mukaisesti abstrakti jumaluus, jota ei mitenkään voi määritellä inhimillisin ominaisuuksin, ja jos samalla väitetään, että häntä tai sitä kutsutaan Kalahamsaksi – kuinka se silloin voisi tulla Brahmân, ilmenneen, rajallisen jumalan vâhaniksi? Asia on aivan päinvastoin. ”Joutsen tai hanhi” (Hamsa) on miehisen eli ajallisen jumaluuden symboli, ja hän on alkuperäisen säteen vuodatus. Hänen tehtävänä on olla vâhanana eli käyttövälineenä jumalalliselle säteelle, joka ei muuten voisi ilmetä universumissa. Sehän on, nimensä vastaisesti, itse emanoitunut pimeydestä – ainakin inhimillisen älyn kannalta. Brahmâ on siis Kalahamsa, ja säde on Hamsa-vâhana.

Tämä näin valittu kummallinen symboli on ajatuksia herättävä. Sen todellinen mystinen merkitys on idea universaalista kohdusta, jota kuvaavat ”syvyyden” alkuedet eli avautuminen vastaanottamaan ja viimein lähettämään ulos se ainoa säde (logos), jossa on muut seitsemän synnyttävää sädettä eli voimaa (logokset eli rakentajat). Sen tähden ruusuristiläiset valitsivat vesilinnun – joko joutsenen tai pelikaanin¹ – seitsemine poikasineen [s107] symboliksi, ja se on muokattu ja sovitettu kunkin maan uskontoon.² Ain Sufia kutsutaan ”pelikaanin tuliseksi sieluksi” *Lukujen kirjassa*.³ Esiintyen jokaisessa manvantarassa Nârâyanana eli

¹ Olkoon lintulaji *cygnus*, *anser* tai *pelecanus* (joutsen, hanhi tai pelikaani), sillä ei ole väliä, kunhan se on vesilintu, joka liukuu eli liikkuu vesien päällä kuin henki ja sitten lähtee noista vesistä synnyttääkseen muita olentoja. Ruusuristiläisten 18. asteen symbolin todellinen merkitys on juuri tämä, vaikka se myöhemmin muutettiin äidinrakkauden runolliseen muotoon ja puhuttiin pelikaanista, joka repii rintaansa syöttääkseen seitsemää poikastaan verellään. [Hamsa on intianhanhi (*Anser Indicus*), joka intialaisessa runoudessa vastaa esteettiseltä kannalta joutsenta Euroopassa. – Suom. huom.]

² Vrt. sotkaa *Kalevalan* luomiskertomuksessa. Eräissä *Kalevalan* pohjana olleissa kansanrunoissa sotkan paikalla on hanhi, ks. esim. *Suomen Kansan Vanhat Runot*, I, 1, 79a..c – Suom. huom.

³ Ks. II kirja, V, ”Salattu jumaluus, sen symbolit ja hieroglyfit”. Syy siihen, miksi Mooses

Svâyambhuvana [e81] (itseolevaisena) ja tunkeutuen maailmanmunaan se astuu siitä esiin jumalallisen hautomisen jälkeen Brahmâna eli prajâpatina. Viimeksi mainittu synnyttää tulevan universumin, joksi se laajenee. Hän on purusha (henki), mutta hän on myös prakriti (aine). Siksi vasta sen jälkeen kun hän on jakaantunut kahdeksi – Brahmâ-Vachiksi (naiselliseksi) ja Brahmâ-Virajiksi (miehiseksi) – vasta silloin prajâpati tulee miehiseksi Brahmäksi.

III SÄKEISTÖ – jatkuu

9. VALO ON KYLMÄ LIEKKI JA LIEKKI ON TULI JA TULI SAA AIKAAN LÄMMÖN, JOKA SYNNYTTÄÄ VEDEN – ELÄMÄN VEDEN SUURESSA ÄIDISSÄ (*kaaoksessa*).

Muistettakoon, että kääntäjät ovat ottaneet säkeistöissä käytetyt sanat valo, liekki ja tuli vanhojen ”tulifilosofien”¹ sanastosta, jotta alkuperäisessä tekstissä käytetyt ikivanhat nimet ja symbolit olisivat lukijalle selvempiä. Muuten ne olisivat pysyneet eurooppalaiselle lukijalle aivan käsittämättöminä. Okkultismin tutkijoille yllä olevat sanat ovat kuitenkin tarpeeksi selviä.

Kaikki nämä sanat ”valo, liekki, kuuma, kylmä, tuli, lämpö, vesi ja elämän vesi” ovat meidän tasollamme sähkön jälkeläisiä, tai niin kuin nykyaikainen fyysikko sanoisi, sähkön vastaavuuksia. Mahtava sana ja vielä mahtavampi symboli! Pyhä synnyttävä, jonka jälkeläiset ovat yhtä pyhiä; tuli – luoja, ylläpitävä ja hävittäjä; valo – jumalallisten [s108] esi-isiemme olemus; liekki – olioiden sielu. Sähkö, olemuksen ylimmällä portaalla AINOA elämä ja alimmalla portaalla astraalifluidumi, alkemistien athanor; JUMALA ja PAHOLAINEN; HYVÄ ja PAHA...

[e82] Miksi valoa sitten kutsutaan kylmäksi liekiksi? Kosmisessa kehitysjärjestelmässä (niin kuin okkultistit sitä opettavat) se voima, joka panee aineen liikkeelle sen muodostuttua ensin atomeiksi, syntyi meidän tasollamme kosmisesta lämmöstä, eikä sitä ennen ollut kosmista eriytyneen aineen merkityksessä vielä olemassa. Ensimmäinen alkuperäinen aine, ikuinen ja samanaikainen kuin avaruus, ”jolla ei ole alkua eikä loppua”, ”ei ole kuuma eikä

kielsi syömästä pelikaania ja joutsenta, lukien ne kummatkin saastaisten lintujen joukkoon, vaikka hän salli syödä heinäsiirkka-, hepokatti-, kenttäsiirkka- ja kulkusirkkalajeja (3. Moos. 11:22 ja 5. Moos. 14:17), on puhtaasti fysiologinen. Sillä on tekemistä mystisen symbolien tulkinnan kanssa ainoastaan sikäli, ettei sanaa ”saastainen”, kuten ei mitään muutakaan sanaa, tulisi käsittää kirjaimellisesti. Se on esoteerinen niin kuin muukin teksti ja voisi yhtä hyvin merkitä ”pyhä”. Se on hyvin merkittävä salaverho eräiden taikauskojen yhteydessä – esim. kun venäläiset eivät tahdo syödä kyyhkysiä. Sehän ei tapahdu sen tähden, että kyyhkynen olisi saastainen vaan sen vuoksi, että Pyhän Hengen uskotaan esiintyneen kyyhkynen muodossa.

¹ He eivät ole keskiaikaisia alkemisteja vaan maageja ja tulenpalvojia, joilta ruusuristiläiset eli filosofit *per ignem*, teurgien seuraajat, lainasivat kaikki aatteensa, jotka koskivat tulta mystisenä ja jumalallisena elementtinä.

kylmä vaan on omaa erikoista luontoaan”, sanoo kommentaari (II kirja). Lämpö ja kylmyys ovat suhteellisia ominaisuuksia ja kuuluvat ilmenneisiin maailmoihin. Nämä maailmat lähtevät kaikki ilmenneestä hylestä (aineesta), jota ehdottomassa latentissa aspektissaan sanotaan kylmäksi neitsyeksi ja eloon heränneenä äidiksi. Muinaiset länsimaiset kosmogonian tarut sanovat, että ensin oli kylmä sumu (isä) ja hedelmällinen muta (äiti, Ilus eli hyle), josta ryömi esiin maailmankäärme – aine.¹ Alkuperäinen aine siis, ennen kuin se tulee ulos ilmenemättömän tasolta ja herää toimintaa värähtelemään fohatin vaikutuksesta, on vain ”kylmä loisto, väritön, muodoton, mauton ja vailla kaikkia ominaisuuksia ja aspekteja”. Sellaisia ovat myös sen esikoiset, ”neljä poikaa”, jotka ”ovat yksi ja tulevat seitsemäksi – ne olennot, joiden ominaisuuksilla ja nimillä muinaiset itämaiset okkultistit kutsuivat neljää seitsemästä alkuperäisestä ”voimakeskuksesta” eli atomista. Nämä neljä kehittyvät myöhemmin suuriksi kosmisiksi elementeiksi, jotka ovat nyt jakautuneet noin seitsemäänkymmeneen tieteen tuntemaan alaelementtiin. Ensimmäisten dhyāni-chonaniin neljä alkuperäistä luontoa ovat (parempien sanojen puutteessa) nk. ākasha, eetteri, vesi ja tuli. Ne vastaavat käytännön okkultismin sanastossa tieteellisiä määritelmiä kaasuisista, joita – selvän käsityksen antamiseksi sekä okkultisteille että muille – voitaisiin kutsua paravedyksi, parahapeksi,² happivedyksi ja otsoniksi tai ehkä typpi-otsoniksi. Viimeksi mainitut voimat eli kaasut (okkultismissa yliaistillisia mutta atomisia substansseja) ovat kaikkein vaikuttavimpia ja voimallisimpia toimiessaan karkeammaksi erilaistuneen aineen tasolla.³ Ne ovat sekä positiivis-sähköisiä että negatiivis-sähköisiä.

[e83][s109]

III SÄKEISTÖ – jatkuu

10. ISÄ-ÄITI KUTOO KANKAAN, JONKA YLÄPÄÄ KIINNITTYY HENKEEN (*purushaan*) – AINOAN PIMEYDEN VALOON – JA ALAPÄÄ SEN (*hengen*) VARJOISAAN PÄÄHÄN, AINEESEEN (*prakritiin*). TÄMÄ KANGAS ON UNIVERSUMI, KUDOTTU KAHDESTA AINEKSESTA, SYNTYNYT YHDESTÄ, JOKA ON SVABHAVAT.

Mundaka-upanishadissa (I, 1:7) sanotaan: ”Niin kuin hämähäkki levittää ja vetää kokoon seittinsä, niin kuin kasvit nousevat maasta... niin on universumi lähtenyt häviämättömästä”. Brahmâ ”tuntemattoman pimeyden ituna” on se aine, josta kaikki kehittyy ”niin kuin seitti hämähäkistä tai vaahto vedestä jne. Tämä on kuvaavaa ja totta ainoastaan, jos sana Brahmâ, ”Luoja” johdetaan juuresta *brih*, kasvaa eli laajentua. Brahmâ laajenee ja tulee universumiksi, joka on hänen omasta

¹ *Hunnuton Isis*, tiede osa 1, s. 273.

² *παρά*, toisella puolella, ulkopuolella.

³ Kukin näistä ja monet muut ovat ehkä kemian puuttuvia renkaita. Ne tunnetaan muilla nimillä alkemiassa ja niiden okkultistien keskuudessa, jotka harjoittavat ilmiöitä tuottavia kykyjä. Yhdistämällä ja yhä yhdistämällä (tai erottamalla) ”elementtejä” määrättyllä tavalla astraalitulen avulla saadaan aikaan mitä mahtavimpia ilmiöitä.

substanssistaan kudottu.

Saman aatteen on kauniisti lausunut Goethe:

Siten helskyttelen Ajan kangaspuita
Kudon Jumalalle puvun, jossa hänet näen.¹

III SÄKEISTÖ – jatkuu

11. SE (*kangas*) LAAJENEE, KUN TULEN HENKÄYS (*isä*) ON SIINÄ. SE SUPISTUU, KUN ÄIDIN (*aineen juuren*) HENKÄYS SITÄ KOSKETTAÄ (a). SITTEN POJAT (*elementit, kukin voimineen, eli järkiolennot*) EROTTAUTUVAT JA HAJAANTUVAT PALATAKSEEN ÄITINSÄ HELMAAN ”SUUREN PÄIVÄN” LOPUSSA JA TULLAKSEEN JÄLLEEN YHDEKSI HÄNEN KANSSAAN. KUN SE (*kangas*) JÄÄHTYY, SIITÄ TULEE LOISTAVA, JA POJAT LAAJENEVAT JA SUPISTUVAT OMAN ITSENSÄ JA SYDÄMENSÄ KAUTTA; HE SYLEILEVÄT ÄÄRETTÖMYTTÄ (b).

(a) Universumin laajentuminen TULEN henkäyksestä on ajatuksia herättävä, kun ajatellaan sitä tulisumun aikakautta, josta nykyinen tiede niin paljon puhuu, mutta niin vähän todellisuudessa tietää.

[s110] Suuri kuumuus hajottaa yhdiste-elementit ja muuttaa [e84] taivaankappaleet niiden ainoaan alkuelementtiin, selittää kommentaari. Tultuaan kerran hajotetuksi ensimmäisiin aineksiinsa joutumalla sellaisen polttopisteen eli lämpö- (energia-) keskuksen vetovoiman ulottuvuuteen ja piiriin, joita kiertelee useita siellä täällä avaruudessa, kappale, joko elävä tai kuollut, muuttuu höyryksi ja pysyy ”äidin helmassa”, kunnes fohat, kooten muutamia kosmisen aineen rykelmiä (tähtisumuja), antaa sille sysäyksen ja panee sen uudestaan liikkeelle, kehittää vaadittua lämpöä ja sitten jättää sen seuraamaan omaa uutta kasvuaan.

(b) Kankaan – ts. maailmanaineksen eli atomien – laajeneminen ja kokoonvetäytyminen ilmaisee tässä värähtelevää liikettä. Sillä tuo äärettömän ja rannattoman valtameren – jota voimme kutsua Svabhatatista emanoituneeksi aineen noumenoniksi – säännöllinen laajeneminen ja supistuminen saa aikaan atomien universaalit värähtelyt. Mutta se tuo mieleen vielä muutakin. Se osoittaa, että muinaiset kansat tunsivat sen, mikä nyt kummastuttaa monia tiedemiehiä ja varsinkin astronomeja: syyn aineen eli maailmanaineksen ensimmäiseen syttymiseen, siihen paradoksiin, että lämpö syntyy jäädyttävästä supistumisesta, ja muihin kosmisiin arvoituksiin. Se viittaa näet epäämättömästi siihen, että muinaisilla kansoilla oli tietoa näistä ilmiöistä. ”Jokaisessa atomissa on sisäinen lämpö ja ulkonainen lämpö”, sanovat kommentaarien käsikirjoitukset, joita tämän kirjoittajalla on ollut käytettävissään. ”Isän (hengen) henkäys ja äidin (aineen) henkäys (eli lämpö).” Ne selittävät myös, että nykyaikainen teoria aurinkotulen sammumisesta, lämmön loppuessa säteilyn seurauksena, on erehdys. Tuo oletamus

¹ [Faust, I, ”Maan hengen laulu”.]

on väärä tiedemiesten omankin tunnustuksen mukaan. Huomauttaahan professori Newcomb: ”Kadottaessaan lämpönsä kaasu vetäytyy kokoon, ja tämän supistumisen synnyttämä lämpö on suurempi kuin minkä sen oli menetettävä saadakseen aikaan supistumisen.”¹ Tämä paradoksi, että kappale tulee kuumemmaksi, kun sen jäähtymisen aiheuttama kutistuminen on suurempi, on johtanut pitkiin väittelyihin. Väitettiin, että kappaleen lisälämpö häviää säteilemällä; ja olettaa, että lämpö ei alene yhtä paljon kuin tilavuus vähenee paineen pysyessä muuttumatta, olisi Charlesin lain halveksimista. Supistuminen kehittää lämpöä, se on totta, mutta supistuminen (jäähtymisestä johtuva) ei kykene kehittämään sitä lämpö määrää, joka jollakin hetkellä on massassa, tai edes pysyttämään kappaletta tasaisessa lämmössä jne. Professori Winchell koettaa sovittaa paradoksin – joka todellisuudessa on vain näennäinen, niin kuin [e85] J. Homer Lane todisti – olettamalla ”jotakin muuta kuin lämpöä”. Hän kysyy: ”Eikö se voisi [s111] olla yksinkertaisesti molekyylien välistä poistovoimaa, joka vaihtelee jonkin välimatkalain mukaan?”² Mutta tämäkin huomataan mahdottomaksi sovittaa yhteen, jollei tätä ”jotakin muuta kuin lämpö” nimitetä ”syyttömäksi lämmöksi”, ”tulen henkäykseksi”, kaikkiluovaksi voimaksi ynnä ABSOLUUTTISEKSI JÄRJEKSI, jota luonnontiede tuskin hyväksyy.

Kuinka lieneekin, tämä säkeistö huolimatta muinaisaikaisesta fraseologiastaan osoittautuu paljon tieteellisemmäksi kuin itse nykyaikainen tiede.

III SÄKEISTÖ – jatkuu

12. SILLOIN SVABHAVAT LÄHETTÄÄ FOHATIN KOVETTAMAAN ATOMEJA. KUKIN (niistä) ON OSA KUDOSTA (*universumia*). HEIJASTAEN ”ITSEOLEVAISTA HERRAA” (*alkuperäistä valoa*), KUTEN PEILI, JOKAINEN TULEE VUOROSTAAN MAAILMAKSI...³

”Fohat kovettaa atomeja”, ts. valamalla niihin voimaa se sirottaa atomit eli alkuperäisen aineen. ”Se sirottaa itsensä sirottamalla aineen atomeiksi” (kommentaarien käsikirjoituksesta).

Fohatin avulla painuvat maailmanjärjen aatteet aineeseen. Aavistus fohatin luonteesta voidaan saada nimityksestä ”kosminen sähkö”, jota siitä joskus käytetään, mutta silloin täytyy sähkön yleisesti tunnettuihin ominaisuuksiin lisätä muita, muun muassa äly. On merkillistä huomata, että uudenaikainen tiede on tullut siihen johtopäätökseen, että kaikkeen aivotointaan liittyy sähköilmiöitä.⁴

¹ *Popular Astronomy*, 1878, s. 507, 508.

² *American Journal of Science*, heinäkuu 1870, kuten lainattu Winchellin teokseen *World-Life* jne. s. 85.

³ Tämä on sanottu silmällä pitäen sitä tosiseikkaa, että tulen liekki on loputon ja että koko universumin valot voidaan syyttää yhdestä ainoasta kynttilästä liekkiä vähentämättä.

⁴ Lisätietoja fohatista: ks. V säkeistö ja kommentaari.

[e86][s112]

IV SÄKEISTÖ

SEITSEMÄISET HIERARKIAT

Kommentaari

1.... KUUNNELKAA, TE MAAN POJAT, OPETTAJIANNE – TULEN POIKIA (a). OPPIKAA, ETTÄ EI OLE ENSIMMÄISTÄ EIKÄ VIIMEISTÄ, SILLÄ KAIKKI ON YKSI: LUKU JOKA ON TULLUT LUVUTTOMUUDESTA (b).

Sanat ”tulen pojat”, ”tulisumun pojat” ja vastaavat kaipaavat selitystä. Ne liittyvät suureen alkuperäiseen ja universaaliin mysteeriiin, eikä niitä ole helppo tehdä selväksi. *Bhagavadgîtâssa* on kohta, jossa Krishna puhuen symbolisesti ja *esoteerisesti* lausuu:

”Minä selitän...ne ajat [olosuhteet], jolloin hartaat pyrkijät erotessaan (tästä elämästä) joko eivät enää palaa [synny uudestaan] tai palaavat takaisin [jälleensyntyvät].

Tuli, valo, päivä, valoisat [onnea tuovat] kaksi viikkoa,¹ pohjoisen auringonkierroksen kuusi kuukautta – näissä (maailmasta) poislähteneet, jotka tuntevat Brahmanin [joogit], menevät Brahmanin luo.

Savu, yö, pimeät [pahaenteiset] kaksi viikkoa,² eteläisen auringonkierroksen kuusi kuukautta, näissä (kuollen) harras pyrkijä menee kuunvaloon [eli kuun huoneeseen, myös astraalivaloon] ja palaa takaisin [jälleensyntyy].

Näitä kahta tietä, valoisaa ja pimeää, pidetään ikuisina tässä maailmassa [eli suuressa kalpassa, ”aikakaudessa”]. Toista tietä kulkeva ihminen ei koskaan palaa; toista tietä kulkeva tulee takaisin.³

Sanat tuli, valo, päivä ja valoisat kaksi viikkoa jne. sekä savu ja yö jne., jotka johtavat kuuntien päähän, ovat käsittämättömiä ilman esoteerista tietoa. Ne ovat *kaikki eri jumalien nimiä*, jotka hallitsevat kosmis-sielullisia voimia. Me puhumme usein ”liekkien” hierarkiasta (ks. II osa), ”tulen pojista” jne. Shankarâchârya, Intian esoteerisista mestareista suurin, sanoo, että *tuli* merkitsee sitä jumalaa, joka hallitsee aikaa (kâlää). *Bhagavadgîtân* kyvykäs kääntäjä K. T. Telang, M. A., Bombaysta tunnustaa, ettei hänellä ole ”selvää käsitystä näiden säkeiden merkityksestä”.⁴ Mutta sille, joka tuntee salaista oppia, on merkitys aivan selvä. Näihin säkeisiin liittyy aurinko- ja kuusymbolien mystinen merkitys. Pitrit ovat *kuujumaluuksia* ja meidän esi-isiämme, koska *ne loivat fyysisen ihmisen*. [e87]

¹ Kasvavan kuun aika – suom. huom.

² Vähenevän kuun aika – suom. huom.

³ *Bhagavadgîtâ*, 8, 23–26, kääntänyt K. T. Telang, Sacred Books of the East, VIII, s. 80–81.

⁴ Main. teos, s. 81 alaviite.

Agnishvattat, kumârat (seitsemän mystistä viisasta), ovat aurinkojumaluuksia, vaikka edelliset ovat myös pitrejä, ja nämä ovat ”sisäisen ihmisen muovaajia” (ks. II osa). Ne ovat:

”Tulen poikia”, koska ne ovat ensimmäisiä alkutulesta kehittyneitä olentoja (salaisessa opissa niitä kutsutaan järjiksi). ”Herra on kuluttava tuli.”¹ ”Herra [Khristos] ilmestyy väkevien enkeleittensä kanssa tulenlieskojen keskellä.”² Pyhä Henki laskeutuu apostolien päälle ”tulenlieskoina kuin kielet”.³ [s113] Vishnu tulee takaisin istuen Kalkin, valkoisen hevosen, selässä viimeisenä avatârana keskellä tulta ja liekkiä, ja Sosiosh [Saoshyant] tulee myös astumaan alas valkoisen hevosen selässä ”tulipyörteessä”. ”Ja minä näin taivaan avoinna: näin valkoisen hevosen ja sen selässä istui mies... ja hänen nimensä on Jumalan Sana”⁴ leimuavan tulen keskellä. Tuli on eetteri sen puhtaimmassa muodossa ja sen tähden sitä ei pidetä aineena vaan se on eetterin ykseys – toinen, ilmennyt jumaluus – universaalisuudessaan. Mutta on kaksi tulta, ja okkulttisissa opeissa niiden välillä tehdään ero. Ensimmäinen eli pelkästään *muodoton* ja *näkymätön* tuli, joka on kätkeyty *henkiseen keskusaurinkoon*, mainitaan kolminaisena (metafyysisesti), jota vastoin ilmenneen kosmoksen tuli on seitsenkertainen kaikkialla sekä universumissa että aurinkokunnassamme. ”Tiedon tuli polttaa kaikki teot harhan tasolla”, sanoo kommentaari. ”Sen tähden niitä, jotka ovat sen saavuttaneet ja ovat vapautuneet siitä, kutsutaan ’tuliksi’.” Puhuen *seitsemästä* aistista, joita symboloidaan *hotreina*, pappeina, bramiini sanoo *Anugîtâssa*: ”Siten nämä *seitsemän* (aistia: haju, maku, väri, ääni jne.) ovat vapautumisen syitä”, ja kommentoija lisää: ”Itse on vapautettava näistä seitsemästä. ’Minän’ [lauseessa ”minä olen tässä ilman ominaisuuksia”] täytyy tarkoittaa itseä eikä bramiinia, joka puhuu.”⁵

(b) Lause ”Kaikki on yhtä lukua, joka on virrannut ulos luvuttomuudesta” koskee taas sitä universaalia ja filosofista oppia, jota äsken selitettiin III säkeistön neljännessä säkeessä. Se, mikä on absoluuttinen, on tietysti luvuttomuus, mutta myöhemmässä merkityksessään se voidaan sovittaa sekä avaruudessa että ajassa olevaan. Se merkitsee ensiksikin, että jokainen ajan lisäys on osa suuremmasta lisäyksestä aina rajattomimpaan jatkuvuuteen asti, minkä ihmisjärki suinkin kykenee tajuamaan. Toiseksi se merkitsee, ettei voida ajatella mitään ilmennyttä oliota, [e88] joka ei olisi jonkin suuremman kokonaisuuden osa: näiden kokonaissumma on yksi ainoa ilmennyt universumi, lähtenyt ilmenemättömästä eli absoluuttista – jota kutsutaan ei-olevaiseksi eli luvuttomuudeksi erotuksena OLEVAISESTA eli ”luvusta yksi”.

¹ 5. Moos. 4:22.

² 2. Tess. 1: 6, 7

³ Ap. t. 2:3

⁴ Ilm. 19: 11, 13

⁵ *Anugîtâ*, x. Vrt. *Sacred Book of the East*, VIII [1908], s. 278.

IV SÄKEISTÖ - jatkuu

2. OPPIKAA, MITÄ ME JOTKA POLVEUDUMME ALKUPERÄISISTÄ SEITSEMÄSTÄ, ME JOTKA OLEMME SYNTYNEET ALKULIEKISTÄ OLEMME OPPINEET ISILTÄMME...

(a) Tämä selitetään kirjan II osassa, ja sana ”alkuliekki” vahvistaa sitä, mitä sanottiin aiemmin IV säkeistöön liittyvien selitysten ensimmäisessä kohdassa.

Ero ”alkuperäisten seitsemän” ja myöhempien seitsemän rakentajan välillä on se, että edelliset ovat säde ja suoranainen emanaatio ensimmäisestä ”pyhästä neljästä”, *tetraktyksesta*, ts. ikuisesti itseolevasta yhdestä (joka on ikuinen *olemukseltaan*, se huomattakoon, eikä ilmennykseltään, ja on erillään universaalista YHDESTÄ). ”Alkuperäiset”, jotka uinuvat pralayan aikana ja toimivat manvantaran aikana, lähtevät ”isä-äidistä” (henki-hylestä eli *Iluksesta*). Sitä vastoin toinen ilmennyt nelinäisyys ja seitsemän lähtevät yksin äidistä. Viimeksi mainittu on tahraton neitsytäiti, jota varjostaa, mutta ei kuitenkaan hedelmöitä, universaali MYSTEERI – kun äiti astuu ulos layan erilaistumattomasta tilasta. Todellisuudessa ne tietysti ovat yhtä, mutta niiden olemuspuolet eri olemistasoilla ovat erilaiset.¹

Ensimmäiset alkuperäiset ovat olemassaolon mittakaavassa korkeimmat olennot. Ne ovat kristinuskon pääenkeleitä, jotka kieltäytyvät luomasta eli oikeammin lisääntymästä – kuten Mikael myöhemmässä järjestelmässä ja Brahmân vanhimmat ”järkisyntyiset pojat” (vedhat).

[s114]

IV SÄKEISTÖ - jatkuu

3. VALON SÄTEILYSTÄ – IKIPIMEYDEN SÄTEESTÄ – AVARUUTEEN LÄHTIVÄT UUELLEEN HERÄNNEET ENERGIAT (*dhyâni-chohanit*): YKSI MUNASTA, KUUSI JA VIIISI (a). SITTEN KOLME, YKSI, [e89] NELJÄ, YKSI, VIIISI – KAKSI KERTAA SEITSEMÄN, KOKONAISSUMMA. JA NÄMÄ OVAT OLEMUKSIA, LIEKKEJÄ, ELEMENTTEJÄ, RAKENTAJIA, LUKUJA, ARÛPA (*muodottomia*), RÛPA (*ruumiillisia*) JA JUMALALLISEN IHMISEN VOIMA – KOKONAISSUMMA. JA JUMALALLISESTA IHMISESTÄ EMANOITUIVAT MUODOT, KIPINÄT, PYHÄT ELÄIMET JA PYHIEN ISIEN (*pitrien*) LÄHETTILÄÄT (c) PYHÄSSÄ NELJÄSSÄ.²

(a) Tämä koskee lukujen pyhää tiedettä, todella niin pyhää ja tärkeää okkultismin opiskelussa, että aihetta tuskin pystyy edes pintapuolisesti käsittelemään niinkään suuressa teoksessa kuin tässä. Koko universumin mysteeri perustuu hierarkioihin ja näiden olentojen oikeisiin lukuihin – olentojen, jotka ovat

¹ Ks. II kirja XII, ”Luovien jumalien teogonia”.

² Neljä, jota okkultismissa numerologiassa edustaa tetraktys, pyhä eli täydellinen neliö, on pyhä numero kaikkien kansojen mystikoilla. Sillä on sama merkitys brahmalaisuudessa, buddhalaisuudessa, kabbalassa ja egyptiläisten, kaldealaisten ja muiden lukujärjestelmissä.

(meille) näkymättömiä hyvin harvoja tapauksia lukuun ottamatta. *Kumâroja* esim. kutsutaan ”neljäksi”, vaikka niitä todellisuudessa on seitsemän – koska Sanaka, Sananda, Sanâtana ja Sanat-kumâra ovat päävaidhâtra (niiden lisänimi), koska ne johtuvat ”nelinkertaisesta mysteeristä”. Tehdäksemme kokonaisuuden selveemmäksi meidän on käytettävä esimerkkinä oppeja, jotka ainakin muutamille lukijoillemme ovat tutumpia, nimittäin brahmalaisia oppeja.

Manun lakikirjan mukaan Hiranyagarbha on Brahmâ, ensimmäinen miehinen, jonka on muodostanut tutkimaton syytön SYY ”kultaisessa munassa, joka loistaa niin kuin aurinko”, kuten sanotaan *Hindu Classical Dictionaryssa*. Hiranyagarbha merkitsee juuri kultaista eli oikeammin loistavaa kohtua eli munaa. Sen merkitys sopii huonosti ”miehiseen” ominaisuuteen. Mutta lauseen esoteerinen merkitys on kyllin selvä. *Rigvedassa* sanotaan: ”SE, kaikkien olioiden ainoa Herra... jumalien ja ihmisen ainoa elähdyttävä prinssiippi”, syntyi alussa kultaisessa munassa, Hiranyagarbhassa – joka on maailmanmuna eli meidän universumimme piiri. Tämä olento on varmasti androgyyninen, ja siitä on todisteena allegoria Brahmâsta, joka jakautuu kahdeksi ja luo toisessa puolessaan (naisellisessa Vâchissa) itsensä Virâj’iksi.

”Yksi munasta, kuusi ja viisi tuottaa luvun 1065, esikoisen arvon (myöhemmin miehisen ja naisellisen Brahmâ-prajâpatin), joka vastaa lukuja 7 ja 14 ja 21. Prajâpateja niin kuin sefiroita on ainoastaan seitsemän, mukaan luettuna [e90] sefira, joka on synteesi kolmesta, josta ne lähtevät. Siten Hiranyagarbhasta eli prajâpatista, *kolmiyhteisyydestä* (alkuperäisestä vedalaisesta trimûrtista: Agni, Vâhyu ja Sûrya) emanoituvat muut seitsemän eli taas kymmenen, jos erotamme ensimmäiset kolme, jotka ovat yhdessä ja yksi kolmessa. Kaikki sitä paitsi sisältyvät ainoaan ”korkeimpaan”, Paramaan, jota kutsutaan Guhyaksi eli ”salaiseksi” ja Sarvâtmaniksi, ”ylisieluksi”. ”Seitsemän olemisen Herraa lepäävät salattuina Sarvâtmanissa niin kuin ajatukset aivoissa.” Samoin on sefiroiden laita. Niitä on joko seitsemän, ylemmästä kolminaisuudesta lukien, jonka huippuna on Keter, tai kymmenen – eksoteerisesti. Mahâbhâratassa prajâpateja on 21 eli kymmenen, kuusi ja viisi (1065), kolme kertaa seitsemän.¹

(b) ”Kolme, yksi, neljä, yksi, viisi” (yhteensä kaksi kertaa seitsemän) edustavat lukua 31415 – joka on eri luokkiin kuuluvien dhyâni-chohanien ja sisäisen eli ympyrän sisään piirretyn maailman numeerinen hierarkia.² Asetettuna suuren piiriin

¹ Kabbalassa samat numerot, nim. 1065, ovat Jehovan arvo, koska niiden kolmen kirjaimen arvo, jotka muodostavat hänen nimensä – jod, vav ja kahdesti he – ovat 10 (י), 6 (ו) ja 5 (ה) eli jälleen kolme kertaa seitsemän, 21. ”Kymmenen on sielun äiti, sillä elämä ja valo ovat siinä yhtyneinä”, sanoo Hermes. ”Sillä luku yksi on syntynyt hengestä ja luku kymmenen aineesta (kaaoksesta, naisellisesta). Ykseys on tehnyt kymmenen ja kymmenen on tehnyt ykseyden”, sanoo *Avainten kirja*. Temuran, kabbalan anagrammisen menetelmän, avulla ja tuntemalla luku 1065 (21) voidaan saavuttaa universaali tieto kosmoksesta ja sen mysteereistä (rabbi Yogel). Rabbit pitävät lukuja 10, 6 ja 5 kaikkein pyhimpinä.

² Lukijalle mainittakoon, että eräs amerikkalainen kabbalisti on nykyään keksinyt saman luvun elohimeille. Se tuli juutalaisille Kaldeasta. Ks. J. Ralston Skinnerin (McMillan Lodge, nro 141) ”Hebrew Metrology” *Masonic Review*’ssa, vol. 63, heinäkuu 1885.

”älä mene yli” rajalle (ks. V säkeistö, 6. säe), sen, jota myös kutsutaan dhyânipâshaksi, enkelien köydeksi, siksi köydeksi, joka erottaa ilmiöllisen kosmoksen noumenaalista (joka ei kuulu nykyisen objektiivisen tajuntamme piiriin), tämä luku, kun se ei suurene muuttumisen ja laajentumisen seurauksena, on aina 31415, anagrammisesti ja kabbalistisesti. Se on näet sekä ympyrän että mystisen svastikan luku, jälleen ”kaksi kertaa seitsemän”. Sillä lasketaanpa nämä kaksi lukusarjaa miten päin tahansa, kun niiden numerot lisätään toisiinsa, joko oikealta tai vasemmalta, saadaan aina neljätoista. Matemaattisesti ne edustavat tunnettua laskuopin sääntöä, että ympyrän halkaisijan suhde kehään on 1:3,1415 eli π :n (piin) arvo. Piitähän käytetään aina [e91] ilmaisemaan matemaattista kaavaa. Tuolla lukujen sarjalla täytyy olla sama merkitys, koska 1:314,159 ja taas 1:3:1,415927 ilmaisevat salaisissa laskelmissa [s117] ”esikoisten” eri syklejä ja aikakausia eli lukua 311 040 000 000 000 murto-osineen ja antavat saman 13,415 sellaisella menettelyllä, jota emme nyt käsittele. Ja mainittakoon, että *The Source of Measures* -kirjan tekijä James Ralston Skinner saa heprealaisesta sanasta alhim tuon saman lukuarvon jättämällä pois, niin kuin sanottu, nollat ja muuttamalla järjestystä – 13514, sillä) ʾ ;5 no (h) π ;(03) 3 no (l) ʔ ;1 no (a) sʔ on 1 (10) ja m (m) on 4 (40); anagrammisesti 31,415, niin kuin hän selittää.

Vaikka siis metafysisessä maailmassa ympyrällä, jossa on keskipiste, ei ole mitään lukua, ja sitä nimitetään upapâdukaksi (ilman vanhempia ja lukuja) – sillä se ei voi sisältyä mihinkään laskelmaan –, ilmenneessä maailmassa maailmanmuna eli ympyrä on piirretty niiden ryhmien ympäri, joita kutsutaan viivaksi, kolmioksi, viisikannaksi, toiseksi viivaksi ja kuutioksi¹ (eli 13514). Ja kun piste on synnyttänyt viivan ja siten tullut halkaisijaksi, joka edustaa androgyynistä logosta, numeroista tulee 31415 eli kolmio, viiva, kuutio, toinen viiva ja viisikanta. ”Kun poika eroaa äidistä, hän tulee isäksi”, sillä halkaisija edustaa luontoa eli naisellista perinettä. Sen tähden sanotaan: ”Olemisen maailmassa ainoa piste hedelmöittää viivan, kosmoksen neitseellisen kohdun [munan muotoisen nollan], ja tahraton äiti synnyttää sen muodon, joka yhdistää kaikki muodot.”

Prajâpatia kutsutaan ensimmäiseksi synnyttäväksi miesolennoksi ja ”äitinsä mieheksi”.² Tämä antaa avaimen kaikkiin myöhempiin neitseellisistä äideistä lähteneisiin jumalallisiin poikiin. Sitä tukee vahvasti se merkittävä tosiasia, että Anna (neitsyt Marian äiti), joka nyt roomalaiskatolisessa kirkossa esitetään tyttärensä tahrattomana synnyttäjänä (”synnittä alkunsa saanut Maria”), johtuu kaldealaisesta sanasta Ana, taivas eli astraalivalo, anima mundi. Siten Anaitista, Devî-durgâta, Shivan puolisoa, kutsutaan myös nimillä Annapûrna [e92] ja Kanyâ,

¹ [Eli neliöksi.]

² Me tapaamme saman sanamuodon Egyptissä. Mut merkitsee muun muassa ”äiti” ja osoittaa, mikä luonne hänelle annettiin tuon maan kolminaisuudessa. Hän oli sekä äiti että puoliso Ammonille, jonka yksi päänimitys oli ”äitinsä puoliso”. Jumalatar Mutia puhutellaan nimillä ”rouvamme”, ”taivaan kuningatar”, ”maan kuningatar”, joten ”hänellä oli nämä nimitykset yhteisinä muiden jumalataräitien, Isiksen, Hathorin jne. kanssa”. (G. Maspero, *Guide du Visiteur au Musée de Boulaq*, s. 168.)

neitsyt. Umâ-Kanyâ on hänen esoteerinen nimensä ja merkitsee ”valon neitsyt”, astraalivalo, yhdessä sen moninaisista aspekteista.

(c) Devat, pitrit, rishit, surat ja asurat, daityat ja âdityat, dânavat ja gandharvat ym. – näillä kaikilla on toiset vastaavat nimet salaisessa opissamme, niin kuin myös kabbalassa ja juutalaisten enkelijärjestelmässä, mutta on tarpeetonta mainita niiden muinaisia nimiä, koska se vain saisi aikaan sekaannusta. Monet näistä voidaan vielä nytkin löytää kristinuskon jumalallisten ja taivaallisten voimien hierarkiasta. Kaikki nuo valtaistuimet ja herruudet, mahdit ja hallitukset, kerubit, serafit ja demonit ja erilaiset tähtimaailman asukkaat ovat [s118] muinaisten prototyypin nykyaikaisia jäljennöksiä. Niiden nimienkin symboliikka, kun ne käännetään ja järjestetään kreikaksi ja latinaksi, riittää todistamaan tämän, niin kuin myöhemmin tulee monessa kohdin näytettäväksi.

”Pyhät eläimet” löytyvät sekä raamatusta että kabbalasta, ja niillä on (hyvinkin syvä) merkityksensä elämän syntyjen lehdillä. *Sefer jetsirassa* sanotaan: ”Jumala kaiversi pyhään neljään kunniansa valtaistuimen, Ofanim [pyörät eli maailmanpallot], serafit, pyhät eläimet ja johtavat enkelit, ja näistä kolmesta [ilmasta, vedestä ja tulesta eli eetteristä] hän muodosti asuntonsa.”¹ Siten maailma tehtiin kolmen serafin, Seferin, Sefarin ja Shipperin, avulla eli luvun, lukujen ja niiden yhteisarvojen avulla. Astronomisella avaimella näistä pyhistä eläimistä tulee eläinradan merkkejä.

¹ Tässä on sanatarkka käännös *Sefer jetsiran* I luvun IX ja X kappaleista: ”Kymmenen sefirotia lähtee sanoin kuvaamattomasta: yksi on hän [feminiini], elämien elohimien henki... joka elää ikuisuuksina. Ääni ja henki ja sana, ja tämä on Pyhä Henki. Kaksi: Henki hengestä. Hän [maskuliini] siirsi ja veisti sen avulla kaksikymmentäkaksi perustuskirjainta, kolme äitiä ja seitsemän kaksinkertaista ja kaksitoista yksinäistä ja yhden hengen niistä. Kolme: Vesi hengestä. Hän piirsi ja veisti niillä hedelmättömän ja tyhjän, mudan ja maan. Hän piirsi ne kuin kukkapenkiksi, veisti ne kuin seinäksi, peitti ne kuin lattian. Neljä: Tuli vedestä. Hän piirsi ja veisti siten kunnian valtaistuimen ja pyörät ja serafit ja pyhät eläimet ja auttavat enkelit, ja kolmesta hän perusti asumuksensa, niin kuin sanotaan: ”Sinä teet tuulista sanasi viejät ja panet liekit palvelijoiksesi.” [*Psalm.* 104:4.] Sanat ”perusti asumuksensa” osoittaa selvästi, että kabbalassa, kuten Intiassa, jumaluutta pidettiin universumina eikä se ollut alkuaan sellainen maailman ulkopuolella oleva Jumala kuin hän nyt on.

[e93]

IV SÄKEISTÖ - jatkuu

4. TÄMÄ OLI ÄÄNEN SOTAJOUKKO – SEITSEMÄN JUMALALLINEN ÄITI. SEITSEMÄN KIPINÄT OVAT ENSIMMÄISEN, TOISEN, KOLMANNEN, NELJÄNNEN, VIIDEN, KUUDEN JA SEITSEMÄNNEN ALAMAISIA JA PALVELIJOITA (a). NÄITÄ (*kipinöitä*) KUTSUTAAN PALLOIKSI, KOLMIOIKSI, KUUTIOIKSI, VIIVOIKSI JA MUOTOILIJOIKSI, SILLÄ NÄIN SEISOO IKUINEN NIDÄNA – OI-HA-HOU (*muunnos Oeaohoosta*) (b).¹

(a) Tämä säe antaa taas lyhyen selvityksen dhyâni-chohanien hierarkioista, joita Intiassa kutsutaan devoiksi (jumaliksi) eli luonnon tietoisiksi järkivoimiksi. [s119] Tätä hierarkiaa vastaavat ne varsinaiset tyypit, joihin ihmiskunta voidaan jakaa, sillä ihmiskunta kokonaisuutena on todellisuudessa aineellistunut, vaikkakin vielä epätäydellinen ilmaus siitä. ”Äänen sotajoukko” on sanonta, joka liittyy läheisesti äänen ja puheen mysteeriiin syyn – jumalallisen ajatuksen – vaikutuksena ja seurauksena. Niin kuin P. Christian, teosten *L’Histoire de la Magie* ja *L’Homme Rouge des Tuileries* oppinut tekijä, niin kauniisti esittää: jokaisen yksilön lausumat sanat ja hänen nimensä määräävät suureksi osaksi hänen tulevan kohtalonsa. Miksi? Sen tähden että:

Kun sielumme [mielemme] luo tai herättää ajatuksen, tuon ajatuksen vastaava merkki kaivertuu itsestään astraalifluidumiin, joka on kaikkien olemassaolon ilmennysten säiliö ja niin sanottu peili.

Merkki vastaa oliota: olio on merkin [kätkeyty eli salainen] voima.

Sanan lausuminen on ajatuksen herättämistä ja sen tekemistä läsnä olevaksi: ihmispuheen magneettinen kyky on jokaisen okkultisessa maailmassa aikaansaadun ilmiön alku. Nimen lausuminen ei ole ainoastaan olennon [entiteetin] määrittelyä vaan sen asettamista yhden tai useampien salaisten voimien valtaan ja sen tuomitsemista sanan [verbumin] lähettämällä noiden voimien alaiseksi. Oliot ovat kullekin meistä sitä, miksi se [sana] tekee ne nimittämällä ne. Jokaisen ihmisen sana [verbum] tai puhe hänen itsensä tietämättä on joko SIUNAUS tai KIROUS. Siksi meidän nykyinen tietämättömyytemme AATTEEN ominaisuuksista samoin kuin AINEEN ominaisuuksista on usein meille turmiota tuottava.

[e94] Niin, nimet [ja sanat] ovat joko SIUNAUKSELLISIA tai VAHINGOLLISIA. Ne ovat tavallaan joko myrkyllisiä tai terveyttä suovia sen mukaan, millaisia salaisia vaikutuksia korkein viisauten on liittänyt niiden

¹ Tämä sana merkitsee pohjoisen itäisten okkultistien keskuudessa pyörivää tuulta, pyörretuulta. Mutta tässä paikassa se tarkoittaa lakkaamatonta ja ikuista kosmista liikettä eli pikemmin sitä liikuttavaa voimaa, jota hiljaa mielessä pidetään jumaluutena, vaikkei sitä mainita nimeltä. Se on *kârana*, alati toimiva syy.

elementteihin, ts. niihin KIRJAIMIIN, joista ne on muodostettu, ja niihin NUMEROIHIN, jotka vastaavat näitä kirjaimia.

Tämä on ehdottomasti totta esoteerisena oppina, jonka hyväksyvät kaikki itämaiset okkultismin koulut. Sanskritin samoin kuin heprean ja kaikkien muiden kielten aakkosissa on jokaisella kirjaimella salainen merkityksensä ja järjellinen perustansa. Se on syy ja edeltävän syyn vaikutus, ja näiden yhdistelmä tuottaa usein mitä maagisimman vaikutuksen. Varsinkin vokaalit sisältävät mitä okkulttisimpia ja pelottavimpia voimia. Bramiinit laulavat mantroja (esoteerisesti maagisia mieluummin kuin uskonnollisia) ja myös *Vedoja* ja muita pyhiä kirjoituksia.

”Äänen sotajoukko” on prototyyppi sille ”logoksen” eli ”SANAN” sotajoukolle, josta puhutaan *Sefer jetsirassa* ja jota salaisessa opissa kutsutaan ”yhdeksi luvuksi, joka lähtee luvuttomuudesta” – ainoasta ikuisesta periaatteesta. Esoteerinen teogonia alkaa yhdestä, ilmenneestä, joka sen vuoksi ei ole ikuinen läsnäolossaan ja olemisessaan, joskin ikuinen olemukseltaan; lukujen ja niiden yhteisarvojen luvusta – jotka viimeksi mainitut lähtevät äänestä, naisellisesta Vâchista, Shatarûpasta, ”satamuotoisesta” eli luonnosta. Tästä luvusta 10 eli luovasta luonnosta, äidistä, lähtee koko universumi (salainen nolla eli ”0” synnyttää ja monistaa aina yhdessä luvun ”1”, ykkösen eli elämän hengen kanssa).

[s120] *Anugîtassa* (luku vi) esitetään bramiinin ja hänen vaimonsa välinen keskustelu puheen alkuperästä ja sen salaisista ominaisuuksista.¹ Vaimo kysyi, kuinka puhe syntyi ja kumpi oli aikaisempi, puhe vai mieli. Bramiini kertoo hänelle, että apâna (*sisäänhengitys*) tulee herraksi ja muuttaa sen älyn, joka ei ymmärrä puhetta eikä sanoja, apânan tilaan, ja siten avautuu mieli. Sen jälkeen hän kertoo vaimolleen kertomuksen vuoropuhelusta puheen ja mielen välillä. Molemmat menivät olemassaolon Itsen luo (ts. yksilöllisen korkeamman itsen luo, niin kuin Nîlakantha ajattelee; kommentaattori Arjuna Mishran mukaan Prajâpatin luo). He pyysivät häntä tekemään lopun heidän epäilyksistään ja ratkaisemaan, mikä heistä oli toista aikaisempi ja ylempi. [e95] Tähän Herra sanoi: ”Mieli (on ylempi).” Mutta puhe vastasi olemassaolon Itselle sanoen: ”Minä täytän todellakin (sinulle) toivomuksesi”, tarkoittaen, että puheella hän sai mitä halusi. Sen jälkeen Itse kertoi hänelle, että on kaksi mieltä, ”liikkuva” ja ”liikkumaton”. ”Liikkumaton on minun luonani”, hän sanoi, ”liikkuvainen on sinun (ts. puheen) hallussa aineen tasolla. Sitä sinä olet suurempi.”

Mutta koska, oi kaunehin, sinä tulit itse puhumaan minulle (niin kuin sen teit, nim. ylpeästi), sen tähden, oi Sarasvatî, sinä et saa koskaan puhua (voimakkaan) uloshengityksen jälkeen. Puheen jumalatar [Sarasvatî, myöhempi muoto eli aspekti Vâchista, joka on myös salaisen opin eli esoteerisen viisauden jumalatar] asui todellakin aina prânan ja apânan välillä. Mutta, oi jalosukuinen,

¹ *Anugîtâ* on osa *Mahâbhâratan* Ashvamedha Parvanista. (Max Müllerin toimittaman *Bhagavadgîtân* kääntäjä pitää sitä *Bhagavadgîtân* jatkona. Sen alkuteksti on eräs vanhimpia *Upanishadeja*.)

kulkien apâna-tuulen [elonilman] kanssa vaikka pakotettuna... ilman prânaa [uloshengitystä] hän juoksi ylös Prajâpatin [Brahmân] luo sanoen. ”Ole suosiollinen, kunnioitettava Herra!” Silloin prâna taas esiintyi puhetta elähdyttäen. Ja sen tähden puhe ei koskaan puhu [voimakkaan] uloshengityksen jälkeen. Se on aina äänekäs tai äänetön. Näistä kahdesta äänetön on ylempi kuin äänekäs (puhe)... Se (puhe), jonka ruumis saa aikaan prânan avulla ja joka sitten menee apânaan [muuttuu apânaksi] ja sen jälkeen sulautuu udânaan [puheen fyysisiin elimiin]... se sitten (lopuksi) asuu samânassa [”navan kohdalla äänen muodossa, kaikkien sanojen aineellisena syynä”, sanoo Arjuna Mishra]. Näin puhe ennen muinoin lausui. Sen tähden mieli tunnetaan siitä, että se on liikkumaton, ja jumalatar [puhe] siitä, että se on liikkuvainen.¹

Tämä allegoria on sen okkulttisen lain juurena, joka määrää vaikenemaan sen, joka tietää muutamia salaisia ja näkymättömiä asioita, jotka ovat havaittavissa ainoastaan henkiselle mielelle (kuudennelle aistille) ja joita ei voi ilmaista ”äänekkäällä” eli suusanallisella puheella. Tämä *Anugîtân* luku selittää, sanoo Arjuna Mishra, prânayâman eli joogaharjoituksissa käytetyn hengityksen ohjaamisen. Mutta tuo menettely, jollei harjoittaja ole aiemmin hankkinut tai ainakaan täysin käsittänyt kahta korkeampaa aistia, joita on seitsemän, kuten tullaan osoittamaan, kuuluu pikemminkin alempaan joogaan. Niin kutsuttua *hatha*-joogaa eivät arhatit hyväksyneet eivätkä vielääkään hyväksy. [s121] Se on terveydelle vahingollinen eikä yksinään voi koskaan kehittyä râja-yogaksi. Tämän kertomuksen olemme esittäneet osoittaaksemme, kuinka erottamattomasti järkiolennot eli paremmin sanottuna intelligenssit ovat muinaisessa metafysiikassa yhteydessä kaikkien aistien ja [e96] toimintojen, joko fyysisten tai mentaalisten, kanssa. Se okkulttinen väite, että ihmisessä ja luonnossa on seitsemän aistia, niin kuin on seitsemän tietoisuudentilaakin, vahvistetaan samassa teoksessa, luvussa vii, jossa puhutaan pratyâhârasta (aistien hillitsemisestä ja säätelystä, sillä prânayâma tarkoittaa ”elontuulien” eli hengityksen hillitsemistä). Puhuessaan seitsemän uhrin (hotrin) virasta bramiini sanoo:

Nenä ja silmä, kieli ja iho sekä korva viidentenä [eli haju, näkö, maku, tunto ja kuulo], järki ja ymmärrys ovat seitsemän uhrin, kukin omalla paikallaan, jotka asuen pienen pienessä tilassa... eivät tajua toisiaan. [Tällä aistien tasolla ei muut kuin järki, sillä se sanoo:] Nenä ei haista ilman minua, silmä ei ota valosta vaarin ilman minua jne. Minä olen ikuinen hallitsija kaikkien elementtien [ts. aistien] keskellä. Ilman minua eivät aistit loistaisi, vaan olisivat niin kuin tyhjä talo tai niin kuin tulet, joiden liekki on sammunut. Ilman minua kaikki olennot, niin kuin puoleksi kuiva, puoleksi kostea polttoaine, eivät voisi käsittää ominaisuuksia tai objekteja, vaikka aistit kuinka ponnistelisivat.²

¹ *Anugîtâ*. K. T. Telangin käännös, *Sacred Books of the East*, VIII (1908), s. 263–266).

² *Main. teos*, vii, s. 268–268. Tämä osoittaa, että uudenaikaiset metafysiikot, kaikkien entisten ja nykyisten Hegelien, Berkleyden, Schopenhauerien, Hartmannien, Herbert

Tämä koskee tietysti ainoastaan *mieltä aistien tasolla*. Henkinen mieli (persoonattoman MANAKSEN korkeampi osa eli aspekti) ei ota lainkaan huomioon fyysisen ihmisen aisteja. Kuinka hyvin muinaiset kansat tunsivat voimien keskinäisen vastaavuuden ja kaikki viime aikoina keksityt mentaalisten ja fyysisten kykyjen ja toimintojen ilmiöt ja myös monta muuta mysteeriä – se selviää, jos luetaan luvut vii ja viii tuosta (filosofian ja mystisen tiedon) verrattomasta teoksesta. Ottakaamme esim. se kohta, jossa aistit kiistelevät siitä, mikä niistä olisi ylin ja kuinka ne valitsevat Brahmanin, kaikkien olentojen herran, riitansa ratkaisijaksi.

Te olette kaikki suurimpia ettekä kuitenkaan suurimpia [ylempiä kuin objektit, niin kuin Arjuna Mishra sanoo, sillä mikään ei ole muista riippumaton]. Teillä kaikilla on toistenne ominaisuudet. Kaikki ovat suurimmat omassa piirissään ja kaikki tukevat toinen toistaan. On yksi liikkumaton (elontuuli) [eli hengitys, nk. *joogasisäänhengitys*, joka on *yhden* eli korkeimman Itsen hengitys]. Tuo yksi on minun oma Itseni, (mutta) koottu lukemattomista (muodoista).¹

Tämä hengitys, ääni, Itse eli ”tuuli” (*pneuma*) on seitsemän aistin [s122] yhdistelmä. Se on *noumenaalisesti* kaikki pienemmät jumaluudet ja esoteerisesti – *seitsemäisyys* ja ”ÄÄNEN sotajoukko”.

[e97] (b) Sen jälkeen me näemme kosmisen aineen leviävän ja muodostuvan elementeiksi, ryhmittyvän mystiseksi neljäksi elementiksi viidennen sisällä – nim. eetterin, joka on *ākāshan*, anima mundin eli kosmoksen äidin reunus. ”Pisteet, viivat, kolmiot, kuutiot ja ympyrät” ja lopuksi ”pallot” – miksi tai miten? Sen tähden, sanoo kommentaari, että se on luonnon ensimmäinen laki, ja sen tähden, että luonto universaaleissa ilmennyksissään geometrisoi.² On olemassa sisäinen laki ei ainoastaan alkuperäisessä vaan myös ilmenneessä aineessa ja ilmiöiden tasolla – laki, jonka mukaan luonto saattaa keskinäisiin suhteisiin geometriset muotonsa ja myöhemmin myös yhdistelmäelementtinsä, ja tuossa laissa ei sattumalla ole mitään sijaa. Okkultismin peruslain mukaan ei ole mitään lepoa tai liikkeen keskeytymistä luonnossa.³ Se, mikä näyttää levolta, on ainoastaan yhden muodon muuttumista toiseksi: aineiden vaihtuminen käy käsi kädessä muodon vaihtumisen kanssa – niin ainakin okkultinen fysiikka opettaa meille. Se näkyy siis aikoja sitten tunteneen ”aineen säilymisen” lain, ennen kuin se keksittiin. IV säikeistön muinainen kommentaari⁴ sanoo:

Spencerien ja jopa nykyajan hyloidealistien lisäksi, ovat ainoastaan hämärän muinaisuuden kalpeita jäljittelijöitä.

¹ *Main. teos*, s. 273–274.

² Theos geometrei – ”Jumala mittalee”, sanoi Pythagoras. – Suom. huom.

³ Tämän lain tunteminen auttaa arhattia harjoittamaan siddhejään eli tekemään monenlaisia ilmiöitä, kuten hajottamaan aineen näkymättömiin, kuljettamaan objekteja paikasta toiseen jne.

⁴ Nämä ovat erittäin vanhoja kommentaareja, jotka on uudempien selitysten kera liitetty

Äiti on tulinen elämän kala. Hän hajottaa mätinsä, ja hengitys [liike] lämmittää ja elähdyttää sitä. [Mädin] rakeet vetävät pian puoleensa toisiaan ja muodostavat kokkareita [avaruuden] valtameressä. Suuremmat kokkareet kasvavat yhteen ja ottavat vastaan uutta mätää – tulisissa pisteissä, kolmioissa ja kuutioissa, jotka kypsyvät, ja määrätynä aikana muutamat kokkareet irtoavat ja saavat pallon muodon, jota ne eivät voi saada, jos muut estävät niitä. Sen jälkeen laki nro... aloittaa toimintansa. Liike [hengitys] tulee pyörretuuleksi ja panee ne kieppumaan ympäri.¹

[e98]

IV SÄKEISTÖ - jatkuu

5. JOKA ON:

”PIMEYS”, RAJATON ELI LUVUTON, ÂDI-NIDÂNA SVABHAVAT, O (*x, tuntematon suure*):

- I. ÂDI-SANAT, LUKU, SILLÄ HÄN ON YKSI (a).
- II. HERRA SVABHAVATIN ÄÄNI, LUVUT, SILLÄ HÄN ON YKSI JA YHDEKSÄN.²
- III. ”MUOTOA VAILLA OLEVA ON NELIÖ” (*arûpa*).

JA NÄMÄ KOLME SULJETTUINA O:ÄÄN (*rajattomaan ympyrään*) (b) OVAT PYHÄT NELJÄ, JA KYMMENEN ON ARÛPA- (*subjektiivinen, muotoa vaillo oleva*)

säkeistöihin, sillä kommentaarit symbolikieliseen ovat usein yhtä vaikeita ymmärtää kuin itse säkeistöt.

¹ Poleemisessa tieteellisessä teoksessa *The Modern Genesis* (s. 48) pastori W. B. Slaughter sanoo arvostellen astronomien kantaa: ”On valitettavaa, että tämän [tähtisumu]teorian kannattajat eivät ole ryhtyneet enemmän puhumaan siitä [kiertoliikkeen synnystä]. Kukaan ei alennu ilmoittamaan meille sen järjellistä perustaa. Kuinka massan jäädytys- ja kutistumisprosessi suo sille kiertoliikkeen?” [Lainannut Winchell, *World-Life*, s. 94.] Materialistinen tiede ei voikaan koskaan ratkaista sitä. ”Liike on ikuinen ilmenemättömässä ja aikakautinen ilmenneessä”, sanoo muuan okkulttinen oppi. Se on [ilmennyt] silloin, ”kun lämpö, syntynyt LIEKIN laskeutumisesta alkuperäiseen aineeseen, panee sen osat liikkeelle, jolloin liike tulee pyörretuuleksi”. Nestepisara saa pallomaisen muodon sen johdosta, että sen atomit liikkuvat toistensa ympäri äärimmäisessä, hajottamattomassa ja noumenaalisessa perusolemuksessaan; ainakin se on fyysiselle tieteelle hajottamaton. Myöhemmin tästä asiasta puhutaan laajemmin.

² Joka tekee kymmenen eli täydellisen luvun, jolla tarkoitetaan ”luojaa”. Luoja-nimi taas annetaan niiden luojien kokonaissummalle, jotka yksijumalaiset sekoittavat yhdeksi, niin kuin ”Elohim”, adam kadmon, Sefira – Kruunu [Keter] – kaikki ovat kymmenen sefiran (sefirot) androgyninen synteesi. Sefirat ovat ilmenneen universumin vertauskuvana kansanomaisessa Kabbalassa. Esoteeriset kabbalistit seuraavat kuitenkin itämaisia okkultisteja ja erottavat ylemmän sefirot-kolmion muista (eli Sefiran [Keter], Hokhman ja Binan), jolloin jää seitsemän sefiraa. Mitä tulee svabhavatiin, orientalistit selittävät sen tarkoittavan yleistä, kautta avaruuden levinnyttä plastista ainetta, jolloin he ehkä puolitain pitävät silmällä tieteen eetteriä. Mutta okkultistit samastavat svabhavatın ISÄ-ÄITIIN mystisellä tasolla.

UNIVERSUMI. SITTE TULEVAT ”POJAT”, SEITSEMÄN TAISTELIJAA, YHDEN, KAHDEKSANNEN JÄÄTYÄ POIS (c), JA HÄNEN HENKÄYKSENSÄ, JOKA ON VALONTEKIJÄ (*bhâskara*) (d).

(a) Âdi-Sanat on kirjaimellisesti käännettynä ensimmäinen eli alkuaikainen, joka nimi samastaa kabbalistisen Ikiaikaisen ja Pyhän Vanhuksen (Sefira ja adam kadmon) Brahmään ja luojaan, jota kutsutaan myös *Sanatiksi* monien muiden nimien ohella.

Svabhavat on fyysisen luonnon mystinen olemus, plastinen juuri. Se on ilmennyttyään ”luvut”, mutta luku substanssin ykseydessään korkeimmalla tasolla. Nimi on käytössä buddhalaisilla, ja se on sama kuin nelinkertainen anima mundi, kabbalistinen ”arkkityyppinen maailma”, josta lähtevät ”luovat, muodostelevat ja [e99] aineelliset maailmat”; ja kipinät eli scintillae – useat muut maailmat, jotka sisältyvät kolmeen edellä mainittuun. Maailmat ovat kaikki [s124] johtajien eli hallitsijoiden alaisia, jotka ovat rishejä ja pitrejä hinduilla, enkeleitä juutalaisilla ja kristityillä sekä jumalia yleensä muilla muinaisilla kansoilla.

(b) O Tämä merkitsee, että ”Rajaton ympyrä”, nolla, tulee luvuksi ainoastaan silloin kun yksi muista yhdeksästä numerosta edeltää sitä ja ilmentää siten sen arvon ja kyvyn. Sana eli logos yhdessä ÄÄNEN ja hengen¹ (tietoisuuden ilmauksen ja lähteen) kanssa edustaa tässä yhdeksää lukua ja muodostaa siten nollan kanssa dekadin, joka itsessään sisältää koko universumin. Kolmio muodostaa tetraktyksen eli pyhät neljä ympyrän sisällä. Neliö ympyrässä on voimakkain kaikista maagisista kuvioista.

(c) ”Hylätty” on aurinkokuntamme aurinko. Eksoteerinen versio on löydettävissä vanhimmista sanskritin kirjoituksista. *Rigvedassa* Aditi, ”rajaton” eli ääretön avaruus – jonka professori Max Müller kääntää näin: ”näkyvä äärettömyys, näkyvä paljaalle silmälle [! !]; loppumaton avaruus maan tuolla puolen, pilvien takana, taivasta tuonnempana” – on sama kuin ”äitiavaruus”, samanikäinen kuin ”pimeys”. Häntä kutsutaan aivan oikein jumalien äidiksi, DEVAMATRIKSI, koska hänen kosmisessa äidinkohdussaan syntyivät kaikki meidän aurinkokuntamme taivaankappaleet – aurinko ja planeetat.

Siten häntä kuvataan allegorisesti tällä tavoin: ”Kahdeksan poikaa syntyi Aditin ruumiista. Hän lähestyi jumalia seurassaan seitsemän, mutta heitti pois kahdeksannen, mâtândan”, meidän aurinkomme. Seitsemän poikaa, joita kutsutaan âdityoiksi, ovat kosmisesti eli astronomisesti seitsemän planeettaa, ja auringon sulkeminen pois niiden luvusta osoittaa selvästi, että hindulaiset ovat ehkä tunteneet ja itse asiassa tunsivatkin seitsemännen planeetan kutsumatta sitä Uranukseksi.² Mutta [s125] esoteerisesti ja niin sanoaksemme teologisesti [e100]

¹ Tämä koskee abstraktia ajatusta ja konkreettista ääntä, sen ilmennystä, synn seurausta. Adam kadmon eli tetragrammaton on kabbalassa logos. Sen tähden triadi vastaa kabbalassa korkeinta kolmiota Keter, Hokhma ja Bina. Viimeinen näistä on naisellinen voima ja samalla miehinen Jehova tullessaan osalliseksi Hokhman eli miehisen viisauden luonnosta.

² Salainen oppi opettaa, että aurinko on keskustähti eikä planeetta. Mutta muinaiset kansat

âdityat alkuperäisessä sangen vanhassa merkityksessään ovat kahdeksan ja kaksitoista suurta jumalaa hindulaisessa pantheonissa. ”Nuo seitsemän sallivat kuolevaisten nähdä heidän asuntonsa, mutta näyttäytyvät ainoastaan arhateille”, sanoo vanha sananlasku. ”Heidän asuntonsa” tarkoittaa tässä planeettoja. Muinainen kommentaari sisältää seuraavan allegorian selityksineen:

Kahdeksan huonetta rakensi äiti. Kahdeksan huonetta kahdeksalle jumalalliselle pojalleen, neljä suurta ja neljä pientä. Kahdeksan loistavaa aurinkoa, ikänsä ja ansionsa mukaan. Bal-i-lu [Mârtânda] ei ollut tyytyväinen, vaikka hänen huoneensa oli suurin. Hän alkoi [tehdä työtä] niin kuin suuret elefantit tekevät. Hän hengitti [veti sisään] vatsaansa veljiensä elonilman. Hän koetti niellä heidät. Suuremmat neljä olivat kaukana, kaukana valtakuntansa¹ rajalla. Niitä ei ryöstetty [vahingoitettu] ja ne nauroivat. Tee pahintasi, Herra, sinä et voi saavuttaa meitä, ne sanoivat. Mutta pienemmät itkivät. Ne valittivat äidille. Hän karkotti Bal-i-lun valtakuntansa keskusta, josta hän ei voinut liikahtaa. [Siitä lähtien] hän [ainoastaan] väijyy ja uhkaa. Hän ajaa niitä takaa, kääntyen hitaasti itsensä ympäri. Ne kääntyvät nopeasti hänen luotaan ja hän seuraa kaukaa sitä suuntaa, jossa hänen veljensä liikkuvat huoneitansa kiertävällä tiellä.² Siitä päivästä lähtien hän ravitsee itsensä äidin ruumiin hiellä. Hän täyttää itsensä äidin hengityksellä ja jätteillä. Sen tähden äiti karkotti hänet.

”Hylätty poika” on siis nähtävästi meidän aurinkomme, niin kuin aiemmin osoitettiin, mutta ”poika-auringot” eivät merkitse ainoastaan meidän planeettojamme vaan yleensä taivaankappaleita. Sûrya, joka itse on vain heijastus henkisestä keskusauringosta, on kaikkien hänen jälkeensä kehittyneiden taivaankappaleiden prototyyppi. *Vedoissa* häntä kutsutaan *Loka-chakshuhiksi*, ”maailmansilmäksi” [e101] (planeettamaailmaksemme), ja hän on yksi kolmesta pääjumalasta. Häntä kutsutaan milloin *Dyausin*, milloin *Âditin* pojaksi, koska niiden esoteerisen merkityksen johdosta ei tehdä mitään eroa eli sille ei anneta

tunsivat seitsemän suurta jumalaa, niihin mukaan luettuna aurinko ja maa, ja palvoivat niitä. Mikä oli se ”mysteerijumala”, jonka ne asettivat erikseen? Tietenkään se ei ollut Uranus, jonka Herschell löysi vasta vuonna 1781. Mutta eikö sitä olisi voitu tuntea jollakin muulla nimellä? *Maçonnerie Occulten* [s. 447] tekijä Ragon sanoo: ”Kun salatieteissä keksittiin astronomisten laskelmien perusteella, että planeettoja täytyy olla *seitsemän*, muinaiset kansat saivat siitä aiheen lukea auringon taivaallisen sopusoinnun asteikkoon ja panna sen tyhjälle paikalle. Siten aina kun he huomasivat vaikutuksen, joka ei kuulunut millekään kuudesta tunnetusta planeetasta, he lukivat sen auringolle kuuluvaksi.

Oppinut kirjoittaja lisää: ”Tämä erehdys näyttää kyllä tärkeältä, mutta ei ole sitä käytännön seurauksiltaan, jos muinaisten astrologien tauluille sijoitetaan *Uranus* eikä aurinko, joka ei ole planeetta vaan keskustähti, verrattain liikkumaton, kääntyen vain akselinsa ympäri säädellen siten aikaa ja mittoja, ja joka ei voi tulla käännetyksi pois oikeista toiminnoistaan... Auringon päivän (sunnuntain) pitäisi olla Uranuksen päivä (*Urani dies, Urandi*)...”

¹ Aurinkokunnan.

² Aurinko kiertää aina akselinsa ympäri samaan suuntaan kuin planeetat omissa kehissään, opettaa astronomia.

mitään sijaa. Siten hän kuvauksen mukaan ajaa seitsemällä hevosella ja yhdellä hevosella, jolla on seitsemän päätä. Edellinen vertaus tarkoittaa seitsemää planeettaa, jälkimmäinen sitä, että niiden kaikkien yhteinen alku on yhdessä ainoassa kosmisessa elementissä. Tätä yhtä elementtiä kutsutaan kuvaannollisesti TULEKSI. *Vedoissa* opetetaan, että ”tuli on todellakin kaikki jumalolennot”.¹

[s126] Allegorian merkitys on selvä, sillä meillä on sekä Dzyanin kommentaarit että nykyaikainen tiede sitä selittämässä, vaikka ne useassa kohdin eroavatkin toisistaan. Okkulttinen oppi hylkää sen otaksuman, joka on syntynyt tähtisumuteoriasta, että (seitsemän) suurta planeettaa olisi kehittynyt auringon keskusmassasta. Ainakaan ne eivät ole kehittyneet tästä meidän näkyvästä auringostamme. Kosmisen aineen ensimmäinen tiivistyminen tapahtui tietysti keskussiemenen ytimen, aurinkovanhemman ympärillä, mutta meidän aurinkomme, niin opetetaan, vetäytyi aiemmin kuin mikään muu erilleen, kun pyöriä massa supistui, ja se on tästä syystä vanhempi, suurempi veli eikä niiden isä. Kahdeksan Ādityaa, ”jumalat”, muodostuvat kaikki ikuisesta substanssista (komeetta-aineesta² – äidistä) eli maailmanaineksesta, joka on sekä viides että kuudes KOSMINEN prinssiippi, maailmansielun upādhi eli perusta, aivan niin kuin ihmisessä, mikrokosmoksessa, manas³ on buddhin⁴ upādhi.

On olemassa kokonainen runoelma esigeneettisistä taisteluista, joita kasvavat planeetat kävivät ennen kosmoksen lopullista muodostumista. Tämä selittää, miksi useiden planeettojen järjestelmät ovat näennäisesti kovin järkkyneet. Muutamien (esim. Neptunuksen ja Uranuksen, joista muinaiset kansat eivät muka tienneet mitään) satelliittien taso on kallellaan, joten ne näyttävät kulkevan taaksepäin. Näitä planeettoja kutsutaan sotureiksi ja arkkitehdeiksi, ja roomalaiskatolinen [e102] kirkko tunnustaa ne taivaallisten sotajoukkojen johtajiksi ja osoittaa siten nojautuvansa samaan traditioon. Auringon kehityttyä kosmisesta avaruudesta ja ennen pääplaneettojemme lopullista muodostumista ja planetaarisen tähtisumun häviämistä, niin olemme oppineet, se veti massansa syvyysiin niin paljon kosmista elinvoimaa kuin se voi ja uhkasi niillä heikommat veljensä, ennen kuin veto- ja työntövoiman lait olivat lopullisesti tasaantuneet. Sen jälkeen se alkoi elättää itseään ”Äitinsä hiellä ja jätteillä”, toisin sanoen niillä osilla eetteriä (”maailmansielun henkäystä”), joiden olemassaolosta ja rakenteesta tieteellä ei ole vielä aavistustakaan. Samanlaatuisen teorian on Sir William R. Grove⁵ esittänyt.

¹ Nārada *Anugītāssa*, ix, 9: ja Haugin *Aitareya-Brāhmanam*, s. 1.

² Tämä komeetta-aineen olemus, opettaa salatiede, eroaa täysin nykyajan tieteen tuntemista kemiallisista ja fyysisistä ominaisuuksista. Se on homogeeninen alkuperäisessä muodossaan aurinkojärjestelmien tuolla puolen ja erilaistuu kokonaan silloin, kun se kulkee meidän Maamme alueen rajojen yli. Se turmeltuu planeettojen ilmapiiristä ja planeettojen välisestä jo yhdistyneestä aineksesta, mutta se on heterogeeninen vasta meidän ilmenneessä maailmassamme.

³ Manas – järkiprinssiippi eli inhimillinen sielu.

⁴ Buddhi – jumalallinen sielu.

⁵ Ks. *On the Correlation of Physical Forces*, 1843, s. 81 ja *Address to the British Association*, Lontoo, 1866.

Hän päätelee, että planeettajärjestelmät ”vähitellen [s127] muuttuvat ilmakehän lisääntymisen tai vähentymisen eli sen kasvun tai ohenemisen seurauksena, mikä johtuu tähtisumuaineuksista”. Edelleen hänen mukaansa ”aurinko saattaa tiivistää kaasumaista ainetta matkustaessaan avaruudessa, ja siten voi syntyä sen lämpö”. Näin ollen näyttää muinaisaikainen opetus olevan aivan tarpeeksi tieteellinen tälläkin aikakaudella.¹ W. Mattieu Williams arveli, että se hajautunut aine eli eetteri, joka on universumin lämpösäteilyjen vastaanottaja, tulee siten vedetyksi aurinkomassan syvyyyksiin. Sieltä se karkottaa aiemmin tiivistyneen ja lämpönsä menettäneen eetterin, joutuu sitten itse puristukseen ja antaa pois lämpönsä sekä tulee itse vuorostaan karkotetuksi ulos ohentuneessa ja jäähtyneessä tilassa ja imee itseensä uutta lämmönlisäystä, jota hän arvelee eetterin tällä tavoin kokoavan ja universumin aurinkojen taas keskittävän ja jakavan uudelleen.

Tämä on miltei niin lähellä okkulttisia oppeja kuin tiede on milloinkaan voinut kuvittelussaan päästä. Okkultismi selittää näet tämän niin, että Märtanda antaa takaisin ”kuolleen henkäyksen” ja elättää ”äitiavaruuden hiellä ja jätteillä”. Se, mikä saattoi vaikuttaa vain vähän Neptunukseen,² Saturnukseen ja Jupiteriin, [e103] olisi tappanut sellaiset verrattain pienet ”talot” kuin Merkuriuksen, Venuksen ja Marsin. Koska Uranusta ei tunnettu ennen 18. vuosisadan loppua, allegoriassa mainitun neljännen planeetan nimen täytyy toistaiseksi pysyä meille mysteerinä.

(d) Kaikkien noiden ”seitsemän” ”henkäyksen” sanotaan olevan bhâskara (valontekijä), koska ne (planeetat) olivat kaikki alkuaan pyrstötähtiä ja aurinkoja. Ne kehittyvät manvantariseen eloon alkukaaoksesta (joka nyt on hajoamattomien tähtisumujen noumenon) kokoamalla ja itseensä liittämällä ikuisen aineen alkuaikaisia erilaistumia, eli niin kuin kommentaarissa niin kauniisti sanotaan: ”Siten valon pojat verhoutuivat pimeyden kudoksiin.” Niitä kutsutaan allegorisesti ”taivaallisiksi etanoiksi sen johdosta, että niiden (meidän silmissämme) muotoa vaille ovat INTELLIGENSSIT asuvat tähti- ja planeettakodeissaan ja niin sanoaksemme kantavat niitä mukanaan kiertäessään, niin kuin etanat kantavat kuorta. Sitä oppia, että kaikilla taivaankappaleilla ja planeetoilla on yhteinen alkuperä, teroittivat, [s128] niin kuin näemme, jo muinaiset astronomit ennen Kepleriä, Newtonia, Leibnitziä, Kantia, Herschelliä ja Laplacea. Lämpö (hengitys) sekä veto- ja työntövoima – liikkeen kolme suurta tekijää – ovat ne elinehdot, joissa kaikki tämän alkuperäisen perheen jäsenet syntyvät, kehittyvät ja kuolevat

¹ Hyvin samanlaisia aatteita oli W. Mattieu Williamsin kirjassa *The Fuel of the Sun*, 1870; tri C. William Siemensin kirjoituksessa ”On the Conservation of Solar Energy (*Nature*, vol. XXV, 9.3.1882, s. 440–444); ja myös tri P. Martin Duncanin puheessa, jonka hän esitti Lontoon Geologisen Seuran puheenjohtajana toukokuussa 1877. Vrt. A. Winchellin *World-Life*, 1883, V, s. 56 ja seur.

² Kun puhumme Neptunuksesta, emme puhu okkultisteina vaan eurooppalaisina. Todellinen itämainen okkultismi väittää, että vaikka meidän aurinkokunnassamme on useita vielä löytämättä olevia planeettoja, Neptunus ei kuulu siihen, vaikka se näennäisesti on yhteydessä aurinkomme kanssa ja sen vaikutuksen alainen. Tämä yhteys on *mâyavinen*, kuviteltu, he sanovat.

syntyäkseen uudelleen Brahmân yön jälkeen, jolloin ikuinen aine aika ajoin vaipuu takaisin alkuperäiseen erilaistumattomaan tilaansa. Kaikkein ohuimmatkaan kaasut eivät voi antaa nykyiselle luonnontutkijalle mitään käsitystä sen tilan laadusta. Oltuaan ensin voimakkeskuksia nuo näkymättömät kipinät eli alkuatomit erilaistuvat molekyyleiksi ja tulevat auringoiksi – siirtyen asteittain objektiivisuuteen – kaasumaisiksi, loistaviksi, kosmisiksi, ja ainoa ”pyörretuuli” (eli liike) antaa viimein muodolle sysäyksen ja alkuliikkeen, jota järjestävät ja ylläpitävät milloinkaan lepäämättömät hengitykset – dhyâni-chohanit.

IV SÄKEISTÖ - jatkuu

6. SITTEEN TOISET SEITSEMÄN, JOTKA OVAT LIPIKOITA, KOLMEN (*sana, ääni ja henki*) SYNNYTTÄMIÄ. HYLÄTTY POIKA ON YKSI. ”POIKA-AURINKOJA” ON LUKEMATTOMIA.

Lipikat, sanasta *lipi*, ”kirjoitus”, merkitsee sananmukaisesti [e104] ”kirjurit”.¹ Mystisesti nämä jumalalliset olennot ovat tekemisissä karman, korvauksen lain kanssa, sillä ne ovat muistiinpanijoita, aikakirjojen pitäjiä, jotka painavat (meille) näkymättömiin astraalivalon tauluihin – ”ikuisuuden suureen kuvakokoelmaan” – tarkan tiedon ihmisen jokaisesta teosta, jopa ajatuksestakin, kaikesta, mikä oli, on tai tulee olemaan ilmiömaailmassa. Niin kuin sanotaan *Hunnuttomassa Isiksessä*, tämä jumalallinen ja näkymätön kangas on ELÄMÄN KIRJA. Koska lipikat heijastavat passiivisesta maailmanjärjestä objektiivisuuteen universumin ideaalisen suunnitelman, jonka mukaan ”rakentajat” uudistavat kosmoksen jokaisen pralayan jälkeen, ne vastaavat tässä seitsemää läsnäolon enkeliä, jotka kristityt tunnustavat seitsemäksi ”planeettahengeksi” eli ”tähtien hengiksi”. Siispä ne ovat ikuisen ideoinnin – eli niin kuin Platon sanoo, ”jumalallisen ajatuksen” – välittömiä kirjureita. Ikuiset muistiinpanot eivät ole vain haaveellinen unelma, sillä me tapamme samat muistiinpanot karkean aineenkin maailmassa. Niin kuin Draper sanoo:

[s129] Ei varjokaan lankea seinälle jättämättä siihen pysyvää jälkeä, joka voitaisiin tehdä näkyväksi, jos osattaisiin käyttää oikeaa menettelyä...Ystäviemme muotokuvat tai maisemat voidaan kätkeä silmiemme näkyvistä valonaralle levyille, mutta ne tulevat näkyviin heti kun käytetään oikeaa kehitettä. Haamu voidaan salata hopeiselle tai kiiltävälle pinnalle, kunnes me ikään kuin herättämällä sen esiin tuomme sen näkyvään maailmaan. Meidän yksityisten huoneidenkin seinillä, minne emme usko vieraiden silmien voivan tunkeutua ja missä emme usko minkään häiritsevän meidän oleskeluamme,

¹ Nämä ovat ne neljä ”kuolematonta”, jotka mainitaan *Atharvavedassa* (I. 31, 1–4) taivaan neljän ilmansuunnan ”vartijoina” eli suojelijoina.

säilyy jälkiä siitä mitä me teemme ja varjokuvia kaikista toimistamme.¹

Tri Jevons uskoo, että jokainen ajatus muuttaa aivohiukkasia ja panee ne liikkeelle hajottaen niitä ulos avaruuteen. Hän ajattelee myös, että ”olemassa olevan aineen joka osasen täytyy olla rekisteri kaikesta, mikä on tapahtunut”.² Siten muinaisaikainen oppi on alkanut saada kansalaisyhteiskunnan tieteenkin maailman pohdiskeluissa.

Neljäkymmentäkaksi ”lautamiestä”, jotka seisovat *Amentin* piirissä syyttämässä sielua Osiriksen edessä, kuuluvat samaan jumalien luokkaan kuin lipikat ja voisivat vastata niitä, jos egyptiläisten jumalien esoteerista merkitystä [e105] ymmärrettäisiin paremmin. Hindulainen *Chitra-gupta*, joka lukee muistikirjastaan kunkin sielun elämäkertomuksen ja jota kutsutaan Agra-sandhâniksi; lautamiehet, jotka lukevat kertomuksensa vainajan sydäimestä, joka tulee avoimeksi kirjaksi Yaman, Minoksen, Osiriksen tai Karman edessä – kaikki ne olivat jäljennöksiä ja muunnelmia lipikoista ja niiden astraalisista aikakirjoista. Kuitenkin lipikat ovat jumaluuksia, jotka eivät ole yhteydessä kuoleman vaan ikuisen elämän kanssa.

Koska lipikat ovat tekemisissä jokaisen ihmisen kohtalon ja jokaisen lapsen syntymän kanssa, lapsen elämä on näet jo alusta alkaen piirrettynä astraalivaloon – ei fatalistisesti ajateltuna vaan ainoastaan sen vuoksi että tulevaisuus niin kuin MENNEISYYSKIN elää aina NYKYISYYDESSÄ – voidaan myös sanoa, että niillä on vaikutus horoskooppitieteeseen. Meidän täytyy tunnustaa tämä tiede todeksi, tahdomme sitä tai emme. Sillä niin kuin muuan astrologian nykyisistä tuntijoista sanoo:

Nyt kun valokuvaus on meille paljastanut tähtijärjestelmien kemiallisen vaikutuksen siten, että laitteen valonaralle levyille on kiinnittynyt tuhansia tähtiä ja planeettoja, joiden löytäminen tähän asti on ollut mahdoton voimakkaimmillekin teleskoopeille, on helpompi käsittää, että aurinkokuntamme voi lapsen syntyessä vaikuttaa hänen aivoihinsa – jotka vielä ovat kaikista vaikutelmista vapaat – määrättyllä tavalla ja sen mukaan, mikä eläinradan tähtikuvio on silloin zeniitissä.³

¹ Draper, *History of the Conflict between Religion and Science*, 1874, s. 132–133.

² W. S. Jevons, *The Principles of Science*, 1874, II, s. 455.

³ Tri Ély Star, *Les Mystères de l'Horoscope*, 1888, s. x–xi.

[e106][s130]

V SÄKEISTÖ

FOHAT, SEITSENÄISTEN HIERARKIOIDEN LAPSI

Kommentaari

1. ALKUPERÄISET SEITSEMÄN, VIISAUDEN LOHIKÄÄRMEEN SEITSEMÄN ENSIMMÄISTÄ HENKÄYSTÄ AIKAANSAAVAT VUOROSTAAN PYHISTÄ PYÖRIVISTÄ HENKÄYKSISTÄÄN TULISEN PYÖRRETUULEN.

Tämä on kenties kaikista säkeistöistä vaikein selittää. Sen kielen käsittää ainoastaan se, joka on perehtynyt kunnolla itämaiseen allegoriaan ja sen tarkoituksellisen hämääjän fraseologiaan. Varmaan tullaan kysymään: uskovatko okkultistit, että kaikki nämä rakentajat, lipikat ja valon pojat ovat olentoja, vai ovatko ne pelkkää mielikuvitusta? Tähän kysymykseen on vastaus yhtä selvä: ”Vaikka otetaankin oikein huomioon, että voimia esitetään kuvaannollisesti personoituina, meidän täytyy tunnustaa näiden olentojen olemassaolo, jollemme tahdo kieltää, että fyysisen ihmiskunnan sisällä on henkinen ihmiskunta. Sillä näiden valon poikien joukot ja TUNTEMATTOMAN KAIKKEUDEN ensimmäisen ilmenneen säteen järjestä syntyneet pojat ovat henkisen ihmisen todellinen juuri.” Jollemme tahdo uskoa sitä epäfilosofista oppia, että erityinen sielu luodaan kunkin ihmisen syntymässä – että niitä karttuu varastoon päivittäin ”Adamin” päivistä asti –, meidän on hyväksyttävä okkulttiset opit. Tämä tulee edempänä selvitettäväksi. Katsokaamme nyt, mikä on tämän salaperäisen säkeistön merkitys.

Salainen oppi sanoo, että tullakseen jumalalliseksi, täysin tietoiseksi jumalaksi – niin, korkeimmaksikin – täytyy henkisten alkuaikaisten INTELLIGENSSIEN käydä ihmisasteen kautta. Ja kun me sanomme ”ihmis-”, tämä ei tarkoita ainoastaan meidän maanpäällistä ihmiskuntaamme vaan missä tahansa maailmassa asuvia kuolevaisia, ts. niitä intelligenssejä, jotka ovat saavuttaneet vaadittavan tasapainotilan aineen ja hengen välillä, niin kuin *me* nyt olemme saavuttaneet sen jälkeen kun olemme ohittaneet neljännen kierroksen neljännen kantarodun. Jokaisen olennon täytyy oman kokemuksensa avulla voittaa itselleen oikeus tulla jumalalliseksi. Suuri saksalainen ajattelija Hegel on varmaan tuntenut tai intuitiivisesti tajunnut tämän totuuden, kun hän sanoi, että tiedoton kehitti maailman ainoastaan ”siinä toivossa, että se saavuttaisi selvän tietoisuuden”, toisin sanoen tullakseen IHMISEKSI. Tämä on näet myös sen *purânoissa* usein toistuvan lauseen, että [e107] Brahmâ alituisesti ”yllyttää halu luoda”, salainen merkitys. Tämä selittää myös tuon salaperäisen kabbalistisen lauseen: ”Henkäys tulee kiveksi, kivi kasviksi, kasvi eläimeksi, eläin ihmiseksi, ihminen hengeksi ja henki jumalaksi.” Järjestä syntyneet pojat, rishit, rakentajat jne. olivat kaikki ihmisiä – minkä muotoisia tahansa – muissa maailmoissa ja edellisissä manvantaroissa.

Tämä aihe on hyvin mystinen, ja siksi sitä on vaikea selittää kaikissa [s131] yksityiskohdissaan ja kaikessa laajuudessaan, sillä tähän sisältyy koko kehitysluomisen mysteeri. Yksi tai kaksi säettä säkeistössämme tuo elävästi mieleen samanlaisia lauseita kabbalasta ja kuningaspsalmistan¹ fraseologiasta. Puhuessaan Jumalasta molemmat sanovat hänen tekevän tuulen sanansaattajakseen ja liekit palvelijoihseen. Mutta esoteerisessa opissa käytetään näitä sanoja kuvaannollisesti. ”Tulinen pyörretuuli” on se valkohehkuinen kosminen pöly, joka seuraa magneettisesti – niin kuin rautajauhe seuraa magneettia – ”luovien voimien” ohjaavaa ajatusta. Kuitenkin tämä kosminen pöly on myös jotakin muuta, sillä jokaisessa universumin atomissa on mahdollisuus tietoisuuteen, ja atomi on, niin kuin Leibnitzin monadi, itsessään ja itsekseen universumi. *Se on atomi ja enkeli.*

Tässä yhteydessä huomattakoon, että yksi nykyisen kehitysoopin neroista, A. R. Wallace, puhuessaan ”luonnonvalinnan” riittämättömyydestä ainoana tekijänä fyysisen ihmisen kehityksessä myöntää suorastaan koko sen asian, jota tässä on pohdittu. Hän arvelee, että ihmisen kehitystä johtivat ja auttoivat korkeammat intelligenssit, joiden välitystyö on välttämätön tekijä luonnon järjestelmässä. Mutta kun kerran näiden intelligenssien työskentely tunnustetaan yhdellä taholla, on vain luonnollinen johtopäätös ulottaa se vielä kauemmaksi. Ei voi vetää mitään jyrkkää, erottavaa rajaa.

V SÄKEISTÖ - jatkuu

2. HE TEKEVÄT HÄNESTÄ TAHTONSA LÄHETTILÄÄN (a). DGYUSTA TULEE FOHAT; JUMALALLISTEN POIKIEN NOPEA POIKA, JONKA POIKIA LIPIKAT² OVAT, JUOKSEE YMPÄRI ASIOILLA. FOHAT ON RATSU JA [e108] AJATUS ON RATSASTAJA (*ts. hän on ohjaavan ajatuksen vaikutuksen alainen*). HÄN LIIKKUU KUIN SALAMA LÄPI TULISTEN PILVIEN (*kosmisten sumujen*) (b); OTTAA KOLME JA VIISI JA SEITSEMÄN HARPPAUSTA LÄPI SEITSEMÄN YLHÄÄLLÄ OLEVAN ALUEEN JA SEITSEMÄN ALHAALLA OLEVAN (*tulevan maailman*). HÄN KOROTTAÄ ÄÄNENSÄ JA KUTSUU LUKEMATTOMAT KIPINÄT (*atomit*) JA YHDISTÄÄ NE (c).

(a) Tämä esittää, kuinka ”alkuperäiset seitsemän” käyttävät *vâhananaan* (välineenä eli sinä ilmenneenä kohteena, joka tulee sitä johtavan voiman symboliksi) [s132] fohatia, jota siitä syystä kutsutaan ”heidän tahtonsa sanansaattajaksi” – ”tuliseksi pyörretuuleksi”.

Dgyu tulee fohatiksi – sen näyttää itse ilmaisu. *Dgyu* on ainoa todellinen (maaginen) tieto eli salainen viisus, joka käsitellen ikuisia totuuksia ja alkuperäisiä syitä tulee oikeaan suuntaan käytettynä miltei kaikkivoivaksi. Sen

¹ *Psalmien kirja 104:4:*

² Eroa rakentajien, planeettahenkien ja lipikoiden välillä ei saa kadottaa näkyvistä. (Ks. 5. säkeistön 5. ja 6. säkeen kommentaaria.)

vastakohta on *Dgyu-mi*, se, mikä käsittelee ainoastaan illuusioita ja petollisia ulkomuotoja, kuten nykyaikaisessa esoteerisessä tieteessä tehdään. Tässä *Dgyu* ilmaisee dhyâni-buddhojen yhteisviisautta.

(b) Koska lukija ei luultavasti ole tutustunut dhyâni-buddhoihin, on hyvä heti aluksi sanoa, että *orientalistien mukaan* on olemassa viisi dhyânia, jotka ovat taivaallisia buddhoja ja joiden ilmennyksiä muodon ja aineen maailmassa ovat inhimilliset buddhat. Mutta esoteerisesti dhyâni-buddhoja on seitsemän, joista vasta viisi on jo ilmennyt ja kaksi on tulossa kuudennessa ja seitsemännessä kantarodussa.¹ Ne ovat niin sanoaksemme täällä maan päällä esiintyvien buddhojen prototyyppejä. Kullakin maallisella buddhalla on erityinen jumalallinen prototyypinsä. Niinpä esim. Amitâbha on Gautama Shâkyamunin dhyâni-buddha ja ilmenee hänen kauttaan aina kun tämä suuri sielu ruumiillistuu maan päälle, niin kuin hän teki Tsong-kha-pana.² Seitsemän dhyâni-buddhan synteesinä, Avalokiteshvara oli ensimmäinen buddha (logos), ja Amitâbha on Gautaman sisäinen ”jumala”, jota Kiinassa kutsutaan Amita(-buddha)ksi. Dhyâni-buddhat ovat, niin kuin prof. Rhys Davids [e109] aivan oikein sanoo, jokaisen maallisen kuolevaisen buddhan (vapautuneiden manushi-buddhojen, jotka on määrätty ohjaamaan maapalloa tässä kierroksessa) ”loistavia vastineita mystisessä maailmassa, vapaita tämän aineellisen elämän alentavista olosuhteista”. He ovat ”kontemplaatiobuddhoja” ja ovat kaikki aupapâduka (ilman vanhempia), ts. itsesyntyisiä jumalallisesta olemuksesta. Eksoteerinen oppi sanoo, että jokaisella dhyâni-buddhalla on yhtäläisesti kyky luoda itsestään taivaallinen poika – dhyâni-bodhisattva – jonka on mânushi- (inhimillisen) buddhan kuoltua jatkettava tämän työtä. Tämä perustuu siihen tosiseikkaan, että se, jota ”Buddhan henki” varjostaa, läpikäy korkeimman vihkimyksen ja tulee todelliseksi bodhisattvaksi, jonka korkea vihkiäjä nimittää sellaiseksi. (Orientalistit luulevat Buddhan hengen luoneen viisi dhyâni-buddhaa!)

(c) Fohat on yksi tärkeimpiä jollei tärkein tekijä esoteerisessä kosmogoniassa, ja sitä on kuvattava perusteellisesti. Kuten vanhassa kreikkalaisessa [s133] kosmogoniassa, joka erosi suuresti myöhemmästä mytologiasta, Eros on kolmas persoona alkuperäisessä kolminaisuudessa – Khaos, Gaia, Eros – joka vastaa kabbalistista kolminaisuutta Ain Suf (sillä Khaos on AVARUUS, χαίω, ”tyhjyys”) eli rajaton KAIKKEUS, shekhinah ja Ikiaikainen eli Pyhä Henki – niin myös fohat on eri asia ilmenemättömässä universumissa ja kosmisessa eli ilmiömaailmassa. Jälkimmäisessä hän on se salaperäinen sähköinen elonvoima, joka luovan logoksen tahdosta yhdistää ja tuo yhteen kaikki muodot, antaen niille ensimmäisen liikkeen, joka aikanaan tulee laiksi. Mutta ilmenemättömässä universumissa fohat ei ole tätä, enempää kuin Eros on tuo myöhempi loistavasiipinen Cupido eli RAKKAUS.

¹ Ks. A. P. Sinnettin *Esoteric Buddhism*, 5. engl. korjattu painos, 1885, s. 171–173. [Amerikan-editio v. 1912, s. 214–217.]

² Ensimmäinen ja suurin [tiibetiläinen] uudistaja, joka perusti ”keltamyssyt”, gelugpat. Hän syntyi v. 1355 jaa. Amdossa ja oli *Amitâbhan* avatâra. Amitâbha on Gautama Buddhan taivaallinen nimi.

Fohatilla ei ole vielä mitään tekemistä kosmoksen kanssa, koska kosmos ei ole syntynyt ja jumalat lepäävät vielä ”isä-äidin” helmassa. Fohat on abstrakti filosofinen aate. Se ei luo vielä mitään itsestään. Se on vain se potentiaalinen luova voima, jonka toiminnasta kaikkien tulevien ilmiöiden NOUMENON niin sanoaksemme jakautuu yhdistyäkseen jälleen mystisessä yliaistillisessa toiminnassa ja lähettääkseen ulos luovan säteen. Kun ”jumalallinen poika” murtautuu esiin, fohatista tulee liikkeelle paneva voima, aktiivinen voima, joka saa YHDEN tulemaan KAHDEKSI ja KOLMEKSI – ilmennyksen kosmisella tasolla. Kolminkertainen ykseys erilaistuu moneksi, ja sitten fohat muuttuu voimaksi, joka tuo yhteen elementtien atomit ja saa ne kerääntymään ja yhdistymään.

Me löydämme kaiun tästä alkuaikaisesta opetuksesta [e110] kreikkalaisesta mytologiasta. Erebos ja Nyks syntyvät Khaoksesta ja Eroksen toimesta synnyttävät vuorostaan Aitherin ja Hemeran, ylempien piirien valon ja alempien eli maallisten piirien valon. Pimeys synnyttää valon. Ks. *purânoista* Brahmân ”tahtoa” eli halua luomiseen ja foinikialaisesta Sankhuniatonin kosmogoniasta sitä oppia, että halu, πῶθος, on luomisen periaate.

Fohat on läheisessä yhteydessä ”YHTEEN ELÄMÄÄN”. Tuntemattomasta yhdestä, äärettömästä KOKONAISUUDESTA, emanoituu ilmennyt YKSI eli aikakautinen manvantarinen jumaluus. Tämä on maailmanjärki, joka alkulähteestään eronneena on länsimaisten kabbalistien demiurgos eli luova logos ja hindulaisen uskonnon nelikasvoinen Brahmâ. Kokonaisuutena katsottuna se eksoteerisen opin mukaan edustaa ilmenneen jumalallisen ajatuksen kannalta korkeampien luovien dhyâni-chohanien joukkoja. Samanaikaisesti kuin maailmanjärki kehittyy, âdibudhan – ainoan korkeimman ja ikuisen – salattu viisauts ilmenee Avalokiteshvarana (ilmenneenä Îshvarana), joka on egyptiläisten Osiris, zoroasterilaisten Ahura Mazda, hermeettisen filosofian taivaallinen ihminen, [s134] platonikkojen logos ja vedantalaisten âtman.¹ Ilmenneen viisauden eli mahatin toimesta – jota mahatia edustavat nämä lukemattomat henkiset voimakkeudet kosmoksessa – tulee maailmanjärjen heijastus objektiivisesti buddhalaisen esoteerisen filosofian fohatiksi. Tämä maailmanjärki on kosminen ideointi ja sellaista ideointia seuraava älyllinen voima. Fohat, juosten pitkin ÂKÂSHAN seitsemää periaatetta, vaikuttaa ilmenneeseen substanssiin eli ainoaan elementtiin, jota on edellä selitetty, ja erilaistamalla siitä eri voimakkeuksiksi se panee liikkeelle kosmisen evoluution. Tämä kehitys totellen maailmanjärjen ideointia saattaa olemassaoloon kaikki eri olemistilat ilmenneessä aurinkokunnassa.

Aurinkokunta, jonka nämä vaikutukset ovat herättäneet olemassaoloon, on muodostunut seitsemästä periaateesta, niin kuin kaikki muu näiden keskusten piirissä. Sellainen on Himalajan takainen esoteerinen oppi. Mutta jokaisella filosofialla on kuitenkin oma tapansa jaotella näitä periaatteita.

¹ T. Subba Row näkyy samastavan hänet logokseen ja kutsuvan häntä logokseksi. (Ks. hänen *Bhagavadgîtân* luontojaan *The Theosophistissa*, vol. VIII, 1887; yksityiskohtaisemmin helmikuu 1887, s. 303.)

[e111] Fohat on siis personoitu sähköinen elonvoima, kaikkien kosmisten voimien transsendenttinen sitova ykseys sekä näkymättömillä että ilmenneillä tasoilla, ja toiminnaltaan se – äärettömässä mittakaavassa – muistuttaa TAHDON luomaa elävää voimaa niissä ilmiöissä, joissa näennäisesti subjektiivinen vaikuttaa näennäisesti objektiiviseen ja sysää sen toimintaan. Mutta fohat ei ole ainoastaan tuon voiman elävä symboli ja säiliö vaan okkultistien kannalta katsottuna entiteetti. Ne voimat, joihin se vaikuttaa, ovat kosmisia, inhimillisiä ja maallisia ja ovat toiminnassa kullakin näistä tasoista. Maallisella tasolla sen vaikutus tuntuu siinä magneettisessa ja toimivassa voimassa, jonka magnetisoijan voimakas tahto synnyttää. Kosmisella tasolla se on läsnä siinä rakentavassa voimassa, joka kappaleiden muodostamisessa – planeettajärjestelmästä kiiltomatoon ja yksinkertaiseen päivänkakkaraan – toteuttaa luonnon järjessä eli jumalallisessa ajatuksessa olevan suunnitelman kunkin erikoisen kappaleen kehityksen ja kasvun suhteen. Se on metafyyysisesti jumalien objektivoitunut ajatus, alemmalla asteella ”lihaksi tullut Sana” ja kosmisen ja inhimillisen ideoinnin lähettäjä: universaalissa elämässä vaikuttava voima. Toisarvoiselta olemuspuoleltaan fohat on aurinkoenergia, sähköinen elinvoima,¹ säilyttävä neljäs periaate, [e112] luonnon eläimellinen sielu, niin sanoaksemme, eli sähkö. Intiassa fohat on yhteydessä Vishnun ja Sûryan kanssa (ensimmäisen) jumalan varhaisahmona, sillä *Rigvedassa* Vishnu ei ole mikään korkea jumala. Vishnu johtuu juuresta *vish*, ”läpäistä”, ja fohatia kutsutaan ”läpäisijäksi” ja tekijäksi, koska se muodostelee atomeja karkeista aineksista.² *Rigvedan* pyhissä teksteissä Vishnu on myös

¹ Vuonna 1882 Teosofisen Seuran puheenjohtaja, eversti Olcott sai kuulla kunniansa, kun hän eräissä luennossaan väitti, että sähkö on ainetta. Ja kuitenkin se on okkultismin opetus. ”Voima” tai ”energia” saattaisivat olla parempia nimiä sille, niin kauan kuin eurooppalainen tiede tuntee niin vähän sen todellista luontoa, mutta ainetta se on, samoin kuin eetteri on ainetta, koska se on atomista, vaikka se kyllä on monta astetta kauempaa eetteriä. On naurettavaa väittää, ettei mitään voisi kutsua aineeksi, jolle tiede voi sitä punnita. Sähkö on ”aineetonta” siinä merkityksessä, että sen molekyylit eivät ole havaittavissa ja kokeiltavissa, mutta se voi olla – ja okkultismi sanoo sen todella olevan – atomista; sen tähden se on ainetta. Mutta vaikka pidettäisiinkin epätieteellisenä puhua sähköstä aineen nimellä, niin koska tiede kutsuu sähköä energian lähteeksi, yksinkertaisesti energiaksi sekä voimaksi – missä on se voima tai energia, jota voitaisiin ajatella ajattelematta ainetta? Maxwell, matemaatikko ja yksi suurimpia auktoriteetteja sähkön ja sähköilmiöiden alalla, sanoi jo vuosia sitten, että sähkö on ainetta eikä vain liikettä. ”Jos me hyväksymme sen oletuksen, että alkuaineet ovat atomeista kokoonpantuja, emme voi olla tekemättä sitä johtopäätöstä, että sähkökin, sekä positiivinen että negatiivinen, jakautuu määrättyihin perusosiin, jotka käyttäytyvät kuten sähköatomit.” (Helmholtz, *Faraday Lecture*, 1 881, lainaus Crookesin British Associationin kemian osaston avajaispuheesta Birminghamissa 1886.) Mutta me menemme vieläkin pidemmälle ja väitämme, ettei sähkö ole ainoastaan substanssia vaan että se on emanaatio entiteetistä, joka ei ole jumala eikä pahalainen vaan yksi niistä lukemattomista olennoista, jotka johtavat ja hallitsevat meidän maailmaamme KARMAN ikuisen lain mukaan.

² On hyvin tunnettua, että hiekka asetettuna värähtelevälle metallilevylle asettuu erilaisten säännöllisten kuvioiden muotoon. Voiko tiede antaa *täydellistä* selvitystä tähän tosiasiaan?

”ilmennys aurinkoenergiasta, ja häntä kuvataan harppaamassa universumin seitsemän alueen läpi kolmella askeleella”, joten vedalaisella jumalalla on hyvin vähän yhteyttä myöhempien aikojen Vishnun kanssa. Sen vuoksi nämä kaksi merkitsevät samaa tässä erikoispiirteessään, ja toinen on jäljennös toisesta.

Kolme ja seitsemän ”harppausta” koskee seitsemää ihmisten asumaa piiriä esoteerisen opin mukaan, samoin kuin maapallon seitsemää piiriä. Orientalisteiksi tekeytyvien lukuisista vastaväitteistä huolimatta viitataan eksoteerisissa hindulaisissa kirjoissa selvästi meidän planeettaketjumme seitsemään maailmaan eli piiriin. Mutta kuinka merkittävästi nämä luvut suhtautuvat muiden kosmogonioiden vastaaviin lukuihin ja niiden symboleihin, se selviää vasta niille tutkijoille, jotka vertailevat toisiinsa vanhoja uskontoja.

Rigvedassa ”Vishnun kolme askelta” ”universumin seitsemän piirin kautta” ovat kommentaattorit selittäneet eri tavalla. Heidän mukaansa askeleet tarkoittavat kosmisesti tulta, salamaa ja aurinkoa, ja [s136] ne on otettu maan päällä, ilmakehässä ja taivaalla. Ne ovat myös kääpiön (Vishnun inkarnaation) ”kolme askelta”, vaikka filosofisemmin – ja astronomisesti katsoen sängen oikein – Aurnavābha selittää niiden tarkoittavan auringon eri asentoja, nousua, keskipäivää ja laskua. Esoteerinen filosofia yksin selittää sen täysin selkeästi, ja myös *Zohar* on esittänyt sen hyvin filosofisesti ja käsitettävästi. Siinä näet sanotaan selvästi, että alussa elohimejä (Alhim) kutsuttiin nimellä Ehad, ”yksi” eli ”jumaluus on yksi monessa”, joka on hyvin yksinkertainen aate panteistiselle käsitykselle (tietysti filosofisessa merkityksessä). Sitten tuli muutos: ”Jehova on Elohim”, ja siten moninaisuus tehtiin yhdeksi ja otettiin ensimmäinen askel yksijumalaisuutta kohti. Nyt kysymykseen ”kuinka Jehovasta on tullut Elohim” kuuluu vastaus: ”kolmella askeleella” alhaalta. [e113] Merkitys on selvä.¹ Askeleet ovat symboleja ja kuvaavat yhdessä korrelatiivisesti henkeä, sielua ja ruumista (IHMISTÄ); ympyrää, joka on muuttunut hengeksi, maailman sielua ja sen ruumista (eli maapalloa). Astuen ulos äärettömyyden kehästä, jota kukaan ihminen ei käsitä, Ain Sufista (joka on kabbalistinen synonyymi Parabrahmanille, mazdalaisten Zervana Akaranalle tai mille tahansa muulle ”TUNTEMATTOMALLE”) tulee ”yksi” –

¹ Numerot 3, 5 ja 7 ovat huomattavia teoreettisessa vapaamuurariudessa, niin kuin *Hunnuttomassa Isiksessä* osoitettiin. Muuan vapaamuurari kirjoittaa: ”Siinä 3, 5 ja 7 askelta esittävät kehäkäyntiä. Kolme pintaa 3 x 3, 5 x 3 ja 7 x 3 jne. Joskus se esiintyy tässä muodossa: $753:2 = 376,5$ ja $7635:2 = 3817,5$ ja osamäärä 20612:6561 kyynärämittana antaa suuren pyramidin mitat.” Kolme, viisi ja seitsemän ovat mystisiä lukuja, ja viimeistä ja ensimmäistä kunnioittavat yhtä paljon vapaamuurarit kuin parsilaiset – sillä kaikkialla on kolmio ollut jumaluuden symboli. (Ks. G. Oliver, *Royal Masonic Cyclopaedia* ja *The Pythagorean Triangle*.) Aivan luonnollisena asiana teologian tohtorit (Cassel esim.) esittävät, että *Zohar* selittää ja kannattaa kristillistä kolminaisuutta (!). Viimeksi mainitun alkuperä on kuitenkin muinaisen okkultismin ja pakanallisen symboliikan \triangle ssa. Kolme askelta koskee metafysisesti hengen laskeutumista aineeseen, logoksen lankeamista säteenä ihmisen henkeen, sitten sieluun ja lopuksi hänen fyysiseen muotoonsa, jossa siitä tulee ELÄMÄ.

EHAD, EKA, AHU. Sitten hän (eli se) muuttuu kehityksen avulla ”yhdeksi monessa, dhyâni-buddhoiksi eli elohimeiksi eli amshaspendeiksi, kun hänen kolmas askeleensa on otettu lihan eli ”ihmisen” synnytykseen. Ja oltuaan ihminen eli Jah Hovah, ”miehis-naisellinen”, tulee *sisäisestä* jumalallisesta olennosta metafyyisellä tasolla uudelleen elohimejä.

Kabbalistinen käsitys on sama kuin muinaisajan esoterismin. Tämä esoterismi on kaikkien kansojen yhteisomaisuutta eikä kuulu arjalaiselle viidennelle Rodulle tai millekään sen lukuisista alaroduista. Sitä eivät voi vaatia yksinomaan itselleen ns. turaanilaiset eivätkä egyptiläiset, kiinalaiset, kaldealaiset tai mikään viidennen kantarodun seitsemästä alarodusta, vaan se kuuluu todella kolmanteen ja neljanteen kantaroduun, joiden jälkeläisiä me tapaamme viidennen Rodun siemenessä, varhaisarjalaisissa. Ympyrä oli kaikilla kansoilla tuntemattoman, ”rajattoman avaruuden” symboli – aina läsnä olevan abstraktion, tutkimattoman jumaluuden, abstrakti puku. Se edustaa rajatonta aikaa ikuisuudessa. Zervana Akarana on myös ”tuntemattoman ajan rajaton ympyrä”, josta lähtee loistava valo – universaali AURINKO eli Ormazd.¹ Viimeksi mainittu [e114] on sama kuin Kronos aiolilaisessa muodossaan, ts. ympyrän muodossa. Sillä ympyrä on Sar ja Saros eli sykli. Tämä oli se babylonialainen jumala, jonka ympyränmuotoinen taivaanranta oli näkymättömän näkyvä symboli, kun taas aurinko oli se YKSI ainoa ympyrä, josta kosmiset taivaankappaleet ovat lähteneet ja jota pidettiin niiden johtajana. Zervana on Vishnun chakra eli ympyrä, salaperäinen vertauskuva, joka erään mystikon määritelmän mukaan on ”senkaltainen käyrä viiva, että jos siitä otetaan kuinka pieni osa tahansa ja tätä jatketaan kaarella jompaankumpaan suuntaan, se yhtyy viimein itseensä ja muodostaa saman käyrän viivan – nim. sen, jota kutsumme ympyräksi”. Parempaa määritelmää ei voisi antaa jumaluuden luonnollisesta symbolista ja sen ilmeisestä luonnosta, jonka kehä on kaikkialla (rajaton) ja sen tähden sen keskipiste on myös kaikkialla, toisin sanoen jokaisessa universumin kohdassa. Siten näkymätön jumaluus on myös dhyâni-chonanit eli rishit, alkuperäiset seitsemän, ja yhdeksän ulkopuolella, ja kymmenen, sisältäen synteettisen ykkösensä, josta SE astuu ihmiseen.

Palataksemme IV säikeistön 4. kommentaariin lukija ymmärtää nyt, miksi Himalajan takaisen chakran sisälle on piirretty \triangle | \square | \star (kolmio, ensimmäinen viiva, kuutio,² toinen viiva ja viisikulmio, jonka keskellä on piste, joko näin \star tai jossain muussa muodossa). Hän ymmärtäkää myös, miksi kabbalistinen ympyrä, kun sanan אלהים (Alhim eli Elohim) kirjaimet luetaan numeroarvonsa mukaan, paljastaa kuuluisan luvun 13514 eli anagrammisesti 31415 – astronomisen $\pi:n$ (piin), joka on nimien dhyâni-buddhat, geberit, gibborimit, kabiirit ja elohimit salainen merkitys. Ne kaikki merkitsevät suuria ihmisiä, titaaneja, taivaallisia ihmisiä ja maan päällä jättiläisiä.

[s138] Seitsemän oli kaikilla kansoilla pyhä luku, mutta ketkään muut kuin

¹ Ormazd on logos, ”esikoinen” ja aurinko.

² [Tai *neliö*.]

heprealaiset eivät käyttäneet sitä fysiologisesti materialistisemmin. Heille 7 oli ennen kaikkea synnyttävä luku ja 9 miehinen kausatiivinen luku, joka muodosti, niin kuin kabbalistit näyttävät, sanan 90 70, ile, ν $\nu\bar{e}ts$ – ”Edenin yrttitarhan puu”,¹ neljännen Rodun kaksinkertainen hermafrodiittinen sauva. Sitä vastoin hindulaisille ja yleensä arjalaisille sen merkitys oli moninkertainen ja se koski miltei yksinään puhtaita metafysisiä [e115] ja astronomisia totuuksia.² Heidän rishinsä ja jumalansa, demoninsa ja sankarinsa ovat merkitykseltään historiallisia ja eettisiä eivätkä arjalaiset koskaan perustaneet uskontoaan pelkästään fysiologisiin

¹ Tämä oli ”Pyhien pyhän” symboli, sukupuolisen erottautumisen 3 ja 4. Miltei jokainen heprean 22 kirjaimesta on pelkästään fallinen symboli. Noista kahdesta kirjaimesta – kuten edellä esitettiin – toinen, *ajin*, on *negatiivinen* naisellinen kirjain, symbolisesti silmä, toinen on miehinen kirjain *tsadi*, kalakoukku tai nuoli.

² Muuan kabbalisti, joka vielä julkaisemattomassa teoksessa vertaa kabbalaa ja *Zoharia* arjalaiseen esoterismiin, kertoo meille että: ”Heprealaisten selvät, lyhyet, pontevat ja tarkat esitystavat ovat mittaamattoman paljon edellä hindulaisten kangertelevia laverteluja, aivan niin kuin psalmista vertauskuvallisesti sanoo: ’Minun suuni puhuu kielelläni, en tunne sinun lukujaasi’ (71:15)... Hindulainen glyfi näyttää riittämättömyydessään, ottamalla runsaasti itseensä aineksia ulkoapäin, että sillä on samanlainen lainattu höyhenpuku kuin oli kreikkalaisilla (valehtelevilla kreikkalaisilla) ja kuin on vapaamuurareilla. Mutta heprean kielen karkea yksitavuinen (ja näennäinen) köyhyys osoittaa sen tulleen paljon kaukaisemmasta muinaisuudesta kuin mikään näistä ja olleen niiden lähde [! ?] tai ainakin lähempänä vanhaa alkuperäistä lähdettä kuin mikään niistä.”

Tämä on kokonaan väärin. Meidän oppinut veljemme ja kirjoittajamme arvostelee nähtävästi hindulaisia uskonjärjestelmiä heidän *shastrojensa* ja *puränoittensa* mukaan, luultavasti juuri viimeksi mainittujen ja niiden uudenaikaisten käännösten mukaan, jotka orientalistit ovat pilanneet tunnistamattomiksi. Mutta meidän on katsottava heidän filosofisia järjestelmiään, heidän esoteerisia oppejaan, jos tahdomme löytää vertailukohtia. Epäilemättä *Mooseksen kirjojen*, vieläpä *Uuden testamentin* symboliikka johtuu samasta lähteestä. Mutta varmastikaan Kheopsin pyramidi, jonka kaikki mitat prof. Piazza Smyth on löytänyt toistettuina Salomonin oletetussa ja myyttisessä temppelissä, ei ole myöhemmältä ajalta kuin *Mooseksen kirjat*? Sen tähden jos on olemassa niin suuri yhtäläisyys kuin väitetään, se täytyy johtua siitä, että juutalaiset ovat orjallisesti kopioineet eivätkä egyptiläiset. Juutalaisten kirjoitusmerkit tai edes heidän kielensä heprea eivät ole alkuperäisiä. Ne on lainattu egyptiläisiltä, joilta Mooses sai viisautensa; koptilaisilta, vanhojen foinikialaisten todennäköisiltä sukulaisilta jollei vanhemmilta, ja hyksoilta, heidän (otaksutuilta) esi-isiltään, niin kuin Josefus osoittaa (*Contra Apionem*, 1, 25). Niin kyllä, mutta keitä olivat paimentolaiset hyksot? Ja keitä egyptiläiset? Historia ei tiedä mitään tästä asiasta vaan on täynnä pohdiskeluja ja teorioita, joita kukin historioitsija on ottanut oman tajuntansa syvyyksistä. (Ks. *Hunnuton Isis*, teologia osa 2, s. 34–41.) ”Khamismi” [eli vanha koptin kieli], sanoo Bunsen [*Egypt’s Place jne.*, IV, s. 142], ”on kotoisin Länsi-Aasiasta ja sisältää muutamia jälkiä seemiläisistä kielistä todistaen siten, että arjalainen ja seemiläinen rotu ovat alkuaan olleet yhtä”, ja hän sijoittaa suuret egyptiläiset tapaukset vuoteen 9000 eaa. Asia on niin, että muinaisessa esoterismissa ja arjalaisessa ajattelussa me tapaamme suurenmoisen filosofian, mutta heprealaisissa kirjoissa me tapaamme vain mitä hämmästyttävintä kekseliäisyyttä etsittäessä ylistystä falliselle palvonnalle ja seksuaaliselle teogoniale.

symboleihin niin kuin vanhat juutalaiset tekivät. Tämä voidaan nähdä jo hindulaisten julkisista kirjoituksista. Että niiden kertomukset ovat verhottuja, näkyy siitä, että ne ovat ristiriidassa keskenään ja että miltei jokaisessa *purânassa* ja eepissä runossa esiintyy eri tulkinta. Mutta esoteerisesti luettuina ne kaikki ilmaisevat saman merkityksen. Niinpä yksi kertomus luettelee seitsemän maailmaa jättäen pois alemmat maailmat, joita on myös seitsemän. Näillä neljällätoista ylemmällä ja alemmalla maailmalla ei ole [e116] mitään tekemistä seitsenkertaisen ketjun jaotuksen kanssa vaan ne kuuluvat puhtaasti eteerisiin näkymättömiin maailmoihin. Niitä tarkastellaan edempänä. Tässä kohtaa riittääköön, kun sanomme, että niihin viitataan tahallaan siten kuin ne kuuluisivat ketjuun. ”Toinen luokitus kutsuu seitsemää maailmaa nimillä maa, taivaanlaki, taivas, keskimäinen piiri, syntymän paikka, onnellisten asuinsija ja totuuden olinpaikka. Siinä asetetaan Brahmân pojat kuudenteen osastoon ja sanotaan, että viides, janar-loka, on se, mihin eläimet, jotka ovat hävinneet suuressa palossa, syntyvät uudelleen.”¹ Todellista esoteerista opetusta tarjotaan seuraavissa luvuissa symboliikasta puhuttaessa. Se, joka on siihen valmis, voi käsittää salatun merkityksen.

V SÄKEISTÖ - jatkuu

3. HÄN ON NIIDEN OHJAAVA HENKI JA JOHTAJA. KUN HÄN ALKAA TYÖSKENNELLÄ, HÄN EROTTAA ALEMMAN VALTAKUNNAN KIPINÄT (*kivennäisatomit*), JOTKA LEIJAILEVAT JA ILOSTA VÄREILEVÄT LOISTAVISSA ASUNNOISSAAN (*kaasumaisissa pilvissä*), JA MUODOSTAA NIISTÄ PYÖRIEN IDUT. HÄN SIOITTAAN NE AVARUUDEN KUUTEEN SUUNTAAN JA YHDEN KESKELLE – KESKUSPYÖRÄN.

Pyörät, kuten jo selitettiin, ovat voimakkeuksia, joiden ympärillä alkuperäinen kosminen aine laajenee ja kulkien läpi kaikki kuusi lujittumisen astetta tulee pallomaiseksi ja lopulta muuttuu palloiksi eli sfääreiksi. Yksi esoteerisen maailmansynnyn perusopeista on se, että elämäkalpojen (eli aionien) aikana LIIKE, joka levon aikakausina ”sykkii ja värähtelee jokaisessa nukkuvassa atomissa”² (Dzyanin kommentaari) saa yhä kasvavan [e117] taipumuksen pyöriivään liikkeeseen, kosmoksen ensimmäisestä heräämisestä uuteen ”päivään”

¹ J. Dowson, *Hindu Classical Dictionary*, hakusana Loka.

² Kirjoittajan tavoin voidaan kysyä: ”Kuka voi vakuuttaa tuon liikkeen muuttumisesta, koska koko luonto on silloin palautunut alkuperäiseen olemukseensa, eikä sitä voi olla kukaan näkemässä – ei edes jokin dhyâni-chohaneista, jotka kaikki ovat nirvânassa?” Vastaus on: ”Kaikkea luonnossa on tarkasteltava analogian mukaan. Vaikka korkeimmat jumaluudetkaan (päähenkilöt eli dhyâni-chohanit) eivät kykene tunkeutumaan niihin salaisuuksiin, jotka ovat meidän planeettajärjestelmämme ja näkyvän kosmoksen tuolla puolen, kuitenkin menneinä aikoina oli suuria tietäjiä ja profeettoja, jotka kykenivät tajuamaan hengityksen ja liikkeen mysteerin retrospektiivisesti, kun maailmat olivat levossa ja aikakautiseen uneen vaipuneina.”

asti. ”Jumaluus tulee PYÖRRETUULEKSI.” Niitä kutsutaan myös nimellä *rotae* – taivaankappaleiden liikkuvat pyörät, jotka ovat osallisia maan luomisessa – kun niiden merkitys viittaa tähtiä ja planeettoja elähdyttävään periaatteeseen. Sillä kabbalassa ne esitetään nimellä *Aufanim*, sfäärien ja tähtien enkelit, joiden elähdyttäviä sieluja ne ovat.¹

Tämän alkuperäisen aineen pyörreliikkeen laki on yksi kaikkein vanhimpia käsitteitä kreikkalaisessa filosofiassa, jonka ensimmäiset historian tuntemat viisaat melkein kaikki olivat mysteereihin vihittyjä. Kreikkalaiset saivat tämän aatteen egyptiläisiltä ja egyptiläiset kaldealaisilta, jotka olivat olleet esoteerisen koulun braamiinien oppilaita. Leukippos ja Abderan Demokritos – maagien oppilas – opettivat, että nämä atomien ja piirien kierrosliike oli olemassa ikuisuudesta [s141] asti.² Hiketas, Herakleides Pontikos, Ekfantos, Pythagoras ja kaikki hänen oppilaansa opettivat, että maa pyörii ympäri. Intialainen *Âryabhata* sekä Aristarkhos, Seleukos ja Arkhimedes laskivat sen kierroksen yhtä tieteellisesti kuin astronomit nykyään. Luonnonpyörteiden teoria oli taas tuttu Anaksagoraalle, ja hän kannatti sitä n. 500 eaa. eli miltei 2000 vuotta ennen kuin sen ottivat esille Galileo, Descartes, Swedenborg ja lopuksi vähin muutoksin Sir W. Thomson.³ Kaikki tuollainen tieto, jos vain sille annetaan ansaittu tunnustus, on kaikkia ikivanhoista opeista, niin kuin tässä kirjassa yritetään selittää. Kuinka viimeisten vuosisatojen ihmiset ovat tulleet samoihin ajatuksiin ja johtopäätöksiin, joita opetettiin varmoina totuuksina temppelien kaikkein pyhimmän kätöksessä [e118] kymmeniätuhansia vuosia sitten, on kysymys, joka tulee erikseen käsiteltäväksi. Muutamat tulivat niihin fyysisen tieteen luonnollisen kehityksen ja itsenäisen havaintokykynsä avulla. Toiset – kuten Kopernikus, Swedenborg ja muutamat muut – huolimatta suuresta oppineisuudestaan saivat tietonsa ennemminkin intuitiivisesti kuin saamistaan aatteista, jotka tavalliseen tapaan olisivat kehittyneet tutkimuksen myötä.⁴ (Ks. ”Buddhan mysteeri”.)

¹ Ks. Knorr von Rosenroth, *Kabbala Denudata*, vol. I, osa 2, *Apparatus in Librum Sohar*. R. Moscheh Korduero: *Tractatus de Anima*, s. 113; *Zohar*, II, 43a (Amst.-editio).

² Oppia maan pyörimisestä akselinsa ympäri opetti pythagoralainen Hiketas, luultavasti jo niin varhain kuin 500 eaa. Sitä opetti myös hänen oppilaansa Ekfantos, ja Herakleides, eräs Platonin oppilas. Auringon liikkumattomuuden ja maan kiertoliikkeen osoitti samoslainen Aristarkhos jo 281 eaa. olevan olettamuksia, jotka sopivat yhteen havaittujen tosiasioiden kanssa. Heliosentristä teoriaa opetti myös noin 150 eaa. Seleukos Tigriksen varrella olevassa Seleukeiassa. [V. 500 eaa. sitä opetti Pythagoras. – H. P. B.] Sanotaan myös, että Arkhimedes, eräässä kirjassaan nimeltä *Psammites* [ὁ ψαμμίτης] teroitti aurinkokeskistä teoriaa. Maan pallomaisuutta opetti selvästi Aristoteles vedoten todisteeksi maan varjoon, joka näkyy kuussa pimennysten aikana. (Aristotle, *De Caelo*, II, 14.) Samaa aatetta puolustaa Plinius (*Naturalis historia*, II, lxxv). Nämä mielipiteet näyttävät kadonneen tiedosta yli tuhanneksi vuodeksi...” (Winchell, *World-Life*, IV, ”Pre-Kantian Speculations”, s. 551–552.)

³ Ks. hänen ”On Vortex Atoms”, *Philosophical Magazinessa*, XXXIV, heinäkuu 1867, s. 15–24.

⁴ Että Swedenborg, joka ei olisi mitenkään voinut tuntea buddhalaisuuden esoteerisia

”Kuudella avaruuden suunnalla” tarkoitetaan tässä ”kaksinkertaista kolmiota”, puhtaan hengen ja aineen, arûpan ja rûpan yhdistymistä ja sekoittumista toisiinsa, minkä vertauskuvana kolmiot ovat. Tämä kaksoiskolmio on Vishnun merkki, se on Salomonin sinetti ja bramiinien Shrî-yantra.

V SÄKEISTÖ - jatkuu

4. FOHAT VETÄÄ SPIRAALIVIIVOJA YHDISTÄMÄÄN KUUDENNEEN SEITSEMÄNTEEN – KRUUNUUN (a). VALON POIKIEN JOUKKO SEISOO KUSSAKIN KULMASSA, JA LIPIKAT OVAT KESKUSPYÖRÄSSÄ. HE (*lipikat*) SANOVAT: TÄMÄ ON HYVÄ (b). ENSIMMÄINEN JUMALALLINEN MAAILMA (c) ON VALMIS, ENSIMMÄINEN ON NYT TOINEN (*maailma*). SITTEN ”JUMALALLINEN ARÛPA” (*muotoa vailla oleva ajatusmaailma*) [e119] HEIJASTUU CHHÂYÂ-LOKAAN (*ensimmäisen muodon varjomaailmaan eli älymaailmaan*), AUPAPÂDUKAN ENSIMMÄISEEN PUKUUN.

(a) Tämä ”spiraaliviivojen” vetäminen koskee ihmisen samoin kuin koko luonnon kehittymistä, joka tapahtuu asteittain, niin kuin kaikki muukin luonnossa (kuten tullaan huomaamaan II osan luvussa ”Ihmisrotujen alkuperä”). Vaikka ihmisen kuudes prinssiippi (buddhi, jumalallinen sielu) on pelkkä henkäys meidän käsityksemme kannalta, se on kuitenkin jotakin aineellista verrattuna jumalalliseen ”henkeen” (âtmaniin), jonka kantaja ja käyttöväline se on. Fohatia ollen JUMALALLINEN RAKKAUS (*Eros*), vetovoiman ja sympatian sähkövoima, kuvataan allegorisesti niin, että se pyrkii yhdistämään puhtaan hengen, AINOASTA absoluuttisesta erottamattoman säteen, sielun kanssa. Nämä kaksi muodostavat ihmisessä MONADIN ja luonnossa ensimmäisen siteen aina ehdottoman ja

aatteita, tuli siitä huolimatta aivan lähelle okkultisia oppeja yleisissä käsityksissään, näkyy hänen tutkielmissaan pyörre teoriasta. A. Clissoldin käännöksessä, josta prof. Winchell (*World-Life*, s. 567) mainitsee otteen, löydämme seuraavan yhteenvedon: ”Ensimmäinen syy on ääretön eli rajaton. Tämä antaa olemassaolon ensimmäiselle rajalliselle eli rajoitetulle [logokselle ilmenneenä ja universonille]. Se, mikä saa aikaan rajan, vastaa liikettä [ks. I säkeistöä edellä]. Se raja, joka muodostuu, on piste, jonka olemus on liike. Mutta koska se on ilman osia, ei tämä olemus ole varsinaista liikettä vaan ainoastaan yritys siihen. [Meidän opeissamme se ei ole ”yritys” vaan muutos ilmenemättömän ikuisesta värähtelystä ilmenneen eli ilmiömaailman pyörreliikkeeseen.]... Tästä ensimmäisestä johtuu laajennus, avaruus, kuva ja peräkkäisyys eli aika. Kuten geometriassa piste synnyttää viivan, viiva pinnan ja pinta kappaleen, tässä pisteen yrityksellä on taipumusta viivoihin, pintoihin ja kappaleisiin. Toisin sanoen universoni on olemassa *in ovo* ensimmäisessä luonnollisessa pisteessä... Se liike, jota kohti tuolla yrityksellä on taipumusta, on ympyränmuotoinen, koska ympyrä on kaikista kuvioista täydellisin... ”Täydellisimmän kuvan liikkeestä... täytyy olla alituisesti ympyrän muotoinen, ts. liikkeen täytyy kulkea keskuksesta kehään ja kehästä keskukseen.” (Vrt. *Principia Rerum Naturalium*, Dresden & Leibzig, 1733–1734, vol. I, ii, s. 27 eteenpäin.) Tämä on okkultismia, puhdasta ja selkeää.

ilmenneen välillä. Lause ”Ensimmäinen on nyt toinen (maailma)” – nim. lipikoiden – tarkoittaa samaa.

(b) ”Sotajoukko”, joka on kussakin kulmassa, on enkeliolentojen (dhyâni-chohanien) joukko. Ne on määrätty ohjaamaan ja valvomaan kukin omaa piiriään manvantaran alusta sen loppuun asti. Ne ovat kristillisten kabbalistien ja alkemistien ”mystisiä vartijoita” ja kuuluvat sekä symbolisesti että kosmogonisesti [s143] universumin numerojärjestelmään. Niitä lukuja, joiden kanssa näillä taivaallisilla olennoilla on tekemistä, on sangen vaikea selittää, koska jokainen luku koskee useita eriaatteisia ryhmiä, riippuen siitä, mitä erityistä ”enkeliön” ryhmää se on aiottu edustamaan. Tässä on symboliikan tutkijoilla *solmu*, jonka kanssa monet oppineet ovat menelleet samoin kuin Aleksanteri Gordionin solmun kanssa, kun eivät ole kyenneet sitä aukaisemaan. Siitä on ollut suoranaisena seurauksena virheellisiä käsityksiä ja oppeja.

”Ensimmäinen on toinen”, koska ”ensimmäistä” ei todellakaan voi numeroida ensimmäiseksi tai pitää ensimmäisenä, sillä se on noumenonien maailma alkuperäisessä ilmennyksessään: totuuden maailman eli SATin kynnys, jonka maailman kautta meille saapuu se suoranainen voima, joka säteilee AINOASTA TODELLISUUDESTA, nimettömästä jumaluudesta. Tässä taas tuo sana SAT (*oleminen*), jota on mahdoton kääntää, on omiansa johtamaan väärinkäsitykseen, koska se, mikä on ilmennyt, ei voi olla SAT, vaan on jotakin ilmiöllistä, ei loputonta eikä tosiasiallisesti edes ikuista. Se on samanaikainen [e120] kuin Ainoa Elämä, ”ilman toista oleva”, mutta ilmennyksenä se on silti mâyâ – niin kuin kaikki muukin. Tätä ”totuudenmaailmaa”, niin kuin kommentaari sitä kutsuu, voidaan kuvata ainoastaan ”kirkkaana tähtenä, joka on pudonnut ikuisuuden sydäimestä; toivon majakkavalona, jonka seitsemässä säteessä riippuu seitsemän olemisen maailmaa”. Todellakin niin, sillä nämä ovat ne seitsemän valoa, joiden heijastuksia ovat kuolemattomat ihmismonadit – âtman eli jokaisen ihmisperheeseen kuuluvan luontokappaleen säteilevä henki. Ensiksi tämä seitsenäinen valo, sitten:

(c) ”Jumalallinen maailma” – ne lukemattomat valot, jotka syttyvät alkuaikaisesta valosta – buddhit eli muotoa vailla olevat jumalalliset sielut viimeisessä arûpa- (muotoa vailla olevassa) maailmassa; ”kokonaissumma” muinaisen säkeistön mystisellä kielellä sanottuna. *Katekismuksessa* annetaan mestarin kysyä opetuslapseltaan:

”Nosta pääsi, oi lanoo! Näetkö ylläsi tummalla keskiyön taivaalla loistavan yhden vai lukemattomia valoja?”

”Minä aistin yhden liekin, oi Gurudeva, minä näen siinä loistavan lukemattomia erottamattomia kipinöitä.”

”Oikein sanot. Ja nyt katso ympärillesi ja itseesi. Se valo, joka sisälläsi loistaa, tunnetko sen jollakin tavoin erilaiseksi kuin sen valon, joka loistaa ihmisveljissäsi?”

”Se ei ole millään tavoin erilainen, vaikka karma pitää vankia orjuudessa ja vaikka sen ulkonaiset verhot houkuttelevat tietämättömän sanomaan: ’Sinun sielusi ja minun sieluni.’”

Salatieteen peruslaki on se, että luonnossa olevien yhdistelmien kaikki aineosat äärimmäisessä olemuksessaan – tähdestä [s144] kivennäisatomiin, korkeimmasta dhyâni-chohanista pienimpään likoeläimeen asti sanan täydellisimmässä merkityksessä, sovitettakoon se sitten henkiseen, älylliseen tai fyysiseen maailmaan – ovat yhtä. ”Jumaluus on rajaton ja ääretön laajennus”, sanoo okkulttinen aksiomi; siitä johtuu Brahmân nimi, niin kuin aiemmin on selitetty.¹ Maailman vanhimman kultin, auringon ja tulen palvonnan, perustuksena on syvä filosofia. Kaikista fyysisen tieteen tuntemista elementeistä on tuli se, joka on aina taitavasti välttänyt tarkkaa erittelyä. Väitetään, että [e121] ilma on sekoitus happi- ja typpikaasusta. Me katselemme universumia ja maapalloa aineena, joka koostuu määrättyistä kemiallisista molekyyleistä. Me puhumme kymmenestä alkuperäisestä maalajista ja annamme niille kreikkalaiset tai latinalaiset nimet. Me sanomme, että vesi on kemiallisesti yhdiste hapestä ja vedystä. Mutta mitä on TULI? Se on palamisen aiheuttaja, meille vastataan vakavasti. Se on lämpöä ja valoa ja liikettä ja yleensä fyysisten ja kemiallisten voimien yhteistyötä. Ja tätä tieteellistä määritelmää täydentää filosofisesti teologinen määritelmä *Webster's Dictionary*ssä, missä selitetään, että tuli on ”rangaistuksen väline eli katumattomien rangaistus toisessa tilassa”. Tuon ”tilan” muuten arvellaan olevan henkinen, mutta voi! tulen läsnäolo näyttää taas vakuuttavasti todistavan, että se on luonnoltaan aineellinen. Puhuessaan siitä harhasta, että ilmiöitä pidetään yksinkertaisina, koska ne ovat tavallisia, professori Bain sanoo kuitenkin:

Tutut tosiasiat eivät tunnu itse kaipaavan selitystä vaan tuntuvat olevan jopa keino sen selittämiseen, mitä suinkin niihin voidaan yhdistää. Niinpä nesteiden kiehumisen ja haihtumisen arvellaan olevan hyvin yksinkertainen ilmiö, joka ei kaipaa selitystä vaan riittää selittämään tyydyttävästi harvinaisempia ilmiöitä. Että vesi kuivuu, on harjaantumattomalle ajattelijalle varsin ymmärrettävä asia. Sitä vastoin sille, joka on tutustunut luonnontieteisiin, on nestemäinen tila poikkeava ja selittämätön. Tulen syttyminen liekistä on SUURI TIETEELLINEN PULMA, vaikka harvat niin ajattelevat.²

Mitä sanoo esoteerinen oppi tulesta? ”Tuli on AINOAN LIEKIN täydellisin ja turmeltumattomin heijastus taivaassa niin kuin maan päällä. Se on jokaisen aineellisen olion elämä ja kuolema, alku ja loppu. Se on jumalallinen ’SUBSTANSSI’.” Siten eivät ainoastaan TULENPALVOJAT, parsilaiset, vaan vieläpä Amerikan vaeltavat villiheimot, jotka julistavat olevansa ”tulesta syntyneitä”, osoittavat uskossaan suurempaa tieteellisyyttä ja taikauskossaan suurempaa todenmukaisuutta kuin nykyajan fysiikka kaikkine pohdiskeluineen ja oppeineen. Kristitty, joka [s143] sanoo: ”Jumala on elävä tuli”, ja puhuu helluntain ”tulisista kielistä” ja Mooseksen ”palavasta pensaasta” on yhtä hyvin tulenpalvoja

¹ *Rigvedassa* tapaamme nimet *Brahmanaspati* ja *Brihaspati* vuorotellen ja samaa merkitsevinä. Ks. myös *Brihadâranyaka-upanishad*. Brihaspati on jumalolento, jota kutsutaan ”jumalien isäksi”.

² *Logic* (1873), II, s. 125.

kuin joku ”pakanakin”. Mystikkojen ja kabbalistien joukossa olivat ruusuristolaiset niitä, jotka määrittivät tulen todenperäisimmin. Hankkikaa muutamalla kolikolla lamppu ja pitäkää siinä tarpeeksi öljyä, niin voitte sen liekillä sytyttää koko maailman lamput, kynttilät [e122] ja tulet, itse liekin vähentymättä. Jos jumaluus, peruskyseys, on ikuinen ja ääretön substanssi, joka ei koskaan pala (”Herra sinun Jumalasi on kuluttava tuli”), ei tunnu järjenmukaiselta, että okkulttista oppia pidetään epäfilosofisena, kun se sanoo: ”Siten muodostuivat arûpa- ja rûpa-maailmat: YHDESTÄ valosta seitsemän valoa, kustakin seitsemästä seitsemän kertaa seitsemän” jne.

V SÄKEISTÖ - jatkuu

5. FOHAT OTTAA VIISI HARPPAUSTA (*otettuaan aiemmin ensimmäiset kolme*) (a) JA RAKENTAA SIIVEKKÄÄN PYÖRÄN NELIÖN JOKAISEEN KULMAAN NELJÄÄ PYHÄÄ... JA HEIDÄN JOUKKOJAAN VARTEN (b).

(a) ”Harppaukset” niin kuin jo selitettiin (ks. IV säkeistön kommentaari), tarkoittavat sekä kosmisia että inhimillisiä periaatteita. Viimeksi mainittuja periaatteita on eksoteerisessa jaottelussa kolme (henki, sielu ja ruumis), mutta esoteerisessa laskelmassa seitsemän – kolme olemuksen sädetä ja neljä aspektia.¹ Ne, jotka ovat tutkineet Sinnettin kirjaa *Esoteric Buddhism*, käsittävät helposti nämä nimetykset. Himalajan takana on kaksi esoteerista koulua eli oikeastaan yksi koulu jaettuna kahteen osaan – toinen sisäisiä lanooita varten, toinen ulkonaisia eli puoleksi maallikkocheloja varten. Edellinen näistä opettaa seitsenäistä, jälkimmäinen kuusiosaista ihmisperiaatteiden jaottelua.

Kosmiselta näkökannalta viisi ”harppausta”, jotka fohat ottaa, tarkoittaa tässä tietoisuuden ja olemisen viittä ylempää tasoa; kuudes ja seitsemäs (alaspäin laskien) ovat astraalinen ja mainen taso eli kaksi alinta.

(b) Neljä ”siivekstä pyörää jokaiseen kulmaan... neljää pyhää ja heidän joukkojaan varten”. Nämä ovat dhyâni-chohanien ”neljä mahârâjaa” eli suurta kuningasta, ne neljä devaa, jotka hallitsevat kukin yhtä neljästä ilmansuunnasta. Ne ovat ne hallitsijat eli enkelit, jotka johtavat [s146] pohjoisen, etelän, [e123] idän ja lännen kosmisia voimia, joilla kaikilla on määrätty okkulttinen ominaisuus. Näillä OLENNOILLA on myös tekemistä karman kanssa, koska viimeksi mainittu tarvitsee fyysisiä ja aineellisia välineitä päätöstensä toteuttamiseksi, kuten esim. neljänlaista tuulta, joilla tiede tunnustaa olevan joko pahan tai hyvän vaikutuksen ihmiskunnan terveyteen ja jokaiseen elävään olentoon. Okkulttista viisautta on siinä roomalaiskatolisessa opissa, joka lukee julkiset suuronnettomuudet, kuten kulkutaudit, sodat jne. johtuviksi näkymättömistä pohjoisen ja lännen ”lähettiläistä”. ”Idästä saapui Israelin Jumalan kirkkaus”, sanoo *Hesekiel* (43:2),

¹ Neljä aspektia ovat: ruumis, sen elämä eli elinvoima ja ruumiin ”kaksoispuoli” – kolmio, joka häviää ihmisen kuollessa – sekä neljänneksi kâma-rûpa, joka häviää kâma-lokassa.

kun taas *Jeremias* (1:14, 4:6, 6:1, 54:20), *Jesaja* ja psalmista vakuuttavat lukijoilleen, että kaikki paha auringon alla tulee pohjoisesta ja lännestä – mikä juutalaisiin sovitettuna kuulostaa kieltämättömältä ennustukselta. Tämä selittää myös, miksi Ambrosius ilmoittaa, että me tästä syystä ”kiroamme pohjantuulta ja että käännyimme kastetoimituksessa ensin (sideeriseen) länteen hylätäksemme paremmin hänet, joka siinä asuu; tämän jälkeen käännyimme itään”.¹

Usko neljään mahârâjaan – neljän ilmansuunnan hallitsijaan – oli yleinen ja esiintyy yhä kristityillä.² Augustinuksen mukaan he kutsuvat niitä ”enkelivoimiksi” ja ”hengiksi”, kun he itse luettelevat niitä, ja ”paholaisiksi”, kun pakanat mainitsevat ne. Mutta mikä on ero pakanoiden ja kristittyjen välillä tässä asiassa? Platonian seuraten Aristoteles selitti, että sanalla στοιχεῖα (elementit) ymmärrettiin ainoastaan niitä ruumiittomia prinssiipejä, jotka on sijoitettu meidän kosmisen maailmamme jokaiseen neljään suureen osastoon niitä valvomaan.³ Siten eivät pakanat enempää kuin kristitytkään *palvele* ja *jumaloi* elementtejä ja (kuviteltuja) ilmansuuntia, vaan niitä ”jumalia”, jotka hallitsevat kutakin niistä. Kirkolla on kahdenlaisia tähtiolentoja, [e124] enkeleitä ja paholaisia. Kabbalistilla ja okkultistilla on vain yksi luokka eikä kumpikaan heistä tee eroa ”valon hallitsijoiden” ja kosmokraattorien (”*Rectores tenebrarum harum*”⁴) välillä. [s147] Viimeksi mainittuja roomalaiskatolinen kirkko kuvittelee ja löytää ”valon hallitsijoista”, niin pian kuin jotakin niistä kutsutaan jollain muulla kuin kirkon käyttämällä nimellä. Ei hallitsija eikä mahârâja rankaise tai palkitse ”Jumalan” suostumuksella eli käskystä tai ilman sitä, vaan ihminen itse. Hänen omat tekonsa eli hänen karmansa vetää yksilöllisesti ja kollektiivisesti (kuten joskus tapahtuu kokonaisille kansoille) häneen kaikenlaatuista pahaa ja onnettomuutta. Me synnyttämme SYITÄ, ja nämä herättävät tähtimaailmassa vastaavia voimia, jotka magneettisesti ja vastustamattomasti vetäytyvät niiden luo – ja vaikuttavat niihin – jotka synnyttävät sellaisia syitä, olkoot nuo henkilöt suoranaisia pahantekijöitä tai ainoastaan pahuutta hautovia ajattelijoina. Ajatus on näet ainetta,⁵ opettaa meille

¹ *De Mysteriis Liber Unus*, II, § 7 (327). Vrt. Migne, *Patrologia Latina*, vol. 16, IV, 391.

² Oppinut Vossius sanoo teoksessaan *Theologia Gentili jne.*, kirja VII: ”Vaikka Augustinus sanoi, että jokaisella näkyvällä olennolla on tässä maailmassa jokin enkelivoima [luonaan valvojana], ei tällä tule ymmärtää yksilöitä vaan kokonaisia olioiden luokkia, joista kullakin luokalla on todella erityinen enkeli vartijanaan. Hän on tässä yhtä mieltä kaikkien filosofien kanssa... Augustinukselle nämä enkelit ovat kohteista erillään olevia henkiä... jota vastoin [pakanallisille] filosofeille ne olivat jumalia.” Katsellessamme sitä rituaalia, jonka roomalaiskatolinen kirkko on vakiinnuttanut ”tähtien henkiä” varten, viimeksi mainitut epäilyttävästi muistuttavan noita ”jumalia”, ja muinainen ja nykyajan pakanallinen rahvas ei ole kunnioittanut tai rukoillut niitä enemmän kuin korkeasti sivistyneet katoliset kristityt nykyään Roomassa.

³ [*Meta ta fysika*, XII, 1074b.]

⁴ [Pimeyden hallitsijoiden, Ef. 6:12.]

⁵ Ei tietenkään siinä merkityksessä kuin saksalainen materialisti Moleschott arvelee vakuuttaessaan, että ”ajatus on aineen liikettä” – mikä on lähes vertaansa vailla oleva mielettömyys. Mentaaliset ja ruumiilliset tilat ovat sellaisinaan täydelleen toistensa

nykyaikainen tiede, ja ”olemassa olevan aineen jokaisen osan täytyy olla kaiken tapahtuneen rekisterinä”, kuten tri Jevons kertoo kirjassaan *Principles of Science* vihkimättömille. Nykyajan tiede vetäytyy joka päivä yhä enemmän okkultismin suureen pyörteeseen, epäilemättä tietämättään, mutta kuitenkin havaittavasti. Tieteen kaksi pääteoriaa mielen ja aineen suhteesta toisiinsa ovat monismi ja materialismi. Nämä kaksi täyttävät koko negatiivisen psykologian alan, lukuun ottamatta saksalaisten panteististen koulujen puoleksi okkulttisia mielipiteitä.¹

[e125][s148]

Egyptiläisissä tempeleissä oli Clemens Aleksandrialaisen mukaan suunnaton esirippu erottamassa pyhäkköä väen kokoontumispaikasta. Juutalaisilla oli samalla tavalla. Kummallakin oli esirippu vedetty viiden pilarin (viisikulmion) yli, mikä kuvasi esoteerisesti viittä aistia ja viittä kantarotua. Sen sijaan esiripun neljä väriä kuvasi neljää ilmansuuntaa ja neljää maista elementtiä. Se oli kokonaisuudessaan allegorinen vertauskuva. Näiden korkeiden johtajien välityksellä, jotka hallitsevat kukin yhtä neljästä ilmansuunnasta ja elementistä, voivat meidän viisi aistiamme havaita luonnon salattuja totuuksia, eivätkä suinkaan, niin Clemens tahtoisi selittää, elementit sellaisenaan antaneet pakanoille jumalallista tietoa eli tietoa Jumalasta.² Egyptiläisten vertauskuva oli henkinen, mutta juutalaisten pelkästään materialistinen, sillä siinä tosiaan kunnioitettiin ainoastaan sokeita elementtejä ja

vastakohtia. Mutta se ei vaikuta siihen näkökantaa, että jokainen ajatus fyysisen seurauksensa (aivojen muutoksen) lisäksi esiintyy objektiivisessa – vaikka meille yliaistillisen objektiivisessa – muodossa astraalitasolla. (Ks. *The Occult World*, 1885, s. 131–132.)

¹ Nykyaikaisten tieteellisten ajattelijoiden näkemykset mielen ja aineen suhteesta toisiinsa voidaan tiivistää seuraavaan kahteen hypoteesiin. Niistä näkyy, että kummatkin sulkevat pois sen mahdollisuuden, että voisi olla olemassa riippumaton sielu, erillään niistä fyysisistä aivoista, joiden avulla se toimii. Nämä hypoteesit ovat:

1) MATERIALISMI, se teoria, joka pitää mentaalisia ilmiöitä aivomolekyylin muutoksen tuotteina, ts. tuloksena liikkeen muuttumisesta tunteeksi (!). Karkeampi suunta meni kerran niin pitkälle, että se piti mieltä ”erityisenä liikkeen ilmenemismuotona” (!!), mutta onneksi tätä näkemystä pitävät nykyään jo useimmat tiedemiehistä absurdina.

2) MONISMI eli ”ainoan substanssin oppisuunta” on hienompi negatiivisen psykologian muoto, jota yksi sen kannattajista, prof. Bain älykkäästi kyllä kutsuu ”varovaiseksi materialismiksi”. Tämä oppi, jolla on sangen laaja kannatus ja jonka tunnustajien joukkoon kuuluu sellaisia miehiä kuin Lewes, Spencer, Ferrier jne., edellyttää kyllä, että ajatus ja mentaaliset ilmiöt yleensä ovat perin juurin aineelle vastakkaisia, mutta hän pitää kumpaakin yhden ja saman substanssin kahtena puolena eli aspektina sen ollessa jossain tilassa. Ajatus ajatuksena, he sanovat, on vastakkainen aineellisille ilmiöille, mutta sitä on samalla pidettävä ainoastaan ”hermoliikkeen subjektiivisena puolena” – mitä oppineemme sillä sitten mahtavatkaan tarkoittaa.

² Siten lause ”Significabat autem, quod natura elementorum obtinet Dei revelationem”, ”elementtien luonnon avulla hän saa ilmoituksen jumalasta” (Clement, *Stromata*, V, vi) soveltuu kumpaankin käännökseen tai ei kumpaankaan. Ks. *Zend-Avesta*, vol. II, s. 228, ja Plutarch, *De Iside*, § 30, ja verratkaa niitä J.-B.-Félix Lajardin teokseen *Mémoires de l'Institut de France. Académie des Inscriptions*, XX, Paris 1854, s. 8 av.

kuviteltuja ilmansuuntia. Mikä olisi näet ollut tarkoituksena nelikulmaiselle tabernaakkelille, jonka Mooses erämaassa pystytti, jos sillä ei olisi ollut mitään kosmista merkitystä? ”Tee väliverho... sinipunaisesta, purppuraisesta ja karminpunaisesta... Oviverhoa varten tee viisi akasiapuista pylvästä ... neljä pronssikoukkuja sen neljään kulmaan... hienosta puusta neljään sivuun, pohjoiseen, etelään, länteen ja itään... tabernaakkelista... ja taidokkaita kerubinkuvia.”¹

Tabernaakkeli ja nelikulmainen esipiha, kerubit ja kaikki muu olivat tarkalleen samat kuin egyptiläisissä temppeleissä. Tabernaakkelin neliömuoto merkitsi tarkalleen samaa kuin se vielä tänä päivänä merkitsee kiinalaisten ja tiibetiläisten eksoteerisessa palvonnassa, ja neljä ilmansuuntaa merkitsi samaa kuin pyramidien, obeliskien ja muiden nelikulmaisten rakennelmien neljä sivua. Josefus ottaa asiakseen selittää koko asian. Hän vakuuttaa, että tabernaakkelin pylväävät olivat samat kuin ne, [e126] jotka Tyroksessa pystytettiin neljälle elementille. Ne pantiin jalustoille, joiden neljä sivua [s149] olivat neljää ilmansuuntaa kohti. Hän lisää, että ”jalustojen kulmilla oli neljän eläinradan merkin muoto”, ja ne edustavat samoja suuntia.²

Sama aate voidaan löytää zoroasterilaisista luolista, Intian kalliotemppeleistä ja kaikista muinaisuuden pyhistä neliskulmaisista rakennuksista, jotka ovat säilyneet tähän päivään asti. Sen todistaa ratkaisevasti Lajard, joka löytää neljä ilmansuuntaa ja neljä alkuelementtiä jokaisen maan uskonnosta nelikulmaisten obeliskien, pyramidien neljän sivun ym. muodossa. Näiden elementtien ja niiden ilmansuuntien johtajat ja hallitsivat olivat neljä mahârâjaa.

Jos tutkija tahtoi tietää niistä enemmän, hänen on vain verrattava Hesekielin näkyä (luku 1) siihen, mitä tunnetaan kiinalaisesta buddhalaisuudesta, (jopa sen julkisissa opeissa), ja tutkittava näiden ”suurten kuninkaiden” ulkomuotoa. Past. Joseph Edkinsin mielestä ”nuo devat hallitsevat yksi kutakin suurta mannerta, joihin hindulaiset jakavat maailman... Kukin johtaa yhtä henkiolentojen sotajoukkoa ihmiskunnan ja buddhalaisuuden suojelemiseksi.”³ Tämä onkin aivan oikein sanottu näistä neljästä taivaallisesta olennotta, paitsi mikä koskee niiden suosiota buddhalaisuuteen nähden. Ne ovat ihmiskunnan suojelejoita ja myös karman toimeenpanijoita maan päällä, kun taas lipikat ovat tekemisissä ihmiskunnan kuoleman jälkeisen kohtalon kanssa. Samalla ne ovat neljä elävää olentoa, ”joilla on ihmisen kaltaisuus” Hesekielin näyissä ja joita Raamatun kääntäjät kutsuvat kerubeiksi, serafeiksi jne. Okkultistit kutsuvat niitä siivekkäiksi palloiksi, tulipyöriksi, ja hindulaisessa pantheonissa niille annetaan erilaisia nimiä. Kaikki nuo gandharvat, ”suloiset laulajattaret, asurat, kimnaratat ja nâgat ovat neljän mahârâjan allegorisia kuvauksia. Serafit ovat niitä taivaan tulisia käärmeitä,

¹ 2. Moos., luvut 26 ja 27.

² Josephus, *Jewish Antiquities*, VIII, iii, § 4, 6 ja 9 [*Judaïke arkhaiologia* (Juutalaisten historia)].

³ *Chinese Buddhism*, s. 216. Hindut sattuvat jakamaan maailman seitsemään mantereeseen, sekä eksoteerisesti että esoteerisesti, ja heidän neljän kosmisen devansa sijasta onkin kahdeksan, jotka hallitsevat kompassin kahdeksaa ilmansuuntaa eikä mantereita.

jotka tavataan eräässä kohdassa, missä Meruvuorta kuvataan ”korkeana kunniankukkulana, jumalien ja taivaallisten laulajien arvokkaana asuinsijana... johon eivät syntiset ihmiset pääse... koska käärmeet vartioivat sitä”. Niitä kutsutaan kostajiksi ja ”siivekkäiksi pyöriksi”.

Kun niiden tehtävä ja luonne on siis selitetty, katsokaamme, mitä [e127] kristilliset raamatunselittäjät sanovat kerubeista. ”Heprean kielessä tuo sana merkitsee tiedon täydellisyyttä, ja enkeleitä kutsutaan sillä nimellä ihmeellisen tietonsa vuoksi, ja sen tähden niitä myös käytettiin rankaisemaan ihmisiä jotka olivat omistavinaan jumalallista tietoa.”¹ [s150] Aivan oikein! Ja vaikka tämä ilmoitus on epämääräinen, se osoittaa, että kerubi, joka asetettiin Edenin puutarhan portille syntiinlankeemuksen jälkeen, toi kunnianarvoisille tulkitsijoille mieleen ajatuksen rangaistuksesta, joka johtui kielletyn tieteen eli jumalallisen tiedon harrastuksesta – ja joka johtaa tavallisesti toiseen ”lankeemukseen”, nimittäin jumalien eli ”Jumalan” lankeemukseen, ihmisten mielestä. Mutta koska vanha hyvä Cruden ei tiennyt mitään karmasta, hänelle on annettava anteeksi. Allegoria on kuitenkin ajatuksia herättävä. Merusta, jumalien asunnosta, Edeniin on välimatka sangen lyhyt, ja hindulaisten käärmeistä ofiittien² kerubeihin, joista seitsemästä kolmas oli lohikäärme, on ero vielä pienempi, sillä kummatkin vartioivat salaisen tiedon valtakuntaan pääsyä. Hesekiel kuvaa sitä paitsi selvästi neljää kosmista enkeliä:

Tämän minä näin: Pohjoisesta tuli myrskytuuli ja suuri pilvi, joka liekehti tulta... ja keskellä hehkua näkyi neljän olennon hahmot... Niillä oli ihmisen muoto, mutta kullakin oli neljä kasvot ja kullakin oli neljä siipeä... ihmisen kasvot... leijonan kasvot... härän kasvot... kotkan kasvot... Näiden olentojen välissä näkyi kuin liekehtiviä hiiliä... Ja tämän minä näin: Jokaisen vieressä oli pyörä, joka kosketti maata... neljä pyörää... Niissä oli kuin toinen pyörä ristikkäin toisen kanssa... sillä pyöriä liikutti sama henki...⁴

Rakentajia on kolme pääryhmää ja on yhtä monta ryhmää planeettahenkiä ja lipikoita, ja kukin ryhmä on taas jaettu seitsemään alaryhmään. Jopa tällaisessa laajassa teoksessa on mahdotonta ryhtyä yksityiskohtaisesti tutkimaan edes kolmea pääryhmää, sillä se vaatisi aivan erikoisen niteen. Rakentajat edustavat ensimmäisiä ”järkisyntyisiä” olentoja ja siis alkuaikaisia rishi-prajâpateja; myös Egyptin seitsemää suurta jumalaa, joiden pää on Osiris; zoroasterilaisten seitsemää amshaspendiä, joiden pää on [e128] Ormazd; ”seitsemää läsnäolon henkeä”;

¹ Cruden tulkinnut hakemistossaan: *Genesis*, 3:24.

² Ofiitit (kr. *ofis* ’käärme’), gnostilainen lahko, joka palvoi paratiisin käärmettä, joka oli antanut ihmisille gnosioksen eli tiedon. – Suom. toim.

³ ”Ihminen” on tähän pantu ”lohikäärmeen” sijasta. Roomalaiskatolisen kirkon tunnustamat enkelit, jotka vastaavat näitä kasvoja, olivat ofiiteilla: lohikäärme – Rafael; leijona – Mikael; härkä – Uriel; kotka – Gabriel. Nämä neljä ovat samat kuin evankelistoilla ja ovat evankeliumien otsakekuvina.

⁴ *Hesekielin kirja*, luku 1.

seitsemää sefiraa (sefirot), jotka erkanivat ensimmäisestä kolmiosta jne.¹

Ne rakentavat eli pikemminkin pystyttävät uudestaan jokaisen järjestelmän ”yön” jälkeen. Toinen rakentajien ryhmä on yksinomaan meidän planeettaketjumme arkkitehti; ja kolmas on ihmiskuntamme alkuunpanija, mikrokosmoksen makrokosminen prototyyppi.

Planeettahenget ovat yleensä tähtien ja varsinkin planeettojen elähdyttäviä henkiä. Ne hallitsevat ihmisten kohtaloa, jotka kaikki ovat syntyneet jonkin tähtikuvion alla. Toisella ja kolmannella ryhmällä, jotka kuuluvat muihin järjestelmiin, on sama tehtävä, ja kaikki johtavat luonnon eri osastoja. Hindulaisessa eksoteerisessa pantheonissa ne ovat vartioivia jumalia, jotka hallitsevat kompassin kahdeksaa suuntaa – neljää pääilmansuuntaa ja neljää väliilmansuuntaa – ja niitä kutsutaan *lokapâloiksi*, ”maailman ylläpitäjiksi eli vartijoiksi” (näkyvässä kosmoksessamme), joista Indra (itä), Yama (etelä), Varuna (länsi) ja Kuvera (pohjoinen) ovat pääjumalia. Niiden elefantit ja puoliset ovat tietysti mielikuvituksen tuotetta ja kuuluvat myöhempään lisäykseen, vaikka niilläkin kaikilla on okkulttinen merkityksensä.

Lipikat (joita kuvataan IV säkeistön 6. kommentaarissa) ovat universumin henkiä, jota vastoin rakentajat ovat ainoastaan meidän omia planeettajumaluuksiamme. Edelliset kuuluvat maailmansynnyn kaikkein okkulttisimpaan puoleen, josta tässä ei voi puhua. Tuntevatko adeptitkaan – edes korkeimmat – tämän enkelijärjestön kolminkertaiset asteet vai ainoastaan alimman, jolla on tekemistä meidän maailmamme aikakirjojen kanssa, on kysymys, johon tämän kirjoittaja ei ole valmis vastaamaan, mutta hän on taipuvainen kannattamaan jälkimmäistä olettamusta. Sen korkeimmasta asteesta opetetaan vain tämä: lipikat ovat yhteydessä karman kanssa – ne ovat sen suoranaisia muistiinpanijoita.²

¹ Juutalaisilla, paitsi kabbalisteilla, ei ollut mitään nimiä merkitsemässä itää, länttä, etelää ja pohjoista, vaan he esittivät käsitteen sanoilla edessä, takana, oikealla ja vasemmalla. He sekoittivat nämä sanat hyvin usein eksoteerisesti ja tekivät niin muodoin Raamatun salaverhot vielä sekavammiksi ja vaikeammiksi tulkita. Kun tähän lisätään se tosiasia, että Kuningas Jaakko I:n Englannin Raamatun ”neljästäkymmenestäseitsemästä kääntäjästä ainoastaan kolme ymmärsi hepreaa ja näistä kaksi kuoli ennen kuin psalmit oli käännetty” (*Royal Masonic Encyclopaedia*), niin voi helposti ymmärtää, kuinka luotettavana Raamatun englanninkielistä versiota voidaan pitää. Tässä teoksessa on yleensä seurattu roomalaiskatolilaisten Douay-raamattua.

² Pyhän ja salaisen tiedon muinainen symboli oli yleisesti puu, jolla tarkoitettiin myös pyhää kirjaa eli merkintää. Sen tähden sana lipikat merkitsee kirjoittajia eli kirjureita. Siitä johtuvat lohikäärmeet, viisauden symbolit, jotka vartioivat tiedon puita. Siitä johtuu hesperidien ”kultainen” omenapuu; Meruvuoren ”rehevät puut” ja kasvullisuus, jota käärmeet vartioivat. Juno, joka antaa Jupiterille heidän häissään puun, jossa on kultaiset hedelmät, on toinen muoto siitä, että Eeva tarjoaa Aadamille omenan tiedon puusta.

[e129][s152]

V SÄKEISTÖ - jatkuu

6. LIPIKAT YMPÄRÖIVÄT KOLMION, ENSIMMÄISEN (*pystysuoran viivan eli luvun 1*), KUUTION, TOISEN, JA VIISIKULMION MUNAN (*ympyrän*) SISÄLLÄ (a). SE ON PIIRI, JONKA NIMI ON ”ÄLÄ MENE YLI”, NIITÄ VARTEN, JOTKA LASKEUTUVAT JA NOUSEVAT (*ja myös niitä varten*), JOTKA KALPAN AIKANA KULKEVAT SUURTA ”OLE MEIDÄN KANSSAMME” -PÄIVÄÄ KOHTI (b)... SITEN MUODOSTUIVAT RÛPA JA ARÛPA (*muotoa vailla oleva maailma ja muotojen maailma*), YHDESTÄ VALOSTA SEITSEMÄN VALOA, KUSTAKIN SEITSEMÄSTÄ SEITSEMÄN KERTAA SEITSEMÄN VALOA. PYÖRÄT VARTIOIVAT PIIRIÄ.....

Säkeistö jatkuu nyt yksityiskohdittain luokittelemalla enkelihierarkian järjestöjä. Neljän ja seitsemän ryhmästä emanoituu järjestä syntyneiden kymmenen, kahdentoista, kahdenkymmenenyhden jne. ryhmät. Kaikki nämä jakaantuvat edelleen seitsikkojen, yhdeksikkojen, kaksientoista jne. alaostoihin, kunnes pää väsy laskemaan näitä loppumattomia taivaallisia sotajoukkoja ja olentoja, joista jokaisella on määrätty tehtävänsä näkyvän kosmoksen hallitsemisessa sen olemassaolon aikana.

(a) Tämän shlokan ensimmäisen lauseen esoteerinen merkitys on se, että ne, joita on kutsuttu lipikoiksi, karmallisten tilikirjojen pitäjiksi, laativat ylipääsemättömän raja-aidan persoonallisen EGON ja persoonattoman ITSEN välille, joista jälkimmäinen on edellisen nouden ja alkulähde. Siitä johtuu vertaus. Ne ympäröivät tämän aineellisen ilmenneen maailman ”älä mene yli” -kehällä. Tämä maailma on (objektiivinen) symboli YHDESTÄ, joka on jakautunut moniin illuusion tasolla, Adista (ensimmäisestä) eli ekasta (yhdestä). Ja tämä yksi on näkyvän universumin pääluojien eli arkkitehtien kollektiivinen yhdistelmä eli kokonaisuus. Heparalaisessa okkultismissa niiden nimi on sekä Akhat, feminiininen, yksi, että Ehad, myös yksi, mutta maskuliininen. Monoteistit ovat käyttäneet (ja yhä käyttävät) väärin kabbalan syvää esoterismia sovittaen nimen, jolla ainoa korkein olemus tunnetaan, SEN ilmennykseen, sefirot-elohimiin, ja kutsuvat sitä Jehovaksi. Mutta tämä [e130] on aivan mielivaltaista ja vastoin kaikkea järkeä ja logiikkaa, koska sana Elohim on monikollinen substantiivi, sama kuin monikollinen sana *Hajim*, johon se usein sekoitetaan.¹ Sitä paitsi okkultisessa metafysiikassa on tarkasti puhuen kaksi ”YHTÄ” – se Yksi, joka on absoluuttisuuden ja äärettömyyden saavuttamattomalla tasolla, jota ei ole mahdollista pohtia, ja toinen Yksi emanaatioiden tasolla. Edellinen ei voi

¹ *Sefer jetsirassa* [§ 9] ja muualla oleva lause ”Ahat-ruah-Elohim-Hajim” osoittaa, että Elohim on korkeintaan androgyyninen, vaikka feminiininen elementti on miltei vallitseva, sillä se kuuluisi käännettynä: ”Yksi on hän [feminiini], elämän Elohimin henki”. Niin kuin sanottu edellä, Ahath on feminiininen, ja Ehad on maskuliininen, ja molemmat merkitsevät YHTÄ.

emanoitua eikä jakautua, sillä se on ikuinen, absoluuttinen ja muuttumaton, mutta toinen voi sen tehdä, koska se on niin sanoaksemme heijastus ensimmäisestä Yhdestä (sillä se on logos eli Īshvara harhan universumissa).¹ Se emanoi itsestään – niin kuin ylempi sefirot-kolmio emanoi alemmat seitsemän sefiraa – seitsemän sädettä eli dhyāni-chohania. Toisin sanoen homogeeninen tulee heterogeeniseksi, ”protyyli” erilaistuu alkuaineeksi. Mutta elleivät nämä palaa alkuperäiseen elementtiinsä, ne eivät koskaan voi kulkea layan eli nollapisteen toiselle puolelle.

Siten allegoriassa lipikat erottavat puhtaan hengen maailman (eli tason) aineen maailmasta. Ne, jotka ”laskeutuvat ja nousevat” – ts. ruumiillistuvat monadit ja ihmiset, jotka pyrkivät puhdistautumiseen ja ”nouseen”, vaikeivat vielä ole saavuttaneet päämäärää –, voivat kulkea ”älä mene yli” -kehän yli vasta ”ole meidän kanssamme” -päivänä. Se on päivä, jolloin ihminen, vapautuen tietämättömyyden kahleista [e131] tunnistaa täydellisesti persoonallisuuden sisällä olevan egon – jota hän virheellisesti pitää omanaan – erottamattomuuden UNIVERSAALISTA EGOSTA (anima supra-mundi). Hän uppoutuu siten ainoaan olemukseen tullakseen ei ainoastaan yhdeksi ”meidän kanssamme” (niiden ilmenneiden universaalien elämien kanssa, jotka ovat ”YKSI” ELÄMÄ) vaan tullakseen itse tuoksi elämäksi.

[s154] Astronomisesti ”älä mene yli” -piiri, jonka lipikat vetävät ”kolmion, ensimmäisen, kuution, toisen ja viisikulmion” ympäri sulkeakseen nämä luvut piiriin, näkyy tässä uudelleen sisältävän luvun 31415 symbolin eli sen tekijän, jota käytetään jatkuvasti matemaattisissa tauluissa, arvon π (pii), sillä geometriset kuviot edustavat tässä numeroarvoja. Yleisen filosofisen opin mukaan tämä piiri on toisella puolella niiden piiriä, joita astronomiassa kutsutaan tähtisumuksi. Mutta tämä on yhtä erehdyttävä aate kuin se topografia ja ne kuvaukset, jotka esitetään *purānoissa* ja muissa eksoteerisissa kirjoissa devaloka-maailmojen ja taivaankansien 1008 maailmasta. Nämä ovat tietysti maailmoja sekä esoteerisissa että profaaneissa tieteellisissä opeissa, ja niin laskemattomien pitkien matkojen päässä, että lähimmän valo, vaikka se on vasta nyt saapunut uudenaikaisten ”kaldealaisten” näkyviin, oli jättänyt valolähteensä kauan ennen sitä päivää, jolloin

¹ Tätä metafyyisistä oppia voi tuskin kuvailla paremmin kuin T. Subba Row on tehnyt *Bhagavadgītā*-luennoissaan: ”Mūlaprakriti [Parabrahmanin verho] toimii yhtenä voimana logoksen [eli Īshvaran] kautta... Nytpä Parabrahman... on se ainoa olemus, josta lähtee olemassaoloon voimakemus, jota toistaiseksi kutsun logokseksi... Sitä kutsuvat verbumiksi kristityt, ja se on jumalallinen *Khristos*, joka on ikuinen isänsä helmassa. Buddhalaiset kutsuvat sitä Avalokiteshvaraksi... Miltei jokaisessa oppijärjestelmässä on määriteltä sellainen henkinen voimakemus, joka on syntymätön ja ikuinen ja joka on olemassa latentissa tilassa Parabrahmanin helmassa pralayan kestäessä ja lähtee taas tietoisien voiman keskuksena, kun kosminen toimintakausi alkaa...” Sillä niin kuin luennoitsija jo aiemmin sanoi, Parabrahman ei ole sitä eikä tätä, se ei ole edes tietoisuus, koska sen ei voi sanoa olevan suhteessa aineeseen tai mihinkään ehdolliseen. Se ei ole ego eikä ei-ego eikä edes ätman, vaan se on todellakin kaikkien ilmennysten ja olemismuotojen ainoa lähde. [*The Theosophist*, VIII, helmikuu 1887, s. 303–304; julkaistu suomeksi kirjana: T. Subba Row: *Bhagavad Gītān filosofiaa*. Helsinki 1978].

sanat ”Tulkoot valkeus” lausuttiin. Mutta nämä eivät ole maailmoja devalokatasolla vaan meidän kosmoksessamme.

Kemisti menee tutkimallaan ainetasolla *laya*- eli nollakohtaan asti ja joutuu umpikujaan. Fyysikko ja astronomi laskee miljardeja kilometrejä tähtisumujen tuolle puolen ja joutuu myös umpikujaan. Puoleksi vihitty okkultisti kuvittelee tämän *laya*-pisteen olevan jollakin sellaisella tasolla, joka olematta fyysinen on kuitenkin ihmisjärjelle käsitettävä. Mutta täydellinen vihitty *tietää*, että ”älä mene yli” -kehä ei ole paikallisuus ja ettei sitä voi mitata välimatkan mukaan vaan että se on olemassa äärettömyyden absoluuttisuudessa. Tässä täydellisen vihityn ”äärettömydessä” ei ole korkeutta, leveyttä eikä paksuutta vaan kaikki on mittaamatonta syvyyttä, joka ulottuu alas fyysiseltä ”parametafyysiselle” asti. Käytettäessä sanaa ”alas” tarkoitetaan oleellista syvyyttä – ”ei missään ja kaikkialla” – eikä fyysisen aineen syvyyttä.

Jos tutkii huolellisesti kansanomaisen uskontojen eksoteerisia ja karkean antropomorfisia allegorioita, niissäkin voidaan hämärästi huomata se oppi, jota on kuvattu ”älä mene yli” -kehällä, jota lipikat vartioivat. Niinpä se löytyy [e132] jopa vedantalaisen vishishtādvaite-lahkon opetuksista, joka on Intian lahkoista kaikkein sitkeimmin antropomorfinen. Me luemme siitä, että se vapautunut sielu, joka on saavuttanut mokshan (autuudentilan, joka merkitsee ”bandhasta” eli orjuudesta vapautumista) nauttii autuutta paikassa, jota kutsutaan PARAMAPADAKSI. Tämä paikka ei ole aineellinen vaan tehty shuddhasattvasta [s155] (olemuksesta, josta Īshvaran – ”Herran” – ruumis on muodostunut). Siellä muktat eli jīvātmanit (monadit), jotka ovat saavuttaneet mokshan, eivät koskaan enää ole aineen tai karman ominaisuuksien alaisia. ”Mutta jos ne *päättävät tehdä hyvää maailmalle*, ne voivat ruumiillistua maan päälle.”¹ Sitä tietä, joka vie paramapadaan eli aineettomiin maailmoihin tästä maailmasta, kutsutaan devayānaksi. Kun joku ihminen on saavuttanut mokshan ja ruumis kuolee:

...Jīva [sielu] menee *sūkshma-sharīran*² kanssa ruumiin sydäimestä brahmarandhraan, pääläelle, kulkiessa läpi sushumnan, joka yhdistää sydämen brahmarandhraan. Jīva murtautuu brahmarandhran läpi ja menee auringon alueelle (sūryamandalaan) auringonsäteiden välityksellä. Sitten se menee auringossa olevan mustan pilkun kautta paramapadaan... Jīvaa ohjaa matkallaan paramapadaan korkein joogalla saavutettu viisaus.³ Jīva etenee sitten

¹ Näitä vapaaehtoisia jälleensyntyviä kutsutaan meidän opeissamme nirmānakāyoiksi (ihmisten jäljellä oleviksi henkisiksi prinssiipeiksi).

² *Sūkshma-sharīra*, ”unimainen” illusorinen ruumis, johon taivaallisen hierarkian alemmat dhyānit on puettu.

³ Vrt. tätä esoteerista oppia siihen gnostilaiseen oppiin, joka on *Pistis Sofiassa* (tieto = viisaus), jossa Sofia-Akhamoth esitetään joutuneena Khaoksen (aineen) vesiin matkallaan korkeimpaan valoon, ja Khristos pelastaa sen ja auttaa oikealle tielle. Otettakoon huomioon, että Khristos merkitsi gnostikoilla persoonatonta prinssiippiä, universumin ätmania, ja jokaisen ihmisen sielussa olevaa ätmania – eikä Jeesusta, vaikka vanhassa koptilaisessa käsikirjoituksessa, joka on British Museumissa, Khristoksen sijaan on miltei

paramapadan luo adhivâhikoiden (kantajia matkan aikana) – jotka tunnetaan nimillä Archi, Ahas, Pûrvapaksha, Uttarâyana, Samvatsara, Aditya, Chandra, Vaidyuta, Varuna, Indra, prajapâtit – ja lopulta pääasiallisesti Amânavan (Vishnun inkarnaation) avulla. *Archit* ja muut tässä mainitut ovat eräitä puhtaita sieluja eivätkä tavallinen yö, päivä, kuukausi, vuosi, ilma jne.¹

Mitkään henget paitsi ”muistiinpanijat” (lipikat) eivät ole koskaan ylittäneet sen kiellettyä viivaa eivätkä ketkään tule sitä tekemään seuraavan pralayan aikaan asti, sillä se on raja, joka erottaa rajallisen – olkoon se ihmisen näkökyvyille kuinka rajaton tahansa – todella ÄÄRETTÖMÄSTÄ. Ne henget, jotka mainitaan tässä ”nousevina ja laskeutuvina”, ovat taivaallisten olentojen sotajoukkoja, niin kuin niitä vapaasti kutsutaan. Mutta itse asiassa ne eivät ole mitään senlaatuista. [e133] Ne ovat korkeampien maailmojen olentoja olemassaolon hierarkiassa, niin mittaamattoman korkeita, että niiden täytyy esiintyä meille jumalina ja kollektiivisesti JUMALANA. Mutta samanlaisilta täytyy meidän kuolevaisten ihmisten tuntua muurahaisesta, joka miettii oman käsityskykyasteikkonsa mukaan. Muurahainen saattaa myös, mikäli tiedämme, nähdä persoonallisen Jumalan kostavan sormen sen vintiön kädessä, joka kiusanteossa hävittää hetkessä sen keon, moniviikkoisen työnteon tulokset – [s156] jolloin viikot ovat hyönteisten ajanlaskussa pitkiä vuosia. Muurahainen, johon se koskee kipeästi, voi myös lukea ansaitsemattoman onnettomuuden sallimuksen ja synnin yhteistulokseksi ja nähdä siinä ihmisen tavoin esivanhempiansa synnin seuraukset. Kuka tietää ja kuka voi todistaa tai kieltää?

Kieltäytyä tunnustamasta koko aurinkokunnassa mitään muita järkeviä ja älyllisiä olentoja inhimillisellä tasolla kuin me itse on aikamme suurinta itserakkautta. Ainoa, mitä tieteellä on oikeus väittää, on se, ettei ole näkymättömiä järkiolentoja, jotka eläisivät samoissa olosuhteissa kuin me. Mutta se ei voi jyrkästi kieltää sitä mahdollisuutta, että olisi maailmoja maailmojen sisällä aivan erilaisissa tiloissa kuin missä meidän maailmamme luonnostaan on. Eikä se voi kieltää sitä, että saattaa olla jonkinlaista rajoitettua kanssakäymistä näiden maailmojen ja omamme välillä.²

Korkeimpaan näistä maailmoista kuuluu, niin meille on opetettu, puhtaasti

aina pantu Jesus.

¹ *A Catechism of the Vishistâdvaita Philosophy of Shri Râmânujâchârya*. Alkuperäisistä shastroista koonnut pandiitti N. Bhâshyâchârya, T.S.J. Adyar 1887.

² Suurin eurooppalaissyntyinen filosofi, Immanuel Kant, vakuuttaa, että sellainen kanssakäyminen ei ole suinkaan epätodennäköistä. ”Minä tunnustan, että olen hyvin taipuvainen kannattamaan aineettomien luonnonolentojen olemassaoloa maailmassa ja asettamaan oman sieluni näiden joukkoon. Tulevaisuudessa, en tiedä missä tai milloin, tullaan vielä todistamaan, että ihmissielu on jo tässä elämässä katkeamattomassa yhteydessä kaikkien henkimaailman aineettomien luonnonolentojen kanssa ja että se vastavuoroisesti vaikuttaa niihin ja saa niistä vaikutuksia.” (*Träume eines Geistersehers*, 1766, lainannut C. C. Massey esipuheessaan K. R. E. von Hartmannin teokseen *Der Spiritismus*, 1885.)

jumalallisten henkien seitsemän järjestöä. Kuuteen alempaan kuulu hierarkioita, joita ihmiset voivat silloin tällöin nähdä ja kuulla, ja jotka pitävät yhteyttä maapallolla olevien jälkeläisten kanssa. Nämä jälkeläiset ovat erottamattomasti niihin sidotut, sillä jokaisella ihmisen periaatteella on suoranainen lähteensä näiden suurten olentojen luonnossa, jotka varustavat meidät meissä olevalla vastaavalla näkymättömällä aineksella. Fyysinen tiede pohdiskelkoon mielensä mukaan elävien olentojen fysiologista mekanismeja ja jatkakoon tuloksettomia ponnistuksiaan koettaessaan selittää, että tunteemme, aistihavaintomme, mentaalinen ja henkinen puolemmme ovat epäorgaanisten käyttövälineittensä toimintoja. Mutta kaikki, mitä tähän suuntaan voidaan tutkimuksilla saavuttaa, on jo saavutettu, eikä tiede voi kulkea kauemmaksi. [e134] Se on elottoman seinän edessä, jonka pinnalla se etsii ja luulee tekevänsä suuria fysiologisia ja psyykkisiä löytöjä, mutta jokainen näistä tulee myöhemmin osoittautumaan pelkäksi hämähäkinverkoksi, joka on kudottu tieteellisistä kuvitelmista ja illuusioista. Ainoastaan objektiivisen rakenteemme kudokset ovat fysiologisen tieteen analyysin ja tutkimusten alaisia.¹ Kuusi korkeampaa periaatetta sitä vastoin tulee aina väistämään sen käden, jota johtaa aikomus ehdoin tahdoin kieltää ja hylätä okkultiset tieteet.

[s157] (b) Suuri päivä ”ole meidän kanssamme” on siis ilmaus, jonka ainoa ansio on, että se on kirjaimellisesti käännetty. Sen merkitys ei niin helposti paljastu yleisölle, joka ei tunne okkultismin tai paremmin sanottuna esoteerisen viisauden eli ”budhismin” mystisiä oppeja. Se on varsinkin viimeksi mainitulle ominainen ilmaus ja on vihkimättömälle yhtä hämärä kuin egyptiläisten vastaava ilmaus. He kutsuivat näet sitä ”TULE MEIDÄN KANSSAMME” -päiväksi,² joka [e135] on sama

¹ Kaikki, mitä uudenaikainen fysiologinen tutkimus on psykologisten ongelmien yhteydessä todistanut ja on asiantilan johdosta voinut todistaa, on se, että jokaista ajatusta, aistimusta ja tunnetta seuraa uusi järjestely joidenkin hermojen molekyyliissä. Se johtopäätös, jonka sentyyppiset tiedemiehet kuin Büchner, Vogt ja muut ovat tehneet, nim. että ajatus on molekyylien liikettä, johtaa välttämättä siihen, että subjektiivinen tietoisuutemme tulee täydelliseksi abstraktiksi.

² Ks. Paul Pierret, *Le Livre des Morts*, (xvii, s. 61): ”Le Jour de ’Viens à nous’! C’est le jour où Osiris a dit au Soleil: Viens! Je le vois rencontrant le Soleil dans l’Amenti.” (xvii, s. 61.) (”Tule meidän luoksemme” -päivä! Se on päivä, jolloin Osiris sanoi Auringolle: Tule! Minä näen hänen kohtaavan Auringon Amentissa.) Aurinko edustaa tässä logosta (eli Khristosta eli Horusta) yhdistyneenä keskusolemuksena ja säteilleiden olentojen hajaantuneena olemuksena, jotka olennot ovat erilaisia aineksiltaan mutta eivät olemukseltaan. Niin kuin *Bhagavadgîtâ*-luennoitsija esittää: ”Ei saa ajatella, että logos on vain yksinäinen voimakeskus, Parabrahmanin ilmentämä. On lukemattomia muita keskuksia... niiden luku on miltei rajaton Parabrahmanin helmassa.” Tästä johtuvat ilmaukset ”tule meidän luoksemme” -päivä ja ”ole meidän kanssamme” -päivä jne. Aivan niin kuin neliö on luonnon neljän pyhän voiman – tetraktyksen – symboli, niin ympyrä näyttää sen äärettömyyden rajaviivan, jonka yli ei kukaan ihminen, ei edes hengessään, tai deva tai dhyâni-chohan voi kulkea. Syklisen evoluutiokulun kestäessä ”laskeutuvien” ja ”nousevien” henget tulevat kulkemaan ”raudoitetun maailman” poikki vasta sinä päivänä kun ne lähestyvät parinirvânan kynnystä. Jos he saapuvat siihen, he lepäävät Parabrahmanin

kuin edellä oleva – vaikka sanan ”ole” voisi tässä merkityksessä vaihtaa vielä paremmin joko sanaan ”pysy” tai ”lepää” meidän kanssamme, koska se koskee sitä pitkää LEVON aikakautta, jota kutsutaan parinirvânaksi. Niin kuin egyptiläisten rituaalien eksoteerisessa tulkinnassa jokaisen vainajan sielu – hierofantista aina pyhään apishärkään – tuli Osirikseksi, osirisoitiin, vaikka salainen oppi on aina opettanut, että todellinen osirisointi on jokaisen monadin kohtalo vasta olemassaolon 3000 syklin jälkeen, niin tässäkin tapauksessa. Monadin, joka on syntynyt ”seitsemän” luonnosta ja tosiolomuksesta (sen korkein periaate tulee välttämättä kätkeytyksi seitsemänteen kosmiseen elementtiin), on suoritettava seitsenäinen spiraalikulkunsa olemassaolon ja muotojen syklin kautta, korkeimmasta alimpaan asti, ja sitten jälleen tultava ihmisestä Jumalaksi. Parinirvânan kynnyksellä se saa takaisin alkuaikeisen olemuksensa ja tulee taas kerran yhdeksi absoluutin kanssa.

VI SÄKEISTÖ

MEIDÄN MAAILMAMME, SEN KASVU JA KEHITTYMINEN

1. ARMELIAISUUDEN JA TIEDON ÄIDIN, (a) KUAN-YININ¹ – KUAN-YIN-T’IENISSÄ OLEVAN KUAN-SHIH-YININ ”KOLMINAISEN” – VOIMALLA (b) FOHAT, NIIDEN JÄLKELÄISTEN HENKÄYS, POIKIEN POIKA, KUTSUU ESIIN ALEMMASTA SYVYYDESTÄ (*kaaos*) HSIEN-CHANIN (*meidän universumimme*) HARHAMUODON JA SEITSEMÄN ELEMENTTIÄ.

helmassa eli siinä ”tuntemattomassa pimeydessä”, joka tulee silloin niille kaikille valoksi – koko mahâpralayan, ”suuren YÖN” ajaksi, nimittäin 311 040 000 000 000 vuodeksi, jolloin ne ovat sulautuneena Brahmaniin. ”Ole meidän kanssamme” -päivä on tämä levon eli parinirvânan ajanjakso. Katsokaa myös tästä epätavallisesta ilmauksesta lisätietoa ”tule meidän luoksemme” -päivän osalta: Varakreivi E. de Rouge, ”Études sur le Rituel funéraire des anciens Égyptiens”, *Revue Archéologique’ssa*, 1860, Nouvelle Série, Première Année, s. 249. Se vastaa kristityillä viimeistä tuomiopäivää, joka heidän uskonossaan on niin aineellistettu.

¹ Tämä säkeistö on käännetty kiinalaisesta tekstistä, ja siinä olevat, alkuperäisiä termejä vastaavat nimet on säilytetty. Todellista esoteerista sanastoa ei voi julkaista, koska se vain hämmettäisi lukijaa. Brahmalaisessa opissa ei ole näille vastaavia sanoja. Vâch tuntuu monessa suhteessa lähenevän kiinalaista Kuan-yiniä, mutta Intiassa ei ole mitään varsinaista Vâchin palvontaa tällä nimellä, niin kuin Kiinassa palvotaan Kuan-yiniä. Ei mikään eksoteerinen uskontojärjestelmä ole koskaan omaksunut naispuolista luojaa, ja sen takia kansanomaisten uskontojen syntymisestä asti on naista pidetty ja kohdeltu miestä alempana. Ainoastaan Kiinassa ja Egyptissä on Kuan-yin ja Isis asetettu samalle tasalle miesjumalien kanssa. Esoterismi ei pane arvoa kummallekaan sukupuolelle. Sen korkein jumaluus on yhtä sukupuoleton kuin muotoa vailla olevakin, ei isä eikä äiti, ja sen ensimmäiset ilmenneet olennot, sekä taivaalliset että maalliset, tulevat vain vähitellen androgyynisiksi, kunnes ne lopulta erottautuvat eri sukupuoliksi.

(a) ”Laupeuden ja tiedon äitiä” kutsutaan Kuan-shih-yinin kolminaisuudeksi, koska hän on metafyyssissä ja kosmisissa vastaavuuksissaan *logoksen* ”äiti, puoliso ja tytär”, aivan niin kuin hän myöhemmissä teologisissa [s159] tulkinnoissa tuli ”isäksi, pojaksi ja (naiselliseksi) Pyhäksi Hengeksi” – noiden kolmen *shaktiksi* eli energiaksi, olemukseksi. Siten vedantalaisten esoterismissa *daivîprakriti*, *Îshvaran*, *logoksen*,¹ kautta ilmennyt valo on samalla kertaa logoksen eli Parabrahamnin verbumin äiti ja myös tytär. Himalajan takaisissa esoteerisissa opeissa – sikäläisen allegorisen ja metafyyssisen teogonian hierarkiassa – hän on ”ÄITI” eli abstraktinen, ideaalinen aine, *mûlaprakriti*, luonnon juuri. Metafyysseltä kannalta hän vastaa *âdibhûtaa*, joka on ilmennyt logoksessa, *Avalokiteshvarassa*. Puhtaasti okkulttiselta ja [e137] kosmiselta näkökannalta hän on *fohat*,² ”pojan poika”, tästä ”logoksen valosta” johtuva androgyyninen energia eli voima, joka ilmenee objektiivisen universumin tasolla salattuna yhtä paljon kuin paljastuneena sähköinä – joka on ELÄMÄÄ.

(b) *Kuan-yin-t'ien* merkitsee ”äänen sointuisaa taivasta”, Kuan-yinin eli sanatarkasti ”jumalallisen äänen” asuntoa. Tämä ääni on samanmerkityksinen kuin *verbum* eli sana, ”puhe” ajatuksen ilmauksena. Siten voidaan löytää yhteys, vieläpä lähde heprealaiselle *Bat Kolille*, ”jumalallisen äänen tyttärelle” eli *verbumille* eli miehille ja naiselliselle logokselle, ”taivaalliselle ihmiselle” eli adam kadmonille, joka on samalla kertaa *Sefira* [Keter]. Viimeksi mainittu oli varmasti sama kuin varhempi hindulainen *Vâch*, puheen eli sanan jumalatar. Sillä *Vâch* – *Brahmân* tytär ja naisellinen osa, niin kuin sanotaan, ja ”jumalista syntynyt” – on samoin kuin Kuan-yin, *Isis* (joka on myös *Osiriksen tytär*, puoliso ja *sisar*) ja muut jumalattaret – naisellinen *logos*, niin sanoaksemme, luonnon *toimivien* voimien jumalatar, sana, ääni ja puhe. Jos Kuan-yin on ”sointuisa ääni”, niin on myös *Vâch*, ”suloääninen lehmä, joka lypsi ravintoa ja vettä” (naisellinen *prinsiippi*) – ”joka antaa meille ruuan ja ylläpidon”, ollen luontoäiti. Hän liittyy luomistyössä *prajâpateihin*. Hän on miehinen ja naisellinen *ad libitum*, niin kuin on *Eva Aadamin* kanssa. Ja hän on *aditin* – *eetteriä* korkeamman *prinsiipin* – muoto *âkâshassa*, kaikkien luonnonvoimien yhdistelmä. Siten *Vâch* ja Kuan-yin ovat kumpikin salaisen äänen maaginen voima luonnossa ja *eetterissä* – se ”ääni”, joka kutsuu esiin *Hsien-CHANIN*, universumin harhamuodon, kaaoksesta ja seitsemästä elementistä.

[s160] *Manun kirjoissa* *Brahmâ* (joka on myös *logos*) pannaan jakamaan ruumiinsa kahteen osaan, miehiseen ja naiselliseen, ja luomaan jälkimmäisessä, joka on *Vâch*, *Virajin*, joka on hän itse eli jälleen *Brahmâ*. Oppinut vedantalainen okkultisti puhuu tästä ”jumalattaresta” seuraavasti selittäen syyn, miksi *Îshvaraa*

¹ *The Theosophist*, helmikuu 1887, s. 305, ensimmäinen *Bhagavadgîtâ*-luento.

² T. Subba Row sanoo: ”Kehitys saa alkunsa *logoksen* äylyisestä energiasta... eikä ainoastaan johdu *mûlaprakritin* lukituista mahdollisuuksista. Tämä logoksen valo on yhdysside... objektiivisen aineen ja *Îshvaran* [eli logoksen] subjektiivisen ajatuksen välillä. Sitä kutsutaan useissa buddhalaisissa teoksissa *fohatiksi*. Se on ainoa välikappale, jonka avulla *logos* työskentelee. [*Main. teos*, s. 306.]

(eli Brahmâa) kutsutaan *verbumiksi* eli *logokseksi*, miksi itse asiassa sitä kutsutaan Shabda Brahmaniksi:

Selitys, jonka aion antaa, näyttäneen perin mystiseltä, mutta jos se on mystinen, sillä on suunnaton merkitys oikein ymmärrettynä. Vanhat kirjoittajamme sanoivat, että *Vâch* on neljänlainen. [ks. *Rigveda* ja *Upanishadit*]. *Vaikhari-Vâch* on se, minkä lausumme. Kaikenlainen *Vaikhari-Vâch* on olemassa *madhyamâ-* ja sen jälkeen *pashyantî-* ja lopulta *parâ-* muodossa.¹ Syy, miksi tätä *Pranavaa* kutsutaan *Vâchiksi*, on se, että nämä suuren kosmoksen neljä periaattia vastaavat näitä *Vâchin* neljää muotoa. Nytpä koko ilmennyt aurinkokunta on olemassa *sûkshma-*muodossaan tässä *logoksen* valossa eli energiassa, koska sen energia otetaan ja muutetaan kosmiseksi aineeksi... Koko kosmos objektiivisessa muodossaan on *Vaikhari-Vâch*, *logoksen* valo on *madhyamâ-*muoto, ja logos itse on *pashyantî-*muoto, ja Parabrahman on tämän *Vâchin parâ-*muoto. Tämän selityksen valossa meidän tulee koettaa ymmärtää muutamia eri filosofien lausumia väitteitä siitä, että ilmennyt kosmos on *verbum*, kosmoksena ilmennyt.²

VI SÄKEISTÖ - jatkuu

2. NOPEA JA SÄTEILEVÄ AIKAANSAA SEITSEMÄN LAYA-KESKUSTA³ (a), JOITA MIKÄÄN EI VOITA SUUREEN ”OLE MEIDÄN KANSSAMME” -PÄIVÄÄN ASTI, JA ASETTAA UNIVERSUMIN NÄIDEN IKUISTEN PERUSTUSTEN PÄÄLLE YMPÄRÖIDEN HSIEN-CHANIN ALKEISIDUILLA (b).

(a) Seitsemän laya-keskusta on seitsemän nolla-pistettä, kun sanaa nolla käytetään samassa merkityksessä kuin kemistit käyttävät. Se merkitsee esoterismissa sitä pistettä, josta aletaan laskea erilaistuminen. Näistä keskuksista – joiden takana esoteerinen filosofia antaa meidän havaita hämärät metafysiset ulkopiirteet valon ja elämän ”seitsemästä pojasta”, hermeettisten ja muiden filosofien seitsemästä logoksesta – alkaa [e139] niiden elementtien erilaistuminen, jotka kuuluvat aurinkokuntamme rakenteeseen. Usein on kysytty, mikä on tarkka määritelmä fohatista ja sen voimista ja tehtävistä, sillä se [s161] näyttää täyttävän persoonallisen Jumalan tehtäviä, jollaisena kansanomaiset uskonnot tämän jumalan käsittävät. Vastaus on juuri annettu V säkeistön kommentaarissa. Oikein on esitetty *Bhagavadgîtâ*-luennoissa: ”Koko kosmoksen täytyy ehdottomasti olla olemassa yhdessä ainoassa voimanlähteessä, josta tämä valo [fohat] emanoi”. Kun laskemme

¹ *Madhya* sanotaan jostakin, minkä alku ja loppu on tuntematon, ja *parâ* merkitsee ääretöntä. Nämä sanat koskevat kaikki rajattomuutta ja ajan *jaottelua*.

² [*The Theosophist*, VIII, helmikuu 1887, s. 307; T. Subba Row, *Bhagavad Gîtân filosofiaa*.]

³ Sanskritin sanasta *laya*, joka on se aineen kohta, jossa kaikki erilaistuminen on lakannut olemasta.

kosmoksessa ja ihmisessä olevia periaatteita seitsemän tai ainoastaan neljä, fyysisen luonnon voimia on seitsemän, ja sama auktoriteetti sanoo, että ”*prajñā* eli havaintokyky on olemassa seitsemässä eri aspektissa, jotka vastaavat aineen seitsemää olotilaa”. Sillä ”aivan niin kuin ihmisolento on muodostunut seitsemästä periaatteesta, niin on erilaistunut aine aurinkokunnassa seitsemässä eri tilassa”.¹

Samoin on fohatinkin laita.² Se on yksi ja seitsemän ja on kosmisella tasolla kaikkien sellaisten ilmiöiden takana kuin valo, lämpö, ääni, vetovoima jne. ja on SÄHKÖN, ts. universumin ELÄMÄN, henki. Abstraktiona me kutsumme sitä AINOAKSI ELÄMÄKSI. Ajatellessamme sitä objektiivisena ja ilmeisenä todellisuutena me puhumme seitsemästä ilmenemisen asteikosta, joka yläpäässään alkaa ainoastaan tuntemattomasta KAUSALITEETISTA ja päättyy kaikkiolemaan järkeen ja elämään, joka on läsnä aineen jokaisessa atomissa. Kun siis tiede puhuu sen kehittymisestä karkean aineen, sokean voiman ja tunteettoman liikkeen kautta, okkultistit viittaavat järkevään LAKIIN ja tajuavaan ELÄMÄÄN ja lisäävät, että fohat on kaiken tämän johtava henki. Silti se ei suinkaan ole mikään persoonallinen jumala vaan muiden sen takana olevien voimien emanaatio, voimien, joita kristityt kutsuvat Jumalansa ”sanansaattajiksi” (joka on todellisudessa ainoastaan elohimit tai oikeammin yksi elohimeiksi kutsutuista seitsemästä luojasta), ja me ”alkuperäisten elämän ja valon poikien sanansaattajaksi”.

(b) Alkeisidut, joilla se täyttää Hsien-CHANIN (”universumin”) T’ien-hsinistä (”järjen taivaasta” eli sananmukaisesti siitä mikä on absoluuttinen), ovat tieteen atomeja ja Leibnitzin monadeja.

[e140][s162]

VI SÄKEISTÖ - jatkuu

3. SEITSEMÄSTÄ (*elementistä*) ENSIMMÄINEN ILMENNEENÄ, KUUSI KÄTKETTYNÄ; KAKSI ILMENNEENÄ, VIISI KÄTKETTYNÄ; KOLME ILMENNEENÄ, NELJÄ KÄTKETTYNÄ; NELJÄ SYNNYTETTYNÄ, KOLME SALATTUNA; NELJÄ JA YKSI TSAN (*pieni osa*) PALJASTETTUNA, KAKSI JA PUOLI KÄTKETTYNÄ; KUUSI ILMENNETTÄVÄNÄ, YKSI SYRJÄÄN PANTUNA (a). LOPUKSI SEITSEMÄN PIENTÄ PYÖRÄÄ PYÖRIMÄSSÄ, YKSI TOISTA SYNNYTTÄEN (b).

Vaikka nämä säkeistöt koskevat koko universumia mahâpralayan (universaalien tuhon) jälkeen, kuitenkin tämä lause, niin kuin jokainen okkultismin tutkija voi nähdä, koskee analogian perusteella myös seitsemän alkuperäisen (vaikka

¹ T. Subba Row, ”A Personal and an Impersonal God”, *The Theosophist*, IV, helmikuu 1883, s. 105.

² ”Fohatilla” on useita merkityksiä (ks. V säkeistön kommentaaria ja jäljempänä). Sitä kutsutaan ”rakentajien rakentajaksi”, ja se voima, jota se personoi, on muodostanut meidän seitsenkertaisen ketjumme.

kokoonpannun) elementin kehittymistä ja lopullista muodostumista meidän maamme päällä. Näistä elementeistä on vasta neljä täysin ilmenneenä, ja viides – eetteri – on ainoastaan osittain ilmennyt, koska tuskin vielä olemme neljännen kierroksen toisessa puoliskossa ja koska niin muodoin viides elementti tulee ilmenemään täysin vasta viidennessä kierroksessa. Maailmat, meidän omamme mukaan luettuna, kehittyvät tietysti alun pitäen ituina AINOASTA elementistä sen ollessa toisessa asteessaan (”isä-äitinä”, erilaistuneena maailmansieluna, eikä sinä, mitä Emerson sanoo ”ylisieluksi”), kutsummepa me tuota elementtiä nykyajan tieteen tavoin kosmiseksi tomuksi ja tulisumuksi tai okkultismin mukaan âkâshaksi, jivâtmaniksi, jumalalliseksi astraalivaloksi tai ”maailmansieluksi”. Mutta tätä ensimmäistä kehityksen astetta seurasi ajan kuluessa toinen. Ei mikään maailma eikä taivaankappale olisi voinut muodostua objektiivisella tasolla, elleivät elementit olisi jo olleet tarpeeksi erilaistuneet maailmanalun *Iluksesta*, joka lepäsi *layassa*. Sana laya tarkoittaa samaa kuin nirvâna. Se on itse asiassa kaikkien aineiden nirvâninen hajoaminen, kun ne elämänsyklin jälkeen uppoutuvat alkuperäisen tilansa latenttisuuteen. Se on loistava mutta ruumiiton varjo aineesta *joka oli*, kielteisyyden valtakunta – jossa lepokauden kestäessä ovat uinuvina universumin toimivat voimat.

Nyt kun puhutaan elementeistä, muinaisia kansoja on moitittu siitä, että ”ne otaksuivat elementtien olevan yksinkertaisia ja jakamattomia”.¹ Vielä kerran, tämä

¹ Meidän esihistorialliset esi-isämme voisivat maksaa samalla mitalla nykyaikaisille luonnontieteilijöille, nyt kun kemian uudet keksinnöt ovat saaneet W. Crookesin, K. S. J., myöntämään, että tiede on vielä tuhansien kilometrien päässä siitä, että tuntisi yksinkertaisimmankaan molekyylin koostumuksen luonteen. Häneltä me saamme kuulla, että todella yksinkertainen, kokonaan homogeeninen molekyyli on kerrassaan tuntematon kemiassa. ”Mihin meidän on vedettävä raja?” hän kysyy. ”Onko näiden vaikeuksien ratkaisuun mitään keinoa? Täytyykö meidän joko tehdä elementtien tutkimukset niin ankariksi, että ainoastaan 60 tai 70 pyrkijää pääsee läpi, vai täytyykö meidän avata tutkintosalin ovet niin levälleen, että sisäänpääsijöiden luku on sama kuin pyrkijöiden?” Ja sitten oppinut kemisti tarjoaa hätkähdyttävän esimerkin. Hän sanoo: ”Ottakaamme käsiteltäväksi yttrium. Sillä on määrätty atomipaino, se esiintyy joka suhteessa yksinkertaisena kappaleena, alkuaineena, johon me kyllä voimme lisätä, mutta josta emme voi ottaa mitään pois. Mutta tämä yttrium, tämä oletettu homogeeninen kokonaisuus jakautuu erityisessä jakotislausmenettelyssä osiin, jotka eivät ole ehdottomasti yhtäpitäviä keskenään vaan ilmaisevat asteittaisia ominaisuuksia. Tai ottakaamme didymium. Siinä on kappale, joka ilmaisee kaikkia alkuaineen tunnustettuja ominaisuuksia. Se on erittäin vaikeasti erotettu muista kappaleista, jotka muistuttivat ominaisuuksiltaan sitä hyvin läheisesti, ja tämän sulatusprosessin kestäessä se on kärsinyt hyvin ankaraa kohtelua ja tullut tarkoin tutkituksi... Mutta sitten tulee toinen kemisti, joka tämän oletetun homogeenisen aineen suhteen käyttää erityistä jakotislaustapaa ja hajottaa sen kahteen ainekseen, praseodymiumiin ja neodymiumiin, joiden välillä huomataan muutamia eroavuuksia. Mutta emme nytkään voi olla varmoja siitä, että neodymium ja praseodymium olisivat yksinkertaisia aineita. Päinvastoin nekin osoittavat hajoamisoireita.

”Jos nyt yhden oletetun alkuaineen oikein käsiteltynä huomataan sisältävän erilaisia molekyyylejä, meillä on todella syytä kysyä, eikö samanlaisia tuloksia saavutettaisi muiden,

moite muinaisia kansoja kohtaan on täysin sopimaton. [e141] Heidän vihittyjä filosofejaan ei ainakaan voi tästä syyttää, koska he juuri ovat alkuaan keksineet allegoriat ja uskonnolliset tarinat. Jos he eivät olisi tienneet elementtiensä heterogeenisuudesta, he eivät olisi personoineet tulta, ilmaa, vettä, maata ja eetteriä. Eikä heidän kosmisia jumaliaan ja jumalattariaan olisi koskaan siunattu sellaisella jälkeläisjoukolla, niin monella pojalla ja tyttärellä – jotka olivat *kustakin elementistä* ja *kussakin elementissä* syntyneitä vastaavia alkuaineita. Alkemia ja salaiset ilmiöt olisivat olleet pelkkä harhaluulo ja ansa teoriassakin, jos muinaiset kansat eivät olisi tunteneet jokaisen elementin potentiaaleja ja toisiaan vastaavia toimintoja ja ominaisuuksia, näiden elementtien kuullessa ilman, veden, maan, jopa *tulen* koostumukseen. Viimeksi mainittu, tuli, on tähän päivään asti ollut nykyajan tieteelle *terra incognita*. Tieteen on ollut pakko kutsua sitä liikkeeksi, valon ja lämmön [s164] kehittymiseksi, palamistilaksi – lyhyesti sanoen määritellä se ulkonaisten seikkojen mukaan, tuntematta sen sisäistä luontoa.

Mutta sitä ei [e142] vain nykyajan tiede näy oivaltavan, että vaikka nuo yksinkertaiset kemialliset atomit – joita muinainen filosofia kutsui ”vanhempiensa luojiksi”, äitiensä isiksi, veljiksi ja puolisoiksi, jotka äidit taas olivat omien poikiensa tyttäriä, niin kuin esim. Aditi ja Daksha – vaikka nämä alkuaineet olivatkin alussa erilaistuneita, eivät ne kuitenkaan olleet niitä tieteen tuntemia yhdisteitä, jotka me nyt näemme. Ei vesi, ilma eikä maa (tarkoittaen yleensä konkreettisia kappaleita) olleet olemassa nykyisessä muodossaan ja edustaneet ainoastaan niitä kolmea ainetilaa, jotka tiede tunnustaa. Sillä nämä kaikki, vieläpä tulikin, ovat tuloksia, jotka ovat jo yhtyneet täydellisesti muodostuneiden pallojen ilmakehään, niin että maan muodostumisen alkuaikoina ne olivat aivan omaa lajiaan. Nyt kun aurinkokuntamme olosuhteet ja sitä johtavat lait ovat täysin kehittyneet, ja kun maapallon, niin kuin jokaisen muunkin pallon, ilmakehä on tullut niin sanoaksemme omaksi sulatusastiakseen, okkulttinen tiede opettaa, että molekyylien tai pikemmin atomien avaruudessa tapahtuu alituista vaihtoa; ja niiden vastaavuussuhteesta johtuen ne vaihtavat vastaavia osiaan jokaisella planeetalla.

Muutamat tiedemiehet, jopa eräät suurimpien fyysikkojen ja kemistien joukostakin, alkavat aavistaa tämän tosiasian, jonka okkultistit ovat tienneet iät ja ajat. Spektroskooppi osoittaa ainoastaan, että maapallon ja tähtien ainekset todennäköisesti (ulkonaisen todisteen mukaan) ovat samanlaisia. Se ei voi mennä kauemmaksi eikä voi näyttää, yhdistyvätkö nuo atomit toisiinsa samalla tavalla ja samoissa tiloissa fyysisesti ja kemiallisesti kuin niiden uskotaan tekevän meidän planeetallamme. Lämpöasteikko korkeimmasta asteesta alimpaan ajateltavaan asti

ehkä kaikkien, alkuaineiden suhteen, jos niitä käsiteltäisiin oikealla tavalla. Vieläpä voimme kysyä, mihin päättyy se lajitteluprosessi, joka tietysti edellyttää muunnoksia saman luokan yksityisten molekyylien välillä. Ja näissä peräkkäisissä erotteluissa me luonnollisesti kohtaamme kappaleita, jotka lähenevät yhä enemmän toisiaan.” (Kemian seurassa pidetty puheenjohtajan puhe maaliskuussa 1888: ”Elements and Meta-Elements.”) [Julkaistu Kemiallisen Seuran *Journalissa*, vol. 53, toukokuussa 1888, s. 487 eteenp. ja Littellin lehdessä *Living Age*, vol. 177, viides sarja (vol. 62), 26.5.1888, s. 465–473.]

voidaan olettaa samaksi koko universumissa. Kuitenkin sen ominaisuudet, muutkin kuin hajoamista ja yhdistymistä aikaansaavat, ovat erilaisia kullakin planeetalla. Siten atomit astuvat uusiin olomuotoihin, joita fyysinen tiede ei tunne eikä ole edes uneksintukaan mahdollisiksi. Niin kuin jo kirjassa *Five Years of Theosophy* esitettiin, esim. pyrstötähtien aineen olemus ”eroaa kokonaan niistä kemiallisista tai fyysisistä ominaispiirteistä, joihin maailman suurimmat kemistit ja fyysikot ovat perehtyneet”.¹ Ja sekin aine kiitäessään nopeasti meidän ilmakehämme läpi muuttuu jossain määrin luonteeltaan.

Siten eivät ainoastaan meidän planeettamme alkuaineet vaan kaikkien aurinkokunnassa olevien maan sisartenkin alkuaineet eroavat yhdisteissään yhtä paljon toisistaan kuin niistä kosmisista elementeistä, jotka ovat aurinkokuntamme tuolla puolen.² [e143][s165] Sen tähden meidän planeettamme aineita ei voi pitää mittapuuna verrattaessa niitä muiden maailmojen elementteihin.³ Oltuaan alkuperäisessä, neitseellisessä tilassaan kätkeytyä ikuisen äidin helmaan jokainen atomi, joka on syntynyt hänen valtakuntansa kynnyksen toiselle puolelle, on tuomittu lakkaamatta erilaistumaan. ”Äiti nukkuu, mutta hengittää alati.” Ja jokainen henkäys lähettää ilmennyksen tasolle hänen proteusmaiset, muotoaan muuttavat tuotteensa, joita vuodatuksen aalto kantaa ja jotka fohat hajottaa ja ajaa tämän tai jonkin muun planeetan ilmakehää kohti tai sen tuolle puolen. Kun atomi kerran on jäänyt kiinni ilmakehään, se on joutunut kadotukseen. Sen entinen puhtaus on ainiaaksi mennyt, jollei kohtalo satu johtamaan sitä johonkin ULOSVIRTAUKSEEN (okkulttinen termi, joka merkitsee aivan erilaista prosessia

¹ [Vrt. *Collected Writings*, vol. V, s. 147–148.]

² Tämän vahvistaa jälleen sama tiedemies, joka piti edellä mainitun esitelmän. Hän toistaa Clerk Maxwellin sanoja ”että elementit eivät ole ehdottomasti homogeenisiä”. Hän kirjoittaa: ”On vaikea käsittää välimuunnosten valintaa ja poistamista, sillä minne nämä poistuneet molekyylit ovat voineet joutua, jos – niin kun meillä on syytä uskoa – kiintotähtien vety jne. koostuu molekyyleistä, jotka kaikin puolin ovat samanlaisia kuin meidän molekyylimme.” Ja Crookes lisää: ”Ensinnäkin me voimme epäillä, ovatko nämä molekyylit ehdottomasti samoja, koska meillä ei ole tähän asti ollut mitään muuta keinoa kuin spektroskoopin tarjoama voidaksemme tehdä johtopäätöksiä. Mutta täytyy myöntää, että tarkasti verratakseen ja eritelläkseen kahden kappaleen spektrejä niitä on tutkittava samanlaisten lämmön, paineen ja kaikkien muidenkin fyysisten olosuhteiden alaisina. Me olemmekin aurinkospektrissä nähneet säteitä, joiden vastaavuuksia emme ole voineet löytää.”

³ Jokaisella maailmalla on oma fohatinsa, joka on kaikkialla läsnä omassa toimintapiirisään. Mutta on yhtä monta fohatia kuin on maailmoja, kunkin vaihdellessa voimassaan ja ilmennysasteessaan. Yksilölliset fohatit muodostavat yhden universaalien kollektiivisen fohatin – sivuolennon siitä ainoasta absoluuttisesta olemattomuudesta, joka on absoluuttinen oleminen, SAT. ”Miljoonia ja miljardeja maailmoja synnytetään kunakin manvantarana” – sanotaan. Sen tähden täytyy olla monia fohateja, joita me pidämme tietoisina ja *järkevinä* voimina. Tämä tympäisee epäilemättä tieteellisiä älykköjä. Kuitenkin okkultistit, joilla on siihen hyvät syyt, pitävät kaikkia luonnon voimia todellisina vaikka yliaistillisina ainetiloina ja mahdollisina niiden olentojen havaittaviksi, joilla on siihen vaadittavat aistit.

kuin tuo tavallinen termi ilmaisee). Tällöin se voi jälleen ajautua sille rajalle, missä se aiemmin joutui hukkaan, ja ponnahtaen ei *ylhäällä* olevaan avaruuteen vaan *sisällä* olevaan avaruuteen se voi joutua erilaistuneen tasapainon tilaan ja sulautua onnellisesti siihen takaisin. Jos todella oppinut okkultisti-alkemisti kirjoittaisi kirjan ”Atomin elämästä ja seikkailusta”, hän saisi sillä osakseen mitä suurinta ivaa nykyajan kemistin taholta, vaikka kenties [e144][s166] myöhemmin kiitosta.¹ Olkoon kuinka tahansa, ”*isä-äidin henkäys lähtee ulos kylmänä ja loistavana ja tulee kuumaksi ja turmeltuu, kunnes se taas jäähtyy ja puhdistuu sisäisen avaruuden ikuisessa helmassa*”, sanoo kommentaari. Ihminen imee vuoren huipulla itseensä kylmää ja puhdasta ilmaa ja lähettää ulos epäpuhdasta, kuumaa ja muuttunutta. Siten jokaisen pallon korkeammat ilmakerrokset ovat sen suuna ja alemmat keuhkoina, ja meidän planeettamme ihminen saa hengittää vain ”äidin” jätettä, ja sen vuoksi hänet ”on tuomittu kuolemaan siihen”.²

(b) Se tapahtuma, jota kuvataan lauseella ”pienet pyörät, yksi toista synnyttäen”, tapahtuu kuudennessa piirissä ylhäältä lukien ja ilmenneen kosmoksen kaikkein aineellisimman maailman tasolla – meidän maallisella tasollamme. Nämä ”seitsemän pyörää” ovat meidän planeettaketjumme (ks. 5. ja 6. säkeen kommentaaria). ”Pyörillä” tarkoitetaan tavallisesti voimien eri sfäärejä ja keskuksia, mutta tässä tapauksessa ne tarkoittavat meidän seitsenkertaista kehäämme.

VI SÄKEISTÖ - jatkuu

4. HÄN RAKENTAA NE VANHEMPIEN PYÖRIEN (*maailmojen*) KALTAISIKSI SIOJITTAEN NE KATOAMATTOMIIN KESKUKSIIN (a).

KUINKA FOHAT NE RAKENTAA? HÄN KOKOAA TULIPÖLYN. HÄN TEKEE TULESTA PALLOJA, JUOKSEE NIIDEN LÄPI JA NIIDEN YMPÄRI VUODATTAEN NIIHIN ELÄMÄÄ. SITTEEN HÄN PANEE NE LIIKKEESEEN, JOTKUT YHDELLÄ TAVALLA TOISET TOISELLA. NE OVAT KYLMIÄ, HÄN TEKEE NIISTÄ KUUMIA. NE OVAT KUIVIA, HÄN TEKEE NIISTÄ KOSTEITA. NE LOISTAVAT, HÄN LEYHYTTELEE JA VIILENTÄÄ NIITÄ (b).

SITEN TOIMII FOHAT YHDESTÄ AAMUHÄMÄRÄSTÄ TOISEEN SEITSEMÄN IKUISUUDEN AIKANA.³

¹ Tosiaankin, jos tuollainen kuviteltu kemisti sattuisi olemaan intuitiivinen ja hetkeksi astuisi syrjään ”eksaktin tieteen” tavallisilta poluilta, niin kuin muinaiset alkemistit tekivät, hän voisi saada rohkeudestaan palkinnon.

² Se, joka muuttaisi hitaan hapen *otsoniksi* siinä määrin, että se tulisi alkemistisesti toimivaksi, palauttaen sen puhtaaseen olemukseensa (johon löytyy keinoja), hän olisi siten keksinyt ”elämännesteen” vastineen ja valmistanut sitä käytettäväksi.

³ Aikana, joka käsittää 311 040 000 000 vuotta brahmalaisten laskelmien mukaan.

(a) Maailmat rakennetaan ”vanhempien pyörien kaltaisiksi” – ts. niiden, jotka ovat olleet olemassa entisten manvantarujen aikana ja menneet pralayaan, [e145][s167] sillä syntymän, kasvun ja rappeutumisen LAKI, joka koskee kaikkea kosmoksessa olevaa auringosta nurmikon kiiltomatoon, on YKSI. Alituinen täydellistymisen työ tapahtuu kussakin uudessa esiintymisessä, mutta periaite ja voimat ovat kaikki yksiä ja samoja. Ja tämä yksi LAKI vaikuttaa kullakin planeetalla erilaisten pienempien lakien kautta.

Katoamattomat laya-keskukset ovat sangen tärkeitä, ja niiden merkitys on täysin oivallettava, jos tahdomme saada selvän käsityksen muinaisesta kosmogoniasta, jonka teorit ovat nyt siirtyneet okkultismin piiriin. Tällä hetkellä voidaan ilmoittaa yksi asia. Maailmat eivät ole rakentuneet *laya*-keskuksen *päälle* eivätkä *yläpuolelle* tai *sisään*, sillä nollakohta on tila eikä matemaattinen piste.

(b) Lukija pitäköön mielessään, että fohatin, kosmisen sähköön rakentavan voiman, sanotaan metaforisesti syntyneen kuin Rudra Brahmasta, ”Isän aivoista ja Äidin sydäimestä”, ja sitten muuttuneen miehiseksi ja naiselliseksi, ts. polarisoituneen positiiviseksi ja negatiiviseksi sähköksi. Sillä on *seitsemän poikaa*, jotka ovat sen *veljiä*. Fohatin on pakko syntyä aika ajoin, milloin kaksi sen pojista ja veljistä tulevat *liian läheiseen kosketukseen* – joko syleilyyn tai taisteluun. Tämän välttämiseksi se yhdistää ja sitoo yhteen ne, jotka ovat eriluontoisia, ja erottaa ne, jotka ovat saman luontoisia. Tämä koskee tietysti, niin kuin jokainen voi nähdä, kitkan aiheuttamaa sähköä sekä veto- ja työntövoiman lakia, joka yhdistää erinäpäiset ja karkottaa toisistaan samannäpäiset kappaleet. Kuitenkin seitsemän poikaa ja veljeä edustaa ja personoi kosmisen magnetismin seitsemää muotoa, joita *käytännön okkultismissa* kutsutaan seitsemäksi radikaaliksi ja joiden yhteiset ja toimivat jälkeläiset ovat muiden voimien ohella sähkö, magnetismi, ääni, lämpö, koheesio jne.

Okkultinen tiede määrittelee nämä kaikki yliaistillisiksi vaikuttajiksi salaisen käyttäytymisensä puolesta ja objektiivisiksi ilmiöiksi aistimaailmassa. Edellisten havaitseminen vaatii poikkeavia kykyjä, jälkimmäiset ovat tavallisilla fyysisillä aisteilla havaittavia. Ne kuuluvat kaikki vielä yliaistillisempiin henkisiin ominaisuuksiin ja ovat niistä emanoituneet, ja nämä ominaisuudet ovat todellisten ja tietoisten SYIDEN tosi ominaisuuksia eivätkä ainoastaan niiden personoituja ilmauksia. Sellaisten ENTITEETTIEN kuvaaminen olisi peräti hyödytöntä. Lukija pitäköön mielessään, että meidän oppimme mukaan, joka pitää tätä ilmiömaailmaa suurena *harhana*, mitä lähempänä kappale on TUNTEMATONTA SUBSTANSSIA, sitä lähemmäksi se tulee *todellisuutta*. Se näet etenee kauemmaksi [e146] tästä *mâyân* maailmasta. Vaikka siis näiden kappaleiden molekyylinen rakenne ei ole pääteltävissä niiden ilmennyksistä tällä tajunnan tasolla, kuitenkin (adeptiokkultistin näkökulmasta) niillä on selvä objektiivinen, jollei aineellinen rakenne, suhteellisesti noumenaalisessa – ilmiömaailmalle vastakkaisessa – universumissa.

[s168] Tiedemiehet kutsukoot niitä voimaksi tai voimiksi, jotka ovat aineesta syntyneet, tai sen liiketavoiksi, jos niin tahtovat. Okkultismi näkee näissä

vaikutuksissa elementaaleja (voimia) ja niitä aikaansaavissa välittömissä syissä järkeviä JUMALALLISIA työntekijöitä. Näiden (hallitsijoiden erehtymättömällä kädellä johtamien) elementaalien sisäinen yhteys puhtaan aineen elementtien kanssa – me voisimme sanoa niiden vastaavuussuhde – aikaansaa aineelliset ilmiöt, kuten valon, lämmön, magnetismin jne. Tietenkään emme voi koskaan olla yhtä mieltä amerikkalaisten substantialistien kanssa,¹ jotka kutsuvat jokaista voimaa ja energiaa – olkoon se valo, lämpö, sähkö tai koheesio – olennoiksi, sillä tämä olisi samaa kuin jos kutsuisimme rattaanpyörien synnyttämää kolinaa *olennoiksi*. Sitenhän sekoitettaisiin ja samastettaisiin ”tuo kolina” *ulkopuolella* olevaan ajajaan ja rattaiden *sisällä* ohjaavaan mestariälyyn. Mutta me annamme kyllä olento-nimen ”ajajalle” ja noille ohjaaville ”älyille”, johtaville dhyâni-chohaneille, niin kuin on esitetty.

Elementaalit eli luonnonvoimat ovat toimivia, vaikka näkymättömiä eli pikemminkin huomaamattomia, toisasteisia syitä ja ovat itsessään seurauksia alkuperäisistä syistä, jotka ovat kaikkien maallisten ilmiöiden verhon takana. Sähköä, valoa, lämpöä jne. on varsin sopivasti sanottu ”liikkuvan aineen haamuiksi eli varjoiksi”, ts. yliaistillisiksi ainetiloiksi, joiden vaikutuksia ainoastaan kykenemme käsittämään. Laajentakaamme siis edellä olevaa vertausta. Valon aistimus on niin kuin liikkuvien pyörien kolina – puhtaasti ilmiöllinen seuraus, jolla ei ole mitään olemassaoloa havaitsijan ulkopuolella. Aistimuksen lähin kiihottava syy on verrattavissa ajajaan – se on yliaistillinen liikkuvan aineen tila, luonnonvoima eli elementaali. Mutta tämän takana – aivan niin kuin vaunujen omistaja sisältä antaa käskyjä ajajalle – on olemassa korkeampi ja *noumenaalinen* syy, *intelligenssit*, joiden olemuksesta säteilevät nämä ”äidin” tilat. Nämä synnyttävät lukemattomia elementaaleja eli psyykkisiä luonnonhenkiä, aivan niin kuin jokainen vesipisara synnyttää fyysiset [e147] äärettömän pienet likoeläimensä.² Fohat johtaa prinssiippien siirtymistä yhdeltä planeetalta toiselle, yhdeltä tähdeltä toiselle lapsitähdelle. Kun planeetta kuolee, sitä elähdyttävät prinssiipit siirtyvät *layaan* eli nukkuvaan keskukseen, jossa on potentiaalinen mutta sidottu energia. Se herää sitten elämään ja alkaa muodostaa itseään uudeksi taivaankappaleeksi.³

On sangen merkillistä, että vaikka luonnontieteilijät tunnustavat rehellisesti olevansa kerrassaan vailla tietoa tämän maallisenkin aineen todellisesta luonteesta – alkuperäistä substanssia he pitävät enemmän unena kuin järkevänä todellisuutena [s169] – niin he kuitenkin asettuvat arvostelemaan tätä ainetta ja väittävät tietävänsä, mitä se kykenee ja ei kykene tekemään eri yhdistelmissään. Tiedemiehet tuntevat aineen vain pinnallisesti, ja kuitenkin he tahtovat dogmatisoida. Se on ”liikkeen ilmenemismuoto” eikä muuta! Mutta se *voima*, joka

¹ Ks. *Scientific Arena*, kuukausijulkaisu, joka käsittelee nykyisiä filosofisia oppeja ja niiden suhdetta ajan uskonnolliseen ajatteluun. New York: A Wilford Hall, Ph. D., L. L. D., toimittaja, heinä-, elo- ja syyskuu 1886.

² Ks. III kirja, xv, ”Jumalat, monadit ja atomit”.

³ Ks. jäljempänä, ”Muutamia aikaisempia teosofisia väärinkäsityksiä” jne., s. e152.

on elävän ihmisen hengityksessä, kun hän puhaltaa tomuhiukkasen pöydältä, on myös kieltämättä liikkeen ilmenemismuoto. Epäilemättä se ei kuitenkaan ole aineen eikä tomuhiukkasen ominaisuus, ja se lähtee elävästä ja ajattelevasta olennoista, joka puhalsi, aiheutuipa teko sitten tietoisesti tai tiedostamatta. Tosiaan, kun aineelle – jollekin, josta ei vielä tiedetä mitään – annetaan sisäinen ominaisuus, jota kutsutaan voimaksi ja jonka luonnosta tiedetään vielä vähemmän, luodaan paljon vaikeampi pulma kuin mikä on siinä aatteessa, että ”luonnonhenget” ovat välittämässä jokaista luonnon ilmiötä.

Okkultistit eivät sano *aineen* vaan ainoastaan *substanssin* eli aineen *olemuksen* (ts. *mūlaprakritin*, kaiken juuren) olevan häviämätön ja ikuinen, jos he nimittäin tahtovat ilmaista oikein aatettaan. He väittävät, että kaikki ns. luonnonvoimat, kuten sähkö, magnetismi, valo, lämpö jne. eivät suinkaan ole aineosasten liiketapoja, vaan ovat olemuksessaan, ts. äärimmäisessä koostumuksessaan erilaistuneita puolia siitä universaalista liikkeestä, jota pohdittiin ja selitettiin teoksemme ensimmäisillä sivuilla. (ks. *johdanto*). Kun fohatin sanotaan aikaansaavan seitsemän laya-keskusta, se merkitsee, että muodostamista ja luomista varten SUURI LAKI – teistit kutsukoot sitä jumalaksi – pysäyttää tai pikemminkin muuttaa alinomaisen liikkeensä ilmenneen universumin piiriin sisällä olevassa seitsemässä näkymättömässä pisteessä. ”*Suuri hengitys kaivaa avaruuden halki seitsemän reikää layaan saattaakseen ne pyörimään manvantaran aikana*” (Okkulttinen katekismus).

[e148] Olemme sanoneet, että laya on se, mitä tiede kutsuisi nollapisteeksi eli rajaviivaksi. Se on absoluuttisen tyhjyyden alue eli ainoa todellinen absoluuttinen voima, seitsemännen tilan NOUMENON, jota tilaa me tietämättömyydessämme kutsumme voimaksi. Eli toisin sanoen se on erilaistumattoman kosmisen substanssin noumenon, joka itse on aistihavainnolle saavuttamaton ja tutkimaton kohde; objektiivisuuden ja myös subjektiivisuuden kaikkien tilojen juuri ja perusta; neutraali keskiviiva, ei yksi monista aspekteista vaan sen keskus. Sen merkityksen havaitsemiseksi voimme koettaa kuvitella ”neutraalia keskusta” – josta ”ikiliikkujan” keksijät unelmoivat. ”Neutraali keskus” on yhdeltä puolelta katsoen jokaisen määrätyn aistisarjan rajakohta. Olettakaamme siis, että on olemassa kaksi peräkkäistä ainetasoa. Kumpaakin näistä vastaa määrätty sarja havaintoelimiä. Meidän on pakko tunnustaa, että näiden kahden ainetason välillä tapahtuu alinomaan liikettä, ja jos me seuraamme, sanokaamme, alemman tason atomeja ja molekyyliä niiden muutoksessa ylöspäin, ne tulevat vihdoon sellaiseen kohtaan, jolloin ne siirtyvät pois niiden kykyjen piiristä, joita me alemmalla tasolla käytämme. Itse asiassa alemman tason aine häviää siinä kohdassa [s170] meidän havaintopiiristämme olemattomuuteen – eli siirtyy korkeammalle tasolle, ja sen ainetilan, joka vastaa tuota siirtymisen kohtaa, täytyy varmasti sisältää erityisiä eikä helposti keksittäviä ominaisuuksia. Fohat saa siis aikaan seitsemän tällaista ”neutraalia keskusta”¹ herättäen aineen toimintaan ja kehitykseen sitten, kun

¹ Tämä on luullaksemme se nimi, jonka J. W. Keely Philadelphiasta antaa sille, mitä hän myös kutsuu ”eetteriseksi keskukseksi”. Hän on keksinyt kuuluisan ”moottorin” – joka

Miltonin sanoin:

Perustus vankka laskettu on, jonka päälle rakentaa...¹

Alkuatomi (anu) ei voi monistua ilmennystään aikaisemmassa tilassa eli alkuuikaisuudessaan. Sen tähden sitä kutsutaan KOKONAISSUMMAKSI, tietysti kuvaannollisesti, koska tuo KOKONAISSUMMA on rajaton. (Ks. tämän teoksen liitettä.) Se, mikä luonnontieteilijälle on olemattomuuden pohjaton kuilu, hänhän tuntee ainoastaan näkyvien syiden ja seurausten maailman, on okkultistille rajaton avaruus eli jumalallinen *täyteys*. Monien muiden vastaväitteiden lisäksi – joita tehdään kosmoksen loppumatonta evoluutiota ja reinvoluutiota (eli jälleensulautumista) vastaan, joka prosessi on brahmalaisen ja esoteerisen opin mukaan aluton ja loputon – okkultistille sanotaan myös, ettei se voi olla mahdollista, koska ”kaikkien nykyajan tieteellisen filosofian päätelmien [e149] mukaan luonnon välttämättömänä kohtalona on raukeaminen”. Jos luonnon pyrkimystä ”raukeamiseen” on pidettävä voimakkaana vastaväitteenä okkultista kosmogoniaa vastaan, niin voimme kysyä: ”Kuinka teidän positivistinne ja vapaaajattelijanne ja tutkijanne voivat selittää ympärillämme olevien toimivien tähtikuntien suunnattoman joukon?” Niillä on ollut ikuisuus aikaa ”raueta”, miksi siis ei koko kosmos ole suuri toimeton aineröykkiö? Kuunkin uskotaan ainoastaan hypoteettisesti olevan kuollut planeetta, joka on rauennut, eikä astronomia näytä tuntevan moniakaan sellaisia kuolleita planeettoja.²

Tuohon kysymykseen ei voi antaa vastausta. Mutta tätä lukuun ottamatta huomattakoon, miten ajatus, että ”muutettava energian määrä” pienessä aurinkokunnassamme kerran kuluisi loppuun, perustuu kokonaan siihen virheelliseen käsitykseen, että ”valkohehkuinen, palava aurinko” säteilisi lakkaamatta lämpöään ulos avaruuteen saamatta mitään kompensatiota. Tähän me vastaamme, että luonto kyllä hajoaa ja katoaa objektiiviselta tasolta, mutta vain astuakseen lepoajan jälkeen taas ulos subjektiivisesta tilastaan ja [s171] alkaakseen jälleen nousta. Meidän kosmoksemme ja luontomme tulee hajoamaan ainoastaan esiintyäkseen uudestaan täydellisemmällä tasolla jokaisen PRALAJAN jälkeen. Itämaisten filosofien *aine* ei ole länsimaisten metafysikkojen ”aine” ja luonto. Sillä mitä on aine? Ja ennen kaikkea, mitä muuta meidän tieteellinen filosofiamme on kuin sitä, minkä Kant niin oikein ja niin vaatimattomasti määritteli ”rajoittuneen tietomme tieteksi”? Mihin ovat johtaneet tieteen monet yritykset sitoa, yhdistää ja määritellä kaikki orgaanisen elämän ilmiöt pelkän fyysisen ja kemiallisen ulkomuodon mukaan? Yleensä vain spekulatioihin – pelkkiin saippuakupliin,

tulee tekemään mullistuksen maailman liikkeelle panevassa voimassa, niin kuin hänen ihailijansa ovat toivoneet.

¹ *Kadotettu paratiisi*, IV, rivit 521–522.

² Kuu on kuollut ainoastaan mitä tulee sen sisäisiin *prinsippeihin* – ts. *psykkisesti* ja *henkisesti*, kuinka mielettömältä tällainen lausunto kuulostaakin. Fyysisesti se on vain sitä, mitä puoleksi lamaantunut ruumis on. Sitä sanotaan osuvasti okkultismissa ”mielenvikaiseksi äidiksi”, tähtimaailman suureksi kuuhulluksi.

jotka ovat särkyneet toinen toisensa jälkeen, ennen kuin tiedemiehet ovat osanneet löytää oikeat tosiasiat. Kaikki tämä olisi vältetty ja tiedon kehitys olisi edistynyt jättiaskelin, jos vain tiede ja sen filosofia olisi jättänyt hyväksymättä hypoteeseja ainoastaan sen yksipuolisen tiedon nojalla, mikä *niillä* oli ”aineesta”.¹

[e150] Jollei mikään fyysinen äly kykene laskemaan niiden hiekanjyvien lukumäärää, jotka peittävät muutamia kilometrejä meren rannalla, tai selvittämään näiden jyvien äärimmäistä luontoa ja olemusta, kun ne ovat kouraantuntuvina ja näkyvinä luonnontutkijan kämmenellä, kuinka voi kukaan materialisti määrätä niitä lakeja, jotka johtavat atomien tilanmuutoksia alkuaikaisessa kaaoksessa. Tai kuinka hän voi tietää mitään varmaa atomien ja molekyylien mahdollisuuksista ja kyvyistä ennen ja jälkeen sen kun ne ovat muodostuneet maailmoiksi? Nämä muuttumattomat ja ikuiset molekyylit – joita on paljon enemmän avaruudessa kuin hiekanjyviä meren rannalla – voivat koostumukseltaan erota sen mukaan, millä olemassaolon tasolla ne ovat, niin kuin sieluaines eroaa käyttövälineestään, ruumiista. Jokaisella atomilla on seitsemän olemassaolon tasoa, niin meille on opetettu, ja jokaista tasoa johtavat sen erityiset evoluution ja sulautumisen lait. Astronomit, geologit ja luonnontieteilijät, jotka eivät tunne edes likimääräisiä tietoja, joista aloittaa, yrittäessään ratkaista meidän planeettamme ikää tai aurinkokuntamme syntyä, ajautuvat jokaisen uuden hypoteesin myötä yhä kauemmaksi pois tosiasioiden rannikoilta kuvitellun ontologian pohjattomiin syvyysiin.² Se analogian laki, joka ilmenee muiden aurinkokuntien ja meidän aurinkokuntamme rakennussuunnitelmassa, ei välttämättä koske niitä rajallisia

¹ Se, että Uranuksen ja Neptunuksen satelliitit, edellisen neljä ja jälkimmäisen yksi, kulkevat radoillaan, niin kuin luultiin, idästä länteen, jota vastoin kaikki muut satelliitit kulkevat lännestä itään – on hyvä esimerkki osoittamaan, kuina epäluotettavia ovat kaikki *a priori* spekulatiot, vaikka ne nojautuvatkin mitä tarkimpaan matemaattiseen analyysiin. Kuuluisa hypoteesi, että meidän aurinkokuntamme on muodostunut tähtisumupiireistä, minkä esittivät Kant ja Laplace, perustui pääasiallisesti siihen tietoon, että kaikki planeetat kiertävät samaan suuntaan. Tämän tosiasian perusteella, joka oli Laplacen aikana toteennäytetty, tämä suuri astronomi, luottaen todennäköisyyksien teoriaan, sanoi lyövänsä vetoa kolmesta miljardista yhtä vastaan siitä, että seuraava planeetta, joka löydettäisiin, kulkisi myös radallaan samalla tavalla itään päin. Mutta näiden tieteellisten laskelmien muka muuttumattomat lait ”tulivat myöhempien kokeiden ja havaintojen avulla kumotuiksi”, sanottiin. Tämä käsitys Laplacen erehdyksestä on yhä tänä päivänä yleisesti vallalla, vaikka muutamat astronomit ovat lopulta onnistuneet todistamaan (?), että erehdys onkin ollut siinä, että Laplacen väitettä on pidetty erehdyksenä. Ja nykyään aletaan toimia siihen suuntaan, että tämä virhe tulee korjatuksi herättämättä liiaksi yleistä huomiota. Monta tällaista yllätystä on odotettavissa laadultaan puhtaasti fyysisillekin hypoteeseille. Mitä paljastuksia sitten lieneekään tulossa kysymyksissä, jotka koskevat transsendentaalista, okkultista luontoa? Joka tapauksessa okkultismi opettaa, että ns. ”takaperoinen kiertoliike” on tosiasia.

² Mutta okkultistit, jotka luottavat mitä perusteellisimmin omiin tarkkoihin aikakirjoihinsa, astronomisiin ja matemaattisiin, laskevat ihmiskuntamme iän ja väittävät, että ihmisiä (eri sukupuolina) on ollut olemassa tässä kierroksessa tarkalleen 18 618 727 vuotta, niin kuin brahmalaiset opit ja vieläpä muutamit hindulaiset kalenterit esittävät.

olosuhteita, joista jokainen näkyvä kappale tällä olemassaolon tasolla on riippuvainen. Okkultismissa tämä analogian laki on ensimmäinen ja tärkein avain kosmiseen fysiikkaan, mutta sitä on tutkittava pienimpiä yksityiskohtia myöten ja [e151] ”käännettävä seitsemän kertaa”, ennen kuin sitä voi ymmärtää. Okkulttinen filosofia on ainoa tiede, joka voi opettaa niin tekemään. Kuinka siis tämän okkulttisen lauseen ”kosmos on ikuinen ehdottomassa kollektiivisuudessaan ja rajallinen ainoastaan ehdonvaraisessa ilmennyksessään” todenperäisyys tai perättömyys voidaan tehdä riippuvaiseksi siitä yksipuolisesta fyysisestä lausumasta, että ”luonto välttämättä kulkee hajoamista kohti”?

Näihin säkeisiin – VI säkeistön 4. shlokaan – loppuu se osa säkeistöistä, joka koskee universaaliala kosmogoniaa viimeisen mahâpralayan eli universaalien tuhon jälkeen, joka tullessaan huuhtoo pois avaruudesta kaikki erilaistuneet oliot, sekä jumalat että atomit, [s173] niin kuin tuuli vie mennessään kuivat lehdet. Tästä säkeestä eteenpäin säkeistöt koskevat ainoastaan meidän aurinkokuntaamme yleensä, silloin tällöin siinä olevia planeettaketjuja, ja erityisesti maapallomme historiaa (neljättä palloa ja sen ketjua). Kaikki ne säkeistöt ja säkeet, jotka seuraavat tämän teoksen I osassa, koskevat ainoastaan meidän maapallomme omaa ja sen päällä tapahtuvaa kehitystä. Mitä tähän maanpäälliseen kehitykseen tulee, siinä noudatetaan omituisia oppia, joka ansaitsee tulla tunnetuksi – mutta omituinen se on tietysti vain nykyiseltä tieteelliseltä näkökannalta katsoen.

Kuitenkin ennen kuin lukijalle esitetään aivan uusia ja melko hämmästyttäviä teorioita, muutamia selittäviä sanoja täytyy lausua niiden johdannoksi. Tämä on ehdottoman välttämätöntä, koska nämä teoriat eivät ole ristiriidassa ainoastaan nykyaikaisen tieteen kanssa vaan muutamissa suhteissa myös poikkeavat muiden teosofien aikaisemmin esittämistä väitteistä,¹ he kun sanovat näiden oppien selityksessä ja esityksessä nojautuvansa samaan auktoriteettiin kuin me.

Tämä saattaa johtaa siihen käsitykseen, että saman opin esittäjät puhuvat ristiin, mutta todellisuudessa ero johtuu siitä, että aikaisemmille kirjoittajille oli annettu vain vaillinaista tietoa, ja he tekivät sitten siitä virheellisiä johtopäätöksiä ja ryhtyivät harkitsemattomiin pohdiskeluihin yrittäessään esittää yleisölle täydellisen järjestelmän. Siten lukija, joka on jo tutkinut teosofiaa, ei saa hämmästyä tavatessaan näillä sivuilla oikaisuja muutamiin väitteisiin, jotka on tehty muissa teosofisissa kirjoissa, ja myös selityksiä muutamiin kohtiin, jotka ovat jääneet hämäräksi, koska ne oli pakostakin jätettävä vaillinaisiksi. On monia kysymyksiä, joita ei edes *Esoteric Buddhismin* (kaikista noista teoksista parhaimman [e152] ja tarkimman) tekijä ole lainkaan kosketellut. Toisaalta hänkin on ottanut käyttöön monia virheellisiä käsityksiä, jotka on tässä esitettävä todellisessa mystisessä valossaan, sikäli kuin tämän kirjoittaja pystyy sen tekemään.

¹ [A. P. Sinnett:] *Esoteric Buddhism* ja *Man: Fragments of Forgotten History*, By Two Chelas in The Theosophical Society. Lontoo, 1885, 1887 ja 1893.

Pysähtykäämme siis hetkiseksi juuri selitettyjen ja myöhempien säkeistöjen välille, sillä niitä erottavat kosmiset ajanjaksot ovat äärettömän pitkiä. Meidän täytyy ottaa itsellemme runsaasti aikaa luodaksemme edes yleiskatsauksen muutamiin salaisen opin kohtiin, jotka on esitetty lukijalle enemmän tai vähemmän epävarmassa ja toisinaan virheellisessä valossa.

MUUTAMIA VARHAISIA TEOSOFISIA VÄÄRINKÄSITYKSIÄ JOTKA KOSKEVAT PLANEETTOJA, KIERROKSIA JA IHMISTÄ

Niiden 11 säkeistön¹ joukossa, jotka on jätetty pois, on yksi, joka selittää perinpohjin, miten yksi planeettaketju toisen jälkeen muodostuu, kun ensimmäinen kosminen ja atominen erilaistuminen on alkanut alkuaikaisessa ”*akosmisuudessa*”. On turha puhua ”laeista, jotka syntyvät, kun jumaluus alkaa luoda”, sillä a) lait eli pikemminkin LAKI on ikuinen ja muuttumaton; ja b) jumaluus on laki ja päinvastoin. Sitä paitsi ainoa ikuinen LAKI kehittää kaiken ilmennettävässä luonnossa seitsemänäisen periaatteen mukaan: muun muassa lukemattomat maailmojen kehämäiset ketjut, joihin kuuluu seitsemän palloa, järjestyneinä muodostumisen maailman neljälle alemmalle tasolle (kolme muuta tasoa kuuluu näet arkkityypiseen universumiin). Näistä seitsemästä ainoastaan *yksi, alin ja aineellisin näistä palloista*, on meidän havaintotasollamme, ja kuusi muuta on sen ulkopuolella ja sen tähden fyysiselle silmälle näkymättömiä. Jokainen tällainen maailmojen ketju on toisen *alemman ja kuolleen* ketjun jälkeläinen ja luomus – *sen jälleensyntymä*, niin sanoaksemme.

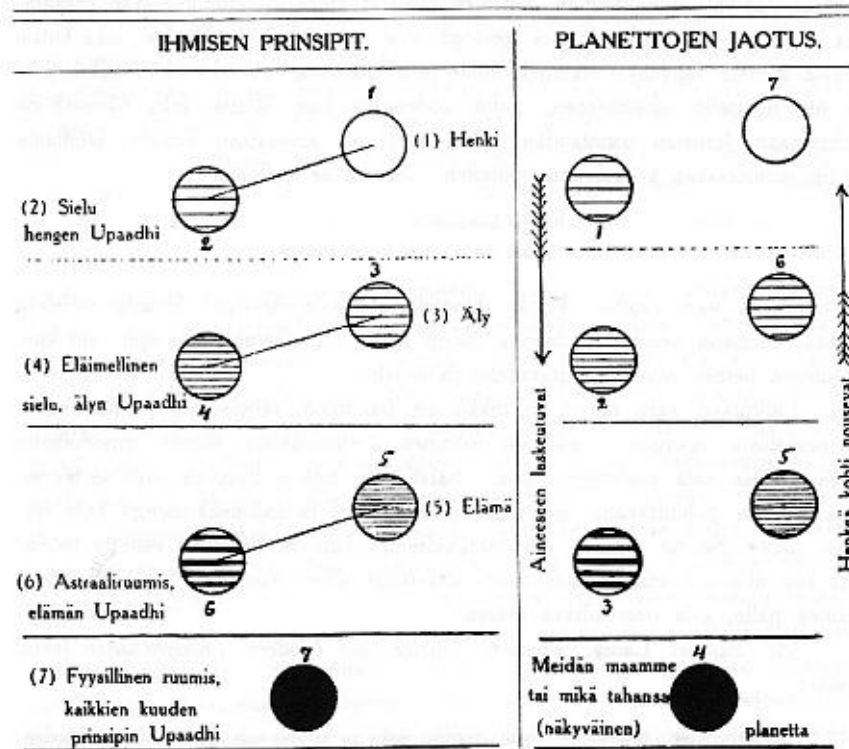
Selvemmin sanottuna: meille on kerrottu, että jokainen planeetoista – joista *ainoastaan seitsemää* kutsuttiin pyhiksi, koska niitä johtavat korkeimmat hallitsijat eli jumalat, eikä suinkaan siitä syystä etteivät muinaiset kansat olisi tunteneet muita kuin nämä² – olkoon se tunnettu tai tuntematon, on seitsemänäinen, niin kuin sekin ketju, johon maa kuuluu (ks. *Esoteric [e153] Buddhism*). Esimerkiksi kaikki sellaiset planeetat kuin Merkurius, Venus, Mars, Jupiter, Saturnus jne. tai Maa ovat yhtä näkyviä meille kuin meidän pallomme luultavasti on joillekin näistä muista planeetoista, sillä ne ovat kaikki samalla tasolla. Sitä vastoin niiden planeettojen korkeammat veljespalloet ovat toisella tasolla, joka on meidän maallisille aisteillemme aivan mahdoton havaita. Koska niiden keskinäiset asennot mainitaan edempänä ja myös siinä piirroksessa, joka on liitetty VI säkeistön 6. säkeen selityksiin, tässä kohdassa riittää muutama selittävä sana. Nämä näkymättömät kumppanit vastaavat omituisesti sitä, mitä me ihmisessä kutsumme ”prinsiipeiksi”. Nuo seitsemän ovat kolmella aineellisella ja yhdellä henkisellä tasolla, jotka vastaavat ihmisen jaottelussa seitsemän periaatteen kolmea *upadhia* (aineellista

¹ Ks. huomautusta, joka liittyy edellisen sivun selitykseen, sekä myös säkeistöjen yhteenvedoa *johdannossa*, s. e21–22.

² Paljon useampia planeettoja luetellaan salaisissa kirjoissa kuin uudemmissa astronomisissa teoksissa.

perustaa) ja yhtä henkistä käyttövälinettä (*vâhanaa*). Jos selvemmän äyllisen käsityksen saamiseksi kuvittelemme ihmisen prinssiipejä seuraavassa järjestyksessä, saamme tähän liitetyn piirroksen vastaavuuksista:

Kuva 1.

[e154] Alempien tasojen tummat vaakasuorat viivat ovat inhimillisissä prinssiipeissä upâdheja ja planeettaketjuissa tasoja. Mitä tulee ihmisten prinssiipeihin, kuva ei tietenkään esitä niitä aivan järjestyksessä, mutta se näyttää sen vastaavuuden, johon tässä kiinnitetään huomio. Niin kuin lukija näkee, tässä on kyseessä aineeseen laskeutuminen, mukautuminen – sekä mystisessä että fyysisessä merkityksessä – näiden kahden välillä ja niiden sekoittuminen toisiinsa sitä suurta tulevaa ”elämäntaistelua” varten, joka kumpaakin *entiteettiä* odottaa. [s176] ”Entiteetti” voi tuntua oudolta pallosta puhuttaessa, mutta muinaiset filosofit, jotka näkivät maassa suunnattoman ”eläimen”, olivat omassa sukupolvessaan viisaampia kuin nykyajan geologimme ovat omassaan. Plinius, joka kutsui Maata meidän rakkaaksi elättäjäksemme ja äidiksemme, ainoaksi elementiksi, joka ei ole ihmiselle vihamielinen, puhui oikeammin kuin Watts, joka näki maassa Jumalan astinlaudan. Sillä maa on ainoastaan ihmisen astinlauta hänen

noustessaan korkeampiin piireihin. Se on eteinen

” ihaniin kartanoihin,
joiden kautta aina kulkee lauma liikkuva.”

Tämä vain osoittaa, kuinka ihmeteltävästi okkulttinen filosofia soveltuu kaikkeen luonnossa ja kuinka paljon johdonmukaisempia sen opit ovat kuin fyysisen tieteen elottomat hypoteettiset spekulatiot.

Opittuaan näin paljon mystikko on valmiimpi ymmärtämään okkulttista opetusta, vaikka jokainen nykyajan tieteen muodollinen tutkija pitäisi tätä mielettömyytenä. Okkultismin tutkija huomaa, että nyt pohdittavana oleva teoria on paljon filosofisempi ja todennäköisempi kuin mikään muu. Se on ainakin johdonmukaisempi kuin se äskettäin esitetty teoria, että kuu olisi Maasta sinkoutunut osa, joka olisi irtautunut silloin kun Maa oli vielä nestemäinen pallo, sula muovailtava massa.¹

Sanotaan, että planeettaketjut, joilla on päivänsä ja [e155] yönsä – ts. toiminnan eli elämän ja toimeettomuuden eli kuoleman kautensa – toimivat taivaalla kuin ihmiset maan päällä: he synnyttävät kaltaisiaan, kasvavat vanhoiksi ja sammuvat persoonallisesti ja ainoastaan heidän henkiset prinssiippinsa elävät jälkeläisissä heidän itsensä jäänteinä.

Tässä emme yritäkään esittää koko prosessia kaikkine kosmisine [s177] yksityiskohtineen, mikä olisi perin vaikea tehtävä, vaan riittänee kun siitä annetaan ylimalkainen käsitys. Kun planeettaketju on viimeisessä kierroksessaan, sen A-pallo, ennen lopullista *kuolemistaan*, lähettää kaiken energiansa ja prinssiippinsa neutraaliseen uinuvan voiman keskukseen, laya-keskukseen, ja siten elähdyttää uuden erilaistumattoman substanssin eli aineen ytimen, ts. herättää sen toimintaan ja antaa sille elämän. Olettakaamme, että sellainen prosessi tapahtuu kuuketjussa. Olettakaamme vielä todistelua silmällä pitäen, että (vaikka Darwinin edempänä mainittu teoria on hiljattain kumottu, joskaan sitä ei vielä ole varmistettu matemaattisilla laskelmilla) kuu on paljon vanhempi kuin maa. Kuvitelkaamme kuun kuuden veljespallon – aikakausia aiemmin kuin ensimmäinen meidän seitsemästä pallostamme kehittyi – olevan aivan samassa asemassa toisiinsa nähden kuin meidän ketjumme veljespallot ovat nyt maahan nähden.² Ja nyt on helppo kuvitella edelleen, kuinka kuuketjun pallo A elähdyttää maaketjun A-pallon

¹ *Modern Science and Modern Thought* -kirjan tekijä Samuel Laing sanoo: ”Astronomiset johtopäätökset ovat teorioita, jotka perustuvat niin epävarmoihin seikkoihin, että yhdessä tapauksessa ne antavat uskomattoman lyhyitä tuloksia, kuten 15 miljoonaa vuotta koko aurinkokunnan muodostumisprosessin ajaksi, toisessa tapauksessa ne taas antavat miltei uskomattoman pitkiä ajanjaksoja, kuten *otaksuttaessa, että kuu on singonnut erilleen, silloin kun maa oli pyörinyt ympäri kolmessa tunnissa, vaikka mitä tosiasiallisin hidastuminen, joka on voitu havaita, vaatisi 600 miljoonaa vuotta saadakseen sen pyörimään edes 23 eikä 24 tunnissa.*” (S. 48.) Ja jos luonnontieteilijät pitävät itsepintaisesti kiinni kannoistaan, miksi silloin nauretaan hindujen kronologialle ja pidetään sitä liioiteltuna?

² Ks. *Esoteric Buddhismin* luku ”The Constitution of Man” ja ”The Planetary Chain”.

ja sitten kuolee. Edellisen ketjun seuraava pallo B lähettää sitten energiansa uuden ketjun B-pallolle. Seuraava kuuketjun pallo C luo jälkeläisensä, maaketjun C-pallon. Sitten Kuu (meidän satelliittimme)¹ vuodattaa [e156] meidän planeettaketjumme alimpaan palloon – D-palloon, maahan – kaiken elämänsä, energiansa ja voimansa; ja siirrettyään ne uuteen keskukseen tulee itse tosiasiasa *kuolleeksi planeetaksi*, jossa meidän pallomme synnyttyä pyöriminen miltei on lakannut. Kuu on nyt se kylmä jäännösmöhkäle, se varjo, joka laahaa uuden ruumiin perässä, johon sen elävät voimat ja periaatteet ovat siirtyneet. Se on nyt tuomittu pitkänä ajanjaksona alati seuraamaan maata, olemaan sen puoleensa vetämä ja vetämään itse jälkeläistään puoleensa. Sen lapsi imee sitä jatkuvasti *vampyyrin* tavoin, ja se kostaa sille kyllästämillä sen läpeensä omalla turmiollisella, näkymättömällä, myrkyllisellä vaikutuksellaan, joka virtaa sen luonnon salaisesta puolesta. Sillä se on *kuollut* ja kuitenkin *elävä ruumis*. Sen mätänevän ruumiin osat ovat täynnä toimeliasta ja hävittävää elämää, vaikka se ruumis, jonka ne ennen muodostivat, on sieluton ja eloton. Sen tähden sen emanaatiot ovat samalla sekä siunauksellisia että turmiollisia – millä seikalla on vastaavuutensa maan päällä siinä tosiasiasa, että ruoho ja kukat eivät viihdy missään niin mehevinä kuin haudoilla, vaikka samalla hautausmaan raatoainekset ovat tappavia. Ja niin kuin kaikki haamat tai vampyyrit, niin kuukin on velhojen ystävä ja varomattomien vihollinen. Ammoisten aikojen noidista ja myöhemmistä Thessalian velhoista aina muutama nykyisiin Bengalin *tantrikoihin* asti on kuun luonto ollut tunnettu jokaiselle okkultistille, mutta on luonnontieteilijöille vielä suljettu kirja.

Tällainen on kuu astronomisesta, geologisesta ja fyysisestä näkökulmasta katsoen. Mitä tulee sen metafysiseseen ja psyykkiseen luontoon, sen täytyy pysyä okkulttisena salaisuutena tässä kirjassa, niin kuin se oli *Esoteric Buddhismissa*, huolimatta siinä esitetystä jokseenkin rohkeasta väitteestä, että ”kahdeksannen

¹ Kuu on Maamme satelliitti, epäilemättä kyllä, mutta tämä ei tee tyhjäksi sitä teoriaa, että se on antanut maalle kaiken paitsi elottoman ruumiinsa. Sillä jotta Darwinin teoria pitäisi paikkansa, oli keksittävä, paitsi äsken kumottu oletamus (ks. edellistä alaviitettä), muita vielä epäjohdonmukaisempia pohdiskeluja. Kuu, sanottiin, on jäähtynyt melkein kuusi kertaa niin nopeasti kuin maa (Winchell, *World-Life*): ”Jos maan kovettumisesta on kulunut 14 000 000 vuotta, on kuu ainoastaan yksitoista ja kaksi kolmasosaa miljoonaa vuotta vanha tuon vaiheen jälkeen” jne. Ja jos kuumme on vain palanen Maasta, miksei samanlaista voida väittää muidenkin planeettojen kuista? Astronomit ”eivät tiedä”. Miksei Venuksella ja Merkuriuksella ole satelliitteja, ja mistä ne ovat muodostuneet, jos ne ovat olemassa? Astronomit eivät tiedä, sillä, me sanomme, tieteellä on vain yksi avain – aineen avain – aukaistakseen luonnon mysteereitä, kun taas okkulttisella filosofialla on seitsemän avainta ja se selittää sen, mitä tiede ei voi nähdä. Merkuriuksella ja Venuksella ei ole satelliitteja, mutta niillä on ollut ”vanhempansa”, aivan niin kuin maallakin. Molemmat ovat paljon vanhempia kuin maa, ja ennen kuin maa saapuu seitsemänteen kierrokseensa, sen äiti kuu on hajonnut ilmaan, niin kuin muiden planeettojen kuut ovat hajonneet, tai eivät ole, miten kullekin on käynyt. Sillä on sellaisia planeettoja, joilla on *useita* kuita – jälleen arvoitus, jota ei kukaan astronomian Oidipus ole ratkaissut.

piirin mysteerissä ei ole enää paljon salaperäistä”.¹ Nämä ovat tosiaan asioita, ”joiden suhteen adeptit ovat hyvin varovaisia puhuessaan vihkimättömille oppilailleen”,² ja koska he eivät ole hyväksyneet tai sallineet julkaista mitään pohdiskeluja niistä, on parempi puhua niistä niin vähän kuin suinkin.

Kuitenkin, astumatta ”kahdeksannen piirin” kielletylle maalle, voi olla hyödyksi esittää vähän lisätietoa kuuketjun entisistä monadeista – ”kuuesi-isistä” – koska niillä on [e157] johtava asema tulevassa ”Ihmisen synnyssä” (tämän teoksen II osassa). Tämä vie meidät suoraan ihmisen seitsenkertaiseen rakenteeseen, ja koska äskettäin on syntynyt jonkin verran keskustelua siitä, mikä olisi paras jaotus mikrokosmisen olennon kokoonpanolle, tässä esitetään kaksi järjestelmää vertailun helpottamiseksi. Tähän liitetty lyhyt artikkeli on oppineen vedantan tutkijan T. Subba Row’n kynästä. Hän pitää parempana rāja-joogan brahmalaista jaottelua, ja hän on aivan oikeassa [s179] metafysiseltä kannalta katsoen. Mutta kun tässä on kyseessä vain paras ja sopivin valinta, käytämme tässä teoksen osassa Himalajan takaisen ”esoteerisen arhat-koulun” vanhaa kunnianarvoisaa jaottelua. Seuraava taulukko ja sitä selittävä teksti on otettu *The Theosophist* -lehdestä, ja se on myös kirjassa *Five Years of Theosophy* [s. 185-186].

¹ Sivut 113, 5. ed.; s. 168, 6. ed.

² *Main. kohta.*

SEITSENJAKO INTIAN ERI JÄRJESTELMISSÄ

Esitämme tässä taulukkomuodossa, mitä jaottelua buddhalaiset ja vedantalaiset opettajat käyttävät ihmisen periaatteista:

<i>Esoteric Buddhismin</i> LUOKITUS	VEDANTALAINEN LUOKITUS	TÂRAKA-RÂJA- JOOGAN LUOKITUS
1. Sthûla-sharîra	Annamayakosha ⁴	} Sthûlopâdhi ⁵
2. Prâna ¹	} Prânamayakosha	
3. Prânan käyttöväline ²	} Manomayakosha	} Sûkshmopâdhi
4. Kâma-rûpa a) halut, tunteet jne.		
5. Mieli b) Vijñâna	Vijñânamayakosha	Kâranopâdhi
6. Henkinen sielu ³	Anandamayakosha	
7. Âtman	Âtman	Âtman

Yllä olevasta taulukosta näkyy, että buddhalaisen jaotuksen kolmatta periaatetta ei ole erikseen mainittu vedantalaisessa jaotuksessa, koska se on ainoastaan prânan väline. Siitä näkyy myös, että neljäs periaattei sisältyy kolmanteen koshaan (verhoon), koska tuo periaattei on vain tahdonvoiman väline, joka voima taas on mielen energiaa. On myös huomattava, että vijñânamayakoshaa pidetään eri ruumiina kuin manomayakosha, koska kuoleman jälkeen mielen alempi puoli, joka niin sanoaksemme on lähempää sukua neljännelle kuin kuudennelle periaatteelle, eroaa mielen korkeammasta puolesta, joka kiinnittyy kuudenteen periaatteeseen ja joka itse asiassa on ihmisen korkeamman henkisen yksilöllisyyden perusta.

Voimme myös tässä huomauttaa lukijoillemme, että viimeisessä sarakkeessa oleva luokitus on paras ja yksinkertaisin kaikkia käytännöllisiä tarkoituksia varten, jotka kuuluvat râja-joogaan. Vaikka ihmisessä on seitsemän periaatetta, niillä on vain kolme selvästi erotettavaa upâdhia [perustaa], joissa hänen *âtmaninsa* voi toimia muista riippumatta.

¹ Elämä.

² Astraaliruumis eli linga-sharîra.

³ Buddhi.

⁴ Kosha on kirjaimellisesti ”suojaus” eli kunkin periaatteen verho.

⁵ Sthûla-upâdhi eli periaatteen perusta.

Nämä kolme upâdhia voi adepti erottaa toisistaan tappamatta itseään. Mutta hän ei voi erottaa seitsemää prinssiä toisistaan hävittämättä samalla omaa kokoonpanoaan.¹

Tutkija on nyt valmiimpi näkemään, että râja-joogan kolmen upâdhin ja sen âtmanin sekä meidän kolmen upâdhin, âtmanin ja kolmen alaosaston välillä on todellisuudessa hyvin pieni ero. Koska sitä paitsi jokaisen adeptin tällä ja toisella puolella Himalajaa, kuulukoon hän Patânjali-, Âryâsanga tai mahâyana-kouluun, on tultava râja-joogiksi, hänen täytyy sen vuoksi omaksua Târaka-râja-luokittelu periaatteessa ja teoriassa, käyttäköön hän sitten mitä jaottelua tahansa käytännöllisiä ja okkulttisia tarkoituksia varten. Sillä on siten hyvin vähän väliä, puhuuko ihminen *kolmesta upâdhista, joilla on kolme aspektia*, ja âtmanista, näiden ikuisesta ja kuolemattomasta synteestä, vai kutsuuko hän niitä ”seitsemäksi prinssiiksi”.

Niiden hyväksi, jotka eivät ehkä ole lukeneet tai eivät ole ymmärtäneet täysin teosofisissa kirjoituksissa esiintyvää oppia aurinkokosmoksen seitsemän maailman ketjuista, oppi on lyhyesti seuraava:

1. Kaikki metafysisessä niin kuin fyysisessä kaikkeudessa on seitsemästä. Sen tähden jokaisella taivaankappaleella, jokaisella planeetalla, olkoon se näkyvä [e159] tai näkymätön, uskotaan olevan kuusi kumppanipalloa.² Elämän kehitys kulkee näissä seitsemässä pallossa eli ruumiissa, ensimmäisestä seitsemänteen, seitsemässä KIERROKSESSA eli syklissä.

2. Nämä pallot ovat muodostuneet sellaisen prosessin avulla, jota okkultistit kutsuvat ”planeettaketjujen (eli -ympyröiden) jälleensyntymiksi”. Kun jonkin tällaisen ketjun seitsemäs eli viimeinen kierros on alkanut, korkein ja ensimmäinen pallo A kaikkien muiden seuraamana viimeistä myöten ei astu erityiseen lepoaikaan – eli ”pimennykseen”, niin kuin edellisten kierrosten päättyessä – vaan alkaa kuolla. Planeetan häviäminen (pralaya) on koittanut, sen hetki on lyönyt. Jokaisen pallon on silloin siirrettävä elämänsä ja voimansa jollekin muulle planeetalle.³

3. Meidän maamme, näkymättömien korkeampien kumppanipallojensa, herrojensa eli ”prinssiensä”⁴ näkyvänä edustajana, on elettävä, kuten meidänkin, seitsemän kierroksen kautta. Ensimmäisten kolmen aikana se muodostuu ja tiivistyy. Neljännen aikana se asettuu ja kovettuu. Viimeisten kolmen aikana se vähitellen palaa ensimmäiseen eteeriseen muotoonsa. Se niin sanoaksemme tulee henkiseksi.

[s181] 4. Sen ihmiskunta kehittyi täyteen mittaansa vasta neljännessä – meidän nykyisessä kierroksessamme. Aina tähän neljäsenteen elonkierrokseen asti siihen viitataan ihmiskuntana ainoastaan sopivampien sanojen puutteessa. Niin kuin toukka, josta tulee kotelo ja perhonen, niin ihminen eli oikeastaan se, mikä tulee ihmiseksi, kulkee kaikkien muiden muotojen ja luontokuntien läpi ensimmäisen

¹ [The Theosophist, V, kesäkuu 1884, s. 225. Vrt. Five Years of Theosophy, s. 185.186.]

² Ks. kuviota sivulla e200.

³ Ks. kuviota sivulla e172.

⁴ Ks. kuviota sivulla e153.

kierroksen aikana ja kaikkien ihmismuotojen läpi kahdessa seuraavassa kierroksessa. Saavuttuaan maan päälle neljännen kierroksen alkaessa IHMINEN on nykyisessä elämänsykliden ja rotujen sarjassa ensimmäinen muoto, joka maan päällä esiintyy. Häntä ennen on ollut vain kivi- ja kasvikunta – ja vieläpä jälkimmäisen tulee kehittyä ja jatkaa edelleen evoluutiotaan ihmisen avulla. Tämä tulee II osassa selvitettäväksi. Tulevien kolmen kierroksen aikana ihmiskunta, samoin kuin se pallo, jolla se elää, pyrkii yhä enemmän palaamaan alkuperäiseen muotoonsa, tulemaan dhyâni-chohaniseksi joukoksi. Ihminen pyrkii tulemaan yhdeksi jumalaksi ja sitten – JUMALAKSI, niin kuin jokainen muukin atomi universumissa.

”Jo niin varhain kuin toisesta kierroksesta alkaen kulkee kehitys aivan toisen suunnitelman mukaan. Ainoastaan ensimmäisen kierroksen aikana (taivaallisesta) ihmisestä tulee inhimillinen olento A-pallolla, (tulee jälleen) mineraali, kasvi, eläin B-pallolla, C-pallolla jne. Kulku muuttuu [e160] täydellisesti toisesta kierroksesta lähtien, mutta te olette oppineet varovaisuutta... ja minä neuvon, *ettette sano mitään ennen kuin aika sen sanomiselle on tullut...*” (Ote opettajan eri aiheita koskevista kirjeistä.)¹

5. Jokainen elämänsykli D-pallolla (meidän maapallollamme)² muodostuu seitsemästä kantarodusta. Ne alkavat eteerisestä Rodusta ja loppuvat henkiseen fyysisen ja moraalisen evoluution kaksoislinjassa – maakierroksen alusta sen loppuun asti. (Toinen on ”planeettakierros” A-palloilta G-pallolle, seitsemännelle, toinen ”pallokierros” eli ”maakierros”.)

Tämä on erittäin hyvin kuvattu *Esoteric Buddhismissa* eikä toistaiseksi kaipaa enempää valaistusta.

6. Ensimmäinen kantarotu, ts. ensimmäiset ”ihmiset” maan päällä (muotoon katsomatta) olivat ”taivaallisten ihmisten” jälkeläisiä, niiden, joita Intian filosofiassa syystä kutsutaan ”kuuesi-isiksi” eli pitreiksi ja joita on seitsemän luokkaa eli hierarkiaa. Koska kaikki tämä tulee riittävästi selitettäväksi seuraavissa luvuissa ja II osassa, siitä ei tässä tarvitse enempää puhua.

Mutta ne kaksi aiemmin mainittua teosta, jotka molemmat käsittelevät salaiseen oppiin kuuluvia aiheita, vaativat erityistä huomiota. *Esoteric Buddhism* on siksi hyvin tunnettu teosofisissa piireissä, vieläpä sen ulkopuolella, ettei sen ansioita tarvitse [s182] selittää yksityiskohtaisesti. Se on mainio kirja ja on tehnyt vielä mainiompaa työtä. Mutta tämä ei muuta sitä tosiasiaa, että se sisältää muutamia virheitä ja että se on johtanut monta teosofia ja ulkopuolista tutkijaa itämaista salaista oppia koskeviin väärinkäsityksiin. Sitä paitsi se tuntuu kenties hieman liian materialistiselta.

Man,³ joka ilmestyi myöhemmin, oli yritys muinaisen opin esittämiseksi ihanteellisemmasta näkökulmasta, muutamien näkyjen tulkitsemiseksi astraalivalosta, muutamien oppien esittämiseksi, jotka oli osittain koottu erään

¹ *Mestarien kirjeet A. P. Sinnettille*, s. 358

² Emme ole tekemisissä muiden pallojen kanssa tässä teoksessa paitsi satunnaisesti.

³ [*Man: Fragments of Forgotten History*. By Two Chelas in The Theosophical Society [=Mohini Mohan Chatterjee ja Laura C. Langford-Holloway]. Lontoo, 1885, 1887 ja 1893.]

mestarin ajatuksista, mutta valitettavasti ne oli ymmärretty väärin. Sekin puhuu varhaisten ihmisrotujen kehityksestä maan päällä ja sisältää muutamia erinomaisen filosofisia sivuja. Mutta se on ainoastaan kiinnostava mystinen romaani. Se on epäonnistunut tehtävässään, koska olosuhteet noiden näkyjen oikealle tulkinnalle eivät olleet sopivat. Sen tähden lukijan ei tule ihmetellä, jos tämä teoksemme on ristiriidassa noiden varhempien esitysten kanssa useissa yksityiskohdissa.

[e161] Esoteerinen ”kosmogonia” yleensä ja erityisesti ihmismonadin kehitys on niin oleellisesti erilainen noissa kahdessa kirjassa ja muissa *vasta-alkajien* omin päin kirjoittamissa teosofisissa teoksissa, että tulee mahdottomaksi jatkaa tätä teosta, ellei ensin erityisesti puhuta noista kahdesta varhemmasta teoksesta, sillä kummallakin on joukko ihailijoita, varsinkin *Esoteric Buddhismilla*. On tullut aika, jolloin muutamia tämänsuuntaisia asioita voidaan selittää. Nyt täytyy oikaista erehdyksiä alkuperäisten oppien pohjalta. Jos toinen sanotuista teoksista tähtää liiankin ilmeisesti materialistiseen tieteseen päin, on toinen varmasti liian ihanteellinen ja paikoittain mielikuvituksellinen.

Siitä länsimaalaisille jokseenkin vaikeasti käsitettävästä opista, joka koskee pallojen aikakautisia ”pimenemisiä” ja peräkkäisiä ”kierroksia” kehämäisiä ketjujaan pitkin, syntyivät ensimmäiset hämmennykset ja väärinkäsitykset. Yksi sellainen koskee ”viides-” ja vieläpä ”kuudeskierroslaisia”. Ne, jotka tiesivät, että jokaisen kierroksen edellä ja jäljessä on pitkä *pralaya*,¹ lepoaika, joka sai aikaan ylipääsemättömän kuilun kahden kierroksen välille, kunnes tuli uuden elämänsyklin aika, eivät voineet ymmärtää, miksi ”erehdyttävästi” puhuttiin ”viides- ja kuudeskierroslaisista” meidän *neljännessä* kierroksessamme! Gautama Buddhaa pidettiin ”kuudeskierroslaisena”, ja Platonia sekä muutamia muita suuria filosofeja ja neroja ”viideskierroslaisina”. Kuinka se oli mahdollista. Yksi mestari opetti ja vakuutti, että sellaisia ”viideskierroslaisia” oli nytkin maan päällä, ja vaikka hänen *ymmärrettiin sanovan*, että ihmiskunta on vielä neljännessä kierroksessa, hän *tuntui* toisessa kohdassa sanovan, että me olemme viidennessä. Tähän antoi eräs toinen opettaja apokalyptisen vastauksen. ”Muutama sadepisara ei tee monsuunia, vaikka se sitä ennustaakin.” ”Ei, me emme [s183] ole viidennessä kierroksessa, mutta viidennen kierroksen ihmisiä on tullut joukkoon viimeisten tuhansien vuosien kuluessa.”²

Tämä oli pahempaa kuin sfinksin arvoitus! Okkultismin tutkijat ponnistivat hurjimpaan kuvitteluun. Pitkähkön ajan he koettivat viedä Oidipuksesta voiton ja sovittaa yhteen molemmat lausunnot. Ja kun mestarit pysyivät yhtä ääneti kuin itse kivinen sfinksi, heitä syytettiin ”epäjohdonmukaisuudesta” ja ”ristiriitaisuudesta”. Mutta hepä vain sallivat spekulatioiden jatkua *antaakseen opetuksen*, jota länsimainen järki kovasti tarvitsee. Itserakkaudessaan ja ylpeydessään orientalistit tapansa mukaan olivat aineellistuttaneet jokaisen metafysisen käsitteen ja sanan, antamatta itämaiselle [e162] metaforalle ja allegorialle mitään sijaa, ja olivat siten tehneet hindulaisesta eksoteerisesta filosofiasta sekasotkun. Teosofit menettelivät

¹ [Myöhemmin puhuttu *pimennyksestä*.]

² [Mestarien kirjeet A. P. Sinnetille, s. 191.]

nyt samoin esoteeristen opetusten suhteen. On aivan ilmeistä, että he tähän päivään asti eivät ole ensinkään käsittäneet, mitä merkitsevät sanat viides- ja kuudeskierroslainen. Mutta ne merkitsevät vain tätä: jokainen kierros saa aikaan uuden kehitysasteen ja vieläpä kokonaisen muutoksen ihmisen älyllisessä, psyykkisessä, henkisessä ja fyysisessä rakenteessa; kaikki nämä periaatteet kehittyvät näet yhä ylenevässä asteikossa. Tästä seuraa, että sellaiset henkilöt, jotka, niin kuin Kungfutse ja Platon, kuuluivat psyykkisesti, älyllisesti ja henkisesti korkeammille kehitystasojen, olivat meidän neljännessä kierroksessamme samassa asemassa kuin tavallinen ihminen tulee olemaan viidennessä kierroksessa. Tuolloin ihmiskunta on oleva tällä kehitysasteikolla äärettömän paljon korkeammalla kuin nykyinen ihmiskunta. Samoin Gautama Buddha – ruumiillistunut viisautus – oli vielä korkeampi ja suurempi kuin kaikki nekin ihmiset, joita olemme kutsuttu viideskierroslaisiksi, ja niinpä Buddhaa ja Shankarâchâryaa kutsutaan allegorisesti kuudeskierroslaiseksi. Siinä on tuon lausunnon salattu viisautus – joskin se aikoinaan esitettiin ”välttelevästi” – että ”muutama sadepisara ei tee monsuunia, vaikka se sitä ennustaakin”.

Ja nyt lienee täysin selvä seuraava huomautus *Esoteric Buddhismissa*:

*Kun kehittymättömälle ajattelijalle ensi kerran esitetään kokonaan vieraan tieteen monimutkaisia asioita, on mahdotonta tuoda niitä esille kaikkine niihin kuuluvine ominaisuuksineen, vastikkeineen ja säännöttömine kehitelmineen, jotka ovat alusta alkaen ilmeisiä. Meidän täytyy tyytyä ensin käsittelemään laajoja sääntöjä ja vasta myöhemmin poikkeuksia. Näin tehdään varsinkin sellaisessa okkultisessa tutkimuksessa, jossa *traditionaaliset, yleisesti noudatetut opetusmenetelmät tähtäävät jokaisen uuden aatteen painamiseen muistiin siten, että ensin luodaan hämmennys, joka sitten viimein selvitetään.*¹*

Koska huomautuksen tekijä itse oli, niin kuin hän sanoo, ”harjaantumaton ajattelija” okkultismissa, hänen omat päätelmänsä ja hänen paremmat tietonsa nykyaikaisista astronomisista teorioista kuin muinaisista opeista johtivat aivan luonnollisesti hänet tietämättään tekemään muutamia virheitä – tosin enemmän yksityiskohdissa kuin ”laajoissa säännöissä”. Yksi sellainen [s184] mainittakoon tässä. Se on vähäpätöinen mutta on kuitenkin omiansa johtamaan monet vasta-alkajat väärin käsityksiin. Mutta koska aikaisemmissa painoksissa olleet virheelliset esitykset oikaistiin viidennen painoksen *huomautuksissa*, tulkoon kuudes painos vielä paremmin tarkastetuksi ja täydennetyksi. Sellaisiin virheisiin [e163] oli monta syytä. (1) Ne johtuivat siitä, että opettajien oli välttämättä annettava, niin kuin arveltiin, ”vältteleviä vastauksia”. Kysymyksiä tehtiin siksi itsepintaisesti, ettei niihin voitu olla vastaamatta, mutta toisaalta niihin *voitiin vastata ainoastaan osittain*. (2) Tästä tilanteesta huolimatta ymmärrettiin liiankin usein väärin se tunnus, että ”puoli leipää on parempi kuin ei mitään”, eikä sille annettu sitä arvoa kuin olisi pitänyt. Tästä oli seurauksena, että eurooppalaiset maallikko-oppilaat ryhtyivät joskus aiheettomiin pohdiskeluihin. Sellaisia olivat

¹ [S. 145, 5. ed.]

esim. a) kysymys ”kahdeksannen piirin mysteeristä” sen suhteessa kuuhun; ja b) se harhaanjohtava väite, että kaksi maaketjun ylempää palloa olivat kaksi meidän tuttua planeettaamme: ”lukuun ottamatta maata, joka on alimmassa aineellisessa pisteessä, *ainoastaan kaksi meidän ketjumme maailmaa ovat fyysisille silmille näkyviä*” ... Mars ja Merkurius...”¹

Tämä oli suuri erehdys. Mutta moite siitä koskee yhtä paljon mestarin vastauksen epämääräisyyttä ja epätäydellisyyttä kuin itse opiskelijan kysymystä, joka oli yhtä hämärä ja epämääräinen.

Kysyttiin näet: ”Mitkä planeetat niistä, joita tavallinen tiede tuntee, paitsi Merkurius, kuuluvat meidän maailmojen järjestelmäämme?” Jos nyt kysyjän mielessä oli ”maailmojen järjestelmällä” tarkoitettu meidän maaketjuamme eli ”-lankaamme” eikä ”maailmojen aurinkokuntaa”, niin kuin olisi pitänyt olla, vastaus käsitettiin todennäköisesti väärin. Vastaus oli näet: ”Mars ja neljä muuta planeettaa, joista astronomia ei vielä tiedä mitään. Ei A, B eikä Y tai Z ole tunnettu eikä niitä voi nähdä fyysikaalisilla välineillä, täydellisimmilläkään.”² Tämä on selvää: (a) Astronomia ei vielä toistaiseksi todellisuudessa tiedä mitään planeetoista, ei muinaisista eikä nykyaikoina löydetyistä. (b) Ei yksikään *kumppani*planeetta A:sta Z:aan, ts. ei ainoakaan minkään aurinkokuntaan kuuluvan ketjun ylemmistä palloista, voi näkyä.³ Mitä tulee Marsiin, Merkuriuksen ja ”neljään muuhun planeettaan”, niillä on [e164] maahan sellainen suhde, josta kukaan mestari tai korkea vihitty ei koskaan puhu, vielä vähemmän selittäisi sen luontoa.⁴

[s185] Sanottakoon siis nyt selvästi, että äsken mainittu laajalle levinnyt teoria on mahdoton, olkoon nykyajan astronomia antanut siihen lisätodisteita tai ei. Materialistinen tiede voi tarjota vahvistuksia, vaikka tosin epävarmoja, mutta ainoastaan sellaisista taivaankappaleista, jotka ovat samalla aineellisuuden tasolla kuin meidän objektiivinen maailmamme. Mars ja Merkurius, Venus ja Jupiter, niin kuin jokainen muukin tähän asti löydetty planeetta (tai ne jotka tullaan vielä löytämään) ovat kaikki itsessään tuollaisten ketjujen edustajia meidän tasollamme.

¹ *Esoteric Buddhism*, s. 136 (5. ed.), s. 177 (6. ed.).

² *Mestarien kirjeet A. P. Sinnettille*, s. 357.

³ Poikkeuksena ovat tietysti kaikki ne planeetat, jotka tulivat *neljäntenä* järjestyksessä, kuten maapallomme, kuu jne. Tämän kirjoittajalla on kopiot kaikista saaduista tai lähetetyistä kirjeistä, paitsi muutamista yksityisistä – ”joissa ei ollut mitään opetusta”, niin kuin mestari sanoo. Koska minun tehtäväni alussa oli vastata muutamiin kohtiin, joita ei kosketeltu, ja selittää niitä, on hyvinkin luultavaa, että huolimatta monista noihin kopioihin tehdyistä muistutuksista tämän kirjoittaja osaamatta täysin englantia ja pelätessään sanovansa liian paljon, on saattanut pilata annettuja tietoja. *Hän ottaa itse koko syyn niskoilleen kaikissa tapauksissa*. Mutta hänen on mahdotonta sallia tutkijoiden pysyä kauemmin harhakäsityksessä tai uskoa, että syy on esoteerisessa järjestelmässä.

⁴ Samassa kirjeessä asian mahdottomuus on selvästi ilmaistu *Esoteric Buddhismin* tekijälle: ”...yrittää ymmärtää, että esitätte minulle kysymyksiä, jotka kuuluvat korkeimpiin vihkimyksiin. Sen vuoksi voin esittää vain yleiskatsauksen, mutta en saa enkä tahdo mennä yksityiskohtiin...” [*Mestarien kirjeet A. P. Sinnettille*, s. 358.]

Niin kuin selvästi sanottiin eräässä Sinnetin opettajan lukuisista kirjeistä: ”On olemassa lukemattomia muita manvantarisia, älyolentoja kantavia palloketjuja – sekä meidän aurinkokuntamme sisä- että ulkopuolella.”¹ Mutta ei Mars eikä Merkurius kuulu *meidän ketjuumme*. Ne ovat muiden planeettojen tavoin seitsenosaisia *yksikköjä* aurinkokuntamme ketjujen suuressa joukossa ja ovat kaikki näkyviä, jota vastoin niiden *ylemmät* pallot ovat näkymättömiä.

Jos vielä väitetään, että muutamat lauseet opettajan kirjeissä olivat omiaan johtamaan harhaan, on vastaus: Niin ne olivat, aamen. *Esoteric Buddhismin* tekijä käsitti tämän hyvin, kun hän kirjoitti, että sellaisia ovat ”perinnäiset opetustavat... herättämällä hämmennystä” ne *joko ratkaisevat tai eivät ratkaise* – miten milloinkin. Joka tapauksessa, jos väitetään, että tämä olisi voitu selittää aiemmin ja planeettojen todellinen luonto ilmoittaa, niin kuin nyt tehdään, siihen on seuraava vastaus: Ei pidetty tarpeellisenä tehdä sitä tuolloin, koska se olisi avannut tien kaikenlaisille lisäkysymyksille, *joihin ei kuitenkaan olisi voitu vastata niiden esoteerisen luonteen takia* ja jotka olisivat siten ainoastaan tuottaneet hämmennystä. Mutta alusta alkaen on selitetty ja myöhemmin yhä uudestaan toistettu: (1) Ei yksikään teosofi, *ei edes hyväksytty chela*, puhumattakaan maallikko-oppilaista, voinut odottaa, että hänelle olisi selitetty salaisia opetuksia *perin pohjin ja täydellisesti*, ennen kuin *hän oli peruuttamattomasti vihkiytynyt veljeskunnalle ja läpikäynyt ainakin yhden vihkimyksen*. Mitään lukuja ja numeroita ei nimittäin voitu antaa yleisölle, sillä ne ovat avaimia esoteeriseen järjestelmään. (2) Se, [e165] mikä paljastettiin, oli ainoastaan esoteerinen verhous sille, mikä löytyy miltei kaikista maailmanuskontojen eksoteerisista pyhistä kirjoista – [s186] ennen kaikkea *Brâhmanoista* ja *Vedojen Upanishadeista* ja jopa *purânoista*. Se oli pieni osa siitä, mikä ilmaistaan nyt näissä niteissä paljon täydellisemmin, ja tämäkin on vielä hyvin vaillinaista ja katkonaista.

Kun tähän työhön ryhdyttiin, kirjoittaja, ollen varma siitä, että Marsia ja Merkuriusta koskeva pohdiskelu oli erehdystä, vetosi opettajiin *kirjeitse* saadakseen selityksen ja arvovaltaisen tulkinnan. Kumpikin saapui aikanaan, ja tässä esitetään *sananmukaiset* otteet niistä:

”...On aivan oikein, että Mars on nykyään pimennyksen tilassa, ja Merkurius on juuri pääsemässä siitä pois. Voitte lisätä, että Venus on viimeisessä kierroksessaan... Jos ei Merkuriuksella eikä Venuksella ole satelliitteja, se johtuu niistä syistä... [ks. alaviitettä edellä, missä syyt esitetään] ja myös siitä, että Marsilla on kaksi satelliittia, joihin sillä ei ole oikeutta... Fobos, oletettu SISÄINEN satelliitti, ei ole lainkaan mikään satelliitti. Kuten Laplace kauan sitten ja Faye² nykyään ovat huomauttaneet, Foboksella on liian lyhyt periodinen kausi ja sen tähden ’teorian alkuaatteessa täytyy olla jokin vika’, niin kuin Faye aivan oikein huomauttaa... Lisäksi nuo molemmat [Mars ja Merkurius] ovat seitsenkertaisia ketjuja, yhtä riippumattomia maan tähtiherroista ja ylemmistä kuin te olette

¹ Mestarien kirjeet A. P. Sinnetille, s. 173.

² ”Sur l’hypothèse de Laplace” teoksessa *Comptes Rendus des séances de l’Académie des Sciences*, 15.3.1880, XC, s. 569.

Peukaloisen 'prinsipeistä' – jotka olivat ehkä hänen kuusi veljeään, yömyssyissään tai ilman niitä..... 'tiedonhalun tyydyttäminen on tiedon päämäärä muutamille ihmisille' sanoi Bacon, joka oli yhtä oikeassa lausuessaan tämän selvän totuuden kuin ne, jotka sen tunsivat ennen häntä, olivat oikeassa erottaessaan VIISAUDEN tiedosta ja asettamalla rajoja sille, mikä jonakin aikana annetaan julki... Muistakaa:

*..... tieto asuu
päissä, jotka ovat täynnä toisten ajatuksia,
viisaus sieluissa, jotka pitävät huolta omistaan.¹*

Tätä ette voi koskaan korostaa liian perusteellisesti niille, joille tahdotte jakaa jotakin esoteerisista opetuksista..."

Tässä on vielä lisää otteita eräästä toisesta saman auktoriteetin kirjoittamasta kirjeestä. Tällä kertaa se on vastaus muutamiin vastaväitteisiin, jotka annettiin opettajien vastattaviksi. Ne perustuvat erittäin tieteellisiin ja yhtä [e166] turhanpäiväisiin järkeilyihin siitä, kuinka suotavaa muka olisi koettaa sovittaa esoteeriset teoriat yhteen nykyaikaisen tieteen teorioiden kanssa, ja ne kirjoitti muuan nuori teosofi varoituksena ”salaista oppia” vastaan ja viittauksena samaan asiaan. Hän oli vakuuttanut, että jos olisi sellaisia kumppanipalloja, ”niiden täytyy olla vain pikkuisen vähemmän aineellisia kuin meidän maamme”. Mistä sitten johtui, ettei niitä näkynyt? Vastaus oli:

[s187]

”...Jos psyykkisiä ja henkisiä opetuksia ymmärrettäisiin täydellisemmin, olisi miltei mahdotonta kuvitellakaan sellaista epäjohdonmukaisuutta. Ennen kuin vähemmän huolehditään sovittamattomien asioiden sovittamisesta toisiinsa – ts. metafyyksisten ja henkisten tieteiden sovittamisesta fyysiseen ja luonnolliseen filosofiaan, jolloin 'luonnollinen' merkitsee heille [tiedemiehille] samaa kuin kaikki, mikä mahtuu heidän ruumiillisten aistiensa käsityspiiriin – ei voi tapahtua mitään todellista edistystä. Meidän maapallomme, niin kuin alusta pitäen opetettiin, on laskeutuvan kaaren pohjassa, jolloin aistimillamme käsitettävä aine esiintyy karkeimmassa muodossaan... Sen tähden on aivan järjenmukaista, että niiden pallojen, jotka varjostavat maata, täytyy olla muilla ylemmillä tasoilla. Lyhyesti sanoen, palloina ne ovat MAAN KANSSA YHTEENKASVANEITA mutta eivät ole SAMAA OLEMUSTA ja kuuluvat siis aivan toiseen tajunnantilaan. Meidän planeettamme (samoin kuin kaikki ne, joita me näemme) soveltuu ihmiskuntansa erikoiseen tilaan. Tämä tila on sellainen, että paljaalla silmällä voimme nähdä niitä taivaankappaleita, jotka ovat samaa olemusta kuin maatasomme ja -aineemme, aivan samoin kuin Jupiterin, Marsin ja muiden planeettojen asukkaat voivat havaita meidän pienen maailmamme. Sillä meidän tajunnantasomme, vaikka eroavatkin asteeltaan, ovat kuitenkin samaa laatua, ovat samalla erilaistuneen aineen kerroksella... Kirjoitin näin: 'Pienempi pralaya koskee ainoastaan meidän pientä PALLOLANKAAMME.' (Me kutsuimme ketjuja

¹ [Wm. Cowper, *The Task* (1785), kirja VI, ”The Winter Walk at Noon”.

langoiksi noina kieltensekoituksen päivinä.)... 'Sellaiseen lankaan kuuluu maamme.' Tämän olisi pitänyt selvästi näyttää, että muutkin planeetat olivat 'lankoja' eli KETJUJA... Jos hän [nimittäin vastaväittäjä] tahtois nähdä edes hämärät ääripiirteet jostakin tuollaisesta korkeammilla tasoilla olevasta 'planeetasta', hänen on sitä ennen heitettävä pois ne astraalisenkin aineen ohuet pilvet, jotka hänet erottavat seuraavasta tasosta..."

Käy siis selväksi, miksi emme voi huomata edes parhaimpien teleskooppien avulla sitä, mikä on ainemaailmamme ulkopuolella. Ainoastaan ne, joita me kutsumme adepteiksi ja jotka osaavat suunnata mentaalisen näkönsä ja siirtää tietoisuutensa – sekä fyysisen että psyykkisen – [e167] muille olemisen tasoille, kykenevät puhumaan asiantuntevasti näistä asioista. Ja he selittävät selvästi:

"Viettäköö sitä elämää, joka on välttämätöntä sellaisen tiedon ja sellaisten voimien saavuttamiseksi, niin viisautta tulee teille luonnostaan. Milloin vain kykenette virittämään tietoisuutenne 'universaalisen tietoisuuden' jonkin seitsemän soinnun mukaan, jotka soinnut kiirivät yli kosmoksen kaikupohjan värähdellen yhdestä ikuisuudesta toiseen; milloin olette perin pohjin tutkineet 'sfäärien musiikkia', silloin vasta olette aivan vapaa jakamaan tietoa niille, joille on turvallista sitä jakaa. Ennen sitä olkaa maltillinen. Älkää antako nykyiselle sukupolvelle niitä totuuksia, jotka ovat tulevien kantarotujen perintöä. Älkää yrittäkö paljastaa olemisen [s188] ja olemattomuuden salaisuutta niille, jotka eivät kykene näkemään Apollon HEPTAKORDIN [seitsenkielisen soittimen] merkitystä, tuon muinaisen jumalan lyyran, jonka kussakin seitsemässä kielessä asuu kosmoksen henki, sielu ja astraaliruumis, vaikka nykyajan tieteen käsiin on joutunut vasta kosmoksen kuori... Olkaa varovainen, me sanomme, varovainen ja viisas, ja ennen kaikkea pitäkää varanne, mitä uskovat ne, jotka saavat teiltä oppia, etteivät he itse hairahtamalla muita hairahduttaisi... sillä sellainen kohtalo odottaa jokaista totuutta, johon ihmiset eivät vielä ole perehtyneet... Pysykööt mieluummin planeettaketjut ja muut yli- ja alikosmiset mysteerit haavemaailmana niille, jotka eivät itse voi nähdä eivätkä usko, että muut voivat..."

Valitettavasti vain harvat meistä ovat seuranneet tätä viisasta neuvoa, ja sen tähden niin moni verraton helmi, niin moni viisauden jalokivi on heitetty viholliselle, joka ei ole kyennyt käsittämään sen arvoa vaan on kääntynyt ympäri ja repinyt meidät.

Näin kirjoitti sama mestari kahdelle ”maallikkochelalleen”, niin kuin hän kutsui *Esoteric Buddhismin* kirjoittajaa ja erästä toista miestä, joka opiskeli jonkin aikaa hänen kanssaan: ”Olettakaamme, ETTÄ MEIDÄN MAAMME KUULUU SEITSEMÄN PLANEETAN TAI IHMISIÄ KANTAVAN MAAILMAN RYHMITYMÄÄN... [SEITSEMÄN planeettaa ovat muinaisuuden pyhiä planeettoja, joita on aina seitsemän.] Nyt elämänsäsysäys saavuttaa A:n tai mieluummin sen, josta on määrää tulla A, mutta joka toistaiseksi on vain kosmistista sumua [laya-keskus]...”¹

¹ Mestarien kirjeet A. P. Sinnettille, s. 200.

Näissä varhemmissa kirjeissä, joissa täytyi keksiä nimiä ja luoda uusia sanoja, tulivat ”ympyrät” usein ”kierroksiksi” ja ”kierrokset” elämänsykleiksi ja päinvastoin. Eräälle kirjeenvaihtajalle, joka kutsui ”kierrosta” ”maailmanympyräksi”, opettaja kirjoitti: ”Luulen sen johtavan yhä suurempaan hämmennykseen. Kierrokseksi me olemme päättäneet kutsua [e168] monadin kulkua A-palloilta Z-palloon (tai G-palloon)... ”Maailmanympyrä” on oikein... M. kehotti Sinnettä luomaan sanaston ennen kuin edetään pidemmälle...”¹

Huolimatta tästä lausunnosta varhaisimpiin opetuksiin hiipi monta erehdystä tämän sanasekaannuksen johdosta. Kantarotujakin sekoitettiin silloin tällöin kierroksiin ja ympyröihin, ja se johti samanlaisiin erehdyksiin kirjassa *Man: Fragments of Forgotten History*. Jo alussa mestari kirjoitti:

”Koska minun ei sallita ilmoittaa teille *koko totuutta*, tai paljastaa erillisten osien lukumäärää, en voi tyydyttää teitä.”²

Tämä oli vastaus kysymykseen: ”Jos olemme oikeassa, niin elämien kokonaismäärä ennen ihmisjaksoa on 637” jne. Kaikkiin näihin lukuja koskeviin kysymyksiin oli vastaus: ”Koettakaa ratkaista 777 ruumiillistuman ongelma... *Vaikka minun onkin pakko pidättäytyä antamasta tietoa monista yksityisseikoista, niin velvollisuuteni on mainita tästä.*”³

Mutta sitä ei koskaan ratkaistu ja seuraukset olivat: lakkaamaton hämmennys ja virheitä.

Vieläpä oppi taivaankappaleiden ja makrokosmoksen seitsenäisestä koostumuksesta – ja samasta syystä myös mikrokosmoksen eli ihmisen seitsenäisestä jaotuksesta – on tähän asti pysynyt erittäin esoteerisena. Muinaisaikoina se ilmoitettiin tavallisesti vasta vihkimyksessä aikakausia koskevien sangen pyhien lukujen kanssa. Mutta niin kuin eräässä teosofisessa aikakauslehdessä⁴ sanotaan, koko kosmogonian järjestelmää ei ajateltu eikä hetkeäkään pidetty mahdollisena paljastaa, vaikkakin silloin kyllä muutamia tiedon murusia ilmoitettiin hyvin säästeliäästi vastaukseksi *Esoteric Buddhismin* tekijän kirjeisiin, joissa hän esitti joukon kysymyksiä. Näiden joukossa oli kysymyksiä sellaisista asioista, joihin *kellään MESTARILLA, olkoon hän kuinka korkea ja itsenäinen tahansa, ei ole oikeutta vastata, koska siten maailmalle olisi paljastunut muinaisten temppeliopistojen kuuluisimpia ja vanhimpia mysteerejä*. Sen tähden ainoastaan muutamia oppeja tuotiin julki karkeissa yleispiirteissään, mutta yksityiskohdat salattiin visusti ja kaikki yritykset sellaisen tiedon paljastamiseksi jäivät järjestelmällisesti alusta pitäen tuloksettomiksi. Tämä oli täysin luonnollista.

Neljästä vidyâsta – *purânoissa* mainituista seitsemästä tiedonhaarasta – nimittäin yajña-vidyâ (uskonnollisten menojen noudattaminen [e169] varmojen tulosten aikaansaamiseksi); mahâ-vidyâ, suuri (maaginen) tieto, joka on nyt alentunut tântrika-palvonnaksi; guhya-vidyâ, oppi mantrioista ja niiden todellisesta

¹ *Sama*, s. 187.

² *Sama*, s. 188.

³ *Sama*, s. 190.

⁴ *Lucifer* (Lontoo), vol. II, toukokuu 1888, s. 174 eteenpäin.

rytmistä ja laulamisesta, mystisistä loitsuista jne.; âtma-vidyâ eli todellinen *henkinen* ja *jumalallinen* viisaus – näistä ainoastaan viimeksi mainittu voi luoda lopullista ja absoluuttista valoa kolmen ensin mainitun opetukseen. Ilman âtma-vidyâa pysyvät muut kolme pelkästään *pintapuolisina* tieteinä, geometrisinä suureina, joilla on leveys ja pituus mutta ei lainkaan paksuutta. Ne ovat niin kuin nukkuvan ihmisen sielu, jäsenet ja järki: hän kykenee koneellisesti liikkumaan, hajanaisesti uneksimaan ja vieläpä unissaan kävelemään ja tuottamaan näkyviä vaikutuksia, mutta tekee niin ainoastaan vaistomaisten eikä älyllisten syiden, ei ainakaan täysin tietoisten henkisten vaikutelmien stimuloimana. Koko paljon voidaan kolmesta ensin mainitusta tieteestä julkaista ja selittää. Mutta jollei âtma-vidyâ anna oikeaa avainta niiden opetukseen, ne pysyvät aina samanlaisina kuin turmellun oppikirjan katkelmat, kuin suurten totuuksien hahmotelmat, joita kaikkein henkisimmät ihmiset tajuavat hämärästi, mutta joita vääristelevät suhteettomasti ne, jotka tahtoisivat naulita seinään jokaisen varjon.

Sitten taas tutkijoiden mielessä aiheutti toisen suuren hämmennyksen se vaillinainen esitys, joka annettiin monadien kehitysohjeesta. Tullakseen täysin käsitettäväksi sekä tätä prosessia että pallojen syntymisen prosessia on tutkittava paljon enemmän metafysiseltä puoleltaan kuin nk. staattiselta kannalta, sillä tähän vaadittaisiin lukuja ja numeroita, joita on sallittu harvoin käyttää laajemmassa piirissä. Valitettavasti sängen harvat ovat taipuvaisia pohtimaan näitä oppeja ainoastaan metafysisesti. Parhainkin niistä länsimaisista kirjailijoista, jotka ovat käsitelleet oppejamme teoksissaan, sanoo puhuessaan monadien kehityksestä, että ”tämänlaiseen puhtaaseen metafysiikkaan emme nyt ryhdy”.¹ Ja niinpä opettaja huomauttaa kirjeessään hänelle: ”Mitä hyötyä on siinä tapauksessa oppiemme saarnaamisesta, ainaisesta ylämäkeen kiipeämisestä ja vastavirtaan soutamisesta? Minkä vuoksi länsi haluaa... oppia idältä... sellaista, mikä ei voi koskaan mukautua lännen esteetikkojen erityistarpeisiin?”² Ja hän kiinnittää kirjeenvaihtajansa huomion niihin ”suunnattomiin vaikeuksiin, jotka kohtaavat meitä [adepteja] joka kerta, kun yritämme selittää metafysiikkaamme länsimaisesti ajatteleville henkilöille”.³

Ja hän sanoo aivan oikein, sillä *ilman* metafysiikkaa ei okkulttinen filosofia eikä esoterismi ole mahdollista. Se olisi samaa kuin että toivon ja hartauden, rakkauden ja vihan tunteita, elävän ihmisen [e170] sielun ja järjen salaisimpia toimintoja selitettäisiin anatomisesti kuvaamalla hänen kuolleen ruumiinsa rintakehää ja aivoja.

Tutkikaamme nyt niitä kahta oppia, jotka mainittiin edellä, mutta joihin tuskin edes viitattiin *Esoteric Buddhismissa*, ja lisätkäämme niihin niin paljon kuin voimme.

¹ [*Esoteric Buddhism*, s. 46, 5. ed.; s. 87, 6. ed.]

² [*Mestarien kirjeet A. P. Sinnettille*, s. 383.]

³ [*Sama.*]

LISÄSEIKKOJA JA SELITYKSIÄ,
JOTKA KOSKEVAT PALLOJA JA MONADEJA.

Kaksi *Esoteric Buddhismissa* esitettyä väitettä on mainittava ja tekijän mielipiteitä lainattava. Sivulla 49 sanotaan:

Henkiset monadit...eivät lopeta täysin kivennäiselämäänsä A-pallolla eivätkä sitten täydennä sitä B-pallolla jne. Ne kulkevat monta kertaa läpi koko kierroksen kivennäisinä ja sitten taas monta kertaa ympäri kasveina ja monta kertaa eläiminä. Me toistaiseksi pidätymme tahallaan mainitsemasta lukuja jne.¹

[s191] Tämä oli viisas menettely, katsoen siihen salaperäisyyteen, jota on noudatettu lukujen suhteen. Tästä vaikenemisesta on nyt osittain luovuttu, mutta olisi ehkä ollut parempi, jos todelliset luvut kierroksista ja kehitysspiraaleista olisi jo kokonaan yhtäikaa julkaistu tai niistä olisi kokonaan pidättäydytty. Sinnett käsitti hyvin tämän vaikeuden sanoessaan:

Syistä, joita ulkopuolisen ei ole helppo arvata, ovat okkulttisen tiedon omistajat erityisen vastahakoisia esittämään kosmogoniaa koskevia tosiasioita. Vihkimättömän on vaikea käsittää, miksi niitä ei esitetä.

On selvää, että sellaisia syitä on olemassa. Siitä huolimatta tästä vaikenemisesta on johtunut suurin osa niistä sekavista käsityksistä, joita muutamat itä- ja länsimaiset oppilaat ovat saaneet. Vaikeudet, jotka estivät käsiteltävänä olevien erityisten oppien hyväksymistä, näyttivät suurilta juuri sen tähden, että puuttui tietoja, joihin nojautua. Mutta siinä se oli. Sillä niin kuin mestarit monta kertaa ovat selittäneet, lupauksen tehneiden chelojen piirin ulkopuolella ei voi esittää niitä lukuja, jotka kuuluvat okkulttisiin laskelmiin, eivätkä chelatkaan voi rikkoa sääntöjä.

Saattaaksemme asian selvemmäksi, koskematta opin matemaattiseen puoleen, laajennetakoon tässä annettua opetusta ja ratkaistakoon muutamia hämäreitä [e171] kohtia. Koska pallojen ja monadien kehitys on läheisessä yhteydessä keskenään, yhdistämme molemmat opit. Mitä monadeihin tulee, pyydämme länsimaista lukijaa pitämään mielessään, että itämainen filosofia hylkää länsimaisen teologisen opin, että jokaiselle vastasyntyneelle lapselle luotaisiin uusi sielu. Tämä oppi on yhtä epäfilosofinen kuin mahdoton luonnon järkevässä taloudessa. Täytyy olla rajoitettu luku monadeja, jotka kehittyvät ja kasvavat yhä täydellisemmiksi siten, että ne sulattavat itseensä monta peräkkäistä persoonallisuutta kussakin uudessa manvantarassa. Tämä on aivan välttämätöntä, kun pidetään silmällä jälleensyntymisen ja karman oppeja ja ihmismonadin asteittaista palaamista alkulähteeseensä – *absoluuttiseen* jumaluuteen. Vaikka siis enemmän tai vähemmän kehittyneiden monadien joukkoja on miltei lukemattomia, ne ovat kuitenkin rajallisia, niin kuin kaikki tässä erilaistumisen ja rajallisuuden maailmassa.

¹ 5. englantilainen editio; s. 91, 6. amerikkalainen editio.

Niin kuin näkyy ihmisprinsiippien ja maailmanketjujen nousevien pallojen kaksiosaisesta kuvasta [s. e157], on olemassa ikuinen syiden ja seurausten ketjuuntuminen ja täydellinen analogia, joka käy läpi kaikki kehityslinjat ja yhdistää ne keskenään. Yksi synnyttää toisen – olkoon se pallo tai persoonallisuus. Mutta alkakaamme alusta.

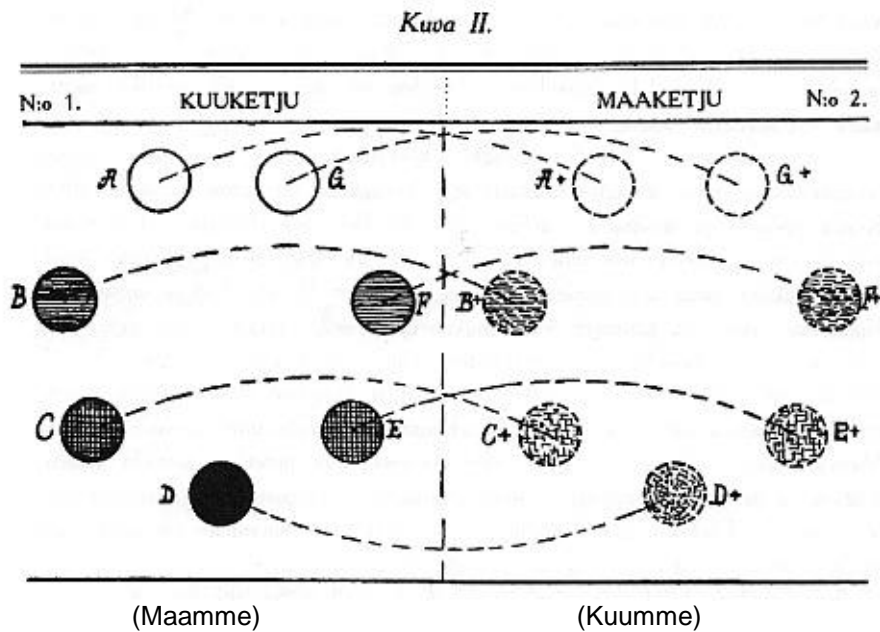
[s192] Yleispiirteet prosessista, jolla peräkkäiset planeettaketjut muodostuvat, on juuri esitetty. Tulevien väärinkäsitysten välttämiseksi lisättäköön muutamia yksityiskohtia, jotka luovat myös valoa ihmiskunnan historiaan tässä meidän ketjussamme, kuuketjun jälkeläisessä.

Kuvassa 2 numero 1 edustaa seitsemänpalloista kuuketjua sen seitsemännen eli viimeisen kierroksen alussa. Nro 2 taas kuvaa maaketjua, joka on syntymässä, mutta ei ole vielä tullut olemassaoloon. Kunkin ketjun seitsemän palloa erotetaan aikajärjestyksessään toisistaan kirjaimilla A–G, ja maaketjun pallot on lisäksi merkitty ristillä (+), maan merkillä.

Nyt on muistettava, että monadit, jotka kiertävät jonkin seitsemäkertaisen ketjun ympäri, on jaettu seitsemään luokkaan eli hierarkiaan, vastaavaan kehitysasteensa, tietoisuutensa ja ansionsa mukaan. Seuratkaamme siis sitä järjestystä, jonka mukaan ne esiintyvät ensimmäisen kierroksen A-pallolla. Väliajat näiden hierarkioiden esiintymisen välillä jollakin pallolla ovat niin järjestyneet, että kun 7. luokka, viimeinen, esiintyy A-pallolla, ensimmäinen luokka on juuri siirtynyt B-palloon ja niin edelleen, askel askeleelta ketjun ympäri.

Kuuketjun seitsemännessä kierroksessa taas, kun 7. luokka, [e172] viimeinen, lähtee A-pallolta, tuo pallo vaipumatta uneen, kuten se on tehnyt [s193] edellisissä kierroksissa, alkaa kuolla (vaipua planeettapralayaan).¹ Kuollessaan se, niin kuin äsken sanottiin, siirtää peräkkäin prinsiippinsa eli elonaineksensa ja voimansa jne. toisen toisensa jälkeen uuteen laya-keskukseen, joka aloittaa maaketjun A-pallon muodostamisen. Samanlainen prosessi tapahtuu jokaiselle kuuketjun pallolle, toiselle toisensa jälkeen. Kukin niistä muodostaa uuden pallon maaketjussa. Meidän kuumme oli sarjansa neljäs pallo ja oli samalla havaintotasolla kuin maamme. Mutta kuuketjun A-pallo ei ole täysin ”kuollut”, ennen kuin ensimmäisen luokan ensimmäiset monadit ovat siirtyneet G- eli Z-pallosta, kuuketjun viimeisestä, siihen nirvânaan, [e173] joka niitä odottaa kahden ketjun välillä. Samalla tavoin käy kullekin muista palloista, niin kuin sanottu. Jokainen niistä synnyttää maaketjussa vastaavan pallon.

¹ Okkultismissa on useamman laatuista levon (pralayan) aikakausia: Ensimmäinen kullakin pallolla on yksilöllinen pralayansa, kun ihmiskunta ja elollisuus siirtyy seuraavaan palloon; seitsemän pienempää pralayaa kussakin kierroksessa; *planetaarinen* pralaya, kun seitsemän kierrosta on kulunut umpeen; *aurinkopralaya*, kun koko aurinkokunta on tullut loppuunsa; ja lopuksi universaali mahâ- eli Brahmâ-pralaya, kun ”Brahmân elinikä” päättyy. Nämä ovat kolme pääpralayaa eli ”häviön kautta”. On olemassa monta muuta pienempää pralayaa, mutta niitä emme nyt käsittele.

Edelleen, kun uuden ketjun A-pallo on valmis, kuuketjusta ruumiillistuu ensimmäinen monadien luokka eli hierarkia sen alimpaan luontokuntaan ja niin edelleen peräkkäin. Tästä on seurauksena, että ainoastaan ensimmäinen monadien luokka saavuttaa kehityksessään ihmisasteen ensimmäisen kierroksen aikana, koska kullakin planeetalla toinen luokka saapuu myöhemmin eikä ehdi joutua tälle asteelle. Siten toisen luokan monadit saapuvat alkavalle ihmisasteelle vasta toisessa kierroksessa ja niin edelleen neljännen kierroksen keskikohtaan asti. Mutta tässä kohdassa – ja tässä neljännessä kierroksessa, jolloin inhimillinen kehitysaste saavutetaan *täydellisesti* – sulkeutuu ”ovi” ihmiskuntaan. Tästä lähtien ”inhimillisten” monadien, ts. kehityksen ihmisasteella olevien monadien, luku on täysi. Ne monadit, jotka eivät ole saapuneet ihmisasteelle tässä kohdassa, tulevat, tuon ihmiskunnan kehittyessä edelleen, jäämään niin kauas siitä jälkeen, että ne saavuttavat ihmisasteen vasta seitsemännen eli viimeisen kierroksen lopulla. Ne eivät siis tule olemaan ihmisiä ensinkään tällä ketjulla vaan tulevat olemaan vasta tulevan manvantaran ihmiskuntana, ja palkinnoksi ne tulevat syntymään ”ihmisiksi” korkeammassa ketjussa ja siten saavat karmallisen korvauksen. Tästä on vain *yksi ainoa poikkeus*, erittäin hyvistä syistä, mutta siitä puhumme edempänä. Tämä selittää rotujen eroavuudet.

Näin käy selväksi, kuinka täydellinen vastaavuus vallitsee luonnon prosessien välillä kosmoksessa ja ihmisyksilössä. Jälkimmäinen elää [s194] elämänkierroksensa loppuun ja kuolee. Hänen korkeammat prinssiipinsä, jotka planeettaketjun kehityksessä vastaavat ilmennyksen läpi kiertäviä monadeja, siirtyvät devachaniin, joka vastaa kahden ketjun välistä nirvânaa ja lepokausia.

Ihmisen alemmat periaatteet häviävät aikanaan tyhjiin, ja luonto käyttää niitä taas uusien ihmisperiaatteiden muodostamiseksi. Sama prosessi tapahtuu myös maailmojen hajoamisessa ja muodostumisessa. Siksi analogia on varmin opas okkulttisten opetuksen käsittämiseksi.

Tämä on yksi ”kuun seitsemästä mysteeristä”, ja se on nyt paljastettu. Japanilaiset *yamabûshit*, Laotsen lahkon mystikot ja Kioton askeettimunkit, *Zen-dô*, kutsuvat näitä seitsemää mysteeria seitsemäksi jalokiveksi. Mutta japanilaiset ja kiinalaiset [e174] buddhalaisaskeetit ja -vihityt ovat, jos mahdollista, vielä pidettympiä ”tietonsa” julkaisemisessa kuin hindulaiset.

Lukija ei kuitenkaan saa kadottaa näkyvistään monadeja, vaan hänen on selvitettävä niiden luonto, mikäli se on mahdollista, kajoamatta korkeampiin mysteereihin, joista ei tämän kirjoittajakaan väitä tuntevansa viimeistä eli lopullista sanaa.

Monadien joukko voidaan karkeasti jakaa kolmeen suureen luokkaan:

1. Kehittyneimmät monadit (kuujumalat eli ”-henget”, joita Intiassa kutsutaan pitreiksi). Niiden on ensimmäisessä kierroksessa kuljettava läpi kivi-, kasvi- ja eläinkunnan kolminkertainen kausi näiden luontokuntien kaikkein eeterisimmissä, hienoimmista ja alkeellisimmissä muodoissa, jotta ne pukeutuisivat siten vastamuodostuneen ketjun luontoon ja sulautuisivat siihen. Nämä saavuttavat ensimmäisinä ihmismuodon (jos voi olla mitään muotoa tässä miltei subjektiivisessa piirissä), ja se tapahtuu A-pallolla ensimmäisessä kierroksessa. Nämä siis johtavat ja edustavat ihmisainesta toisen ja kolmannen kierroksen aikana ja kehittävät lopuksi varjonsa neljännen kierroksen alussa toista luokkaa varten, joka tulee niiden jäljessä.

2. Ne monadit, jotka ensimmäisinä saapuvat ihmisasteelle kolmen ja puolen kierroksen aikana ja tulevat ”ihmisiksi”.¹

¹ Meidän on ollut pakko käyttää tässä harhaanjohtavaa sanaa ”ihmiset”, ja tämä on selvä todiste siitä, kuinka vähän mikään eurooppalainen kieli soveltuu ilmaisemaan näitä hienoja aste-eroja.

On selvää, että nämä ”ihmiset” eivät muistuttaneet nykyajan ihmisiä, eivät muodoltaan eivätkä luonnoltaan. Miksi siis, saatetaan kysyä, niitä kutsutaan ensinkään ihmisiksi? Sen tähden ettei missään länsimaisessa kielessä ole muuta sanaa, joka edes lähimainkaan ilmaisisi tarkoitettua aatetta. Sana ”ihmiset” ainakin osoittaa, että nämä olennot olivat ”MANUJA”, ajattelevia olentoja, kuinka paljon he ovatkaan poikenneet meistä älyltään ja muodoltaan. Todellisuudessa ne olivat henkisyyteen ja älyyn nähden pikemminkin ”jumalia” kuin ”ihmisiä”.

Sama kielellinen vaikeus kohtaa meitä, kun olisi kuvattava niitä ”asteita”, joiden läpi monadi kulkee. Metafyysisesti puhuen on tietysti järjetöntä puhua monadin ”kehityksestä” tai sanoa, että *se* tulee ”ihmiseksi”. Mutta jokainen yritysikin metafyyssisen kielellisen tarkkuuden säilyttämiseksi, kun on käytettävä englannin [tai suomen] kieltä, vaatisi ainakin kolme lisänidosta ja aiheuttaisi tavattomasti toistamista, mikä lopulta tulisi sangen väsyttäväksi. Jokainen ymmärtää, että MONADI ei voi edistyä eikä kehittyä eikä edes muutu niiden tilanmuutosten kautta, joita se kokee. *Se ei kuulu tähän maailmaan eikä tälle tasolle*, ja sitä voi verrata vain jumalallista valoa ja tulta hehkuvaan häviämättömään

[e175] 3. Vitkastelijat eli monadit, jotka myöhästyvät eivätkä karmallisten esteiden vuoksi ollenkaan ennätä ihmisasteelle tässä syklissä eli kierroksessa, sitä poikkeusta lukuunottamatta, josta myöhemmin tulee puhe, kuten on jo luvattu.

[s195] Nytpä *ulkonaisen* muodon ja ruumiin kehittyminen *astraalisen* muodon ympärille aiheutuu Maan voimista, samoin kuin on laita alemmissa luontokunnissa. Sisäisen eli todellisen IHMISEN kehitys on taas puhtaasti henkinen. Se ei ole nyt enää persoonattoman monadin kulku monien erilaisten ainemuotojen kautta – varustettuna korkeintaan aivan erilaisella tasolla olevalla vaistolla ja tajunnalla – niin kuin on laita ulkonaisessa kehityksessä. Kyseessä on ”pyhiinvaeltajasielun” matka *ei ainoastaan aineen* vaan myös itsetietoisuuden ja itsehavainnon erilaisten tilojen kautta.¹

MONADI tulee ulos henkisestä ja älyllisestä tiedottomuuden tilastaan. Se jättää väliin kaksi ensimmäistä tasoa – jotka ovat liian lähellä ABSOLUUTTIA salliakseen mitään vastaavuussuhdetta minkään alemmalla tasolla olevan kanssa – ja saapuu suoraan mentaaliseen tasolle. Mutta koko universumissa ei ole yhtään tasoa, jolla olisi laajempi liikkumavara eli avarampi toimintakenttä kuin tällä, sillä sen käsitys- ja havainnointiominaisuuksilla on miltei rajattomasti asteita. Siksi voikin sanoa, että tällä tasolla on vuorostaan sopiva pienempi taso jokaiselle ”muodolle” kivennäismonadista alkaen siihen saakka, kun tuo monadi kehityksen kuluessa puhkeaa JUMALALLISEKSI MONADIKSI. Mutta kaiken tämän ajan se on kuitenkin sama monadi, joka eroaa vain ruumiillistumisissaan, kun se toinen toistaan seuraavissa kausissa käy läpi osittaisten tai täydellisten hengen pimennysten, osittaisten tai täydellisten aineen pimennysten – kahden täydellisen vastakohtan – joko noustessaan mentaalisen henkisyuden valtakuntiin tai laskeutuessaan aineellisuuden syvyyksiin.

[s196] Mutta palatkaamme *Esoteric Buddhismiin*. Siinä sanotaan siitä suunnattomasta ajasta, joka on A-pallon kivennäiskauden ja ihmiskauden² välillä, seuraavasti:

[e176] Kivikauden täydellinen kehitys A-pallolla valmistaa tietä kasvikehitykselle, ja niin pian kuin tämä alkaa, työntyy kivennäisten elämänsysäys B-pallolle. Sitten kun kasvikehitys A-pallolla on päättynyt ja eläinkehitys alkaa, työntyy kasvien elonsysäys B-pallolle ja kivennäissysäys

tähteen, joka on heitetty alas maan päälle pelastuksen tukipylvääksi niille persoonallisuuksille, joissa se asuu. Näiden persoonallisuuksien on pidettävä tiukasti kiinni siitä ja tullen siten osalliseksi monadin jumalallisesta luonnosta saavutettava kuolemattomuus. Itsekseen jääneenä monadi ei kiinnity mihinkään, vaan niin kuin lankku merellä se ajautuu uuteen ruumiillistumaan kehityksen taukoamattoman virran voimasta.

¹ Ks. III kirja, XV, ”Jumalat, monadit ja atomit”; ks. myös s. e179, 2. kappale.

² Siinä käytetään sanaa ”ihmiskausi”, koska on välttämätöntä antaa jokin nimi sille neljännelle luontokunnalle, joka seuraa eläinkuntaa. Mutta todellisuudessa ”ihminen” ei A-pallolla ensimmäisen kierroksen aikana ole mikään ihminen vaan ainoastaan hänen prototyypkinsä eli ilman ulottuvuuksia oleva kuvansa, joka on peräisin astraalialueilta.

kulkee C-pallolle. Sitten lopulta tulee inhimillinen elämänsäys A-pallolle.¹

Ja niin jatkuu kehitys kolmen kierroksen kuluessa, minkä jälkeen se hiljenee ja lopuksi pysähtyy meidän pallomme kynnyksellä neljännessä kierroksessa, koska seitsemäs eli inhimillinen kausi (joka on todellisten fyysisten ihmisten kausi) on nyt saavutettu. Tämä on päivänselvää, sillä kuten sanotaan edelleen:

...on sellaisia kehitysprosesseja, jotka edeltävät kivikuntaa, ja siis kehitysaalto – oikeastaan useita kehitysaaltoja – edeltää kivennäisaaltoa sen kulkiessa sfäärien ympäri.²

Ja nyt meidän on toistettava eräs kappale toisesta artikkelista ”Kivennäismonadista” kirjassa *Five Years of Theosophy*:

On *seitsemän* luontokuntaa. Ensimmäiseen ryhmään kuuluu kolme elementaalien luokkaa eli syntyvää voimakeskusta – ensimmäisestä mûlaprakritin [eli oikeammin pradhânan, alkuaikaisen homogeenisen aineen] erilaistumisasteesta sen kolmanteen asteeseen – ts. täydellisestä tiedottomuudesta puolitetoisuuteen. Toiseen eli korkeampaan ryhmään kuuluvat luontokunnat kasvista ihmiseen. Kivikunta on siis keskus- eli käännekohtassa ”monadisen olemuksen” asteissa, kun sitä pidetään kehittyvänä voimana. Kolme [alifyysistä] astetta elementaalien puolella, sitten kivikunta, kolme astetta objektiivisella fyysisellä³ puolella – nämä ovat [ensimmäiset eli alustavat] seitsemän rengasta kehityksen ketjussa.⁴

”Alustavat”, koska ne ovat valmistavia, ja vaikka ne todellisuudessa kuuluvat luonnonkehitykseen, niitä voitaisiin oikeammin kutsua luonnonalaisen evoluution asteiksi. Tämä prosessi pysähtyy kolmannessa asteessaan, neljännen asteen kynnyksellä, jolloin se tulee luonnonkehityksen tasolla ensimmäiseksi asteeksi [s197] todella ihmiseen päin ja siten yhdessä kolmen elementaalikunnan kanssa muodostaa kymmenikön, sefirotisen luvun. Tästä kohtaa alkaa sitten:

Hengen laskeutuminen aineeseen, vastaten nousua fyysisessä [e177] evoluutiossa; uudelleen nousu aineellisuuden (kivikunnan) alimmista syvyyksistä sitä tilaa kohti, mistä se lähti, jolloin konkreettiset elimistöt vastaavalla tavalla hajoavat, aina nirvânaan asti, jolloin erilaistunut aine häviää.⁵

Tästä käy selväksi, miksi se, mitä niin sopivasti on *Esoteric Buddhismissa* kutsuttu kehitysaalloksi ja kivennäis-, kasvi-, eläin- ja ihmissäykykseksi, pysähtyy meidän pallomme portilla sen neljännessä kierroksessa. Tällä kohdalla kosminen

¹ S. 48–49, 5. ed. [s. 90, 6. ed.]

² *Sama*.

³ Fyysinen merkitsee tässä kosmisen tarkoituksen ja työn erilaistumista. Tämä fyysinen puoli, joskin se on objektiivinen muiden tasojen olentojen käsityksilylle, on kuitenkin vielä aivan subjektiivinen meille meidän tasollamme.

⁴ [Main. teos, s. 276. Vrt. *Collected Writings*, V, s. 173–174.]

⁵ *Five Years of Theosophy*, s. 276. [Vrt. *Collected Writings*, V, 174.]

monadi (buddhi) yhtyy âtmiseen säteeseen ja tulee sen käyttövälineeksi; ts. buddhi herää tajuamaan sitä (âtmania) ja astuu siten uuden seitsenäisen kehitysasteikon ensimmäiselle portaalle, asteikon, joka viimein johtaa kymmenenteen (alimmasta ylimpään laskien), sefirotpuun huippuun.

Universumissa kaikki seuraa analogian lakia. ”Niin kuin ylhäällä, niin myös alhaalla”. Ihminen on universumin mikrokosmos. Se, mikä tapahtuu henkisellä tasolla, toistuu kosmisella tasolla. Konkreettinen seuraa abstraktista. Alimman täytyy vastata korkeinta, aineellisen henkistä. Siten sefirotista kruunua (eli ylempää kolmiota) vastaa kolme elementaalikuntaa, jotka edeltävät kivikuntaa (ks. kuvaa s. e277 kirjassa *Five Years of Theosophy*) ja jotka, kabbalistien kieltä käyttäen, vastaavat kosmisessa erilaistumisessa muodon ja aineen maailmoja, ylihenkisestä arkkityypiseen asti.

Mitä nyt on monadi? Ja mitä tekemistä sillä on atomin kanssa? Seuraava vastaus perustuu niihin kirjoittajan selityksiin, jotka annetaan vastaukseksi näihin kysymyksiin edellä mainitussa artikkelissa ”Kivennäismonadista”. Toiseen kysymykseen vastataan siinä:

Ei [monadilla] ole ensinkään tekemistä atomin ja molekyylin kanssa, sellaisina kuin ne nykyään esiintyvät tieteellisinä käsitteinä. Sitä ei voi verrata niihin mikroskooppisiin eliöihin, jotka luettiin kerran polygastrisiin likoeläimiin mutta joita nyt pidetään kasveina ja luokitellaan leväkasvien joukkoon. Eikä se ole myöskään aivan sama kuin peripateetikkojen *monas*. Fyysisesti eli rakenteellisesti kivennäismonadi eroaa tietysti ihmismonadista, joka ei ole fyysinen ja jonka kokoonpanoa ei voi ilmaista kemiallisilla symboleilla ja elementeillä.¹

Lyhyesti, henkinen monadi [e178] on yksi, universaali, rajaton ja jakamaton, mutta sen säteet muodostavat sen mitä me tietämättömyydessämme kutsumme [s198] ihmisten ”yksilöllisiksi monadeiksi”. Samoin kivennäismonadi – ollen ympyrän vastakkaisessa kohdassa – on myös yksi, ja siitä lähtevät lukemattomat fyysiset atomit, joita tiede alkaa pitää yksilöityneinä.

Muutoin, kuinka voitaisiin ymmärtää ja *matemaattisesti* selittää neljän luontokunnan *spiraalista* kehityskulkua? Monadi on ihmisen kahden viimeisen periaatteen, kuudennen ja seitsemännen, yhdistelmä, ja oikeastaan nimitys ”ihmismonadi” merkitsee ainoastaan kaksinaista sielua (âtma-buddhia) eikä sen korkeinta henkistä elähdyttävää periaatetta [âtmania, yksin]. Mutta koska henkinen sielu jälkimmäisestä [âtmanista] erotettuna ei voisi olla olemassa, ei voisi olla mitään, siksi sitä on näin kutsuttu... Nyt monadinen [tai paremmin sanottuna kosminen] olemus, (jos sellainen sana sallitaan) on kivessä, kasvissa ja eläimessä kyllä sama koko syklisen sarjan ajan alimmasta elementaalista devakuntaan, mutta on eri asteella kehityksessä.

On hyvin harhaanjohtavaa kuvitella monadia erilliseksi entiteetiksi, joka

¹ *Five Years of Theosophy*, s. 273–274. [Vrt. *Collected Writings*, C, 171–172.]

raivaisi hitaasti itselleen oman erillisen tiensä alempien luontokuntien läpi ja lukemattomien muutosten jälkeen viimein puhkeaisi kukoistamaan ihmisolentona; lyhyesti sanoen, että Humboltin monadi johtuisi jonkin sarvivälkkeen atomin monadista. Kivennäismonadista puhumisen sijasta olisi tietysti luonnontieteiden kannalta, missä jokaista atomia pidetään erilaisena, ollut oikeampaa puhua monadista ilmenneenä siinä prakritin muodossa, jota kutsutaan kivikunnaksi. [Atomi, niin kuin se esiintyy tavallisessa tieteellisessä hypoteesissa] ei ole osanen jostakin, jota jokin psyykkinen elähdyttää ja joka on määrätty aikakausien kuluttua puhkeamaan ihmiseksi. Atomi on yksi universaalien energian konkreettinen ilmennys, voiman, joka ei ole vielä itse yksilöitynyt. Se on ainoan universaalien monadin yksi peräkkäinen ilmennys. [Aineen] valtameri ei jakaannu pisaroihin, vaikka ne ovat siinä mahdollisuuksina ja muodostavat sen, ennen kuin elonsysäyksen virta saapuu sille kehitysasteelle, missä ihminen syntyy. Pyrkimys erottautua yksilöllisiksi monadeiksi on asteittainen ja korkeimmissa eläimissä se melkein tapahtuu. Peripateerit kutsuivat sanalla monas koko kosmosta panteistisessä merkityksessä, ja vaikka okkultistit mukavuussyistä hyväksyvät tämän ajatuksen, he erottavat kuitenkin konkreettisen kehityksen progressiiviset asteet abstraktista mm. sellaisilla sanoilla kuin ”kivi- [kasvi-, eläin-] monadi. Kukin näistä nimistä merkitsee vain sitä, että henkisen kehityksen vuorovesiaalto kulkee kierroksessaan juuri tuon kaaren kautta. ”Monadinen olemus” alkaa huomaamatta erilaistua [yksilölliseksi tajunnaksi] kasvukunnassa. Koska monadit ovat olioita, joilla ei ole osia, kuten [e179] Leibnitz oikein määritteli, niin se henkinen ydin, joka niitä elävöittää niiden erilaistumisasteilla, varsinaisesti muodostaa monadin, eikä atomikokouma, sillä se on vain *käyttöväline* ja aines, jonka kautta alempi- tai korkeampiasteiset intelligenssit lähettävät värähtelyjä.¹

Leibnitz käsitti monadit yksinkertaisiksi ja häviämättömiksi yksiköiksi, joilla on *antamisen* ja *vastaanottamisen* kyky muihin yksiköihin nähden ja siten kyky määrittellä kaikkia henkisiä ja fyysisiä ilmiöitä. Hän keksi sanan apperseptio [omaksuminen, käsittäminen], joka yhdessä sanan hermoaistimus (tuntemus mieluummin kuin havaitseminen) kanssa ilmaisee, mikä on monadisen tajunnan tila kaikissa luontokunnissa ihmiseen asti.

[s199] Siten saattaa puhtaasti metafyyysiseltä kannalta katsoen olla väärin kutsua âtma-buddhia MONADIKSI, koska se on materialistiselta kannalta kaksinainen ja siis yhdiste. Mutta koska aine on henkeä ja päinvastoin ja koska universumi ja sitä elähdyttävä jumaluus eivät ole ajateltavissa toisistaan erillään, on sama âtma-buddhinkin laita. Jälkimmäinen on edellisen käyttöväline, ja buddhi on samassa suhteessa âtmaan kuin adam kadmon, kabbalan logos, on Ain Sufiin tai mûlaprakriti on Parabrahmaniin.

¹ [Five Years of Theosophy, s. 274–275; Collected Writings, V. 172–173. Hakasulkeissa olevat sanat ja ilmaukset ovat H. P. B:n.]

Ja nyt vielä muutama sana kuusta.

Voidaan kysyä, mitä ovat kuumonadit, joista äsken puhuttiin? Kuvaus pitrien seitsemästä luokasta seuraa myöhemmin, mutta nyt annettakoon muutamia yleisiä selityksiä. Jokaiselle lienee selvä, että ne ovat monadeja, jotka ovat lopettaneet elämänsyklinsä kuuketjulla, joka on maaketjua alempi, ja ovat siten ruumiillistuneet maaketjuun. Mutta tähän on vielä lisättävä muutamia yksityiskohtia, vaikka ne lähenevät liikaa kiellettyä aluetta, jotta niitä voisi käsitellä täydellisesti. Tämän mysteerin viimeinen sana ilmoitetaan vasta adepteille, mutta sen verran voidaan tässä sanoa, että meidän kuumme on ainoastaan näkymättömien periaatteensa karkea ruumis. Niin kuin on seitsemän maapalloa, niin on myös seitsemän kuuta, joista ainoastaan viimeinen on näkyvä. Samoin on auringonkin laita. Sen näkyvää ruumista kutsutaan mâyäksi, heijastukseksi, aivan niin kuin ihmisenkin ruumis on mâyâ. ”Todellinen aurinko ja todellinen kuu ovat yhtä näkymättömiä kuin todellinen ihminen”, sanoo okkulttinen mietelause.

Ja huomattakoon *en passant* [sivumennen], että ne muinaiset kansat, jotka ensimmäisenä panivat alulle aatteen ”seitsemästä kuusta”, eivät ensinkään olleet typeriä. Sillä vaikka [e180] tätä käsitettä nykyään pidetäänkin ainoastaan astronomisena ajanmittana hyvin aineellisessa muodossa, kuoren alla voidaan vieläkin tunnistaa jäljet syvästä filosofisesta aatteesta.

Todellisuudessa kuu on maan satelliitti ainoastaan yhdessä suhteessa, nim. siinä että fyysisesti kuu kiertää maan ympäri. Mutta kaikissa muissa suhteissa maa on kuun satelliitti eikä päinvastoin. Vaikka tämä lausunto tuntunee hämmästyttävältä, se saa kuitenkin tukea myös tieteellisistä tosiasioista. Sitä todistavat vuoksi ja luode, monien sairausmuotojen jaksottaiset vaiheet, jotka käyvät yksiin kuuvaiheiden kanssa. Se voidaan huomata kasvien kasvamisessa ja on hyvin silmiinpistävä ihmisen hedelmöitymisessä ja syntymisessä. Kuun tärkeys ja sen suhde maahan pantiin merkille kaikissa vanhoissa uskonnoissa, varsinkin juutalaisessa, ja monet psyykkisten ja fyysisten ilmiöiden tarkkailijat ovat kiinnittäneet siihen huomiota. Sitä vastoin maan vaikutus kuuhun, mikäli tiede tietää, rajoittuu yksinomaan fyysiseen vetovoimaan, joka saa kuun kiertämään radallaan. Ja jos joku väittäisi tämän seikan yksistään riittävän [s200] todistamaan, että kuu todella on maan satelliitti muillakin toiminnantasooilla, siihen voidaan vastata kysymällä, onko äiti, joka kävelee lapsensa kehdon ympäri pitäen sitä silmällä, lapsen alamainen ja siitä riippuvainen. Vaikka kuu yhdessä merkityksessä on satelliitti, se on varmasti vanhempi ja kehittyneempi kuin se lapsi, jota se valvoo.

Kuu näyttölee suurinta ja tärkeintä osaa sekä itse maan muodostumisessa että sen kansoittamisessa ihmisolentoilla. Kuumonadit eli pitrit, ihmisen esi-isät, tulevat todellisuudessa itse ihmiseksi. Ne ovat monadeja, jotka aloittavat kehityssyklinsä A-pallolla ja jotka kulkemalla palloketjun ympäri kehittävät ihmismuodon, niin kuin jo on sanottu. Ihmisasteen alussa tämän pallon neljännessä kierroksessa ne ”tihkuvat ulos” eteriset kaksoisruumiinsa niistä ”apinamaisista” muodoista, jotka ne olivat kolmannessa kierroksessa itselleen kehittäneet. Ja tämä hienompi muoto on mallina, jonka ympärille luonto rakentaa fyysisen ihmisen.

Nämä monadit eli jumalalliset kipinät ovat siis itse kuuesi-isiä, pitrejä. Näiden kuuhenkien on näet tultava ”ihmisiksi”, jotta niiden monadit saavuttaisivat korkeamman toiminta- ja tietoisuusasteen, ts. jotta ne pääsisivät mânasaputrojen tasalle, niiden, jotka [e181] antavat ”tajuttomille” kuorille, pitrien luomille ja elähdyttämille, ”järjen” kolmannen kantarodun loppupuoliskolla.

Samalla tavoin ihmismonadit eli -egot maaplaneettamme seitsemännessä kierroksessa, sitten kun omat A-, B- C-, D- jne. pallomme ovat luopumalla elinvoimastaan antaneet hengen ja elämän muille laya-keskuksille, joiden on eletävä ja toimittava vielä korkeammilla olemistasoilla – samalla tavoin nuo maan ”esi-isiä” tulevat luomaan olentoja, jotka tulevat kerran heitä itseään ylemmiksi.

Nyt tulee selväksi, että luonnossa on kolminkertainen kehitysjärjestelmä kolmen *periodisen upâdhin* muodostamiseksi eli oikeammin kolme erilaista kehitysjärjestelmää, jotka meidän järjestelmässämme ovat erottamattomasti yhteen kiedotut ja sekoittuneet joka kohdassa. Nuo kehitykset ovat: monadinen (eli henkinen), älyllinen ja fyysinen. Nämä kolme ovat ÂTMANIN, seitsemännen, AINOAN TODELLISUUDEN, rajallisia olemuspuolia eli heijastuksia kosmisen harhan tasolla.

1. Monadinen, niin kuin nimi ilmaisee, koskee monadien kasvua ja kehitystä vielä korkeampiin toimintamuotoihin yhdessä:

2. Älyllisen kanssa, jota edustavat mânasa-dhyânit (aurinkodevat eli agnishvâta-pitrit), ihmisen ”älyn ja tajunnan antajat”,¹ ja

3. Fyysisen kanssa, jota edustavat kuupitrien chhâyat, joiden ympärille luonto on aineellistanut nykyisen fyysisen ruumiin. Tämä ruumis on välineenä jonka avulla rajallinen ”kasvaa” (käyttääksemme harhaanjohtavaa sanaa) – ja muuttuu RAJATTOMAKSI, katoavainen ikuiseksi ja absoluuttiseksi – manaksen avulla ja kerääntyneiden kokemusten ansiosta.

[s201] Jokaisella näistä kolmesta järjestelmästä on omat lakinsa ja jokaista johtavat ja ohjaavat erilaiset joukot korkeimpia dhyâneja eli logoksia. Kukin on edustettuna ihmisen kokoonpanossa, sillä hän on suurta makrokosmosta vastaava mikrokosmos. Ja näiden kolmen virran yhtyminen hänessä tekee hänet siksi monimutkaiseksi olennoiksi, joka hän nyt on.

Luonto, fyysinen kehitysvoima, ei olisi koskaan ilman apua voinut kehittää älyä. Se saattoi ainoastaan kehittää ”tajuttomia muotoja”, niin kuin tulemme näkemään teoksemme IHMISEN SYNTY -osassa. ”Kuumonadit” eivät voi kehittyä, sillä niillä ei ole vielä ollut tarpeeksi kosketusta [e182] ”luonnon” luomien muotojen kanssa, jotta ne näiden avulla voisivat kerätä kokemuksia. Vasta mânasa-dhyânit täyttävät kuilun ja edustavat älyn ja mielen kehitysvoimaa, hengen ja aineen välistä yhdyssidettä – tässä kierroksessa.

On myös pidettävä mielessä, että ne monadit, jotka astuvat kehityssykliin A-pallolla, sen ensimmäisessä kierroksessa, ovat hyvin erilaisilla kehitysasteilla. Sen tähden tämä aihe tulee hieman monimutkaiseksi... Tehkäämme siitä yhteenveto.

Kehittyneimmät, nim. kuumonadit, saapuvat ihmissiemenen asteelle

¹ Ks. LOPPULAUSE teoksen II osassa, s. e437–446.

ensimmäisessä kierroksessa. Ne tulevat maisiksi, vaikka hyvin eteerisiksi inhimillisiksi olennoiksi kolmannen kierroksen loppupuolella ja jäävät pallolle sen ”pimennyksen” ajaksi siemeneksi tulevaa neljännen kierroksen ihmiskuntaa varten. Ne tulevat siis ihmiskunnan etujoukoksi tämän nykyisen neljännen kierroksen alussa. Muut saapuvat ihmisasteelle vasta myöhemmissä kierroksissa, ts. toisessa tai kolmannessa kierroksessa tai neljännen kierroksen ensimmäisessä puoliskossa. Ja lopuksi kaikkein hitaimmat – ts. ne, joilla vielä on eläinmuoto neljännen kierroksen ratkaisevan keskikohdan jälkeen – eivät tule ihmisiksi lainkaan tämän manvantaran kestäessä. Ne ovat saapuvat ihmiskunnan rajalle vasta seitsemännen kierroksen lopussa, ja sitten *pralayan* jälkeen heidät vievät uuteen ketjuun vanhemmat pioneerit, ihmiskunnan alkuunpanijat eli siemenihmiskunta (shishta), nim. ne ihmiset, jotka tulevat olemaan kaikkien edellä näiden kierrosten lopussa.

Tutkija kaipaa tuskin lisäselitystä tietääkseen, mikä merkitys neljännellä pallolla ja neljännellä kierroksella on kehitysjärjestelmässä.

Edellisistä kuvista, jotka *mutatis mutandis*¹ soveltuvat joko kierrokseen tai rotuihin, näkyy, että neljännellä jäsenellä tuossa sarjassa on erikoinen asema. Päinvastoin kuin muilla ei neljännellä ole mitään ”sisarpalloa” samalla tasolla kuin se itse on, ja siten se muodostaa tukikohdan sille tasapainolle, jota koko ketju edustaa. Se on se piiri, missä tapahtuu lopullinen kehityksen tasoitus. Se on karmallisen asteikon maailma, oikeuden sali, jossa ratkaistaan, mille puolelle monadin tuleva kulku on käyvä sen myöhemmissä [s202] ruumiillistumisissa tämän syklin aikana. Ja sen tähden, kun tämä suuren syklin käännekohta on ohitettu – ts. neljännen kierroksen neljännen Rodun keskikohdan jälkeen meidän pallollamme – ihmiskuntaan ei voi enää tulla lisää monadeja. Ovi on tämän syklin loppuun asti suljettu ja vaaka on tasapainossa. Sillä jos olisi toisin – jos uusi sielu olisi [e183] luotu kaikille lukemattomille miljardeille ihmisolennoille, jotka ovat kuolleet, ja jollei olisi ollut jälleensyntymistä – olisi todella vaikea löytää sijaa ruumiista vapautuneille ”hengille”, eikä kärsimyksen syntyä ja syytä voisi koskaan tyydyttävästi selittää. Tietämättömyys okkulttisista opeista ja väärin aatteiden tyrkyttäminen uskonopetuksen varjolla, ovat luoneet materialismin ja ateismin vastalauseeksi luulotellulle jumalalliselle maailmanjärjestykselle.

Ainoat poikkeukset juuri mainitusta säännöstä ovat ”mykät rodut”, joiden monadit kuuluvat jo ihmisasteeseen siitä syystä, että nämä ”eläimet” ovat myöhempiä kuin ihminen, jopa puolittain hänestä polveutuvia. Näiden viimeisiä jälkeläisiä ovat ihmis- ja muut apinat. Nämä ”ihmislajin edustajat” ovat todellisuudessa vain varhaisihmiskunnan turmeltuneita kopioita. Mutta tähän kiinnitämme täyden huomion vasta teoksemme seuraavassa osassa.

Niin kuin *komentaari* vapaasti tulkittuna sanoo:

1. Jokainen muoto maan päällä ja jokainen hitunen [atomi] avaruudessa pyrkii, ponnistellessaan itsemuodostusta kohti, seuraamaan sitä mallia, joka on pantu sen eteen, ”TAIVAALLISTA IHMISTÄ”... Sen [atomin] involuutiolla ja evoluutiolla,

¹ Tarpeelliset muutokset huomioon ottaen.

sen sisäisellä ja ulkonaisella kasvulla ja kehityksellä on yksi ja sama tarkoitus – ihminen; ihminen korkeimmassa ja äärimmäisessä muodossaan täällä maan päällä; MONADI absoluuttisessa täydellisyydessään ja heränneessä tilassaan – jumalallisten ruumiillistumien huippukohtana maan päällä.

2. *Dhyânit* [pitrit] ovat niitä, jotka ovat kehittäneet BHÛTANSA [kaksoisruumiinsa] itsestään. Tämä RÛPA [muoto] on tullut niiden monadien [seitsemännen ja kuudennen periaatteen] käyttövälineeksi, jotka olivat lopettaneet sielunvaelluskielensä kolmessa edellisessä kalpassa [kierroksessa]. Sitten ne [astraaliset kaksoisruumiit] tulivat tämän kierroksen ensimmäisen Rodun ihmisiksi. Mutta ne olivat vaillinaisia ja tajuttomia.

Tämä selitetään seuraavissa kirjoissa. Ihminen – eli oikeammin hänen monadinsa – on ollut maan päällä aivan tämän kierroksen alusta asti. Mutta aina meidän viidenteen Rotuumme asti ovat ne ulkoiset muodot, jotka verhosivat noita jumalallisia astraalisia kaksoisruumiita, muuttuneet ja jäykistyneet jokaisessa alarodussa. Samaan aikaan on eläimistön muoto ja fyysinen rakenne muuttunut mukautuessaan alati vaihtuviin elinolosuhteisiin tällä pallolla sen muodostumisen geologisina kausina. Ja näin tulevat eläimet muuttumaan jokaisen [e184][s203] kantarodun ja jokaisen tärkeimmän alarodun mukana aina seitsemännen Rodun viimeisimpään alarodun asti tässä kierroksessa.

3. *Sisäinen, nykyään salattu ihminen oli silloin [alussa] ulkonainen ihminen. Dhyâniin [pitriin] jälkeläisenä hän oli ”poika isänsä kaltainen”. Niin kuin lootuskasvi, jonka ulkonainen muoto vähitellen saa sen sisällä olevan mallin muodon, niin ihmisen muoto kehittyi alussa sisältä ulospäin. Sen kierroksen jälkeen, jolloin ihminen alkoi synnyttää kaltaisiaan nykyisen eläinkunnan mukaisella tavalla, kävi päinvastoin. Ihmisen sikiö seuraa nyt muutoksissaan kaikkia muotoja, joita ihmisen fyysinen kuori sai kolmen kalpan [kierroksen] aikana, kun tunnoton, epätäydellinen aine sokeasti hapuillen yritti plastisena muodostua monadin ympärille. Nykyisessä ajassa fyysinen sikiö on kasvi, matelija, eläin, ennen kuin se lopulta tulee ihmiseksi, joka vuorostaan kehittää itsestään eeterisen kaksoiskappaleensa. Alussa tuo kaksoiskappale [astraalinen ihminen], ollen tajuton, kietoutui aineen pauloihin.*

Mutta tämä ”ihminen” kuuluu neljänteen kierrokseen. Niin kuin on osoitettu, MONADI oli kulkenut läpi kaikki katoavaiset muodot kaikissa luontokunnissa, asunut niissä ja ollut niihin vangittuna edellisissä kierroksissa. Mutta se monadi, joka vasta on tulemassa inhimilliseksi, *ei ole ihminen*. Tässä kierroksessa – lukuun ottamatta ihmisen jälkeen korkeimpia nisäkkäitä, ihmisapinoita,¹ jotka on määrätty

¹ Luonto ei koskaan toista itseään. Meidän päiviemme ihmisapinoita ei ole ollut olemassa milloinkaan sitten mioceneenikauden keskikohtaan, jolloin ne, niin kuin kaikki ristisiitoksen kautta syntyneet olennot, alkoivat ajan kuluessa yhä selvemmin osoittaa pyrkimystä palata esivanhempiansa, jättiläismäisten mustien ja keltaisten lemuralais-atlantislaiten, ihmistyyppeihin. ”Puuttuvan renkaan” etsiminen on hyödytöntä. Kuudennen kantarodun loppupuolen tiedemiehille, miljoonien vuosien kuluttua, tulevat nykyiset ihmisrotumme eli pikemminkin niiden fossiilit näyttämään pienten, mitättömien apinoiden jäännöksiltä –

kuolemaan tämän meidän rotumme kautena, kun niiden monadit vapautuvat ja siirtyvät kuudennen ja seitsemännen Rodun astraalisiin ihmismuotoihin (eli korkeimpiin elementaaleihin¹) ja sitten viidennen kierroksen alimpiin ihmismuotoihin² – ei enää kummankaan luontokunnan yksilöitä elähdytä sellaiset monadit, joiden olisi määrä tulla inhimillisiksi seuraavassa asteessaan, vaan niitä elähdyttävät ainoastaan oman luontokuntansa alemmat elementaalit.

Viimeinen ihmismonadi ruumiillistui ennen [e185] viidennen kantarodun

joltakin *genus homon* hävinneeltä lajilta.

¹ Nämä ”elementaalit” tulevat vuorostaan ihmismonadeiksi vasta seuraavassa suuressa planeettamanvantarassa.

² Nuo ihmisapinat ovat poikkeuksena, koska luonto ei ollut aikonut luoda niitä vaan ne ovat ”tajuttomien” ihmisten suoranaisten tuotteita ja luomus. Hindulaiset antavat apinoille ja marakateille jumalallisen syntyperän, koska kolmannen Rodun ihmiset olivat toiselta tasolta tulleita jumalia, jotka olivat syntyneet ”tajuttomiksi” kuolevaisiksi. Tätä aihetta on jo käsitelty *Hunnuttomassa Isiksessä* kaksitoista vuotta sitten niin selvästi kuin silloin oli mahdollista. Sivujen 298–299, teologia osa 1, lukijaa kehoitetaan kääntymään bramiinien puoleen, jos hän haluaa tietää syyn, miksi he tuntevat niin suurta kunnioitusta apinoita kohtaan. Hän (lukija) saa ehkä kuulla – jos bramiini pitää häntä kelvollisena saamaan selityksen – että ”hindu näkee apinoissa vain sen mitä Manu halusi hänen näkevänsä: lajien muodonmuutoksen, joka on mitä läheisimmässä yhteydessä ihmissuvun kehitykseen, – aviottoman sukuhaaran yhdistymisen heidän omaan runkosukuunsa ennen tämän lopullista täydellistymistä. Edelleen hän saattaisi oppia, että sivistyneen ”pakanan” silmissä henkinen eli *sisäinen* ihminen on yksi asia ja hänen maallinen, fyysinen kotelonsa toinen; että *fyysisen* luonnon, fyysisten voimakorrelaatioiden suuren yhdistelmän, joka alati mutta sangen hitaasti etenee kohti täydellisyyttä, on käytettävä hyväkseen saatavilla olevia aineksia. Edetessään se jatkaa yhä muotoilemistaan ja päättää viimeistelytyönsä ihmiseen, joka on sen luomista ainoa sovelias tabernaakkeleita jota jumalallinen henki voi varjostaa.”

Sitä paitsi eräs saksalainen tieteellinen teos mainitaan saman sivun viitteessä. Siinä kerrotaan: ”Muuan hannoverilainen tiedemies on äskettäin julkaissut teoksen nimeltä *Über die Auflösung der Arten durch natürliche Zuchtwahl* [Julius Wiegand, 1892], jossa hän osoittaa varsin kekseliäällä tavalla, että Darwin erehtyi kerta kaikkiaan johtaessaan ihmisen polveutumisen apinasta. Hän väittää päinvastoin apinan kehittyneen ihmisestä. Hänen mukaansa ihmiskunta oli aluksi nykyisen rotumme ja ihmisarvon esi- ja perikuva sekä moraalisesti että fyysisesti, muotonsa kauneuden, piirteittensä säännöllisyyden, kehittyneen kallonsa, tunteittensa jalouden, sankarillisten vaikuttimiensa ja loisteliiden aaterakennelmiensa vuoksi. Tämä on läpikotaisin brahmalaista, buddhalaista ja kabbalistista filosofiaa. Hänen kirjansa on kuvitettu runsain piirroksin, taulukoin ym. Hän sanoo, että ihmisen asteittain tapahtunutta moraalista ja fyysistä rappiota ja taantumista voidaan helposti seurata kautta etnologisten muutosten aina meidän päiviimme saakka. Ja koska yksi osa on jo alentunut apinoiden asteelle, nykypäivän sivistynyttä ihmistä tulevat pakostakin väistämättömän lain toiminnan vuoksi seuraamaan samankaltaiset jälkeläiset. Jos saamme arvioida tulevaisuutta nykyhetken perusteella, niin näyttää todellakin mahdolliselta, että niin epähenkisestä ja materialistisesta ryhmästä kuin aikamme luonnontieteilijät tulee lopulta enemmän simpansseja kuin serafeja.” Mutta vaikka apinat polveutuvat ihmisistä, siitä ei kuitenkaan seuraa, että se ihmismonadi, joka on kerran saapunut ihmisasteelle, koskaan enää ruumiillistuisi eläimen muotoon.

alkamista. [s204] Sielunvaelluksen kausi on ihmismonadeilta loppunut, sillä me olemme nyt neljännessä kierroksessa ja sen viidennessä kantarodussa. Lukijan on pidettävä mielessä – ainakin sen, joka on tutustunut *Esoteric Buddhismiin* – että ne säkeistöt, jotka seuraavat tässä ja teoksemme II osassa, puhuvat ainoastaan neljännen kierroksemme kehityksestä. Tämä sykli on käännekohta, jonka jälkeen aine, [s205][e186] saavutettuaan alimman syvyytensä, alkaa pyrkiä ylöspäin ja tulla henkisemmäksi jokaisen uuden Rodun ja jokaisen uuden syklin myötä. Sen tähden tutkijan on varottava näkemästä ristiriitaa siinä, missä sitä ei ole, sillä *Esoteric Buddhississa* puhutaan kierroksista yleensä, mutta tässä teoksessa tarkoitetaan ainoastaan neljättä, nykyistä kierostamme. Silloinen teos koski muodostumista, nykyinen koskee uudistumista ja kehityksen täydellistymistä.

Päätämme viimein tämän aiheesta poikkeamisen, joka on koskenut muutamia välttämättä syntyviä väärinkäsityksiä, meidän on viitattava erääseen *Esoteric Buddhissin* esitykseen, joka on vaikuttanut haitallisesti moneen teosofiin. Yhtä tuon teoksen valitettavaa lausetta on jatkuvasti esitetty todisteena opin materialismista. Tekijä puhuessaan elimistöjen kehityksestä eri palloilla sanoo sivulla 48,¹ että ”kivikunta ei kehitä itsestään kasvikuntaa... enempää kuin maa kykeni kehittämään ihmistä apinasta, kunnes se sai siihen sysäyksen”.

Ratkaisematta pysyy, tuoko tämä lause sanatarkasti ilmi tekijän ajatuksen vai onko se ainoastaan, niin kuin me uskomme, kirjoitusvirhe.

Täysin hämmästyneinä olemme huomanneet sen tosiasian, kuinka heikosti jotkut teosofit ovat käsittäneet *Esoteric Buddhismia*, koska he ovat siitä saaneet aiheen uskoa sen kauttaaltaan kannattavan Darwinin kehitysoppia ja varsinkin sitä teoriaa, että ihminen polveutuu apinoista. Eräs jäsen kirjoittaa: ”Oletan teidän tietävän, että kolme neljäsosaa teosofeista ja jopa ulkopuoliset kuvittelevat, että ihmisen kehityksen osalta darvinismi ja teosofia pitävät yhtä.” Mitään sellaista ei ole koskaan tiedetty, eikä esitys saa nähdäksemme paljonkaan tukea *Esoteric Buddhismista*. Yhä uudelleen on toistettu, että kehitys, sellaisena kuin Manu ja Kapila sitä opettivat, oli nykyaikaisten oppiemme perustuksena, mutta ei okkultismi eikä teosofia ole koskaan kannattanut nykyisten darvinistien hurjia teorioita – kaikkein vähiten sitä, että ihminen polveutuisi apinasta. Tästä enemmän myöhemmin. Mutta tarvitsee vain katsoa mainitun kirjan sivua 57 löytääkseen seuraavan lauseen: ”Ihminen kuuluu sellaiseen luontokuntaan, joka on selvästi erillään eläimistä.”² Kun edessämme on näin selvä ja epäämätön lause, on hyvin omituista, että kukaan huolellinen lukija olisi voinut joutua harhaan, ellei hän halua syyttää tekijää karkeasta ristiriidasta.

[e187] Jokainen kierros toistaa edellisen kierroksen kehitystyön korkeammalla asteikolla. Muutamia korkeampia ihmisapinoita lukuun ottamatta, niin kuin äsken mainittiin, on monadinen sisäänvirtaus eli sisäinen evoluutio loppunut seuraavaan manvantaraan asti. Ei voi liian usein toistaa, että täysin kehittyneet ihmismonadit [s206] on ensin siirrettävä pois, ennen kuin uusi kokelaiden luokka esiintyisi tällä

¹ [5. ed.; s. 89, 6. ed.]

² [5. ed.; s. 97, 6. ed.]

pallolla seuraavan syklin alussa. Siten on nyt tullut tauko ja tästä syystä neljännen kierroksen ihminen esiintyy maan päällä aikaisemmin kuin mikään eläinluomus, niin kuin edempänä kuvataan.

Vielä kuitenkin väitetään, että *Esoteric Buddhismin* tekijä on ”saarnannut darvinismia” pitkin matkaa. Epäilemättä muutamat kohdat näyttävät antavan tukea tälle väitteelle. Sitä paitsi okkultistit itsekin ovat valmiita myöntämään *osittaisen* oikeutuksen Darwinin hypoteesille, nim. myöhemmissä yksityiskohdissa, kehityksen laeissa ja neljännen Rodun keskikohdan jälkeen. Siitä, mitä ennen on tapahtunut, ei luonnontiede tiedä kerrassaan mitään, sillä sellaiset asiat ovat täysin sen tutkimuspiirin ulkopuolella. Mutta okkultistit eivät ole koskaan myöntäneet eivätkä tule koskaan myöntämään, että ihminen olisi ollut *apina tässä tai jossain muussa kierroksessa* tai että hän olisi koskaan voinutkaan olla, kuinka paljon hän lieneekin ollut ”apinoiden kaltainen”. Tämän takaa sama auktoriteetti, jolta *Esoteric Buddhismin* tekijä sai tietonsa.

Okkultistien eteen pannaan seuraavat rivit edellä mainitusta kirjasta: ”Riittää, kun osoitamme, että voimme yhtä järkevästi – ja että meidän täytyy, jos ollenkaan tahdomme puhua näistä asioista – ajatella elonsysäyksen synnyttävän kivennäismuotoja, kuin myös, että samanlaatuinen sysäys *kohottaa apinarodun alkeelliseksi ihmisroduksi*.” Niille, jotka esittävät tämän kohdan osoittamaan ”varmaa darvinismia”, okkultistit vastaavat viittaamalla mestarin (Sinnettin opettajan) selitykseen, joka sotisi näitä sanoja vastaan, jos ne olisi kirjoitettu arvellussa hengessä. Kopio tästä kirjeestä lähetettiin tekijälle yhdessä muiden kirjeiden kanssa kaksi vuotta sitten (1886), ja se oli vielä varustettu reunahuomautuksilla joihin viitata *Salaisessa opissa*.

Se alkaa kuvailemalla sitä vaikeutta, jota länsimainen tutkija kokee sovitellessaan muutamia ennen mainittuja tosiasioita siihen käsitykseen, että ihminen kehittyi eläimestä, ts. kivi-, kasvi- ja eläinkunnasta, ja se neuvoo tutkijaa pitämään kiinni analogian ja vastaavuuksien opista. Sitten se koskettelee devojen, [e188] vieläpä jumalien mysteeriä, ja sanoo, että niiden on kuljettava sellaisten tilojen läpi, joita on suostuttu nimittämään ”inmetallisaatioksi, inherbaatioksi, inzoonsaatioksi ja viimein inkarnaatioksi”.¹ Se selittää tätä viittaamalla välttämättä tapahtuviin epäonnistumisiin itse dhyâni-chohanielkin eteerisissä roduissa. Tästä sanotaan kirjeessä:

”Nämä epäonnistuneet ovat tulleet niin kehittyneiksi ja henkiseksi, ettei niitä voi väkisin sysätä takaisin dhyânichohaniudesta uuden alkuperäisen kehityksen pyörteeseen alempien luontokuntien kautta...” [s207] Tämän jälkeen mainitaan vain viittaus siihen mysteeriin, joka sisältyy langenneiden asuroiden allegoriaan, joka selitetään tämän teoksen II osassa. Kun karma on saavuttanut heidät ihmiskehityksen asteella, heidän on juotava ”sovituksen katkera malja viimeiseen pisaraan asti. Silloin heistä tulee *toimiva* voima, joka sekoittuneena elementaaleihin tai puhtaan eläinkunnan kehittyneisiin *yksilöihin* vähitellen kehittää ihmisyyden

¹ Metalliin, kasviin, eläimeen ja lihaan tulemiseksi.

täydellistä tyyppiä.”¹

Nämä dhyâni-chohanit, kuten näemme, eivät kulje kolmen alemman luontokunnan läpi, niin kuin alemmat pitrit tekevät, eivätkä ne ruumiillistu ihmiseen ennen kuin kolmannessa kantarodussa. Siten, niin kuin opetus kuuluu:

”Ihminen ensimmäisessä kierroksessa ja ensimmäisessä Rodussa D-pallolla, meidän maapallollamme, oli eteerinen olento (kuu-dhyâni ihmisenä) – ilman älyä, mutta ylihenkinen, ja vastaavalla tavalla analogian lain mukaan myös neljännen kierroksen ensimmäisessä Rodussa. Kussakin seuraavassa rodussa ja alarodussa... hänestä tulee yhä enemmän verhottu ja lihaan tullut olento, mutta pääasiallisesti vielä eteerinen... Hän on suvuton. Samoin kuin eläin ja kasvi hän kehittää jättiläismäisiä ruumiita, jotka vastaavat hänen karkeata ympäristöään.

”II kierros. Hän (ihminen) on yhä jättiläismäinen ja eteerinen, mutta ruumis tulee yhä lujemmaksi ja kiinteämmäksi – hän tulee enemmän fyysiseksi ihmiseksi. Kuitenkin hän on edelleen vähemmän älykäs kuin henkinen (1), sillä järki kehittyy hitaammin ja vaivalloisemmin kuin fyysinen muoto...

”III kierros. Hänellä on nyt täysin konkreettinen eli kiinteä ruumis; ensin jättiläismäisen apinan muotoinen ja enemmän älykäs (tai pikemminkin ovela) kuin henkinen. Sillä hän on nyt laskevalla kaarella saavuttanut sen kohdan, missä alkuperäinen henkisyys on syntyvän älyllisyyden pimentämä eli varjostama (2). Kolmannen kierroksen toisella puoliskolla hänen jättiläismäinen rakenteensa pienenee, hänen ruumiinsa paranee kudoksiltaan, ja hän on jo järjellisempi olento – kuitenkin enemmän apina kuin [e189] devaihminen... (Kaikki tämä toistuu miltei tarkalleen neljännen kierroksen kolmannessa kantarodussa.)

”IV kierros. Äly on kehittynyt valtavasti tässä kierroksessa. (Tähän asti) mykät rodut oppivat meidän (nykyisen) ihmispuheemme meidän maapallollamme, jolla neljännestä Rodusta lähtien puhekieli tulee täydelliseksi ja tieto... kasvaa. Tällä neljännen kierroksen (kuten neljännen kantarodun eli atlantilaisen Rodun) keskikohdalla ihmiskunta sivuuttaa pienemmän manvantarisen kierroksen akselipisteen... maailma on täynnä älyllisen toiminnan ja henkisen heikkenemisen seurauksia...”²

[s208] Tämä on alkuperäisen kirjeen sanamuoto. Tässä seuraa myöhempiä huomautuksia ja lisäselityksiä, jotka ovat saman käden kirjoittamia ja ovat alaviitteinä:

”(1) ...Alkuperäinen kirje sisälsi pääasiallisen opin – ’yleiskatsauksen’ – eikä koskenut yksityiskohtia... Jos olisi puhuttu ’fyysisestä ihmisestä’, kun esitys rajoittui vain aiempiin kierroksiin, olisi tultu takaisin yliluonnollisesti ja silmänräpäyksessä luotuihin ’nahkahameisiin’... Ensimmäinen ’luonto’, ensimmäinen ’ruumis’, ensimmäinen ’järki’ ensimmäisellä havaintotasolla ensimmäisellä pallolla ensimmäisessä kierroksessa – siinä se, mitä tarkoitettiin. Karma ja kehitys on näet:

¹ [Mestarien kirjeet A. P. Sinnettille, s. 194.]

² [Mestarien kirjeet A. P. Sinnettille, s. 194–195.]

*'Kokoonpanoomme keskittänyt outoja vastakohtia
Erilaisista luonnoista¹ kummasti sekoittuneita...'*

(2) ”Lukekaa: hän on nyt saapunut siihen kohtaan (analogian mukaan ja kuten kolmas kantarotu neljännessä kierroksessa), missä hänen (’enkeli-ihmisen’) alkuperäinen henkisyytensä himmenee ja joutuu heräävän inhimillisen älyllisyyden varjoon – niin teillä on oikea yhteenveto...”

Nämä ovat opettajan omia sanoja – teksti, sanat, sulkeissa olevat ja selittävät huomautukset. On itsestään selvää, että suunnaton ero täytyy olla sellaisten sanojen välillä kuin ”objektiivisuus” ja ”subjektiivisuus”, ”aineellisuus” ja ”henkisyys”, kun näitä sanoja sovitetaan eri olemis- ja havaintotasoihin. Kaikki nämä on otettava suhteellisessa merkityksessään. Ja sen tähden ei ole lainkaan kummallista, että omien pohdiskelujensa varaan jäänyt kirjoittaja, joka, olkoon hän kuinka innokas tahansa oppimaan mutta silti aivan kokematon näiden vaikeatajuisten opetusten alalla, joutui [e190] harhaan. Eikä ero kierrosten ja kantarotujen välillä ollut tarpeeksi määritelty hänen saamissaan kirjeissä, sillä mitään senlaatuista ei ollut ennen tarvittu, koska tavallinen itämainen oppilas olisi tuokiossa huomannut eron. Sitä paitsi, lainataksemme mestarin kirjeestä: ”opetukset ilmoitettiin painostuksesta... Ne olivat, niin sanoaksemme salakuljetustavaraa... ja kun jäin kasvotusten vain yhden kirjeenvaihtajan kanssa, oli toinen, hra —, niin sekoittanut kaikki kortit, ettei jäänyt paljonkaan sanottavaa lakia rikkomatta.” Teosofit, ”joita tämä voi koskea”, ymmärtävät, mitä tällä tarkoitetaan.

Kaikesta tästä käy selville, ettei näissä kirjeissä koskaan esitetty mitään sen väitteen tukemiseksi, että okkultinen oppi olisi joskus opettanut tai joku adepti sanonut uskovansa – muuten kuin metaforisesti – sitä nurinkurista nykyaikaista teoriaa, että ihminen on polveutunut samasta esi-isästä kuin apina, todella eläimellisestä ihmisapinasta. Vielä nykyäänkin maailmassa on paljon [s209] enemmän apinankaltaisia ihmisiä kuin metsissä on ”ihmisenkaltaisia apinoita”. Apina on Intiassa pyhä sen tähden, että vihityt tuntevat hyvin sen synnyn, vaikka he kätkevät sen allegorian tiheään verhoon. Hanuman on Pavanan (Vâyun, ”tuulen jumalan”) poika, ja hänen äitinsä on Añjanâ, Keshariksi kutsutun hirviön vaimo, vaikka hänen sukupuustaan kerrotaan eri tavoin. Lukija, joka pitää tämän mielessään, löytää II osan eri kohdista koko selityksen tähän nerokkaaseen allegoriaan. Kolmannen Rodun ihmiset (jotka jakautuivat miehiin ja naisiin) olivat ”jumalia” henkisyytensä ja puhtautensa puolesta, vaikka olivatkin tajuttomia ja ihmisinä vielä vailla älyä.

Nämä kolmannen Rodun ”ihmiset”, atlantislaisten esi-isät, olivat juuri samanlaisia apinankaltaisia, älyllisesti tajuttomia jättiläisiä kuin ne olennot, jotka kolmannessa kierroksessa edustivat ihmiskuntaa. Moraalisesti vastuuttomina nämä kolmannen Rodun ”ihmiset” sekoittumalla heitä alempiin eläinlajeihin loivat sen puuttuvan renkaan, josta aikoja myöhemmin (vasta tertiäärikaudella) tuli kaukainen

¹ Tässä tarkoitetaan pitrien ja dhyâni-chohanien seitsemän hierarkian eli luokan *luontoja*, jotka muodostavat meidän luontomme ja ruumiimme.

esi-isä todelliselle apinalle, sellaiselle, jonka tapaamme nyt Pithecooid-suvussa.¹

[e191] Siten aikaisemmat opit, olivatpa ne kuinka epätydyttäviä, hämäriä ja katkonaisia tahansa, eivät opettaneet ”ihmisen” kehittymistä ”apinasta”. Eikä *Esoteric Buddhismin* tekijä väitä sitä missään teoksensa kohdassa, mutta koska hän oli mieltynyt uudenaikaiseen tieteeseen, hän käyttää sellaista kieltä, joka kenties voi oikeuttaa tuollaisen päätelmän. Mutta vaikka se ihminen, joka edelsi neljättä, atlantislaisista Rotua, muistuttaisikin vaikka kuinka paljon fyysisesti ”jättiläisapinaa” – ”ihmisen valemukava, jolla ei ole ihmisen elämää” – hän oli kuitenkin jo ajatteleva ja puhuva ihminen. Lemuralais-atlantislainen rotu oli korkeasti sivistynyt, ja jos hyväksytään traditio, joka on parempi historian lähde kuin se spekulatiivinen fiktio, joka nykyään esiintyy historian nimellä, hän oli korkeampi kuin me kaikkine tämän ajan tieteinemme ja turmeltuneine sivistyksinemme. Ainakin sellainen oli lemuralais-atlantislainen kolmannen Rodun loppupuolella.

Ja nyt voimme palata säkeistöihin.

VI SÄKEISTÖ - jatkuu

5. NELJÄNNESSÄ (*kierroksessa eli elämän ja olemassaolon kiertokulussa seitsemän pienemmän pyörän ympäri*) (a) POIKIEN KÄSKETÄÄN LUODA KUVANSA. YKSI KOLMASOSA KIELTÄYTYY, KAKSI (*kolmasosaa*) TOTTELEE.

KIROUS LAUSUTAAN (b). HE TULEVAT SYNTYMÄÄN NELJÄNNESSÄ (*Rodussa*), KÄRSIMÄÄN JA AIHEUTTAMAAN KÄRSIMYSTÄ. TÄMÄ ON ENSIMMÄINEN SOTA (c).

Tämän säkeistön täydellinen merkitys tulee täysin ymmärrettäväksi vasta kun luetaan yksityiskohtaisemmat lisäselitykset ”Ihmisen synnystä” ja sen kommentaareista teoksemme II osassa. Tämän säkeistön ja neljännen säkeistön välillä on kulunut pitkiä ajanjaksoja, ja nyt pilkistää jo toisen aionin aamun- ja päivänkoitto. Meidän planeetallamme esitettävä näytelmä on nyt neljännessä näytöksessään, mutta saadakseen selvemmän käsityksen koko näytelmästä lukijan on silmäiltävä taaksepäin, ennen kuin jatkaa eteenpäin. Tämä säe kuuluu näet yleiseen kosmogoniaan, niin kuin sitä kuvataan ikivanhoissa teoksissa, jota vastoin II osa antaa seikkaperäisen selonteon ensimmäisten ihmisolentojen ”luomisesta” eli pikemminkin muodostuksesta. Sitä seuraa toinen ihmiskunta ja sitten kolmas, eli niin kuin niitä kutsutaan, ensimmäinen, toinen ja kolmas kantarotu. Niin kuin kiinteä maa alussa oli sula tulipallo, tulisumua jolla oli protoplasminen haamu, niin

¹ Ja jos tämän arvellaan sotivan sitä esitystä vastaan, joka asettaa eläimen ihmistä myöhemmäksi, lukijaa pyydetään pitämään mielessään, että tarkoitetaan ainoastaan *istukallisia nisäkkäitä*. Noina aikoina oli olemassa eläimiä, joista eläintiede ei meidän päivinämme osaa uneksiakaan. *Synnytystavat eivät olleet aivan samoja* niiden käsitysten kanssa, joita nykyajan fysiologialla on aiheesta. Ei ole kaiken kaikkiaan sopivaa kosketella julkisesti tällaisia kysymyksiä, mutta tässä ei ole *minkäänlaista* ristiriitaa tai mahdollomuutta.

oli ihminenkin.

[e192] (a) ”Neljännen” selitetään merkitsevän neljättä kierrosta ainoastaan kommentaarien auktoriteetin mukaan. Se voi yhtä hyvin tarkoittaa neljättä ikuisuutta kuin neljättä kierrosta tai vieläpä neljättä (meidän) palloa. Sillä meidän pallomme, niin kuin tulee yhä uudestaan näytettäväksi, on neljäs sfääri neljännellä eli alimmalla aineellisen elämän tasolla. Ja nyt sattuu niin, että olemme neljännessä kierroksessa, jonka keskikohdassa piti vallita täydellinen tasapaino hengen ja aineen välillä.¹ [s211] Kommentaari sanoo tätä shlokaa selittäessään:

”Pyhät nuorukaiset (jumalat) kieltäytyivät lisääntymästä ja luomasta kaltaisistaan ja luontoisistaan lajeja. ”Nuo eivät ole sopivia muotoja [rûpoja] meitä varten. Niiden tulee kasvaa. He kieltäytyivät astumasta itseään alempien olentojen chhâyoihin [varjoihin eli kuviin]. Siten oli alusta asti itsekäs tunne päässyt valtaan jumalienkin kesken ja he lankesivat karmallisten lipikoiden silmien edessä.”

Heidän täytyi siis kärsiä myöhemmissä syntymissään. Kuinka rangaistus kohtasi jumalia, näkyy II osassa.

On yleinen traditio, että ennen fysiologista ”lankeemusta” kaltaistensa synnyttäminen, sekä ihmisillä että eläimillä, tapahtui ”luojien” tai heidän jälkeläistensä TAHDONVOIMALLA. Tämä oli hengen lankeemus synnytykseen eikä kuolevaisen ihmisen lankeemus. On jo mainittu, että tullakseen itsetietoiseksi hengen on kuljettava olemassaolon jokaisen syklin läpi, kunnes se maan päällä saavuttaa korkeimman kohtansa ihmisessä. [e193] Henki itsessään on tiedoton, negatiivinen ABSTRAKTIO. Sen puhtaus on luontainen eikä ansaittu. Sen tähden, niin kuin jo nähtiin, tullakseen korkeimmaksi dhyâni-chohaniksi on kunkin egon ehdottomasti saavutettava täysi itsetietoisuus inhimillisenä, ts. tietoisena olentona, joka on syntetisoitu meille ”ihmisenä”. Juutalaiset kabbalistit vakuuttaessaan, ettei mikään henki voi kuulua jumalalliseen hierarkiaan, jollei ruah (henki) ole yhdistynyt nefeshiin (elävään sieluun), toistavat siinä itämaista esoteerista oppia. ”Dhyânin on tultava âma-buddhiksi. Kun buddhi-manas murtautuu erilleen kuolemattomasta âtmanista, jonka käyttöväline se (buddhi) on, âtman siirtyy EI-OLEVAAN, joka on absoluuttinen oleva.”

Tämä merkitsee, että puhtaasti nirvâninen tila on hengen kulku takaisin siihen Olemiseen, joka on ideaalinen abstraktio ja jolla ei ole mitään suhteita siihen tasoon, jolla universumimme päättää sykkinsä.

(b) ”Kiros lausutaan” ei tässä tapauksessa tarkoita, että joku persoonallinen olento, jumala tai korkeampi henki sen lausuisi. Se tarkoittaa ainoastaan, että oli aikaansaatu syy, joka ei voinut olla luomatta pahoja seurauksia, ja että karmallisen

¹ Niin kuin tulemme näkemään, tämä oli se aika – neljännen, atlantislaisen Rodun sivistyksen ja tiedon sekä inhimillisen älykkyyden huippukohdassa – jolloin tapahtui viimeinen kriisi rotujen fysiologis-henkisessä selvittelyssä, ja ihmiskunta haaraantui sen johdosta ja lähti kulkemaan kahta suorastaan vastakkaista suuntaa: OIKEAN- ja VASEMMANpuoleista tiedon eli vidyân polkua. ”Siten kylvettiin noina päivinä valkoisen ja mustan magian siemenet, jotka olivat uinuvina jonkin aikaa ja versoivat vasta viidennen (meidän Rotumme) varhaiskaudella.” (Kommentaari.)

syyn vaikutukset saattoivat johtaa ne olennot, jotka toimivat luonnon lakeja vastaan ja siten estivät luonnon oikeutettua kehitystä, vain huonoihin ruumiillistumiin, siis kärsimyksiin.

(c) ”Oli monta sotaa”, tarkoittaa taisteluita henkisen, kosmisen ja astronomisen oikaisun aikaansaamiseksi, mutta pääasiassa ihmisen kehitysmysteeriä sellaiseksi kuin hän nyt on. Että voimien eli puhtaiden olemusten ”käskeettiin luoda”, koskee mysteeriä, jota tullaan toisessa paikassa selittämään. Se on ensiksikin yksi luonnon syvimpiä [s212] salaisuuksia – syntymisen salaisuus, jonka ratkaisemiseksi sikiöopin tutkijat ovat turhaan lyöneet päänsä yhteen – mutta samalla eräs jumalallinen toimitus, johon kuuluu tuo suuri uskonnollinen eli oikeammin dogmaattinen mysteeri, ns. enkelien ”lankeemus”. Kun allegorian merkitystä selitetään, voidaan todistaa, että Saatana ja hänen kapinalliset joukkonsa kieltäytyivät luomasta fyysistä ihmistä ainoastaan tullakseen ”jumalallisen ihmisen” suoranaiseksi vapahtajiksi ja luojiksi. Vertauskuvallinen oppi on enemmänkin kuin mystinen ja uskonnollinen. Se on puhtaasti tieteellinen, niin kuin myöhemmin nähdään. Sillä ”kapinallinen” enkeli ei tahtonut jäädä pelkäksi sokeaksi, toimivaksi välittäjäksi, käsittämättömän LAIN pakottamaksi ja ohjaamaksi, vaan hän vaati väkisin itselleen oikeuden itsenäiseen arvosteluun ja tahtomiseen, [e194] oikeuden toimintavapauteen ja vastuullisuuteen, sillä ihminen ja enkeli ovat samalla tavoin karman lain alaisia.¹

Taivaassa syttyi sota. Mikael ja hänen enkelinsä kävivät taisteluun lohikäärmettä vastaan. Lohikäärme enkeleineen teki vastarintaa mutta kärsi tappion, eikä sille ja sen joukolle ollut enää sijaa taivaassa. Tuo suuri lohikäärme, tuo muinaisaikojen käärme, jota kutsutaan Paholaiseksi ja Saatanaksi, tuo ihmiskunnan eksyttäjät syöstiin maan päälle.²

¹ Kabbalistisia näkökantoja selittäessään sanoo *New Aspects of Life and Religion* -kirjan tekijä langenneista enkeleistä: ”Vertauskuvallisen opin mukaan... henki oltuaan ainoastaan Jumalan toimeenpaneva tekijä tuli tahdonalaiseksi kehittyneessä ja kehittävässä toiminnassaan, ja pannen oman tahtonsa häntä koskevan jumalallisen toivomuksen tilalle hän lankesi. Sen tähden henkien valtakunta ja hallinto ja se henkinen toiminta, joka johtuu henkien omasta tahdosta ja on sen aikaansaannosta, on ulkopuolista, vastakkaista ja ristiriitaista sielujen ja jumalallisen toiminnan valtakuntaan nähden.” (S. 233.) Näin pitkälle kaikki hyvin, mutta mitä tekijä tarkoittaa sanoessaan: ”Kun ihminen oli luotu, hän oli inhimillinen rakenteeltaan, hänen tunteensa, halunsa ja toiveensa olivat inhimilliset. Tästä tilasta hän lankesi – ja tuli raakalaiseksi ja villiksi.” Tämä on suorastaan vastakkaista meidän itämaiselle opillemme, vieläpä kabbalistiselle käsitykselle, mikäli me sitä ymmärrämme, ja itse raamatulle. Tämä vaikuttaa ruumiillisuuden ja aineellisuuden värittäimältä positiiviselta filosofialta, vaikka on hieman vaikeata olla aivan varma tekijän tarkoituksesta. Mutta LANKEEMUS ”luonnollisesta yliluonnolliseen ja eläimelliseen” – jolloin tässä tapauksessa yliluonnollinen merkitsee puhdasta henkistä tilaa – ilmaisee jotakuinkin esitystämme.

² *Ilm.* 12:7–9.

[s213] Kabbalistinen versio samasta kertomuksesta on *Codex Nazaraeuksessa*, nasarealaisten, todellisten mystisten kristittyjen, Johannes Kastajan seuraajien ja Khristoksen vihittyjen, pyhässä kirjassa. Bahak-Ziwan, ”haltijoiden isän”, käsketään muodostaa luontokappaleita (luoda). Mutta koska hän ei tunne Orcusta”,¹ hän ei onnistu siinä vaan kutsuu Pthahilin, vielä puhtaamman hengen, avukseen, mutta tämä onnistuu vielä huonommin. Tässä toistuu ”isien”, valon herrojen, epäonnistuminen, ne kun toinen toisensa jälkeen pettyvät yrityksissään.²

Toistamme nyt aikaisemmasta teoksestamme:

Tämän jälkeen astuu luomisen näyttämölle [ns. maan] ”henki”³ [eli sielu, Psykhe, jota Johannes kutsuu saatanalliseksi, *anima mundin* eli astraalivalon alin osa]. [Ks. tämän shlokan loppua.]... Nasarealaisten ja gnostikkojen mukaan tämä henki oli [e195] *feminiininen*. [Siten maan henki] havaitessaan, että *Pthahililta*,⁴ *uusimmalta* (viimeisimmältä) *ihmiseltä*, loisto oli ”muuttunut” ja loiston sijaan oli tullut ”heikkeneminen ja turmelus”, tämä henki herättää *Karabtanoksen*,⁵ ”joka oli mieletön eikä omannut järkeä eikä ymmärryskykyä”, ja sanoo hänelle: ”Nouse ja katso, *uusimman* IHMISEN (*Pthahilin*) loisto (valo) ei ole onnistunut [synnyttämään eli luomaan ihmisiä]; tuon loiston heikkeneminen on nähtävissä. Nouse, tule ÄITISI (*spiritus*) luokse ja vapauta itsesi rajoituksista, jotka sitovat sinua ja ovat koko maailmaakin suuremmat.” Tämän jälkeen seuraa järjettömän ja sokean aineen liitto, jota ohjaavat hengen antamat sysäykset (eivät *jumalaisen* henkäyksen vaan *astralisen* hengen, joka kaksinaisen ydinolemuksensa tähden on aineen tahrana). Ja kun ÄIDIN kosintaan on suostuttu *Spiritus* siittää ”seitsemän figuuria”, joita Irenaeus⁶ pitää seitsemänä tähtenä (planeettana), mutta jotka edustavat myös seitsemää *kuolemansyntiä* seurauksena astraalisen sielun erkanemisesta jumalallisesta lähteestään (hengestä) sekä *aineesta*, aistillisuuden sokeasta demonista. Tämän nähdessään Pthahil ojentaa kätensä kohti aineen syöveriä ja lausuu: ”Olkoon maa olemassa aivan kuten voimien asuinpaikkakin on ollut.” Upottamalla

¹ Roomalainen kuoleman ja manalan jumala.

² II osa, IV säkeistö, 17. säe.

³ Nojaten Irenaeukseen [*Adv. Haer.*, II, xxxiv, § 4], Justinus Marttyyriin [*2nd Apol.*, v] sekä itse *Codexiin* Dunlap (Dunlap, *Sôd, the Son of Man*, 1861, s. 52, av.) osoittaa nasarealaisten pitäneen ”henkeään” tai paremminkin sieluaan naisellisena ja *pahana voimana*. Irenaeus syytti gnostikkoja harhaoppisuudesta heidän nimittäessään Kristusta ja Pyhää Henkeä toiseksi ”aviopariksi”, joka teki aionien lukumäärän täydelliseksi [*Adv. Haer.* I. ii, § 5].

⁴ *Pthahil* on sama kuin pitrien joukko, joka ”loi ihmisen” ainoastaan ”kuorena”. Nasarealaisten mukaan *Pthahil* oli valon kuningas ja *luoja*, mutta tässä tapauksessa hän on onneton Prometheus, joka ei saa kiinni *elävästä tulesta*, joka tarvittaisiin jumalallisen sielun muodostamiseksi, koska hän ei tunne salaista nimeä (kabbalistien lausumatonta ja ilmoittamatonta nimeä).

⁵ Aineen ja aistillisuuden henki; ”kâma-rûpa” ilman ”manasta”, mieltä.

⁶ [*Adv. Haer.*, I, xxx, 9.]

kätensä kaaokseen, jonka hän tiivistää, hän luo planeettamme.¹

Edempänä *Codexissa* kerrotaan, kuinka *Bahak-Ziwa* erosi *Spirituksesta* ja henget (genii) eli enkelit kapinoitsijoista.² Sitten (suurin) *Mano*,³ joka oleskelee suurimman FERHOn luona, kutsuu *Kebar-Ziwan* (tunnetaan myös nimellä *Nebat-Iavar bar Iufin-Ifafin*), elämänravinnon kypärin ja *viinipuu*.⁴ Hän, ollen kolmas elämä ja säälien [s214] houkkamaisia henkiä (genii) heidän kunnianhimonensa suuruuden tähden, lausuu: ”Henkien (aionien) Herra,⁵ katso mitä henget (genii) [kapinoivat enkelit], tekevät ja mistä he pitävät neuvoa! He sanovat: ”Kutsukaamme esiin (*provocemus*) maailma ja herättäkäämme ”voimat” eloon. Henget (genii) ovat ruhtinaita (*principes*), valon poikia, mutta sinä olet *elämän lähettäjä*.”⁶

[e196] Ja tehdäkseen tehottomaksi seitsemän ”pahaluontoisen” prinssiin, *Spirituksen* aikaansaannoksien, vaikutuksen, KEBAR-ZIWA, loiston mahtava herra, synnyttää *seitsemän muuta elämää* (kardinaalihyveet), jotka loistavat omassa muodossaan ja valossaan ”korkeuksista”,⁷ ja täten hän palauttaa tasapainon hyvän ja pahan, valon ja pimeyden välille.⁸

Tässä lukija voi nähdä toisinnon varhaisimmista *allegorisista* dualistisista järjestelmistä, kuten zoroasterilaisesta, ja huomata idun tulevaisuuden dogmaattisiin ja dualistisiin uskontoihin, joka itu on kasvanut reheväksi puuksi kirkollisessa kristinuskossa. Tässä näkyy jo ulkopiirteet kahdesta ”ylimmästä” – Jumalasta ja Saatanasta. Mutta meidän säkeistöissämme ei ole mitään sellaista aatetta.

Useimmat länsimaisista kristityistä kabbalisteista – ennen kaikkea Éliphas Lévi – pyrkiessään sovittamaan yhteen okkulttiset tieteet ja kirkon uskonkappalet tekivät parhaansa saadakseen ”astraalivalon” merkitsemään ainoastaan ja eritoten varhaisten kirkkoisien *Pleromaa*, langenneiden enkelijoukkojen, ”valtioiden” ja ”valtojen” asuntoa. Mutta astraalivalo, vaikka onkin absoluutin alempi aspekti, on sittenkin kaksinainen. Se on *anima mundi*, eikä sitä koskaan saisi pitää muuna paitsi kabbalistisessa käytössä. Ero, joka on sen ”valon” ja sen ”elävän tulen” välillä, pitää aina olla tietäjän ja psyykkisen ihmisen mielessä. Tämän ”valon” korkeampi aspekti, jonka puuttuessa tuosta astraalivalosta voi syntyä ainoastaan aineluomuksia, on tuo elävä tuli ja sen seitsemäs prinssiippi. *Hunnuttomassa*

¹ Ks. Nordberg, *Codex Nazaraeus*, (1815), vol. I, 178–179, ja Dunlap, *Sôd, The Son of the Man*, s. 51–52.

² *Codex Nazaraeus*, II, 233.

³ Tämä nasarealaisten *Mano* muistuttaa merkillisen paljon hindulaisten *Manua*, *Rigvedan* taivaallista ihmistä.

⁴ ”Minä olen *tosi viinipuu*, ja Isäni on viinitarhuri” (*Joh. 15:1*).

⁵ Gnostikkojen mukaan Kristus samoin kuin Mikael, joka jossakin suhteessa vastaa häntä, oli ”aionien johtaja”.

⁶ *Codex Nazaraeus*, I, 135.

⁷ *Codex Nazaraeus*, III, 61.

⁸ *Hunnuton Isis*, tiede osa 2, 59–61.

Isiksessä, jossa on perinpohjainen kuvaus siitä, sanotaan:

Astraalivalo eli *anima mundi* on kaksinainen ja kaksisukuinen. Sen [ideaali] maskuliininen puoli on puhtaasti jumalallinen ja henkinen; se on *viisaus* [se on henki eli purusha]. Feminiininen osa (nasarealaisten spiritus) puolestaan on eräässä mielessä tahrattu aineella [*on todella ainetta*] ja sen tähden jo paha. Se on jokaisen elävän olennon elämän perusta ja antaa astraalisen sielun, fluidumisen *périsprit'in* ihmisille, eläimille, linnuille ja kaikelle elolliselle. Eläinten kolmas prinssiippi, korkein kuolematon sielu, on niissä vasta [latenttina] ituna. Se tulee [e197] kehittymään vasta lukemattomien kehityssarjojen jälkeen. Oppi näistä kehityssarjoista sisältyy kabbalistiseen aksiomiin: ”Kivi tulee kasviksi, kasvi eläimeksi, eläin *ihmiseksi*, ihminen *hengeksi* ja henki jumalaksi.”¹

[s215] Itämaisten vihittyjen seitsemää prinssiippiä ei ollut vielä selitetty, kun *Hunnuton Isis* kirjoitettiin, vaan ainoastaan puoleksi eksoteerisen kabbalan kolmet *kabbalistiset kasvot*.² Mutta nämä sisältävät kuvauksen ensimmäisen dhyâni-chohanien ryhmän mystisistä luonnoista, niiden, jotka ovat ”tulen alueessa”, *regimen ignis*, sen ”johdon” (eli hallinnon) alaisia. Tuo ryhmä on jaettu kolmeen luokkaan ja on yhdistynyt ensimmäisessä, mikä tekee *neljä* eli ”tetraktyksen”.³ Jos tutkii tarkkaavaisesti kommentaaria, löytää saman asteikon enkeliluonnoista, nim. *passiivisesta aktiiviseen*. Viimeiset näistä olennoista ovat yhtä lähellä ahamkâra-elementtiä – sitä aluetta eli tasoa, jossa *minuus* eli *minä-olen-tunne* alkaa tulla selvästi tajutuksi – kuin ensimmäiset ovat lähellä erilaistumatonta aineolemusta. Edelliset ovat *arûpa*, ruumiittomia, jälkimmäiset *rûpa*, ruumiillisia.

*Hunnuttomassa Isiksessä*⁴ käsitellään perin pohjin gnostikkojen ja ensimmäisten juutalaiskristittyjen, nasarealaisten ja ebioniittien filosofisia järjestelmiä. Ne näyttävät, minkälaisia mielipiteitä oli noina aikoina Jehovaha Mooseksenuskosten juutalaisten piirin ulkopuolella. Kaikki gnostikot yhdistivät Jehovan pahan prinssiippiin eivätkä hyvään. Hän oli heille *Ialdabaoth*, ”pimeyden poika”, jonka äiti Sofia Akhamoth oli Sofian, jumalallisen viisauden (varhaiskristittyjen naisellisen Pyhän Hengen) – âkâshan⁵ – tytär. Sofia Akhamoth taas personoi alempaa astraalivaloa eli *etteriä*. *Ialdabaoth*⁶ eli Jehova on

¹ *Hunnuton Isis*, tiede osa 2, s. 95, av. 20.

² Ne löytyvät kuitenkin kaldealaisesta *Lukujen kirjasta*.

³ Ks. II säikeistön kommentteja.

⁴ Teologia, s. 198 eteenpäin.

⁵ Astraalivalo on samassa suhteessa âkâshaan ja *anima mundiin* kuin Saatana on jumaluuteen. Ne ovat yksi ja sama asia *kahdelta puolelta nähtynä*: henkiseltä ja psyykkiseltä – ylieteerinen eli yhdysside aineen ja puhtaan hengen sekä fyysisen välillä. Ks. eroa *nousin*, korkeamman jumalallisen viisauden ja *psykhen*, alemman ja maallisen viisauden välillä, *Jaak.* 3:15–17. Vrt. tämän teoksen II osa, XI, ”Daemon est Deus Inversus”.

⁶ *Ialdabaoth* on yhdysnimi, joka muodostuu sanoista ילדה, *Ialda* lapsi, ja בהות, *baoth*, kaaos, tyhjyys, autius eli hävitys. Se on siis lapsi kaaoksen munassa – niin kuin Brahmâ.

ainoastaan yksi elohimeistä, seitsemästä [e198] luovasta hengestä, ja yksi alemmista sefiroista. Ialdabaoth synnyttää itsestään seitsemän muuta jumalaa, ”tähtihenkeä” (eli kuusi-isää¹), sillä ne ovat kaikki sama.² Ne ovat kaikki *hänen oman kuvansa kaltaisia* (”kasvojen henkiä”) ja toinen toisensa heijastuksia ja tulevat tummemmiksi ja aineellisemmiksi, mikäli ne asteittain etääntyvät kauemmaksi [s216] alkuunpanijoistaan. Ne asuvat myös seitsemässä piirissä, jotka on asetettu portaiden muotoon, sillä sen askelmat viettävät ylös ja alas pitkin hengen ja aineen asteikkoa.³ Sekä pakanoilla että kristityillä, hindulaisilla ja kaldealaisilla, kreikkalais- yhtä hyvin kuin roomalaiskatolilaisilla – joiden kirjoissa niitä selitetään hyvin vähin eroavuuksin – ne kaikki olivat seitsemän planeetan suojelushenkiä ja meidän seitsenäisen ketjumme seitsemän planeettasfäärin hallitsijoita, joista sfääreistä maa on alin.⁴ Tämä yhdistää ”tähti-” ja ”kuuhengeit” korkeampiin planeettaenkeleihin ja hindulaisten *saptarisheihin* (tähtien seitsemään rishiin). Ne ovat näiden rishien alaisia enkeleitä (lähettiläitä), niiden emanaatioita alenevalla asteikolla. Tällaiset olivat filosofisten gnostikkojen mukaan Jumala ja pääenkelit, joita kristityt nyt palvovat! ”Langenneet enkelit” ja taru ”taivaan sodista” ovat siis synnyltään puhtaasti pakanallisia ja ovat tulleet Intiasta Persian ja Kaldean kautta. Ainoa viittaus niihin kristillisessä kaanonissa löytyy *Ilmestyskirjan* 12. luvusta, niin kuin sivulla e194 sanotaan.

Siten ”SAATANANA”, kun häntä lakataan katsomasta kirkkojen taikauskoisessa, dogmaattisessa, epäfilosofisessa hengessä, kasvaa suurenmoiseksi kuvaksi siitä, mikä *maallisesta* IHMISESTÄ tekee *jumalallisen*; mikä antaa ihmiselle mahâkalpan pitkän syklin ajaksi elämänhengen lain ja vapauttaa hänet tietämättömyyden synnistä, siis kuolemasta.⁵

¹ Jehovan yhteys kuuhen kabbalassa on tutkijoille hyvin tunnettu.

² Nasarealaisista ks. *Hunnuton Isis*, teologia osa 1, s. 146 ja 147. Todellisen Khristoksen tosi seuraajat olivat kaikki nasarealaisia ja kristittyjä ja olivat vastakkaisia myöhemmille kristityille.

³ Ks. kuva 2, s. e172, seitsenmaailmaisesta kuuketjusta, jossa niin kuin meidän omassa ja jokaisessa muussa ketjussa ylemmät maailmat ovat henkisiä, jota vastoin alin, olkoon se kuu, maa tai jokin muu planeetta, on musta aineellisuutensa takia.

⁴ Ks. *Hunnuton Isis*, teologia osa 1, s. 201.

⁵ Ks. II osan, XIX, lukua Saatanasta, s. e506–518.

[e199]

VI SÄKEISTÖ - jatkuu

6. VANHEMMAT PYÖRÄT PYÖRIVÄT ALASPÄIN JA YLÖSPÄIN (a). . . . ÄIDIN MÄTI TÄYTTI KAIKEN (*kosmoksen*).¹ TAISTELUJA KÄYTIIN LUOJIEEN JA HÄVITTÄJIEEN VÄLILLÄ JA TAISTELUJA KÄYTIIN AVARUUDESTA. SIEMEN ILMESTYI JA JÄLLEENILMESTYI ALITUISESTI (b).²

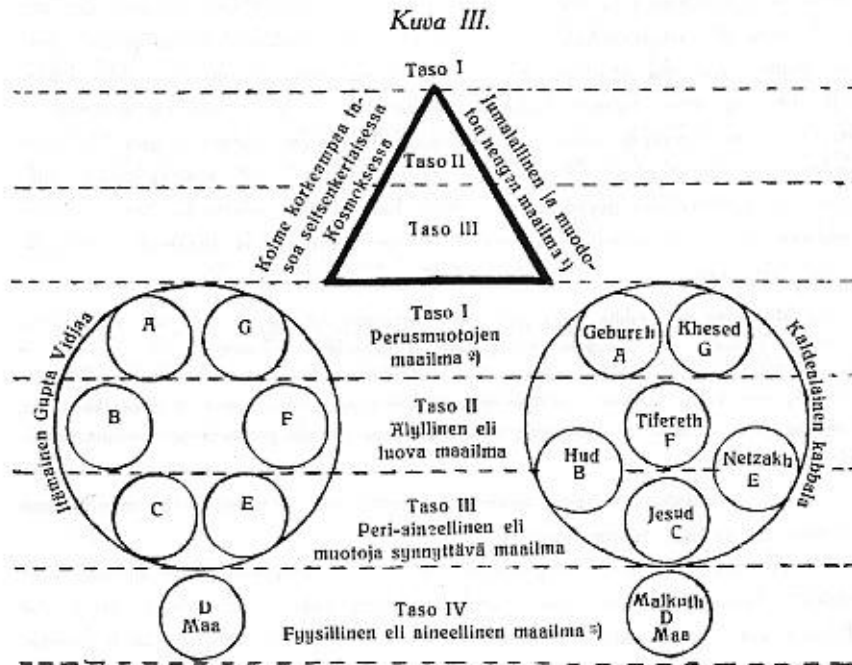
(a) Tähän lopetamme toistaiseksi aiheesta poikkeamiset – jotka ovat kyllä välttämättömiä koko systeemin valaisemiseksi, vaikka ne katkaisevatkin kertomuksen kulun – ja palaamme taas kosmogoniaan. Sanonta ”vanhemmat pyörät” koskee meidän ketjumme maailmoja eli palloja, sellaisina kuin ne olivat edellisten kierrosten aikana. Tämän säkeistön sisällys esoteerisesti selitettynä löytyy täydellisesti ilmaistuna kabbalistisista teoksista. Niistä löytyy [s217] todella kertomus niistä lukemattomista palloista, jotka kehittyvät periodisen pralayan jälkeen ja jotka vanhoista aineksista rakennetaan uuteen muotoon. Entiset pallot häviävät ja ilmaantuvat uudelleen muuttuneina ja täydennettyinä uutta elämänvaihetta varten. Kabbalassa maailmoja verrataan kipinöihin, jotka sinkoilevat suuren arkkitehdin LAIN vasarasta – sen lain, joka hallitsee kaikkia pienempiä luojia.

Seuraava vertaileva kuva osoittaa kahden järjestelmän, kabbalistisen ja itämaisen, samuuden. Kolme ylempää tasoa on kolme korkeampaa tajunnantasia, jotka kummassakin koulussa paljastetaan ja selitetään ainoastaan vihityille. Alemmat edustavat neljää alempaa tasoa – ja alin on meidän tasomme eli näkyvä universumi.

[s218] Nämä seitsemän *tasoa* vastaavat ihmisessä seitsemää tietoisuuden *tilaa*. Hänen tehtäväkseen jää soinnuttaa kolme korkeampaa tilaa itsessään kosmoksen kolmen korkeamman tason mukaan. Mutta ennen kuin hän voi yrittää soinnuttaa niitä, hänen tulee herättää kolme ”sijaa” eloon ja toimintaan. Ja kuinka moni kykenee hankkimaan itselleen edes pintapuolisen käsityksen *âtma-vidyâsta* (henkitiedosta) eli siitä, mistä suuffit käyttävät sanaa *ruhani*! Tämän teoksen VII säkeistön 3. säettä koskevasta kommentaarista [e200] lukija löytää paremman selityksen edellä olevasta, kohdasta *Saptaparna* – ihmiskasvi. Katsokaa myös tämän nimistä lukua teoksen II osasta, s. e590 ynnä seuraava.

¹ Lukija muistakoon, että säkeistöissä kosmos merkitsee usein ainoastaan meidän omaa aurinkokuntaamme eikä rajatonta universumia.

² Tämä on puhtaasti astronomista.

(b) ”Siemen ilmesty ja jälleenilmesty alituisesti.” Tässä ”siemen” edustaa ”maailmanitua”, jota tiede pitää kovin ohennetussa tilassa olevina aineosaina, mutta okkulttinen fysiikka ”henkisinä osasina”, ts. yliaistillisena aineena, joka on ensimmäisen [e201] erilaistumisen tilassa.¹ Teogoniassa jokainen siemen on eeterinen elimistö, josta myöhemmin kehitty taivaallinen olento, jumala.

”Alussa” se, mitä mystisessä sanastossa kutsutaan ”kosmiseksi *kaipuuksi*”, kehitty absoluuttiseksi valoksi. Valo ilman varjoa olisi absoluuttinen valo, toisin

¹ Nähdäkseen ja havaitakseen eron – sen äärettömän kuilun, joka erottaa maallisen aineen hienompiasteisesta yliaistillisesta aineesta – tulisi jokaisen astronomin, jokaisen kemistin ja *fysiikon* olla vähintään psykometrikko [henkilö, joka jostakin aineellisesta kappaleesta kykenee ”lukemaan”, mitä sielullisia väreilyjä on ollut sen yhteydessä]. Hänen pitäisi kyetä itse aistimaan se eroavuus, jota hän nyt kieltäytyy uskomasta. Elizabeth Denton, eräs aikansa kaikkein oppineimpia ja myös kaikkein materialistisimpia ja skeptisimpiä naisia – professori Dentonin, tunnetun amerikkalaisen geologin ja *The Soul of Things* -kirjan tekijän vaimo – oli, joitakin vuosia sitten kaikesta huolimatta, mitä ihmeellisin psykometrikko. Näin hän kuvaa erästä koettaan. Hänen otsalleen asetettiin kuoren sisällä oleva meteorin kappale, ja tietämättä mitä se sisälsi hän sanoi:

”Mikä ero onkaan sen välillä, mitä me täällä tunnemme aineeksi, ja sen, joka siellä tuntuu aineelta! Yhtäällä *ainekset ovat niin karkeita ja kulmikkaita*. Ihmettelen, että me lainkaan voimme sietää sitä, ja vielä enemmän, että haluamme jatkaa nykyistä suhdettamme siihen. Toisaalla kaikki ainekset ovat niin hienostuneita, niin vapaita niistä järeistä karkeista särmikkyyksistä, jotka ovat täällä elementeille ominaisia, etten voi olla pitämättä tuota paljon todellisempänä olemassaolona kuin tätä.” (III osa, s. 346.)

sanoen absoluuttinen pimeys, niin kuin fyysinenkin tiede koettaa todistaa. Tämä varjo esiintyy alkuperäisen aineen muodossa, allegorisesti – niin sanoaksemme – luovan tulen eli lämmön hengen muodossa. Jos tiede hyläten runollisen muodon ja allegorian tahtoo tässä nähdä alkuperäisen tulisumun, sillä on oikeus siihen. Tavalla tai toisella, olkoon se sitten fohat tai tieteen kuuluisa VOIMA, joka on nimetön ja yhtä vaikeasti [s219] määriteltävissä kuin meidän fohatimme, tämä jokin ”sai universumin liikkumaan pyörivässä liikkeessä”, niin kuin Platon sanoo. Niin kuin okkulttinen opetus esittää sen:

”Keskusaurinko saa fohatin kokoamaan alkuperäistä tomua pallojen muotoon, pakottamaan nämä liikkeeseen yhtenevään suuntaan ja lopuksi lähestymään toisiaan ja kokoontumaan yhteen.” (Dzyanin kirja). . . ”Avaruudessa hajallaan, ilman järjestystä ja suunnittelua, maailmanidut törmäävät usein yhteen toistensa kanssa ennen lopullista yhdistymistä, minkä jälkeen niistä tulee vaeltajia [komeettoja]. Silloin alkavat taistelut ja sodat. Vanhemmat [kappaleet] vetävät puoleensa nuorempia, jota vastoin muut työntävät niitä luotaan. Monet katoavat voimakkaampien kumppaniensa tuhoamina. Ne, jotka pelastuvat, tulevat maailmoiksi.”¹

[e202] Meille on vakuutettu, että on olemassa useita uudempia pohdiskelevan mielikuvituksen luomia teoksia, varsinkin saksankielisiä, joissa puhutaan näistä tähtitaivaalla käydyistä taisteluista. Olemme iloisia kuullessamme siitä, sillä tämä on okkulttinen oppi, joka on kadonnut ammoisten aikojen hämäryyteen. Me olemme sitä käsitelleet perusteellisesti *Hunnuttomassa Isiksessä*, ja darvinismia muistuttava ajatus kehityksestä, taistelusta elämästä ja vallasta ja ”voimakkaimpien eloonjäämisestä”, niin sotajoukkojen kesken ylhäällä kuin sotajoukkojen kesken alhaalla, esiintyy edellisen, v. 1877 kirjoitetun teoksemme kummassakin osassa.² Mutta aate ei ole meidän vaan muinaisaikainen. Jo *purânoiden* kirjoittajat ovat nerokkaasti kutoneet allegorian pukuun kosmisia tosiasioita ja inhimillisiä tapauksia. Jokainen symbolien tutkija voi huomata heidän astrokosmiset viittauksensa, vaikkei kykenisikään käsittämään niiden koko merkitystä. *Purânoiden* suuret ”sodat taivaassa”, titaanien sodat Hesiodoksen ja muiden antiikin ajan kirjailijoiden teoksissa, myös ”taistelut” Osiriksen ja Tyfonin välillä egyptiläisessä tarustossa ja vieläpä taistelut skandinaavisissa legendoissa – kaikki tarkoittavat samaa. Pohjoismainen mytologia puhuu siitä liekkien taisteluna ja kertoo Muspellin pojista, jotka taistelivat Vigridin kentällä.

Kaikki nämä koskevat taivasta ja maata. Niillä on kaksinainen ja usein kolminainen merkitys, ja ne voidaan esoteerisesti sovittaa sekä ylhäällä että alhaalla oleviin asioihin. Ne koskevat astronomisia, teologisia ja inhimillisiä taisteluja, taivaankappaleiden oikaisuja ja herruutta kansojen ja heimojen kesken. ”Taistelu olemassaolosta” ja ”voimakkaimpien eloonjääminen” vallitsi siitä

¹ Huolellisesti analysoituna ja harkittuna tämä osoittautuu yhtä tieteelliseksi kuin tieteen esitys, jopa meidän nykyisenä aikakautenaamme.

² Ks. *Hunnuttoman Isiksen* hakemistosta sanoja evoluutio, Darwin, Kapila ja taistelu elämästä jne.

hetkestä asti, [s220] jolloin kosmos ilmeni olemassaoloon, ja se olisi tuskin voinut jäädä muinaisilta viisailta huomaamatta. Tästä johtuvat Indran, taivaankannen jumalan, alituiset taistelut asuroiden kanssa – jotka on alennettu korkeista jumalista kosmisiksi demoneiksi; ja Vritran eli Ahin kanssa; myös taistelut, joita käytiin tähtien ja tähtikuvioiden välillä, kuun ja planeettojen kesken – jotka ruumiillistuivat myöhemmin kuninkaina ja kuolevaisina. Tästä johtuu myös Mikaelin ja hänen sotajoukkonsa sota taivaalla lohikäärmettä (Jupiteria ja Lucifer-Venusta) vastaan, kun kolmas osa kapinoivista tähtijoukoista paiskautui alas avaruuteen, ja ”sen sijaa ei enää löydy taivaalta”. Niin kuin kauan sitten sanottiin:

Tästä salaisten kierrosten pohjimmaisesta, todellisesta peruskivistä näkyy... että brahmalaispandiitit ja tannaiitit... pohdiskelivat maailman luomista ja kehitystä kerrassaan darvinilaiseen tapaan, ennakoiden häntä ja hänen koulukuntaansa lajien luonnollista valintaa, asteittaista kehittymistä [e203] ja muuttumista koskevista asioissa... On ennen ollut maailmoja, jotka ovat tuhoutuneet voitettuina jne.¹

Se väite, että kaikki maailmat (tähdet, planeetat jne.) – heti kun jonkin juuri *kuolleen* taivaankappaleen vapautuneet periaatteet elähdyttävät jotakin laaja (erilaistumattomassa) -tilassa olevan alkuperäisen substanssin ydintä – tulevat ensin komeetoiksi ja sitten auringoiksi, minkä jälkeen ne jäätyvät asuttaviksi maailmoiksi, on yhtä vanha kuin muinaiset rishit.

Siten salaiset kirjat, niin kuin huomaamme, opettavat selvästi sellaista astronomiaa, jota ei edes nykyajan spekulatio voisi hylätä, jos se vain ymmärtäisi kunnolla noita oppeja.

Muinainen astronomia ja muinaiset luonnon- ja matemaattiset tieteet esittivät samanlaisia ajatuksia kuin nykyaikaiset tieteet, ja monet niistä olivat paljon merkittävämpiä. ”Taistelua elämästä” ja ”voimakkaimpien eloonjäämistä” sekä yläpuolella olevissa maailmoissa että planeetallamme täällä alhaalla opetettiin selvästi. Kuitenkin tämä oppi, vaikkei tiede sitä ”kokonaan hylkää”, tulee varmaankin herättämään vastustusta, kun se esitetään täydellisenä kokonaisuutena. Sillä se väittää, että on ainoastaan seitsemän itsesyntyistä, alkuperäistä ”jumalaa”, jotka ovat emanoituneet kolminaisesta YHDESTÄ. Se merkitsee toisin sanoen, että kaikki maailmat eli tähdet (aina ehdottoman analogian mukaan) muodostuvat toinen toisestaan sen jälkeen kun ensimmäinen ilmennys ”suuren aikakauden” alussa on tapahtunut.

Taivaankappaleiden syntyä avaruudessa verrataan ”pyhiinvaeltajien” joukkoon tulijuhlassa. Seitsemän askeettia esiintyy temppelin kynnyksellä kantaen seitsemää [s221] palavaa suitsuketikkua. Näiden valosta ensimmäinen pyhiinvaeltajien rivi sytyttää suitsukkeensa. Tämän jälkeen jokainen askeetti alkaa heiluttaa tikkuaan ilmassa päänsä ympäri ja antaa tulta muille. Näin käy taivaankappaleiden. Yhden laaja-keskuksen sytyttää ja herättää eloon toisen ”pyhiinvaeltajan” tulet, minkä jälkeen uusi ”keskus” syöksyy avaruuteen ja tulee komeetaksi. Vasta kadotettuaan

¹ *Hunnuton Isis*, teologia osa 1, s. 279, 236.

nopeutensa ja sen johdosta tulipyrstönsä asettuu ”tulinen lohikäärme” rauhalliseksi ja vakaantuu säntilliseksi, arvostetuksi kansalaiseksi tähtiperheeseen. Sen tähden sanotaan:

Syntyneenä avaruuden mittaamattomissa syvyyksissä homogeenisesta elementistä, jota kutsutaan maailmansieluksi, jokainen kosmisen aineen ydin heittäytyen äkkiä olemassaoloon aloittaa elämänsä mitä vihamielisimmissä oloissa. Lukemattomien ajanjaksojen kuluessa sen on voitettava [e204] itselleen paikka äärettömyyksissä. Se kiertää ja kaartaa yltympäri tiiviimpien, jo kiinteiden kappaleiden keskellä. Se liikkuu sysäyksittäin ja työntyy milloin mitään kohtaa tai keskustaa päin, joka vetää sitä puoleensa. Ja niin kuin laiva, joka ajautuu karien ja vedenalaisten kivien täyttämään väylään, se koettaa välttää muita taivaankappaleita, jotka sitä vuoroin vetävät, vuoroin karkottavat. Monet tuhoutuvat, ja niiden massa sulautuu ja häviää voimakkaampiin massoihin ja varsinkin monien aurinkojen pohjattomiin vatsoihin, jos ne ovat syntyneet jossain aurinkokunnassa.¹ Ne, jotka liikkuvat hitaammin ja jotka ajautuvat elliptiselle radalle, ovat tuomitut tuhoutumaan ennemmin tai myöhemmin. Muut, jotka liikkuvat parabolisissa kaarissa, välttyvät yleensä tuholta nopeutensa takia.

Muutamat hyvin kriittiset lukijat ehkä kuvittelevat, että tämä oppi siitä, kuinka kaikki taivaankappaleet ovat käyneet läpi komeettavaiheen, on ristiriidassa aikaisemman väitteemme kanssa, että kuu on maan äiti. He ehkä kuvittelevat, että tarvitaan suurta intuitiota näiden molempien lausuntojen yhdistämiseksi. Mutta todellisuudessa tämä ei ole niinkään vaikeaa. Mitä tiede tietää komeetoista, niiden synnystä, kasvusta ja lopullisesta kohtalosta? Ei mitään – ei kerrassaan mitään! Ja miksi on niin mahdotonta, että laya-keskus – röykkiö kosmista protoplasmaa, homogeenista ja latenttia – tultuaan äkkiä elähdytetyksi ja sytyttyään syöksyisi sijoiltaan avaruudessa ja kiittäisi läpi äärettömien syvyyksien vahvistaakseen homogeenista elimistöään kokoamalla ja liittämällä itseensä erilaistuneita elementtejä? Ja miksei sellainen komeetta viimein asettuisi elämään, eläisi ja tulisi asutuksi palloksi?

[s222] ”Fohatin asunnot ovat monet”, sanotaan. ”Hän asettaa neljä tulista (positiivis-sähköistä) poikaansa neljään piiriin.” Nämä *piirit* ovat päiväntasaaja, ekliptika ja kaksi kääntöpiiriä, joiden *ilmanaloja* hallitsemaan on asetettu neljä mystistä olentoa. Sitten edelleen: ”Muut seitsemän [poikaa] on pantu hallitsemaan seitsemää kuumaa ja seitsemää kylmää *lokaa* [puhdasoppisten bramiinien helvettejä] ainemunan molemmissa päässä [meidän maapallomme kahdessa navassa].” Seitsemää *lokaa* kutsutaan myös ympyröiksi ja piireiksi. Muinaisten kansojen mukaan napapiirejä oli seitsemän eikä kaksi niin kuin eurooppalaisilla. Sillä Meruvuorelle, joka on pohjoisnapa, sanotaan johtavan seitsemän kultaista ja seitsemän hopeista askelmaa.

Nuo kummalliset lauseet yhdessä säkeistössä, että ”fohatin ja hänen poikiensa laulut olivat *loistavia* niin kuin keskipäivän aurinko ja kuu yhdessä” ja että neljä poikaa *keskimmäisellä* nelinkertaisella [e205] piirillä ”näki isänsä laulut ja *kuuli*

¹ Ks. IV säkeistön kommentaaria, s. e100.

hänen aurinko-kuu-loistonsa” – selitetään kommentaareissa näillä sanoilla:

Fohatisten voimien liike maan molemmissa kylmissä päissä [pohjois- ja etelänavalla], mikä yöllä aikaansaa monivärisen loiston, sisältää myös monta âkâshan (eetterin) ominaisuutta, yhtä hyvin värin kuin äänen.

Ääni on âkâshan (eetterin) ominaispiirre. Se synnyttää ilman, jonka ominaisuus on kosketus. Tämä (kitkan avulla) synnyttää värin ja valon.¹

Ehkä edellä olevaa pidetään muinaisaikaisena typeryytenä, mutta lukija käsittänee sen paremmin, jos hän muistaa revontulet ja etelän tulet, jotka kummatkin esiintyvät maapallolla aivan sähkö- ja magneettivoimien keskuksissa. Molempien napojen sanotaan olevan varastoja, jotka kokoavat ja samalla vapauttavat kosmista ja maista elinvoimaa (sähköä) siitä ylijäämästä, joka olisi kauan sitten pirstonut maapallon palasiksi, jollei olisi ollut näitä kahta luonnollista varaventtiiliä. On myös olemassa teoria, josta viime aikoina on tullut aksiomi, että revontuli-ilmiötä seuraa voimakkaita ääniä, niin kuin vihellystä, suhinaa ja jyrinää. (Katsokaa prof. Humboldtin teoksia revontulista ja hänen kirjeenvaihtoaan tästä kiistanalaisesta kysymyksestä.)²

VI SÄKEISTÖ - jatkuu

7. TEE LASKELMASI, OI LANOO, JOS TAHDOT OPPIA TUNTEMAAN PIENEN PYÖRÄN (*ketjun*) OIKEAN IÄN. SEN NELJÄS PUOLA ON MEIDÄN ÄITIMME (*maapallo*) (a). HANKI TIEDON NELJÄNNEN POLUN NELJÄS ”HEDELMÄ”, SEN POLUN, JOKA JOHTAA NIRVÄNAAN, JA SINÄ TULET YMMÄRTÄMÄÄN, SILLÄ TULET NÄKEMÄÄN (b).

(a) ”Pieni pyörä” on meidän palloketjumme, ja ”neljäs puola” on maapallomme, neljäs ketjussa. Se on yksi niistä, joihin ”auringon kuumalla (positiivisella) henkäyksellä” on suoranainen vaikutus.³

[e206] Maan iän laskeminen, niin kuin oppilasta tässä säkeistössä kehoitetaan tekemään, on sängen vaikeaa, koska meille ei ole ilmoitettu suuren kalpan lukuja eikä ole sallittu julkaista edes pienempien yugien lukuja, paitsi likimääräisesti. ”Vanhemmat pyörät vierivät yhden ikuisuuden ja puoli ikuisuutta”, sanotaan. Me tiedämme, että ikuisuudella tarkoitetaan seitsemättä osaa 311 040 000 000 000

¹ [Lainattu mukailien *Vishnupurânasta*, I, ii; Wilson, vol. I, s. 34–35.]

² [*Natürgemälde*, s. 198 eteenp., joka on luku hänen teoksessaan *Kosmos*, vol. I, 1845.]

³ Pallojen eli taivaallisten sfäärien eli pikemmin niiden olennaisten aineosasten seitsemää perusmuutosta kuvataan seuraavalla tavalla: (1) *homogeeninen*; (2) *ilmamainen* ja *säteilevä* (kaasumainen); (3) *kokkareinen* (tähtisumuinen); (4) *atominen*, *eteerinen* (liikkeen ja siis erilaistumisen alku); (5) *idulla oleva*, *tulinen* (erilaistunut, mutta muodostunut ainoastaan elementtien iduista, niiden varhaisimmissa tiloissa; näillä on seitsemän tilaa, kun ne ovat täydellisesti kehittyneet maapallollamme); (6) *nelinkertainen*, *höyrymäinen* (tuleva maapallo); (7) *kylmä ja riippuvainen* (auringosta saadakseen elämää ja valoa)

vuodesta eli yhdestä Brahmân eliniästä. Mutta mitä apua siitä on? Me tiedämme myös, että jos otamme nämä luvut perustaksi, meidän on aivan ensin vähennettävä 100 Brahmân vuodesta (eli 311 040 000 000 000 vuodesta) kaksi Brahmân vuotta, jotka menevät samdhyoihin (ilta- ja aamuhämärään). Silloin jää 98, koska meidän on saatettava luku mystiseksi yhdistelmäksi 14x7. Mutta *meillä* ei ole mitään tietoa siitä, milloin tarkalleen alkoi pienen maapallomme kehitys ja muodostuminen. Sen tähden on mahdotonta laskea sen ikää, jollei sen syntymäaikaa sanota – ja sitä OPETTAJAT eivät toistaiseksi tee. Tämän osan lopussa ja II osassa kuitenkin esitetään muutamia kronologisia vihjeitä. Meidän on sitä paitsi muistettava, että analogian laki pitää paikkansa maailmoihin niin kuin ihmiseenkin nähden. Lisäksi: niin kuin ”AINOA (jumaluus) tulee kahdeksi (devaksi eli enkeliksi), ja kaksi tulee kolmeksi (eli [s224] ihmiseksi)” jne., niin olemme saaneet oppia, että *kokkareet* (maailmanaines) tulevat vaeltajiksi (komeetoiksi), nämä tulevat tähdiksi, ja tähdet (pyörrekeskukset) tulevat meidän *auringoksemme ja planeetoiksemme* – lyhyesti sanottuna.¹

(b) Eksoteerisissa teoksissa mainitaan neljä vihkimysastetta, joiden sanskritinkieliset nimitykset ovat: srotâpanna, sakridâgâmin, anâgâmin ja arhat. Nirvânan neljää polkua tässä meidän neljännessä kierroksessamme kutsutaan samoilla nimillä. Arhat ei ole vielä korkein vihitty, vaikka hän saattaa nähdä menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden, sillä itse adepti, *vihitty* pyrkijä, tulee vielä korkeamman vihityn chelaksi (oppilaaksi). Sen arhatin, joka tahtoo saavuttaa arhatiuden huipun, on vielä voitettava kolme korkeampaa astetta. On niitä, jotka ovat tämän huipun saavuttaneet jopa tässä meidän viidennessä rodussamme, mutta ne kyvyt, joita tarvitaan noiden korkeampien [e207] asteiden saavuttamiseksi, tulevat täyteen mittaansa kehittymään tavallisessa askeetissa vasta tämän kantarodun lopulla ja kuudennessa ja seitsemännessä kantarodussa. Siten tulee aina olemaan vihittyjä ja maallikoita tämän pienemmän manvantaran, nykyisen *elämänsyklin*, loppuun saakka. Seitsemäsasteiset tulisumun arhatit ovat vain yhden väliastekeen päässä hierarkiansa juuriperustasta, joka on korkein maan päällä ja meidän maaketjussamme. Tällä juuriperustalla on nimi, joka voidaan kääntää ainoastaan useampia yhdyssanoja käyttämällä – ”aina-elävä-ihmis-banianpuu”. Tämä ”ihmeellinen olento” laskeutui ”korkeasta piiristään”, niin sanotaan, kolmannen aikakauden alkupuoliskolla, ennen kuin sukupuolet kolmannessa kantarodussa olivat eronneet.

Kolmatta Rotua kutsutaan joskus kollektiivisesti ”*passiivisen* joogan pojiksi”, ts. sen synnytti tiedottomasti toinen Rotu, jonka äly oli vielä toimimaton ja jonka siksi arvellaan olleen yhtä mittaa vaipuneena jonkinlaiseen puhtaaseen eli abstraktiseen kontemplaatioon, mikä on myös joogatilan ehtona. Tämän kolmannen Rodun olemassaolon ensimmäisellä eli varhemmalla osalla, jolloin se oli vielä puhtaudentilassaan, ruumiillistuivat ”viisaudenpojat” tähän kantarotuun, kuten edempänä tulemme näkemään. He synnyttivät *kriyâshaktin* avulla jälkeläisiä joita

¹ Tämä ei voi olla niinkään *epätieteellistä*, sillä myös Descartes arveli, että ”planeetat kiertävät akselinsa ympäri, koska ne kerran ovat olleet loistavia tähtiä, pyörrekeskuksia”.

kutsutaan Ad'in pojiksi eli "tulisumun" tai "tahdon ja joogan pojiksi" jne. He olivat tietoinen aikaansaannos, sillä rodun yhtä osaa elähdytti jo henkisen, korkeamman älyn jumalallinen kipinä. Nämä jälkeläiset eivät olleet rotu. He olivat aluksi ihmeellinen olento, jota kutsutaan vihkijäksi, ja hänen jälkeensä joukko puoleksi jumalallisia, puoleksi inhimillisiä olentoja. [s225] "Pantuina syrjään" muinaisaikaisessa *synnyssä* määrättyjä tarkoituksia varten he ovat niitä, joihin sanotaan ruumiillistuneen korkeimpia dhyâneja, "edellisten manvantarujen muneja ja rishejä" – *muodostaakseen tulevien ihmisadeptien taimitarhan* tämän maan päälle nykyisen syklin aikana. Nämä tahdon ja joogan pojat, jotka syntyivät niin sanoaksemme neitseellisesti, jäivät kokonaan erilleen muusta ihmiskunnasta, kuten meille on selitetty.

Se OLENTO, joka äsken mainittiin ja jonka on pysyttävä nimettömänä, on se *Puu*, josta myöhemmin aikoina ovat haarautuneet kaikki suuret *historiallisesti* tunnetut viisaat ja hierofantit, kuten Rishi Kapila, Hermes, Henok, Orfeus jne. Objektivisena *ihmisenä* hän on se salaperäinen (vihkimättömille – aina näkymätön) vaikka aina läsnä oleva henkilöahamo, josta on olemassa paljon taruja itämailla, varsinkin okkultistien ja salaisen tieteen tutkijoiden keskuudessa. Hän on se, joka muuttaa muotoaan, mutta pysyy kuitenkin aina samana. Hän juuri hallitsee henkisesti [e208] *vihittyjä* adepteja kaikkialla maailmassa. Hän on, kuten sanottu, se "nimetön", jolla on monta nimeä, vaikka hänen nimensä ja oikea luontonsa sittenkin ovat tuntemattomat. Hän on *se* "vihkijä", jota kutsutaan "SUUREKSI UHRIKSI". Sillä istuen VALON kynnyksellä hän katselee sitä pimeyden piiriä, jonka rajoja hän ei tahdo ylittää, eikä hän tule jättämään paikkaansa tämän elämänsä aikana. Miksi yksinäinen vartija pysyy itse valitsemallaan paikalla? Miksi hän istuu alkuperäisen viisauden lähteellä, josta hän ei enää juo, koska hänellä ei ole mitään opittavaa, mitä hän ei tietäisi – ei mitään tämän maan päällä eikä sen taivaassa? Siksi että yksinäiset arkajalkaiset toivoretkeläiset matkallaan *kotiinsa* eivät ole viime hetkeen asti milloinkaan varmoja, etteivät eksy tieltä tässä harhan ja aineen rannattomassa erämaassa, jota kutsutaan maaelämäksi. Siksi että hän tahtoisii hartaasti näyttää tietä siihen vapauden ja valon valtakuntaan, josta hän itse on vapaaehtoisesti maanpaossa, jokaiselle vangille, joka on onnistunut vapautumaan lihan ja illuusion kahleista. Siksi että, lyhyesti sanoen, hän on uhrautunut ihmiskunnan hyväksi, vaikka vain ani harvat valitut voivat hyötyä SUURESTA UHRISTA.

Tämän MAHÂGURUN suoranaisten, hiljaisen johdon alaisena kaikki muut vähemmän jumalalliset opettajat ovat ihmistajunnan ensimmäisestä heräämisestä asti opastaneet varhaista ihmiskuntaa. Näiden "Jumalan poikien" välityksellä alkuasteellaan oleva ihmiskunta sai ensimmäiset käsityksensä kaikista taiteista ja tieteistä sekä henkisen tietonsa. He ovat laskeneet perustuksen muinaisille sivistyksille, jotka ihmetyttävät ja askarruttavat nykyaikaisia tutkijoita ja oppineita.¹

¹ Ne, jotka epäilevät tätä väitettä, selittäkööt joillakin muilla yhtä järkevillä perusteilla sen salaisuuden, kuinka muinaiskansoilla oli hallussaan niin ihmeellistä tietoa, vaikka he muka

[e209][s226] Vaikka näihin asioihin vihjattiin vain ohimennen *Hunnuttomassa Isiksessä*, on hyvä muistuttaa lukijalle, mitä siellä sanottiin (tiede osa 2, s. 362-365) eräästä pyhästä saaresta Keski-Aasiassa, ja kehottaa häntä etsimään yksityiskohtaisempaa tietoa tämän teoksen II osan luvusta ”Jumalan pojat ja pyhä saari”.¹ Tässä annettakoon kuitenkin muutamia vaikkakin katkonaisia selityksiä, jotka auttaisivat lukijaa saamaan edes jonkinlaisen välähdyksen tästä mysteeristä.

Mainittakoon selvin sanoin ainakin yksi asia näistä salaperäisistä ”Jumalan pojista”. Näistä brahmaputroista väittivät aivan oikein korkeat dvijat, muinaiset

olivat kehittyneet alemmista, eläintenkaltaisista raakalaisista, kivikauden *luolaihmisistä!* Tutkikoot he esim. sellaisia teoksia kuin keisari Augustuksen aikana eläneen Vitruvius Pollion kirjoja rakennustaiteesta [*De Architectura*, X], joissa kaikki mittasuhteiden säännöt ovat samat kuin *muinoin vihkimyksissä opetetut*, jos he tahtovat tutustua tähän todella jumalalliseen taiteeseen ja ymmärtää *jokaisessa mittaopin säännössä ja laissa piilevän syvän esoteerisen merkityksen*. Ei kukaan vanhemman kivikauden luola-asukkaiden polvesta olisi voinut ilman apua kehittää sellaista tiedettä, ei tuhatvuotisenkaan ajattelun ja älyllisen kehityksen seurauksena. Näiden kolmannen kantarodun ruumiillistuneiden rishien ja devojen oppilaat siirsivät tietonsa sukupolvesta toiseen, kunnes Egypti ja Kreikka saivat nyttemmin kadonneet *mittasuhteiden lait*. Samoin neljännen eli atlantilaisen kantarodun vihittyjen oppilaat jättivät tietonsa *kykloopeille*, ”sykliin” eli ”äärettömyyden pojille”, joilta nimi siirtyi gnostikkopappien vielä myöhemmille sukupolville.

Näiden arkkitehtonisten suhteiden jumalallisen täydellisyyden avulla muinaiskansat kykenivät rakentamaan noita kaikkien myöhempien aikojen ihmeitä, temppeleitä, pyramideja, luolatemppeleitä, paasikammioita, kiviroykkihautoja ja alttareita. Ne todistavat, että heillä oli koneellista voimaa ja teknistä tietoa, jonka rinnalla nykyaikainen ammattitaito on kuin lapsen leikkiä, ja vaikuttavat satakätisten jättiläisten työltä. Nykyajan arkkitehdit eivät liene kokonaan hylänneet näitä sääntöjä, mutta he ovat lisänneet niihin niin paljon empiirisiä keksintöjä, että ovat hävittäneet oikeat suhteet. Vitruvius jätti jälkimaailmalle ne rakennussäännöt, joiden mukaan kreikkalaiset olivat pystyttäneet temppeleitä kuolemattomille jumalille. Marcus Vitruvius Pollion kymmentä kirjaa arkkitehtuurista voidaan tutkia ainoastaan esoteerisesti, sillä hän oli sanalla sanoen *vihitty*. Druidien kehät, dolmeenit, Intian, Egyptin ja Kreikan temppelit, linnat ja ne 127 eurooppalaista kaupunkia, joiden Ranskan instituutti huomasi olevan ”kyklooppisia alkuperältään”, ovat kaikki vihittyjen arkkitehtipappien työtä. Nämä polveutuivat taas niistä, jotka ensin saivat oppia ”Jumalan pojilta” ja joita syystä kutsutaan rakentajiksi. Näin tunnustaa myöhempi aika heidän arvonsa:

”He eivät käyttäneet muurauslaastia tai sementtiä eivätkä terästä tai rautaa louhiakseen kiviä. Kuitenkin rakennukset oli tehty niin taidokkaasti, että monin paikoin tuskin näkyy liitekohtia, vaikka monet kivistä, ainakin Perussa, ovat 12 metriä pitkiä, 5 metriä leveitä ja 2 metriä paksuja. Cuzcon linnoituksen seinissä on vielä jyrkempiä kiviä.” [J. de Acosta, *The Natural & Moral Hist. of the Indies*, VI, 14.] Edelleen: ”Syenen kaivo, joka on tehty 5400 vuotta sitten, kun tämä paikka oli tarkalleen kääntöpiirin alla, mitä se ei enää ole, oli myös heidän ihmeellisiä töitään. Se oli rakennettu siten, että keskipäivällä tarkalleen kesäpäivänseisauksen hetkellä koko auringon kehä näkyi heijastuneena sen pintaan. Sellaista työtä ei kaikkien Euroopan astronomien yhteistaidollakaan nykyään kyettäisi toteuttamaan.” (Kenealy, *The Book of God: The Apocalypse of Adam-Oannes*, s. 118.)

¹ *Salainen oppi*, II, s. e220 ynnä seuraava.

vihityt bramiinit, polveutuvansa, vaikka nykyiset bramiinit toivoisivat alempien kastien kirjaimellisesti uskovan, että he ovat lähtöisin suoraan Brahmân suusta. Tämä on esoteerinen oppi, joka lisää vielä, että nuo ”tahdon ja joogan pojista” polveutuneet (tietysti käsitettynä henkisesti) aikanaan jakautuivat vastakkaisiin sukupuoliin, niin kuin heidän kriyâshakti-alkuunpanijansa itsekin myöhemmin tekivät. Ja heidän degeneroituneet jälkeläisensäkin ovat nykyiseen aikaan asti säilyttäneet kunnioituksen [e210] luomistoimintaa kohtaan ja pitävät sitä yhä uskonnollisen seremonian arvoisena. Sivistyneemmät kansat pitävät sitä tosin pelkkänä eläimellisenä juhlanä. Verratkaa tämän suhteen länsimaisia näkemyksiä ja käytäntöä *Manun lakien* määräyksiin grihasthasta ja avioliitosta. Oikea bramiini on siis todella ”se, jonka seitsemän esi-isää on juonut kuukasvin nestettä (soma-juomaa) ja joka on ”trisuparna”, sillä hän on käsittänyt *Vedojen* salaisuuden.

Vielä nykyäänkin nämä bramiinit tietävät, että aikaisimmassa alussa, kun psyykkinen ja fyysinen äly oli uinuvana ja tajunta vielä kehittymätön, tuon rodun henkiset käsitykset olivat aivan riippumattomia fyysisistä olosuhteista. He tietävät myös, että *jumalallinen* ihminen asui eläimellisessä – vaikka ulkonaisesti inhimillisessä – muodossa ja että jos hänessä oli vaisto, niin ei ainakaan tietoisuus ollut valaisemassa uinuvan viidennen prinssiin pimeyttä. Kun viisauden pojat kehityksen lain vaikutuksesta sytyttivät hänessä [s228] tajunnan kipinän, niin ensimmäinen tunne, jonka se herätti eloon ja toimintaan, oli tunne yhteenkuuluvuudesta, ykseydestä hänen henkisten luojiensa kanssa. Niin kuin lapsen ensimmäinen tunne liittyy sen äitiin ja hoitajaan, niin alkuperäisessä ihmisessä heräävän tietoisuuden ensimmäiset toiveet liittyivät niihin, joiden elementtejä hän tajusi itsessään ja jotka kuitenkin olivat hänen ulkopuolellaan ja hänestä riippumattomia. OMISTAUTUMINEN syntyi tästä tunteesta ja tuli hänen luonteensa ensimmäiseksi ja voimakkaimmaksi liikkeellepanijaksi. Sillä se on ainoa tunne, joka on sydämessä luonnollinen, joka on synnynnäinen meissä ja jonka tapaamme sekä ihmisten lapsissa että eläinten pennuissa. Tätä primitiivisen ihmisen vastustamatonta vaistomaisen kunnioituksen tunnetta on Carlyle kuvannut kauniisti ja voisipa sanoa intuitiivisesti huudahtaessaan:

Muinaisuuden suuri sydän – kuinka se oli lapsellinen yksinkertaisuudessaan, mutta miehekäs vakavuudessaan ja syvyydessään! Taivas lepää hänen yllään, minne hän meneekin tai missä hän seisookin maan päällä. Se tekee koko maailman hänelle mystiseksi temppeliksi ja kaiken maallisen toiminnan jonkinlaiseksi jumalanpalvelukseksi. Vilahduksia kirkkaista olennoista liitelee tavallisessa päivänpaisteessa, enkeleitä liikkuu ihmisten keskellä Jumalan töitä tehden... Ihmeet ympäröivät ihmistä. Hän elää alituisessa ihmetilassa¹... Velvollisuuden suuri laki, niin korkea kuin nuo kaksi äärettömyyttä [taivas ja helveti], teki kaiken muun kääpiömäiseksi, mitättömäksi – se oli ja se on yhä todellisuutta. Ainoastaan sen verho [e211] on ollut kuollut, sen tosiolemus elää

¹ Se, mikä oli *luonnollista* alkuperäisen ihmisen näölle, on nykyisinä aikoina tullut meille *ihmeeksi*, ja sitä, mikä hänelle oli ihme, ei voi koskaan ilmaista meidän kielellämme.

kaikkina aikoina ja kautta ikuisuuden!¹

Kieltämättä se elää ja on koko häviämättömällä voimallaan juurruttanut itsensä Aasian arjalaiseen sydämeen suoraan kolmannesta Rodusta, sen ensimmäisten ”järjestä syntyneiden” poikien – *kriyâshaktin* hedelmien – avulla. Ajan kuluessa vihittyjen pyhä luokka synnytti tuollaisia täydellisiä olentoja, vaikka vain harvoin, aikakaudesta toiseen. Nuo olennot olivat sisäisesti toisenlaisia kuin vanhempansa, vaikka he ulkonaisesti olivat samanlaisia.

Kolmannen alkuperäisen rodun lapsuudessa

Hengeltään kyvykäs pyhä korkein luotupa vielä
puuttui kuitenkin, joka toisia hallita voisi.²

Se herätettiin olemassaoloon valmiiksi ja täydelliseksi käyttövälineeksi, johon korkeampien piirien asukkaat saattoivat ruumiillistua. Ne asettuivat heti näihin muotoihin, syntyen *henkisestä* TAHDOSTA ja ihmisen luontaisesta jumalallisesta voimasta. Tämä oli puhtaan hengen lapsi, mentaalisesti puhdas kaikkien maallisten aineiden tahrasta. Hänen fyysinen ruumiinsa yksin kuului ajalliseen [s229] elämään, sillä hän otti älynsä suoraan ylhäältä. Hän oli jumalallisen viisauden elävä puu. Häntä voidaan sen vuoksi verrata skandinaavisen tarun maailmanpuuhun, joka ei voi lakastua eikä kuolla ennen kuin viimeinen elämäntaistelu on taisteltu, vaikka sen juuria kaiken aikaa jäytää Nidhöggin lohikäärme. Sillä samalla tavalla kriyâshaktin ensimmäisen ja pyhän pojan ruumista järsi ajan hammas, mutta hänen sisäisen olemuksensa juuret pysyivät yhä kuihtumatta ja vahvoina, koska ne kasvoivat ja laajenivat taivaassa eikä maan päällä. Hän oli ensimmäinen ENSIMMÄISISTÄ ja oli kaikkien muiden siemen. Oli muitakin kriyâshaktin poikia, jotka syntyivät toisesta henkisestä ponnistuksesta, mutta ensimmäinen on tähän päivään asti pysynyt jumalallisen tiedon siemenenä, korkeimpana maan ”viisauden poikien” joukossa. Tästä asiasta emme voi sanoa enempää kuin lisätä, että kaikkina aikoina – niin, jopa meidänkin aikanamme – on ollut suuria ajattelijoita, jotka ovat oivaltaneet oikein tämän salaisuuden.

Mutta kuinka fyysinen ruumiimme saavuttaa sen täydellisyyden tilan, missä se nyt on? Miljoonien vuosien kehityksen avulla tietysti, mutta ei suinkaan kehittymällä eläinten kautta tai eläimistä, niin kuin materialismi opettaa. Sillä niin kuin Carlyle sanoo: ”Olemuksemme sisin salaisuus, joka kutsuu itseään minäksi – oi, millä sanoilla kuvaisimme sitä? – on taivaan henkäys. [e212] Korkein olento paljastaa itsensä ihmisessä. Tämä ruumis, nämä kyvyt, tämä meidän elämämme, eikö se ole vain tuon NIMETTÖMÄN puku?”³

Taivaan *henkäys* eli pikemmin elonhenkäys, jota Raamatussa kutsutaan *nefeshiksi*, asuu jokaisessa eläimessä, jokaisessa elollisessa hitusessa ja jokaisessa kivennäisatomissakin. Mutta ei millään näistä ole kuten ihmisellä tietoisuutta tuon

¹ [*Past and Present* (1874), s. 104.]

² [Ovidius, *Muodonmuutoksia* (Metamorphoseon; suom. Alpo Rönty, 1997), I, 76–77.]

³ [Carlyle *main. teos*, s. 10.]

korkeimman olennon¹ luonnosta, koska millään niistä ei ole sitä jumalallisen harmonista muotoa, joka on ihmisellä. Kuten Novalis sanoi – ja kukaan hänen jälkeensä ei ole sitä paremmin sanonut – Carlylen toistamana:

”On ainoastaan yksi temppli universumissa ja se on ihmisen ruumis. Mikään ei ole pyhempi kuin tuo ylevä muoto... Me kosketamme taivasta, kun laskemme kätemme ihmisruumiin päälle.” Tämä kuulostaa pelkältä sanahelinältä [lisää Carlyle], mutta se ei ole sitä. Jos sitä mietitään perusteellisesti, se tulee tieteelliseksi tosiasiaksi, olennaisen totuuden... ilmaisuksi. *Me* olemme ihmeiden ihme – suuri tutkimaton Jumalan mysteeri.²

[e213] [s230]

VII SÄKEISTÖ

IHMISEN VANHEMMAT MAAN PÄÄLLÄ

1. KATSO TAJUAVAN MUODOTTOMAN ELÄMÄN ALKUA (a).

ENSIN JUMALALLINEN (*käyttöväline*) (b), YKSI ÄITI-HENGESTÄ (*âtman*); SITTEEN HENKINEN (*âtma-buddhi, henki-sielu*)³ (c); (*jälleen*) KOLME YHDESTÄ (d), NELJÄ YHDESTÄ (e), JA VIISI (f), JOSTA TULEE KOLME, VIISI JA SEITSEMÄN (g). NÄMÄ OVAT KOLMINKERTAiset JA NELINKERTAiset ALASPÄIN; ENSIMMÄISEN HERRAN (*avalokiteshvaran*) ”JÄRJESTÄ SYNTYNEET” POJAT, LOISTAVAT SEITSEMÄN (*”rakentajaa”*).⁴ HE OVAT SINÄ, MINÄ, HÄN, OI LANOO. HE VALVOVAT SINUA JA SINUN ÄITIÄSI BHÛMIA (*maata*).

(a) Luovien voimien hierarkia jaetaan esoteerisesti seitsemään (tai neljään ja kolmeen) järjestöön kahdentoista suuren järjestön sisällä, joita eläinradan kaksitoista merkkiä kuvaavat. Sitä paitsi ilmenevän asteikon seitsemän on tekemisissä seitsemän planeetan kanssa. Kaikki nämä jakautuvat vuorostaan lukemattomiin ryhmiin, joihin kuuluu jumalallis-henkisiä, puoleksi henkisiä ja eeterisiä olentoja.

Päähierarkioihin viitataan, kun puhutaan suuresta nelinäisyydestä eli eksoteerisesti Brahmân ”neljästä ruumiista ja kolmesta kyvystä” tai kun puhutaan pañchâsyasta, viidestä Brahmâsta eli buddhalaisen järjestelmän viidestä dhyâni-buddhasta.

Korkein ryhmä muodostuu ns. jumalallisista liekeistä, joita myös nimitetään

¹ Maailmassa ei ole kansaa, jossa omistautumisen eli uskonnollisen mystiikan tunne olisi kehittyneempi ja huomattavampi kuin hindulaisissa. Katsokaa, mitä Max Müller sanoo tästä kansallisesta piirteestä teoksissaan. Tämä on suoranaista perintöä kolmannen Rodun *tietoisilta* alkuihmisiltä.

² [*On Heroes, Hero-Worship and Heroic in History* (1874), s. 9.]

³ Tämä koskee kosmisiä prinssiipejä.

⁴ Seitsemän luovaa rishiä, jotka nykyisin yhdistetään Otavan tähtikuvioon.

”tulisiksi leijoniksi” ja ”elämän leijoniksi” ja joiden esoterismi on turvallisesti kätkeyty eläinradan Leijona-merkkiin. Se on ylemmän jumalallisen maailman *ydin*.¹ Ne ovat muodottomia tulihenkäyksiä, jotka yhdeltä puoleltaan ovat sama kuin ylempi sefirot-KOLMIKKO, jonka kabbalistit sijoittavat arkkityyppien maailmaan.

Sama hierarkia samoine lukuineen tavataan japanilaisessa järjestelmässä, sillä siellä sekä shintolaiset että buddhalaiset lahkot opettavat ja puhuvat ”aluista”. Tässä järjestelmässä ihmisen synty on ennen maailman syntyä, sillä jumaluus sulautuu inhimillisyyteen ja luo – [e214] aineeseen laskeutumisensa puolivälissä – näkyvän universumin. Nuo tarumaiset henkilöahmot – huomauttaa kunnioittavasti Omoie – ”on ymmärrettävä korkeamman [salaisen] opin ja sen [s231] ylevien totuuksien stereotyyppisinä henkilöityminä”. Tämän vanhan järjestelmän esittäminen kokonaisuudessaan vaatisi liian paljon tilaa, mutta muutamia sanoja kannattaa siitä lausua. Seuraava on lyhyt yhteenveto tästä ihmisen ja maailman synnystä ja osoittaa, kuinka yhtäläisesti kauimpanakin toisistaan asuvat kansat toistavat yhtä ja samaa muinaista oppia.

Kun kaikki oli vielä kaaosta (*konton*), esiintyi kolme henkistä olentoa tulevan luomakunnan näyttämöllä: (1) *Ame-no-mi-naka-nushi-no-kami*, ”keskitäivaan jumalallinen hallitsija”; (2) *Taka-mi-musubi-no-kami*, ”taivaan ja maan ylevä keisarillis-jumalallinen jälkeläinen”; ja (3) *Kamu-mi-musubi-no-kami*, pelkästään ”jumalallinen jälkeläinen”.

Nämä olivat muodottomia ja aineettomia (meidän arûpa-kolminaisuutemme) koska ei taivaallinen eikä maallinen aine vielä ollut erilaistunut, ”eikä olioiden ydin ollut muodostunut”.

(b) *Zoharissa* – sellaisena kuin sen nyt on järjestellyt ja uudelleen julkaissut Moses de Leon, syyrialaisien ja kaldealaisten kristillisten gnostikkojen avulla 13. vuosisadalla, ja sellaisena kuin monet myöhemmät kristityt ovat sitä korjanneet ja muuttaneet, niin että se on jo melkein yhtä eksoteerinen kuin itse Raamattu – siinä tämä jumalallinen ”käyttöväline” ei enää esiinny samanlaisena kuin kaldealaisessa *Lukujen kirjassa*. Totta kyllä Ain Sof, ABSOLUUTTINEN LOPUTON EI-OLIO, käyttää myös YHDEN eli ilmenneen ”taivaallisen ihmisen” (ENSIMMÄISEN SYYN) muotoa vaununaan (hepreaksi *merkabah*, sanskritiksi *vâhana*) eli käyttövälineenään laskeutuakseen ilmiömaailmaan ja ilmetäkseen siinä. Mutta kabbalistit eivät tee selväksi, kuinka ABSOLUUTTINEN voi käyttää mitään tai näyttää mitään ominaisuutta, koska se, ollen absoluuttinen, on vailla ominaisuuksia. Eivätkä he selitä, että todellisuudessa ensimmäinen syy (Platonin *logos*), alkuperäinen ja ikuinen IDEA, on se, joka ilmenee adam kadmonin, *toisen* logoksen kautta, niin sanoaksemme. *Lukujen kirjassa* selitetään, että EN (*Ain* eli *Aior*) on ainoa itseolevainen, jota vastoin sen ”syvyys” (gnostilaisten *Bythos* eli *Buthon*, jota kutsutaan nimellä *Propator*) on vain aikakautinen. Jälkimmäinen on Brahmâ erilaistuneena Brahmasta eli Parabrahmanista. Se on syvyys, valon lähde eli *Propator*, joka on *ilmentymätön* *logos* eli abstrakti *idea*, eikä *Ain Sof*, jonka *såde* käyttää adam kadmonia eli *ilmennyttä* logosta (objektiivista universumia),

¹ Ks. kommentaaria, II osa, s. e33–34.

”miehistä ja naisellista”, vaununa, jonka kautta se ilmenee. Mutta *Zoharista* luemme seuraavan epäjohdonmukaisuuden: ”Senior [e215] *occultatus est et absconditus; Microprosopus manifestus est, et non manifestus.*”¹ Tämä on erehdys, koska *Mikroprosopus* eli mikrokosmos voi olla olemassa ainoastaan ilmennyskausinaan ja häviää [s232] mahâpralajojen ajaksi. Rosenrothin *Kabbala* ei ole opas vaan sangen usein hämmennyksen aiheuttaja.

Samoin kuin japanilaisessa järjestelmässä, egyptiläisessä ja jokaisessa muinaisessa kosmogoniassa, syttyy tästä jumalallisesta LIEKISTÄ, ”yhdestä”, kolme laskeutuvaa joukkoa. Niillä on potentiaalinen olemuksensa korkeammassa ryhmässä, mutta ne tulevat nyt erityisiksi ja erillisiksi olennoiksi. Näitä kutsutaan elämän neitsyiksi, suureksi illuusioksi jne. ja kollektiivisesti kuusikärkiseksi tähdeksi. Tämä tähti on melkein kaikissa uskonnoissa *logoksen* symboli merkiten ensimmäistä ilmennystä. Se on Intiassa Vishnun symboli (*chakra* eli pyörä) ja kabbalassa tetragrammatonin, ”nelikirjaimisen Hänen, merkki eli – metaforisesti – ”Mikroprosopoksen jäsenet”, joita on vastaavasti kymmenen ja kuusi. Kuitenkin myöhemmät kabbalistit ja varsinkin kristityt mystikot ovat saattaneet surkeaan hämmennykseen tämän suurenmoisen symbolin.²

Taivaallisen ihmisen ”kymmenen jäsentä” ovat näet kymmenen sefiraa, mutta ensimmäinen taivaallinen ihminen on universumin ilmentymätön henki, eikä sitä pitäisi koskaan alentaa samaksi kuin *Mikroprosopus*, ”pienemmät kasvat”, joka on ihmisen prototyyppi maisella tasolla.³ Tästä puhumme kuitenkin myöhemmin. Kuusikärkinen tähti tarkoittaa luonnon kuutta voimaa, kuutta tasoa, prinssiippiä jne., jotka kaikki yhdistää seitsemäs eli tähden keskipiste. Kaikki nämä, mukaan luettuina ylemmät ja alemmat hierarkiat, emanoituvat ”taivaallisesta neitsyestä”, kaikkien uskontojen suuresta äidistä, androgyynistä, adam-kadmon-sefirasta.⁴ *Ykseydessään* alkuperäinen valo on seitsemäs eli korkein prinssiippi, *daivipraktiti*, ilmenemättömän *logoksen* valo. Mutta erilaistuneena siitä tulee *fohat* eli ”seitsemäs poika”. Edellistä kuvaa kaksinkertaisen kolmion keskipiste; jälkimmäistä itse

¹ Knorr von Rosenroth, *Kabbala denudata jne., Liber Mysteriorum* (Sifra di Tseniuta), IV, § 1. [Vanhempi on salattu ja kätetty; *Mikroprosopus* on ilmennyt ja ei ilmennyt.]

² Todellakin *Mikroprosopus* – joka filosofisesti puhuen on aivan toista kuin ilmenemätön ikuinen *logos*, ”yhtä Isän kanssa” – on lopuksi vuosisataisten viisastelujen ja paradoksien lakkaamattomissa yrityksissä joutunut merkitsemään samaa kuin Jehova eli AINOA elävä Jumala (!), vaikka Jehova ei ole sen enempää kuin Bina, naisellinen sefira. Tätä tosiseikkaa ei voi kyllin usein painottaa lukijan mieleen.

³ *Mikroprosopus* on, niin kuin äsken sanottiin, *logos* ilmenneenä, ja sellaisia on monta.

⁴ Sefira [ensimmäinen sefira] on kruunu, KETER, ainoastaan abstraktina prinssiippinä ollen, matemaattisena *x*:nä, tuntemattomana tekijänä. Erilaistuneen luonnon tasolla se on adam kadmonin, ensimmäisen androgyynin, vastapuoli. *Kabbala* opettaa, että sanat ”*Fiat Lux*” (1. Moos. 1:3) [Tulkoon valkeus] koskivat sefiroiden muodostumista ja kehittymistä eivätkä valoa pimeyden vastakohtana. Rabbi Simeon sanoo: ”Oi kumppanit, kumppanit, ihminen emanaationa oli sekä mies että nainen, todellakin adam kadmon. Tätä merkitsevät sanat: ’Tulkoon valkeus ja valkeus tuli.’ Ja tämä on kaksinainen ihminen.” (*Auszüge aus dem Buche Sohar*, Berlin, 1857, s. 14–15.)

kuusikulmio eli Mikroprosopoksen ”kuusi jäsentä”, seitsemännen ollessa Malkut, kristittyjen kabbalistien ”morsian” eli meidän maamme. Sen tähden *kommentaarissa* sanotaan:

”Yhden’ jälkeen ensimmäinen on jumalallinen tuli; toinen on tuli ja eetteri; kolmas on muodostunut tulesta, eetteristä ja vedestä; neljäs tulesta, eetteristä, vedestä ja ilmasta.”¹ Yhdellä ei ole mitään tekemistä ihmisiä kantavien pallojen kanssa vaan sisäisten näkymättömien piirien. ”Esikoiset ovat universumin ELÄMÄ, sydän ja syke; jälkimmäiset ovat JÄRKI ja tajunta.”²

(c) Taivaallisten olentojen toinen luokka, tulen ja eetterin olennot (vastaavat henkeä ja sielua eli ätma-buddhia), joiden nimiä on leegio, ovat vielä muodottomia, mutta selvästi ”aineellisempia”. Ne ovat ensimmäinen erilaistuma toisasteisessa kehityksessä eli ”luomisessa”, joka on harhaanjohtava sana. Niin kuin niiden nimi osoittaa, ne ovat ruumiillistuneiden jivojen eli monadien prototyyppiä ja koostuvat elämän tulisesta hengestä. Näiden kautta kulkee niin kuin puhdas auringonsäde se säde, joka näistä saa tulevan käyttövälineensä, jumalallisen sielun, buddhin. Nämä ovat suoranaisesti tekemisissä *meidän* aurinkokuntamme korkeamman maailman joukkojen kanssa. Näistä kaksinaisista *yksiköistä* emanoituvat *kolmiosaiset*.

Japanilaisessa kosmogoniassa nämä mainitut kolmiosaiset erilaistuvat, kun kaoottisesta massasta ilmaantuu munankaltainen ydin, jossa on sekä koko universaalin että maanpäällisen elämän siemen ja kyky. ”Miehininen eeterinen” *prinsiippi (Yo)* [e217] nousee ylöspäin ja naisellinen karkeampi eli aineellisempi *prinsiippi (In)* syöksyy aineen [substanssin] maailmaan, jolloin tapahtuu ero taivaallisen ja maallisen välillä. Tästä naisellisesta, äidistä, syntyy ensimmäinen alkeellinen, objektiivinen olento. Se on eeterinen, muodoton ja sukupuoleton, ja kuitenkin siitä ja äidistä syntyy seitsemän jumalallista henkeä, joista tulee emanoitumaan *seitsemän luomakuntaa*, aivan niin kuin *Codex Nazaraeus* -kirjassa Karabtanoksesta ja *Äiti-Spirituksesta* syntyy seitsemän *pahaan taipuvaista*) henkeä. Japanilaisten nimien luetteleminen kävisi liian pitkäksi, mutta eräässä käännöksessä ne ovat tässä järjestyksessä:

[s234] (1) ”Näkymätön naimaton”, joka on ei-luovan ”isän” luova logos eli isän luova potentiaalisuus ilmenneenä.

(2) ”(Kaaoksen) säteettömien syvyyksien henki (eli Jumala)”, joka tulee erilaistuneeksi aineeksi eli maailmanaineeksi; myös kivikunnaksi.

(3) ”Kasvikunnan henki” eli ”yltäkyläisen kasvullisuuden” henki.

(4) Tämä on luonteeltaan kaksinaisen, ollen samalla kertaa ”Maan henki” ja ”hietikon henki”. Edellinen sisältää mahdollisuutena miehisen elementin, jälkimmäinen sisältää mahdollisuutena naisellisen elementin. Nämä kaksi muodostavat yhdessä luonnon.

Nämä kaksi olivat YHTÄ ja vielä tietämättömiä siitä, että niitä oli kaksi.

¹ Nämä tulen, ilman jne. elementit eivät ole meidän yhdistettyjä elementtejämme.

² Tämä tajunta ei koske meidän tajuntaamme. ”Ilmenneen Yhden” tajunta on, jolle absoluuttinen, kuitenkin ääretön. Mahat (maailmanjärki) on Brahmâ-luojan, mutta myös pradhânan (erilaistumattoman aineen) ensimmäinen tuote.

Tähän kaksinaisuuteen sisältyi a) *Tsu-no-gai-no-kami*, miehinen, tumma ja lihaksikas olento; ja b) *Iku-gai-no-kami*, naisellinen, vaalea ja heikompi eli hienompi olento. Sitten:

(5 ja 6) Ne henget, jotka olivat androgyynisiä eli kaksisukuisia; ja lopuksi

(7) *Seitsemäs* henki, joka viimeisenä emanoitui ”äidistä”, esiintyy jumalallis-inhimillisenä muotona, joka on erikseen miehinen ja naisellinen. Se oli seitsemäs luominen, kuten *purânoissa* ihminen on Brahmân seitsemäs luomus.

Nämä *Izanagi-Izanami* laskeutuivat universumiin taivaansiltaa (linnunrataa) myöten, ja ”Izanagi huomattessaan kaukana allaan kaottisen pilvi- ja vesimassan sinkautti tasapainottamansa jalokivikeihään. Kuiva maa tuli näkyviin. Nämä kaksi jumalallista olentoa laskeutuivat sinne ja erosivat tutkiakseen vastaluotua saarimaailmaa, nimeltään Ono-koro.”¹

[e218] Tällaisia ovat Japanin eksoteeriset tarut, se kuori, joka kätkee yhden ja saman salaisen opin ytimen. Palaten esoteerisiin selityksiin jokaisessa kosmogoniassa:

d) *Kolmas* ryhmitys vastaa âtma-buddhi-manasta, henkeä, sielua ja mieltä. Näitä kutsutaan ”kolmikoksi”.

e) *Neljänteen* kuuluu konkreettisia entiteettejä. Tämä on korkein rûpojen (atomisten muotojen²) luokka. Se on inhimillisten, tietoisten, henkisten sielujen

¹ [Omoie Tetsunostzuike (C. Pfoufdes), ”The Cultus of the Far East”, *The Theosophist*, vol. X, joulukuu 1888, s. 146–150.]

² On huomionarvoista, että nykyaikainen kemia hylkää, okkultismin ja myös uskonnon taikauksena, teorian konkreettisista näkymättömistä olennoista, joita kutsutaan enkeleiksi, elementaaleiksi jne. – tietysti tutustumatta koskaan näiden ruumiittomien entiteettien filosofiaan tai niitä ajattelematta. Huomioittensa ja keksintöjensä nojalla sen on kuitenkin tietämättään ollut pakko tunnustaa ja omaksua sama järjestyssarja kemiallisten atomien kehityksessä minkä okkultismi tunnustaa sekä dhyâneihin että atomeihin nähden, sillä analogia on okkultismin peruslaki. Niin kuin edellä näimme, aivan ensimmäinen rûpa-engeleiden ryhmä on nelinäinen, sillä yksi elementti lisätään kuhunkin järjestöön alenevassa sarjassa. Niin myös atomit ovat, kemian sanastoa käyttäen, yksiatomisista, kaksiatomisista, kolmeatomisista jne. alaspäin jatkuen.

Muistettakoon, että okkultismin tuli, vesi ja ilma eli ns. ”ensimmäisen luomisen elementit” eivät ole niitä yhdistelmäelementtejä, jotka tunnetaan maan päällä, vaan noumenaalisia, homogeenisiä elementtejä, edellisten henkiä. Sitten seuraavat seitsenäiset ryhmät eli joukot. Jos nämä olennot asetettaisiin rinnakkain atomeiden kanssa taulukkoon, näkyisi, että niiden luonto alenevassa asteikossa vastaa yhdistelmäelementtejä matemaattisen tarkasti, analogian mukaan. Tämä koskee tietysti vain okkultistien tekemiä kaavoja, sillä jos enkeliolentojen asteikko pantaisiin tieteen tekemän kemiallisten atomien sarjan rinnalle – sen, joka ulottuu hypoteettisesta heliumista uraaniin asti – nämä sarjat huomattaisiin luonnollisesti erilaisiksi. Tieteen atomeilla on näet vastaavuuksina astraalitasolla vain neljä alemmaa ryhmitystä. Kolme korkeampaa periaattia atomissa eli pikemmin molekyyllissä eli kemiallisessa alkuaineessa on ainoastaan vihitylle Dangman silmälle havaittavissa. Jos siis kemia tahtois päästä oikealle uralle, sen täytyisi oikaista ryhmityksensä okkultismin tekemän ryhmityksen mukaiseksi – mihin se ei varmaankaan suostuisi. Esoteerisessa filosofiassa jokainen pieninkin fyysinen osanen vastaa korkeampaa

kasvitarha. Niitä kutsutaan häviämättömiksi jivoiksi, ja ne muodostavat, lähinnä alemman ryhmittymisen välityksellä, ensimmäisen ryhmän ensimmäisestä seitsenäisestä¹ joukosta – mikä on tietoisien ja [e219] älyllisen ihmisolennon suuri mysteeri. Viimeksi mainittu on näet se kenttä, johon puutteellisuudessaan kätkeytyy se siemen, joka tulee lankeamaan synnytykseen. Tuosta siemenestä tulee fyysiseen soluun se henkinen voima, joka johtaa sikiön kehitystä ja joka aiheuttaa kykyjen ja kaikkien ihmisen synnynnäisten ominaisuuksien perinnöllisen siirtymisen jälkeläisille. Okkultismi ei kuitenkaan opeta eikä tunnusta Darwinin teoriaa, että hankitut kyvyt siirtyisivät jälkeläisille. Okkultismin mukaan kehitys tapahtuu aivan toisia uria myöten; esoteerisen opin mukaan fyysinen puoli kehittyy vähitellen henkisestä, mentaalista ja psyykkisestä. Tuo [s235] fyysisen solun sisäinen sielu – se ”henkinen plasma”, joka hallitsee siemenplasmaa – on avain, joka on kerran avaava portti biologin ”tuntemattomaan maahan”, ns. embryologian pimeään salaisuuteen. (Ks. tekstiä ja alaviitettä jäljempänä.)

(f) Viides ryhmä on hyvin salaperäinen, koska se on tekemisissä mikrokosmisen viisikannan, viisikärkisen tähden kanssa, joka kuvaa ihmistä. Intiassa ja Egyptissä nämä dhyanit olivat yhteydessä krokotiilin kanssa, ja niiden asunto on eläinradan Kauriissa. Mutta nämä kaksi nimitystä merkitsevät samaa intialaisessa astrologiassa, sillä eläinradan kymmenes merkki, jota kutsutaan *Makaraksi*, käännetään vapaasti krokotiiliksi. Itse sana tulkitaan okkultisesti monella tavalla, kuten myöhemmin nähdään. Egyptissä vainaja – jonka symboli on viisikanta eli viisikärkinen tähti, jonka kärjet edustavat ihmisen jäseniä – kuvattiin vertauskuvallisesti krokotiiliksi muutettuna. Sebekh eli Sevekh eli seitsemäs, niin kuin Gerald Massey sanoo, osoittaen sen olevan älyn merkki, on todellisuudessa lohikäärme eikä krokotiili. Se on ”viisauden lohikäärme” eli manas, inhimillinen sielu, mieli, älyprinsiippi, jota meidän esoteerisessa filosofiassamme kutsutaan viidenneksi prinsiipiksi.

Kuolleiden kirjassa eli *rituaalissa*, 88. luvussa, sanoo osirisoiduksi tullut vainaja, muumiohahmoista krokotiilin päällä varustettua jumalaa esittävän hieroglyfin kohdalla:

(1) ”Minä olen pelkoa hallitseva jumala (krokotiili)... hänen sielunsa saapuessa ihmisten joukkoon. Minä olen jumala-krokotiili, joka saapuu hävitystä varten”

olemusta, *noumenonia*, johon se sisäisesti kuuluu. Ja niin kuin ylhäällä, niin alhaalla: henkinen kehittyä jumalallisesta, psyykkis-mentaalinen henkisestä – alemmalta tasolta astraalisen tahraamana – ja koko elollinen ja (näennäisesti) eloton luonto kehittyä rinnakkaisurina myöten, niin että kukin olio saa ominaisuutensa ylhäältä yhtä hyvin kuin alhaalta.

¹ Seitsenluku ei tarkoita ainoastaan seitsemää entiteettiä vaan seitsemää ryhmää eli joukkoa, niin kuin on selitetty. Korkein ryhmä asurat syntyivät Brahmân ensimmäisessä ruumiissa, joka muuttui ”yöksi”, ja ovat seitsenkertaisia, ts. ne on jaettu niin kuin pitrit seitsemään luokkaan, joista kolme on arûpa (ruumiitonta) ja neljä ruumiillista. (Ks. *Vishnupurâna*, kirja I.) Ne ovat itse asiassa todellisemmin meidän *pitrejämme* (esi-isiämme) kuin ne pitrit, jotka heijastivat itsestään ensimmäisen fyysisen ihmisen. (Ks. II osa.)

(viittaa jumalallisen henkisen puhtauden häviämiseen, [e220] kun ihminen saavuttaa tiedon hyvästä ja pahasta; viittaa myös kaikkien teogonioiden ”langenneisiin” jumaliin eli enkeleihin).

(2) ”Minä olen suuren Horuksen kala [niin kuin *Makara* on ’krokotiili’, Varunan käyttöväline]. Olen Sekhemiin sulautunut.”

Tämä viimeinen lause vahvistaa ja toistaa esoteerisen buddhalaisuuden opin, sillä se viittaa suoraan viidenteen periaatteeseen (manakseen) eli pikemminkin sen olemuksen henkisempään osaan, joka ihmisen kuollessa sulautuu *âtma*-buddhiin yhdistyen siihen. Sekhem on näet Khem-jumalan¹ (Horus-Osiriksen eli isän ja pojan) asunto eli *loka*, tästä syystä *âtma*-buddhin *devachan*. *Kuolleiden kirjassa* kuvataan vainajaa astumassa Sekhemiin Horus-Thothin seurassa ja ”lähtemässä sieltä puhtaana henkenä” (Ixiv, 29). Näin lausuu vainaja (säe 30):

Minä näen ihmisten muodot [itseni muodot eri ihmisinä], jotka muuntuvat ikuisesti... Minä tunnen tämän [luvun]. Joka sen tuntee... ottaa kaikenlaisia eläviä muotoja...

Ja säkeessä 35 puhutellen maagisella lauseella sitä, mitä egyptiläisessä esoterismissa kutsutaan ”isiltä perityksi sydämeksi”, eli jälleensyntyvää periaatetta, pysyvää EGOA, vainaja lausuu:

Oi sydämeni, isiltä peritty sydämeni, välttämätön muutoksiani varten... älä eroa minusta vaa’an vartijan edessä. Sinä olet minun persoonallisuuteni rinnassani, jumalallinen kumppani, joka *vartioit lihojani* [ruumiitani]

Sekhemissä on kätkeytyneenä ”salaperäiset kasvot” eli todellinen ihminen, valheellisen persoonallisuuden peittäjä, Egyptin kolmoiskrokotiili, korkeamman kolminaisuuden, inhimillisen kolmikön, ts. *âtman*, *buddhin* ja *manaksen*, symboli.² Kaikissa vanhoissa papyruskääröissä kutsutaan krokotiilia *Sevekhiksi* (seitsemänneksi). Vesi kuvaa myös esoteerisesti viidettä periaatetta, ja niin kuin jo ilmoitettiin, Gerald Massey sanoo krokotiilin olevan ”seitsemäs sielu, korkein seitsemästä... näkymätön näkijä”.³ Jopa eksoteerisesti ”*Sekhem* on Khem-jumalan asunto, ja Khem on Horus, joka kostaa isänsä Osiriksen kuoleman”, joka tämän jälkeen rankaisee ihmisen synnit hänen tultuaan ruumiittomaksi sieluksi. Siten [e221] osirisoitu vainaja muuttui Khem-jumalaksi, joka ”noukkii tähtkäpäitä *Aarun* vainiolla, ts. hän korjaa joko palkinnon tai rangaistuksen itselleen, sillä nuo vainiot ovat taivaallinen asuinpaikka (*devachan*), missä vainajalle annetaan *vehnä*,”

¹ [Menu eli *Âmsi*.]

² Yksi selitys tämän Egyptin uskonnollisen vertauskuvan todelliseen, vaikka salattuun merkitykseen on helppo. Krokotiili on ensimmäinen, joka odottaa ja on vastassa aamuauringon polttavaa hehkua, ja se alkoi hyvin pian personoida auringonlämpöä. Kun aurinko nousi, oli aivan kuin ”jumalia elähdyttävä jumalallinen sielu” olisi saapunut maan päälle ja ihmisten keskuuteen. Tästä johtuu tuo omituinen symboliikka. Muumio sai krokotiilin päin osoittaakseen olevansa maan päältä tuleva sielu.

³ *The Seventh Soul* jne., s. 25.

jumalallisen oikeudenmukaisuuden ruokaa. Taivaallisten olentojen viidennen ryhmän arvellaan itsessään sisältävän universumin sekä henkisen että fyysisen puolen kaksinaisuusluonteen. Ne ovat niin sanoaksemme mahatin eli maailmanjärjen kaksi vastakkaista napaa ja ihmisen kaksi luontoa, henkinen ja fyysinen. Siitä syystä sen numero viisi kerrotaan kahdella kymmeneksi ja liitetään *Makaraan*, eläinradan kymmenenteen merkkiin.

(g) *Kuudes* ja *seitsemäs* ryhmä ovat osallisia nelinäisyyden alemmista ominaisuuksista. Ne ovat tajuavia eetteriolentoja, yhtä näkymättömiä kuin eetteri, ja ne lähtevät kuin puun oksat neljän ensimmäisestä keskusryhmästä. Ne lähettävät [s237] vuorostaan ulos itsestään lukemattomia sivuryhmiä, joista alimmat ovat luonnonhenkiä eli elementaaleja, lukemattoman laatuista, muodottomista ja aineettomista – luojaensa ideaalisista AJATUKSISTA – atomisiin, vaikka ihmisaisteille näkymättömiin, organismeihin. Viimeksi mainittuja pidetään ”atomien henkinä”, sillä ne ovat ensimmäisenä askeleena (taaksepäin) fyysisistä atomeista – tajuavia, joskaan eivät järkeviä olentoja. Ne ovat kaikki karman alaisia, ja niiden on kussakin syklissä työskenneltävä karmansa loppuun asti. Sillä, niin kuin oppimme sanoo, universumissa, joko meidän tai muissa järjestelmissä, ulkonaisissa tai sisäisissä maailmoissa,¹ ei ole mitään sellaisia etuoikeutettuja olentoja kuin länsimaisen ja juutalaisen uskonnon enkelit. Dhyâni-chohanin on kerran pitänyt tulla siksi, mitä hän nyt on. Hän ei voi syntyä tai yhtäkkiä esiintyä elämän tasolla täysin kehittyneenä enkelinä. Nykyisen manvantaran taivaallinen hierarkia tulee seuraavassa elämänkaudessa muuttumaan korkeammiksi ylämaailmoiksi, ja sen sijalle tulee uusi hierarkia, joka koostuu ihmiskunnan etevimmistä jäsenistä.

Olemassaolo on loppumaton kiertokausi ainoan absoluuttisen ikuisuuden piirissä, missä kiertää lukemattomia sisempiä kehiä, rajallisia ja ehdollisia. Jos jumalat luotaisiin sellaisinaan, heillä ei olisi mitään omaa ansiota jumalina olemisestaan. Sellainen olentojen luokka – joka olisi täydellinen ainoastaan erikoisen synnynnäisesti tahrattoman luontonsa takia – olisi kärsivän ja taistelevan ihmiskunnan ja vielä alemman luontokunnan rinnalla [e222] kuvana ikuisesta, aivan saatanallisesta epäoikeudenmukaisuudesta, aina läsnä olevasta rikoksesta. Se on poikkeus ja mahdottomuus luonnossa. Sen tähden on ”neljän” ja ”kolmen” ruumiillistuttava niin kuin kaikkien muidenkin olentojen. Tämä kuudes ryhmä pysyy sitä paitsi melkein erottamattomana ihmisestä, sillä ihminen ottaa siitä kaiken paitsi korkeimman ja alimman periaattinsa eli henkensä ja ruumiinsa. Viisi välillä olevaa ihmisperiaattia ovat näiden dhyânien² omaa olemusta.

¹ Kun jotakin maailmaa kutsutaan korkeammaksi maailmaksi, se ei ole paikallisuutensa puolesta korkeampi vaan ominaisuuksiltaan tai olemukseltaan. Mutta maalliset ihmiset käsittävät yleensä sellaisen maailman taivaaksi ja sijoittavat sen jonnekin päämme yläpuolelle avaruuteen.

² Paracelsus kutsuu niitä nimellä *flagae*, kristityt suojelusenkeleiksi, okkultistit esi-isiksi, pitreiksi. Ne ovat *kuusinkertaisia* dhyâni-chohaneja, joiden ruumiiden koostumukseen kuuluu nuo kuusi henkistä elementtiä. Itse asiassa ne ovat ihmisiä ilman fyysisistä ruumista.

Yksinomaan jumalallinen säde (âtman) lähtee suoraan yhdestä. Varmaan kysytään: kuinka näin voi olla? Kuinka on mahdollista käsittää, että nämä ”jumalat” eli enkelit voivat olla yhtäaikaan omia emanaatioitaan ja persoonallisia minuuksiaan? Onko tämä käsitettävä samoin kuin aineellisessa maailmassa, missä [s239] poika on (tavallaan) isänsä ollen hänen vertaan, luu hänen luutaan ja liha hänen lihaansa? Tähän on opettajan vastaus: niin on todellakin. Mutta täytyy tunkeutua syvemmälle OLEMASSAOLON mysteeriiin, ennen kuin tätä totuutta voi täysin käsittää.

VII SÄKEISTÖ - jatkuu

2. YKSI SÄDE MONISTUU PIENEMMIKSI SÄTEIKSI. ELÄMÄ EDELTÄÄ MUOTOA JA ELÄMÄ SÄILYY KAUEMMIN KUIN MUODON (*sthûla-shariran, ulkoisen ruumiin*) VIIMEINEN ATOMI. KAUTTA LUKEMATTOMIEN SÄTEIDEN KULKEE ELÄMÄNSÄDE, YKSI, KUTEN LANKA MONEN HELMEN LÄPI.

Tämä säe ilmaisee *Sûtrâtmanin* aatteen. *Sûtrâtman* on kautta peräkkäisten sukupolvien kulkeva elämänlanka. Tämä on puhtaasti vedantalainen käsite, kuten muualla on jo mainittu. Kuinka se voitaisiin selittää? Turvautumalla vertaukseen, tuttuun kuvaan, vaikka se on luonnollisesti puutteellinen, niin kuin kaikki saatavillamme olevat vertaukset. Ennen kuin siihen ryhdymme, tahtoisin kuitenkin kysyä, tuntuuko kenestäkään meistä *luonnottomalta*, puhumattakaan ”yliluonnolliselta”, ajatella sikiön kasvu- ja kehitysprosessia terveeksi lapseksi, joka painaa muutaman kilon? Ja mistä hän kehittyy? Äärettömän pienen muna- ja siittiösolun jakautumisesta! Ja sitten näemme lapsen kehittyvän lähes kaksimetriseksi ihmiseksi! Tällainen on atominen ja fyysinen [e223] laajentuminen mikroskooppisen pienestä joksikin suureksi, paljaalle silmälle näkymättömästä näkyväksi ja objektiiviseksi.

Tiede on saanut kaiken tämän selville, ja voidaan sanoa, että tieteelliset teoriat, embryologiset, biologiset ja fysiologiset, ovat varsin oikeita niin pitkälle kuin aineen eksakti tutkimus voi ulottua. Kuitenkaan ei ole koskaan kunnollisesti ratkaistu embryologian kahta pulmakysymystä – nimittäin mitkä voimat työskentelevät sikiön muodostumisessa ja mikä on syynä fyysisten, moraalisten tai mentaalisten piirteiden ”perinnölliseen siirtymiseen”. Ja nämä kysymykset pysyvät ratkaisemattomina siihen päivään, jolloin tiedemiehet suvaitsevat hyväksyä okkultismin teoriat.¹ Mutta jos tämä fyysinen ilmiö ei kummastuta ketään, paitsi

¹ Materialistit ja Darwinin kehitysopin kannattajat eivät hevillä suostuisi hyväksymään teorioita, joita on äskettäin esittänyt professori Weissmann, *Studien zur Descendenz-Theorie* -kirjan tekijä. Hänen teoriansa koskevat juuri toista äsken mainituista embryologian kahdesta salaisuudesta, ja hän näyttää luulevan ratkaisseensa sen. Mutta kun se on kerran täydellisesti paljastettu, silloin tiede on jo astunut todella okkultisen alueelle ja siirtynyt ainiaksi pois Darwinin opettamalta muodonmuutoksen alueelta. Materialismin

mikäli se askarruttaa embryologian tutkijoita, niin miksi meidän älyllistä ja sisäistä kasvuamme, inhimillis-henkisyyden kehitystä [e224] jumalallis-henkisyydeksi, pidettäisiin mahdottomampana kuin jotakin muuta? Tarkastelkaamme nyt vertauskuvaa.

Täydentäkää edellä alaviitteessä mainittu oppi fyysisestä plasmasta, ihmisen ”siemensolusta”, kaikkine sen aineellisine mahdollisuuksineen, tunnustamalla myös niin kutsumamme ”henkisen plasman” olemassaolo eli sen fluidumin, joka sisältää kuusiprinsiippisen dhyânin viisi alemmaa perinsiippiä – niin teillä on avain salaisuuteen, jos olette kyllin henkeviä sitä käsittääksenne.

[s241] ”Kun eläimellisen miehen siemen suuntautuu eläimellisen naisen maaperään, se ei voi itää ennen kuin se on kuusinkertaisen taivaallisen ihmisen viiden hyveen [perinsiippien fluidumin eli emanaation] hedelmöittävä. Sen vuoksi mikrokosmista kuvataan viisikantana kuusikärkisen tähden, makrokosmoksen sisällä.”¹ Sitten: ”*Jivan* toiminta tämän maan päällä on laadultaan viisinkertainen. Kivennäisatomissa se on yhteydessä maahenkien (kuusinkertaisten dhyânien) alimpien perinsiippien kanssa; kasviosasessa niiden toisen perinsiipin, *prânan* (elämän) kanssa; eläimessä näiden kaikkien plus kolmannen ja neljännen kanssa; ihmisessä siemenen täytyy tulla kaikkien viiden hedelmöittäväksi. Muuten hän ei syntyisi eläintä korkeampana.” Hän näet syntyisi synnynnäisenä idioottina.

kannalta nämä kaksi teoriaa ovat mahdottomat sovittaa yhteen. Mutta okkultismin kannalta uusi teoria ratkaisee kaikki nämä mysteerit. Niiden, jotka eivät vielä ole tutustuneet prof. Weissmannin – aikoinaan hyvinkin innokkaan darvinistin – keksintöön, tulisi kiirehtiä korjaamaan puutettaan. Saksalainen embryologi ja filosofi astuu kreikkalaisten Hippokrateen ja Aristoteleen päiden yli suoraan takaisin muinaisten arjalaisten opetuksiin. Hän näyttää, kuinka yksi ainoa, pienen pieni solu miljoonien muiden joukossa työskentelee uuden elimistön muodostamisessa. Yksin ja apua saamatta se määrää, alituisen jakautumisen ja monistumisen avulla, tulevan ihmisen (tai eläimen) kuvan kaikkine sen fyysisine, mentaalisine ja psyykkisine ominaisuuksineen. Tämä solu yksin painaa uuden yksilön kasvoihin ja ruumiiseen vanhempien tai jonkun etäisemmän esi-isän piirteet. Tämä solu myös jättää hänelle hänen edeltäjiensä älylliset ja mentaaliset ominaispiirteet jne. Tämä plasma on meidän ruumiimme kuolematon osa yksinkertaisesti peräkkäisen yhteyttämisprosessin seurauksena. Darwinin oppi, jonka mukaan embryologinen solu on kaikkien muiden solujen olemus eli uute, jää näin syrjään. Se ei voi selittää perinnöllisyyttä. On ainoastaan kaksi keinoa selittää perinnöllisyyden salaisuus: joko siemensolun ainekselle luetaan kyky kulkea läpi kokonainen sarja muutoksia, joiden tuloksena on erikoisen elimistön rakentaminen ja sitten samanlaisten siemensolujen synnyttäminen, tai sitten *nämä siemensolut eivät ensinkään synny yksilön ruumiissa vaan lähtevät suorastaan alkuperäisestä siemensolusta, joka on kulkenut isästä poikaan pitkien sukupolvien läpi.* Weissmann on omaksunut jälkimmäisen hypoteesin ja kehittänyt sitä edelleen, ja tätä solua hän pitää ihmisen kuolemattomana osana. Niin pitkälle on kaikki hyvin! Ja kun tämä melkein oikea teoria hyväksytään, kuinka silloin biologit selittävät tämän ikuisen solun ensimmäisen ilmestymisen? Jollei ihminen ilmestynyt niin kuin ”kuolematon nukke” koskaan syntymättä, ikään kuin pilvistä pudonneena, kuinka tuo sikiösolu on mahtanut saada hänessä alkunsa?

¹ ”*Ἀνθρώπος* [Antropos], okkulttista embryologiaa käsittelevä teos, I kirja.

Siten ainoastaan ihmisessä jiva on täydellinen. Mitä tulee hänen seitsemänteen periaatteen, se on vain yksi universaalien auringon säteistä, sillä jokainen järjellinen luontokappale saa vain ajallisesti lainaksi sen, mikä on kerran palaava alkulähteeseensä. Hänen fyysinen ruumiinsa taas on muodostunut alimmista maisista elollisista yksiköistä fyysisen, kemiallisen ja fysiologisen evoluution myötä. ”Siunatuilla ei ole mitään tekemistä aineen ulosteiden kanssa.”¹

Tästä johtuu: Ihmiskunta ensimmäisessä prototyypissä, varjomaisessa muodossaan on elämän elohimien (eli pitrien) synnyttämä. Ominaisuuksiltaan ja fyysiseltä puoleltaan se on ”esi-isien”, alimpien dhyänien, maahenkien, suoranainen jälkeläinen. Sen moraalista, psyykkisestä ja henkisestä luonnosta hän on velkaa niiden jumalallisten olentojen joukolle, joiden nimet ja ominaisuudet ilmoitetaan teoksemme II osassa. Kollektiivisesti ihmiset ovat erilaisten henkijoukkojen aikaansaannosta; erikseen otettuina he ovat näiden joukkojen tabernaakkeleita; ja tilapäisesti ja yksinään niistä joidenkin käyttövälineitä. Meidän nykyisessä perin aineellisessa viidennessä Rodussamme on neljännen Rodun maallinen henki [e225] vielä voimakkaana, mutta me lähestymme sitä aikaa, jolloin kehityksen heiluri alkaa ratkaisevasti heilua ylöspäin ja kohottaa ihmiskuntaa jälleen sellaiselle asteelle, joka henkisyydessä vastaa kolmatta alkuperäistä kantaratua. Lapsuutensa aikana ihmiskunta koostui kauttaaltaan enkelijoukosta, hengistä, jotka elähdyttivät neljännen Rodun hirviömäisiä ja jättiläismäisiä tabernaakkeleita, jotka olivat lukemattomien myriadien elollisten yksikköjen rakentamia ja muodostamia (aivan niin kuin meidän ruumiimme nykyisin).² Tätä lausetta selitetään myöhemmin kommentaarissa.

[s242] Edellä mainitut tabernaakkelit ovat parantuneet kudoksiltaan ja muotonsa symmetrisyydeltä kasvaessaan ja kehittyessään sen pallon mukana, jonka päällä ne asuvat. Mutta fyysinen kehittyminen on tapahtunut sisäisen henkisen ihmisen ja luonnon kustannuksella. Kolme keskeistä periaatetta maassa ja ihmisessä ovat kussakin Rodussa tulleet aineellisemmiksi. Sielu on väistynyt taaksepäin jättääkseen tilaa fyysiselle älylle. Elementtien hieno olemus on muuttunut niiksi aineellisiksi yhdistelmäelementeiksi, jotka nyt tunnetaan.

Ihminen ei ole eikä olisi voinutkaan olla ”Herra Jumalan” täydellinen tuote. Mutta hän on *elohimien* lapsi; elohim-sana on muuttunut mielivaltaisesti yksikön maskuliiniksi. Ensimmäiset dhyanit, jotka saivat tehtäväkseen ”luoda” ihmisen omaksi kuvakseen, saattoivat ainoastaan heijastaa itsestään omat varjonsa kuin hienoksi malliksi, jonka perusteella aineessa asuvat luonnonhenget saivat

¹ Kabbala, kaldealainen *Lukujen kirja*.

² Tiede, joka havaitsee hämärästi tämän totuuden, löytää bakteereita ja muita äärettömän pieniä eliöitä ihmisruumiista ja näkee niissä vain tilapäisiä ja luonnottomia vieraita, joiden syyksi se lukee sairaudet. Okkultismi – joka näkee elämän jokaisessa atomissa ja molekyylyissä, olkoon se kivennäisessä tai ihmisruumiissa, ilmassa, tulessa tai vedessä – vakuuttaa, että meidän koko ruumiimme on rakentunut tuollaisista eloista. Pieninkin bakteeri mikroskoopilla katsottuna on verrattuna näihin vielä pienempiin eloihin yhtä suuri kuin elefantti pikkuruisten nilviäisten rinnalla.

työskennellä. (Ks. II osa.) Ihminen on epäilemättä fyysisesti muodostunut maan tomusta, mutta hänen luojiaan ja muodostajiaan oli monia. Eikä voi sanoa, että ”Herra Jumala puhalsi hänen sieraimiinsa elämän hengen”, jollei tuota Jumalaa pidetä samana kuin ”AINOAA ELÄMÄÄ”, joka on kaikkialla, vaikka näkymättömänä, ja jollei ”Jumalalle” lueta samaa tehtävää jokaisen *elävän sielun* – eli *nefeshin* – nimissä. *Nefesh* on *elävä* sielu eikä jumalallinen henki eli *Ruah*, joka suo ihmiselle jumalallisen kuolemattomuuden, sillä sitä ei mikään eläin sellaisenaan voi koskaan saavuttaa tässä jälleensyntymien kiertokulussa. Johtuen juutalaisten tekemästä puutteellisesta jaotuksesta, jonka länsimaiset metafysiikot ovat nyt omaksuneet, kun eivät kykene ymmärtämään ja niin muodoin hyväksymään muuta kuin kolminaisen ihmisen – hengen, sielun [e226] ja ruumiin –, on ”elonhenkäys” näin sekoitettu kuolemattomaan ”henkeen”.¹ Tämä koskee myös suoranaisesti protestanttisia jumaluusoppineita, jotka kääntäessään erään neljännen evankeliumin säkeen (*Joh. 3:8*) ovat kokonaan turmelleet sen merkityksen. Väärä käännös [s243] kuuluu: ”*Tuuli* puhaltaa missä tahtoo”, vaikka se pitäisi olla ”*henki* menee minne se tahtoo”, niin kuin on alkukielessä ja myös kreikkalaiskatolisen kirkon käännöksessä.

Siten se filosofia, joka koskee ihmisen psyykkistä, henkistä ja mentaalista suhdetta fyysisiin toimintoihin, on erittäin sekava. Nykyään ei ymmärretä oikein vanhaa arjalaisista eikä egyptiläistä psykologiaa, eikä niitä voida omaksua hyväksymättä ihmisen sisäisten periaatteiden esoteerista seitsenäistä tai ainakin

¹ *New Aspect of Life and Religion* -kirjan oppinut ja hyvinkin filosofinen tekijä painaa lukijoittensa mieleen, että *Nefesh hayah* (elävä sielu) juutalaisten mukaan ”johtui eli syntyi siitä, että henki eli elämän henkäys valui ihmisen eloon herääväan ruumiiseen, ja sen piti asettua tämän hengen sijalle näin muodostuneessa itsessä, niin että henki siirtyi, katosi näkyvistä ja hävisi elävään sieluun”. Ihmisruumista olisi hänen mielestään pidettävä kasvupohjana, jossa ja josta kehittyy sielu (jonka hän näkyy asettavan henkeä korkeammalle). Katsottuna toimintansa ja vaikutuksensa kannalta sielu epäilemättä on korkeampi tässä mätän rajallisessa ja ehdollisessa maailmassa. Sielu, hän sanoo, ”muodostuu kaikkein viimeisenä ihmisen elävöitetystä ruumiista”. Siten hän aivan yksinkertaisesti pitää ”henkeä” (ätmania) samana kuin ”elonhenkäys”. Itämaiset okkultistit vastustanevat tätä nimitystä, sillä se perustuu siihen väärään käsitykseen, että *prāna* ja *ātman* eli *jīvātman* olisivat yksi ja sama. Tekijä tukee väitettään osoittamalla, että vanhoilla juutalaisilla, kreikkalaisilla ja vieläpä roomalaisilla *Ruah*, *Pneuma* ja *Spiritus* tarkoittivat tuulta; juutalaisilla aivan kieltämättä ja kreikkalaisilla ja roomalaisilla hyvin todennäköisesti. Kreikkalaisten *anemos*-sana (tuuli) ja latinan *anima* ovat epäilyttävästi sukua.

Tämä on hyvin kaukaa haettua. Mutta oikeaa taistelukenttää on tuskin enää löydettävissä tämän kysymyksen ratkaisemiseksi, koska tri Pratt näyttää olevan käytännöllinen, asiallinen metafysiikko, jonkinlainen kabbalisti-positivist, jota vastoin itämaiset metafysiikot, varsinkin vedantalaiset, ovat kaikki idealisteja. Okkultistit kuuluvat myös äärimmäiseen esoteeriseen vedantalaiseen oppisuuntaan, ja vaikka he kutsuvat ainoaa elämää (Parabrahmania) suureksi henkäykseksi ja pyörretuuleksi, he erottavat seitsemännen periaatteen kokonaan aineesta ja kieltävät sillä olevan mitään suhdetta aineeseen tai yhteyttä sen kanssa.

vedantalaista viisinkertaista jaotusta. Muussa tapauksessa tulee aina olemaan mahdotonta ymmärtää sitä metafyyisistä ja puhtaasti psyykkistä vieläpä fysiologista suhdetta, joka on olemassa toisella tasolla olevien dhyâni-chohanien eli enkelien ja toisella tasolla olevan ihmiskunnan [s244] välillä. Toistaiseksi ei ole julkaistu mitään itämaisia (arjalaisia) esoteerisia teoksia, mutta meillä on egyptiläisiä papyruskääröjä, joissa puhutaan selvästi [e227] ihmisen seitsemästä periaatista eli ”ihmisen seitsemästä sielusta”.¹ *Kuolleiden kirjassa* on täydellinen luettelo ”muutoksista”, joiden läpi jokainen vainaja kulkee riisuessaan päältään yksitellen kaikki nämä periaatit, jotka on selvyuden vuoksi esitetty aineellisesti eeterisinä entiteetteinä eli ruumiina. Niille, jotka koettavat todistaa, etteivät muinaiset egyptiläiset tienneet mitään jälleensyntymisestä eivätkä opettaneet sitä, meidän täytyy muistuttaa, että vainajan ”sielun” (*egon* eli *Itsen*) sanotaan elävän ikuisesti. Se on kuolematon, ”samanikäinen kuin aurinkovene ja häviää yhdessä sen kanssa”, ts. pakollisen kiertokulun loppuessa. Tämä ”sielu” lähtee ulos *Tiaousta* (*elämänsyyn* valtakunnasta) ja yhdistyy maan päällä eläviin päivittäin palatakseen *Tiaoun* luo joka yö. Tämä ilmaisee *egon* määrääjain toistuvia elämiä.²

Varjo, astraalimuoto, tulee tyhjäksi, sen ”nielee *Uraeus*”,³ *Maani* häviää; kaksoset (4. ja 5. periaatti) hajotetaan; mutta sielulintu, ”jumalallinen pääsky ja liekki *Uraeus*” (*manas* ja *âtma-buddhi*) elävät ikuisesti, sillä ne ovat äitiensä puolisoja.⁴

Samanlainen synnyttää samanlaisen. Maa antaa ihmiselle hänen ruumiinsa, jumalat (*dhyânit*) antavat hänelle hänen viisi sisäistä periaattiaan, psyykkisen varjon, jonka elävöittäjänä lähteenä nämä jumalat itse usein ovat. HENKI (*âtman*) on yksi ja jaoton. Se ei ole *Tiaoussa*.

Mitä näet on *Tiaou*?⁵ Lukuisat viittaukset siihen *Kuolleiden kirjassa* sisältävät mysteerin. *Tiaou* on yöauringon ura, alempi pallonpuolisko eli egyptiläisten helvetillinen alue, jonka he sijoittavat *kuun salaiselle puolelle*. Heidän

¹ Ks. II osa, II kirja, s. e630 eteenp., ”Ihmisen seitsemän sielua”, jonka jaon ovat vastaavasti tehneet Gerald Massey ja Franz Lambert [vrt. *Sphinx*, Leipzig, IV, 1887].

² *Kuolleiden kirja* (Pierret), 1882, cxlviii.

³ *Sama*, cxlix, 51.

⁴ Toinen ajatuksia herättävä yhtäläisyys arjalaisen eli brahmalaisen ja egyptiläisen esoterismin välillä on tämä: Edellinen kutsuu pitrejä ihmisten ”kuuesi-isiksi”, ja egyptiläiset sanovat kuunjumalaa, Taat-Esmunia, ihmisen ensimmäiseksi esi-isäksi. Tämä kuunjumala ”kuvasi seitsemää luonnonvoimaa, jotka olivat häntä aikaisempia ja jotka hänessä yhdistyivät hänen seitsemäksi sielukseen. Hän itse oli kahdeksantena niiden ilmentäjä [tästä syystä kahdeksas piiri]... Kaldealaisen Heptaktys-jumalan eli Iacon seitsemän sädetä gnostilaisissa kivissä merkitsee samaa sielujen seitsemäisyttä... Mystisen SEITSENLUVUN ensimmäinen muoto näkyi taivaalla kuvattuna Ison karhun seitsemänä tähtenä, sinä tähtikuviona, jonka egyptiläiset pyhittivät ajan ja seitsemän elementtivoiman äidille.” (Gerald Massey, *The Seven Souls of Man*, s. 2.) Niin kuin jokainen hindu tietää, sama tähtikuvio edustaa Intiassa seitsemää rishiiä ja sitä kutsutaan nimillä *rikshât* ja *Chitra-shikhandin*.

⁵ [Tuat.]

esoterisminsa [e228] mukaan ihmisolemus lähti kuusta (kolminkertainen mysteeri, samalla astronominen, fysiologinen ja psyykkinen). Hän kulki loppuun koko olemassaolon syklin ja palasi sitten synnyinpaikkaansa, kunnes hän taas lähti sieltä. Siten vainajan huomataan saapuvan länteen, hän saa tuomionsa Osiriksen edessä, nousee kuolleista Horus-jumalana ja kiertää ympäri tähtitaivaan, mikä on allegorinen sulautuminen Ra'han, aurinkoon. Sitten kuljettuaan yli *Nutin* (taivaan kuilun) hän palaa taas Tiaouhun: yhtyminen Osirikseen, joka elämän ja suvunjatkamisen jumalana asuu kuussa. Plutarkhos osoittaa egyptiläisten viettävän juhlaa nimeltä ”Osiriksen tulo kuuhun”.¹ Luvussa xli luvataan elämä kuoleman jälkeen, ja elämän uudistuminen luetaan Osiris-Lunuksen suojelukseen kuuluvaksi. Kuu näet oli elämän uusiintumien eli jälleensyntymien symboli, sillä se kasvaa, vähenee, kuolee ja ilmaantuu uudelleen joka kuukausi. *Denkmählerissä* sanotaan: ”Oi Osiris Lunus! Thoth uudistaa sinulle uusiintumisesi.”² Ja Safekh sanoo Seti ensimmäiselle: ”Sinä uudistat itsesi kuin Lunus-jumala lapsena ollessaan.”³ Tämä selitetään vielä paremmin Louvren papyruksessa: ”Parittuminen ja sikiäminen on runsasta, kun hän [Osiris-Lunus] näkyy taivaalla sinä päivänä.”⁴ Osiris sanoo: ”Oi, kuun ainoa loistava säde! Minä tulen (elämän) kiertävistä paljouksista... Avaa minulle Tiaou, Osiris N:lle, minä lähden ulos päivällä tekemään mitä haluan tehdä elävien joukossa”⁵ – ts. aikaansaamaan sikiämisiä.

Osiris oli ”synnytyksessä ilmenevä jumala”, koska muinaiskansat tunsivat paljon paremmin kuin nykyiset kuun salaiset vaikutukset hedelmöitymisen mysteereihin.⁶ Myöhemmin, kun kuu yhdistyi naisjumalattariin,⁷ Dianaan, Isikseen, Artemikseen, [e229] Junoon jne., tämä yhteys johtui fysiologian ja naisluonnon, fyysisen ja psyykkisen, perinpohjaisesta tuntemuksesta.

¹ *De Iside et Osiride*, xliii.

² K. R. Lepsius, *Denkmähler aus Ägypten und Aethiopien*, 1849–1858, vol. IV, s. 59.

³ Mariette-Bey, *Abydos jne.*, taulu 51.

⁴ P. Pierret, *Études Égyptologiques*, 1873–1878.

⁵ *Book of Death*, ii.

⁶ Vanhimmissa jumaltarustoissa huomaamme kuun aina olevan miehinen. Niinpä Soma on hindulaisilla jonkinlainen tähtimaailman Don Juan, ”kuningas” ja Budhan, viisauden, isä, vaikka luvattomalla tavalla. Tämä tarkoittaa salaista tietoa, sitä viisautta, joka on koottu perusteellisesti tutustumalla kuun salaisuuksiin, mukaan lukien sukupuolisen synnytyksen mysteerit. (Ks. II osa, XVII, ”Kaikkein pyhin jne.”.)

⁷ Kunpa pyhäkoulujen hyödyttömien Raamatun oppituntien sijasta köyhien poloisten lapsijoukot saisivat oppia astrologiaa – ainakin mitä tulee kuun salaisiin ominaisuuksiin ja sen vaikutukseen sukupuoliasioihin. Silloin ei tarvitsisi niin kovasti pelätä väestön lisääntymistä tai turvautumista Malthusin kyseenalaiseen väestöteoriaan sen ehkäisemiseksi. Sillä kuu ja sen konjunktiot hallitsevat hedelmöittymistä, kuten jokainen intialainen astrologi tietää. Edellisten rotujen aikana ja ainakin nykyisen rodun alkuvaiheilla pidettiin noitina ja syntisinä niitä, jotka antautuivat sukupuolisuhteisiin määrättyjen kuunvaiheiden aikana, jotka tekivät nuo suhteet steriileiksi. Mutta nyt nekin muinaisajan synnit, jotka johtuivat salaisesta tiedosta ja sen väärinkäytöstä, olisivat suotavampia kuin nykyiset rikokset, joita tehdään täysin tietämättömänä näistä salaisista vaikutuksista tai kun niihin ei uskota.

[s246] Mutta aluksi aurinko ja kuu olivat ainoat näkyvät ja (vaikutuksiltaan) niin sanoaksemme *konkreettiset* psyykkiset ja fysiologiset jumalat – isä ja poika. Sen sijaan avaruus ja ilma yleensä eli tuo taivaankansi, jota egyptiläiset kutsuivat Nutiksi, oli kummankin salattu henki eli henkäys. Isä ja poika voitiin toiminnoissaan vaihtaa toisiinsa, ja ne työskentelivät harmonisesti yhdessä vaikuttaessaan maiseen luontoon ja ihmiskuntaan. Siksi niitä pidetään YHTENÄ, vaikka ne personoituina olentoina olivat KAKSI. Ne olivat kumpikin miehisiä, ja kummallakin oli erikoinen ja myös yhteinen työ ihmiskunnan lisääntymisen aikaansaamiseksi. Näin on astronomiselta ja kosmiselta näkökannalta katsottuna. Se esitettiin symbolikielellä, joka myöhemmissä Roduissa muuttui teologiseksi ja dogmaattiseksi. Mutta näiden kosmisten ja astrologisten symbolien verhon takana oli okkulttisia mysteereitä, jotka koskivat antropografiaa ja ihmisen alkuperäistä syntyhistoriaa. Tässä ei kuitenkaan auta pelkkä symbolien tunteminen tai edes juutalaisten *vedenpaisumuksen jälkeisen* symbolikielen avain, paitsi jos viitataan siihen, mitä on sanottu eri kansojen eksoteeriseen käyttöön tarkoitetuissa pyhissä kirjoituksissa. Mutta olkoonpa se kuinka taitavasti tahansa verhottua, se sisältää ainoastaan pienimmän osan kunkin kansan todellisesta alkuhistoriasta, ja usein sitä paitsi, kuten juutalaisten kirjoituksissa, se käsittelee ainoastaan kansan maallista ja inhimillistä eikä sen jumalallista elämää. Psyykkinen ja henkinen aines kuului MYSTEEREIHIN ja VIHKIMYKSEEN. Oli asioita, joita ei koskaan tallennettu kirjakääröihin vaan, kuten Keski-Aasiassa, kaiverrettiin kallioihin ja maanalaisiin kryptoihin.

Kuitenkin oli kerran aika, jolloin koko maailmalla oli ”yksi kieli ja yksi tieto” ja jolloin ihminen tiesi enemmän alkuperästään kuin hän nyt tietää. Silloin hän myös tiesi, että aurinko ja kuu, kuinka paljon ne voivatkin vaikuttaa ihmisruumiin rakenteeseen, kasvuun ja kehitykseen, eivät ole suoranaisina [s247] kausaalina vaikuttajina hänen esiintymiseensä maan päällä. [e230] Nämä vaikuttajat ovat näet ne elävät ja älylliset voimat, joita okkultistit kutsuvat dhyâni-chohaneiksi.

Tästä sanoo eräs hyvin oppinut juutalaisen esoterismin ihailija: ”Kabbalassa esitetään nimenomaan, että Elohim on ’yleinen abstraktio’ eli se mitä me matematiikassa kutsumme ’muuttumattomaksi kertoimeksi’ tai ’yleisfunktioiksi’, joka kuuluu kaikkeen kokoonpanoon eikä yhteen erityiseen. Toisin sanoen se on yleinen suhde 1 : 31415, [astrodhyâniset ja] elohistiset numerot.” Tähän vastaa itämainen okkultisti: Aivan niin; ne ovat meidän fyysisille aisteillemme abstraktio. Mutta meidän henkiselle havainnollemme ja sisäiselle henkiselle silmällemme elohimit eli dhyânit eivät ole sen abstraktisempia kuin sielu ja henki ovat meille. Hyltää toinen, niin hylkääte toisenkin, koska se, mikä on *meissä eloonjäävä entiteetti*, on osaksi suoranainen emanaatio *näistä taivaallisista entiteeteistä* ja osaksi *nämä olennot itse*. Yksi vain on varma: juutalaiset tunsivat perin pohjin noituuden ja kaikenlaiset pahat voimat. Lukuunottamatta muutamia heidän suuria profeettojaan ja näkijöitään, kuten Danielia ja Hesekieliä (Henok kuuluu nimittäin paljon kaukaisempaan rotuun eikä yhteen kansaan vaan kaikkiin yleisnimityksenä), he tiesivät hyvin vähän todellisesta jumalallisesta okkultismista eivätkä tahtoneet olla sen kanssa tekemisissä. Heidän kansallisuonteensa oli vastahakoinen

kaikkeen, mikä ei suoranaisesti koskenut heidän omia kansallisia, heimollisia ja yksilöllisiä etujaan. Siitä ovat todisteena heidän omat profeettansa, jotka sinkauttivat jyliseviä kirouksiaan ”uppiniskaista kansaa” kohtaan. Mutta myös kabbala osoittaa selvästi, kuinka välitön suhde on sefirojen eli elohimien ja ihmisten välillä.

Sen tähden, jos meille voidaan todistaa, että Jehovan ja Binan, erään naisellisen sefiran, samastamisella on kabbalassa vielä toinenkin, alaokkulttinen merkityksensä, silloin ja vasta silloin okkultistit ovat valmiit suomaan täydellisyyden palmunlehvän kabbalisteille. Siihen asti me väitämme, että koska Jehova abstraktisessa merkityksessään ”ainoana elävänä Jumalana” on yksittäinen luku, metafyyssinen keksintö ja on todellisuus vasta silloin, kun se pannaan oikeaan paikkaansa emanaationa ja sefirotina – meillä on oikeus sanoa, että *Zohar* (kuten LUKUJEN KIRJASSA joka tapauksessa todistetaan) esitti alun perin, ennen kuin kristityt kabbalistit sen pilasivat, ja yhä esittää saman opin kuin mekin. *Zoharissa* pannaan nimittäin ihminen emanoitumaan ei yhdestä taivaallisesta IHMISESTÄ vaan seitsenäisestä taivaallisten ihmisten eli enkeleiden joukosta, aivan niin kuin myös sanotaan *Poimandresissa*, ”jumalallisessa ajattelussa”.

[e231][s248]

VII SÄKEISTÖ - jatkuu

3. KUN YHDESTÄ TULEE KAKSI, ILMESTYY KOLMINKERTAINEN (a). KOLME OVAT YKSI (*yhdistetyt siihen*), JA SE ON MEIDÄN LANKAMME, OI LANOO, SAPTAPARNAKSI KUTSUTUN IHMISTAIMEN SYDÄN (b).

(a) ”Kun YHDESTÄ tulee kaksi, ilmestyy kolminkertainen.” Nimittäin, kun yksi ainoa ikuinen laskee heijastuksensa ilmennyksen piiriin, tuo heijastus, säde, erilaistuttaa avaruuden vedet. *Kuolleiden kirjan* sanoin: ”Kaaos lakkaa olemasta sen seurauksena, että alkuperäisen valon häikäisevä säde hajottaa täydellisen pimeyden [keskus-] auringon SANAN mahtavan maagisen voiman avulla.” Kaaos tulee miehis-naiselliseksi ja vesi, valon hedelmöittämänä, ja kolminkertainen olemus lähtee ulos ”esikoisena”. ”Osiris-Ptah (eli RA) luo omat jäsenensä [niin kuin Brahmâ] luomalla jumalat, joiden tulee personoida hänen vaihteitaan” kierroksen aikana (xvii, 4). Egyptiläinen Ra, joka lähtee SYVYYDESTÄ, on jumalallinen maailmansielu ilmenneessä muodossaan, ja samoin on Nârâyana, purusha, ”*ākāshan kätöksä ja läsnä eetterissä*”.

Tämä on metafyyssinen selitys ja koskee kehityksen eli, niin kuin me mieluummin sanoisimme, teogonian ensimmäistä alkua. Tämän säkeistön merkitys on vielä vaikeammin ymmärrettävissä, kun se selvitetään toiselta näkökannalta, nimittäin sen suhteessa ihmisen ja hänen alkuperänsä mysteeriiin. Jotta tutkija voisi muodostaa itselleen selvän käsityksen siitä, mitä tarkoittaa yhden tuleminen kahdeksi ja sitten muuttuminen kolminkertaiseksi, hänen on tutustuttava perin pohjin siihen, mitä me kutsumme ”kierroksiksi”. Jos hän tutkii *Esoteric*

Buddhismia – joka oli ensimmäinen yritys muinaisen kosmogonian esittämiseksi edes pääpiirteittäin – hän huomaa, että ”kierros” tarkoittaa syntymässä olevan aineellisen luonnon sarjallista kehitystä. Siihen kuuluu meidän ketjumme seitsemän palloa¹ kivi-, [e232][s249] kasvi- ja eläinkuntineen (ihmisen kuuluessa viimeksi mainittuun ja ollessa sen päänä) koko elämänsyklin aikana. Tätä ajanjaksoa bramiinit kutsuvat ”Brahmân päiväksi”. Lyhyesti sanoen kierros on yksi ”pyörän” (meidän planeettaketjumme) kierto, ja tämä pyörä koostuu seitsemästä pallosta (eli seitsemästä eri pyörästä, jos pyörälle annetaan toinen merkitys). Kun kehitys on kulkenut alas aineeseen A-planeetalta G- tai Z-planeetalle, niin kuin länsimaiset tutkijat sitä kutsuvat, on mennyt yksi kierros. Neljännen kierron keskivaiheilla, ts. meidän nykyisessä kierroksessamme, ”kehitys on saavuttanut fyysisen huippunsa, ja työn kruununa on täydellinen fyysinen ihminen. Tästä kohtaa alkaa sen työskentely henkeä kohti.” Tämä kaikki kaipaa vain vähän toistamista, koska se on hyvin selitetty *Esoteric Buddhismissa*. Mutta se osa, jota siinä tuskin tarkasteltiin ja josta sekin vähä mitä sanottiin on johtanut monia harhaan, on ihmisen alkuperä. Tähän olisi nyt luotava ainakin sen verran valoa, että säkeistö tulee ymmärrettäväksi, sillä vasta oikealla paikallaan teoksen II osassa tulee koko prosessi täydellisesti selitettäväksi.

Jokainen kierros (alenevalla kaarella) toistaa vain lähinnä edellisen kierroksen konkreettisemmassa muodossa, aivan niin kuin jokainen pallo aina neljänteen sfääriin (nykyiseen maapalloomme) asti on karkeampi ja aineellisempi kopio siitä varjomaisemmasta sfääristä, joka edelsi sitä vastaavassa järjestyksessään kolmella korkeammalla tasolla.² Ylöspäisellä tiellään, nousevalla kaarella kehitys tekee kaiken yleisen luonteen henkisemmäksi ja eterisemmäksi, niin sanoaksemme, ja

¹ Useat vihamieliset kriitikot kiihkoilevat todistaakseen, ettei ihmisen seitsemästä periaateista tai meidän ketjumme seitsemästä rakenteesta opetettu mitään aikaisemmassa teoksessamme *Hunnuton Isis*. Vaikka mainitussa teoksessa voitiin ainoastaan viitata tuohon oppiin, siinä on kuitenkin monta kohtaa, joissa mainitaan avoimesti sekä ihmisen että ketjun seitsemäntinen rakenne. Niinpä elohimeistä puhuttaessa, teologia osa 2, s. 24, sanotaan: ”He pysyttelevät seitsemännen taivaan (eli henkisen maailman) yllä, sillä he ovat niitä jotka kabbalistien mukaan muotoilivat peräjälkeen kuusi aineellista maailmaa tai oikeastaan yrittivät muotoilla maailmoja, jotka edelsivät meidän maailmaamme, joka on kabbalistien mukaan *seitsemäs*.” Ketjua esittävässä kuvassa on meidän maapalloomme kyllä seitsemäs ja alin, vaikka sen pitäisi olla neljäs eli alin aineeseen laskeutuvalla kaarella, koska näiden pallojen kehitys on syklinen. Ja edelleen teologia osa 1, s. 392, sanotaan: ”Egyptiläisten käsityksen mukaan, *kuten kaikkien muidenkin filosofiaan perustuvien uskontojen mukaan* ihminen ei ole pelkästään sielun ja ruumiin yhteenliittymä... hän on kolminaisuus johon kuuluu myös henki. Tuon opin mukaan häneen kuuluivat lisäksi *kha* – ruumis; *khaba* – astraalimuoto eli varjo; *ka* – eläimellinen sielu eli elonperiaate; *ba* – korkeampi sielu ja *akh* – maallinen äly. Heidän mukaansa on olemassa vielä kuudes periaateista nimeltä *sah*, muumio...” – seitsemäs – HENKI. Niin selvästi on nämä periaateista mainittu, että vielä *hakemistossakin*, s. 683, sanotaan: ”Ihmisen kuusi periaateista”, joista tarkkaan ottaen seitsemäs on kuuden synteesi *eikä periaateista* vaan absoluuttisen KAIKKEUDEN säde.

² Ks. kuvaa nro 3, VI säkeistön yhteydessä, s. e200.

kohottaa sen samalle tasolle, missä kaksoispallo on vastakkaisella puoliskolla. Seuraus on, että kun tullaan seitsemänteen palloon (kussakin kierroksessa), kaiken kehittymässä olevan luonto palaa siihen tilaan, missä se oli lähtiessään – plus joka kerta uudella ja korkeampiasteisella tietoisuudentilalla varustettuna. Siten käy selväksi, että ns. ”ihmisen alkuperä” tässä nykyisessä [e233] kierroksessamme eli elonkaudessa tällä planeetalla on oleva samalla paikalla samassa järjestyksessä kuin edellisessä kierroksessa – lukuun ottamatta sellaisia yksityisseikkoja, jotka perustuvat paikallisoihin ja aikaan. Sitten on selitykseksi muistettava, että niin kuin [s250] kunkin kierroksen työn sanotaan kuuluvan ns. luojien eli arkkitehtien jollekin ryhmälle, niin on myös jokaisen pallon laita. Se kuuluu siis erityisten rakentajien ja vartijoiden – monenlaisten dhyâni-chohanien – johtoon ja valvontaan.

Se hierarkiaryhmä, jonka tehtävänä on ”luoda”¹ ihmiset, on siis jokin erityinen ryhmä. Se näet kehitti varjomaisen ihmisen tässä syklissä, aivan niin kuin korkeampi ja henkisempi ryhmä kehitti hänet kolmannessa kierroksessa. Mutta koska se on kuudes ryhmä henkisyyden alenevalla kaarella – viimeinen eli seitsemäs sisältää maiset henget (elementaalit), jotka vähitellen muodostavat, rakentavat ja tiivistävät hänen fyysisen ruumiinsa –, tämä kuudes ryhmä ei kehittä muuta kuin tulevan ihmisen varjomuodon, ohuen, tuskin näkyvän, läpikuultavan kopion itsestään. Viidennen hierarkian – niiden salaperäisten olentojen, jotka hallitsevat Kauriin merkkiä, Makaraa eli krokotiiliä Intiassa ja Egyptissä – tehtäväksi tulee elähdyttää tuo tyhjä eteerinen eläinmuoto ja tehdä siitä järjellinen ihminen. Tämä on yksi niistä aiheista, joista voi puhua suurelle yleisölle vain hyvin vähän. Se on todellakin MYSTEERI, mutta ainoastaan sille, joka on valmis hylkäämään järjellisten ja tietoisten henkiolentojen olemassaolon universumissa ja rajoittamaan täydellisyyden tietoisuuden ainoastaan ihmiselle ja senkin vain ”aivotoiminnaksi”. Monet henkiolennot ovat ruumiillistuneet ihmiseen hänen ensimmäisestä esiintymisestään asti ja ovat siitä huolimatta yhä olemassa yhtä riippumattomina kuin ennenkin äärettömässä avaruudessa...

Selvemmin sanoaksemme, tuollainen näkymätön olento voi olla ruumiillisesti maan päällä, vaikkei se jättäisikään tilaansa ja toimintaansa yliaistillisissa maailmoissa. Jos tämä kaipaa selitystä, emme voi muuta kuin muistuttaa lukijaa samanlaisista tapauksista spiritualismin alalla. Tosin sellaiset tapaukset ovat hyvin harvinaisia, jolloin se olento, joka ruumiillistuu² meedioon [e234] tai ottaa hänet ajoittain valtaansa, olisi todellinen korkeampi henkiolento. Aivan niin kuin muutamat henkilöt – miehet ja naiset muuttuen vastaavanlaisiksi tapauksiksi

¹ Luominen on epätarkka sana, koska ei mikään muu kuin juutalaisten ja kristittyjen uskonto usko *nihilistä* [tyhjistä] luomiseen, ei edes intialainen vishishtâdvaitalainen lahko, joka antropomorfoi jopa Parabrahamin, sillä kaikki uskonnot opettavat vain ennen olemassa olleiden aineiden kehittymistä

² Niin kutsutut ”henget”, jotka silloin tällöin valtaavat meedion ruumiin, eivät ole ruumiista eronneiden persoonallisuuksien monadeja eli korkeampia prinssiippejä. Sellaiset ”henget” voivat ainoastaan olla joko elementaareja tai – nirmânakâyoja.

elävien ihmisten keskuudessa – joko erityisen elimistönsä avulla tai hankkimansa mystisen tiedon voimalla saattavat näkyä ”kaksoismuotoina” jossakin paikassa, vaikka heidän ruumiinsa on monen kilometrin päässä, voi sama tapahtua korkeammillekin olennoille.

[s251] Ihminen on filosofisesti katsottuna ulkonaisessa muodossaan pelkkä eläin, tuskin sen täydellisempi kuin hänen apinan kaltainen esi-isänsä kolmannessa kierroksessa. Hän on elävä ruumis, ei elävä olento, koska olemassaolon käsittäminen, ”Ego sum” [minä olen], vaatii itsetietoisuutta, ja eläimellä voi ainoastaan olla välitön taju eli vaisto. Tämän käsittivät muinaiskansat niin hyvin, että kabbalistit tekivät sielusta ja ruumiista kaksi toisistaan riippumatonta elollisolentoa.¹ Sielu, jonka ruumiina ja käyttövälineenä on astraalinen, eteris-aineellinen verho, saattaisi kuolla, vaikka ihminen kuitenkin jäisi elämään maan päälle. Toisin sanoen sielu voisi vapautua ja lähteä majastaan monesta syystä, kuten mielenvikaisuuden, henkisen ja fyysisen turmeltuneisuuden vuoksi jne.² Sen vuoksi, mitä elävät ihmiset (vihityt) [e235] voivat tehdä, sen voivat vielä paremmin tehdä ne dhyânit, joilla ei ole fyysisistä ruumista esteenään. Tämä oli vedenpaisumusta aikaisempi usko ja alkaa pian taas olla vallitseva usko nykyajan älyllisessä yhteiskunnassa ja spiritualismissa sekä kreikkalaisessa ja roomalaisessa

¹ Teoksessa *New Aspects of Life and Religion*, s. 340–351 (”Sielun synty”), esitetään kabbalistinen oppi: ”He arvelivat, että toimintaa varten se henki ja se aine, jolla oli vastaava läpikuultavuus ja tiiveys, pyrkivät yhdistymään toisiinsa; ja että tämän yhtymän synnyttämät henget ruumiittomassa tilassaan muodostivat asteikon, jossa toistuvat elementaalisen ja luomattoman hengen eri tiiveys- ja läpikuultavuusasteet. Ja he väittivät, että nämä henget ruumiittomassa tilassaan vetivät puoleensa, liittivät itseensä, sulattivat, imivät sisäänsä sellaista elementaalista henkeä ja ainetta, joka oli laadultaan heidän oman luontonsa mukaista... He opettivat siis, että luotujen henkien tilassa oli sangen suuria eroja. Ja koska henkimaailman ja ainemaailman välillä oli niin läheinen yhteys, läpikuultamattomat henget ruumiittomassa tilassaan vetäytyivät ainemaailman tiiviimpiin osiin ja siis pyrkivät maan keskustaa kohden, missä ne tapasivat omaan tilaansa parhaiten soveltuvia oloja. Sitä vastoin läpikuultavammat henget joutuivat tätä planeettaa ympäröivään ilmakehään eli auraan ja kaikkein ohuimmat saivat asuinpaikkansa sen satelliitissa.”

Tämä koskee ainoastaan meidän ns. elementaarihenkiä, eikä sillä ole mitään tekemistä planeettojen tai sideeristen, kosmisten tai inter-eteeristen älyllisten voimien kanssa eli enkelien, niin kuin roomalaiskatolinen kirkko niitä kutsuu. Juutalaiset kabbalistit, erityisesti ne käytännön okkultistit, jotka harrastivat seremoniallista magiaa, touhusivat pelkästään planeettahenkien ja ns. elementaalien kanssa. Sen tähden edellä oleva ote sisältää ainoastaan osan esoteerisesta opista.

² Se mahdollisuus, että ”sielu” (ts. ikuinen, henkinen ego) voi asua näkymättömissä maailmoissa, vaikka sen ruumis jatkaa elämistään maan päällä, on ennen kaikkea okkulttinen oppi, varsinkin kiinalaisessa ja buddhalaisessa filosofiassa. (Ks. *Hunnuton Isis*, tiede osa 2, s. 372–373 esimerkin saamiseksi.) Monta *sielutonta* ihmistä on meidän joukossamme, sillä tämän on huomattu tapahtuvan sekä luonteeltaan pahoissa materialisteissa että sellaisissa henkilöissä, jotka ”etenevät pyhyudessa eivätkä koskaan palaa takaisin”. (Ks. *sama*, ja myös *Isis*, teologia osa 1, s. 393.)

kirkossa, jotka kumpikin opettavat enkeliensä olevan joka paikassa. Zoroasterilaiset pitivät amshâspendejään kaksoisolentoina (*fravashi*) ja he antavat tämän kaksinaisuuden – ainakin esoteerisessa filosofiassaan kaikille henkisille näkymättömille olennoille niissä avaruuden lukemattomissa maailmoissa, jotka näkyvät meidän silmillemme. Eräässä kohdassa, missä Damaskios (6. vuosisadalla) puhuu kaldealaisista oraakkeleista, meillä on riittävä todiste tämän opin yleisyydestä, sillä hän sanoo: ”Näissä oraakkeleissa maailman seitsemän kosmokraattoria [’maailmanpilaria’, jotka myös Paavali mainitsee] ovat kaksinaisia. Toisen ryhmän tehtävänä on hallita ylempiä henki- ja tähtimaailmoja, ja toisen tehtävänä on hallita ja valvoa ainemaailmoja.”¹ Tämä on myös Jamblikhoksen oppi, sillä hän teki selvän eron pääenkeleiden ja arkonttien välillä.²

Edellä oleva voidaan tietysti soveltaa siihen eroon, joka tehdään henkisten olentojen eri asteiden tai järjestöjen välillä, ja tässä merkityksessä myös roomalaiskatolinen kirkko koettaa tulkita ja opettaa tätä eroa. Sillä vaikka pääenkelit sen opissa ovat jumalallisia ja pyhiä, se tuomitsee niiden ”kaksoismuodot” paholaisina.³ Mutta sanaa *fravashi* ei tule käsittää tässä merkityksessä, sillä se tarkoittaa vain jonkin ominaisuuden vastakohtaa eli vastapuolta. Kun siis okkultisti sanoo: ”Demoni on Jumalan nurjapuoli (paha, mitalin kääntöpuoli), hän ei tarkoita kahta erillistä [e236] todellisuutta vaan saman ykseyden kahta aspektia eli puolta. Mutta parhainkin elävä ihminen näyttäisi paholaiselta pääenkelin rinnalla – niin kuin teologia sitä kuvaa. Tässä on muuan syy, miksi halvennetaan alempaa ”kaksinaisuutta”, joka on vaipunut paljon syvemmälle aineeseen kuin sen alkumuoto. Mutta ei sittenkään ole syytä pitää niitä paholaisina, niin kuin roomalaiskatolilaiset tekevät vastoin kaikkea järkeä ja logiikkaa.

(b) Tämän säkeen loppulause osoittaa, kuinka vanha on se usko ja oppi, että ihminen on rakenteeltaan seitsenkertainen. Se olemassaolon lanka, joka elähdyttää ihmistä ja joka kulkee kaikkien hänen persoonalluuksiensa läpi eli kaikkien ruumiillistumien läpi tämän maan päällä (viittaus *sûtrâtmaniin*), se lanka, johon lisäksi kaikki hänen ”henkensä” on pujotettu, on tehty kolmin-, nelin- ja viisinkertaisten olemuksesta, mihin myös sisältyy kaikki edeltävä. *Pañchâshikha*

¹ [Damascius, *De principiis*, § 131; ed. C. A. Ruella, Paris, 1889, vol. II, s. 9 eteenp.]

² *De mysteriis*, ii, 3; vrt. Thos. Taylorin ed., 1821, s. 85 ynnä seuraava.

³ Tämä hengen ja sen aineellisen ”kaksoispuolen” samuus (ihmisessä se on päinvastoin) selittää vielä paremmin, miksi on olemassa tuollainen sekaannus, kuten jo aiemmin tässä teoksessa on sanottu, rishien ja prajâpatien, varsinkin satya-yugaan ja Mahâbharata-kauteen kuuluvien, nimissä ja yksilöllisyyksissä samoin niiden luvussa. Se antaa myös lisävaloa siihen, mitä salainen oppi opettaa juuri- ja siemenmanuista. (Ks. II osa, ”Ihmiskunnan alkuaikeiset manut”.) Meille on opetettu, ettei ainoastaan näillä ihmiskuntamme alkuunpanijoilla vaan jokaisella ihmisolennolla on henkisissä piireissä prototyypinsä, joka on hänen seitsemännen prinsiippinsä korkein olemus. Siten seitsemästä manusta tulee neljätoista. Juuri-Manu on alkusyy ja Siemen-Manu sen vaikutus. Satya-yugasta (sen ensimmäisestä vaiheesta) sankariaikaan asti näitä manuja tai rishejä tulee olemaan määrältään kaksikymmentäyksi.

on *Padmapurānan* Uttara Khandan mukaan yksi seitsemästä *kumārasta*, jotka menevät Sveta-dvîpaan palvelemaan Vishnua.¹ Me tulemme tuonnempana huomaamaan, mikä yhteys on olemassa maallisten kuolevaisten sekä ”naimattomien”, puhtaiden Brahmān poikien välillä, jotka viimeksi mainitut kieltäytyvät lisääntymästä. Toistaiseksi on ainakin selvää, että ”ihmiskasvi”, saptaparna, viittaa tässä seitsemään prinsiippiin ja että ihmistä verrataan tähän seitsenlehtiseen kasviin,² joka on pyhä buddhalaisten keskuudessa.

Lisätietoa saptaparnasta ja luvun seitsemän tärkeydestä okkultismissa sekä symboliikassa lukija saa II osasta.³

[e237]

VII SÄKEISTÖ - jatkuu

4. SE ON JUURI, JOKA EI MILLOINKAAN KUOLE, KOLMIKIELINEN LIEKKI JA NELJÄ LAMPUNSYDÄNTÄ⁴ (a). . . LAMPUNSYDÄMET OVAT KIPINÖITÄ, JOTKA ELÄVÄT SEITSEMIEN SINKAUTTAMASTA KOLMIKIELISESTÄ LIEKISTÄ (*niiden ylemmästä kolmiosta*) – NIIDEN LIEKISTÄ –, YHDEN KUUN SÄTEITÄ JA KIPINÖITÄ, JOTKA KUVASTUVAT MAAN (*bhûmin eli prithivin*)⁵ KAIKKIEN JOKIEN VIRTAAVIIN AALTOIHIN (b).

(a) ”Kolmikielinen liekki, joka ei koskaan kuole” on kuolematon henkinen kolmikko, âtma-buddhi ja manas, eli pikemmin viimeksi mainitun tuottama hedelmä, jonka kaksi edellistä sulattavat itseensä jokaisen maisen elämän jälkeen. ”Neljä lampunsydäntä”, jotka sammuvat ja häviävät, ovat neljä alempaa prinsiippiä, ruumis mukaan luettuna.

”Minä olen kolmikielinen liekki ja lampunsydämeni ovat kuolemattomat”,

¹ [Majuri F. Wilfordin artikkeli ”An Essay on Sacred Isles in the West” teoksessa *Asiatick Researches*, XI, 1812, s. 99–100.]

² Edellä mainitussa egyptiläisessä *Kuolleiden kirjassa* [cix, cx] tavattava allegoria, joka koskee ”sielun palkintoa”, tuo runollisuudessaan mieleen meidän seitsenäisen oppimme. Vainajalle suodaan maapala *Aarun* vainiolta, missä maanit, kuolleiden jumalaksi korotetut varjot, korjaavat satoa siitä, mitä ovat kylväneet elämänsä teoilla, seitsemän kyynärin korkuista viljaa, joka kasvaa seitsemään ja neljääntoista alaan jaetussa pellossa. Tämä vilja on se ravinto, jota syömällä he joko elävät ja menestyvät tai kuolevat Amentissa, johon valtakuntaan *Aarun* vainio kuuluu. Sillä niin kuin hymnissä (ks. luku xxxii, 9) sanotaan, vainaja siinä joko häviää tai tulee puhtaaksi hengeksi ikuisuuteen, niiden ”seitsemän kertaa seitsemänkymmentäseitsemän elämän” johdosta, jotka hän on viettänyt tai jotka hänen tulee viettää maan päällä. Aate viljasta, joka korjataan ”tekojemme hedelmänä”, on hyvin kuvaava.

³ II kirja, XXV, ”Saptaparna” ja ”Seitsenäisyys *Vedoissa*”.

⁴ Neljän sydämen kolmikielinen liekki vastaa sefirot-puun neljää yksikköä ja kolmea kaksikkoo (ks. VI säkeistön kommentaari).

⁵ Tarpeetonta toistaa jälleen, että tässä esitetyt sanat ovat sanskritinkielisiä käännöksiä, sillä alkuperäiset sanat, tuntemattomia Euroopassa, hämmäntäisivät vain lukijaa enemmän eivätkä vastaisi tarkoitusta.

sanoo vainaja. ”Minä astun Sekhemin [sen jumalan, jonka käsi kylvää maasta eronneen sielun synnyttämät siemenet] alueelle ja saavun niiden liekkien valtakuntaan, jotka ovat hävittäneet vastustajansa”, ts. ovat vapautuneet neljästä syntiä luovasta sydäimestä.¹

(b) Aivan niin kuin valtameren aalloilla tanssii miljardeja loistavia kipinöitä yhden ja saman kuun paistaessa, samoin meidän ohimenevät persoonallisuutemme – kuolemattoman MONADI-EGON harhaverhot – tanssivat ja säteilevät mâyân aalloilla. Ne tulevat näkyviin niin kuin kuunsäteiden synnyttämät tuhannet kipinät ja kestävät ainoastaan niin kauan kuin Yön kuningatar luo hohdettaan elämän juokseviin vesiin eli yhden manvantaran ajan. Sitten ne häviävät, ja säteet – meidän ikuisen henkisen egomme symbolit – yksin jäävät eloon sulautuen taas emälähteeseensä ja ollen yhtä sen kanssa niin kuin ennenkin.

[e238][s255]

VII SÄKEISTÖ - jatkuu

5. KIPINÄ RIIPPUU LIEKISTÄ MITÄ HIENOIMMALLA FOHATIN LANGALLA. SE MATKUSTAA KAUTTA MÂYÂN SEITSEMÄN MAAILMAN (a). SE PYSÄHTYY ENSIMMÄISESSÄ (*valtakunnassa*) JA ON METALLI JA KIVI. SE KULKEE TOISEEN (*valtakuntaan*), JA KATSO – KASVI. KASVI PYÖRII LÄPI SEITSEMÄN MUODON JA TULEE PYHÄKSI ELÄIMEKSI (*fyysisen ihmisen ensimmäiseksi varjoksi*) (b).

NÄIDEN YHDISTETYISTÄ OMINAISUUKSISTA MUODOSTUU MANU (*ihminen*), AJATTELIJA.

KUKA HÄNET MUODOSTAA? SEITSEMÄN ELÄMÄÄ JA YKSI ELÄMÄ (c). KUKA HÄNET TÄYDENTÄÄ? VIISINKERTAINEN LHA. JA KUKA TÄYDENTÄÄ VIIMEISEN RUUMIIN? KALA, SYNTI JA SOMA (*kuu*) (d).

(a) Sanat ”kautta mâyân seitsemän maailman” tarkoittavat tässä planeettaketjun seitsemää palloa ja seitsemää kierrosta eli niitä aktiivisen olemassaolon 49 asemaa, jotka ovat ”liekin” eli monadin edessä jokaisen ”suuren elämänsyklin” eli manvantaran alussa. ”Fohatin lanka” on edellä mainittu elämänlanka.

Tämä koskee filosofian suurinta ongelmaa – elämän fyysisyyttä ja aineellisuutta. Nykyinen tiede kieltää elämältä itsenäisen luonteen, koska se ei kykene sitä käsittämään. Ainoastaan ne, jotka uskovat jälleensyntymiseen ja karmaan, tajuavat edes hämärästi, että koko elämän salaisuus on sen ilmennysten loputtomassa sarjassa, olkoot ne fyysisessä ruumiissa tai sitä vailla. Sillä jos

elämä, niin kuin monivärinen lasikupu,
värjää ikuisuuden valkean hohteen,²

¹ *Kuolleiden kirja*, i ja vii; ja *Mysteries of Rostan* [käsikirjoituksena oleva okkulttinen teos *Teosofisen sanakirjan* mukaan].

² [Shelley, *Adonais* (1821), lii, 462–463.]

niin kuitenkin se itse on olennainen osa samasta ikuisuudesta, sillä elämä yksin voi elämää ymmärtää.

Mitä on tuo ”kipinä”, joka ”riippuu liekistä”? Se on JĪVA, MONADI MANAKSEN eli pikemmin sen hienoimman tuoksun yhteydessä – sen, mikä jää jäljelle kustakin persoonallisuudesta, jos se on ansiokas, riippuen kiinni ätma-buddhissa, liekissä, elämänlangan avulla. Millä tavalla tämä tulkitaankin ja kuinka moneen periaatteeseen ihmisolento jaetaan, voidaan helposti todistaa, että tätä samaa oppia kannattivat kaikki muinaiset [e239] uskonnot vedalaisesta egyptiläiseen, [s256] zoroasterialaiseen juutalaiseen. Mitä viimeksi mainittuun tulee, kabbalistiset teokset sisältävät pitkin matkaa runsaasti todisteita tästä väitteestä. Koko kabbalistinen numerjärjestelmä perustuu jumalalliseen seitsikkoon, joka riippuu kolmikosta (siten muodostaen *dekadin*), ja sen vaihteluihin 7, 5, 4 ja 3, jotka kaikki sulautuvat lopuksi itse YHTEEN loputtomana ja rajattomana kehänä.

Niin kuin *Zoharissa* sanotaan:

Jumaluus [aina näkymätön läsnäolo] ilmenee *kymmenen* sefiran avulla, jotka ovat sen säteileviä todistajia. Jumaluus on niin kuin meri, josta lähtee VIISAUDEKSI kutsuttu virta, jonka vedet laskevat äly-nimiseen järveen. Järvestä lähtee seitsemän sefiraa niin kuin seitsemän kanavaa... Sillä *kymmenen on yhtä kuin seitsemän*: dekadi sisältää *neljä* yksikköä ja *kolme* kaksikkoo.¹

Kymmenen sefirotia vastaa IHMISEN jäseniä

Kun minä muodostin adam kadmonin [elohimit saatiin sanomaan], ikuisuuden henki leimahti hänen ruumiistaan kuin salamameri, joka heti valaisi *seitsemän* miljoonaa pilviaaltoa, ja minun *kymmenen* loistoani olivat hänen jäseniään.²

Mutta ei adam kadmonin päätä eikä harteita voi nähdä. Siksi luemme *Sifra di Tseniutasta*, ”Salatun mysteerin kirjasta”, I, s. 16 ynnä seuraava:

Ajan alussa, sitten kun elohimit [”valon ja elämän pojat” eli rakentajat] olivat muodostaneet ikuisesta olemuksesta taivaan ja maan, he laativat maailmoja kuusi kertaa kuusi.

Seitsemäs oli *Malkhut*, joka on meidän maapallomme [ks. *Mantuan Codex*] omalla tasollaan, alimmalla kaikista muista tietoisien olemassaolon tasoista. Kaldealainen *Lukujen kirja* sisältää seikkaperäisen selvityksen kaikkeen tähän. ”Adam kadmonin ruumiin ensimmäistä kolmikkoa [kolmea ylintä seitsemästä³ tasosta] ei voi nähdä, ennen kuin sielu seisoo Ikiaikaisen edessä.” Tämän ylemmän kolminaisuuden sefirat ovat: ”1. *Keter* (kruunu), jota edustaa Makroprosopoksen

¹ *Zohar*, II, 42–43; Amst. ed.

² *Sama*, I, 158.

³ ”Elävän sielun” eli ihmisen muodostuminen ilmaisisi ajatuksen selvemmin. ”Elävä sielu” merkitsee ihmistä Raamatussa. Nämä ovat meidän seitsemän ”periaatteidemme”.

otsa; 2. *Hokhma* (viisaus, miehinen prinssiippi), jota edustaa oikea olkapää ja 3. *Bina* (äly, naisellinen prinssiippi), jota edustaa vasen olkapää.” Sitten tulevat *seitsemän* jäsentä (eli sefiraa) ilmennyksen tasolla. Näitä neljää tasoa yhteensä edustaa *Mikroprosopos* [e240] (pienemmät kasvot) eli tetragrammaton, ”nelikirjaiminen” mysteeri. ”Seitsemän ilmennyttä ja *kolme* salattua jäsentä ovat jumaluuden ruumiina.”

Siten meidän maapallomme, *Malkhut*, on sekä *seitsemäs* että *neljäs* maailma. Se on seitsemäs laskettuna ensimmäisestä pallosta ylhäältä, neljäs laskettuna tasojen mukaan. [s257] Se syntyy kuudennesta pallosta eli sefirotista, jonka nimi on *Jesod*, perusta, eli niin kuin Lukujen kirjassa sanotaan: ”Jesodin avulla hän (adam kadmon) hedelmöittää alkuperäisen Havahin” (Eevan eli meidän maapallomme). Tässä on esitetty mystisellä kielellä selitys, miksi *Malkhut*, jota kutsutaan ”alemmaksi äidiksi”, matronaksi, kuningattareksi ja perustan valtakunnaksi, kuvataan Tetragrammatonin eli Mikroprosopoksen (toisen logoksen), taivaallisen ihmisen, *morsiameksi*. Kun hän vapautuu kaikesta epäpuhtaudesta, hän yhdistyy henkiseen logokseen. Se tapahtuu seitsemännen kierroksen seitsemännessä Rodussa – uudestisyntymisen jälkeen, ”SAPATIN” päivänä. Sillä ”*seitsemännellä* päivällä” on myös salainen merkitys, josta meidän teologimme eivät ole uneksineetkaan.

Kun matronita, äiti, eroaa ja tulee kasvoista kasvoihin kuninkaan eteen sapatin pyhäpäivänä, kaikki oliot tulevat yhdeksi ruumiiksi.¹

”Yhdeksi ruumiiksi tuleminen” merkitsee, että kaikki sulautuu jälleen kerran yhdeksi elementiksi, ihmisten henget tulevat nirvâneiksi (*nirvâni*) ja kaiken muun elementit tulevat jälleen siksi, mitä ne olivat ennen – *protyyliksi* eli erilaistumattomaksi substanssiksi. ”Sapatti” merkitsee *lepoa* eli nirvânaa. Se ei ole ”*seitsemäs* päivä” *kuuden* päivän jälkeen vaan aikakausi, jonka pituus on sama kuin seitsemän ”päivän” eli jokaisen seitsenosaisen aikakauden. *Pralaya* kestää siis yhtä kauan kuin manvantara, ja Brahmân ”yö” yhtä kauan kuin hänen ”päivänsä”. Jos kristityt tahtovat ylläpitää juutalaisten tapoja, heidän pitäisi omaksua niiden henki eikä kuollut kirjain. Heidän pitäisi tehdä työtä yhden seitsenpäiväisen viikon ajan ja *levätä* seitsemän päivää. Että ”sapatti”-sanalla on mystinen merkitys, havaitaan Jeesuksen osoittamasta ylenkatseesta sapatia kohtaan ja siitä, mitä *Luukas* sanoo (18:12). Siinä sapatia tarkoittaa *koko viikkoa*. (Ks. kreikkalaista tekstiä, missä viikkoa kutsutaan *sapatiksi*. ”Minä paastoan kahdesti sapatissa.”) Paavali vihittynä tiesi sen hyvin, kun hän sanoo taivaan ikuista lepoa ja autuutta sapatiksi: ”ja heidän onnensa tulee olemaan ikuinen, sillä he ovat aina [*yhtä*] Herransa kanssa ja nauttivat *ikuista sapatia*.”²

[e241] Jos kabbala otetaan sellaisena kuin se esiintyy kaldealaisessa *Lukujen kirjassa* eikä sellaisena vääristeltynä kopiona, miksi kristityt mystikot ovat sen muovailleet, ero kabbalan ja muinaisen esoteerisen vidyân välillä on todella pieni

¹ *Zohar: Idra Zuta Qaddisha* (Pienempi pyhä kokous), xxii, säe 746.

² *Heprealaiskirje* 4:3 ynnä seuraava.

ja rajoittuu vähäpätöisiin muodon ja ilmaisun eroavuuksiin. Niinpä itämainen salatiede kutsuu maapalloamme [s258] neljänneksi maailmaksi, ketjun alimmaksi, jonka sivuilla nousee ylöspäin kuusi palloa, kolme kummallakin puolella. Zohar sitä vastoin kutsuu maapalloa alimmaksi eli *seitsemänneksi* lisäten, että kuudesta ovat kaikki siinä, Mikroprosopoksessa, olevat oliot riippuvaisia. ”Pienemmät kasvot”, pienemmät sen tähden että ne ovat ilmenneitä ja rajallisia, ”muodostuvat kuudesta *sefirasta*”, sanoo sama teos. ”Seitsemän kuningasta tulee ja *kuolee kolmasti hävitetyssä maailmassa*” (Malkhutissa, meidän maapallollamme, joka tuhoutuu jokaisen kolmen läpikäymänsä kierroksen lopulla). ”Ja heidän [seitsemän kuninkaan] valtakuntansa tulee hajotettavaksi.”¹ Tämä koskee seitsemää Rotua, joista viisi on jo esiintynyt, ja kaksi tulee vielä esiintymään tässä kierroksessa.

Japanissa shintolaiset allegoriset kertomukset kosmogoniasta ja ihmisen synnystä viittaavat samaan uskoon.

Kapteeni C. Phoundes oleskeli yhdeksän vuotta Japanin luostareissa ja tutki maan eri lahkojen perustana olevaa uskontoa. Hän sanoo: ”Shintolainen aate luomisesta on seuraava: Kaaoksesta (*Konton*) erkani maa (*In*), alas paiskautunut sedimentti, ja taivaat (*yo*), eteriset olemukset, jotka nousivat ylös. Ihminen (*jin*) esiintyi näiden kahden välillä. Ensimmäistä ihmistä kutsutaan nimellä Kuni-toko tachi-no-mikoto, ja *hänelle on annettu viisi muuta nimeä*. Sitten esiintyi ihmissuku, miehinen ja naisellinen. Izanagi ja Izanami synnyttivät *Ten-shoko-daijinin*, maan viidestä jumalasta ensimmäisen.” Nämä jumalat ovat yksinkertaisesti viisi rotua. Izanagi ja Izanami ovat kahdenlaisia ”esi-isiä”, ne kaksi edellistä rotua, jotka synnyttävät eläimellisen ja järjellisen ihmisen.

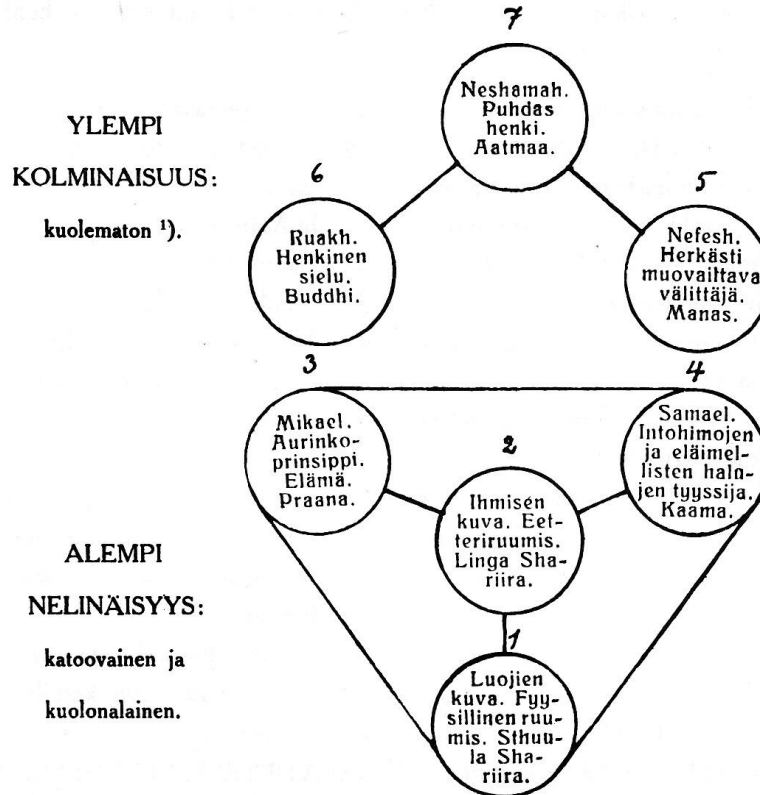
Teoksemme II osassa II kirjassa tulee näytettäväksi, että luku seitsemän sekä oppi ihmisen seitsenäisestä rakenteesta oli etualalla kaikissa salaisissa järjestelmissä. Se on yhtä tärkeä tekijä länsimaisessa kabbalassa kuin itämaisessä okkultismissa. Éliphas Lévi kutsuu seitsenlukua ”avaimeksi Mooseksen kirjojen luomiseen ja kaikkien uskontojen symboleihin”. Hän näyttää, että kabbala seuraa uskollisesti ihmisen seitsenjakoja, sillä se kaavio, jonka hän esittää kirjassaan *La Clef des Grands Mystères* [Suurten mysteerien avain], on seitsenäinen. Tämä [e242] näkyy yhdellä silmäyksellä sivulla 389, ”*Une prophétie et diverses pensées de Paracelse*”, olkoon oikea ajatus kuinka taitavasti tahansa verhottu. Ei tarvitse muuta kuin katsoa kaaviota nimeltä ”Sielun muodostuminen”,² joka on otettu edellä mainitusta Lévin teoksesta, niin sisältö on aivan sama, vaikka eri tavalla tulkittuna.

[s259] Tällainen on kaavio [kuva 4], johon on liitetty sekä kabbalistiset että okkultiset nimitykset:

¹ *Lukujen kirja*, VIII, 3.

² S. L. Macgregor Mathers, *The Kabbalah Unveiled*, 1887, kuva VII.

Kuva IV.

Teksti kuvan IV vasemmalla puolella ylhäällä 1): Huomatkaa, että tämä kolminaisuus on erillään alemmasta nelinäisyydestä, koska se irrottautuu aina kuoleman jälkeen.

Teksti ylhäällä oikealla: YLEMPI KOLMINAISUUS Kuolematon E. Lévi kutsuu nefeshiksi sitä, mitä me kutsumme manakseksi, ja päinvastoin.¹

Teksti kuvan IV alapuolella oikealla:

Nefesh. – Ihmisen eläimellisen elämän henkäys – elonhenkäys, joka on eläimessä *vaistomainen*. Manas on 3. sielu – valopuoleltaan inhimillinen; eläimellinen, tässä yhteydessä Samaelin eli *kâman* kanssa.

¹ Nefesh on Aadamiin, tomuihmiseen puhallettu (eläimellisen) elämän henkäys. Se on siis *elonkipinä*, elähdyttävä elementti. Ilman *manasta* eli sitä, mitä Lévin kaaviossa kutsutaan väärin nefeshiksi maailman sijasta, ”järkisielua” eli mieltä, on *âtma-buddhi* järjetön tällä tasolla eikä voi toimia. Buddhi on ”plastinen välittäjä” eikä manas, sillä manas on ”ylemmän kolminaisuuden ja alemman nelinäisyyden älyvä yhdysside”. Mutta kabbalistisissa teoksissa tavataan montakin tällaista omituista muunnelmaa – vakuuttava todiste siitä, että sen kirjallisuudesta on tullut surkeaa sekasotkua. Me emme hyväksy tätä luokitusta paitsi tässä yksittäistapauksessa osoittaaksemme yhtäläisyydet.

[e243] Esitämme nyt taulukon muodossa, mitä perin varovainen Éliphas Lévi sanoo kaavionsa selityksessä ja mitä esoteerinen oppi opettaa – ja vertaamme näitä toisiinsa. Lévikin tekee eron kabbalistisen ja okkulttisen pneumatiikan välillä.¹

Éliphas Lévi opettaa:	Teosofit opettavat
KABBALISTINEN PNEUMATIikka	ESOTEERINEN PNEUMATIikka
1. Sielu (eli EGO) on verhottu valo, ja tämä valo on kolminainen.	1. Samoin, sillä se on âtma-buddhi- <i>manas</i> .
2. <i>Neshamah</i> – ”puhdas henki”.	2. Samoin. ²
3. Ruah – sielu eli henki.	3. Henkinen sielu.
4. <i>Nefesh</i> – herkästi muovautuva välittäjä. ³	4. Välittäjä hengen ja sen ihmisen välillä, järjen, mielen, asunto ihmisessä.
5. Sielun puku on kuvan [astraalieselun] kuori [ruumis].	5. Oikein.
6. Kuva on kaksinkertainen, koska se heijastaa sekä hyvän että pahan enkelin.	6. Tarpeettoman salaperäistä. Miksei sanota, että <i>astraalinen</i> heijastaa sekä hyvää että paha ihmistä. Ihminen pyrkii joko ylempää kolminaisuutta kohti tai häviää muuten nelinäisyyden mukana.
7. <i>Kuva</i> , ruumis.	6. Mainen kuva.

OKKULTTINEN PNEUMATIikka Éliphas Lévin esittämänä	OKKULTTINEN PNEUMATIikka Okkultistien esittämänä
1. <i>Nefesh</i> on kuolematon, koska se uudistaa elämänsä muotojen häviämällä. [Mutta nefesh, ”elonhenkäys”, on väärä nimi ja tutkijalle hyödytön arvoitus.]	1. <i>Manas</i> on kuolematon, koska se lisää jokaisen ruumiillistuman jälkeen âtma-buddhiin jotakin itsestään; siten se monadiin sulautuen on osallisena tämän kuolemattomuudesta.
2. <i>Ruah</i> kehittyi aatteiden (!?) evoluution avulla.	2. <i>Buddhi</i> tulee tietoiseksi niiden lisäysten avulla, jotka se saa manakselta ihmisen kuollessa kunkin ruumiillistuman jälkeen.
3. <i>Neshamah</i> on kehittyvä ilman unohtamista.	3. <i>Âtman</i> ei kehity, unohda eikä muista. Se ei kuulu tähän tasoon. Se on vain ikuisen valon säde, joka loistaa aineen pimeyteen ja pimeyden kautta, kun aine on siihen suostuvainen.
4. Sielulla on kolme asuntoa.	4. Sielu (kollektiivisesti, ylempänä kolminaisuutena) elää kolmella tasolla,

¹ *La Clef des Grands Mystères*, 1861, s. 388, 389.

² Éliphas Lévi on joko tahallaan tai muuten sekoittanut luvut: meillä nro 2 on nro 1 (henki). Tekemällä nefeshin sekä ”plastiseksi välittäjäksi” että elämäksi hän saa siten syntymään ainoastaan kuusi prinssiippiä, koska kaksi ensimmäistä ovat saman prinssiipin toisintoja.

³ Esoterismi opettaa samaa. Mutta *manas* ei ole nefesh eikä nefesh ole astraalinen vaan neljäs prinssiippi sekä toinen *prâna*, sillä nefesh on ”elonhenkäys” ihmisessä samoin kuin eläimessä ja hyönteisissä. Se on fyysisen, aineellisen elämän prinssiippi, jossa ei ole mitään henkisyttä.

- neljännen, maisen lisäksi. Se on ikuisesti korkeammalla näistä kolmesta tasosta.
5. Nämä asunnot ovat: kuolevaisten taso; korkeampi Eden ja alempi Eden. 5. Nämä asunnot ovat: maa fyysistä ihmistä eli eläinsielua varten; kâma-loka (Haades, kiirastuli) ruumiista eronnutta ihmistä eli *kuorta* varten; devachan ylempää kolminaisuutta varten.
6. Kuva [ihminen] on sfinksi, joka esittää syntyvän arvoituksen. 6. Oikein.
7. Kohtalokas kuva [astraalinen] antaa nefeshille sen taipumukset, mutta Ruah saattaa sen (turmellun nefeshin) tilalle asettaa kuvan, joka on voitettu *Neshamahin* innoitusten mukaan. 7. Astraalimuoto vetää aina kâman (himon) avulla manasta aineellisten halujen ja pyyteiden piiriin. Mutta jos *parempi* ihminen eli *manas* koettaa paeta vaarallista vetovoimaa ja kääntää kaipauksensa âtmaa – henkeä – kohti, silloin buddhi (Ruah) voittaa ja vie manaksen mukaansa ikuisen hengen valtakuntaan.

On aivan ilmeistä, että ranskalainen kabbalisti ei tuntenut tarpeeksi hyvin todellista oppia tai turmeli sen itseään ja omia tarkoituksiaan tyydyttääkseen. Niinpä hän käsitellessään samaa aihetta sanoo vielä seuraavasti, ja me okkultistit vastaamme edesmenneelle kabbalistille ja hänen ihailijoilleen:

1. Ruumis on Nefeshin muotti; Nefesh on Ruahin muoto; Ruah on *Neshamahin puvun* muotti. 1. Ruumis seuraa *manaksen* vihjauksia, hyviä tai pahoja. Manas koettaa seurata buddhin valoa, mutta erehtyy usein. Buddhi on âtmanin ”pukujen” muotti, sillä âtman ei ole mikään ruumis tai muoto tai mitään, ja buddhi on vain *kuvaannollisesti* sen käyttöväline.
2. Valo [sielu] personoi pukeutumalla [ruumiiseen], ja persoonallisuus kestää ainoastaan kun puku on virheetön. 2. Monadi tulee persoonalliseksi egoksi ruumiillistuessaan. Jotakin tuosta persoonallisuudesta jää eloon manaksen avulla, kun tämä on kylliksi virheetön sulautuakseen buddhiin.
3. Enkelit pyrkivät tulemaan ihmisiksi. Täydellinen ihminen, ihmis-jumala, on kaikkien enkeleiden yläpuolella. 3. Oikein.
4. Aina 14 000 vuoden päästä sielu nuortuu ja lepää unohduksen autuaallisessa unessa. 4. Yhden aikakauden, ”suuren ajan” eli Brahmân päivän kestäessä hallitsee 14 manua. Sen jälkeen tulee pralaya, jolloin kaikki sielut (egot) lepäävät nirvânassa.

[e246] Tällaisia ovat esoteerisen opin vääristyneet jäljennökset kabbalassa. Mutta katsokaa myös II osan lukua ”Ihmiskunnan alkuaikaiset manut”.

Palatkaamme VII säkeistön 5. säkeeseen.

(b) Tunnettu kabbalistinen mietelause kuuluu: ”Kivi tulee kasviksi, kasvi eläimeksi, eläin ihmiseksi, ihminen hengeksi ja henki jumalaksi.” ”Kipinä” elähdyttää kaikkia luontokuntia vuorollaan, ennen kuin se astuu jumalalliseen ihmiseen ja elähdyttää tämän. Jumalallisen ihmisen ja hänen edeltäjänsä välillä on valtava ero. *Genesis* aloittaa ihmisen luomisen väärästä päästä (ilmeisesti silmänlumeeksi) eikä pääse oikeaan loppuun.¹ [s263] Jos *Genesis* olisi alkanut, niin kuin sen olisi pitänyt, olisimme siinä ensiksi löytäneet taivaallisen logoksen, ”taivaallisen ihmisen”, joka kehittyy logosten yhtenäisyksikkönä. Näistä niiden pralaya-unen jälkeen – unen, joka kokoaa harhan tasolle hajaantuneet pallot yhteen, niin kuin elohopean muruset lautasella yhtyvät yhdeksi rykelmäksi – logokset ilmestyvät kokonaisuudessaan ensimmäisenä ”miehenä ja naisena” eli adam kadmonina, Raamatun ”Fiat Luxina”, kuten olemme jo nähneet.

Mutta tämä muutos ei tapahtunut meidän maapallomme päällä eikä millään aineellisella tasolla, vaan avaruuksien syvyydessä, ikuisen juuriaineen ensimmäisessä erilaistumisessa. Meidän pallomme syntyessä oliot saavat alkunsa toisella tavalla. Monadi eli jīva, niin kuin *Hunnuttomassa Isiksessä* (tiede osa 2, s. 61) sanotaan, sinkoutuu ensin kehityksen lain johdosta aineen alimpaan muotoon – kivennäiseen. Tehtyään seitsenkertaisen kierroksen vangittuna kiveen (pikemmin siihen, mistä on tuleva kivennäinen ja kivi neljännessä kierroksessa), se ryömiä ulos siitä, sanokaamme, jäkälänä. Kuljettuaan sen jälkeen kaikkien kasviaineen muotojen läpi siihen, mitä kutsutaan eläimelliseksi aineeksi, se on nyt saapunut sille kohdalle, jolloin se on niin sanoaksemme itu [e247] eläimestä, josta on tuleva fyysinen ihminen.

Kaikki tämä on kolmanteen kierrokseen asti aineena muodotonta, tajuntana tajutonta. Monadia eli jīvaa ei näet itsessään voi kutsua edes hengeksi: se on ABSOLUUTIN säde, henkäys eli pikemminkin absoluuttisuus. Absoluuttinen homogeenisuus on meidän tasollamme tajuton, koska sillä ei ole mitään suhdetta ehdolliseen ja suhteelliseen rajallisuuteen. Sen tähden paitsi sitä ainetta, jota tarvitaan sen tulevaa ihmisruumista varten, monadi kaipaa vielä a) henkistä mallia eli prototyyppejä, jonka mukaan tämän aineksen on muodostuttava; ja b) älyvää tajuntaa, jonka tulee johtaa sen kehitystä. Kumpaakaan näistä ei ole homogeenisella monadilla tai tajuttomalla vaikka elävällä aineella. Tomu-Adam

¹ ”*Genesisin* alkulukujen ei ollut koskaan tarkoitus esittää edes etäistä allegoriaa meidän maamme luomisesta. Ne sisältävät metafysisen mielikuvan jostakin epämääräisestä ajanjaksosta ikuisuudessa, jolloin evoluution lain vaikutuksesta yritettiin useamman kerran muotoilla universumeita. Tämä ajatus tuodaan selvästi esiin *Zoharissa*: ’Oli vanhoja maailmoja, jotka tuhoutuivat jo olemassaolonsa alussa, jotka olivat muodottomia ja joita kutsuttiin *kipinöiksi*. Niin seppäkin rautaa takoessaan antaa kipinöiden lentää joka taholle. Kipinät ovat alkuperäisiä maailmoja, jotka eivät voineet säilyä, koska *Pyhä Vanhus* [Sefira] ei vielä ollut saanut kuninkaan ja kuningattaren [Sefiran ja kadmonin] muotoaan [androgynistä eli kaksisukuista] eikä mestari ollut vielä työssään.’ (*Zohar*, III, 135a, 290a, 292b, Brody ed.; Cremona ed., III, fol. 64b, p. 255; fol. 141a, p. 562; fol. 142a, p. 566.) Korkein keskustelee maailman arkkitehdin – logoksensa kanssa luomisesta.” [*Hunnuton Isis*, teologia osa 2, s. 25 ja av. 32, s. 73.]

kaipaa *elämän sielua* puhallettavaksi häneen. Se kaipaa kahta keskusprinsiippiä, jotka ovat: järjettömän eläimen ja inhimillisen sielun *tajuava* elämä, sillä edellinen on järjetön ilman jälkimmäistä. Ainoastaan silloin kun ihminen on potentiaalisesta androgyynistä eronnut mieheksi ja naiseksi, hän saa tajuisen, järjellisen, yksilöllisen sielun (*manaksen*), ”Elohimin prinssiipin eli älyn”. Saadakse sen hänen on syötävä hyvän ja pahan tiedon puun hedelmää. Kuinka hän saavuttaa kaiken tämän?

Okkulttisen opin mukaan kun monadi [s264] kiertää alaspäin aineeseen, nämä samat elohimit – eli pitrit, alemmat dhyâni-chohanit – kehittyvät rinnakkain sen kanssa korkeammalla ja henkisemmällä tasolla, laskeutuen myös suhteellisesti alas aineeseen omalla tajunnantasollaan. Saavuttuaan määrätyle kohdalle ne kohtaavat ruumiillistuvan tajuttoman monadin, joka on suljettu alimpaan aineeseen. Kun silloin nuo kaksi voimaa, henki ja aine, yhdistyvät, niiden yhtyminen synnyttää avaruudessa olevan ”taivaallisen ihmisen” – TÄYDELLISEN IHMISEN – maisen vertauskuvan. Sânkhya-filosofian mukaan purusha (henki) on ikään kuin voimaton, jollei se nouse prakritin (aineen) harteille, aine taas yksin ollessaan on tajuton. Mutta salaisessa filosofiassa niitä pidetään asteittaisina. Vaikka henki ja aine ovat alkuaan yksi ja sama, niin kun ne kerran ovat erilaistumisen tasolla, kumpikin niistä alkaa kehityskulkunsa vastakkaiseen suuntaan: henki vaipuu vähitellen aineeseen ja aine nousee takaisin alkuperäiseen tilaansa, puhtaaksi henkiseksi substanssiksi. Molemmat ovat toisistaan erottamattomia ja kuitenkin aina erossa. Fyysisellä tasolla kaksi samanlaista napaa työntää aina toisensa luotaan, jota vastoin negatiivinen ja positiivinen vetävät toisiaan puoleensa. Sama on hengen ja aineen suhde: ne ovat saman homogeenisen substanssin, universumin juuriprinssiipin, kaksi vastakkaista napaa.

[e248] Sen tähden kun koittaa hetki purushan nousta prakritin harteille täydellisen ihmisen muodostamiseksi – sillä ensimmäisen kahden ja puolen Rodun alkeellinen ihminen oli ainoastaan nisäkkäistä *ensimmäinen*, vaikka se vähitellen kehittyi *niistä täydellisimmäksi* –, taivaalliset ”esivanhemmat” (edellisten maailmojen olennot, joita Intiassa kutsutaan shishtoiksi) astuvat tälle meidän tasollemme, niin kuin pitrit olivat ennen niitä astuneet alas fyysisen eli eläimellisen ihmisen muodostamiseksi, ja ruumiillistuvat näihin. Siten nuo kaksi prosessia – eläimellisen ja jumalallisen ihmisen *luominen* – eroavat suuresti toisistaan. Pitrit työntävät ulos eetteriruumiistaan vielä eteerisimpiä ja varjomaisempia hahmoja eli niin kuin me sanoisimme ”kaksoiskehoja” eli ”astraalimuotoja” niiden oman kuvan mukaan.¹ Tämä tarjoaa monadille sen ensimmäisen asunnon ja sokealle aineelle mallin, jonka ympärille ja päälle tästä lähtien voidaan rakentaa. Mutta *ihminen on vielä keskeneräinen*. Svâyambhuva Manusta (*Manu*, I kirja), josta polveutui seitsemän alkuperäistä manua eli prajâpatia, kukin oman alkuperäisen ihmisrotunsa synnyttäjät, aina *Codex Nazaraeukseen*, jossa Karabtanos eli Pthahil (sokea

¹ Lukekaa *Hunnuttomasta Isiksestä*, tiede osa 2, s. 56–62, mitä sanotaan *Codex Nazaraeuksen* opista. Jokainen meidän opeistamme löytyy siitä toisessa muodossa ja allegoriaan verhottuna.

himoitseva aine) äitinsä, Spirituksen, kautta synnyttää seitsemän tyyppiä, jokainen niistä yhden [s265] muinaisen seitsemän rodun synnyttäjä, – kaikkialla on tämä oppi jättänyt jälkensä muinaisajan pyhiin kirjoituksiin.

(c) ”Kuka muodostaa Manun (ihmisen) ja kuka muodostaa hänen ruumiinsa? ELÄMÄ ja ELÄMÄT. Synti¹ ja KUU.” Tässä Manu edustaa henkistä, taivaallista ihmistä, todellista ja kuolematonta EGOAMME, joka on suora emanaatio ”yhdestä ainoasta elämästä” eli absoluuttisesta jumaluudesta. Mitä tulee ulkonaiseen fyysiseen ruumiiseemme, sielun tabernaakkeliin, salainen oppi opettaa kummallisen asian, niin kummallisen, että jollei sitä selvitetä perin pohjin ja yhtä perin pohjin ymmärretä, jää vasta tulevaisuuden eksaktille tieteelle tehtäväksi todistaa perusteellisesti tuo teoria.

Ennen tätä on jo esitetty, ettei okkultismi tunnusta mitään epäorgaanista olevan kosmoksessa. Tieteen käyttämä nimitys ”epäorgaaninen substanssi” merkitsee vain, että latentti elämä uinuessaan ns. toimettoman aineen molekyyliessä ei ole tunnettavissa. Mutta KAIKKI ON ELÄMÄÄ ja jokainen kivennäispölyn atomikin on ELÄMÄÄ, vaikka se ylittääkin meidän käsityksemme ja havaintokykymme. Se on näet niiden [e249] lakien ulkopuolella, joita okkultismin kieltäjät tuntevat. ”Itse atomit”, sanoo Tyndall, ”näyttävät olevan elämänhalun täyttämiä.” Mistä siis, voimme kysyä, tulee taipumus ”pyrkii orgaaniseen muotoon?” Onko se mitenkään selitettävissä paitsi okkultisen tieteen opetusten mukaisesti?

”Vihkimättömän silmissä [sanoo kommentaari] maailmat on rakennettu tunnetuista elementeistä. Arhatin mielestä itse nämä elementit ovat kollektiivisesti jumalallista elämää. Erikseen ilmennyksen tasolla ne ovat lukemattomia elollisia yksiköjä.² Ainostaan tuli on YKSI, ainoan [e250] todellisuuden tasolla.

¹ Sana synti on omituinen, mutta sillä on erityinen okkultinen suhde kuuhun, jonka kaldeankielinen vastine se on.

² Ottaako Pasteur tietämättään ensimmäisen askeleen okkultista tiedettä kohti sanoessaan, että jos hän uskaltaisi ilmaista täydellisesti käsityksensä tästä asiasta, hän sanoisi, että orgaaniset solut sisältävät elonkyvyn, joka ei lakkaa toimimasta, vaikka niiden happivirta lakkaisi, eikä siis katkaisisi yhteyttään itse elämän kanssa. Elämähän pysyy yllä juuri hapen vaikutuksesta. ”Tahtoisin lisätä”, hän jatkaa, ”että siemenen kehitys tapahtuu monimutkaisten ilmiöiden avulla, joiden joukkoon meidän on luettava myös käymisprosessit.” Claude Bernardin ja Pasteurin mukaan elämä ei ole muuta kuin käymisprosessi. Että luonnossa on olentoja eli eloja, jotka voivat pysyä elossa ja menestyä ilman ilmaa, jopa meidän pallollammekin, sen ovat nämä tiedemiehet todistaneet. Pasteur huomasi, että monet alemmista eloista, kuten vibriot ja muut mikrobit ja bakteerit saattoivat olla olemassa vailla ilmaa ja että ilma päinvastoin tappoi ne. Ne saavat moninkertaistumiseen tarpeellisen hapen erilaisista ympärillään olevista aineista. Hän kutsuu toisia niistä *aerobeiksi*, jotka elävät meidän aineemme kudoksista, kun aine on lakannut olemasta ehyen ja elävän kokonaisuuden osana (jolloin tiede epätieteellisesti kutsuu sitä kuolleeksi aineeksi), toisia *anaerobeiksi*. Jokin luokka sitoo hapen ja vaikuttaa suuresti eläinten elämän ja kasvien kudosten hävittämiseen, hankkien ilmakehään niitä aineksia, jotka myöhemmin yhtyvät muiden organismien kokoonpanoon. Toinen luokka hävittää kokonaan eli pikemmin tekee lopulta tyhjäksi ns. orgaanisen aineksen. Lopullinen

Ilmennyksen tasolla ja ollen siis harhaa sen osaset ovat tulisia elollisia yksiköitä, jotka ovat olemassa jokaisen muun elollisen yksikön kustannuksella, jonka ne kuluttavat. Sen tähden niitä kutsutaan NIELIJÖIKSI... Jokainen näkyvä olio tässä universumissa on sellaisten elollisten yksiköiden muodostama, tietoisesta ja jumalallisesta alkuihmisestä niihin tajuttomiin välittäjiin, jotka rakentavat aineen... AINOASTA ELÄMÄSTÄ, muodottomasta ja luomattomasta, lähtee elollisten yksiköiden maailma. Ensin syvyydestä [kaaoksesta] ilmeni kylmä loistava tuli [kaasumainen valo?], joka muodosti avaruuden kokkareet [kenties hajottamattomat tähtisumut?]. Nämä taistelivat, ja suuri kuumuus syntyi niiden kohtaamisesta ja yhteen törmäyksestä, joka sai aikaan kiertoliikkeen. Sitten tuli ensimmäinen ilmennyt AINEELLINEN tuli, kuumat liekit, vaeltajat taivaalla [komeetat]. Kuumuus synnyttää kosteaa höyryä. Tämä muodostaa kiinteän veden [?], Sitten kuiva sumu, sitten nestemäinen sumu, vetinen, joka sammuttaa toivioletkeläisten [komeettojen] kirkkaan valoisuuden ja muodostaa kiinteitä vetisiä pyöriä [AINEpalloja]. Bhûmi [maa] ilmestyy kuusine sisarineen.¹ Nämä synnyttävät lakkaamattomalla liikkeellään alemman tulen, lämmön ja vesimäisen sumun, joka tuottaa kolmannen maailmanelementin – VEDEN. Kaikkeuden hengityksestä syntyy [atmosfäärinen] ILMA. Nämä neljä ovat manvantaran neljän ensimmäisen aikakauden [kierroksen] neljä elämää. Viimeiset kolme tulevat seuraamaan niitä.

[s267] Tämä tarkoittaa, että jokainen uusi kierros kehittää yhden yhdistelmäelementin, jolla nimellä tiede ne nykyisin tuntee, se kun hylkää alkuperäisen nimistön halutessaan mieluummin jakaa ne aineosiinsa. Jos luonto on

hajoaminen on mahdoton ilman näiden osallisuutta. Muutamat itiösolut, kuten hiivasienen, kehittyvät ja monistuvat ilmassa, mutta kun niiltä viedään ilma, ne mukautuvat elämään ilman sitä ja muuttuvat fermenteiksi vetäen happea niiden kosketukseen tulevista aineksista ja siten hävittäen nämä ainekset. Kun hedelmien solut jäävät ilman happea, ne toimivat käymisaineena ja stimuloivat käymistä. ”Sen vuoksi kasvisolu osoittaa tässä tapauksessa samaa kuin anaerobinen bakteeri. Miksi sitten orgaaninen solu samassa tapauksessa tekisi poikkeuksen?” kysyy professori Bogoluboff. Pasteur osoittaa, että elintemme ja kudostemme aineessa oleva solu, milloin se ei saa itselleen tarpeeksi happea, yllyttää käymistä samalla tavoin kuin hedelmäsolu. Claude-Bernard ajatteli, että Pasteurin aate käymisaineiden muodostumisesta sai sovelluksensa ja vahvistuksensa siitä tosiasista, että virtsahappo lisääntyy veressä tukehtumistapauksissa. ELÄMÄÄ on siis kaikkialla universumissa ja, niin kuin okkultismi opettaa, myös atomissa. Ks. myös jäljempää tämän luvun loppua.

¹ Vedalainen oppi kuuluu, että ” on kolme maata, jotka vastaavat kolmea taivasta, ja meidän maamme [neljäs] on nimeltään bhûmi”. Tämä on eksoteeristen länsimaisten orientalistien antama selitys. Mutta esoteerinen oppi ja *Vedoissa* oleva viittaus sanoo sen koskevan meidän planeettaketjuamme, ”kolmea maata” laskevalla kaarella ja kolmea taivasta”, jotka myös ovat kolme maata eli palloa, vaikka paljon eeterisempiä, nousevalla eli henkisellä kaarella: kolmen ensimmäisen kautta me laskeudumme aineeseen, kolmen jälkimmäisen kautta nousemme henkeen. Alin, *bhûmi*, meidän maamme, on käännekohta, niin sanoaksemme, ja sisältää *mahdollisuutena* yhtä paljon henkeä kuin ainetta. Mutta tästä puhumme myöhemmin.

”alituisesti syntyvä” ilmennyksen tasolla, näitä elementtejä on katsottava samassa valossa: niidenkin tulee kehittyä, edistyä ja kasvaa aina manvantaran loppuun asti.

Siten ensimmäisessä kierroksessa – niin meille on opetettu – kehittyi vain yksi elementti, ja luonto ja ihmiskunta syntyi, kuten voisi sanoa, vain yhdeltä puoleltaan. Jotkut sanovat tätä hyvin epätieteellisesti vaikka kenties hyvällä syyllä ”yksiulotteiseksi tilaksi”.

[e251] Toinen kierros synnytti ja kehitti kaksi elementtiä, tulen ja ilman. *Sen* ihmiskunta mukautuneena tähän luonnon olotilaan – jos yleensä voimme sanoa ihmiskunnaksi olentoja, jotka elivät nykyään meille tuntemattomissa tiloissa – oli ”kaksiulotteinen laji”, käyttääksemme taas erästä tuttua fraasia hyvin kuvaannollisessa merkityksessä (ainoa tapa, jossa sitä voi käyttää). Ne luonnon kehitysprosessit, joita nyt käsittelemme, tulevat samalla sekä valaisemaan että tekemään epäilyttäväksi keskustelun siitä, kuinka avaruudella on *kaksi, kolme, neljä* tai useampiakin ulottuvuuksia. Mutta ohimennen kannattaa muuten huomauttaa, mikä on todellinen merkitys sillä terveellä vaikka puutteellisella [s268] spiritualistien ja teosofien sekä monien suurten tiedemiestenkin näkemyksellä,¹ joka on synnyttänyt tuon uuden nimityksen ”avaruuden neljäs ulottuvuus”. Ensinnäkään ei kannata puhua siitä pintapuolisesta järjettömyydestä, että itse avaruutta voitaisiin mitata johonkin suuntaan. Tuo tuttu sanamuoto voi ainoastaan olla lyhennys täydellisemmästä nimityksestä ”AINEEN *neljäs ulottuvuus avaruudessa*”.² Mutta näinkin täydennettynä nimitys on epäonnistunut, sillä vaikka onkin aivan totta, että kehityskulku saattaa kerran tuoda ilmi uusia aineen ominaisuuksia, niin nekin, jotka ovat meille jo tuttuja, sisältävät enemmän kuin kolme ulottuvuutta.

Aineen ominaisuuksien eli – mikä on ehkä paras käytettävissä oleva termi – ominaispiirteiden täytyy selvästikin aina olla suoranaيسessa suhteessa ihmisen aisteihin. Aineella on ulottuvuus, väri, liike (molekyylitoiminta), maku ja haju, jotka vastaavat ihmisen viittä nykyistä aistia. Seuraava ominaispiirre jonka se tulee kehittämään – kutsukaamme sitä tässä LÄPÄISEVYYDEKSI – vastaa ihmisen seuraavaa aistia, jota voisimme kutsua ”NORMAALIKSI SELVÄNÄKÖISYYDEKSI”. Kun siis muutamat uskaliaat ajattelijat ovat kaivanneet neljättä ulottuvuutta selittääkseen aineen kulkua aineen läpi ja solmujen muodostumista loputtomaan köyteen, he ovat oikeastaan kaivanneet aineen kuudetta *ominaispiirrettä*. Kolme ulottuvuutta kuuluu tosiaan vain yhteen ainoaan aineen ominaisuuteen – tilavuuteen. [e252] Terve järki nousee syystäkin kapinaan sellaista aatetta vastaan, että jonkinlaisessa asiain tilassa voisi olla muuta kuin kolme sellaista ulottuvuutta kuin pituus, leveys ja paksuus. Nämä nimitykset ja itse sana ulottuvuus kuuluvat kaikki vain yhdelle ajattelun tasolle, yhdelle

¹ Professori Zöllnerin teorian ovat erittäin lämpimästi hyväksyneet useat tiedemiehet, jotka hänen laillaan ovat spiritualisteja, esim. professorit Butleroff ja Wagner Pietarista.

² ”Abstraktioiden pitäminen todellisuuksina on realismin tekemä erehdys... Tilaa ja aikaa pidetään usein erotettuina järjen konkreettisista kokemuksista, vaikka ne ovat tietyissä suhteissa näiden kokemusten synnyttämiä yleistyksiä.” (Bain, *Logic*, II, 319, 1873-ed.)

kehitysasteelle, yhdelle aineen ominaispiirteelle. Niin kauan kuin kosmoksen varastossa on mittapuita ainetta varten, niin kauan tulee olemaan mahdollista mitata sitä ainoastaan kolmeen suuntaan. Siitä asti kun mittaamisen ajatus sai ensin sijaa ihmisen ymmärryksessä, on mittausta voitu sovittaa kolmeen eikä useampaan suuntaan. Mutta nämä seikat eivät mitenkään sodi sitä varmuutta vastaan, että ajan kuluessa ja ihmiskunnan kykyjen lisääntyessä myös aineen ominaispiirteet tulevat lisääntymään. Siihen asti on tuo nimitys neljäs ulottuvuus vielä epätarkempi kuin tavallinen puhe ”auringon nousemisesta ja laskemisesta”.

Palaamme nyt käsittelemään aineen kehitystä kierrosten kautta. On sanottu, että ainetta voidaan *toisessa* kierroksessa kutsua kaksiulotteiseksi. Mutta tässä tulkoon toinenkin varoitus. [s269] Tuota epätarkkaa ja kuvaannollista ilmaisua voidaan pitää – eräällä ajattelun tasolla, niin kuin olemme juuri nähneet – samaa merkityksenä kuin aineen toinen ominaispiirre, joka vastaa ihmisen toista havaintokykyä eli aistia. Mutta nuo kaksi yhdistettyä kehityssarjaa koskevat vain niitä prosesseja, jotka tapahtuvat yhden ainoan kierroksen rajoissa. Sitä vastoin luonnon perusaspektien peräkkäinen kehitys, joka on tekemisissä kierrosten sarjan kanssa, käsittää, niin kuin jo viitattiin, elementtien (okkulttisessa merkityksessä) kehityksen – nim. tulen, ilman, veden¹ ja maan. Me olemme vasta neljännessä kierroksessa, ja luettelomme loppuu tähän. Kolmannessa kierroksessa tietoisuuden keskukset (joiden oli kehityttävä ihmiskunnaksi sellaisena kuin me sen nyt tunnemme) ehtivät sille asteelle, että tajusivat kolmannen elementin, veden.²

¹ Se järjestys, jossa nämä elementit tässä mainittiin, on oikea esoteeriseen käyttöön ja salaisissa opetuksissa. Milton osui oikeaan puhuessaan ”tulen, ilman, veden ja maan voimista”. [*Il Penseroso*, säkeet 93–96.] Maapallo sellaisena kuin me sen nyt tunnemme, ei ollut ensinkään olemassa ennen neljättä kierrosta, satoja miljoonia vuosia sitten, jolloin meidän geologinen maapallomme sai alkunsa. *Kommentaarin* mukaan pallo oli ”*tulinen, kylmä ja loistava*, niin kuin sen eteeriset ihmiset ja eläimet, ensimmäisen kierroksen aikana”. Tämä on nykyisen tieteen silmissä ristiriitaisuus eli paradoksi. Se on ”*loistava* ja tiheämpi ja raskaampi toisen kierroksen aikana, ja *vetinen* kolmannen aikana”. Nämä ovat elementit vastakkaisessa järjestyksessä.

² Jos meidän olisi tehtävä johtopäätöksemme ainoastaan geologien tarjoamien tosiseikkojen mukaan, sanoisimme, ettei ollut todellista vettä vielä edes hiilikaudellakaan. Meille sanotaan, että ne suunnattomat hiilimäärät, jotka aiemmin olivat ilmakehään levinneinä hiilihapon muodossa, imeytyivät kasveihin, ja suuri osa tuota kaasua sekoittui veteen. Jos tämä pitää paikkansa – jos meidän on siis uskottava, että kaikki se hiilihappo, joka kului kivihiihtä, ruskohiiltä jne. synnyttävien kasvien muodostamiseen sekä kalkkikerrosten muodostumiseen jne., että kaikki tämä oli tuolla kaudella ilmakehässä kaasumaisena – silloin on täytynyt löytyä järviä ja valtameriä, jotka ovat juoksevaa hiilihappoa! Mutta kuinka tuolla perusteella saattoi hiilikautta aikaisemmin olla devoninen ja siluurinen kausi kaloineen ja nilviäisineen? Ilmanpaineen on täytynyt olla monta sataa kertaa suurempi nykyistä ilmanpainetta. Kuinka mitkään organismit saattoivat kestää tätä, vaikka ne olisivat olleet niin yksinkertaisia kuin kalojen ja nilviäisten? On olemassa E. Blanchardin kirjoittama merkillinen kirja elämän synnystä, jossa hän paljastaa muutamia omituisia ristiriitoja ja sekaannuksia kollegojensa teorioissa, ja suosittellemekin kirjaa lukijoillemme.

Neljäskierroslaiset ovat lisänneet [e253] maan uutena aineen tilana varastoonsa samoin kuin muut kolme elementtiä nykyisessä muodonmuutoksessaan. Lyhyesti sanoen, mitkään luonnon ns. neljästä elementistä eivät olleet kolmessa edellisessä kierroksessa sellaisia kuin nyt. Tietämämme mukaan TULI on ollut *puhdas* ÂKÂSHA, luojien ja ”rakentajien” *magnum opuksen* ensimmäinen aine, se astraalivalo, jota paradoksaalinen Éliphas Lévi yhteen hengenvetoon kutsuu ”Pyhän Hengen ruumiiksi” ja toiseen Bafometiksi,¹ Mendeksen androgyniseksi vuoheksi.² ILMA taas on ollut vain [e254] tyypeä, ”taivaankannen ylläpitäjien henkäystä”, niin kuin islamilaiset mystikot sanovat. VESI on se elementti, jota Mooseksen mukaan tarvittiin *elävän sielun* muodostamiseksi.

Tämä voi selittää sen ilmeisen ristiriidan ja ne epätieteelliset esitykset, jotka tavataan *Genesiksessä*. Erottaa kirjan ensimmäinen luku toisesta; pitääkö edellistä elohistien kirjoittamana ja jälkimmäistä paljon myöhempien jehovistien kirjoittamana. Yhä huomataan kuitenkin, jos luetaan rivien välistä, sama järjestys, missä luodut oliot tosiasiallisesti esiintyvät, nim. tuli (valkeus), ilma, vesi ja IHMINEN (eli maa). Sillä ensimmäisen luvun lause: ”Alussa Jumala loi taivaan ja maan” on väärä käänös. Silloin ei luotu taivasta ja maata vaan *kaksinkertainen eli*

¹ Paholaiseksi. – Suom. toim.

² Éliphas Lévi oikein kyllä sanoo sen olevan ”eräs luonnonvoima”, jonka avulla ”sitä hallitseva yksityinen ihminen... voisi kääntää maailman ylösalaisin ja muuttaa sen muodon”, sillä se on ”transsendenttisen magian suuri salaisuus”. Toistakaamme suuren länsimaisen kabbalistin sanat käännettyinä (ks. A. E. Waite, *The Mysteries of Magic*), niin voimme samalla ehkä paremmin selittää niitä lisäämällä silloin tällöin sanan tai kaksi [sulkeisiin] osoittaaksemme eron länsimaisen ja itämaisen selityksen välillä samasta asiasta. Lévi sanoo suuresta maagisesta vaikuttajasta:

”Tämä kaikkea ympäröivä ja kaiken läpäisevä fluidumi, tämä [keskus- eli henkisestä] auringosta irtautunut säde... jonka ilmakehän paine [? !] ja keskihakuinen vetovoima pidättää... astraalivalo, tämä sähkömagneettinen eetteri, tämä elollislämpö ja loisto, sitä kuvataan vanhoissa muistomerkeissä Isiksen vyöllä, joka kiertää kahden pylvään ympäri... ja vanhoissa teogonioissa sitä kuvataan pyrstöään purevana käärmeenä, joka on ymmärryksen ja Saturnuksen symboli” [Saturnus on tässä äärettömyyden, kuolemattomuuden vertauskuva ja Kronos – aika – eikä Saturnus-jumala tai -planeetta]. ”Se on Medeian siivekäs lohikäärme, Merkuriuksen sauvan kaksinkertainen käärme ja *Genesiksen* kiusaaja. Mutta se on myös Mooseksen vaskikäärme, joka ympäröi tau-ristiä... lopuksi se on eksoteerisen dogmatismen paholainen ja on todellakin se sokea [se ei ole sokea, sen Lévi kyllä tiesi] voima, joka on sielujen voitettava voidakseen vapautua maan kahleista. Sillä jolleivät he sitä voita, heidät nieläisee sama voima, joka sai heidät aikaan, ja he palaavat ikuiseen keskustuleen.” Tämän suuren *archaeuken* on nyt julkisesti keksinyt muuan mies – J. W. Keely Filadelfiasta, mutta keksinyt *ainoastaan itseään varten*. Muita varten se on kyllä myös keksitty, mutta sen täytyy pysyä melkein hyödyttömänä. ”Näin pitkälle saat mennä...”

Kaikki edellä oleva on yhtä käytännöllistä kuin oikeaa, lukuun ottamatta yhtä erehdystä, joka selitetään tuonnempana. Éliphas Lévi tekee suuren virheen kun hän samastaa astraalivalon ja sen, mitä me sanomme âkâshaksi. Mitä se todella on, selitetään II osan II kirjassa.

kaksoistaivas, *ylempi* ja *alempi* taivas, eli toisin sanoen: alkuperäinen substanssi jakautui tullen valoisaksi ylemmässä ja pimeäksi alemmassa osassaan – eli ilmenneessä universumissa –, toiselta puolen *näkymättömäksi* (aisteille), toiselta puolen *näkyväksi* havainnoillemme. ”Jumala erotti valon pimeydestä” (1:4) ja teki siten taivaankannen, ilman. ”Tulkoon kaartuva kansi vesien väliin, erottamaan vedet toisistaan” (1:6); ”toiset vedet sen alapuolelle [ilmennyt näkyvä maailma] ja toiset sen yläpuolelle” (1:7) eli (meille) näkymättömille olemisen tasoille. Toisessa (jehovistisessa) luvussa kasvit ja yrtit luodaan ennen vettä, aivan niin kuin ensimmäisessä luvussa *valo luodaan ennen aurinkoa*. ”Herra Jumala teki maan ja taivaan, ja jokaisen kedon kasvin *ennen kuin se oli maan päällä*, ja jokaisen pellon ruohon, *ennen kuin se kasvoi*, sillä elohimit [’jumalat’] eivät olleet antaneet sateen kastella maata jne.” (2:4-5),¹ mikä on mielettömyys, ellei tunnusteta esoteerista tulkintaa. Kasvit *luotiin*, ennen kuin ne vielä olivat maan päällä – *sillä silloin ei ollut maata sellaisena kuin se nyt on*, ja pellon ruoho oli olemassa, ennen kuin se kasvoi niin kuin se nyt kasvaa neljännessä kierroksessa.

Pohtiessaan ja tulkitessaan näkymättömien elementtien ja edellä mainitun ”alkutulen” luonnetta Éliphas Lévi kutsuu sitä poikkeuksesta astraalivaloksi. Hänelle se on ”grand agent magique” [suuri maaginen tekijä]. Kieltämättä se onkin [s271] – mutta vain mikäli on kyseessä *musta* magia, ja [e255] silloinkin sen alimmalla tasolla, mitä me kutsumme eetteriksi ja minkä noumenon on âkâsha. Tarkkanäköiset okkultistit pitäisivät tätäkin virheellisenä. Astraalivalo on yksinkertaisesti Paracelsuksen ”tähtivalo”; ja kun Lévi sanoo, että ”kaikki olemassa oleva on siinä kehittynyt, ja se säilyttää ja jälleen tuottaa kaikki muodot”, hän puhuu vain puoleksi totta. Ensimmäinen osa lauseesta on virheellinen, sillä jos kaikki olemassa oleva kehittyi sen *kautta* (eli *läpi*), se ei ole astraalivalo, koska astraalivalo ei ole *kaikkien* olentojen sisältäjä vaan korkeintaan tämän *kaiken* heijastaja.

[s272] Éliphas Lévi kirjoittaa:

Suuri maaginen vaikuttaja on elonprinsiipin neljäs emanaatio [me sanomme: se on ensimmäinen sisäisessä ja toinen ulkoisessa universumissamme], mutta aurinko on sen kolmas muoto... sillä päivätähti [aurinko] on ainoastaan heijastus ja aineellinen varjo siitä totuuden keskusauringosta, joka valaisee älyllistä [näkymätöntä] hengenmaailmaa ja joka itsekin on vain ABSOLUUTISTA lainattu välähdys.

Tähän asti hän on aivan oikeassa. Mutta kun länsimaisten kabbalistien suuri auktoriteetti lisää, että yhtä kaikki ”se ei ole kuolematon henki, niin kuin intialaiset hierofantit ovat kuvitelleet” – vastaamme, että hän panettelee noita hierofanteja, sillä he eivät ole sanoneet mitään sellaista. Jopa *purânoidenkin* eksoteeriset kirjoitukset sotivat ehdottomasti hänen väitettään vastaan. Ei kukaan hindulainen ole koskaan pitänyt *prakritia* ”kuolemattomana henkenä” – astraalivalo on näet

¹ [Blavatsky seuraa *Salaisessa opissa* yleensä roomalaiskatolisen kirkon virallista englanninnosta, ns. Douay-raamattua, ks. s. [e128] alaviite.]

ainoastaan prakritin alimman tason, aineellisen kosmoksen yläpuolella. Prakritia kutsutaan aina *mâyâksi*, harhaksi, ja se on tuomittu kaiken muun, jopa jumalienkin ohella häviämään pralayan saapuessa. Koska olemme näyttäneet, että âkâsha ei ole edes eetteri, voimme kaikkein vähiten ajatella sitä astraalivaloksi. Ne, jotka eivät kykene tunkeutumaan *purânoiden* kuolleen kirjaimen taakse, ovat tuon tuostakin sekoittaneet âkâshan prakritiin, eetteriin ja vieläpä näkyvään taivaaseen! On myös totta, että ne, jotka ovat joka paikassa kääntäneet âkâshan eetteriksi (kuten esim. Wilson), kun ovat huomanneet sitä kutsuttavan ”äänen aineelliseksi syyksi”, jolla on sitä paitsi tämä *yksi ainoa ominaisuus (Vishnupurâna)*, ovat tietämättömyydessään luulleet sitä ”aineelliseksi” fyysisessä merkityksessä. Totta myös, että jos sen ominaispiirteet ymmärretään kirjaimellisesti, niin koska ei mikään aineellinen eli fyysinen ja siis ehdollinen ja ajallinen voi olla kuolematon – metafysiikan ja filosofian mukaan –, siitä seuraisi, että âkâsha ei ole ääretön eikä kuolematon. Mutta kaikki tämä on erehdystä, sillä sekä sanat *pradhâna* [e256] (alkuperäinen aine) että *âni* ominaisuutena on käsitetty väärin. Edellinen sana (*pradhâna*) merkitsee varmasti samaa kuin *mûlaprakriti* ja âkâsha, ja jälkimmäinen (ääni) samaa kuin *verbum*, sana eli *logos*. Tämä on helposti todistettavissa. Sehän näkyi esim. seuraavasta *Vishnupurânan* säkeestä:

[Alussa] ei ollut päivää eikä yötä, ei taivasta eikä maata, ei pimeyttä eikä valoa eikä mitään muuta paitsi YKSI, jota äly ei voi käsittää, eli Se, mikä on Brahma ja pums [henki] ja *pradhâna* [alkuperäinen aine].¹

Mitä nyt on *pradhâna*, ellei se ole *mûlaprakriti*, kaiken juuri, toisessa aspektissaan? Sillä vaikka tuonnempana sanotaan *pradhânan* sulautuvan jumaluuteen niin kuin kaikki muukin, jättääkseen YHDEN absoluuttisen pralayan kestäessä, sitä pidetään kuitenkin äärettömänä ja kuolematomana. Kommentaari kuvaa jumaluutta [s273] näin: ”Ainoa *prâdhânika* Brahma henki: SE oli”, ja tulkitsee tuon yhdyssanan [*prâdhânika*] substantiiviksi eikä adjektiivina käytetyksi johdossanaksi, ts. joksikin, mikä on yhtynyt *pradhânaan*.² Tästä syystä *pradhâna* on *purânoissakin* yksi Parabrahmanin olemuspuoli eikä siitä kehittynyt, ja sen täytyy olla sama kuin vedantan *mûlaprakriti*. ”Prakriti *alkutilassaan* on âkâsha”, sanoo muuan vedantalainen oppinut.³ Se on melkein abstrakti luonto.

Âkâsha on siis *pradhâna* toisessa muodossa ja sellaisena se ei voi olla eetteri, aina näkymätön vaikuttaja, jota fyysinen tiedekin suosii. Eikä se ole astraalivalo. Se on, kuten sanottu, seitsemän kertaa erilaistuneen prakritin⁴ *noumenon*. Prakriti

¹ Kirja I, ii; Wilson, I, s. 23.

² [Wilson, I, s. 24 av.] Tutkijan on vielä huomattava, että *purânoiden* järjestelmä on dualistinen eikä kehitysopillinen ja että tässä mielessä voidaan löytää paljon enemmänkin esoteeriselta kannalta katsottuna Sankhya-filosofiasta, vieläpä *Mânava-dharma-shâstrasta*, vaikka viimeksi mainittu eroaakin paljon edellisestä.

³ *Five Years of Theosophy*, s. 169. [T. Subba Row'n artikkeli ”Brahmanism on the Sevenfold Principle in Man”. Ks. H. P. Blavatsky: *Collected Writings*, III, s. 413]

⁴ Sânkhya-filosofiassa seitsemän prakritia eli ”tuottavaa tuotetta” [emanoivaa emanaatiota] ovat *mahat*, *ahamkâra* ja *viisi tanmâtraa*. Ks. *Sânkhya-kârikâ*, III, ja sen kommentaari.

taas on aina puhdas ”äiti” *isättömälle* pojalle, joka tulee ”isäksi” alemmalla ilmennystasolla. Sillä MAHAT on pradhânan eli âkâshan ensimmäinen tuote. Mahat – maailmanjärki, ”jonka *ominaispiirre* on buddhi” – ei ole muuta kuin *logos*, sillä sitä kutsutaan Îshvaraksi, Brahmäksi, Bhâvaksi jne.¹ Lyhyesti sanoen se on ”luoja” eli jumalallinen järki luovassa toiminnassa, ”kaikkien olioiden syy”. Se on [e257] se esikoinen, josta *purânat* sanovat, että ”maa ja mahat ovat universumin sisä- ja ulkorajat”, eli meidän kielellämme kaksinaisen luonnon (abstraktisen ja konkreettisen) negatiivinen ja positiivinen napa, sillä *purâna* lisää:

Tällä tavalla – koska (luomisessa) saatiin summaksi seitsemän prakritin muotoa [prinsiippiä] mahatista maahan – (alkuaineiden) hajoamisen (*pratyâhâran*) tapahtuessa nämä seitsemän menevät peräkkäin takaisin toinen toiseensa. Brahmân muna (*sarva-mandala*) seitsemine vyöhykkeineen (*dvipoineen*), seitsemine valtamerineen, seitsemine seutuineen jne. hajoaa sitä ympäröiviin vesiin.²

[s274] Tässä ovat syyt, miksi okkultistit eivät voi antaa astraalivalon nimeä âkâshalle tai kutsua sitä eetteriksi. Lausetta ”Isäni huoneessa on monta asuinsijaa” voidaan verrata okkulttiseen sanontaan: ”Äitimme huoneessa on seitsemän asuinsijaa” eli tasoa, joista alin on meidän yläpuolellamme ja ympärillämme – astraalivalo.

Elementit, olkoot ne yksinkertaisia tai yhdisteitä, eivät ole voineet pysyä samoina sen jälkeen kun kehitys alkoi meidän ketjussamme. Kaikki universumissa oleva kehittyy yhä edemmäksi suuressa syklissä, joskin se pienemmissä kierroksissa kulkee jatkuvasti ylös ja alas. Luonto ei milloinkaan seiso paikallaan manvantaran aikana, koska se on alituisesti *muuttuva*³ eikä ainoastaan *oleva*. Kivi-, kasvi, ja ihmiselämä soveltavat aina elimistönsä vallitsevien elementtien mukaan, ja sen tähden *nuo* elementit olivat silloin niille sopivia, niin kuin nykyiset elementit

¹ Ks. *Lingapurâna*, alkuosa, lxx, 12 ja seur., ja *Vâyupurâna*, mutta varsinkin *Lingapurânan* alkuosaa, viii, 67–74.

² *Vishnupurâna*, VI, iv; Wilson, V, 198–199. Hindulaisille, jotka osaavat *purânansa* ulkoa, ei kannata sitä sanoa, mutta orientalisteille ja niille länsimaalaisille, jotka pitävät Wilsonin käännöstä arvovaltaisena, on syytä muistuttaa, että tekemässään *Vishnupurânan* englantilaisessa käännöksessä hän syyllistyy mitä naurettavimpiin ristiriitoihin ja erehdyksiin. Niinpä esitykset tästä samasta seitsemän prakritin eli Brahmân munan seitsemän vyöhykkeen aiheesta, eroavat toisistaan perin juurin. Kohdassa vol. I, s. 40, sanotaan munan olevan ulkonaisesti kätkeytyneenä seitsemään verhoon. Wilson selittää: ”vedellä, ilmalla, tulella, eetterillä ja ahamkâralla” (jota viimeksi mainittua sanaa ei ole sanskritinkielisissä teksteissä), ja vol. I, iv (Wilson, V, s. 198), samassa *purânassa* sanotaan: ”tällä tavalla saatiin summaksi seitsemän luonnon (*prakritin*) muotoa mahatista maahan.” (?) Mahatin eli mahâ-buddhin ja ”veden” jne. välillä on aikamoinen ero!

³ Myös suuren metafysiikan Hegelin mukaan. Hänelle luonto oli *alituksisesti muuttuva*. Se on täysin esoteerinen ajatus. Luominen eli alku kristillisessä merkityksessä, on ehdottomasti mahdoton ajatus. Niin kuin edellä mainittu ajattelija sanoi: ”Jumala [universaali henki] *tekee itsensä objektiiviseksi luontona* ja nousee siitä jälleen ylös.”

sopivat nykyiselle ihmiskunnalle. Vasta seuraavassa eli viidennessä kierroksessa viides elementti, eetteri – âkâshan karkea ruumis, jos sitä voi edes siksi nimittää – [e258] tulee kaikille ihmisille tutuksi luonnon tosiasiksi, niin kuin tunnemme nyt ilman, ja lakkaa olemasta niin kuin nykyisin hypoteettinen ja myös ”agenssi”. Vasta tuon kierroksen aikana ne korkeammat aistit, joiden kasvua ja kehitystä âkâsha palvelee, kykenevät esiintymään täydessä mitassaan. Niin kuin on jo sanottu, *osittaisen* tutustumisen siihen aineen ominaispiirteeseen – läpäisevyyteen – jonka tulisi kehittyä yhtäaikaaisesti kuudennen aistin rinnalla, voidaan olettaa tapahtuvan oikean ajan tullessa nykyisessä kierroksessa. Mutta kun seuraava elementti tulee lisäksi varastoomme seuraavassa kierroksessa, *läpäisevyys* tulee olemaan niin ilmeinen aineen tunnusmerkki, että tämän kierroksen tiiviimmät kappaleet näyttävät ihmisaisteille yhtä estäviltä kuin paksu sumu, mutta ei sen enempää.

Palatkaamme nyt elämänsykliin. Ryhtymättä yksityiskohtaisesti käsittelemään *korkeammista* ELOLLISISTA YKSIKÖISTÄ annettua kuvausta meidän täytyy nyt kääntää huomiomme vain maisiin olentoihin ja itse maahan. Meille on sanottu, että maan rakensivat ensimmäistä kierrosta varten ”nielijät”, jotka hajottavat ja erilaistuttavat elementeissä olevat muiden elollisten yksikköjen siemenet. Se tapahtui jokseenkin samalla tavalla, täytyy ajatella, kuin nykyisessä maailmanvaiheessa *aerobit* tekevät, kun ne kaivamalla läpi ja irrottamalla jonkin elimistön kemiallisen rakenteen muuttavat animaalisena aineen toisenlaiseksi ja synnyttävät uusia kokoonpanoltaan erilaisia aineita. Siten okkultismi hylkää tieteen ns. atsooisen aikakauden, sillä se näyttää, ettei koskaan ole ollut aikaa, jolloin maan päällä ei olisi ollut elämää. Missä tahansa on jokin aineen atomi, osanen tai molekyyli, edes kaasumaisessa muodossa, siinä on elämää, olkoon se kuinka piilevää ja tiedotonta tahansa.

Kaikki mikä lähtee laya-tilasta, tulee toimivaksi elolliseksi yksiköksi. Se tempautuu LIIKKEEN [alkemistisen elonliuottimen] pyörteeseen. Henki ja aine ovat kaksi tilaa siitä YHDESTÄ, joka ei ole henkeä eikä ainetta. Niissä molemmissa on ehdoton elämä piilevänä (Dzyanin kirja, komm., kohta 18)... Henki on AVARUUDEN (ja avaruudessa) ensimmäinen erilaistuma, ja aine hengen ensimmäinen erilaistuma. Se, mikä ei ole henkeä eikä ainetta, on SE – syytön SYY henkeen ja aineeseen, jotka ovat kosmoksen syynä. Ja SITÄ me kutsumme YHDEKSI AINOAKSI ELÄMÄKSI eli kosmoksensisäiseksi henkäykseksi.

Toistamme vielä kerran: *kaltainen synnyttää kaltaistaan*. Absoluuttinen elämä ei voi synnyttää epäorgaanista atomia, ei yksinkertaista eikä yhdistelmää, ja elämää on [e259] jopa *layassakin*, aivan niin kuin ihminen syvässä kataleptisessä tilassa – kaikesta päätellen kuollut ruumis – on yhä elävä olento.

Kun ”nielijät” (tiedemiehet käsittäkööt ne tulisumun atomeiksi, jos niin tahtovat, ja siihen heillä on syynsä, eivätkä okkultistit sitä vastusta) ovat erilaistuttaneet ”tuliatomit” merkillisellä jakamisprosessilla, nämä atomit tulevat elonsiemeniksi, jotka ryhmittyvät koheesion ja affiniteetin lakien mukaisesti. Sitten

elonsiemenet synnyttävät toisenlaisia elollisia yksikköjä, jotka vaikuttavat meidän pallojemme rakenteessa. * * * *

Kun primitiiviset tuliset elolliset yksiköt olivat siis ensimmäisessä kierroksessa rakentaneet maapallon, ts. muodostaneet sen palloksi, sillä ei ollut kiinteyttä eikä muita ominaisuuksia kuin kylmä loistavuus, ei muotoa eikä väriä. Vasta ensimmäisen kierroksen lopulla se kehitti yhden elementin, joka oltuaan niin sanoaksemme epäorgaanista eli yksinkertaista olemusta on nyt meidän kierroksessamme tullut siksi tuleksi, jonka me tunnemme koko aurinkokunnassamme. Maa ensimmäisessä rûpassaan, jonka oikea olemus on âkâsha-prinsiippi, nimeltään * * *, oli se, jonka me nyt tunnemme astraalivalon hyvin erheellisellä nimellä ja jota Éliphas Lévi kutsuu ”luonnon mielikuvitukseksi”,¹ luultavasti ollakseen antamatta sille sen oikeaa nimeä.

[s276] *Seitsemän dhyâni-järjestön seitsemän ruumiin säteilyistä syntyy seitsemän erillistä kvantiteettia [elementtiä], joiden liike ja harmoninen yhtyminen saavat aikaan ilmenneen ainemaailman. (Kommentaari.)*

[e260] Toinen kierros ilmentää toisen elementin, ILMAN. Se on elementti, joka puhtaana ollessaan takaisi lakkaamattoman elämän sille, joka osaisi sitä käyttää. Euroopassa on ollut vain kaksi okkultistia, jotka ovat päässeet perille siitä ja vieläpä osittain soveltaneet sitä käytäntöön, mutta korkeimmat itämaiset vihityt ovat aina tunteneet sen koostumuksen. Nykyajan kemistien otsoni on myrkkyä verrattuna todelliseen yleismaailmalliseen liuottimeen, jota ei voisi ajatellakaan, jollei sitä löytyisi luonnosta. ”Toisesta kierroksesta alkaen maa – oltuaan tähän asti vain sikiö avaruuden kohdussa – aloitti todellisen olemassaolonsa: se oli kehittänyt yksilöllisen tajuisen elämän, toisen prinsipiänsä. Toinen vastaa kuudetta [prinsiippiä]. Jälkimmäinen on jatkuva elämä, edellinen ohimenevä.”

Kolmas kierros kehitti kolmannen prinsipiin – VEDEN. Neljäs kierros taas muutti maapallomme kaasumaisine fluidumeineen ja plastisine muotoineen siksi

¹ Puhuessaan siitä teoksensa *Histoire de la Magie* (s. 19) esipuheessa Éliphas Lévi sanoo: ”Tämän voiman avulla kaikki hermokeskukset ovat salaisessa yhteydessä toistensa kanssa. Siitä syntyy sympatia ja antipatia. Siitä saamme unemme. Sen avulla syntyvät selvänäköisyyden ja yliluonnollisten näkyjen ilmiöt... Astraalivalo toimien jonkin voimakkaan tahdon vaikutuksesta hävittää, hydyttää, erottaa, murtaa, kokoaa kaikki oliot... Jumala loi sen sinä päivänä, jolloin hän sanoi: ’Fiat Lux’ [Tulkoon valkeus]. Sitä johtavat *egregoret*, ts. sielujen valtiat, jotka ovat voiman ja toiminnan henkiä.”

Éliphas Lévin olisi pitänyt lisätä, että astraalivalo eli alkuperäinen substanssi, jos se ensinkään on ainetta, on sitä, mitä kutsutaan *valoksi*, esoteerisesti selitettynä Lux, ja *on itse noiden henkien ruumis ja oikea olemus. Meidän fyysinen valomme on jumalallisen valon ilmennys meidän tasollamme* ja sen heijastunut säteily, joka emanoituu niiden joukkoruumiista, joita kutsutaan VALOIKSI ja LIEKEIKSI. Mutta kellään muulla kabbalistilla ei ole koskaan ollut sellaista taitoa kuin Éliphas Léville kasata yhtä ristiriitaa toisen päälle ja saattaa yhtä paradoksia ajamaan takaa toista samassa lauseessa ja mitä sulavimmalla kielellä. Hän kuljettaa lukijan ihanien loistavasti kukkivien laaksojen läpi, mutta jättää hänet kaiken jälkeen autiolla karulle kalliosaarelle.

järeäksi, kovakuoriseksi, karkeaksi aineelliseksi palloksi, jolla me nyt elämme. Bhûmi on saavuttanut *neljännen* periaattinsa. Tähän voidaan huomauttaa, että kovasti kiinni pidettyä analogian lakia rikotaan. Ei suinkaan. Maa saavuttaa oikean lopullisen muotonsa (päinvastoin kuin ihminen) – kehokuorensa – vasta manvantaran lopulla seitsemännen kierroksen jälkeen. Eugenius Philalethes oli oikeassa vakuuttaessaan lukijoilleen *kunniasanallaan*, ettei kukaan vielä ollut nähnyt *maata* (ts. AINETTA [s277] varsinaisessa muodossaan).¹ Meidän maapallomme on toistaiseksi vielä *kâmarûpan* tilassa – se on *ahamkâran* halujen, pimeän itsekkyyden, astraaliruumis, mahatin jälkeläinen alemmalla tasolla...

Ei molekyyleistä muodostunut aine, kaikkein vähiten ihmisruumis (*sthûla-sharîra*), ole karkein meidän kaikista ”periaatteistämme” vaan totisesti karkein on tosiaankin *keskimmäinen* periaatti, oikea eläimellinen keskus; kun taas ruumiimme on vain sen kuori, se edesvastuuton tekijä ja välittäjä, jonka kautta meissä oleva eläin toimii kaiken elämänsä. Jokainen älykäs teosofi käsittää oikean tarkoitukseni. Siinä ajatuksessa, että ihmisen asuinmaja on rakentunut lukemattomista *elollisista yksiköistä* samalla tavalla kuin maapallomme kalliainen kuorikin, ei ole mitään vastenmielistä todelliselle mystikolle. Eikä tiede voi vastustaa eikä kieltää okkultista oppia, vaikkei mikroskoopin avulla koskaan tullakaan keksimään äärimmäistä elävää atomia eli elollista yksikköä.

Tiede opettaa, että sekä ihmisen että eläimen elävässä samoin kuin kuolleessa elimistössä vilisemällä vilisee satoja eri bakteerilajeja; [e261] että ulkoapäin meitä uhkaa mikrobien tulva jokaisella hengenvedolla, ja sisältä leukomaiinit, aerobit, anaerobit ja ties mitkä oliot. Mutta tiede ei ole koskaan mennyt tarpeeksi pitkälle väittääkseen okkultismin lailla, että itse meidän ruumiimme samoin kuin eläinten, kasvien ja kivien ruumiit ovat kauttaaltaan rakentuneet sellaisista olennoista; niitä ei voi havaita mikroskoopeillakaan suurempia lajeja lukuun ottamatta. Mitä tulee ihmisen puhtaasti eläimelliseen ja aineelliseen puoleen, tiede on jo tekemässä havaintoja, jotka vievät pitkälle tämän teorian vahvistusta kohti. Kemia ja fysiologia ovat ne tulevaisuuden kaksi suurta maagikkoa, jotka tulevat avaamaan ihmiskunnan silmät tajuamaan suuria fyysisiä totuuksia. Päivä päivältä näkyy yhä selvemmin yhtäläisyys eläimen ja fyysisen ihmisen, kasvin ja ihmisen välillä, vieläpä matelijan ja sen asuinsijan, kalliin, sekä ihmisen välillä. Kun kaiken olevaisen fyysiset ja kemialliset aineosat on näin huomattu samoiksi, kemian tiede voi syystä sanoa, ettei ole mitään eroa naudan ja ihmisen muodostavan aineen välillä.

Mutta okkultinen oppi on vielä tarkempi. Se sanoo: eivät ainoastaan kemialliset yhdisteet ole samoja, vaan samat pienet pienet *näkymättömät elolliset yksiköt* muodostavat vuoren ja päivänkakkaran, ihmisen ja muurahaisen ruumiin sekä elefantin ja sitä varjostavan puun atomit. Jokainen osanen – kutsuttakoon sitä orgaaniseksi tai epäorgaaniseksi – on *elollisen yksikkö*. Jokainen atomi ja molekyyli universumissa on sekä *elämää suova* että *kuolemaa tuova* noille muodoille. Ne näet rakentavat yhdistymällä maailmoja ja lyhytaikaisia

¹ [Magic Adamica, 1650, s. xi–xii.]

käyttövälineitä vaeltavan sielun asunnoksi ja yhtä ikuisesti hävittävät ja muuttavat *muotoja* sekä karkottavat sielut tilapäisistä asuinsijoistaan. Atomi luo ja tappaa. Se on itsensä synnyttävä ja itsensä hävittävä. Joka hetki ja joka paikassa se tuo olemassaoloon ja taas hävittää tuon salaisuuksien salaisuuden – ihmisen, [s278] eläimen tai kasvin *elävän ruumiin*. Se synnyttää sekä elämää että kuolemaa, kauneutta ja rumuutta, hyvää ja pahaa, vieläpä miellyttävät ja epämiellyttävät, hyvää tekevät ja vahingolliset aistimukset.

Tuo salaperäinen ELÄMÄ, jota edustavat kollektiivisesti elollisten yksikköjen lukemattomat myriadit, seuraa omalla satunnaisella tavallaan atavismiin tähän asti käsittämätöntä lakia. Se toistaa sukupiirteitä ja samoin niitä piirteitä, joita on painettuina kunkin tulevan ihmisolennon synnyttäjien auraan. Lyhyesti sanoen se on suuri mysteeri, ja edempänä palaamme siihen seikkaperäisemmin. Tässä kohtaa mainittakoon yksi seikka esimerkkinä. Nykyajan tiede alkaa huomata, että ptomaiini (se alkalinen myrkky, jota mätänevät ruumiit ym. ainekset synnyttävät ja joka on myös *elollinen yksikkö*) saa aikaan [e262] haihtuvan eetterin avulla yhtä voimakkaan hajun kuin on tuoreilla oranssinkukilla. Mutta hapettomina nuo alkaliaineet tuottavat joko erittäin inhottavan hajun tai erittäin miellyttävän tuoksun, joka muistuttaa ihanaa tuoksuvaa kukkaa. On oletettu, että tuollaiset kukat saavat ihanan tuoksunsa myrkyllisestä ptomaiinista. Muutamien sienien myrkyllinen neste on melkein samaa laatua kuin intialaisen kobran, käärmeistä tappavimman, myrkky.¹ Siten löydettyään vaikutukset on tieteen löydettävä myös niiden ALKUSYYT. Tätä se ei voi koskaan tehdä ottamatta avukseen alkemian, okkulttisen kasviopin ja fysiikan vanhoja tieteitä. Meille on opetettu, että jokainen fysiologinen muutos sekä patologiset ilmiöt, taudit – niin, vieläpä elämä itse eli pikemmin elämän objektiiviset ilmiöt, jotka ovat syntyneet ruumiinkudosten tiloista ja muutoksista, jotka sallivat ja pakottavat elämän toimimaan ruumiissa – että kaikki tämä johtuu noista näkymättömistä LUOJISTA ja HÄVITTÄJISTÄ, joita epätarkalla yleisnimellä on kutsuttu mikrobeiksi.² Sellaiset [e263] kokeilijat kuin

¹ Ranskalaiset tiedemiehet Arnaud, Gautier ja Villiers ovat löytäneet elävien ihmisten syljestä samaa myrkyllistä alkaloidia kuin rupikonnaan, salamannerin, kobran ja portugalilaisen trigonocefaluksen syljestä. On todistettu, että mitä tappavinta myrkkyä, olkoon se ptomaiinia tai leukomaiinia tai alkaloidia, syntyy elävistä ihmisistä, eläimistä ja kasveista. Gautier keksi myös härän tuoreesta lihasta ja aivoista alkaloidia ja myrkkyä, jota hän kutsuu ksantokreatiiniksi ja joka on samaa ainetta kuin matelijoiden myrkyllinen sylki. Arvellaan, että lihaskudokset, eläinruumiin tehokkaimmat elimet, ovat myrkyjen synnyttäjiä eli tekijöitä ja että nämä myrkyt ovat siis yhtä tärkeitä elintoiminnoille kuin hiilihappo ja virtsa-aine ja ovat sisäisen palamisen lopputuotteita. Ja vaikkei vielä ole varmasti ratkaistu, voivatko elävien olentojen eläimelliset ruumiit synnyttää myrkyjä ilman mikrobien myötävaikutusta ja välitystä, on ainakin saatu varmuus siitä, että eläin saa aikaan myrkyllisiä aineksia fysiologisessa eli elävässä tilassaan.

² Voisi olettaa, että nämä tulielot ja tieteen mikrobit ovat samoja. Mutta niin ei ole laita. Tulielot ovat ainetason seitsemäntenä eli korkeimpana alaosastona ja vastaavat yksilössä universumin yhtä ainoaa elämää, vaikka vain tällä ainetasolla. Tieteen mikrobit taas ovat toisen tason – aineellisen *prānan* (eli elämän) – ensimmäinen ja alin alaosasto. Ihmisen

Pasteur ovat hävittäjien parhaita ystäviä ja apulaisia ja luojien pahimpia vihollisia – jos jälkimmäiset eivät samalla olisi hävittäjiä. Kuinka lieneekään, yksi asia on varma: näiden alkusyiden ja jokaisen alkuaineen ääriolemuksen, sen elollisten yksikköjen, näiden toimintojen, ominaisuuksien ja muutostilojen tunteminen – se on MAGIAN perusta. Paracelsus oli kenties ainoa eurooppalainen okkultisti kristillisen ajan myöhempinä vuosisatoina, joka oli perehtynyt tähän mysteeriin. Jollei rikollinen käsi olisi hänen elämänsä lopettanut vuosikautia ennen luonnon hänelle määräämää aikaa, olisi fysiologisella magialla vähemmän salaisuuksia sivistysmaailmaan nähden kuin sillä nyt on.

(d) Entä mitä kuulla on tekemistä tässä kaikessa? meiltä voidaan kysyä. Mitä säikeistöjen apokalyptisen sanonnan ”kalalla, synnillä ja kuulla” [s280] on tekemistä ”elonmikrobien” kanssa? Viimeksi mainittujen kanssa ei mitään paitsi että ne käyttävät hyväkseen mikrobien muodostamaa savimajaa. Mutta niillä on paljon tekemistä täydellisen jumalallisen ihmisen kanssa, sillä ”kala, synty ja kuu” muodostavat yhdessä tuon kuolemattoman olennon kolme symbolia.

Enempää ei tästä voi sanoa. Eikä tekijä väitäkään tietävänsä enempää tästä kummallisesta symbolista kuin mitä voidaan päätellä eksoteeristen uskontojen perusteella. Kenties ne löytyvät siitä mysteeristä, joka piilee Vishnun [e264] *matsya* (kala-) *avatârassa*, kaldealaisessa Oanneksessa, ihmiskalassa. Viimeksi mainitun muisto on häviämättömästi tallennettu eläinradan Kalojen merkkiin, ja se toistuu Vanhassa ja Uudessa testamentissa Joosuan, ”Kalan (Nunin) pojan” ja Jeesuksen henkilöahmoissa. Ne voidaan myös löytää allegorisesta ”synnistä” eli hengen lankeemuksesta aineeseen ja kuusta – sikäli kuin se koskee ”kuuesi-isiä”, pitrejä.

fyysinen ruumis läpikäy täydellisen rakennemuutoksen aina seitsemän vuoden kuluessa ja sen häviäminen ja säilyminen johtuu tulielojen vuoroittaisesta toiminnasta ”hävittäjinä” ja ”rakentajina”. Rakentajia ne ovat uhraamalla itsensä, antaen elinvoimansa vastustaakseen mikrobien hävittävää vaikutusta. Ne tarjoavat mikrobeille, mitä nämä tarvitsevat, ja näin pakottavat ne rakentamaan aineellisen ruumiin kaikkine soluineen. Hävittäjiä ne ovat, kun tuo pakote poistuu, sillä mikrobit, jäädessään vaille rakentavaa elinvoimaa, saavat täyden vapauden mellastaa hävittävinä *agensseina*. Ihmiselämän ensimmäisellä puoliskolla (viiden ensimmäisen seitsenvuotiskauden aikana) tulielot ovat välillisesti työssä ihmisen aineruumiin rakentamisessa. Elämä on nousevalla kaarella, ja voimaa käytetään rakentamiseen ja lisäämiseen. Mutta kun tämä aika on kulunut, tulee taantumisen aika. Tulielojen tyhjennettyä voimansa työhön alkaa hävitys- ja vähenemistyö.

Tässä voidaan esittää analogia kosmisten tapahtumien välillä hengen laskeutuessa aineeseen manvantaran (sekä planeetallisen että inhimillisen) ensimmäisen puoliskon aikana ja sen noustessa aineen kustannuksella toisen puoliskon aikana. Näillä seikoilla on tekemistä ainoastaan ainetason kanssa, mutta tulielojen hillitsevä vaikutus toisen tason alimpaan alaosaan, mikrobeihin, saa vahvistusta siitä tosiasista, joka sisältyi edellä alaviitteessä mainittuun Pasteurin teoriaan: Kun elinten solut eivät löydä itselleen tarpeeksi happea, ne mukautuvat tähän olotilaan ja muodostavat käymisaineita, jotka imevät happea niiden yhteyteen tulevista aineista ja siten saavat aikaan näiden hävityksen. Prosessi alkaa siitä, että yksi solu riistää naapuriltaan hänen elinvoimansa lähteen, kun siltä itseltään sitä puuttuu, ja näin alkanut hävitys jatkuu yhä edelleen.

Tässä kohtaa lukija muistakoon, että vaikka jokaisessa mytologiassa, varsinkin kreikkalaisessa, kuunjumalattaret olivat tekemisissä lasten synnytyksen kanssa, koska kuu vaikuttaa naisiin ja hedelmöittymiseen, niin tuon meidän satelliittimme todellinen suhde hedelmöittymiseen on tähän päivään asti tuntematon fysiologialle, joka pitää siihen perustuvia kansanomaisia menetelmiä karkeana taikauskona. Koska on tarpeetonta pohtia tätä perinpohjaisesti, voimme tässä kohdin pysähtyä ainoastaan ohimennen kuun symboliikkaan osoittaaksemme, että sama taikausko kuului mitä vanhimpiin uskontoihin, vieläpä juutalaisuuteen, johon kristinusko perustuu. Israelilaisten mukaan Jehovan päätoimi oli lasten antaminen, ja Raamatun esoterismi kabbalistisesti tulkittuna osoittaa kieltämättä, että temppelein ”kaikkein pyhin” oli yksinkertaisesti kohdun symboli. Tämä on nykyään todistettu ilman pienintäkään epäilystä yleensä Raamatun ja varsinkin Genesiksen *numerologisen* tulkinnan avulla. Juutalaisten on varmaan täytynyt lainata aatteensa egyptiläisiltä ja intialaisilta, joiden kaikkein pyhintä edustaa tänäkin päivänä kuninkaan kammio Suuressa pyramidissa¹ ja eksoteerisen hindulaisuuden yonisymbolit. Paremmiin asiaan selvittääksemme ja samalla osoittaaksemme, mikä suunnaton ero on muinaisten itämaisten okkultistien ja juutalaisten kabbalistien välillä mitä tulee samojen symbolien merkitykseen ja niiden tulkinnan henkeen – me pyydämme lukijaa katsomaan teoksemme II osassa olevaa lukua ”Kaikkein pyhin”.²

[s281]

VII SÄKEISTÖ - jatkuu

6. ESIKOISESTA (*alkuperäisestä eli ensimmäisestä ihmisestä*) ALKAEN HILJAISEN VARTIJAN JA HÄNEN VARJONSA VÄLINEN LANKA TULEE [e265] VAHVEMMAKSI JA LOISTAVAMMAKSI JOKAISESTA MUUTOKSESTA (*jälleensyntymästä*) (a). AAMUN AURINGONPAISTE ON MUUTTUNUT KESKIPÄIVÄN KIRKKAUDEKSI.....

(a) Tämä lause ”*hiljaisen vartijan ja hänen varjonsa* (ihmisen) välinen lanka tulee vahvemaksi jokaisesta muutoksesta” – jokaisesta jälleensyntymästä – on myös psykologinen mysteeri, jota selitetään II osassa. Tältä erää riittänee, kun sanomme, että vartija ja hänen varjonsa – viimeksi mainittuja on yhtä monta kuin monadin jälleensyntymiä – ovat yhtä. Vartija eli jumalallinen prototyyppi on olemassaolon asteikon ylimmällä askelmalla, varjo alimmalla. Jokaisen elävän olennon *monadi* – jollei hänen moraalinen turmeltuneisuutensa riko yhteyttä, niin että hän irtautuu ja ”eksyy kuupolulle”, okkultista ilmaisua käyttääksemme – *on yksilöllinen dhyâni-chohan, muista erillinen, ja sillä on oma henkinen yksilöllisyytensä* yhden

¹ Ks. J. Ralston Skinner, *The Source of Measures*.

² Fallinen palvonta on kehittynyt vasta kun avaimet symbolien todelliseen merkitykseen kadotettiin. Se oli viimeinen ja turmiollisin poikkeaminen totuuden ja jumalallisen tiedon valtieltä niiden sepitysten syrjäpoluille, jotka ihmisten vääristelyjen ja pappien vallanhimon seurauksena on korotettu dogmeiksi.

manvantaran aikana. Sen *alku*, henki (*âtman*), on tietysti yhtä *Paramâtmanin* (ainoan universaalien hengen) kanssa, mutta se käyttöväline (*vâhana*), johon se on kätkeyty, nim. *buddhi*, on erottamaton osa tuosta dhyâni-chohanisesta olemuksesta. Tässä on tuon *kaikkiollisen läsnäolon* mysteeri, josta puhuttiin muutamia sivuja aiemmin. ”Isäni, joka on taivaissa, ja minä – me olemme yhtä”,¹ sanoo kristittyjen pyhä kirja, ja tässä se ainakin on esoteerisen opin uskollinen kaiku.

VII SÄKEISTÖ - jatkuu

7. TÄMÄ ON NYKYINEN PYÖRÄSI, SANOI LIEKKI KIPINÄLLE. SINÄ OLET MINÄ ITSE, MINUN KUVANI JA MINUN VARJONI. MINÄ OLEN VERHOUTUNUT SINUUN JA SINÄ OLET MINUN VÂHANANI (*käyttöväline*) ”OLE MEIDÄN KANSSAMME” -PÄIVÄÄN ASTI, JOLLOIN SINÄ TULET JÄLLEEN MINUKSI JA MUIKSI, ITSEKSESI JA MINUKSI (a). SILLOIN RAKENTAJAT OTETTUAAN YLLEEN ENSIMMÄISET VAATTEENSA LASKEUTUVAT LOISTAVAN MAAN PINNALLE JA HALLITSEVAT IHMISIÄ – JOTKA OVAT HE ITSE (b).

(a) Se päivä, jolloin ”kipinä tulee taas liekiksi” (jolloin ihminen sulautuu omaan dhyâni-chohaniinsa) tullen ”minuksi ja muiksi, sinuksi ja minuksi”, [s282], niin kuin säkeistössä sanotaan, merkitsee, että *parinirvânassa* – kun *pralaya* on palauttanut sekä aineelliset ja psyykkiset ruumiit että henkiset *egot* takaisin niiden alkuprinsiippiin – menneet, nykyinen, jopa tuleva [e266] ihmiskunta, niin kuin kaikki olevainen, tulee olemaan yhtä. Kaikki on silloin yhtynyt jälleen *suureen henkäykseen*. Toisin sanoen kaikki on sulautunut Brahmaniin eli jumalalliseen ykseyteen.

Onko tämä tyhjäksi tulemista, niin kuin muutamat ajattelevat? Tai *ateismia*, niin kuin toiset kriitikot – *persoonallisen* jumalan palvelijat ja epäfilosofiseen paratiisiin uskovat – ovat valmiita ajattelemaan? Ei kumpaakaan. Olisi aivan hyödytöntä palata pohtimaan kysymystä, onko ateismia tässä opissa, joka on *henkisesti* mitä hienostunein. Nirvânan pitäminen tyhjäksi tulemisena on samaa kuin jos sanoisi, että ihminen tulee tyhjäksi myös vaipuessaan syvään *unettomaan* uneen – *joka ei jätä mitään jälkiä fyysiseen muistiin ja aivoihin, koska nukkujan korkeampi minä on silloin alkutilassaan, absoluuttisessa tietoisuudessa*.

Tämä vertaus vastaa kuitenkin ainoastaan kysymyksen toiseen puoleen – ja kaikkein aineellisimpaan. Sillä *jälleensulautuminen* ei suinkaan ole tällaista ”unetonta unta” vaan päinvastoin *absoluuttista* olemassaoloa, ehdollistumatonta ykseyttä eli sellainen tila, jota kuvataksaan ihmiskieli on ehdottoman ja toivottoman riittämätön. Ainoa lähestymistapa jotta saataisiin edes jonkinlainen yleiskäsitys asiasta on yrittää muodostaa siitä kuva vain ja ainoastaan sielun panoraaman kaltaisten näkyjen ja jumalallisen monadin henkisten mielikuvien kautta. Eikä tämä yksilöllisyys – *ei edes persoonallisuuden olemus*, jos siitä jää

¹ [Joh. 10:30.]

jotakin jäljelle – katoa, vaikka se näin sulautuu. Sillä kuinka rajaton – ihmisen näkökulmasta – parinirvâninen tila onkin, sillä on kuitenkin rajansa ikuisuudessa. Kun raja on kerran saavutettu, sama monadi *lähtee taas* siitä ulos vielä korkeampana olentona aloittaakseen paljon korkeammalla tasolla uudelleen täydellisemmän toimintakauden. Nykyisellä kehityskannallaan ihmisjärki ei voi nousta sen yli ja tuskin sitä saavuttaakaan tällä ajattelun tasolla. Sielua pyörryttää tuolla käsittämättömän absoluuttisuuden ja ikuisuuden kynnyksellä.

(b) ”Vartijat” hallitsevat ihmisiä koko *satya-yugan* ja sitä seuraavien pienempien yugien aikana, aina kolmannen kantarodun alkuun asti. Tämän jälkeen ihmiskuntaa hallitsevat patriarkat, sankarit ja maanit,¹ alemman luokan ruumiillistuneet dhyânit, kuningas Menekseen ja muiden kansojen ihmiskuninkaisiin asti. Kaikki pantiin huolellisesti muistiin. Symbolien tutkijoiden mielestä tätä *myyttistä aikakautta* on tietysti pidettävä satuna. Kaikkien kansojen aikakirjoissa on traditioita ja jopa kronikoita tällaisista *jumalallisten [s283]* kuninkaiden dynastioista, ihmisiä hallitsevista jumalista, joita seurasi sankarien tai jättiläisten dynastiat. Näin ollen on vaikea ymmärtää, kuinka kaikki kansat auringon alla, joista muutamia erottaa toisistaan suuret [e267] valtameret ja jotka kuuluvat eri pallonpuoliskoille, kuten muinaiset perulaiset ja meksikolaiset yhtä hyvin kuin kaldealaiset, olisivat saattaneet muodostaa samanlaisia ”satuja” samassa tapahtumajärjestyksessä.² Kuitenkin koska salainen oppi opettaa *historiaa* – joka on tosin esoteerista ja traditioihin perustuvaa mutta silti luotettavampaa kuin tavallinen historia –, meillä on oikeus uskoa niin kuin kellä muulla tahansa, olkoon hän uskonkiihkoilija tai skeptikko. Ja salainen oppi sanoo, että kahden korkeamman ryhmän dhyâni-buddhat, nimittäin ”vartijat” eli arkkitehdit, antoivat monille roduille jumalallisia kuninkaita ja johtajia. Jälkimmäiset opettivat ihmiskunnalle tieteitä ja taiteita. Edelliset sen sijaan paljastivat transsendenttisten maailmojen suuria henkisiä totuuksia niille ruumiillistuneille monadeille, jotka olivat vastikään heittäneet päältänsä alemmista luontokunnista otetut käyttövälineensä ja sen tähden olivat kadottaneet kaiken muistonkin jumalallisesta syntyperästään.³

Siten, niin kuin säikeistössä sanotaan, vartijat astuivat maan päälle ja hallitsivat ihmisiä – ”*jotka ovat he itse*”. Hallitsevat kuninkaat olivat jo lopettaneet oman syklinsä maan päällä ja muissa maailmoissa edellisissä kierroksissa. Tulevissa manvantaroissa he tulevat kohoamaan korkeampiin järjestelmiin kuin on meidän planeettamaailmamme, ja ihmiskunnan valitut, kehityksen vaikean ja vaivalloisen tien pioneirit, tulevat ottamaan edeltäjiensä paikat. Seuraava suuri manvantara on

¹ Ks. Pappien Solonille luettelemia egyptiläisiä dynastioita. [Vrt. Cory, *Ancient Fragments*, 1832.]

² Ks. Augustus le Plongeon, *Sacred Mysteries among the Mayas and the Quichés, 11500 years ago* (1886). Siinä tekijä osoittaa, miten identtisiä olivat egyptiläisten ja hänen kuvaamiensa kansojen rituaalit ja uskomukset. Maya-kansan ja egyptiläisten ikivanhat hieraattiset aakkoset ovat melkein samat.

³ Ks. II osa, s. e365 eteenp., ”Jumalalliset opettajamme”.

näkevä meidän elämänsyklimme ihmisten tulevan toisen ihmiskunnan opettajiksi ja johtajiksi, ihmiskunnan, jonka monadit nykyään ehkä vielä ovat vangittuina – puolittajuttomina – eläinkunnan kaikkein älykkäimpiin muotoihin. Sen sijaan heidän alemmat periaatteensa voivat kenties elähdyttää kasvimaailman korkeimpia lajeja.

Näin jatkuvat seitsemän kehityksen ajanjaksot seitsemänkertaisessa luonnossa, jonka eri puolet ovat: henkinen eli jumalallinen; psyykinen eli puoleksi jumalallinen; älyllinen, intohimoinen, vaistomainen eli *havaitseva*; puoleksi ruumiillinen ja puhtaasti aineellinen eli fyysinen. Kaikki nämä kehittyvät syklisesti siirtyen yhdestä kaudesta toiseen kaksinkertaisella, keskihakuisella ja keskipakoisella tavalla, ääriolemuksessaan *yhtenä*, mutta *seitsemänä* eri aspekteissaan. Alin on tietystikin se, joka riippuu [e268] viidestä fyysisestä aistista¹ ja palvelee niitä. [s284] Tämä on sanottu yksilöllisestä, inhimillisestä, aistivasta, eläin- ja kasvielämästä, joista kukin on korkeamman makrokosmoksensa mikrokosmos. Sama koskee myös universumia, joka ilmenee aikakausittain kehittääkseen kollektiivisesti noita lukemattomia *elollisia yksiköjä*, ainoan *elämän* henkäyksiä. Se ilmenee, jotta jokainen kosminen atomi tässä äärettömässä *alati muuttuvassa* universumissa, lähtien muodottomasta ja koskemattomasta luonnosta ja kulki puoleksi maallisten sekaluontojen kautta alas varsinaiseen synnytyksenalaiseen aineeseen ja sitten taas takaisin, nousten jokaisella uudella kaudella korkeammalle ja lähemmäs lopullista päämäärää; jotta jokainen atomi näin *omien ansioittensa ja ponnistelujensa avulla saapuisi* sille tasolle, jossa se tulee jälleen ainoaksi ehdottomaksi KAIKEUDEKSI. Mutta alfan ja omegan välillä on väsyttävä ohdakkeilla reunustettu ”tie”, joka ensin menee alas, sitten –

...kiemurtelee ylämäkeä koko matkan
niin, loppuun asti...²

Lähtien pitkälle matkalleen tahrattomana, laskeutuen yhä enemmän syntiseen aineeseen ja yhdistyen jokaiseen ilmenneeseen *avaruuden* atomiin – *pyhiinvaeltaja* taisteltuaan ja kärsittyään jokaisessa elämän ja olemassaolon muodossa on vasta ainelaakson pohjalla ja syklinsä puolivälissä, kun hän on samastunut kollektiiviseen ihmiskuntaan. Tämän *hän on tehnyt omaksi kuvakseen*. Kehittyäkseen taas ylöspäin, kotia kohti Jumalan on nyt noustava elämän Golgatan uuvuttavaa ylämäkeä. Tämä on tietoisien olemassaolon marttyyrius. Niin kuin Vishvakarmanin, hänen on uhrattava *itsensä itselleen* lunastaakseen kaikki luontokappaleet, noustakseen monista *yhteen elämään*. Sitten hän todella nousee taivaaseen. Siellä heittäytyneenä parinirvânan käsittämättömään absoluuttiseen olemiseen ja autuuteen hän hallitsee ei-ehdonvaraisesti. Sieltä hän taas laskeutuu seuraavassa ”tulemisessa”, jota yksi osa ihmiskunnasta odottaa kuolleen kirjaimen merkityksessä *toisena tulemisena* toinen osa viimeisenä ”Kalki-avatârana”.

¹ Joita on todellisuudessa seitsemän, kuten myöhemmin osoitetaan vanhimpiin *Upa-nishadeihin* nojaten.

² [Christina Rossetti, *Uphill*, 1861.]

[e269]

YHTEENVETO

Luomisen ja tämän maailman historia, sen alusta
nykyhetkeen asti, muodostuu *seitsemästä* luvusta.
Seitsemättä ei ole vielä saatu valmiiksi.

T. Subba Row, *The Theosophist*, III vsk., marrask. 1881, s. 41

Ensimmäistä näistä ”seitsemästä luvusta” on yritetty tässä esittää ja se on nyt lopussa. Kuinka puutteellinen ja heikko tämä tulkinta onkin, se on joka tapauksessa likimääräinen esitys – käyttäen matemaattista ilmaisua – siitä, mikä on kaikkien myöhempien kosmogonioiden vanhin perusta. On kyllä uskaliaasta yrittää eurooppalaisella kielellä esittää lakkaamattoman aikakautisen toistumisen Lain suurenmoista panoraamaa. Ensimmäisten tajunnalla varustettujen rotujen vastaanottaviin mieliin sen suorastaan painoivat ne olennot, jotka sen heijastivat maailmanjärjestä. Ei näet mikään ihmiskieli – paitsi sanskrit, joka onkin *jumalien* kieli – voi tehdä sitä edes suunnilleen tyydyttävästi. Mutta tämän teoksen puutteellisuudet täytyy antaa anteeksi sen vaikuttimen nimessä.

Kokonaisuudessaan ei edellä olevaa eikä sitä, mikä nyt seuraa, voi löytää mistään. Sitä ei opeteta Intian kuudessa filosofiakoulussa, sillä se kuuluu niiden yhdistelmään, seitsemänteen, joka on okkulttinen oppi. Se ei ole löydettävissä Egyptin hajoavista papyruksista eikä se enää ole kaiverrettuna assyrialaisiin tiiliin tai graniittiseiniin. *Vedantan* kirjat (inhimillisen tiedon viimeinen sana) tarjoavat ainoastaan tämän suuren kosmogonian metafysisen puolen. Niiden verraton aarreaitta, *Upanishadit* – *Upa-ni-shad* on yhdyssana, joka merkitsee tietämättömyyden voittamista *salaisen henkisen* tiedon avulla – vaatii nykyään tulkitsemistaan varten yleisavaimen, jotta tutkija pääsisi niiden täydestä merkityksestä perille. Syyn tähän uskallan mainita sellaisena kuin sen kuulin eräältä mestarilta.

Nimi *Upanishad* käännetään tavallisesti ”esoteerinen oppi”. Nämä kirjoitelmat kuuluvat *Shrutiin* eli ”ilmoitettuun tietoon”, lyhyesti sanoen *ilmoitukseen*, ja liitetään tavallisesti *Vedakirjojen Brâhmâna*-osaan¹ [e270] kolmantena osana.

[s286] Orientalistit mainitsevat yli 150 *Upanishadia* ja uskovat, että vanhin kirjoitettiin *luultavasti* noin 600 eaa. Mutta *luotettavia* tekstejä ei löydy viidettä osaakaan tästä määrästä. *Upanishadit* ovat samassa suhteessa *Vedoihin* kuin kabbala on juutalaisten Raamattuun. Ne pohtivat ja selittävät *Vedojen* tekstien

¹ ”...*Vedoilla* on selvästikin kaksinainen merkitys – joista toinen on ilmaistu sanojen kirjainmuodossa, toinen runomitassa ja *svarassa* – intonaatiossa – jotka ovat ikään kuin *Vedojen* elämä. Oppineet pandiitit ja filologit kieltävät tietysti, että *svaralla* on mitään tekemistä filosofian tai muinaisten esoteeristen oppien kanssa, mutta kuitenkin *Vedojen* syvimpiä salaisuuksia on se mystinen yhteys, joka on olemassa *svaran* ja *valon* välillä.” (T. Subba Row, *Five Years of Theosophy*, s. 154.)

salaista ja mystistä merkitystä. Ne puhuvat universumin alkuperästä, jumalolennon luonteesta, hengestä ja sielusta ja myös mielen ja aineen metafyyysisestä yhteydestä. Muutamin sanoin: NE SISÄLTÄVÄT *kaiken inhimillisen tiedon alun ja lopun, mutta ne eivät ole enää PALJASTANEET sitä* Buddhan päivien jälkeen. Jos olisi toisin, *Upanishadeja* ei voisi kutsua *esoteeriseksi*, koska ne on nyt avoimesti liitetty brahmalaisiin pyhiin kirjoihin, jotka nykyisellä ajallamme ovat tulleet jopa *mlechchhojen* (kastittomien) ja eurooppalaisten orientalistien saataville.

Yksi seikka niissä – ja tämä koskee kaikkia *Upanishadeja* – viittaa ehdottomasti ja pysyvästi niiden ikivanhuuteen ja todistaa a) että ne kirjoitettiin ainakin muutamilta osiltaan, *ennen kuin* kastijärjestelmä tuli siksi tyrannimaiseksi instituutioksi, joka se nyt on; ja b) että puolet niiden sisällöstä on poistettu ja muutamat osat niistä on kirjoitettu uudestaan ja lyhennetty. ”Korkeamman tiedon suuret opettajat ja bramiinit kuvataan näet tuon tuostakin menemässä kshatriya (sotilaskastin) kuninkaiden luo tullakseen näiden oppilaiksi.” Niin kuin Elphinstone varsin oikein huomauttaa, *Upanishadeissa* ”tuntuu aivan erilainen henki [kuin muissa brahmalaisissa kirjoissa] ja sellainen ajatuksenvapaus, joka on kaikissa aikaisemmissa teoksissa tuntematon lukuun ottamatta itse *Rigvedan* hymnejä”.¹ Jälkimmäisen tosiseikan selittää traditio, joka on tallennettu erääseen Buddhan elämää käsittelevään käsikirjoitukseen. Siinä sanotaan, että *Upanishadit* alkuaan liitettiin *Brâhmanoihin* sen uudistuksen alettua, joka johti viimein nykyiseen suljettuun kastijärjestelmään bramiinien keskuudessa, muutamia vuosisatoja ”kahdesti syntyneiden” invaasion jälkeen. *Upanishadit* olivat täydellisiä noina aikoina ja niitä käytettiin vihkimykseen valmistautuvien chelojen opettamiseksi.

[e271] Tämä kesti niin kauan kuin *Vedat* ja *Brâhmanat* pysyivät ainoastaan ja yksinomaan temppelibramiinien hallussa – jolloin kellään muulla kuin *pyhän* kastin jäsenillä ei ollut oikeutta tutkia niitä tai edes lukea. Silloin tuli Gautama, Kapilavastun ruhtinas. *Opittuaan* kaiken brahmalaisen viisauden, joka löytyi *Rahasyasta* tai *Upanishadeista*, ja huomattuaan, että niiden opetukset eivät eronneet paljoa jos lainkaan Himalajan lumisilla huipuilla asuvien ”elämänopettajien” opetuksista,² hän, bramiinien oppilas, tunsu närkeästä siitä, että pyhää viisautta salattiin siten kaikilta muilta paitsi bramiineilta, ja päätti levittää sitä koko maailman pelastukseksi. Silloin bramiinit nähdessään, että heidän pyhä tietonsa ja salainen viisautensa joutuisi ”*mlechchhojen*” käsiin, lyhensivät *Upanishadien* tekstit, jotka alkuaan sisälsivät kolme kertaa niin paljon ainesta kuin *Vedat* ja *Brâhmanat* yhteensä, muuttamatta kuitenkaan yhtään tekstin sanaa. He

¹ [M. Elphinstone, *The History of India*, s. 282.]

² Heitä kutsuttiin myös ”viisauden” ja ”tulisumun pojiksi” ja ”auringon veljiksi” kiinalaisissa kirjoituksissa. Fo-Kienin maakunnan pyhässä kirjastossa tavattavat käsikirjoitukset mainitsevat *Hsi-Tsangin* (Tiibetin) okkultismin pesäpaikkana jo ikimuistoisista ajoista asti, kauan ennen Buddhaa. Keisari Yu’n, ”Suuren” (2207 eaa.), joka oli harras mystikko ja suuri adepti, sanotaan saavuttaneen tietonsa ”lumisen vuoriston suurilta opettajilta” Hsi-Tsangissa.

vain erottivat käsikirjoituksista tärkeimmät osat, jotka sisälsivät olemassaolon mysteerin viimeisen sanan. Avain bramiinien salaiseen kirjakokoelmaan pysyi siitä lähtien ainoastaan vihittyjen hallussa, ja siten bramiinit kykenivät julkisesti kieltämään Buddhan opetuksen oikeellisuuden vetoamalla *Upanishadeihin*, koska ne oli vaiennettu ikuisesti pääkysymysten osalta. Tällainen esoteerinen traditio on olemassa Himalajan tuolla puolen.

Shrī Shankarâchârya, suurin historiallisina aikoina elänyt vihitty, kirjoitti monta *bhâsyaa* [kommenttaaria] *Upanishadeihin*. Mutta niin kuin on syytä olettaa, hänen alkuperäiset kirjoituksensa eivät ole vielä joutuneet filistealaisten käsiin, sillä niitä säilytetään hyvinkin mustasukkaisesti hänen *mathameissaan* (luostareissa). Ja on vielä painavampia syitä uskoa, että tuon tulkitsijoista suurimman verrattoman arvokkaat *bhâsyat*, jotka koskivat bramiinien esoteerista oppia, tulevat monien aikakausien kuluessa vielä pysymään kuolleen kirjaimena useimmille hindulaisille, paitsi *smârta*-bramiineille. Tämä Shankarâchâryan perustama lahko (joka vaikuttaa vielä voimakkaana Etelä-Intiassa), on nykyään melkein ainoa, joka kasvattaa sellaisia tutkijoita, joilla on tarpeeksi tietoa ymmärtääkseen [e272] *bhâsyojen* kuollutta kirjainta. Olen kuullut, että syy tähän on se, että heillä yksin on silloin tällöin todellisia vihittyjä *mathamien* esimiehinä, kuten esim. ”Shringa-girissä”, Mysoren läntisissä vuorisolissa. Toisaalta yhtään lahkoa ei ole tuossa epätoivoisen eristetyssä bramiinien kastissa, joka ei olisi jyrkemmin suljettu kuin *smârta*. Sen seuraajien vaiteliaisuutta sen suhteen, mitä he ehkä tietävät okkulttisista tieteistä ja esoteerisista opeista, voi verrata vain heidän ylpeyteensä ja oppineisuuteensa.

Sen tähden tämän väitteen kirjoittaja on jo edeltäpäin valmis kohtaamaan suurta vastustusta ja vieläpä tässä teoksessa esiin tuotujen väitteiden perättömiksi julistamista. Mutta eipä ole koskaan väitettykään, että tämä kirja olisi [s288] erehtymätön tai täysin oikea jokaisessa yksityiskohdassaan. Tosiasioita tässä on, ja niitä tuskin voidaan kieltää. Mutta riippuen tässä käsiteltyjen aiheiden luonnollisesta vaikeudesta ja englannin (samoin kuin kaikkien muidenkin eurooppalaisten kielten) melkein ylipääsemättömistä puutteista muutamien aatteiden ilmaisemiseksi, on hyvinkin luultavaa, ettei tekijä ole kyennyt antamaan selityksilleen parhainta ja selvintä muotoa. Hän on kuitenkin tehnyt voitavansa mitä vihamielisimmässä olosuhteissa, eikä enempää voi vaatia yhdeltäkään kirjoittajalta.

Kerratkaamme uudestaan ja osoittakaamme esitettyjen aiheiden laajuuteen vedoten, kuinka vaikeata, melkein mahdotonta, on tehdä niille oikeutta.

(1) Salainen oppi on aikakausien karttunut viisautta, ja jo yksin sen kosmogonia on mahtavin ja monimutkaisin kaikista järjestelmistä, siitäkin, joka on verhottu *purânoiden* eksoterismiin. Mutta niin suuri on okkulttisen symboliikan mystinen voima, että ne tosiasiat, joiden esiintuominen ja selittäminen on pitänyt lukemattomien sukupolvien vihittyjä tietäjiä ja profeettoja työssä evoluutiokehityksen mittaamattomassa sarjassa, on kaikki tallennettu muutamille sivuille, jotka ovat täynnä geometrisia merkkejä ja glyfejä. Noiden tietäjien salamoiva katse on tunkeutunut itse aineen ytimeen ja havainnut olioiden sielun

siinä, missä vihkimätön katselija, olkoon kuinka oppinut tahansa, huomaisi ainoastaan ulkonaisen muodon. Mutta nykyajan tiede ei usko ”olioiden sieluun” ja hylkää sen tähden muinaisen kosmogonian koko järjestelmän. Tarpeetonta on sanoakaan, että kyseinen järjestelmä ei ole yhden tai muutamien esitettyjen yksilöiden kuvitelma. Se on nimittäin keskeytymätön todistussarja käsittäen tuhansia sukupolvia tietäjiä, jotka tekivät kokeitaan koetellakseen ja todentaakseen [e273] niitä traditioita, jotka olivat kulkeneet suullisesti aikaisemmalta rodulta toiselle. Se sisältää opetuksia korkeammilta ja ylevämmiltä olennoilta, jotka valvoivat ihmiskunnan lapsuutta. Lisäksi pitkinä ajanjaksoina viidennen Rodun ”viisaat”, jotka pelastuivat viimeisestä vedenpaisumuksesta ja mantereiden vaihtumisesta, viettivät elämänsä *oppien eikä opettaen*. Entä millä tavalla he menettelivät? Tähän on vastaus: He tutkivat, todensivat ja tarkastivat kaikilla luonnon aloilla muinaisia traditioita sen itsenäisen näkökyvyn avulla, joka kuuluu suurille adepteille, ts. ihmisille, jotka ovat kehittäneet ja täydellistäneet fyysiset, älylliset, psyykkiset ja henkiset elimistönsä kaikkein korkeimpaan mahdolliseen asteeseen. Yhden ainoan adeptin näkyä ei hyväksytty, ennen kuin sitä tuki ja vahvisti muiden adeptien näyt – jotka oli saavutettu siten, että ne jo sinänsä olisivat kelvanneet todisteiksi – ja vuosisatojen kokemukset.

(2) Tämän järjestelmän peruslaki, se keskipiste, josta kaikki lähtee, jonka ympärille ja jota kohti kaikki vetäytyy ja jonka varaan perustuu koko sen filosofia, on yksi homogeeninen jumalallinen SUBSTANSSI-PRINSIIPPI, ainoa perussyy.

Muutamit harvat, joiden lamput loistivat kirkkaammin,
on johdettu syystä syyhyn *luonnon* salaiseen päätekohtaan;
ja he ovat huomanneet, että täytyy olla *yksi ainoa*
*ensimmäinen prinssiippi ...*¹

Sitä kutsutaan substanssi-prinssiipiksi, sillä se tulee ”substanssiksi” ilmenneen universumin tasolla, joka on illuusio, mutta pysyy ”prinssiippinä” aluttomassa ja loputtomassa abstraktissa, näkyvässä ja näkymättömässä AVARUUDESSA. Se on kaikkialla oleva todellisuus. Se on persoonaton, koska se käsittää kaikki ja kaiken. Sen *persoonattomuus on* järjestelmän *perusaate*. Se on latenttina universumin jokaisessa atomissa ja on itse universumi.²

(3) Universumi on tämän tuntemattoman absoluuttisen olemuksen aikakautinen ilmennys. Nimitys ”olemus” [essence] on kuitenkin synty itse tämän filosofian henkeä vastaan. Sillä vaikka tuo sana tässä tapauksessa voidaan johtaa verbistä *esse*, ”olla”, SITÄ ei voi samastaa minkäänlaiseen *olemiseen*, jota ihmisäly voi tajuta. SITÄ voidaan parhaiten kuvata, jos sanotaan, että se ei ole henkeä eikä ainetta vaan molempia. ”Parabrahman ja mûlaprakriti” ovat todellisuudessa yhtä, ja kuitenkin kaksi ilmenneen yleiselle käsitykselle, jopa ainoan logoksen käsitykselle, joka logos on ensimmäinen ilmennys. Niin kuin etevä luennoitsija osoittaa

¹ [John Dryden, *Religio Laici*, 12–14.]

² Ks. II kirja, luku III, ”Alkuaikainen substanssi ja jumalallinen ajatus”.

artikkelisarjassa *Notes on the Bhagavadgîtâ*,¹ SE esiintyy ainoan logoksen ulkokohtaiselta kannalta nähtynä mûlaprakritina eikä Parabrahmanina. Se esiintyy *verhona* eikä sen taakse kätkeytyvänä [e274] AINOANA TODELLISUUTENA, joka on ehdoton ja absoluuttinen.

(4) Maailmaa kaikkine olioineen kutsutaan MÂYÂKSI, koska kaikki on siinä ohimenevää, tulikärpäsen kiitävästä elämästä aurinkoon asti. Verrattuna AINOAN ikuiseen muuttumattomuuteen täytyy universumin häviävine ja alati muuttuvine muotoineen olla filosofin järjelle ainoastaan virvatulen leikkiä. Kuitenkin universumi on perin todellinen siinä oleville tajuisille olennoille, koska ne ovat yhtä epätodellisia kuin sekín.

(5) Kaikki, mitä on universumissa ja sen eri luontokunnissa, on TIETOISTA: ts. kaikella on omanlaisensa tajunta ja oma havaintotasonsa. Meidän ihmisten on muistettava, että vaikka *me* emme havaitse mitään tuntemiamme tietoisuuden merkkejä sanokaamme esim. kivissä, meillä ei ole oikeutta sanoa, *ettei niissä ole mitään tajuntaa*. Ei ole mitään ”kuollutta” eikä ”sokeaa” ainetta, niin kuin ei myöskään ole mitään ”sokeaa” eikä ”tajutonta” lakia. Näillä käsitteillä ei ole mitään sijaa okkulttisessa filosofiassa. Se ei näet milloinkaan pysähdy ulkonäköön, vaan sen kannalta *noumenaalisisilla* olemuksilla on enemmän todellisuutta kuin niiden objektiivisilla kaksoispuolilla. Tässä se [s290] muistuttaa keskiaikaisten *nominalistien* järjestelmää, sillä heidän mielestään ainoastaan yleiskäsitteet olivat todellisuuksia, ja yksityiskohdat ovat olemassa ainoastaan nimellisesti ja ihmisten mielikuvituksessa.

(6) Universumin työskentely ja *ohjaus* käy *sisältä ulospäin*. Niin kuin ylhäällä, niin alhaalla, niin kuin taivaassa, niin maan päällä. Ihminen, mikrokosmos, makrokosmoksen pienoiskopio, on tämän universaalín lain ja sen toiminnan elävä todistaja. Me näemme, että jokainen *ulkonainen* liike, teko ja ele, joko tahallinen tai mekaaninen, elimellinen tai älyllinen, johtuu ja seuraa *sisäisestä* tunteesta eli tuntemuksesta, haluamisesta tai tahdosta ja mielestä tai ajatuksesta. Kuten ei mitään ulkonaista liikettä tai muutosta voi normaalioloissa tapahtua ihmisen ulkonaisessa ruumiissa, jollei sitä aiheuta sisäinen, jostakin kolmesta äsken luetellusta toiminnasta johtuva sysäys, näin on myös ulkonaisessa eli ilmenneessä universumissa. Koko kosmosta johtaa, hallitsee ja elähdyttää melkein lukematon sarja hierarkioita, täynnä tajuisia olentoja, joista jokaisella on tehtävänsä täytettävänä ja jotka – kutsukaamme niitä vaikkapa dhyâni-chohaneiksi tai enkeleiksi – ovat ”lähettiläitä” siinä merkityksessä ainoastaan, että ne ovat karmallisten ja kosmisten lakien suorittajia. Ne vaihtelevat rajattomasti [e275] tietoisuuden ja älyn asteissaan. Jos niitä kaikkia kutsutaan puhtaiksi hengiksi, joilla ei ole mitään maallista ainetta ”ajan hampaan raadeltavana”, antautuisimme vain runollisiin kuvitelmiin.

Jokainen näistä olennoista *on* näet joko *ollut* ihminen tai valmistautuu tulemaan ihmiseksi, jollei tässä nykyisessä niin jossakin menneessä tai tulevassa syklissä (manvantarassa). Ne ovat siis *täydellistyneitä*, jos eivät alkuasteella olevia

¹ Subba Row'n luentosarja, joka on julkaistu suomeksi nimellä *Bhagavad Gîtân filosofiaa*.

ihmisiä. Korkeammassa (vähemmän aineellisissa) piireissä oleskellen ne eroavat moraalisesti maisista ihmisolennoista vain siinä, että niiltä puuttuu persoonallisuuden tunto ja *inhimillinen* tunneluonto – kaksi puhtaasti maista tunnusmerkkiä. Edelliset eli ”täydellistyneet” ovat vapautuneet näistä tunteista, koska a) niillä ei enää ole lihallista ruumista – sielua alati turruttavaa taakkaa; ja b) koska niiden puhdas henkinen aines on jäänyt vapaammaksi ja esteettömäksi. Viimeksi mainittuihin vaikuttaa sen vuoksi *mâyâ* vähemmän kuin konsanaan ihmiseen, jollei tämä ole adepti, joka pitää kahta persoonallisuuttaan – henkistä ja fyysistä – kokonaan toisistaan erillään.

Alkuasteella olevat monadit, joilla ei vielä ole ollut maisia ruumiita, eivät voi tuntea persoonallisuutta tai EGOismia. Koska se, mitä kutsutaan persoonallisuudeksi, on ehdottomasti rajoitus ja suhde johonkin, eli niin kuin Coleridge määritteli, ”yksilöllisyys, joka itsessään on olemassa, mutta jolla on luonto perustana” – nimitystä ei voi tietenkään soveltaa ei-inhimillisiin olentoihin. Monien sukupolvien tietäjät ovat kuitenkin vakuuttaneet, ettei millään näistä olennoista, korkeista tai alhaisista, ole omaa yksilöllisyyttä tai persoonallisuutta erillisinä entiteetteinä. Toisin sanoen, niillä ei ole yksilöllisyyttä siinä merkityksessä kuin ihminen sanoo: [s291] ”*Minä olen minä itse* enkä ole kukaan muu.” Ne eivät nimittäin tajua sellaista selvää eroa mikä ihmisillä ja muilla olioilla on maan päällä.

Yksilöllisyys on kaikkien hierarkioiden mutta ei niiden yksikköjen yhteinen tunnusmerkki. Nämä tunnusmerkit vaihtelevat ainoastaan sen tason asteen mukaan, jolle nämä hierarkiat kuuluvat: mitä lähempänä hierarkia on homogeenisuuden ja ainoan jumaluuden tasoa, sitä puhtaampi ja vähemmän painottunut on yksilöllisyys. Nuo olennot ovat joka suhteessa rajallisia, lukuun ottamatta korkeampia periaatteita, niitä kuolemattomia kipinöitä, jotka heijastavat universaalialla jumalallista liekkiä. Nämä kipinät ovat yksilöityneitä ja erotettuja ainoastaan illuusion piirissä, ja niiden erilaistuminen on yhtä suurta harhaa kuin muukin. Ne ovat ”eläviä”, koska ne ovat ABSOLUUTTISESTA ELÄMÄSTÄ illuusion kosmiselle verholle heijastuneita virtauksia. Ne ovat olentoja, joissa elämä ei voi sammua, ennen kuin tietämättömyyden tuli on sammutettu niissä, jotka näitä ”elollisia yksiköjä” tajuavat. Niiden sisäinen prinssiippi on herännyt olemassaoloon luomattoman säteen elvyttävästä vaikutuksesta, [e276] joka säde on heijastus elämänvirran rannoille säteilevästä suuresta keskusauringosta. Tämä sisäinen olemus kuuluu kuolemattomuuden vesiin, vaikka sen erilaistunut vaatetus on yhtä katoavainen kuin ihmisen ruumis. Sen vuoksi Edward Young oli oikeassa sanoessaan, että

enkelit ovat ylemmänlaatuisia ihmisiä

eivätkä muuta. Ne eivät ole ”palvelevia” eivätkä ”suojelevia” enkeleitä eivätkä ”korkeimman lähettiläitä”. Vielä vähemmän ne ovat minkään ihmisen mielikuvituksen luoman jumalan ”vihan sanansaattajia”. Niiden suojelukseen vetoaminen on yhtä typerää kuin uskoa, että niiden suosio voitaisiin saavuttaa jonkinlaisilla sovitusuhreilla, sillä ne ovat yhtä paljon kuin ihminen itsekin

muuttumattoman karmallisen ja kosmisen lain orjia ja luomuksia. Syy tähän on ilmeinen. Koska niillä ei olemuksessaan ole mitään persoonallisuuden aineksia, niillä ei voi olla mitään sellaisia persoonallisia ominaisuuksia, joita ihmiset eksoteerisissa uskonnoissa kuvittelevat olevan antropomorfisella jumalallaan – kateellisella ainoalla Jumalalla, joka iloitsee ja tuntee suuttumusta, nauttii uhrista ja on ylpeydessään despoottisempi kuin mikään rajallinen typerä ihminen.

Kuten II osassa on osoitettu, ihminen on muodostunut kaikkien näiden taivaallisten hierarkioiden aineksista. Hän voi onnistua tekemään itsensä sellaisenaan jossain merkityksessä ylemmäksi mitä tahansa hierarkiaa eli luokkaa, jopa niiden yhdistelmää. ”Ihminen ei voi lepyttää eikä käskä *devoja*”, sanotaan. Mutta kun ihminen lamaannuttaa alemman persoonallisuutensa ja siten saapuu täyteen tietoon siitä, että hänen korkeampi ITSENSÄ *ei ole erossa* ainoasta absoluuttisesta ITSESTÄ, hänestä voi tässä maisessa elämässäänkin tulla ”niin kuin yksi meistä”. Siten syömällä tiedon puun hedelmää, joka karkottaa tietämättömyyden, ihminen tulee elohimien eli dhyânien kaltaiseksi, ja kun hän on kerran päässyt *heidän* tasolleen, yhteenkuuluvuuden ja täydellisen harmonian hengen, joka hallitsee jokaisessa hierarkiassa, täytyy olla hänen yllään ja suojella häntä jokaisessa kohdassa.

Päävaikeus, joka estää tiedemiehiä uskomasta sekä jumalallisiin henkiin että alempiin luonnonhenkiin, on heidän materialisminsa. Spiritualisteilla taas on suurimpana haittana estämässä heitä uskomasta tähän – vaikka he pitävät yllä sokeaa uskoaan vainajien ”henkiin” – se, että he lukuun ottamatta muutamia okkultisteja ja kabbalisteja, eivät ensinkään tunne aineen todellista olemusta ja luontoa. Siitä seikasta, hyväksytäänkö vai hylätäänkö teoria *kaiken ykseydestä luonnossa, sen äärimmäisessä olemuksessa*, riippuu pääasiallisesti, uskotaanko vai ei, että ympärillämme on muita tajuisia olentoja vainajien henkien lisäksi. [e277] Tutkijan on saatava perustukseksi oikea käsitys henki-aineen alkuaikaisesta kehityksestä ja sen tosi olemuksesta, jotta hänen mielessään selviäisi paremmin okkultinen kosmogonia ja jotta hänellä olisi varma johtolanka myöhemmissä tutkimuksissaan.

Totta puhuen, niin kuin juuri äsken sanottiin, jokainen ns. ”henki” on joko *ruumiista vapautunut tai tuleva ihminen*. Niin kuin korkeimmasta pääenkelistä (dhyâni-chohanista) viimeisimpään tietoiseen ”rakentajaan” (henkisten olentojen alimpaan luokkaan), kaikki nuo ovat *ihmisiä*, jotka ovat eläneet aikakausia sitten, muissa manvantaroissa, tällä tai muilla sfääreillä. Ja samoin alemmat, puoleksi älylliset ja älyttömät elementaalit ovat kaikki *tulevia ihmisiä*. Jo yksin se seikka, että jollakin olennolla on äly, riittää okkultistin silmissä todistamaan siitä, että tuon olennon on täytynyt olla *ihminen* ja on täytynyt saavuttaa tietonsa ja älynsä inhimillisessä kehityskaudessa. On vain yksi jakamaton ja absoluuttinen kaikkietävyys ja intelligenssi universumissa – ja tämä värähtelee kautta jokaisen atomin ja mitättömimmänkin pisteen koko kosmoksessa, jolla ei ole rajoja ja jota ihmiset kutsuvat AVARUUDEKSI, ajatellen sitä riippumattomaksi kaikesta siinä olevasta. Mutta ensimmäinen erilaistuminen sen *heijastuessa* ilmenneeseen

maailmaan on puhtaasti henkinen, ja niillä olennoilla, jotka saavat siinä alkunsa, ei ole sellaista tajuntaa, jolla olisi mitään suhdetta nykyään tuntemaamme tajuntaan. Niillä ei voi olla mitään inhimillistä tajuntaa tai älyä, ennen kuin ne ovat sen saavuttaneet persoonallisesti ja yksilöllisesti. Tämä mahtaa olla mysteeri, mutta se on tosiasia esoteerisessa filosofiassa ja on hyvinkin ilmeinen.

Koko luonnonjärjestys todistaa asteittaista kehitystä *korkeampaan elämään*. Näennäisesti sokeimpienkin voimien toiminnassa on jokin tarkoitus. Koko kehitysprosessi loppumattomine sovelluksineen on todisteena tästä. Ne muuttumattomat lait, jotka karsivat pois heikot ja raihnaiset lajit antaakseen sijaa voimakkaammille ja jotka takaavat ”kelvollisimpien eloonjäämisen”, työskentelevät kaikki suurta päämäärää kohti, vaikka ne ovatkin julmia välittömässä [s293] toiminnassaan. Itse se *tosiasia*, että *tapautuu* mukautumisia, että kelvollisimmat todella jäävät eloon olemassaolon taistelussa, osoittaa, että ns. ”tajuton luonto”¹ onkin yhdistelmä voimista, [e278] joita käyttävät puoleksi tajuiset olennot (elementaalit), korkeiden planeettahenkien (dhyâni-chohanien) johtamina, joiden kollektiivinen kokouma muodostaa ilmenemättömän LOGOKSEN ilmenneen *verbumin* ja samalla muodostaa maailman JÄRJEN ja sen muuttumattoman LAIN.

Esoteerinen filosofia painaa ajatuksiimme universumin kolme eri esitystä sen kolmessa aspektissa: ENNALTA OLEVA, joka on kehittynyt AINA OLEVASTA, ja ILMIOILLINEN – illuusion maailma, sen heijastus ja varjo. Sen suuren mysteerin ja elämändraaman aikana, joka tunnetaan manvantaran nimellä, todellinen kosmos on kuten ne esineet valkoisen verhon takana, johon kiinalaisen taikalyhdyn loihtimat varjot niistä lankeavat. Todelliset kuvat ja esineet pysyvät näkymättöminä, ja kehityksen johtolankoja vetävät näkymättömät kädet. Ihmiset ja oliot ovat siis vain valkoiselle kankaalle lankeavia heijastuksia niistä todellisuuksista, jotka ovat *mahâmâyân* eli suuren illuusion *tuolla puolen*. Näin opetettiin jokaisessa filosofiassa, jokaisessa uskonnossa, sekä ennen että jälkeen vedenpaisumuksen, Intiassa ja Kaldeassa sekä kiinalaisten ja kreikkalaisten tietäjien keskuudessa. Ensin mainituissa maissa nämä kolme universumia esitettiin allegorisesti ulkonaisessa opetuksessa kolmena kolminaisuutena, jotka emanoituvat ikuisesta keskussiemenestä ja muodostavat sen kanssa korkeimman ykseyden: *ensimmäisen, ilmenneen ja luovan* triadin eli kolme yhdessä. Viimeinen on vain symboli konkreettisena ilmauksena kahdesta ensimmäisestä *aatteellisesta*. Sen tähden esoteerinen filosofia vapautuu tämän pelkästään metafyyssisen käsityksen pakollisuudesta ja kutsuu ainoastaan ensimmäistä aina olevaksi. Tämä on kunkin Intian kuuden filosofiakoulun käsitys. Ne ovat *kuusi prinssiippiä siinä VIISAUDEN yksikköruumiissa*, jonka seitsemäs prinssiippi on *gnosis, salattu tieto*.

Tekijä toivoo, että kuinka pintapuolisesti laadittuja seitsemän säikeistön

¹ Luonto katsottuna abstraktilta kannalta ei voi olla ”tajuton”, koska se on ABSOLUUTTISESTA tietoisuudesta emanoitunut ja siten sen olemuspuoli (ilmenneellä tasolla). Missä on se uskalikko, joka tahtois väittää kasveilta tai edes kiviltä puuttuvan *omaa tajuntaa*? Sen verran hän voi ainoastaan sanoa, että niiden tajunta on hänen käsityspiirinsä ulkopuolella.

selitykset lienevätkin, kuitenkin tässä kosmogoniaa käsittelevässä teoksen osassa olisi esitetty tarpeeksi osoittaaksemme, että muinaisaikaiset opetukset jo päältäkin katsoen ovat *tieteellisempiä* (sanan nykyisessä merkityksessä) kuin mikään muu muinaisaikainen kirjoitus, arvosteltuna eksoteeriselta puoleltaan. Mutta koska tämä teos, niin kuin jo aiemmin on tunnustettu, *salaa paljon enemmän kuin se julkaisee*, kehotamme tutkijaa käyttämään omaa intuitiotaan. [s294] Päähuolenamme on valaista sitä, mikä on jo ennen julkaistu, vaikka ikäväksemme toisinaan hyvinkin virheellisesti.

Aikomuksemme on myös täydentää lisääaineistolla – milloin ja missä on ollut mahdollista – [e279] sitä tietoa, johon on vain viitattu. Lisäksi aiomme suojata oppejamme nykyajan lahkolaisuuden liian voimakkaita hyökkäyksiä vastaan ja varsinkin torjua nykyajan materialismia. Viimeksi mainittuahan kutsutaan usein väärin tieteksi, vaikka ”tiedemiehet” ja ”pinnallisesti sivistyneet” yksin ovat vastuussa niistä monista epäloogisista teorioista, joita maailmalle tarjotaan. Yleisö suuressa tietämättömydessään hyväksyy sokeasti kaiken, mikä lähtee ”auktoriteeteilta”, ja pitää velvollisuutenaan katsoa jokaista joltakulta tiedemieheltä tulevaa väitettä todistetuksi asiaksi. Lisäksi se on oppinut ivaamaan kaikkea, mikä on ”pakanallisista” lähteistä kotoisin. Koska materialistisia tiedemiehiä vastaan voi taistella ainoastaan heidän omilla aseillaan – vastaväitteillä ja todisteilla – on teoksemme kumpaankin osaan lisätty *Liite*, jossa verrataan eri mielipiteitä ja osoitetaan, kuinka suuretkin auktoriteetit voivat usein erehtyä. Me uskomme, että tämä voidaan tehdä tehokkaasti siten, että osoitamme vastustajiemme heikot kohdat ja todistamme vääriksi heidän liiankin lukuisat viisastelunsa, joiden annetaan käydä tieteellisistä lausunnoista.

Me pidämme kiinni Hermeksestä ja hänen ”viisaudestaan”, joka on yleismaailmallista. He pitävät kiinni Aristoteleesta vastoin intuitiota ja aikojen kokemusta luullen, että totuus on yksin länsimailman omaisuutta. Tästä johtuu meidän erimielisyytemme. Niin kuin Hermes sanoo: ”Tieto eroaa paljon aistimuksesta, sillä aistimus koskee niitä olioita, jotka ylittävät sen, mutta tieto (*gyi*) on aistimuksen loppu” – ts. fyysisten aivojemme ja niiden älyn illusion loppu. Tällä hän painottaa vastakohtaa aistien ja mielen (manaksen) avulla vaivalloisesti hankitun tiedon ja henkisen jumalallisen sielun – buddhin – intuitiivisen kaikkitiedon välillä.

Mikä kohtalo kaukaisessa tulevaisuudessa näillä kirjoillamme tuleekaan olemaan, toivomme ainakin todistaneemme seuraavat asiat:

(1) Salainen oppi ei opeta *ateismia* paitsi sanan *nâstika* hindulaisessa merkityksessä eli *idolien* (jumalankuvien) hylkäämistä mukaan luettuna jokainen antropomorfinen jumala. Tässä merkityksessä jokainen okkultisti on *nâstika*.

(2) Se tunnustaa logoksen eli universumin kollektiivisen ”luojan”; *demiurgoksen* samassa merkityksessä kuin puhutaan jonkin rakennuksen ”arkkitehdista” sen ”luojana”, vaikkei arkkitehti ole koskenut yhteenkään kiveen siinä, vaan on tehnyt suunnitelman ja jättänyt kaiken ruumiillisen työn muurareille. Tässä tapauksessa universumin ideointi antoi suunnitelman, ja rakennustyö jäi älyllisten voimien lukemattomille joukoille. Tuo *demiurgi* ei kuitenkaan ole

mikään [e280][s295] *persoonallinen* jumaluus, ts. epätäydellinen *kosmoksen ulkopuolinen jumala*, vaan ainoastaan dhyâni-chohanien ja muiden voimien ryhmä.

Mitä tulee viimeksi mainittuihin –

(3) Ne ovat kaksinaisia luonteeltaan. Ne muodostuvat a) aineessa olevasta irrationaalisesta *raa'asta energiasta*, ja b) älyllisestä sielusta eli kosmisesta tietoisuudesta, joka ohjaa ja suuntaa tuota energiaa ja joka on *maailmanjärjen ideointia heijastava dhyâni-chohaninen ajatus*. Tämä johtaa lakkaamattomaan sarjaan fyysisiä ilmennyksiä ja *moraalisia vaikutuksia* maan päällä manvantarakausien aikana, ja kaikki tämä on karman lain alaista. Koska tuo prosessi ei aina ole täydellinen ja koska, vaikka se esittää kuinka monta todistetta tahansa verhon takaa johtavasta intelligenssistä, siinä näkyy kuitenkin aukkoja ja puutteellisuuksia ja usein suoranaisia epäonnistumisia – sen johdosta ei kollektiivinen joukko (*demiurgos*) eikä mikään työskentelevistä voimista yksilöllisesti ole sovelias saamaan jumalallista kunnioitusta ja palvontaa. Kaikki kyllä ansaitsevat ihmiskunnan kiitollisen kunnioituksen, ja ihmisen tulee aina pyrkiä auttamaan ideoiden jumalallista kehitystä tulemalla parhaan kykynsä mukaan *luonnon avustajaksi* syklisen tehtävän täyttämässä. Mutta aina tuntematon ja tutkimaton *kârana* yksin, tuo kaikkien syiden *syytön* syy, hallitkoon sydämemme pyhimässä koskemattomassa temppelissä ja sen alttarilla – näkymättömänä, tuntemattomana ja nimettömänä, paitsi henkisen tietoisuutemme ”pienen, hiljaisen äänen” välityksellä. Ne, jotka sitä kumartavat, tehkööt sen sielunsa hartaassa hiljaisessa yksinäisyydessä.¹ Tehkööt he henkensä ainoaksi välittäjäksi itsensä ja *universaalin hengen* välillä ja olkoot heidän hyvät työnsä ainoat papit ja heidän syntiset aikomuksensa ainoat näkyvät ja objektiiviset uhrin, joita he tarjoavat *Läsnäololle*.²

(4) Aine on *ikuinen*. Se on *upâdhi* (fyysinen perusta), jolle ainoa ääretön maailmanjärki voi rakentaa ideointejaan. Sen tähden esoteristimme väittävät, ettei luonnossa ole mitään epäorgaanista eli *kuollutta* ainetta, ja että tieteen tekemä erotus ”orgaanisen” ja ”epäorgaanisen” välillä on yhtä perusteeton kuin se on mielivaltaisen ja järjenvastainen. [e281] Mitä tahansa tiede arveleekin – ja *eksakti* tiede on huikentelevainen neito, kuten kaikki kokemuksesta tiedämme –, niin okkultismi tietää ja opettaa toisin, kuten se on tehnyt ikimuistoisista ajoista, *Manusta* ja *Hermeksestä* Paracelsukseen ja hänen seuraajiinsa asti.

Näin sanoo Hermes Trismegistos, Kolmasti suurin:

Oi poikani, aine *tulee joksikin*. Ennen se *oli*, sillä aine on tulemisen

¹ ”Kun rukoilette, älkää tehkö sitä tekopyhien tavoin... mene *sisälle huoneeseesi, sulje ovi ja rukoile sitten Isääsi, joka on salassa*” (Matt. 6:5–6). Meidän Isämme on sisällä ”*salassa*”; se on seitsemäntenä periaattina sieluhavaintomme ”sisäisessä kammiossa”. ”Jumalan ja taivaan valtakunta” on *sisällämme*, sanoo Jeesus, eikä *ulkopuolella*. Miksi kristityt ovat niin umpisoikeita, etteivät tajua niiden viisaiden sanojen ilmeistä merkitystä, joita he niin koneellisesti toistelevat?

² Ks. II kirja, V luku, ”Salattu jumaluus, sen symbolit ja glyfit”.

välikappale.¹ Tuleminen joksikin on luomattoman ja ennalta näkevän jumalan toimintatapa. Aine [objektiivinen] saatuaan tulemisen siemenen saapuu synnytykseen, sillä luova voima muodostelee sitä *ideaalisten muotojen mukaiseksi*. Aineella, joka ei vielä ole syntynyt, ei ole muotoa; se tulee joksikin, kun se pannaan toimintaan.”²

”Kaikki on yhden universaalisen luomisponnistuksen tulosta... Ei ole mitään kuollutta luonnossa. *Kaikki on orgaanista ja elävää*, ja sen tähden koko maailma näyttää olevan elävä organismi.”³

5) Universumi kehittyi siitä aatteellisesta suunnitelmastaan, joka kautta ikuisuuden pysyy yllä sen tajuttomuudessa, mitä vedäntalaiset sanovat Parabrahamniksi. Tämä on suorastaan sama kuin korkeimman länsimaisen filosofian johtopäätökset – Platonin ”sisäiset, ikuiset ja itseolevaiset aatteet”, kuten von Hartmann niitä nyt toistaa. Herbert Spencerin ”se josta ei voi tietää” muistuttaa vain heikosti sitä transsendenttista *todellisuutta*, johon okkultistit uskovat; usein se (hänen mielestään) näyttää olevan vain ”ilmiöitten takaisen *voiman*” personoituma – ääretön ja ikuinen [e282] *voimanlähde*, josta kaikki oliot lähtevät, jota vastoin ”Tajuttoman filosofian” kirjoittaja⁴ on tullut (ainoastaan tässä [s297] suhteessa) niin lähelle suuren *mysterin* ratkaisua kuin kuolevainen voi tulla. Harvat joko muinaisen tai keskiaikaisen filosofian alalla ovat uskaltaneet lähestyä tätä aihetta tai edes siihen viitata. Paracelsus mainitsee sen ohimennen, ja hänen aatteistaan on tri F. Hartmann, T.S.J., tehnyt erinomaisen yhteenvedon kirjassaan *Life of Paracelsus*.

Kaikki *kristilliset* kabbalistit ymmärsivät hyvin itämaisen perusaatteen: toimiva

¹ Tähän tri Anna Kingsford-vainaja, ”Hermeettisten katkelmien” etevä kääntäjä ja julkaisija, sanoo alahuomautuksessa: ”Tri Ménard huomauttaa, että kreikassa sama sana merkitsee *syntymistä* ja *tulemista joksikin*. Aate tässä on, että maailman aines on olemukseltaan ikuinen, mutta että ennen luomista eli ’tulemista’ se oli passiivisessa ja liikkumattomassa tilassa. Siis se ’oli’, ennen kuin se joutui toimintaan. Nyt se ’tulee’ eli on liikkuva ja kehittyvä.” Ja Kingsford kertoo lisäksi hermeettisen filosofian puhtaasti vedäntalaisen opin että: ”Luominen on siis Jumalan toimintakausi [manvantara], sillä hermeettisen ajattelun mukaan hänellä [eli sillä, vedäntalaisten mukaan] on kaksi muotoa – toiminta eli olemassaolo, kehkeytynyt Jumala (*Deus explicitus*), sekä olemisen passiivisuus [pralaya], verhoutunut Jumala (*Deus Implicitus*). Molemmat muodot ovat täydellisiä ja kokonaisia, samoin kuin ihmisen valve- ja unitila. Saksalainen filosofi Fichte erotti olemisen (Sein) Yhtenä, jonka me ainoastaan olemassaolon (Dasein) kautta tunnemme moninaisena. Tämä näkökanta on täysin hermeettinen. Edellä mainitussa katkelmassa mainitut ’ideaaliset muodot’ ovat uusplatonilaisten arkkityyppejä eli muodostavia aatteita. Ne ovat ikuisia ja subjektiivisia käsityksiä olioista, ja nämä käsitykset löytyvät jumalallisesta järjestä ennen ’luomista’ eli ’tulemista’.” (S. 134.)

² Dr. Anna Bonus Kingsford and Edward Maitland, *The Virgin of the World*, Lontoo 1885 [Näköispainos: Minneapolis, Minn., USA 1977], ”Fragments”, s. 133–134.

³ F. Hartmann, *Life of Paracelsus*, 1887, s. 44; lainattu Paracelsuksen teoksesta *Philosophia ad Athenienses*.

⁴ K. R. E. von Hartmann, *Philosophie des Unbewussten*.

voima, ”suuren henkäyksen alituinen liike”, vain herättää kosmoksen eloon jokaisen uuden olemiskauden koittaessa, sysää sen liikkeelle kahden vastakkaisen voiman avulla¹ ja saattaa sen tulemaan objektiiviseksi harhan tasolla. Toisin sanoen tuo kaksinainen liike siirtää kosmoksen ikuisen aatteen tasolta rajallisen ilmennyksen tasolle eli *noumenaaliselta fenomenaliselle* tasolle. Kaikki mikä *on, oli ja tulee olemaan* – ON ikuisesti, jopa nekin lukemattomat muodot, jotka ovat rajallisia ja katoavia ainoastaan objektiivisessa mutta eivät *ideaalisessa* muodossaan. Ne ovat olleet olemassa aatteina ikuisuudessa,² ja kun ne menevät pois, ne ovat vielä olemassa heijastuksina. Ei ihmismuotoa eikä minkään eläimen, kasvin tai kiven muotoa ole koskaan *luotu*, ja vasta tällä meidän tasollamme se alkoi ”tulla” siksi, mikä se on, ts. objektiivisoitui nykyiseen aineellisuuteen eli laajeni *sisältä ulospäin*, mitä hienoimmasta ja yliaistillisimmasta olemuksesta nykyiseen karkeaan ulkomuotoonsa.

Meidän ihmismuotomme ovat siis olleet olemassa ikuisuudessa astraalisina eli eeterisinä prototyyppeinä. Näiden mallien mukaan ne henkiset olennot (eli jumalat), joiden velvollisuus oli saattaa ne objektiiviseen olemassaoloon ja maiseen elämään, kehittivät tulevien *egojen* protoplasmiset muodot *omasta olemuksestaan*. Tämän jälkeen, kun tämä ihmisen *upādhi* eli perusmuoto oli valmis, alkoivat luonnon ja maan voimat työskennellä näiden yliaistillisten mallien ilmentämiseksi, *joissa oli paitsi heidän omat elementtinsä myös kaikkien tämän taivaankappaleen menneiden kasvi- ja tulevien eläinmuotojen elementit*. Ihmisen *ulkoinen* verho kulki siis jokaisen kasvi- ja eläinruumiin kautta, ennen kuin se otti itselleen ihmismuodon. Mutta koska tämä tulee täydellisemmin [e283] kuvattavaksi *Salaisen Opin* II osassa, siinä olevissa kommentaareissa, ei tässä ole tarpeellista sanoa enempää.

[s298] Paracelsuksen hermeettis-kabbalistisen filosofian mukaan Yliaster – esi-isä vastasyntyneelle *protyylille*, jonka Wm. Crookes on tuonut kemiaan – eli alkuperäinen *protomateria* kehitti itsestään kosmoksen.

”Kun luominen tapahtui, Yliaster jakautui; ts. se sulii ja haihtui, kehitti itsestään *ideoksen* eli kaaoksen (*mysterium magnum, Iliados, limbus major* eli alkuperäinen aine). Tämä alkuolemus on luonnoltaan monistinen ja ilmenee sekä elollisähkönä, henkisenä voimana, joka on näkymätön, käsittämätön, selittämätön, että samalla sinä elollisaineena, josta elävien olentojen ainekset muodostuvat. Tähän alkuperäisen aineen limbukseen eli ideokseen [eli *protohyleen*]... kaikkien luotujen olioiden ainoaan kohtuun, sisältyy kaikkien olioiden substanssi. Muinaiskansat kuvasivat sitä kaaokseksi ja sitä on verrattu

¹ Nim. keskihakuisen ja keskipakoisen voiman, joista toinen on miehinen, toinen naisellinen, toinen positiivinen ja toinen negatiivinen, fyysinen ja henkinen, näiden kahden voiman ollessa yksi *alkuperäinen* voima.

² Okkultismi opettaa, ettei luonto sen enempää kuin ihminenkään voi antaa muotoa millekään, minkä ideaalinen tyyppi ei jo olisi subjektiivisella tasolla. Eikä siinä kaikki: se väittää, ettei mikään muoto tai hahmo voi mitenkään astua ihmisen tajuntaan tai kehittyä hänen mielikuvituksessaan, jollei se ole olemassa prototyypinä, ainakin suunnilleen.

itusäiliöön, josta ilmeni makrokosmos ja myöhemmin, jakautumisen ja kehittymisen kautta *Mysteria specialiassa*¹ jokainen erityinen olento. Kaikki olennot ja kaikki alkuaineet sisältyvät siihen *in potentia*, vaikkeivät *in actu*, samassa merkityksessä kuin puunpalassa on se muoto, jonka taiteilija on siihen veistävä, tai kuten kuumuus sisältyy kiveen, joka voi ilmentää sen olemuksen kipinä, jos sitä iskee teräskappaleella.”²

Tämän johdosta kääntäjä, tri F. Hartmann huomauttaa oikeutetusti, että ”näyttää siltä kuin Paracelsus 300 vuotta sitten olisi aavistanut ns. ’aineessa piilevän voiman’, jonka tiede vasta nykyaikana on keksinyt”.

Paracelsuksen Magnus limbus [”suuri reuna” eli ”ulkopiiri”] eli Yliaster on siis aivan yksinkertaisesti toisessa ja muissa säkeistöissä mainittu vanha ystävämme ”isä-äiti” sisäisessä tilassaan, ennen kuin se esiintyi avaruudessa. Se on kosmoksen universaali kohtu, jota personoi aditi-prakriti, henkinen ja fyysinen luonto, se kun on kaksinainen, sekä makrokosmos että mikrokosmos (eli universumi ja meidän maapallomme).³ Me huomaamme näet Paracelsuksen selittävän, että

Magnus limbus on se kehto, josta kaikki luontokappaleet ovat lähteneet, samoin kuin puu lähtee kasvamaan pikkuisesta siemenestä, sillä erotuksella kuitenkin, että suuri limbus saa alkunsa Jumalan Sanasta, jota vastoin pienempi limbus (mainen siemen eli itu) saa alkunsa maasta. [e284] Suuri limbus on se siemen, josta kaikki olennot ovat tulleet, ja pieni limbus on kukin lopullinen olento, joka monistaa sen muodon ja joka itse on suuren limbusen aikaansaama. Pienellä limbuksella on kaikki suuren ominaisuudet niin kuin pojalla on samanlainen elimistö kuin isällään.⁴ Kun...Yliaster hajosi, niin *Ares*, korkeimman syyn jakava, erilaistuva ja [s299] yksilöityvä voima [Fohat, toinen vanha tuttu], alkoi toimia. Kaikki synnytys oli seurausta jakautumisesta. Ideoksesta saivat alkunsa elementit tuli, vesi, ilma ja maa, mutta niiden syntyminen ei kuitenkaan tapahtunut aineellisella tavalla eli yksinkertaisen jakautumisen kautta vaan henkisesti ja dynaamisesti [eikä myöskään moninkertaisten yhdistelmien, esim. mekaanisen *sekoituksen* kautta, vastakohtana *kemialliselle* yhtymiselle], aivan niin kuin tuli voi syntyä kivistä tai puu siemenestä, vaikkei alkuaan ole mitään tulta kivessä eikä puuta siemenessä. ”Henki on elävä, ja elämä on henki, ja elämä ja henki [*prakriti-purusha* (?)] saavat aikaan kaikki olennot, mutta olennaisesti ne ovat yksi eivätkä kaksi”... Elementeilläkin on kaikilla oma Yliasterinsa, koska kaikki

¹ Tätä sanaa selittää tri Hartmann edessään olevien Paracelsuksen alkutekstien nojalla seuraavasti. Tuon suuren ruusuristiläisen mukaan ”’Mysterium’ on kaikki, mistä voi kehittyä jokin, mikä sisältyy siihen ainoastaan ituna. Siemen on siis kasvin ’Mysterium’, muna on elävän linnun mysterium jne.”

² *The Life of Paracelsus*, s. 41, 42.

³ Vasta keskiaikaiset kabbalistit käyttivät *mikrokosmos*-sanaa ihmisestä seuraten siinä juutalaisia kabbalisteja ja joitakuuta uusplatonikkoja. Muinainen filosofia kutsui maata makrokosmoksen mikrokosmukseksi ja ihmistä näiden kahden tulokseksi.

⁴ Ks. II osa, III säkeistö.

aineen toiminta kussakin muodossa on vain ulosvirtausta samasta lähteestä. Mutta niin kuin siemenestä kasvaa juuri haaroineen ja myöhemmin runko oksineen ja lehtineen sekä viimeksi kukat ja siemenet, samoin kaikki olennot syntyivät elementeistä ja koostuvat alkuaineista, joista muutkin muodot voivat saada alkunsa, vanhempiensa ominaisuuksilla varustettuina.¹ Elementit, nuo kaikkien luontokappaleiden äidit, *ovat luonnoltaan näkymättömiä, henkisiä, ja niillä on sielu.*² Kaikki ne lähtevät *mysterium magnumista.*³

Verratkaa tätä *Vishnupurânaan*:

Pradhâna [alkuperäisestä substanssista], jota hallitsee *kshetrajäna* [ruumiillistunut henki?], lähtee näiden ominaisuuksien eriasteinen kehitys [evoluutio]... Suuresta periaatteesta (mahatista), [universaalista] älystä [eli mielestä]... saavat alkunsa... (hienot) elementit ja aistimuselimet.⁴

[e285] Näin voidaan osoittaa, että kaikki luonnon perustotuudet olivat yleisesti tunnettuja muinaisuudessa ja että pääaatteet hengestä, aineesta ja universumista eli Jumalasta, substanssista ja ihmisestä olivat kaikkialla samat. Jos otamme esimerkiksi maapallon kaksi vanhinta uskonnonfilosofiaa, hindulaisuuden ja hermetismin Intian ja Egyptin vanhoissa pyhissä kirjoissa, niiden samuus on helposti havaittavissa.

Se käy selväksi jokaiselle, joka lukee äsken mainittujen ”hermeettisten katkelmien” viimeisimmän käännöksen ja tulkinnan, jonka on tehnyt autuaasti edesmennyt ystävämmme tri Anna Kingsford. Vaikka nuo katkelmat ovat vääristyneet ja turmeltuneet kulkiessaan ahdasmielisten kreikkalaisten ja kristittyjen kätten kautta, on kääntäjä mitä etevimmillä tavalla ja intuitiivisesti huomannut heikot kohdat ja koettanut niitä oikaista selitysten ja alahuomautusten avulla. Hän sanoo:

[s300] Että näkyvän maailman ovat luoneet ”toimeenpanevat jumalat” eli titaanit, korkeimman Jumalan⁵ välittäjinä, on kauttaaltaan hermeettinen aate. Se löytyy myös kaikista uskonnollisista oppirakennelmista ja on sopuinnussa sen nykyaikaisen tieteellisen tutkimuksen [?] kanssa, joka todistaa, kuinka jumalallinen Voima toimii salaa luonnonvoimien avulla.

¹ ”Tämä oppi, jota opetettiin 300 vuotta sitten”, huomauttaa kääntäjä, ”on sama kuin se, joka on aikaansaanut vallankumouksen nykyaikaisessa ajattelussa, kun Darwin sen pani uuteen muotoon ja esitti seikkaperäisemmin. Vielä tarkemmin sen on esittänyt intialainen Kapila Sânkhya-filosofiassa.”

² Itämainen okkultisti sanoisi, että niitä johtavat ja elähdyttävät henkiset olennot, näkymättömien maailmojen työskentelijät, ja verhon takana salainen luonto eli luonto *in abscondito*. – H.P.B.

³ Hartmann, main. teos, s. 42–43.

⁴ Kirja I, ii; Wilson, I, s. 29–34.

⁵ Yleinen ”Katkelmissa” esiintyvä sanamuoto, jota vastaan esitämme vastalauseen. *Universaali mieli ei ole olento eikä ”Jumala”.*

Hermes sanoi:

Tämä universaalinen olento, joka sisältää kaiken ja joka on kaikki, panee liikkeeseen sielun ja maailman, kaiken, mikä luontoon sisältyy. Universaalisen elämän moninaisessa ykseydessä ovat lukemattomat muunnoksina toisistaan eroavat yksilöllisyydet kuitenkin yhdistyneinä siten että kokonaisuus on yksi ja että kaikki lähtee ykseydestä.¹

Ja edelleen:

Jumala ei ole mieli, vaan syy siihen, että on mieli; *ei henki* vaan syy siihen, että on henki; ei valo vaan syy siihen, että on valo.²

Edellä oleva osoittaa selvästi, että ”Jumalallinen Poimandres”, vaikka se monessa kohdassa onkin kristillisen silotuksen johdosta paljon turmeltunut, oli silttenkin filosofin kirjoittama. Useimmat ns. ”Hermeettiset katkelmat” ovat sitä vastoin pakanallisten lahkolaisten aikaansaannosta, ja heillä on ollut taipumus käsittää korkein olemus antropomorfiseksi. Mutta kummassakin on kaikua esoteerisesta filosofiasta ja hindulaisista *Purânoista*.

Verrattakoon kahta seuraavaa rukousta, joista toinen on osoitettu hermeettisen ”korkeimman kaikkeuden” puoleen, [e286] toinen myöhempien arjalaisten ”korkeimman kaikkeuden” puoleen. Eräs Suidaksen toistama hermeettinen katkelma sanoo:

Minä vannotan sinua, taivas, suuren Jumalan pyhä aikaansaannos; minä vannotan sinua, Isän ääni, joka kuuluit alussa, kun universaali maailma muodostettiin; minä vannotan sinua Sanan kautta, kaikkia kannattavan Isän ainoan Pojan nimessä! Ole suosiollinen, ole suosiollinen.

Tätä edeltää sanat:

Täten oli ideaalinen valo olemassa ennen ideaalista valoa, ja loistava järjen järki oli aina, *eikä sen ykseys muuta ollut kuin henki, joka verhoaa universumin. Sitä paitsi ei ole jumalaa eikä enkeleitä eikä mitään muita olevaisia*, sillä Hän [Se] on kaikkien olentojen Herra ja voima ja valo, ja kaikki riippuu Hänestä [Siitä] ja on Hänessä [Siinä] jne.³

Mutta tätä kohtaa vastaan puhuu sama *Trismegistos* lausuessaan:

[s301] Jumalasta on mahdotonta puhua. Sillä ruumiillinen ei voi ruumiitonta ilmaista... Sitä, jolla ei ole ruumista eikä näköisyyttä, ei muotoa eikä ainetta, ei voi aistittavasti tajuta. Minä käsitän, oi Tatios, minä käsitän, että se, mitä on mahdotonta määrittellä – se on Jumala.⁴

¹ *The Virgin of the World*, I osa, s. 47–48. ”Asklepios”.

² Tri J. Everard, *The Divine Pymander*, 1650, IX, 64.

³ *The Virgin of the World*, Hermetic Fragments, s. 153.

⁴ Stobaeus, *Florilegium*, lxxx (lxxviii), 9.

Näiden kohtien ristiriitaisuus on päivänselvä ja tämä todistaa, a) että Hermes oli yleinen salanimi, jota kaikenlaiset mystikot monissa sukupolvissa käyttivät, ja b) että suurta arvostelukykä on käytettävä, ennen kuin jokin katkelma tunnustetaan esoteeriseksi opetuksiksi ainoastaan sen perusteella, että se kieltämättä on ikivanha. Verratkaamme nyt edellä olevaa samankaltaiseen hindulaisissa pyhissä kirjoissa olevaan rukoukseen, joka kieltämättä on yhtä vanha, kenties paljon vanhempi. Tässä se on *Parā Vāra*, arjalainen ”Hermes”, joka opettaa *Maitreyaa*, intialaista Asklepiosta, ja puhuttelee Vishnua kolminkertaisine hypostaaseineen:

Kunnia muuttumattomalle, pyhälle, ikuiselle, korkeimmalle Vishnulle, jonka luonto on yksi ja universaalinen ja joka on yli kaiken mahtava; kunnia hänelle, joka on Hiranyagarbha, Hari ja *Ām̄kara* [Brahmā, Vishnu ja *Āiva*], maailman luoja, ylläpitäjä ja hävittäjä; kunnia *Vāsudevalle*, (palvelijoittensa) vapauttajalle, hänelle, jonka olemus on sekä yksinkertainen että moninkertainen, joka on sekä eteerinen että ruumiillinen, jakamaton ja erillinen; kunnia Vishnulle, joka on lopullisen vapautumisen aiheuttaja... tämän maailman luomisen, olemassaolon ja lopun syy; [e287] ja joka on maailman juuri ja joka käsittää koko maailman.¹

Tämä on suurenmoinen rukous ja siinä piilee syvä filosofinen merkitys, mutta suurille joukoille se on yhtä vakuuttava kuin ensimmäinen hermeettinen rukous² ja tuo mieleen antropomorfisen olennon. Meidän on kunnioitettava sitä tunnetta, joka kummankin saneli, mutta emme voi olla huomaamatta, kuinka täydellisesti sanamuoto kummassakin sotii sisäistä merkitystä vastaan, varsinkin jos vielä katsomme, mitä sanotaan hermeettisessä kirjoitelmassa:

Trismegistos: Todellisuutta ei ole maan päällä, poikani, eikä voikaan siinä olla... Ei mikään ole todellista maan päällä vaan on ainoastaan näennäistä... Hän [ihminen] ei ole todellinen ihmisenä, poikani. Todellinen sisältää ainoastaan itsensä ja pysyy sinä, mitä se on... Ihminen on katoavainen, sen tähden hän ei ole todellinen; hän on vain ulkokuori, ja ulkokuori on suurinta harhaa.

Tatios: Silloin itse taivaankappaleetkaan eivät ole todellisia, isäni, koska nekin vaihtelevat?

Trismegistos: Se, mikä on syntymän ja muutoksen alaista, ei ole todellista... niissä on jotakin petollista, koska nekin vaihtelevat.

Tatios: Ja mikä sitten on alkuperäinen Todellisuus, oi isäni?

[s302] *Trismegistos*: Se, joka on yksi ja yksinään, oi Tatios; se, jota ei ole tehty aineesta ja joka ei ole missään ruumiissa, jolla ei ole väriä eikä muotoa, joka ei muutu eikä muunnu vaan joka aina on.”³

Tämä on aivan yhtäpitävää vedāntalaisen opin kanssa. Johtava aate on

¹ *Vishnu-Purāna*, I, ii; Wilson, vol. I, 13–15.

² [Ensimmäinen hermeettinen katkelma, s. e286.]

³ ”Fragments of the Book of Hermes”, Part VII, teoksessa *The Virgin of the World* (1885), s. 135–138.

okkulttinen, ja hermeettisissä katkelmissa on monta kohtaa, jotka suorastaan kuuluvat salaiseen oppiin.

Tämä oppi näet opettaa, että koko universumia hallitsevat älylliset ja puoliälylliset voimat, niin kuin olemme alusta pitäen sanoneet. Kristillinen teologia tunnustaa ja vieläpä *pakottaa* uskomaan sellaisiin, mutta tekee mielivaltaisen jaottelun kutsuen muutamia niistä enkeleiksi, toisia paholaisiksi. Tiede kieltää kummankin olemassaolon ja tekee koko aatteestakin pilkkaa. Spiritualistit uskovat vainajien henkiin, mutta kieltävät kaikki muut näkymättömien henkien luokat ja lajit paitsi nämä. Okkultistit ja kabbalistit ovat siis ainoita, jotka järkeenkäyvästi selittävät muinaisia traditioita, sillä nykyään nämä traditiot ovat johtaneet toisaalta dogmaattiseen uskomiseen ja toisaalta dogmaattiseen kieltämiseen. Mutta sekä usko että epäusko käsittää tässä suhteessa vain pienen nurkan henkisten ja fyysisten ilmennysten rajattomista näköaloista. Niinpä kumpikin on oikeassa [e288] omalta kannaltaan, mutta kumpikin on myös väärässä luullen voivansa sulkea suuren kokonaisuuden omien erityisten ahtaiden rajoitustensa sisälle, mutta sitä ne eivät voi koskaan tehdä. Tässä suhteessa tiede ja teologia, vieläpä spiritualismi, eivät osoita paljon suurempaa viisautta kuin strutsi, joka peittää päänsä sanaan jalkojensa edessä varmana siitä, ettei voi olla olemassa mitään sen piirin ulkopuolella, minkä sen pieni tyhmä pää tajuaa ja havaitsee.

Koska ainoat tätä aiheitamme käsittelevät teokset, jotka ovat jäljellä ja länsimaisten ”sivistyneiden” kansojen vihkimättömien jäsenten saatavilla, ovat nuo edellä mainitut hermeettiset kirjat eli pikemmin ”hermeettiset katkelmat”, voimme verrata niitä tässä suhteessa esoteerisen filosofian opetukseen. Olisi hyödytöntä tähän tarkoitukseen siteerata muita teoksia, koska suuri yleisö ei tiedä mitään niistä kaldealaisista teoksista, jotka on käännetty arabian kielelle ja säilyneet muutamien *suufilaisten* vihittyjen hallussa. Sen tähden meidän on vertailukohdiksi otettava ”Asklepioksen määritelmät”, kuten niitä viimeksi on kutsunut julkaisija, tri Anna Kingsford, T. S. J. Monet näistä sanonnoista käyvät ihmeellisesti yhteen itämaisen esoteerisen opin kanssa. Vaikka melko useissa kohdissa on jonkun myöhemmän kristityn jättämä tuntuva jälki, niin yleensä *geniusten* [haltioiden]¹ ja jumalien

¹ Hermeettiset filosofit kutsuivat nimillä *theoi*, jumalat, *genii* ja *daimones* (alkuperäisteksteissä) niitä olentoja, joita me kutsumme nimillä *devat* (jumalat), dhyāni-chohanit, *chitkalat* (buddhalaisten Kuan-yin) ynnä monilla muilla. *Daimonit* ovat – Sokrateen käyttämässä merkityksessä ja vieläpä itämaisen ja roomalaisen teologian merkityksessä – ihmiskunnan suojelushenkiä; ”niitä, jotka asuvat kuolemattomien lähellä ja sieltä valvovat ihmisten asioita”, niin kuin Hermes sanoo. Esoteerisessa kielessä niitä kutsutaan *chitkaloiksi*, joista muutamit antoivat ihmiselle hänen neljännen ja viidennen periaattinsa omasta olemuksestaan, ja toiset ovat ns. *pitrejä*. Tämä tulee selitettäväksi, kun käsittelemme *koko ihmisen* syntyä. Tuon sanan juuri on *chitti*, ”se, mikä valitsee tekojen seuraukset ja tiedon eri lajit sielun käytettäväksi”, eli omatunto, ihmisessä oleva *sisäinen* ääni. Joogeille *chitti* on sama kuin *mahat*, ensimmäinen ja jumalallinen äly. Mutta esoteerisessa filosofiassa *mahat* on chittin juuri ja sen siemen; *chitti* on buddhiin yhteydessä olevan *manaksen* ominaisuus, joka henkisellä samankaltaisuudellaan vetää puoleensa *chitkalan*, kun se kehittyy tarpeeksi ihmisessä. Tämän vuoksi sanotaan, että *chitti* on ääni,

kuvaukset ovat samat kuin itämaisissa opeissa, [s303] vaikka niissä on muita asioita koskevia kohtia, jotka suuresti eroavat meidän opeistamme. Seuraavassa on muutamia:

[e289]

OTTEITA YKSITYISESTÄ ITÄMAISESTA KOMMENTAARISTA,¹ joka on ollut tähän asti salainen:

(XVII) ”Alkuolemassaolo mahâmanvantaran ensimmäisessä aamuhämärässä [sen MAHÂPRALAYAN jälkeen, joka seuraa jokaista Brahmân elinaikaa] on TIETOINEN, HENKINEN LAADULTAAN. Ilmenneessä MAAILMASSA [aurinkokunnissa] se on OBJEKTIIVISESSA SUBJEKTIIVISUUDESSAAN kuin jumalallisesta henkäyksestä muodostunut hieno kalvo haltiotilaan vaipuneen tietäjän katseelle. Lähtien LAYASTA² se leviää äärettömyyteen värittömänä henkisenä fluidumina. Se on SEITSEMÄNNELLÄ TASOLLA ja SEITSEMÄNNESSÄ TILASSAAN meidän planeettamaailmassamme.³

(XVIII) ”Se on aine [substanssi] MEIDÄN henkiselle näöllemme. Ihmiset eivät voi kutsua sitä VALVETILASSAAN siten; sen tähden he tietämättömyydessään ovat sitä kutsuneet ’jumala-hengeksi’.

[s304](XIX) ”Se on kaikkialla ja muodostaa ensimmäisen UPÂDHIN [perustan], jolle meidän maailmamme [aurinkokuntamme] rakentuu. Viimeksi mainitun ulkopuolella se löytyy alkuperäisessä puhtaudessaan ainoastaan [aurinkokuntien eli] universumin tähtien, jo muodostuneiden tai juuri muodostuvien maailmojen välillä; ne, jotka ovat LAYA-tilassaan, lepäävät sillä aikaa sen helmassa. Koska sen aines on erilaatuinen kuin mitä konsanaan tunnetaan maan päällä, maan asukkaat katsoessaan SEN LÄPI uskovat harhassaan ja tietämättömyydessään, että se on tyhjää avaruutta. Mutta ei ole sormenleveyttäkään [ANGULA] tyhjää tilaa koko rajattomassa [universumissa]...

(XX) ”Aine eli substanssi on seitsenäinen meidän maailmassamme niin kuin myös sen ulkopuolella. Sitä paitsi jokainen sen tiloista eli periaateista jakautuu seitsemään tiheysasteeseen. SÛRYA [aurinko] näkyvässä heijastuksessaan näyttää meille ensimmäisen eli alimman asteen universaalisen LÄSNÄOLON seitsemänneistä eli korkeimmasta tilasta – puhtaista puhtaimman, iki-ilmenemättömän SATIN [olemisen] ensimmäisen ilmenneen henkäyksen. Kaikki fyysiset eli objektiiviset keskusauringot ovat substanssiltaan HENKÄYKSEN ensimmäisen periaatein alimmassa tilassa. Eivätkä mitkään näistä ole muuta kuin ESIKUVIENSA HEIJASTUKSIA, jotka esikuvat ovat salattuina kaikkien muiden

joka saavuttaa mystisen elämän ja tulee Kuan-yiniksi.

¹ Tämä (oppi) ei koske prakriti-purushaa meidän pienen universumimme rajojen tuolla puolen.

² Äärimmäisestä lepotilasta: seitsemänneksen periaatein *nirvânisesta* tilasta.

³ Tämä oppi on kokonaan esitetty meidän tajunnantasomme kannalta.

paitsi dhyâni-chohanien katseelta, sillä dhyâni-chohanien ruumiillinen aines kuuluu äitisubstanssin seitsemännen prinssiin viidenteen osastoon ja on [e290] sen tähden neljä astetta korkeampi kuin auringon heijastunut aines. Kuten on seitsemän dhâtua [ihmisruumiin pääsubstanssia], niin on seitsemän voimaa ihmisessä ja koko luonnossa.

(XXI) ”Salatun [auringon] todellinen aines on äitisubstanssin¹ ydin. Se on kaikkien aurinkokunnastamme löytyvien elävien voimien sydän ja kohtu. Se on keskus, josta syklisille retkilleen hajautuvat kaikki ne voimat, jotka panevat atomit toimintaan ja täyttämään velvollisuuksiaan. Se on polttopiste, jossa ne taas kohtaavat toisensa SEITSEMÄNNESSÄ OLEMUKSESSAAN joka yhdestoista vuosi. Jos joku sanoo sinulle nähneensä auringon, naura hänelle,² ikään kuin hän olisi sanonut, että aurinko liikkuu todella eteenpäin päivittäisellä radallaan...

(XXIII) ”Auringon seitsemäisen luonnon perusteella sanoivat muinaiset viisaat, että sitä kuljettaa seitsemän hevosta, jotka vastaavat Vedojen runomittoja. Ja vaikka se radallaan on yhtä SEITSEMÄN ’ganan’ [olentojen [s305] luokan] kanssa, se on todellisuudessa niistä erillään.³ Lisäksi he sanoivat, että sillä on SEITSEMÄN SÄDETTÄ, niin kuin sillä todella on...

(XXV) ”Seitsemän olentoa auringossa on seitsemän Pyhää, jotka ovat itsesyntyneet äitisubstanssin kohdun luontaisesta voimasta. Nämä lähettävät ulos seitsemän päävoimaa, säteiksi kutsuttua, jotka pralayan alkaessa keskittyvät seitsemäksi uudeksi auringoksi seuraavaa manvantaraa varten. Se energia, josta ne syntyvät tietoiseen olemassaoloon kussakin auringossa, on se, mitä muutamit kutsuvat Vishnuksi,⁴ joka on ABSOLUUTTISUUDEN henkäys.

”Me kutsumme sitä ainoaksi ilmenneeksi elämäksi – joka itse on absoluutin heijastus...

(XXVI) ”Absoluuttia ei saa koskaan mainita sanoilla tai puheessa, JOTTEI SE OTTAISI POIS JOTAKIN MEIDÄN HENKISISTÄ VOIMISTAMME, jotka PYRKIVÄT SEN tilaa kohti, pyrkien alati eteenpäin SEN suuntaan henkisesti, kuten koko fyysinen universumi pyrkii SEN ilmennyttä keskustaa kohti – kosmisesti.

(XXVII) ”Edellinen – alkuolemassaolo – jota tässä olemistilassaan voidaan kutsua [e291] AINOAKSI ELÄMÄKSI, on, kuten selitetty, luomisen eli muodostumisen aikaansaava KALVO. Se ilmenee seitsemässä tilassa, jotka

¹ Eli ”tieteen unelman”, sen alkuperäisen, todella homogeenisen aineen, jota ei mikään kuolevainen voi saattaa objektiiviseksi tässä *Rodussa* tai edes tässä *kierroksessa*.

² ”Vishnu toimivan voimansa muodossa ei koskaan nouse eikä laske vaan on yhtä aikaa seitsenkertainen aurinko ja siitä erillään”, sanoo *Vishnu-Purâna*, II, xi; Wilson, vol. II, s. 296.

³ ”Samalla tavoin kuin ihminen lähestyessään alustalle asetettua peiliä näkee siinä oman kuvansa, siten Vishnun [auringon] energia (eli heijastus) ei koskaan irtaudu... vaan pysyy kuukausi kuukaudelta auringossa (kuten peilissä), joka siihen on asettunut.” (*Sama*, s. 237.)

⁴ Ks. alaviitettä edellä.

seitsemine alajaotuksineen ovat ne NELJÄKYMMENTÄYHDEKSÄN tulta,¹ jotka mainitaan pyhissä kirjoissa...

(XXIX) ”Ensimmäinen on... ’äiti’ [prima MATERIA]. Erilaistuen seitsemään päätilaansa se jatkaa kulkuaan alas syklisesti;² sitten se kovettuen VIIMEISESSÄ periaateissaan KARKEAKSI AINEEKSI, vierii itsensä ympäri ja elähdyttää viimeisen periaateissaan seitsemännellä emanaatiolla ensimmäistä ja alinta elementtiä [käärmettä, joka puree omaa pyrstöään]. Hierarkiassa eli olentojen järjestyksessä sen viimeisen periaatein seitsemäs emanaatio on:

a) ”Kivennäisessä siinä latenttina oleva kipinä; sen kutsuu lyhytaikaiseen olemassaoloon POSITIIVINEN herättäessään NEGATIIVISEN [ja niin edelleen]....

b) ”Kasvissa se on tuo älyllinen elinvoima, joka elähdyttää siemenen ja kehittää sen heinäkorreksi tai juureksi ja taimeksi. Se on itu, joka tulee asuttamansa olion seitsemän periaatein UPÄDHIKSI työntäen nämä [periaateit] esille kasvin varttuessa ja kehittyessä.

[s306] c) ”Jokaisessa eläimessä se tekee saman. Se on eläimen elonperiaate ja elinvoima; sen vaisto, luonteenpiirteet ja erityisominaisuudet...

d) ”Ihmiselle se antaa kaiken, minkä se suo muillekin luonnon ilmenneille yksiköille, mutta sen lisäksi se kehittää hänessä kaikkien ”NELJÄKYMMENENYHDEKSÄN TUULENSA” heijastuksen. Jokainen ihmisen seitsemästä periaateista on ’suuren äidin’ seitsemän periaatein täydellinen perillinen ja osakas. Äidin ensimmäisen periaatein henkäys on hänen henkensä [äit]. [Me kutsumme sitä virheellisesti seitsemänneksi. – H. P. B.] Äidin toinen periaatei on BUDDHI [sielu]. Kolmas suo ihmiselle a) aivoaineksen fyysisellä tasolla ja b) MIELEN, joka sitä liikuttaa – [joka on inhimillinen sielu. – H. P. B.] – hänen elimistönsä kykyjen mukaisesti.

e) Se on ohjaava voima kosmisissa ja maisissa elementeissä. Se asuu siinä tulessa, joka on latentista tilastaan herätetty toimintaan; sillä * * * periaatein kaikki seitsemän alaosastoa asuvat maisissa tulessa. Se pyörii tuulessa, puhalttaa pyörremyrskyssä ja panee ilman liikkeeseen, sillä ilmakin on osallinen yhdestä sen periaateista. Edeten syklisesti se hallitsee veden liikettä, [e292] vetää puoleensa ja työntää luotaan aaltoja,³ määrättyjen lakien mukaan, joiden elähdyttävä sielu on sen seitsemäs periaatei.

f) ”Sen neljä korkeampaa periaateia sisältää sen idun, joka kehittyy kosmisiksi jumaliksi; sen kolme alemmaa synnyttää elementtien elolliset yksiköt [elementaalit].

g) ”Meidän aurinkokunnassamme ainoa olemassaolo on taivas ja maa, juuri ja kukka, teko ja ajatus. Se on auringossa ja se on yhtä paljon läsnä kiiltomadossa. Ei yksikään atomi voi olla sitä vailla. Sen tähden ovat muinaiset tietäjät viisaasti

¹ Vishnupurânaassa ja muissa purânoissa.

² Vertaa hermeettistä ”luontoa”, joka ”kulkee syklisesti aineeseen, jolloin se kohtaa ’taivaallisen ihmisen’”.

³ Edellä olevan kirjoittajat tunsivat kyllä hyvin vuorovesien, aaltojen jne. fyysisen syyn. Mutta tässä tarkoitetaan koko kosmista aurinkokoruumista elähdyttävää henkeä; siihen tähdätään aina kun näitä ilmauksia käytetään mystiseltä näkökannalta.

kutsuneet sitä ilmenneeksi Jumalaksi luonnossa...

Tässä yhteydessä on mielenkiintoista muistuttaa lukijalle, mitä T. Subba Row sanoo voimista – mystisesti niitä määritellen:

Kanyâ [eläinradan kuudes merkki eli *Neitsyt*] merkitsee neitsyttä ja edustaa *śaktia* eli *mahâmâyâa*. Mainittu merkki on kuudes *râsi* eli osasto ja merkitsee, että luonnossa on kuusi perusvoimaa [seitsemänteen yhdistyneenä].

Nämä Vaktit ovat seuraavat:

1) *Parashakti*. – Kirjaimellisesti suuri eli suurin voima. Se merkitsee valon ja lämmön voimia ja sisältää ne.

2) *Jñânashakti*. – Kirjaimellisesti älyn eli todellisen viisauden eli tiedon voima. Sillä on kaksi olemuspuolta.

[s307] Seuraavassa on muutamia sen ilmennyksiä, *kun se joutuu aineellisten olosuhteiden vaikutukseen eli niiden hallittavaksi*. (a) Sielun kyky aistimustemme tulkitsemiseksi. (b) Sen kyky muistaa entisiä aatteita ja herättää tulevien odotusta. (c) Sen kyky, joka ilmenee, niin kuin nykyajan psykologit sanovat, ”assosiaatiolaeissa” ja joka saattaa sen muodostamaan *pysyviä* yhteyksiä erilaisten aistimusluokkien ja aistimusmahdollisuuksien välillä ja siten synnyttämään käsityksen tai mielikuvan ulkonaisesta kohteesta. (d) Sen kyky yhdistää kaikki mielikuvamme muistin salaperäisellä siteellä ja siten aikaansaada käsitys itsestä eli yksilöllisyydestä; [*jotkin*] sen ilmennyksistä, *kun se on vapautuneena aineen kahleista* [ovat]: a) selvänäköisyys; b) psykometria.

3) *Ichchhâshakti*. – Kirjaimellisesti *tahdon voima*. Sen *tavallisin ilmennys* on [e293] eräiden hermovertojen aikaansaaminen, jotka panevat liikkeeseen lihakset, joita tarvitaan halutun tarkoituksen suorittamiseksi.

4) KRIYÂSHAKTI. – Ajatuksen salaperäinen kyky, jonka avulla se saa aikaan ulkonaisia, havaittavia, ilmiöllisiä seurauksia omalla sisäisellä voimallaan. Muinaisajan viisaat arvelivat, että *mikä tahansa aate tulee ulkonaisesti ilmenemään, jos ihmisen huomio on syvästi siihen keskittynyt*. Samoin *voimakasta tahtomista seuraa toivottu tulos*.

Joogi tavallisesti toimittaa ihmeitään *ichchhâshaktin* ja *kriyâshaktin* avulla.

5) KUNDALINÎSHAKTI. – Sananmukaisesti se kyky eli voima, joka liikkuu käärmemäisessä eli käyrässä urassa. Se on universaali elonprinsiippi [joka ilmenee kaikkialla luonnossa]. Tähän kuuluu... nuo kaksi suurta voimaa, veto- ja poistovoima. Sähkö ja magnetismi ovat vain sen ilmennyksiä. Tämä voima... aikaansaa sen ”lakkaamattoman *sisäisten tilojen sovittautumisen ulkonaisten tilojen mukaan*”, mikä Herbert Spencerin mukaan on elämän olemus, ja sen ”lakkaamattoman *ulkonaisten tilojen sovittautumisen sisäisten tilojen mukaan*”, mikä muinaisten hindulaisten filosofien oppien mukaan on sielujen vaelluksen eli *punarjanmanin* (jälleensyntymisen) perusta. Joogin on perusteellisesti alistettava tämä voima... ennen kuin hän voi saavuttaa mokshan....

6) MÂNTRIKÂSHAKTI. – Kirjaimellisesti kirjainten, puheen tai musiikin voima. ...*Mantra-sâstra* käsittelee aiheenaan tätä voimaa kaikissa sen ilmennyksissä... [Melodian] vaikutus on yksi sen tavallisia ilmennyksiä. Ihmeitä tekevän, sanomattoman nimen voima on tämän shaktin huippu.

Nykyajan tiede on ainoastaan osittain tutkinut ensimmäistä, toista ja viidettä edellä mainituista voimista, mutta se on täydellisessä pimeydessä jäljellä olevien voimien suhteen... Näitä kuutta voimaa yhdessä edustaa *astraalivalo* [*daivîprakriti*, seitsemäs, logoksen valo].¹

Edellä oleva on tässä toistettu osoittamaan oikeat hindulaisten käsitykset tästä aiheesta. Se on kaikki esoteerista, vaikei se sisällä kymmenettä osaakaan siitä, *mitä voitaisiin sanoa*. Ensinnäkin mainittujen kuuden voiman kuusi nimeä ovat samat kuin dhyâni-chonaniien *kuuden hierarkian*, jotka yhdistää *päähierarkia*, seitsemäs. Nuo kuusi hierarkiaa personoivat kosmisen luonnon viidettä periaatetta eli ”äidin” periaatetta sen mystisessä merkityksessä. Yksistään *joogavoimien* luetteleminen vaatisi kymmenen nidosta. Jokaisella näistä voimista on päänsä *elävä tajuinen entiteetti*, jonka emanaatio se on.

[e294][s308] Mutta verratkaamme edellä mainittuun kommentaariin Hermeksen, ”Kolmasti suuren”, sanoja.

Aurinko luo elämää yhtä jatkuvasti kuin sen valo kestää; ei mikään sitä pidätä tai rajoita. Hänen ympärillään ikään kuin kiertolaisten armeijana ovat *haltijoiden lukemattomat kuorot*. Nämä asuvat kuolemattomien lähellä ja valvovat sieltä käsin ihmisten asioita. Ne täyttävät jumalien tahdon [karman] *myrskyjen, suurpalojen ja maanjäristysten välityksellä*; myös nälänhädän ja sotien avulla pahuuden rankaisemiseksi.²... Aurinko ylläpitää ja ravitsee kaikkia olentoja, ja aivan kuin ihannemaailma, joka ympäröi aistimusmaailmaa, täyttää viimeksi mainitun muotojen kylläydellä ja universaalilla vaihtelulla, samoin aurinko sulkien kaikki valoonsa panee kaikkialla täytäntöön luontokappaleiden syntymän ja kehityksen... *Sen käskyjen alainen on haltijoiden kuoro* eli pikemmin kuorot, *sillä niitä on monia erilaisia, ja niiden luku vastaa tähtien lukua. Jokaisella tähdellä on luonteeltaan tai pikemminkin vaikutuksiltaan hyvät ja pahat geniuksensa, sillä vaikutus on geniusten sisin olemus*... Kaikki nämä geniukset *ohjaavat maallisia asioita*;³ ne saavat epävarmaksi ja kukistavat valtioiden ja yksilöiden rakenteita; ne *leimaavat sieluamme oman kuvansa*, ne toimivat hermoissamme, luiden ytimessä,

¹ *The Theosophist*, vol. III, Nov., 1881, s. 41–44; myös *Five Years of Theosophy* (1885), s. 110, 111 [sama suomeksi kirjassa: T. Subba Row, *Esoteerisia kirjoituksia*, s. 69–71]. [Hakasulkeissa olevat sanat ovat H. P. B:n.]

² Katsokaa III ja IV säkeistöä ja niihin kuuluvia kommentaareja ja varsinkin verratkaa IV säkeistön selityksiä *lipikoista* ja neljästä mahârâjasta, karman täytäntöön panijoista. – H.P.B.

³ Ja myös ”jumalat” eli dhyânit, eivätkä ainoastaan geniukset [haltiat] eli ”ohjatut voimat”. – H. P. B.

suonissamme, valtimoissamme, vieläpä *itse aivoaineksessamme*... Sillä hetkellä, jolloin meistä kukin saa elämän ja olemassaolon, ottavat hänet huostaansa ne geniukset [elementaalit], jotka hallitsevat syntymistä¹ ja jotka luokitellaan astraalivoimien [yli-inhimillisten astraalihenkien] alapuolelle. Lakkaamatta ne vaihtelevat, ei aina samalla tavalla vaan kehissä kiertäen.² Ne läpäisevät ja täyttävät ruumiin välityksellä kaksi osaa sielusta, jotta se saisi kultakin kokea oman voimansa vaikutuksen. Mutta sielun järjellinen osa ei ole näiden haltioiden alainen; sen on määrä ottaa [e295] vastaan Jumala,³ joka sitä valaisee auringonsäteellä. Näin valaistuja on vain muutamia, ja heistä haltiat pysyvät erossa, sillä ei haltioilla eikä jumalilla ole mitään valtaa Jumalan yksittäisen säteen läsnä ollessa.⁴ [s309] Mutta kaikkia muita ihmisiä ruumiineen sieluineen johtavat geniukset, joissa he riippuvat kiinni ja joiden toiminnan he herättävät... Geniukset siis johtavat maallisia asioita ja meidän ruumiimme ovat niiden välikappaleita...⁵

Edellä oleva – muutamia lahkolaismaisia yksityiskohtia lukuun ottamatta – edustaa oppia, joka oli yleismaailmallinen, kaikille kansoille yhteinen, aina 1700-luvulle saakka. Se on vieläkin suurissa pääpiirteissään oikeaoppinen niin pakanoiden kuin kristittyjen parissa, yhtä kourallista materialisteja ja tiedemiehiä lukuun ottamatta.

Sillä kutsuttakoon Hermeksen geniuksia ja hänen ”jumaliaan” ”pimeyden voimiksi” ja ”enkeleiksi”, kuten kreikkalaisessa ja roomalaisessa kirkossa tehdään, tai ”vainajien hengiksi”, kuten spiritualismin piirissä, tai *bhūtoiksi* ja *devoiksi*, *shaitaniksi* eli *dzinniksi*, kuten niitä yhä nimitetään Intiassa ja muhamettilaisissa

¹ Tämä merkitsee, että niin kuin ihminen koostuu kaikista suurista elementeistä – tulesta, ilmasta, vedestä, maasta ja eetteristä – niin ne ELEMENTAALIOLENNOT, jotka kuuluvat kuhunkin näistä elementeistä, tuntevat vetoa ihmiseen saman olemuksen perusteella. Se elementti, joka kunkin ihmisen rakenteessa on etualalla, tulee kautta elämän olemaan hänellä hallitsevana elementtinä. Esim. jos ihmisessä on eniten maallista, maahista elementtiä, niin maahiset johtavat häntä metalleja hankkimaan – rahaa ja rikkautta kokoamaan jne. ”Eläimellinen ihminen on niiden eläimellisten elementtien poika, joista hänen sielunsa [elämänsä] syntyi, ja eläimet ovat vain ihmisten peilejä”, sanoi Paracelsus (*De Fundamento Sapientiae*). Paracelsus oli varovainen ja tahtoi että mitä hän sanoi sopisi yhteen raamatun kanssa. Siksi hän ei kaikkea lausunut julki. – H. P. B.

² Syklinen kehityksen kulku. – H. P. B.

³ Jumala ihmisessä ja usein jonkun Jumalan ruumiillistuma, korkeasti henkinen dhyāni-chohan hänessä, hänen oman seitsemännen prinsiippinsa läsnäolon lisäksi. – H.P.B.

⁴ Mutta mitä ”Jumalaa” tässä tarkoitetaan? Ei ”Isä” Jumalaa, antropomorfista sepitelmää, sillä se Jumala on Elohim kollektiivisesti eikä sillä ole mitään olemassaoloa erillään tuosta joukosta. Muuten sellainen Jumala on rajallinen ja epätäydellinen. Tässä tarkoitetaan ”muutamilla” korkeita vihittyjä ja adepteja. Ja juuri tällaiset ihmiset eivät usko mihinkään ”jumaliin” eivätkä tunne mitään ”Jumalaa” paitsi yhden universaalien riippumattoman ehdollisen jumaluuden. – H. P. B.

⁵ Tri Anna B. Kingsford, *The Virgin of the World* (1885), s. 104–106, ”The Definitions of Asklepios”.

maissa – *niin ne ovat kaikki yhtä ja samaa*, nimittäin HARHAA. Älköön tätä kuitenkaan käsitettävä väärin siinä merkityksessä joksi länsimaiset oppisuunnat viime aikoina ovat vääristellet tuon vedântalaisten suuren filosofisen oppilauseen.

Kaikki, mikä *on*, virtaa ABSOLUUTISTA, joka jo yksin tämän määrittelyn perusteella merkitsee yhtä ja ainoaa todellisuutta. Sen tähden kaiken, mikä on absoluutin, tämän synnyttävän ja aiheuttavan elementin, ulkopuolella, *täytyy* olla harhaa, aivan kieltämättä. Mutta niin on laita ainoastaan puhtaasti metafyysseltä näkökannalta. Ihminen, joka pitää itseään tervejärkisenä ja jota hänen lähimpänsä pitävät sellaisena, kutsuu harhaksi ja mielikuvitukseksi jonkun *mielenvikaisen* veljensä näkyjä – niitä harha-aistimuksia, jotka tekevät uhrin joko *onnelliseksi* tai *äärimmäisen onnettomaksi*. Mutta missä on se mielipuoli, jolle hänen sekavan mielsä kauheat varjot, hänen *harhansa*, eivät olisi sillä hetkellä yhtä todellisia, kuin ne esineet, joita lääkäri tai hoitaja saattaa nähdä? Kaikki on suhteellista tässä universumissa, kaikki on harhaa. Mutta [e296] jokaisen tason kokemus on todellisuutta sille tajuavalle olenolle, jonka tajunta viihtyy tuolla tasolla, vaikka tuo kokemus katsottuna puhtaasti metafyysseltä kannalta voitaisiin käsittää vailla kaikkea objektiivista todellisuutta olevaksi. Mutta esoteerisen opin ei tarvitse taistella metafyyssikkoja vaan fyysikkoja ja materialisteja vastaan, ja näille elinvoima, valo, ääni, sähkö, vieläpä magnetismin objektiivinen vetovoima on vailla objektiivista olemassaoloa, ja niiden sanotaan olevan ainoastaan ”liikkeen lajeja”, ”aineen aistimuksia ja ominaisuuksia”.

[s310] Eivät okkultistit yleensä eivätkä teosofit, niin kuin muutamat virheellisesti uskovat, hylkää nykyajan tiedemiesten käsityksiä ja teorioita ainoastaan sen perusteella, että ne sotivat teosofiaa vastaan. Seuramme ensimmäinen sääntö on ”antaa keisarille mikä keisarin on”. Teosofit ovat siis ensimmäisinä tunnustamassa tieteen itseisarvon. Mutta kun tieteen ylipapit analysoivat tajunnan aivojen harmaan aineksen eritykseksi ja kaiken muun luonnossa olevan liikkeen lajiksi, me vastustamme tätä oppia ja pidämme sitä epäfilosofisena, itseään vastaan sotivana ja aivan yksinkertaisesti järjettömänä *tieteelliseltä* näkökannalta yhtä paljon ja vielä enemmänkin kuin esoteerisen tiedon okkultiselta näkökannalta.

Sillä todellakin ivattujen kabbalistien astraalivalolla on tarjottavana outoja ja eriskummallisia salaisuuksia sille, joka voi siihen nähdä; ja ne mysteerit, jotka kätkeytyvät sen lakkaamatta liikehtiviin aaltoiin, *pysyvät olemassa* huolimatta koko materialistien ja pilkkaajien joukosta.¹

¹ Kabbalistien astraalivalon kääntävät muutamat aivan väärin ”eetteriksi” [Aether]. Eetteri taas sekoitetaan tieteen otaksumaan eetteriin [Ether], ja kumpaakin sitten muutamat teosofit pitävät samana kuin *ākāsha*. Tämä on suuri erehdys.

Kirjan *Rational Refutation of the Hindu Philosophical Systems* tekijä [Nīlakantha Gore] kirjoittaa, auttaen siten tietämättään okkultismia: ”*Ākāshan* määrittely osoittaa heti, kuinka puutteellisesti sitä edustaa ’eetteri’. Sen ulottuvuus on... ääretön, se ei ole osasista koostunut, ja väri, maku, haju ja kosketeltavuus eivät siihen kuulu. Sikäli se vastaa tarkalleen aikaa, avaruutta, *Īshvara* [”Herraa”, mutta pikemmin luomiskykyä ja sielua –

Nämä astraalivalon salaisuudet [e297] samoin kuin monet muut mysteerit tulevat [s311] kuitenkin jäämään olemattomiksi aikamme materialisteille, samoin kuin Amerikka oli olematon taru eurooppalaisille kautta keskiajan alkupuoliskolla, vaikka skandinaavit ja norjalaiset todella olivat jo monta vuosisataa aikaisemmin saapuneet tuohon hyvin vanhaan ”uuteen maailmaan” ja asettuneet sinne asumaan. Mutta niin kuin Kolumbus syntyi löytämään ja pakottamaan ”vanhan maailman” uskomaan antipodisiin maihin, samoin tulee syntymään tiedemiehiä, jotka keksivät ne ihmeet, joita okkultistit nyt sanovat löytyvän eetterin piireistä, mukaan luettuina näiden piirien erilaiset ja monenmuotoiset asukkaat ja tajuiset olennot. Silloin tahtoen tai tahtomattaan tieteen on tunnustettava vanha ”taikausko” todeksi, kuten se on tehnyt useiden muiden suhteen. Ja kun oppineet professorit ovat pakotetut sen tunnustamaan, niin he luultavasti tulevat ottamaan itselleen kunnian keksinnöstä ja hylkäämään sen vanhan nimen – ainakin entisestä kokemuksesta päätellen, kuten tehtiin esim. MESMERISMILLE ja magnetismille, kun nämä uudestaan kastettiin hypnotismiksi. Uuden nimityksen valinta tulee vuorostaan riippumaan ”liikkeen lajeista” – uusi nimi Moleschottin vanhemmalle määritelmälle ”automaattisia fyysisiä prosesseja [tieteellisten] aivojen hermosäikeiden joukossa” – ja myös arvattavasti nimenantajan viimeisestä ateriasta, koska uuden hyloidealistisen järjestelmän perustajan mukaan ”aivot toiminta on yleensä samaa kuin maitiaisnesteeseen synnyttäminen”.¹ Jos siis pitäisi uskoa tätä nurinkurista väitettä, olisi muinaisaikaisen totuuden uusi nimitys riippuvainen nimenantajan maksan inspiraatiosta ja vasta sitä tietä olisi näillä totuuksilla mahdollisuus tulla tieteellisiksi!

Mutta kuinka vastenmielinen TOTUUS lieneekin enemmistölle, joka tavallisesti on sokea, on sillä aina ollut puolustajia, jotka ovat olleet valmiita kuolemaan sen puolesta, eivätkä okkultistit suinkaan tule vastustamaan, kun tiede omaksuu totuuden, käyköön se millä tahansa uudella nimellä. Tosin monikin okkulttinen totuus tulee julistetuksi tabuksi, ennen kuin tiedemiesten on suorastaan pakko ottaa se huomioon ja hyväksyä. Näin kävi spiritualististen ja muiden psyykkisten ilmiöiden, jotka niiden entiset pilkkaajat lopuksi omaksuivat ilman pienintäkään tunnustusta ja kiitosta. Typpi on suuresti lisännyt kemian tietoja, mutta sen

anima mundia.] Sen erikoisominaisuus tähän verrattuna on siinä, että se on *äänen aineellinen* syy. Jollei se sitä olisi, voisi sitä pitää samana kuin tyhjyyttä” (s. 120). (Lainattu *Vishnupurânaan* (Wilson), I, 34 alaviite.)

Se onkin epäilemättä *tyhjyys* rationalistille. Ainakin $\hat{a}\hat{k}\hat{a}\hat{V}$ a varmasti saa aikaan tyhjyyden materialistin aivoissa. Yhtäkaikki, vaikka $\hat{a}\hat{k}\hat{a}\hat{V}$ a ei suinkaan ole tieteen eetteri – eikä edes okkultistin eetteri, sillä hän määrittelee eetterin ainoastaan yhdeksi $\hat{a}\hat{k}\hat{a}\hat{V}$ an prinssiipiksi – on se varmasti yhdessä alkuperänsä kanssa äänen syy, mutta vain fyysikaalinen ja henkinen syy eikä mitenkään aineellinen. Eetterin suhde $\hat{a}\hat{k}\hat{a}\hat{V}$ aan voidaan määritellä käyttämällä sekä $\hat{a}\hat{k}\hat{a}\hat{V}$ asta että eetteristä niitä sanoja, joita *Vedoissa* käytetään jumalasta: ”Niin hän itse todella oli (oma) poikansa”, joten toinen oli toisen jälkeläinen ja kuitenkin oma itsensä. Tämä voi olla maallikolle vaikea pulma, mutta hyvin helposti se on jokaisen hindulaisen ymmärrettävissä, vaikkei hän olisikaan mikään mystikko.

¹ *National Reformer*, 9.1.1887. Art. ”Phreno-Kosmo-Biology”, kirj. tri Lewins.

keksijää, Paracelsusta, on tähän päivään asti kutsuttu ”puoskariksi”.

[e298] Kuinka syvällisen tosia ovatkaan H. T. Bucklen sanat, kun hän mainiossa teoksessaan *History of Civilisation* lausuu:

”Vielä tuntemattomien seikkojen [karmallisen ohjauksen. – H. P. B.] johdosta esiintyy aika ajoin suuria ajattelijoita, jotka uhraten elämänsä johonkin määrättyyn tarkoitukseen kykenevät [s312] ennalta näkemään ihmiskunnan kehityssuunnan ja perustamaan jonkin uskonnon tai filosofian, mistä lopulta koituu mitä tärkeimpiä seurauksia. Mutta jos katsomme historiaa, näemme selvästi, että vaikka jonkin uuden aatteen syntyminen näin johtuisikin yksityisestä ihmisestä, niin sen aikaansaama tulos riippuu sen kansan tilasta, jonka keskuudessa aatetta levitetään. Jos jokin uskonto tai filosofia on liian edistynyt kansan tilaan nähden, se ei voi sillä hetkellä hyödyttää ketään vaan sen täytyy odottaa aikaansa,¹ kunnes ihmisten järki on kypsynyt vastaanottamaan sen... Jokaisella tieteellä ja jokaisella uskolla on ollut marttyyrinsä... *Asian etenemiseen kuuluu muutamia sukupolvia ja sitten tulee aika, jolloin näitä samoja totuuksia pidetään jokapäiväisinä asioina; ja vähän myöhemmin tulee vielä sellainen aika, jolloin niiden selitetään olevan välttämättömiä ja jolloin kaikkein heikkolahjaisinkin ihmettelee, kuinka niitä on voitu koskaan kieltää.*”²

On hyvin mahdollista, että nykyisten sukupolvien järki ei ole aivan kypsynyt okkulttisten totuuksien omaksumiseen. Siltä ehkä tulee näyttämään, kun kuudennen juurirodun kehittyneet ajattelijat katselevat taaksepäin esoteerisen filosofian historiaa – siihen asti, kunnes se on omaksuttu kokonaan ja varauksetta. Nyt vielä meidän viidennen Rotumme sukupolvet tulevat olemaan ennakkoluulojen ja harhauskojen johdateltavissa. Salatieteitä tullaan edelleenkin ivallisesti osoittamaan sormella joka kadunkulmasta ja kaikki koettavat pilkata niitä ja murskata ne materialismin ja ns. tieteen nimissä ja niiden suuremmaksi kunniaksi. Tämän osan *Liite* antaa kuitenkin edeltäpäin vastaukset useisiin tulossa oleviin tieteellisiin vastaväitteisiin ja osoittaa, mikä on syyttäjän ja puolustajan oikea keskinäinen suhde. Teosofit ja okkultistit on haastettu vastaamaan yleiseen mielipiteeseen, joka vielä pitää induktiivisten tieteiden lippua korkealla. Siksi meidän tulee tarkasti tutkia näitä tieteitä, ja täytyy näyttää, kuinka paljon niiden saavutukset ja keksinnöt luonnonlakien alalla sotivat, ei niin paljon meidän väitteitämme kuin itse luonnon tosiasioita vastaan. Se hetki on nyt tullut, jolloin ratkaistaan, [e299] ovatko nykyaikaisen Jerikon muurit niin tukevat, ettei okkulttisen torven toivotus ensinkään saa niitä järkkymään.

Meidän täytyy tarkoin tutkia ns. *voimia*, etenkin valoa ja sähköä sekä auringon rakennetta ja myös painovoimaa sekä tähtisumuteorioita. Eetterin ja muiden ”elementtien” luontoa on pohdittava; siten tulemme asettamaan vierekkäin tieteelliset ja okkulttiset opit, samalla kun paljastamme muutamia tähän asti

¹ Tämä on syklinen laki, mutta ihmisen härkäpäisyys usein uhmaa tätäkin lakia. – H.P.B.

² Vol. I, s. 256.

salattuja okkulttisia oppeja.¹

Noin 15 vuotta sitten tekijä ensimmäisenä kabbalistien jälkeen oli valmis toistamaan esoteerisen katekismuksen viisaat käskyt:

Sulje suusi, ettet puhuisi *tästä* [mysteristä], ja peitä sydämesi, ettet ääneen ajattelisi; ja jos sydämesi on karannut sinulta, tuo se jälleen paikoilleen, sillä tämä on liittomme tarkoitus.²

[s313] Ja vielä:

Tämä on salaisuus, joka antaa kuoleman: sulje suusi, ettet sitä vihkimättömille paljastaisi; purista aivosi, ettei mitään karkaisi niistä ja joutuisi ulkopuolelle.³

Muutamia vuosia myöhemmin piti kohottaa yhtä Isiksen hunnun kulmaa, ja nyt tehdään toinen ja suurempi kohotus...

Mutta nyt niin kuin silloinkin vastassamme seisoo taisteluryhmyksessä vanhoja kunnianarvoisia erehdyksiä – sellaisiakin, jotka tulevat päivä päivältä yhä selvemmiksi ja ilmeisemmiksi. Sokean ahdasmielisyyden, itserakkauten ja ennakkoluulon ohjaamina ne lakkaamatta odottavat valmiina kuristaakseen jokaisen totuuden, joka loputtoman pitkistä unestaan heränneenä sattuu kolkuttamaan päästäkseen sisälle. Niin on aina käynyt siitä asti kun ihminen tuli eläimeksi. Että tämä joka tapauksessa tulee olemaan *moraaliseksi kuolemaksi* niille julistajille, jotka tuovat päivänvaloon joitakin näistä ikivanhoista totuuksista, on yhtä varmaa kuin että ne suovat ELOA ja UUEDESTISYNTYMISTÄ niille, jotka ovat kypsyneet hyötymään edes siitä vähästä, mikä heille nyt paljastetaan.

¹ Ks. sekä I (sivut 514–738) että II osan *Liitteitä* (sivut 667–815).

² *Sefer jetsira*, ”Luomisen kirja”, I, 8.

³ *Vihkimyksen säännöt*.

[e301]

I OSA – II KIRJA
SYMBOLIIKAN KEHITYS
SUUNNILLEEN AIKAJÄRJESTYKSESSÄ
SELITTÄVÄT LUVUT

SISÄLLYS

I	Symboliikka ja ideogrammit	e303
II	Mysterikieli ja sen avaimet	e310
III	Alkuperäinen substanssi ja jumalallinen ajatus	e325
IV	Kaaos – theos – kosmos	e342
V	Salattu jumaluus, sen symbolit ja hieroglyfit	e349
VI	Maailmanmuna	e359
VII	Brahmân päivät ja yöt	e368
VIII	Lootus universaalina symbolina	e379
IX	Kuu, Deus Lunus ja Foibe	e386
X	Puun, käärmeen ja krokotiilin palvonta	e403
XI	Demon est Deus inversus	e411
XII	Luovien jumalien teogonia	e424
XIII	Seitsemän luomista	e445
XIV	Neljä elementtiä	e460
XV	Kuan-shih-yin ja Kuan-yin	e470

[e303][s317]

I

SYMBOLIIKKA JA IDEOGRAMMIT

Eikö symboli ole aina sille, jolla on silmät nähdäkseen, selvempi tai hämäämpi jumalallisen ilmoitus... kaikkien kautta häämöttää jonkinlainen jumalallinen aate. Niin, vieläpä korkeimmalla merkillä, jonka alla ihmiset ovat milloinkaan toisensa kohdanneet ja toisiaan syleilleet, ristin merkillä, ei olisi muussa tapauksessa mitään merkitystä, paitsi aivan satunnainen, ulkonainen.

Thos. Carlyle, *Sartor Resartus*, III, ”Symbols”

Tämän kirjoittaja on uhrannut suurimman osan nykyistä elämäänsä kaikissa uskonnollisissa ja kansanomaisissa taruissa piilevän salaisen merkityksen – olkoot nuo tarut peräisin mistä kansasta tahansa, suuresta tai pienestä – ja eritoten itämaisten traditioiden tutkimiseen. Hän on yksi niistä, jotka ovat vakuuttuneita siitä, ettei mikään mytologinen kertomus, ei mikään traditionaalinen tapaus jonkin kansan muinaistaruudessa ole koskaan ollut pelkkää sepitystä vaan että jokaisen tällaisen kertomuksen kuteessa on todellinen historiallinen loimi. Tässä suhteessa tekijä on eri mieltä kuin ne symbolien tutkijat, olkoot kuinka maineikkaita tahansa, jotka eivät mistään myytistä löydä muuta kuin uuden todisteen muinaisten kansojen taikauskaisesta mielestä ja jotka uskovat, että kaikki mytologiat ovat lähteneet *aurinkomyyteistä* ja perustuvat niihin. Tällaisille pintapuolisille ajattelijoille on ihmeellisen hyvin vastannut Gerald Massey, runoilija ja egyptologi, luennossaan ”Luniolatry, Ancient and Modern” [muinainen ja nykyinen kuunpalvonta]. Hänen terävä kritiikkinsä ansaitsee tulla toistetuksi tässä teoksemme osassa, koska se ilmaisee myös meidän omat tunteemme, jotka lausuimme julki jo v. 1877, kun *Hunnuton Isis* kirjoitettiin.

Kolmenkymmenen vuoden aikana professori Max Müller on opettanut kirjoissaan ja luennoissaan, *Timesissä* ja *Saturday Review*'ssa sekä muissa lehdissä, Kuninkaallisen laitoksen puhujanlavalta, Westminster Abbeyn kateederilta ja oppituoliltaan Oxfordissa, että mytologia on kielen sairaus ja että muinainen symboliikka oli tulos jostakin, mitä voisi kutsua alkuaikojen mentaaliseksi häiriöksi.

[s318] ”Me tiedämme”, sanoo Renouf Hibbert-luennossaan, Max Müllerin toistaen, ”me tiedämme, että mytologia on se sairaus, joka syntyy määrättyllä inhimillisen kulttuurin asteella.” Tämä on kehitysoppia suosimattomien ahdasmielinen selitys, ja tällaisia selityksiä ottaa vielä vastaan brittiläinen yleisö, joka teettää ajatustyönsä [e304] sijaisella. Professori Max Müller, Cox, Gubernatis ja muut aurinkomyytin esittäjät ovat meille kuvanneet alkukansojen tarunluojaa jonkinlaiseksi saksalaistuneeksi hindulaiseksi metafyyksiksi, joka

antaa oman varjonsa heijastua äylliseen usvaan ja jaarittelee nerokkaasti savusta tai ainakin *pilvestä*. Yläpuolella oleva taivas muuttuu unimaan kupolin kaltaiseksi, joka on tuherrettu täyteen alkukantaisia painajaisia. He käsittävät ensimmäisen ihmistyyppin oman itsensä näköiseksi ja pitävät häntä tomppelimaisesti taipuvaisena itsepetokseen, eli niin kuin Fontenelle sanoo, ”alttiina näkemään asioita, joita ei ole”. He ovat esittäneet primitiivisen ja muinaisen ihmisen sellaiseksi, joka idioottimaisesti heti alusta pitäen on antanut vilkkaan mutta hillittömän mielikuvituksensa johtaa itseään uskomaan kaikenlaisia harhoja, jotka suoranaisesti ja alituisesti sotivat hänen omaa jokapäiväistä kokemustaan vastaan. He ovat esittäneet hänet typeräksi haaveilijaksi keskellä niitä julmia todellisuuksia, jotka uursivat hänen olemukseensa kokemusten syviä uomia, niin kuin hankaavat jäävuoret painavat jälkiä vedenalaiseen kallioperään.

Vielä on sanottava ja tulee kerran tunnustettavaksi, että nämä yleisesti tunnustetut opettajat eivät ole olleet sen lähempänä mytologian ja kielen alkuperää kuin Burns'n runoilija Willie oli lähellä Pegasosta. Vastaukseni on: ainoastaan metafysiikan teoreetikko voi uneksia, että mytologia on kielen sairautta tai jonkin muun kuin hänen omien aivojensa sairautta. Mytologian alkuperä ja tarkoitus on kokonaan jäänyt huomaamatta näiltä aurinkolaisilta ja sään kaupustelijoilta. Mutta mytologia oli alkukantainen ja ensimmäinen *ajattelun* muoto! Se perustui luonnollisiin tosiasioihin ja on vieläkin ilmiöiden avulla todettavissa. Siinä ei ole mitään järjetöntä, ei mitään irrationaalista, jos sitä katsotaan kehitysoopin valossa ja jos oivalletaan täydellisesti sen ilmaisutapa merkkikielen avulla. Järjettömyys on siinä, että sitä pidetään joko inhimillisenä historiana tai jumalallisena ilmoituksena.¹ Mytologia on ihmiskunnan vanhimman tieteen säilytysvarasto, ja mikä meitä erityisesti kiinnostaa, on tämä: kun sitä taas kerran oikein tutkitaan, se on tuleva niiden väärin teologioiden surmaksi, jotka se on tietämättään synnyttänyt.²

Modernissa fraseologiassa sanotaan toisinaan jonkin lausunnon olevan ”myyttinen”, mikäli se on epätosia. Mutta muinainen mytologia ei ollut mikään väärennyskeino tai -järjestelmä siinä merkityksessä. Sen tarinat olivat keinoja tosiasioiden ilmaisemiseksi. Ne eivät olleet petosta eivätkä sepitystä... Esim. kun egyptiläiset kuvasivat kuuta *kissaksi*, he eivät olleet niin tietämättömiä, että olisivat luulleet kuuta kissaksi, eikä heidän harhaileva mielikuvituksensa nähnyt kuussa mitään kissan kaltaisuutta, eikä myöskään kissataru ollut pelkkä *laajennettu sanallinen metafora*. Heillä ei liioin ollut aikomusta luoda arvoituksia... He olivat vain havainneet sen yksinkertaisen tosiasian, että kissa

¹ *Jumalallisen ilmoituksen* suhteen olemme samaa mieltä, mutta emme ”inhimillisen historian” suhteen... Sillä ”historiaa” on useimmissa Intian allegorioissa ja ”myyteissä”, ja niihin kätkeytyy aivan todellisia tapauksia.

² Kun ”väärät teologiat” katoavat, todelliset esihistorialliset tosiasiat löydetään, ne jotka sisältyvät varsinkin arjalaisten – muinaisten hindulaisten ja jopa esihomeeristen helleenien – mytologiaan. [H. P. B.]

näkee pimeässä ja että sen silmäterät tulevat pyöreiksi ja kasvavat yhä valoisammiksi yön tullessa. Kuu oli taivaalla näkijä öiseen aikaan, ja kissa oli sama maan päällä. Siksi kissa otettiin kuunkehän edustajaksi, luonnolliseksi merkiksi, eläväksi kuvaksi... Ja siitä seurasi, että aurinkoa, joka näki manalassa öisin, voitiin kutsua myös kissaksi, sillä *sekin näki* pimeässä. Kissan [e305] nimi egyptiksi on *mau*, joka merkitsee *näkijää*, sanasta *mau*, nähdä. Muuan mytologinen kirjailija väittää, että egyptiläiset ”kuvittelivat suuren kissan olevan auringon takana ja auringon olevan kissan silmäterä”. Tämä kuvittelu on täysin uudenaikaista. Se kuuluu mülleriläiseen rihkamavarastoon. Kuu *kissana* oli todella auringon silmä, *koska se heijasti auringon valoa* ja koska silmä heijastaa takaisin siihen heijastuvan kuvan. Bast-jumalattaren muodossa kissa vartioi aurinkoa ja iskee kypälällään murskaksi pimeyden käärmeen pään, käärmeen, jota kutsuttiin auringon ikuisiksi viholliseksi!¹

Tämä on aivan oikea esitys kuumyytistä sen astronomiselta puolelta. Selenografia, kuun pinnan tutkimus ja kuvaus, on kuitenkin kuusymboliikan osa-alueista kaikkein vähiten esoteerinen. Sen, joka tahtoo käsittää täydellisesti *selenognosiksen* [kuutiedon] – jos sallitaan uuden sanan muodostaminen – on opittava tuntemaan paljon enemmän kuin sen astronominen merkitys. Kuu on läheisesti tekemisissä maan kanssa, kuten I osan VI säkeistöstä näkyi², ja koskee suoranaisemmin kaikkia maapallomme mysteereitä kuin itse Venus-Lucifer, maan okkulttinen sisar ja *alter ego*.

Länsimaisten ja varsinkin saksalaisten symbolien tutkijoiden väsymättömät tutkimukset viime ja nykyisen vuosisadan aikana ovat saaneet jokaisen okkultistin ja ennakkoluulottomimmat ihmiset näkemään, että ilman symboliikan apua (sen seitsemine jaotuksineen, joita nykyaikaiset tutkijat eivät ensinkään tunne) ei voi ymmärtää oikein ainoatakaan muinaisaikaista pyhää kirjoitusta. Symboliikkaa on tutkittava kaikilta puoliltaan, sillä joka kansalla on omat erikoiset ilmaisutapansa. Lyhyesti sanoen, ei yhtäkään egyptiläistä papyrusta, intialaista ruukkaa, assyrialaista laattaa tai heprealaista kirjakääröä pitäisi *lukea* ja ottaa kirjaimellisesti.

Tämän tietää nykyään jokainen asiantuntija. Etevä luennoitsija Gerald Massey pelkästään on voinut saada jokaisen *rehellisen* kristityn vakuuttuneeksi siitä, että Raamatun kuolleen kirjaimen omaksuminen on lankeamista karkeampaan erehdykseen ja taikauskoon kuin mikä milloinkaan vielä on kehittynyt Etelämeren villin saarelaisen päässä. Mutta seikka, joka näyttää pysyvän salassa jopa eniten totuutta rakastavilta ja etsiviltä orientalisteilta – joko arjalaisuuden tutkijoilta tai egyptologeilta – on se tosiasia, että jokainen symboli papyruksessa tai ruukussa on monisärmäinen timantti, jonka kukin sivu sisältää jo monta tulkintaa, vieläpä samalla koskee useita tieteitä. Tästä on esimerkkinä äsken mainittu tulkinta kuusta, jota symboloi kissa – esimerkki sideeris-terrestrisestä kuvakielestä. Muiden kansojen keskuudessa kuulla on lisäksi monta muuta merkitystä.

¹ Gerald Massey, *Luniatry; Ancient and Modern*, s. 1–2.

² Ks. myös II kirja, luku IX, ”Deus Lunus”.

[s320] Niin kuin oppinut vapaamuurari ja teosofi Kenneth MacKenzie vainaja on osoittanut kirjassaan *Royal Masonic Cyclopaedia* [hs. ”Emblem”], *embleemin* ja *symbolin* välillä on suuri ero. Embleemi ”sisältää laajemman ajatussarjan kuin symboli, jonka voidaan sanoa kuvaavan yhtä erikoista aatetta”. Sen tähden useiden kansojen symbolit (esim. kuuta tai aurinkoa koskevat), joista kukin valaisee jotakin erikoista aatetta tai aatesarjaa, muodostavat yhdessä esoteerisen embleemin. Tämä taas on ”konkreettinen näkyvä [e306] kuva tai merkki, joka edustaa joitakin aatteita tai aatteiden sarjaa, ja on niiden käsitettävissä, jotka ovat saaneet erityistä opetusta” (vihityt). Vielä selvemmin sanoaksemme embleemi on *tavallisesti sarja piirrettyjä kuvia*, joita katsotaan ja selitetään allegorisesti ja jotka esittävät jonkin aatteen toisiaan seuraavien panoraamakuvien avulla. Siten *purânat* ovat kirjoitettuja embleemejä. Niin myös heprealaiset ja kristilliset testamentit eli Raamattu ja kaikki muut eksoteeriset pyhät kirjoitukset. Kuten sama auktoriteetti sanoo:

Embleemejä ja symboleja ovat käyttäneet kaikki esoteeriset seurukset, kuten pythagoralainen seura, eleusiläiset, Egyptin hermeettiset veljet, ruusuristiläiset ja vapaamuurarit. Monia näistä embleemeistä ei sovi julkaista yleisön katseltavaksi, ja *hyvin vähäinenkin ero voi antaa embleemille ja symbolille sangen erilaisen merkityksen*. Maagiset sinetit, jotka perustuvat määrättyihin numeroperiaatteisiin, saavat samanlaisen luonteen, ja vaikka ne oppimattoman silmissä voivat olla kummallisia ja naurettavia, ne sisältävät kokonaisen oppijärjestelmän niille, jotka ovat harjaantuneet tunnistamaan niitä.

Edellä mainitut seurukset ovat kaikki verrattain uusia, sillä mikään niistä ei ole keskiaikaa varhempi. Kuinka paljon enemmän sopikaan vanhimman muinaisaikaisen koulun oppilaiden noudattaa varovaisuutta, etteivät olisi julkaisseet salaisuuksia, jotka olivat ihmiskunnalle paljon tärkeämpiä (ja samalla vaarallisempia tietämättömien käsissä) kuin mitkään ns. ”vapaamuurarien salaisuuksista”, jotka ovat nyt tulleet ”polichinellen” [ilveilijän] salaisuuksiksi, niin kuin ranskalainen sanoo. Mutta tämä suojelumenettely koskee ainoastaan symbolin ja embleemin psykologista eli pikemmin psykofysiologista ja kosmista merkitystä, ja sitäkin vain osittain. Adeptin on kyllä kieltäydyttävä ilmoittamasta niitä ehtoja ja keinoja, jotka johtavat joidenkin elementtien – joko psyykkisten tai fyysisten – vastaavuussuhteeseen, koska se saattaisi tuottaa vahingollisia yhtä hyvin kuin siunauksellisia vaikutuksia. Mutta hän on aina valmis ilmoittamaan vakavalle tutkijalle muinaisen ajattelun salaisuuden kaikessa, mikä koskee mytologiseen symboliikkaan kätkeyttä historiaa, ja siten antamaan muutamia uusia viittauksia menneisyyden retrospektiiviseen tarkasteluun, mikäli se valaisee hyödyllisesti ihmisen alkuperää, rotujen kehitystä ja geognosiaa eli maan muodostumisen tiedettä. Ja kuitenkin on huutavana valituksena vielä tänä päivänä, ei ainoastaan teosofien kesken vaan myös niiden harvojen ulkopuolisten parissa, jotka asiaa jonkin verran harrastavat: mikseivät adeptit paljasta sitä, minkä he tietävät? Tähän voidaan vastata: Miksi he niin tekisivät, kun edeltäpäin tiedetään, ettei kukaan tiedemies hyväksyisi sitä, ei edes hypoteesina saatikka teoriana tai aksioomina.

Oletteko edes hyväksyneet tai uskoneet sen vertaa okkulttisen filosofian aakkosista kuin löytyy *The Theosophistista*, *Esoteric Buddhismista* ja muista teoksista ja aikakauslehdistä? Eikö se vähäinenkin, mitä on ilmoitettu, ole tullut ivan ja pilkan kohteeksi, se kun soti yhtäältä Huxleyn ja Haeckelin ”eläin-”, ja ”apinateoriaa” vastaan ja toisaalta Aadamın kylkiluu- ja omenasatuja vastaan? Huolimatta tällaisesta kadehdittavasta näköalasta julkaistaan tässä teoksessa niin suuri joukko tosiasioita ja selvitetään ihmisen alkuperää, maapallon ja [e307] ihmis- ja eläinrotujen kehitystä niin täydellisesti kuin tekijä suinkin kykenee tekemään.

Ne todisteet, joita esitetään ikivanhojen oppien tueksi, ovat siroteltuina kaikkialle muinaisten sivistyskansojen vanhoihin kirjoituksiin. *Purânat*, *Zend Avesta* ja vanhat klassikot ovat täynnä sellaisia tosiasioita, mutta kukaan ei ole koskaan vielä ottanut vaivakseen koota niitä yhteen ja verrata toisiinsa. Tämä johtuu siitä, että tällaiset kertomukset on kirjoitettu symbolikielellä ja että parhaimmatkin oppineet, terävimmätkin ajattelijat arjalaisuuden tutkijoiden ja egyptologien joukossa ovat liian usein olleet jonkin ennakkoluulon pimentämiä ja vielä useammin salaista merkitystä koskevien yksipuolisten käsityksen harhaanjohtamia. Mutta vertauskin on puhuttu symboli: kuvittelua tai satua, niin kuin muutamat luulevat; allegorinen esitys, me sanoisimme, elämäntotuuksista, tapauksista ja tosiasioista. Ja niin kuin vertauksesta aina johdettiin jokin moraalinen opetus, joka oli suoranainen totuus ja tosiasia ihmiselämässä, niin myös hieraattisiin tieteisiin perehtyneet johtivat historiallisen, todellisen tapauksen niistä embleemeistä ja symboleista, jotka olivat tallennettuina temppelien vanhoissa kirjastoissa. Kunkin kansan uskonnollinen ja esoteerinen historia kätkettiin symboleihin. Sitä ei milloinkaan esitetty kirjaimellisesti ja sanallisesti.

Aikaisempien rotujen kaikki ajatukset ja tunteet, kaikki oppi ja tieto, joko ilmoitettu tai itse hankittu, ilmaistiin kuvaannollisesti allegorioiden ja vertausten muodossa. Miksi? Sen tähden että *puhutussa sanassa piilee sellainen voima, joka on nykyajan ”viisaille” tuiki tuntematon, jota he eivät aavista eivätkä usko olevankaan*. Sen tähden että ääni ja rytmi ovat niin läheisesti tekemisissä antiikin kansojen neljän elementin kanssa ja sen tähden että jokin värähtely ilmassa varmasti kutsuu toimintaan vastaavia voimia, joihin yhtymällä se saa aikaan hyviä tai pahoja seurauksia, tapauksesta riippuen. Ei kenenkään tutkijan sallittu koskaan selvin sanoin toistaa minkäänlaisia [s322] historiallisia, uskonnollisia tai todellisia tapauksia, ettei tapaukseen liittyviä voimia uudestaan herätettäisi.

Nämä tapaukset kerrottiin ainoastaan vihkimyksen aikana ja kunkin oppilaan oli merkittävä ne muistiin vastaavilla symboleilla, jotka hän otti omasta päästään ja jotka sen jälkeen hänen mestarinsa tarkasti, ennen kuin ne lopullisesti hyväksyttiin. Siten luotiin vähitellen kiinalainen kirjaimisto, kuten sitä ennen vanhassa Egyptissä oli sovittu määrättyjen hieraattisten symbolien käyttämisestä. Kiinan kielessä, jonka kirjoitusmerkkejä voidaan lukea millä kielellä hyvänsä¹ ja joka on hieman

¹ Niinpä japanilainen, joka ei ymmärrä sanaakaan kiinan kielestä, kohdatessaan kiinalaisen, joka taas ei ole koskaan kuullutkaan japanin kieltä, voi kommunikoida kirjoituksen avulla, ja kumpikin ymmärtää toista täydellisesti, koska heidän kirjoituksensa on symbolista.

nuorempi kuin egyptiläinen Thothin kirjaimisto, on kullakin sanalla vastaava kuvallinen symboli. Siinä on monta tuhatta tällaista symbolikirjainta eli logogrammia, joista kukin merkitsee kokonaista sanaa, sillä varsinaisia kirjaimia eli sitä, mitä me aakkosilla ymmärrämme, ei ole ollut kiinan kielessä enempää kuin egyptin kielessäkään melko myöhäiseen aikaan asti.

[e308] Me yritämme nyt selittää tärkeimpiä symboleja ja embleemejä, koska II osa, joka käsittelee ihmisen syntyä, olisi perin vaikeasti käsitettävissä, ellei sitä ennen tunnettaisi ainakin metafysiset symbolit.

Mutta ei olisi oikein ryhtyä esoteerisesti tulkitsemaan symboliikkaa suomatta ansaittua kunniaa eräälle miehelle, joka on tehnyt sille suurimman palveluksen tällä vuosisadalla keksimällä pääavaimen muinaisheprealaiseen symboliikkaan, joka on vahvasti sekoittunut metrologiaan. Kyseessä on yksi niistä avaimista, jotka avaavat pääsyn kerran universaalina olleeseen mysteerikieleen. Cincinnatilainen J. Ralston Skinner, joka on kirjoittanut teoksen *Key to the Hebrew-Egyptian Mystery in the Source of Measures* [Mittojen alkuperän heprealais-egyptiläisen mysteerin avain], ansaitsee kiitoksemme. Ollen luonnostaan mystikko ja kabbalisti hän on monta vuotta työskennellyt tällä suunnalla, ja hänen ponnistuksensa ovat todellakin saavuttaneet suuria tuloksia. Hän sanoo:

Tekijä on aivan varma siitä, että oli olemassa muinainen kieli, joka nyttemmin aina tähän päivään asti näyttää olleen kadoksissa, mutta josta kuitenkin löytyy runsaasti jälkiä... Tekijä huomasi, että tämä geometrinen suhde [halkaisijan suhde ympyrän kehään] oli ikivanha ja luultavasti jumalallinen alku... pituusmittoihin... Tuntuu olevan miltei todistettu, että sama geometria, lukujen, suhteiden ja mittojen järjestelmä oli tunnettu ja sitä käytettiin Pohjois-Amerikan mantereella jo ennen kuin seemiläiset kansat oppivat sen tuntemaan...

Tämän kielen omituisuus oli siinä, että se voitiin kätkeä ja sisällyttää toiseen kieleen, niin ettei sitä voinut havaita muuten kuin erityisen opetuksen avulla. Kirjaimilla ja tavumerkeillä oli samalla lukujen, geometrinen muotojen, kuvien tai merkkien ja symbolien arvo eli [s323] merkitys, ja niiden sisällön ymmärtämistä voitiin ratkaisevasti helpottaa käyttämällä vertauksia kertomuksissa tai niiden osissa. Se voitiin myös esittää erikseen, itsenäisesti, kuvilla, kiviveistoksilla tai maakonstruktioilla.

Selvittäkäämme muuan erimielisyys termistä kieli: ensinnäkin sana tarkoittaa aatteiden ilmaisemista ihmispuheella, mutta toiseksi se voi myös merkitä aatteiden ilmaisua jollakin muulla keinolla. Tuo vanha kieli on heprealaisessa tekstissä muodostettu siten, että käyttämällä niitä kirjoitusmerkkejä, jotka luettuina muodostavat varsinaisen kielen, voidaan tarkoituksellisesti esittää suorastaan erilainen ajatussarja kuin se, joka on ilmaistu äännerkeillä. Tuo toinen kieli ilmaisee peitetysti jakson ajatuksia, mielikuvituksen jäljennöksiä aistittavista asioista, jotka voidaan kuvata, ja muista asioista, jotka voidaan sanoa todellisina, vaikka ne eivät ole aistittavia. Esim. lukua 9 voidaan pitää todellisuutena, vaikkei sillä ole mitään aistittavaa

olemassaoloa. Niin myös kuun kiertoliikettä erotettuna itse kierroksen tehneestä kuusta, voidaan pitää jonkin todellisen aatteen synnyttäjänä tai aiheuttajana, vaikka tuolla kierrolla ei ole mitään konkreettisuutta. Tämä aatekieli voi olla koostunut symboleista, jotka rajoittuvat mielivaltaisiin nimityksiin ja merkkeihin. Sillä voi olla hyvin ahdas käsitepiiri, ja se voi olla aivan arvoton. Tai sitten se voi kertoa luonnon jostakin ilmennyksestä, jonka arvo on miltei mittaamaton ihmissivistykselle. Jonkin luonnollisen asian kuva voi antaa aihetta ajatuksiin [e309] siihen liittyvistä asioista. Nämä ajatukset säteilevät ulos eri suuntiin ja vielä vastakkaisiin suuntiin, niin kuin pyörän puolapuut, ja saavat aikaan luonnollisia todellisuuksia aloilla, jotka ovat hyvin vieraita ensimmäisen eli silmiinpistävän kuvan näennäiselle lukutavalle. Jokin käsite voi herättää sille läheisiä käsitteitä, mutta siinä tapauksessa kaikki siitä johtuvat aatteet, vaikka ne näyttäisivät kuinka ristiriitaisilta tahansa, aiheutuvat alkuperäisestä kuvasta ja liittyvät siten sopusuhtaisesti toisiinsa tai ovat tekemisissä toistensa kanssa. Siten jostakin tarpeeksi syvällisestä kuvastusta aatteesta voisi olla seurauksena kuvitelma itse kosmoksesta, jopa sen rakenteen yksityiskohtineenkin. Tällainen käytötapa on nyt hylätty tavallisessa kielessä, mutta tekijälle on herännyt kysymys, eikö jonakin aikana kaukaisessa muinaisuudessa tuollainen kieli ollut yleisesti käytössä, vaikka sitten, mikäli se yhä enemmän jäykkeni salaisiin muotoihinsa, se tuli jonkin valitun luokan eli kastin omaisuudeksi. Tällä tarkoitan, että kansankieli tai -murre alkoi heti syntyessään olla välikappaleena tälle erityiselle aatteiden ilmaisutavalle. Todisteet tästä ovat hyvin vahvat, ja näyttää todellakin siltä, että ihmisrodun historiassa tapahtui – syistä joita me emme voi keksiä ainakaan nyt enää – taantumus tai luopuminen pois alkuperäisestä täydellisestä kielestä ja täydellisestä tieteellisestä järjestelmästä – sanoisimmeko täydellisestä sen tähden, että niillä oli jumalallinen alkuperä ja arvo?¹

”Jumalallinen alkuperä” ei tässä tarkoita joltakin antropomorfiselta jumalalta tullutta ilmoitusta vuorella ukkosen ja salamoinnin keskellä. Mielestämme se tarkoittaa kieltä ja tieteellistä järjestelmää, jonka kehittyneempi *ihmiskunta* antoi varhaiselle ihmiskunnalle, ihmiskunta, joka oli niin paljon korkeampi, että se oli *jumalallinen* tuon alkuasteellaan olevan ihmiskunnan silmissä. Lyhyesti sanoen tuo ”ihmiskunta” oli muista sfääreistä. Tämä aate ei sisällä mitään yliluonnollista, mutta sen hyväksyminen tai hylkääminen riippuu siitä, kuinka suuri on kuulijan omahyväisyys ja ylimielisyys. Sillä jos vain uudenaikaisen tiedon professorit tahtoisivat tunnustaa, että vaikkeivät he tiedä mitään ruumiista eronneen ihmiseen tulevaisuudesta – tai pikemmin eivät tahdo hyväksyä mitään sellaista – niin kuitenkin tuo tulevaisuus voi olla heille täynnä yllätyksiä ja odottamattomia paljastuksia, kun heidän egonsa kerran on vapaa karkeasta ruumiista – silloin materialistisella epäuskolla olisi vähemmän mahdollisuuksia kuin sillä nyt on.

¹ [J. R. Skinnerin julkaisemattomasta kabbalistisesta käsikirjoituksesta (s. 1–6) Adya-rin arkistossa.]

Kuka heistä tietää tai voi sanoa, mitä mahtaa tapahtua, kun kerran tämän maapallon elinkausi on kulunut loppuun ja itse maaemomme vaipuu viimeiseen uneensa? Kuka on kyllin uskalias sanoakseen, ettei ihmiskuntamme *jumalallisista egoista* – ainakaan niistä, jotka on valittu niistä paljouksista jotka siirtyvät muihin taivaanpiireihin – *vuorostaan tule* ”jumalallisia” opettajia uudelle ihmiskunnalle, jonka he synnyttävät uudella taivaankappaleella, jonka meidän maapallomme eronneet ”prinsiipit herättävät eloon ja toimintaan”¹ Kaikki tämä on voinut tapahtua MENNEISYYDESSÄ, ja nämä ihmeelliset tiedot on tallennettu esihistoriallisten aikojen ”mysterikieleen”, siihen kieleen, jota nykyään kutsutaan SYMBOLIIKAKSI.

[e310][s325]

II

MYSTEERIKIELI JA SEN AVAIMET

Suurten matemaatikkojen ja kabbalistien äsken tekemät keksinnöt ovat todistaneet ilman epäilyksen häivääkään, että jokainen teologia varhaisimmasta myöhäisimpään asti on juontanut juurensa, ei ainoastaan abstraktien käsitysten yhteisestä lähteestä, vaan yhdestä yleismaailmallisesta esoteerisesta eli ”mysteeri”-kielestä. Näillä oppineilla on nyt hallussaan muinaisen yleismaailmallisen kielen avain, ja he ovat kiertäneet sitä menestyksellisesti, vaikka ainoastaan *yhden kerran*, siinä hermeettisesti suljetussa ovelussa, joka vie mysteerien saliin. Suurella muinaisella järjestelmällä, joka tunnetaan esihistoriallisista ajoista asti pyhän viisaustieteen nimellä ja joka sisältyy jokaiseen vanhaan samoin kuin jokaiseen uuteen uskontoon ja on niistä löydettävissä, oli ja on vieläkin yleismaailmallinen kielensä – niin kuin vapaamuurari Ragon aavisti – hierofanttien kieli. Sillä on seitsemän ”murretta”, niin sanoaksemme, ja jokainen niistä koskee yhtä luonnon seitsemästä mysteeristä ja on siihen erityisesti kuuluva. Jokaisella uskonnolla on oma symboliikkansa. Luontoa voitiin siis joko tulkita kokonaisuudessaan tai katsella joltakin sen erikoiselta puolelta.

Todisteena tästä on vielä meidän päivinämme se äärimmäinen vaikeus, jota orientalistit yleensä ja varsinkin Intian ja Egyptin tutkijat kokevat koettaessaan kääntää arjalaisten allegorisia kirjoituksia ja vanhan Egyptin hieraattisia muistiinpanoja. He eivät näet lainkaan ota huomioon, että kaikki muinaiset aikakirjat kirjoitettiin kielellä, joka oli universaali ja kaikille kansoille yhtä tuttu muinaisina aikoina, vaikka nyt ainoastaan harvat voivat ymmärtää sitä. Niin kuin arabialaiset numerot, joita nyt ymmärtävät kaikki ihmiset, tai niin kuin englantilainen sana *and*, joka ranskaksi on *et*, saksaksi *und* [suomeksi *ja*] jne., voidaan kaikkien sivistyskansojen parissa merkitä yksinkertaisella merkillä & –

¹ Ks. VI säkeistö, s. e136 eteenpäin.

samoin tuon mysteerikielen sanat merkitsivät samaa kaikille ihmisille, kuuluivatpa he mihin kansaan tahansa. On ollut monia merkillisiä miehiä, jotka ovat koettaneet muodostaa tällaisen universaalin *filosofisen* kielen: Dalgarmo, Wilkins, Leibnitz. Mutta J. de Maimieux, kirjassaan *Pasigraphie*, on ainoa, joka todistanut sen mahdollisuuden. Tästä voi olla esimerkkinä Valentinoksen järjestelmä, jota [s326] kutsutaan kreikkalaiseksi kabbalaksi ja joka peruskuu kreikkalaisten kirjainten yhdistelmään.

Mysteerikielen monet puolet ovat johtaneet monien erilaisten dogmien ja jumalanpalvelusten omaksumiseen kirkkojen ulkonaisiin rituaaleihin. Nämä vuorostaan ovat olleet alkuna useimmille kristillisen kirkon dogmeille, esim. seitsemälle sakramentille, kolminaisuudelle, ylösnousemukselle, seitsemälle kuolemansynnille ja seitsemälle hyveelle. Mysteerikielen kaikki seitsemän avainta ovat kuitenkin aina olleet [e311] ainoastaan muinaisajan korkeimpien vihittyjen hierofanttien hallussa. Ja ainoastaan osittainen tieto muutamista näistä seitsemästä siirtyi joidenkuiden varhaisten kirkkoisien – entisten temppelivihittyjen – petollisuuden kautta nasarealaisten uuden lahkoon käsiin. Muutamat aikaisimmista paaveista olivat vihittyjä, mutta viimeiset katkelmat heidän tiedostaan ovat nyt joutuneet jesuiitoille, jotka ovat muuttaneet ne noituuden järjestelmäksi.¹

Väitetään, että INTIA (ei sen nykyinen alue, vaan mukaan lukien sen muinaiset rajat) on maailman ainoa maa, jonka poikien joukossa on yhä adepteja, joilla on tietoa kaikista seitsemästä *alajärjestelmästä* ja koko systeemin avain. Memfiksen tuhon jälkeen Egypti alkoi kadottaa avaimensa, yhden toisensa jälkeen, ja Kaldealla oli jäljellä ainoastaan kolme avainta Berossoksen aikoina. Mitä tulee juutalaisiin, he eivät kirjoituksistaan päätellen näy omistaneen täydellistä tietoa muista kuin astronomisesta, geometrisesta ja numerologisesta järjestelmästä, jotka esittivät vertauskuvina kaikkia inhimillisiä, varsinkin *fysiologia* toimintoja. Heillä ei koskaan ollut korkeampia avaimia.

Gaston Maspero, suuri ranskalainen egyptologi ja Mariette-Beyn seuraaja, kirjoittaa:

Joka kerta kun kuulen ihmisten puhuvan Egyptin uskonnosta, tekisi mieleni kysyä, mistä egyptiläisestä uskonnosta he mahtavat puhua? Puhuvatko he neljännen dynastian egyptiläisestä uskonnosta vai Ptolemaioksen ajan uskonnosta? Puhuvatko he rahvaan uskonnosta vai oppineiden? Puhuvatko he siitä uskonnosta, jota opetettiin Heliopoliin kouluissa, vai siitä, joka oli thebalaisen pappisluokan mielessä ja käsitteissä? Sillä Memfiksen ensimmäisen haudan, jossa on jonkun kolmannen dynastian aikaisen kuninkaan kartussi, ja Esnehissä arabialaisen keisari Filippuksen² hallituskauden aikana kaivettujen viimeisten kivien välillä on ainakin 5000 vuotta. Ottamatta lukuun paimentolaisten tunkeutumista maahan, etiopialaista ja assyrialaista hallitusvaltaa, persialaisten voittoa, kreikkalaisen siirtokunnan perustamista ja

¹ Ks. tri F. Hartmannin artikkelia, *The Theosohist*, helmikuu 1911, ”Joogaharjoituksia roomalaiskatolisessa kirkossa”. – Suom. toim.

² Filippus Arabs, joka hallitsi Rooman valtakuntaa v. 244–249 eaa. – Suom. toim.

maan valtiollisen elämän tuhansia mullistuksia, Egypti on noiden 5000 vuoden aikana läpikäynyt monia vaiheita moraalisisessa ja älyllisessä elämässään. *Kuolleiden kirjan* 17. luku, joka tuntuu sisältävän esityksen maailmanjärjestelmästä sellaisena kuin se käsitettiin Heliopolioksessa ensimmäisten dynastioiden aikana, on meille tuttu ainoastaan muutamista 11. tai 12. dynastian aikaisista jäljennöksistä. Jokainen sen säkeistä tulkittiin jo silloin kolmella tai neljällä eri tavalla todella niin eriävästi, että jonkin koulun mukaan demiurgista tuli aurinkotuli *Ra-Shu* tai alkuaikainen vesi. Viisitoista vuosisataa myöhemmin oli tulkintatapojen lukumäärä vielä huomattavasti kasvanut. Aika vierieksään oli muuttanut ihmisten ajatukset universonista ja sitä hallitsevista voimista. Niinä lyhyinä kahdeksanatoista vuosisatana, jolloin kristinusko on vaikuttanut, se on muotoillut, [e312] kehittänyt ja muuttanut useimmat dogmeistaan. Kuinka monta kertaa egyptiläinen papisto on siis voinut muuttaa dogmejaan niiden 5000 vuoden aikana, jotka erottavat keisari Theodosiuksen niistä kuninkaista, jotka rakensivat pyramidit?¹

Tässä kohdin uskomme huomattavan egyptologin menevän liian pitkälle. Eksoteeriset dogmit ovat voineet useinkin muuttua, mutta esoteeriset eivät milloinkaan. Hän ei ota lukuun, kuinka pyhästi muuttumattomia olivat alkuperäiset totuudet, jotka paljastettiin vasta vihkimyksen mysteerimenoissa. Egyptiläiset papit *olivat unohtaneet paljon, mutta he eivät muuttaneet mitään*. Että suuri osa alkuperäisestä opetuksesta hukkui, johtui suurten hierofanttien äkillisistä kuolemista: he poistuivat, ennen kuin olivat ehtineet ilmoittaa *kaikkea* seuraajilleen, johtuen pääasiassa siitä, ettei heillä ollut sopivia tietonsa perillisiä. Kuitenkin he ovat rituaaleissaan ja dogmeissaan säilyttäneen salaisen opin päätötuudet.

Niinpä tuosta Masperon mainitsemasta *Kuolleiden kirjan* 17. luvusta me löydämme, kuinka

1) Osiris sanoo olevansa *Tum* (luonnon luova voima, joka antaa muodon kaikille olennoille, hengille ja ihmisille), joka on itsesyntyinen ja itseolevainen. Hän on lähtenyt *Nusta*, taivaallisesta virrasta, jota kutsutaan jumalien *isä-äidiksi*, alkuperäisestä jumaluudesta, joka on kaaos eli syvyys, näkymättömän hengen hedelmöittäjä.

2) Hän on löytänyt *Shun* (aurinkovoiman) kahdeksaisen (kahden *kuution*, hyvän ja pahan) kaupungin portailla ja on kukistanut *Nussa* (kaaoksessa) olevat pahat prinssiipit, kapinan lapset.

3) Hän on tuli ja vesi, ts. *Nu*, alkuaikainen vanhempi, ja hän loi jumalat jäsenistään – 14 jumalaa (kaksi kertaa seitsemän), seitsemän pimeää ja seitsemän valoisaa jumalaa (kristittyjen seitsemän läsnäolon henkeä ja seitsemän pimeää, paha henkeä).

4) Hän on olemassaolon laki (rivi 10), *Benu* (eli feeniks, ylösnousemuksen lintu ikuisuudessa), jossa yö seuraa päivää ja päivä yötä. Viimeksi mainittu viittaa

¹ [Guide du Visiteur au Musée Boulaq, 1883, sd. 148–149.]

kosmisen ylösousemuksen ja inhimillisen jälleensyntymisen periodisiin sykleihin. Sillä mitä muuta se voisi merkitä? ”Vaeltaja, joka kulkee läpi vuosimiljoonien, on toisen nimi, ja suuri vihreys (alkuvesi eli kaaos) on toisen nimi (rivi 17).” Toinen luo miljoonia peräkkäisiä vuosia ja toinen nielee ne palauttaakseen ne sitten takaisin.

5) Hän puhuu seitsemästä loistavasta, jotka seuraavat oikeutta jakavaa Herraansa (Osiris *Amentissa*).

[s328] Kaiken tämän on nyt todistettu olevan kristillisten dogmien lähteenä ja alkuperänä. Se, mitä juutalaisilla oli Egyptistä saatua Mooseksen ja muiden vihittyjen välityksellä, turmeltui ja vääristyi paljonkin myöhemmin aikoina, mutta se, mitä kirkko sai kummaltakin, on tulkittu vielä virheellisemmin.

Kuitenkin juutalaisten järjestelmän on tällä erikoisella symboliikan alalla – joka on nimittäin avain astronomian mysteereihin, mikäli ne liittyvät siittämisen ja synnytyksen salaisuuksiin – nyt todistettu olevan sama kuin ne muinaisten uskontojen aatteet, joista on kehittynyt teologian fallinen elementti. Juutalaisten pyhä järjestelmä sovitettuna uskonnollisiin symboleihin on, [e313] niin pitkälle kuin geometriset ja numerologiset yhdistelmät ulottuvat, sama kuin vastaava järjestelmä Kaldeassa, Kreikassa ja Egyptissä. Juutalaiset näet omaksuivat sen ollessaan vuosisatoja orjia ja vankeja mainittujen kansojen keskuudessa.¹ Mikä tämä järjestelmä oli? *The Source of Measures* -teoksen tekijä on erittäin vakuuttunut siitä, että ”Mooseksen kirjojen oli tarkoitus jonkinlaisella taidekielellä esittää tarkasti tieteellistä geometrista ja numerologista järjestelmää, jota käytettäisiin mittojen perustana”. Piazzzi Smyth uskoo samoin. Jotkut tutkijat ovat huomanneet, että tämä järjestelmä ja nämä mitat ovat samat kuin ne, joita käytettiin suuren pyramidin rakentamisessa, mutta tämä on vain osittain totta. ”Näiden mittojen perustana oli Parkerin keksimä suhdeluku”, sanoo Ralston Skinner kirjassaan *The Source of Measures*.

Tuon hyvin merkillisen teoksen tekijä sanoo keksineensä tuon mittojen perustan käyttämällä ympyrän halkaisijan kokonaissuhdetta kehään, jonka suhteen John A. Parker New Yorkista keksi. Tuo suhde on 6561 halkaisijaa ja 20612 kehää varten. Sitä paitsi hän on huomannut, että tämä geometrinen suhde on sangen vanha ja luultavasti jumalallisena alkuperänä sille, mistä nyttemmin eksoteerisen muodostelun ja käytännönsovelluksen johdosta on tullut brittiläinen mittajärjestelmä. ”Sen yksikkö, nim. *tuuma*, oli myös Egyptin kuninkaallisen

¹ Niin kuin sanoimme *Hunnuttomassa Isiksessä* (teologia osa 2, s. 42): ”Tälläkin hetkellä historian tutkimus ja tiede ovat kaikkine kiistoineen ja tutkimuksineen aivan yhtä syvässä pimeydessä kuin ennenkin, mitä juutalaisten alkuperään tulee. He voivat olla chandaloja tai vanhan Intian parioita, Vivasvatan, Veda-Vyâsan ja Manun mainitsemia ”muurareita” yhtä hyvin kuin Herodotoksen foinikialaisia tai Josefuksen hyksoja tai paalilaisten paimenten jälkeläisiä tai näiden kaikkien sekoitusta. *Raamattu* mainitsee tyroslaiset sukulaiskansana ja väittää juutalaisten hallinneen heitä...” Mitä juutalaiset lienevätkin alkuaan olleet, heistä tuli sekakansa jo jonkin aikaa Mooseksen jälkeen, sillä *Raamattu* osoittaa heidän avoimesti naiseen ristiin ei ainoastaan kanaanilaisten vaan myös jokaisen muun kansan tai rodun kanssa, joiden kanssa he tulivat kosketuksiin.

kyynärän ja roomalaisen *jalan* perustana.” Hän huomasi myös, että on olemassa hieman muutettu muoto tästä suhteesta, nim. 113:n suhde 355:een, ja että tämä jälkimmäinen suhde viittaa alkuperänsä perusteella tarkkaan [s329] kokonaissuhteeseen, *piihin*, eli 20612:n suhteeseen 6561:een, ja samalla on ollut astronomisten laskelmien pohjana. Tekijä huomasi, että *tämän kielen* sisältönä, sellaisena kuin se löytyi kätkeytyneenä Raamatun heprealaisen tekstiin, oli osittain tarkka tieteellinen, geometrinen, numerologinen ja astronominen systeemi, joka perustui näihin suhteisiin ja jota on käytetty egyptiläisen pyramidin rakentamisessa. Tuuman ja 24-tuumaisen kahden jalan mitan, jonka käyttäminen selittää ympyrän elementit (ks. *I osan ensimmäisiä sivuja*) ja äsken mainitut suhteet, huomattiin olevan tämän luonnollisen ja samoin egyptiläisen ja juutalaisen, tieteellisen järjestelmän pohjana ja perustana. Sitä paitsi näyttää ilmeiseltä, että itse järjestelmää pidettiin syntyperältään jumalallisena ja jumaluudelta saatuna [e314] ilmoituksena.¹ Mutta katsokaamme, mitä sanovat ne, jotka vastustavat prof. Piazzin Smythin esittämiä pyramidin mittoja.

Petrie tuntuu kieltävän ne ja tehneen nopeasti selvää jälkeä Piazzin Smythin laskelmien raamatullisista yhteyksistä. Samoin tekee ”sattumaopin” puolustaja Proctor monien kuluneiden vuosien aikana kaikissa kysymyksissä, jotka koskevat muinaisia tieteitä ja taiteita. Puhuessaan ”niistä monista pyramideihin kuulumattomista suhteista, jotka ovat syntyneet siitä asti kuin pyramidin tutkijat ovat koettaneet löytää yhdyssidettä pyramidin ja aurinkokunnan kanssa”, hän jatkaa:

...nämä yhteensattumat [jotka sittenkin pysyisivät, vaikka pyramidi ei olisi ensinkään olemassa] ovat paljon kummallisempia kuin pyramidin ja astronomisten mittojen väliset yhteensattumat. Edelliset ovat hyvin läheisiä, silmiinpistäviä ja todellisia, jälkimmäiset, jotka ovat vain kuviteltuja [?], ovat syntyneet ainoastaan sellaisen prosessin avulla, jota koulupojat kutsuvat ”fuskaamiseksi”, ja uudet mittaukset ovat jättäneet työn sille kannalle, että se on tehtävä kokonaan uudestaan.²

Tähän Staniland Wake huomauttaa aivan oikein:

Niiden on kuitenkin täytynyt olla enemmän kuin *pelkkä yhteensattuma*, jos kerran pyramidin rakentajilla oli astronomista tietoa, joka ilmenee sen täydellisessä suuntauksessa ja sen muissa yleisesti tunnistetuissa astronomisissa yksityiskohdissa.³

Heillä oli varmasti tätä ”tietoa”, ja siihen perustui MYSTEERIEN ja vihkimyssarjojen ohjelma: siitä johtui pyramidin kokoonpano, sillä se muodostettiin näiden mysteerien ja vihkimysten pysyväksi muistomerkiksi ja häviämättömäksi symboliksi täällä maan päällä, kuten tähtien radat ovat taivaalla.

¹ [J. R. Skinnerin kabbalistinen käsikirjoitus. (s. 20), Adyarin arkistoissa.]

² Ks. Petrien kirje, *The Academyssä*, 17.12.1881.

³ *The Origin and Significance of the Great Pyramid* (London, 1882), s. 8, av.

Vihkimysten sarja oli pienoisjäljennös siitä suuresta kosmisten vaiheiden sarjasta, jolle astronomit ovat antaneet nimen trooppinen vuosi eli tähtivuosi. Aivan kuten tähtivuoden [25 868 vuoden] loputtua taivaankappaleet palaavat samoihin aseisiin toisiinsa nähden kuin niillä oli sen alkaessa, niin myös vihkimyssarjan loppuessa sisäinen ihminen on saavuttanut aikaisemman tilansa, saman jumalallisen puhtauden ja tiedon, josta hän lähti alkaessaan maallisten ruumiillistumien sarjan.

[s330] Mooses, egyptiläisiin mysteerimenoihin vihitty, perusti luomansa uuden kansakunnan uskonnolliset mysteerit niihin abstrakteihin määritelmiin, jotka johtuivat tästä tähtisyklistä. Ne esitettiin sen tabernaakkelin muodossa ja mitoissa, jonka hänen uskotaan rakentaneen erämaassa. Samoilla perusteilla myöhemmät juutalaiset ylimmäiset papit muodostivat allegorian Salomon temppelistä – tuosta rakennuksesta, jota ei ole koskaan tosiasiallisesti ollut olemassa enempää kuin itse kuningas Salomoakaan. Hän on näet aurinkomyytti samoin kuin vielä myöhempi vapaamuurarien Hiram Abif, kuten Ragon on täysin todistanut. Jos siis tämän allegorisen temppelin – vihkimyssarjan symbolin – mitat, [e315] sopivat yhteen suuren pyramidin mittojen kanssa, se johtuu siitä, että juutalaiset mitat on saatu egyptiläisistä mitoista Mooseksen tabernaakkelin välityksellä.

Että mainittu tekijä [Skinner] kieltämättä on keksinyt *yhden*, jopa *kaksi avaimista*, on täysin todistettu äsken lainaamassamme teoksessa. Ei tarvitse muuta kuin lukea tuo teos saadakseen yhä kasvavan vakaumuksen siitä, että Uuden ja Vanhan testamentin allegorioiden ja vertausten kätkeyty merkitys on nyt paljastettu. Mutta että hän saa tästä keksinnöstään kiittää paljon enemmän omaa nerokkuuttaan kuin Parkeria ja Piazza Smythiä, on vähintään yhtä varmaa. Sillä niin kuin juuri sanottiin, ei ole niinkään varmaa, että raamatullisten pyramiditutkijoiden omaksumat suuren pyramidin mitat ovat kaiken epäilyksen ulkopuolella. Tästä on todisteena F. Petrien teos nimeltä *The Pyramids and Temples of Gizeh* ja muitakin teoksia, jotka on julkaistu aivan äskettäin ja jotka vastustavat mainittuja mittauksia, joita kirjojen tekijät kutsuvat *puolueellisiksi*. Me voimme huomata, että miltei kaikki Piazza Smythin mitat eroavat Petrien myöhemmistä ja huoleellisemmista mittauksista. Viimeksi mainittu päättää kirjansa esipuheen seuraavin sanoin:

Mitä tulee koko tutkimuksen tuloksiin, ehkä monet teoreetikot tulevat olemaan yhtä mieltä erään amerikkalaisen kanssa, joka hartaasti uskoi teorioihin pyramidista, ennen kuin hän tuli Gizehiin. Minä satuin olemaan hänen seurassaan siellä muutamia päiviä ja viimeisen kerran aterioidessamme hän sanoi minulle surullisella äänellä: ”Niin, minusta tuntuu siltä kuin olisin ollut hautajaisissa. Antakaa kaikin mokomin vanhojen teorioiden saada kunnialliset hautajaiset, mutta katsokaamme kuitenkin, ettei vain kiireessä samalla joku haavoitetuista tule elävältä haudatuksi.”

Mitä tulee edesmenneen P. A. Parkerin laskelmiin yleisesti ja varsinkin hänen kolmanteen väitteeseensä, olemme kysyneet muutamien etevien matemaatikkojen mielipidettä, ja tämä on heidän sanomansa ydin:

Parkerin järkeily perustuu enemmän tunteellisiin kuin matemaattisiin näkökohtiin ja on loogisesti todistamaton.

Sillä *III väite*, että

[s331] Kaikkien pintojen luonnollinen perusta eli alkuperä on ympyrä, ja matemaattisen tieteen siksi tekemä neliö on keinotekoinen ja mielivaltainen

– on yksi esimerkki tällaisesta mielivaltaisesta väitteestä eikä siihen voi turvallisesti luottaa matemaattisin perusteluin. Sama huomautus koskee vielä voimakkaammin *VII väitettä*, joka kuuluu:

Koska ympyrä on luonnon ensimmäinen muoto ja siis pintojemme perusta ja koska ympyrän ala mitataan neliöllä ja suhtautuu neliöön ainoastaan puolen kehänsä suhteessa säteeseen, sen vuoksi ympyrän kehä ja säde, eikä halkaisijan neliö, ovat pinnan ainoa luonnollinen ja laillinen mittaelementti, ja sen avulla voidaan kaikkia säännöllisiä muotoja verrata neliöön ja ympyrään.

IX väite on hämmästyttävä esimerkki väärästä järjestyksestä, vaikka se on yksi niistä väitteistä, joihin Parkerin mainitsema *neliöiminen* pääasiallisesti nojautuu.¹ Siinä sanotaan:

[e316] Ympyrä ja tasasivuinen kolmio ovat kaikissa kokoonpanoelementeissään toistensa vastakohtia, ja sen tähden se ympyrän halkaisijan osa, joka on yhtä suuri kuin jonkin neliön halkaisija, suhtautuu kaksinkertaisena vastakkaisesti tasasivuisen kolmion halkaisijaan, jonka ala on yksi jne.

Jos me väittelyn nimessä myöntäisimme, että kolmiolla voidaan sanoa olevan säde samalla tavoin kuin puhumme ympyrän säteestä – sillä se mitä Parker kutsuu kolmion säteeksi, on kolmion sisään piirretyn ympyrän säde eikä niin muodoin ensinkään kolmion säde – ja jos myöntäisimme hetkeksi toisen niistä kuvitelluista matemaattisista väitteistä, jotka yhtyvät hänen perusteisiinsa, niin miksi meidän pitäisi päätellä, että jos tasasivuinen kolmio ja ympyrä ovat kaikissa kokoonpanoelementeissään toistensa vastakohtia, on määrätyn ympyrän halkaisija kaksinkertaisena vastakkaisesti verrannollinen jonkin tasasivuisen kolmion halkaisijaan? Mikä välttämätön yhteys on olemassa lähtökohtien ja johtopäätöksen välillä? Tämä järjeily on sellainen, jota ei geometriassa tunneta ja jota eivät ehdottomat matemaatikot hyväksyisi.

Synnyttikö muinainen esoteerinen mittajärjestelmä brittiläisen tuuman vai ei, on kuitenkin merkityksetön asia tarkalle ja tunnolliselle metafysikolle. Eikä J. Ralston Skinnerin esoteerinen raamatuntulkinta silti olisi väärä, vaikka pyramidin mittojen ei huomattaisikaan sopivan yhteen Salomon temppelin, Nooan arkin ym. mittojen kanssa tai vaikka matemaatikot hylkäisivät Parkerin ympyrän neliöimisen. Sillä Skinnerin tulkinta riippuu ensi kädessä kabbalistisista menetelmistä ja heprealaisten kirjainten rabbiinisesta arvosta. Sitä vastoin on erinomaisen tärkeää ottaa selvää, olivatko ne mitat, joita on käytetty arjalaisten symbolisen uskonnon kehityksessä heidän temppeliensä kokoonpanossa, *purânoiden* luvuissa ja varsinkin

¹ [John A. Parker, *Quadrature of the Circle* (1851), s. 117–119.]

heidän kronologiassaan, heidän astronomisissa symboleissaan, aikakausien pituudessa ja muissa laskelmissa – olivatko ne samoja vai eivät kuin ne, joita käytettiin Raamatun mitoissa ja hieroglyfeissä. [s332] Se näet todistaisi, että joko juutalaisten on täytynyt ottaa pyhä kyynäränsä ja muut mittansa egyptiläisiltä (Mooseshan oli egyptiläisten pappien vihkimä) tai sitten hänen on täytynyt saada ne Intiasta.

Joka tapauksessa nämä siirtyivät juutalaisilta ensimmäisille kristityille. Sen tähden okkultistit ja kabbalistit ovat oikeita perillisiä sille TIEDOLLE eli salaiselle viisaudelle, joka löytyy vielä Raamatusta. Sillä ainoastaan he ymmärtävät nyttemmin sen todellisen merkityksen, mutta tavalliset juutalaiset ja kristityt pitävät kiinni vain ulkokuoresta ja kuolleesta kirjaimesta. Että tämä mittojen järjestelmä johti keksimään Jumalalle nimet Elohim ja Jehova ja sovittamaan nämä fallismiini ja että Jehova on surkea jäljennös Osiriksesta, sen on nyt todistanut *The Source of Measures* -kirjan tekijä. Kuitenkin sekä hän että Piazza Smyth näyttävät olevan sitä mieltä, että a) israelilaisten järjestelmä on aikaisempi ja [e317] hepreankieli on *jumalallinen* kieli; ja b) että tuo universaali kieli kuuluu suoranaiseen jumalalliseen ilmoitukseen!

Viimeksi mainittu väite on oikea ainoastaan edellisen luvun viimeisessä kappaleessa esitetystä merkityksestä, mutta meidän on vielä päästävä yksimielisyyteen siitä, mikä on jumalallisen ”ilmoittajan” luonto ja luonne. Kumpi niistä on vanhempi, riippuu tietämättömien mielestä tietysti a) tuon ilmoituksen sisäisestä ja ulkonaisesta todistuksesta ja b) jokaisen tutkijan yksityisistä ennakkokäsityksistä. Tämä ei kuitenkaan voi estää teististä kabbalista eikä panteistista okkultistia uskomasta omalla tavallaan, eikä kumpikaan saa toisen vakaumusta muuttamaan. Historian tarjoamat tiedot ovat siksi niukkoja ja epätyytyttäviä, ettei mikään niistä voi todistaa skeptikolle, kumpi hypoteesi on oikea.

Toisaalta tradition tarjoamat todisteet ovat sen vuoksi tulleet jatkuvasti hylätyiksi, ettemme voi toivoakaan kysymyksen tulevan ratkaistuksi nykyisellä ajallamme. Yhä edelleen tulee materialistinen tiede nauramaan tasapuolisesti sekä kabbalisteille että okkultisteille. Mutta kun kerran tuo arka kysymys aikaisemmudesta on pantu syrjään, tiede saa filologian ja vertailevan uskonnontutkimuksen lailla lopultakin tehdä myönnytyksiä ja tunnustaa kumpienkin – kabbalistien ja okkultistien – yhteiset väitteet.¹ Sen suurimmat

¹ Yksi toisensa jälkeen nämä väitteet tulevat tunnustetuiksi, koska yhden tiedemiehen toisensa jälkeen on pakko myöntää oikeiksi *Salaisen opin* ilmoittamat tosiasiat, vaikka tiedemies harvoin jos koskaan tunnustaa muiden ennen häntä sanoneen samaa. Niinpä silloin kun Piazza Smythin auktoriteetti eli loiston päiviään Gizan pyramidin johdosta, hänen teoriansa oli, että kuninkaan kammion porfyrynen sarkofagi oli ”mittayksikkönä maailman kahdelle valistuneimmalle kansalle, Englannin ja Amerikan kansalle” ja oli jokseenkin sama kuin ”jyvälääri”. Tämän me kiivaasti kielsimme *Hunnuttomassa Isiksessä*, joka ilmestyi juuri siihen aikaan painosta. Silloin New Yorkin sanomalehdistö nousi sotajalalle (*Sun* ja *World* etupäässä) meidän uhkarohkeuttamme vastaan, kun me tohdimme oikaista ja arvostella sellaista ”oppineisuuden tähteä”. Me olimme mainitussa teoksessa

oppineet sen sijaan että viittaisivat kintaalla tuolle oletetulle [e318] ”mielettömien sepitysten ja taikauskosten sekasotkulle”, kuten tavallisesti nimitetään brahmalaista kirjallisuutta, koettavat oppia universaalia symbolikieltä numerologisine ja geometrisine avaimineen. Mutta tässä he tuskin tulevat onnistumaan, jos hekin alkavat uskoa, että juutalaisten kabbalistinen järjestelmä sisältää avaimen *koko* mysteeriin, *sillä asia ei ole niin*. Eikä mikään muukaan nykyinen pyhä kirja sisällä sitä kokonaisuudessaan, koska [s334] *Vedatkaan* eivät enää ole täydellisiä. Jokainen vanha uskonto sisältää vain yhden tai pari lukua muinaisten alkuaikaisten mysteerien koko suuresta kirjasta. Itämainen *okkultismi* yksin voi kehua omistavansa salaisuuden seitsemine *avaimineen*. Tässä teoksessa tullaan esittämään vertailuja ja selittämään niitä niin paljon kuin mahdollista; muu jää tutkijan oman intuition varaan. Sanoessaan, että *itämaisella okkultismilla on salaisuus hallussaan*, tämän kirjoittaja ei väitä omistavansa ”täydellistä” tai edes likimääräistä tietoa siitä, sillä se olisi mieletöntä. Mitä minä tiedän, sen annan julki. Mitä en voi selittää, sen tutkija itse löytäköön.

Mutta vaikka voimme olettaa, että universaalien mysteerikielen koko alaa ei tulla hallitsemaan vielä moneen vuosisataan, niin sekin vähä, mitä muutammat tutkijat ovat tähän asti löytäneet Raamatusta, on aivan riittävää todistaakseen väitteemme – matemaattisesti. Koska juutalaiset käyttävät kahta avainta seitsemästä ja koska nämä kaksi avainta on nyt löydetty uudelleen, asia ei enää

sanoneet, että Herodotos tuosta pyramidista puhuessaan:

”olisi saattanut lisätä, että ulkonaisesti katsottuna se symboloi *luonnon luovaa periaatetta* ja esitti myös *geometrian, matematiikan, astrologian ja astronomian periaatteita*. Sisäiseltä kannalta katsottuna se oli majesteettinen temppeli, jonka hämärissä kammioissa mysteereitä vietettiin ja jonka seinämät useinkin todistivat kuninkaallisen perheen jäsenten vihkimysmenoja. Porfyrynen sarkofagi, jonka professori Piazzì Smyth, Skotlannin Kuninkaallisen tähtitieteen seuran jäsen, alentaa jyväläariksi, oli *kasteallas*, josta noustessaan neofyytti ”uudestisynty” ja hänestä tuli adepti.” (Tiede osa 2, s. 288.)

Meidän väitteellemme naurettiin tuolloin. Meidän syytettiin saaneen aattemme Shaw’n, ”hullutuksista”. Shaw on englantilainen kirjailija, joka oli väittänyt sarkofagia käytetyn Osiriksen mysteerien viettämiseen (vaikka me emme olleet koskaan kuulleetkaan sellaisesta kirjailijasta!). Ja nyt seitsemän vuotta myöhemmin Staniland Wake kirjoittaa teoksessaan *The Origin and Significance of the Great Pyramid* seuraavasti:

”Nk. kuninkaan kammio, josta muuan intoileva pyramidintutkija sanoo: ’Kirkkaiksi kiillotetut seinät, hienot rakennusainekset, laajat mittasuhteet ja korkea paikka kertovat kaunopuheisesti vielä suuremmista tulijaa odottavista ihanuuksista’ – oli, jos ei Keopsin hautarakennuksen ’täydellisyyksien huone’, niin varmaan *se paikka, jonne vihittävä tuotiin hänen kuljettuaan läpi ahtaan, ylöspäin johtavan käytävän ja suuren gallerian mataline loppupäineen, jotka kaikki vähitellen valmistivat häntä PYHIEN MYSTEERIEN loppukohtaukseen*.” Jos Staniland Wake olisi ollut teosofi, hän olisi voinut lisätä, että kuninkaan kammioon johtavalla ahtaalla käytävällä oli todella ”ahdas portti”. Se oli sama ”kaita tie”, joka ”vie elämään” eli henkiseen uudestisyntymiseen, niin kuin Jeesus *Matteuksen evankeliumissa* sanoo (7:13 ynnä seuraava), ja evankelista ajatteli tätä vihkimystemppelin porttia kirjoittaessaan muistiin nämä sanat, joiden väitetään olevan erään vihityn lausumia.

kuulu yksityisten arvelujen ja hypoteesien, kaikkein vähiten ”yhteensattumien” piiriin, vaan riippuu Raamatun tekstien oikeasta lukemisesta, niin kuin jokainen laskutaitoon perehtynyt voi todeta ja varmistaa.¹ Muutaman vuoden kuluttua tämä järjestelmä tulee lopettamaan Raamatun lukemisen kuolleen kirjaimen mukaan, niin kuin se tulee tekemään kaikkien muidenkin eksoteeristen uskontojen tutkimiselle, paljastamalla niiden dogmit todellisessa, alastomassa merkityksessään.

Ja silloin tämä epäämätön merkitys, olkoon se vielä kuinka vaillinainen, tulee aukaisemaan olemassaolon salaisuuden ja tulee kokonaan muuttamaan nykyaikaiset tieteelliset järjestelmät antropologian, etnologian ja varsinkin kronologian alalla. Ne fallismin elementit, jotka tavataan jokaisessa Vanhan (ja jossain määrin Uuden) testamentin Jumalaan liittyvässä nimessä ja kertomuksessa, voivat myös aikanaan muuttaa huomattavasti biologian ja fysiologian nykyisiä materialistisia käsityksiä.

Kun nämä luontoa ja ihmistä koskevat mielipiteet tulevat vapautumaan nykyisestä vastenmielisestä karkeudestaan, ne, nojautuen taivaankappaleiden todisteisiin ja niiden mysteereihin, [e319] tulevat ilmaisemaan ihmisjärjen kehitysjaksot ja osoittamaan, kuinka luonnollinen oli aikoinaan tuo ajatuksenjuoksu. Ns. falliset symbolit ovat tulleet loukkaaviksi ainoastaan sen tähden, että niihin liittyy nyt aineellisia ja eläimellisiä aineksia. Alussa nämä symbolit olivat aivan luonnollisia ja peräisin ikivanhoilta roduilta. Nämä rodut olivat oman tietonsa mukaan lähtöisin androgyyneistä esivanhemmista ja olivat ensimmäiset ilmiölliset ilmennykset, jotka näkivät omakohtaisesti sukupuolten erottautumisen ja siitä johtuvan luomisen mysteerin. Jos myöhemmät rodut, varsinkin ”valittu kansa” ovat alentaneet nämä symbolit, se ei vaikuta niiden alkuperään. Tuo pieni seemiläinen heimo – yksi pienimpiä haaroja, joka syntyi neljännen ja viidennen alarodun (mongolialais-turaanilaisen ja ns. indoeurooppalaisen) sekoituksesta (suuren mantereen vajoamisen jälkeen) – saattoi ottaa vastaan tämän symboliikan ainoastaan siinä hengessä, jonka se oli saanut edeltäneiltä kansoilta. Ehkä ensin Mooseksen aikaisella alkuasteella tämä symboliikka ei ollutkaan niin karkeaa kuin miksi se myöhemmin muodostui Esran käsissä. Hänhän muovaili uudestaan kaikki *Mooseksen kirjat*.

Ottaaksemme tästä yhden esimerkin: kertomus faraon tyttärestä (naisesta), Niilistä (suuresta syvyydestä ja vedestä) ja poikalapsesta, joka löydettiin sieltä kellumassa kaislakorin sisällä, ei alkuaan tarkoittanut Moosesta eikä ollut Mooseksen kirjoittama. Sen esikuva löytyy babylonialaisissa laatoissa olevista tekstikatkelmista, kertomuksesta kuningas Sargonista,² joka eli kauan ennen

¹ Todellakin kaikki, mitä olemme sanoneet *Hunnuttomassa Isiksessä*, on nyt saanut tukea teoksesta *The Source of Measures*, jossa Raamatua on siten luettu käyttämällä numerologista ja geometrista avainta.

² Kirjassaan *Assyrian Discoveries* George Smith sanoo: ”Sennacheribin palatsissa Kuyunjikissa löysin toisen katkelman Sargonin merkillisestä kertomuksesta... joka minun kääntämänäni on ilmestynyt Raamatun arkeologian seuran julkaisuissa (*Transactions of the*

Moosesta. [s336] Mitä tästä seuraa loogisesti? Epäilemättä se antaa meille oikeuden sanoa, että tarina, jonka Esra kertoo Mooseksesta, on hänen oppimansa hänen Babylonissa oleskellessaan [e320] ja että hän sovitti Sargonista kerrotun allegorian juutalaiseen lainsäätäjään. Lyhyesti sanoen 2. *Mooseksen kirja* ei ole lainkaan Mooseksen kirjoittama, vaan Esra sepitti sen uudelleen vanhoista aineksista.

Mutta miksi siinä tapauksessa tämä myöhempään kaldealaiseen ja sabalaiseen falloksenpalvontaan vihitty pappi ei lisännyt muita symboleja ja hieroglyfejä, jotka fallisilta aineksiltaan olisivat olleet paljon karkeampia? Me olemme kuulleet, että israelilaisten alkuperäinen usko oli aivan erilainen kuin miksi sen talmudistit vuosisatoja myöhemmin ja ennen heitä David ja Hiskia kehittivät.

Kaikki tämä, huolimatta siitä pelkästään eksoteerisesta aineistosta, joka liittyy nykyään kumpaankin Testamenttiin, riittää hyvin asettamaan Raamatun esoteeristen teosten joukkoon ja näkemään Raamatun salaisessa järjestelmässä yhteyden intialaisen, kaldealaisen ja egyptiläisen symboliikan kanssa. Koko jakso

Society of Biblical Archaeology, vol. I, I kirja, s. 46).” Sargonin, babylonialaisen Mooseksen, pääkaupunki oli ”mahtava Agadi, jota seemiläiset kutsuivat Akkadiksi, joka mainitaan *Genesisissä* (1. Moos. 10:10) Nimrodin pääkaupunkina. Siellä hän hallitsi 45 vuoden ajan. Akkad sijaitsi lähellä *Sipparan* kaupunkia Eufraatin rannalla, Babylonin pohjoispuolella.” (Ks. *Hunnuton Isis*, teologia osa 2, s. 45.) Toinen omituinen *sattuma* on siinä tosiasia, että läheisen *Sipparan* kaupungin nimi on sama kuin Mooseksen puolison, *Sipporan* (2. Moos. 2:21). Tietysti tuo kertomus on älykäs lisäys Esralta, joka ei voinut olla *tuntematta alkuperäistä kertomusta*. Tämä omituinen kertomus tavataan Kuyunjikista löydettyissä taulujen katkelmissa ja kuuluu seuraavasti:

1. Sargina, mahtava kuningas, Akkadin valtiasta olen minä.
2. Äitini oli prinsessa, isääni en tuntenut, isäni veli hallitsi maata.
3. Azupiran kaupungissa, joka sijaitsee Eufraat-joen varrella,
4. Äitini, prinsessa, tuli raskaaksi; kivulla hän minut synnytti.
5. Hän asetti minut kaislakoriin, maapihkalla hän sulki minulta ulospääsyn.
6. Hän heitti minut virtaan eikä se minua hukuttanut.
7. Joki vei minut eteenpäin; se toi minut Akkin, vedenkantajan luo.
8. Akki, vedenkantaja, sydämensä hyvydessä nosti minut ylös. [G. Smith, *Chaldean Account of Genesis*, 1876, s. 299–300.]

Verratkaamme tätä nyt 2. *Moosekseen kirjaan* (2:3): ”Mutta kun hän [Mooseksen äiti] ei enää voinut piilotella sitä, hän otti kaislakorin, tiivisti sen asfalttipiellä ja tervalla, pani pojan siihen ja laski korin Niilin rantakaislikkoon.”

”Tämän”, sanoo G. Smith, ”arvellaan tapahtuneen n. 1600 eaa., varmaan Mooseksen otaksuttua elinaikaa aikaisemmin. Koska tiedämme Sargonin maineen saapuneen Egyptiin asti, on hyvin luultavaa, että tällä kertomuksella oli jotain yhteyttä 2. *Mooseksen kirjan* toisessa luvussa kerrottujen tapausten kanssa, sillä jokainen teko kerran tapahduttuaan pyrkii uudistumaan” [*main. teos*, s. 300]. Mutta kun nyt prof. Sayce on uskaltanut siirtää kaldealaisten ja assyrialaisien kuninkaiden elinajan kaksituhatta vuotta kauemmaksi ajassa taaksepäin, on Sargonin täytynyt olla ainakin 2000 vuotta Moosesta aikaisempi. (Ks. Prof. Saycen *Hibbertin luentoja* tästä aiheesta, vuodelta 1887.) Tämän myöntäminen on uskallettua, mutta luvuista puuttuu vielä yksi nolla tai pari.

raamatullisia hieroglyfejä ja numeroja astronomisten havaintojen kannalta – astronomia ja teologia ovat näet olleet läheisissä tekemisissä keskenään – tavataan Intian sekä eksoteerisissa että esoteerisissa järjestelmissä. Nuo luvut ja niiden symbolit, eläinradan merkit, planeetat, niiden aspektit ja solmut – viimeksi mainittu termi on äskettäin siirtynyt myös nykyiseen kasvioppiin erottamaan mies- ja naispuoliset kasvit (yksineuvoiset, polygaminen, yksikotinen, kaksikotinen jne.) – tunnetaan astronomiassa *sekstiilien*, *kvartiilien* jne. nimillä. Niitä ovat muinaiset kansat käyttäneet iät ja ajat, ja niillä on [s337] yhdessä mielessä sama merkitys kuin heprealaisilla numeroilla. Alkeisgeometrian varhaisimmat muodot ovat varmaan johtuneet ihmisten mieleen taivaankappaleiden tarkkailusta ja niiden keskinäisistä ryhmityksistä. Sen tähden itämaisen esoterismin vanhimpia symboleja ovat ympyrät, piste, kolmio, taso, kuutio, viisikanta ja kuusikulmio sekä muut tasokuviot erilukuisine sivuineen ja erisuuruisine kulmineen. Tämä osoittaa tiedon geometrisesta symboliikasta ja sen käytön olleen yhtä vanha kuin maapallo.

Jos lähdemme tästä edellytyksestä, tulee olemaan helppo käsittää, kuinka itse luonto ilman jumalallisten opettajien apuakin olisi voinut opettaa muinaiselle ihmiskunnalle numerologisen ja geometrisen symbolikielen ensimmäiset perusteet.¹ Siksi huomaamme lukuja ja kuvioita olleen käytössä [e321] ilmaisumuotona ja mainintana kaikissa muinaisissa symbolisissa pyhissä kirjoituksissa. Nuo merkit ovat aina samoja ainoastaan muutamien muunnoksien, jotka ovat syntyneet ensimmäisistä kuvista. Siten kosmoksen, sen kasvun ja sen kehkeytymisen mysteerien vastaavuussuhde – sekä henkisellä että fyysisellä, sekä abstraktilla että konkreettisella alalla – pantiin ensin muistiin vaihtuvien geometristen kuvioiden avulla. Jokainen kosmogonia alkoi ympyrästä, pisteestä, kolmiosta ja kuutiosta, aina lukuun 9 asti. Tällöin sen yhdistelmäksi tuli ensimmäinen viiva ja ympyrä – pythagoralaisten mystinen kymmenikkö, kaiken summa, joka sisältää ja ilmaisee koko kosmoksen mysteerit. Nämä mysteerit on sata kertaa täydellisemmin ilmaistu hindulaisessa järjestelmässä kuin missään muualla, jos vain voi ymmärtää sen mystistä kieltä. Luvut 3 ja 4 yhdistettyinä 7, ja myös 5, 6, 9 ja 10 ovat okkulttisten kosmogonioiden kulmakivet. Tämä kymmenikkö tuhansine yhdistelmineen löytyy joka osasta maan piiriä. Se tavataan Hindustanin ja Keski-Aasian luolissa ja kallioon hakatuissa temppeleissä, Egyptin ja Amerikan pyramideissa ja kivipatsaissa, Osimandyasin katakombeissa, Kaukasian lumihuippuisten vuorten kiviröykkiöissä, Palenquen raunioissa, Pääsiäissaarella, kaikkialla, minne vain muinainen ihminen on matkustanut. Kolmonen ja nelonen, kolmio ja kuutio eli miehinen ja naisellinen universaali hieroglyfi osoittaen kehittyvän jumaluuden ensimmäistä olemuspuolta ovat saaneet

¹ Muistutukseksi siitä, kuinka Mooseksen *esoteerinen* uskonto on monta kertaa murskattu ja korvattu Jehovan palvonnalla, sellaisena kuin David sen uudelleen vakiinnutti, esim. Hiskian toimesta, lukekaa *Hunnuttoman Isiksestä*, Teologia, osa 2, s. 40–45). Varmaan on täytynyt olla sangen hyvät syyt, miksi saddukealaiset, joihin kuuluivat miltei kaikki Juudean ylimmäiset papit, pitivät kiinni Mooseksen laeista ja halveksivat nk. ”Mooseksen kirjoja”, tuota synagogan *Pentateukkia* ja *Talmudia*.

ainaisen merkkinsä taivaalla Etelän ristissä [s338] ja samoin egyptiläisessä silmukkaristissä. Sattuvasti on sanottu:

Jos kuutio avataan, se muodostaa *taun* eli egyptiläisen ristin tai kristillisen ristin... Jos ensin mainittuun lisätään ympyrä, muodostuu silmukkaristi... luvut 3 ja 4 laskettuna ristillä muodostavat [heprealaisten] kultaisen kynttilänjalan [kaikkein pyhimässä] sekä $3+4=7$ ja $6+1=7$, *viikon kierroksen* päivät, kuten auringon seitsemän valoa. Ja niin kuin 7 valon viikko synnytti *kuukauden* ja *vuoden*, se on myös *syntymän ajanmitta*... Ristinmuotoa esittää siis siihen liittyvä suhde 113:355, ja symboli täydellistyy *ihmisen kiinnittämiseksi ristille*.¹ Tällainen mittausta rinnastettiin ihmiselämän synnyn aatteeseen ja tästä syystä *falliseen muotoon*.²

Säkeistöt osoittavat, että risti ja nuo luvut olivat merkittäviä tekijöitä muinaisessa kosmogoniassa. Mutta me voimme käyttää hyödyksemme saman tekijän kokoamia todisteita, joita hän sattuvasti kutsuu ”ensimmäisiksi jäljiksi näistä symboleista”, osoittaaksemme symbolien ja niiden esoteerisen merkityksen samuuden kaikkialla maapallolla.

[e322] Saatuamme yleiskäsityksen numeromuotojen luonteesta... tulee nyt mitä tärkeimmäksi tutkimustehtäväksi katsoa, milloin ja missä niiden olemassaolo ja käyttö tuli ensin tunnetuksi. Ovatko ne ilmoitusasia sillä ajalla, jota me kutsumme historialliseksi – ja joka on verrattain uudenaikainen jos otetaan huomioon ihmiskunnan koko ikä? Se aika, jolloin ihminen sai nämä haltuunsa, näyttää todella olleen kauempana takanapäin vanhoista egyptiläisistä kuin vanhat egyptiläiset ovat meistä.

Pääsiäissaaret ”*keskellä Tyyntämerta*” näyttävät olevan viimeisiä vuorenhuippuja meren alle *vajonneesta mantereesta* sen tähden että pitkin näitä kukkuloita on runsaasti kyklooppimaisia patsaita, jäännöksiä suuren ja kehittyneen kansan sivistyksestä, kansan, jonka on välttämättä täytynyt asua hyvin laajalla alueella. Näiden kuvien selkäpuolella on *silmukkaristejä* ja sama risti mukailtuna ihmisen muotoiseksi. Täydellinen kuvaus, johon liittyy valokuvat maasta tiheässä seisovine patsaineen ja myös kuvat patsaista, ovat lontoolaisen *Builderin* tammikuun 1870 numerossa...

Salemissa, Massachusettsissa ilmestyvän *Naturalistin* eräässä aikaisimmista numeroista (noin 36) on kertomus muutamista hyvin vanhoista ja omituisista piirroksista Etelä-Amerikan vuorten korkeimmilla harjoilla. Piirrosten sanotaan olevan nykyisin eläviä ihmisrotuja aikaisempia. Näiden piirrosten omituisuus on siinä, että niissä näkyy ristille ojennetun miehen³

¹ Muistettakoon vielä hindulaisten Vithobâ, joka on ristiinnaulittu avaruuteen; ”pyhän merkin”, *svastikan* merkitys; Platonin ristinmuotoinen ihminen avaruudessa jne.

² [J. R. Skinnerin julkaisematon kabbalistinen käsikirjoitus. (s. 27 ynnä seuraava), Adyarin arkistoissa.]

³ Ks. edempänä kuvausta varhaisimmasta arjalaisesta vihkimyksestä, kuinka Vishvakarman ristiinnaulitsee ristinmuotoiselle paalulle auringon, Vikartanan, jonka säteet on ryöstetty.

piirteet kuvasarjassa, joka on tehty siten, että *miehen* muodosta kehittyi viimein *ristin* kuva, mutta niin että ristiä voi pitää miehenä tai miestä ristinä. Näin tulee esiin symbolinen esitys tekstissä ilmaistujen muotojen riippumattomuudesta...

Tiedetään, että atsteekkien keskuudessa säilynyt traditio sisältää hyvin täydellisen kertomuksen *Nooan vedenpaisumuksesta*. Paroni Humboldt sanoo, että meidän tulee etsiä Aztalanin [s339] maata, atsteekkien alkuperäistä asuinpaikkaa, korkealta pohjoisesta, ainakin 42. leveysasteelta. Sieltä siirtyessään he viimein saapuivat Meksikon laaksoon. Tuossa laaksossa tuli kaukaisen pohjolan kiviröykkiöistä hienoja kivi- ja kivipyramideja ja muita rakennuksia, joiden jäännöksiä löydetään nykyään. Atsteekkien ja egyptiläisten muinaisjäännösten vastaavuudet tunnetaan hyvin... Atwater tutkittuaan niistä satoja on vakuuttunut siitä, että niiden tekijöillä oli tietoa astronomiasta. Erästä atsteekkien mitä täydellisimmästä pyramidirakennuksesta antaa Humboldt seuraavan kuvauksen:

”Tämän (Papatlan) *seitsenkerroksisen* pyramidin muoto on enemmän suippeneva kuin minkään vielä löydetyn tämänkaltaisen muistomerkin, mutta se ei ole korkea, vain n. 18 metriä, ja sen jalusta on 8 metriä leveä joka puolelta. Kuitenkin se on yhdessä suhteessa merkillinen: se on kauttaaltaan rakennettu hakatuista kivistä, tavattoman suurista ja hyvin kauniisti muovailtuista. *Kolme* porraskäytävää vie sen huipulle, ja niiden portaat oli koristeltu hieroglyfivestoksin ja pienin *syvennyksin*, jotka oli järjestetty suurta symmetriaa noudattaen. Syvennysten lukumäärä näyttää viittaavan siihen, että heillä oli *kansallisissa kalentereissaan 318 yksinkertaista ja kokoonpantua päivämerkkiä*.”

Luku 318 on gnostilainen Kristuksen arvo ja Abramin harjoitettujen eli ympärileikattujen palvelijoiden kuuluisa lukumäärä. Kun otetaan huomioon, että 318 on *abstrakti arvo* ja *universaali*, [e323] se kun ilmaisee halkaisijan suhteen kehään *yksikkönä*, käy ilmeiseksi, miksi sitä on käytetty kansallisen kalenterin muodostamisessa.¹

Samanlaisia hieroglyfejä, numeroita ja esoteerisia symboleja tavataan Egyptissä, Perussa, Meksikossa, Pääsiäissaarella, Intiassa, Kaldeassa ja Keski-Aasiassa – ristiinnaulittuja ihmisiä ja rotujen jumalista kehittymisen vertauskuvia. Kuitenkin tiede suvaitsee kieltää sen aatteen, että olisi ollut *toisenlainen ihmisrotu* kuin *meidän* kaltaisemme. Teologia vuorostaan pitää kiinni luomisesta 6000 vuotta sitten, antropologia opettaa meidän polveutuvan apinasta ja papisto lukee polveutumistemme Aadamista 4004 vuotta eaa.!!

Pitäkö tutkijan pelätä sitä tuomiota, että häntä ehkä kutsuttaisiin taikauskoiseksi temppeliksi ja vieläpä *valehtelijaksi*, ja sen vuoksi pidättäytyä hankkimasta todisteita – parhaimpia mitä on saatavilla – vaikkapa ei olekaan vielä

[H. P. B.]

¹ [J. R. Skinner, *The Source of Measures* (1875), II, ii, § 23–24.]

koittanut se päivä, jolloin kaikki SEITSEMÄN AVAINTA jätettäisiin tieteen eli pikemminkin symboliikan parissa työskentelevien oppineiden ja tutkijoiden käsiin? Kun otamme huomioon ne hämmästyttävät keksinnöt, joita geologia ja antropologia on tehnyt ihmisen muinaisuuden suhteen, pitääkö meidän – välttääksemme sen tavanomaisen kohtalon, joka odottaa jokaista teologian tai materialismin totunnaisten teiden ulkopuolelle pyrkivää – riippua kiinni 6000 vuodessa ja ”erikoisluomisessa” vai tunnustaa alamaisesti ihailien syntymme ja polveutumismme apinasta? Ei! niin kauan kuin tiedetään, että salaiset asiakirjat sisältävät nuo SEITSEMÄN avainta ihmisen synnyn mysteeriin. Mutta vaikka tieteen teoriat ovatkin virheelliset, materialistiset ja ennakkoluuloiset, ne ovat [s340] kuitenkin tuhat kertaa lähempänä totuutta kuin teologian houreet. Viimeksi mainitut ovatkin henkitorissaan jokaisen muun paitsi kaikkein häikäilemättömimmän uskonkiihkoilijan ja fanaatikon silmissä.¹ Sen tähden meillä ei oikeastaan ole muuta mahdollisuutta kuin joko sokeasti tunnustaa tieteen deduktiiviset johtopäätökset tai katkaista siteet ja lähteä laajalle ulapalle, pelottomasti katsoen tiedettä silmästä silmään ja esittäen, mitä salainen oppi opettaa, valmiina ottamaan vastaan kaikki tästä johtuvat seuraukset.

Mutta katsokaamme, eikö tiede kaikkine materialistisine teorioineen ja vieläpä teologia kuolinkamppailussaan ponnistellen, sovittaakseen yhteen Aadamin ajasta kuluneet 6000 vuotta ja Sir Charles Lyellin teoksen *Geological Evidences of the Antiquity of Man*, tietämättään tarjoakin meille auttavaa kättä. Etnologiassa, sen mukaan mitä muutamat sen kaikkein oppineimmista kannattajista tunnustavat, huomataan jo olevan mahdotonta selittää ihmiskunnan moninaisia tyyppejä, jollei oleteta *useita aadameja luoduiksi*. He puhuvat ”valkoisesta Adamista ja mustasta Adamista ja punaisesta [e324] Adamista ja keltaisesta Adamista”.² Paremminkin he eivät voisiakaan puhua, jos olisivat aitoja hinduja ja luettelisivat Vâmadevan jälleensyntyviä *Lingapurânan* mukaan. Sillä hindut laskiessaan Shivan uudistuvia syntyviä sanovat hänen yhdessä kalpassa olleen *vaalea*, toisessa *mustanvärinen*, vielä toisessa *punaisvärinen*, minkä jälkeen tuo kumâra tulee ”neljäksi kellanväriseksi nuorukaiseksi”.

Tämä omituinen *yhteensattuma*, niin kuin Proctor sanoisi, puhuu vain tieteellisen intuition eduksi, koska Shiva-kumâra edustaa yksinomaan allegorisesti eri rotuja ihmisen synnyn aikana. Mutta se on johtanut toiseen intuitiiviseen ilmiöön – tällä kertaa teologisissa piireissä. *Primeval Man* -teoksen tekijä ponnistellessaan epätoivoisesti suojellakseen jumalallista ilmoitusta geologian ja

¹ Tuntuu siltä kuin muutamat teologian puolustajista olisivat kadottaneet järkensä. Mitä muuta voi näet ajatella, kun huolimatta Raamatun *kuolleen kirjaimen* mielettömyyksistä näitä kannatetaan yhä julkisesti yhtä kiihkeästi kuin aina. Voi kuulla teologien väittävän, että vaikka ”pyhä kirja pidättäytyy [?] huolellisesti antamasta mitään suoranaisia aineksia tieteelliseen tietovarastoon, *tiedemiehet eivät ole koskaan sattuneet löytämään yhtään lausetta, joka ei kestäisi KEHITTÄVÄN TIETEEN valoa*”!!! (*Primeval Man: or, the Anthropology of the Bible* [kirjoittanut past. James Gall, 1871], s. 14.)

² *Primeval Man jne.*, s. 195.

antropologian säälimättömiltä ja paljonpuhuvilta keksinnöiltä, sanoo, että ”olisi onnetonta, jos Raamatun puolustajat olisi ahdettu siihen asemaan, [s341] että heidän joko täytyisi hylätä pyhän kirjan inspiraatio tai kieltää geologian saavuttamat tulokset” – ja hän löytääkin kompromissin. Vieläpä hän uhraa paksun nidoksen todistaakseen tämän totuuden: ”Adam ei ollut *ensimmäinen* tämän maan päällä luotu *ihminen*.”¹... Adamia aikaisempien ihmisten esille kaivetut jäännökset ”antavat lisätodisteen Raamatun todenperäisyydestä eivätkä suinkaan horjuta luottamustamme pyhään kirjaan”.² Kuinka niin? Mitä yksinkertaisimmalla tavalla. Tekijä sanoo näet, että tästä lähtien ”me [papisto] sallimme tiedemiesten harjoittaa tutkimuksiaan koettamattakaan hallita heitä kerettilyisyyden pelolla”. Tämä mahtaa todella olla suuri huojennus herroille Huxley, Tyndall ja Sir Charles Lyell!

Raamatun kertomus *ei ala luomisesta*, niin kuin yleensä arvellaan, vaan Aadamin ja Eevan muovaamisesta, *miljoonia vuosia sen jälkeen* kun meidän planeettamme oli luotu. Sen aikaisempaa historiaa, mitä Raamattuun tulee, ei ole vielä kirjoitettu... On saattanut olla ei ainoastaan yksi vaan parikymmentä erilaista rotua maan päällä ennen Aadamin aikaa, aivan niin kuin muissa maailmoissa saattaa olla parikymmentä erilaista ihmisrotua.³

Keitä siis eli mitä olivat nämä rodut, koska [edellä lainatun teoksen] tekijä sittenkin väittää, että Adam oli *ensimmäinen meidän rotumme ihminen*? Se oli SAATANALLINEN ROTU JA SAATANALLISIA ROTUJA! ”Saatana ei koskaan ollut taivaassa. Enkelit ja ihmiset ovat yhtä sukua!”

Se oli Adamia aikaisempi ”langenneiden enkelien” rotu. Saatana oli ”tämän maailman ensimmäinen ruhtinas”, me luemme. Kuoltuaan kapinoimisen johdosta hän jäi maan päälle *ruumiittomana henkenä* ja kiusasi Adamia ja Eevaa.

Varhaisemmat ajat ennen saatanallista rotua ja varsinkin Saatanan elinaikana [!!!] saattoivat olla patriarkaalisien sivistyksen ja verrattain hyvän levon aikoja – [e325] tubal-kainien ja jubalien aikoja, jolloin sekä tieteen että taiteiden yrittivät luoda juuriaan kirottuun maaperään... Mikä aihe eepokselle!... Silloinkin on täytynyt sattua välttämättömiä tapahtumia. Me näemme edessämme... muinaisajan kevytmielisen rakastajan kosiskelevan punastelevaa morsiantaan kasteenraikkaana iltana tanskalaisten tammien alla siellä, missä nyt ei enää kasva tammia... näemme harmaapäisen alkuaikojen patriarkan... alkuaikojen lasten viattomina leikkivän hänen vieressään... Tuhansia tällaisia kuvia nousee eteemme!⁴

Tämä taaksepäin suuntautuva katsaus *saatanalliseen* ”punastelevaan

¹ Varsinkin katsoen siihen todisteeseen, jonka antaa itse auktorisoitu Raamattu (*I. Moos.* 4:16, 17), siinä kun Kain menee Nodin maahan ja ottaa siellä itselleen vaimon.

² *Primeval Man jne.*, s. 194.

³ *Sama*, s. 55.

⁴ *Sama*, s. 206–207.

morsiameen” Saatanan viattomuudenpäivinä on yhtä runollinen kuin omaperäinen. Nykyaikainen kristillinen morsian – joka meidän päivinämmme ei useinkaan punastele kevytmielisten nykyaikaisten rakastajiensa edessä – voisi saada moraalisen opetuksen tältä Saatanan tyttäreltä, ensimmäisen inhimillisen elämäkerran kirjoittajansa rehevän mielikuvituksen luomukselta. Nämä kuvat – ja niiden todellisen arvon käsittämiseksi ne olisi luettava kirjasta, jossa ne esitetään – ovat kaikki syntyneet siinä tarkoituksessa, että ne voisivat sovittaa yhteen ilmoitetun erehtymättömän jumalansanan ja sellaiset vahingolliset tieteelliset teokset kuin Sir Charles Lyellin *Antiquity of Man*. Mutta tämä ei estä totuutta näkymästä näiden houereiden alta, joita tekijä ei ole uskaltanut merkitä omalla tai edes lainatulla nimellään. Sillä hänen Aadamia aiemmat rotunsa – ei saatanalliset vaan yksinkertaisesti atlantislaiset ja ennen näitä hermafrodiitit mainitaan kyllä Raamatussa, jos sitä luetaan esoteerisesti, niin kuin tehdään salaisessa opissa. Sen SEITSEMÄN AVAINTA avaavat mysteerit, menneet ja tulevat, seitsemän suuren kantarodun ja seitsemän kalpan salaisuudet. Vaikka tiede varmaankin hylkää tällaisen ihmisen synnyn ja jopa esoteerisen geologian, aivan niin kuin saatanalliset ja Aadamia aiemmat rodut, niin kuitenkin, jos tiedemiehillä ei ole muuta keinoa päästäkseen vaikeuksistaan ja niiden on valittava näistä kahdesta, olemme varmoja siitä, että he silloin tulevat hyväksymään muinaisaikaisen opin – Raamatusta huolimatta – kunhan vain mysteerikieli on likimain hallinnassa.

[s343]

III

ALKUPERÄINEN SUBSTANSSI JA JUMALALLINEN AJATUS

Koska olisi mieletöntä väittää, että me jo tuntisimme kaikki olevaiset syyt, meidän on lupa tarvittaessa omaksua *kokonaan uusi tekijä*.

Jos oletetaan se, mikä ei ole vielä täysin paikkansapitävää, nim. että aaltohypoteesi selittää kaikki tosiasiat, meidän tulee vielä ratkaista, onko aaltoilevan eetterin olemassaolo silti todistettu. *Me emme voi jyrkästi väittää, ettei mikään muu oletamus selittäisi tosiasioita*. Newtonin [e326] hiukkashypoteesin myönnetään romahtaneen interferenssin johdosta, eikä sillä ole tätä nykyä mitään kilpailijaa. Kuitenkin olisi erinomaisen suotavaa, kuten kaikissa tällaisissa hypoteeseissa, löytää jokin vastaava vahvistus, jokin todiste *aliunde*, OLETETUN EETTERIN tukemiseksi... Muutamat hypoteesit nojautuvat pikkuosasten äärettömään pieneen rakenteeseen ja toimintaan. Tapauksen luonteesta johtuen näitä oletamuksia ei voida koskaan todistaa suoraan. Niiden ainoa ansio on siinä, että *ne kuvaavat sopivalla tavalla ilmiötä*. Ne ovat TYYPILLISIÄ KUVITELMIA.¹

¹ Alexander Bain, lakit. tri, *Logic* (1873), II, s. 131–132.

Eetteri, tuo *hypoteettinen* proteus, yksi uudenaikaisen tieteen tyypillisistä *kuvitelmissa*, joka on kuitenkin *hyväksytty* kauan sitten – on yksi sen alempia ”prinsippejä”, mitä me kutsumme ALKUPERÄISEKSI SUBSTANSSIKSI (âkâshaksi sanskritin kielellä), yksi muinaisuuden *haaveista*, joka on nyt tullut nykyaikaisen tieteen haaveeksi. Se on muinaisten filosofien säilyneistä spekulatioista suurin yhtä hyvin kuin rohkein. Mutta okkultisteille sekä EETTERI että alkusubstanssi ovat todellisuuksia. Selvästi sanoaksemme, EETTERI on astraalivalo, ja alkusubstanssi on âkâsha, JUMALALLISEN AJATUKSEN *upâdhi*.

Jumalallista ajatusta voisi nykykielellä kutsua paremmin KOSMISEKSI IDEOINNIKSI – hengeksi; âkâshaa KOSMISEKSI SUBSANSSIKSI, aineeksi. Nämä olemassaolon alfa ja omega ovat vain ainoan absoluuttisen olemassaolon kaksi *näkökohtaa*. [s344] Absoluutista ei muinaisuudessa milloinkaan puhuttu eikä sitä edes mainittu millään nimellä paitsi allegorisesti. Vanhimmassa arjalaisessa rodussa, hindulaisessa, älykkäiden luokkien palvonta ei koskaan ollut (kuten kreikkalaisilla) ihmeellisten muotojen ja taiteen ihailua, mikä johti myöhemmin antropomorfismiin. Mutta vaikka kreikkalainen filosofi ihaili muotoa ja hindulainen viisas ainoastaan ”käsitti todellisen suhteen maallisen kauneuden ja ikuisen totuuden välillä” – kansojen sivistymättömät joukot eivät käsittäneen milloinkaan kumpaakaan ajatuskantaa.

He eivät käsiti sitä vielä nytkään. JUMALA-AJATUKSEN kehitys käy käsi kädessä ihmisen oman älyllisen kehityksen kanssa. Tämä on niin totta, että jaloinikin ajatus, mihin jonkin ajan uskonnollinen henki saattaa kohota, tulee näyttämään karkealta irvikuvalta seuraavan aikakauden filosofisten ajattelijoiden mielestä! Filosofien täytyisi itse tulla *vihityiksi intuitiivisen ymmärtämisen mysteereihin*, ennen kuin he voisivat saada oikean käsityksen muinaisten ihmisten ajatustavasta metafysisimpiin aiheisiin nähden. Muussa tapauksessa – ilman vihkimystä – tulee jokaisella ajattelijalla aina olemaan ”tähän asti saat mennä, mutta et edemmäs”, minkä rajan sanelee hänen oma älyllinen kykynsä niin selvästi ja erehtymättömästi, kuin karman laki määrää kehityksen rajat kullekin kansalle tai rodulle sen syklissä. Ilman vihkimystä tulevat ajan uskonnollisen ajattelun ihanteet aina joutumaan siipirikoiksi ja pysymään kykenemättöminä kohoamaan korkeammalle. Sillä idealistiset yhtä hyvin kuin realistiset ajattelijat, vieläpä vapaa-ajattelijat ovat kukin vain ympäristönsä ja aikakautensa luonnollisia tuloksia ja lapsia. Kummankin ihanteet ovat vain [e327] välttämättömiä tuloksia heidän luonteenlaadustaan ja siitä älyllisen kehityksen vaiheesta, jonka kansa kokonaisuudessaan on saavuttanut. Sen tähden, niin kuin jo huomautettiin, nykyaikaisen (länsimaisen) metafysiikan korkeimmat lentoyritykset ovat jääneet kauas totuuden alapuolelle. Suurin osa agnostisesta spekulatiosta ”ensimmäisen syyn” olemassaolon suhteen on tuskin sen parempaa kuin verhottua materialismia – terminologia vain on hieman erilainen. Jopa niin suuri ajattelijana kuin Herbert Spencer puhuu ”tuntemattomasta” toisinaan sellaisilla sanoilla, jotka ilmaisevat materialistisen ajattelun kuolettavaa vaikutusta. Materialismi on niin kuin tappava

sirokko näivettänyt ja turmellut kaiken ontologisen pohdiskelun.¹

Neljännän rodun varhaisimmista ajoista asti, jolloin henkeä yksin palvottiin ja mysteeri tehtiin silminnähtäväksi, aina kreikkalaisen taiteen viimeiseen kukoistukseen kristinuskon päivänkoitteessa, ainoastaan helleenit uskalsivat julkisesti pystyttää alttarin TUNTEMATTOMALLE JUMALALLE. Mitä lieneekään apostoli Paavalilla ollut syvällisessä mielessään selittäessään ateenalaisille, että tämä ”tuntematon”, jota he tietämättömyydessään palvelivat, oli hänen itsensä julistama todellinen Jumala – niin ainakaan tuo jumaluus *ei ollut* Jehova² eikä ”maailman ja kaiken siinä olevan luoja”. Sillä se, joka ”ei asu *ihmiskäsin tehdyissä* temppeleissä”, ei ole ”Israelin Jumala” vaan sekä muinaisen että nykyisen panteistin ”tuntematon”.³

Jumalallista ajatusta ei voi määritellä eikä sen merkitystä selittää, paitsi niiden lukemattomien kosmisen substanssin ilmennysten avulla, joissa sen tajuavat henkisesti ne, jotka siihen kykenevät. Kun tämän sanomme, määriteltyämme sen tuntemattomaksi jumaluudeksi, abstraktiksi, persoonattomaksi, suvuttomaksi, jota on pidettävä jokaisen kosmogonian ja sen jälkeisen kehityksen juurena, on samaa kuin emme sanoisi mitään. Se olisi samaa kuin jos yrittäisimme muodostaa joidenkin ehtojen transsendentaalista yhtälöä ehtojen sarjan todellisille arvoille, vaikka meillä olisi käsillämme niiden päättelemiseksi ainoastaan joukko *tuntemattomia* suureita. Sen paikka löytyy ikivanhoista alkuperäisistä symbolikartoista, joissa se, kuten on jo osoitettu, kuvataan rajattomana pimeytenä, jonka piirissä esiintyy ensimmäinen keskipiste valkoisena. Siten symboloidaan samanikäisen ja ikuisen HENKI-AINEEN esiintymistä ilmiömaailmassa ennen sen ensimmäistä erilaistumista. Kun ”yksi tulee kahdeksi”, sitä voidaan [e328] nimittää hengeksi ja aineeksi. ”Henkeen” kuuluu jokainen tajunnan ilmaus, heijastava tai suoranainen, ja *tiedoton tarkoituksettomuus* (käyttääksemme uudenaikaista länsimaisen ns. *filosofian* nimitystä), jonka vahvistaa elonprinsiippi ja luonnon alistuminen muuttumattoman Lain majesteettiselle syyketjulle. ”Ainetta” täytyy pitää objektiivisuutena puhtaimmassa abstraktiossaan, itseolevana perustana, jonka seitsemäiset manvantariset erilaistumiset muodostavat ilmiöiden takana olevan objektiivisen todellisuuden kullakin tajuisen olemassaolon asteella. Universaalin pralayan kestäessä kosminen ideointi on ei-olemassaoleva, ja kosmisen substanssin eri tavoin erilaistuneet tilat sulautuvat jälleen takaisin alkuperäiseen tilaansa, joka

¹ Niinpä esim. kun Spencer kutsuu ”ensimmäistä syytä” – TUNTEMATONTA – ”ilmiöiden kautta *ilmeneväksi* voimaksi” ja ”äärettömäksi ikuiseksi *energiaksi*”(??), on selvää, että hän on käsittänyt vain fyysisen puolen olemassaolon mysteeristä – ainoastaan kosmisen substanssin energian. AINOAN TODELLISUUDEN ikuinen puoli, kosminen ideointi, on kokonaan jäänyt huomioon ottamatta, ja mitä sen *noumenoniin* tulee, tuntuu siltä kuin sitä *ei* olisi ensinkään *olemassa* tuon suuren ajattelijan mielestä. Epäilemättä tämä *yksipuolinen* tapa käsitellä kysymystä johtuu suuressa määrin siitä turmiollisesta länsimaisesta tavasta, että tajunta alistetaan aineesta riippuvaiseksi ja sitä pidetään molekyylien liikkeen ”sivutuotteena”.

² Ks. II osa, II kirja, XVII, ”Kaikkein pyhin”.

³ *Ap. t.* 17:23–24.

on abstraktia, potentiaalista objektivisuutta.

[s346] Manvantaran sysäys alkaa siitä, että kosminen ideointi (maailmanjärki) herää uudelleen, samanaikaisesti ja rinnakkain kosmisen substanssin ensimmäisen ilmaantumisen kanssa erilaistumattomasta *pralaya*-tilastaan. Kosminen substanssi on kosmisen ideoinnin manvantarinen käyttöväline. Sen jälkeen absoluuttinen viisaus kuvastuu ideointinsa, ja siitä on tuloksena kosminen energia (*fohat*) sellaisen transsendentaalisen prosessin seurauksena, joka on ihmistajuntaa tuonnempana ja sille käsittämätön. Inertin substanssin helmassa värähdellen *fohat* pakottaa sen toimintaan ja johtaa sen ensimmäisiä erilaistumisia kosmisen tietoisuuden kaikilla seitsemällä tasolla. On siis *seitsemän protyyliä* (niin kuin niitä nyt kutsutaan), vaikka arjalainen muinaisuus kutsui niitä seitsemäksi praktikiksi eli luonnoksi. Nämä protyyliit toimivat kukin erikseen niinä *suhteellisesti* homogeenisina perustoina, jotka heterogeenisuuden jatkaessa ilmennyskulkuaan (universumin evoluutiossa) erilaistuvat siksi ihmeelliseksi moninaisuudeksi, jonka ilmiöelämä näyttää meille havaintotasoiillamme. Sanaa ”suhteellisesti” on käytetty tarkoituksellisesti, koska itse tuollaisen prosessin tapahtuminen, joka vie erilaistumattoman kosmisen substanssin ensimmäisiin jakautumisiin, kun se muuttuu evoluution seitsemäiseksi perustaksi, pakottaa meidät pitämään kunkin tason protyyliä¹ ainoastaan yhtenä *välivaiheena*, johon substanssi asettuu matkallaan abstraktiudesta täyteen objektiivisuuteen.

Kosmisen ideoinnin sanotaan olevan olematon pralayan aikoina siitä yksinkertaisesta syystä, ettei silloin ole ketään eikä mitään tajuamassa sen vaikutuksia. Ei voi olla mitään tajunnan ilmausta, ei puolitetoisuutta eikä edes ”tiedotonta tarkoituksenmukaisuutta” muuten kuin jonkin [e329] aineellisen välineen kautta. Toisin sanoen, tällä meidän tasollamme, missä ihmistajunta ei voi *normaalissa tilassaan* liidellä tuolle puolelle sen, mikä tunnetaan transsendentaalisen metafysiikan nimellä, henki pulppuaa ainoastaan jonkin molekyylien kasauman tai rakennelman avulla yksilöllisen tai alitajuisen subjektiivisuuden virtana. Ja koska aine tajunnasta erillään on paljas abstraktio, nämä molemmat ABSOLUUTIN puolet – kosminen substanssi ja kosminen ideointi – ovat toisistaan riippuvaiset. Tarkkuutta noudattaaksemme ja sekaannusta ja väärinkäsitystä välttääksemme olisi sanaa ”aine” käytettävä mahdollisesti havaittavien kohteiden kasaumasta ja sanaa ”substanssi” *noumenoneista*. Sillä [s347] koska *meidän* tasomme ilmiöt ovat tajuavan egon luomuksia – sen oman subjektiivisuuden muunnoksia – niin kaikilla ”ainetiloilla, jotka edustavat havaittavien objektien kasaumaa”, voi olla ainoastaan suhteellinen ja puhtaasti

¹ Sana *protyyli* on lähtöisin Wm. Crookesilta, kuuluisalta kemistiltä, joka antoi tuon nimen *esiaineelle*, jos niin voimme kutsua alkuaikaista ja puhtaasti homogeenista substanssia, jonka tiede on aavistanut ellei vielä todellisuudessa havainnut atomin äärimmäisessä rakenteessa. Mutta alkuaikaisen aineen ensimmäinen jakautuminen atomeiksi ja molekyyleiksi alkaa tapahtua myöhemmin kuin meidän seitsemän *protyylin* kehitys. Se on näistä viimeinen, jota Crookes etsii huomattuun äskettäin sen mahdollisen olemassaolon meidän tasollamme.

ilmiöllinen olemassaolo meidän tasomme lapsille. Niin kuin uudenaikaiset idealistit sanoisivat, subjektin ja objektin yhteistyö saa aikaan aistimuskohteen eli ilmiön.

Mutta tämä ei välttämättä vie siihen johtopäätökseen, että samoin olisi laita kaikilla muilla tasoilla; että noiden kahden yhteistyö erilaistumisensa seitsemällä tasolla johtaisi seitsenkertaiseen ilmiökasaumaan. Nämä olisivat myös ei-olemassaolevia *per se*, vaikka ne olisivat konkreettisia todellisuuksia niille olennoille, joiden kokemuksiin ne kuuluvat yhtenä osana samalla tavalla kuin vuoret ja joet ympärillämme ovat todellisia fyysikon näkökannalta, vaikka ne metafysiikon kannalta ovat epätodellisia aistiharjoja. Olisi erehdys sanoa tai edes käsittää niin. Korkeimman metafysiikan kannalta koko universumi, jumalat siihen luettuina, on illuusio. Mutta illuusio sille, joka itse on harhaa, on erilainen kullakin tajunnantasolla. Eikä meillä ole oikeutta dogmaattisesti kiistellä siitä, minkälaiset ovat egon havaintokyvyt sanokaamme esim. kuudennella tasolla, sen enempää kuin meillä on oikeus pitää omia havaintojamme samoina kuin muurahaisen *omalla* tajunnantasollaan tekemiä havaintoja eikä tehdä toisia toisten mittapuuksi.

Puhdas objekti tajunnasta erotettuna¹ on meille tuntematon eläessämme kolmiulotteisen maailmamme tasolla, sillä me tunnemme ainoastaan ne sielunilat, jotka se synnyttää tajuavassa egossa. Ja niin kauan kuin subjektin ja objektin vastakohta pysyy – se on: niin kauan kuin me käytämme viittä aistiamme emmekä useampia emmekä osaa erottaa kaiken tajuavaa *egoamme* (korkeampaa itseä) näiden aistien orjuudesta – niin kauan tulee olemaan *persoonalliselle* egolle mahdotonta murtautua niiden esteiden läpi, jotka erottavat sen [e330] *olioiden itsensä (eli substanssin)* tuntemisesta.

Tuon egon, kulkiessaan eteenpäin kasvavan subjektiivisuuden asteikolla, on pakko tyhjentää kokemukset kullakin tasolla. Mutta vasta kun yksikkö on sulautunut KOKONAISUUTEEN, joko tällä tai jollakin muulla tasolla, ja subjekti ja objekti samalla tavoin katoavat nirvânisen tilan ehdottomaan negaatioon (negaatioon *meidän tasoltamme* nähtynä), on saavutettu tuo kaikkitiedon huippu, tieto olioista itsestään ja lähestytty tuota vielä pelottavampaa arvoitusta. Tämän edessä korkeimmankin dhyâni-chonanin täytyy [s348] kumartaa hiljaa ja tietämättömänä – sitä sanomatonta mysteeriä, jota vedantalaiset kutsuvat PARABRAHMANIKSI.

Näin ollen kaikki ne, jotka ovat koettaneet antaa nimen tuntemattomalle periaapille, ovat vain halventaneet sitä. Puhuminenkin kosmisesta ideoinnista – paitsi sen *ilmiölliseltä* puolelta – on samaa kuin koettaisi säilyttää pulloon alkukaaosta tai varustaa IKUISUUDEN painetulla nimilapulla.

Mitä sitten on ”alkusubstanssi”, tuo salaperäinen aines, josta alkemia puhui

¹ Kosminen ideointi kohdistuneena johonkin periaapin eli *upâdhiin* (perustaan) saa aikaan yksilöllisen egon tajunnan. Sen ilmennys vaihtelee *upâdhiin* asteen mukaan. Siten esim. *manaksen* nimellä tunnetun periaapin kautta se virtaa mielen tietoisuutena, mutta *buddhin* hienommin erilaistuneessa rakenteessa (kuudennessa ainetilassa) – buddhin ollessa manaksen kokemuksen varassa sen perustana – se ilmenee henkisen INTUITION virtana.

aina ja joka on kaikkina aikoina ollut filosofisen spekulaaation kohteena? Mitä se voi olla lopullisesti, vieläpä ilmiöllisessä tilassaan ennen erilaistumista? Myös *se* on KAIKKI ilmenneessä luonnossa mutta aisteillemme – *ei mitään*. Sitä kutsutaan kaikissa kosmogonioissa eri nimillä. Siihen viitataan jokaisessa filosofisessa järjestelmässä, ja se näkyy vielä tänä päivänä olevan luonnon aina tavoittamaton PROTEUS. Me koskemme siihen emmekä tunne sitä. Me katselemme sitä näkemättä kuitenkaan. Me hengitämme sitä emmekä huomaa. Me kuulemme sen ja haistelemme sitä, vähääkään tuntematta, että se on siinä, sillä se on jokaisessa molekyylissä sitä, mitä me harhassamme ja tietämättömyydessämme pidämme aineena jossakin sen tilassa tai havaitsemme tunteena tai ajatuksena... Lyhyesti sanoen, se on jokaisen mahdollisen ilmiön *upâdhi* eli väline, olkoon tuo ilmiö fyysinen, mentaalinen tai psyykkinen. 1. *Mooseksen kirjan* alkulauseissa ja kaldealaisessa kosmogoniassa, Intian *purânoissa* ja Egyptin *Kuolleiden kirjassa*, kaikkialla se avaa ilmennyksen aikakauden. Sitä kutsutaan kaaokseksi ja vesien kasvoiksi, joita tuntemattomasta lähtevä henki hautoo, mikä tuon hengen nimi sitten lieneekään.¹

Intialaisten pyhien kirjojen tekijät menevät vielä syvemmälle olioiden kehityksen alkuperään kuin Thales tai Job, sillä niissä sanotaan:

ÄLYSTÄ [jota kutsutaan MAHATIKSI *purânoissa*], yhtyneenä TIETÄMÄTTÖMYYTEEN [Îshvaraan, *persoonalliseen* jumaluuteen], *sen projektiivisen voiman kuljettamana*, jossa hitauden ominaisuus [*tamas*, tajuttomuus] on vallalla – lähtee *eetteri* – eetteristä ilma, ilmasta lämpö, lämmöstä vesi, vedestä maa ja kaikki siinä oleva.²

”TÄSTÄ, tästä samasta ITSESTÄ, sai eetteri alkunsa”, sanotaan *Vedassa*.³

Tästä käy selvästi ilmi, ettei *tämä* eetteri – lähteneenä neljäntenä [e331] asteena ”tietämättömyyteen yhtyneen” älyn *emanaatiosta* – ole korkea prinssiippi, *jumalaksi* korotettu entiteetti, jota kreikkalaiset ja latinalaiset palvelivat nimellä ”*Pater omnipotens Aether*” ja ”*Magnus Aether*”⁴ kollektiivisina kokonaisuuksina. Kollektiivisesti *eetteri*, jonka voimat muinaisaikoina jaettiin seitsemäiseen asteikkoon lukemattomine alajaotuksineen ja eroavuuksineen – siitä uloimmasta [s349] vaikutusten reunasta, joka on meidän tieteellemme niin tuttu, aina siihen ”painottomaan substanssiin”, joka kerran tunnustettiin ”avaruuden eetteriksi”, mutta jota ollaan nyt hylkäämässä –, on aina ollut kaikilla tiedon aloilla harmittava arvoitus. Meidän aikamme mytologit ja symbolien tutkijat hämmästyneenä toisaalta tästä käsittämättömästä ylistämisestä ja toisaalta siitä alennuksesta, joka on tälle jumalaksi korotetulle entiteetille ominainen samoissa uskonnollisissa järjestelmissä, joutuvat usein mitä naurettavimpiin erehdyksiin. Kirkko pysyen lujasti kuin kallio kiinni kaikissa ensiaikojensa väärissä tulkinnoissa on tehnyt

¹ Ks. lukua IV, ”Kaaos-theos-kosmos”.

² Vrt. *Sânkhya-Kârîka*, iii, ja kommentaarit.

³ *Taittirîya-upanishad*, II Vallî, I Anuvâka.

⁴ ”Isä kaikkivaltias eetteri” ja ”Suuri eetteri”. – Suom. toim.

eetteristä saatanallisten joukkojen asuinsijan.¹ Siinä on koko ”langenneiden” enkelien hierarkia: *kosmokratores* eli ”maailmankannattajat (piispa Bossuetin mukaan); *Mundi Tenentes*, ”maailman haltijat”, niin kuin Tertullianus niitä kutsuu; *Mundi Domini*, ”maailman herruudet” tai paremmin sanottuna *maailman hallitsijat*; *Curbati* eli ”kaareutuvat” jne., jotka tekivät tähdistä ja taivaankappaleista radoillaan – paholaisia!

Ero, joka tehdään eetterin seitsemän tilan välillä (eetterin ollessa yksi seitsemästä kosmisesta periaatteesta), kun taas muinaiskansojen Aether oli *universaali tuli*, näkyy Zoroasterin ja Pselloksen lauseista kun niitä verrataan toisiinsa. Edellinen sanoo: ”Kysy siltä neuvoa ainoastaan kun se on muotoa ja kuvaa vailla”, *absque forma et figura*, mikä merkitsee: vailla liekkejä tai palavia hiiliä. ”Kun sillä on muoto, *älä siitä välitä*”, opettaa Psellos, ”mutta kun se on muodoton, tottele sitä, sillä silloin se on *pyhä tuli*, ja kaikki, mitä se sinulle paljastaa, on oleva totta.”² Tämä osoittaa, että eetterillä, joka itse on yksi äkâshan olemuspuoli, on vuorostaan seitsemän puolta eli periaatetta.

Kaikki muinaiskansat jumaloivat eetteriä sen vaikeasti arvioitavissa olevassa aspektissa ja voimassa. Vergilius kutsuu Jupiteria nimellä *Pater omnipotens Aether* ja ”suuri eetteri”.³ Hindulaiset ovat myös asettaneet sen [s350] jumaluksiensa joukkoon äkâshan (eetterin synteetin) nimellä. *Homoiomereialaisen* [e332] filosofijärjestelmän perustaja Anaksagoras Klazomenailainen uskoi lujasti, että kaikkien olioiden henkiset prototyypit samoin kuin niiden elementit löytyivät rajattomasta eetteristä, missä ne syntyivät, mistä ne kehittyivät ja minne ne palasivat – okkulttinen oppi.

Näin käy selville, että eetteristä sen korkeimmassa synteettisessä aspektissa, tultuaan antropomorfoiduksi, lähti ensimmäinen aate persoonallisesta luovasta jumaluudesta. Filosofisille hindulaisille elementit ovat *tamas*, ts. vailla *älyn* antamaa valoa, ja ne pimentävät älyn.

Meidän on nyt käsiteltävä perusteellisesti alkukaaoksen ja juuriperiaatteen mystistä merkitystä ja osoitettava, että ne muinaisissa filosofisissa järjestelmissä liittyivät äkâshaan, joka on väärin käännetty eetteriksi, ja myös *mâyâan* (illuusion), jonka miehinen puoli on *Îshvara*. Sen lisäksi puhumme *älyperiaatteen* eli oikeammin näkymättömistä, *aineettomista* ominaisuuksista niissä näkyvissä ja aineellisissa elementeissä, jotka ”lähtivät *alkuaikaisesta* kaaoksesta.

Sillä ”mitä muuta alkukaaos on kuin eetteri?” – kysytään *Hunnuttomassa*

¹ Näin on näet kirkko tulkinnut lauseen: ”Emmehän me taistelee ihmisiä vastaan vaan henkivaltoja ja voimia vastaan, tämän pimeyden maailman hallitsijoita vastaan” (Ef. 6:12). Edempänä Paavali puhuu henkisistä *pahuuksista* AVARUUESSA – *spiritualia nequitiae in caelistibus* – ja latinanaiset tekstit antavat erilaisia nimiä näille pahuuksille, viattomille ”elementaaleille”. Mutta tällä kertaa kirkko on oikeassa, vaikka se on väärässä kutsuessaan niitä kaikkia paholaisiksi. ASTRAALIVALO eli alempi eetteri on täynnä tajuisia, puolitajuisia ja tajuttomia olentoja. Kirkolla on vain vähemmän *valtaa* näihin kuin näkymättömiin mikrobeihin ja moskiittoihin.

² *Effatum*, XVI, ”Zoroasterin oraakelit”.

³ *Georgica*, II kirja, säe 325.

Isiksessä. Ei *nykyaikainen* eetteri, ei sellaisena kuin se nyt käsitetään vaan sellaisena kuin sen tunsivat muinaiset filosofit kauan ennen Mooseksen aikaa – aether kaikkine salaperäisine ja okkulttisine ominaisuuksineen, joka itsessään sisältää kaiken luomismahdollisuuden siemenet. *Ylempi* eetteri eli âkâsha on jokaisen olevaisen muodon ja olennon taivaallinen neitsyt ja äiti, jonka helmasta, niin pian kuin se on jumalallisen hengen ”hautomana”, lähtevät olemassaoloon aine ja elämä, voima ja toiminta. Aether on hindulaisten Aditi ja se on âkâsha. Sähköä, magnetismia, lämpöä, valoa ja kemiallista toimintaa ymmärretään nykyään vielä niin vähän, että uudet tosiasiat alituisesti lisäävät tietomääräämme. Kuka tietää, missä loppuu tämän proteusmaisen jättiläisen – eetterin – valta tai missä on sen salaperäinen alkuperä? Pronominilla kuka me tarkoitamme kuka niistä, jotka kieltävät sen hengen, joka työskentelee eetterissä ja joka kehittää siitä ilmi kaikki näkyvät muodot?

On oleva helppo tehtävä näyttää, että kosmogoniset tarinat kaikkialla maailmassa perustuvat muinaiskansojen omistamaan tietoon niistä tieteistä, jotka meidän päivinämme ovat liittoutuneet tukemaan kehitysoppia. Ja lisätutkimus voi kenties todistaa, että nuo muinaiset kansat tunsivat paremmin kuin me nykyään totuuden itse kehityksestä, käsittäen sen sekä fyysiseltä että henkiseltä puolelta.

[s351] Evoluutio oli muinaisaikojen filosofeille yleispätevä väittämä, oppi, joka sisälsi *kaiken*, ja kumoamaton luonnonlaki. Nykyajan evoluutio-opin kannattajat pystyvät esittämään meille pelkkiä spekulatioita ja *osittaisia* melkein *negatiivisia* väittämiä. Nykyajan viisauden edustajien on turha lopettaa keskustelu asiasta ja uskotella, että ongelma on ratkaistu pelkästään sillä, että Mooseksen kirjan [paljon myöhemmät] hämärät lauseet eivät sovi yhteen ”eksaktin tieteen” tarkkojen selitysten kanssa.¹

[e333] Jos tutkimme *Manun lakeja*, löydämme niistä kaikkien näiden aatteiden prototyypin. Nämä lait ovat suurimmaksi osaksi kadonneet (länsimailta) alkuperäisessä muodossaan. Ne ovat vääristyneet myöhempien tekstiin tehtyjen lisäysten johdosta, mutta ovat kuitenkin säilyttäneet tarpeeksi paljon muinaisesta hengestä osoittaakseen oikean luoteensa.

[Poistaen pimeyden] itseolevainen Herra [*Vishnu, Nârâyana* jne.] ilmeni... [ja] halutessaan synnyttää erilaisia olentoja omasta olemuksestaan... loi ensin veden. Siihen hän laski siemenen. Se muuttui kultaiseksi munaksi.²

Mistä tulee tämä itseolevainen Herra? Sitä kutsutaan TÄKSI ja sitä puhutellaan ”pimeydeksi, käsittämättömäksi, vailla määrättyjä ominaisuuksia olevaksi, paljastumattomaksi, tuntemattomaksi, ikään kuin kokonaan unessa uinuvaksi”.³ Asuttuaan tuossa munassa kokonaisen jumalallisen vuoden hän, ”jota maailmassa kutsutaan Brahmäksi”, halkaisee munan kahdeksi ja ylemmästä puolesta hän

¹ *Hunnuton Isis*, tiede osa 1, s. 260.

² A. C. Burnellin käännös, Lontoo 1884, säkeet 6–9.

³ *Main. teos*, säe 11.

muodostaa taivaan, alemmasta maan ja keskimmäisestä ilmakehän ja ”vesien ikuisen paikan”.¹

Heti näiden säkeiden jälkeen seuraa kuitenkin jotakin, mikä on meille tärkeämpää, koska se vahvistaa täysin meidän esoteerisia oppejamme. Säkeestä 14 säkeeseen 36 kehitys esitetään samassa järjestyksessä kuin esoteerinen filosofia kuvaa sitä. Tätä on vaikea mennä kieltämään. Itse Medhâtithi, Vîrasvâminin poika ja kommentaarin, *Manubhâshyan*, tekijä, joka teos länsimaisten orientalistien mukaan on vuodelta 1000 jaa., auttaa meitä huomautuksillaan tajuamaan totuuden. Hän näkyy joko olevan haluton ilmoittamaan enempää, siksi että hän tiesi, mitä suurelta yleisöltä oli pidettävä salassa, tai sitten hän oli todella hämmentynyt. Kuitenkin se, mitä hän lausuu, tekee ihmisen ja luonnon seitsemäisen periaatteen kyllin selväksi.

Alkakaamme *säännösten* eli *lakien* ensimmäisestä luvusta, sen jälkeen kun itseolevainen Herra, tuntemattoman ”pimeyden” *ilmenemätön* logos, ilmestyy kultaisesta munasta. Tästä munasta

11. Siitä, mikä on erottamaton [erilaistumaton] syy, ikuinen, joka *on eikä ole*, siitä syntyi se miehinen, jota maailmassa kutsutaan Brahmäksi.

[s352] Tässä niin kuin kaikissa alkuperäisissä filosofisissa järjestelmissä huomaamme ”munaa”, ympyrää (eli nollaa), rajatonta äärettömyyttä nimitettävän SIKSI,² ja Brahmää, joka on ainoastaan ensimmäinen *yksikkö*, kutsuttavan *miehiseksi* jumalaksi, ts. hedelmöittäväksi periaateksi. Se on ⊙ eli 10 (kymmenikkö). Ainoastaan seitsemäisyyden tasolla eli meidän maailmassamme sitä kutsutaan Brahmäksi. *Yhdistyneen kymmenikön* tasolla, todellisuuden valtakunnassa tämä miehinen Brahmâ on illuusio.

14. Omasta itsestään (tai ”itsestä”, *âtmanah*) hän loi mielen, (1) joka on ja ei ole; ja (2) mielestä minuuden [itsetietoisuuden], hallitsijan; (3) Herran.

[e334] (1) Mieli on *manas*. Medhâtithi, kommentaattori, huomauttaa aivan oikein tähän, että asia on päinvastoin, ja osoittaa interpolaation ja uudestaan järjestelyn jo tapahtuneen, sillä *manas* lähtee *ahamkârasta* eli (universaalista) tietoisuudesta, kuten *manas* mikrokosmoksessa lähtee mahatista eli *mahâ-buddhista* (ihmisessä buddhista). Sillä *manas* on kaksinainen, niin kuin Colebrooke osoittaa ja kääntää. Se ”välittää sekä aistimuksen että toiminnan, ja on elin sukulaisuuden johdosta ollen sukua muille elimille”.³ ”Muut” tarkoittaa tässä, että *manas*, meidän viides periaattemme (*viides*, koska ruumista kutsuttiin *ensimmäiseksi*, mikä järjestys on päinvastainen kuin oikea filosofinen järjestys), on sukua sekä *âtma*-buddhille että neljälle alemmalle periaattele. Tästä johtuu meidän oppimme, että *manas* seuraa *âtma*-buddhia devachaniin, ja että alempi *manas*

¹ *Main. teos*, säe 13.

² Pythagoralaisen kolmion ideaalinen huippu. Ks. II osa, ”Risti ja ympyrä” [s. e545 ynnä seuraava] ja ”Ristin varhaisimmat symbolit” [s. 573 ynnä seuraava].

³ Burnellin käännös, s. 3, alaviite 3.

(manaksen jäännökset eli sakka) jää kâma-rûpan luokse *limbukseen* eli kâmalokaan, ”kuorien” tyyssijaan.

(2) Sellaista tarkoittaa manas, joka ”on ja ei ole”. Medhâtithi kääntää sen ”minästä tietoiseksi” eli egoksi, eikä hallitsijaksi, kuten orientalistit tekevät. Ja näin he kääntävät seuraavan säkeen:

16. Hän myös saatettuaan noiden kuuden [suuren Itsen ja viiden aistimuselimen], äärettömän kirkkauden, hienot osat yhtymään itsen elementteihin (*âtmamâtrâsu*) loi kaikki olennot.

Mutta Medhâtithin mukaan tämän kohdan pitäisi olla *âtma-mâtrâbhih* eikä *âtmamâtrâsu* ja siten kuulua seuraavasti:

Täytettyään noiden kuuden, äärettömän kirkkauden, hienot osat itsen elementeillä hän loi kaikki olennot.

Jälkimmäisen lukutavan täytyy olla oikea, koska hän, *Itse*, on se, mitä me kutsumme âtmaniksi, ja siten muodostaa seitsemännen periaatteen, ”kuuden” synteesin. Tämä on myös *Mânava-dharma-shâstran* julkaisijan mielipide, sillä hän [s353] näyttää intuitiivisesti päässeensä paljon syvemmälle tämän filosofian henkeen kuin *Manun lakien* kääntäjä, tri Burnell vainaja. Hän ei näet juuri epäroi tehdessään valinnan Kullûka Bhattacharin tekstin ja Medhâtithin kommentaarin välillä. Hyläten Kullûka Bhattacharin *tanmâtran* eli hienot elementit ja *âtmamâtrâsun* hän sanoo kosmisen *Itsen* periaatteista.

Kuusi näyttää pikemmin olevan *manas* ynnä viisi periaatetta, eetteri, ilma, tuli, vesi ja maa. ”Yhdistettyään noiden kuuden hienot osat henkiseen elementtiin [*seitsemänteen*] hän loi (siten) kaikki olevaiset oliot”... *âtmamâtra* on siis henkinen atomi vastakohtana alkeellisille, ei heijastaville ”itsensä elementeilleen”.

Näin hän oikaisee 17. säkeen käännöksen:

Koska tämän Yhden ruumiillisten muotojen hienot elementit riippuvat noista kuudesta, viisaat kutsuvat hänen muotoaan *sharîraksi*.

[e335] Ja hän lisää, että ”elementit” tarkoittavat tässä osia (eli periaatteja), joka tulkinta syntyy 19. säkeestä:

19. Tämä ei-ikuinen (universumi) syntyy siis ikuisesta *noiden seitsemän* hyvin kirkkaiden periaatteiden (*purusha*) hienojen elementtien kautta.

Julkaisija muistuttaa tämän Medhâtithin korjauksen johdosta: ”tässä tarkoitetaan luultavasti viittä elementtiä plus mieltä [manasta] ja itsetietoisuutta [ahamkâraa¹]; ”hienot elementit”, kuten edellä [merkitsevät] ”hienoja muodon

¹ Ahamkâralla, ollen universaali itsetietoisuus, on kolminainen olemuspuoli, ja niin myös *manaksella*. Sillä tämä ”minä”-käsitelmä eli *ego* on joko *sattva*, ”puhdas lepo” tai esiintyy *rajasina*, ”aktiivisena”, tai pysyy *tamasina*, ”liikkumattomana”, pimeydessä. Se kuuluu

osia” [eli periaatteita]. Sae 20 näyttää tämän oikeaksi. Siinä sanotaan näistä viidestä elementistä eli hienoista muodon osista (*rûpa ynnä manas* ja itsetietoisuus), että ne muodostavat ”seitsemän purushaa” eli *prinsiippiä*, joita *purânoissa* kutsutaan ”seitsemäksi prakritiksi”.¹

Sitä paitsi näistä ”viidestä elementistä” eli ”hienosta osasta” puhutaan 27. säkeessä, jossa sanotaan: ”ne, joita kutsutaan atomisiksi, häviämättömiksi osiksi” ja jotka sen tähden ovat ”toista kuin *nyâya-filosofian* atomit”.

Tämä luova Brahmâ, joka lähtee maailmanmunasta eli kultaisesta munasta, yhdistää itsessään sekä miehisen että naisellisen periaatteen. Hän on lyhyesti sanoen samaa kuin kaikki luovat protologit. Brahmasta ei kuitenkaan voi sanoa kuten Dionysoksesta

πρωτόγονον διφυή τρίγονον Βακχείον Ἄνακτα
ἀγριν ἀρρήτον κρύφιον δικάρωτα δίμορον²

[s352] – todellakin Kuu-Jehovah-Bakkhos, ja David tanssimassa alastomana hänen arkissa olevan *symbolinsa* edessä, koska Brahmân nimessä ja kunniaksi ei koskaan vietetty mitään hillittömiä ”dionysolaisjuhlia”. Kaikki tuollainen julkinen palvonta oli eksoteerista, ja kaikkialla turmeltiin suuret universaalit symbolit, kuten nyt Krishnan symbolin suhteen tekevät Bombayn vallabhâchârat, *lapsijumalan* seuraajat. Mutta ovatko nämä kansanomaiset jumalat *todellinen jumaluus*? Ovatko *ne* seitsemäisen luomisen – ihminen mukaan luettuna – huippu ja synteesi? Eivät koskaan! Kukin niistä, sekä pakanalliset että kristilliset, on vain yksi porras tuosta jumalallisen tietoisuuden seitsemäisestä portaikosta. Ain Sofin sanotaan myös ilmenevän *Jehovahin nimen seitsemän kirjaimen* kautta, ja Jehovan ympärille asettivat hänen tunnustajansa seitsemän läsnäolon enkeliä – hänen *seitsemän periaatteen* – sitten kun hän oli anastanut tuntemattoman, rajattoman paikan. Mutta nämä mainitaan miltei jokaisessa koulukunnassa. Puhtaassa sânkhya-filosofiassa *mahatia*, *ahamkâraa* ja viittä *tanmâtraa* kutsutaan *seitsemäksi prakritiksi* (luonnoksi) ja ne luetaan *mahâ-buddhista* eli mahatista maahan.³

Kuitenkin, olipa Esran alkuperäinen *elohistinen* versio kuinka turmeltu tahansa rabbiinista käyttöä varten, ja olipa heprealaisten kirjakääröjen [e336] *esoteerinen* merkityskin toisinaan kuinka vastenmielinen tahansa, jota se on enemmän kuin sen ulkoinen *verho* eli *naamiointi* saattaa olla⁴ – niin heti kun *jehovistiset* osat poistetaan, huomataan Mooseksen kirjojen olevan täynnä puhdasta okkulttista, mittaamattoman arvokasta tietoa, varsinkin sen kuusi ensimmäistä lukua.

Jos Raamattua luetaan kabbalan avulla, siitä löytyy ihmeellinen okkulttisten

taivaaseen ja maahan ja se saa itselleen eetterin ominaisuudet.

¹ Burnellin käännös, s. 4, alaviite 6.

² [”(Ylistän) esikoista, kaksiluontoista, kolmisyntyistä Bakkhosta, Herraa, villiä, salaperäistä, kätettyä, kaksisarvista, kaksimuotoista.” – Thos. Taylor, *The Mystical Initiations; or, Hymns of Orpheus*, XXIX, London, 1787.]

³ Ks. *Sânkhya-kârikâ*, III ja kommentaarit.

⁴ Ks. II osa, II kirja, XVII, ”Kaikkein pyhin”.

totuuksien temppele ja syvälle salattu kauneuden lähde kätkeytyneenä sen konstruktion, *näkyvän* rakennelman alle, vaikka se näennäisestä sopuuhaisuudestaan huolimatta ei kestä kylmän järjen kritiikkiä eikä ilmaise salaisen totuutensa ikää, sillä se kuuluu kaikille aikakausille. *Purânoiden* ja Raamatun ulkonaisiin *taruihin* on kätkeytyneenä enemmän viisautta kuin kaikkiin maailmankirjallisuuden eksoteerisiin *tosiasioihin* ja tieteeseen, ja niissä on enemmän OKKULTTISTA tosi tietoa kuin kaikissa akatemoissa eksaktia tietoa. Tai selvemmin ja voimakkaammin ilmaistuna: muutamissa *eksoteeristen purânoiden* ja *Mooseksen kirjojen* osissa on yhtä paljon esoteerista viisautta kuin niissä on mielettömyyksiä ja tahallista lapsellista sepitystä, jos niitä luetaan sen kuolleen kirjaimen tuhoisan tulkinnan mukaan, jota suuret dogmaattiset uskonnot ja varsinkin niiden lahkot käyttävät.

Lukekoon kuka tahansa I. *Mooseksen kirjan* ensimmäisiä jakeita ja ajatelkoon niitä. Niissä ”Jumala” käskää *toista* ”Jumalaa”, joka *tottelee häntä* – vieläpä kuningas Jaakko I:n oikeutetun laitoksen *varovaisessa* englantilais-protestanttisessa käännöksessä.

”Alussa” – heprean kielessä ei ole mitään sanaa ikuisuuskäsitteen ilmaisemiseksi¹ – ”Jumala” muodostaa *taivaan* ja *maan*. Maa on ”muodoton ja tyhjä”, eikä taivas itse asiassa ole taivas vaan ”syvyys”, *kaaos*, jonka peittää pimeys.²

”Ja Jumalan henki liikkui vetten yllä” (1:2) eli äärettömän avaruuden suuressa syvyudessa. Ja tämä henki on *Nârâyana* eli Vishnu.

[e337] ”Ja Jumala sanoi: Tulkoon kaartuva kansí...” (1:6) Ja ”Jumala”, toinen, totteli ja ”teki kannen” (1:7). ”Ja Jumala sanoi: tulkoon valo”, ja ”valo tuli”. Valo ei tässä merkitse ensinkään valoa vaan kuten kabbalassa androgyyniä adam kadmonia eli Sefiraa (*henkistä valoa*), sillä ne ovat yhtä. Kaldealaisen *Lukujen kirjan* mukaan ne ovat *toisarvoisia* enkeleitä, sillä ensiasteiset ovat Elohim, jotka

¹ Sana ikuisuus, jolla kristityt tulkitsevat sanontaa ”iankaikkisesta iankaikkiseen”, ei löydy heprean kielestä. *Olam*, sanoo Le Clerc, merkitsee ainoastaan sellaista aikaa, jonka alkua ja loppua ei tunneta. Se ei merkitse ”rajatonta jatkumista” ja sana ”*ainiaan*” merkitsee Vanhassa testamentissa ainoastaan ”kauan kestäväää aikaa”. Eikä ”ikuisuus”-sanaa käytetä *purânoissakaan* kristillisessä merkityksessä. Sillä *Vishnupurânassa* sanotaan selvästi, että ikuisuudella ja kuolemattomuudella tarkoitetaan ainoastaan ”olemassaoloa kalpan loppuun asti” (II kirja, viii; Wilson II, s. 269 av.).

² Orfinen teogonia on hengeltään puhtaasti itämainen ja intialainen. Ne peräkkäiset muutokset, joiden läpi se on käynyt, ovat nyt erottaneet sen kauaksi muinaisen kosmogonian hengestä, niin kuin näkyy sitä verrattaessa vaikkapa Hesiodoksen teogoniaan. Kuitenkin todellinen arjalais-hindulainen henki paistaa esille kaikkialta sekä Hesiodoksen että orfisesta teogoniasta. (Ks. James Darmesteterin huomattavaa tutkielmaa ”Les Cosmogonies Aryennes” hänen teoksessaan *Essais Orientaux*.) Niinpä alkuperäinen kreikkalainen käsitys kaaoksesta on sama kuin salaisen viisaususkonnon. Hesiodoksen mukaan siis kaaos on ääretön, rajaton ja aluton kestoltaan, se on abstraktio ja samalla näkyvä läsnäolo. AVARUUDEN täytti pimeys, joka on alkuperäinen aine *esikomisessa* tilassaan. Etymologisessa merkityksessään kaaos on avaruus Aristoteleen mukaan, ja avaruus on meidän filosofiamme mukaan aina näkymätön ja tuntematon jumaluus.

ovat tuon ”muodostavan” *jumalan kokouma*. Sillä kenelle nuo käskysanat on lausuttu? Ja kuka on käskijä? Se, mikä käskee, on *ikuinen laki*, ja se, joka tottelee, on *Elohim*, tunnettu tekijä, joka toimii *x:ssä* ja *x:n* kanssa, *x:n* ollessa tuntemattoman suureen yhteistekijä, YHTEEN VOIMAAN sisältyvät *voimat*. Kaikki tämä on okkultismia ja löytyy muinaisista SÄKEISTÖISTÄ. On aivan yhdentekevää, kutsummeko näitä ”voimia” dhyâni-chohaneiksi vai *Ofanimiksi*, kuten Hesekiel tekee.

”Yksi ainoa universaali valo, joka on ihmiselle *pimeys*, on aina olemassa”, sanoo kaldealainen *Lukujen kirja*. Siitä lähtee aika ajoin ENERGIA, joka heijastuu ”syvyyteen” eli kaaokseen, tulevien maailmojen varastuhuoneeseen. Ja kerran herättyään se alkaa liikkua ja hedelmöittää uinuvia voimia, jotka ovat siinä aina läsnä ikuisina mahdollisuuksina. Silloin heräävät [s356] uudestaan brahmât ja buddhat – ikuiset voimat – ja uusi universumi aloittaa olemassaolonsa.

Sefer Jetsirassa, kabbalistisessa *Luomisen kirjassa*, tekijä on nähtävästi toistanut *Manun* sanoja. Siinä kuvataan jumalallista substanssia sellaiseksi, joka on yksin ollut olemassa ikuisuudesta, rajattomasta ja absoluuttista ja sen sanotaan säteilleen itsestään hengen.¹ Yksi on hän [she], elävien olentojen elohimien henki, siunattu olkoon SEN nimi, joka elää ikuisesti! Ääni, henki ja sana, tämä on Pyhä Henki.”² Ja tämä on kabbalistinen abstrakti kolminaisuus, jonka kristityt kirkkoisât niin kursailematta antropomorfoivat. Tästä kolminaisesta YHDESTÄ emanoitui koko kosmos. Ensin YHDESTÄ emanoitui luku KAKSI eli ilma (isä), luova elementti; ja sitten luku KOLME, *vesi* (äiti), lähti ilmasta; *eetteri* eli *tuli* täydentää mystisen nelinäisyyden, arba-il.³ ”Kun salatun salattu tahtoi paljastaa itsensä, hän teki ensin pisteen [alkuperäisen pisteen eli ensimmäisen sefiran, ilman eli Pyhän Hengen], muodosti sen pyhään muotoon [kymmeneksi sefiraksi (sefirot) eli taivaalliseksi ihmiseksi] ja peitti sen rikkaalla ja loistavalla puvulla, *joka on tämä maailma*.⁴

[e338] ”Hän tekee tuulen sanansaattajikseen, liekehtivän tulen palvelijoihseen” sanoo *Jetsira* osoittaen siinä, kuinka kosmisia luonteeltaan olivat myöhemmin euhemerisoidut elementit,⁵ ja näyttäen, että henki läpäisee kosmoksen jokaisen

¹ *Ilmenneen* hengen. Absoluuttinen jumalallinen henki on yhtä absoluuttisen, jumalallisen substanssin kanssa. Parabrahman ja mûlaprakriti ovat olemukseltaan yhtä. Sen tähden kosminen ideointi ja kosminen substanssi ovat myös alkuperäiseltä luonteeltaan yhtä.

² *Sefer jetsira*, I, § 9.

³ *Sama*. *Arba*-sanasta johdetaan Abram.

⁴ *Zohar*, I, fol. 1 & 2 ja 20a; II, fol. 105a.

⁵ *Sefer jetsira*, I, § 10, lainaten *Psalmeja* 104:4. Kaikkialla *Apostolien teoissa* Paavali kutsuu näkymättömiä kosmisia olentoja ”elementeiksi” (ks. *kreikkalaisia tekstejä*). Mutta elementit ovat nyt alentuneet ja rajoittuneet atomeiksi, joista ei toistaiseksi tiedetä mitään ja jotka ovat ainoastaan ”välttämättömyyden lapsia” kuten eetterikin. Niin kuin sanoimme *Hunnuttomassa Isiksessä* (tiede osa 1, s. 319): ”Alkuperäiset elementtiparat ovat olleet kauan maanpaossa, ja kunnianhimoiset tiedemiehemme kilpailevat, kuka tulee lisäämään yhden tai useamman alkuaineen 63 vastalöydetyn alkuaineen luetteloon.” Samalla nykyajan kemian piirissä riehuu sota termeistä. Meiltä on kielletty oikeus kutsua näitä aineita ”kemiaalisiksi alkuaineiksi”, sillä ne eivät ole ”alkuperäisiä aineosia tai itsessään olevia

atomin.

Tätä ”alkusubstanssia” kutsuvat jotkut *kaaokseksi*. Platon ja pythagoralaiset kutsuivat sitä *maailmansieluksi*, sitten kun sen hedelmöitti *sen* henki, sen, joka lepää alkuvesien eli *kaaoksen* yllä. Kabbalistit sanovat, että tuo vesien yllä uinuva periaatti heijastuessaan vesiin *loi* näkyvän, ilmenneen universumin fantasmagorian. Se oli *kaaosta* ennen tätä ”heijastusta”, *etteri* sen jälkeen, mutta aina se on jumaluus, joka täyttää avaruuden ja kaikki oliot. Se on olioiden näkymätön, ei punnittavissa oleva henki ja myös se näkymätön mutta [vain] liian todellinen fluidumi, joka säteilee terveeseen magnetisoijan sormenpäistä, sillä se on elollissähkö – ELÄMÄ itse. Markiisi de Mirville kutsuu sitä ivallisesti ”kaikkivaltiaaksi tähtisumaksi”, ja vielä tänä päivänä teurgit ja okkultistit nimitävät sitä ”eläväksi tuleksi”, eikä ole sitä päivänkoitteessa meditoivaa hindulaista, joka ei tuntisi sen vaikutusta.¹ Se on ”valon henki” ja *Magnes* [magneetti]. Niin kuin eräs vastustaja aivan oikein sanoi, *magus* ja [e339] *magnes* ovat vain kaksi samasta rungosta kasvanutta haaraa ja aikaansaavat samoja tuloksia. Ja tästä nimityksestä ”elävä tuli” voimme myös löytää sen merkityksen, joka piilee *Zend Avestan* hämmäntävässä lauseessa, että ”on tuli, joka suo tiedon tulevaisuudesta, tieteen ja ystävällisen puheen”, ts. joka kehittää ihmeellisen kaunopuheisuuden sibyllassa, sensitiivissä henkilössä, vieläpä muutamissa puhujissa.

Tästä ”tulesta” puhutaan hindulaisten kaikissa pyhissä kirjoissa ja myös kabbalisticisissa teoksissa. *Zohar* selittää sen olevan ”valkoinen salattu tuli *Hiwrah*

olemuksia, joista universumi on luotu” [Cooke, *The New Chemistry*] Platonin mukaan. ”Vanhalle kreikkalaiselle filosofialle” riittivät sanaan *elementti* liittyvät ideat, mutta nykyajan tiede hylkää ne. Sillä kuten professori Crooke on sanonut ”ne ovat epäonnistuneita termejä”, eikä kokeellisella tieteellä tule olemaan ”mitään tekemistä minkäänlaisten olemusten kanssa paitsi sellaisten, joita se voi nähdä ja maistaa... Kaikki muut se jättää metafysiikoille.” Meidän tulee tuntea itsemme kiitollisiksi siitä, että se edes jättää ne heille.

¹ Kirjoittaessamme tästä aiheesta *Hunnuttomassa Isiksessä* [tiede osa 1, s. 251] sanoimme: ”Antiikin ajan kaaos, zoroasterilaisten pyhä tuli eli parsilaisten *Ātas-Behrām*, Hermeksen tuli, muinaisten germaanien Elmes-tuli, Kybelen salama, Apollon palava soihtu, Panin alttaritaulu, Akropoliin ja Vestan temppelien sammumaton tuli, Pluton kypärän tulen liekki, dioskuurien päähineistä, Gorgon päästä, Pallaksen kypärästä ja Merkuriuksen sauvasta sinkoavat loistavat kipinät, *pur asbeston*, Egyptin Ptah tai Ra, Kreikan *Zeus-Kataibates* (laskeutuva), helluntain tuliset kielet, Mooseksen palava pensas, *Toisen Mooseksen kirjan* tulipatsas, Abrahamin ’palava lamppu’, ’pohjattoman syöverin’ ikuinen tuli, Delfoin oraakkelin huurut, ruusuristiläisten tähtivalo, hindulaisten adeptien ĀKĀSHA, Éliphas Lévin astraalivalo, magnetisoijien hermoaura ja fluidumi, Reichenbachin *od*-voima, Babinet’n tulipallo eli sähkömeteorikissa, Thuryin *psykode* eli ekteninen voima, kersantti E. W. Coxin ja Crookesin psyykinen voima, eräiden luonnontieteilijöiden ilmakehän magnetismi, galvinismi ja viimeisenä sähkö ovat pelkästään eri nimiä yhden ja saman salaperäisen, kaikkialle tunkeutuvan syyn – kreikkalaisten *Archeuksen* (Arkhaios) – monille erilaisille ilmennyksille eli vaikutuksille.” Me lisäämme nyt tähän: se on kaikkea tätä ja paljon enemmän.

Reshassa (Valkopäässä), jonka tahto saattaa tulisen nesteen juoksemaan 370 virrassa joka suuntaan universumissa.”¹ Se on sama kuin ”käärme, joka kulkee 370 hyppäyksellä”, kuten sanotaan *Siphra di-Tseniuthassa*.² Kun ”täydellinen ihminen”, Metatron, *pystytetään*, ts. kun *jumalallinen ihminen astuu elämelliseen ihmiseen*, tämä käärme tulee *kolmeksi hengeksi* eli âtma-buddhi-manakseksi meidän teosofisen sanastomme mukaan.³

Siten henki eli kosminen ideointi ja kosminen substanssi – jonka *prinsiipeistä* yksi on eetteri – ovat *yhtä* ja sisältävät ELEMENTIT samassa merkityksessä kuin Paavali niistä puhuu. Nämä elementit ovat verhottu yhdistelmä dhyâni-chohaneista, devoista, sefiroista, amshâspendeistä, pääenkeleistä jne. Tieteen eetteri – Berossoksen *Ilus* eli kemian *protyyli* – muodostaa, niin sanoaksemme, sen *raaka-aineen* (suhteellisesti), josta edellä mainitut rakentajat muodostavat kosmoksessa olevat aurinkokunnat sen suunnitelman mukaan, joka on ikuisesti niitä varten hahmoteltu JUMALALLISESSA AJATUKSESSA. Ne ovat ”myyttejä”, meille sanotaan. Ei enempää kuin eetteri ja atomit, me vastaamme. Molemmat viimeksi mainitut ovat fyysisen tieteen *absoluuttisia* välttämättömyyksiä, ja rakentajat ovat metafysiikassa yhtä absoluuttinen välttämättömyys. Meitä kiusataan moitteella: te ette *ole koskaan nähneet niitä*. Ja me vastaamme materialisteille: oletteko te koskaan nähneet eetteriä *tai atomejanne* tai VOIMAANNE? Jopa yksi kehitysopin suurimpia nykyaikaisia kannattajia ja Darwinin apulainen, A. R. Wallace, puhuessaan luonnonvalinnan riittämättömyydestä pelkää ihmisen fyysisen ruumiin muodostamisesta, tunnustaa ”korkeampien intelligenssien” ohjaavan toiminnan ja sanoo niiden olevan ”välttämättömänä” osana niissä suurissa laeissa, jotka johtavat aineellista maailmaa”.⁴

Nämä ”korkeammat intelligenssit ovat *okkultistien* dhyâni-chohaneita.

Todellakaan ei ole missään nimensä arvoisessa uskonnollisessa järjestelmässä moniakaan myyttejä, joilla ei olisi sekä *historiallista* että *tieteellistä* perustaa. Syystä huomauttaa Pococke: ”Myyttien on nykyään todistettu olevan satuja *aivan samassa suhteessa kuin me käsitämme ne väärin*; totuuksia samassa suhteessa *kuin ne aikoinaan käsitettiin oikein*.”⁵

Muinaisen opin selvin ja vallitseva käsitys [e340] kosmisesta kehityksestä [s359] ja maapallomme ensimmäisestä ”luomisesta” kaikkine sen orgaanisine ja *epäorgaanisine* (perin outo sana okkultistin käytettäväksi!) tuloksineen on se, että koko kosmos on lähtenyt JUMALALLISESTA AJATUKSESTA. Tämä ajatus hedelmöittää aineen, joka on ikuinen AINOA TODELLISUUS, ja kaikki, mikä elää ja hengittää, kehittyy AINOAN *muuttumattoman* – Parabrahmanin = mûlaprakritin, ikuisen ainoan juuren – emanaatioista. Edellinen näistä [Parabrahman] on niin

¹ *Zohar: Idra Rabba*, Cremona-editio, s. 256; Mantua-editio, s. 135. Vrt. Myer, *Qabbalah*, s. 133–134.

² Luku V, säe 33.

³ Ks. II osa, II kirja, XVIII, C, ”Sota taivaassa ja sen monet merkitykset”.

⁴ *Contributions to the Theory of Natural Selection*, 1870, s. 360.

⁵ [E. Pococke, *India in Greece*, johd., s. vii–ix.]

sanoaksemme sisäänpäin, ihmisälylle aivan luoksepääsemättömiin piireihin kääntyneen keskipisteen aspekti ja on absoluuttinen abstraktio. *Mûlaprakritin* – kaiken ikuisen juuren – näkökulmasta se sitä vastoin antaa ajattelijalle edes jonkin hämärän käsityksen olemassaolon mysteeristä.

[Sen vuoksi opetettiin *sisemmissä* temppeleissä, että] tämä näkyvä, hengen ja aineen synnyttämä maailma on vain konkreettinen kuva ideaalisesta abstraktiosta. Se on rakennettu ensimmäisen jumalallisen IDEAN mallin mukaan. Näin ollen maailmamme on ollut olemassa latentissa tilassa ikuisuudesta asti. Tätä puhtaasti henkistä univsumia elävöittävä sielu on keskusaurinko, itse korkein jumaluus. Tämä jumaluus ei rakentanut konkreettista muotoa tästä ideasta vaan sen esikoinen. Ja koska se laadittiin geometrisen kuvion, kaksitoistatahokkaan¹ mukaan niin, esikoinen ”näki hyväksi käyttää 12 tuhatta vuotta sen luomisessa”. Tämä luku on mainittu etruskien maailmansyntyopissa,² jonka mukaan ihminen luotiin kuudennella vuosituhannella. Tämä sopii yhteen egyptiläisten teorian 6000 vuoden³ samoin kuin heprealaisten laskelmien kanssa. [Mutta se on eksoteerinen muoto siitä. *Salainen* laskelma selittää, että ”kaksitoistatuhatta ja 6000 vuotta” ovat BRAHMÂN VUOSIA – Brahmân yhden päivän ollessa 4 320 000 000 vuotta.]⁴ Sankhuniaton lausuu *Kosmogiassaan*, että kun tuuli (henki) rakastui omiin alkuvoimiinsa (kaaokseen), tapahtui läheinen yhtyminen, jota kutsuttiin nimellä *Pothos*, ja tästä on peräisin kaiken siemen. Eikä kaaos tuntenut omaa jälkeläistään, sillä se oli *tajuton*, mutta sen syleilystä tuulen kanssa syntyi *Môt* eli *Ilus* (muta). Tästä ovat peräisin luomisen idut ja univsumin synty.⁵

...Zeus-Zen (eetteri) ja Khthonia (kaaottinen maa) ja Metis (vesi), jotka ovat hänen kaksi vaimoansa. Osiris ja Isis-Latona, joista ensin mainittu jumala vastaa myös eetteriä, ensimmäistä vuodatusta korkeimmasta jumaluudesta, Ammonista, valon alkulähteestä; jälkimmäiset jumalattaret vastaavat jälleen maata ja vettä. Mithras,⁶ kalliosta syntynyt jumala, maskuliinisen maailmantulen symboli eli personoitu alkuvalo, ja Mithra, tulenjumalatar, joka on samalla hänen äitinsä ja vaimonsa. Puhdas tulielementti (aktiivinen eli maskuliininen periaate), jota pidetään valona ja lämpönä yhdessä maan ja veden eli aineen kanssa (feminiininen eli passiivinen elementti kosmisessa synnytyksessä). Mithras on Bordjin poika, ja Bordj on taas [e341][s360]

¹ Platon, *Timaeus*, 55c.

² *Suidas* (kreikkalainen tietosanakirja), h.s. ”Tyrrhenia”.

³ Lukija ymmärtäne, että ”vuosilla” tarkoitetaan ”aikakausia” eikä pelkästään kahdentoista kuukauden muodostamia ajanjaksoja.

⁴ [Hakasulkeissa oleva teksti on H. P. B:n lisäys hänen lainatessaan tekstiä *Hunnuttomasta Isiksestä Salaiseen oppiin*.]

⁵ Ks. Eusebioksen teoksessa *Praeparatio evangelica*, I kirja, 10. luku (33), säilynyttä Filon Bybloslaisen käännöstä. Vrt. Cory, *main. teos*, s. 3. [*Hunnuton Isis*, tiede osa 2, s. 103]

⁶ Persialaisten keskuudessa Mithrasta pidettiin kallion jumalana – *Theos ek petras*.

persialaisten maailmanvuori,¹ josta hän sinkoutui esiin valonsäteenä. Tulijumala Brahmâ ja hänen hedelmällinen puolisonsa samoin kuin hindulaisten *Agni*, säteilevä jumaluus, jonka ruumiista lähtee tuhat kirkkauden virtaa ja *seitsemän* tulenliekkiä ja jonka kunniaksi sangika-brahmaanit ovat tähän päivään asti pitäneet *ikuista* tulta. Shiva, jonka edustaja on *Meru* (Himalaja), hindulaisten maailmanvuori. Tämän pelottavan tulenjumalan kerrotaan erään legendan mukaan laskeutuneen taivaasta, kuten juutalaisten Jehovankin, *tulipatsaassa*. On vielä monen monta muutakin muinaista kaksisukuista jumaluutta, jotka kaikki julistavat äänekkäästi salaista merkitystään. Ja mitä voivat nämä kaksinaisuutta ilmaisevat myytit merkitä muuta kuin ensimmäisen alkuluomisen psykokeemiallista periaatetta, korkeimman syyn ensimmäistä ilmennystä sen kolminaisessa ilmennyksessään henkenä, voimana ja aineena, jumalaista *korrelaatiota* siinä kehityksen alkupisteessä, jota vertauskuvallisesti esitetään sähköisen hengen vaikutuksesta syntyneiden *tulen* ja veden liittymänä toisiinsa eli aktiivisen maskuliinisen periaatteen liittymisenä passiiviseen feminiiniseen elementtiin. Juuri nämä ovat telluurisen lapsen, kosmisen aineen, *prima materian*, vanhemmat. Tämän kosmisen aineen henki on eetteri ja sen heijastus ASTRAALIVALO!²

Mutta ne maailmansyntyjärjestelmien katkelmat, jotka ovat nyt tavoittaneet meidät, hylätään mielettöminä taruina. Kuitenkin okkulttisella tiedolla – joka on selvinnyt hengessä jopa siitä suuresta vedenpaisumuksesta, joka upotti antediluviaaniset jättiläiset ja kaiken muistonkin niistä, paitsi salaisessa opissa, Raamatussa ja muissa pyhissä kirjoissa säilyneen tiedon – on vielä hallussaan avain kaikkiin maailmanprobleemoihin.

Käyttäkäämme siis tätä avainta kauan unohtuneiden kosmogonioiden harvinaisiin katkelmiin ja koettakaamme näiden hajanaisten sirpaleiden avulla vakiinnuttaa uudelleen salaisen opin kosmogonia, joka kerran oli universaali. Tuo avain sopii niihin kaikkiin. Ei kukaan voi vakavasti tutkia muinaisia filosofisia järjestelmiä huomaamatta, että kaikissa niissä esiintyvä hämmästyttävä käsityskannan yhtäläisyys, hyvin usein jo eksoteerisessa muodossa ja aina niiden salatessa hengessä, ei ole tulosta pelkästä sattumasta vaan yhteisestä suunnitelmasta, ja että ihmiskunnan nuoruudessa ei ollut muuta kuin yksi kieli, yksi tieto, yksi universaali uskonto, kun ei ollut mitään kirkkoja, ei lahkoja eikä eri uskontunnustuksia vaan jokainen ihminen oli itselleen pappi. Ja jos näytetään, että jo noina varhaisina aikoina, jotka tradition rehevä kasvu on peittänyt näkyvistämme, ihmisen uskonnollinen ajattelu kehittyi sopuisassa yhteydessä yli koko maapallon, silloin tulee ilmeiseksi, että tuo ajattelu, joka syntyi millä hyvänsä leveysasteella, vaikka kylmässä pohjolassa tai polttavassa etelässä, idässä tai

¹ Bordjia kutsutaan tuli-vuoreksi, tulivuoreksi, sen tähden, että se sisältää tulta, kalliota, maata ja vettä – maskuliinisen eli aktiivisen sekä feminiinisen eli passiivisen elementin. Tämä myytti on paljonpuhuva.

² *Hunnuton Isis*, tiede osa 1, s. 283–284.

lännessä, oli samojen ilmoitusten inspiroima ja että ihmistä hoidettiin, suojattiin ja elätettiin saman TIEDONPUUN siimeksessä.

[e342][s361]

IV

KAAOS – THEOS – KOSMOS

Nämä kolme ovat avaruuden sisällitys eli niin kuin muuan oppinut kabbalisti on määritellyt: ”Avaruus, tuo kaikki sisältävä sisältymätön, on yksinkertaisen ykseyden alkuperäinen ilmentymä... rajaton ulottuvuus.”¹ Mutta sitten hän kysyy: ”mikä rajaton ulottuvuus?” – ja antaa oikean vastauksen: ”*tuntematon kaiken sisältäjä, tuntematon ALKUSYY.*” Tämä on kaikkein parhain määrittely ja vastaus, kaikkein esoteerisin ja tosin, katsottuna okkulttisen opetuksen joka puolelta.

AVARUUS, jonka nykyaikaiset neropatit tietämättömyydessään ja ikonoklastisessa innossaan hävittää jokainen muinaisaikainen filosofinen aate ovat julistaneet ”abstraktiksi aatteeksi” ja *tyhjyydeksi*, onkin todellisuudessa *universumin* sisältäjä ja sen *ruumis* kaikkine sen seitsemine periaatteineen. Se on rajattoman laaja ruumis, ja sen PRINSIIPIT, joiksi niitä okkulttisessa sanastossa kutsutaan – jokainen niistä vuorostaan seitsemäinen – ilmentävät meidän ilmiömaailmassamme ainoastaan *alaosastojensa* karkeimmat rakenteet. ”Ei kukaan ole koskaan nähnyt elementtejä täydellisinä”, sanoo oppimme. Meidän on etsittävä viisauttamme muinaisten kansojen alkuperäisistä ilmauksista ja niiden synonyymeistä. Juutalaisillakin, kaikkein viimeisimmällä näistä kansoista, näkyy kabbalisticissa opeissaan olleen sama aate, kun he puhuvat seitsemästä avaruuden käärmeestä, jota kutsutaan ”suureksi mereksi”.

Alussa *Alhim* loi taivaat ja maan, kuusi (sefiraa)... Ne loivat kuusi ja näihin perustuvat kaikki oliot. Ja nämä [kuusi] riippuvat *kallon seitsemästä muodosta* aina mahtavista mahtavimpaan asti.²

Niinpä *tuuli, ilma ja henki* ovat kaikilla kansoilla aina olleet synonyymejä. *Pneuma* (henki) ja *anemos* (tuuli) kreikkalaisilla, *spiritus* ja *ventus* latinalaisilla olivat vaihdettavissa olevia sanoja, jopa irrallaan [s362] alkuperäisestä merkityksestään, joka on elämänhenkäys. Tieteen ”voimissa” me näemme vain aineellisen vaikutuksen henkisestä vaikutuksesta, joka on lähtenyt jostakin noista neljästä alkuelementistä. Viimeksi mainitut olemme saaneet neljänneltä Rodulta, aivan niin kuin me tulemme jättämään eetterin (eli oikeammin sen karkean ala-osaston) täydellisyydessään kuudennelle kantarodulle. Tätä selitetään tässä ja seuraavassa osassa.

Kaaosta kutsuivat muinaisaikalaiset *tajuttomaksi*, koska (kaaoksen ja

¹ Henry Pratt, M. D., *New Aspects of Life and Religion*, s. 3 ja 4.

² *Sifra di-Tseniuta*, I, 16–17.

avaruuden merkityksessä samaa) se sisälsi itsessään kaikki elementit niiden kehkeytymättömässä ja erilaistumattomassa tilassa. He tekivät eetterin, viidennen elementin, neljän muun synteetiksi, sillä kreikkalaisten filosofien aither ei ollut sen pohjasakka, josta he kyllä tiesivät enemmän [e343] kuin nykyinen tiede. Tiede arvelee sen aivan oikein toimivan monen maapallolla ilmenevän voiman välittäjänä. Heidän eetterinsä oli hindujen âkâsha, mutta fyysikkojen tunnustama eetteri on vain yksi sen alaosaista meidän tasollamme, kabbalistien *astraalivalo* kaikkein *pahoine* yhtä hyvin kuin hyvine puolineen.

Koska eetterin olemusta eli näkymätöntä avaruutta pidettiin jumalallisena ja sen ajateltiin olevan jumaluuden verho, sitä pidettiin nykyisen elämän ja seuraavan välittäjänä. Antiikin kansat arvelivat, että kun johtavat, aktiiviset ”intelligenssit” (jumalat) vetäytyivät pois jostakin eetterin osasta *meidän avaruudessamme* – eli jostakin niistä neljästä alueesta, joita he valvoivat – tuo erityinen alue jää pahan haltuun, niin kuin sanottiin, koska siitä silloin puuttui *hyvä*.

Materialistit kiistävät hengen olemassaolon yhteisessä välittäjässä, eetterissä, ja teologit taas tekevät siitä persoonallisen jumalan. Mutta kabbalistin mielestä molemmat ovat väärässä; hän sanoo, että eetterissä elementit edustavat ainoastaan ainetta, sokeita kosmisia luonnonvoimia, ja henki edustaa niitä ohjaavaa järkeä. [Arjalaiset] hermeettiset, orfilaiset ja pythagoralaiset samoin kuin Sankhuniatonin ja Berossoksen maailmansyntyopit pohjautuvat kaikki yhteen kumoamattomaan peruskaavaan, nimittäin siihen että eetteri ja kaaos eli Platonin kielellä järjellinen henki ja aine ovat maailmankaikkeuden kaksi ikuista alkuprinsiippiä, jotka ovat täysin riippumattomia kaikesta muusta. Henki on kaiken eläväksi tekevä, järjellinen prinsiippi; aine taas on kaaosmainen, muodoton ja juoksevassa tilassa oleva perusaines joka on vailla ”muotoa ja tajuntaa”. Näiden kahden yhtymästä on syntynyt maailmankaikkeus tai oikeammin universaali maailma, ensimmäinen kaksisukuinen jumaluus – kaoottisesta aineesta tuli sen ruumis ja eetteristä sen sielu. Hermeiaksen erään *Katkelman* mukaan ”Kaaos, yhdyttyään henkeen ja saatuaan täten *tajunnan*, loisti mielihyvystä ja näin syntyi *Protogonos* (ensin syntynyt) -valo”.¹ Tämä on se universaali kolminaisuus, joka perustuu näiden muinaisten ihmisten metafyyssisiin käsityksiin. Analogisesti päätellen heidän mielestään ihminen, älyn ja aineen yhdistelmä, on makrokosmoksen eli suuren maailmankaikkeuden mikrokosmos.²

”*Luonto kammoaa tyhjiyttä*”, sanoivat peripateetikot, jotka olivat tavallaan materialisteja, mutta käsittivät sentään, miksi Demokritos opettajansa Leukippoksen lailla opetti, että kaikkien universumissa löytyvien olioiden ensimmäiset prinsiipit ovat atomit ja *tyhjiys*. Tyhjiys (*vacuum*) merkitsee yksinkertaisesti *latenttia* voimaa eli jumaluutta, joka ennen ensimmäistä

¹ Damaskios kutsuu sitä teoksessaan *De principiis rerum* nimellä *Dis*, ”kaiken toimeenpanija”. Vrt. Cory, *Anc. Fragm.*, s. 295, 314, pain. 1832.

² *Hunnuton Isis*, tiede osa 2, s. 102–103.

ilmennystään – jolloin se tuli TAHDOKSI, antaen ensimmäisen sysäyksen näille atomeille – oli suuri *olemattomuus*, Ain Sof, eli EI-OLIO; sen tähden kaikelle aistimukselle tyhjiys – eli KAAOS.

Tästä kaaoksesta tuli kuitenkin ”maailmansielu” Platonin ja pythagoralaisen mukaan. Hindulaisen opin mukaan jumaluus eetterin (âkâshan) muodossa läpäisee kaikki oliot. Teurgit kutsuivat sitä sen vuoksi [e344] ”eläväksi tuleksi”, ”valon hengeksi” ja joskus *magneetiksi*. Platonin mukaan korkein jumaluus itse rakensi universumin kaksitoistakulmion geometriseen muotoon, ja sen ”esikoinen” syntyi kaaoksesta ja alkuaikaisesta valosta (keskusauringosta). Tämä ”esikoinen” oli kuitenkin vain ”rakentajien”, ensimmäisten muodostavien voimien joukon kokouma. Näitä kutsutaan muinaisissa kosmogonioissa vanhimmiksi (syvyydestä eli kaaokseksi syntyneiksi) ja ”ensimmäiseksi pisteeksi”. Hän on ns. Tetragrammaton, seitsemän alemman sefiran pää. Tämä oli myös kaldealaisten usko. Filon Juutalainen puhuessaan epäkunnioittavasti esi-isiensä ensimmäisistä opettajista kirjoittaa seuraavasti:

Nämä kaldealaiset arvelivat, että kosmos *olevaisten olioiden joukossa* [?] on yksinäinen piste, joko itse ollen Jumala (Theos) tai siten että siinä on Jumala, joka itsessään sisältää kaikkien olioiden sielun.¹

Kaaos, theos ja kosmos ovat vain synteesinsä AVARUUDEN – kolme aspektia. Se, joka pitää kiinni kuolleesta kirjaimesta jopa vanhojen filosofien oppeja tutkiessaan, sellaisina kuin ne nykyään ovat jäljellä, ei voi koskaan toivoa ratkaisevansa tämän *nelinäisyyden* mysteeria. Mutta niissäkin KAAOS-THEOS-KOSMOS=AVARUUS samastetaan kaikessa ikuisuudessa ainoaan tuntemattomaan avaruuteen, josta ei viimeistä sanaa saada tietää kenties ennen meidän seitsemättä kierrostamme. Yhtä kaikki ne allegoriat ja metafysiset symbolit, jotka koskevat alkuaikaista ja *täydellistä* KUUTIOTA, ovat hyvin huomattavia vieläpä eksoteerisissa *purânoissa*.

Niissäkin Brahmâ on *theos*, joka kehittyi *kaaoksesta* eli suuresta ”syvyydestä”, vesistä, joiden yllä henki=AVARUUS, jota personoi *aryana* – hengen liikkussa tulevan rajattoman kosmoksen päällä – äänettömänä viipyilee jälleenheräämisensä ensimmäisellä hetkellä. Se on myös Vishnu, joka nukkuu Ananta-Sheshan, ikuisuuden suuren käärmeen päällä, josta länsimainen teologia, tuntematta [s364] kabbalaa, ainoaa avainta, joka aukaisee Raamatun salaisuudet, on tehnyt – paholaisen. Se on ensimmäinen *kolmio* eli pythagoralainen *triadi*, ”kolme-aspektinen jumala” ennen kuin se muuttuu äärettömän ympyrän täydellisen neliöimisen kautta ”nelikasvoiseksi Brahmäksi”.

”Hänestä, joka on eikä ole, ei-olevaisesta, ikuisesta syystä, syntyy olevainen *purusha*”, sanoo *Manu*, lainsäätäjä.

Hunnuttomassa Isiksessä sanotaan.

¹ *De Migratione Abrahami* [Abrahamin vaelluksesta], xxxii, 179.

Egyptiläisessä mytologiassa esitetään Knef, ikuinen *salainen* jumala vesimaljan ympäri kietoutuneella käärmeellä, ikuisuuden vertauskuvalla; sen pää on veden yllä, jota se hautoo hengityksellään. Tässä tapauksessa käärme on hyvä henki eli *Agathodaimon*; vastakkaisessa ilmennyksessään se on paha henki eli *Kakodaimon*. Skandinaavien *Eddoissa* hunajakaste – jumalien sekä luovien ja ahkerien Yggdrasil-mehiläisten ravinto – lankeaa yön tunteina, jolloin ilma on kosteuden kyllästävä. Pohjoisissa mytologioissa se esittää passiivisena luonnonvoimana [e345] maailmankaikkeuden syntyä *vedestä*. Tämä kaste on astraalivalon eräs muoto, ja sillä on sekä luovia että tuhoavia ominaisuuksia. Berossoksen kaldealaisessa legendassa Oannes eli Dagon, ihmiskala, neuvoessaan ihmisiä selittää alkuasteellaan olevan maailman olevan luotu *vedestä* ja kaikkien olentojen olevan peräisin tästä alkuaineesta (*prima materia*). Mooses opettaa, että vain maa ja *vesi* voivat synnyttää elävän sielun; voimme myös lukea Raamatusta, että kasvit eivät voineet kasvaa, ennen kuin Ikuinen antoi *sateen* langeta maahan. Quiché-intiaanien *Popol-Vuh* -kirjassa¹ ihminen luodaan *mudasta* eli savesta (*terre glaise*), joka on otettu vedestä. Istuen lootuksellaan Brahmâ luo Lomashan, suuren Munin (eli ensimmäisen ihmisen) vasta synnytettyään *henkiä*, jotka ovat siis olemassa ennen kuolevaisia ihmisiä; ja hän luo ihmisen *vedestä, ilmasta ja maasta*. Alkemistit väittävät, että alkusubstanssiinsa saatettu alkumaa eli esiaadamilainen maa on muuttumisensa *toisessa* vaiheessa kirkasta vettä; ensimmäisen vaiheen ollessa itse *alkahest*. Tämän alkusubstanssin sanotaan sisältävän itsessään kaiken olennaisen, mitä tarvitaan ihmisen muodostamiseen. Siihen ei sisälly ainoastaan ihmisen fyysisen olemuksen kaikki elementit vaan myös itse ”elämänhenkäys” piilevänä ja valmiina herätettäväksi tietoisuuteen. Tämä saa alkunsa Jumalan hengen ”hautomisesta” vetten – KAAOKSEN – yllä; itse asiassa tämä substanssi eli aine on itse kaaos. Tästä Paracelsus väitti kykenevänsä tekemään *homunculuksensa*, ja tämän vuoksi kuuluisa luonnonfilosofi Thales väitti *veden* olevan kaiken alkusyy luonnossa.²... Job sanoo, että ”kuolleet oliot muodostuvat vesien alta ja sen asukkaista”³ (26:5). Alkutekstissä on ”kuolleet olioiden” asemesta ”kuolleet *refaim*”, jättiläiset eli mahtavat alkuihmiset, joista kehitysoppi saattaa jonakin päivänä johtaa nykyisen ihmisrotumme.⁴

[s365] ”Luomisen alkuasteella”, sanoo Polier, ”alkeellinen universumi, veteen vaipuneena, lepäsi Vishnun helmassa. Lähteneenä tästä kaaoksesta ja pimeydestä

¹ [I, 2, s. 19.]

² Kreikkalaisilla ”jokijumalat”, jotka kaikki olivat alkuvaltameren (kaaoksen sen maskuliiniselta puoleltaan) poikia, olivat kukin jonkin helleenisen heimon esi-isiä. Kreikkalaisten mukaan VALTAMERI (OKEANOS) oli jumalien isä, ja tässä suhteessa he siis jo ennakoivat Thaleksen teorioita, niin kuin Aristoteles aivan oikein huomauttaa (*Metaphysics*, I, iii, 5–6 [*Metafysiikka*, I kirja, 3. luku, 983b, 20–30]).

³ Suomennettu englanninkielisestä tekstistä.

⁴ *Hunnuton Isis*, tiede osa 1, s. 259–260.

Brahmâ, maailman arkkitehti, asettui lootuksen lehdelle, kellui [liikkui] vesien päällä, kykenemättä löytämään muuta kuin vettä ja pimeyttä”. Havaitessaan tämän surkean asiantilan Brahmâ puhuu itsekseen hämmästyneenä: ”Kuka minä olen; mistä minä olen tullut?” Silloin hän kuulee äänen:¹ ”Käännä ajatuksesi Bhagavatiin.” Brahmâ nousten uivasta tilastaan istuutuu lootuksen päälle mietiskelyasentoon ja miettii Ikuista, joka ihastuneena tähän hurskauden osoitukseen hajottaa alkupimeyden ja avaa hänen ymmärryksensä. ”Tämän jälkeen Brahmâ tulee ulos maailmanmunasta (äärettömästä kaaoksesta) *valona*, sillä hänen ymmärryksensä on nyt avautunut, ja hän ryhtyy työhön. Hän *liikkuu* ikuisten vesien päällä sisällään Jumalan henki. Ollen vesillä *liikkuja* hän on myös Vishnu eli *Nârâyana*.”²

Tämä on [e346] tietysti eksoteerista, mutta pääajatukseltaan se on niin samanlainen kuin mahdollista egyptiläisen kosmogonian kanssa. Viimeksi mainitun alkulauseissa näet *Athor*³ eli äitiyö (joka edustaa rajatonta pimeyttä) näkyy olevan se alkuaikainen elementti, joka peitti äärettömän syvyyden ja oli veden ja yksinään kaaoksessa asuvan ikuisen maailmanhengen elähdyttämä. Samoin juutalaisessa Raamatussa luomiskertomus alkaa Jumalan hengestä ja hänen luovasta emanaatiostaan – toisesta jumaluudesta.⁴

Zohar opettaa, että alkuaikaiset elementit – kolminaisuus tuli, ilma ja vesi – neljä ilmansuuntaa ja kaikki luonnon voimat muodostavat kollektiivisesti TAHDON ÄÄNEN, *Memrahin* eli absoluuttisen äänettömän KAIKKEUDEN ”sanana”, logoksen.⁵ ”Jakautumaton piste, rajaton ja tutkimaton”, levittäytyy yli avaruuden ja muodostaa siten verhon (Parabrahmanin *mûlaprakritin*), joka kätkee tämän absoluuttisen pisteen.⁶

Kaikkien kansojen kosmogonioissa nuo ”arkkitehdit”, joiden synteesi on demiurgi (Raamatussa Elohim), muodostivat kosmoksen kaaoksesta ja ovat kollektiivisesti *theos*, ”miehis-naisellinen”, henki ja aine. ”Perustusten (*jesodoth*) sarjan (*jom*) kautta Alhim sai aikaan maan ja taivaan.” (1. Moos. 2:4.) Raamatussa se on ensin *Alhim*, sitten *Jahva-Alhim* ja lopuksi Jehova – sukupuoliin eroamisen jälkeen *Genesisin* luvussa 4. On huomattava, ettei missään paitsi myöhemmissä eli viidennen [s366] Rotumme viimeisissä kosmogonioissa esiinny sanomaton ja lausumaton NIMI⁷ – tuntemattoman jumaluuden symboli, jota käytettiin ainoastaan MYSTEEREISSÄ – tekemisissä universumin ”luomisen” kanssa. ”Liikkujat”,

¹ *Mantrojen* ”hengen” eli salatun äänen, latentin voiman eli okkultisen mahdin aktiivisen ilmauksen.

² [M. E. de Polier, *La Mythologie des Indous*, 1809, I, 162–163.]

³ W. R. Cooperin *An Archaic Dictionaryn* (1876) kirjoitustapa. [Pitäisi olla *Hathor*.]

⁴ Me emme tarkoita käytössä olevaa yleisesti tunnustettua vaan *todellista* juutalaista Raamattua, jota nyt selitetään kabbalistisesti.

⁵ *Zohar*, I, fol. 246b.

⁶ *Sama*, I, fol. 2a ja 20a.

⁷ Se on lausumaton nimi siitä yksinkertaisesta syystä, että se on olematon. Se ei ole koskaan ollut mikään *nimi* eikä ensinkään mikään *sana* vaan aate, jota ei voitu ilmaista. Meidän aikakauttamme edeltävällä vuosisadalla sille luotiin sijaisnimitys.

”juoksijat”, *theoi* (sanasta *θεοι*, ”juosta) suorittavat luomistyön, nuo manvantarisen Lain sanansaattajat, jotka ovat nyt kristinuskossa tulleet lähettiläiksi (*malakhim*). Näin näyttää myös olevan hindulaisuudessa tai varhemmassa brahmalaisuudessa. Sillä *Rigvedassa* ei Brahmâ luo vaan prajâpatit, ”olemassaolon herrat”, jotka ovat myös *rishejä*. Sana *rishi* (professori Mahadeo Kuntien mukaan) on yhteydessä sanan liikkua, johtaa kanssa. Se liittyy heihin, kun heitä katsotaan maalliselta puolelta, jolloin he patriarkkoina johtavat joukkojaan seitsemällä joella.

Sitä paitsi itse sana Jumala (”God”) yksikössä, käsittäen kaikki jumalat – eli *theos* sanasta *theoi* – tuli ”ylemmille” sivistyneille kansoille vieraasta lähteestä, sellaisesta, joka on yksinomaan ja mitä suurimmassa määrin *fallinen* [e347] niin kuin intialaisten lingam vilpittömässä suorapuheisuudessaan. Yritys johtaa God-sana anglosaksisesta sanasta ”good” [hyvä] on hylättävä idea, koska missään muussa kielessä, persialaisesta *Khodasta* latinalaiseen *Deukseen*, ei ole löydetty esimerkkiäkään siitä, että Jumalan nimi olisi johdettu *hyvyyden* ominaisuudesta. Latinalaisille kansoille se tuli arjalaisesta *dyaus* (päivä) -sanasta, slaavilaisille kreikkalaisesta Bakkhoksesta (*Bagh-bog*), ja saksilaiset kansat saivat sen suoraan heprealaisesta *Jod*-sanasta. Kirjain on ך, sen numeroarvo 10, miehinen ja naisellinen, ja Jod on fallinen *haka*. Siitä tulee saksin Godh, germaaninen Gott ja englannin God. Tämän symbolisen nimen voidaan sanoa edustavan fyysisen ”ihmiskunnan” luoja *maallisella* tasolla, mutta sillä ei suinkaan ollut mitään tekemistä hengen, jumalien eikä kosmoksen muodostumisen eli ”luomisen” kanssa.

Kaaos-theos-kosmos, kolminainen jumaluus, on *kaikki kaikessa*. Sen tähden sen sanotaan olevan sekä miehinen että naisellinen, sekä positiivinen että negatiivinen, hyvä ja paha, koko sarja vastakkaisia ominaisuuksia. Kun se on latenttina (pralayassa), sitä on mahdoton tuntea ja se tulee *tuntemattomaksi jumaluudeksi*. Se voidaan tuntea ainoastaan sen aktiivisessa toimessa, siis *ainevoimana* ja *elävänä henkenä*, äärimmäisen ja aina tuntemattomana olevan YKSEYDEN vastaavuuksina ja tuloksena eli ilmauksena näkyvällä tasolla.

Tämä kolminainen ykseys saa vuorostaan aikaan neljä alkuperäistä [s367] ”elementtiä”,¹ jotka meidän näkyvässä maisessa luonnossamme tunnetaan seitsemänä (toistaiseksi *viitenä*) elementtinä ja joista kukin jakautuu neljäänkymmeneenyhdeksään (seitsemän kertaa seitsemään) alaelementtiin. Viimeksi mainituista kemia tuntee noin seitsemänkymmentä. Jokainen kosminen elementti, sellainen kuin tuli, ilma, vesi ja maa, on osallinen alkuperusteensa ominaisuuksista ja puutteista ja on luonnostaan hyvä ja paha, voima (eli henki) ja aine jne., ja jokainen siis on samalla elämä ja kuolema, terveys ja sairaus, toiminta ja vastavaikutus. Ne muodostelevat aina ainetta AINOAN elementin (*tuntemattoman*) lakkaamattomasta sysäyksestä, jota ilmiömaailmassa edustaa

¹ Mooseksen autiomaahan pystyttämä kosminen tabernaakkeli oli *nelikulmainen* kuvaten neljää pääilmansuuntaa ja neljää elementtiä, kuten Josefus lukijoilleen kertoo (Josephus, *Jewish Antiquities* [*Judaikie arkhaiologia*], I, iii, § 4, 6, 9). Aate oli otettu Egyptin pyramideista ja myös Tyroksesta, missä pyramideista tuli pilareita. Geniuksilla eli enkeleillä on asuntonsa kunkin omassa ilmansuunnassa (ks. XIV luku, ”Neljä elementtiä”).

etteri. Ne ovat ”kuolemattomia jumalia, jotka antavat elämän ja syntymän kaikille”.

Juuri ilmestyneessä, Isaac Myerin kääntämässä teoksessa *The Philosophical Writings of Solomon Ben Yehudah Ibn Gebirol* sanotaan universumin rakenteesta:

R. Jehudah alkoi, kirjoitettu on: ”Elohimit sanoivat: Tulkoon kaartuva kansi vesien väliin” (*1. Moos.* 1:6). Tule, katso! Siihen aikaan kun Pyhä, siunattu olkoon Hän, [e348] loi maailman, Hän loi 7 taivasta ylhäällä. Hän loi 7 maata alhaalla, 7 merta, 7 päivää, 7 jokea, 7 viikkoa, 7 vuotta, 7 aikaa ja 7000 vuotta, jotka maailma on ollut olemassa. Pyhä itse... on seitsemännessä kaikista (vuosituhansista).¹

Tämä, paitsi että osoittaa ihmeellistä yhtäläisyyttä *purânoiden* (esim. *Vishnupurâna*, I, iv) kosmogonian kanssa, vahvistaa kaikkia meidän seitsenlukua koskevia opetuksiamme, niin kuin ne on lyhyesti esitetty [A. P. Sinnett’in] *Esoteric Buddhismissa*.

Hinduilla on loppumaton sarja allegorioita tämän aatteen esittämiseksi. Alkukaaoksessa, ennen kuin se kehittyi *seitsemäksi valtamereksi* (sapta samudraksi) – jotka kuvaavat *seitsemää gunaa* (ehdollista ominaisuutta), jotka ovat muodostuneet *trigunista* (sattva, rajas ja tamas, ks. *purânat*) –, uinuu mahdollisuutena sekä *amrita* (kuolemattomuus) että *visha* (myrkky, kuolema, paha). Tämä tavataan allegorisessa kertomuksessa jumalista, jotka kirnuavat valtamerta. *Amrita* on kaikkia gunia tuonnempana, sillä se on EHDOTON *per se*, mutta kun se kerran lankesi ilmiömaailmaan, se sekoittui PAHAAN, *kaaokseen*, jossa *theos* oli latenttina, ennen kuin *kosmos* oli kehittynyt. Sen tähden löydämme Vishnun – joka personoi ikuista lakia – aika ajoin kutsuvan kosmoksen toimintaan eli kirnuavan esille *alkuperäisestä* valtamerestä (rajattomasta kaaoksesta) ikuisuuden *amritan*, joka on varattu ainoastaan [s368] jumalille ja deivoille. Tässä työssä hänen on käytettävä apunaan *nâgoja* ja *asuroita* – eksoteerisen hindulaisuuden demoneja. Koko allegoria on syvän filosofinen, ja huomaamme sen todella toistuvan kaikissa muinaisissa filosofisissa järjestelmissä. Niinpä löydämme sen Platonilta, joka käsitettyään täydellisesti Pythagoraan Intiasta tuomat aatteet, esitti ja julkaisi ne älykkäämmässä muodossa kuin ne alkuaan olivat olleet kreikkalaisen viisaan salaperäisissä numeroissa. Niinpä *kosmos* on Platonilla ”poika”, ja sen isänä ja äitinä ovat jumalallinen ajatus ja aine.²

”Egyptiläiset”, sanoo Dunlap,³ ”tekevät eron vanhemman ja nuoremman Horuksen välillä. Edellinen on Osiriksen *veli*, jälkimmäinen Osiriksen ja Isiksen poika.” Edellinen on maailman *aate* ollessaan vielä demiurgin mielessä, ”syntyneenä pimeydessä ennen maailman luomista”. Jälkimmäinen Horus on tämä aate *logoksesta* lähteneenä, aineeseen pukeutuneena ja varsinaisen olemassaolon

¹ Isaac Myer, *Qabbalah. The Philosophical Writings of Solomon Ben Yehudah Ibn Gebirol or Avicbron*, Philadelphia 1888, s. 415.

² Plutarkhos, *De Iside et Osiride*, lvi.

³ *Vestiges of Spirit-History of Man*, 1858, s. 189–190.

omaksuneena.¹

Kaldealaiset oraakkelit puhuvat maailman jumalasta, ikuisesta, rajattomasta nuoresta ja vanhasta, spiraalin muotoisesta.²

Tämä ”spiraalin muotoinen” on kielikuva astraalivalon värähtelyn ilmaisemiseksi. Muinaiset papit tunsivat sangen hyvin astraalivalon, vaikka vasta martinistit keksivät sen nimen.

Uudenaikainen tiede osoittaa halveksivasti sormeaan ”maailman jumaloimiselle” pitäen sitä taikauskona. Mutta ennen kuin [e349] tiede nauraa sille, sen pitäisi, kuten muuan ranskalainen tiedemies neuvoo, ”muodostaa aivan uudelleen oma kosmopneumatologinen opetusjärjestelmänsä”. *Satis eloquentiae, sapientiae parum!*³ Kosmolatria, samoin kuin panteismi, äärimmäisessä ilmauksessaan voidaan esittää Vishnulle osoitetuilla sanoilla:

Hän on ainoastaan luotavien *mahdollisuuksien ihanteellinen* syy, ja hänestä lähtevät luotavat mahdollisuudet, kun ne ovat tulleet todelliseksi syyksi. *Paitsi tätä ainoaa ihanteellista syytä*, ei ole mitään muuta, josta maailma voitaisiin johtaa... *Tämän syyn vaikutuksesta* jokainen luotu olio tulee ilmi omassa luonnossaan.⁴

V

SALATTU JUMALUUS, SEN SYMBOLIT JA HIEROGLYFIT

Kaikkien uskontojen logosta eli luovaa jumaluutta, ”lihaksi tullutta sanaa” on nyt seurattava äärimmäiseen lähteeseensä ja olemukseensa saakka. Intiassa se on proteus, jolla on 1008 jumalallista nimeä ja aspektia kussakin *persoonallisessa* muunnoksessaan, Brahmâ-purushasta seitsemän *jumalallisen* rishin ja kymmenen *puoleksi* jumalallisen prajâpatin (myös rishin) kautta *jumalallis-inhimillisiin* avatâroihiin. Sama askarruttava ongelma ”yksi monessa” ja paljous yhdessä tavataan muissakin pantheoneissa, kuten egyptiläisessä, kreikkalaisessa ja kaldealais-juutalaisessa. Viimeksi mainittu on vain tehnyt hämmennyksen vielä suuremmaksi esittämällä jumaliaan euhemerisointeina, patriarkkojen muodossa. Ja samat henkilöt, jotka kyllä pitävät Romulusta taruhenkilönä ja hylkäävät hänet, kelpuuttavat patriarkat väittäen niiden olleen eläviä ja *historiallisia* entiteettejä. *Verbum satis sapienti.*⁵

Zoharissa Ain Sof on myös YKSI ja ääretön ykseys. Tämän tunsivat ne

¹ Movers, *Die Phönizier*, 1841, vol. I, 268.

² Cory, *Ancient Fragments*, 1832, s. 240.

³ [Kaunopuheisuutta kylliksi, viisautta vähän.]

⁴ J. Muir, *Original Sanskrit Texts*, 1868–1870, s. 32, 33; lainannut Wilson, *Vishnupurâna*, vol. I, s. 66.

⁵ [Sana riittää viisaalle, ts. viisas ymmärtää jo yhdestä sanasta mistä on kysymys.]

alkukristillisyyden perin harvat oppineet kirkkoisät, jotka tiesivät, että Jehova ei ollut ”korkein” Jumala vaan vasta *kolmannella sijalla*. Mutta kun esim. Irenaeus katkerasti valitti gnostikoista sanoen: ”meidän harhaoppisemme arvelevat... että PROPATORIN tuntee ainoastaan *ainosyntyinen* poika¹ [joka on Brahmâ muiden joukossa], ts. järki” (*nous*),² hän jätti mainitsematta, että juutalaiset arvelivat samaa todellisissa *salaisissa* kirjoissaan. Valentinus, ”gnosiksen opettajista syvällisin”, lausui, että ”oli olemassa täydellinen AIONI ennen Bythosta [mittaamattoman luonnon ensimmäistä isää, joka on toinen logos,] jota kutsutaan Propatoriksi”.³ Tämä AIONI lähtee säteenä Ain Sofista (joka *ei luo*) ja tämä AIONI luo, eli *kaikki* luodaan eli kehittyy sen *kautta*. [e350] Sillä niin kuin Basileideen [s370] seuraajat opettivat: ”On olemassa korkein Jumala, *Abraksas*, jonka kautta luotiin järki (*mahat* sanskritiksi, *nous* kreikaksi). Järjestä lähti sana, *logos*; sanasta lähti kaitselmus [oikeammin jumalallinen valo], siitä hyve ja viisaus; [näistä] vallat, voimat, enkelit jne.” Näiden (enkelien) avulla luotiin 365 aionia. ”Todellakin alimpien joukkoon ja tämän maailman luojien sekaan hän [Basileides] asettaa kaikkein viimeiseksi juutalaisten Jumalan, jonka hän kieltää olevan Jumala [ja varsin oikein], vakuuttaen hänen olevan yksi enkeleistä.”⁴

Tässä me siis tapaamme saman järjestelmän kuin *purânoissa*, missä käsittämätön laskee siemenen, joka tulee kultaiseksi munaksi, josta Brahmâ syntyy. Brahmâ saa aikaan mahatin jne. Mutta todellinen esoteerinen filosofia ei puhu ”luomisesta” eikä ”kehityksestä” siinä merkityksessä kuin eksoteeriset uskonnot puhuvat. Nämä personoidut voimat eivät ole toinen toisestaan kehittyneitä vaan ovat kaikki ABSOLUUTTISEN kaikkeuden yhden ja ainoan ilmennyksen eri olemuspuolia.

Gnostilaisen järjestelmän kaltainen systeemi vallitsee Ain Sofin sefirot-aspekteissa, ja koska *nämä aspektit ovat paikassa ja ajassa*, niiden peräkkäisessä ilmentymisessä vallitsee tietty järjestys. Sen tähden on mahdotonta olla ottamatta huomioon niitä suuria muutoksia, joiden läpi *Zohar* on käynyt useiden kristillisten mystikkojen sukupolvien käsissä. Sillä itse asiassa ei edes *Zoharin* metafysiikassa voitu ”alempia (eli pienempiä) kasvoja”, Mikroprosoposta, koskaan asettaa samalle abstraktin ihanteen tasolle kuin korkeampia eli suurempia kasvoja, Makroprosoposta. Jälkimmäinen on kaldealaisessa kabbalassa pelkkä abstraktio, Sana eli LOGOS eli DABAR (hepreaksi). Vaikka tämä sana itse asiassa muuttuikin monikolliseksi eli ”sanoiksi” – D(e)B(a)RIM, kun se heijastuu eli tulee (enkelien eli sefiroiden, ”lukujen”) sotajoukon aspektiksi, se on yhä kollektiivisesti YKSI ja

¹ Samoin kuin mûlaprakritin tuntee ainoastaan Îshvara, logos, kuten T. Subba Row häntä kutsuu. (Ks. hänen *Bhagavadgîtâ*- luentojaan.) [T. Subba Row, *Bhagavad-Gîtân filosofiaa*, Helsinki 1978.]

² [*Adversus haereses*, I, ii. 1.] [Roberts ja Rambaut käänivät tämän kohdan: ”He [valentinolaiset] väittivät sitten, että ylhäällä näkymättömissä ja sanomattomissa korkeuksissa on täydellinen, pre-eksistentti ainoni, jota he kutsuvat Proarkheksi, Propatoriksi ja Bythokseksi...” *The Ante-Nicene Fathers*, Edinburgh 1868. – Suom. toim.]

³ [*Sama*, I, i, 1.]

⁴ Tertullianus, *Liber de praescriptione haereticorum*.

ideaalisella tasolla nolla – 0, ”ei-olio”. Se on muotoa ja olemusta vailla, ”ilman minkään muun kaltaisuutta”.¹ Ja Filonkin kutsuu luoja, sitä logosta, joka seisoo Jumalaa lähinnä, ”TOISEKSI JUMALAKSI” ja ”toiseksi Jumalaksi, joka on hänen [korkeimman Jumalan] VIISAUTENSA”.² Jumaluus ei ole Jumala. Se on EI-MITÄÄN ja PIMEYS. Se on nimetön ja sen tähden sitä kutsutaan *Ain Sofiksi*, sillä ”sana Ajin merkitsee ei-mitään”.³ ”Korkein Jumala (ilmenemätön logos) on sen poika.

Eivätkä useimmat gnostilaiset järjestelmät, jotka ovat säilyneet meille kirkkoisien vääristelemänä, ole paljon muuta kuin alkuperäisten pohdiskelujen turmeltuneita kuoria [s371]. Eivätkä ne sitä paitsi koskaan olleet julkisia yleisölle eli tavalliselle lukijalle, sillä jos niiden salattu merkitys eli esoterismi olisi paljastettu, se ei enää olisi ollut esoteerista oppia, eikä tämä olisi saanut tapahtua. Ainoastaan Markos (markolaisten päämies 100-luvulta), joka opetti, [e351] että jumaluutta oli katseltava *neljän tavun* symbolin avulla, ilmoitti enemmän esoteerisia totuuksia kuin kukaan muu gnostikko. Mutta hänetkin on käsitetty väärin. Sillä ainoastaan hänen *Ilmestyksensä* pinnalla eli kuolleessa kirjaimessa näyttää siltä kuin Jumala olisi nelinäisyys, nim. ”sanomaton, hiljaisuus, isä ja totuus”, mutta todellisuudessa tämäkin on aivan virheellistä ja paljastaa vain yhden uuden esoteerisen arvoituksen. Tämä Markoksen opetus oli sama kuin aikaisimpien kabbalistien ja on myös meidän oppimme. Hän tekee näet jumaluudesta numeron 30 *neljässä tavussa*, joka esoteerisesti tulkittuna merkitsee kolmiota eli *triadia* ja nelinäisyyttä eli neliötä, yhteensä *seitsemän*. Nämä alemmalla tasolla muodostivat seitsemän jumalallista eli salaista kirjainta, joista Jumalan nimi on muodostunut. Tämä vaatii todistamisen. Puhuessaan *Ilmestyksessään* kirjainten ja lukujen avulla ilmaistuista jumalallisista mysteereistä Markos kertoo, kuinka korkein ”nelinäisyys tuli alas minulle [hänelle] siitä piiristä, jota ei voi nähdä eikä nimittää, *naisellisessa muodossa*, koska *maailma ei olisi kyennyt kestämään hänen esiintymistään miehissä hahmossa*”, ja ilmoitti hänelle ”universumin syntymisen, jota *ei ole ennen kerrottu jumalille eikä ihmisille*”.⁴

Ensimmäinen lause sisältää jo kaksinaisen merkityksen. Miksi maailma olisi helpommin sietänyt naisellisen hahmon kuin miehisen? Pinnalta katsoen tämä tuntuu järjettömältä. Mutta sille, joka on perehtynyt mysteerikieleen, se on aivan selvää ja yksinkertaista. *Esoteerista filosofiaa* eli salaista viisautta kuvattiin naisellisella hahmolla, kun taas *paljastettua* mysteeriä edusti miehinen hahmo. Tästä syystä maailma ei ollut valmis vastaanottamaan tai sietämään sitä, ja Markoksen *Ilmesty*s oli esitettävä allegorisessa muodossa. Näin hän kirjoittaa:

Kun ensin käsittämätön, olemukseton, suvuton [kabbalistinen Ain Sof] alkoi olla synnytyksissä [ts. kun itse ilmentyvän hetki oli lyönyt] ja halusi, että sen Sanomattoman pitäisi syntyä [ensimmäisen LOGOKSEN eli aionin] ja sen näkymättömän pitäisi pukeutua muotoon, sen suu avautui ja lausui itsensä

¹ A. Franck, *La Kabbale*, 1843, s. 173.

² Philo Judaeus, *Questiones et solutiones in Genesis*, II, 62.

³ Ks. luku XII, ”Luovien jumalien teogonia”.

⁴ Hippolytus, *Philosophumena* (ed. P. Cruise, 1860), VI kirja, 43.

kaltaisen sanan. Tämä sana [logos] ilmentyi näkymättömän muodossa. Mutta tämän [sanomattoman] nimen lausuminen [sanan kautta] tapahtui tällä tavalla. Se [korkein logos] lausui nimensä ensimmäisen sanan, joka oli *nelikirjaiminen tavu*. Sitten lisättiin toinen tavu, myös *nelikirjaiminen*. Sitten kolmas, *kymmenestä* kirjaimesta muodostettu. Tämän jälkeen lausuttiin neljäs, joka sisältää *kaksitoista* kirjainta. Koko nimi sisältää siis *kolmekymmentä* kirjainta ja [s372] *neljä* tavua. Jokaisella kirjaimella on oma ääntämis- ja kirjoitustapansa, mutta mikään niistä ei ymmärrä eikä näe tuota muotoa koko nimestä – eikä edes kirjainten voimaa, joka vastaa lähinnä itseä [olematonta ja käsittämätöntä]¹... Kaikki nämä muodot yhtyneinä ovat kollektiivinen olemattomuus, synnyttämätön aioni, ja *nämä* ovat enkeleitä, jotka lakkaamatta katselevat isän kasvoja² [logoksen, ”toisen Jumalan”, joka on lähinnä ”käsittämätöntä” Jumalaa Filonin mukaan].³

Tämä on siis niin selvää kuin muinainen esoteerinen salaisuus suinkin sallii. Se on yhtä kabbalistista vaikka vähemmän verhottua kuin *Zohar*, missä mystiset nimet eli ominaisuudet ovat myös nelitavuisia, 12-, 42- ja vieläpä 72-tavuisia sanoja! Markokselle *nelinäisyys* esittää TOTUUTTA alastoman naisen muodossa ja kirjaimet tuon hahmon kaikkia jäseniä, ja hän kutsuu sen päätä ΑΩ:ksi, niskaa ΒΨ:ksi, hartioita ja käsiä Γ:ksi, Χ:ksi jne.⁴ Tässä Sefira on helposti tunnistettavissa, sillä kruunu (*Keter*) eli pää on numero 1; aivot eli Hokhma on 2; sydän eli intelligenssi (Bina) on 3; ja muut seitsemän sefiraa edustavat ruumiin jäseniä. Sefirot-puu on universumi, ja adam kadmon personoi sitä lännessä kuten Brahmâ edustaa sitä Intiassa.

Pitkin matkaa kymmentä sefiraa (mon. sefirot) kuvataan jaettuina kolmeen korkeampaan eli henkiseen *kolminaisuuteen* ja alempaan seitsemäisyyteen. Pyhän seitsemännen todellinen esoteerinen merkitys on kyllä *Zoharissa* verhottu taitavasti, mutta se paljastetaan kirjoittamalla kaksinaisella tavalla sana ”alus” eli *Bereshit* ja *Beraishat*. Jälkimmäinen on ”korkeampi eli ylempi viisaus”. Niin kuin MacGregor Mathers teoksessaan *The Kabbalah Unveiled* (s. 46-47) ja I. Myerin *Qabbalah* (s. 233) osoittavat – ja kumpaakin näistä kabbalisteista tukevat muinaisuuden parhaimmat auktoriteetit – näillä sanoilla on kaksinainen ja salainen merkitys. *B'raisheeth bara Elohim* merkitsee, että ne *kuusi*, joiden yläpuolella on *seitsemäntenä* Sefira, kuuluvat alempaan aineelliseen luokkaan eli niin kuin tekijä sanoo: ”Seitsemän... liittyy alempaan luomiseen ja kolme henkiseen ihmiseen, taivaalliseen prototyyppiin, ensimmäiseen Aadamiin.”

Kun teosofit ja okkultistit sanovat, että Jumala ei ole mikään OLENTO, koska SE on ei-mitään, *ei-olio*, he ovat kunnioittavampia ja osoittavat enemmän

¹ Īshvara eli logos ei voi nähdä Parabrahmania, vaan ainoastaan mûlaprakritin, sanoo *The Four Lectures on the Bagavadgîtân* luennoitsija. (Ks. *The Theosophist*, Vol. VIII, helmikuu 1887.) [T. Subba Row, *Bhagavad-Gîtân filosofiaa*, Helsinki 1978, s. 26.]

² Kristittyjen ”seitsemän läsnäolon enkeliä”.

³ Hippolytus, *Philosophumena*, VI, 43.

⁴ *Sama*, VI, 45.

uskonnollista arvostusta jumaluutta kohtaan kuin ne, jotka kutsuvat Jumalaa HÄNEKSI (maskuliini) ja siten tekevät Hänestä jättiläismäisen MIEHEN.

[s373] Kabbalan tutkija huomaa piankin saman aatteen sen luojien äärimmäisessä ajattelussa. He olivat näet suuria heprealaisia vihittyjä, jotka saivat salaisen viisautensa Babyloniassa kaldealaisilta hierofanteilta, aivan niin kuin Mooses sai viisautensa Egyptistä. Tosin *Zoharin* järjestelmää ei voi arvostella latinan- ja muunkielisten käännösten perusteella, missä kaikki sen aatteet on lievennetty ja saatettu soveltumaan yhteen kristillisten mukailijoiden mielipiteiden ja *politiikan* kanssa, sillä alkuperäiset aatteet olivat samat kuin kaikissa muissakin uskontojärjestelmissä. Eri kosmogoniat näyttävät, että kaikki muinaiset kansat pitivät maailmansielua demiurgisen luojan ”järkenä” ja että [e353] sitä kutsuttiin äidiksi, gnostikot *Sofiaksi* (eli naiselliseksi viisaudeksi); juutalaiset *Sefiraksi*; hindulaiset Sarasvatiksi eli Vâchiksi, *Pyhän Hengen ollessa naisellinen prinsippi*.

Sen tähden siitä syntyneenä, *Kyrios* eli logos oli kreikkalaisilla ”Jumalan järki” (*nous*). ”Mutta Koros (*Kyrios*)... merkitsee järjen – viisauden – puhdasta ja sekoittamatonta luontoa”, sanoo Platon *Kratyloksessa* [396]. Ja *Kyrios* on Merkurius, jumalallinen viisaus, ja ”Merkurius on Sol” (aurinko),¹ jolta Thoth-Hermes sai tämän jumalallisen viisauden. Kun siis kaikkien maiden ja uskontojen *logokset* vastaavat (sukupuolisesti katsottuna) naisellista maailmansielua eli ”suurta syvyyttä”, se jumaluus, jolta nämä *kaksi yhdessä* saavat olemuksensa, on aina kätkeyty ja sitä kutsutaan salatuksi. Se on vain välillisesti tekemisissä luomisen² kanssa, koska se voi toimia ainoastaan ikuisesta olemuksesta emanoituvan kaksinaisen voiman kautta. Onpa Asklepios, jota kutsutaan ”kaikkien vapahtajaksi”, antiikin klassisten kirjailijoiden mukaan sama kuin egyptiläinen *Ptah*, luova järki (eli jumalallinen viisaus), ja samaa kuin Apollo, Baal, Adonis ja Herkules.³

Ja *Ptah* on yhdeltä puoleltaan ”anima mundi”, Platonin maailmansielu, egyptiläisten jumalallinen henki, varhaiskristittyjen ja gnostikkojen Pyhä Henki, hindulaisten *âkâsha* ja vieläpä alemmalta puoleltaan *astraalivalo*. Sillä *Ptah* oli alkuaan vainajien jumala, jonka helmaan ne otettiin. Siitä johtuu kreikkalaisten kristittyjen *limbus* eli astraalivalo. Vasta paljon myöhemmin *Ptah* luettiin auringonjumalien joukkoon, koska hänen nimensä merkitsee oikeastaan ”avaava”. Hänen sanotaan näet olevan ensimmäinen, joka paljastaa vainajan muumion kasvot, kutsuakseen sielun *elämään helmassaan*. KNEFIÄ, ikuista *paljastumatonta*, edustaa ikuisuuden käärme, joka kiertää vesimaljakon ympäri pitäen päätään ”vesien” yläpuolella – *hedelmöittäen niitä henkäyksellään* – myös yksi muoto alkuperäisestä [s374] aatteesta: ”pimeydestä”, jonka säde liikkuu vetten yllä jne. Niin kuin ”logos-sielua” kutsutaan tätäkin *muutosta Ptahiksi*. Niin kuin logos-luoja hän tulee *Imhotepiksi*, hänen pojakseen, ”kauniskasvoiseksi jumalaksi”.

¹ Arnobius, *Adversus gentes*, VI, xii.

² Käytämme tätä sanaa, koska se on hyväksytty yleiseen käyttöön ja on sen vuoksi lukijalle käsitettävämpi.

³ Dunlap, *Söd: The Mysteries of Adoni*, 1861, s. 93.

Alkuperäiseltä luonteeltaan nämä kaksi olivat ensimmäinen kosminen kaksinaisuus, *Nut*, ”avaruus eli *taivas*” sekä *Nu*, ”alkuvedet”, androgyyni ykseys, jonka yläpuolella oli Knefin *salattu* HENKÄYS. Kaikille näille oli pyhitetty vesikasveja ja -eläimiä, *ibis*, *joutsen*, *hanhi*, *krokotiili* ja *lootus*.

Palataksemme kabbalistiseen jumaluuteen tämä salattu ykseys on siis Ain Sof $\eta\iota\kappa = \pi\acute{o} \pi\acute{\alpha}\nu = \tau\acute{o} \acute{\alpha}\pi\epsilon\iota\omicron\upsilon\gamma$, loputon, rajaton, olematon ($\eta\iota\kappa$), niin kauan kuin [e354] absoluutti on Olamissa,¹ rajattomassa ja päättymättömässä ajassa. Sellaisena ollen Ain Sof ei voi olla universumin luoja tai edes muodostaja eikä se voi olla *Or* (valo). Ain Sof on siis myös pimeys. *Muuttumaton* äärettömyys ja *absoluuttinen* rajattomuus ei voi tahtoa, ajatella eikä toimia. Sitä tehdäkseen sen on tultava rajalliseksi, ja *se* tuleeikin, kun sen säde tunkeutuu maailmanmunaan – äärettömään avaruuteen – ja emanoituu siitä äärellisenä jumalana. Kaikki tämä jää ykseydessä uinuvan säteen tehtäväksi. Kun aika koittaa, absoluuttinen tahto laajentaa luonnollisesti sisässään olevaa voimaa sen lain mukaan, jonka sisäinen ja äärimmäinen olemus se itse on. Juutalaiset eivät omaksuneet muna symboliksi vaan korvasivat sen ”kaksinkertaisella taivaalla”. Sillä oikein käännettynä lause ”Jumala loi taivaan ja maan” kuuluisi: ”Omassa olemuksessaan ja omasta olemuksestaan kohtuna [maailmanmunasta] Jumala loi kaksi taivasta.” Mutta kristityt ovat valinneet kyyhkysen, Pyhän Henkensä symboliksi.

”Se, joka tutustuu $\eta\iota$:iin,² *Merkabahiin* ja *lahashiin* (salaiseen puheeseen eli inkantaatioon), oppii salaisuuksien salaisuuden.” *Lahash* on merkitykseltään lähes sama kuin *Vâch*, mantrojen salainen voima.

Kun on tullut toimintakausi, Ain Sofin ikuisesta olemuksesta tulee esiin Sefira, toimiva voima, jota kutustaan alkupisteeksi ja kruunuksi, *Ketheriksi*. Ainoastaan hänen kauttaan ”rajaton viisaus” saattoi antaa konkreettisen muodon abstraktille ajatukselle. Ylemmän kolmion (jolla symboloidaan sanomatonta olemusta ja universumia – sen ilmennyttä ruumista) kaksi viivaa, oikea sivu ja pohja, on piirretty katkeamattomalla viivalla, kolmas puoli, vasen sivu, on merkitty pistein. Viimeksi mainitun kautta tule esiin Sefira. Leviten joka suuntaan se viimein sulkee itseensä koko kolmion. Tässä emanaatiossa muodostuu kolminkertainen triadi. Näkymättömästä kasteesta, joka lankeaa [s375] korkeammasta *yksestriadista*, ”päästä” (jolloin jää ainoastaan 7 sefiraa), *luo* Sefira alkuvedet, ts. kaaos saa itselleen muodon. Se on ensimmäinen aste kohti hengen jähmettymistä, joka tulee monien muutosten läpi saamaan aikaan maan. ”*Tarvitaan maata ja vettä elävän sielun luomiseksi*”, sanoo Mooses. Tarvitaan vesilinnun kuva, jotta se voitaisiin liittää veteen, synnytyksen naiselliseen elementtiin, ja munaan ja lintuun, joka sen hedelmöittää.

Kun Sefira aktiivisena voimana nousee latentista jumaluudesta, hän on

¹ Muinaisilla juutalaisilla, kuten Le Clerc on osoittanut, sana *Olam* merkitsi yksinkertaisesti sellaista aikaa, jonka alkua tai loppua ei tunnettu. Sanaa ”ikuisuus” ei tarkkaan ottaen ollut hepreankielessä siinä merkityksessä kuin esim. vedantalaiset sitä käyttävät Parabrahmanista.

² [Sanojen *hokhma nistarah*, salainen viisaus, alkukirjaimet.]

naisellinen. Kun hän saa luojan tehtävän, hänestä tulee miehinen. Hän on siis androgyyni. Hän on hindulaisen kosmogonian ja *salaisen opin* ”isä ja [e355] äiti Aditi”. Jos vanhimmat heprealaiset kirjakkääröt olisivat säilyneet, olisi nykyaikainen Jehovan palvelija saanut nähdä, että monet ja oudot olivat *luovan* Jumalan symbolit. Tavallisin oli sammakko kuussa kuvaten hänen synnyttävää luonnettaan. Kaikki ne linnut ja eläimet, joita nykyään kutsutaan Raamatussa saastaisiksi, ovat muinaisina aikoina olleet tämän jumaluuden symboleja. Koska ne olivat hyvin pyhiä, ne puettiin epäpuhtauden valepukuun, jotta ne säilyisivät hävitykseltä. Pronssikäärme ei ole vähääkään runollisempi kuin hanhi tai joutsen, jos symbolit otetaan sananmukaisesti.

Zoharin sanoin:

Jakamaton piste, jolla ei ole rajaa ja jota ei voi käsittää sen puhtauden ja kirkkauden takia, laajeni *ulkoapäin* muodostaen kirkkauden, joka verhona palveli jakamatonta pistettä. [Mutta viimeksi mainittua] *ei voinut katsella* sen mittaamattoman valoisuuden vuoksi. Sekin *laajeni ulkopuolelta*, ja tämä laajennus oli sen vaate. Siten alituisen *ulospäin työntymisen* [liikkeen] seurauksena maailma sai viimein alkunsa.¹

Henkinen substanssi äärettömästä valkeudesta lähteneenä on ensimmäinen Sefira eli *shekhinah*. Sefira sisältää *eksoteerisesti* kaikki muut yhdeksän sefiraa itsessään. *Esooteerisesti* se sisältää vain kaksi, *Hokhman* eli *viisauden*, ”maskuliinisen”, toimivan voiman, jonka jumalallinen nimi on *Jah* (יה), ja BINAN eli feminiinisen passiivisen voiman, intelligenssin, jota edustaa Jehovan (יהוה) jumalallinen nimi. Nämä kaksi voimaa Sefiran ollessa kolmantena muodostavat juutalaisen kolminaisuuden eli kruunun, KETHERIN. Nuo kaksi Sefiraa, joita kutsutaan isäksi, *abbaksi*, ja äidiksi, *amonaksi*, ovat duadi eli kaksisukuinen *logos*, josta lähti muut seitsemän sefiraa. (Ks. *Zohar*.) Tämä ensimmäinen juutalainen kolminaisuus (Sefira, Hokhma ja Bina) on sama kuin hindulainen *trimurti*.² Kuinka verhottua tahansa tämä olikaan jo *Zoharissa* ja vielä enemmän Intian eksoteerisessa pantheonissa, [s376] niin jokainen toiseen kuuluva yksityiskohta toistuu toisessakin.

Prajâpatit ovat sefiroita. Ollen Brahmân kanssa kymmenen ne hupenevat seitsemäksi, kun trimurti tai kabbalistinen triadi erotetaan muista. Seitsemästä rakentajasta (luojasta) tulee seitsemän *prajâpatia* eli seitsemän rishiä samassa järjestyksessä kuin sefiroista tulee luojia, sitten patriarkkoja jne. Kummassakin salaisessa järjestelmässä ainoa universaali olemus on käsittämätön ja *toimimaton* absoluuttisuudessaan ja voidaan yhdistää universumin rakentamiseen ainoastaan välillisesti. Kummassakin alkuperäinen miehis-naisellinen eli androgyyni prinsippi ja niiden kymmenen ja seitsemän emanaatiota – Brahmâ-Virâj ja Aditi-Vâch yhdellä puolella ja Elohim-Jehova eli Adam-Adami (adam kadmon) ja Sefira-Eeva

¹ *Zohar*, I osa, folio 20a.

² Intialaisessa pantheonissa kaksisukuinen *logos* on Brahmâ, luoja, jonka seitsemän ”järjestä syntyneitä” poikaa ovat alkuperäiset rishit – ”rakentajat”.

[e356] toisella puolella – prajâpatien ja sefiroiden kanssa – edustavat kokonaisuudessaan ennen kaikkea arkkityypistä ihmistä, *Protologosta*. Vasta toisarvoiselta olemuspuoleltaan ne tulevat kosmisiksi voimiksi ja astronomisiksi kappaleiksi eli tähdiksi. Jos Aditi on jumalien äiti, *deva-mâtri*, on Eeva kaiken elävän äiti. Molemmat ovat ”taivaallisen ihmisen” naisellisina aspekteina *shakti* eli synnyttävä voima, ja ne kaikki ovat yhdessäluoja.

Eräs *gupta-vidyâ sûtra* sanoo:

Alussa säde, Paramârthikasta [*yhdestä* ja ainoasta todellisesta olemassaolosta] lähtenyt, ilmeni Vyâvahârikassa [sovinnaisessa olemassaolossa], jota se käytti *vâhanana* laskeutuakseen maailmanäitiin ja saattaakseen tämän laajenemaan [paisumaan, *brih*].

Ja *Zoharissa* sanotaan:

Ääretön ykseys, vailla muotoa ja hahmoa, sitten kun taivaallisen ihmisen muoto oli luotu, käytti sitä. Tunteeton valo¹ [pimeys] käytti taivaallista muotoa (אדם עילאה [Adam-Ailah]) vaunuina (מרכבה [Merkabah]), jonka avulla se laskeutui ja halusi tulla kutsutuksi tämän muodon mukaan, joka on JHVH:n pyhä nimi.²

Toisessa paikassa *Zoharissa* sanotaan:

Alussa oli kuninkaan tahto, kaikkea muuta olemassaoloa aikaisempi. Se [tahto] hahmotti kaikkien olioiden muodot, jotka olivat olleet salattuja mutta tulivat nyt näkyviin. Ja esiin tuli sinetöitynä salaisuutena Ain Sofin päästä aineen usvainen kipinä, muodoton ja ruumiiton... Elämä saadaan alhaalta, ja ylhäältä käsin sen lähde uudistaa itsensä, meri on aina täysi ja levittää vetensä kaikkialle.³

[s377] Siten jumaluutta verrataan rannattomaan ulappaan, veteen, joka on ”elämän lähde”.⁴ ”Seitsemäs palatsi, elämän lähde, on ensimmäinen ylhäältä lukien.”⁵ Siitä johtuu kabbalistinen lause tuon hyvin kabbalistisen Salomon huulilla, kun hän sanoo: ”Viisaus on rakentanut itselleen talon, *seitsenpylväisen rakennuksen*” (*Sananl.* 9:1).

Mistä sitten olisi johtunut tämä aatteiden yhtäläisyys, jollei olisi ollut mitään alkuperäistä UNIVERSAALIA ilmoitusta. Tähän asti esiintuodut harvat kohdat ovat

¹ Rabbi Shim'on sanoo: ”Oi kumppanit, kumppanit, ihminen emanaationa oli sekä mies että nainen, sekä 'isän' että 'äidin' puolelta. Ja tätä merkitsevät sanat: 'Ja Elohim puhui: tulkoon valo ja valo tuli.'... Ja tämä on kaksinkertainen ihminen.” (*Auszüge aus dem Buche Sohar*, s. 13, 15.) Valo edusti siis *I. Mooseksen kirjassa* androgyyniä sädetä eli ”taivaallista ihmistä”.

² *Zohar*, II, 42b–43a. Vrt. Myer, *main. teos*, s. 278.

³ *Zohar*, I, 15a, Brody-editio.; Cremona-editio, I, fol. 3, p. 1; myös Brody- editio, I, fol. 60–70.

⁴ *Zohar*, III, 290.

⁵ *Sama*, II, 261.

kuin muutamia korsia suuresta keosta verrattuina siihen, mikä vielä tulee paljastettavaksi teoksemme jatkuessa. Jos tutkimme kiinalaista kosmogoniaa, kosmogonioista hämärintä, siitäkin löytyy sama aate. *Ts'u-ts'ai* (itseolevainen) on tuntematon pimeys, *Wu-Liang shu'n* (rajattoman ajan) juuri. Amitābha ja T'ien (taivas) tulevat myöhemmin. Kunfutsen ”Suuri ääretön” esittää saman aatteen, huolimatta hänen ”korsistaan”. Viimeksi mainitut ovat suuri hilpeyden aihe lähetyssaarnaajille, jotka nauravat kaikille ”pakanoiden” uskonnoille, vieläpä halveksivat ja vihaavat [e357] toisuskoisten kristittyjen veljiensäkin uskontoa, ja kuitenkin kaikki hyväksyvät oman *Genesisensä* kirjaimellisesti.

Jos käännyimme kaldealaisen kosmogonian puoleen, huomaamme siinä *Anun*, salatun jumaluuden, yhden, jonka nimi osoittautuu lisäksi olevan alkuperältään sanskritinkielinen. *Anu*, joka merkitsee näet sanskritissa atomia, *anîyāmsam anîyasām* (pienistä pienin), on Parabrahmanin nimi vedântafilosofiassa. Siinä Parabrahman kuvataan pienintä atomia pienemmäksi ja suurinta piiriä eli universumia suuremmaksi: *Anor anîyan* ja *mahato mahiyan*. Näin ne kuuluvat George Smithin mukaan akkadilaisen *Genesisen* ensimmäisissä säkeissä, sellaisina kuin ne löytyvät poltetuissa tiilissä olevissa nuolenpäätöksistä. Löydämme niistä myös *Anun*, passiivisen jumaluuden eli Ain Sofin, *Belin*, luojan, Jumalan Hengen (Sefiran), joka liikkuu vetten yllä, mistä johtuu itse vesi, ja *Hean*, maailmansielun eli noiden yhtyneen kolmen viisauden.

Kahdeksan ensimmäistä säettä kuuluvat seuraavasti:

1. Kun ylhäällä eivät taivaat olleet kohonneet,
2. ja alhaalla maan päällä ei yksikään kasvi ollut kasvanut,
3. ei syvyys ollut murtanut auki rajojaan.
4. Kaaos (eli vesi) Tiamat (meri) oli niiden kaikkien synnyttävä äiti. [Tämä on kosminen Aditi ja Sefira.]
5. Nuo vedet säädettiin alussa, mutta
6. yksikään puu ei ollut kasvanut, ei yksikään kukka puhjennut.
7. Kun jumalat eivät olleet ilmestyneet, ei mikään niistä,
8. ei yksikään kasvi ollut kasvanut eikä järjestystä ollut olemassa.¹

Tämä oli kaottinen eli syntymää aiempi kausi – kaksinainen joutsen ja musta joutsen, joka tulee valkoiseksi, kun valo luodaan.²

Tämä symboli, joka valittiin universaalien periaatteiden majesteettisen aatteen ilmaisemiseksi, voi ehkä näyttää harkitsemattomalta vastataksaan sen pyhää luonnetta. Voitaisiin epäilemättä arvella, että hanhi tai jopa joutsen on sopimaton vertauskuva hengen suurenmoisuuden esittämiseksi. Kuitenkin sillä on täytynyt olla syvä salainen merkitys, koska se ei ainoastaan esiinny kaikissa kosmogonioissa ja maailmanuskonnoissa vaan keskiaikaiset kristityt,

¹ Geo. Smith, *The Chaldean Account of Genesis*, 1876, s. 62–63.

² Ne seitsemän joutsenta, joiden uskotaan laskeutuvan taivaasta Mânasarovara-järveen, ovat kansan mielikuvituksessa Otavan seitsemän rishiä, jotka ottavat sen muodon käydäkseen seuduilla, missä *Vedat* kirjoitettiin.

ristiretkeläiset, jopa valitsivat sen Pyhän Hengen *käyttövälineeksi*, jonka luultiin johtavan sotajoukkoa Palestiinaan vapauttamaan Vapahtajan hautaa saraseenien käsistä. Jos meidän on uskominen professori Draperin esitystä hänen teoksessaan *History of the Intellectual Development of Europe*, niin ristiretkeläisten marssiessa erakko Pietarin johdolla, heidän edellään kulki Pyhä Henki valkoisen uroshanhen muodossa vuohi seuranaan. Egyptiläinen ajan jumala Seb kantaa päänsä päällä hanhea, Jupiter ottaa joutsenen muodon ja niin tekee myös Brahmâ. Kaiken tämän juurena on tuo mysteerien mysteeri – MAAILMANMUNA.

[e358] Ennen kuin symbolia halveksitaan, on opittava tuntemaan sen selitys. Nuo kaksi elementtiä, ilma ja vesi, ovat ibiksen, joutsenen, hanhen ja pelikaanin, krokotiilin ja sammakon, lootuskukan ja lumpeen jne. elinalat, ja siitä johtuu, että niin nykyiset kuin muinaisetkin mystikot ovat ottaneet käyttöön nuo hyvin kummalliset symbolit. Pan, luonnon suuri jumala, kuvattiin tavallisesti vesilintujen, varsinkin hanhien yhteydessä, ja niin kuvattiin myös muut jumalat. Jos myöhemmin, uskonnon asteittain rappeutuessa, ne jumalat, joille hanhet pyhitettiin, tulivat fallisiksi, siitä ei seuraa, että vesilinnut sen vuoksi olisi pyhitetty Panille ja muille fallisille jumaluuksille, kuten jopa jotkut muinaisuuden irvileuat ovat tahtoneet uskotella,¹ vaan että synnyttävän luonnon abstrakti ja jumalallinen voima oli karkealla tavalla antropomorfoitu. Eikä Ledan joutsen osoita ”fallista toimintaa ja siitä nauttimista”, kuten Hargrave Jennings siveästi ilmaisee asian, sillä tuo myytti on vain yksi muunnos samasta kosmogonian filosofisesta ideasta. Hyvin usein tavataan joutsenet Apollon yhteydessä, koska ne ovat veden ja tulen (myös auringonvalon) symboleja ennen elementtien eroamista.

[s379] Nykyaikaiset symboliikan tutkijat hyötyisivät paljon, jos ottaisivat huomioon muutamia tunnetun kirjailijattaren Lydia Maria Childin huomautuksia:

Ikimuistoisesta ajasta asti on Hindustanissa palvottu erästä symbolia luomisen eli elämän alun esikuvana... Shiva ei ole ainoastaan inhimillisten muotojen tuottaja vaan myös se hedelmöittävä prinssiippi, synnytysvoima, joka läpäisee universumin... Äidin vertauskuva on samalla uskonnollinen symboli... Tämä kunnioitus elämän aikaansaamista kohtaan sekoitti Osiriksen palvontaan seksuaalisia vertauskuvia... Mutta onko kummallista, että he katselivat kunnioittaen ihmissynnyksen suurta mysteeriä? Olivatko *he* epäpuhtaita, kun he ajattelivat siitä näin? Vai olemmeko *me* ehkä epäpuhtaita, kun emme ajattele niin?... Mutta *ei kukaan puhdas ja ajatteleva ihminen* voisi arvostella heitä siten... Me olemme vaeltaneet kauas, ja tiemme ovat olleet epäpuhtaita, sen jälkeen kun nuo vanhat erakot ensin puhuivat Jumalasta ja sielusta, metsässä sijaitsevien pyhättöjensä juhlallisissa syvyyksissä. Älkäämme naurako heidän tavalleen etsiä ääretöntä ja käsittämätöntä syytä kaikista luonnon salaisuuksista, ettemme niin tekemällä heittäisi oman karkeutemme varjoa heidän patriarkaalisen luonnollisuutensa ylle.²

¹ Titus Petronius, *Satiricon*, 36.

² *The Progress of Religious Ideas* jne., 1855, vol. I, s. 16–17.

[e359][s380]

VI

MAAILMANMUNA

Mistä tämä universaali symboli on tullut? Munan on jokainen kansa maapallolla omaksunut kosmogoniassaan pyhäksi merkiksi, ja sitä kunnioitettiin sekä sen muodon että sen sisäisen mysteerin takia. Ihmisen varhaisimmista mentaalisisistä käsityksistä asti se on tunnettu olemassaolon alkuperän ja salaisuuden kaikkein onnistuneimmaksi kuvaksi. Kuinka näkymätön itu asteittain kehittyy umpinaisen kuorensa sisällä, kuinka tapahtuu sisäinen työskentely nähtävästi ilman minkään voiman vaikutusta ulkoapäin, kunnes *jostakin* tyhjyydessä uinuvasta syntyy *jotakin* toimivaa, tarvitsematta mitään muuta kuin lämpöä, ja kuinka tämä viimein kehittyy konkreettiseksi, eläväksi olennoiksi, rikkoo kuorensa ja näyttäytyy kaikkien ulkonaisille aisteille itsesyntyneenä ja itseluotuna olentona – kaiken tämän on täytynyt olla alinomaisena ihmeenä alusta asti.

Salainen opetus selittää syyn, miksi esihistorialliset kansat osoittivat tätä kunnioitusta munan symboliikalle. Alussa ei ”ensimmäisellä syyllä” ollut mitään nimeä. Myöhemmin se ajattelijoiden mielikuvituksessa kuvastui alati näkymättömänä, salaperäisenä lintuna, joka laskee kaaokseen munan, josta sitten tuli universumi. Sen tähden Brahmâa kutsuttiin Kalahamsaksi, ”(paikassa ja) ajassa olevaksi joutseneksi”. Tullen ikuisuuden joutseneksi Brahmâ jokaisen mahâmanvantaran alussa laskee kultaisen munan. Tämä edustaa suurta ympyrää eli ○, mikä taas on universumin ja sen taivaankappaleiden symboli.

Toinen syy, miksi muna valittiin universumin ja meidän maapallomme symboliseksi edustajaksi, oli sen ulkomuoto. Se oli ympyrä ja pallo, ja meidän maapallomme munanmuotoisuus on varmaan tiedetty symboliikan synnystä asti, koska se omaksuttiin niin yleisesti. Kosmoksen ensimmäinen ilmennys munan muodossa oli muinaisuuden laajimmalle levinnyt uskomus. Kuten J. Bryan osoittaa,¹ tuo symboli oli omaksuttu kreikkalaisten, syyrialaisien, persialaisten ja egyptiläisten keskuudessa. Egyptiläisen Rituaalin [Kuolleiden kirjan],² 54. luvussa, Seb’in, ajan ja maan jumalan, sanotaan laskeneen munan eli universumin, [s381] ”munan, joka siitettiin tuon kaksinaisella voimalla varustetun mahtavan hetkellä”.³

Ra’n osoitetaan, kuten Brahmânkin, kantavan sisässään universumin munaa. Vainaja on ”loistava salaisuuksien maan munassa” (22: 1). Tämä on näet ”se muna, jolle annetaan elämä jumalien joukossa” (42: 13). ”Se on suuren kaakattavan kanan muna, Seb’in muna, joka lähtee siitä hukan muotoisena” (66: 1, 2, 3; 77: 1).

¹ *New System, or, an Analysis of Ancient Mythology*, 1807, vol. III, s. 165.

² [Lainaukset Kuolleiden kirjasta on otettu useimmiten P. Pierretin käännöksestä *Le Livre des Morts des Anciens Égyptiens* (1882) – suom. huom.]

³ [Vrt. *Egyptiläinen kuolleiden kirja. Ani’n papyrus*, s. 92; *Muinaisegyptiläinen kuolleiden kirja*, s. 105. Seb’in muita kirjoitusasuja ovat Geb, Keb ja Qeb. – Suom. huom.]

Kreikkalaisten keskuudessa Aristofanes kuvailee orfilaista muna. Se kuului dionyysisiin ja muihin mysteereihin, joiden aikana [e360] maailmanmuna pyhitettiin ja sen merkitystä selitettiin. Myös Porfyrios osoittaa sen olevan maailman edustaja: Ἐμνηθεύειν δὲ τὸ ὄν τὸν κόσμον”.¹ Faber ja Bryant ovat koettaneet osoittaa, että muna kuvasi Nooan arkkia – hurja luulo, jollei arkkia pidetä puhtaasti allegorisena ja symbolisena. Se on voinut kuvata arkkia ainoastaan jos se merkitsi samaa kuin kuu, *argha*, joka kantaa elämän universaalia siementä, mutta sillä ei suinkaan ole mitään tekemistä Raamatun arkin kanssa. Joka tapauksessa yleinen usko oli, että universumi oli alussa munan muotoinen. Ja kuten Wilson sanoo:

Kaikissa [intialaisissa] *purânoissa* tavataan samanlainen kertomus elementtien ensimmäisestä kokoumasta munan muodossa, ja tavallisesti se mainitaan nimellä Haima tai Hiranya, ”kultainen”, kuten esim. *Manun laeissa*, 1:9.²

Hiranya merkitsee kuitenkin loistava, säteilevä eikä kultainen, kuten onkin osoittanut suuri intialainen oppinut swami Dayanand Sarasvati -vainaja julkaisemattomassa polemiikissaan Max Müllerii vastaan. Kuten sanotaan *Vishnupurânassa*:

Äly [mahat]...siihen luettuna [ilmenemättömät] karkeat elementit, muodosti munan... ja maailmanherra itse asui siinä Brahmân muodossa. Tuossa munassa, oi brâhmana, olivat mantereet ja meret ja vuoret, planeetat ja universumin osat, jumalat, demonit ja ihmiskunta.³

Sekä Kreikassa että Intiassa ensimmäinen näkyvä miespuolinen olento, joka yhdisti itsessään kummankin sukupuolen luonnon, asui munassa ja astui siitä esiin. Tämä ”maailman esikoinen” oli muutamille kreikkalaisille Dionysos, se jumala, joka lähti maailmanmunasta ja josta kuolevaiset ja kuolemattomat saivat alkunsa. *Rituaalissa* (Kuolleiden kirjassa) nähdään Ra-jumalan säteilevän munassaan [s382] (aurinko), ja hän lähtee liikkeelle niin pian kuin *Shu*-jumala (aurinkoenergia) herättää hänet ja antaa hänelle sysäyksen.⁴ ”Hän on aurinkomuna, se muna, jolle annetaan elämä jumalien keskuudessa.”⁵ Auringonjumala huudahtaa: ”Minä olen taivaallisen syvyyden luova sielu. Ei kukaan näe minun pesääni, ei kukaan voi munaani särkeä, minä olen Herra.”⁶

Kun katsellaan tätä ympyrän muotoa ja kuinka ”I” on lähtöisin ”O”:stä eli munasta eli miespuolinen androgyynissä olevasta naispuolisesta, on kummallista

¹ [”Muna merkitsee tulkittuna kosmosta.” Eusebius, *Praeparatio evangelica*, III, s. 115. Vrt. Bryant, *Analysis jne.*, vol. III, s. 165.]

² *Vishnupurâna*, I, ii; Wilson, vol. I, s. 39 av.

³ *Sama*, 39–40.

⁴ *Kuolleiden kirja*, 17. luku, jakeet 50, 51.

⁵ *Sama*, 42: 13.

⁶ *Sama*, 85: 9.

kuulla jonkun oppineen sanovan, että muinaiset arjalaiset eivät tunteneet desimaalijärjestelmää, koska kaikkein vanhimmat intialaiset käsikirjoitukset eivät näytä siitä merkkiäkään. Luku 10, ollen universumin pyhä luku, oli salainen ja esoteerinen sekä yksikköön että nollaan, ympyrään nähden. Sitä paitsi professori Max Müllerin mukaan:

[e361] ”kaksi sanaa *'cipher'* ja *'zero'*, jotka ovat todellisuudessa yksi ja sama... riittävät todistamaan, että numeromme on lainattu arabeilta. Cipher on arabialainen *'cifron'* ja merkitsee *tyhjää*; se on käänös sanskritinkielisestä nollan nimityksestä, *'sūnyasta'*”, hän sanoo.¹ Arabit saivat numeronsa Hindustanista eivätkä ole milloinkaan väittäneet keksineensä niitä itse.² Mitä pythagoralaisiin tulee, meidän on vain tutkittava Boethiuksen 500-luvulla laatiman *Ars Geometriaen* muinaisia käsikirjoituksia havaitaksemme, että pythagoralaisissa numeroissa³ ovat ensimmäisenä ja viimeisenä numeromerkkinä 1 ja *nolla*. Ja Porfyrios, joka lainaa pythagoralaista Moderatusta,⁴ sanoo, että Pythagoraan numerot olivat ”hieroglyfisiä symboleja, symboleja, joiden avulla hän selitti olioiden luonnetta koskevia aatteita.”

Jos nyt Intian vanhimmista käsikirjoituksista ei löydykään toistaiseksi minkäänlaisia merkkejä kymmenjärjestelmästä – Max Müller huomauttaa hyvin selvästi, että hän on toistaiseksi löytänyt niistä vain yhdeksän kirjainta (sanskritinkielen lukusanojen alkukirjaimet) – niin toisaalta on muita aivan yhtä vanhoja kirjoituksia, joista saamme tarvittavat todisteet. On kyse Kaukoidän vanhimpien temppelien veistoksista ja pyhäinkuvista. Pythagoras sai tietoutensa Intiasta, ja tämän väitteen professori Max Müller vahvistaa ainakin niin pitkälle, että myöntää [s383] *uuspythagoralaisien* olleen ensimmäiset ”sifferoinnin” opettajat kreikkalaisten ja roomalaisten keskuudessa ja että ”he tutustuivat Aleksandriassa tai Syyriassa intialaisiin numeromerkkeihin ja sovelsivat ne pythagoralaiseen laskutauluun” (meidän numeromme). Tämä varovainen myönnytys viittaa siihen, että Pythagoras itse tunsikin vain *yhdeksän* numeroa. Tähän voimmekin melko perustellusti vastata, että vaikei meillä olekaan varmoja todisteita [eksoteerisesti] siitä että Pythagoras tunsikin kymmenjärjestelmän, hänhän eli aivan arkaaisen ajan lopussa,⁵ meillä on kuitenkin riittävästi näyttöä voidaksemme osoittaa, että pythagoralaiset tunsivat kaikki Boethiuksen esittämät luvut jo ennen Aleksandrian rakentamista.⁶ Tämän todisteen saamme Aristoteleelta, joka

¹ *Chips from a German Workshop*, vol. II, s. 286. Kabbalisti olisi varmaan varsin taipuvainen uskomaan, että niin kuin arabialainen *cifron* johtui sanskritin *sunya*-sanasta, nolla, niin juutalais-kabbalistinen Sefirot (*Sifrot*) johtui sanasta *cifer*, merkitten, ei tyhjyyttä, vaan luomista lukujen ja kehitysasteiden pohjalta. Ja sefiroita oli 10 eli ⊙.

² *Chips, sama*.

³ Ks. King, *The Gnostics and their Remains*, 1887, kuva XIII, G.

⁴ *Pythagorae vita*.

⁵ 608 eaa.

⁶ Tuo kaupunki rakennettiin 332 eaa.

sanoo että ”muutamien filosofien mielestä ideat ja luvut ovat luonteeltaan samaa, ja niitä on kaiken kaikkiaan KYMMENEN.¹ Uskoaksemme tämä riittää osoittamaan, että he tunsivat kymmenjärjestelmän ainakin 400 eaa., sillä Aristoteles ei näytä käsittelevän kysymystä niin kuin se olisi ollut ”uuspythagoralaisten” keksintö.²

[e362] Mutta me tiedämme vielä enemmänkin. *Me tiedämme*, että kymmenjärjestelmä on varmasti ollut ihmiskunnan käytössä vanhimpina muinaisaikoina, koska salaisen pappiskielen koko astronominen ja geometrinen osa perustui kymmenlukuun eli miehisen ja naisellisen periaatteen yhdistelmään ja koska Kheopsin pyramidi perustuu tämän kymmenjärjestelmän mittoihin eli pikemmin yhdeksään ensimmäiseen numeroon ja näiden yhdistelmään *nollan* kanssa. Tästä on kuitenkin puhuttu tarpeeksi *Hunnuttomassa Isiksessä* eikä sitä kannata toistaa.

Kuun- ja auringonjumalien symboliikka on niin erottamattomasti toisiinsa sekoittunut, että on miltei mahdotonta erottaa toisistaan sellaisia merkkejä kuin munaa, lootusta ja ”pyhiä” eläimiä. *Ibistä* esim. pidettiin mitä pyhimmässä kunniaissa. Se oli Isikselle pyhitetty ja hänet kuvataan usein ibispäiseksi. Se oli myös pyhitetty Merkuriukselle eli Thothille, jonka sanotaan ottaneen *ibiksen* muodon paetessaan Tyfonia. Egyptissä oli kahdenlaisia ibislintuja, kertoo Herodotos.³ Toinen oli *aivan musta*, toinen musta ja valkoinen. Edellisen uskottiin taistelevan siivekkäiden käärmeiden kanssa, jotka joka kevät saapuivat Arabiasta ja olivat maan kiusana. Toinen oli pyhitetty kuulle, koska tuo taivaankappale on ulkopuoleltaan valkoinen ja loistava, mutta pimeä ja musta siltä puolelta, jota se ei koskaan käännä maata kohti. Sitä paitsi *ibis* tappaa maakäärmeitä ja saa aikaan mitä hirveimmän [s384] hävityksen krokotiilin munissa ja siten pelastaa Niilin olemasta täynnä näitä pelottavia liskoja. Tuon linnun kerrotaan tekevän siten kuutamossa ja saavan apua *Isikseltä*, jonka astronominen symboli on kuu. Mutta oikeampi esoteerinen totuus, joka piilee näissä kansanomaisissa myyteissä, on se, että Hermes, kuten Abenephius⁴ osoittaa, valvoi egyptiläisiä *ibiksen* muotoisena ja opetti heille salaisia taiteita ja tieteitä. Tämä merkitsee aivan yksinkertaisesti, että *Ibis religiosalla* oli ja on ”maagisia” ominaisuuksia kuten monella muulla linnulla, albatrossilla ennen kaikkea ja tarunomaisella valkoisella joutsenella, ikuisuuden ja ajan joutsenella, KALAHAMSALLA.

Jos asia olisi toisin, niin miksi kaikki muinaiset kansat, jotka eivät olleet sen tyhmempiä kuin mekään, olisivat miltei taikauskoisesti pelänneet muutamien lintujen tappamista? Egyptissä se, joka tappoi *ibiksen* tai kultaisen haukan – auringon ja Osiriksen symbolin – uhmasi ja saattoi tuskin välttää kuolemaa. Muutamien kansojen kunnioitus lintuja kohtaan oli niin suuri, että Zoroaster

¹ *Metafyysikka* XII, luku 8, 1084a, 10–15.]

² *Hunnuton Isis*, II Teologia, osa 1, s. 322–323.

³ *Historiateos*, II kirja, 11 75, 76.

⁴ Abenephius, *Liber de cultura Aegyptiorum*, A. Kircher lainannut teokseen *Obeliscus Pamphilus* (Rooma 1650), s. 325.

määräyksissään kieltää niiden tappamisen mitä kauheimpana rikoksena. Meidän ajallamme nauretaan kaikenlaiselle ennustustaidolle. Mutta miksi niin monta sukupolvea on uskonut linnuista ja vieläpä munista ennustamiseen, jota viimeksi mainittua taitoa Suidas sanoo Orfeuksen opettaneen. Orfeus selitti, kuinka määrättyillä ehdoilla voitiin munan keltuaisesta ja valkuaisesta havaita, [e363] mitä siitä syntynyt lintu olisi nähnyt ympärillään lyhyen elämänsä aikana. Tämä salainen taito, joka vaati 3000 vuotta sitten mitä suurinta oppineisuutta ja vaikeita matemaattisia laskelmia, on nyt vajonnut syvään alennustilaan, ja meidän päivinämme vain vanhat keittäjät ja povarit ennustavat naimisiin pyrkiville palvelustyöille lasissa olevasta munanvalkuaisesta.

Kuitenkin kristityillä on vielä tänä päivänä pyhät lintunsa, esim. kyyhkyen, Pyhän Hengen symboli. Eivätkä he ole jättäneet pois muitakaan pyhiä eläimiä. Se eläintenpalvonta, joka pitää *evankeliumien* vertauskuvina härkää, kotkaa, leijonaa ja enkeliä (viimeksi mainittu on oikeastaan kerubi tai serafi, tulisiipinen käärme) on yhtä pakanallinen kuin egyptiläisten tai kaldealaisten eläintenpalvonta oli. Nuo neljä eläintä eivät itse asiassa ole muuta kuin neljän elementin ja ihmisen neljän *alemman* periaatteen symboleja. Siitä huolimatta ne vastaavat fyysisesti ja aineellisesti niitä neljää konstellaatiota, jotka niin sanoaksemme muodostavat auringonjumalan saattueen ja jotka talvipäivänseisauksen aikana ovat eläinradan neljässä käännekohdassa. Nämä neljä ”eläintä” [s385] voidaan nähdä monissa roomalaiskatolisissa Uusissa testamentteissa, joissa on evankelistojen *kuvaukset*. Ne ovat Hesekielin merkaban eläimet.

Kuten Ragon oikein sanoo, ”muinaiset hierofantit ovat niin taitavasti liittäneet yhteen uskontofilosofiansa dogmit ja symbolit, että näitä vertauskuvia voidaan selittää ainoastaan tuntemalla *kaikki* avaimet ja niitä yhdistämällä”. Niitä voidaan ainoastaan *suurin piirtein* tulkita, vaikka löydettäisiinkin kolme näistä seitsemästä järjestelmästä, nim. *antropologinen*, *psykkinen* ja *astronominen*. Kahta päätulkintaa, korkeinta ja alinta, henkistä ja fysiologista, säilytettiin suurimpina salaisuuksina, kunnes jälkimmäinen niistä joutui vihkimättömien haltuun. Tämä kaikki koskee ainoastaan *esihistoriallisia* hierofanteja, joille se, mikä myöhemmin on muuttunut puhtaasti (eli epäpuhtaasti) falliseksi, oli yhtä syvä ja yhtä salaperäinen tiede kuin biologia ja fysiologia nyt ovat. Tämä oli heidän yksityisomaisuuttaan, heidän tutkimustensa ja keksintöjensä hedelmä. Toiset kaksi tulkintaa käsittelivät luovia jumalia (teogoniaa) ja luovia ihmisiä, ts. aatteellisia ja käytännöllisiä mysteerejä. Nämä tulkinnat oli niin taitavasti verhottu ja yhdistetty, että oli monia, jotka keksiessään viimein yhden merkityksen, eivät kyenneet ymmärtämään muiden arvoa eivätkä osanneet ratkaista niitä niinkään pitkälle, että olisivat tehneet vaarallisia paljastuksia. Korkeinta, ensimmäistä ja neljättä – teogoniaa suhteessa antropogoniaan – oli jo miltei mahdoton käsittää. Tästä löydämme todisteet juutalaisten ”Pyhästä kirjasta”.

Juuri siitä syystä, että käärme laskee munia, siitä tuli viisauden symboli ja logosten ja *itsesyntyisten* kuva. Philaen temppelissä Ylä-Egyptissä valmistettiin keinotekoisesti erilaisilla hajusteilla sekoitetusta savesta muna. [e364] Sitä haudottiin erityisen menetelmän avulla, ja siitä syntyi *cerastes* (sarvikyy). Samoin

tehtiin muinaisaikoina Intiassa ja saatiin syntymään kobra. *Luova* Jumala astuu ulos munasta, joka lähtee Knefin suusta siivekkäänä käärmeenä, sillä käärme on kaikkiviisauden symboli. Heparalaisilla oli saman jumalan kuvana Mooseksen lentävät eli ”tuliset käärmeet” erämaassa, ja aleksandrialaisilla mystikoilla siitä tuli Ofio-Khristos, gnostikkojen logos. Protestantit koettavat näyttää, että allegoria pronssikäärmeestä ja ”tulisista käärmeistä” koskee suoranaisesti Kristuksen ja ristiinnaulitsemisen mysteeriä,¹ vaikka sillä tosiasiallisesti on paljon lähempi suhde *synnytyksen mysteeriin*, jos se pidetään erillään keskusidulla varustetusta munasta eli *ympyrästä keskipisteineen*. *Pronssikäärmeellä* ei ollut sitä pyhää merkitystä kuin protestantit tahtovat sille antaa eikä se itse asiassa ollut sen kunniakkaampi kuin *tulikäärmeet*, vaan oli ainoastaan *luonnollinen lääke viimeksi mainittujen puremaa vastaan*. ”Pronssi” merkitsee vertauskuvallisesti naisellista prinssiä ja ”tulinen” tai ”kultainen” miehistä prinssiä.²

Kuolleiden kirjassa, niin kuin juuri osoitettiin, mainitaan usein muna. Ra, mahtava, pysyy munassaan sen taistelun kestäessä, jota käydään ”kapinallisten lasten” ja *Shun* (aurinkoenergian ja pimeyden lohikäärmeen) (l. xvii) välillä. Vainaja on loistava [e365] munassaan kulkiessaan salaisuuden maahan (xxii,1). Hän on Seb’in muna. Muna oli kuva elämästä *kuolemattomuudessa* ja ikuisuudessa ja [s387] myös synnyttävän kohdun merkki. Sitä vastoin *tau*, joka liittyi siihen, oli

¹ Ja tämä *vain* siksi, että pronssikäärme nostettiin puupatsaan nenään! Mutta pikemminkin se koskee Micoa, egyptiläistä munaa, joka seisoo pystyssä pyhän *taun* tukemana, koska muna ja käärme olivat erottamattomat Egyptin muinaisessa kultissa ja symboliikassa ja koska sekä pronssi- että tulikäärmeet olivat *serafeja*, ”polttavia, tulisia” lähetteläitä eli Intian käärmejumalia, *nâgoja*. Ilman munaa se oli pelkkä fallossymboli, mutta munan kanssa se on yhteydessä kosmoksen luomiseen.

² ”Pronssi oli metalli, joka symboloi *manalan maailmaa*... kohtua, jossa elämä piti synnyttämän... Heparankielinen käärmeen nimitys oli *Nahash*, mutta tämä tarkoittaa myös pronssia.” *Neljännessä Mooseksen kirjassa* (21:5 ja seur.) sanotaan, että juutalaiset valittivat, kun erämaassa *ei ollut vettä*, minkä jälkeen ”Herra lähetti tulisia käärmeitä” heitä puremaan ja sitten Moosesta hyvittääkseen hän antoi parannukseksi *pronssikäärmeen*, joka oli pantava tangon päälle katseltavaksi. Silloin jokainen joka... katsoo siihen, *jäi eloon* (?)” Tämän jälkeen ”Herra” kokosi kaiken kansan Beerin kaivolle, antoi heille vettä (14–16), ja kiittollinen Israelin kansa lauloi tämän laulun: ”Anna vettä, kaivo!” (17). Kun tutkittuaan symboliikkaa kristillinen lukija alkaa käsittää näiden kolmen symbolin, *veden, pronssin ja käärmeen* sekä muutamien muiden sisäisintä merkitystä *sillä tavalla kuin Raamatussa tarkoitetaan*, hän voi tuskin yhdistää Vapahtajansa pyhää nimeä pronssikäärme-episodiin. Serafim, שרפים, (tuliset siivekkäät käärmeet) ovat epäilemättä erottamattomassa yhteydessä ”ikuisuuden käärmeen – Jumalan” – aatteen kanssa, kuten Kenealyn teoksessa *Apocalypse of Adam-Oannes* (s. 14) selitetään. Mutta sana *kerubi* merkitsee myös käärmettä yhdessä merkityksessään, vaikka sen suoranainen merkitys on toinen, sillä *kherubim* ja persialaiset siivekkäät griipit, γριπτες – kultaisen vuoren vartijat – ovat samoja, ja niiden yhdistelmä nimi osoittaa niiden luonnetta. Se on näet muodostunut äänneistä כר (kr), ympyrä, ja אוב eli *ob* – käärme – ja merkitsee siis ”käärmettä ympyrässä”. Tämä ratkaiseekin pronssikäärmeen fallisen luonteen ja oikeuttaa Hiskian rikkomaan sen. (Ks. 2. *kun*. 18:4.) *Verbum satis sapienti!*

ainoastaan lisääntymiseen perustuvan elämän ja *syntymän* symboli. Maailmanmuna asetettiin *Khnumiin*, ”avaruuden vesiin” eli naiselliseen abstraktiin periaatteeseen. (Ihmiskunnan *langetessa* synnytykseen ja fallismiin Khnum [Khnemu] tuli Ammoniksi, *luovaksi Jumalaksi*.) Kun *Ptah*, ”tulinen jumala”, kantaa kädessään maailmanmunaa, symboliikasta on tullut aivan maallinen ja konkreettinen merkitykseltään. Haukan, Osiris-aurion symbolin, yhteydessä tämä symboli on kaksinainen ja koskee kumpaakin elämää – kuolevaista ja kuolematonta. Kircherin teoksessa *Oedipus Aegyptiacus*¹ on papyruspiirroksessa muna, joka liitelee muumion yläpuolella. Tämä on toivon ja *toisen syntymän* lupaus osirisoidulle vainajalle. Hänen sielunsa, tultuaan hyvin puhdistetuksi Amentissa, on raskaana tässä kuolemattomuuden munassa, jälleensyntyäkseen siitä uuteen elämään maan päälle. Sillä tämä muna on esoteerisen opin mukaan *devachan*, autuuden työssija. Toinen sen symboli on siivekäs skarabee. Siivekäs maapallo on vain toinen munan muoto ja merkitsee samaa kuin skarabee, *khepera* (verbistä *khoper*), tulla joksikin, syntyä uudestaan – joka koskee ihmisen jälleensyntymistä sekä hänen henkistä uudestisyntymistään.

Mokhoksen *Theogoniasta* löydämme ensimmäisenä eetterin ja sitten ilman, nuo kaksi periaatetta, joista Olam, *ymmärrettävä* (νοητός) jumaluus (aineen näkyvä universumi) syntyy maailmanmunan sisältä.²

Orfilaisissa hymneissä Eros-Fanes kehittyy jumalallisesta munasta, jota *eetterituulet* hedelmöittävät. Tuuli on ”tuntemattoman pimeyden henki” – ”Jumalan henki” (niin kuin K. O. Müller selittää);³ Platonin jumalallinen ”aate, jonka sanotaan liikkuvan eetterissä”.

”Hindulaisessa *Kathakopanishadissa* purusha, jumalallinen henki, on jo alkuperäisen aineen edessä, joiden yhtymisestä aiheutuu suuri maailmansielu”, *mahâ-âtman*, elämän henki,⁴ jne.”⁵

Tämän lisäksi on monta viehättävää allegoriaa tästä aiheesta hajallaan siellä täällä bramiinien pyhissä kirjoissa. Eräässä kohdassa se on naisellinen luoja, joka on ensin itu, sitten taivaallinen kastepisara, helmi ja sitten muna. Tällaisissa tapauksissa, joita on liian paljon erikseen lueteltavaksi, muna synnyttää neljä elementtiä viidennen, [s388] eetterin sisällä ja peittyä seitsemään verhoon, jotka tulevat myöhemmin seitsemäksi ylemmäksi ja seitsemäksi alemmaksi maailmaksi. Murtuen kahdeksi kuori tulee taivaaksi ja sen sisällys maaksi, mutta valkuainen muodostaa [e366] maan vedet. Toisessa kohdassa se taas on Vishnu, joka lähtee munan sisältä lootus kädessään. Vinatâ, Dakshan tytär ja Kashyapan vaimo (”itsesyntynyt, ajasta lähtenyt”, yksi maailman seitsemästä ”luojasta”), synnytti munan, josta syntyi Garuda, Vishnun käyttöväline. Viimeksi mainittu allegoria

¹ Vol. III, s. 124.

² Movers, *Die Phönizier*, I, 282.

³ *A History of the Liter. of Ancient Greece*, Lontoo, 1858, s. 236.

⁴ Viimeksi mainitut nimitykset ovat kaikki samaa kuin *anima mundi* eli ”maailmansielu”, kabbalistiin ja okkultistin astraalivalo eli ”pimeyden muna”.

⁵ A. Weber, *Akademische Vorlesungen*, 1876, s. 255.

koskee meidän maatumme, sillä Garuda on ”suuri aikakausi”.

Muna oli Isikselle pyhitetty, ja sen tähden Egyptin papit eivät milloinkaan syöneet munia.¹

Diodoros Sisilialainen mainitsee, että Osiris syntyi munasta, kuten Brahmâkin.² Ledan munasta syntyi Apollo ja Leta, samoin kuin Kastor ja Polydeukes – kirikkaat kaksoset. Ja vaikka buddhalaiset eivät lue samaa alkuperää perustajalleen, hekään eivät sen enempää kuin muinaiset egyptiläiset tai nykyajan bramiinit syö munia, jotteivät hävittäisi niissä uinuvaa elämää ja siten tekisi syntiä. Kiinalaiset uskovat, että heidän ensimmäinen ihmisensä syntyi munasta, jonka *T'ien* pudotti taivaasta maan päälle vesiin.³ Tätä munasymbolia pitävät monet vieläkin elämän alkuperää kuvaavana aatteena, mikä on tieteellinen totuus, vaikka ihmisen *ovum* [munasolu] on paljaalle silmälle näkymätön. Sen tähden näemme sille suotavan suurta kunnioitusta kaukaisimmasta muinaisuudesta asti kreikkalaisten, foinikialaisten, roomalaisten, japanilaisten ja siamilaisten sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikan kansojen keskuudessa ja vieläpä etäisimpien saarien villi-ihmisten parissa.

Egyptiläisillä oli salattu Jumala Ammon (*Mon*). Kaikki heidän jumalansa olivat kaksinaisia: pyhäkköä varten oli tieteellinen *todellisuus*; suurelle joukolle sen kuva, tarunomainen ja myyttinen olento. Ja kuten huomautettiin luvussa ”Kaaos-kosmos-theos”,⁴ vanhempi Horus oli maailman *aate* demiurgisessa mielessä, ”syntynyt pimeydessä ennen maailman luomista”. *Toinen* Horus⁵ oli sama *aate*, lähtenyt ulos *logoksesta*, ruumiillistunut aineeseen ja ryhtynyt varsinaiseen olemassaoloon.⁶

Sama koskee *Khnumia* [Khnemu] ja *Ammonia*.⁷ Kumpikin kuvataan oinaspäisenä, ja ne sekoitetaan usein toisiinsa, vaikka niiden tehtävät ovat erilaiset. Khnum on ”ihmisten muovaaja”, joka muodostelee ihmisiä ja muita olioita maailmanmunasta savenväljän pyörän päällä. [e367] Ammon-Ra, synnyttäjä, on kätkeyn jumaluuden toinen aspekti. Khnumia palveltiin Elefantinissa ja

¹ Isistä kuvataan miltei aina pitämässä toisessa kädessään lootuskukkaa ja toisessa ympyrää ja ristiä (*crux ansataa*, silmukkaristiä) munan ollessa hänelle pyhitetty.

² *Bibliothèque historique*, I, 27, 5.

³ Kiinalaiset näyttävät siis jo aiemmin keksineen Sir William Thomsonin teorian, että ensimmäinen elävä itu putosi maan päälle jostakin ohikulkevasta komeetasta. Voidaan kysyä miksi hänen teoriaansa on kutsuttava *tieteelliseksi* ja kiinalaista aatetta taikauskoiseksi, typeräksi teoriaksi?

⁴ II kirja, IV, s. e342 eteenpäin.

⁵ Horus – ”vanhempi” eli *Heru-ur* [kreikkalainen muoto: Ἡρώρις] on auringonjumala *Herin* yksi ikivanha olemuspuoli, samanaikainen kuin *Ra* ja *Shu*. *Heru-ur* sekoitetaan usein *Heruun* [*Heru-sa-Ast*], Osiriksen ja Isiksen poikaan. Egyptiläiset kuvasivat hyvin usein nousevaa aurinkoa *Heru-urin*, ”vanhemman”, muotoisena, joka nousee täysin puhjenneesta lootuskukasta, universumista, ja auringonkehrä tavataan aina tuon jumalan haukanpään yläpuolella.

⁶ Vrt. Movers, *Die Phönizier*, I, 268.

⁷ Ammon eli *Mon*, ”salainen”, korkein henki. [Ammonin muita kirjoitusasuja ovat Amen, Amon ja Amun. – Suom. huom.]

Philaessa,¹ Ammonia Thebassa. Mutta Emepht, ainoa, korkein *planetaarinen* prinssiippi, puhaltaa munan suustaan ja on sen tähden Brahmâ. Varjo kosmisesta ja universaalaisesta jumaluudesta, joka hautoo munaa ja läpäisee sen elähdyttävällä hengellään, kunnes sen sisältämä itu on kypsynyt, oli se *mysteerijumala*, jonka nimeä ei saanut mainita. Mutta Ptah on ”avaaja”, elämän ja kuoleman avaaja,² joka lähtee maailmanmunasta kaksinaiseen tehtäväänsä. (*Lukujen kirja*.)

Egyptiläisten mukaan se Khemmiksen (*Khemi*, muinainen Egypti) saaren haamu, joka liitelee eetteriaaltojen päällä tulitaivaan sfäärissä, sai kutsun olemassaoloon Horus-Apollolta, auringonjumalalta, joka sai sen kehittymään ulos maailmanmunasta.³

Skandinaviaalisessa kosmogoniassa, jonka professori Max Müller asettaa ikänsä puolesta ”*Vedoja* paljon aikaisemmaksi”, *Völuspa*-runoelmassa (näkiättären laulussa) tavataan taas maailmanmuna universumin haamuituna, joka kuvataan makaamassa *Ginnungagapissa*, harhan (mâyân) maljassa, rajattomassa ja tyhjässä syvyydessä. Tähän maailmankohtuun, joka [s390] aiemmin oli yön ja hävityksen alue, *Niffelheim* (sumun maa, *tähtisumu*, kuten sitä nyt kutsutaan, astraalivalossa), lankesi yksi *säde kylmää valoa*, joka täytti ääriään myöten maljan ja jäättyi siihen. Silloin *näkymätön* puhalsi polttavan tuulen, joka sulatti jäätyneet vedet ja hajotti sumun. Nämä vedet (kaaos), joita kutsutaan *Elivagarin* virroiksi, tihkuen elähdyttäviä pisaroita putosivat alas ja loivat maan ja jättiläisen, *Ymirin*, jolla oli ainoastaan ”ihmisen ulkonäkö” (taivaallisen ihmisen), ja *audhumla*-lehmän (”äidin” eli astraalivalon, kosmisen sielun), jonka utareista vuoti *neljä* maitovirtaa (neljä pääilmansuuntaa: Edenin neljän virran neljä lähdeä jne.). Allegorisesti näitä ”neljää” symboloi *kuutio* kaikkine erilaisine mystisine merkityksineen.

Kristityt – varsinkin kreikkalainen ja latinalainen kirkko – ovat täydellisesti omaksuneet tämän vertauskuvan ja näkevät siinä muistutuksen ikuisesta elämästä, [e368] pelastuksesta ja ylösnousemuksesta. Tämä on havaittavissa vanhassa tavassa vaihtaa ”pääsiäismunia”. *Anguinumista*, pakanallisten druidien (joiden nimikin sai roomalaiset vapisemaan pelosta) ”munasta”, slaavilaisen talonpojan pääsiäismunaan saakka on kulunut pitkä ajanjakso. Ja kuitenkin sivistyneestä Euroopasta tai Keski-Amerikan kurjien villien parista löydämme saman ikivanhan ajatuksen, jos vain tahdomme etsiä sitä emmekä vääristä tuon symbolin

¹ Hän muodostaa triadin jumalattarien *Sati* ja *Anouki* [Anqet] kanssa.

² *Ptah* oli alkuaan kuoleman eli *tuhon* jumala, kuten Shivakin. Hän on *auringonjumala* ainoastaan sen nojalla, että auringon tuli tappaa yhtä hyvin kuin elvyttää. Hän oli Memfiksen kansallisjumala, loistava ja ”kauniskasvoinen” jumala. (Ks. *Saqqarah Bronzes, Saitic Epoch*.)

³ *Brahmândapurâna* sisältää täydellisenä sen mysteerin, joka koskee Brahmân kultaista munaa, ja ehkä tästä syystä se ei ole orientalistien saatavilla. He sanovat, että tätä *purânaa* kuten *Skandaakaan* ”ei enää ole saatavissa kokonaisena” vaan että ”sitä edustaa joukko *khandoja* ja *mahâtmyoja*, joiden arvellaan johtuneen siitä”. *Brahmândapurânan* sanotaan [Wilson] olevan sellainen kirja, ”joka on 12 200 säkeessä selittänyt Brahmân munan suurenmoisuuden ja joka sisältää kertomuksen tulevista kalpoista siten kuin Brahmâ on ne paljastanut”. Aivan niin ja ehkä paljon enemmänkin.

alkuperäistä aatetta – luottaessamme ylpeästi omaan kuviteltuun mentaaliseen ja fyysisen ylemmyytemme.

[e368][s391]

VII

BRAHMÂN PÄIVÄT JA YÖT

Tällä nimellä kutsutaan MANVANTARAN (*Manu-antaran* eli manujen välisen ajan) ja PRALAYAN (hajoamisen) aikakausia. Edellinen nimitys tarkoittaa universumin toiminta-aikoja, jälkimmäinen sen suhteellisia tai täydellisiä *levon* kausia – riippuen siitä, seuraako lepo Brahmân päivän vai Brahmân ”kauden” (eliniän) loppua. Näitä aikakausia, jotka seuraavat säännöllisessä järjestyksessä toisiaan, kutsutaan myös pieniksi ja suuriksi *kalpoiksi*, pienemmäksi ja *mahâ-kalpaksi*, vaikka oikeastaan mahâ-kalpa ei ole koskaan yksi Brahmân päivä vaan Brahmân koko elinaika eli elinikä. Sillä *Brahma-Vaivartassa* sanotaan: ”Kronologian tutkijat laskevat Brahmân elinajan yhdeksi kalpaksi. Pienempiä kalpoja on monta, kuten Samvarta ja muut.”¹ Totta puhuen niitä on rajattomasti, sillä niillä ei ole koskaan ollut alkua tai toisin sanoen ikuisuudessa ei ole koskaan ollut *ensimmäistä* kalpaa eikä koskaan tule olemaan *viimeistä*.

Yksi *parârdha* – tämän ajanmitan tavallisessa merkityksessä – eli puolet Brahmân olemassaolosta (nykyisessä *mahâ-kalpassa*) on jo kulunut loppuun. Viimeinen kalpa oli Padma eli kultaisen lootuksen aika. Nykyinen on *Vâraha*,² (”villisika” -inkarnaatio eli -avatâra).

¹ [Niin kuin Wilson on lainannut *Vishnupurânaan*, I, 53–54.]

² Buddhalaisten esoteerisissa traditioissa on omituinen tieto. Gautama Buddhan eksoteerinen eli *allegorinen* elämäkerta sanoo tämän suuren viisaan kuolleen vatsavaivoihin, kun hän ei voinut sulattaa *sianlihaa ja riisiä*. Todellakin sangen epärunollinen loppu, kaukana kaikesta juhlallisuudesta! Sitä selitetään viittaamalla allegorisesti siihen, että hän syntyi ”Villisika-” eli Vâraha-kalpassa, jolloin Brahmâ otti villisian muodon nostaakseen maan ylös ”avaruuden vesistä”. Ja koska braminiit suorastaan polveutuvat Brahmâsta ja heitä niin sanoaksemme pidetään Brahmân kanssa yhtenä ja koska he samalla ovat Buddhan ja buddhalaisuuden verivihollisia, saamme sangen merkillisen allegorisen viitteen ja asiayhteyden. (Villisika- eli *Vâraha-kalpan*) brahmalaisuus on tappanut Buddhan uskonnon Intiassa ja pyyhkäissyt sen pois tuosta maasta. Sen tähden Buddhan, joka samastetaan filosofiaansa, sanotaan kuolleen syötyään villisian lihaa. Itse ajatuskin, että sama mies, joka pani alulle mitä ankarimman kasvissyönnin ja kunnioitti eläinten elämää – niin pitkälle, että kielsi syömästä munia, *koska niissä piilee elämä* – olisi muka itse kuollut syötyään lihaa, jota ei voinut sulattaa, on mielettömän epäjohdonmukainen, ja se on hämmästyttännyt useita orientalisteja. Mutta tämä selityksemme paljastaa allegorian ja selittää kaiken muun. *Vâraha* ei kuitenkaan ole mikään tavallinen villisika vaan näyttää merkinneen jotakin vedenpaisumusta aiempaa järvieläintä, joka tapasi ”leikkiä huvikseen vedessä”. (*Vâyupurâna*.)

[e369][s392] Yhden asian ennen kaikkea pankoon merkille se, joka *purânoiden* avulla tutkii hindulaista uskontoa. Hän ei saa koskaan käsittää siinä olevia tietoja kirjaimellisesti ja vain yhdessä merkityksessä. Varsinkin ne lausunnot, jotka koskevat manvantaroja ja kalpoja, on ymmärrettävä useampiin asioihin kohdistuvina. Niinpä nämä aikakaudet koskevat samassa kielessä sekä suuria että pieniä aikakausia, sekä mahâ-kalpaä että pienempiä ajanjaksoja. *Matsya*- eli kala-avatâra sattui aikaisemmin kuin Vâraha eli villisika-avatâra. Sen tähden näiden allegorioiden täytyy koskea sekä *Padma*- että nykyistä manvantaraa ja myös niitä pienempiä kausia, jotka ovat kuluneet sen jälkeen kun meidän maailmaketjumme ja maapallomme esiintyi uudestaan. Ja koska Vishnun *Matsya*-avatâra ja Vaivasvatan vedenpaisumus koskevat oikeasti tapausta, joka sattui maapallollamme tässä kierroksessa, on aivan selvää, että vaikka se saattaakin tarkoittaa esikosmisia tapahtumia (jos ajatellaan juuri *meidän* kosmostamme eli aurinkokuntaamme), niin se meihin nähden viittaa erääseen kaukaiseen geologiseen ajanjaksoon.

Ei edes esoteerinen filosofia voi väittää tuntevansa muulla tavoin kuin analogisesti päätellen sitä, mikä tapahtui ennen kuin aurinkokuntamme ilmeni uudelleen ja ennen kuin viimeinen *mahâ-pralaya* alkoi. Mutta se opettaa aivan selvästi, että sitten kun maapallon akseli ensimmäisen kerran siirtyi geologisesti, jolloin viimein koko ”toinen manner” alkuperäisine rotuineen hävisi merien pohjalle – näistä mantereista eli ”maista” Atlantis oli vasta neljäs – sen jälkeen tapahtui toinen häiriö syystä, että akseli sai takaisin entisen kallistumisasteensa yhtä nopeasti kuin se oli muuttunut. Silloin maa taas *kerran nousi* ylös vesistä – niin kuin ylhäällä, niin alhaalla ja päinvastoin. Noihin aikoihin maan päällä oli ”jumalia” – jumalia eikä ihmisiä, niin kuin me ne nykyään tunnemme, sanoo traditio. Niin kuin teoksemme II osassa, s. e 66 ynnä seuraava, tullaan osoittamaan, aikakausten laskelmat eksoteerisessa hindulaisuudessa koskevat sekä suuria kosmisia että pieniä maallisia tapahtumia ja mullistuksia, ja sama voidaan osoittaa nimienkin suhteen. Niinpä esim. Yudhishtira on tekemisissä myös suuren vedenpaisumuksen [s393] kanssa, jolloin ensimmäisen kerran Atlantiksesta vaipui osa aaltojen alle. Hän oli shakojen ensimmäinen kuningas, ”todellinen kuningas ja ihminen, joka eli v. 3102 eaa.”. Hän aloitti kaliyuga-kauden, joka tulee kestämään 432 000 vuotta. Hän on ”Yudhishtira,¹ joka syntyi satahuippuisella vuorella maailman äärimmäisellä rajalla, [e370] jonka toiselle puolelle ei kukaan voi mennä”, ja ”heti *pralayan* tai vedenpaisumuksen jälkeen”.² Me emme tunne mitään vedenpaisumusta ajalta 3100 eaa. Ei edes Nooan vedenpaisumus sovi tuohon aikaan, sillä juutalais-kristillisen ajanlaskun mukaan se tapahtui 2349 eaa.

Tämä koskee esoteerista ajan jaotusta ja erästä edempänä selitettävää

¹ Eversti Wilfordin mukaan ”suuri sota” päättyi v. 1370 eaa. (ks. Kapt. F. Wilfordin kirjoitus ”Magadhan kuninkaasta” teoksessa *Asiatick Researches*, vol. IX, 1809, s. 88–89); Bentleyyn mukaan 575 eaa.!! Voimme ehkä toivoa, että ennen tämän vuosisadan loppua julistetaan *Mahâbhâratan* puhuvan suuren Napoleonin sodista.

² *Asiatick researches*, vol. IX, 1809, s. 82–83 ja 86: F. Wilfordin kirjoitus: ”Magadhan kuninkaasta”.

mysteeriä, ja siksi se tässä kohtaa voidaan jättää sikseen. Riittääköön nyt vain huomautus, että kaikki wilfordit, bentleyt ja muut hindulaisten esoteerisen kronologian oidipuksiksi havittelevat ovat surkeasti epäonnistuneet. Meidän sangen oppineet orientalistimme eivät ole vielä ratkaisseet yhtään ainoaa neljän aikakauden eli manvantaran laskelmaa, ja siksi he ovat katkaisseet Gordionin solmun julistamalla koko kronologian ”bramiinien mielikuvituksen tuotteeksi”. Olkoon niin, ja levätkööt suuret oppineet rauhassa. Tämä ”mielikuvituksen tuote” esoteerisine lisäyksineen esitetään teoksemme II osassa, s. e66-74.

Mutta katsokaamme, mitkä olivat kolmenlaatuiset *pralayats* ja mikä on kansanomainen käsitys niistä. Tässä kohden ainakin kansan käsitys käy yhteen esoterismin kanssa.

Siitä *pralayasta*, jonka edellä kuluu neljätoista manvantaraa, yhtä monen Manun johtamaa, ja jonka lopulla tapahtuu satunnainen eli Brahmân hajoaminen, sanotaan *Vishnupurânassa* tiivistetyssä muodossa.

Tuhannen nelikautisen ajanjakson lopussa, mikä päättää Brahmân yhden päivän, maa on miltei loppuun kulunut. Ikuinen (*avyaya*) Vishnu tulee silloin Rudran (hävittäjän, Shivan) luontoiseksi ja yhdistää jälleen itseensä kaikki luomuksensa. Hän yhtyy auringon seitsemään säteeseen ja juo loppuun kaikki maapallon vedet. Hän saa nesteet muuttumaan höyryksi ja kuivattaa siten koko maapallon. Valtameret ja virrat, kosket ja purot, kaikki tyhjenevät. Yltäkylläisen kosteuden ravitsemana nuo seitsemän auringonsädettä paisuvat seitsemäksi auringoksi ja sytyttävät lopulta maailman tuleen. Hari, kaikkien olioiden hävittäjä, joka on ”ajan liekki, *kâlâgni*”, kuluttaa viimein maapallon. Sitten Rudra, tullen Janârdanaksi, hengittää pilviä ja sadetta.¹

On monenlaisia *pralayoja*, mutta kolme pääkautta mainitaan erityisesti muinaishindulaisissa kirjoissa. Ensimmäistä näistä kutsutaan Wilsonin ilmoituksen [s394] mukaan NAIMITTIKAKSI,² ”tilapäiseksi” eli ”satunnaiseksi” ja se syntyy Brahmân päivien välisestä ajasta. Se merkitsee, että luontokappaleet häviävät, kaikki, mikä elää ja millä on jokin muoto, mutta substanssi ei häviä vaan pysyy siinä tilassa, missä se on, uuteen PÄIVÄNKOITTOON asti, yön kuluttua loppuun. [e371] Toista *pralayaa* kutsutaan PRÂKRITIKAKSI, ja se syntyy Brahmân eliniän eli elinajan lopulla, jolloin kaikki olemassa oleva purkautuu alkuelementtiinsä, mistä se jälleen muovailtaan esiin tämän pienemmän yön lopussa. Kolmas, *âtyantika*, ei ensinkään koske maailmoja eikä universumia vaan ainoastaan muutamien ihmisten yksilöllisyyksiä. Se on siis yksilöllinen *pralaya* eli NIRVÂNA, jonka saavuttamisen jälkeen ei mikään tuleva elämä ole enää mahdollinen, ei mikään uusi syntymä,

¹ VI kirja, iii; Wilson, vol. V, s. 190–193.

² *Vedantassa* ja *Nyâyassa* ”Nimitta” (josta tulee ”Naimittika”) tarkoittaa *tehokasta* syytä, vastakohtana *upâdânalle*, fyysiselle eli aineelliselle syyllle. Sânkhya-filosofiassa *pradhâna* on Brahmâa alempi syy, eli oikeammin Brahmâ, ollen itse syy, on ylempi kuin *pradhâna*. ”Satunnainen” on väärä käänös. Se olisi muutettava ”ideaaliseksi” syyksi, kuten jotkut oppineet ovat osoittaneet. Myös *todellinen* syy olisi ollut parempi käänös.

ennen kuin *mahâpralayan* jälkeen. Viimeksi mainittu yö kestää 311 040 000 000 vuotta ja saattaa tulla miltei kaksinkertaiseksi sille onnelliselle *jīvanmuktalle*, joka saavuttaa nirvânan jo varhain manvantaran aikana. Se on niin pitkä, että sitä voi pitää *ikuisena* ellei loppumattomana. *Bhâgavata-purânassa*¹ puhutaan myös neljännen tyypin pralayasta, *nityasta* eli ”jatkuvastä häviöstä”. Siinä selitetään sen olevan sitä muutosta, joka tapahtuu huomaamattomasti kaikessa tässä universumissa olevassa taivaankappaleista atomeihin asti. Se on kasvu ja lakastuminen (elämä ja kuolema).

Kun mahâ-pralaya saapuu, svarlokan (ylemmän piirin) asukkaat etsivät maailmanpalon pelästyttäminä turvaa ”pitreiltä, esi-isiltään, manuilta, seitsemältä rishiltä ja taivaallisten henkien ja jumalien eri joukoilta maharlokassa”. Kun sekin on saavutettu, koko tuo edellä mainittujen olentojen joukko muuttaa vuorostaan pois maharlokasta ja kotiutuu janarlokaan ”*hienoimmista muodoissaan, joista ne taas kyvyiltään samanlaisina kuin ennenkin tulevat ruumiillistumaan, kun maailma uudistuu seuraavan kalpan alkaessa*”.²

Vishnupurâna jatkaa:

Pilvet, suunnattoman kokoiset ja kovasti jyrisevät, täyttävät kaiken avaruuden (*Nabhas-tala*). Tulvien alas vesivirtoja nämä pilvet sammuttavat hirvittävän tulen... ja satavat sitten keskeytymättä sata [jumalten] vuotta ja hukuttavat koko maailman [aurinkokunnan]. Valuen alas nopan suuruisina pisaroina nämä sateet peittävät maan, täyttävät väliseudun (*bhuvarlokan*) ja tulvivat taivaaseen. Maa peittyy nyt pimeyteen, ja vaikka kaikki oliot, elolliset ja elottomat, [s395] ovat hävinneet, vettä tulee pilvistä yhä kaatamalla...³

ja Brahmân yö vallitsee tällä hävityksen näyttämöllä.

Tätä me nimitämme esoteerisessa opissa aurinkopralayaksi. Kun vedet ovat saapuneet seitsemän rishin alueelle ja kun maailma (meidän aurinkokuntamme) on yhtenä valtamerenä, ne pysähtyvät. Vishnun hengitys tulee voimakkaaksi tuuleksi, joka puhaltaa seuraavat sata jumalallista vuotta, kunnes kaikki pilvet ovat hajonneet. Sitten tuuli vetäytyy sisään ja SE, josta

kaikki oliot ovat muodostuneet, Herra, jonka kautta kaikki on olemassa, Hän, tuo käsittämätön, aluton, universumin alkuperä, lepää nukkuen Sheshan [äärettömyyden käärmeen] päällä syvyyden keskellä. *Âdikrit* [e372] [luoja?], *Hari*, nukkuu (valtameren [avaruuden] päällä) Brahmân muodossa. Häntä ylistävät Sanaka⁴ ja siddhat (pyhät), jotka ovat menneet janarlokaan. Brahmâ-lokan pyhät asukkaat mietiskelevät häntä tahtoen lopullista vapautusta. Hän nukkuu vaipuneena mystiseen uneen, tuo omien illuusioidensa taivaallinen personoituma... Tämä on *pratisamchara* (hajoaminen?), jota sanotaan

¹ Skanda XII, iv, 35.

² *Vâyupurâna*, kuten Wilson lainannut, vol. V, s. 193 av.

³ VI kirja, iii; Wilson, vol. V, s. 194.

⁴ *Pääikumâra* eli naimaton jumala (eräs dhyâni-chohan), joka kieltäytyy luomasta, pyhän Mikaelin prototyypin, joka myös tekee samoin.

satunnaiseksi, koska *Hari* on satunnainen [ideaalinen] syy.¹ Kun maailmanhenki herää, maailma elpyy uudestaan. Kun hän sulkee silmänsä, kaikki oliot vaipuvat mystisen unen helmaan. Ja niin kuin tuhat suurta ajanjaksoa muodostaa Brahmân yhden päivän [alkutekstissä on Padma-yoni, joka on sama kuin *Abjayoni*, ”lootussyntyinen” eikä Brahmâ], niin on Brahmân yö saman pituinen... Heräten yönsä lopulla tuo syntymätön... luo universumin uudestaan.²

Tämä on ”satunnainen” pralaya. Mutta mitä on elementtien hajoaminen? Parashara sanoo Maitreyalle:

Kun puutteen ja tulen kautta kaikki maailmat ja pätälät [helvetit] ovat kuihtuneet³... alkaa elementtien hajoaminen. Silloin vedet ensiksi tukahduttavat maan ominaisuuden (joka on hajun aihe), ja maa, vailla tätä ominaisuuttaan, kulkee kadotusta kohti... ja tulee samaksi kuin vesi... Kun universumi on näin tullut vesielementin aaltojen täyttämäksi, tulen elementti latkii itseensä veden ominaisuuden, maun... ja vesi itse häviää... ja tulee samaksi kuin tuli. Universumin täyttää silloin kokonaan [eetterinen] tuli, joka... vähitellen leviää yli kaiken maan. Kun sitten avaruus on liekissä... tuulen elementti valtaa sen perusominaisuuden eli muodon, joka on valon syy. Kun se on vedetty pois [*pralîna*], tulee kaikki ilman luontoiseksi. Kun muodon aihe on hävitetty ja *Vibhâvasu* (tuli?) on menettänyt perusominaisuutensa, ilma sammuttaa tulen ja leviää... yli avaruuden, josta valo nyt katoaa, kun tuli muuttuu ilmaksi. Ilma siis eetterin lähteen, äänen mukana leviää kaikkialle yli kymmenen piirin... kunnes eetteri ottaa valtaansa kosketuksen [*sparsha* – tunto?], ilman perusominaisuuden, jonka menetettyään ilma katoaa, ja eetteri [KHA] on jäljellä muuttumattomana. Vailla muotoa, makua, tuntoa (*sparsha*) ja hajua se on olemassa [s396] [ei]ilmenneenä (*mûrttimat*) ja valtavana ja täyttää koko avaruuden. Eetteri [âkâsha], jonka perusominaisuus ja aihe on ääni [”Sana”], valtaa avaruuden tyhjyyden... Mutta sitten perimmäinen elementti [noumenon?] (*bhûtâdi*) (egoismi) syö äänen [kollektiivisen demiurgin]...⁴

ja dhyâni-chohanien ja kaikkien olemassa olevien elementtien joukot [e373] sulautuvat samaan aikaan alkuperäänsä.⁵ Alkuelementti, tietoisuus, yhdistyneenä *tâmasaan* (henkiseen pimeyteen) on itsessään MAHATIN (maailmanjärjen) alkuosiin hajottama – mahatin,

¹ Ks. II kirjan IV luvun ”Kaaos-theos-kosmos” loppulauseita, s. e349.

² *Vishnupurâna*, VI, iv; Wilson, vol. V, s. 195–196.

³ Tämä tulevaisuudennäkymä tuskin miellyttää kristillistä teologiaa, joka pitää ikuista loppumatonta helvettiä kannattajilleen parempana.

⁴ *Main. teos*, 196–198.

⁵ On käsitettävä, että sana elementit tarkoittaa tässä ei ainoastaan näkyviä ja fyysisiä elementtejä vaan myös niitä, joita Paavali kutsuu elementeiksi – henkisiä järkivoimia – enkeleitä ja demoneja manvantarisessa muodossaan.

...jonka perusominaisuus on järki (*buddhi*), ja maapallo ja mahat ovat universumin sisä- ja ulkorajoina. Siten – niin kuin (luomisessa) oli seitsemän luonnon (prakritin) muotoa, luettuna mahatista Maahan – niin (elementaalisen) hajoamisen (pratyâhâran) aikana nämä seitsemän toinen toisensa jälkeen yhtyvät toisiinsa.¹

Brahmân muna (*sarva-mandala*) haihtuu sitä ympäröiviin vesiin seitsemine vyöhykkeineen (*dvîpat*), seitsemine valtamerineen, seitsemine alueineen ja niiden vuorineen. Veden ominaisuuden juo tuli. Tulen (tulen perustan) imee itseensä ilma (ilman perusta). Ilma sekoittuu eetteriin [âkâshaan]. Bhûtâdi [alkuelementin alkuperä tai oikeammin *sy*] nielee eetterin ja häviää (itse) mahatiin [suureen, maailmanjärkeen], jonka kaikkien näiden mukana ottaa haltuunsa prakriti [ja katoaa]... Tämä prakriti on olennaisesti sama, olkoon se eriytynyt tai eriämätön. Mutta se, mikä on eriytynyt, häviää eli haihtuu viimein eriämättömään. Myös PUMS (*henki*), joka on yksi, puhdas, häviämätön, ikuinen, kaikki läpäisevä, on osa siitä korkeimmasta hengestä, joka on kaikki oliot. Tuo henki (*sarvesha*), joka on muuta kuin (ruumiillistunut) henki ja jossa ei ole nimen, lajin [nâman ja jâti eli rûpa, siten pikemminkin ruumis kuin laji] tai muun sellaisen ominaisuuksia – [pysyy] ainoana olemassaolona (SATTÂ)... Prakriti ja purusha haihtuvat molemmat lopulta KORKEIMPAAN HENKEEN...²

Tämä on lopullinen PRALAYA³ – kosmoksen kuolema. Sen jälkeen sen henki lepää nirvânassa eli SIINÄ, millä ei ole päivää eikä yötä. Kaikki muut pralayat ovat aikakautisia ja seuraavat manvantaroja peräkkäisessä sarjassa, kuten yö seuraa jokaisen ihmisen, eläimen ja kasvin päivää. Kosmoksen *elöjen* luomiskausi on kulunut loppuun, sillä ilmenneellä ”Sanalla” on [e374] kasvunsa, [s397] huippukohtansa ja vähenemisensä, kuten kaikilla ajallisilla olennoilla, olkoon niiden kesto kuinka pitkä tahansa. Luomisvoima on ikuinen noumenonina; ilmennyksissään aspektissaan sillä on *alkunsa* ja täytyy myös olla loppunsa. Tuon ajan kuluessa sillä on vielä toiminnan kausia ja levon kausia. Ja nämä ovat Brahmân päiviä ja öitä. Mutta Brahman, noumenon, ei milloinkaan lepää, koska SE ei koskaan muutu vaan ON aina, vaikkei SEN voi sanoa olevan missään.....

¹ *Vishnupurâna*, VI, iv; Wilson, vol. V, 196–199. Kun orientalistit ymmärtävät oikein tämän kuvauksen esoteerisen merkityksen, silloin huomataan, että tämä maailman-elementtien kosminen vastaavuus voi selittää fyysisten voimien keskinäisen suhteen paremmin kuin nykyään tunnetut teoriat. Joka tapauksessa teosofit tulevat käsittämään, että prakritilla on *seitsemän muotoa* eli periaatteita ”luettuna mahatista Maahan”. ”Vedet” merkitsee tässä mystistä ”äitiä”, sitä abstraktin luonnon kohtua, jossa ilmennyt universumi sikiää. Seitsemän ”vyöhykettä” koskee tämän universumin seitsemää alajaotusta eli niiden voimien noumenoneja, jotka saattavat sen olemassaoloon. Tämä kaikki on allegorista.

² *Main. teos*, Wilson, vol. V, s. 199–200.

³ Koska se, mitä tässä on kuvattu, on *mahâ*, suuri eli nk. *lopullinen* PRALAYA, niin kaikki haihtuu takaisin alkuperäiseen AINOAN elementtiin. ”Itse jumalien, Brahmân ja muiden” sanotaan kuolevan ja katoavan tämän pitkän YÖN aikana.

Juutalaiset kabbalistit tunsivat, kuinka välttämätön on tämä *muuttumattomuus* ikuisessa, äärettömässä jumaluudessa, ja sovittivat sen tähden saman ajatuksen antropomorfiseen jumalaan. Aate on runollinen ja erittäin sopivasti esitetty. *Zoharista* luemme:

Kun Mooses valvoi Siinain vuorella jumalan seurassa, jonka pilvi kätki hänen katseeltaan, hän tunsu suuren pelon valtaavan itsensä ja kysyi äkkiä: ”Herra, missä sinä olet... nukutko, oi Herra?...” Ja *Henki* vastasi hänelle: ”Minä en nuku koskaan. Jos hetkeksikään vaipuisin uneen ENNEN AIKAANI, koko luomakunta hajoaisi yhdessä hetkessä.”

”*Ennen aikaani*” on hyvin merkittävästi sanottu. Se näyttää, että Mooseksen Jumala oli ainoastaan väliaikainen edustaja, kuten miehinen Brahmâ, SEN edustaja ja aspekti, mikä on muuttumaton ja mikä siis ei voi olla osallinen päivistä yhtä vähän kuin öistä eikä ole minkäänlaisessa tekemisissä elpymisen tai hajoamisen kanssa.

Mutta kun itämaisilla okkultisteilla on seitsemän tulkintatapaa, juutalaisilla on ainoastaan neljä, nimittäin todellis-mystinen, allegorinen, moraalinen ja kirjallinen eli *pashut*. Viimeksi mainittu on eksoteeristen kirkkojen avain eikä ansaitse pohtimista. Tässä on muutamia lauseita, jotka luettuina ensimmäisen eli mystisen avaimen johdolla, osoittavat, että kaikkien pyhien kirjojen kokoonpano perustuu samaan. Ne on otettu Isaac Myerin mainiosta kirjasta, joka käsittelee kabbalistisia teoksia, joita hän näyttää tutkineen hyvin. Toistan sanasta sanaan:

”*B’raishit barah elohim at hashshama’jem v’tah haa’rets* – ts. ’Alussa jumala(t) loi(vat) taivaat ja maan; (joka merkitsee:) kuusi (konstruktion sefiraa)¹ joiden yli on *B’raishit*, kuuluvat kaikki *alempaan*. Se loi kuusi (ja) näiden päällä ovat kaikki oliot. Ja nämä riippuvat *pääkallon seitsemästä muodosta* aina korkeuksien korkeuteen asti. Ja toinen ’maa’ ei tule lukuun, sen tähden on sanottu: ’Ja siitä (maasta), joka kärsi kirouksen, se tuli esiin’... ’Se (maa) oli muodoton ja tyhjä, ja pimeys oli syvyyden päällä, ja elohimien henki... hengitti (*me’-raha-fet*), ts. liiteli, hautoi, liikkui... (vrt. 5. *Moos.* 22:2) [**e375**] vesien päällä.’ Kolmetoista riippuu kolmestatoista ylhäisimmän korkeuden (muodosta). Kuusituhatta vuotta riippuu kuudesta ensimmäisestä sanasta (niihin viitataan). Seitsemäs (vuosituhhat, millennium) sen (kirotun maan) päällä on se, mikä on itsestään vahva. Ja se tehtiin aivan autioksi kahdentoista tunnin ajaksi (yhtenä kokonaisena päivänä...) niin kuin kirjoitettu on... Kolmantentoista se (jumaluus) on palauttava ne... ja kaikki on uudistuva entiselleen; ja kaikki nuo kuusi tulevat jatkumaan.”²

¹ Säkeistöjemme ”rakentajat”.

² Isaac Myer, *Qabbalah*, s. 232–233, lainannut *Sifra di-Tseniutaa*, I. § 16 ynnä seuraava.

”Konstruktion sefirotit” ovat kuusi dhyâni-chohania eli manua eli prajâpatia, joiden synteesi on seitsemäs ”B’raishit (ensimmäinen emanaatio eli *logos*) ja joita sen tähden kutsutaan alemman eli fyysisen universumin rakentajiksi”. Ne kaikki kuuluvat alempaan.

Nuo kuusi joiden sisin olemus on *seitsemännestä*, ovat sen *upâdhi*, perusta eli kulmakivi, jonka päälle objektiivinen universumi on rakennettu, kaikkien olioiden *noumenonit*. Sen tähden ne ovat samalla luonnon voimia, läsnäolon seitsemän enkeliä, ihmisen kuudes ja seitsemäs prinssiippi, seitsemäisen ketjun henkis-psykkis-fyysisiä piirejä, kantarotuja jne. Ne kaikki ”riippuvat pääkallon seitsemästä muodosta” aina korkeimpaan asti. ”Toinen maa” ”ei tule lukuun”, koska se ei ole mikään maa vaan kaaos eli avaruuden syvyys, missä lepäsi paradigmaattinen eli malliuniversumi sitä mietiskelevän YLISIELUN ideoinnissa. Sana ”kirous” on hyvin harhaanjohtava, sillä se tarkoittaa yksinkertaisesti *tuomiota* eli *väistämätöntä kohtaloa, joka lähetti maailman* objektiiviseen tilaan. Tämä näkyy siitä, että ”maapalloa” ”kirouksen” alaisena kuvataan ”muodottomaksi ja tyhjäksi”, ja sen autoioissa syvänteissä elohimien (kollektiivisten logosten) ”henkäys” saattoi matkaan eli niin sanoaksemme valokuvasi ensimmäisen jumalallisen IDEOINNIN *tulevista olioista*. Tämä menetelmä toistuu jokaisen *pralayan* jälkeen, ennen kuin alkaa uusi manvantara eli tajuavan yksilöllisen olemassaolon kausi. ”Kolmetoista riippuu kolmestatoista muodosta” koskee kolmetoista aikakautta, joita personoi kolmetoista manua, Svâyambhuva neljäntenätoista (kolmentoista neljäntoista sijasta ollessa lisäverho). Nämä neljätoista manua hallitsevat yhden mahâyugan, yhden Brahmân päivän ajan. Nämä objektiivisen universumin (kolmetoista–neljätoista) riippuvat kolmestatoista (neljästätoista) *paradigmaattisesta, ideaalisesta* muodosta.

Sanojen ”kuusituhatta vuotta”, jotka ”riippuvat kuudesta ensimmäisestä sanasta”, merkitystä on taas etsittävä intialaisesta viisaudesta. Ne tarkoittavat alkuperäistä kuutta (seitsemää) ”Edomin kuningasta”, jotka kuvaavat meidän ketjumme maailmoja (eli piirejä) ensimmäisen kierroksen aikana ja myös tämän kierroksen alkuperäisiä ihmisiä. Ne ovat seitsemäinen *esiaadaminen* (eli ennen kolmatta, *erottautunutta* Rotua ollut) ensimmäinen kantarotu. Koska ne olivat *varjoja* ja tunnottomia (ne eivät olleet syöneet vielä tiedon puun hedelmiä), ne eivät voineet nähdä [e376] *partsufimia*, eli kasvot eivät voineet nähdä kasvoja (alkuperäiset ihmiset olivat tiedottomia). ”Sen tähden ensimmäiset (seitsemän) [s399] kuningasta kuolivat”, ts. hävitettiin.¹ Keitä ovat nämä kuninkaat? He ovat ”seitsemän rishiä, eräitä (toisarvoisia) jumaluuksia, Shakra (Indra), Manu, ja ne kuninkaat hänen poikiaan [jotka] *luodaan ja kadotetaan yhtenä aikakautena*”, kuten *Vishnupurânassa* sanotaan.² Sillä seitsemäs (”tuhat”) (*ei eksoteerisen kristinuskon vaan ihmisen synnyn tuhatvuotinen aika*) edustaa sekä ”luomisen seitsemättä kautta”, fyysisen ihmisen luomista (*Vishnupurâna*), että myös

¹ Vrt. *Sifra di-Tseniuta*.

² I kirja, iii; Wilson, vol. I, s. 50.

seitsemättä prinssiä – sekä makrokosmosta että mikrokosmosta – vieläpä seitsemännen aikakauden jälkeistä *pralayaa*, Brahmân yötä, joka on yhtä pitkä kuin hänen päivänsä. ”Se tehtiin aivan autioksi kahdentoista tunnin ajaksi, kuten kirjoitettu on.” Kolmantentoista hetkenä (kaksi kertaa kuusi ja niiden synteesi) kaikki on palautettava ennalleen ja ”*kuusi* tulee jatkumaan”.

Näin huomauttaa *Qabbalahin* tekijä aivan oikein:

Kauan ennen hänen [Ibn Gebirol] aikaansa... monta sataa vuotta ennen kristillistä ajanlaskua oli Keski-Aasiassa ”viisauuskonto”, jonka katkelmia oli olemassa myöhemmin aikoina vanhojen egyptiläisten, kiinalaisten, hindulaisten ym. kansojen oppineiden keskuudessa... Ja hyvin todennäköisesti kabbala alkuaan tuli arjalaisista lähteistä Keski-Aasian, Persian, Intian ja Mesopotamian kautta, sillä Urista ja Haranista tuli Abraham ja monet muut Palestiinaan.¹

Tästä oli myös erittäin vakuuttunut C. W. King, teoksen *The Gnostics and their Remains* kirjoittaja.

Vamadeva Mudaliyar (*Modely*) kuvaa tulevaa ”yötä” hyvin runollisesti. Vaikka se löytyy jo *Hunnuttomasta Isiksestä*, se ansaitsee tulla toistetuksi.

”Kaikkialta kuuluu outoja ääniä... nämä ovat Brahmân yön airuita: *taivaanrannalta kohoaa kajo*, ja aurinko väistyy pois *Makaran* (eläinradan merkki) kolmannenkymmenennen asteen taakse eikä enää saavuta *Minan* merkkiä (eläinradan *Pisces* eli kalat). Râsi-chakraa [eläinrataa] tarkkailemaan asetetut pagodien gurut voivat nyt hajottaa piirinsä ja välineensä, sillä tästedes niillä ei ole käyttöä.

Vähitellen valo kalpenee, lämpö vähenee, asuttaviksi kelpaamattomat alueet maan päällä moninkertaistuvat, ilma käy yhä ohuemmaksi, lähteet kuivuvat, suuret joet näkevät aaltojensa väsyvän, valtameri näyttää hiekkapohjansa, ja kasvit kuolevat. Päivä päivältä ihmisten ja eläinten koko pienenee. Elämä ja liike menettävät voimansa, planeetat pystyvät hädin tuskin liikkumaan avaruudessa, yksi kerrallaan ne sammuvat kuin lamppu johon chokran [palvelijan] käsi ei enää lisää öljyä. Sûrya (aurinko) lepattaa ja sammuu, aine vajoaa hajoamiseen (*pralaya*), ja Brahmâ sulautuu takaisin *Dyaukseen*, paljastumattomaan jumalaan, ja tehtävänsä suoritettuaan hän vaipuu uneen. Yksi päivä on jälleen päättynyt, yö laskeutuu ja vallitsee aina tulevaan aamunkoittoon asti.

[e377] Ja nyt hän jälleen palaa ajatuksensa kultaiseen munaan, kaiken olemassa olevan siemeneen, kuten jumalainen Manu meille kertoo. Hänen rauhaisan leponsa aikana elolliset olennot, joille on annettu kyky toimia, päättävät toimensa, ja kaikki tunteminen (*manas*) vaipuu horrokseen. Kun ne kaikki [s400] ovat sulautuneet KORKEIMPAAN SIELUUN, tämä kaikkien

¹ I. Myer, *Qabbalah*, s. 219–221.

olentojen Sielu nukkuu täydellisessä rauhassa aina siihen päivään saakka, jolloin se saa muotonsa takaisin ja herää jälleen alkuperäisestä pimeydestään.¹

Kuten ”*satya-yuga*” on aina ensimmäinen neljän aikakauden eli yugan sarjassa, *kali-yuga* on nyt vallitsevana Intiassa ja näyttää käyvän yhteen länsimaisen aikakauden kanssa. Kaiken kaikkiaan on omituista nähdä, kuinka profeetallinen melkein kaikissa asioissa oli *Vishnupurānan* kirjoittaja, kun hän kertoi Maitreyalle muutamista tämän *kali-yugan* pimeistä vaikutuksista ja synneistä. Sanottuaan, että ”barbaarit” tulevat olemaan Induksen rantamien ja Chandrabhângân ja Kashmîran herroja, hän lisää:

[Tulee olemaan] samanaikaisia monarkkeja, jotka hallitsevat yli maanpinnan, kuninkaita, jotka ovat moukkamaisia, väkivaltaisia ja aina valmiita petollisuuteen ja pahuuteen. He tulevat aiheuttamaan naisten, lasten ja lehmien kuolemia. He tulevat anastamaan alamaistensa omaisuuden ja *himoitsemaan toisten vaimoja*, mutta heillä tulee olemaan rajoitettu valta... heidän elämänsä on oleva lyhyt, heidän himonsa tyydyttämättömät... eri maiden ihmiset, jotka heidän kanssaan joutuvat tekemisiin, seuraavat heidän esimerkkiään, ja barbaarit ovat mahtavia [Intiassa] ruhtinaiden suojeluksessa, samalla kun puhdasrotuisia kansoja halveksitaan, kunnes ihmiset menehtyvät [eli niin kuin kommentaattori sanoo: ”Mlechchhat tulevat olemaan keskustassa ja oikeat arjalaiset loppupäässä.”]² Hyvinvointi ja hurskaus vähenee päivä päivältä, kunnes maailma turmeltuu kokonaan. Ainoastaan omaisuus määrää ihmisarvon. Rikkaus on ainoa kiintymyksen lähde. Himo on oleva sukupuolten yhtymisen ainoa side. Petollisuus on parhain keino menestyksen saavuttamiseksi riita-asioissa. Naiset tulevat olemaan pelkän aistillisen tyydytyksen kohteita... *Ulkonaiset ominaisuudet tulevat olemaan ainoana määrääjänä eri elämänjärjestyksissä*. Epärehellisyys (*anyāya*) on (yleinen) toimeentulon lähde. Heikkous on syy riippuvuuteen. Röyhkeys ja uhkailu tulevat oppineisuuden tilalle. Vapaamielisyyttä pidetään hyveenä (ihmistä pidetään puhtaana, jos hän on rikas)... Keskinäinen sopimus riittää avioliittoon. Hienot vaatteet määräävät arvon... Vahvin hallitsee... ja kansa, kykenemättä kantamaan raskaita taakkoja, *kara-bhâra* (verojen kuormaa)... etsii turvaa laaksoista... Näin tulee *kali*-aikakaudella turmelus alituisesti lisääntymään, kunnes [e378] ihmisrotu lähestyy tyhjiinraukeamistaan (*pralayaa*)... Kun... *kali*-kauden loppu on lähellä, osa siitä jumalallisesta olennot, joka on olemassa, oman henkisen luontonsa voimasta... astuu maan päälle... [*Kalki-avatâra*na], varustettuna kahdeksalla yli-inhimillisellä kyvyllä... Hän palauttaa oikeuden maan päälle, ja niiden järki, jotka elävät *kaliyugan* lopulla, on heräävä ja tuleva yhtä läpinäkyväksi kuin kristalli. Ne ihmiset, jotka näin muuttuvat... *tulevat olemaan ihmisten siemeniä* ja synnyttämään rodun, joka seuraa *krita*-kauden (eli puhtauden ajan) lakeja. Kuten on sanottu: ”Kun

¹ *Hunnuton Isis*, teologia osa 1, s. 293–294. Vrt. Jacolliot, *Les Fils de Dieu*, s. 229–230.

² Jollei tämä ole profeetallista, niin mikä sitten on? [H. P. B.]

aurinko ja kuu ja (kuutähtikuvio) Tishya ja planeetta Jupiter ovat yhdessä huoneessa, krita [eli satya] -kausi on palaava.”¹

...Kaksi henkilöä, Devâpi Kurun heimosta ja Maru Ikshvâkun perheestä... jatkavat elämistään läpi neljän aikakauden, asuen [s401] Kalâpan kylässä.² He palaavat tänne krita-kauden alkaessa...³

...Maru,⁴ Shighran poika, elää yhä vielä joogavoiman avulla Kalâpaksi kutsutussa kylässä ja tulee uudistamaan tulevana aikakautena aurinkodynastian Kshatriya-rodun.⁵

Olkoon viimeksi mainittu ennustus oikea tai väärä, kali-yugan *siunaukset* on kuvattu hyvin ja ne sopivat ihmeellisesti siihen, mitä nähdään ja kuullaan Euroopassa ja muissa sivistyneissä ja kristillisissä maissa suurenmoisen VALISTUKSEN aikakautemme 19. vuosisadan täytyessä ja 20. vuosisadan sarastaessa.

[e379][s402]

VIII

LOOTUS UNIVERSAALINA SYMBOLINA

Ei ole olemassa muinaisia symboleja, joihin ei liittyisi syvä filosofinen merkitys, sitä tärkeämpi ja merkittävämpi, mitä vanhempia ne ovat. Tällainen symboli on lootus. Se on luonnolle ja sen jumalille pyhitetty kukka ja edustaa abstraktia ja konkreettista maailmaa, ollen samalla sekä henkisen että fyysisen luonnon synnytysoimien kuvana. Sitä ovat pitäneet pyhänä kaukaisimmasta

¹ *Vishnupurâna*, IV kirja, xxiv; Wilson, vol. IV, s. 224–229.

² *Matsyapurânassa* on muoto Katâpa.

³ *Vishnupurâna*, sama; Wilson, IV, 237.

⁴ Max Müller kääntää saman nimen Moryaksi Morya-dynastiasta, johon Chandragupta kuului. (Ks. *A History of Ancient Sanskrit Literature*, s. 280 ynnä seuraava) *Matsyapurânassa* luvussa cclxxii, puhutaan kymmenen Moryan (eli Maureyan) dynastiasta. Samassa luvussa sanotaan, että Moryat tulevat vielä kerran hallitsemaan Intiaa, palautettuaan Kshatriya-rodun monen tuhannen vuoden kuluttua. Mutta tuo hallitus on oleva puhtaasti henkinen eikä ”tästä maailmasta”. Se tulee olemaan seuraavan avatârân valtakunta. Eversti Tod uskoo, että nimi Morya (eli *Maurya*) on turmeltunut muoto sanasta Mori, joka merkitsee erästä räjput-heimoa, ja *Mahâvamshan* kommentaarissa arvellaan, että muutamat ruhtinaat ovat ottaneet Maurya-nimensä Mori-nimiseltä kaupungiltaan, tai kuten prof. Max Müller ilmaisee sen: Morya-Nâgara, joka on oikeampi alkuperäisen *Mahâvamshan* mukaan. Veljemme Dewân Bahâdur R. Ragonath Râo Madrasista kertoo, että sanskritinkielinen tietosanakirja *Vâchaspathya* sijoittaa Katâpan (Kalâpan) Himalajan pohjoispuolelle, siis Tiibetiin. Samoin sanotaan *Bhâgavata-purânassa*, XII skandassa.

⁵ *Vishnupurâna*, IV kirja, iv; Wilson, vol. III, s. 325. *Vayupurânassa* selitetään, että Maru on palauttava kshatriyat yhdeksännestätoista tulevassa yugassa. [Ks. *Collected Writings*, VI, s. 40–42, ”The *Purânas* on the Dynasties of the Moryas and the Koothoomi”.]

muinaisuudesta asti arjalaiset hindut, egyptiläiset ja heidän jälkeensä buddhalaiset. Sitä kunnioitettiin Kiinassa ja Japanissa, ja sen ottivat kristilliseksi merkiksi kreikkalainen ja latinalainen kirkko, tarkoittaen sillä lähettilästä samoin kuin nykyisetkin kristityt, jotka pitävät sen sijaisena vesililjaa.¹ Sillä oli ja on yhä mystinen merkityksensä, joka on sama kaikilla maailman kansoilla. Lukija kääntyköön Sir William Jonesin puoleen.² Hindulaisilla lootus on tulen ja veden (hengen ja aineen) välityksellä toimivan luonnon synnytysovoiman kuva. ”Oi sinä Ikuinen! Minä näen sinussa Brahman, luojan, lootuksen päällä istuvana”, sanotaan *Bhagavadgîtâssa*.³ Ja Sir W. Jones sanoo, kuten on jo säkeistöistä puhuttaessa mainittu, että [s403] lootuksen siemenet jo ennen itämistään sisältävät täydellisesti muodostuneita lehtiä ja pienoiskuvana kaiken sen, mitä niistä kerran on tuleva täydellisinä kukkina. Lootus on Intiassa hedelmällisen maan ja jopa itse Meruvuoren symboli. Taivaan ilmansuuntien neljä enkeliä eli haltijaa (mahârâjat, ks. *säkeistöjä*) seisovat kukin lootuksensa päällä. Lootus on jumalallisen ja inhimillisen hermafrodiitin kaksinkertainen symboli, koska se niin sanoaksemme on kumpaakin sukupuolta.

Hindulaisilla Brahmâ kehittyi tulen (eli lämmön) hengestä, joka panee liikkeelle, hedelmöittää ja kehittää konkreettiseen muotoon (aatteellisesta prototyyppistään) kaiken, mikä syntyy VEDESTÄ eli alkuperäisestä maasta. Lootuskukka, jota kuvataan kasvamassa Vishnun navasta – sen jumalan, joka lepää avaruuden vesissä ikuisuuden käärmeen päällä – on kuvaavimpia symboleja, mitä koskaan on käytetty. Se on universumi, joka kehittyi keskusauringosta, PISTEESTÄ, ikisalatusta siemenestä. Lakshmî, joka on [e380] Vishnun⁴ naisellinen puoli ja jota kutsutaan myös *padmaks*i, lootukseksi, esitetään samoin lootuskukan päällä kelluvana ”luomisessa” ja avaruuden ”valtameren kirnuamisessa”, nousemassa ”maitomerestä”, kuten Venus valtameren vaahdosta.

... istuen lootuksella silloin
Kauneuden säteilevä jumalatar, Shrî verraton,
Yleni aalloista...

¹ Kristinuskon taiteessa aina kun kuvataan Neitsyt Marian ilmestystä, esiintyy pääenkeli Gabriel pitäen kädessään vesililjan vartta. Tämä kasvi, tulen ja veden eli luomisen ja synnytyksen esikuva, symboloi *tarkalleen samaa ideaa kuin lootus* bodhisattvan kädessä, kun hän ilmoittaa Gautaman äidille Mahâ-Mâyälle, Buddhan, maailman vapahtajan, syntymästä. Niinpä myös egyptiläiset esittävät Osiriksen ja Horuksen aina yhdessä lootuskukan kanssa, molempien ollessa auringonjumalia eli tulen jumalia (aivan niin kuin Pyhää Henkeä edustavat ”tuliset kielet”). (*Ap. t. 2:3.*)

² Ks. Sir William Jones, *Dissertations... relating to the History and Antiquities... of Asia* (1793), s. 25. [*The Works of Sir Wm. Jones*, 1799, vol. VI, s. 320.]

³ [XI, säe 15.]

⁴ Lakshmî on Venus – Afrodite ja viimeksi mainitun tavoin se nousi valtameren vaahdosta lootus kädessään. *Râmâyanassa* sitä kutsutaan myös Padmaksi.

laulaa muuan englantilainen orientalisti ja runoilija, Sir Monier-Williams.¹

Tähän symboliin kätkeytyvä aate on jo sellaisenaan hyvin ihana ja sitä paitsi osoittaa, kuinka kaikki uskontojärjestelmät ovat lähteneet samasta alkuperästä. Olkoon kyseessä lootus tai vesililja, se merkitsee yhtä ja samaa filosofista aatetta, nim. objektiivisen emanaatiota subjektiivisesta, jumalallista ideointia, joka siirtyy abstraktista konkreettiseen eli näkyvään muotoon. Sillä niin pian kuin PIMEYS eli oikeammin se, mikä on ”pimeyttä” tietämättömälle, on väistynyt omaan valtakuntaansa, ts. ikuiseen valkeuteen, jättäen taakseen ainoastaan ilmenneen jumalallisen ideointinsa, avautuu luovien logosten tajunta. Ne näkevät ihannemaailmassa (joka on tähän asti ollut kätkeytyneenä jumalalliseen ajatukseen) kaikkien olioiden arkkityypiset muodot ja alkavat jäljentää ja rakentaa eli muovailta näiden esikuvien mukaan katoavaisia ja ohimeneviä muotoja.

Tällä toiminta-asteella ei demiurgi² ole vielä arkkitehtina. Synnyttyään toimintakauden sarastuksessa hänen täytyy kuitenkin ensin käsittää suunnitelma, todeta ihannemuodot, jotka ovat haudattuina ikuisen ideoinnin helmaan, aivan niin kuin tulevat lootuslehdet, tahrattomat terälehdet, ovat kätkeytyneinä tuon kasvin siemeneen.

[s404] *Rituaalin (Kuolleiden kirjan)* luvussa, jonka nimi on ”Muuttuminen lootukseksi”, Jumala, pää, joka nousee ylös lootuskukasta, huudahtaa: ”Minä olen puhdas lootus, joka lähtee Loistavasta... Minä tuon Horuksen viestit. Olen se puhdas lootus, joka on kotoisin auringon piireistä.” (luku lxxxii.)

Lootuksen aate voidaan löytää jopa Elohistisesta luvusta, 1. Moos. 1, kuten *Hunnuttomassa Isiksessä* on osoitettu.

[e381] Tästä lootuksen aatteesta meidän on näet löydettävä synty ja selitys siihen juutalaisen kosmogonian säkeeseen, joka kuuluu: ”Ja Jumala sanoi: kasvakaan maa... hedelmäpuita, jotka maan päällä kantavat hedelmissään kukin lajinsa mukaista siementä” (1:11). Kaikissa alkuperäisissä uskonnoissa luova Jumala on ”Isän Poika”, ts. Isän ajatus näkyväksi tulleena. Jo kauan ennen kristillistä aikaa, aina hindulaisten trimürtista Raamatun kolmeen kabbalistiseen päähän, kuten juutalaiset niitä selittivät, oli kunkin kansan kolmiyhteinen jumaluus täydellisesti määritelty ja konkretisoitu sen allegorioissa.

Sellainen on tämän suuren symbolin kosminen ja ideaalinen merkitys itämaisillä kansoilla. Mutta sovellettuna käytännölliseen ja eksoteeriseen jumalanpalvelukseen, jolla oli myös esoteerinen symboliikkansa, lootus tuli aikaa

¹ [*Indian Wisdom* jne., Oxford, 1875, s. 499: runollinen esitys *Vishnupurânasta*, I, l. 9.]

² Esoteerisessa filosofiassa demiurgi eli *logos*, jota pidetään LUOJANA, on ainoastaan abstrakti termi eli aate, kuten sana ”sotajoukko”. Niin kuin viimeksi mainittu on kaiken käsittävä termi joukolle toimivia voimia eli työskenteleviä yksiköitä – sotilaita – niin on demiurgi luojien eli rakentajien paljouden laadullinen yhdistelmä. Suuri orientalisti Burnouf tajusi tämän ajatuksen täydellisesti sanoessaan, että Brahmâ *ei* luo maata enempää kuin mitään muutaakaan universumin osaa. ”Kehitettyään itsensä esiin maailmansielusta, erottuaan ensimmäisestä syystä, hän haihtuu luontoon, jonka hän itsestään emanoi. Hän ei seiso sen yläpuolella vaan on sekoittunut siihen. Brahmâ ja universumi muodostavat yhden Olennon, jonka jokainen osanen on olemukseltaan Brahmâ itse, hänestä itsestään lähtenyt.

myöten erään maallisemman aatteen sisältäjäksi ja sanantuojuksi. Ei mitkään dogmaattiset uskonnot ole voinut säästyä siihen liittyvältä seksuaaliselta elementiltä, ja tähän päivään asti ne tahraavat tämän symboliikan juuriaatteen moraalisen kauneuden. Toistamme seuraavassa samasta kabbalistisesta käsikirjoituksesta, jota olemme ennenkin usein käyttäneet lähteenämme.

Samanlaiseen [sukupuoliseen] merkitykseen viittasi myös Niilin vesissä kasvava lootus. Sen kasvutapa teki sen erittäin sopivaksi synnytystoimien kuvaajaksi. Lootuksen kukka, joka [s405] kypsymisensä tuloksena valmistaa siemenet suvun jatkamiseen, on istukan kaltaisen kiinnikkeen välityksellä yhdistynyt maaemoon eli Isiksen kohtuun pitkän köyden tapaisen varren, napavarren avulla, joka kulkee kohtuveden, ts. Niilivirran läpi. Ei mikään voi olla tätä symbolia selvempi, ja merkityksen täydentämiseksi lapsi kuvataan joskus istumassa kukan päällä tai siitä nousemassa.¹ Siten tässä kuvassa Osiris ja Isis, Kronoksen eli loppumattoman ajan lapset, tulevat luontonsa voimien kehityksessä antamaan elämän ihmiselle Horus-nimisenä.²

Ei voi arvioida liian suureksi tämän synnytystoiminnan käyttöä symbolisen kielen ja tieteellisen taidekielen perustana. Tuon ajatuksen harkitseminen johtaa heti ajattelemaan luovaa syytä. Silloin huomataan, että luonto on valmistanut ihmeellisen elävän koneiston, jota ohjaa siihen liitetty elävä sielu. Mutta tämän sielun elämänkehitys ja historia – kun katsotaan, mistä se on tullut, missä tilassa se nyt on ja mihin se kulkee – ylittää ihmisen ymmärräskyvyn.³ Vastasyntynyt lapsi on alati uudistuva ihme ja todiste [e382] siitä, että kohdun työpajassa on älyllinen luova voima ollut myötävaikuttamassa elävän sielun kiinnittämisessä fyysiseen koneistoon. Tämän tosiasian valtava ihmeellisyys antaa suuren pyhyden kaikelle, millä on tekemistä synnytyselinten kanssa, koska ne ovat jumaluuden ilmeisen väliintulon tapahtumapaikkana.⁴

Tämä on oikea esitys kuvien takana piilevistä muinaisista aatteista, niistä

¹ Intialaisissa *purânoissa* tämä on Vishnu, ensimmäinen, ja Brahmâ, toinen logos, eli aatteellinen ja käytännöllinen luoja, joista toinen esitetään lootuksen ilmentäjänä, toinen siitä lähtevänä.

² Ks. Lukua IX, ”Kuu, Deus Lunus ja Foibe”.

³ Ei kuitenkaan kaikkea ”ymmärräskyä”, jos on kyseessä itämaiseen metafysiikkaan ja luovan luonnon mysteereihin vihitty, jonka psyykkiset kyvyt ovat tähän harjaantuneet. Menneiden aikojen tietämättömät joukot ovat alentaneet kosmisen luomisen puhtaan aatteen pelkäksi ihmisen synnytyksen ja seksuaalisen toiminnan kuvailuksi. Mutta esoteeristen oppien ja tulevaisuuden vihittyjen tehtävä on ja tulee olemaan taas kerran puhdistaa ja jalostaa alkuperäinen käsitys. Nykyään se on surkeasti häväisty, kun teologiset ja kirkolliset uskovaiset ovat sitä karkeasti soveltaneet eksoteerisiin dogmeihin ja henkilöihin. Abstraktin eli *noumenaalisen* luonnon, ainoan puhtaasti jumalallisen ilmennyksen, äänen palvonta yksin on ihmiskuntaa todella jalostava uskonko.

⁴ J. R. Skinner, julkaisematon kabbalistinen käsikirjoitus (fol. 15–16), Adyarin arkistoissa, tästä lähin mainittu Skinnerin MS:nä.

puhtaista panteistisista käsityksistä, *persoonattomista* ja kunnioittavista, joita oli kaukaisten esihistoriallisten aikojen filosofeilla. Mutta se ei sovi yhtä hyvin, kun tulee kyse syntisestä ihmiskunnasta ja persoonallisuuteen liittyvistä karkeista aatteista. Siksi ei kukaan panteistinen filosofi voisi olla huomaamatta, että se, mikä käsikirjoituksessa seuraa edellä olevaa ja koskee juutalaisen symboliikan antropomorfismia, on perin vaarallista todellisen uskonnon pyhyydelle ja sopii ainoastaan meidän materialistiselle ajallemme, joka on suoranainen tulos ja seuraus tuosta antropomorfishesta taipumuksesta. Sillä tämä on Vanhan testamentin koko hengen ja olemuksen perussävel, kuten käsikirjoituksessa sanotaan puhuttaessa raamatun taidekielen symboliikasta:

[s406] Sen tähden on *kohdun* paikkaa pidettävä KAIKKEIN PYHIMPÄNÄ, SANCTUM SANCTORUM, ja *todellisena* ELÄVÄN JUMALAN TEMPPELINÄ.¹ Miehelle on naisen omistamista aina pidetty hänen oleellisena osanaan, jotta kahdesta tulisi yksi, ja tätä omistamista on mustasukkaisesti suojeltu. Vieläpä sitä osaa tavallisesta talosta tai kodista, joka oli uskottu vaimon asuttavaksi, kutsuttiin *penetratiaksi*, sisimmäksi pyhätöksi, ja sen tähden metafora pyhien rakennusten kaikkein pyhimmästä johtui synnytyselinten pyhänä pitämisestä. Vietynä metaforan kautta äärimmäisyyteen² tämä talon osa kuvataan pyhissä kirjoissa ”talon reisien välissä” olevaksi ja joskus tämä ajatus toteutettiin rakenteellisesti siten, että kirkkojen suuri sisäkäytävä asetettiin syvennykseen kahden esiin pistävän sivustan väliin.³

Ei ollut muinaisilla alkuperäisillä arjalaisilla mitään tällaista aatetta ”vietynä äärimmäisyyteen”. Tämän todistaa se tosiasia, että vedalaisella ajalla ei naisia sijoitettu miehistä erilleen *penetratioihin* eikä *zenânoihin*.⁴ Heidän eristämisensä alkoi vasta silloin kun muhamettilaiset – jotka kristillisten kirkkokuntien jälkeen olivat juutalaisen symboliikan lähimmät perilliset – olivat valloittaneet maan ja vähitellen painoivat hindulaisiin omat tapansa ja menonsa. Ennen ja *jälkeen* vedalaista aikaa nainen oli yhtä vapaa kuin mies, eikä mikään epäpuhdas maallinen ajatus koskaan sekoittunut [e383] varhaisarjalaisten uskonnolliseen symboliikkaan. Tuo käsitys ja sovellus on pelkästään seemiläinen. Sitä tukee myös

¹ Ei varmaankaan voitane *tässä* merkityksessä soveltaa *miehiin* sanoja: ”*Ettekö tiedä, että te olette Jumalan temppeli ja että Jumalan Henki asuu teissä?*” (1. Kor. 3:16). Sanat lausui muuan kristinuskon *alkuperäisiin* mysteereihin vihitty, vaikka kieltämättä tuo merkitys *oli Vanhan* testamentin juutalaisten kokoajien mielessä. Tässä onkin se kuilu, joka erottaa Uuden testamentin symboliikan juutalaisesta kaanonista. Tämä kuilu olisi säilynyt ja laajentunut, jollei kristikunta ja kaikkein julkeimmin latinalainen kirkko olisi sitä silloittanut. Nykyaikainen paavilaisuus on kokonaan peittänyt tuon kuilun omaksumalla opin kahdesta tahrattomasta sikiämisestä ja antamalla Jumalansa äidille antropomorfishen ja samalla epäjumalia palvovan luonteen.

² Se tapahtui *ainoastaan* juutalaisten Raamatussa ja sen orjamaaisessa jäljennöksessä, kristillisessä teologiassa.

³ Skinnerin MS., fol. 16–17.

⁴ Zenâna on se intialaisen talon osa, missä naiset yksin asuvat. – Suom. toim.

mainitsemmamme erittäin oppineen kirjoittajan kabbalistinen paljastus, kun hän lopettaa edellä lainatut kohdat lisäämällä:

Jos näihin elimiin, jotka ovat luovien kosmisten voimien symboleja, voidaan liittää käsitys mittojen sekä ajanjaksojen synnystä, silloin todella temppelien, Jumalan ja Jehovan asuntojen, konstruktioissa pitäisi sen osan, joka on määrätty kaikkein pyhimmäksi, saada nimensä lisääntymiselinten tunnustetusta pyhydestä, niitä kun pidettiin sekä mittojen että itse luovan voiman merkinä. Mutta muinaisuudessa VIISAILLA *ei ollut mitään nimeä eikä käsitettä eikä symbolia* ilmaisemaan ENSIMMÄISTÄ SYYTÄ.¹

Aivan varmasti ei ollut. Parempi on olla antamatta sille ajatustakaan ja jättää se ikuisesti *nimettömäksi*, kuten varhaiset panteistit tekivät, [s407] kuin että tuon ihanteiden ihanteen pyhyys alennettaisiin vetämällä sen symbolit antropomorfiisiin muotoihin! Tässä huomataan taas se suunnaton ero, joka on olemassa arjalaisten ja seemiläisten uskonnollisen ajattelun välillä. Ne muodostavat kaksi vastakkaista napaa: toinen on vilpittömyyttä, toinen salaperäisyyttä. Brahmalaiset eivät koskaan antaneet ihmiskunnan luonnollisille lisääntymistoimille ”perisyntin” arvoa, vaan pitivät pojan hankkimista *uskonnollisena velvollisuutena*. Muinaisina aikoina bramiini täytettyään tehtävänsä inhimillisenä luojana vetäytyi viidakkoon ja vietti loppuikänsä uskonnollisessa mietiskelyssä. Hän oli täyttänyt velvollisuutensa luontoa kohtaan kuolevaisena ihmisenä ja luonnon työkumppanina, ja tästä lähin hän käänsi kaikki ajatukset henkiseen ja kuolemattomaan puoleensa, pitäen maallista osaansa pelkkänä harhana, haihtuvana unennäköinä – niin kuin se todella onkin. Seemiläisellä oli toisin. Hän keksi Edenin puutarhaan lihan kiusauksen ja pani Jumalansa (esoteerisesti kiusaajan ja luonnon hallitsijan) KIROAMAAN *ainiaaksi* teon, joka kuului luonnon johdonmukaiseen ohjelmaan.² Kaikki tämä oli eksoteerista, kuten se tavataan *I. Mooseksen kirjan* ja muiden *salaverhossa* ja kuolleessa kirjaimessa. Samalla hän *esoteerisesti* piti oletettua *syntiä* ja LANKEEMUSTA niin pyhänä tekona, että valitsi sen elimen, joka teki *alkuperäisen synnin*, sopivimmaksi ja pyhimmäksi symboliksi esittämään sitä Jumalaa, jonka sanotaan leimanneen sen ensimmäistä tehtävään ryhtymistä tottelemattomuudeksi ja ikuisiksi SYNNIKSI!

Kuka voi koskaan mitata seemiläisen mielen paradoksaalisia syvyyksiä? Ja tämä paradoksaalinen elementti ilman sisintä merkitystään on nyttemmin siirtynyt kokonaan kristilliseen teologiaan ja dogmatiikkaan!

Tunsivatko varhaiset kirkkoisät heprealaisen (Vanhan) testamentin sisäisen merkityksen vai olivatko ainoastaan muutamat harvat heistä siitä tietoisia ja muut aivan tietämättömiä salaisuudesta, sen [e384] ratkaiskoon myöhempi aika. Yksi asia ainakin on varma. Koska Uuden testamentin esoterismi sopii täydellisesti

¹ Skinnerin MS., fol. 17.

² Sama ajatus on eksoteerisesti ilmaistu Egyptin tapahtumissa. Herra kiusasi faraota raskaasti ja ”vaivasi häntä suurilla vitsauksilla”, jottei kuningas välttäisi rangaistustaan ja siten Herran ”valittu kansa” jäisi saamatta vielä yhtä riemuvoittoa.

yhteen heprealaisten Mooseksen kirjojen kanssa ja koska samalla joukko puhtaasti egyptiläisiä symboleja ja yleensä pakanallisia dogmeja – kuten esim. kolminaisuusoppi – on kopioitu ja liitetty evankeliumeihin – käy ilmeiseksi, että Uuden testamentin kirjoittajat, keitä lienevätkin olleet, tunsivat noiden symbolien samuuden. Heidän on myös täytynyt tietää egyptiläisen esoterismin varhemmuudesta, koska he omaksuivat monta symbolia, jotka esittävät pelkkiä egyptiläisiä käsityksiä ja uskomuksia sekä ulkonaisessa että sisäisessä merkityksessään ja joita ei löydy juutalaisten [s408] kaanonista. Yksi näistä on päänenkelin kädessä oleva vesililja niissä varhaisissa kuvissa, jotka esittävät hänen ilmestymistään Neitsyt Marialle. Nämä symboliset kuvat ovat tähän päivään asti säilyneet kreikkalaisen ja roomalaisen kirkon ikonografiassa. Voidaan siis väittää, että vesi, tuli ja risti, samoin kuin kyyhkynen, lammas ja muut pyhät eläimet kaikkine yhdistelmineen ilmaisevat esoteerisesti tulkittuina saman merkityksen, ja ne on varmaan omaksuttu pelkän yksinkertaisen juutalaisuuden parantamiseksi.

Lootus ja vesi ovat mitä vanhimpia symboleja ja alkuperältään puhtaasti arjalaisia, vaikka ne viidennen Rodun haarautuessa tulivat kansojen yhteiseksi omaisuudeksi. Esimerkin mainitaksemme: kirjaimet, samoin kuin numerot, olivat kaikki luonteeltaan mystisiä, joko yhdistelmissä tai erikseen. Kaikkein pyhin kirjain on M. Se on sekä feminiininen että maskuliininen eli siis androgyyninen, ja on tehty symboloimaan VETTÄ, sen alkuperää, suurta syvyyttä. Se on mystinen kirjain kaikissa kielissä, sekä itä- että länsimaisissa, ja sen kirjoitustapa kuvaa aaltoilua, näin ^^^. Arjalaisessa esoterismissa, kuten seemiläisessäkin, tämä kirjain on aina edustanut vettä. Sanskritissa esim. MAKARA, eläinradan kymmenes merkki, merkitsee krokotiilia eli oikeammin merihirviötä, jolla on aina tekemistä veden kanssa. MA-kirjain on samanarvoinen kuin luku 5 ja vastaa tätä. Luku 5 taas muodostuu *kakkosesta*, erotettujen sukupuolten symbolista, ja *kolmosesta*, joka symboloi kolmatta elämää, kakkosen jälkeläistä. Viitosta taas esitetään usein *viisikantana*, joka on pyhä merkki, jumalallinen monogrammi. MAITREYA on viidennen Buddhan salainen nimi – sama kuin brahmalaisten *kalki-avatâra* – viimeinen MESSIAS, joka on tuleva suuren aikakauden huippukohdassa. Se on myös kreikkalaisen Metiksen eli *jumalallisen viisauden* alkukirjain; *Memrahin*, Sanan eli *logoksen*; ja *Mithraksen (Mihrin)*, *monadin*, *mysterin*. Kaikki nämä syntyvät suuressa syvyydessä ja lähtevät siitä ja ovat *Mâyân*, *Äidin*, poikia; Egyptissä Mutin; Kreikassa *Minervan* (jumalallisen viisauden); *Marian*, *Mirjamin*, *Myrrhan* jne., kristittyjen logoksen äidin ja *Mâyân*, Buddhan äidin. *Mâdhava* ja *Mâdhavî* ovat hindulaisen pantheonin mitä tärkeimpien jumalien ja jumalattarien nimiä. Lopuksi *Mandala* on [e385] sanskritissa ”ympyrä” eli pallo (*Rigvedan* kymmenen osasto). Intiassa kaikkein pyhimät nimet alkavat tavallisesti tällä kirjaimella, kuten *Mahat*, ensimmäinen ilmennyt järki, ja *Mandara*, suuri vuori, jota jumalat käyttävät kirnutessaan *valtamerta*, *Mandâkinî*, taivaallinen *Gangâ* (Ganges), *Manu* jne.

Pitääkö tätä sanoa pelkäsi yhteensattumaksi? Olisipa se sitten kummallinen sattuma, koska huomaamme Mooseksellakin, joka otettiin Niilin vedestä, olleen

sama symbolinen konsonantti nimessään. Ja faraon tytär ”antoi hänelle nimeksi Mooses... koska”, hän sanoi, ”olen ottanut hänet VEDESTÄ ylös”.¹ [s409] Sitä paitsi juutalaisten pyhä Jumalan nimi, joka *alkaa tällä kirjaimella M*, on *Meborakh*, pyhä eli siunattu, ja *vedenpaisumuksen* nimi on *Mabbul*. Voimme lopettaa luettelon mainitsemalla ”kolme Mariaa” ristin äärellä ja näiden yhteyden *Maren*, meren eli *veden* kanssa. Sen vuoksi juutalaisten ja kristittyjen keskuudessa *Messias* on aina ollut tekemisissä veden, kasteen, *Kalujen* (eläinradan merkin, joka on sanskritiksi *Mîna*) ja jopa *Matsya* (kala) -avatâran kanssa sekä kohdun symbolin, lootuksen eli vesililjan kanssa, joka merkitsee samaa.

Kun kaivetaan esiin vanhan Egyptin muinaisjäänöksiä, huomataan aina, että mitä vanhempia ovat esineisiin piirretyt kuvat ja symbolit, sitä useammin lootuskukat ja vesi ovat yhteydessä auringonjumaliin. Jumala *Khnum* – kosteuden voima – vesi, joka, kuten Thales opetti, on kaikkien olioiden alkusyy, istuu lootuksen sisään kätkeytyllä istuimella (saislainen ajanjakso, *Serapeum*). Jumala *Bes* seisoo lootuksen päällä aikoen niellä jälkeläisensä. (*Sama*, Abydos.) Thoth, mysteerin ja viisauden jumala, Amentin pyhä kirjuri, istuu täysin avautuneen lootuskukan päällä, kantaen päähineenä auringonkehrää. Hänellä on ihmisen ruumis, mutta pää on härän (Mendêksen pyhä härkä on yksi Thothin muoto). (*4. dynastia*.) Lopuksi jumalatar *Heqet* sammakon muotoisena lepää lootuskukalla osoittaen olevansa veden kanssa tekemisissä. Ja tästä epärunollisesta sammakkosymbolista, joka epäilemättä on kaikkein vanhimman egyptiläisen jumaluuden symboli, ovat egyptologit turhaan koettaneet saada selville jumalattaren salaisuuden ja tarkoituksen. Koska kirkko ja aikaisemmat kristityt ottivat sen käyttöön, se osoittaa, että he tunsivat sen paremmin kuin meidän nykyaikaiset orientalistimme. ”Sammakko- eli rupikonnajumalatar” oli yksi tärkeimpiä kosmisia jumaluuksia, jotka olivat yhteydessä luomisen kanssa. Tämä riippui tuon eläimen amfibisistä² luonnosta ja varsinkin sen näennäisestä henkiinheräämisestä vietettyään pitkät ajat erakkoelämää vanhoihin seiniin, kallioihin jne. kätkeytyä. Tuo jumalatar ei ainoastaan ollut osallinen maailman järjestämisessä yhdessä *Khnumin* kanssa vaan on myös tekemisissä [e386] *ylösnousemuksen dogmin* kanssa.³ Tällä vertauskuvalla on täytynyt olla joku syvä ja pyhä merkitys, koska egyptiläiset varhaiskristityt ottivat sen käyttöön kirkoissaan, huolimatta siitä mahdollisuudesta, että [s410] heitä voitaisiin syyttää inhottavasta eläintenpalvonnan muodosta. Sammakko tai rupikonna lootukseen kätkeytyä tai ilman jälkimmäistä oli *kirkkolamppujen* muotona, ja niihin oli kaiverrettu sanat ”Εγώ είμι άνάστασις” – ”Minä olen ylösnousemus”. Näitä

¹ 2. *Moos.* 2:10. Huomattakoon vielä *midianilaisen* papin seitsemän tyttäriä, jotka tulivat *vettä* noutamaan ja joita Mooses auttoi heidän laumaansa *juottamaan*. Tästä palveluksesta midianilainen antoi Moosekselle vaimoksi tyttärensä Sipporan (*sippara* = *loistava aalto*) (2. *Moos.* 2:21). Kaikella tällä on salainen merkitys.

² Sekä vedessä että maalla elävä. – Suom. toim.

³ Egyptiläisillä tämä merkitsi ylösnousemusta jälleensyntymisen muodossa, kun oli kulunut 3000 vuotta puhdistuksen aikaa joko devachanissa tai ”autuaiden vainioilla”.

sammakkojumalattaria löytyy myös kaikkiin mummioihin kuvattuna.¹

[s411]

 KUU, DEUS LUNUS JA FOIBE

Tämä ikivanha symboli on mitä runollisin ja samalla mitä filosofisin. Muinaiskreikkalaiset toivat sen esille ja uudemmat runoilijat ovat sitä käyttäneet kyllästymiseen asti. Yön kuningatar, joka vaeltaa kaikkia vertaisiaan kirkaampana majesteettillisesti öisellä taivaalla himmentäen muut valot, Hesperos-iltatähdenkin, ja levittäen hopeaviittansa yli koko tähtimaailman, on aina ollut mieluisa aihe kaikille kristillisille runoilijoille Miltonista ja Shakespearesta viimeisimpään runoniekkaan saakka. Mutta yön säteilevä soihtu lukemattomine saattajineen puhui ainoastaan tietämättömän rahvaan mielikuvitukselle. Viime aikoihin asti uskonnolla ja tieteellä ei ole ollut mitään tekemistä tuon kauniin jumalaistarun kanssa. Ja kuitenkin kylmä siveä Kuutar, joka Shelley'n sanoin:

...kaiken sen kaunistaa, mille hän hymyilee -
 Tuo vaeltava temppele pehmeän ja kuitenkin jäisen liekin,
 Joka aina muuttuu ja on yhä sama sittenkin
 Eikä lämmitä vaan valaisee...²

on lähemmin yhteydessä maan kanssa kuin mikään muu taivaankappale. Aurinko on koko aurinkokunnan elonantaja, mutta kuu on meidän maapallomme elonantaja. Ensimmäiset rodut ymmärsivät ja tunsivat sen jo alkuaikoinaan. Se on kuningatar ja se on kuningas, ja se oli kuningas Soma, ennen kuin se muuttui Foibeksi ja siveäksi Dianaksi. Se on erityisesti kristittyjen Jumala, saatu mooseksenuskoisilta ja kabbalistisilta juutalaisilta, vaikkei sivistynyt maailma ole ehkä tiennyt tästä tosiasiaista moniin aikoihin, ei oikeastaan siitä asti kun [e387] viimeinen vihitty kirkkoisä kuoli vieden mukanaan hautaan pakanallisten temppeleiden salaisuudet.

Sellaisille kirkkoisille kuin Origeneelle tai Klemens Aleksandrialaiselle kuu oli Jehovan elävä symboli, elämän tai kuoleman antaja, olemassaolon säätäjä – meidän maailmassamme. Sillä jos Artemis oli Luna (kuutar) taivaalla ja kreikkalaisilla Diana maan päällä, joka hallitsi synnytystä ja elämää, niin egyptiläisillä se oli Heqet (Hekate) helvetissä, kuoleman jumalatar, joka hallitsi loitsuja ja taikuutta. Ja vielä enemmän: personoituna kuuna, jonka ilmennys on kolminainen, Diana-Hekate-Luna on *kolme yhdessä*. Se on *diva triformis, tergemina, triceps*³ – kolme päätä yhdessä kaulassa,⁴ niin kuin Brahmâ-Vishnu-Shiva. Sen tähden se on

¹ ”Sammakko-jumalattaria” voidaan nähdä Bulakissa, Kairon museossa. Kirkkolamppuja ja niiden kaiveruksia koskevasta väitteestä vastaa Bulak-museon entinen johtaja, oppinut Gaston Maspero. (Ks. hänen *Guide du visiteur au Musée de Boulaq*, s. 146.)

² [*Epipsychidion*, rivit 329–333.]

³ [Kolmimuotoinen, kolminkertainen, kolmipäinen jumalatar.]

⁴ Jumalatar Τρίμορφος Alkameneksen veistoksissa.

kolminaisuuden prototyyppi, sillä kolminaisuus ei aina ole ollut miehinen. Luku seitsemän, joka Raamatussa on kovin silmiinpistävä ja pyhitetty seitsemännen päivän eli sapatin muodossa, tuli juutalaisille muinaisajalla. Se sai alkunsa siitä nelinkertaisesta seitsenluvusta, joka sisältyi lunaarisen kuukauden 28 päivään, sillä jokainen kuun neljästä vaiheesta edustaa yhtä seitsenpäiväistä osaa.

Tässä teoksessa kannattanee luoda yleissilmäys kuumyytin ja kuun *palvonnan* syntyyn ja kehitykseen historiallisessa muinaisuudessa meidän puolellamme maapalloa. Sen aikaisempaa alkuperää ei *eksakti* tiede voi tutkia, koska se hylkää tradition arvon. Toisaalta sen kaukaisin historia pysyy suljettuna kirjana teologialle, joka ovelien paavien johtoa seuraten on painanut polttomerkkinsä jokaiseen kirjakatkelmaan, joka ei ole saanut hyväksymistään Rooman kirkolta. Kumpi on vanhempi, egyptiläinen vai arjalais-hindulainen uskontofilosofia – salainen oppi kallistuu jälkimmäiseen – ei merkitse tässä tapauksessa paljoakaan, koska kuun ja auringon ”palvonta” on koko maailmassa vanhin. Molemmat ovat jääneet jäljelle ja vallitsevat vielä tänä päivänä koko maailmassa, toisin paikoin avoimesti, toisin paikoin – kuten esim. kristillisessä symboliikassa – salaisesti.

Kissa, muuan kuusymboli, oli pyhitetty Isikselle, joka yhdessä merkityksessään oli kuu, kuten Osiriskin oli aurinko. Useinhan kuu näkyy jumalattaren kädessä olevan *sistrumin* yläpäässä. Kissaa kunnioitettiin suuresti Bubastiksen kaupungissa. Pyhien kissojen kuollessa siellä pidettiin suuri surujuhla, koska Isistä palvottiin erityisesti kuuna tuossa mysteerien kaupungissa. Kissaa koskeva astronominen symboliikka on jo esitetty I luvussa, ”Symboliikassa”, eikä kukaan ole sitä kuvannut paremmin kuin Gerald Massey kirjoissaan *Lectures* ja *The Natural Genesis*. Kissan silmät näyttävät seuraavan kuun vaiheita, sen kasvua ja vähenemistä, ja ne loistavat kuin kaksi tähteä yön pimeydessä. Siitä on saatu tarunomainen allegoria, että Diana piiloutui kuuhun kissan muotoisena, kun hän yhdessä muiden jumalien kanssa pyrki [e388] pakoon Tyfonia (ks. Ovidiuksen *Metamorphoses*, suom. *Muodonmuutoksia*). Kuu oli Egyptissä sekä ”Horuksen silmä” että auringon eli ”Osiriksen silmä”.

Sama koskee *Cynocephalusta*.¹ Koiranpäinen apina oli merkki, joka symboloi vuoroin aurinkoa, vuoroin kuuta, vaikka *Cynocephalus onkin enemmän hermeettinen kuin uskonnollinen symboli*. Se on näet planeetta Merkuriuksen hieroglyfi ja samalla alkemisti-filosofien Merkuriuksen merkki. Alkemistit sanovat, että ”Merkuriuksen on aina oltava lähellä Isistä hänen palvelijanaan, sillä ilman Merkuriusta ei Isis eikä Osiris voi aikaansaada mitään SUURESSA TYÖSSÄ”. *Cynocephalus*, milloin se esitetään pitämässä caduceusta, puolikuuta tai lootusta, on ”filosofisen” Merkuriuksen hieroglyfi, mutta kun sillä on kädessään ruoko tai pergamenttikäärö, se edustaa Hermestä, Isiksen kirjuria ja neuvojaa, kuten Hanuman oli samassa virassa Râman luona.

Vaikka varsinaisia auringonpalvoja, parseja, on vain muutamia jäljellä, ei pelkästään hindulaisen mytologian ja historian pääosa perustu noiden kahden palvontaan, vaan myös itse kristinusko. Se on värittänyt sekä roomalaiskatolisen

¹ Koiranpäinen apina, paviaani. – Suom. toim.

että protestanttisen kirkon teologiaa niiden syntymästä nykypäivään asti. Ero arjalais-hindulaisen ja arjalais-eurooppalaisen uskon välillä on todella hyvin pieni, jos kummastakin otetaan huomioon ainoastaan periaatteet. Hindulaiset ylpeilevät kutsuessaan itseään sūrya- ja chandra-vamshoiksi (aurinko- ja kuudynastioista polveutuviksi). Kristityt ovat pitävinään tätä epäjumalanpalvontana ja kuitenkin he riippuvat kiinni uskonnossa, joka perustuu kokonaan auringon- ja kuunpalvontaan. Protestanttien on turhaa ja hyödytöntä vastustaa äänekkäästi roomalaiskatolilaisia näiden ”Marian palvonnan” takia, joka perustuu ikivanhaan kuunjumalattaren kulttiin, kun he itse kuitenkin palvovat Jehovaa, joka ennen kaikkea on *kuunjumala*, ja kun kumpikin kirkko teologiassaan on omaksunut ”*Aurinko*”-Kristuksen ja kuukolminaisuuden.

Se mitä tiedetään kaldealaisesta kuunpalvonnasta ja babylonialaisten *Sin*-jumalasta, jota kreikkalaiset kutsuivat *Deus Lunukseksi*, ei ole [s414] paljon. Ja sekin vähä on omiaan harhauttamaan vihkimätöntä tutkijaa, joka ei kykene tajuamaan symbolien esoteerista merkitystä. Kuten muinaiset vihkimättömät filosofit ja kirjailijat yleisesti tiesivät (vihityt olivat näet lupautuneet vaitioloon), kaldealaiset palvelivat kuuta sen erilaisten (mies- ja naispuolisten) nimien välityksellä, aivan niin kuin juutalaiset tekivät heidän jälkeensä.

Edellä mainitussa, taidekieltä koskevassa käsikirjoituksessa, joka tarjoaa avaimen vanhan (symbolisen) kielen muodostamiseksi, esitetään olemassaolon oikeutus tämän kaksinaisen palvonnan syntyyn. Kirjan on kirjoittanut ihmeellisen oppinut ja terävä tutkija, joka samalla on mystikko, vaikka hän tarjoaa ajatuksensa hypoteesin muodossa, jotta ne olisivat kaikille tajuttavia. Mutta hypoteesi tulee pakostakin olemaan todistettu tosiasia uskonnollisen [e389] ihmisajattelun kehityshistoriassa sille, joka on saanut nähdä vain välähdyksenkin muinaisen symboliikan salaisuuksista. Näin hän sanoo:

Yksi ihmisten ensimmäisiä puuhia, joka oli yhteydessä todella välttämättömien asioiden kanssa, oli ajan vaiheiden havainnointi.¹ Nämä vaiheet oli merkitty taivaan holvikaarelle, nousivat ja laskivat horisontin tasaisen lattian tai laajan hiljaisen veden yllä. Näitä vaihteita olivat päivän ja yön vuorottelu, kuun muutokset, sen stellaariset ja synodiset kierrot ja aurinkovuoden jaksot toistuvine vuoden aikoineen sekä noiden jaksojen soveltuminen päivän ja yön luonnollisiin mittoihin eli vuorokauden jakautuminen valoon ja pimeyteen. Huomattiin, että kaksi kertaa kunkin aurinkovuoden aikana oli yksi pisin ja yksi lyhyin aurinkopäivä, ja päivä ja yö olivat yhtä pitkät. Näiden päivien kohdat vuoden varrella voitiin mitä tarkimmin määrätä taivaan tähtiryhmien eli konstellaatioiden avulla mikä oli kuitenkin riippuvainen taivaankannen liikkeestä, joka aina ajan mittaan vaati

¹ Muinainen mytologia sisälsi sekä astronomian että astrologian. Planeetat olivat ne viisarit, jotka aurinkokunnan kellotaululla osoittivat määrättyjen aikakautisten tapahtumien hetkiä. Niinpä *Mercurius* oli *lähettiläs*, joka oli asetettu käymään täsmällisesti jokapäiväisten aurinko- ja kuuvaiheiden aikana ja oli muutenkin tekemisissä valon jumalan ja jumalattaren kanssa.

oikaisua päivien siirtämisellä väliin, niin kuin tapahtui vedenpaisumuksen kuvauksessa. Tällöin tehtiin 150 päivän oikaisu 600 vuoden ajaksi, kun määritysten sekaannus oli tullut liian suureksi... Tämä tuli luonnollisesti tapahtumaan... kaikissa roduissa kaikkina aikoina, ja täytyy olettaa, että tällainen tieto on ollut ihmiskunnalle luontainen jo ennen sitä aikaa, jota kutsumme historialliseksi, sekä sen aikana.¹

Tältä perustalta lähtien tekijä etsii jotakin luonnollista fyysistä toimintoa, joka olisi ollut koko ihmissuvulle yhteinen ja olisi tekemisissä jaksottaisten ilmennysten kanssa, jotta ”yhteys kahdenlaisen ilmiön välillä... olisi juurtunut pysyväksi yleisessä tietoisuudessa”. Hän huomaa sen olevan:

(a) [Naisen fysiologiset ilmiöt] kunakin 28-päiväisenä kuukautena, jossa on neljä 7-päiväistä viikkoa, niin että tämä aika uudistuu 13 kertaa 364 päivässä, joka on auringon vuosi käsittäen 52 7-päiväistä viikkoa. (b) Sikiön elonmerkit vaativat 126-päiväisen ajan eli 18 viikkoa, kussakin 7 päivää. (c) Se aika, jota kutsutaan ”elinkykyisyyden ajaksi”, on 210 päivää eli 30 viikkoa, 7 päivää kussakin. (d) Raskaudenaika päättyy 280 päivässä eli 40:ssä 7-päiväisessä viikossa eli 10:ssä 28-päiväisessä kuukaudessa eli 9:ssä kalenterikuukaudessa, kussakin 31 päivää. Näin laskettiin kuninkaallisella taivaan holvikaarella sen ajan mitta, jota sikiön kesti kulkea kohdun pimeydestä tietoisien olemassaolon valoon ja loistoon, mikä alati tutkimaton salaisuus ja ihme... Täten ne havaitut ajanvaiheet, jotka osoittivat synnytystoiminnan työskentelyä, tulivat astronomisten laskelmien perustaksi... Me voimme miltei myöntää... että tämä oli laskemistapana kaikkien kansojen keskuudessa joko toisistaan riippumatta tai välillisesti opetuksen kautta. Se oli juutalaisten laskutapa, sillä vielä tänä päivänäkin he laskevat kalenterinsa kuuvuoden 354 tai 355 päivän mukaan, ja meillä on erityisiä syitä päätellä, että se oli myös muinaisten egyptiläisten ajanlasku. Todisteena siitä on seuraava:

[e390] Juutalaisen uskonnonfilosofian takana oleva perusaate oli se, että Jumalaan sisältyivät kaikki oliot² ja että ihminen on hänen kuvansa, nim. mies ja nainen yhdessä... Sillä paikalla, missä mies ja nainen oli juutalaisilla, oli egyptiläisillä härkä ja lehmä, pyhitetyt Osirikselle ja Isikselle,³ jotka esitettiin, edellinen häränpäällä varustettuna miehenä ja jälkimmäinen lehmänpäällä varustettuna naisena, joita symboleita palvottiin. Kuten tunnettua, Osiris oli aurinko ja Niilivirta, 365 päivän pituinen trooppinen vuosi, joka luku on sanan *Neilos* (=Niili) lukuarvo. Hän oli härkä kuten myös tulen ja eloa antavan voiman prinsippi. Isis taas oli kuu, Niilivirran uoma eli maaemo, jonka

¹ Skinnerin käsikirjoitus. (fol. 7, 8).

² Karkkoitu ja kutistunut muoto vedantalaisesta Parabrahmanin käsitteestä. Se sisältää itsessään koko universumin, koska se on itse tuo rajaton universumi, eikä mitään ole olemassa sen itsensä ulkopuolella.

³ Aivan niin kuin ne ovat pyhiä vielä tänä päivänä Intiassa. Shivan härkä ja lehmä edustavat useita *shakteja* – jumalattaria.

synnytysoimaa varten vesi oli välttämätön, 354–364 päivän pituinen kuuvuosi, raskaudenajan vaiheiden mittaaaja ja lehmä, jota merkittiin uudenkuun puoliskolla...

Mutta vaikka egyptiläiset käyttivät lehmää vastaamassa heprealaisten naista, ei sillä tarkoitettu mitään perusteellista merkityksen eroavuutta vaan tarkoitettujen oppien yhdenmukaisuutta, ja toinen symboli oli vain korvattu toisella. Arveltiin näet, että sikiön viipyminen kohdussa kesti yhtä pitkän ajan lehmällä ja naisella, nim. 280 päivää eli kymmenen neliviikkoista kuukautta. Ja tähän periodiin perustui etupäässä tuon eläinsymbolin käyttö, jonka merkinä oli puolikuu.¹... Näiden luonnollisten synnytysaikojen huomataan olleen symboliikan aiheina kaikkialla maailmassa. Niitä käyttivät hindulaiset ja ne löytyvät muinaisten amerikkalaisten mitä selvimmin esittäminä Richardsonin ja Gestin tauluissa, Palenquen ristissä ja muualla. Ilmeisesti ne ovat olleet kalenterin pohjana Yukatanin maya-kansalla, hindulaisilla, assyrialaisilla ja vanhoilla babylonialaisilla, samoin kuin egyptiläisillä ja muinaisheprealaisilla. Nuo luonnolliset symbolit... olivat joko fallos tai fallos ja yoni... *miehinen ja naisellinen*. Tosiaankin ne sanat, jotka on käännetty yleissanoilla ”mieheksi ja naiseksi” *1. Mooseksen kirjassa*, 1:27, ovat *sacr* ja *n'cabvah* eli kirjaimellisesti fallos ja yoni.² Vaikka fallisten symbolien käyttö viittaisi pelkästään ihmisruumiin elimiin, niin heti kun tuli kyseeseen niiden toiminta ja niistä lähtevien siemensolujen kehitys, niistä saatiin kuuajan ja sen kautta myös aurinkoajan mittaustapa.³

Tämä on kuusymbolin fysiologinen ja antropologinen avain. Mutta se avain, joka aukaisee teogonian eli manvantaristen jumalien kehityksen mysteerin, on paljon monimutkaisempi eikä siinä ole mitään fallista. Se on kauttaaltaan mystinen ja jumalallinen. Mutta juutalaiset, vaikka yhdistivätkin Jehovan suoraan kuuuhun synnyttävänä jumalana, jättivät mieluummin huomiotta korkeammat hierarkiat ja ovat tehneet muutamat niistä (eläinradan merkeistä ja planeettajumalista) patriarkoikseen, siten euhemerisoiden [e391] puhtaan teosofisen aatteen ja vetäen sen alas syntisen ihmiskunnan asteelle.⁴ Se käsikirjoitus, josta edellä oleva ote on saatu, selittää hyvin selvästi, mihin jumalten järjestöön Jehova kuului ja kuka tämä juutalaisten JUMALA oli. Se näyttää nimittäin selväsanaisesti toteen kirjoittajan väitteen, ettei se jumala, jonka kristityt ovat vahingokseen omaksuneet, ollut sen parempi kuin luonnon synnyttävän kyvyn kuusymboli. Kristityt ovat aina olleet tietämättömiä jopa juutalaisten kabbalistien salaisesta jumalasta, Ain Sofista, joka varhaisimmissa kabbalistsissa ja mystisissä käsityksissä on yhtä suurenmoinen käsite kuin Parabrahaman. Mutta Rosenrothin Kabbala ei voi milloinkaan esittää oikeaa tietoa Shimon ben-Johain alkuperäisistä opetuksista, jotka olivat niin metafysisiä ja filosofisia kuin mahdollista. Ja kuinka monta on kabbalan

¹ Tästä johtui juutalaisten kuun palvonta.

² ”Mieheksi ja naiseksi hän loi heidät.” [*1. Moos.* 1:27.]

³ Skinnerin MS., fol. 11–15.]

⁴ Ks. II osa, luku XVII, ”Kaikkein pyhin”.

tutkijoiden keskuudessa niitä, jotka tietävät näistä opetuksista jotain vain vääristyneiden latinankielisten käännösten perusteella? Katselkaamme sitä käsitystä, joka sai vanhat juutalaiset omaksumaan sijaisen iäti TUNTEMATTOMALLE ja joka on erehdyttänyt kristityt pitämään sijaista itse todellisuutena.

Jos näihin elimiin [fallokseen ja yonin], luovien kosmisten voimien symboleihin, voidaan liittää käsitys... ajanjaksoista, silloin todella temppelien konstruktiossa jumaluuden tai Jehovan asuntona pitäisi sen osan, joka mainitaan kaikkein pyhimmäksi tai korkeimmaksi paikaksi, saada nimensä sukupuolielinten tunnetusta pyhyydestä, koska niitä pidettiin sekä mittojen että itse luovan syyn symboleina.

Muinaisilla viisailla ei ollut mitään nimeä, mitään käsitettä, mitään symbolia merkitsemään ensimmäistä syytä.¹ Juutalaisten keskuudessa epäsuora mielikuva siitä ilmaistiin kieltävällä sanalla – nim. *Ain Sof*, rajaton. Mutta *sen ensimmäisen käsitettävän ilmennyksen* symboli oli ympyrä halkaisijoineen,² jolla oli samalla geometrinen, fallinen ja astronominen merkitys... yksi näet syntyy nolasta eli ympyrästä, jota vailla se ei voisi olla, ja 1:stä eli ensimmäisestä lähtee yhdeksän yksikkölukua ja geometrisesti kaikki tasokuviot. Siten kabbalassa tämä ympyrä halkaisijoineen on 10 sefiran eli emanaation kuva, jotka muodostavat adam kadmonin [s417] eli arkkityypisen ihmisen, kaikkien olioiden luovan alun... Tämä aate, että ympyrän ja sen halkaisijan kuva, ts. luku 10 merkityksessä sukelimet ja temppelin kaikkein pyhin... toteutettiin rakenteellisesti suuren pyramidin kuninkaan kammiossa eli kaikkein pyhimässä, Mooseksen tabernaakkelissa ja Salomon temppelin pyhimässä... Se on *kaksinkertaisen kohdun kuva*, sillä hepreassa kirjain he (ה) on samalla luku 5 ja kohdun symboli, ja kaksi kertaa 5 on 10 eli falloksen luku.³

Tämä ”kaksinkertainen kohtu” osoittaa myös, kuinka kaksinainen on aate, [e392] vietyä korkeimmalta eli henkiseltä tasolta alimmalle eli maalliselle, ja juutalaisten rajoittamana viimeksi mainitulle tasolle. Sen tähden seitsenluku on saanut niin huomattavan aseman heidän eksoteerisessa uskonnossaan, ulkonaisten muotojen ja tyhjien rituaalien kultissa: ajatelkaamme esim. heidän sapattiaan, seitsemättä päivää, joka on pyhitetty heidän jumalalleen kuulle, synnytystä ohjaavan Jehovan symbolille. Muille kansoille sitä vastoin seitsenluku kuvasi syklien teogonista kehitystä, kosmisia tasoja ja seitsemää voimaa ja salaisia voimia kosmoksessa, rajattomassa kokonaisuudessa, jonka ensimmäinen korkein kolmio on ihmisen rajalliselle älylle saavuttamattomissa. Kun taas muut kansat siis askartelivat seitsemän ilmenneen tason tutkimisessa rajoittaen pakostakin

¹ Koska se oli liian pyhä. *Vedoissa* siihen viitattiin sanalla SE. Se on ”ikuinen syy”, eikä sitä siis voisi kutsua ”ensimmäiseksi syyksi”, koska tämä sana sisältää samalla syyn puuttumisen.

² [Ks. I osan I kirjan johdanto.]

³ [Skinnerin MS., fol. 18–20.]

käsityksensä kosmoksesta aikaan ja paikkaan nähden, mutta juutalaiset supistivat seitsenluvun yksistään kuuhun ja perustivat siihen kaikki pyhät laskelmansa. Sen tähden äsken mainitun käsikirjoituksen syvämielinen tekijä lausuu juutalaisten mittaopista seuraavaa:

Jos luku 20612 kerrotaan 4/3:lla, *tulos antaa perustan kuun keskimääräisen kierroksen selvittämiseksi*. Ja jos tämä tulos taas kerrotaan 4/3:lla, näin saatu tulos taas antaa keskimääräisen aurinkovuoden tarkan ajan... tämä muoto... tulee niin muodoin olemaan mitä suurimmaksi hyödyksi astronomisten aikakausien löytämiseksi.¹

Tätä kaksinkertaista lukua (miehinen ja naisellinen) symboloidaan myös muutamissa hyvin tunnetuissa jumalankuvissa. Niinpä se on esim.:

Ardhanârî-Îshvara, hindulaisten Isis, Eridanus eli Ardan eli juutalaisten Jordan eli *polveutumisen lähde*. Hän seisoo lootuksen lehdellä, joka kelluu veden päällä. Mutta tämä merkitsee... että se on androgyyninen eli hermafrodiittinen, ts. *fallos* ja *yni* yhdistyneenä, luku 10, heprealainen kirjain jod (*), *Jehovan sisällys*. Hän (feminiini) tai paremmin sanottuna feminiinis-maskuliininen Hän antaa aiheen saman 360-asteisen ympyränkehän minuuttiasteille.²

”Jehova” parhaimmalta olemuspuoleltaan on Bina, ”ylempi välittävä äiti, *suuri meri* eli Pyhä Henki” ja on siis pikemmin Marian, Jeesuksen äidin, kuin hänen isänsä symboli. Tuo ”äiti, joka on latinalainen *Mare*”, meri, on tässä myös Venus, *Stella del Mare* eli ”meren tähti”.

Salaperäisten akkadilaisten esi-isät – *Chandra-* ja *Induvamshat*, kuukuninkaat, jotka tradition mukaan hallitsivat Prayâgaa (Allahabadia) kauan ennen meidän ajanlaskuamme – olivat tulleet Intiasta ja tuoneet mukanaan esi-isiensä Soman ja hänen poikansa Budhan palvonnan, josta myöhemmin tuli kaldealaisten uskonto. Mutta tämä kunnioitus, jollemme ota lukuun kansanomaista astro- ja heliolatria, ei ollut missään merkityksessä *jumalankuvienvpaltta*. Ei ainakaan enempää kuin nykyaikainen roomalaiskatolinen symboliikka, joka yhdistää Neitsyt Marian, syyrialalaisten ja kreikkalaisten *Magna Materin*, kuuhun.

Tästä palvonnasta ovat hurskaimmat roomalaiskatolilaiset aivan ylpeissään [e393] ja tunnustavat sen äänekkäästi. Ranskan Akatemialle kirjoittamassaan *Mémoiressa* markiisi de Mirville sanoo:

On aivan luonnollista, että Ammon-Ra olisi *äitinsä puoliso*, koska kristittyjen *Magna Mater* on aivan samoin synnyttämänsä pojan puoliso... Me [kristityt] *voimme nyt ymmärtää, miksi Neith levittää loistoaan aurinkoon, pysyen samalla kuuna*, koska NEITSYT, joka on TAIVAAN KUNINGATAR, *niin kuin Neith oli*, pukeutuu loistonsa ja verhoaa vuorostaan KRISTUS-AURINGON.

¹ [Skinnerin MS., fol. 21–22.]

² [Sama, fol. 23–24.]

”*Tu vestis solem et te sol vestit*” [kuten roomalaiskatolilaiset laulavat messussa].¹

Me [kristityt] ymmärrämme myös hyvin, miksi Sais’in kuuluisassa piirtokirjoituksessa sanotaan, että ”kukaan ei ole huntuani (*peplum*) kohottanut”, koska tämä lause sanasta sanaan käännettynä *sisältää saman kuin mitä kirkossa lauletaan tahrattoman sikiämisen päivänä*.²

Eipä voisi sanoa mitään vilpittömämpää! Se vahvistaa täydellisesti sen, mitä Gerald Massey on sanonut luennossaan ”Luniolatry, Ancient and Modern” [”Kuunpalvonta, muinainen ja nykyaikainen”]:

Kuussa olevaa miestä [Osiris-Setehiä ja Jehova-Saatanaa, Kristus-Juudasta ja muita kuukaksosia] syytetään usein huonosta käytöksestä... Näissä [kuuilmioissa] oli itse kuu yksi vaikka kaksinainen sukupuoleltaan ja kolminainen luonteeltaan, äitinä, lapsena ja täysikasvuinen miehenä. Niinpä kuun lapsi tuli oman äitinsä puolisoiksi! Sitä ei voitu *auttaa*, jos synnytys oli saatava aikaan. Hänen täytyi tulla omaksi isäkseen! Myöhempi sosiologia hylkäsi nämä sukulaisuussuhteet, ja alkuperäinen ”mies kuussa” sai huonon leiman... Mutta myöhemmissä ja vaikeimmin selitettävissä muodossaan tämä käsitys tuli olemaan keskusoppina karkeimmassa taikauskossa, mitä maailma milloinkaan on nähnyt, sillä nämä kuuilmiot ja niiden inhimillisesti esitetyt sukulaisuussuhteet, sukurutsaus mukaan luettuna, ovat perustana kristilliselle kolmiyhteydelle. Symboliikan tuntemattomuudesta johtuen on varhaisajan yksinkertainen esitys tullut mitä syvimmäksi uskonnolliseksi mysteeriksi nykyaikaisessa kuunpalvonnassa. Roomalainen kirkko, häpeämättä mitenkään tätä todistetta, kuvaa Neitsyt Mariaa kruunattuna auringolla ja sarvekas kuu jalkojensa alla, pitäen kuu-lastaa sylissään – äitinsä, kuun, lapsena ja puolisona! Äiti, lapsi ja täysikasvuinen mies ovat peruskäsitteitä...

Tällä tavalla voidaan todistaa, että meidän kristinoppimme on muumioitunutta mytologiaa ja legendakertomuksia, jotka on *Vanhassa ja Uudessa* testamentissa on meille ututettu jumalallisena ilmoituksena, itse Jumalan sanana.

[s419] *Zoharissa* on viehättävä allegoria, joka paremmin kuin mikään muu paljastaa Jehovan eli JHVH:n todellisen luonnon juutalaisten kabbalistien alkuperäisen käsityksen mukaan. Se tavataan nykyään Ibn Gebirolin *Qabbalahin* filosofiassa, jonka kirjan Isaac Myer on kääntänyt:

Rabbi ’Hiz’ qee-yah’in kirjoittamassa johdannossa, joka on hyvin vanha ja on osa *Zoharin* Brody-editiota (i, 5b ja seur.), on kertomus rabbi El’azarin, rabbi Shimon b. Johain pojan, ja rabbi Abbahin tekemästä matkasta.

He tapasivat miehen, joka kantoi raskasta taakkaa, ja kysyivät hänen nimeään.

¹ [”Sinä vaatetat auringon ja aurinko vaatettaa sinut.”]

² De Mirville, *Des Esprits* jne., vol. III, s. 117: ”Archéologie de la Vierge Mère”.

Hän kieltäytyi sanomasta sitä ja alkoi selittää heille Tooraa (Lakia):

[e394] ...He kysyivät: ”Kuka saattoi sinut näin vaeltamaan ja kantamaan näin raskasta taakkaa?” Hän vastasi: ”Kirjain י (jod, joka = 10 ja on Keterin symbolinen kirjain ja pyhän nimen יהוה, JHVH olemus ja itu).” He sanoivat hänelle: ”Jos sinä tahdot kertoa meille isäsi nimen, tahdomme suudella jalkojesi tomua.” Hän vastasi: ”...mitä tulee *isääni, hänellä oli asumus suuressa meressä ja hän oli siinä kala* [kuten Vishnu ja Dagon tai Oannes]. Hän [ensimmäisenä] hävitti suuren meren... ja hän oli suuri ja mahtava ja ’Ikiaikainen’, kunnes hän nieli kaikki muut (suuressa) meressä olleet kalat...” Rabbi El’azar kuunteli hänen sanojaan ja sanoi hänelle: ”Sinä olet pyhän liekin poika, sinä olet Rab Ham-’*nun*-ah Sabah’in (vanhuksen) poika [*kala* aramean eli kaldean kielellä on *nun*], sinä olet Tooran [*dharman*] valon poika” jne.¹

Sitten tekijä selittää, että kabbalistit kutsuvat naisellista Sefiraa, *Binaa*, suureksi mereksi. Sen tähden Bina, jonka jumalalliset nimet ovat Jehova, *Jah* ja Elohim, on yksinkertaisesti kaldealainen Tiamat, naisellinen voima, Berossoksen Thalath, joka hallitsee kaaosta ja josta kristillinen teologia teki myöhemmin käärmeen ja paholaisen. Hän (mies-nainen, Jah-Havah) on ylimaallinen (He ja Eeva). Tämä Jah-Havah eli Jehovah on siten sama kuin meidän kaaoksemme – isä, äiti, poika – aineellisella tasolla ja puhtaasti fyysisessä maailmassa. *Deus* ja *Demon* samalla kertaa; aurinko ja kuu, hyvä ja paha, jumala ja paholainen.

Kuun magnetismi synnyttää elämää ja säilyttää ja hävittää sitä yhtä hyvin psyykkisesti kuin ruumiillisesti. Ja jos kuu on astronomisesti yksi muinaisen maailman seitsemästä planeetasta, teogoniassa se on yksi sen hallitsijoista – nykyisillä kristityillä yhtä paljon kuin pakanoilla, sillä edelliset kutsuvat sitä yhdeksi pääenkeleistään, jälkimmäiset yhdeksi jumalistaan.

Sen tähden on helppo ymmärtää, mitä merkitsee ”satu” Qutamista, joka saa opetusta kuun idolilta, jonka Chwolsohn käänsi vanhan kaldealaisen käsikirjoituksen arabiankielisestä käännöksestä.² Seldenus ilmoittaa tuon salaisuuden ja samoin Maimonides.³ [s420] *Terafimien* (juutalaisten oraakkeliin) palvojat ”veistivät kuvia ja väittivät, että päätähtien [planeettojen] valo läpäisi nämä kuvat kauttaaltaan ja että ENKELIHYVEET [eli tähtien ja planeettojen hallitsijat] olivat kanssakäymisissä heidän kanssaan ja opettivat heille mitä hyödyllisimpiä tietoja ja taitoja”. Ja Seldenus selittää, että *terafimit* oli rakennettu ja kokoonpantu niiden määrättyjen planeettojen sijainnin mukaan, joita kreikkalaiset kutsuivat nimellä *στοιχία* (stokheia) ja taivaalle sijoitettujen kuvien mukaan, joita kutsuttiin nimellä *αλεξητήριοι* eli *suojelusjumalat*. Niitä, jotka ottivat selvää stokheiaista, kutsuttiin nimellä *στοιχειωματικοί* (stokheiomatikoi) eli

¹ I. Myer, *Qabbalah*, s. 335–336.

² [Ibn Wahshiyya, ”Nabatealainen maanviljelys”. Sisältyy Chwolsohnin esseeseen *Über die Überreste der altbabylonischen Literatur. Mémoires des savants étrangers*, tome VIII. Pietari 1859. Julkaistu myös venäjäksi *Russki Vestnikissä* 1859 ja erillisenä kirjana.]

³ *Moreh Nebhukhim* (”Neuvottomien opastaja”), III kirja, xxix.

planeetoista ja stoikheiasta ennustajiksi.¹

Mutta juuri tällaiset lauseet *Nabatealaisessa maanviljelyksessä* ovat pelottaneet tiedemiehiä ja saaneet heidät julistamaan teoksen ”joko *apokryfiksi* tai saduksi, joka ei ansaitse [e395] akateemikon huomiota”. Samalla hartaat roomalaiskatolilaiset ja protestantit, kuten olemme nähneet, metaforisesti sanoen repivät kirjan palasiksi: edelliset, koska ”se kuvasi demonien palvontaa”, jälkimmäiset, koska se oli ”jumalaton” kirja. Kummatkin ovat jälleen kerran väärässä. Se *ei* ole satua, ja hurskaille kirkkouskovaisille vastaamme, että saman palvonnan voidaan osoittaa löytyvän heidän omasta Raamatustaan, joskin käänöksissä kaunisteltuna. Auringon ja kuun palvonnasta, vieläpä tähtien ja elementtien palvonnasta voidaan löytää jälkiä ja kuvallisia viittauksia kristillisestä teologiasta. Näitä puolustavat papitit, protestantit taas ylpeästi kieltävät mutta omaksi vahingokseen. Mainittakoon kaksi tapausta.

Ammianus Marcellinus opettaa, että muinaiset ennustukset toimitettiin aina elementtien henkien avulla, ”*Spiritus elementorum*” ja kreikaksi πνεύματα των στοιχείων.²

Mutta nykyään on huomattu, että planeetat, elementit ja eläinrata eivät ole kuvattuina ainoastaan Heliopoliksessa niissä kahdessatoista kivipatsaassa, joita kutsutaan ”elementtien salaisuuksiksi”, *elementorum arcana*, vaan myös Salomon temppelissä ja, kuten useat kirjailijat ovat huomauttaneet, monessa Italian kirkossa, vieläpä *Pariisin Notre Damessa*, missä ne näkyvät yhä tänä päivänä.

Ei mikään symboli, ei edes aurinko, ollut niin monimutkainen ja monimerkityksinen kuin kuun symboli. Se oli tietysti kaksisukuinen. Muutamilla kansoilla se oli miehinen, kuten esim. hindulaisten ”kuningas Soma” ja kaldealaisten *Sin*. Muilla kansoilla se oli naisellinen, kaunis jumalatar Diana-Luna, [s421] Eileithyia, Lucina. Tauriksessa uhrattiin ihmisiä Artemikselle, joka oli myös eräs kuunjumalattaren muoto. Kreetalaiset kutsuivat sitä Diktynnaksi ja meedialaiset ja persialaiset Anaitikseksi, kuten näkyy eräästä Koloessa olevasta kirjoituksesta: Ἀρτέμιδι Ἀνάειτι.³ Mutta olemme nyt tekemisissä kaikkein siveimmän ja puhtaimman neitsytjumalattaren, Luna-Artemiksen kanssa, jolle Pamfos ensimmäisenä antoi liikanimen Καλλίστη ja josta Hippolytos kirjoitti: Καλλίστη πολυ παρθένων.⁴ Tämä Artemis-Lokhia, sikiämistä ja lapsen synnytystä hallitseva jumalatar (*Ilias*, Pausanias jne.) on toiminnassaan ja kolminkertaisena Hekatena orfilainen jumala, rabbien ja esikristillisten kabbalistien Jumalan edeltäjä ja hänen kuutyypinsä. Jumalatar Τρίμορθος [kolmimuotoinen] oli personoitu symboli niistä toisiaan seuraavista olemuspuolista, joita kuu kuvaa kussakin kolmessa vaiheessaan, ja tämä oli jo stoalaisten⁵ tulkinta, kun taas orfilaiset

¹ Seldenus, *De Diis Syriis*, Syntagmata I, ii: ”*De Teraphim Labanis* jne.”

² Historia [*Rerum Gestarum Libri*], XXI kirja, i, 8.

³ [*Bulletin de corresp. hellénique*, IV, 1880, s. 128.]

⁴ [”Kaunein, neitseistä kaikkein kaunein.”] Euripides, *Hippolytos*, 66; Pausanias, *Periegesis tes Hellados*, VIII kirja, xxxv, 8.

⁵ Cornutus, *De natura deorum*, xxxiv, 1. [Ks. J. Hayesin editio, Cambridge, 1670, s. 31–

selittivät nimen Τρίμορφος (Trimorfos) tarkoittavan niitä kolmea luontokuntaa, joita hän hallitsee. Mustasukkaisena, verenhimoisena, kostonhaluisena ja vaativana Hekate-Luna on juutalaisten profeettojen ”kiivaan Jumalan” kunnan vastine.

[e396] Koko auringon- ja kuunpalvonta, sellaisena kuin se ilmenee nyt kirkoissa, riippuu todella tuosta ikivanhasta kuuilmiöiden mysteeristä. Ne ”yön kuningattaren” vastaavuussuhteessa olevat voimat, jotka ovat nykyaikaiselle tieteelle piileviä mutta täysin toimivia itämaisten adeptien tiedolle, selittävät hyvin, miksi muinaiset kansat esittivät kuun tuhansissa kuvissa. Se osoittaa myös, kuinka paljon syvemmin muinaiset kansat olivat perehtyneet kuun salaisuuksiin kuin meidän uudenaikaiset astronomimme. Koko sarja kuunjumalia ja -jumalattaria, Neftys, Neith, Proserpina, Melitta, Kybele, Isis, Astarte, Venus ja Hekate toisaalla ja Apollo, Dionysos, Adonis Bakkhos, Osiris, Atys, Thammuz jne. toisaalla, kaikki osoittavat olevansa nimeltään ja muodoltaan sama kuin kristillinen kolminaisuus – he kun ovat ”äitiensä” ”poikia” ja ”puolisoita”. Kaikissa uskontojärjestelmissä jumalat saatiin yhdistämään toimintansa isänä, poikana ja puolisona, ja jumalattaret tunnettiin miehisen jumalan vaimona, äitinä ja sisarena. Edellisissä oli ”aurinko, elonantaja” inhimillisten ominaisuuksin synteesi, jälkimmäisissä sulatettiin muut nimet siihen suureen synteesiin, joka tunnetaan yleisnimellä Maia, Mâyâ, Maria jne. Maia, joka johdetaan väkinäisesti juuresta *ma* (imettä), on tullut kreikkalaisilla merkitsemään ”äitiä” ja on jopa antanut nimen toukokuulle [Maius], joka oli pyhitetty kaikille näille jumalattarille, ennen kuin se pyhitettiin Marialle.¹ Tuon sanan alkuperäinen merkitys oli kuitenkin *Mâyâ*, *Durgâ*, jonka orientalistit kääntävät ”luokse pääsemättömäksi”, mutta joka merkitsee todellisuudessa ”saavuttamaton” illuusion ja epätodellisuuden merkityksessä, ollen lumousten lähde ja syy, ILLUUSION personoituma.

Uskonnollisissa menoissa kuulla oli kahdenlainen tarkoitus. Se personoi naisellista jumalatarta eksoteerisessa käytössä tai miehistä jumalaa allegoriassa ja symbolissa. Okkulttisessa filosofiassa meidän satelliittiamme pidettiin suvuttomana voimana, jota piti tutkia tarkoin, koska sen oli määrä olla kauhistava. Vihityillä arjalaisilla, kaldealaisilla, kreikkalaisilla ja roomalaisilla Soma, Sin, Artemis-Soteira (hermafrodiitti Apollo, jonka tuntomerkinä on Iyra, ja parrakas Diana, jolla on jousi ja nuolet), *Deus Lunus* ja varsinkin Osiris-Lunus ja Thoth-Lunus² olivat okkulttisia kuuvoimia. Mutta olipa se maskuliininen tai feminiininen, Thoth tai Minerva, Soma tai Astarte, kuu on okkulttinen mysteerien mysteeri ja enemmän pahan kuin hyvän symboli. Sen seitsemän vaihetta (alkuperäinen, esoteerinen jako) jakautuu kolmeen astronomiseen ilmiöön ja neljään [e397] pelkästään sielulliseen vaiheeseen. Että kuuta ei aina kunnioitettu, näkyy mysteereistä, joissa kuvattiin

32, ja Gale, *Opuscula Mythologica* jne., Cambridge, 1670, s. 139.]

¹ Roomalaiskatolilaiset, jotka pyhittävät toukokuun neitsyelle, saavat kiittää aatteestaan pakana Plutarkhosta, joka sanoo: ”Toukokuu (Maius) on pyhitetty Maialle (*Maia*) eli Vestalle” (*Moralia, Quaestiones Romanes*, 86) – maaemolle, personoidulle ruokkijallemme ja kasvattajallemme.

² Thoth-Lunus on Intian Budha-Soma eli Merkurius ja kuu.

allegorisesti kuunjumalan kuolemaa (asteittaisen vähenemisen ja lopullisen häviämisen kolmea vaihetta). Niissä kuu vastasi *pahan henkeä*, joka aluksi voittaa valoa ja elämää suovan jumalan (auringon), ja muinaisten maagisten hierofanttien kaikkea taitoa ja oppia vaadittiin tämän voiton muuttamiseksi tappioksi.

Kaikkein vanhimmassa palvonnassa, meidän kierroksemme kolmannen Rodun, hermafrodiittien, harjoittamassa kultissa, *Miehinen* kuu tuli pyhäksi, kun ns. lankeemuksen jälkeen sukupuolet olivat erkaantuneet. Deus Lunus tuli sen jälkeen androgyyniksi, mieheksi ja naiseksi vuorotellen. Lopulta sitä käytettiin *noituudessa* kaksinaisena voimana neljännen kantarodun, atlantislaisten keskuudessa. Viidennessä (eli meidän omassa) Rodussamme kuun ja auringon palvonta jakoi kansat kahteen vastakkaiseen leiriin. Se sai aikaan ne tapaukset, joita pitkiä aikoja myöhemmin kuvattiin Mahābhāratan sodan nimellä, joka on eurooppalaisten mielestä *tarunomainen*, mutta hindulaisille ja okkultisteille se on historiallinen taistelu *sūryavamshojen* ja *induvamshojen* välillä. Oltuaan alun perin kuun kaksinaisen puolen, sekä naisellisen että miehisen periaatteen, palvontaa, se lopuksi päätyi erillisiksi auringon ja kuun kulteiksi.

Seemiläisissä roduissa aurinko oli kauan aikaa *feminiininen* ja kuu maskuliininen. Tämän viimeksi mainitun idean he olivat perineet atlantislaisista [s423] traditioista. Kuuta kutsuttiin nimellä ”auringon herra”, *Bel-Shemesh*,¹ ennen kuin Shemeshin palvonta alkoi. Kun sitten lakattiin tuntemasta tällaisen eron alkuperäisiä syitä ja okkulttisia perusteita, kansat aloittivat antropomorfin kuvien kumartamisen. Mutta aluksi jokaisen muinaiskansan uskonto perustui nykyisin Jumalaksi kutsutun puhtaasti abstraktin voiman eli periaatteen okkulttisiin ilmennyksiin. Tällaisen palvonnan syntyminen jo osoittaa yksityiskohdissaan ja rituaaleissaan, että niillä filosofeilla, jotka kehittivät tällaisia järjestelmiä subjektiivisesta ja objektiivisesta luonnosta, oli syvällistä tietoa ja he tunsivat monia [e398] tieteellisiä tosiasioita. Sillä samalla kun kuun palvonta oli puhtaasti okkulttista, sen menot perustuivat, kuten äsken osoitimme, fysiologian tuntemiseen (joka meille on ihan uusi tiede) ja psykologiaan, pyhään matematiikkaan, geometriaan ja metrologiaan, kun niitä sovelletaan oikealla tavalla symboleihin ja kuvioihin, jotka ovat vain hieroglyfejä havaittujen luonnollisten ja tieteellisten *tosiasioiden* kuvaamiseksi. Sanalla sanoen se perustui mitä tarkimpaan ja

¹ Tuona aikakautena, joka puuttuu Mooseksen kirjoista, Eedenistä karkotuksesta allegoriseen vedenpaisumukseen, juutalaiset ja muut seemiläiset palvelivat *Dyanisista*, דְיָאֵן־שֵׁטַן, ”ihmisten hallitsijaa”, ”tuomaria” eli AURINKOA. Vaikka juutalainen kaanon ja kristinusko ovat tehneet auringosta Raamatun ”Herra Jumalan” ja Jehovan, niin sama Raamattu on täynnä varomattomia jälkiä tuosta androgyynistä jumaluudesta, joka oli Jehova, *aurinko*, ja Astarte, kuu, naiselliselta puoleltaan ja aivan vapaa siitä metaforisesta aineksestä, joka sille nyt annetaan. Jumala on ”kuluttava tuli” ja esiintyy tulella ja on tulen ympäröimänä. Ei ainoastaan näyssä Hesekiel nähnyt juutalaisten ”palvovan aurinkoa” (*Hes.* 8:16). Israelilaisten *Baal* (moabilaisten Shemesh ja ammonilaisten Molokh) oli sama kuin ”Aurinko-Jehova” ja hän on vielä nykyään ”taivaallisten sotajoukkojen kuningas”, aurinko, samoin kuin oli ”taivaan kuningatar” eli kuu. ”Vanhurskauden aurinko” on *vasta nykyään* tullut *metaforiseksi* ilmaukseksi.

syvällisimpään luonnon tuntemiseen.

Kuun magnetismi synnyttää elämää sekä säilyttää ja hävittää sitä. *Soma* edustaa *Trimûrtin* kolминаista voimaa, vaikka tämä on pysynyt tähän päivään asti tietämättömiltä huomaamatta. Sillä allegoriolla, joka panee Soman, kuun, syntymään siten, että jumalat eräässä toisessa manvantarassa (ts. ennen meidän planeettajärjestelmämme syntymistä) kirnuavat *elämän valtamerta (avaruutta)*, ja toisella allegoriolla, joka esittää ”rishejä lypsämässä maata, jonka vasikka oli Soma, kuu”, on syvä kosmografinen merkitys. Sillä se ei ollut *meidän* maapallomme, jota lypsettiin eikä vasikka ollut meidän tuntemamme kuu.¹ Jos meidän viisaat tiedemiehemme olisivat tienneet yhtä paljon [s424] luonnon salaisuuksista kuin muinaiset arjalaiset tiesivät, he eivät olisi kuvitelleet, että kuu oli maasta sinkoutunut. Vielä kerran: muistettakoon ja otettakoon huomioon teogonian vanhimmat vaihdokset, pojan tuleminen omaksi isäkseen ja äidin syntyminen pojastaan, jos tahdotaan käsittää muinaisaikalaisten symbolista kieltä. Muuten mytologia tulee aina kiusaamaan orientalisteja ”sairautena, joka syntyy erityisellä inhimillisen sivistyksen asteella”, kuten Renouf niin vakavasti esittää Hibbert-luennossa.

Muinaiset kansat opettivat jumalien niin sanoaksemme *itsesyntyisyyttä*: ainoa jumalallinen olemus, *ilmenemätön*, synnyttää alituisesti toisen itsen, *ilmenneen*, joka toinen itse, androgyyninen luonteeltaan, *synnyttää neitseellisesti* kaiken makrokosmisen ja mikrokosmisen tässä univsumissa. Tämä ilmaistiin ympyrällä ja halkaisijalla eli pyhällä kymmeniköllä (10), joista puhuimme muutama sivu taaksepäin.

Mutta meidän orientalistimme, huolimatta siitä, että haluavat löytää yhden homogeenisen *elementin* luonnossa, *eivät* tahdo nähdä sitä. Tietämättömyyden vääristäessä arjalaisuuden tutkijoiden ja egyptologien tutkimuksia he eksyvät jatkuvasti spekulatioissaan totuudesta. Niinpä de Rougé ei kykene käsittämään, mitä merkitsevät hänen kääntämässään tekstissä Ammon-Ran sanat kuningas Amen-hetepille (arveltu Memnoniksi): ”Sinä olet minun poikani, minä olen sinut synnyttänyt.” Ja [e399] löytäessään saman aatteen monesta tekstistä eri muodoissa tämän perin kristillisen orientalistin on lopulta pakko selittää: ”Jotta tämä käsitys olisi voinut juolahtaa hieroglyfien kirjoittajan mieleen, heidän uskonnossaan on täytynyt olla enemmän tai vähemmän selväpiirteinen oppi, joka joskus *mahdollisesti tapahtuvana tosiasiana puhuu jumalallisesta ja neitseellisestä inkarnaatiosta ihmismuotoon.*” Aivan niin. Mutta miksi muuttaa selitystä mahdottomaksi ennustukseksi, kun koko salaisuus selviää siitä, että myöhempi uskonto on kopioinut aikaisempaa!

¹ Allegoriassa maa pakenee henkensä edestä Prithua, joka ajaa häntä takaa. Hän ottaa itselleen lehmän muodon ja pelosta vavisten juoksee pois ja piiloutuu Brahmân alueelle. Sen tähden se *ei* ole meidän maapallomme. Sitä paitsi kussakin *purânassa* tämä vasikka muuttaa nimeään. Yhdessä se on Manu Svâyambhuva, toisessa Indra, kolmannessa itse Himavat (Himalaja), jolloin Meru on lypsäjä. Tämä on syvempi allegoria kuin ensin uskoisikaan.

Tuo oppi oli universaali, eikä kenenkään hieroglyfien kirjoittajan äly ollut sitä kehitellyt. Intialaiset *avatârat* todistavat vastakkaista. Tämän jälkeen de Rougé, käsitettyään selvemmin,¹ mitä [s425] ”jumalallinen isä ja poika” merkitsivät egyptiläisille, ei sittenkään osaa selittää eikä tajuta, mitkä toiminnot annettiin *feminiiniselle* periaatteelle tuossa varhaisessa synnytyksessä. Hän ei löydä sitä jumalatar Neithistä tai Sais’ista. Kuitenkin hän toistaa käskynhaltijan sanat Kambysekselle, kun hän vei kuninkaan Sais’in temppeliin: ”Minä tein tietäväksi hänen majesteetilleen Sais’in arvon, joka on Neithin, suuren (naisellisen) synnyttäjän asunto, *auringon genetrixin*,² joka aurinko on *esikoinen ja jota ei ole siitetty vaan ainoastaan synnytetty*” – ja on niin ollen neitseellisen äidin hedelmä.

Kuinka paljon suurisuuntaisempi, filosofisempi ja runollisempi on todellinen ero – sille joka kykenee sen ymmärtämään – muinaisten pakanoiden *tahrattoman neitsyen* ja nykyisen *paavillisen* käsityksen välillä. Edellisillä ikinuorekas luontoäiti, prototyyppiensä – auringon ja kuun – vertauskuva, *synnyttää ja tuottaa ilmoille* ”järkisyntyisen” poikansa, universumin. Aurinko ja kuu miehis-naisellisinä jumaluuksina hedelmöittävät maan, mikrokosmisen äidin, ja tämä vuorostaan tulee raskaaksi ja synnyttää. Kristityillä ”esikoinen” (*primogenitus*) on todella synnyttämällä synnytetty, ”*genitum, non factum*”, ja suoranaisesti *siitetty ja synnytetty* – ”*Virgo pariet*”, selittää latinalainen kirkko. Näin tämä kirkko vetää alas maahan Neitsyt Marian ylevän henkisen aatteen ja tekee hänet ”maasta, maalliseksi”, alentaen kuvaamansa ihanteen rahvaan alimmaksi antropomorfiseksi jumalattareksi.

Todella Neith, Isis, Diana jne., millä nimellä häntä kutsuttaneenkin, oli ”demiurginen” jumalatar, samalla sekä näkyvä että näkymätön, jolla oli paikkansa taivaalla ja joka *auttoi lajin synnytystä* – sanalla sanoen kuu. Sen okkultiset olemuspuolet ja voimat ovat lukemattomat, ja yhdessä niistä kuu tulee [e400] egyptiläisillä Hathoriksi, joka on eräs Isiksen aspekti,³ ja molempia kuvataan Horusta imettämässä. British Museumin egyptiläisessä hallissa on nähtävänä Hathor, jota farao Thotmes palvelee seisoen hänen ja taivaiden Herran välissä. Tuo monoliittikivi on Karnakista. Saman jumalattaren valtaistuimeen on kirjoitettu seuraava teksti: ”JUMALALLINEN ÄITI JA RUHTINATAR ELI TAIVAAN KUNINGATAR”; myös ”AAMUTÄHTI” ja ”MEREN VALO” (*Stella matutina* ja *Lux maris*). Kaikilla kuunjumalattarilla on kaksi olemuspuolta – toinen *jumalallinen*, toinen *infernaalinen*. Kaikki olivat *tahrattomasti* syntyneen pojan – AURINGON – neitsytäitejä. Raoul-Rochette on näyttänyt, kuinka ateenalaisten kuunjumalatar – Pallasta eli Kybeleä, Minervaa tai jälleen Dianaa – [s426] kuvattiin pitämässä poikalastaan sylissään, ja häntä kutsutaan avuksi juhlissaan ”Jumalan äitinä”, Μοῦσην Ἰσίδος. Hän istuu leijonan päällä ja on kahdentoista henkilön

¹ Hänen *selvä* käsityksensä on se, että egyptiläiset *ennustivat edeltä* Jehovan (!) ja hänen ruumiillistuneen Vapahtajansa (hyvän käärmeen) jne. Hän jopa samastaa Tyfonin ja Edenin puutarhan pahan käärmeen. Ja tämä on olevinaan vakavaa ja järkevää *tiedettä!*

² ”Synnyttävä, äiti”, Venuksen lisänimi, Venus roomalaisten esiäitinä. – Suom. toim.

³ Hathor on *manalan* Isis, ennen kaikkea Lännen eli *alisen* maailman jumalatar.

ympäröimänä. Näissä okkultisti huomaa kaksitoista suurta jumalaa ja harras kristillinen orientalisti apostolit eli pikemminkin kreikkalaispakanallisen ennustuksen heistä.

Kummatkin ovat oikeassa, sillä latinalaisen kirkon tahraton *jumalatar* on tarkka jäljennös aikaisemmista pakanallisista jumalattarista. Apostolien lukumäärä on sama kuin kahdentoista sukukunnan ja viimeksi mainitut ovat kahdentoista suuren jumalan sekä eläinradan kahdentoista merkin personoitumia. Melkein jokainen kristillisen dogman yksityiskohta on lainattu pakanoilta. Nonnoksen mukaan Semele, Jupiterin *puoliso* ja Bakkhoksen, *auringon*, äiti, tulee myös kuoltuaan ”viedyksi” eli nostetuksi taivaaseen, missä hän asuu Marsin ja Venuksen välissä. Hänen nimensä on *παμβασίλεια*, universumin eli *maailman kuningatar*. ”Tämän nimen”, kuten Hathorin, Hekaten ja muiden manalan jumalattarien nimen, ”kuullessaan kaikki demonit vapisevat”.¹

”Σεμέλην τρέμουσι δαίμονες.”² Tämä pienessä temppelissä oleva kreikankielinen kirjoitus, joka on kaiverrettu erääseen Begerin löytämään kiveen ja jonka Montfaucon on jäljentänyt, kuten de Mirville kertoo,³ kertoo meille sen ällistyttävän tosiasian, että muinaisen maailman *Magna Mater* oli kirkon *tahrattoman neitsytäidin* häpeämätön plagiaatti, jonka oli tehnyt demoni. Oliko näin vai päinvastoin, ei ole niin tärkeätä. Kiinnostavampaa on huomata, kuinka täydellisesti toistensa kaltaisia ovat MUINAINEN KOPIO ja NYKYAIKAINEN ORIGINAALI.

Jos tila sallisi, näyttäisimme, kuinka uskomattoman kylmäverisiä ja häikäilemättömiä ovat muutamat roomalaiskatolisen kirkon kannattajat joutuessaan kasvotusten muinaisuuden paljastusten eteen. Kun Maury huomauttaa,⁴ että ”Neitsyt otti haltuunsa kaikki Cereksen ja [e401] Venuksen pyhäköt ja että ne pakanalliset rituaalit, joita harjoitettiin noiden jumalattarien kunniaksi, siirtyivät suureksi osaksi Kristuksen äidille”, niin Rooman puolustaja vastaa, että se on totta ja että niin pitikin olla aivan luonnollisista syistä.

Koska ne dogmit, liturgia ja menot, joita roomalais-apostolinen kirkko tunnustaa ja noudattaa v. 1862, löytyvät kaiverrettuina muinaisjäännöksiin ja piirrettyinä papyruksiin ja sylintereihin, jotka ovat *tuskin vedenpaisumusta myöhempää*, tuntuu siltä kuin olisi mahdotonta kieltää, että on ollut olemassa ENSIMMÄINEN ESIHISTORIAALLINEN [roomalais-] KATOLILAISUUS, JONKA USKOLLINEN JATKE ON MEIDÄN USKOMME... [Mutta vaikka edellinen oli paholaisten häpeämättömyyden, noituuden ja manauksen huippu, *summum*, jälkimmäinen on *jumalallinen*.] Jos *meidän [kristillisessä] Ilmestyskirjassamme* Maria, jolla oli pukunaan aurinko ja kuu jalkojensa alla, *amicta sole et luna sub pedibus eius* [Ilm. 12:1], ei olekaan enää ensinkään sama kuin *Nasaretin nöyrä*

¹ Tämä on otettu de Mirvilleltä, joka tunnustaa ylpeästi samankaltaisuuden, ja *hänenhän pitäisi tietää*.

² [”Semeleä vapisten pelkäävät daimonit.”]

³ De Mirville, *main. teos*, III, 113.

⁴ L. F. A. Maury, *La Magie et l'astrologie dans l'antiquité jne.*, 1860, s. 153.

palvelija [tosiaan näin], se johtuu siitä, että hän on nyt tullut yhdeksi meidän *universumimme* suurimmista teologisista ja kosmologisista voimista.¹

Aivan niin, koska Pindaroksen *Hymnit Minervalle*: ”Hän istuu Isänsä [Jupiterin] *oikealla puolella*... ja on voimakkaampi kuin kaikki muut (enkelit eli jumalat)”² koskevat samoin Neitsyttä.

Cornelius à Lapidin lainaama pyhä Bernard saadaan puhuttelemaan Neitsyt Mariaa tällä tavoin: ”*Aurinko-Kristus* elää sinussa ja sinä elät hänessä.”³

Edelleen nuo samat yksinkertaiset pyhät miehet tunnustavat, että Neitsyt on KUU. Hän on kirkolle *Lucina*, synnyttämisen jumalatar, ja häneen viittaa Virgiliuksen säe: ”*Casta fave Lucina, tuus jam regnat Apollo*”.⁴ ”Niin kuin kuu, on Neitsytkin taivaan kuningatar”, lisää viaton pyhimys.⁵

Tämä ratkaisee kysymyksen. Sellaisten kirjailijoiden kuin de Mirvillen mukaan, mitä suurempi on yhtäläisyys pakanallisten käsitteiden ja kristillisten dogmien välillä, sitä jumalallisemmalla näyttää kristinusko ja sitä selvemmin näkyy, että se on ainoa todella inspiroitu uskonto, varsinkin roomalaiskatolisessa muodossaan. Epäuskoiset tiedemiehet ja akateemikot, jotka latinalaisessa kirkossa ovat näkevinään kaikkea muuta kuin jumalallista inspiraatiota ja jotka eivät edes usko Saatanan juonitelleen ennakolta tehtyjen plagiointien avulla, saavat kuulla kunniansa. Mutta sittenkään ”he eivät usko mitään, hylkäävätpä jopa *Nabatealaisen maanviljelyksen*, pitäen sitä romaanina ja silkkana taikauskaisena hölynpölynä”, valittaa muistelmien kirjoittaja. ”Heidän turmeltuneesta mielestään Qutamin ’kuun idoli’ ja Madonnan patsas ovat sama!” Muuan jalo markiisi kirjoitti kaksikymmentä vuotta sitten kuusi suurta nidettä eli kuten hän kutsuu niitä: ”*Mémoires Ranskan akatemialle*”, joiden ainoana tarkoituksena on todistaa roomalaiskatolilaisuuden olevan inspiroitu ja ilmoitettu uskonto. Todisteeksi siitä hän mainitsee lukemattomia tosiasioita, jotka osoittavat, että koko muinais maailma aina [e402] vedenpaisumuksesta asti on pahalaisen avulla [s428] järjestelmällisesti plagioinut tulevan Pyhän Kirkon rituaaleja, seremonioita ja dogmeja, vaikka tuo kirkko syntyikin monia aikakausia myöhemmin. Mitä tuo Rooman uskollinen poika olisikaan sanonut, jos hän olisi kuullut oman uskonveljensä Le Page Renoufin, British Museumin etevän egyptologin, selittävän eräässä oppineessa luennessaan, että ”eivät juutalaiset eivätkä kreikkalaiset lainanneet mitään aatteistaan Egyptistä”?⁶

Mutta ehkä Renouf tarkoittikin, että egyptiläiset, kreikkalaiset ja vanhat arjalaiset lainasivat aatteensa latinalaiselta kirkolta? Siinä tapauksessa: miksi kaiken johdonmukaisuuden nimessä paavilaiset hylkäävät ne lisätiedot, jotka okkultistit voisivat antaa heille kuunpalvonnasta, koska se on peräti omiaan

¹ De Mirville, *main. teos*, vol. III, s. 118 ja 116.

² Plutarkhos, *Symposiacs*, I, ii, 4, lainaa Pindarosta.

³ *Sermon sur la Sainte Virge*; vrt. de Mirville, *main. teos*, III, 116.

⁴ *Eclogues*, IV, 10. [”Ole armelias, oi siveä Lucina, sinun Apollosi jo hallitsee.”]

⁵ Cornelius à Lapide, *Comm. Apocal.*, xii.

⁶ Lainattu Gerald Massey'n luentoon.

osoittamaan, että (roomalaiskatolisen kirkon) jumalanpalvelus on yhtä vanha kuin maailma – ainakin yhtä vanha kuin SAABALAISUUS JA ASTROLATRIA?

Syy varhaiskristilliselle ja myöhemmälle roomalaiskatoliselle astrolatialle [tähtien palvonnalle] eli auringon ja kuun symboliselle palvonnalle – joka oli sama kuin gnostikoilla, mutta ei yhtä filosofinen ja puhdas kuin zoroasterilaisten ”auringonpalvonta” – on, että se on luonnollinen seuraus sen synnystä ja alkuperästä. Kun latinalainen kirkko otti käyttöön sellaiset symbolit kuin veden, tulen, auringon, kuun ja tähdet ja monet muut, se merkitsee yksinkertaisesti, että varhaiskristityt jatkoivat pakanallisten kansojen vanhaa jumalanpalvelusta. Niinpä Odin sai viisautensa, voimansa ja tietonsa istumalla Mimerin, kolminkertaisesti viisaan *Jotunin*, jalkojen juuressa, ja tämä vietti elämänsä alkuperäisen viisauden lähteellä, jonka kristallinkirkas vesi päivästä päivään lisäsi hänen tietoaan. ”Mimer sai korkeimman tietonsa lähteestä, koska maailma oli vedestä syntynyt, ja niin muodoin alkuperäinen viisaus oli löydettävissä tuosta salaperäisestä elementistä.”¹ Se silmä, jonka Odinin oli luvattava tuota tietoa saadakseen, saattaa olla ”aurinko, joka valaisee ja läpäisee kaikki oliot. Hänen toinen silmänsä on kuu, jonka heijastus näkyy vesien syvyyksistä ja joka viimein asettuessaan laskee valtameren.”² Mutta siinä on vähän muutakin. Lokin, tulijumalan, sanotaan kätkeytyneen veteen, samoin kuin kuuhun, valonantajaan, jonka heijastuksen hän löysi vedestä.

Tämä usko, että tuli löytää pakopaikkansa vedestä, ei rajoittunut vanhoihin skandinaaveihin. Se oli myös kaikilla muilla kansoilla, ja viimein sen omaksuivat varhaiskristityt, kun he kuvasivat Pyhää Henkeä tulen muodossa – ”tulenlieskat kuin jakautuvat kielet” [*Ap.t.* 2:2] – isä-AURINGON henkäyksenä. Tämäkin tuli astuu alas veteen eli mereen – *Mare*, Maria. Kyyhkynen oli sielun symboli useilla kansoilla. Se oli pyhitetty Venukselle, sille jumalattarelle, joka syntyi [e403[s429] merenvaahdosta, ja siitä tuli myöhemmin kristillisen *anima mundin* eli Pyhän Hengen symboli.

Yksi *Kuolleiden kirjan* kaikkein okkulttisimpia lukuja on luku lxxx, nimeltään ”Muuttuminen jumalaksi, joka antaa valoa pimeyden polulle”. Siinä ”Varjon valotar” palvelee Thothia hänen vetäytyessään kuuhun. Thoth-Hermeksen sanotaan piiloutuvan kuuhun, koska hän on salaisen viisauden edustaja. Hän on sen valoisan puolen ilmennyt logos, mutta salattu jumaluus eli ”pimeä viisaus”, kun hänen arvellaan vetäytyvän sen vastakkaiselle pallonpuoliskolle. Puhuessaan voimastaan kuu kutsuu itseään tavan takaa: ”valoksi, joka loistaa pimeydessä”, ”valottareksi”. Sen tähden kuusta tuli kaikkien neitsytäiti-jumalattarien symboli. Kuten häijyt ”pahat” henget kapinoivat entisinä aikoina kuuta vastaan, niiden arvellaan käyvän sotaa nytkin, vaikeivät kykenekään voittamaan taivaan kuningatar, Mariaa, kuuta. Sen tähden myös kaikissa pakanallisissa teogonioissa kuu oli läheisesti tekemisissä lohikäärmeen, ikuisen vihollisensa kanssa. Neitsyt eli Madonna seisoo lohikäärmeeksi kuvatun myyttisen Saatanan päällä, joka ruhjottuna ja lannistettuna

¹ W. Wägner, *Asgard and the Gods*, 1887, s. 86.

² *Sama*.

makaa hänen jalkojensa alla. Tämä sen vuoksi että lohikäärmeen päätä ja pyrstöä, jotka kuvaavat itämaisessa astrologiassa vielä nykyäänkin kuun ylä- ja alasolmuja, symboloitiin muinaisessa Kreikassa myös kahdella käärmeellä. Herkules tappaa ne samana päivänä kuin hän syntyy, ja niin tekee myös lapsi neitsytäidin sylissä. Niin kuin Gerald Massey sattuvasti lausuu tästä asiasta:

Kaikki tällaiset symbolit kuvasivat alusta asti omia tosiasioitaan eivätkä ennalta muita täysin erilaisessa järjestyksessä. Ikonografia [ja myös dogmit] on säilynyt Roomassa kaukaisilta esikristillisiltä ajoilta asti. *Ei symboleja väärennetty eikä sanoja lisätty, vaan sama kuvasto jatkui, mutta sen oikea merkitys vääristyi.*

X

PUUN, KÄÄRMEEN JA KROKOTIILIN PALVONTA

Käärme on sekä inhon että palvonnan kohteena ja ihmiset tuntevat sitä kohtaan leppymätöntä vihaa tai heittäytyvät maahan sen neroutta kumartamaan. Valhe kutsuu sitä avukseen, varovaisuus siihen turvautuu, kateus kantaa sitä sydämessään ja kaunopuheisuus airuensauvansa päässä. Helvetissä raivottaret käyttävät sitä ruuskanaan, taivaassa Ikuisuus ottaa sen vertauskuvakseen.

De Châteaubriand

Ofiitit väittivät, että Jumalan ja ihmisen välillä on monenlaisia haltioita; että niiden keskinäisen arvoaseman ratkaisee se [e404] valomäärä, joka kullekin on suotu. Ja he väittivät, että käärmettä on alituisesti kutsuttava avuksi ja sitä on kiitettävä sen ihmiskunnalle tekemistä erinomaisista palveluksista. Sehän näet opetti Aadamille, että jos hän söisi hyvän ja pahan tiedon puusta, hän voisi suunnattomasti kohottaa olemustaan siten saavuttamallaan opilla ja viisaudella. Tämä oli heidän antamansa eksoteerinen selitys.

On helppo nähdä, mistä on johtunut ensimmäinen käsitys siitä, että käärmeen luonto on kaksinainen, Januksen¹ kaltainen: hyvä ja paha. Tämä vertauskuva on mitä vanhin, koska matelijat esiintyivät ennen lintuja ja linnut ennen nisäkkäitä. Siitä syystä syntyi villiheimojen keskuudessa usko tai pikemminkin taikausko, että heidän esi-isiensä sielut olisivat eläneet käärmeen muodossa. Ja siitä syystä myös yleisesti yhdistettiin käärme ja puu. Lukemattomia taruja on olemassa sen eri merkityksistä, mutta koska useimmat niistä ovat allegorisia, ne on nyt luokiteltu saduiksi, joiden pohjana on tietämättömyys ja pimeä taikausko. Kun esim. Filostratos kertoo, että Intian ja Arabian asukkaat söivät käärmeen sydäntä ja maksaa oppiakseen kaikkien [s431] eläinten kieltä, koska käärmeellä muka oli

¹ Janus oli vanha roomalainen jumala, alkamisen ja lopettamisen suojelija, jota kuvattiin kaksikasvoiseksi – toisen katsoessa menneisyyteen ja toisen tulevaisuuteen. Suom. huom.

sellainen taito, hän ei varmaankaan tarkoittanut, että hänen sanansa olisi pitänyt käsittää kirjaimellisesti.¹

Niin kuin edempänä tulemme usein huomaamaan, käärme ja lohikäärme olivat viisaille, entisten aikojen vihityille adepteille, annettuja nimiä. Heidän viisauttaan ja heidän oppiaan söivät ja sulattivat heidän seuraajansa, ja siitä johtui tuo allegoria. Kun kerrotaan, että skandinavialainen Sigurd paistoi ja söi tappamansa Fafnerin, lohikäärmeen, sydämen ja tuli siitä kaikkia ihmisiä viisaammaksi, tämä merkitsee samaa. Sigurd oli oppinut runoja, loitsuja ja taikoja, ja hän oli saanut ”sanan” Fafner-nimiseltä vihityltä tai velholta, minkä jälkeen jälkimmäinen kuoli, niin kuin monet kuolevat ”luovutettuaan sanan”. Epifanios kertoo gnostikkojen salaisuuden koettaessaan näyttää toteen heidän *harhaoppisuutensa*. Hän sanoo, että gnostilaisilla ofiiteilla oli hyvä syy kunnioittaa käärmettä: *sehän opetti ensimmäisille ihmisille mysteerit*.² Näin todellakin, mutta opettaessaan tätä oppia heillä ei ollut mielessään Aadam ja Eeva paratiisin puutarhassa vaan yksinkertaisesti juuri se asia, jota edellä selitettiin. Hindulaisten ja tiibetiläisten adeptien *nâgat* olivat inhimillisiä *nâgoja* (käärmeitä) eikä matelijoita. Sitä paitsi käärme on aina ollut peräkkäisen eli sarjallisen muodonmuutoksen, AJAN ja KUOLEMATTUUDEN esikuva.

Ne lukuisat ja erittäin mielenkiintoiset otteet, tulkinnat ja tosiasiat, jotka Gerald Massey mainitsee kirjassaan *The Natural Genesis* käärmeenpalvonnasta puhuessaan, ovat hyvin nerokkaita ja tieteellisesti päteviä. Mutta ne eivät sisällä läheskään *kaikkia* tuon palvonnan sisältämiä merkityksiä. Ne paljastavat ainoastaan astronomiset ja fysiologiset mysteerit sekä lisäksi muutamia kosmisia ilmiöitä. Alimmalla aineellisuuden tasolla käärme epäilemättä oli [e405] ”mysteerien suuri mysteeri”, ja se ”omaksuttiin naisen puberteetin symboliksi, koska se muutti nahkansa ja siten uudisti itsensä”. Mutta tämä koski ainoastaan Maan *eläimellisen* elämän mysteereitä. Sillä kun se edustaa ”*jälleenpukeutumista* ja -syntymistä [universaaleihin] mysteereihin”, sen ”*lopullinen vaihe*”,³ tai paremmin sanottuna sen alku- ja päätösvaiheet, ei kuulunut tälle tasolle. Nämä vaiheet näet tapahtuivat ihannevalon puhtaassa valtakunnassa, ja mysteerit lopetettuaan mukautumistensa ja symboliensä koko suuren kierroksen palasivat sinne, mistä ne olivat tulleet, *aineettoman* syysuhteen ytimeen. Ne kuuluivat korkeimpaan gnosikseen. Eikä gnosis varmasti olisi milloinkaan saanut nimeään [gnosis = tieto] ja mainettaan yksistään sen vuoksi, että se oli tunkeutunut fyysisiin ja varsinkin feminiinisiin toimintoihin!

[s432] Symbolina käärmeellä oli yhtä monta puolta ja salaista merkitystä kuin itse puulla, ”elämän puulla”, johon se yhdistyi vertauskuvallisesti miltei erottamattomasti. Pidettiinpa puuta ja käärmettä joko metafyyssisenä tai fyysisenä symbolina ja katsottiinpa niitä yhdessä tai erikseen, niitä ei koskaan muinaisuudessa ole alennettu merkitykseltään niin kuin nykyään, meidän

¹ Philostratus, *De vita Apollonii*, III, ix.

² Epiphanius, *Panarion*, kirja I, II, Haer., xxxvii, § iii.

³ Gerald Massey, *The Natural Genesis*, 1883, vol. I s. 340.

ajallamme, jolloin kuvien särkemistä ei harjoiteta totuuden palvelemiseksi vaan karkeimman aineen ylistämiseksi. *The Rivers of Life* -kirjan¹ sisältämät paljastukset ja tulkinnat olisivat hämmästyttäneet puun ja käärmeen palvoja muinaisen kaldealaisen ja egyptiläisen viisauden aikoina. Ja jopa aikaisemmat shaivatkin olisivat kauhistuneet kuullessaan niistä teorioista ja pohdiskeluista, joita tekijä esittää tuossa kirjassaan. ”Payne Knighten ja Inmanin käsitys, että risti tai tau on ainoastaan kuva miehen elimestä kolmiosaisessa muodossa, on perin juurin väärä”, kirjoittaa G. Massey ja todistaa sen mitä sanoo. Mutta tämän voisi syystä sovittaa miltei kaikkiin muinaisten symbolien nykyisiin tulkintoihin. *The Natural Genesis*, tuo suurenmoinen tutkimusta ja ajattelua edustava teos, täydellisin, mitä koskaan on tuosta aiheesta julkaistu, koska se käsittelee paljon laajemman alan ja selittää paljon enemmän kuin kaikki tähän asti aiheesta kirjoittaneet symbolien tutkijat ovat selittäneet, ei kuitenkaan mene muinaisaikaisen ajattelun tutkimuksessa pitemmälle kuin ”psykoteistiselle” asteelle. Eivätkä Payne Knight ja Inman olleet aivan väärässä, vaikka heiltä jäi kokonaan huomaamatta, että heidän tulkintansa elämän puusta ristinä ja falloksena sopi symboliin ainoastaan jos katsottiin ELÄMÄNANTAJAN aatteen kaikkein alinta ja myöhäisintä kehitystasetta. Se kuvasi luonnon viimeistä ja karkeinta fyysistä muutosta eläimessä, hyönteisessä, linnussa, vieläpä kasvissa, sillä kaksinainen luova magnetismi toimii matelijan ja linnun yhtä hyvin kuin ihmisen ruumiissa esiintyen vastakkaisuuksien vetovoimana eli sukupuolten polarisoitumisena.

Sitä paitsi nykyaikaiset symbolientutkijat ja orientalistit ovat alusta asti olleet [e406] tietämättömiä todellisista okkultismin paljastamista mysteereistä eivätkä siis tietenkään voi nähdä muuta kuin tämän viimeisen asteen. Jos heille sanottaisiin, että se synnytsmuoto, joka on nyt yleinen koko olentojen maailmassa tämän maan päällä, on vain ohimenevä aste, eräs fyysinen keino, jolla hankitaan ja saadaan aikaan elämänilmiöitä luomalla niitä varten tarvittavat olosuhteet, ja että se tulee muuttumaan tässä kantarodussa ja häviämään seuraavassa, he nauraisivat tällaiselle taikauskoselle ja epätieteelliselle ajatukselle. Mutta oppineimmat okkultistit väittävät näin, koska *he tietävät sen*. Elävien [s433] olentojen maailma, kaikkien niiden, jotka siirtävät ja synnyttävät jälkeläisiä, on elävä todiste siitä, kuinka erilaisilla tavoilla synnytys voi tapahtua eläin- ja ihmislajien ja -rotujen kehityssarjassa, ja luonnontieteilijän pitäisi tuntea tuo totuus intuitiivisesti, vaikkei hän vielä kykenisikään sitä todistamaan. Ja kuinka hän voisikaan todistaa sen tyydyttävästi nykyisillä ajatustavoilla! Kaukaisimman menneisyyden historialliset tienviitat ovat hyvin harvassa ja hajallaan, ja niitä, jotka sattuvat joutumaan tiedemiesten silmiin, luullaan helposti meidän pienen ajanjaksomme merkkipaaluiksi. Sekin, mitä kutsutaan ”yleiseksi” (?) historiaksi, käsittää ainoastaan pienen piirin siitä miltei rajattomasta alasta, joka on vielä tutkimatta meidän viimeisimmässä, viidennessä kantarodussamme. Sen tähden jokainen uusi tienviitta, jokainen uusi hieroglyfi, joka löydetään hämärästä muinaisuudesta, lisätään vanhaan tietovarastoon tulkittavaksi samoilla aiemmilla käsitysuunnilla

¹ [James G. R. Forlongin teos, Lontoo, 1883.]

kuin entiset, ottamatta ensinkään huomioon, mihin erikoiseen ajatuskauteen jokin määrätty hieroglyfi mahtoi kuulua. Kuinka totuus voi koskaan tulla päivänvaloon, jollei tämä menetelmä joskus muutu!

Siten siitä asti kun puuta ja käärmettä alettiin ensin yhteisesti käyttää kuolemattoman olemassaolon hieroglyfinä, ne olivat todellakin jumalallisia kuvia. Puu *oli ylösalaisin* ja sen juuret syntyivät taivaassa ja kasvoivat kaikkiallisen olemassaolon juurettomasta juuresta. Sen runko kasvoi ja kehittyi. Kulkien yli Pleroman tasojen se levitti sinne tänne tuuheat oksansa, ensin vasta erilaistuneen aineen tasolle ja sitten alaspäin, kunnes ne koskettivat maista tasoa. *Bhagavadgîtassa* sanotaan, että ashvattha, elämän ja olemassaolon puu, jonka hävittäminen yksin vie kuolemattomuuteen, kasvaa juuret ylhäällä ja oksat alhaalla.¹ Juuret edustavat korkeinta olemusta eli ensimmäistä syytä, LOGOSTA. Mutta ihmisen on mentävä näiden juurten taakse *yhdistyäkseen Krishnaan*, joka Arjunan sanojen mukaan² on ”suurempi Brahmania ja ensimmäistä syytä... häviämätön, oleminen ja ei-oleminen ja se mikä on näiden takana”. Sen haaroja ovat Hiranyagarbha (Brahmâ eli Brahman korkeimmissa ilmennyksissään, sanoo Shřidhara ja Madhusûdana) ja korkeimmat dhyâni-chohanit eli devat. *Vedat* ovat sen oksia. Vain se, joka menee juurien *tuolle puolen*, ei enää palaa, ts. hän ei enää ruumiillistu tällä Brahmân ”elinajalla”.

Vasta silloin kun tämän puun puhtaat oksat olivat koskettaneet Edenin puutarhan maallista mutaa meidän adamilaisessa rodussamme, se tahraantui tästä kosketuksesta ja kadotti alkuperäisen puhtautensa; ja silloin ikuisuuden käärme – [e407] taivaassa syntynyt LOGOS – turmeltui lopuksi. Vanhoina aikoina, jolloin *jumalalliset dynastiat* olivat vielä maan päällä, tuota pelättyä [s434] matelijaa pidettiin ensimmäisenä valonsäteenä, joka oli loistanut jumalallisen mysteerin syvyydestä. Se puettiin moninaiisiin muotoihin, ja lukuisia luonnon symboleja käytettiin sitä merkitsemään, sen kulkiessa läpi aionisten aikojen. Äärettömästä ajasta – *kâlasta* – se putosi aikaan ja paikkaan, jotka ovat kehittyneet inhimillisestä pohdiskelusta. Nämä sen muodot olivat sekä kosmisia että astronomisia, teistisiä ja panteistisiä, abstrakteja ja konkreettisia. Niistä tuli aikaa myöten Polaarinen lohikäärme ja Etelän risti, pyramidin *alpha draconis* ja hindulais-buddhalainen lohikäärme, joka uhkaa aina, mutta ei koskaan onnistu nielaisemaan aurinkoa sen pimennyksissä.

Siihen saakka puu oli aina pysynyt vihreänä, sillä sitä kastelivat elämän vedet. Suuri lohikäärme pysyi jumalallisena, niin kauan kuin se oleskeli taivaallisten tarhojen piirissä. Mutta puu kasvoi ja sen alemmat oksat ulottuivat piankin maanalaisiin seutuihin – meidän maapallollemme. Silloin ylösalaista maailmanpuuta alkoi järsiä suuri käärme Nidhög – se, joka syö pahantekijöiden ruumiit ”kärsimysten salissa” (ihmiselämässä), niin pian kuin ne vaipuvat Hvergelmiriin (inhimillisten himojen) kiehuvaan kattilaan. Aineellisuuden madot peittivät nuo kerran niin terveet ja voimakkaat juuret, ja ne nousevat tätä nykyä yhä

¹ XV, 1, 2.

² XI, 37.

korkeammalle pitkin runkoa. Merten pohjalla kiemuroi nyt Midgårdin käärme, kiertää ympäri maapallon ja myrkyllisellä hengityksellään tekee sen kykenemättömäksi puolustautumaan.

Muinaisuuden lohikäärmeet ja muut käärmeet ovat kaikki seitsepäisiä – ”yksi pää kutakin rotua kohti ja jokaisessa päässä seitsemän karvaa”, kuten allegoria sanoo. Näin on Anantasta, ikuisuuden käärmeestä, joka kantaa Vishnua läpi manvantaran, alkuperäisestä alku-Sheshasta, jonka seitsemän päätä tulevat ”tuhanneksi pääksi” *purânoiden* kertomuksessa, seitsepäiseen akkadilaiseen käärmeeseen asti. Tämä kuvaa seitsemää prinssiippiä luonnossa ja ihmisessä. Korkein eli *keskimmäinen* prinssiippi on seitsemäs prinssiippi. Filon ei puhu Mooseksen eikä juutalaisten sapatista, kun hän *Maailman luominen* -kirjassaan sanoo, että maailma oli tehty valmiiksi ”luvun 6 täydellisyyden mukaan”.¹ Sillä ”kun se järki [nous], joka on pyhä luvun 7 mukaan, on astunut sieluun [mieluummin elävään ruumiiseen], luku 6 tulee vangituksi ja sen kanssa kaikki ne kuolevaiset oliot, jotka tämä luku saa aikaan”.² Ja vielä: ”Luku 7 on koko maapallon juhlapäivä, *maailman syntymäpäivä*. Minä en tiedä, kykeneekö kukaan ylistämään seitsemlukua riittäväillä sanoilla.”³ *The Natural Genesis* kirjoittaja arvelee, että:

[e408][s435] ...se tähtien seitsikko, joka nähtiin Isossa karhussa [*Saptarishis*] ja seitsepäisessä Lohikäärmeessä, oli näkyvänä alkuperänä edellä mainitun ajan symboliselle seitsemluvulle.⁴ Seitsentähtien jumalatar oli ajan äiti Kep'inä. Tästä johtuvat sanat Kepti ja Sebti, jotka merkitsevät kahta aikaa ja lukua 7. Tätä seitsikkoa kutsutaan siis seitsemän tähden nimellä. Sevekh (Kronos), jumalattaren poika, on saanut nimen, joka merkitsee ”seitsemän” tai ”seitsemäs”. Niin myös Sefekh Abu, joka rakentaa talonsa korkeuteen, kuten Viisauus (Sofia) rakensi talonsa, jossa oli seitsemän pylvästä.⁵ Ensimmäiset ajanlaskun mallit olivat luvultaan seitsemän, ja siten ajan alku taivaalla perustui seitsemlukuun ja -nimeen, koska tähdet olivat ajan osoittajia. Seitsemän tähteä kiertäessään vuosittain ympäri taivaan osoittivat ikään kuin oikean käden etusormella ja piirsivät ympyrän ylemmällä ja alemmalla taivaalla.⁶ Seitsemluku toi luonnollisesti mieleen seitsikon mittana, ja niin syntyi sana, jonka voisimme kääntää *seitsentämiseksi*, ja ympyrän kehä merkittiin ja suunniteltiin seitsemään vastaavaan osaan, jotka määrättiin kuuluviksi seitsemälle suurelle konstellaatiolle. Näin muodostui Egyptin heptanomis [seitsemlukoinen] taivaankannella.

¹ *De Opificio Mundi*, § xxx.

² *Legum Allegoriae*, § vi.

³ *De Opificio Mundi*, § xxx.

⁴ Vrt. *Kalevala*: ”Käyös ulkona usein, Otavaista oppimassa, tähtiä tähyämässä” (23:12–30). – Suom. huom.

⁵ *San.* 9:1.

⁶ Samasta syystä lasketaan ihmisessä olevien prinssiippien luku seitsemäksi, koska ne kuvaavat samaa ympyrää korkeammassa ja alemmassa ihmisluonnossa. [H. P. B.]

Kun tähtitaivaan heptanomis hajotettiin ja jaettiin neljään osaan, se kerrottiin neljällä, ja 28 merkkiä tuli alkuperäisen seitsemän konstellaation sijaan. 28-päiväinen lunaarinen eläinrata merkittiin tauluihin tuloksena¹... Kiinalaisessa järjestelmässä on neljä seitsikköä pyhitetty neljälle haltialle, jotka hallitsevat neljää pääilmansuuntaa. [Kiinalaisessa buddhalaisuudessa ja esoterismissa haltioita edustaa neljä lohikäärmettä – säkeistöjemme ”mahârajat”.] Tai paremmin sanottuna seitsemän pohjoista konstellaatiota tekevät yhdessä Mustan Soturin; seitsemän itäistä (Kiinan syksyiset) muodostavat Valkean Tiikerin; seitsemän eteläistä Punaisen linnun; ja seitsemän läntistä (ns. keväiset) ovat Sininen lohikäärme. Kukin näistä neljästä hengestä hallitsee heptanomistaan yhden kuuviikon. Ensimmäisen heptanomiksen (seitsemän tähden Tyfon) synnyttäjätär sai nyt kuun luonteen... tässä vaiheessa huomaamme, että Sefekh-jumalatar, jonka nimi merkitsee seitsenlukua, on feminiininen sana eli *logos* ajan äidin paikassa äidin ollessa varhaisempi *Sana* seitsemän tähden jumalattarena.²

Tekijä näyttää, että Ison karhun ja ajan äidin jumalatar oli Egyptissä varhaisimmista ajoista asti ”elävä sana” ja että Sevekh-Kronosta, jonka symboli oli krokotiili-lohikäärme – Saturnuksen aiempi muoto ennen kuin se tuli planeetaksi –, kutsuttiin hänen pojakseen ja puolisoikseen. Hän oli jumalattaren Sana-logos.³

[s436] Edellä oleva on aivan selvää, mutta ei ainoastaan astronomian tuntemus vienyt muinaisaikalaisia käyttämään *seitsentämistä*. Alkuperäinen syy johtuu paljon syvemmältä ja se selitetään edempänä.

Edellä olevat otteet eivät ole poikkeamista aiheestamme. Ne on vain esitetty osoittaaksemme a) syyn, miksi täydellistä vihittyä kutsuttiin Lohikäärmeeksi, Käärmeeksi ja Nâgaksi; ja b) että meidän seitsenjakoamme käyttivät papit Egyptin varhaisimpien dynastioiden aikana samasta syystä ja samalla perusteella kuin me nyt. Tämä kaipaa kuitenkin enemmän valaistusta. Kuten jo mainittiin, ne, joita Gerald Massey kutsuu neljän ilmansuunnan neljäksi haltijaksi ja joita kiinalaiset kutsuvat Mustaksi soturiksi, Valkeaksi tiikeriksi, [e409] Punaiseksi linnuksi ja Siniseksi lohikäärmeeksi, ovat salaisissa kirjoissa nimeltään Viisauden neljä salattua lohikäärmettä ja Taivaalliset nâgat. Kuten on osoitettu, seitsenpäiväinen eli seitsenäinen LOHIKÄÄRME-LOGOS lohkesi ajan tullen niin sanoaksemme *neljään* seitsenkertaiseen osaan eli 28 osaan.

Kullakin lunaarisella viikolla lunaarisessa kuukaudessa on määrätty okkulttinen luonteensa. Kullakin päivällä noista kahdestakymmenestäkahdeksasta on myös oma luonteensa, sillä jokaisella kahdestatoista konstellaatiosta, joko erikseen tai yhdessä muiden merkkien kanssa, on okkulttinen vaikutuksensa joko pahaan tai hyvään. Tämä vastaa sitä tietomäärää, jonka ihmiset voivat saavuttaa

¹ Siksi seitsenäinen jaotus on vanhin ja edelsi nelinäistä jaotusta. Se on ikivanhan luokittelun juuri. [H. P. B.]

² Gerald Massey, *The Natural Genesis*, vol. II s. 313.

³ *Main. teos*, vol. I s. 321.

tämän maan päällä. Kuitenkin vain harvat sen saavuttavat ja vielä harvemmassa ovat ne viisaat, jotka saavuttavat tiedon juuren, jonka symbolina on suuri juurilohikäärme, näiden näkyvien merkkien henkinen LOGOS. Mutta ne, jotka tämän saavuttavat, saavat silloin Lohikäärmeen nimen ja ovat ”28 kyvyn (eli ominaisuuden) neljän totuuden arhateja”, ja heitä on aina kutsuttu tällä nimellä.

Aleksandrialaiset uusplatonikot väittivät, että todelliseksi *kaldealaiseksi* eli maagiksi tullakseen ihmisen piti hallita maailman seitsemän valtiaan aikakausien tiedettä eli tietoa, sillä näillä valtiilla on kaikki viisautta. Ja Prokloksen mukaan¹ Jamblihoksella uskotaan olleen toinen versio, joka ei kuitenkaan muuta merkitystä. Hän sanoo, että ”assyrialaiset ovat säilyttäneet tiedon sekä seitsemästä että kahdestakymmenestä vuosimyriadista, kuten Hipparkhos mainitsee, vieläpä apokatastasiksesta ja maailman seitsemän valtiaan aikakaudesta.” Kaikkien kansojen ja heimojen, sekä sivistyneiden että raakalaisten, legendat osoittavat, kuinka yleinen on kerran ollut usko käärmeiden suureen viisauteen ja oveluuteen. Ne ovat ”lumoajia”. Ne hypnotisoivat katseellaan linnun, eikä ihmisenkään voi usein voittaa niiden lumoavaa vaikutusta. Sen tähden käärmesymboli on mitä merkittävin.

[s437] Krokotiili on egyptiläinen lohikäärme. Se oli taivaan ja maan, auringon ja kuun, kaksinainen symboli ja se pyhitettiin sen ambifisen [vedessä ja maalla elävän] luonnon seurauksena Osirikselte ja Isikselle. Eusebiuksen mukaan egyptiläiset kuvasivat aurinkoa venettä ohjaamassa, ja tätä venettä kuljetti krokotiili, ”osoittaen auringon liikkumista kosteassa (avaruudessa)”.² Krokotiili oli sitä paitsi Egyptin symboli – Ala-Egyptin, sillä se oli kahden maan suoperäisempi osa. Alkemistit antavat toisenkin selityksen. He sanovat, että symbolisesti aurinko, joka kulkee veneellä avaruuden eetterissä, merkitsi, että hermeettinen aine on kullin prinssiippi eli perusta, ja kulta taas oli *filosofinen* aurinko. Vesi, jossa krokotiili ui, on vettä eli juoksevaksi tehtyä ainetta. Lopuksi itse vene edusti luonnon astiaa, jossa aurinko eli tulinen rikkiprinssiippi toimii ohjaajana, koska aurinko ohjaa [e410] alkemistista työtä vaikuttamalla *kosteuteen* eli *elohopeaan*. Edellä oleva on ainoastaan alkemisteja varten.

Käärme tuli pahan ja paholaisen tyyppiksi ja symboliksi vasta keskiajalla. Varhaisimmilla kristityillä samoin kuin ofiitti-gnostikoilla oli kaksinainen logoksensa: hyvä ja paha käärme, Agathodaimon ja Kakodaimon. Tämän todistavat Markuksen, Valentinuksen ja monien muiden kirjoitukset ja varsinkin *Pistis Sofia* – joka on varmasti kristinuskon ensimmäisiltä vuosisadoilta. Eräästä haudasta lähellä Porta Piaa löydettiin v. 1852 marmorinen sarkofagi, jossa näkyy kuva tietäjän kumarruksesta, ”tai sitten”, C. W. King-vainaja huomauttaa teoksessaan *The Gnostics*, ”tuon näytelmän prototyyppi, ’uuden auringon syntymä’”. Haudan mosaiikkilattiassa oli omituinen kuva, joka saattoi yhtä hyvin esittää Isistä imettämässä Harpokrates-lastaan kuin madonnaa pitämässä Jeesus-lastaan. Pienemmistä sarkofageista, jotka ympäröivät suurempaa, löytyi yksitoista

¹ Proclus, *In Platonis Timaeum Comm.*, kirja I, 100.29–101.2,

² *Prep. evang.*, III, xi.

papyrusten tavoin käärittyä lyijylevyä, ja kolme niistä on voitu tulkitä. Näiden pitäisi sisältää lopullinen ratkaisu erääseen paljon keskustelua herättäneeseen kysymykseen. Ne näet osoittavat, että joko varhaisimmat kristityt kuudennelle vuosisadalle asti olivat vilpittömiä pakanoita tai dogmaattinen kristinusko oli kauttaaltaan lainattu ja siirtyi kokonaan kristilliseen kirkkoon – aurinkoineen, puineen, käärmeineen, krokotiileineen kaikkineen.

Ensimmäisellä levyllä näkyy Anubis... joka pitää kääroä. Hänen jaloissaan on kaksi naisen vartalokuvaa. Alhaalla on kaksi käärmettä kietoutuneina... ruumiin ympärille. Ruumis on kääritty vaatteisiin muumion lailla. Toisessa levyssä... on Anubis ojentamassa ristiä, ”elämän merkkiä”. Hänen jaloissaan makaa ruumis käärittynä suunnattoman käärmeen lukuisiin kiemuroihin. Se on Agathodaimon, vainajien vartija... Kolmannessa levyssä... sama Anubis kantaa käsivarrellaan esinettä... jonka ulkopiirteet muodostavat täydellisen latinalaisen ristin... Jumalan jaloissa on vino suunnikas, egyptiläinen ”maailmanmuna”, jota kohti matelee kiemurteleva käärme... Poven alla... on kirjain ω toistettuna *seitsemän* kertaa samalla rivillä, muistuttaen ”nimiä”... Hyvin huomattava on myös rivi kirjaimia, nähtävästi palmyralaisia, ensimmäisen Anubiksen jaloissa. Mitä tulee *käärmeen* kuvaan, voi olettaa, että nuo talismanit johtuvat ei Isiksen palvonnasta vaan myöhemmästä ofiittien uskosta, ja se voi hyvinkin merkitä sitä ”todellista ja täydellistä käärmettä”, joka ”vie kaikkien häneen luottavien sielut pois ruumiin Egyptistä ja kuoleman Punaisenmeren kautta Lupauksen maahan, pelastaen heidät matkan varrella erämaan käärmeiltä, ts. tähtien hallitsijoilta.”¹

Tämä ”todellinen ja täydellinen käärme” on se seitsevenkirjaiminen Jumala, jonka uskotaan nyt olevan Jehovah ja Jeesus, *yhtä hänen kanssaan*. Tämän seitsevenvokaalisen jumalan luo lähettää Kristus vihkimyskokelaan, kuten kerrotaan *Pistis Sofiassa*, joka on *Johanneksen ilmestystä* aikaisempi kirja ja nähtävästi samaan koulukuntaan kuuluva. ”Seitsemän ukkosta [käärme] jylisten puhuivat [e411] nämä seitsemän vokaalia”, mutta ”sulje sinetillä se, mitä seitsemän ukkosta puhuivat, älä kirjoita sitä muistiin”, sanotaan *Johanneksen ilmestyksessä*, 10:4. ”Etsittekö näitä salaisuuksia?” kysyy Jeesus *Pistis Sofiassa* (§ 378). ”Ei mikään mysteeri ole korkeampi kuin ne [seitsemän vokaalia], sillä ne tuovat teidän sielunne valojen valoon” – ts. todelliseen viisauteen. ”Ei mikään ole korkeampaa kuin ne mysteerit, joita te etsitte, paitsi ainoastaan *Seitsemän vokaalin mysteeri ja niiden NELJÄKYMMENTÄYHDEKSÄN voimaa* ja näiden luvut.”²

Intiassa tämä oli *seitsemän TULEN mysteeri* ja näiden neljäkymmentäyhdeksän tulta eli puolta eli ”näiden jäsenet”.

Näitä seitsemää vokaalia edustavat svastika-merkit ikuisuuden käärmeen seitsemässä päässä olevissa kruunuissa Intiassa, esoteeristen buddhalaisten

¹ King, *The Gnostics* jne., 2. ed., 1887, s. 366–368.

² [vrt. *Pistis Sophia*, suom. Annikki Reijonen, toim. Pekka Ervast. Helsinki 1927, 143 luku s. 342.]

keskuudessa, ja Egyptissä, Kaldeassa jne. ja jokaisen maan vihittyjen keskuudessa. Ne ovat hermeettisissä kirjoissa kuolemanjälkeisen nousun seitsemän vyöhykettä, joissa kussakin ”kuolevainen” jättää pois yhden sieluistaan (eli prinssiipeistään), kunnes hän päästyyään kaikkien vyöhykkeiden yläpuolella olevalle tasolle jää absoluuttisen viisauden suureksi muotoa vailla olevaksi käärmeeksi – eli itse jumaluudeksi. Seitsepäisellä käärmeellä on useitakin merkityksiä muinaisissa kirjoissa. Se on seitsepäinen *Lohikäärme*, jonka jokainen pää on yksi tähti Pienessä karhussa. Mutta se oli myös ja ennen kaikkea pimeyden käärme (ts. tuntematon ja käsittämätön), ja sen seitsemän päätä oli seitsemän *logosta*, ainoan ensin ilmenneen valon – universaalin LOGOKSEN – heijastukset.

XI

DEMON EST DEUS INVERSUS¹

Tämä vertauskuvallinen lause on moninaisissa muodoissaan varmaan mitä vaarallisin ja vallankumouksellisin myöhemmille dualistisille uskonnoille tai paremmin sanottuna teologioille ja varsinkin kristinuskolle. Kuitenkaan ei ole oikein eikä oikeudenmukaista sanoa, että kristinusko olisi keksinyt ja synnyttänyt Saatanan. ”Vastustajana” SAATANANA on aina ollut olemassa vastakkaisena voimana, jota luonnon olioiden tasapaino ja harmonia vaatii, varjona, joka tekee valon sitä kirikkaammaksi, yönä, joka antaa päivälle suuremman helpotuksen, kylmänä, joka tekee lämmön mukavaksi. Homogeenisuus on yksi ja jakamaton. Mutta jos homogeeninen yksi ja absoluuttinen ei ole pelkkä puheenparsi ja jos heterogeenisuus kaksinaisine olemuspuolineen on johtunut siitä ja on sen kaksihaarainen varjo eli heijastus, silloin täytyy myös tuossa jumalallisessa homogeenisuudessa piillä sekä hyvän että pahan ydin. Jos ”Jumala” on absoluuttinen, ääretön ja kaiken luonnossa ja universumissa olevan universaali juuri, mistä silloin on peräisin [e412] paha ja paholainen, jollei saman absoluutin ”kultaisesta kohdusta”? Näin meidän on pakko tunnustaa sekä hyvän että pahan, Agathodaimonin ja Kakodaimonin, emanoituneen vesoina samasta olemassaolon puun rungosta, jollemme tahdo antautua siihen mielettömyyteen, että uskoisimme kahteen ikuiseen absoluuttiin!

Kun tahdomme tutkia pahan käsitteen syntyä aina ihmisjärjen alkuasteista asti, on aivan oikein, että ensin annamme osansa myös kansanomaiselle paholaiselle. Muinaisaika ei tuntenut tällaista eristettyä, ehdottoman ilkeää ”pahuuden jumalaa”. Pakanallinen ajattelu esitti hyvän ja pahan [s440] kaksoisveljinä, jotka olivat samasta äidistä – luonnosta – syntyneitä. Niin pian kuin tuo ajattelu lakkasi olemasta arkaaista, myös viisaus muuttui filosofiaksi. Aluksi hyvän ja pahan symbolit olivat pelkästään abstraktioita, valo ja pimeys. Myöhemmin niiden symbolit valittiin kaikkein luonnollisimmista yhä uudistuvista kosmisista ilmiöistä,

¹ Paholainen on Jumala nurinpäin käännettynä. – Suom. huom.

joita olivat päivä ja yö tai aurinko ja kuu. Sitten niitä edustamaan käytettiin aurinko- ja kuujumalien joukkoja, ja pimeyden lohikäärme pantiin valon lohikäärmettä vastaan.¹

Saatanan joukko on myös Jumalan poika, yhtä hyvin kuin Bene ha-Elohimin sotajoukko, ja nämä ”Jumalan lapset” tulivat ja ”astuivat Herran”, heidän isänsä ”eteen” (*Job*. 2:1). Jumalan pojat tulivat ”langenneiksi enkeleiksi” vasta sitten kun olivat ”huomanneet ihmisen tyttäret *kauniiksi*”.² Intialaisessa filosofiassa *surat* olivat kaikkein varhaisimpia ja kauneimpia jumalia ja tulivat *asuroiksi* vasta silloin kun bramiinien mielikuvitus karkotti heidät valtaistuimeltaan. Saatana ei koskaan saanut antropomorfista, yksilöitynyttä muotoa, ennen kuin ihminen oli luonut itselleen ”yhden *elävän* persoonallisen jumalan”. Ja silloin se oli vain ilmeisen välttämättömyyden tulosta. Tarvittiin näet suoja, syntipukki selittämään Jumalan osoittamat julmuudet, virheet ja liian huomattavat vääryydet, koska hänen ominaisuuksiinsa luettiin ehdoton täydellisyys, armo ja hyvyys. Tämä oli ensimmäinen karmallinen seuraus siitä, että hylättiin filosofinen ja looginen panteismi, ja laiskalle ihmiselle turvaksi tekaistiin ”laupias taivaallinen isä”. Tosin tuon isän jokapäiväiset ja jokahetkiset teot luovana luontona, ”hauskan näköisenä mutta jääkylmänä äitinä”, sotivat tuota uskomusta vastaan. Tämä sai aikaan alkuperäiset kaksoset, Osiris-Tyfonin, Ormazd-Ahrimanin ja lopuksi Kain-Abelin ja koko joukon vastakkaisia jumalia.

Alkuaan ”Jumala”, luoja, oli merkinnyt samaa kuin luonto, mutta lopulta se tuli luonnon tekijäksi. Pascal ratkaisee pulman sangen älykkäästi sanoen:

Luonnolla on täydellisyyksiä näyttääkseen, että se on Jumalan kuva, ja puutteellisuuksia näyttääkseen, että se on *ainoastaan* kuva.

Mitä kauemmaksi vetäydytään esihistoriallisten aikojen pimeyteen, [e413] sitä filosofisemmalta näyttää myöhemmän Saatanan alkuperäinen prototyyppi. Ensimmäinen ”vastustaja” yksilöllisenä ihmismuotona, kuten se tavataan vanhassa purânalaisessa kirjallisuudessa, on yksi suurimpia rishejä ja joogea – Nârada, lisänimeltään ”Riidantekijä”.

Hän on myös Brahma-putra, maskuliinisen Brahmân poika. Mutta puhumme hänestä myöhemmin. Kuka tuo suuri ”pettäjä” todella on, voidaan [s441] huomata etsimällä häntä *avoimin silmin* ja ennakkoluulottomasti kaikista vanhoista kosmogonioista ja pyhistä kirjoituksista.

Se on antropomorfoitu *demiurgi*, taivaan ja maan luoja, erotettuna kanssaluojensa kollektiivisista joukoista, joiden edustaja ja synteesi hän niin sanoaksemme on. Tämä on *nykyään teologioiden* Jumala. ”Toivomus on ajatuksen isä”, sanoo sananlasku. Oltuaan alkuaan filosofinen symboli se jäi turmeltuneen inhimillisen mielikuvituksen vääristeltäväksi. Silloin se aikaa myöten muuttui vihamieliseksi, pettäväksi, viekkaaksi ja kostonhimoiseksi Jumalaksi.

Koska lohikäärmeitä ja muita ”langenneita enkeleitä” kuvataan tämän teoksen

¹ Ks. I osan säkeistöjä V ja VII.

² *1. Moos.* 6:2.

muissa osissa, tässä kohdin riittää muutama sana paljon parjatusta Saatanasta. Tutkijan on hyvä muistaa, että kaikissa muissa kansoissa paitsi kristillisissä Paholainen ei vielä tänä päivänäkään ole sen pahempi olento kuin vastakkainen olemuspuoli ns. luojan kaksinaisessa luonnossa. Tämä on aivan luonnollista. Jumalaa ei voi pitää koko universumin synteesinä, kaikkialla olevana ja kaikkitietävänä ja äärettömänä, jos hänet erotetaan pahasta. Koska maailmassa on paljon enemmän paha kuin hyvää, siitä seuraa loogisesti, että joko Jumalaan täytyy kuulua paha eli hänen täytyy olla sen suoranainen syy tai muutoin hänen täytyy luopua oikeudestaan absoluuttisuuteen. Muinaiskansat käsittivät tämän niin hyvin, että heidän filosofinsa, joita kabbalistit nyt seuraavat, määrittivät pahan olevan Jumalan eli Hyvän nurja puoli. *Demon est Deus inversus* on hyvin vanha sananparsa. Todella paha on ainoastaan vastakkainen sokea luonnon voima. Se on *vastavaikutus*, *vastustus* ja *kontrasti* – paha muutamille, hyvä toisille. Ei ole mitään itsessään paha (*malum in se*). On ainoastaan valon varjo, jonka puutteessa valo ei voisi olla olemassa edes meidän käsityksessämme. Jos paha katoaisi, hyväkin katoaisi sen mukana maan päältä.

”Vanha lohikäärme” oli puhdasta henkeä, ennen kuin se tuli aineeksi. Se oli *passiivinen*, ennen kuin se tuli *toimivaksi*. Syyrialais-kaldealaisessa magiassa sekä Ofis että Ofiomorfos¹ yhdistyvät eläinradan androgyynissä *Neitsyt-Skorpionissa*. Ennen lankeamistaan maan päälle käärme oli *Ofis-Kristos* ja lankeamisensa jälkeen se tuli Ofiomorfis-KRESTOKSEKSI. Kabbalistit käsittelevät aina pohdiskeluissaan paha VOIMANA, joka on hyvää vastustava mutta samalla sille välttämätön, koska se antaa hyvälle elinvoiman ja olemassaolon, jota sillä ei muuten olisi. Ei mikään *elämä* (*mayavisessa* merkityksessään) voisi olla mahdollinen ilman *kuolemaa*, ei mikään uudestisyntyminen ja elpyminen ilman hävitystä. Kasvit kuihtuisivat ikuisessa auringonpaisteessa ja niin kävisi ihmisenkin. Hän tulisi pelkäksi automaattiksi, jollei hän saisi käyttää vapaata tahtoaan ja pyrkiä [e414] auringonvaloa kohti. Eikä valolla olisi hänelle mitään arvoa ja merkitystä, jollei hän näkisi muuta kuin valoa. Hyvä on ääretön ja ikuinen ainoastaan siinä, mikä meiltä on ikuisesti salattu, ja tästä syystä me kuvittelemme sitä ikuiseksi. Ilmenneillä tasoilla toinen ilmiö on toisen vastapainona. Harvassa ovat ne teistit ja persoonalliseen Jumalaan uskovat, jotka eivät tekisi Saatanasta Jumalan varjoa tai jotka sekoittaessaan molemmat toisiinsa eivät uskoisi itsellään olevan oikeutta rukoilla palvonnan kohdettaan ja pyytää sitä auttamaan heidän pahojen ja julmien tekojensa tekemisessä ja varjelemaan itseään näiden tekojen seurauksilta. ”Älä johdata meitä kiusaukseen” lausuvat joka päivä miljoonat kristilliset sydämet ”Isälleen taivaissa” eivätkä Paholaiselle. Tällä tavoin he toistelevat Vapahtajansa suuhun pantuja sanoja eivätkä edes ajattele sitä tosiseikkaa, että Jaakob, ”Herran veli”, puhuu aivan suoraan niiden merkitystä vastaan.

Älköön kukaan kiusauksiin jouduttuaan ajatelko, että kiusaus tulee

¹ Ofis = käärme, Ofiomorfos = käärmeenmuotoinen; edellinen on hyvä käärme, jälkimmäinen sen turmeltunut kuva eli alempi heijastus gnostikkojen mukaan. – Suom. huom.

Jumalalta. Jumala ei ole pahan kiusattavissa, eikä hän itse kiusaa ketään.¹

Miksi sitten sanotaan, että Paholainen kiusaa meitä, kun kirkko *Kristuksen auktoriteetin mukaan* opettaa, että Jumala on se, joka kiusaa. Avatkaa mikä tahansa hurskas kirja, jossa ”kiusaus” määritellään teologisesti, niin heti löydätte nämä molemmat määritelmät:

1) Ne vaikeudet ja koettelemukset, joilla *Jumala koettelee kansaansa*; 2) ne keinot ja houkutukset, joita Paholainen käyttää ihmiskunnan pettämiseksi ja viekoittelemiseksi.²

Kirjaimellisesti käsitettyinä Kristuksen ja Jaakobin opetukset sotivat toisiaan vastaan, ja mikä dogmi voi sovittaa yhteen nämä kaksi, jos niiden okkulttinen merkitys hylätään?

Viisas on se filosofi, joka näiden vaihtoehtoisten houkutusten välillä voi ratkaista, missä Jumala katoaa tehdäkseen tilaa Paholaiselle! Sen tähden kun luemme, että ”Paholainen on valehtelija ja valheen isä”, ts. RUUMIILLISTUNUT VALHE, ja kun meille samaan hengenvetoon kerrotaan, että Saatana, Paholainen, oli Jumalan poika ja kaunein hänen pääenkeleistään, emme usko, että Isä ja Poika on vain suunnaton personoitu ja ikuinen VALHE, vaan käännyimme ennemmin panteismin ja pakanallisen filosofian puoleen tietoa saadaksemme.

Jos meillä kerran on *1. Mooseksen kirjan* avain, niin tieteellinen ja symbolinen kabbala paljastaa salaisuuden. Edenin puutarhan suuri käärme ja ”Herra Jumala” ovat sama, ja niin ovat myös Jehova ja Kain – se Kain, jota teologia kutsuu ”murhaajaksi” ja valehtelijaksi Jumalan edessä! Jehova houkuttelee Israelin kuningasta laskemaan kansansa, ja Saatana houkuttelee häntä tekemään samoin [s443] toisessa kohdassa. Jehova muuttuu tulisiksi käärmeiksi purrakseen niitä, joihin hän on tyytymätön, ja Jehova elähdyttää pronssikäärmeen, joka parantaa heidät.

Nämä harvat ja näennäisesti ristiriitaiset Vanhan testamentin esitykset (ristiriitaisia, koska nuo kaksi voimaa on erotettu vaikka niitä tulisi katsoa saman asian kahtena puolena) ovat [e415] kaikuja – vaikka eksoterismin ja teologian avulla tuntemattomaksi vääristeltyjä – luonnon universaaleista ja filosofisista dogmeista, joita alkuperäiset tietäjät ymmärsivät hyvin. Me huomaamme saman pohjan *purâna*-teksteissä olevissa personoitumissa, mutta vain paljon laajempaan ja filosofisesti ajatuksia herättävämpänä.

Niinpä Pulastyasta, Jumalan pojasta, joka on yksi ensimmäisistä jälkeläisistä, tehdään kantaisä demoneille, räkshasoille, jotka kiusaavat ja nielevät ihmisiä. *Pishâchî* (naisdemoni) on Dakshan – joka on myös ”Jumalan poika” ja Jumala – tytär ja kaikkien pishâcha-demonien äiti (*Padmapurâna*). Ne olennot, joita *purânoissa* kutsutaan demoneiksi, ovat hyvin merkillisiä paholaisia eurooppalaisesta ja oikeaoppisesta näkökulmasta, koska niitä kaikkia – dânavoita,

¹ Jaak. 1:13.

² Jaak. 1:2, 12; Matt. 6:13.

daityoja, pishâchoita ja rākshasoita – kuvataan erittäin hurskaiksi ja *Vedojen* ohjeiden seuraajiksi, vieläpä muutamat niistä olivat suuria joogea. Ne vastustavat kyllä papistoa ja rituaaleja, uhreja ja muodollisuuksia, mutta niin tekevät kehittyneet joogit tänäkin päivänä Intiassa eikä heidän arvonsa siitä vähene, vaikkei heidän tarvitse seurata kastisääntöjä eikä rituaaleja. Samasta syystä kuitenkin *purânoiden* jättiläisiä ja titaaneja kutsutaan paholaisiksi. Lähetyssaarnaajat, jotka ovat aina kärkkäitä näyttämään, jos suinkin voivat, että hindulaiset traditiot eivät ole muuta kuin *kaikua* juutalaisten raamatusta, ovat kehittäneet kokonaisen romaanin siitä, miten Pulastya on Kain ja rākshasat ovat kainilaisia ”kirottuja”, Nooan vedenpaisumuksen aiheuttajia. (Ks. apotti Gorresion teosta, jossa hän ”johtaa” Pulastyan nimen ja sen merkitsevän ”hylättyä”, tästä syystä Kainia tietysti!) Pulastya, hän sanoo, asuu *Kedarassa*, joka merkitsee ”kaivettua paikkaa”, ”kaivosta”, ja Tubal-Kainia kuvataan Raamatussa ja traditiossa ensimmäiseksi metallityöläiseksi, ja siitä syystä kaivosmieheksi.¹

Mutta joskin on hyvin todennäköistä, että Raamatun *gibborim* (jättiläiset) ovat hindulaisten rākshasoita, on vielä varmempaa, että kummatkin ovat atlantislaisia ja kuuluvat meren pohjaan uponneisiin rotuihin. Kuinka lieneekään, ei mikään Saatana voi olla sitkeämpi vihollisensa parjaaja tai pahansuovempi vihassaan kuin kristityt teologit kirotessaan hänet kaiken ilkeän isäksi. Verratkaa heidän Paholaisesta esittämiään solvauksia ja mielipiteitä purânalaisen tietäjien filosofisiin näkemyksiin ja [s444] Kristuksen kaltaiseen lempeyteen. Kun Parâshara, jonka isän muuan rākshasa oli syönyt, valmistautui hävittämään (maagisesti) koko rākshasoiden rodun, hänen esi-isänsä Vasishtha lausuu hänelle muutamia paljon puhuvia sanoja. Hän osoittaa vihastuneelle tietäjälle, että paha ja *karma* on kyllä olemassa, minkä toinenkin myöntää, mutta ei mitään ”pahoja henkiä”. Hän sanoo:

Rauhoittukoon vihasi. Rākshasat eivät ole syyllisiä. Isäsi kuolema *oli karman työtä*. Viha on houkkien intohimo, se ei sovi viisaalle. *Kuka on se, joka toisen voi tappaa?* Jokainen niittää omien tekojensa seuraukset. Poikani, viha hävittää kaiken, mitä ihminen on hankkinut... ja [e416] estää häntä saavuttamasta... vapautusta. Viisaat... karttavat suuttumusta. Älä sinä, lapseni, antaudu sen valtaan. Älä hukuta useampia noista *viattomista* pimeydenhengistä. Lopeta tämä uhrisi. Armeliaisuus on oikeamielisen mahti.²

Niinpä kaikki tuollaiset ”uhrit” tai avunpyynnöt Jumalalta ovat *pelkkää mustan magian työtä*. Parâshara oli rukoillut pimeydenhenkien hävitystä persoonallista kostoaan varten. Häntä kutsutaan *pakanaksi*, ja kristityt ovat hänet sellaisena tuominneet ikuiseen helvettiin. Mutta missä suhteessa hallitsijoiden ja kenraalien rukoukset ovat hyveellisempiä, kun he ennen jokaista taistelua pyytävät vihollistensa häviötä? Tällainen rukous on kaikissa tapauksissa mitä pahinta *mustaa magiaa*, vaikka se niin kuin demoninen Mr. Hyde on kätkeytynä tekopyhän

¹ 1. Moos. 4:22.

² *Vishnupurâna*, I, i; Wilson, vol. I s. 7–8.

tri Jekylin muotoon.¹

Ihmislunnonssa paha merkitsee ainoastaan hengen ja aineen polarisoitumista, taistelua elämästä ja kuolemasta noiden kahden ajassa ja paikassa ilmenneen periaatteen välillä, jotka periaatteen ovat itsessään yhtä, koska molempien juuri on absoluutissa. Kosmoksessa tasapainon täytyy aina vallita. Kahden vastakohtan toiminta saa aikaan harmonian, kuten keskipakoiset ja keskihakuiset voimat, jotka ovat riippuvaisia toinen toisestaan ja kumpikin on toiselle välttämätön, ”jotta molemmat eläisivät”. Jos toinen pysäytettäisiin, toisen toiminta merkitsisi heti oman itsensä tuhoa.

Koska Saatanaksi kutsuttua personoitumaa on nyt laajalti analysoitu kolmelta olemuspuoleltaan, niin kuin se esiintyy Vanhassa testamentissa, kristillisessä teologiassa ja muinaisessa pakanallisessa ajattelussa, ne, jotka tahtovat perehtyä paremmin asiaan, tutkikoon *Hunnuttoman Isiksen* teologia-osan 10. lukua sekä tämän teoksen II osan II kirjan useita lukuja. Käsillä olevaa aihetta sivutaan ja uusia selityksiä yritetään antaa hyvällä syyllä. Ennen kuin voimme lähestyä fyysisen ja *jumalallisen* ihmisen kehitystä, meidän on ensin oivallettava aikakautisen kehityksen perusaate, tutustuttava [s445] nykyistä rotuamme edeltäneiden neljän aikaisemman rodun filosofioihin ja uskoihin ja opittava, mitä ajattelivat nuo titaanit ja jättiläiset, jotka todella olivat jättiläisiä sekä mentaalisesti että fyysisesti meihin verrattuina. Koko muinaisuus oli sen filosofian läpikulkema, joka opettaa hengen involuutiota aineeseen, syklistä alaspäin laskeutumista eli aktiivista, itsetietoista evoluutiota. Aleksandrialaiset gnostikot ovat paljastaneet riittävästi vihkimysten salaisuuksia, ja heidän kertomuksensa puhuvat paljon ”aionien laskeutumisesta”, jolloin ”aioni” merkitsee sekä enkeliolentoja että aikakausia, toisen kehittyessä luonnollisesti toisesta. Toisaalta itämaiset traditiot kummallakin puolella ”mustaa vettä”, molempia *itämaita* erottavaa valtamerta – ovat yhtä täynnä allegorioita Pleroman eli jumalien ja deujen maailman lankeemuksesta. Joka ainoa näistä allegorioista selitti ja kuvasi LANKEEMUSTA [e417] *haluksi oppia ja hankkia tietoa* – TIETÄÄ. Tämä on luonnollinen seuraus älyn kehityksestä, kun henkinen muuttuu aineelliseksi eli fyysiseksi. Sama laki laskeutumisesta aineellisuuteen ja nousemisesta henkisyteen näyttäytyi myös kristillisenä aikana, ja jälkimmäinen puoli sen toiminnasta on vasta nykyään, meidän erikoisessa *alarodussamme*, lakannut näkymästä.

Se, mitä *Poimandresissa*² esitettiin vertauskuvallisesti ehkä kymmeniä tuhansia vuosia sitten ja tarkoitettiin tutkittavaksi kolminkertaisella tavalla, nim. astronomisena, antropologisena ja jopa alkemistisena tosiasiana, tuo allegoria seitsemästä valtiaasta, jotka murtautuivat seitsemän tulikehän läpi – se supistettiin yhden ainoan aineellisen ja antropomorfisen tulkinnan mukaisesti ja pantiin merkitsemään *enkeleiden* kapinaa ja *lankeemusta*. Se monimerkityksinen, syvästi filosofinen tarina, joka runollisessa muodossaan kertoo ”taivaan ja maan avioliitosta” eli luonnon rakkaudesta jumalalliseen muotoon ja ”taivaallisesta

¹ [Viittaus R. L. Stevensonin kirjaan *Salaperäinen ovi.*]

² II kirja, jae 22.

ihmisestä”, joka hurmaantuu omasta luontoon heijastuneesta kauneudestaan, eli hengen ja aineen välisestä vetovoimasta, on nyt teologien käsittelyssä saanut seuraavan tulkinnan: ”Seitsemän valtiasta eivät totelleet Jehovaa, ja niiden itseihailu synnytti saatanallisen ylpeyden ja sai aikaan LANKEEMUKSEN, koska Jehova ei sallinut, että mitään palvontaa tuhlattaisiin muille kuin hänelle itselleen.” Lyhyesti sanoen ihanat planeettaenkelit, muinaisaikojen mahtavat aikakautiset aionit on nyt liitetty yhteen kaikkein ahdasmielisimmässä muodossaan ja tehty Samaeliksi, *Talmudin* Paholaisen päämieheksi, ”suureksi *kaksitoistasiipiseksi* käärmeeksi, joka pudotessaan vetää mukaansa koko aurinkokunnan eli titaanit”. Mutta *Shemal*, Samaelin *alter ego* ja saabalainen esikuva, merkitsi filosofiselta ja esoteeriselta puoleltaan ”vuotta”, käsitettynä astrologisesti pahana, kaksinetoista kuukausineen eli ”siipineen”, jotka merkitsevät luonnon välttämättömiä pahoja puolia. Esoteerisessa teogoniassa¹ sekä *Shemal* että *Samael* edustavat erästä [s446] erityistä jumaluutta. Kabbalisteilla ne ovat ”maan henki”, maata hallitseva persoonallinen jumala, joka siis itse asiassa on sama kuin Jehova. Talmudistit itse tunnustavat, että SAMAEL on seitsemästä elohimista yhden nimi. Sitä paitsi kabbalistit osoittavat noiden kahden, *Shemalin* ja *Samaelin*, olevan symbolinen muoto Saturnuksesta, KRONOKSESTA. Kaksitoista siipeä edustaa kahtatoista kuukautta ja symboli kokonaisuudessaan vastaa yhtä *rodullista sykliä*. Jehova ja Saturnus ovat siis kuvallisesti sama.

Tästä saamme aiheen tehdä hyvin omituisen johtopäätöksen eräästä roomalaiskatolisesta dogmista. Monet kuuluisat latalaisen kirkon kirjailijat tunnustavat, että uranoslaisten titaanien ja vedenpaisumusta aiempien jättiläisten (myös titaaneja) sekä vedenpaisumuksen jälkeisten jättiläisten välillä on olemassa ja pitää olla ero. Viimeksi mainituissa roomalaiskatolilaiset *tahtovat* nähdä tarunomaisen Hamin jälkeläisiä. Selvemmin sanoen on erotettava toisistaan kosmiset, *alkuperäiset* vastustavat voimat – joita johti syklinen laki – sekä atlantilaiset inhimilliset jättiläiset ja vedenpaisumuksen jälkeiset suuret adeptit, joko [e418] *oikean-* tai *vasemmankäden* adeptit. Samalla nuo kirjailijat osoittavat, että Mikael, ”taivaallisen sotajoukon, Jehovan henkivartioston *generalissimus*, kuten de Mirville häntä nimittää, on myös titaani, joskin hänen nimensä edellä on adjektiivi ”jumalallinen”. Siten nuo uranidit, joita kutsutaan kaikkialla ”jumalallisiksi titaaneiksi”, ovat samoja kuin Mikael ja hänen sotajoukkonsa. Ne kapinoivat Kronosta (Saturnusta) vastaan, ja näyttävät siis myös olleen Samaelin vihollisia (Samael on yksi elohimeistä ja sama kuin Jehova kollektiivisuudessaan). Lyhyesti sanottuna, roolit ovat vaihtuneet, kaikki taistelijat ovat sekaisin, eikä kukaan tutkija voisi erottaa selvästi, kuka on kukin. Esoteerinen selitys voi kuitenkin tuoda jonkin verran järjestyttä tähän sekavuuteen, jossa Jehova tulee Saturnukseksi ja Mikael sotajoukkoineen Saatanaksi kapinoivine enkeleineen, koska liian oikeauskoiset kiihkoilijat pyrkivät varomattomasti näkemään paholaisen jokaisessa pakanoiden jumalassa. Todellinen merkitys on paljon

¹ D. A. Chwolson, ”Nabathäische Landwirtschaft” kirjassa *Über die Überreste der altbabylonischen Literatur in Arabischen Übersetzungen*, Pietari 1859, II s. 217.

filosofisempi, ja legenda (enkeleiden) ensimmäisestä ”lankeemuksesta” saa tieteellisemmän luonteen, jos se ymmärretään oikein.

Kronos merkitsee loppumatonta ja (tästä syystä liikkumatonta) aikaa, joka on aluton, loputon ja jakautuneen ajan tuolla puolen ja paikan tuolla puolen. Noiden ”enkeliä”, haltioiden eli devojen, jotka syntyivät *toimiakseen ajassa ja paikassa*, ts. murtautuakseen *ylihenkisten* tasojen *seitsemän piirin* läpi ilmiöllisiin eli rajoitettuihin ylimaallisiin piireihin, sanotaan allegorisesti *kapinoineen* Kronosta vastaan ja taistelleen (silloin) ainoaa elävää ja korkeinta Jumalaa vastaan. [s447] Kun Kronos vuorostaan esitetään silpomassa Uranosta, isäänsä, on allegorian merkitys hyvin yksinkertainen: Absoluuttinen aika tulee rajalliseksi ja ehdonalaiseksi; osa riistetään kokonaisuudesta, josta näkyy, että Saturnus, jumalien isä, on *ikuisesta jatkuvuudesta* muuttunut rajalliseksi ajanjaksoksi. Kronos sirppeineen leikkaa poikki pisimmätkin ja (meidän silmissämme) loppumattomat aikakaudet, jotka ovat silti ikuisuudessa rajallisia, ja hävittää samalla sirpillä mahtavimmatkin kapinoitsijat. Niinpä kukaan ei todellakaan välttä ajan sirppiä! Ylistä Jumalaa ja jumalia tai pilkkaa häntä tai heitä kaikkia, niin sirppi ei värähdä miljoonasosa sekuntiakaan nousussaan ja laskussaan.

Hesiodoksen *Theogonian* titaanit on kopioitu Kreikkaan Intian *suroista* ja *asuroista*. Noita Hesiodoksen titaaneja, *uranideja*, joiden lukumäärä aikoinaan oli ainoastaan kuusi, on havaittu äskettäin erään vanhan kreikkalaista tarustoa koskevan katkelman mukaan olevan *seitsemän*, ja seitsemättä kutsuttiin Foregiksi. Niiden samuus seitsemän valtiaan kanssa on siis todistettu pitävästi. Meidän mielestämme ”taivaan sodan” ja LANKEEMUKSEN alkuperää on ehdottomasti etsittävä Intiasta ja kenties paljon varhemmalta ajalta kuin ovat *purânoiden* kertomukset tästä aiheesta. TÂRAKÂMAYA oli näet myöhemmällä ajalla, ja miltei jokaisesta kosmogoniasta on löydettävissä kertomuksia kolmesta eri sodasta.

[e419] Ensimmäinen sota tapahtui ajan yössä jumalien ja (a)*surojen* välillä ja kesti yhden ”jumalallisen vuoden” ajan.¹ Silloin daityat voittivat Hrâdan [s448]

¹ Yksi Brahmân päivä kestää 4 320 000 000 vuotta. Kerro tämä 360:lla! Asurat (ei jumalia vaan demoneja) ovat tässä vielä *suroja*, hierarkiassa korkeampia jumalia kuin ne toisarvoiset devat, joita ei edes mainita *Vedoissa*. Sodan pitkäaikaisuus osoittaa sen tärkeyden ja myös, että taistelijat ovat ainoastaan personoituja kosmisia voimia. Nähtävästi laholaiskäyttöä varten ja teologisesta vihasta (*odium theologicum*) johtuen Vishnun ottama harhamuoto *Mâyâmoha* luettiin myöhemmissä vanhojen tekstien sovitteluissa kuuluvaksi Buddhalle ja daityoille, kuten *Vishnupurânassa*, jollei se ollut vain Wilsonin mielikuvitusta. Wilson luuli näet myös löytävänsä viittauksen buddhalaisuuteen *Bhagavadgîtâsta*, vaikka K. T. Telang sitten todisti, että hän ainoastaan oli sekoittanut buddhalaiset vanhempiin *chârvâka*-materialisteihin. Ei missään muissa *purânoissa* ole sanottu sitä suoraan, jos *Vishnupurânassa* olisikin viitattu siihen, kuten professori Wilson väittää. Viimeksi mainitun kirjan käännös, varsinkin III kirjan xviii luku, missä arvossapidetty orientalisti esittää mielivaltaisesti Buddhan opettamassa buddhalaisuutta daityoille, antoi aiheen toiseen ”suureen sotaan” hänen ja eversti Vans Kennedyn välillä. Jälkimmäinen syytti häntä julkisesti siitä, että hän oli tahallisesti turmellut *purânoiden* tekstiä. ”Minä väitän”, eversti Kennedy kirjoitti Bombayssa 1841, ”että *purânat* eivät

johdolla jumalat. Mutta myöhemmin nuo voitettujen jumalat pyysivät Vishnulta apua ja voittivat hänen juonensa ansiosta asurat. *Vishnupurānassa* ei ole mitään väliainaa niiden kahden sodan välissä. Esoteerisessa opissa kuitenkin toinen sota tapahtuu ennen aurinkokunnan rakentamista, toinen maan päällä ihmisen ”luomisessa”. Kolmas sota mainitaan tapahtuneeksi neljännen Rodun lopulla sen ja viidennen Rodun adeptien välillä, ts. ”Pyhän saaren” vihittyjen ja atlantislaisten noitien välillä. Otamme huomioon ensimmäisen taistelun, kuten Parāshara siitä kertoo, ja koetamme erottaa nuo kaksi kertomusta, jotka on sekoitettu tahallisesti yhteen.

Siinä kerrotaan, että daityat ja asurat hoitivat kummatkin omien järjestöjensä (*varnojen*) velvollisuuksia ja seurasivat pyhissä kirjoissa määrättyjä teitä, harjoittaen myös uskonnollista katumusta (kummallinen menettely *demoneille*, jos he olisivat *samoja kuin meidän paholaisemme*, kuten on väitetty) – ja sen tähden jumalien oli mahdotonta hukuttaa heitä. Jumalien Vishnulle osoittamat rukoukset ovat sangen merkillisiä, koska ne osoittavat, mitä käsityksiä liittyy antropomorfiseen jumalaan. Kun jumalat jouduttuaan tappiolle ”olivat paenneet Maitomerellä [Atlantin valtameren] pohjoisrannikolle”,¹ he hädissään kääntyivät monin avunpyynnöin ”olennoista [e420] ensimmäisen, jumalallisen Vishnun” puoleen ja puhuivat mm. seuraavasti:

Kunnia sinulle, joka olet yhtä pyhien kanssa, joiden täydellinen luonto on aina siunattu... Kunnia sinulle, joka olet yhtä käärmerodun kanssa, niiden kaksikielisten, kiivaiden, julmien, nautinnonhalussa kylyttömien ja hyvin rikkaiden kanssa... Kunnia sinulle... oi Herra, jolla ei ole väriä eikä ulottuvuutta eikä kokoa (*ghana*) eikä mitään määriteltäviä ominaisuuksia ja jonka olemus (*rūpa*), puhtaista puhtain, on ainoastaan pyhien *paramarshien* [suurimpien viisaiden eli rishien] arvioitavissa. Me kunniamme sinua, joka olet Brahman luontoa, luomaton, häviämätön (*avyaya*), joka olet meidän ruumiissamme ja kaikissa muissa ruumiissa ja kaikissa elävissä olennoissa ja jonka ulkopuolella ei ole mitään. Me kunnioitamme tätä Vāsudevaa, (kaiken korkeinta) Herraa, joka on tahraton, kaikkien olioiden siemen, häviöstä vapaa, syntymätön, ikuinen. Kunnioitamme häntä, joka olemukseltaan on *Paramapadātmavat* [hengen tilan tuolla puolen], ja substanssiltaan [*rūpa*] tämä kokonaisuus (*universumi*).²

sisällä sitä, mitä professori Wilson on väittänyt niiden sisältävän... Siihen asti kun... tällaisia kohtia kirjoitetaan, minun sallittaneen toistaa aiempi johtopäätökseni, että prof. Wilsonin mielipide, jonka mukaan *purānat* nykyisessä muodossaan ovat 8. ja 9. vuosisadan välillä (jaa!) laadittuja, perustuu ainoastaan *mielivaltaisiin oletuksiin ja perusteettomiin väitteisiin*, ja että hänen todistelunsa tämän tukemiseksi on joko hyödytöntä, harhaanjohtavaa, epäjohtonmukaista tai epätodennäköistä.” (Ks. *Vishnupurāna*, käänt. Wilson, edit. Fitzeward Hall, vol. V, liite s. 373.)

¹ Tämä kertomus kuuluu *kolmanteen* sotaan, koska sen yhteydessä mainitaan maiset mantereet, joet ja järvet.

² *Vishnupurāna*, III, xvii; Wilson, vol. III s. 203–205.

Edellä oleva on toistettu kuvaamaan, kuinka laajoja mahdollisuuksia *purânat* tarjoavat väärän ja erehdyttävän kritiikin käyttämiseen jokaiselle ahdasmieliselle eurooppalaiselle, joka arvioi vierasta uskontoa pelkin eksoteerisin todistein. Mutta jokainen, joka on tottunut erittelemään ja punnitsemaan kaikkea lukemaansa, näkee yhdellä silmäyksellä, kuinka epäjohdonmukaista on sanoa yleisesti tunnustetusta ”tuntemattomasta”, muotoa vailla olevasta ominaisuudettomasta ABSOLUUTISTA, kuten vedantalaiset määrittelevät BRAHMANIN, että se on ”yhtä käärmerodun, tuon kaksikielisen, julman ja kyltymättömän” kanssa. Sillä siten saadaan abstrakti tekemisiin konkreettisen kanssa ja annetaan ominaisuuksia sille, mikä on kaikista rajoituksista ja ehdoista vapaa. Edes professori Wilson, tutkija, jonka olisi, elettyään monta vuotta Intiassa bramiinien ja pandiittien ympäröimänä, pitänyt tietää enemmän – ei jättänyt tilaisuutta käyttämättä hindulaisten pyhien kirjojen kritisoimiseen tämän takia. Niinpä hän huudahtaa:

Purânat opettavat jatkuvasti yhteen soveltumattomia oppeja. Tämän kohdan mukaan korkein olento ei ole ainoastaan luomisen toimeton syy vaan harjoittaa toimivan kaitselmuksen tehtäviä. Kommentaattori toistaa erästä *Vedan* tekstiä tämän näkökannan tueksi: ”Maailmansielu yhtyen ihmisiin johtaa heidän käytöstään.” Mutta epäjohdonmukaisuudet ovat yhtä yleisiä *Vedoissa* kuin *purânoissa*.¹

Vähemmän yleisiä, totta puhuen, kuin Mooseksen raamatussa. Mutta ennakkoluuloisuus on suuri meidän orientalistiemme sydämissä, varsinkin jos heillä on teologinen tausta. MAAILMANSIELU *ei* ole luomisen toimeton syy eli (Para-) Brahman vaan on ainoastaan se, mitä me kutsumme kuudenneksi periaateksi, *älylliseksi* kosmokseksi, ilmenneen olemassaolon tasolla. Se on mahat eli *mahâbuddhi*, suuri sielu, hengen käyttöväline, ensimmäinen alkuheijastus muotoa vailla olevasta SYYSTÄ ja siitä, mikä on jopa HENGENKIN *tuolla puolen*. [e421] Tämän verran sanottakoon professori Wilsonin tarpeettomasta letkauksesta *purânoita* vastaan. Mitä tulee tuohon voitettujen jumalien näennäisesti epäjohdonmukaiseen avunpyyntöön Vishnulta, selitys siihen löytyy samasta *Vishnupurânan* tekstistä, jos vain orientalistit tahtovat ottaa sen huomioon. Sillä Vishnu on sekä Brahmâ että toisaalla Vishnu *kahdessa olemuspuolellaan*, opettaa filosofia.² On ainoastaan yksi Brahman, ”olemukseltaan *prakriti* ja *henki*” jne.

Sen tähden Vishnu, ”luomisen toimeton syy”, ei harjoittanut *toimivan*

¹ Teoksen osassa II s. 36–37 av., missä kerrotaan Prahládasta, jonka sydämeen Vishnu astui. Hänen isänsä oli ollut Hiranyakâshipu, *purânoiden* Saatana, Vishnun suuri vihollinen ja kolmen maailman kuningas.

² Tämä tietämättömyys on oikein ja kauniisti ilmaistu joogien ylistyksessä Brahmälle, Maan ylläpitäjälle: ”Ne, jotka eivät ole harjoittaneet palvontaa, käsittävät väärin maailman luonnon. Tietämättömät, jotka eivät ymmärrä, että tämä maailma on viisauden luontoa vaan arvostelevat sitä ainoastaan havainnoinnin kohteena, hukkuvat henkisen tietämättömyyden valtameren. Mutta ne, jotka tuntevat toisen viisauden ja joiden järki on puhdas, näkevät tämän koko maailman *yhtenä jumalallisen tiedon kanssa*, yhtenä sinun kanssasi, oi jumala! Ole suosiollinen, oi maailmanhenki!” (*Vishnupurâna*, I, iv; Wilson, vol. I, 64.)

kaitselmuksen tehtäviä vaan maailmansielu, se jota Éliphas Lévi sanoo *astraalivaloksi* sen aineellisessa aspektissa. Ja tämä maailmansielu on kahdessa olemuspuolellaan, henkenä ja aineena, todella teistien antropomorfinen Jumala. Tämä Jumala on näet sen universaalien luovan vaikuttajan *personointi*, joka on sekä puhdas että epäpuhdas, koska se tässä mâyân maailmassa on ilmenneessä tilassaan ja erilaistumisessaan – todellakin *Jumala* ja *Paholainen*. Mutta prof. Wilson ei huomannut, kuinka läheisesti Vishnu tässä luonteessaan muistuttaa Israelin Herra Jumalaa, ”varsinkin hänen käyttäessään petosta, kiusauksia ja viekkautta”.

Vishnupurânassa tämä esitetään niin selvästi kuin mahdollista. Siinä näet sanotaan, että ”rukouksensa (*stotra*) tuloksena jumalat näkivät korkeimman jumaluuden Harin (Vishnun), kotilolla, kiekolla ja nuijalla varustettuna, *ratsastavan Garudalla*”...¹ Mutta Garuda on manvantaran *kausi*, kuten aikanaan tulemme osoittamaan. Vishnu on siis *ajassa ja paikassa* ilmennyt jumaluus, vaishnavien oma Jumala (*heimo-* tai *rotujumala*, niin kuin niitä kutsutaan esoteerisessa filosofiassa), ts. yksi monista dhyâneista eli jumalista eli elohimeistä. Yhden sellaisen kukin kansa tai heimo valitsi tavallisesti itselleen jostakin erikoisesta syystä, kunnes tämä yksi aikaa myöten vähitellen nousi *kaikkien* muiden jumalien *yläpuolella* olevaksi Jumalaksi”,² kuten Jehova, Osiris, Bel tai joku muu *seitsemästä* valtiaasta.

”Puu tunnetaan hedelmistään”, jumalan luonne hänen teoistaan. Meidän täytyy joko arvostella näitä tekoja kertomusten kuolleen kirjaimen mukaan tai sitten tulkita niitä allegorisesti. Jos vertaamme toisiinsa noita kahta – Vishnua, joka puolustaa tappiolle joutuneita jumalia ja taistelee heidän puolestaan; ja Jehovaa, joka taistelee ”valitun” kansan puolesta, kuten sanotaan antifraasina, sillä juutalaiset itse olivat *valinneet* ”kostonhimoisen” jumalansa –, huomaamme kummankin käyttäneen sekä viekkautta että petosta. He tekevät tämän noudattamalla sääntönään ”tarkoituis pyhittää keinon”, voittaakseen [e422] vastustajansa ja vihollisensa – demonit. Niinpä (kabbalistien mukaan) Jehova omaksuu viekoittelevan käärmeen muodon Edenin puutarhassa, lähettää Saatanan [s451] erityisessä tehtävässä kiusaamaan Jobia, ahdistaa ja rasittaa faraota Saaran, Abrahamin vaimon takia ja ”*paaduttaa*” faraon sydämen Moosesta vastaan, jotta hänellä olisi tilaisuus *kiusata* uhrejaan ”suurilla vitsauksilla”. *Purânoissa* taas esitetään Vishnu turvautumassa kepposeen, joka on yhtä sopimatonta jokaiselle arvossa pidetylle jumalalle.

Voitetut jumalat rukoilevat:

Armahda meitä, oi Herra, ja suojele meitä, jotka olemme tulleet hakemaan sinulta apua daityoja [demoneja] vastaan! Ne ovat ottaneet valtaansa kolme maailmaa ja ryöstäneet uhrin, jotka olivat meidän osamme, *vaikka varovatkin rikkomasta Vedan määräyksiä*. Vaikka *me olemme samoin kuin hekin osia sinusta*...³ [Koska he] seuraavat pyhien kirjojen säätämää tietä... meidän on

¹ Sama, III, xvii; Wilson, vol. III, 205.

² *Aikakirjat*, 2:5.

³ ”Eräänä päivänä *Jumalan pojat* tulivat taas koolle ja asettuivat Herran eteen. Myös

mahdotonta hukuttaa heitä. Sinä, jonka viisaus on mittaamaton (*ameyâtman*), opeta meille *jokin* juoni, jolla voimme tehdä lopun jumalien vihollisista!

Kun mahtava Vishnu kuuli heidän pyyntönsä, hän lähetti ruumiistaan *illusorisen* muodon (*mâyâmohan*, ”Illuusiolla pettävän”), jonka hän antoi jumalille, ja puhui näin: ”Tämä pettävä näky *puijaa täysin daityat*, niin että he joutuvat harhaan *Vedojen* tieltä ja syöksyvät kuoleman saaliiksi... Menkää siis älkääkään pelätkö. Käyköön tämä petollinen näky teidän edellänne. Se tulee tänä päivänä olemaan teille suureksi palvelukseksi, oi jumalat!”

Tämän jälkeen suuri harha, *mâyâmoha*, tultuaan (maan päälle) näki daityojen harjoittavan askeettisia katumusharjoituksia ja lähestyi heitä *digambaran* (alastoman kerjäläisen) muodossa, pää paljaaksi ajettuna... hän puhutteli heitä lempeällä äänellä: ”Hei daitya-rodun herrat, miksi te teette noita katumusharjoituksia?” jne.¹

Lopulta *mâyâmohan* kiero puhe sai daityat viekoitelluiksi, kuten käärmeen neuvo vietteli Eevan. Daityat luopuivat *Vedoista*. Tri Muir kääntää tämän kohdan:

Suuri pettäjä, käyttäen keinonaan harhaa, viekoitteli sitten muutkin daityat monilla muilla harhaoppisilla keinoilla. Hyvin lyhyessä ajassa nämä asurat (=daityat), pettäjän [joka oli Vishnu] viekoittelemisena, hylkäsivät koko sen järjestelmän, joka perustuu kolminkertaisen *Vedan* sääntöihin. Jotkut pilkkasivat *Vedoja*, toiset jumalia, jotkut uhrimenoja, jotkut taas bramiineja. Tämä [he huudahtivat] on oppi, joka ei siedä järkevää pohtimista: teurastaminen [eläinten tappaminen uhreiksi] ei tuota uskonnollista ansiota. [Sanoa että] voin uhraaminen tulen kulutettavaksi saisi aikaan tulevia palkintoja, on lapsellinen väite... Jos on totta, että uhrina tapettu eläin kohotetaan taivaaseen, miksei jumalanpalvelija tapa omaa isäänsä?... Erehtymättömiä lauseita, oi suuret asurat, ei putoa alas taivaasta. Minä ja muut [älykkäät] henkilöt, kuten te, hyväksyvät ainoastaan ajatteluun perustuvia väitteitä. Monilla tempuilla petti suuri viettelijä [*järki*] daityoja... Kun [e423] daityat olivat astuneet tälle erehdyksen tielle, silloin jumalat kokosivat kaiken voimansa ja ryhtyivät taisteluun. Jumalat ja asurat iskivät yhteen, ja viimeksi mainitut, jotka olivat poikenneet oikealta tieltä, joutuivat tappiolle. Entisinä aikoina heitä oli suojellut oikeamielisyyden haarniska, joka heillä oli yllään. Mutta kun se oli hävitetty, hekin hävisivät.²

[s452] Mitä hindulaisista ajateltaneenkin, kukaan heidän vihollisensa ei voi pitää heitä tyhminä. Kansa, jonka pyhät ja viisaat ihmiset ovat jättäneet maailmalle suurimmat ja ylevimmät filosofiat, mitä ihmisjärki on koskaan luonut, on varmasti tuntenut eron oikean ja väärän välillä. Villi-ihminenkin voi erottaa valkean

Saatana tuli *veljiensä kanssa* Herran eteen.” (*Job* 2:1, abessinialais-etiopialainen teksti.)

¹ *Vishnupurâna*, III, xvii; Wilson, vol. III s. 205–206; ja III kirja, xviii; Wilson, vol. III s. 207

² J. Muir, *Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland*, Old Series, XIX, 1862, s. 302.

mustasta, hyvän pahasta ja petoksen vilpittömyydestä ja totuudesta. Niiden, jotka ovat kertoneet tämän tapauksen jumalansa elämäkerrasta, on täytynyt nähdä, että tässä tapauksessa Jumala oli pääviettelijä, ja daityat, jotka ”eivät koskaan rikkoneet *Vedojen* ohjeita”, olivat tässä asiassa aurinkoisella puolella ja olivat todellisia ”jumalia”. Sen tähden allegoriaan on täytynyt olla ja *onkin* ollut salainen merkitys kätkettynä. Ei missään yhteiskuntaluokassa, ei missään kansassa ole viekkautta ja petosta pidetty *jumalallisena* hyveenä – jollei ehkä teologiien pappisluokissa ja nykyajan jesuiittojen opissa.

Vishnupurâna,¹ kuten kaikki muutkin tämänkaltaiset teokset, siirtyi myöhemmällä ajalla temppelebramiinien käsiin, ja vanhat käsikirjoitukset ovat epäilemättä jälleen kerran kärsineet muutoksia lahkolaisten käsissä. Mutta oli aika, jolloin purânat olivat esoteerisia teoksia ja niin ne vieläkin ovat vihityille, jotka voivat lukea niitä hallussaan olevalla avaimella.

Tulevatko vihityt bramiinit milloinkaan antamaan julkisuuteen näiden allegorioiden tosi merkitystä, on kysymys, joka ei kuulu tämän kirjoittajalle. Tässä on vain tarkoituksemme näyttää, että vaikka *luovia voimia* on kunnioitettu niiden moninaisissa muodoissa, ei kukaan filosofi olisi voinut pitää eikä olekaan pitänyt allegorian sananmuotoa sen tosi henkeä edustavana, paitsi ehkä muutamat filosofit, jotka kuuluvat nykyisiin ”ylempiin ja sivistyneisiin” kristillisiin rotuihin. Sillä niin kuin näimme, Jehova ei ole rahtuakaan parempi kuin Vishnu etiikan kannalta. Tämän vuoksi okkultistit, vieläpä muutamat kabbalistitkin, pitävätpä he sitten noita luovia voimia *elävinä ja tietoisina olentoina* tai eivät – ja on vaikea nähdä, miksi niitä ei voisi sellaisina pitääkin –, eivät koskaan sekoita SYYTÄ ja seurausta eivätkä pidä Maan henkeä Parabrahmanina eli Ain Sofina. Kaikissa tapauksissa he tuntevat hyvin todelliselta luonnoltaan sen, mitä kreikkalaiset kutsuivat isä eetteriksi, Jupiter-titaaniksi jne. He tietävät, että ASTRAALIVALON sielu on jumalallinen ja [e424] ruumis (valoaalot alemmilla tasoilla) infernaalinen. Tätä valoa symboloi ”taikapää” *Zoharissa*, kaksinkertaiset kasvot kaksinkertaisen pyramidin päällä; musta pyramidi, joka nousee puhtaan valkoista taustaa vasten ja jossa on *valkoinen pää ja [s453] valkoiset kasvot mustan kolmion sisällä*; valkoinen pyramidi, joka on ylösalaisin käännettynä – edellisen heijastus mustiin vesiin –, näyttää *mustan heijastuksen valkeista kasvoista*...

Tämä on ”astraalivalo” eli DEMON EST DEUS INVERSUS.

¹ Wilsonin mielipide, että *Vishnupurâna* on *meidän aikakautemme* tuote ja että se nykyisessä muodossaan ei ole aikaisemmalta ajalta kuin 8. ja 17. (!!) vuosisadan väliltä, on siksi mieletön, ettei sitä kannata ottaa huomioon.

[s454]

XII

LUOVIEN JUMALIEN TEOGONIA

Ymmärtääksemme perusteellisesti sen käsityksen, joka on kaikkien muinaisten luomisoppien takana, meidän on välttämättä tutkittava vertailevan analyysin avulla kaikkia muinaisuuden suuria uskontoja, sillä ainoastaan tällä tavoin voi perusaate tulla selväksi. Jos eksakti tiede voisi liidellä niin korkealle, että ottaisi tutkiakseen luonnon toimintoja niiden äärimmäiseen ja alkuperäiseen lähteeseen asti, se kutsuisi tätä aatetta voimien hierarkiaksi. Alkuperäinen, transsendentaalinen ja filosofinen käsitys tästä oli kaikkialla sama. Mutta kun järjestelmät alkoivat kullakin ajalla yhä enemmän heijastaa kansojen omia ominaispiirteitä ja kun rodut hajaantuessaan ryhmittäytyivät määrättyiksi heimoiksi ja kukin niistä kehittyi omaa kansallista uraansa pitkin, pääajatus himmeni vähitellen inhimillisen mielikuvituksen peittämänä. Muutamissa maissa VOIMAT tai paremmin sanottuna luonnon järkevät mahdit saivat osakseen jumalallista kunniaa, jota ne tuskin ansaitsivat, mutta taas muualla – kuten nykyään Euroopassa ja muissa *sivistyneissä* maissa – tällaisten järjellä varustettujen voimien ajattelemisenkin tuntuu mielettömältä ja leimataan epätieteelliseksi. Sen tähden on huojentavaa lukea seuraavan kaltaisia lauseita, jotka löytyvät teoksen *Asgard and the Gods*¹ esipuheesta. Tekijä huomauttaa sivulla 3:

Vaikka Keski-Aasiassa tai Induksen rantamilla, pyramidien maassa ja Kreikan sekä Italian niemimailla, vieläpä pohjoisessa, missä keltit, teutonit ja slaavit vaelsivat, kansojen uskonnolliset käsitykset ovat esiintyneet eri muodoissa, kuitenkin voidaan vielä huomata, että *niillä on ollut yhteinen alkuperä*. Me viittaamme tässä suhteessa kertomuksiin jumalista ja niiden sisältämään syvään ajatukseen ja niiden tärkeyteen, jotta lukija käsittäisi, ettei *tämä ole harhailevan mielikuvituksen taikamaailma*, joka avautuu hänen eteensä, vaan että... *elämä ja luonto* muodostivat näiden jumalien olemassaolon ja toiminnan pohjan.

[s455] Ja vaikkei kukaan okkultisti tai itämaisen esoterismin tutkija suinkaan voisi yhtyä siihen omituiseen ajatukseen, että ”muinaisuuden kuuluisimpien kansojen uskonnolliset käsitykset [e425] ovat tekemisissä germaanisten rotujen sivistyksen alun kanssa”,² hän on kuitenkin iloinen nähdessään sellaisia totuuksia esitettävän kuin esim.: ”Nämä tarut eivät ole merkityksettömiä juttuja, tyhjäätoimittajien huviksi kirjoitettuja. Ne sisältävät meidän esi-isiemme syvällisen uskonnon...”³

¹ Tri W. Wägner, *Asgard and the Gods*. The Tales and Traditions of our Northern Ancestors. Editoinut W. S. W. Anson. Lontoo, 1880, 5. ed., 1887.

² *Sama* s. 2.

³ *Sama* s. 21.

Aivan niin. Eikä ainoastaan heidän uskontonsa vaan myös heidän historiansa. Sillä myytti, kreikaksi $\mu\upsilon\tau\omicron\varsigma$, merkitsee suullista traditiota, joka on kulkenut suusta suuhun toisesta sukupolvesta toiseen. Nykyisessäkin merkityksessä se tarkoittaa *tarunomaista* kertomusta, jossa piilee jokin tärkeä totuus. Se on kertomus jostakin erikoisesta henkilöstä, jonka elämäkerta on, myöhempien sukupolvien kunnioituksen vuoksi, peittyneenä runsaaseen kansanomaiseen kuvitteluun, olematta silti kuitenkaan mikään *mielivaltainen* taru. Niin kuin meidän esi-isämme, alkuperäiset arjalaiset, niin mekin uskomme vahvasti, että useampi kuin yksi luonnon ilmiöitä aiheuttavista voimista on persoonallinen ja älyvä.

Ajan kuluessa ikivanha oppi himmeni yhä hämärämmäksi, ja kansat kadottivat yhä enemmän näkyvistään kaikkien olioiden korkeimman ja ainoan perustan ja alkoivat siirtää ”syyttömän syyn” abstrakteja ominaisuuksia aiheutetuille seurauksille – joista tuli vuorostaan kausaalisia – universumin luoville voimille. Suuret kansat tekivät näin, kun pelkäsivät AATTEEN halventamista, pienet sen tähden, etteivät voineet sitä ymmärtää tai että heiltä puuttui se filosofinen käsityskyky, joka olisi vaadittu sen säilyttämiseksi kaikessa saastuttamattomassa puhtaudessaan. Mutta kaikki he lukuun ottamatta myöhempiä arjalaisia, joista on nyt tullut eurooppalaisia ja kristittyjä, ilmaisevat tätä kunnioitustaan kosmogonioissaan.

Kuten Thomas Taylor, kreikkalaisten katkelmien intuitiivisin kääntäjä, osoittaa,¹ mikään kansa ei ole koskaan käsittänyt ainoaa prinssiippiä näkyvän universumin välittömäksi luojaksi, sillä ei kukaan tervejärkinen ihminen voi uskoa, että itse suunnitelman luoja ja arkkitehti olisi omin käsin pannut kokoon ihailemansa mahtavan luomuksen. Niin kuin Damaskios² todistaa, alkuprinssiippiä kutsuttiin ”kolmasti tuntemattomaksi pimeydeksi”. Babylonialaiset sivuuttivat tämän prinssiipin vaitiololla. ”Sitä jumalaa”, sanoo Porfyrios, ”joka on kaikkia olioita ylempänä, ei pitäisi puhutella millään ulkonaisella puheella eikä myöskään sisäisellä.”³ [s456] Hesiodos aloittaa *teogoniansa* sanoilla: ”Ensimmäiseksi syntyi Khaos”,⁴ ja salli siis tehdä sen johtopäätöksen, että sen syy eli synnyttäjä on kunnioittavalla vaitiololla jätettävä mainitsematta.

Homeros ei runoissaan nouse korkeammalle kuin *yöhön*, jota hän antaa Zeuksenkin kunnioittaa.⁵ Kaikkien muinaisten teologiiden ja Pythagoraan ja Platonin oppien mukaan Zeus eli [e426] universumin välittömin luoja *ei ole korkein jumala*, sen enempää kuin Sir Christopher Wren fyysisessä, inhimillisessä olemuksessaan on sama kuin se JÄRKI, joka hänen kauttaan sai aikaan hänen suuret

¹ Platonin *Parmenideen* esittely teoksessa *The Cratylus, Phaedo, Parmenides and Timaeus of Plato*, Lontoo 1793, s. 256 eteenpäin.

² *Peri ton proton archon* eli ”Ensimmäisten prinssiippien vaikeudet ja ratkaisut”.

³ *De abstinentia*, II, 34.

⁴ Ἦτοι μὲν πρότιστα χάος γένετ; γένετ merkitsi varhaisemmalla ajalla ”oli synnytetty” eikä ainoastaan *oli*. (Ks. Thomas Taylor, main. teos s. 260; myös hänen *The Works of Plato*, 1804, vol. III s. 26 ynnä seuraava.) [Hesiodos, *Jumalten synty*, 115.]

⁵ *Ilias*, XIV, 261.

taideluomuksensa. Homeros ei siis ole ainoastaan vaiti tuosta ensimmäisestä periaatteesta vaan myös niistä kahdesta periaatteesta, jotka ovat sitä lähinnä ja ovat samoja kuin Orfeuksen ja Hesiodoksen *etteri* ja *kaaos* sekä Pythagoraan ja Platonin *raja* ja äärettömyys.¹ Proklos sanoo tästä korkeimmasta periaatteesta, että se on ”yksyyksien ykseys ja adytonin [temppelein kaikkein pyhimmän] tuolla puolen... sanoin kuvaamattomampi kuin itse äärettömyys ja tuntemattomampi kuin kaiken olemus... kätkeyty tajuttavien jumalien joukkoon”.²

Thomas Taylor kirjoitti v. 1797, että ”juutalaiset eivät näy kohonneen korkeammalle... kuin universumin *lähimpään* luojaan”, koska ”Mooses esittää pimeyden syvyyden päällä viittaamattakaan edes siihen, että sen olemassaoloon olisi jokin syy”,³ ja tähän voitaisiin nyt lisätä vähän enemmänkin. Juutalaiset eivät ole koskaan Raamatussaan (puhtaasti esoteerinen, symbolinen teos) alentaneet niin perin pohjin metaforista jumaluuttaan kuin kristityt, jotka ovat omaksuneet Jehovan ainoaksi eläväksi, mutta kuitenkin *persoonalliseksi* jumalukseksi.

Tätä ensimmäistä tai paremmin sanottuna YHTÄ periaatetta kutsuttiin ”taivaan kehäksi”, ja sen symbolisena hierogrammina oli piste ympyrän tai tasasivuisen kolmion sisällä, jolloin piste on LOGOS. Niinpä *Rigvedassa*, missä Brahmää ei edes mainita nimeltä, on kosmogonian alkuna *Hiranyagarbha*, ”kultainen muna”, ja Prajapati (myöhemmin Brahmä), josta kaikki ”luojien” järjestöt emanoituvat. Monadi eli piste on alku ja se yksikkö, josta seuraa koko lukujen järjestelmä. Tämä piste on ensimmäinen syy, mutta SE, mistä se emanoituu eli pikemminkin jonka ilmaisu se on, nimittäin logos, sivuutetaan vaitiololla. Toisaalta universaali symboli, *piste ympyrän sisällä*, ei ollut vielä kuitenkaan arkkitehti vaan tuon arkkitehdin syy. Arkkitehti oli siihen tarkalleen samassa suhteessa, kuin itse piste on ympyrän *kehään*, mitä ei voi määrittellä, kuten Hermes Trismegistos sanoo.

Porfyrios osoittaa, että Pythagoraan monadi ja duadi ovat samoja kuin Platonin *Fileboksessa*⁴ mainittu *rajattomuus* ja *rajallisuus* eli hänen sanoillaan *ἀπειρον* ja *πέρας*. Ainoastaan jälkimmäinen (äiti) on substantiaalinen, edellinen on ”*kaiken ykseyden syy ja kaikkien olioiden mitta*”.⁵ Siispä duadi (mûlaprakriti, Parabrahmanin VERHO) näkyy tämän mukaan olevan logoksen äiti ja samalla hänen *tyttärensä* – ts. hänen havaintonsa kohde – sen synnytetty [e427] synnyttäjä ja sen toisasteinen syy. Pythagoraan mukaan MONADI palaa äärettömyyteen ja pimeyteen niin pian kuin se on kehittänyt KOLMIKON, josta emanoituu loput seitsemän numeroa kymmenestä, jotka ovat ilmenneen universumin perusta. Pohjoismaisessa kosmogoniassa se on jälleen sama.

¹ *Rajan* ja *äärettömyyden* sekoittaminen antoi Kapilalle aiheen moniin teräviin ivailuihin hänen keskustellessaan bramiini-joogien kanssa, jotka väittivät mystisissä näyissään näkevänsä ”korkeimman”.

² [Proclus, *On the Theology of Plato* s. 110; Thos Taylorin kääntämässä *Parmenideessä*, johdanto s. 26–27.]

³ *The Platonist*, vol. III, helmikuu 1887, edit. T. M. Johnson, T. S. J., Osceola, Missouri; lainannut Thos. Taylor.

⁴ 16 c ja eri kohdissa teosta.

⁵ *Vita Pythagorae*, 49–50.

Alussa oli suuri syvyys [kaaos], eikä ollut päivää eikä yötä. Syvyys oli Ginnungagap, ammottava kuilu, aluton, loputon. Kaikki-isä, luomaton, näkymätön, asui kuilun [avaruuden] syvyydessä ja *tahtoi*, ja se mitä hän tahtoi sai olemassaolon.¹

Tässäkin, kuten hindulaisessa kosmogoniassa on universumin kehitys jaettu kahteen vaiheeseen, joita Intiassa kutsutaan *prakriti*- ja *padmaluomisiksi*. Ennen kuin ”valoisuuden kodista” tulevat lämpimät säteet ovat herättäneet eloon avaruuden suuret vedet, tulivat ensimmäisen luomisen elementit näkyviin ja niistä muodostui jättiläinen Ymir (eli Örgelmir) (kirjaimellisesti *kiehuva savi*), alkuperäinen aine, joka on erilaistunut kaaoksesta. Sitten tulee lehmä Audhumla, elättäjä,² josta syntyy Buri, synnyttäjä. Tämä poika taas on Bör (valmistaja), jolla on Bestlan, pakkasjättiläisten, (Ymirin poikien) tyttären kanssa kolme poikaa, *Odin*, *Willi* ja *We* eli Henki, Tahto ja Pyhyys.³ Tämä tapahtui silloin, kun pimeys vielä hallitsi avaruudessa ja kun *Aasat*, luovat voimat (dhyâni-chohanit), eivät vielä olleet kehittyneet eikä Yggdrasil, ajan ja elämän universumin *puu*, ollut vielä kasvanut, eikä ollut olemassa [s458] Walhallaa eli sankarien salia.

Skandinaivialaiset legendat maapallon ja maailman luomisesta alkavat *ajasta* ja inhimillisestä elämästä. Kaikki sitä edeltävä on niille pimeyttä, missä Kaikki-Isä, kaiken syy, asuu yksin. Kuten *Asgard and the Gods* -kirjan tekijä huomauttaa, vaikka noissa legendoissa on käsitys KAIKKI-ISÄSTÄ, kaiken alkusyystä, ”hänet vain mainitaan runoissa”. Tämä ei johdu siitä, kuten tekijä luulee, että ennen evankeliumin saarnaamista ”ei voitu kohota selviin käsityksiin ikuisesta”, vaan siitä, että sen luonne on hyvin syvä ja esoteerinen. Sen tähden kaikki luovat jumalat eli *persoonalliset* jumaluudet alkavat vasta kosmisen kehityksen toisella asteella. Zeus syntyy Kronoksessa ja Kronoksesta – ajasta. Niin myös Brahmâ on *Kâlan*, ”ikuisuuden ja ajan”, tuote ja emanaatio, sillä Kâla on yksi Vishnun nimityksistä. Sen tähden huomaamme, että Odin on *jumalien ja Aasojen* isä, kuten Brahmâ on *jumalien ja asuroiden* isä. Siitä johtuu myös kaikkien tärkeimpien luovien jumalien androgyyninen luonne, kreikkalaisten toisesta MONADISTA aina sefira adam kadmoniin, *Vedojen* Brahmâan eli Prajâpati-Vâchiin ja Platonin kaksisukuiseen asti, viimeksi mainitun ollessa vain mukaelma intialaisesta symbolista.

[e428] Muinaisen teogonian paras metafyyssinen määritelmä vedantalaisessa hengessä löytyy T. Subba Row'n luentosarjasta *Notes on the Bhagavadgîtâ*. [suom. *Bhagavad Gîtân filosofiaa*] Luennoitsijan esityksen mukaan tuntematon Parabrahman

...ei ole ego eikä ei-ego eikä se ole tietoisuus... se ei myöskään ole *âtman*...
[mutta] vaikka se itse ei ole tiedon kohde, se voi kuitenkin kannattaa ja herättää

¹ Wägner, *Asgard and the Gods* s. 22.

² Vâch – ”melodinen lehmä, joka lypsää ravintoa ja vettä” ja antaa meille ”ruokaa ja elatusta” *Rigvedan* kuvauksen mukaan.

³ Vrt. tässä teoksessa mainittujen alkurotujen syntyä. [II osa, säkeistöt III ja IV s. e75–108.]

kaikenlaisia kohteita ja kaikenlaisia olemassaolon muotoja, jotka tulevat tiedon kohteiksi... [Se] on yksi ainoa olemus, josta lähtee olemassaoloon energiakeskus, jota kutsun nyt *logokseksi*.

Tämä logos on hindulaisten *Shabda Brahman*, jota hän ei edes tahdo kutsua *Îshvaraksi* ("herra" Jumalaksi"), jottei tuo nimi synnyttäisi sekaannusta ihmisten mielissä. Se on hindujen *Avalokiteshvvara*, kristittyjen *verbum* sen todellisessa *esoteerisessa* merkityksessä, mutta ei teologiien vääristelemänä.

Se on ensimmäinen *jñâtâ* eli ego kosmoksessa, ja jokainen muu ego... on ainoastaan sen heijastus ja ilmennys... Se on olemassa uinuvana *Parabrahmanin* helmassa *pralayan* aikana... [Manvantaran aikana] sillä on oma tietoisuutensa ja yksilöllisyytensä... [Se on energiakeskus, mutta]... sellaisia energiakeskuksia on miltei lukemattomia *Parabrahmanin* helmassa. Ei pidä olettaa, että tämä *logos* on vain pelkkä energiakeskus... Niiden lukumäärä on miltei ääretön. Tämä ego on ensimmäinen, joka esiintyy kosmoksessa ja se on kaiken kehityksen päämäärä. Se on abstrakti ego... tämä on *Parabrahmanin ensimmäinen* ilmennys (eli aspekti)... Kun se kerran lähtee tietoiseen olemassaoloon... niin objektiiviselta kannalta katsoen *Parabrahman* näyttäytyy sille *mûlaprakritina*... Pitäkää tämä mielessänne, sillä tässä on perussy siihen vaikeuteen, jota monet vedantalaista filosofiaa käsittelevät kirjailijat ovat kokeneet puhuessaan *purushasta* ja *prakritista*. Tämä *mûlaprakriti* on sille [logokselle] aineellinen, yhtä hyvin kuin jokainen aineellinen objekti on meille aineellinen. Mutta tämä *mûlaprakriti* ei ole sen enempää *Parabrahman* kuin joukko pylvään ominaisuuksia on itse tuo pylvä. *Parabrahman* on ehdoton ja absoluuttinen todellisuus, ja *mûlaprakriti* on jonkinlainen verho, joka on heitetty sen yli. *Parabrahmania* itsessään ei voi nähdä sellaisena kuin se on. *Logos* näkee sen verhon peittämänä, ja tämä verho on kosmisen aineen valtava laajuus. *Parabrahman*, joka toisaalta esiintyy egona ja toisaalta *mûlaprakritina*, toimii ainoana energialähteenä *logoksen* kautta.¹

Ja luennoitsija selittää hienolla vertauksella, mitä hän tarkoittaa tällä toimimisella, kun toimija on jokin, mikä on *ei-mitään*, vaikka se on KAIKKI. Hän vertaa logosta aurinkoon, joka säteilee valoa ja lämpöä, vaikka sen energia, sen valo ja lämpö ovat jossakin tuntemattomassa tilassa avaruudessa ja leviävät ainoastaan *näkyvänä* valona ja lämpönä, jonka pelkkänä välittäjänä on aurinko. Tämä on ensimmäinen kolminkertainen hypostaasi. Nelinäisyys muodostui logoksen säteilemästä *elähdyttävästä valosta*.

Juutalaiset kabbalistit esittivät tämän tavalla, joka on esoteerisesti [e429] sama kuin vedantalaisten selitys. He opettivat, että AIN SOFIA ei voitu käsittää eikä sijoittaa eikä nimittää, vaan se on kaiken syytön syy. Tästä johtuu sen nimitys AIN

¹¹ *The Theosophist*, vol. VIII, 1887, s. 302–303. [T. Subba Row, *Bhagavad Gîtân filosofiaa* s. 22–27.]

SOF, joka on kieltävä ilmaus: tutkimaton, tuntematon ja nimittämätön. Sen tähden he tekivät siitä rajattoman kehän, pallon, jonka piiriä ei mikään ihmisäly voi käsittää suurimmilla ponnistuksillaankaan. Eräs henkilö, joka on mitä perusteellisimmin paljastanut suuren osan kabbalistisesta järjestelmästä, mitä tulee yhteen sen merkityksistä, nimittäin sen numeeriseen ja geometriseen esoterismiin, kirjoittaa:

Sulkekaa silmänne ja koettakaa omasta havaintokeskuksestanne käsin ajatella ulospäin joka suuntaan äärimmäisen pitkälle. Silloin huomaatte, että samanlaiset tajunnansäteet ulottuvat tasaisesti kaikkiin suuntiin, niin että käsityskyvyn suunnattomin ponnistus loppuu *pallomaiseen holviin*. Tämän pallon rajana on ehdottomasti *suuri ympyrä*, ja suorat ajatuksensäteet tulevat joka taholla olemaan ympyrän *suoria sädeviivoja*. Tämän täytyy siis olla, inhimillisesti puhuen, äärimmäisin, kaikki sisältävä käsitys *ilmenneestä* Ain Sofista. Se muodostuu *geometriseksi kuvioksi*, nim. ympyräksi, jonka ominaispiirteet ovat käyrä kehä ja suoraviivainen, säteisiin jakautuva halkaisija. Sen tähden geometrinen muoto on ensimmäinen huomattava yhteysväline Ain Sofin ja ihmisälän välillä.¹

Tämä suuri ympyrä (joka itämainen esoterismi supistaa pisteeksi rajattoman ympyrän sisällä) on Avalokiteshvara, *logos* eli *verbum*, josta Subba [s460] Row puhuu. Mutta tämä ympyrä eli ilmennyt Jumala on meille yhtä tuntematon, paitsi *ilmenneen* universuminsa kautta, kuin tuo YKSI, vaikka se on helpompi ja mahdollisempi käsite meidän korkeimmalle käsityskyvyillemme. Tämä logos, joka lepää Parabrahmanin helmassa pralayan aikana, kuten ”*egomme* uinuu [meissä] *sushuptin* aikana eli unessa”, ja joka ei voi tuntea Parabrahmania muuten paitsi *mûlaprakritina*, koska jälkimmäinen on kosminen hunttu, ts. ”kosmisen aineen ääretön laajuus” – on siis ainoastaan kosmisen luomisen elimistö, jonka kautta säteilee Parabrahmanin voima ja viisaus, Parabrahmanin, joka on *logokselle yhtä tuntematon kuin meillekin*.

Sitä paitsi, koska logos on meille yhtä tuntematon kuin Parabrahman todellisuudessa on logokselle tuntematon, sekä itäinen esoterismi että kabbala, saadakseen logoksen meidän käsityskykymme piiriin, ovat hajottaneet abstraktin yhdistelmän konkreettisiin kuviin; nim. tämän logoksen heijastuksiin ja moninaisesti olemuspuoliin, kuten Avalokiteshvaraan, Brahmâan, Ormazdiin, Osirikseen ja adam kadmoniin, kutsuttakoon niitä millä nimellä tahansa. Nämä olemuspuolet eli manvantariset emanaatiot ovat dhyâni-chohaneja, elohimeja, devoja, amshaspendejä jne. Metafyysikot selittävät viimeksi mainittujen juuren ja synnyin Subba Row'n sanojen mukaan Parabrahmanin ensimmäiseksi ilmennykseksi, ”korkeimmaksi kolminaisuudeksi”, [e430] jonka me kykenemme käsittämään, joka kolminaisuus on: *mûlaprakriti* (verho), *logos* ja logoksen

¹ J. Ralston Skinner, ”The Cabbalah”, nro VI, *Masonic Review*, vol. 65, kesäkuu 1886, s. 257–258.

tietoinen energia eli sen voima ja valo,¹ eli ”aine, voima ja *ego* eli itsen ainoa juuri, josta jokainen muu itsen muoto on vain ilmennys eli heijastus”. Ainoastaan tässä mentaalisen ja fyysisen käsityskyvyn (tietoisuuden) valossa voi *käytännöllinen* okkultismi tuoda tämän näkyvyyteen geometrinen kuvioiden avulla, jotka tarkoin tutkittuina antavat tieteellisen selityksen siitä todellisesta objektiivisesta olemassaolosta,² joka on ”jumalallisen Sofian seitsemällä pojalla” Sofian ollessa tämä logoksen valo. Se tulee myös todistamaan vielä paljastumattomien avainten avulla, että ihmiskunnan suhteen nämä ”seitsemän poikaa” ja niiden lukemattomat emanaatiot, personoidut energiakeskukset, ovat absoluuttinen välttämättömyys. Poistakaa ne, niin olemassaolon ja ihmiskunnan salaisuus *ei koskaan tule ratkaistuksi, ei edes suunnilleenkaan*.

Tämän valon kautta on kaikki luotu. Tämä mentaalisen ITSEN JUURI on myös fyysisen *itsen* juuri, sillä tämä valo on meidän ilmenneessä maailmassamme mūlaprakritin muunnelma, jota *Vedoissa* kutsutaan *Aditiksi*. Kolmannessa [s461] olemuspuolellaan se tulee *Vâchiksi*,³ logoksen tyttäreksi ja äidiksi, kuten Isis on Osiriksen (joka on Horus) tytär ja äiti, ja kuten *Mut*, Ammonin tytär, puoliso ja äiti, on egyptiläisten kuu-hieroglyfi. Kabbalassa Sefira on sama kuin shekhinah ja on toisessa synteessään ”taivaallisen ihmisen”, adam kadmonin, puoliso, tytär ja äiti, vieläpä sama kuin hän, kuten *Vâch* on sama kuin Brahmâ, ja häntä kutsutaan naiselliseksi logokseksi. *Rigvedassa* *Vâch* on ”mystinen puhekyky”, jolta ihminen saa okkulttisen tiedon ja viisauden, ja sen tähden *Vâchin* sanotaan ”yhtyneen risheihin”. Hän on ”jumalien synnyttämä”, hän on *jumalallinen* *Vâch*, ”jumalien kuningatar”, ja hänet yhdistetään – kuten Sefira sefirotiin – prajâpateihin luomistyössä. Sitä paitsi häntä kutsutaan ”*Vedojen* äidiksi”, koska ”hänen voimiensa kautta [mystisen *puheen* avulla] Brahmâ paljasti *Vedat* ja myös *Vâchin* voimalla sai aikaan universon”, ts. puheen ja sanojen (joiden yhdistelmää kutsutaan SANAKSI) ja lukujen avulla.⁴

Mutta kun *Vâchia* sanotaan myös Dakshan tyttäreksi, ”sen jumalan, joka elää kaikissa kalpoissa”, siitä näkyy hänen mâyâvinen luonteensa: [e431] *pralayan* aikana hän katoaa, sulautuneena ainoaan, kaikki nielevään säteeseen.

Mutta universaalissa esoterismissa, itä- ja länsimaisessa, on kaikilla näillä luonnon *naisellisen* voiman personoitumilla kaksi erilaista olemuspuolta: *noumenaalinen* ja *fenomenaalinen*. Toinen on sen puhtaasti metafyyssinen puoli,

¹ Sitä kutsutaan *Bhagavadgîtassa* *daiviprakritiksi*. [*Bhagavadgîtâ* 9:13, *daivîm prakriti* ’jumalallinen luonto’.]

² *Objektiivinen* tietysti mâyan maailmassa; kuitenkin se on yhtä todellinen kuin mekin olemme.

³ ”Kosmisen ilmentymisen aikana tämä *daiviprakriti* ei ole logoksen äiti vaan sitä olisi tarkkaan ottaen kutsuttava hänen tyttäreksensä”. (*Notes on the Bhagavadgîtâ*, ilmestynyt *The Theosophistissa*, vol. VIII, helmikuu 1887, s. 305.) [T. Subba Row, *Bhagavad Gîtân filosofiaa* s. 28.]

⁴ Ne viisaat miehet, jotka samoin kuin Stanley Jevons meidän aikamme ovat keksineet keinon puukeeseen käsittämättömän käsitettävään muotoon, ovat voineet tehdä siten ainoastaan lukuihin ja geometrisiin kuvioihin turvautumalla.

jota oppinut luennoitsija on kuvannut luentosarjassaan *Notes on the Bhagavadgîtâ*. Toinen on maallinen ja fyysinen ja samalla *jumalallinen* käytännöllisen, inhimillisen käsityksen ja okkultismin näkökulmasta. Ne ovat kaikki symboleja ja personoitumia, jotka edustavat *kaaosta*, suurta syvyyttä eli avaruuden alkuvesiä, sitä läpätunkematonta VERHOA, joka on TUNTEMATTOMAN ja luomisen logoksen välillä. ”Yhdistyen järjellään Vâchiin Brahmâ (logos) loi alkuvedet.” *Kâthaka-upanishadissa* tämä sanotaan vielä selvemmin: ”Prajâpati oli tämä universumi. *Vâch oli hänestä seuraava*. Hän yhtyi Vâchiin... ja Vâch loi nämä luontokappalet ja palasi jälleen Prajâpatiin.”¹

Ja tässä me voimme ohimennen viitata niihin moniin väärin syytöksiin, joita ”hyvät ja hurskaat” lähetyssaarnaajat Intiassa tekevät maan omaa uskontoa vastaan. Tuo allegoria – *Shatapatha-Brahmanassa* – että Brahmâ ihmisten isänä toimitti synnytystyön olemalla sukurutsaisessa sukupuoliyhteydessä oman tyttärensä Vâchin kanssa, jota kutsutaan myös Samdhyâksi (hämäräksi) ja *Shatarûpâksi* (satamuotoiseksi), singotaan aina bramiineja vastaan heidän ”kirotun, *valheellisen* uskontonsa” tuomitsemiseksi. Mutta eurooppalaiset unohtavat häveliäästi sen tosiasian, että patriarkka Loot syyllistyy samaan rikokseen *ihmismuodossaan*, jota vastoin Brahmâ tai oikeastaan Prajâpati kauriin muodossa syyllistyi inestiin tyttärensä kanssa, jolla oli naarashirven (*rohit*) ruumis. *Genesisin* esoteerinen tulkinta osoittaa saman.² Sitä paitsi intialaiseen allegoriaan kätkeytyy varmasti *kosminen* eikä fysiologinen merkitys, koska Vâch on muutos Aditista ja mûlaprakritista (kaaoksesta), ja Brahmâ on muutos Nârâyanasta, joka on luontoon yhtynyt ja luontoa hedelmöittävä Jumalan henki. Tässä intialaisessa ajatuksessa ei siis ole ensinkään mitään *fallista* ainesta.

Kuten on jo sanottu, Aditi-Vâch on naisellinen *logos* eli ”sana”, *verbum*, ja kabbalan Sefirah on sama. Nämä feminiiniset logokset ovat *noumenaaliselta* puoleltaan kaikki valon ja äänen ja eetterin vastaavuuksia ja todistavat, kuinka hyvin muinaiskansat tunsivat [e432] luonnontiedettä (sellaisena kuin se nykyään tunnetaan) sekä tuon tieteen synnyn henkisissä ja astraalisissa piireissä.

Vanhat kirjoittajamme sanovat, että *Vâchia* on neljänlaista. Näitä kutsutaan nimillä *parâ*, *pashyantî*, *madhyamâ* ja *vaikharî*. Tämän ilmoituksen löydätte itse *Rigvedasta* ja useista *upanishadeista*. *Vaikharî Vâch* on se ääni, jonka me lausimme.³

Se on ääni, *puhe*, se mikä tulee yhden fyysisen aistimme käsitettäväksi ja sille

¹ Tämä yhdistää Vâchin ja Sefiran jumalatar Kuan-yiniin, joka eksoteerisessa buddhalaisuudessa on ”armollinen äiti”, *sielun jumalallinen ÄÄNI*, ja *Kuan-shih-yiniin*, logokseen, luomisen *verbumiin* sekä samalla siihen ääneen, joka puhuu kuuluvasti vihitylle, esoteerisen buddhalaisuuden opin mukaan. Juutalaisten Bat-Kol, *Filia Vocis* eli jumalallisen äänen tytär, joka vastasi temppelein esiripun takaa armoistuimelta, on myös – tämän tulos.

² *1. Moos.* 19:31–38.

³ T. Subba Row, *main. teos*, s, 307. [T. Subba Row, *Bhagavad Gîtân filosofiaa* s. 31.]

objektiiviseksi, ja se voidaan saattaa aistimuksen lakien piiriin. Sen tähden:

Jokainen *Vaikharî Vâchin* muoto on olemassa *madhyamâ*-, edelleen *pashyantî*- ja lopulta *parâ*-muodossaan. Syy, miksi *pranavaa*¹ kutsutaan *Vâchiksi*, on se, että suuren kosmoksen neljä periaatetta vastaavat näitä neljää *Vâchin* muotoa... Koko kosmos [s463] objektiivisessa muodossaan on *Vaikharî Vâch*, *logoksen* valo on *madhyamâ*-muoto ja *logos* itse on *pashyantî*-muoto. *Parabrahman* on tuon *Vâchin parâ*-puoli [kaikkien *noumenonien* tuolla puolen oleva *noumenon*].²

Siten *Vâch*, *shekhinah* ja Pythagoraan ”sfäärien musiikki” merkitsevät samaa, jos esimerkin vuoksi otamme tarkkailtavaksemme kolme (näennäisesti) kaikkein erilaisinta uskontofilosofiaa maailmassa, nim. hindulaisen, kreikkalaisen ja kaldealais-heprealaisen. Näitä personoitumia ja allegorioita voidaan katsoa *neljältä* (pää-) ja kolmelta (vähemmältä) näkökannalta eli yhteensä *seitsemältä* kuten esoterismissa. *Parâ*-muoto on se alati subjektiivinen ja uinuva valo ja ääni, joka ikuisesti pysyy TUNTEMATTOMAN helmassa. Kun se siirtyy *logoksen* ideoinniksi eli sen latentiksi *valoksi*, sitä kutsutaan *pashyantiksi*, ja kun se tulee *ilmaistuksi* valoksi, se on *madhyamâ*.

Kabballassa on seuraava määritelmä:

On kolmenlaista valoa ja se [neljäs], joka läpäisee muut: (1) selvä ja läpitukenava, *objektiivinen valo*, (2) *heijastunut* valo, ja (3) *abstrakti* valo.

Kymmentä sefiraa (sefirot), *kolmea* ja *seitsemää*, kutsutaan kabballassa kymmeneksi sanaksi, DBRIM (Debarim), luvuiksi ja taivaallisen valon emanaatioksi, joka valo on sekä adam kadmon että Sefira eli (Brahmâ) *Prajâpati-Vâch*. Valo, ääni ja luku ovat kabballassa luomisen kolme tekijää. *Parabrahmania* ei voi tuntea muuten kuin loistavan pisteen (LOGOKSEN) kautta, joka ei tunne *Parabrahmania* vaan ainoastaan *mûlaprakritin*. Samoin adam kadmon tunsu ainoastaan *shekhinahin*, vaikka hän oli *Ain Sofin käyttövälina*. Ja adam kadmonina hän on esoteerisen tulkinnan mukaan kymmenluvun, sefirojen kokonaisuus (hän itse on kolminaisuus, [e433] *tuntemattoman JUMALUUDEN* kolme ominaisuutta yhdessä).³ ”Kun taivaallinen ihminen (eli *logos*) ensin otti itselleen kruunun

¹ *Pranava*, kuten *Om*, on mystinen sana, jonka joogit lausuvat mietiskelyssään. *Pranava* on kenties kaikkein tärkein niistä sanoista, joita eksoteeriset kommentaattorit kutsuvat *vyâhriteiksi*, nim. *Om*, *Bhûr*, *Bhuvah*, *Shvah* (*Om*, maa, ilmankansi, taivas). Ne lausutaan hengitystä pidättäen. Ks. *Manu*, II, 76–81, ja *Vijñaneshvaran Yâjñavalkyasmritiä*, I, 23, koskevaa selitystä *Mitâksharâssa*.

² T. Subba Row, *main. teos* s. 307. [T. Subba Row, *Bhagavad Gîtân filosofiaa* s. 31–32.]

³ Tätä *kolminaisuutta* kutsutaan allegorisesti ”*Vishnun* kolmeksi askeleeksi”, mikä merkitsee – *Vishnua* näet pidetään esoterismissa *äärettömyytenä* – että *Parabrahmanista* lähti *mûlaprakriti*, *purusha* (*logos*) ja *prakriti*; neljä *Vâchin* muotoa (se on niiden synteesi). Ja kabballassa *Ain Sof*, *shekhinah*, *adam kadmon* ja *Sefira*, nämä neljä eli kolme emanaatiota ovat erillään – ja kuitenkin YKSI.

[Keter]¹ muodon ja samastui Sefiraan, hän sai seitsemän loistavaa valoa emanoitumaan siitä (kruunusta)”, mikä teki yhteensä kymmenen. Niin myös Brahmâ-Prajâpati, kun hän erosi Vâchista, kuitenkin pysyen samana kuin Vâch, sai seitsemän rishia, seitsemän manua eli prajâpatia [s464], lähtemään tuosta kruunusta. Eksoterismissa voi havaita aina 10 ja 7 sefiraa eli prajâpatia. Esoteerisessa tulkinnassa on aina 3 ja 7, jotka tekevät myös 10. Ainoastaan kun ne ilmennyksen piirissä jaetaan kolmeen ja seitsemään, ne muodostavat $\textcircled{1}$, androgyynin, ja $\textcircled{+}$ eli X-kuvion ilmenneenä ja erilaistuneena.

Tämä auttaneet tutkijaa ymmärtämään, miksi Pythagoras piti jumaluutta (logosta) *ykseyden keskuksena* ja harmonian lähteenä. Me sanomme, että tämä jumaluus oli *logos* eikä MONADI, joka asuu yksinäisyydessä ja äänettömyydessä, koska Pythagoras opetti, että YKSEYS ei ole *mikään luku*, sillä se on jaoton. Ja tästä syystä kokelaalta, joka pyrki hänen kouluunsa, vaadittiinkin, että hän oli jo alkuaskeleina tutkinut aritmetiikkaa, astronomiaa, geometriaa ja *musiikkia*, joita pidettiin matematiikan neljänä osa-alueena.² Tämä taas selittää, miksi pythagoralaiset väittivät, että lukujen opin, esoterismin kaikkein korkeimman tiedon, paljastivat ihmisille taivaalliset jumalat, että maailman herätti kaaoksesta ääni eli harmonia ja että se rakennettiin musiikillisten suhteiden mukaisesti. Edelleen heidän mukaansa ne seitsemän planeettaa, jotka johtavat kuolevaisten kohtaloita, ovat keskenään harmonisessa liikkeessä. Ja ”niillä on sävelten intervaleja vastaavat välimatkat, niin että ne aiheuttavat erilaisia mutta täydellisesti yhteensointuvia ääniä ja siten synnyttävät mitä ihanimman melodian, joka on meille kuulumaton ainoastaan sen vuoksi, että sen ääni on niin valtava, että korvamme on kyvytön ottamaan sitä vastaan”.³

Pythagoralaisessa teogoniassa laskettiin taivaallisen sotajoukon ja jumalien hierarkiat ja ne ilmaistiin myös luvuilla. Pythagoras oli Intiassa tutkinut esoteerista tiedettä, ja sen tähden huomaamme hänen oppilaidensa sanovan: ”Kaiken perusta on ykseys (monadi) [ilmennyt yksi]... Ykseydestä ja rajaamattomasta kakseudesta (duadista, kaaoksesta) syntyvät *luvut*, [e434] luvuista syntyvät *pisteet*, pisteistä *viivat*, näistä syntyvät *tasokuviot*, ja tasokuvioista *kiinteät muodot*. Näistä syntyvät aistittavat kappaleet, joiden elementtejä on neljä – tuli, vesi, maa ja ilma. Nämä muuttuvat [korreloivat] ja vaihtuvat kauttaaltaan toisikseen, ja niistä syntyy sielullinen maailma.”⁴

Joskaan tämä ei kokonaan paljasta mysteeriä, se voi ainakin kohottaa yhtä lievettä noista ihmeellisistä allegorioista, joilla on peitetty Vâch, kaikkein

¹ Kaldealainen *Lukujen kirja*. Yleisesti tunnetussa *kabbalassa* Jehovan nimi korvaa adam kadmonin.

² Justinus Marttyyri kertoo, että pythagoralaiset hylkäsivät hänet hänen pyrkiessään heidän kouluunsa, koska hän ei ollut perehtynyt noihin neljään tieteeseen. [*Dialogi Tryfonin kanssa*, ii.]

³ Censorinus, *De die natali*, xiii.

⁴ Diogenes Laertius, *Merkittävien filosofien elämät ja opit*, 8, 25.

salaperäisin brahmalainen jumalatar. Häntähän kutsutaan ”melodiseksi lehmäksi, joka lypsi ravintoa ja vettä” (maa kaikkine mystisine voimineen), ja toisessa kohdassa hän on se, ”joka antaa meille ravintoa ja [s465] elatusta” (fyysinen maa). Isis on myös mystinen luonto sekä maa. Hänen lehmänsarvensa tekevät hänestä saman kuin Vâch, joka korkeimmassa muodossaan tunnetaan *parâna*, mutta luomiston alimmassa eli aineellisessa päässä hänestä tulee *vaikharî*. Tästä syystä hän on mystinen, vaikkakin fyysinen luonto kaikkine taikakeinoineen ja maagisine ominaisuuksineen.

Edelleen puheen ja äänen jumalattarena ja Aditin muunnelmana hän on *kaaos* yhdessä merkityksessä. Ainakin hän on ”jumalien äiti” ja Brahmâsta, (Îshvarasta eli logoksesta) ja Vâchista täytyy lähteä todellinen *ilmennyt* teogonia, kuten kabbalassa adam kadmonista ja Sefirasta. Toisella puolella on kaikki pimeyttä ja abstraktia ideointia. Mutta dhyâni-chohanien eli jumalien suhteen tietäjät, profetat ja yleensä adeptit ovat lujalla pohjalla. Olkoon hän Aditi tai kreikkalaisten gnostikkojen *jumalallinen* Sofia, hän on seitsemän pojan, ”läsnäolon” tai ”syvyyden enkeleiden”, äiti eli *Kuolleiden kirjan* Suuri vihreä. *Dzyanin kirjassa* (meditaation avulla hankitun tiedon kirjassa) sanotaan:

”Suuri äiti lepäsi sylissään ∇ ja | ja \square , toinen | ja \star ,¹ valmiina synnyttämään heidät, $\square\nabla||$:n [eli 4 320 000 syklin] mahtavat pojat, joiden vanhemmat ovat \circ ja . (piste).”

Jokaisen 4 320 000 vuoden syklin alussa *seitsemän* (tai, niin kuin eräillä kansoilla oli, kahdeksan) suurta jumalaa astuu alas perustamaan olioiden uuden järjestyksen ja antamaan sysäyksen uudelle syklille. Tuo *kahdeksas* jumala oli yhdistävä ympyrä eli LOGOS, joka on selvästi erillinen sotajoukostaan, eksoteerisen dogmin mukaan, aivan niin kuin kirkoissa nykyään pidetään muinaisten kreikkalaisten kolmea jumalallista hypostaasia kolmena eri *persoonana*. ”MAHTAVAT suorittavat suuria töitään ja jättävät jälkeensä ikuisia monumentteja käyntinsä muistoksi, joka kerta kun tunkeutuvat mäyäväisen verhomme [ilmakehän] läpi”, niin kuin [e435] kommentaari sanoo.²

Niinpä meille opetetaan, että suuret pyramidit rakennettiin heidän suoranaisten valvontansa alaisina, ”siltoin kun *Dhruva* [siltoinen pohjantähti] oli alimmalla kohdallaan ja krittikât [Plejadit] katselivat hänen päänsä yli [olivat samalla meridiaanilla mutta ylempänä] tarkastaakseen jättiläisten työskentelyä”. Koska siis ensimmäiset pyramidit rakennettiin tähtivuoden alussa [s466] Dhruvan (*Polariksen*) alla, sen on täytynyt tapahtua yli 31 000 vuotta (31 105) sitten.

¹ 31415 eli π , synteesi eli joukko *yhtyneenä* logokseen ja pisteeseen, jota roomalaiskatolisuudessa kutsutaan ”läsnäolon enkeliksi” tai hepreaksi [heprean pilkut puuttuvat – toim.] טיכאל, [Mikaeliksi], ”joka on (samanlainen tai sama) kuin Jumala”, sen ilmennyt edustaja.

² Esiintyen syklin alussa samoin kuin jokaisen (25 868 vuoden pituisen) tähtivuoden alussa. Siitä kabiiri eli *kabirim* saivat Kaldeassa nimensä, sillä se merkitsee *taivaan mittoja*, sanasta *kob*, ”mitta” ja *urim*, ”taivaat”.

Bunsen oli oikeassa myöntäessään Egyptille yli 21 000 vuoden pituisen iän, mutta tämä myönnytys tyhjentää tuskin koko totuutta tässä kysymyksessä. Kuten Gerald Massey sanoo:

Ne Egyptin ajanlaskua koskevat kertomukset, jotka on kuultu egyptiläisiltä papeilta ja muilta, alkavat nykyään näyttää vähemmän valheellisilta kaikkien niiden mielestä, jotka ovat vapautuneet Raamatun kirjaimen orjuudesta. Viime aikoina on löydetty Sakkarasta kirjoituksia, joissa mainitaan kaksi sothis-kautta... kirjattu ylös tuolla ajalla, josta nyt on kulunut 6000 vuotta. Kun Herodotos kävi Egyptissä, egyptiläiset olivat jo – kuten nykyään tiedetään – panneet muistiin ainakin viisi eri 1461 vuoden pituista sothis-kautta.

Papit kertoivat kreikkalaisille kyselijöille, että he olivat laskeneet aikaa niin kauan, että aurinko oli kahdesti noussut siitä kohdasta, missä se silloin laski, ja kahdesti siinä, missä se silloin nousi. Tämä... voi luonnon tosiasiana olla mahdollista kahden presessiokauden aikana, mikä tekee 51 736 vuotta.¹

Mor Isaac² osoittaa, että muinaiset syyrialaiset määrittivät ”valtioiden” ja ”toimivien jumalien” maailman samalla tavalla kuin kaldealaiset. Alin maailma – meidän maapallomme – oli SUBLUNAARINEN ja sitä vartioivat ensimmäiset ja alimmat ”enkelit”. Seuraava oli asteeltaan Merkurius, jota ”PÄÄENKELIT” hallitsivat. Sitten tuli Venus, jonka jumalat olivat ENKELILUOKKIA. Neljäs oli AURINKO, meidän järjestelmämme korkeimpien ja mahtavimpien jumalien, kaikkien kansojen aurinkojumalien valtakunta ja alue. Viides oli Mars, jota hallitsivat ”HYVEET”. Kuudes oli *Belin* eli Jupiterin maailma, jota johtivat HERRUUDET. Seitsemäs oli Saturnuksen maailma, VALTAISTUINTEN hallitsema. Nämä ovat muodon maailmat. Niiden yläpuolella on kolme korkeampaa, jotka taas muodostavat seitsenluvun, koska kolmea *korkeinta* ”ei voi mainita eikä lausua”. Kahdeksas, joka on muodostunut 1122 tähdestä, on *kerubien* valtakunta. Yhdeksäs, joka kuuluu *vaeltaviin* ja etäisyytensä vuoksi lukemattomiin tähtiin, on *serafien* alue. Kymmenennestä Kircher toistaen Mor Isaacia sanoo, että se koostuu ”näkyttömistä tähdistä, joita – he sanoivat – voisi pitää pilvinä, koska ne ovat niin röykkiöinä siinä vyöhykkeessä, jota me kutsumme *Via Straminikseksi*, [e436] Linnunradaksi, ja hän kiiruhtaa selittämään, että ”nämä ovat Luciferin tähtiä, jotka hänen kanssaan hukkuvat kauheassa haaksirikossa”. Mitä sen jälkeen tulee noiden kymmenen maailman (meidän nelinäisyytemme eli *arûpa*-maailman) jälkeen ja toisella puolella, sitä eivät syyrialaiset voineet sanoa. ”Sen he vain tiesivät, että siitä alkaa valtava ja käsittämätön äärettömyyden valtameri, todellisen jumaluuden asunto, rajaton ja loputon.”

Champollion todistaa, että egyptiläisillä oli sama usko. Hermes puhuu isä-äidistä ja pojasta, jonka henki (kollektiivisesti JUMALALLINEN FIAT [”tapahtukoon”!]) muodostaa universumin, ja sanoo sitten: ”*Seitsemän*

¹ *The Natural Genesis*, vol. II s. 318. Ks. teoksemme II osaa, ”Bramiiniinien ajanlasku” s. e66 ynnä seuraava.

² Ks. A. Kircher, *Oedipus Aegyptiacus*, 1652–1654, vol. II, 425.

toimeenpanijaa [välikappaletta] muodostettiin myös sulkemaan aineelliset [eli ilmenneet] maailmat *püriensä* sisään, ja näiden toimeenpanijoiden toimintaa kutsuttiin KOHTALOKSI.” Hän luettelee vielä seitsemän ja kymmenen ja kaksitoista järjestöä, mutta veisi liian kauan mainita ne tässä erikseen.

Koska tri Weber ja muut vakuuttavat, että *Rig-Vidhâna* samoin kuin *Brhmânda-purâna* ja kaikki senlaatuiset teokset joko kuvaavat *Rigvedan mantrojen* maagista voimaa tai tulevia kalpoja ja ovat vain uudenaikaisia *kokoomateoksia*, ”jotka arvattavasti ovat samanaikaisia kuin *purânat*”, tässä on hyödytöntä kääntää lukijamme huomiota niiden mystisiin selityksiin. Voisimme näet yhtä hyvin toistaa otteita niistä ikivanhoista kirjoista, jotka ovat aivan tuntemattomia orientalisteille. Nuo teokset selittävät asian, joka on askarruttanut tutkijoita, nim. että *saptarshit*, Brahmân ”järjestä syntyneet pojat”, mainitaan *Shatapatha-Brâhmanassa* yhtenä nimisarjana ja *Mahâbhâratassa* toisena sarjana ja että *Vâyupurana* tekee niistä *yhdeksän* eikä *seitsemän* rishiä lisäämällä luetteloon Bhrigun ja Dakshan. Mutta samoin tapahtuu kaikissa eksoteerisissa kirjoissa. Salainen oppi antaa pitkän sukuluettelon risheistä, mutta erottaa ne moneen luokkaan. Niin kuin egyptiläisten jumalat, jotka jaettiin seitsemään, vieläpä kahteentoista luokkaan, niin myös intialaiset rishit jaetaan eri tavalla hierarkioihin. Ensimmäiset kolme ryhmää ovat jumalallisia, kosmisia ja sublunaarisia. Sitten tulevat *meidän* järjestelmämme aurinkojumalat, planetaariset, maanalaiset ja lopulta puhtaasti inhimilliset – sankarit ja *mânushit*.

Tässä kohdin me kuitenkin olemme tekemisissä ainoastaan *esikosmisten*, jumalallisten jumalien, prajâpatien eli ”seitsemän rakentajan” kanssa. Tämä ryhmä tavataan ehdottomasti jokaisessa luomisopissa. Koska muinaisegyptiläiset asiakirjat ovat kadonneet ja siksi Masperon mukaan ”käsillä olevat aineistot ja historialliset tiedot Egyptin uskonnollisen kehityksen tutkimiseksi eivät ole täydellisiä eivätkä aina ymmärrettäviä”,¹ täytyy vedota hautakammioissa oleviin hymneihin ja kirjoituksiin, jotta salaisesta opista esille tuodut väitteet saisivat joko osittaisen tai suoranaisten vahvistuksen. Yksi sellainen kirjoitus näyttää, että Osiris, niin kuin Brahmâ-Prajâpati, adam kadmon, Ormazd ja monet muut logokset, oli ”luojien” eli rakentajien [e437] ryhmän päämies ja synteesi. Ennen kuin Osiris tuli Egyptin ”ainoaksi” ja *korkeimmaksi* jumalaksi, häntä palveltiin Abydoksessa rakentajien taivaallisen joukon päämiehenä, jotka rakentajat kuuluivat kolmesta järjestöstä korkeimpaan. Hymni, joka on kaiverrettuna eräästä Abydoksen haudasta (3. rekisteri) esille kaivettuun votiivisteeseen, puhuttelee Osirista seuraavasti:

Tervehdys sinulle, oi Osiris, *Sebin* vanhempi poika. Sinä mahtavin kuudesta jumalatar *Nu'sta* [alkuvesistä] lähteneestä jumalasta, sinä isäsi *Ra'n*, suuri suosikki, tuon isien isän; jatkuvuuden kuningas, ikuisuuden mestari... joka heti lähdettyäsi äitisi sylvistä kokosit kaikki kruunut ja kiinnitit *Uraeuksen* [käärmeen eli *najan*]² päähäsi; monimuotoinen jumala, jonka nimi on

¹ [Guide du Visiteur su Musée de Boulaq s. 149.]

² Egyptiläinen sana *naja* muistuttaa suuresti intialaista *nâgaa* eli käärmejumalaa. Brahmâ ja Shiva ja Vishnu kantavat kaikki päässään *nâgoja* – ja ovat muutenkin niiden kanssa

tuntematon ja jolla on monta nimeä eri kaupungeissa ja maakunnissa.¹

Osiris, joka tulee alkuvesistä esiin kruunattuna *Uraeuksella*, kosmisen tulen käärmekuvalla, ja joka itse on *seitsemäs* kuuden alkujumalan yläpuolella, jotka ovat lähteneet isä-äidistä, *Nu'sta* ja *Nutista* (taivaasta) – kuka muu hän voi olla kuin korkein Prajâpati, korkein Sefira, korkein Amshaspend-Ormazd! Varmaa on, että viimeksi mainittu kosminen ja aurinkojumala oli [zoroasterilaisen] uskonnon alkukehityksessä samassa asemassa kuin se pääenkeli, ”jonka nimi on salainen”. Tämä pääenkeli oli Mikael, juutalaisten ”*salatun jumalan*” edustaja maan päällä. Hänen olivat ne ”kasvot”, joiden sanotaan käyneen juutalaisten edellä ”tulipatsaana”. Eugène Burnouf sanoo: ”Seitsemän amshaspendia, jotka mitä varmimmin ovat samat kuin pääenkelit, merkitsevät myös jumalallisten hyveiden personoitumia.”² Ja nämä pääenkelit ovat siis yhtä varmasti myös hindulaisten *saptarshejä*, vaikka onkin miltei mahdotonta rinnastaa kutakin sen pakanalliseen prototyyppiin ja vastaavuuteen, koska niillä kaikilla, kuten Osiriksellä, oli ”monta nimeä eri kaupungeissa ja maakunnissa”. Muutamia tärkeimmistä tulemme kuitenkin niiden asianmukaisessa järjestyksessä mainitsemaan.

Yksi asia on siis eittämättömästi todistettu. Mitä enemmän tutkimme persoonallisten jumalien hierarkioita ja huomaamme niiden samuuden, sitä enemmän todisteita saamme siitä, ettei ole ainoatakaan niistä menneistä ja nykyisistä *persoonallisista* jumalista, jotka tunnemme historian varhaisimmista ajoista asti, jotka eivät kuuluisi kosmisen ilmennyksen kolmanteen asteeseen. Jokaisessa uskonnessa huomaamme kaiken perustana salatun jumaluuden. Sen jälkeen seuraa siitä lähtenyt säde, joka lankeaa kosmiseen aineeseen (ensimmäinen ilmennys), sitten androgyyni tulos, kaksinainen miehinen ja naisellinen abstrakti voima personoituna (*toinen* vaihe). Tämä erottautuu lopuksi kolmannessa vaiheessa seitsemäksi voimaksi, joita kaikki muinaiset uskonnot kutsuvat luoviksi voimiksi ja [e438] kristityt jumalallisiksi hyveiksi. Myöhemmät selitykset ja abstraktis-metafyysiset määritelmät eivät ole estäneet roomalaista ja kreikkalaista kirkkoa palvelemasta näitä ”hyveitä” seitsemän pääenkelin tietyillä nimillä ja niiden personointeina. *Drushimin kirjassa* tehdään näiden ryhmien välillä ero, joka tarjoaa oikean kabbalistisen selityksen. Siinä sanotaan:

[s469] *Sefiroita* [sefirot] on kolme luokkaa. 1) Ne sefirat, joita kutsutaan jumalallisiksi ominaisuuksiksi [abstraktit]. 2) Fyysiset eli *sideeriset* sefirat [persoonalliset] – toisessa ryhmässä *seitsemän*, toisessa *kymmenen*. 3) Metafyysiset eli *Jehovan perifraasi* [kiertoilmaus], jotka ovat kolme ensimmäistä sefiraa [Keter, Hokhma ja Bina]; muut seitsemän ovat läsnäolon [myös planeettojen] seitsemän [persoonallista] henkeä.³

tekemisissä – merkki heidän aikakautisesta ja kosmisesta luonteestaan.

¹ Maspero, *Guide* jne. s. 49–50, lainannut Mariette-Bey, *Abydos*, II, 63; III, 413–414, nro 1122.

² *Commentaire sur le Yacna* jne., 1833–1835, s. 174.

³ Isaac ben-Solomon Luria, *Liber Drushim*, I tutkielma s. 59.

Sama jaotus on sovellettava jumalien ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen kehitykseen kussakin teogoniassa, jos niiden merkitystä tahdotaan tulkita esoteerisesti. Meidän ei tule sekoittaa jumaluuden *abstraktien* ominaisuuksien puhtaasti metafyyysisiä personoitumia niiden heijastukseen – tähtijumaliin. Kuitenkin tuo heijastus on todellisuudessa abstraktion objektiivinen ilmaus: ts. *eläviä* olentoja ja jumalallisen prototyypin mukaan tehtyjä kuvia. Sitä paitsi kolme metafyyisistä sefiraa eli *Jehovan perifraasi* ei ole Jehova. Itse Jehova lisäniminen Adonai, Elohim, Sabaoth ja monine muine hänelle tuhlattuine nimityksineen on *El Shaddain*, שדי, kaikkivaltiaan, perifraasi. Se on todella kiertoilmaus, juutalaisen retoriikan runsauden kuva, ja okkultistit ovat sen aina hylänneet. Juutalaisille kabbalisteille, vieläpä kristillisille alkemisteille ja ruusuristiläisille Jehova oli mukava *varjostin*, monista kaistaleista kokoonpantu ja sijaisena omaksuttu. Minkä tahansa yksilöllisen sefiran nimi oli yhtä hyvä kuin jonkin toisen niitä varten, jotka tunsivat salaisuuden. Tetragrammatonia, sanoin kuvaamatonta, sideeristä ”*loppusummaa*”, ei keksitty mitään muuta tarkoitusta varten kuin asiaan perehtymättömien harhaanjohtamiseksi ja elämän ja synnytyksen symboloimiseksi.¹ Todellista salaista ja sanoin *lausumatonta* nimeä – ”sanaa joka ei ole mikään sana” – on etsittävä seitsemän ensimmäisen emanaation eli ”tulen poikien” seitsemästä nimestä [e439] kaikkien suurten kansojen salaisista pyhistä kirjoituksista ja vieläpä *Zoharista*, joka sisältää kaikkein pienimmän kansan, juutalaisten, kabbalistisen tiedon. Tämä sana, joka muodostuu kaikissa kielissä seitsemästä kirjaimesta, on löydettävissä maailman jokaisen suuren rakennuksen arkkitehtonisista jäännöksistä, Pääsiäissaaren (osa mantereesta hautautui merien alle lähemmäs miljoona² kuin 20 000 vuotta sitten) kyklooppisista jäännöksistä

¹ Avicebronin *Qabbalahin* kääntäjä (Isaac Myer, lakit. kand., Philadelphiasta) sanoo tästä loppusummasta: Keterin kirjain on י (jod), Binan kirjain ה (he) yhteensä JaH, feminiininen nimi. Kolmas eli Hokhman kirjain on ו (vau), mikä tekee yhteensä יהו, JHV, osan sanasta יהוה, JHVH, tetragrammaton, ja ne ovat todella täydellisiä vaikuttavia symboleja. Viimeistä tämän sanomattoman nimen kirjainta ה (hee) on aina käytetty merkitsemään kuutta alemmaa ja viimeistä, yhteensä seitsemää jäljellä olevaa sefirota.” [Isaac Myer, *Qabbalah. The Philosophical Writings of Solomon Ben Yehudah Ibn Gebirol or Avicebron, etc.* s. 263.] Siksi tetragrammaton on pyhä ainoastaan abstraktisena yhdistelmänä. Nelinäisyytenä, joka sisältää alemmat seitsemän sefirota, se on *fallinen*.

² Tämä väite tulee tietysti tuntumaan eriskummalliselta ja mielettömältä, suorastaan naurettavalta. Mutta jos kerran uskotaan, että Atlantis vaipui lopullisesti veden alle 850 000 vuotta sitten, kuten opetetaan *Esoteric Buddhism* -kirjassa (asteittainen vajoaminen alkoi jo eoseenikaudella), on myös hyväksyttävä esitys niin sanotusta Lemuriasta, kolmannen kantarodun mantereesta, joka ensin hävisi lähes kokonaan tulen kautta ja upposi sitten vesiin. Niin kuin *kommentaarissa* sanotaan: ”Koska ensimmäinen maa oli puhdistunut neljänkymmenenyhdeksän tulen kautta, sen ihmiset, tulesta ja vedestä syntyneet, eivät voineet kuolla... Toinen maa [rotuineen] hävisi niin kuin höyry ilmaan... Kolmannen maan päällä poltettiin tulella kaikki *erottautumisen* jälkeen, ja se vajosi alempaan syvyyteen [valtamereen]. Tämä tapahtui kaksi kertaa 82 kierrosvuotta sitten.” Mutta yksi *kierrosvuosi* on sama kuin mitä me kutsumme *tähtivuodeksi* ja perustuu päiväntasauksen presessioon eli

aina Egyptin varhaisimpiin pyramideihin asti.

Meidän on myöhemmin ryhdyttävä käsittelemään tätä aihetta täydellisemmin ja tuotava esiin käytännöllisiä selvityksiä tekstissä olevien väitteiden todistamiseksi.

Tällä erää riittää, kun osoitamme muutamilla esimerkeillä todeksi sen, mitä on väitetty tutkimuksemme alussa, nim. ettei mikään kosmogonia maan päällä kristillistä lukuun ottamatta ole koskaan lukenut ainoan korkeimman synn, UNIVERSAALIN jumalallisen prinssiin ansioksi meidän maapallomme, ihmisen tai minkään näihin kuuluvan suoranaista luomista. Tämä väite koskee yhtä hyvin heprealaista kuin kaldealaista kabbalaa sekä *1. Mooseksen kirjaa*, jos vain viimeksi mainittu olisi ymmärretty täydellisesti ja mikä tärkeämpää, käännetty oikein.¹ Kaikkialla tavataan joko LOGOS – todellakin ”valo, joka loistaa [e440] PIMEYDESSÄ” – tai sitten mainitaan maailmojen arkkitehti *esoteerisesti* monikossa. Latinalainen kirkko, paradoksaalisesti kuten aina, käyttää yksin Jehovasta luojan nimeä, mutta omaksuu kokonaisen litanian eri nimiä osoittamaan *luojan toimivia VOIMIA*, nimiä, jotka ilmaisevat salaisuuden. Sillä jos nuo mainitut voimat eivät olisi missään tekemisissä ns. ”luomisen” kanssa, miksi niitä kutsuttaisiin *Elohimiksi* (Alhim), joka on monikollinen sana; ”jumalallisiksi työntekijöiksi” ja *energioiksi* (Ενέργεια), *loistaviksi taivaallisiksi kiviksi* (lapides igniti caelorum) ja varsinkin ”maailman kannattajiksi” (Κοσμοκράτορες), *maailman HALLITSIJOIKSI* (*rectores mundi*), maailman ”pyöriksi” (*rotae*, Ophanim), liekeiksi ja VALLOIKSI, ”Jumalan pojiksi” (*Bene ha-Elohim*),

25 868 vuoteen, ja kommentaarissa mainittu aikakausi on siis kokonaisuudessaan 4 242 352 vuotta. Enemmän yksityiskohtia löytyy teoksemme II osasta. Sillä välin, tämä oppi saa ilmauksensa ”Edomin kuninkaissa”.

¹ Sama huomautus on tehtävä *Talmudin* ja jokaisen kansallisen uskontojärjestelmän suhteen, olkoon se monoteistinen tai eksoteerisesti polyteistinen. Valitsemme suuren kabbalistin, rabbi Solomon C. Y. Ibn Gebirolin ylevästä uskonnollisesta runoelmasta *Keter Malkhut* muutamia otteita, jotka ovat Kippurin rukousten joukossa: ”Sinä olet yksi, kaikkien lukujen alku ja kaikkien rakennusten perustus. Sinä olet yksi ja ykseytesi salaisuudesta viisaimmatkin ihmiset ovat ymmällään, koska he eivät tiedä sitä. Sinä olet yksi, eikä ykseytesi milloinkaan vähene, ei enene eikä voi muuttua. Sinä olet yksi, mutta *et laskutapana, sillä sinun ykseytesi ei salli kertomista, muutosta eikä muotoa*. Sinä olet olevainen, mutta kuolevaisten ymmärrys ja näkökyky ei voi saavuttaa olemassaoloasi eikä määrätä sinusta, missä, miten ja miksi. Sinä olet olevainen, mutta yksin itsessäsi, sillä ei ole mitään muuta, joka voisi olla olemassa sinun rinnallasi. Sinä olet olevainen ennen kaikkea aikaa ja paikasta riippumattomana. Sinä olet olevainen ja olemassaolosi on niin syvä ja salainen, ettei kukaan voi tunkeutua siihen eikä paljastaa salaisuuttasi. Sinä olet elävä, mutta ajassa, jota ei voi määrätä eikä tietää. Sinä olet elävä, mutta et hengen tai sielun kautta sillä *sinä olet sinä itse, KAIKKIEN SIELUJEN SIELU...*” Tämän kabbalistisen jumaluuden ja Raamatun Jehovan välillä on suuri ero. Jehova oli Abramian, Iisakin ja Jaakobin kiivas ja kostonhaluinen jumala, joka *kiusasi* ensin mainittua ja taisteli viimeksi mainitun kanssa. Jokainen vedantalainen hylkäisi Parabrahamin, jos se olisi tällainen muodoltaan!

”valvoviksi NEUVONANTAJIKSI” jne.¹

Usein väitetään (ja kuten tavallisesti ilman syytä), että Kiinalla, joka on miltei yhtä vanha maa kuin Intia, ei ole ollut kosmogoniaa. Se oli muka Kungfutsellekin tuntematon, ja buddhalaiset levittäessään omaa luomisoppiaan eivät suoneet siinä mitään sijaa persoonalliselle jumalalle – niin valitetaan. *I ching*, ”muinaisen ajattelun ydin ja mitä kunnioitettavimpien viisaiden yhdistelmäteos, ei tunne erityistä kosmogoniaa”.² Kuitenkin sellainen on olemassa, jopa hyvinkin selväpiirteinen. Mutta koska Kungfute ei tunnustanut tulevaa elämää,³ ja Kiinan buddhalaiset hylkäävät *yhden* luojan aatteen ja hyväksyvät ainoastaan yhden syyn ja sen lukemattomat vaikutukset, *persoonalliseen* jumalaan uskovat eivät käsitä heitä oikein. ”Suuri äärimmäisyys”, joka on muutosten (sielunvaellusten) alku, on lyhyin ja ehkä vaikuttavin kaikista kosmogonioista niille, jotka kungfutselaisten lailla rakastavat hyvettä sen itsensä takia ja koettavat tehdä hyvää epäitsekästä kaipaamatta aina palkintoa ja etua siitä. Kungfutsen ”Suuri äärimmäisyys” saa aikaan ”kaksi numeroa”. Nämä kaksi synnyttävät vuorostaan ”neljä kuvaa”, nämä taas ”kahdeksan symbolia”. Valitetaan, että vaikka kungfutselaiset käsittävät näillä ”taivaan, maan ja ihmisen pienoiskoossa”, me muut voimme niistä ajatella ihan mitä tahansa. Epäilemättä, ja samoin on monien symbolien laita, varsinkin myöhemmissä uskonnoissa. Mutta ne, jotka tietävät edes jotakin okkulttisista luvuista, näkevät noissa ”numeroissa” symbolin – olkoonpa se kuinka yksinkertainen tahansa – kosmoksen ja sen olentojen, sekä taivaallisten että maallisten, harmonisesta kehitysjärjestelmästä. Ja jokainen, joka on tutkinut Pythagoraan (Kungfutsen aikalaisen) muinaisen kosmogonian numeerista kehitystä, on epäilemättä löytänyt saman aatteen Pythagoraan [s472] *triadista*, *tetraktyksestä* ja [e441] *dekadista*, jotka lähtevät YHDESTÄ ja yksinäisestä monadista. Kungfutsen kristitty elämäkerran kirjoittaja nauraa hänelle, koska hän ”puhuu ennustamisesta” heti tämän kohdan edellä ja jäljessä, ja hänen esitetään sanovan:

Kahdeksan symbolia määräävät hyvän ja huonon onnen, ja nämä johtavat suuriin tekoihin. Ei ole mitään jäljiteltävissä olevia kuvia suurempia kuin taivas ja maa. Ei ole mitään muutoksia suurempia kuin neljä vuodenaikaa [nimitään pohjoinen, etelä, itä ja länsi jne.]. Ei ole mitään avaruudessa liiteleviä kuvia kirkkaampia kuin aurinko ja kuu. *Ei ole ketään suurempaa käyttöesineiden valmistajaa kuin viisas*. Hyvän ja huonon onnen määrittämisessä ei ole mitään parempaa kuin *ennustuskorret ja kilpikonna*.⁴

¹ De Mirville, *Des Esprits*, vol. II s. 294.

² Past. J. Edkins, *Chinese Buddhism* s. 323. Ja hyvin viisaasti he siinä tekivätkin.

³ Jos hän hylkäsi sen, se tapahtui siksi, että hän puhui ihmisen vaihdoksista, toisin sanoen jälleensyntymisestä ja alinomaisista muutoksista. Hän kielsi kuolemattomuuden ihmisen *persoonallisuudelta*, kuten mekin teemme, mutta ei IHMISELTÄ.

⁴ Edkins, *main. teos* s. 320. Protestantit voivat nauraa hänelle, mutta roomalaiskatolilaisilla ei ole siihen varaa syylistymättä itse jumalanpilkkaan ja pyhäinhäväistykseen. Sillä vähän yli 200 vuotta sitten roomalaiskatolilaiset julistivat Kungfutsen pyhimykseksi Kiinassa ja

”Ennustuskorret” ja ”kilpikonna”, ”symboliset viivasarjat” ja se suuri viisas, joka katselee niitä, kun ne tulevat yhdeksi ja kahdeksi, kahdesta neljäksi ja neljästä kahdeksaksi, ja muut sarjat tulevat ”kolmeksi ja kuudeksi” – kaikelle tälle nauretaan pilkallisesti ainoastaan sen takia, että hänen viisaat symbolinsa ymmärretään väärin.

Samoin tuo tekijä kollegoineen tulee epäilemättä pitämään pilkkanaan meidän tekstissämme mainittuja *Säkeistöjä*, sillä ne esittävät *tarkalleen saman aatteen*. Ikivanha kosmogonian kartta on täynnä *viivoja* kungfutselaiseen tyyliin ja toinen toisensa sisällä olevia ympyröitä ja pisteitä. Mutta kaikki nämä merkitsevät universumimme synnyn kaikkein abstrakteimpia ja filosofisimpia käsitteitä. Kaikissa tapauksissa tämä ehkä vastaa paremmin meidän aikamme tarpeita ja tieteellisiä tarkoituspäitä kuin pyhän Augustinuksen ja ”kunnianarvoisan Bedan” kosmogoniset kirjoitelmat, vaikka nämä julkaistiinkin enemmän kuin tuhat vuotta myöhemmin kuin kungfutselainen kosmogonia.

Kungfutse, yksi muinaismaailman suurimpia viisaita, uskoi ikivanhaan magiaan ja harjoitti sitä itse, ”jos pidämme varmana *Chia yü'n*¹ väitettä”, ja ”hän ylisti sitä taivasiin asti *I chingissä*”, kertoo meille hänen kunnianarvoisa arvostelijansa. Kuitenkin omana aikanaan, 600 eaa., Kungfutse ja hänen koulukuntansa opetti maan pallomaisuutta, vieläpä aurinkokeskistä järjestelmää. Sitä vastoin kolme kertaa 600 vuotta kiinalaisen filosofin jälkeen Rooman paavit uhkailivat, vieläpä todella polttivat ”vääräuskoisia”, kun he väittivät samaa. Hänelle nauretaan, kun hän puhuu ”pyhästä kilpikonnasta”. Mutta ei kukaan ennakkoluuloton ihminen voi nähdä suurtakaan eroa *kilpikonnan* ja *lampaan* välillä mitä pyhyyteen tulee, sillä kummatkin ovat vain symboleja eikä muuta. Länsimaisen Raamatun ”pyhät eläimet” [e442] ovat härkä, kotka,² leijona ja toisinaan kyyhkynen. Ensimmäiset kolme liittyvät evankelistoihin, neljäs, joka lisätään näihin, on (ihmiskasvoinen) serafi, ts. ”tulinen käärme”, arvatenkin

ovat siten saaneet monta tietämätöntä kungfutselaista kääntymään roomalaiskatolisuuteen.

¹ [*K'ung-tzu chia yü* eli ”Kungfutselaisen koulukunnan puheita”.]

² Niitä eläimiä, joita Raamatussa pidetään pyhinä, ei ole niinkään vähän. Niinpä sellainen on esim. pukki, *Azazel* eli voitonjumala. Aben Ezra sanoo: ”Jos kykenet ymmärtämään *Azazelin* mysteerin, tulet oppimaan Hänen (Jumalan) nimensä mysteerin, koska sillä on samanlaiset seuralaiset pyhissä kirjoissa. Se kertoo sinulle viittauksella yhden osan salaisuudesta, mutta vasta kun sinulla on ikää *kolmekymmentäkolme vuotta*, sinä ymmärrät minua.” Sama koskee *kilpikonnan* mysteerii. Muuan hurskas ranskalainen kirjailija, joka on ihastunut raamatullisten metaforien runollisuuteen ja yhdistää ”hehkuvat kivet”, ”pyhät eläimet” jne. Jehovan nimeen, siteeraa *Bible de Vence*'ä (vol. XIX s. 318) ja sanoo: ”Todella kaikki ne ovat yhtä paljon *Elohim* kuin *heidän Jumalansa*, sillä nämä enkelit ottavat *pyhällä anastuksella* Jehovan hyvin jumalallisen nimen joka kerta kun ne edustavat häntä.” (De Mirville, *Pneumatologie*, Vol. II s. 294.) Eipä kukaan ole koskaan epäilytkään, ettei NIMI olisi ollut *anastettu* äärettömän varjolla. Ainoa tuntematon, *Malakhim* (sanansaattajat), laskeutui syömään ja juomaan ihmisten kanssa. Mutta jos elohimejä (ja alempia olentoja), jotka *anastivat* jumala-nimen, palvottiin ja yhä palvotaan, miksi samoja elohimejä sitten kutsutaan *paholaisiksi*, kun ne esiintyvät muiden jumalien nimissä?

gnostilainen Agathodaimon.¹ Kuten on selitetty, pyhät eläimet ja liekit eli kipinät pyhän nelinäisyyden sisällä merkitsevät prototyyppisiä kaikista siitä, mikä on universumissa *jumalallisessa ajatuksessa*, JUURESSA, joka on täydellinen kuutio eli kosmoksen perustus, sekä kollektiivisesti että yksilöllisesti. Ne kaikki viittaavat okkultisesti alkuperäisiin kosmisiin muotoihin ja kosmoksen ensimmäisiin kiinteisiin olioihin, sen työskentelyyn ja kehitykseen.

Varhaisimmissa hindulaisissa kosmogonioissa ei edes demiurgi luo. Sillä eräässä *purânassa* sanotaan: ”Maailman suuri arkkitehti antaa ensimmäisen säsäyksen meidän planeettajärjestelmämme kiertoliikkeelle astumalla vuorostaan kunkin planeetan ja taivaankappaleen yli.” [s474] Tämä toiminta ”saattaa kunkin pallon pyörimään itsensä ympäri ja kaikki pyörimään auringon ympäri”. Tämän toiminnan jälkeen *Brahmândika*, aurinko- ja kuupitrit (dhyâni-chohanit) ”saavat tehtäväkseen ottaa haltuunsa kukin oman pyöränsä [maapallot ja planeetat] kalpan loppuun asti”. Luoijat ovat rishejä, joista useimpia sanotaan *Rigvedassa* mantrojen eli hymnien tekijöiksi. Niitä on toisinaan seitsemän, toisinaan kymmenen, kun ne tulevat prajâpateiksi, ”olentojen herroiksi”. Sitten ne tulevat uudestaan *seitsemäksi* ja *neljäksitoista* manuksi, jotka edustavat seitsemää ja neljäätoista olemassaolon kierrosta (Brahmân päivää) ja siten vastaavat seitsemää *aionia*, kun ne kehityksen ensimmäisen kauden lopulla muuttuvat seitsemäksi tähtirishiksi, saptarshiksi. Samalla niiden *inhimilliset* kaksoismuodot esiintyvät sankareina, kuninkaina ja viisaina täällä maan päällä.

[e443] Itämainen esoteerinen oppi on siis antanut ja lyönyt perussävelen, joka allegorisessa asussaan on, kuten näkyy, yhtä tieteellinen kuin se on filosofinen ja runollinen, ja jokainen kansa on sitten seurannut sen esimerkkiä. Meidän on eksoteerisista uskonnoista kaivettava esille niiden syntyäate, ennen kuin käännyimme esoteerisiin totuuksiin, ettemme ilman muuta hylkäisi viimeksi mainittuja. Sitä paitsi jokaista symbolia *jokaisessa* kansanuskonossa voidaan tulkita esoteerisesti, ja todiste siitä, onko se oikein luettu muutettuna vastaaviin numero- ja geometriin muotoihinsa, saadaan siitä, että kaikki hieroglyfit ja symbolit pitävät ihmeellisesti yhtä, olkoot ne kuinka vaihtelevia tahansa. Alkuperältään kaikki nuo symbolit ovat yhtäläisiä. Otetaanpa esim. eri kosmogonioiden aloituslauseet, niin niissä on jokaisessa tapauksessa *ympyrä, muna tai pää*.²

¹ Kummallinen tuo symbolien valinta. Se näyttää, kuinka paradoksaalisia olivat ensimmäiset kristityt symboliensä valinnoissa. Sillä miksi he valitsivat nämä egyptiläisen pakanuuden symbolit, kun kotkaa ei milloinkaan mainita Uudessa testamentissa, paitsi kerran kun Jeesus puhuu siitä *raadonsyöjänä* (Matt. 24:28) ja kun sitä Vanhassa testamentissa kutsutaan *saastaiseksi*? Leijona taas otetaan *Saatanan* vertaukseksi, koska molemmat etsivät karjuen ihmisiä nielläkseen, ja härät taas ajetaan ulos temppeleistä. Toisaalta käärmettä, joka evankeliumeissa mainitaan viisauden vertauskuvana, pidetään nykyään Paholaisen symbolina. Esoteerinen helmi Kristuksen uskonossa, joka on alentunut kristilliseksi teologiaksi, näyttää todella valinneen itselleen oudon ja sopimattoman *kuoren* syntyäkseen siinä ja kehittyäkseen siitä.

² Esim. *Kalevalan* 1. runossa. – Suom. huom.

PIMEYS yhdistetään aina tuohon ensimmäiseen symboliin ja se ympäröi sitä, kuten näkyy hindulaisesta, egyptiläisestä, kaldealais-heprealaisesta, vieläpä skandinavialaisesta järjestelmästä. Tästä johtuvat mustat korpit, mustat kyyhkysset, mustat vedet, jopa mustat liekit, sillä Agnin, *tulenjumalan seitsemättä* kieltä kutsutaan *kâlikksi*, mustaksi, sillä se on musta kuin liekki. Kaksi *mustaa* kyyhkystä lensi Egyptistä ja istuutui Dodonan tammien oksille, ja ne antoivat nimet kreikkalaisten jumalille. Nooa lähetti ulos *mustan* korpin vedenpaisumuksen jälkeen, joka kuvaa kosmista pralayaa, minkä jälkeen alkoi maapallomme ja ihmiskuntamme todellinen luominen eli kehitys. Odinin mustat korpit liitelivät Saga-jumalattaren ympärillä ja ”kuiskasivat hänelle menneisyydestä ja tulevaisuudesta”. Mikä on kaikkien näiden mustien lintujen todellinen merkitys? Se on siinä, että ne kaikki ovat tekemisissä [s475] alkuperäisen viisauden kanssa, joka vuotaa kaikkeuden esikosmisesta lähteestä, symboloituna pääksi, ympyräksi ja munaksi. Niillä kaikilla on sama merkitys ja ne koskevat alkuperäistä arkkityypistä ihmistä (adam kadmonia), kaikkien olioiden luovaa alkua, joka koostuu kosmisten voimien suuresta joukosta – luovista dhyâni-chohaneista, joiden tuolla puolen kaikki on pimeyttä.

Ottakaamme selvää kabbalan viisaudesta, vaikka se onkin nykyisessä muodossaan kovin verhoitu ja turmeltunut, jotta sen numerokieli selittäisi edes korppi-sanana likimääräisen merkityksen. Tällainen numeroarvo annetaan sille *Source of Measures* -kirjassa:

Korppi-sanana käytetään vain kerran ja sen arvo on *eth-h'oreb*, אֶת-הָעֵרֶב = 678 eli 113 x 6. Sitä vastoin kyyhkynen mainitaan viisi kertaa. Sen arvo on 71 ja 71 x 5 = 355. Kuusi toisiaan leikkaavaa halkaisijaa, eli *korppi*, jakaa 355-asteisen ympyrän kehän 12 osaan eli osastoon, ja 355 jaettuna kutakin osastoa varten kuudella on sama kuin 213-0 eli *pää* [”alku”] 1. *Mooseksen kirjan* ensimmäisessä jakeessa. Tämä jaettuna ja yhä uudelleen jaettuna samalla tavalla kahtia eli 355 jaettuna 12:lla antaa 213,2 eli sanan *b'rash*, בִּרְאֵשׁ, eli 1. *Moos. kirjan* ensimmäisen sanan prepositioineen, joka astronomisesti merkitsee samaa konkreettista yleisluotoa kuin mitä tässä tarkoitamme.

[e444] 1. Mooseksen kirjan ensimmäisen jakeen salainen lukutapa on kuitenkin: ”Rash’issa (*b'rash*) eli päässä kehittyivät jumalat, taivaat ja maa” – ja siten on helppo ymmärtää *korpin* merkitys, kun kerran on varmistunut vedenpaisumuksen (eli Nooan vedenpaisumuksen) vastaava merkitys. Mitä monia muita merkityksiä lieneekin ollut tällä allegorilla, sen *päämerkitys* tarkoittaa ainakin uutta aikakautta ja uutta kierrosta – (meidän *neljättä* kierrostaamme).¹

¹ Bryant on oikeassa sanoessaan: ”Druidilainen Bardesin kertoo Nooasta, että kun hän lähti arkista (uuden aikakauden syntyessä) oltuaan siellä yhden vuoden ja vuorokauden, ts. 364 + 1 = 365 päivää, häntä tervehti Neptunus hänen synnyttyään vedenpaisumuksen vesistä ja toivotti hänelle *onnellista uutta vuotta*.” ”Vuosi” eli sykli oli esoteerisesti uusi ihmisrotu, *naisesta syntynyt* sukupuolten erottua toisistaan. Siinä on allegorian *toinen* merkitys. Sen ensimmäinen merkitys on neljännen kierroksen alku eli *uusi* luominen.

Korppi eli *eth-h'oreb* (ollen numeroarvoltaan sama kuin pää) on kolmen ensimmäisen Rodun puhtaasti henkisten, sukupuolettomien ja androgyynisten ihmisten symboli, jotka rodut katosivat nyt ainiaaksi maan päältä. Se ei palanut arkkiin, jota vastoin kyyhkynen palasi tuoden öljyvuon oksan, kun Nooa, uuden Rodun uusi ihminen (jonka prototyyppi on Vaivasvata Manu) valmistautui lähtemään arkista, maisen luonnon kohdusta (eli *arghasta*). Numeroarvoltaan Jehova, Aadam ja Nooa ovat yhtä kabbalassa. Parhaimmillaan siinä siis on jumaluus, joka laskeutuu Araratille (myöhemmin Siinaille) ruumiillistuaakseen sen jälkeen ihmiseen, *kuvaansa*, luonnollisen prosessin seurauksena eli naisen kohdusta, jonka symboleja ovat arkki, vuori (Siinai) jne. *1. Moos. kirjassa*. Juutalainen allegoria on pikemmin astronominen ja puhtaasti fysiologinen kuin antropomorfinen.

Tässä on se syvä kuilu, joka erottaa kaksi järjestelmää (arjalaisen ja seemiläisen) toisistaan, vaikka molemmat on alkuaan rakennettu samalle perustalle. Kuten muuan kabbalan selittäjä on osoittanut, ”heprealaisten uskontofilosofian takana oleva perusaate oli se, että Jumalassa itsessään ovat kaikki oliot ja että mies oli *hänen kuvansa*, jolloin mieheen sisältyi nainen [androgyyninä]; ja että geometriaa (sekä astrologiaa sovellettavia lukuja ja mittoja) sisältyy sanoihin *mies* ja *nainen*. Tällaisen menetelmän näennäinen sopimattomuus eliminoitui, kun näytettiin, että mies ja nainen suhtautuvat erityiseen lukujen ja mittojen ja geometrian järjestelmään synnytyskausiensa perusteella, jotka olivat yhdistävinä siteinä käytettyjen nimitysten ja tosiasioiden välillä ja täydensivät käytetyn menetelmän.” Väitetään, että koska alkusyy on ehdottomasti tuntematon, ”sen ensimmäisen *käsitettävän ilmennyksen* symboli oli ympyrän piiri halkaisijoinen, joten se toi heti mieleen geometrian, fallismin ja astronomian”. Lopuksi tätä sovellettiin ”merkitsemään pelkästään inhimillisiä lisääntymiselimiä”.¹ Sen tähden koko tapausten sarja [e445] Aadamista ja patriarkoista aina Nooan asti on saatu merkitsemään fallista ja astronomista käytäntöä, toisen ohjatessa toista kuten esim. kuvvaiheet. Siksi heprealaisten varsinainen *synty* alkaa vedenpaisumuksen loppuessa ja heidän tultuaan ulos arkista, ts. neljännen Rodun alussa. Arjalaisilla kansoilla oli toisin.

Itämainen esoterismi ei ole koskaan alentanut yhtä ääretöntä jumaluutta, kaikkien olentojen sisältäjää, tällaisiin tarkoituksiin. Tämä näkyy siitä, että *Rigvedasta* puuttuu Brahmâ ja että Rudralla ja Vishnulla on siinä kovin vaatimaton asema, vaikka he monta aikakautta myöhemmin tulivat eksoteeristen uskojen voimakkaiksi ja suuriksi jumaliksi, ”äärettömiksi”. Mutta vaikka nämä kaikki kolme saattavatkin olla ”luojia”, he eivät kuitenkaan ole ihmisten suoranaisia luojia ja ”esi-isiä”. Viimeksi mainitut asetetaan vielä alemmalle asteelle ja niitä kutsutaan prajâpateiksi, pitreiksi, (meidän kuuesi-isiksemme) jne., mutta ei koskaan ainoaksi äärettömäksi Jumalaksi. Esoteerinen filosofia osoittaa, että ainoastaan *fyysinen* ihminen on luotu jumaluuden *kuvaksi*, mutta tämäkin jumaluus on vain ”*pienemmät jumalat*”. KORKEAMPI ITSE, todellinen EGO yksin on jumalallinen ja

¹ [J. R. Skinnerin julkaisematon kabbalistinen käsikirjoitus (s. 11–12) Adyarin arkistossa.]

JUMALA.

[s477]

XIII

SEITSEMÄN LUOMISTA

”Ei ollut päivää eikä yötä, ei taivasta eikä maata, ei pimeyttä eikä valoa eikä mitään muuta paitsi ainoastaan YKSI, älyllisesti käsittämätön eli SE, joka on Brahma ja pums (henki) ja pradhâna (aine).” Kirjaimellisesti: ”Yksi ainoa prâdhânika Brahma -henki, SE, oli.”¹ Prâdhânika Brahma -henki on mûlaprakriti ja Parabrahman.

Vishnupurânassa Parâshara sanoo Maitreyalle, oppilaalleen: ”Olen näin selittänyt sinulle, oivallinen Muni, kuusi luomista... sillä Arvâksrotasin luominen oli seitsemäs ja oli ihmisen luominen.”² Sitten hän alkaa puhua kahdesta muusta hyvin salaperäisestä luomisesta, joita kommentaattorit selittävät eri tavalla.

Arvostellessaan gnostilaisen vastustajansa Celsuksen kirjoja – jotka varovaiset kirkkoisät ovat kaikki tyynni hävittäneet – Origines vastaa nähtävästi vastustajansa väitteisiin ja paljastaa samalla hänen järjestelmänsä. Tämä järjestelmä oli selvästikin *seitsemäinen*. Mutta Celsuksen teogonia, oppi tähtien eli planeettojen, äänen ja värin muodostumisesta, sai häneltä osakseen pelkkää ivaa. Celsus muka ”halusi näytellä oppineisuuttaan” ja puhui *seitsemäportisesta* luomisen asteikosta ja sen huipulla [e446] olevasta kahdeksannesta portista, joka on aina suljettu. Hän selittää persialaisen Mithraksen mysteerejä ja ”lisää sitä paitsi musikaalisia syitä”. Ja näihin hän vielä ”pyrkii liittämään toisen selityksen, joka myös on musikaalisten asioiden kanssa tekemisissä”,³ ts. nuottiasteikon seitsemän äänen, seitsemän tähtihengen jne. kanssa.

[s478] Valentinus puhuu laajalti niiden *seitsemän* suuren voimasta, jotka kutsuttiin synnyttämään tämä universumi sitten kun *Ar(r)hetos* eli sanomaton, jonka nimi muodostuu seitsemästä kirjaimesta [arrêtos], oli esittänyt ensimmäisen *hebdomadin* [viikon]. Nimi *Ar(r)hetos* ilmaisee yhden (*logoksen*) seitsemäisen luonteen. ”Jumalatar Rhea”, sanoo Proklos, ”on monadi, duadi ja heptadi” sisältäen itsessään kaikki *titanidit*, ”joita on seitsemän”.⁴

Seitsemän luomista esiintyy miltei jokaisessa *purânassa*. Niiden kaikkien edellä on se jonka Wilson kääntää ”erottamattomaksi periaateksi”, absoluuttinen henki, joka on riippumaton kaikista suhteista aistimuskohteisiin. Nämä luomiset ovat: 1) *Mahat-tattva*, universaali sielu, ääretön äly eli jumalallinen tajunta; 2) *Bhûta* eli *Bhûtasarga*, elementtien luominen, ensimmäinen erilaistuminen universaalista erottamattomasta substanssista; 3) *Indriya* eli *Aindriyaka*, orgaaninen kehitys. ”Nämä kolme olivat prakritin luomiset, *erottamattoman luonnon kehitysvaiheet*, joiden edellä on erottamaton periaate”. 4) *Mukhya*, havaittavien

¹ *Vishnupurâna*, I, ii; Wilson, vol. I s. 23–24 & av.

² *Sama*, I, v; Wilson, vol. I s. 73–75.

³ Origines, *Contra Celsum*, VI, xxii.

⁴ *Comment in Timaeum*, III, 223 E, 12–13.

olioiden perusluominen eli elottomien ruumiiden muodostaminen;¹ 5) *Tairyagyonya* eli *Tiryaksrotas* eli eläinten luominen; 6) *Ūrdhvasrotas* eli jumaluuksien (?) luominen;² 7) *Arvâksrotas* eli ihmisen luominen.³

Tämä on se järjestys, joka esitetään *eksoteerisissa* teksteissä. Esoteerisen opetuksen mukaan on seitsemän ensimmäistä ja seitsemän toisasteista ”luomista”. Edelliset ovat voimien *itsekehittymistä* ainoasta *syyttömästä* VOIMASTA. Jälkimmäiset osoittavat, kuinka universumi emanoitui jo erilaistuneista *jumalallisista* elementeistä.

Sekä esoteerisesti että eksoteerisesti kaikki edellä mainitut luomiset edustavat (7) kehityskautta, joko Brahmân aikakauden tai päivän jälkeen. Tämä on ennen kaikkea okkulttisen filosofian oppi, vaikka se ei koskaan käytä sanaa ”luominen” eikä edes ”kehitys”, kun on puhe *ensimmäisestä* ”luomisesta”, vaan kutsuu kaikkia noita *voimia* ”syyttömän syyn *aspekteiksi*”. Raamatussa [e447][s479] nuo seitsemän ajanjaksoa supistuvat kuudeksi luomispäiväksi ja seitsemänneksi, *lepopäiväksi*, ja länsimaalaiset pysyvät kirjaimessa kiinni. Hindulaisessa filosofiassa, kun toimiva luoja on synnyttänyt jumalien maailman, kaikkien erilaistumattomien elementtien *siemenet* ja tulevien aistien aiheet (lyhyesti sanoen noumenonien maailman), pysyy universumi muuttumattomana Brahmân yhden päivän, 4 320 000 000 vuotta. Tämä on itämaisen filosofian *seitsemäs*, toimeton ajanjakso eli ”sapatti”, joka seuraa kuutta toimeliaan kehityksen aikakautta. *Shaptapatha-Brâhmanassa* ”Brahma” (neutri), kaikkien syiden *absoluuttinen* syy, *säteilee* jumalat. Sen säteilyä itsestään jumalat (oman luontonsa avulla) työ keskeytyy. *Manun* ensimmäisessä kirjassa sanotaan: ”Kunkin yön (pralayan) kuluttua Brahmâ, oltuaan unessa herää ja *ainoastaan liikkeen voimasta* SAA *itsestään* emanoitumaan hengen, joka sisimmältä olemukseltaan on eikä kuitenkaan ole.”⁴

Sefer Jetsirassa, kabbalan luomisen kirjassa, tekijä on ilmeisesti toistanut *Manun* sanoja. Siinä esitetään, kuinka jumalallinen substanssi ainoastaan on ollut ikuisuudesta asti rajattomana ja absoluuttisena ja kuinka se on lähettänyt itsestään hengen. ”Yksi on elävien elohimien henki, siunattu olkoon hänen nimensä, joka elää ainiaan! Ääni, henki ja sana, tämä on pyhä henki.”⁵ Ja tämä on kabbalan abstrakti kolminaisuus, jonka kirkkoisät kursailematta antropomorfoivat. Tästä kolminaisuudesta YKSI emanoi koko kosmoksen. Ensin YKSI emanoi numeron KAKSI eli ilman, luovan elementin, ja sitten luku KOLME, *vesi*, lähti ilmasta.

¹ Tekstissä sanotaan: ”Ja neljäs luominen on *tässä* ensimmäinen, *sillä* liikkumattomat *oliot* tunnetaan ehdottomasti ensimmäisinä.” (Ks. Wilson, vol. I s. 75, F. Hallin korjaukset.)

² Kuinka ”jumalallisuudet” on voitu luoda eläinten *jälkeen*? Nimitys ”eläimet” merkitsee esoteerisesti: *siemenet kaikkeen animaaliseseen elämään* – ihminen mukaan luettuna. Ihmistä kutsutaan *uhrieläimeksi*, ts. siksi ainoaksi animaalisen luomisen joukossa, joka uhraa jumalille. *Sitä paitsi* ”pyhillä eläimillä” tarkoitetaan usein pyhissä teksteissä kahtatoista eläinradan merkkiä, kuten on jo mainittu.

³ *Vishnupurâna*, I, v; Wilson, vol. I s. 74–75.

⁴ *Mânavadharmashâstra*, I, säe 74.

⁵ *Sefer Jetsira*, I, § 9.

Eetteri eli tuli täydentää mystisen nelinäisyyden, Arba-ilin. Itämaisessa opissa tuli on ensimmäinen elementti – *eetteri*, joka on kokonaisuuden yhdistelmä (koska se sisältää ne kaikki).

Vishnupurânassa mainitaan kaikki seitsemän aikakautta, ja näytetään ”henkiselun” ja aineen seitsemän muodon (eli prinssiipin) jatkuva kehitys. Tässä teoksessa on kuitenkin mahdotonta luetella niitä. Lukijaa kehoitetaan lukemaan tarkasti jokin *purânoista*.

Rabbi Jehudad alkoi, kirjoitettu on: ”Elohimit sanoivat: olkoon taivaankansi vesien vaiheilla... Silloin kun pyhä... loi maailman, hän [he] loi seitsemän taivasta ylhäällä. Hän loi seitsemän maata alhaalla, seitsemän merta, seitsemän päivää, seitsemän virtaa, seitsemän viikkoa, seitsemän vuotta, seitsemän aikaa ja ne 7000 vuotta, jotka maailma on ollut olemassa... seitsemännen kaikista (vuosituhannen ajan)... siksi täällä on seitsemän maata alhaalla, ne ovat kaikki asuttuja paitsi ne jotka ovat ylhäällä ja ne jotka ovat alhaalla... Ja... jokaisen maan välille leviää taivas (taivaankansi) kunkin välille... Ja siellä [maapallolla] [s480] on olentoja, jotka näyttävät keskenään erilaisilta... mutta jos väität vastaan ja sanot, että kaikki maailman lapset tulivat Aadamista, se ei ole totta... Ja alemmat maapallot, [e448] mistä ne tulivat? Ne ovat *maaketjusta* ja taivaasta ylhäältä...¹

Irenaeus todistaa myös (vaikka hyvin vastahakoisesti) että gnostikot opettivat samaa järjestelmää peittäen huolellisesti sen todellisen esoteerisen merkityksen. Tämä ”peittäminen” on kuitenkin samanlaista kuin *Vishnupurânassa* ja muissa teoksissa. Niinpä Irenaeus kirjoittaa markoslaisista: ”He väittävät, että kaikkein ensimmäiseksi synnyttiin neljä elementtiä, tuli, vesi, maa ja ilma, ylhäällä olevan alkuperäisen *tetradin* (nelinäisyyden) kuvan mukaan ja että siten, jos lisäämme niiden vaikutukset, nimittäin lämmön, kylmyyden, kosteuden ja kuivuuden, saadaan tarkka kuva kahdeksikosta.”²

Mutta tämä ”kuva” ja itse *ogdoad* (kahdeksikko) on valemuoto, aivan niin kuin *Vishnupurânan* seitsemään luomiseen lisätään kaksi: näistä on kahdeksannella, nimeltään Anugraha, ”sekä hyvyyden että pimeyden ominaisuudet”³ – enemmän sankhyalainen kuin purânalainen käsitys. Sillä Irenaeus sanoo taas, että ”heillä [gnostikoilla] oli samanlainen kahdeksas luominen, joka oli hyvä ja paha, jumalallinen ja inhimillinen. He väittävät, että ihminen muodostettiin *kahdeksantena päivänä*. Joskus he väittävät, että hänet luotiin *kuudentena* päivänä, joskus kahdeksantena, elleivät he ehkä tarkoita, että hänen mainen osansa muodostettiin kuudentena päivänä ja hänen lihallinen puolensa [?] kahdeksantena päivänä, sillä nämä ovat heille eri asioita.”⁴

Ne olivat ”eri asioita”, mutta ei sillä tavalla kuin Irenaeus esittää. Gnostikoilla

¹ I. Myer, *Qabbalah* s. 415–416. Vrt. *Zohar*, III, 9b, Brody-ed.

² *Adversus Haereses*, I, xvii, 1.

³ Wilson, vol. I s. 75–76.

⁴ Irenaeus, *main. teos*, I, xviii, 2.

oli ylempi *hebdomad* (seitsenäisyys) ja alempi taivaassa; ja kolmas hebdomad aineen tasolla. IAO, mysteerijumala ja kuun valtiast, kuten Origineen taulukossa kuvattiin, oli näiden ylempien ”seitsemän taivaan”¹ valtiast ja siis sama kuin kuupitrien päällikkö, koska gnostikot antavat kuuketjun dhyâni-chohaneille tuollaisen nimen. ”He väittävät, että nämä seitsemän taivasta ovat järkeviä, ja puhuvat niistä kuin enkeleistä”, kirjoittaa sama Irenaeus ja lisää, että he tästä syystä kutsuivat IAOta nimellä Hebdomas, jota vastoin hänen äitiään kutsuttiin nimellä Ogdoas, koska hänen selityksensä mukaan ”äiti säilytti *Pleroman ensisyntyneen ja alkuperäisen ogdoadin* luvun”.²

Tämä ”ensisyntyinen *ogdoad*” oli a) teogoniassa toinen *logos* (ilmennyt), koska se oli syntynyt seitsenkertaisesta *ensimmäisestä logoksesta* ja on siis [s481] kahdeksas tällä ilmenneellä tasolla; ja b) astrolatriassa se oli *aurinko*, mâtânda, Aditin kahdeksas poika, jonka hän hylkää säilyttäessään seitsemän poikaansa, *planeetat*. Muinaisaikalaiset eivät näet koskaan pitäneet aurinkoa planeettana vaan *keskus- ja kiintotähtenä*. Tämä on siis toinen hebdomad, syntynyt *seitsensäteisestä* yhdestä, Agnista, auringosta, [e449] tai minkä nimisestä tahansa, mutta se ei ole seitsemän planeettaa, sillä nämä ovat Suryan *veljiä* eivätkä hänen poikiaan. Gnostikoilla nämä *tähtijumalat* olivat Ialdabaothin poikia, ja Ialdabaoth (sanoista *Ialda*, ”lapsi”, ja *baoth*, ”kaaos, erämaa”)³ oli Sofia-Akhamothin, Pleromaa hallitsevan Sofian (viisauden) tyttären, poika. Ialdabaoth synnyttää itsestään kuusi tähtihenkeä nimeltään *Iao*, *Sebaot*, *Adonais*, *Eloaios*, *Horaaios* ja *Astafaios*,⁴ ja nämä ovat toinen eli alempi hebdomad. Kolmannen seitsenäisyyden muodostavat seitsemän alkuihmistä, ensimmäisestä hebdomadista heijastuneiden kuujumalien varjot. Tässä gnostikot, kuten näkyy, eivät paljontkaan eronneet esoteerisesta opista, paitsi että he verhosivat sen. Mitä tulee Irenaeuksen tekemään syytökseen, että ”harhaoppiset”, joiden todellisia oppeja he nähtävästi eivät tunteneet, pitivät ihmistä *kuudentena* ja *kahdeksantena* päivänä luotuna, tämä koskee *sisäisen* ihmisen mysteerii. Se tulee lukijalle ymmärrettäväksi vasta sitten kun hän on lukenut teoksemme II osan ja käsittänyt hyvin esoteerisen opin *Ihmisen synnyn*.

Ialdabaoth on jäljennös Manusta. Tämä ylpeilee: ”Oi paras kahdestisyntyneistä! Tiedä, että minä [Manu] olen hän, koko tämän maailman luoja, jonka tuo miehinen Viraj... itsestään synnytti.”⁵ Hän luo ensin kymmenen olemassaolon herraa, prajâpatit, jotka, niin kuin säe 36 kertoo, ”saavat aikaan seitsemän muuta manua”. Ialdabaoth ylpeilee myös: ”Minä olen Isä ja Jumala eikä ole ketään minua korkeampaa.” Tämän johdosta hänen äitinsä vaientaa hänet kylmästi sanoen: ”Älä valehtelee, Ialdabaoth, sillä kaiken Isä, *ensimmäinen* ihminen

¹ Ylempien ainoastaan maan henkiin eli ”taivaisiin” nähden.

² Irenaeus, *main. teos*, I, v, 2.

³ Ks. *Hunnuton Isis*, teologia osa I s. 199.

⁴ Ks. myös Kingin *Gnostics and their Remains*, (1864) s. 28. Muut lahkot pitivät Jehovaa itse Ialdabaothinä. King pitää häntä samana kuin Saturnus.

⁵ *Laws of Manu*, I, säe 33.

(*Anthropos*) on sinua ylempi ja niin on myös *Anthropos*, *Anthropoksen poika*.¹ Tämä on hyvä todiste siitä, että oli kolme logosta (ensimmäisestä syntyneiden seitsemän lisäksi), ja yksi näistä oli *aurinkologos*. Entä kuka oli itse tuo *Anthropos*, joka oli paljon korkeampi kuin Ialdabaoth? Ainoastaan gnostikkojen omat kirjat voivat ratkaista tämän arvoituksen. *Pistis Sofiassa* seuraa nelivokaalista nimeä IEOV aina lisänimi ”alkuperäinen eli ensimmäinen [s482] ihminen”. Tämä taas osoittaa, että gnosis oli vain kaiku meidän ikivanhasta opistamme. Ne nimet, jotka vastaavat Parabrahmiania, Brahmää ja Manua (ensimmäistä ajattelevaa ihmistä), on muodostettu yksi-, kolme- ja seitsenvokaalisista sanoista. Marcus, jonka filosofia oli varmasti enemmän pythagoralaista kuin mitään muuta, puhuu ilmestyksestä, jonka hän oli saanut. Siinä seitsemän taivasta kaiuttivat kukin yhtä ääntiötä lausussaan seitsemän (enkeli-) hierarkian seitsemän nimeä.

Kun henki on läpäissyt kosmoksen seitsemän periaatteen pienimmänkin atomin, silloin alkaa toinen luominen, ylempänä mainitun lepokauden jälkeen.

[e450] ”Luojat (elohimit) viitoittavat toisella ’hetkellä’ ihmisen muodon”, sanoo rabbi Shimon *Heprealaisten Nykhthemeronissa*. ”Päivässä on kaksitoista tuntia”, sanoo *Mishna*, ”ja näiden aikana saadaan luominen päätökseen.” ”Päivän kaksitoista tuntia” on taas pienentynyt jäljennös, heikko mutta uskollinen kaiku alkuperäisestä viisaudesta. Ne ovat kuitenkin jumalien 12 000 jumalallista vuotta, yhtä aikakautta merkitsevä sanaverho. Jokaisella Brahmân päivällä on 14 manua, jotka heprealaiset kabbalistit, seuraten tässä kaldealaisia, ovat tehneet kahdeksitoista ”tunniksi”.² Apollonios Tyanalaisen *Nykhthemeron* on sama asia. ”Kaksitoistakulmio on kätkeytyä täydelliseen kuutioon”, sanovat kabbalistit. Tämä merkitsee mystisesti, että hengen kaksitoista suurta muuttumista aineeksi (12 000 jumalallista vuotta) tapahtuu neljän suuren ajanjakson eli ensimmäisen *mahâyugan* aikana. Alkaen metafysisestä ja yli-inhimillisestä se päättyy kosmoksen ja ihmisen fyysiseen ja pelkästään inhimilliseen luontoon. Itämainen filosofia voi mainita niiden maallisten vuosien lukumäärän, jotka kuluvat rinnan näkyvän ja näkymättömän, henkisen ja fyysisen kehityksen kanssa, joskaan länsimainen tiede ei voi sitä tehdä.

Alkuperäistä luomista kutsutaan *valon* (hengen) *luomiseksi*, ja *toista* pimeyden (aineen) *luomiseksi*.³ Molemmat löytyvät *1. Moos. kirjasta* 1:2 ja toisen luvun alusta. Ensimmäinen on emanoitunut *itsesyntyisistä* jumalista (elohimeista), toinen fyysisestä luonnosta.

Tästä syystä *Zoharissa* sanotaan: ”Oi kumppanit, kumppanit, ihminen emanaationa oli sekä mies että nainen, sekä ISÄN että ÄIDIN puolella. Ja tätä merkitsevät sanat: Ja elohimit puhuivat: ’Tulkoon valo’, ja valo tuli... Ja tämä on kaksinkertainen ’ihminen’!”⁴ [s483] Se, mikä meidän tasollamme on valoa, on

¹ Irenaeus, *main. teos*, I, xviii, 2.

² Muualla paljastetaan kuitenkin näiden yhtäläisyys. Ks. edellä otetta Ibn Gebirolilta ja vrt. hänen seitsemää taivastaan, seitsemää maataan jne.

³ Tätä ei saa sekoittaa *esikosmiseen* PIMEYTEEN, jumalalliseen KAIKKEEN.

⁴ *Auszüge aus dem Buche Sohar*, Berlin 1857, s. 14–15.

korkeammassa piireissä *pimeyttä*.

”Mies ja nainen ISÄN (hengen) puolella” koskee ensimmäistä luomista, ja *äidin* (aineen) puolella toista luomista. Kaksinkertainen ihminen on adam kadmon, miehinen ja naisellinen abstrakti prototyyppi ja *erilaistuneet* elohmit. *Ihminen* lähtee dhyâni-chohanista. Hän on ”langennut enkeli”, Jumala maanpaossa, kuten tulee osoitettavaksi.

Intiassa näitä luomisia kuvattiin seuraavasti:

I. Mahat-tattva-luominen, jota kutsutaan tällä nimellä, koska se oli sen alkuperäinen itsekehitys josta oli tuleva *mahat* – ”jumalallinen JÄRKI, tietoinen ja älyllinen” eli esoteerisesti ”maailmansielun *henki*”... ”Askeeteista arvokkain, sen voimasta (*sen syyn voimasta*) jokainen aikaansaatu olio tulee oman luontonsa kautta.”¹ ”Koska kaikkien olentojen [e451] voimat ja kyvyt ymmärretään *ainoastaan*, kun tunnetaan *Se* (Brahma) joka on järkeilyn, luomisen ja senkaltaisen tuolla puolen, nämä voimat johtuvat Brahmasta. SE siis edeltää ilmennystä. ”Ensimmäinen oli mahat”, sanoo *Lingapurâna*, sillä YKSI (Se) ei ole *ensimmäinen* eikä *viimeinen* vaan KAIKKI. Mutta eksoteerisesti tämä ilmennys on ”korkeimman” työtä (pikemmin luonnollinen *tulos* ikuisesta syystä). Tai, niin kuin kommentaattori selittää, sen voisi käsittää tarkoittavan, että Brahmâ *luotiin* (?) silloin ja on sama kuin mahat, toimiva äly eli korkeimman työskentelevä tahto. Esoteerinen filosofia kutsuu sitä ”työskenteleväksi LAIKSI”.

Tämän *Brâhmanoissa* ja *purânoissa* tavattavan opin oikeasta ymmärtämisestä riippuu, me uskomme, se riitakapula, josta kolme vedantalaista lahkoa, advaita, dvaita ja vishistâdvaita, kiistelevät. Ensimmäinen näistä väittää aivan oikein, että Parabrahman, jolla ei ole mitään yhdyssidettä ilmenneeseen maailmaan, ollen absoluuttinen *kaikki* – ääretön joka ei ole missään tekemisissä äärellisen kanssa – ei voi *tahtoa* eikä *luoda*. Ja näin ollen Brahmâ, mahat, Îshvara tai millä nimellä luova voima tunnettaneenkin, luovat jumalat ja kaikki, ovat ainoastaan yksi Parabrahmanin harhapuoli tajuavien olentojen tajunnassa. Muut lahkot pitivät sitä vastoin persoonatonta syytä luojaena eli Îshvarana.

Mahat (eli mahâ-buddhi) on vaishnavoille kuitenkin jumalallinen järki *toimivassa työssä* eli, niin kuin Anaksagoras sanoi, ”järjestävä ja asettelevä järki, joka on kaikkien olioiden syy” – Νοῦς ἐστὶν ὁ διακοσμῶν τε καὶ παντῶν αἴτιος.²

[s484] Wilson näki ensi silmäyksellä, mikä huomattava yhtäläisyys oli *mahatin* ja foinikialaisen *Motin* eli *Mutin* välillä, joka egyptiläisillä oli naisellinen – Mut-jumalatar, ”äiti” – joka, niin kuin mahat, hän sanoo,

...oli ensimmäinen tulos hengen ja aineen sekoituksesta [?] ja luomisen ensimmäinen alkuaiehe: ”Ex connexion autem ejus spiritus, prodiit Mot... Hinc factum est seminium omnis creature, et omnium rerum creatio”³

¹ *Vishnupurâna*, I, iv; Wilson, vol. I s. 66 av.

² [Platon, *Faidon*, 97, 46.]

³ Wilson, vol. I s. 33 av.

sanoo Brucker¹ – antaen asialle vielä materialistisemmän ja antropomorfisemmän värityksen.

Kuitenkin opin esoteerinen merkitys näkyy jokaisen eksoteerisen virkkeen takaa sanskritinkielisistä teksteistä, jotka käsittelevät alkuperäistä luomista.

Korkein sielu, *kaikki läpäisevä* (sarvaga) maailman substanssi astuttuaan [vetäydyttyään] aineeseen [prakritiin] ja henkeen [purushaan], *pani liikkeeseen sekä muuttuvat että muuttumattomat prinssiipit*, kun oli tullut luomisen [manvantaran] hetki.²

[e452] Esoteerinen oppi opettaa, että dhyâni-chohanit ovat jumalallisen älyn eli alkuperäisen *järjen* kollektiivinen kokouma ja että ensimmäiset manut – seitsemän ”järjestä syntynyttä” henkistä älyolentoa – ovat samoja kuin dhyâni-chohanit. Sen tähden III säkeistössä mainittu Kuan-shih-yin – ”kultainen lohikäärme, jossa ovat nuo seitsemän” – on alku-logos eli Brahmâ, ensimmäinen ilmennyt luova voima.

¹ [J. J. Brucker, *Historia Critica Philosophiae* (1742–1744), vol. I s. 240: ”Yhteydestä tuon hengen kanssa syntyi Mot... Tästä johtui jokaisen luontokappaleen siemen ja kaikkien olioiden luominen.”]

² [*Vishnupurâna*, I, ii; Wilson, vol. I s. 27.] Kreikkalaisten *nous*, joka on (henkinen ja jumalallinen) järki eli *mens*, ”mahat”, vaikuttaa aineeseen samalla tavalla. Se ”astuu siihen” ja ”liikuttaa” sitä:

”Spiritus intus alit, totamque infusa per artus

Mens agitat molem et magno se corpore miscet.”

[Vergilius, *Aeneis*, VI, 726 ynnä seuraava.]

Foinikialaisessa kosmogoniassa myös ”henki sekoittuen omiin prinssiipeihinsä panee luomisen alkuun” (Brucker, I, 240). Orfilainen triadi ilmaisee saman opin, sillä siinä *Fanes* (eli Eros), *kaaos*, joka sisälsi yksinkertaisen *erilaistumattoman* kosmisen aineen, ja *Kronos* (aika) ovat kolme yhteisesti toimivaa prinssiippiä, jotka ovat emanoituneet tuntemattomasta ja salaisesta *pisteestä* ja saavat aikaan ”luomistyön”. Ja ne ovat hindulaisten *purusha* (Fanes), *pradhâna* (kaaos) ja *kâla* (Kronos) eli *aika*. Kunnon professori Wilson ei pidä tuosta ajatuksesta eikä siitä pitäisi kukaan kristillinen kirkonmies, olipa hän kuinka vapaamielinen tahansa. Wilson sanoo siitä: ”Kuten juuri selitettiin, *sekoitus* [nim. ylihengen ja ylisielun] *ei ole mekaaninen*. Se on *vaikutus välittäviin tekijöihin*, jotka vuorostaan saavat aikaan tuloksia.” *Vishnupurânan* lausetta, I, ii, ”niin kuin tuoksu vaikuttaa mieleen pelkän läheisyytensä avulla *eikä millään suoranaishella itse mieleen kohdistuvalla toiminnalla*, niin vaikutti korkein luomisen elementteihin” – tuo arvoisa ja oppinut sanskritisti selittää aivan oikein seuraavasti: ”Niin kuin tuoksu ei ilahduta mieltä todellisen kosketuksen seurauksena vaan sillä vaikutuksella, jonka se tekee hajuaistiin, joka sen tuo tajuntaan,” ja lisää: ”*Korkeimman* Vishnun astuminen henkeen samoin kuin aineeseen on *vaikeammin ymmärrettävissä* kuin se mielipide, jota muualla kannatetaan, että hengen valaminen, kun henkeä pidetään samana kuin korkeinta, siirtyy yksistään prakritiin eli aineeseen”. Hän antaa enemmän arvoa *Padmapurânan* säkeelle: ”Se jota kutsutaan prakritin *miehiseksi* (hengeksi)... tämä sama jumalallinen Vishnu astuu prakritiin.” (Wilson, vol. I s. 27–28 av.) Tämä näkökanta on kyllä lähempää sukua muutamille Raamatun plastisille kuvauksille, jotka koskevat patriarkkoja, kuten Lotia (*I. Moos.* 19:34–38), vieläpä Aadamia (4:1) ja muita vielä antropomorfisempia tyyppejä. Mutta juuri se on vienyt ihmiskunnan fallismiin, ja kristinusko on tällä heikennetty aina *Genesisistä Ilmestyskirjaan* asti.

Dhyânichohaniset energiat ovat manuja eli *kollektiivisesti Manu-svâyambhuva*. Muuten on helppo nähdä suoranainen yhteys manujen ja mahatin välillä. *Manu* johtuu sanasta *man*, ajatella, ja ajatus lähtee mielestä. Se on kosmogoniassa esitähätisumun aikakausi.

II ”*Toinen* luominen, *bhûta*, oli perusmuotojen aiheiden (tanmâtrojen) luomista. Sen tähden sitä kutsutaan elementtien luomiseksi (*bhûta-sarga*).¹ Se on esikosmisten elementtien eli aineen erilaistumisen ensimmäistä henkäystä vastaava aika. *Bhûtâdi* merkitsee ”elementtien alku” ja edeltää *bhûtasargaa*, noiden elementtien ”luomista” eli erilaistumista alku-âkâshassa (kaaoksessa eli tyhjyydessä).² *Vishnupurânassa* sanotaan sen kulkevan rinnan *ahamkâran* kolmen aspektin kanssa ja kuuluvan siihen. *Ahamkâra*, joka käännetään ”itsekkyydeksi”, tarkoittaa oikeastaan ”MINÄ OLEN” -ominaisuutta, sitä mikä lähtee ensin mahatista eli jumalallisesta järjestä; minuuden ensimmäistä varjomaista luonnosta, sillä ”puhdas” *ahamkâra* tulee ”intohimoiseksi” ja lopuksi ”alkeelliseksi” (ensimmäiseksi). [e453] Se on ”tietoisien ja samoin kaiken *tiedottoman* olemisen alku”, vaikka esoteerinen koulu hylkää sen ajatuksen, että voisi olla mitään ”tiedotonta”, paitsi tällä (meidän) harhan eli tietämättömyyden tasolla. Tällä toisen luomisen asteella esiintyy manujen toinen hierarkia: dhyâni-chohanit eli devat, jotka ovat muodon (*rûpan*) [s486] alkuna, *chitra shikhandin* (valoharjaiset) eli *rikshat*. Ne ovat niitä rishejä, joista on tullut (Suuren karhun) seitsemän tähden elähdyttävät sielut.³ Astronomisessa ja kosmogonisessa kielessä tämä luominen koskee kosmisen elämän ensimmäistä astetta, *tulisumun* aikakautta, sen kaottisen vaiheen jälkeen,⁴ jolloin atomit lähtevät *layasta*.

III. Kolmas (*indriya*) oli se muuttunut *ahamkâran*, ”minä”-käsityksen, muoto (sanasta *aham*, minä), jota kutsutaan elimelliseksi luomiseksi eli aistien

¹ Kaikki nämä virkkeet on lainattu *Vishnupurânasta*, I, v.

² Vishnu on sekä Bhûtesa, ”elementtien herra”, kaikkien olioiden herra, että *Vishvarûpa*, ”universaali substanssi eli maailmansielu”.

³ Etsikää näiden *jälkityyppelijä* Johann Tritheimin (Agrippan mestari, 16. vuosisata) tutkielmasta ”Seitsemästä toisarvoisesta eli henkisestä älyolennosta, jotka Jumalan jälkeen tekevät universumin todelliseksi”. Paitsi salaisia aikakausia ja monia ennustuksia tuossa tutkielmassa paljastetaan muutamia tosiasioita ja uskoja haltioista eli elohimeista, jotka hallitsevat ja ohjaavat maailmankulun seitseenasteisia vaiheita.

⁴ Alusta pitäen orientalisteja on askarruttanut miten saada aikaan järjestys *purânoiden luomisiin*. Wilson sekoittaa hyvin usein Brahmanin Brahmään, mistä hänen seuraajansa moittivat häntä. Fitzeward Hall antaa Muirin *Original Sanskrit Texts* -kirjalle suuremman arvon *Vishnupurânan* käännöksen ja tekstin osalta kuin Wilsonin tekstille. ”Jos Wilson olisi ollut samassa asemassa kuin nykyiset intialaiset filosofian tutkijat, hän olisi epäilemättä puhunut eri tavalla”, sanoo hänen teoksensa kustantaja (Wilson, vol. I s. 21 av.). Tämä muistuttaa sitä vastausta, jonka eräs Thomas Taylorin ihailijoista antoi niille oppineille, jotka arvostelivat hänen Platonin käännöstään. ”Taylor osasi ehkä vähemmän kreikkaa kuin hänen kriittikkonsa, mutta hän ymmärsi paremmin Platonia” kuin he, hän sanoi. Nykyiset orientalistit väännelevät sanskritinkielisten tekstien *mystistä* merkitystä paljon enemmän kuin Wilson koskaan teki, vaikka viimeksi mainittu kieltämättä onkin syyllistynyt hyvin suuriin virheisiin.

(*aindriyaka*) luomiseksi. ”Nämä kolme olivat prakritin luominen, erottamattoman luonnon [erotetut] kehityssarjat, joiden edellä on erottamaton prinssiippi.”¹ ”Edellä on” sanojen sijasta pitäisi olla ”alkaa” buddhista, sillä buddhi ei ole erotettu eikä *erottamaton prinssiippi* vaan osallinen kummankin luonnosta, sekä ihmisessä että kosmoksessa. Ollen yksilö – inhimillinen MONADI harhan tasolla – *buddhi* vapautuessaan kerran kolmesta ahamkâran muodosta ja maallisesta manaksesta tulee todella jatkuvaksi sekä kestoaikaansa että suuruuteensa nähden, sillä se on ikuinen ja kuolematon. Aiemmin sanottiin, että *kolmatta* luomista, ”jossa hyvyyden ominaisuus on runsaana”, kutsutaan *Ūrdhvasrotakseksi*, ja yksi tai pari sivua edempänä *Ūrdhvasrotas*-luomista sanotaan ”kuudenneksi luomiseksi... eli jumalallisten olentojen luomiseksi”.² Tämä osoittaa selvästi, että varhaisempia ja myös myöhempiä manvantaroja on tahallisesti sekoitettu toisiinsa, jotta estettäisiin [e454] ulkopuolisia havaitsemasta totuutta. Tätä orientalistit kutsuvat epäjohdonmukaisuudeksi ja ristiriitaisuudeksi.³

Tämä kuolemattomien, *devasargan*, luominen on viimeinen tässä ensimmäisessä sarjassa ja sillä on yleinen merkitys. Se koskee näet kehitystä yleensä eikä erityisesti meidän *manvantaraamme*. Meidän manvantarassamme tämä tapahtuu uudestaan ja uudestaan, ja siten se näkyy koskevan useita eri kalpoja. Siinä sanotaan nimittäin, että ”viimeksi kuluneen (*padma*) kalpan lopussa heräsi jumalallinen Brahmâ unensa yöstä ja näki maailman tyhjäksi”. Sitten Brahmâ näkyy taas uudestaan läpikäyvän ”seitsemän luomista” kehityksen toisella asteella toistaen objektiivisella tasolla ensimmäiset kolme.

IV. *Mukhya* eli ensimmäinen, koska se aloittaa nelinäisen sarjan. Sanat ”elottomat” ruumiit tai *liikkumattomat* kappaleet, kuten Wilson kääntää, eivät kummatkaan ole oikeita vastineita sanskritinkielisille sanoille. Esoteerinen filosofia ei ole ainoa, joka hylkää aatteen, että jokin atomi voisi olla *epäorganinen*, sillä aivan samoin tekee oikeaoppinen hindulaisuus. Wilson itsekin sanoo: ”Kaikki hindulaiset järjestelmät pitivät kasvuruumiita elollisina.”⁴ *Charâchâra*, eli synonyymiset *sthâvara* ja *jangama*, ei siis ole oikein käännetty sanoilla ”elollinen ja eloton”, ”tiedostavat ja tiedostamattomat olennot” tai ”tajuiset ja tajuttomat olennot” jne. ”Liikkuvat ja liikkumattomat” olisi parempi käännös, ”koska puiden

¹ *Vishnupurâna*, I, v; Wilson, vol. I s. 74.

² *Sama* s. 72, 75.

³ ”Ne kolme luomista, jotka alkavat tajunnasta, ovat alkeellisia, mutta ne kuusi luomista, jotka alkavat siitä sarjasta, missä on ensimmäisenä äly, ovat Brahmân työtä.” (*Vayupurâna*, niin kuin Wilson lainannut, vol. I s. 77 av.) Tässä luomiset merkitsevät kauttaaltaan kehitysasteita. *Mahat*, ”äly” eli *mieli* (joka vastaa manasta, edellinen kosmisella, jälkimmäinen inhimillisellä tasolla) vastaa tässäkin alemmaa kuin *buddhia* eli ylijumalallista intelligenssia. Sen tähden kun luemme *Lingapurânasta*, niin kuin Wilson lainannut, vol. I s. 75 av., että ”ensimmäinen luominen oli mahatin luominen, sillä äly on ensimmäinen ilmennyksessä”, meidän täytyy ajatella tätä (erikoista) luomista aurinkokuntamme tai jopa maapallomme ensimmäiseksi kehitysasteeksi, koska *purânoissa* ei ensinkään pohdita edeltäviä asteita, paitsi tilapäisesti niihin viittaamalla.

⁴ H. H. Wilson, *Collected Works*, vol. III s. 381.

arvellaan olevan sielullisia”. *Mukhya* on kasvikunnan ”luominen” eli orgaaninen kehitys. Tällä *toisella* kaudella kehittyvät tässä maailmassa elementaali- eli alkuolentokuntien kolme astetta, jotka vastaavat *päinvastaisessa* järjestyksessä kolmea prakritin luomista Brahmân toiminnan ensimmäisellä kaudella. Kuten ensimmäisellä kaudella *Vishnupurânan* sanojen mukaan, I, v, ”ensimmäinen luominen oli *mahatin* (älyn) luominen, toinen *tanmâtroyen* (alkeisprinsiippien) luominen ja kolmas aistien (*aindriyaka*) luominen”,¹ niin tässä myöhemmässä on elementaalivoimien järjestys seuraava:

1) *Syntymäisillään olevat* voimakakeskukset, (älylliset ja fyysiset); 2) alkeisprinsiipit, *hermovoima* niin sanoaksemme; ja 3) syntymässä oleva *havaintokyky*, joka on alempien luontokuntien *mahat* ja joka erityisesti kehittyy kolmannessa elementaaliluokassa. Näiden jälkeen seuraa [e455] objektiivinen kivikunta, [s488] jossa tämä havaintokyky on aivan uinuva alkaakseen uudelleen kehittyä vasta kasveissa. *Mukhya*-”luominen” on siis keskikohta kolmen alemman ja kolmen ylemmän luontokunnan välissä, jotka edustavat kosmoksen ja maan seitsemää esoteerista luontokuntaa.

V. *Tiryaksrotas* (eli tairyagyonya) -luominen,² ”(pyhien) eläinten” luominen, mikä maan päällä vastaa ainoastaan mykkien eläinten luomista. *Ensiasteisessa* luomisessa ”eläimet” merkitsevät heräävän tajunnan eli *havaintokyvyn* itua, sitä, mikä on heikosti havaittavissa muutamissa herkissä kasveissa maan päällä ja vielä selvemmin moneeri-*alkueliössä*.³ Meidän maapallollamme ensimmäisen kierroksen aikana eläimellinen ”luominen” edeltää ihmisen luomista, mutta meidän neljännessä kierroksessa eläimet (nisäkkäät) kehittyvät fyysisellä tasolla ihmisestä. Ensimmäisessä kierroksessa eläimelliset atomit vetäytyvät yhteen koheesion avulla fyysiseksi ihmismuodoksi. Neljännessä kierroksessa tapahtuu päinvastainen kehitys niiden magneettisten olosuhteiden mukaisesti, jotka ovat kehittyneet elämän aikana. Ja tämä on *metempsykoosi*, sielunvaellus.⁴

Tämä viides kehitysaste, jota eksoteerisesti kutsutaan luomiseksi, on nähtävissä sekä *ensi-* että *toisasteisella* kaudella, joista toinen on henkinen ja kosminen, toinen aineellinen ja *mainen*. Se on *arkkibioosi* eli ”elämän alku” – alku tässä tietysti vain sikäli kuin tarkoitetaan elämän *ilmenemistä* kaikilla seitsemällä tasolla. Tämä on se kehityskausi, jolloin *ehdottoman ikuinen* universaali liike eli värähtely, jota

¹ Kirja I, v; Wilson, vol. I s. 74.

² Professori Wilson kääntää tämän kohdan siten kuin eläimet olisivat korkeammalla ”luomisen” asteella kuin jumalolennot eli enkelit, vaikka jäljempänä sanotaan hyvin selvästi totuus devoista. Tämä ”luominen”, sanoo teksti, on sekä ensiasteinen (*prakrita*) että toisasteinen (*vaikrita*). Se on toisasteinen, mitä tulee jumalien syntyyn Brahmâsta (meidän aineellisen universonimme *persoonallisesta* antropomorfisesta *luomisesta*). Se on ensiasteinen Rudran osalta, joka on ensimmäisen prinssiipin suoranainen tuote. Sana Rudra ei ole ainoastaan yksi Shivan nimitys, vaan siihen kuuluu luomisen toimeenpanijoita, enkeleitä ja ihmisiä, kuten jäljempänä tulee esitettäväksi.

³ Ei kasvi eikä eläin vaan kummankin välillä.

⁴ Ks. *Five Years of Theosophy* s. 276, ”About the Mineral Monad”. [Vrt. *Collected Writings*, vol. V s. 171 ynnä seuraava.]

esoteerisessa kielessä kutsutaan SUUREKSI HENGITYKSEKSI, erilaistuu alkuperäiseksi ensin ilmenneeksi ATOMIKSI. Sitä mukaa kuin kemiallinen ja fyysinen tiede edistyy, tämä okkulttinen aksioma saa vahvistusta tiedon maailmassa. Päivä päivältä voittaa yhä suurempaa alaa se tieteellinen hypoteesi, että jopa yksinkertaisimmat aineen alkuosat ovat luonteeltaan identtisiä ja eroavat toisistaan ainoastaan *atomien* vaihtelun mukaisesti molekyylin eli ainehitusen tai sen *atomisen värähtely*lajin perusteella.

Siten koska elämän alkuidun erilaistumisen täytyi edeltää *kolmannen* olentoryhmän eli -hierarkian dhyâni-chohanien kehitystä alkuluomisessa, [s489] ennen kuin nuo ”jumalat” voivat tulla *rûpiksi* (ruumiillistua ensimmäisiin eetterimuotoihin), myös eläinten luomisen täytyy edeltää, [e456] samasta syystä, *jumalallista IHMISTÄ* maan päällä. Ja tästä syystä sanotaankin *purânoissa*: ”Viides, tairyagyonya-luominen oli eläinten luominen.”

VI. *Ūrdhvasrotas*-luominen eli jumalolentojen luominen.¹ Mutta nämä (jumalolennot) ovat yksinkertaisesti ensimmäisen Rodun prototyyppejä, ”järjestä syntyneiden”, *pehmeäluisten jälkeläisten* isiä.² Nämä *kehittivät itsestään* ”hiestä syntyneet” – joka ilmaus tulee selitettäväksi teoksemme II osassa. Lopuksi kuudetta luomista seuraa koko ”luomisen” sarjan päättäjänä:

VII. *Arvâksrotas*-olentojen kehitys, ”joka oli seitsemäs ja ihmisen luominen”.³

”Kahdeksas luominen”, joka mainitaan, ei ole ensinkään mikään *luominen*. Se on jälleen *sanaverho*, sillä se tarkoittaa puhtaasti älyllistä toimintaa: havainto ”yhdeksänneestä” luomisesta, joka puolestaan on *toisasteisessa* luomisessa ilmenevä seuraus siitä, mikä *ensiasteisessa (prakrita)* luomisessa oli ”luominen”.⁴ *Kahdeksas* luominen siis, jota kutsutaan *Anugrahaksi* (Sânkhyan *pratyayasarga*- eli *älyllinen* luominen, jota on selitetty *Sânkhya-Kârikâssa*),⁵ on ”se luominen, josta *meillä on havainto* – sen esoteeriselta puolelta – ja jolle järjessämme annamme hyväksymisemme (*anugraha*) vastakohtana *elimelliselle luomiselle*”. Se on oikea havainto suhteistamme koko ”jumalien” sarjaan ja varsinkin suhteistamme *kumâroihiin* – ns. ”yhdeksänteen luomiseen” – joka on todellisuudessa yksi

¹ *Vishnupurâna*, I, i.

² ”Vaikka luodut olennot”, sanotaan *Vishnupurânassa* (I, v; Wilson, vol. I s. 79–80), ”hävitetään [yksilöllisissä muodoissaan] hajoamisen kautena, heitä koskee kuitenkin edellisten *olemassaolojensa* hyvät ja pahat teot eivätkä he voi koskaan päästä niiden seurauksista. Ja kun Brahmâ synnyttää uudestaan maailman, he ovat hänen tahtonsa jälkeläisiä... *Kooten mielensä [joogatahdolla]* Brahmâ luo neljä olentojen luokkaa, joita kutsutaan jumaliksi, demoneiksi, *alkuunpanijoiksi* ja IHMISIKSI.” ”Alkuunpanijat” merkitsevät tässä ihmisten ensimmäisen kantarodun prototyyppejä ja kehittäjiä. Synnyttäjät ovat pitrejä ja niitä on seitsemän luokkaa. Eksoteerisessa tarustossa sanotaan niiden syntyneen *Brahmân kyljestä*, kuten Eeva syntyi Aadamin kylkiluusta.

³ *Main. teos*, kirja I; Wilson vol. I s. 75.

⁴ ”Nämä käsitykset”, huomauttaa tri Wilson, ”Rudran ja pyhien syntymä, näytävät olevan shaivoilta *lainattu* ja kömpelösti sovitettu vaishnava-järjestelmään.” [vol. I s. 78 av.] Hänen olisi pitänyt kysyä esoteerista merkitystä, ennen kuin hän uskalsi tehdä tällaisen hypoteesin.

⁵ Sâe 46 s. 146; Wilson, vol. I s. 76 av.

olemuspuoli eli heijastus kuudennesta luomisesta meidän (Vaivasvata-) manvantarassamme. ”On vielä *yhdeksäs*, [s490] kumârojen luominen, joka on sekä ensi- että toisasteinen”, sanotaan *Vishnupurânasassa*, vanhimmassa näistä teksteistä.¹ Eräässä *esoteerisessa* tekstissä sanotaan: ”*Kumârat* [e457] ovat heti ylimmästä periaateista lähteneitä dhyâneja, jotka esiintyvät uudestaan Vaivasvata Manun aikakaudella ihmiskunnan kehityksen edistämiseksi.”² *Vishnupurânan* kääntäjä vahvistaa tämän sanoessaan, että

”nämä *viisaat*... elävät yhtä kauan kuin Brahmâ, ja hän luo ne ainoastaan *ensimmäisessä* kalpassa, vaikka niiden synty hyvin yleisesti mutta aivan ristiriitaisesti luetaan [toisasteiseen] *vâraha-* eli *padma-*kalpaan.”³

Siten kumârat ovat eksoteerisesti ”Brahmân luomat Rudra eli Nîllohita, Shivan muoto... ja muutamia muita Brahmân järjestä syntyneitä poikia”. Mutta esoteerisen opin mukaan ne ovat todellisen henkisen ITSEN alkuunpanijoita fyysisessä ihmisessä, korkeampia prajâpateja, kun taas pitrit eli alemmat prajâpatit ovat ainoastaan mallin eli hänen fyysisen muotonsa *isiä*, sen muodon joka on tehty ”*niiden* kuvaksi”. Neljä (ja toisinaan *viisi*) kumâraa mainitaan avoimesti eksoteerisissa teksteissä, mutta kolme niistä on aivan salaista.⁴

Eksoteerisesti tunnetut neljä kumâraa ovat Sanat-kumâra, Sananda, Sanâka ja Sanâtana, ja esoteeriset kolme ovat Sana, Kapila ja Sanatsujâta. Vielä kerran kiinnitämme erityistä huomiota tähän dhyâni-chohanien luokkaan, sillä [s491] tässä on kätkeytyneenä synnytyksen ja perinnöllisyyden mysteeri, johon viitattiin VII säkeistön kommentaarissa. II osassa selitetään näiden olentojen asemaa jumalallisessa hierarkiassa. Tässä kohden katsokaamme, mitä *eksoteerisissa* teksteissä sanotaan niistä.

¹ Parâsharan, vedalaisen rishin, joka sai *Vishnupurânan* Pulastyalta ja opetti sitä Maitreyalle, ovat orientalistit sijoittaneet eri aikakausiin. Kuten on oikein todettu *Hindu Classical Dictionary*'ssa: ”Hänen aikaansa koskevat pohdiskelut eroavat suuresti ulottuen vuodesta 575 eaa. vuoteen 1391 jaa., eikä *niihin ole luottamista*.” Aivan niin, mutta ne eivät ole yhtään vähemmän luotettavia kuin moni muu aikamäärä, jonka sanskritistit ovat tekaisseet, sillä he ovat kuuluja taidostaan luoda mielivaltaisia käsityksiä.

² Ne voivat todellakin merkitä ”erityistä” eli ylimääräistä *luomista*, koska ne ruumiillistamalla kahden ensimmäisen sekä suureksi osaksi kolmannen kantarodun tajuttomiin ihmiskuoriin luovat niin sanoaksemme *uuden rodun*: ajattelevia, itsetietoisia ja *jumalallisia* ihmisiä.

³ Wilson, vol. I s. 78 av.

⁴ Neljä kumâraa ovat ”Brahmân järjestä syntyneitä poikia. (Dowson, *Hindu Class. Dict.*) Kaikki nämä seitsemän *vaidhâtraa*, kumâroiden sukunimi, ”tekijän pojat”, mainitaan ja niitä kuvataan Îshvara Krishnan *Sânkhya-Kârikâssa*, johon on liitetty Gaudapâdâchâryan (Shankarâchâryan *paragurun*) kommentaari. Se puhuu kumâroiden luonnosta, vaikkei se mainitsekaan *nimeltä* kaikkia seitsemää kumâraa vaan kutsuu niitä sen sijaan ”Brahmân seitsemäksi pojaksi”, joita ne ovatkin, koska Brahmâ on luonut ne Rudrassa. Kirjassa mainitut nimet ovat: Sanaka, Sanandana, Sanâtana, Kapila, Ribhu ja Pañchashikha. Mutta kaikki nämä ovat myös *peitenimiä*. (Vrt. mitä on sanottu ”langenneista enkeleistä” II osassa.)

Paljoa eivät nämä tekstit sano, ja sille, joka ei osaa lukea rivien välistä – ei mitään. ”Meidän täytyy tässä turvautua muihin *purânoihin* tämän nimityksen valaisemiseksi”, sanoo Wilson, joka ei hetkeäkään aavista olevansa tekemisissä ”pimeyden enkelien”, kirkkonsa myyttisen ”päävihollisen” kanssa. Siksi hän ei onnistu enempää *valaisemaan* kuin että nämä (jumalolennot) KIELTÄYTYIVÄT LUOMASTA JÄLKELEISIÄ¹ (ja siten kapinoivat Brahmâa vastaan) sekä pysyivät, kuten ensimmäisen [e458] nimi osoittaa, aina poikina, kumâroina, ts. pysyivät aina puhtaina ja viattomina, minkä vuoksi heidän luomistaan kutsutaan kaumâraksi.² *Purânat* tarjoavat kuitenkin hieman enemmän valoa tähän asiaan. ”Koska hän jää aina sellaiseksi kuin hän oli syntyessään, häntä kutsutaan tässä nuorukaiseksi. Siksi hänen nimensä Sanat-kumâra on hyvin tunnettu.”³ *Shaivapurânassa* kumârat kuvataan aina joogeiksi. *Kûrmapurânassa* sanotaan niiden luettelemisen jälkeen: ”Nämä viisi, oi bramiini, olivat joogea, jotka vapautuivat täysin himoista.” Niitä on *viisi*, koska kaksi kumâroista *lankesi*.

[s492] Dhyâni-chohanien eli devojen seitsemästä suuresta osastosta ei ole yksikään enemmän tekemisissä ihmiskunnan kanssa kuin kumâroiden luokka.

¹ Niin epäluotettavia ovat muutamat orientalistien tekemät käännökset, että esim. *Hari-vamshan* ranskalaisessa käänöksessä sanotaan: ”Seitsemän prajâpatia, Rudra, Skanda (hänen poikansa) ja Sanat-kumâra ryhtyivät luomaan olentoja.” Mutta alkuteksti kuuluu, kuten Wilson näyttää (vol. I s. 78 av.): ”Nämä seitsemän... loivat jälkeläisiä, ja niin teki Rudra, mutta Skanda ja Sanat-kumâra *pidättivät voimansa ja kieltäytyivät* (luomasta).” ”Neljä olentojen luokkaa” mainitaan joskus Ambhâmsin nimellä, jonka Wilson kääntää ”sanannukaisesti vesiksi” uskoen sen olevan ”mystinen nimitys”. Epäilemättä se onkin, mutta nähtävästi hän ei ollut keksinyt *todellista* esoteerista merkitystä. ”Vedet” ja ”vesi” ovat symboli, joka edustaa âkâshaa, ”avaruuden alkuperäistä valtamerta”, jonka päällä Nârâyana, itsesyntyinen henki, liikkuu nojaten siihen, *mikä on sen jälkeläinen* (ks. *Manu*). ”Vesi on Naran ruumis; näin olemme kuulleet veden nimeä selitettävän. Koska *Brahmâ* lepää veden päällä, kutsutaan häntä Nârâyanaksi” (*Linga-, Vâyu- ja Mârkandehyapurânat*).

”...Puhtaana, purusha loi vedet puhtaat...” Vesi on samalla kolmas prinssiippi aineellisessa kosmoksessa ja kolmas hengenkin valtakunnassa: tulen *henki*, liekki, âkâsha, eetteri, vesi, ilma, maa ovat kosmisia, sideerisiä, psyykkisiä, henkisiä ja mystisiä prinssiippejä, *ennen kaikkea okkulttisia*, kullakin olemassaolon *tasolla*. ”Jumalat, demonit, pitrit ja ihmiset” ovat ne neljä olentojen luokkaa, joita nimi Ambhâmsi koskee (*Vedoissa* se on jumalien synonyymi), sillä ne kaikki ovat VESIEN tuotteita (mystisesti), âkâshan valtamereistä ja luonnon kolmannelta prinssiipistä. Pitrit ja ihmiset maan päällä ovat jumalien ja demonien (henkien) muunnoksia (jälleensyntyimiä) korkeammalta tasolta. Vesi on toisessa merkityksessään feminiininen prinssiippi. Venus Afrodite on personoitu meri ja rakkaudenjumalan äiti, kaikkien jumalien synnyttäjä, samoin kuin kristittyjen Neitsyt Maria on Mare (meri), länsimaisen rakkauden, laupeuden ja armeliaisuuden jumalan äiti. Jos esoteerisen filosofian tutkija miettii syvästi tätä aihetta, hän tulee varmasti huomaamaan, kuinka paljon ajatuksia herättävä on Ambhâmsi-sana moninaisissa suhteissaan taivaalliseen neitsyeen, alkemistien taivaalliseen neitsyeen ja vieläpä nykyaikaisten baptistien ”armonvesiin”.

² *Vishnupurâna*, I, v.

³ *Lingapurâna*, aikaisempi osa, lxx, 174; Wilson, vol. I s. 77 av.

Kristilliset teologit ovat epäviisaita alentaessaan ne *langenneiksi* enkeleiksi. Nykyään he kutsuvat niitä Saatanaksi ja demoneiksi. Sillä yksi huomattavimmista paikoista on suotava noiden *luomasta kieltäytyneiden* taivaallisten asukkaiden joukossa pääenkeli Mikaelille – tuolle länsi- ja itämaisen kirkon suurimmalle suojeluspyhimykselle, jonka nimi on kaksinainen: sekä Pyhä Mikael että hänen oletettu jäljennöksensä maan päällä, Pyhä Yrjö, lohikäärmeen voittaja.¹

Kumârat ovat *Brahmâ-Rudran* (eli Shivan) järjestä syntyneitä poikia [e459] eli Shivan, *mahâyogin*, jälkeläisiä, tuon Intian kaikkien joogien ja mystikkojen suuren suojelijan, joka on synkkä ja kauhea *ihmishimojen ja fyysisten aistien hävittäjä*.² Mystisesti he ovat aina estämässä *sisäisen*, ikuisen ihmisen korkeampien henkisten kykyjen kehitystä ja kasvua. Kumârat itse ollen ”neitseellisiä askeetteja” kieltäytyvät luomasta *aineellisia* ihmisolentoja. Voi hyvin arvata, että niillä on suoranainen yhteys kristillisen pääenkelin Mikaelin kanssa. Mikael on ”neitseellinen taistelija”, [s493] joka kamppailee lohikäärme *Apofista* vastaan. Tämän uhrina on jokainen sielu, joka on liian löyhästi kiinnittynyt kuolemattomaan henkeensä. Hän on se enkeli, joka gnostikkojen mukaan *kieltäytyi luomasta*, kuten kumâratkin kieltäytyivät.³ Eikö tuo juutalaisten suojelusenkeli *hallinnut* Saturnusta (Shivaa eli Rudraa) ja sapattia, Saturnuksen päivää? Eikö hänen sanota olevan samaa olemusta kuin isänsä (Saturnus) ja eikö häntä kutsuta ajan, *Kronoksen* eli *Kâlan* pojaksi, joka Kâla on eräs muoto Brahmâsta (Vishnusta ja Shivasta)? Ja eikö kreikkalaisten ”vanha aika” viikatteineen ja tiimalaseineen ole sama kuin kabbalistien ”Ikiaikainen”? Ja eikö viimeksi mainittu taas ole sama kuin hindulaisten ”Vanhin”, Brahmâ (*komiyyhteisessä* muodossaan), jonka nimi on myös Sanat, ”Vanhin”?

Jokaisella kumâralla on etuliite *Sanat* ja *Sana*. Ja Shanaishchara on Saturnus-planeetta (Shani ja Shara), kuningas Saturnus, jonka sihteeri Egyptissä oli Thot-Hermes ensimmäinen. Ne siis kummatkin samastetaan planeettaan ja sen jumalaan (Shiva), joiden vuorostaan olemme osoittaneet olevan Saturnuksen prototyyppejä. Mutta Saturnus taas on sama kuin Bel, Baal, Shiva ja Jehova Sabbaoth, *jonka kasvojen enkeli on MIKAEL* (מִיכָאֵל, ”joka on niin kuin Jumala”). Hän on juutalaisten valvoja ja suojelusenkeli, kuten Daniel kertoo (10:21; 12:1). Ennen kuin kumârat alennettiin demoneiksi ja langenneiksi enkeleiksi niiden toimesta, jotka eivät tunteneet edes heidän nimiään, olivat kreikkalaiset ofiitit, okkultismiin taipuvaiset roomalaiskatolisen kirkon edelläkävijät, sen erottua alkuperäisestä

¹ Ks. II osa s. e202, 219, 352–356.

² Shiva-Rudra on hävittäjä, kuten Vishnu on säilyttäjä, ja kumpikin on sekä henkisen että fyysisen luonnon uudestisyntyttäjä. Elääkseen kasvina täytyy *siemenen* kuolla. Jotta ihminen eläisi ikuisuudessa tietoisena olentona, hänen himojensa ja aistiensa täytyy KUOLLA, ennen kuin hänen ruumiinsa kuolee. ”Eläminen on kuolemista ja kuoleminen elämästä” on liian vähän ymmärretty länessä. Shiva, *hävittäjä*, on henkisen ihmisen *luoja* ja vapahtaja, kuten hän on luonnossa hyvä puutarhuri. Hän karsii pois rikkaruohot, sekä inhimilliset että kosmiset, ja tappaa fyysisen ihmisen himot herättääkseen eloon henkisen ihmisen käsityskyvyn.

³ Ks. II osa s. e352–356.

kreikkalaisesta kirkosta, samastaneet Mikaelin *Ofiomorfoksen*, kapinoivan ja vastustavan hengen, kanssa. Tämä Ofiomorfos ei ole muuta kuin Ofiksen, jumalallisen viisauden eli Kristuksen vastakkainen puoli (symbolisesti). *Talmudissa Mikael* on ”veden ruhtinas” ja seitsemän hengen päämies samasta syystä kuin yhtä hänen monista prototyypeistään, Sanatsujâtaa, [e460] kumâroiden päällikköä, kutsutaan nimeltä Ambhâmsi, ”vedet”, *Vishnupurânan* kommentaarin mukaan. Miksi? Siksi, että vedet on toinen nimi, joka edustaa ”suurta syvyyttä”, avaruuden alkuvesiä eli *kaaosta*, ja merkitsee myös äitiä, *Ambâa*, joka tarkoittaa Aditia ja âkâshaa, näkyvän universumin taivaallista neitsytäitiä. Sitä paitsi vedenpaisumusta kutsutaan myös ”SUUREKSI LOHIKÄÄRMEEKSI” eli Ofikseksi, Ofiomorfokseksi.

Rudrat ”tulihenkien” seitsemänäisessä luonnossaan mainitaan teoksemme II osan säkeistöihin liittyvässä ”symboliikassa”. Siellä tarkastelemme myös ristiä (3+4) sen alkuperäisessä ja myöhemmissä muodoissa ja käytämme vertailua varten pythagoralaisia lukuja rinnan heprealaisen metrologian kanssa. Silloin luvun *seitsemän* valtavan suuri merkitys luonnon peruslukuna tulee ilmeiseksi. Me tutkimme sitä silloin *Vedojen* ja kaldealaisten pyhien kirjoitusten [s494] kannalta ja tarkastelemme sitä sellaisena kuin se esiintyi Egyptissä tuhansia vuosia eaa. ja sellaisena kuin sitä käsiteltiin gnostikkojen kirjoituksissa. Osoitamme, kuinka sen tärkeys peruslukuna on saanut tunnustusta myös luonnontieteessä, ja koetamme todistaa, että luvun *seitsemän* suuri merkitys muinaisuudessa ei johtunut oppimattomien pappien harhailevasta mielikuvituksesta vaan syvästä luonnon lain tuntemuksesta.

XIV

NELJÄ ELEMENTTIÄ

Metafyysisesti ja esoteerisesti luonnossa on ainoastaan yksi ELEMENTTI ja sen juurena on jumaluus. Ne *seitsemän* ns. elementtiä, joista viisi on jo ilmennyt ja näyttänyt olemassaolonsa, ovat *tuon jumaluuden* pukuna eli *verhona*, mutta suoraan jumaluuden sisimmästä olemuksesta tulee IHMINEN, katsottakoon häntä joko fyysisenä, psyykkisenä, älyllisenä tai henkisenä olentona. Ainoastaan neljästä elementistä puhuttiin myöhemmässä muinaisuudessa, ja filosofia tuntee niitä ainoastaan viisi. Eetteri ei näet ole vielä täysin ilmennyt aineena, ja sen noumenon on yhä ”kaikkivaltias isä-eetteri”, muiden synteesi. Mutta mitä ovat nämä ”ELEMENTIT”, joiden yhdisteet sisältävät fysiikan ja kemian nykyisten keksintöjen mukaan lukemattomia alaelementtejä, niin että 60 tai 70 ei enää läheskään vastaa niiden arvioitua lukumäärää?¹ Seuratkaamme elementtien kehitystä ainakin niiden historiallisesta alusta alkaen.

Platon määrittelee täydellisesti neljä elementtiä sanoessaan, että ne ovat *sitä*,

¹ Ks. *Liite*, osat IX ja XII, Sir William Crookesin luentojen lainauksia.

”mikä muodostaa ja hajottaa kokoonpannut kappaleet”.¹ [e461] Sen tähden kosmolatria ei koskaan pahimmassakaan muodossaan ollut sitä fetisismiä, joka jumaloi ja palvelee jonkin kohteen passiivista ulkonaista muotoa ja ainetta, vaan tähtäsi aina sen sisällä olevaan *noumenoniin*. Tuli, ilma, vesi ja maa olivat ainoastaan näkyviä verhoja, symboleja, jotka elähdyttivät sisällä asuvia näkymättömiä sieluja tai henkiä – kosmisia jumalia, joille tietämättömät ja yksinkertaiset osoittivat palvontaa ja viisaammat yksinkertaista mutta kunnioittavaa tunnustusta. Noumenaalisten [s496] elementtien *fenomenaalisia* alaosastoja vuorostaan elähdyttivät ns. elementaalit, alempiasteiset ”luonnonhenget”.

Mochuksen *Teogoniassa* tapaamme ensin eetterin ja sitten ilman. Nämä olivat ne kaksi periaatetta, joista syntyy Olam, *ymmärrettävä* (νοητός) jumaluus (aineen näkyvä universumi) maailmanmunasta.²

Orfilaisissa hymneissä Eros-Fanes kehittyi henkisestä munasta, jonka *eetterituulet* hedelmöittävät. Tuuli on se ”tuntemattoman pimeyden henki” – ”Jumalan henki” (kuten K. O. Müller selittää), Platonin mainitsema jumalallinen ”idea”, jonka sanotaan liikkuvan eetterissä.

”Hindulaisessa *Kathakopanishadissa* purusha, jumalallinen henki, seisoo jo alkuperäisen aineen edessä ja niiden yhtymästä lähtee suuri maailmansielu, *mahâ-âtman*, elämän henki jne.”³ Viimeksi mainitut nimitykset ovat sama kuin maailmansielu eli *anima mundi*, ja teurgien ja kabbalistien astraalivalo on sen viimeinen ja alin osasto.

Platonin ja Aristoteleen *στοιχεία* (elementit) olivat siis ruumiittomia periaatteita, jotka kuuluvat kosmisen maailmamme neljään suureen osastoon. Ja oikein määrittelee Creuzer nämä alkuperäiset uskot ...”*jonkinlaiseksi taikuudeksi, psyykkiseksi pakanuudeksi ja voimien jumaloimiseksi*; henkistytymiseksi, joka saattaa uskojat läheiseen yhteyteen näiden voimien kanssa”.⁴ Niin läheiseen todella, että näiden voimien järjestöt eli hierarkiat on luokiteltu seitsemänsien asteikon mukaan punnittavasta punnitsemattomaan. Ne ovat seitsemänsieniä – ei keinotekoisesti niiden käsittämisen helpottamiseksi vaan – todellisessa *kosmisessa* asteikossaan kemiallisesta (eli fyysisestä) lukien aina niiden puhtaasti henkiseen koostumukseen asti. *Jumalia* tietämättömille joukoille, itsenäisiä ja ylhäisiä jumalia; demoneja fanaattisille, jotka voivat kyllä olla hyvinkin älykkäitä mutta eivät kykene käsittämään tämän filosofisen päätelmän henkeä: *e pluribus unum* [”yksi monessa”]. Hermeettiselle filosofille ne ovat joko *suhteellisesti* ”sokeita” tai ”älyllisiä” VOIMIA, riippuen siitä, minkä niihin kuuluvan periaatteen kanssa hän on tekemisissä. Tarvittiin pitkiä vuosituhansia, ennen kuin niiden viimein meidän sivistyneellä ajallamme todettiin olevan alennettuja pelkiksi kemiallisiksi

¹ *Timaios*, 32, 56.

² Movers, *Die Phönizier*, vol. I s. 282.

³ Weber, *Akad. Vorles.*, 2. painos, 1876, s. 255.

⁴ [G. F. Creuzer, *Symbolik und Mythologie* jne., kuten on kääntänyt J. D. Guigniaut, *Religions de l'antiquité*, IX s. 850.]

elementeiksi.

Ainakin hyvien kristittyjen ja varsinkin raamatullisten protestanttien [e462] pitäisi osoittaa suurta kunnioitusta neljälle elementille, jos he kunnioittavat Moosesta. Raamattu osoittaa näet *Mooseksen kirjojen* joka sivulla, kuinka suuren arvon ja mystisen merkityksen elementeille antoi heprealaisten lainsäätäjät. Telta, joka sisälsi kaikkein pyhimmän, oli kosminen symboli, [s497] pyhitetty yhdessä merkityksessään elementeille, neljälle pääilmansuunnalle ja EETTERILLE. Josefus sanoo sen olleen rakennetun valkoisen, eetterin väriseksi.¹ Tämä selittää myös, miksi egyptiläisissä ja juutalaisissa tempeleissä – Clemens Aleksandrialaisen mukaan – suunnaton esirippu, viiden pylvään kannattamana, erotti vihkimättömille joukoille avatun osan *sanctum sanctorumista* (pyhin pyhättö), mihin ainoastaan pappien oli lupa astua. Nykyään sitä vastaa kristillisissä kirkoissa alttari. Tämä esirippu *neljine* väreineen symboloi neljää pääelementtiä, ja se tarkoitti sitä tietoa jumaluudesta, jonka ihmisten *viisi* aistia sallivat ihmisen saavuttaa *neljän* elementin avulla.²

Yksi Cory'n teoksessa *Ancient Fragments*³ löytyvistä ”Kaldealaisista oraakkeleista” esittää elementeistä ja eetteristä merkillisen samanlaisia aatteita kuin *The Unseen Universe*, joka on kahden etevän nykyaikaisen tiedemiehen kirjoittama.⁴

Siinä väitetään, että kaikki on peräisin eetteristä ja siihen kaikki palaa; kaikkien olioiden kuvat on häviämättömästi painettu siihen ja se on kaikkien menneiden näkyvien muotojen itujen tai jäännösten ja jopa ideoiden varasto. Tämä tuntuu tukevan ihmeellisellä tavalla meidän väitettämme, että mitä tahansa keksintöjä nykyään tullaankin tekemään, huomataan, että ”yksinkertaiset esi-isämme” ovat aavistaneet niitä jo monta tuhatta vuotta sitten.⁵

Mistä tulivat neljä elementtiä ja heprealaisten Malakhim? Teologisella silmäkääntötempulla ovat rabbit ja myöhemmät kirkkoisät saaneet nämä sulautumaan Jehovaan, mutta niiden alkuperä on sama kuin kaikkien muiden kansojen kosmisten jumalien. Nämä symbolit, olkoot ne syntyneet Oksuksen rannoilla tai Ylä-Egyptin polttavilla aavikoilla tai niissä hyisissä pelottavissa metsissä, jotka peittävät Thessalian pyhän lumisen vuoriston rinteitä ja huippuja, tai vaikkapa Amerikan *pampalla* – missä tahansa nämä symbolit, kunhan tunkeudutaan niiden alkujuurille, ovat aina yksi ja sama. Egyptiläisten tai pelasgien, arjalaisten tai seemiläisten keskuudessa käsitti *genius loci*, paikallisjumala, ykseydessään koko luonnon, mutta se ei merkinnyt erityisesti neljää elementtiä sen enempää kuin mitään niiden luomusta kuten puita, jokia,

¹ [*Antiquities of the Jews*, III, § 132.]

² Clemens Alexandrinus, *Stromateis*, V, vi.

³ [Vuoden 1832 editio s. 243.]

⁴ [P. G. Tait ja B. Stewart, 4. ed., Lontoo, 1876.]

⁵ *Hunnuton Isis*, tiede osa 1 s. 318.

vuoria tai tähtiä. *Genius loci*, viidennen kantarodun viimeisten alarotujen hyvin myöhäinen jälkiajatus, joka syntyi silloin kun alkuperäinen, suurenmoinen merkitys oli miltei kadonnut, oli kuitenkin yhä lisääntyvine nimityksineen kaikkien kumppaniensa edustaja ja vastine. Se oli *tulen* jumala, jonka tunnusmerkkinä oli salama, kuten Jupiter tai Agni; *veden* jumala, [s498] jota symboloi virtahepo tai jokin pyhä joki tai lähde kuten Varuna, Neptunus jne.; *ilman* jumala, joka ilmeni myrskynä ja hurrikaanina, kuten Vayu ja Indra; ja *maan* [e463] jumala eli henki, joka esiintyi maanjäristyksissä, kuten Pluto, Yama ja monet muut.

Nämä olivat ne kosmiset jumalat, jotka olivat aina kaikkien jumalien synteesi, ja ne esiintyvät jokaisessa kosmogoniassa ja mytologiassa. Niinpä kreikkalaisilla oli dodonalainen Jupiterinsa, johon sisältyi neljä elementtiä ja neljä pääilmansuuntaa ja joka sen tähden tunnettiin vanhassa Roomassa panteistisellä nimellä *Jupiter Mundus*. Nykyään uudessa Roomassa hän on tullut viimeisimmän teologian *Deus mundukseksi*, ainoaksi maailmanjumalaksi, jonka on annettu niellä itseensä kaikki muut teologiat – uskollisten palvelijoidensa omavaltaisen päätöksen mukaan.

Tulen, ilman ja veden jumalina ne olivat *taivaallisia* jumalia. *Alemman piirin* jumalina ne olivat *infernaalisia* jumaluuksia, mutta viimeksi mainittu adjektiivi tarkoittaa yksinomaan *maapalloa*. Ne olivat ”maan henkiä”, joiden nimiä ovat vastaavasti Yama, Pluto, Osiris, ”alemman valtakunnan herra” jne., ja niiden telluurinen luonne todistaa tämän riittävästi. Muinaiskansat eivät tunteneet sen pahempaa kuolemanjälkeistä olotilaa kuin *kâma-loka*, *limbus* tämän maan päällä.¹ Jos väitetään, että dodonalaista Jupiteria pidettiin samana kuin maanalaisen maailman kuningas Aidoneus ja *Dis*, roomalaisten Pluto, ja Dionysos-Ktonios, maanalainen, missä G. F. Creuzerin mukaan² annettiin oraakkelivastauksia, okkultisteilla on ilo todistaa, että kumpikin, sekä Aidoneus että Dionysos, ovat perustana Adonaille ja Jurbo-Adonaille, kuten Jehovaa kutsutaan *Codex Nazaraeuksessa*. ”Älä palvele aurinkoa, jota kutsutaan Adonaiksi ja jonka nimiä ovat myös *Kadush* ja *El-El*”³ ja lisäksi ”Herra Bakkhos”. Ennen Babylonian aikaa juutalaisten *Sodien* eli mysteerien Baal-Adonis tuli Adonaiksi Masoran lukutavan mukaan ja myöhemmin vokaaleilla varustetuksi Jehovaksi. [s499] Sen tähden roomalaiskatolilaiset ovat oikeassa. Kaikki nämä jupiterit ovat samaa perhettä, mutta Jehova on lisättävä niihin perheen täydentämiseksi. Jupiter-*Aerios* eli *Pan*, Jupiter-Ammon ja Jupiter-Bel-Molokh ovat kaikki vastaavuuksia ja yhtä Jurbo-Adonain kanssa, koska ne kaikki ovat tuo yksi kosminen luonto. Tämä luonto ja voima luo erikoisen maisen symbolin ja viimeksi mainitun fyysisen ja aineellisen

¹ Raamatun *Gehenna* oli laakso Jerusalemin lähellä, missä monoteistiset juutalaiset uhrasivat lapsiaan Molokille, jos meidän on uskominen profeetta Jeremiaan sanoja [*Jer.* 7:31; 19:2–6]. Skandinavialaisten *Hel* eli *Hela* oli kylmä seutu – jälleen *kâma-loka* – ja egyptiläisten *Amenti* oli puhdistuspaikka. (Ks. *Hunnuton Isis*, teologia osa 1 s. 23.)

² G. F. Creuzer, *Symbolik und Mythologie jne.*, kuten kääntänyt J. D. Guigniaut, *Religions de l'antiquité* jne., osa II, II kirja (1835), VI, i s. 543–544.

³ *Codex Nazaraeus*, I, 47; myös *Psalmit*, 89:7.

rakenteen, mikä todistaa, että sen kautta ilmenevä käyttövoima on *ulkonainen*.

Primitiivinen uskonto oli toki parempaa kuin pelkkien fyysisten ilmiöiden käsittelemistä, kuten Schelling huomauttaa. Ja ylevämpiä aatteita, kuin mitä me nykyajan saddukealaiset tunnemme, ”oli kätkeyty tuollaisten puhtaiden luonnonjumalien kuin ukkosen, [e464] tuulten ja sateen läpinäkyvän verhon alle”. Muinaisaikalaiset tunsivat ja osasivat luonnonvoimista erottaa *ruumiilliset* elementit *henkisistä*.

Nelinkertainen Jupiter, kuten nelikasvoinen Brahmâ, ilman, ukkosen, maan ja meren jumala, neljän elementin herra ja mestari, edustaa kaikkien kansojen suuria kosmisiä jumalia. Vaikka Jupiter itse jätti valtansa tuleen Hefaiistos-Vulcanukselle, valtansa mereen Poseidon-Neptunukselle ja valtansa maahan Aidoneus-Plutolle, niin ILMOJEN Jupiter oli kaikki nämä, sillä EETTERI oli alusta pitäen kaikkia elementtejä korkeampi ja niiden synteesi.

Perimätieto kertoo eräästä Keski-Aasian autiomailla olevasta suuresta luolasta, jonne valo pääsee neljästä näennäisen luonnollisesta aukosta, nim. neljästä reiästä, jotka ovat ristissä vastapäätä toisiaan neljässä pääilmansuunnassa. Keskipäivästä auringonlaskua lähimpään tuntiin asti sanotaan valon virtaavan sisään neljän värisenä, nimittäin punaisena, sinisenä, oranssinkeltaisena ja valkoisena, joko luonnollisten tai keinotekoisesti muokattujen kasviston ja maaperän olosuhteiden vuoksi. Valo lähenee keskustaan valkoisen marmoripylvään ympärille, jonka päällä on pallo maapalloamme edustamassa. Sitä kutsutaan Zarathustran luolaksi.

Atlantilaiset neljännessä Rodussa lukivat neljän elementin ilmennykset taiteittensa ja tieteittensä piiriin ja uskoivat, oikein kyllä, niiden olevan kosmisten jumalien älyllisestä myötävaikutuksesta syntyneitä. Siten ne saivat tieteellisen luonteen. Muinaisten pappien *magiaa* oli noina aikoina *jumaliensa* puhuttelemisen *niiden omalla kielellä*. ”Maan ihmisten puhe ei voi kohota Herrojen kuuluviin. Jokaista heistä täytyy puhutella hänen erikoisen elementtinsä kielellä”, [s500] kuuluu sanonta, jonka osoitetaan olevan täynnä merkitystä. Siteerattu ”Sääntöjen kirja” lisää selityksen tuon *elementtikielen* luonteesta: ”Se koostuu *äänistä*, eikä sanoista; *äänistä*, luvuista ja numeroista. Se, joka yhdistää nämä kolme, kutsuu esiin vastauksen johtavalta voimalta” (tietyn tarvittavan elementin hallitsija-jumalalta).

Niinpä tämä kieli on *loitsujen*, eli kuten Intiassa sanotaan, MANTROJEN kieli. Ääni on näet *kaikkein voimakkain ja tehokkain maaginen vaikuttaja, ensimmäinen niistä avaimista, jotka avaavat yhteydenpito-oven kuolevaisten ja kuolemattomien välille*. Sillä, joka uskoo Paavalin sanoihin ja opetuksiin, ei ole oikeutta poimia hänen lauseistaan ainoastaan niitä, jotka hän itse haluaa omaksua, ja hylätä muut. Paavali kieltämättä opettaa kosmisten jumalien olemassaoloa ja niiden läsnäoloa meidän keskellämme. Pakanauskko opetti kaksinaista rinnakkaista kehitystä, henkistä ja maallista ”luomista” – ”*spirituaalem ac mundanum*”, kuten roomalaiskatolinen kirkko sanoo – aikoja ennen Rooman kirkon syntyä. Eksoteerinen sanasto ei ole paljon muuttunut näiden jumalallisten hierarkioiden nimityksiin nähden pakanuuden eli ”epäjumalanpalvonnan” loistoajoista asti. Ainoastaan nimet on vaihdettu [e465] toisiin ja niihin on liitetty väitteitä, jotka ovat

nyt osoittautuneet vääriksi kuvitteluiksi. Niinpä kun esim. Platon pistää korkeimman periaatteen – ”Isä Eetterin” eli Jupiterin – suuhun sanat: ”Oi Jumalien jumalat, joiden *luoja* (*opifex*) minä olen ja joiden tekojen isä minä olen (*operumque parens*)”,¹ hän tunsi tämän lauseen hengen yhtä hyvin, niin uskomme, kuin Paavali sanoessaan: ”Onhan tosin sekä taivaassa että maan päällä niin sanottuja jumalia, moniakin jumalia ja herroja...”² Kumpikin tiesi, mitä merkitsi se, minkä he ilmaisivat varovaisin sanoin.

Sir W. Grove, K. T. J., sanoo puhuessaan voimien keskinäisestä suhteesta:

Kun muinaisaikalaiset näkivät luonnonilmiön, joka poikkesi tavallisesta järjestyksestä eikä ollut millään heille tunnetulla mekaanisella toiminnalla selitettävissä, he pitivät sitä sielullisena, henkisenä tai yliluonnollisena voimana... Ilmaa ja kaasuja pidettiin myös ensin henkisinä, mutta aikaa myöten niille annettiin yhä aineellisempi luonne [samoja sanoja *πνευμα*, *pneuma*, henki jne. käytettiin merkitsemään sekä sielua että kaasua], ja sana kaasu, joka johtuu sanoista *geist*, *ghost* eli henki, tarjoaa meille esimerkin siitä, kuinka vähitellen henkinen käsite on tullut fyysiseksi...³

Tätä tuo suuri tiedemies pitää *ainoana* eksaktin tieteen huolenaiheena, sillä *syiden* kanssa tieteellä ei muka ole mitään tekemistä.

Syy ja seuraus ovat siis, abstrakteissa suhteissaan näihin voimiin, pelkkiä sovinnaisia sanoja. Meillä ei ole kerrassaan mitään tietoa ainoakaan ilmiön *äärimmäisestä synnyttävästä voimasta* ja varmaan tulemme aina olemaan yhtä tietämättömiä siitä. Me voimme ainoastaan todentaa niiden tavanomaisimman toiminnan: niiden syy-yhteyden suhteen me vetoamme mitä nöyrimmin yhteen kaikkialla olevaan vaikutukseen ja tyydymme tutkimaan niiden vaikutuksia ja kokeellisesti ottamaan selvää niiden keskinäisistä suhteista.⁴

Kun tämä menettelytapa on kerran omaksuttu ja näihin sanoihin sisältyvä järjestelmä todellakin tunnustettu oikeaksi, nim. että ”äärimmäinen synnyttävä

¹ *Timaios*, 41 a.]

² *1. Kor.* 8:5. Meitä eivät protestantit voi moittia siitä, että tulkitsemme tämän *korinttilaiskirjeen* jakeen niin kuin teemme, sillä joskin englantilaisen Raamatun käännös on tehty epämääräiseksi, sellainen ei ole alkuperäinen teksti, ja roomalaiskatolinen kirkko käsittää apostolin sanat niiden oikeassa merkityksessä. Todisteeksi katsottakoon Paavalin suoranaisesti inspiroidun Johannes Khrysostomoksen ”Paavalin kirjeiden kommentaareja” – ”hän kirjoitti apostolin sanelun mukaan”, kuten vakuuttaa markiisi de Mirville, jonka teokset on Rooman kirkko hyväksynyt. Tämän jakeen johdosta Khrysostomos kirjoittaa: ”Ja vaikka (todella) on ollut niitä, joita kutsutaan jumaliksi... – sillä näyttää varmasti olevan *useita jumalia* – niin sittenkin siitä huolimatta Jumala-prinsiippi ja ylin Jumala ei lakkaa olemasta *yksi* ja jakamaton.” Näin puhuivat myös vanhat vihityt, jotka tiesivät, että pienempien jumalien palvonta ei olisi voinut koskaan aiheuttaa ”*Jumala-prinsiippiä*”. (Ks. de Mirville, *Des Esprits*, vol. II s. 322.)

³ *The Correlation of Physical Forces* s. 135, 5. ed., 1867.

⁴ *Sama*, esipuhe s. xiii.

voima” on *henkinen*, olisi peräti järjetöntä kieltäytyä tunnustamasta tätä ominaisuutta, joka on luonnostaan *aineellisissa elementeissä* eli pikemmin niiden yhdistymissä [e466] ja joka kuuluu tuleen, ilmaan, veteen tai maahan. Muinaisaikalaiset tunsivat nämä voimat niin hyvin, että joskin he niiden todellisen luonteen kätkivät taitavasti erilaisiin allegorioihin, oppimattoman rahvaan eduksi (tai vahingoksi), he eivät kuitenkaan koskaan jättäneet näkyvistään kulloinkin tarkoitettua monipuolista asiaa, sen allegorioiden vaihtuessa. He onnistuivat laskemaan tiiviin verhon symboleihin kätkeytyvän totuuden ylle, mutta he koettivat aina tallettaa itse symbolit *muistutukseksi* tuleville sukupolville ja pitää ne siksi läpinäkyvinä, että viisaat kykenisivät erottamaan totuuden hieroglyfin tai allegorian myyttisen muodon takaa. Näitä muinaisia viisaita syytetään *taikauskosta* ja *herkkäuskoisuudesta*, ja tämän syytöksen tekevät samat kansat, jotka huolimatta [s502] kaikesta nykyaikaisten tieteiden antamasta oppineisuudesta, huolimatta sivistyksestään ja oman sukupolvensa viisaudesta, vielä tänä päivänä omaksuvat ainoaksi eläväksi ja äärettömäksi Jumalukseen juutalaisten antropomorfisen ”Jehovan”.

Mitkä ovat muutamat noista väitetyistä taikauskoista? Hesiodos esim. uskoi, että ”tuulet olivat Tyfoeus-jättiläisen poikia”, joita Aiolos tahtonsa mukaan joko kahlehti tai laski valloilleen, ja polyteistiset kreikkalaiset sen tunnustivat Hesiodoksen lailla. Ja mikseivät he olisi tehneet siten, koska monoteistiset juutalaisetkin uskoivat samaa, vaikka he noille *dramatis personae*, näytelmän henkilöille, antoivat toiset nimet, ja kristityt uskovat vielä tänä päivänä samoin kuin juutalaiset?

Hesiodoksen Aiolosta, Boreasta jne. kutsui Israelin ”valittu kansa” nimillä *Kadim, Tsafon, Darom* ja *Ruah-Hayam*. Mikä siis on perusero? Kun helleeneille opetettiin, että Aiolos sitoi ja laski irralleen tuulet, juutalaiset uskoivat yhtä lujasti, että heidän Herra Jumalaltansa ”*nousi savu ja kaikennielevä liekki hänen suustaan... hän lensi kerubi ratsunaan ja kiiti tuulen siivin*”.¹ Joko näiden kummankin kansan ilmaukset ovat vain sanakuvia tai kummatkin *taikauskoa*. Mielestämme ne eivät ole kumpaakaan vaan ovat ainoastaan syntyneet siksi, että he niin elävästi tunsivat olevansa yhtä luonnon kanssa ja käsittivät sen salaperäisen ja älykkään mahdin, joka on jokaisen luonnonilmiön takana, vaikka nykyajan ihmisiltä tämä käsitys on haihtunut. Eikä se ollut kreikkalaisten pakanoiden osoittamaa taikauskoa heidän totellessaan Delfoin oraakkelia, kun se Kserkseen laivaston lähestyessä neuvoi heitä ”uhraamaan tuulille”, jos kerran samaa uhrausta on pidettävä *jumalallisena* palvontana, kun sen toimittivat israelilaiset, jotka yhtä usein uhrasivat tuulelle ja varsinkin tulelle.

Eivätkö näet israelilaiset sano, että heidän Jumalansa on ”polttava tuli” (5. Moos. 4:24), joka esiintyi yleensä tulena ja ”tulen ympäröimänä”? Ja eikö Elias etsinyt ”Herraa” ”myrskyssä ja maanjäristyksessä”?² Ja eivätkö kristityt heidän jälkeensä toista samaa? Eivätkö he ole tähän päivään asti uhranneet samalle *tuulen*

¹ 2. Sam. 22:9 ja 11.

² [1. Kun. 19:11.]

ja veden jumalalle? Kyllä, koska erityisiä rukouksia sateen, poudan ja tuulten saamiseksi ja myrskyjen lauhduttamiseksi tavataan vielä meidän päivinämme kolmen kristillisen kirkon rukouskirjoissa ja monet sadat protestanttiset lahkot [e467] lähettävät näitä rukouksia Jumalalleen pienimmänkin onnettomuuden uhatessa. Se tosiasia, että Jehova ei vastaa niihin, yhtä vähän kuin varmaan aikoinaan Jupiter *Pluvius* vastasi, ei muuta sitä tosiasiaa, että näitä rukouksia lähetetään sellaiselle voimalle tai voimille, joiden arvellaan hallitsevan elementtejä, eikä se myöskään muuta sitä tosiasiaa, että nämä voimat ovat samoja pakanuudessa ja kristinuskossa. Vai pitäisikö meidän uskoa, että nämä rukoukset ovat karkeaa epäjumalanpalvontaa ja mieletöntä ”taikauskoa” *ainoastaan* kun pakana puhuttelee *epäjumalaansa* ja että sama taikausko muuttuu äkkiä *kiitettäväksi hurkskaudeksi* ja *uskonnoksi*, kunhan vain muutetaan taivaallisen vastaanottajan osoite? Mutta puu tunnetaan hedelmistään. Ja jos kristillisen puun hedelmä ei ole lainkaan parempi kuin pakanuuden hedelmä, miksi sitten ensin mainitun pitäisi herättää paljon suurempaa kunnioitusta?

Ritari Drack, kääntynyt juutalainen, ja markiisi de Mirville, ranskalaiseen ylimystöön kuuluva roomalaiskatolilainen fanaatikko, kertovat meille, että hepreankieleessä *salamointi* merkitsee *raivoa* ja on aina *pahan* hengen ohjaama. Edelleen *Jupiter Fulgur* eli *Fulguransia* kutsuivat kristityt myös *Eliciukseksi*¹ ja kirosivat sen demonin *salamoinnin sieluna*.² Mutta meidän olisi vain sovitettava sama selitys ja samat määritelmät ”Israelin Herraan Jumalaan” samoilla edellytyksillä, tai sitten tunnustettava, ettei meillä ole oikeutta häpäistä muiden kansojen jumalia ja uskomuksia.

Edellä olevat väitteet, jotka on otettu kahdelta hartaalta ja oppineelta roomalaiskatolilaiselta, ovat lievimmin sanoen *vaarallisia* Raamatulle ja sen profeetoille. Todella, jos Jupiter, ”pakanallisten kreikkalaisten päädemoni”, sinkautti tappavat salamaniskunsa niitä vastaan, jotka herättivät hänen suuttumuksensa, Abrahamin ja Jaakobin Herra Jumala teki samoin. Sillä *Toisessa Samuelin kirjassa* sanotaan, että ”Herra jylisi taivaasta, Korkein antoi äänensä kaikua, hän ampui nuoliaan [salamaniskut] ja sai heidät [Saulin armeijan] kauhun valtaan”.³

Ateenalaisten sanotaan uhranneet Boreaalle, ja tätä ”demonia” syytetään siitä, että hän muka hukutti ja hävitti persialaisen laivaston 400 alusta Pelionvuoren kallioilla. Hän tuli niin raivoisaksi, että ”Kserkseen maagikot töin tuskin saivat hänet hillityksi uhraamalla vastauhreja Thetiille”.⁴ Onneksi ei ole olemassa mitään todistettua tapausta kristillisten sotien aikakirjoissa, että samansuuntainen häviö olisi aiheutunut jollekin kristilliselle laivastolle sen vastustajan – toisen kristillisen valtion – ”rukousten” johdosta. Mutta tämä ei johdu mistään laiminlyönnistä

¹ Fulgur (lat.) = salama, Fulgurans = ”salamoiva” ja Elicius = ”ukoksenjohtaja”. – Suom. huom.

² De Mirville, *Des Esprits* jne., vol. III s. 415.

³ 2. Sam. 22:14–15.

⁴ Herodotos, *Historiateos*, VII, 191.

kristittyjen taholla, sillä kumpikin taisteleva puoli rukoilee yhtä palavasti Jehovalta toisen häviötä kuin ateenalaiset rukoilivat Boreaalta. Molemmat turvautuvat siististi *con amore* mustaan magiaan. Jumalallisen osanoton puuttuminen ei siis suinkaan riipu rukousten puutteesta, [e468] [s504] koska niitä lähetetään yhteiselle kaikkivaltiaalle Jumalalle kummankin puolen tuhoamiseksi. Miten siis on vedettävä rajaviiva pakanoiden ja kristittyjen uskon välille? Epäilemättä koko protestanttinen Englanti riemastuisi ja uhraisi kiitosrukouksia Herralleen, jos jossakin tulevassa sodassa vihollisen 400 laivaa joutuisi haaksirikoon tällaisten pyhien rukousten johdosta. Missä siis on ero, me kysymme jälleen, Jupiterin, Boreaan ja Jehovan välillä? Ei ole muuta eroa kuin tämä: lähiomaistemme – sanokaamme ”isämme” – rikosta aina puolustamme ja ylistämme, mutta naapurimme isän rikoksesta langetamme mielellämme hirttotuomion. Kuitenkin rikos on aina sama.

Toistaiseksi ”kristinuskon siunaukset” eivät näy saaneen aikaan huomattavaa edistystä kääntyneiden pakanoiden moraaliin.

Edellä olevalla ei ole tahdottu puolustaa pakanallisia jumalia eikä ahdistaa kristittyjen jumalaa eikä se toisaalta merkitse, että uskoisimme niihin. Tekijä on aivan puolueeton ja hylkää todisteet kummankin puolesta, ei rukoile heitä eikä pelkää mitään tällaista ”persoonallista” ja antropomorfista jumalaa. Vertaukset on otettu ainoastaan jälleen yhdeksi omituiseksi näytteeksi sivistyneiden teologien järjettömästä ja sokeasta fanaattisuudesta. Sillä ainakaan tässä kohdassa ei ole kovin suurta eroa näiden uskojen välillä eikä ensinkään mitään, jos katsotaan niiden vaikutusta *moraalisuuteen* eli henkiseen luontoon. ”Kristuksen valo” paistaa yhtä rumille eläinheimien kasvopiirteille vielä nykyään kuin ”Luciferin valo” loisti muinaisina aikoina.

Taikauskossaan nuo onnettomat pakanat pitävät yhä elementtejä ikään kuin tajuavina!... He uskovat yhä epäjumalaansa Väyuun – tuulen ja ilman jumalaan eli pikemmin demoniin... he uskovat lujasti rukouksensa vaikutukseen ja bramiiniensa valtaan tuulten ja myrskyjen yli...¹

Vastaukseksi tähän voimme toistaa *Luukkaan evankeliumin* sanat: ”Jeesus nousi ja nuhteli tuulta ja järven aaltoja. Ne asettuivat, ja tuli tyven” (8:24). Ja tässä on ote eräästä rukouskirjasta: ”Oi meren neitsyt, siunattu vesien Äiti ja hallitsijatar, pysäytä aallot...” (Tämä napolilaisten ja provencelaisten merimiesten rukous on sanasta sanaan kopioitu foinikialaisten merimiesten rukouksista heidän omalle neitsytjumalalleen Astartelle.) Looginen ja vastustamaton johtopäätös, joka syntyy näistä vertauksista ja äskeisen lähetyssaarnaajan tuomiosta, on se, että koska bramiinien *käskyt* elementtijumalilleen eivät jää ”vaikutuksetta”, bramiinien voima on siis samalla tasalla kuin Jeesuksen voima. Sitä paitsi Astarte ei osoittaudu tippaakaan heikommaksi voimassaan kuin kristillisten merimiesten ”meren neitsyt”. Ei sovi, että ihminen tuomitaan huhujen perusteella ja sitten hänet hirtetään; hänet pitää todistaa syylliseksi. Boreas ja Astarte voivat olla *paholaisia*

¹ Lähetyssaarnaaja Lavoisier Cochinsta, *Journal des Colonies*.

teologisessa [e469] mielikuvituksessa, mutta kuten juuri huomautimme, puuta on arvosteltava hedelmistään. [s505] Ja koska kristityt osoittautuvat yhtä moraalittomiksi ja pahoiksi kuin pakanat konsanaan olivat, mitä hyötyä ihmiskunta on siis saanut jumaliensa ja epäjumaliensa vaihtamisesta?

Siitä, mitä Jumala ja kristilliset pyhimykset oikeutetaan tekemään, tulee yksinkertaisten kuolevaisten rikos, jos he siinä onnistuvat. Noituutta ja loitsuja pidetään nykyään taruina, mutta aina *Justinianuksen instituuteista*¹ nykyisen Englannin ja Amerikan noituutta rankaiseviin lakeihin – jotka ovat jääneet pois käytöstä mutta joita ei ole vielä kukaan kumottu – näitä manaajia on rangaistu rikollisina jo pelkän epäilyn perusteella. Miksi rangaista Khimairaa, hourekuvaa? Yhä luemme keisari Konstantinuksesta, joka tuomitsi kuolemaan filosofi Sopatrosin, koska tämä muka *laski tuulet vapaiksi* ja siten esti viljalaivoja saapumasta ajoissa perille nälänhädän lopettamiseksi. Pausaniasta ivataan, kun hän vakuuttaa nähneensä omin silmin ”miehiä, jotka pelkästään *rukouksin ja loitsuin*” lopettivat ankaran raesateen.² Tämä ei estä kristittyjä kirjailijoita neuvomasta rukoukseen myrskyissä ja vaaroissa ja uskomasta rukousten voimaan. Hoppo ja Stadlein, kaksi maagikkoa ja noitaa, tuomittiin kuolemaan tuskin sata vuotta sitten siitä, että he *taikoivat hedelmiä* ja *maagisin keinoin* siirsivät laihon yhdeltä pellolta toiselle, jos voimme uskoa kuuluisan kirjailijan Sprengerin kertomukseen. Hän sanoo heistä: ”*Qui fruges excatassent segetem pellicentes incantando.*”³

Lopettakaamme muistuttamalla lukijalle, että ilman pienintäkään taikauskon häivää voidaan uskoa jokaisen maisen objektin kaksinaiseen luontoon, henkiseen ja aineelliseen, näkyvässä ja näkymättömässä luonnossa, ja että tiede näyttää tämän tosiasiallisesti oikeaksi, vaikka se kieltäytyy sitä vahvistamasta. Niin kuin Sir Willian Grove sanoo, käyttämämme sähkö on ainoastaan *tulosta* tavallisesta aineesta, johon vaikuttaa jokin *näkymätön*, kaikkien voimien ”*äärimmäinen alkuunpanija*” eli ”*ainoa kaikkialla oleva vaikutin*”. Silloin on aivan luonnollista uskoa, niin kuin muinaisaikalaiset uskoivat, että jokainen elementti on luonnoltaan *kaksinainen*. ”EETTERITULI on todellisen KABIIRIN emanaatio. *Ilma* on ainoastaan edellisen yhtymä [vastaavuus] *maiseen tuleen*, ja sen ohjaus ja käyttö maisella tasollamme kuuluu vähempiasteiselle *kabiirille* – elementaalille, sanoisi ehkä okkultisti. Sama voidaan sanoa jokaisesta kosmisesta elementistä.

Ei kukaan kieltäne, että ihmisolennolla on hallussaan erilaisia voimia, magneettisia, sympaattisia, vastustavia, hermostollisia, dynaamisia, okkulttisia, mekaanisia, älyllisiä – kaikenlaisia voimia. Fyysiset voimat [s506] ovat kaikki biologisia olemukseltaan, koska ne sekoittuvat ja usein sulautuvat niihin voimiin, joita olemme kutsuneet älyllisiksi ja moraaliksiksi. Edelliset ovat niin sanoaksemme jälkimmäisten *upådheja*, käyttövälineitä. Ei kukaan, joka ei kiellä sielua ihmisessä, epäröi [e470] sanoa, että noiden voimien läsnäolo meissä ja niiden vaikutus saa aikaan meidän olemuksemme ja että ne itse asiassa muodostavat ihmisen *egon*.

¹ *Codex justinianus*, Liber IX, Titulus XVIII, ”De malefics” jne., Statutum 4.

² *Periegesis tes Hellados* (Kreikan kuvaus), II, xxiv, 3.

³ [”Jotka olivat loihineet maan hedelmät ja magiansa avulla siirtäneet laihon.”]

Nämä voimat synnyttävät fysiologisia, fyysisiä, mekaanisia yhtä hyvin kuin hermostollisia, ekstaasin, selväkuuloisuuden ja selvänäköisyyden ilmiöitä, joita nykyään pidetään ja jotka tunnustetaan täysin luonnollisina jopa tieteen taholla. Miksi ihminen olisi ainoa poikkeus luonnossa ja eikö myös ELEMENTEILLÄ voisi olla *käyttövälinsä*, vähanansa, siinä, mitä me kutsumme FYYSISIKSI VOIMIKSI? Ja miksi ennen kaikkea tällaisia oppeja – ja samalla kaikkia muinaisia uskontoja – täytyisi pitää taikauskona?

XV

KUAN-SHIH-YIN JA KUAN-YIN

Niin kuin Avalokiteshvara, Kuan-shih-yin on kulkenut läpi monen vaiheen, mutta on väärin luulla, että hän olisi joku pohjoisbuddhalaisten myöhempi keksintö, sillä toisella nimellä hänet on tunnettu varhaisimmista ajoista asti. Salainen oppi opettaa: ”Hän, joka ensimmäisenä esiintyy uudistuksessa, on tuleva viimeisenä ennen jälleensulautumista [pralayaa].” Samoin kaikkien kansojen logokset, *Vedojen* mysteerien Vishvakarmanista aina nykyisten sivistyskansojen vapahtajaan, ovat se ”sana”, joka ”alussa” (eli luonnon toimivien voimien herätessä) oli ainoan ABSOLUUTIN luona. Syntyneenä tulesta ja vedestä, ennen kuin nämä tulivat erityisiksi elementeiksi, SE oli kaikkien olioiden ”tekijä” (valmistaja eli muovailija). ”Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman häntä. Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo.”¹ Ja lopulta häntä voidaan kutsua, niin kuin häntä on aina kutsuttu, ilmenneen luonnon alfaksi ja omegaksi. ”Suuri viisauden lohikäärme on syntynyt tulesta ja vedestä ja hänen kanssaan on kaikki jälleen sulautuva tuleen ja veteen.”²

Tämän bodhisattvan sanotaan ”ottavan minkä muodon hän haluaa” manvantaran alusta sen loppuun asti, ja vaikka hänen erityistä syntymäpäiväänsä (muistopäiväänsä) vietetään *Chin-kuang ming Chingin* (”Kultaisen valon loistavan sūtran”) mukaan toisen kuukauden 19. päivänä ja ”Maitreya-buddhan” päivää ensimmäisen kuun ensimmäisenä päivänä, kuitenkin nuo kaksi ovat yhtä. Hän tulee esiintymään Maitreya-buddhana, viimeisenä avatároista ja buddhoista, seitsemännessä Rodussa. Tämä usko ja odotus on yleinen kaikkialla itämailla. Mutta ihmiskunnan uusi vapahtaja ei suinkaan voi esiintyä *kali-yugassa*, meidän nykyisellä hirvittävän materialistisella pimeyden ajallamme. [s508] Kali-yuga on [e471] ”kulta-aika” (”l’Age d’Or”) ainoastaan muutamien ranskalaisten valeokkulttistien kirjoituksissa.³

Sen tähden tämän jumaluuden ulkonainen palvonta perustui magiaan. Mantrat eli loitsut on kaikki otettu erityisistä pappien salassa pitämistä kirjoista, ja jokaisen

¹ Joh. 1:3, 4.

² *Fa-hua-ching [Saddharma-Pundarīka]*.

³ Ks. markiisi Alexandre Saint-Yves d’Alveydre, *La Mission des Juifs*, 1884.

niistä sanotaan tehoavan maagisella vaikutuksellaan. Niiden lausuja tai lukija vain laulamalla niitä saa nimittäin aikaan salaisen syysuhteen, josta johtuu välittömiä seurauksia. Kuan-shih-yin on Avalokiteshvara, ja kummatkin ovat seitsemännen universaalien periaatteiden muotoja. Samalla kuitenkin korkeimmalta metafysiseltä luonteeltaan tämä jumaluus on kaikkien planeettahenkien, dhyâni-chohanien, synteettinen kokouma. Hän on ”itseilmennyt”, lyhyesti sanoen ”isän poika”. Hänen kruununaan on seitsemän lohikäärmettä, ja hänen kuvapatsaansa yläpuolella on kirjoitus P’u-chi-ch’ün-ling, ”kaikkien elävien olentojen vapahtaja”.

Tietenkin säkeistöjemme ikivanhassa tekstissä oleva nimi on aivan toinen, mutta Kuan-yin vastaa sitä täysin. Eräässä tempelissä Kiinan buddhalaisten pyhällä P’u-ton saarella on Kuan-shih-yin kuvattu liitelemässä tumman vesilinnun (*kalahamsan*) päällä ja valamassa kuolevien päälle elämännestettä, joka virratessaan muuttuu yhdeksi etevimmistä dhyâni-buddhoista, ns. ”pelastuksen tähden” hallitsijaksi. Kolmannessa muunnelmassaan Kuan-yin on veden elähdyttävä henki eli haltia. Kiinassa uskotaan Dalai-laman olevan inkarnaatio Kuan-shih-yinistä, joka kolmannessa maisessa ilmennyksessään oli bodhisattva, jota vastoin Panchen-lama on Amitâbha-buddhan eli Gautaman inkarnaatio.

Huomautettakoon ohimennen, että sellaisella kirjailijalla täytyy todella olla sairaaloinen mielikuvitus, joka on kaikkialla keksimässä fallista palvontaa, kuten McClatchey ja Hargrave Jennings tekevät. Edellinen huomaa, kuinka ”vanhat falliset jumalat on kuvattu kahdella ilmiselvällä symbolilla, khinillä eli jangilla, joka on miehen elin, ja khuanilla eli jinillä, joka on naisen häpy eli yom”.¹ Tällainen tulkinta tuntuu sitä oudommalta, kun ottaa huomioon, että Kuan-shih-yin (Avalokiteshvara) ja Kuan-yin ovat paitsi buddhalaisten askeettien, Tiibetin joogien, suojelusjumalia, myös siveyden jumalia. Esoteerisessa merkityksessään ne eivät myöskään ole sitä, mitä Rhys Davids tulkitsee: ”Nimi Avalokiteshvara... merkitsee ’korkeudesta katseleva Herra’.” Eikä Kuan-shih-yin ole ”kirkossa läsnä oleva Buddhan henki”² vaan kirjaimellisesti käännettynä se merkitsee ”nähty Herra” ja yhdessä merkityksessään ”Itsen (inhimillisen minän) käsittämä jumalallinen ITSE” – âtman eli seitsemäs periaateksi sulautuneena universaaliseen ja [s509] havaittavana buddhille, ihmisen kuudennelle periaateksi eli jumalalliselle sielulle.

Vielä korkeammassa merkityksessä Avalokiteshvara = Kuan-shih-yin, jota sanottiin seitsemänneksi universaaliksi periaateksi, on logos, [e472] jonka havaitsee universaali buddhi eli maailmansielu, dhyâni-buddhojen synteettisen kokouman. Silloin se ei ole ”kirkossa läsnä olevan Buddhan henki” vaan kaikkialla läsnä oleva universaali henki, joka on ilmenneenä kosmoksen eli luonnon tempelissä. Tuo orientalistien keksimä sanojen Kuan ja yin synty on verrattavissa Hargrave Jenningsin selitykseen yoginî-sanan suhteen. Hänen mukaansa se ”on sanskritin sana, joka murteissa äännetään: jogi tai zogii [!]... ja

¹ *China Revealed*, kuten on lainannut Hargrave Jennings, *Phallicismiin*, 1884, s. 273.

² *Buddhism* jne., 1877 s. 202, 203 [Vrt. *Mestarien kirjeet A. P. Sinnettille* s. 403 ynnä seuraava.]

merkitsee samaa kuin *sena*, tämä on täsmälleen sama kuin *Duti* tai *Dutica*”, ts. pyhä temppeleiportto, jota palvellaan Yonina eli Shaktina.¹

”Etiikan kirjat” Intiassa ”neuvovat uskollista vaimoa karttamaan yoginia tai naisia, joita on palvottu shaktina... mitä irstailevimiksi kuvattujen palvelijattarien joukossa”. Tämän jälkeen ei enää mikään hämmästyttä meitä. Ja sen tähden hymykin jo hyytyy löytäessämme sellaisen mielettömän nurinkuruisuuden, että ”Budhin” sanotaan olevan nimi, ”joka merkitsee ei ainoastaan aurinkoa synnytystoiminnan lähteenä vaan myös miehen elintä”.² Max Müller puhuessaan ”vääristä analogioista” sanoo, että ”hänen aikansa kuuluisin kiinan kielen tuntija Abel Rémusat” väittää, ”että kolme tavua I HI Wei [*Tao te chingin* 14. luvussa] merkitsevät *Je-ho-vaa*” ja että ”Isä Amyot piti varmana, että kolminaisuuden kolme persoonaa voitiin löytää” tuosta samasta kirjasta.³ Ja jos Abel Rémusat saattoi luulla siten, miksei Hargrave Jenningskin? Jokainen tutkija huomaa, kuinka mielettömä on pitää *Budhia*, ”valistunutta” ja ”herännyttä” fallisena symbolina.

Kuan-shih-yin on siis ”isänsä kanssa yhtä oleva poika” mystisesti katsoen eli logos, Sana. Häntä kutsutaan III säkeistössä ”viisauden lohikäärmeeksi”, sillä kaikki muinaisten uskontojärjestelmien logokset ovat yhteydessä käärmeiden kanssa ja käärmeet symboloivat niitä. Vanhassa Egyptissä jumala *Neheb-Kau*, ”se joka yhdistää kaksoset” (astraalivalo, joka yhdistää jälleen kaksinaisella, fysiologisella ja henkisellä, kyvyllään jumalallis-inhimillisen puhtaasti jumalalliseen monadiinsa, prototyyppiinsä ”taivaassa” eli luonnossa), kuvattiin käärmeenä, jolla oli ihmisen jalat, joko kädellisenä tai kädettömänä. Se oli luonnon uudestisyntymisen kuva, ofiiteilla myös Kristuksen merkki, ja lopuksi Jehovan, joka pronssikäärmeenä paransi häneen katsoneet. Käärme oli myös temppeleiritareilla Kristuksen merkki, (ks. vapaamuurarien temppeleiritariaste). Knufiksen (myös Khnemun) eli maailmansielun symbolia, sanoo Champollion-Figeac, ”kuvattiin mm. suuren ihmisjaloilla varustetun käärmeen muotoisena... tämä matelija, joka on hyvän haltian ja todellisen Agathodaimonin vertauskuva, on joskus parrakas”.⁴ Tämä pyhä eläin on siis sama kuin ofiittien käärme ja se on kuvattu hyvin moniin niistä kivistä, joita kutsutaan gnostikkojen tai Basilideen jalokiviksi. Tämä käärme esiintyy monenlaisilla (sekä ihmisten että eläinten) päillä varustettuna, mutta sen kiviin [e473] on aina kirjoitettu XNOYBIΣ (Khnoubis).

Tämä symboli on sama kuin eräs, jota Jamblichoksen ja Champollionin mukaan kreikkalaisten keskuudessa kutsuttiin ”ensimmäiseksi taivaallisista jumalista”, Hermes-jumalaksi eli Merkuriukseksi. Hermes Trismegistos sanoo tämän jumalan keksineen magian ja ensimmäisenä vihkineen ihmisiä siihen, ja Merkurius on Budh, viisaus, valistus eli ”jälleenherääminen” jumalalliseen tieteeseen.

¹ H. Jennings, *main. teos* s. 60.

² O'Brien, *Round Towers of Ireland*, 1834, s. 61, lainannut H. Jennings, *Phallicism* s. 246.

³ *Introduction to the Science of Religion* s. 331–332.

⁴ J. F. Champollion-Figeac, *Pantheon Egyptien*, 1823–1825, teksti 3, folio 3a (kääntöpuoli).

Lopettaaksemme, Kuan-shih-yin ja Kuan-yin ovat saman kosmoksessa, luonnossa ja ihmisessä olevan periaatteen, jumalallisen viisauden eli intelligenssin kaksi olemuspuolta (miehinen ja naisellinen). Ne ovat mystisten gnostikkojen Kristus-Sofia, logos ja sen shakti. Muinaiset viisaat halusivat ilmaista muutamia mysteerejä, joita eivät viikimättömät voisi koskaan täydellisesti käsittää, ja tietäessään, ettei mitään voisi säilyttää ihmismuistissa ilman jotakin ulkonaista symbolia, valitsivat ne Kuan-yinin kuvat, jotka näyttävät usein (meistä) naurettavilta, muistuttamaan ihmistä hänen alkuperästään ja sisäisestä luonnostaan. Puolueettomien mielestä kuitenkin krinoliineihin puetut madonnat ja valkohansikkaiset Kristus-lapset näyttävät varmaan vielä typerämmiltä kuin Kuan-shih-yin ja Kuan-yin lohikäärmeen muotoisina. Subjektivistia voidaan tuskin ilmaista objektiivisella. Koska siis symbolinen muoto koettaa määrittellä sitä, mikä on tieteellisen järjestyksen ulkopuolella ja usein ymmärryksen yläpuolella, senkin täytyy jossain muodossa mennä yli tuon älyn, sillä muuten se häipyisi pois ihmismuistista.

[e475][s511]

III KIRJA

LIITTEET

TIEDE JA SALAINEN OPPI

”Tämän alemman maailman tieto –
 Sano, ystävä, onko se valhetta vai totta?
 Valhetta, mitä kuolevainen siitä välittäisi?
 Totta, mitä kuolevainen siitä tiesi?”

SISÄLLYS

I	Syy näihin liitteisiin	e477
II	Nykyaikaiset fysiikantutkijat sokkosilla	e482
III	”An lumen sit corpus an non”	e483
IV	Onko painovoima laki?	e490
V	Kiertoliikkeen teorit tieteessä	e500
VI	Tieteen naamiot	e506
VII	Erään tiedemiehen tekemä hyökkäys tieteellistä voimateoriaa vastaan	e523
VIII	Elämä, voima tai painovoima?	e529
IX	Aurinkoteoria	e540
X	Tulevaisuuden voima	e554
XI	Elementeistä ja atomeista	e566
XII	Muinaisia ajatuksia nykyaikaisessa puvussa	e579
XIII	Tieteellisiä ja esoteerisia todisteita uudenaikaisen tähtisumuteorian puolesta ja sitä vastaan	e588
XIV	Voimat – liikkeen lajeja vai intelligenssejä?	e601
XV	Jumalat, monadit ja atomit	e610
XVI	Syklinen kehitys ja karma	e634
XVII	Eläinrata ja sen ikä	e647
XVIII	Yhteenvedo keskinäisestä asemasta	e668

[e477]

LIITE I OSAAN

I

SYY NÄIHIN LIITTEISIIN

Useita niistä opeista, jotka sisältyvät seitsemään edellä olevaa säkeistöön ja niiden kommentaareihin, ovat muutamat länsimaiset teosofit tutkineet ja kriittisestä tarkastaneet ja ovat silloin todenneet ne hyvin puutteelliseksi tavalliselta uudenaikaisen tieteen näkökannalta katsottuna. Ylipääsemättömät vaikeudet tuntuvat estävän niiden hyväksymistä ja siksi ne muka vaativat tarkempaa selvitystä tieteellisen kritiikin varalta. Joitakin ystäviä on jo houkuteltu valittamaan sitä, että niin usein uskallamme epäillä nykyaikaisen tieteen väitteitä. Heistä on tuntunut – ja toistan tässä heidän mielipiteensä – että ”jos suoraan vastustetaan tieteen etevimpien edustajien oppeja, silloin aiheutetaan itselle vain ennenaikainen tappio länsimaalaisten silmissä”.

On siis tarpeen kerta kaikkiaan määritellä, millä kannalla tekijä aikoo pysyä, sillä tässä kohden hän ei ole yhtä mieltä ystäviensä kanssa. Mikäli tiede on sitä, mitä sen Huxleyn sanojen mukaan pitäisi olla, nim. ”järjestelmällistä tervettä järkeä”, ja mikäli sen johtopäätökset tehdään oikeista edellytyksistä, koska sen yleisväitteet aina perustuvat puhtaasti induktiiviseen menettelyyn, silloin jokainen teosofi ja okkultisti tervehtii kunnioittavasti ja täysin ihailevasti kaikkea sen myötävaikutusta kosmologisen lain piirissä. Ei voi olla mitään ristiriitaa okkulttisen ja ns. eksaktin tieteen opetusten välillä, milloin jälkimmäisen johtopäätökset nojautuvat eittämättömiin tosiasioihin. Ainoastaan kun tieteen kiihkeimmät edustajat astuvat [s514] havaittujen ilmiöiden rajojen yli, tunkeutuakseen suoraan olemassaolon salaisuuksiin, ja koettavat riistää kosmoksen muodostustyön ja sen *elävät* voimat hengen hallusta ja lukea kaikki sokean materian ansioksi, silloin okkultistit katsovat oikeudekseen väittää vastaan ja asettaa heidän teoriansa kyseenalaisiksi.

Aivan luonnollisista syistä tiede ei voi paljastaa meitä ympäröivän universumin salaisuutta. Tiede voi ainoastaan koota ja luokitella ilmiöitä ja tehdä niistä ylimalkaisia huomioita. Mutta päätellen tunnustettujen metafyyssisten totuuksien pohjalta okkultisti vakuuttaa, että se uskalias tutkija, joka tahtoo päästä perille luonnon sisimmistä salaisuuksista, nousee yli aistien ahtaiden rajoitusten ja siirtäköön tajuntansa noumenonien valtakuntaan ja alkusyiden piiriin. Tätä varten hänen täytyy kehittää kykyjä, jotka [e478] nykyisen viidennen kantarodun jälkeläisten rakenteessa täällä Euroopassa ja Amerikassa ovat vielä kerrassaan uinuvia, muutamia harvoja tapauksia lukuun ottamatta. Ei voi ajatellakaan, että hän saattaisi muulla tavalla koota itselleen ne tosiasiat, joihin pohdiskelujen tulee perustua. Eikö tämä ole ilmiselvää sekä induktiivisen logiikan että metafysiikan periaatteiden mukaan?

Toisaalta tehköön tämän kirjoittaja mitä tahansa, hän ei koskaan tule

tydyttämään yhtä aikaa totuutta ja tiedettä. On mahdotonta tarjota lukijalle järjestelmällistä ja keskeytymätöntä ikivanhojen säkeistöjen käännöstä. VII säkeistön seitsemännen (jo toistetun) säkeen jälkeen on jätetty 43 säkeen pituinen aukko ennen 51. säettä, jolla teoksemme II osa alkaa, vaikka siinä järjestys on aloitettu taas numerolla I viittausten helpottamista varten. Pelkästään ihmisen esiintyminen maan päällä on aiheena yhtä monelle säkeistölle, jotka kuvaavat yksityiskohtaisesti hänen kehittymistään inhimillisistä dhyâni-chohaneista, maapallon tilaa tuona aikana jne. Melkoisen tilan vie niiden monien kemiallisten aineiden ja muiden yhdistelmien nimien luetteleminen, jotka ovat jo lakanneet yhtymästä toisiinsa ja ovat sen tähden aivan tuntemattomia meidän viidennen Rotumme myöhemmille jälkeläisille. Koska noita nimiä ei luonnollisesti voisi kääntää ja ne joka tapauksessa jäisivät selittämättä, ne on jätetty pois, samoin kuin ne asiat, joita ei voida julkaista. Siitä huolimatta sekin vähäinen määrä, joka ilmoitetaan, tulee ärsyttämään monia dogmaattisen ja materialistisen tieteen kannattajia ja puoltajia, jotka sattuvat sen lukemaan.

Ennen siirtymistä muihin säkeistöihin aiomme sen vuoksi puolustaa jo julkaistuja säkeistöjä. Että säkeistömme eivät ole täydellisen yhtäpitäviä eli sopusoinnussa uudenaikaisen tieteen kanssa, sen me kyllä tiedämme. Vaikka ne olisivatkin käyneet yhtä hyvin yhteen nykytiedon näkemysten kanssa kuin Joku Sir William Thomsonin luento, ne yhtä kaikki olisi hylätty. Ne opettavat näet uskoa tajuisiin voimiin ja henkisiin olentoihin sekä uskoa maisiin, puoleksi älyllisiin ja korkeasti älyllisiin voimiin [s515] toisilla tasoilla.¹ Ne opettavat myös uskoa olentoihin, jotka asuvat meidän ympärillämme piireissä, joita ei voi havaita teleskoopin tai mikroskoopin avulla. Siitä johtuu, että on välttämätöntä ottaa tutkittavaksi materialistisen tieteen uskomukset ja verrata sen mielipiteitä ”elementeistä” muinaisaikalaisten mielipiteisiin sekä analysoida fyysisten voimien nykyaikaisia käsitteitä, ennen kuin okkultistit myöntävät olevansa väärässä. Me tulemme koskettelemaan auringon ja planeettojen rakennetta ja katsomaan, mitä okkultisia ominaisuuksia on ns. *devoilla* ja *haltioilla*, joita tiede nyt kutsuu ”voimiksi” ja ”liiketavoiksi”, ja onko esoteerinen käsitys niistä puolustettavissa vai ei.² Huolimatta vastakkaisista ponnistuksista ennakkoluuloton mieli tulee huomaamaan, [e479] että Newtonin ”aineellisen tai aineettoman tekijän”³ takana on painovoiman aiheuttaja. Hänen persoonallisen, *työskentelevän* Jumalansa takaa tutkija löytää yhtä hyvin metafysiset *devat* ja *haltiat* kuin Keplerin *angelus rectorista*, joka johtaa jokaista planeettaa, ja niistä *species immateriata* [aineettomista olennoista], jotka tuon saman astronomin mukaan kuljettavat taivaankappaleita niiden radoilla.

II osassa meidän on avoimesti ja suoraan käytävä käsiksi vaarallisiin asioihin. Meidän on rohkeasti uhmattava tiedettä ja selitettävä päin silmiä materialistiselle oppineisuudelle, idealismille, hyloidealismille, positivismille ja kaikkitietävälle

¹ Niiden ajattelu on tietysti aivan erilaatuista kuin mitä me voimme ymmärtää maan päällä.

² Ks. lukua XV, Jumalat, monadit ja atomit.

³ Newtonin kolmas kirje Bentleylle.

uudenaikaiselle psykologialle, että todellinen okkultismi uskoo ”valon herroihiin”; että hän uskoo aurinkoon, joka miljardien muiden aurinkojen lailla on jonkun jumalan ja jumalien joukon asunto eli käyttöväline – eikä suinkaan ainoastaan ”päivälamppu”, joka liikkuu pelkän fyysisen lain vaikutuksesta, eikä edes vain yksi noita aurinkoja, jotka Richterin mukaan ”ovat korkeamman valon auringonkukkia”.

Tässä kiistassa tietysti okkultistit tulevat jäämään tappiolle. Heitä tullaan jo ensi näkemältä pitämään tuiki tietämättöminä ja nimittämään jollakin niistä tavallisista nimistä, joita annetaan kaikille, joita pintapuolisesti arvosteleva yleisö, itse tietämättömänä luonnon takana olevista suurista totuuksista, syyttää keskiaikaisten taikauskojen kannattamisesta. Olkoon niin. Täyttääkseen tehtävänsä okkultistit jo edeltäpäin alistuvat kaikkeen kritiikkiin, mutta vaativat vain itselleen oikeuden osoittaa, että luonnontieteilijät yhtä paljon joutuvat ristiriitaan pohdiskeluissaan kuin heidän pohdiskelunsa ovat ristiriidassa okkultismin oppien kanssa.

Aurinko on ainetta ja aurinko on henkeä. Meidän esi-isämme, ”pakanat”, ja heidän nykyaikaiset seuraajansa parsilaiset olivat ja ovat omassa polvessaan [s516] kyllin viisaita nähdäkseen auringossa kuvan jumaluudesta ja samalla aistiakseen sen sisällä, fyysiseen symboliin kätkeytyneenä, sekä henkistä että maista valoa hallitsevan kirkkaan Jumalan. Tätä uskoa voida ainoastaan karkea materialismi pitää taikauskona, se kun kieltää jumaluuden, hengen ja sielun eikä tunnusta mitään järkeä ihmisen ymmärryksen ulkopuolella. Mutta jos kirkollisuuden kasvattama liian suuri taikauskoisuus ”tekee ihmisen hulluksi” – kuten Lawrence Oliphant sanoo – silloin liian suuri määrä epäuskoa tekee hänet tylsämieliseksi. Me mieluummin antaudumme hulluuden syytökseen uskomalla liian paljon, kuin kaikki kieltävään tylsämielisyyteen, kuten materialismiin ja idealismiin. Sen tähden okkultistit ovat aivan valmiita ”kuulemaan kunniansa” materialismin puolelta ja vastaamaan kiivaisiin arvosteluihin, joita tullaan syyttämään tämän teoksen kirjoittajalle, ei kirjoittamisen vuoksi vaan siksi että hän uskoo kirjan sisältöön.

Sen tähden meidän täytyy jo ennalta vastata niihin keksintöihin, hypoteeseihin ja väistämättömiin vastaväitteisiin, joita tieteelliset kriitikot tulevat esittämään. On myös näytettävä, kuinka pitkälle [e480] okkultiset opit eroavat todellisesta tieteestä, ja ovatko muinaiset vai nykyiset teoriat loogisesti ja filosofisesti oikeammat. Muinaiset viisaat tunsivat kosmoksen kaikkien osien yhtenäisyyden ja keskinäiset suhteet, ennen kuin nykyaikaiset astronomit ja filosofit vielä olivat alkaneet päästä niistä selville. Ja vaikkei ulkonaisen ja näkyvän universumin osia ja niiden keskinäisiä suhteita voi selittää fyysiselle tieteelle millään muulla nimityksellä kuin mitä mekaanisen maailmanselityksen kannattajat käyttävät, siitä ei seuraa, että materialistilla, joka kieltää kosmoksen sielun olemassaolon (mikä kuuluu metafyyssiseen filosofiaan), olisi oikeutta astua noille metafysiikan kielletyille alueille väitteineen. Että fyysinen tiede koettaa tunkeutua sinne ja todella tunkeutuukin, on ainoastaan uusi todiste siitä, että ”valta on oikeutta” eikä mitään enempää.

Toinen hyvä syy näihin liitteisiin on seuraava. Koska ainoastaan rajoitettu määrä salaisia opetuksia voidaan julkaista nykyaikana, näitä oppeja eivät

ymmärtäisi edes teosofit, jos ne julkaistaisiin ilman selityksiä ja kommentaareja. Sen tähden niihin on verrattava nykyajan tieteen teorioita. Muinaisten viisaiden aksiomit on pantava nykyaikaisten hypoteesien rinnalle ja niiden vertailu on jätettävä ajattelevalle lukijalle.

Kun tulee kyseeseen ”seitsemän ohjaajaa”, kuten Hermes kutsuu ”seitsemää rakentajaa”, niitä henkiä, jotka ohjaavat toimintoja luonnossa, jonka elävät atomit ovat omassa maailmassaan varjoja astraalisissa piireissä olevista esikuvistaan – silloin tämä teos saa tietysti vastaansa jokaisen materialistin sekä jokaisen tiedemiehen. Mutta tämä vastustus voi pahimmillaankin olla ainoastaan väliaikaista. Ihmiset ovat aina nauraneet kaikelle tavallisuudesta [s517] poikkeavalle ja ensin pilkanneet jokaista epäsuosittua aatetta, kunnes lopuksi ovat sen omaksuneet. Materialismi ja skeptisismi ovat sellaista pahaa, joka tulee maailmassa pysymään niin kauan kuin ihminen ei ole jättänyt nykyistä karkeaa muotoaan pukeutuakseen siihen, mikä hänellä oli tämän kierroksen ensimmäisessä ja toisessa Rodussa. Jollei skeptisyyden ja nykyään niin luonnollisen tietämättömyyden vastapainoksi herää intuitio ja luonnollinen henkisyys, kukaan epäuskon kiusaama ihminen ei lopulta näe itsessään mitään muuta kuin kimpun lihaa, luita ja jänteitä sekä tyhjän ullakon, jonka tarkoituksena on tallettaa hänen aistimuksensa ja tunteensa. Sir Humphrey Davy oli suuri tiedemies, yhtä syvästi perehtynyt fysiikkaan kuin kuka tahansa meidän päiviemme teoretikko, mutta hän inhosi materialismia. Hän sanoo:

Kuulin mielipahakseni leikkaussaleissa fysiologisesta järjestelmästä, jonka mukaan aine vähitellen erilaistui, saavutti ärsykeherkkyyden, kypsytettiin tunneherkkyyteen ja hankki tarpeellisia elimiä omilla sisäisillä voimillaan ja viimein kohosi yksilölliseen olemassaoloon.¹

Kuitenkaan fysiologit eivät ole kaikkein syyllisimpiä, sillä he puhuvat ainoastaan siitä, mitä voivat nähdä fyysisillä aisteillaan ja arvioida näiden aistien antamien todisteiden perusteella. Astronomit [e481] ja fyysikot ovat meidän luullaksemme materialistisissa mielipiteissään paljon epäloogisempia kuin fysiologit. Tämä olisi nyt todistettava. Miltonin

...Valkeus!
ja ensiks eteerinen, puhdas valo.²

on tullut materialisteille olemaan ainoastaan

...Valo, elvyttävä ensimmäinen
Kaikista aineolioista parhain.

Okkultisteille se on sekä henki että aine. ”Liiketavan” takana, jota nykyään pidetään ”aineen ominaisuutena” eikä minään muuna, he tajuavat kirkkaan

¹ [Neljännessä vuoropuhelussa aiheesta ”The Proteus, or Immortality”, *Collected Works*, 1839–1840, vol. 9 s. 345–346.]

² [Milton, *Kadotettu paratiisi*, VII kirja, säkeet 243–244.]

noumenonin. Se on ”valon henki”, ikuisen puhtaan elementin esikoinen, jonka voima (eli emanaatio) on koottu aurinkoon, fyysisen maailman suureen elonantajaan, kuten salattu ja piilevä henkinen aurinko on henkisen ja psyykkisen maailman valon- ja elonantaja. Bacon oli yksi ensimmäisiä materialismin perussäveleen viritäjiä ei ainoastaan induktiivisen menetelmänsä (joka oli uusittu huonosti sulatetuista Aristoteleen teorioista) vaan kirjoitelmiensa yleissävyn johdosta. Hän kääntää ylösalaisin mentaalisen kehityksen järjestyksen sanoessaan: ”Jumalan ensimmäinen luomus oli aistien valo. Viimeinen oli järjen valo. Hänen sapattityönsä aina siitä lähtien on hengen valistaminen.”¹

Asia on aivan päinvastoin. Hengen valo on mystikon tai okkultistin ikuinen sapatti eikä hän kiinnitä paljon huomiota pelkkään aistien valoon. Allegorinen lause ”*Fiat Lux*” [tulkoon valkeus!] tarkoittaa esoteerisesti tulkittuna: ”Olkoon olemassa ’valon pojat’” eli kaikkien ilmiöiden noumenomit. [s518] Siksi roomalaiskatolilaiset tulkitsevat oikein tämän kohdan viittaamalla enkeleihin, mutta ovat ainoastaan väärässä siinä, että se muka tarkoittaisi jonkun antropomorfisen Jumalan luomia voimia, jumalan, jonka he personoivat alati jyriiseväksi ja rankaiseväksi Jehovaksi.

Nuo olennot ovat ”valon poikia”, koska ne emanoituvat ja ovat itsesyntyisiä tuosta rajattomasta valon valtamerestä, jonka toinen päätepiste on puhdas *henki* vaipuneena olemattomuuden absoluuttisuuteen, ja toinen päätepiste on *aine*, jossa se tiivistyy, ”kristalloituu” yhä karkeammaksi ja karkeammaksi tyypiksi astuessaan alas ilmennykseen. Sen tähden vaikka aine yhdessä merkityksessään on ainoastaan illusorinen pohjasameus siitä valosta, jonka säteet ovat luovia voimia, kuitenkin siinä on täydellisesti läsnä sielu, se prinssiippi, jota ei kukaan, eivät edes ”valon pojat”, EHDOTTOMASTA PIMEYDESTÄ kehittyneet, tule koskaan tuntemaan. Tämä aate on yhtä kauniisti kuin todenmukaisesti esitetty Miltonin runossa, kun hän tervehtii pyhää valoa, joka on

Taivaan esikoisen luoma!
vai Ikuisuuden alkusäde onko
sun nimes? koska Jumala on valo
iankaikkisuudesta ja valoss’ asuin
luopääsemättömässä – sinuss’ asuin,
oi kirkas tulva luomattoman aineen!²

¹ [Francis Bacon, *Essays*, ”Of Truth”.]

² [Kadotettu paratiisi, III kirja, säkeet 1–6, suom. Yrjö Jylhä.]

NYKYAIKAISET FYSIIKANTUTKIJAT SOKKOSILLA

Ja nyt okkultismi tekee tieteelle kysymyksen: onko valo kappale vai ei? Mitä tahansa tiede vastanneekin, okkultismi on valmis näyttämään, että tähän päivään asti etevimmilläkään fyysikoilla ei ole ollut mitään todellista tietoa asiasta. Tietääkseen, mitä valo on, onko se todellinen aines vai ainoastaan jonkin ”eetterisen väliaineen” aaltoilua, tieteen täytyy ensin oppia, mitä aine, atomi, eetteri ja voima ovat todellisuudessa. Nyt on asia niin, että *tiede ei tiedä mitään näistä asioista* ja tunnustaa itsekin tietämättömyytensä. Se ei ole vielä edes yhtä mieltä siitä, mihin pitäisi uskoa, koska samasta asiasta löytyy toistakymmentä monien etevien tiedemiesten laatimaa hypoteesia, jotka sotivat toisiaan vastaan ja ovat usein itsessäänkin ristiriitaisia. Sen tähden heidän oppineet teoriansa voivat kenties hyvällä tahdolla tulla hyväksytyiksi ”työhypoteeseina” toisarvoisessa merkityksessä, kuten Stallo sanoo. Mutta koske ne eroavat perin juurin toisistaan, niiden täytyy lopulta hävittää toinen toisensa. Niinpä *Concepts and Theories of Modern Physics* -teoksen tekijä sanoo:

Ei pidä unohtaa, että lukuisat tieteenhaarat ovat ainoastaan *mielivaltaisia* tieteen *jaotuksia*. Noissa eri tieteenhaaroissa voidaan samaa fyysistä kappaletta katsoa eri puolilta. Fyysikko voi tutkia sen molekyylien suhteita, ja kemisti puolestaan määrittelee sen atomisen kokoonpanon. Mutta koska kumpikin heistä käsittelee samaa elementtiä eli tekijää, sillä ei voi olla yksi sarja ominaisuuksia fysiikassa ja toinen aivan vastakkainen sarja ominaisuuksia kemiassa. Jos sekä fyysikko että kemisti tunnustavat, että on olemassa äärimmäisiä atomeja, jotka ovat ehdottomasti muuttumattomia painoltaan ja kooltaan, silloin *atomi ei voi olla kuutio tai pitkulaisen sferoidin muotoinen kappale fysiikkaa varten ja pyöreä pallo kemiaa varten. Joukko samankaltaisia atomeja ei voi olla sulatusastiassa kasa määrätyn suuruista ja ehdottomasti liikkumatonta ja läpäisemätöntä massaa ja kuitenkin magneettiin tai Clamond-patteriin kuuluessaan ainoastaan voimakeskusjärjestelmä. Universaali eetteri ei voi olla pehmeää ja liikkuvaa kemistin mieliksi ja [s520] samalla kimmoisan joustavaa fyysikon tyydyttämiseksi. Se ei voi olla yhtenäistä Sir William Thomsonin käskystä ja epäyhtenäistä Cauchyn tai Fresnelin kehotuksesta.*¹

Toistettakoon myös etevän fyysikon G. A. Hirnin sanat, sillä hän esittää saman asian 43-osaisessa teoksessa *Mémoires de l'Académie Royale de Belgique*:

Kun nähdään, kuinka suurella varmuudella meidän päivinämme vakuutetaan oppeja, joiden mukaan maailman kaikkien ilmiöiden syynä on

¹ J. B. Stallo, *Concepts and Theories of Modern Physics*, 1882, johd. toiseen editioon s. xi–xii.

yksinomaan atomin liikkeet, olisi oikeus odottaa, että oltaisiin yhtä yksimielisiä niistä ominaisuuksista, joita on tällä merkillisellä oliolla, kaiken olemassa olevan perustalla. Mutta se, joka vähänkin ottaa tutkiakseen ehdotettuja erikoisjärjestelmiä, huomaa heti merkillisesti pettyneensä. Hän havaitsee, että kemistin atomissa, fyysikon atomissa, metafysiikon atomissa ja matemaatikon atomissa... *ei ole mitään muuta yhteistä kuin nimi!* Välttämätön seuraus tästä on, [e483] että tieteissämme vallitsee monia jaotuksia, joista kukin omassa pienessä kolossaan konstruoi atomin sellaiseksi, mikä vastaa sen tutkimien ilmiöiden tarpeita, eikä vähääkään välitä niistä tarpeista, jotka johtuvat naapurin tutkimuskolon ilmiöistä. Metafysiikko hylkää veto- ja työntövoiman periaatteet unelmina. Matemaatikko, joka analysoi kimmoisuuden ja valon etenemisen lakeja, tunnustaa ne ilman muuta mainitsematta niitä edes... Kemisti ei voi selittää atomien ryhmittymistä useinkin hyvin monimutkaisiin molekyyliin, jollei hän lue atomeilleen erityisiä ominaisuuksia. *Fyysikolle ja metafysiikolle, jotka kannattavat uudenaikaisia oppeja, on atomi kuitenkin aina ja kaikkialla sama.* Mitä sanonkaan? EDES SAMASSA TIETEENHAARASSAKAAN EI OLE MITÄÄN YKSIMIELISYYTTÄ ATOMIN OMINAISUUKSIIEN SUHTEEN. Jokainen konstruoi atomin oman mielikuvituksensa mukaan selittääkseen jotakin erikoista ilmiötä, jonka kanssa hän on erityisesti joutunut tekemisiin.¹

Edellä oleva on valokuvantarkka näyte nykyaikaisen tieteen ja fysiikan tilasta. Kuten Stallo osoittaa, aina on olemassa erinomaisia edellytyksiä ”tieteellisellä mielikuvituksella” leikkimiseen, mitä niin usein esiintyy professori Tyndallin kaunopuheisissa tutkielmissa. Ristiriitaisuuksien runsaudessa se menee paljon pitemmälle kaikkia okkultismin ”fantasioita”. Kuinka lieneekään, jos fyysiset teoriat ovat ”pelkkiä muodollisia, selitettäviä, opetettavia tunnuslauseita” ja jos ”atomismi on ainoastaan symbolisesti kuvaava järjestelmä”,² silloin tuskin voi sanoa okkultistin väittävän liian paljon, kun hän asettaa näiden nykyajan tieteen tunnuslauseiden ja ”symbolisten järjestelmien” rinnalle ikivanhojen oppien symbolit ja tunnuslauseet.

III

”AN LUMEN SIT CORPUS AN NON”³

Ehdottomasti valo ei ole kappale, meille sanotaan. Fyysinen tiede selittää valon olevan voimaa, värähtelyä, eetterin aaltoilua. Se on aineen ominaisuus, jopa

¹ ”Recherches expérimentales sur la relation qui existe entre la résistance de l’air et sa température” s. 68. Käänn. Stallon lainauksesta s. xii.

² Newyorkilaisessa *Nation*-julkaisussa oleva arvostelu teoksesta *Concepts and Theories of Modern Physics*. Ks. Stallon teos, johd. s. xv–xvi.

³ ”Onko valo kappale vai ei?”

taipumus – mutta ei koskaan *mikään kappale!*

Aivan niin. Tästä keksinnöstä eli tiedosta, olkoon sen arvo mikä tahansa, että valo tai lämpö ei ole *aineellisten osasten* liikettä, on tiede pääasiassa jollei yksinomaisessa kiitollisuuden velassa Sir William Grovelle. Hän osoitti ensimmäisenä eräässä Lontoon instituutissa pitämässään luennossa v. 1842, että [e484] ”valo, lämpö jne., ovat itse aineen *taipumuksia* eikä sen läpäisevä, erityinen eetterinen ’painoton’ fluidumi (*nykyään ainetila*)”.¹ Kuitenkin kenties muutamien fyysikkojen – kuten esim. hyvin kuuluisan tiedemiehen Örstedin – mielestä VOIMA ja VOIMAT merkitsivät ”henkeä [*ja siis henkiä*] *luonnossa*”, vaikka he olisivat siitä vaienneetkin. Useat mystisyyteen taipuvaiset tiedemiehet opettivat, että valo, lämpö, magnetismi, sähkö, painovoima jne., eivät ole näkyvien ilmiöiden – niihin luettuna planeetan liikkeen – lopullisia *syitä* vaan ovat itse *muiden syiden* toisarvoisia *seurauksia*. Näistä syistä tiede välittää meidän päivinämme hyvin vähän mutta okkultismi uskoo niihin. Okkultisteilla onkin kaikkina aikoina ollut esitettävänä todisteita väitteidensä pätevydestä. Ja minä aikana ei olisi ollut *okkultisteja* ja ADEPTEJA?

Sir Isaac Newton kannatti pythagoralaista hiukkasteoriaa ja oli myös taipuvainen myöntämään sen vaatimat johtopäätökset. Tästä sai kreivi de Maistre kerran syyn toivoa, että Newton viimein voisi johtaa tieteen uudelleen tunnustamaan sen tosiasian, että *järkiolennot panevat liikkeelle ja ohjaavat voimia* ja taivaankappaleita.² Mutta de Maistre teki laskelmansa isäntäänsä kuulematta. Newtonin sisimmät ajatukset ja aatteet vääristyivät, ja hänen suurista matemaattisista tiedoistaan käytettiin ainoastaan fyysinen kuori. Jos Sir Isaac rukka olisi osannut edeltä käsin aavistaa, mihin hänen seuraajansa ja jälkeläisensä tulisivat käyttämään hänen ”painovoimaansa”,³ tuo hurskas ja uskonnollinen mies

¹ *Correlation of Physical Forces*, johdanto. Robert Ward puhuessaan lämpöä ja valoa koskevista kysymyksistä *Quarterly Journal of Sciences* marraskuun 1880 numerossa osoittaa, kuinka kertakaikkisen tietämätön tiede on yhdestä luonnon yleisimmistä tosiasioista – auringon lämpö määrästä. Hän sanoo: ”Kysymys auringon lämmöstä on ollut monen tiedemiehen tutkimuskohteena. Newton, yksi tämän ongelman ensimmäisistä tutkijoista, koetti määritellä sitä ja hänen esimerkkiään ovat myöhemmin seuranneet kaikki tiedemiehet, jotka ovat harrastaneet lämmönmittausta. *Kaikki ovat uskoneet onnistuneensa* ja määritelleet tuloksensa suurella varmuudella. Seuraavassa on tulosten julkaisemisen mukaan kronologisessa järjestyksessä heidän kunkin havaitsemat lämpömäärät: Newton, 1.699.300 °C.; Pouillet, 1.461°; Zöllner, 102.200°; Secchi, 5.344.840°; Ericsson, 2.726.700°; Fizeau, 7.500°; Waterston, 9.000.000°; Spoerer, 27.000°; Saint-Claire Deville, 9.500°; Soret, 5.801.846°; Vicaire, 1. °; Violle 1.500°; Rosetti, 20.000°. Ero on 9.000.000° – 1.400° eli 8.998.600 °C! Tuskin tieteessä on hämmästyttävämpää ristiriitaa kuin mikä näistä luvuista paljastuu.” Ja kuitenkin epäilemättä jos *okkultisti* antaisi oman arvionsa, jokainen näistä tutkijoista vastustaisi heti kiivaasti sitä ”EKSAKTIN” tieteen nimissä, se kun sotisi heidän kunkin erityistä mittaustulosta vastaan.

² J. M. de Maistre, *Les Soirées de Saint-Petersbourg*, 1822, vol. II.

³ Erään ateistisen idealistin, tri Lewinsin sanoin: ”Kun Sir Isaac v. 1687... osoitti, että massaan ja atomiin vaikutti... jokin toiminta sisältäpäin... hän lopetti kerta kaikkiaan hengen, sielun eli jumaluuden ylimääräisenä.”

olisi varmaan syönyt rauhallisesti omenansa eikä olisi hiiskunut kenellekään sanaakaan niistä mekaanisista laeista, jotka hänelle johtuivat mieleen sen putoamisesta.

Tiedemiehet halveksivat syvästi metafysiikkaa yleensä ja [e485] varsinkin sen ontologista puolta. Mutta milloin vain okkultistit uskaltavat nostaa nujerretut päänsä, näemme materialistisen fyysisen tieteen olevan kauttaaltaan metafysiikan läpäisemää.¹ [s523] Huomaamme myös, että vaikka tieteen tärkeimmät perusaatteet ovat erottamattomasti transsendentalismin kanssa tekemisissä, ne kuitenkin vääristellään ja usein syrjäytetään ristiriitaisten teorioiden ja hypoteesien hämmennyksessä, kun tahdotaan näyttää nykytieteen vapautuneen tuollaisista ”haaveista”. Tämä syytöksemme saa suurta tukea siitä tosiasiasta, että tieteen on ehdottomasti pakko hyväksyä ”hypoteettinen” eetteri ja koettaa selittää sitä atomia koskevien mekaanisten ja materialististen lakien perusteella. Tämä yritys on johtanut suoraan mitä vaarallisimpiin eroavuuksiin ja radikaaleihin epäjohdonmukaisuuksiin eetterin otaksutun luonteen ja sen fyysisten vaikutusten

¹ Stallon edellä siteerattu teos *Concepts and Theories of Modern Physics*, joka on herättänyt mitä voimakkaampia vastalauseita ja tuomitsevia arvosteluja, on suureksi avuksi jokaiselle, joka haluaa epäillä väitettämme. Hän kirjoittaa mm.: ”Tieteen tunnustettu vihamielisyys metafyyisistä pohdiskelua kohtaan on saattanut useimmat tieteen specialistit päätelemään, että kokemuseräisen tutkimuksen menetelmät ja tulokset ovat kokonaan riippumattomia ajatuslakien hallitsemisesta. He joko äänettömästi sivuuttavat tai avoimesti kieltävät yksinkertaisimmat logiikan säännöt, vieläpä johdonmukaisuuden lait ja... hylkäävät kiivaasti kaiken vetoamisen johdonmukaisuuden sääntöön, kun on kyse heidän hypoteeseistaan ja teorioistaan... ja pitävät [näiden teorioidensa] tutkimista... logiikan lakien mukaan ’a priori’-prinsiippien ja -metodien’ sopimattomana tunkeutumisenä empiirisen tieteen valtakuntaan. Tämänmieliset henkilöt eivät huomaa mitään vaikeutta siinä, että he väittävät toisinaan atomien olevan ehdottomasti inerttejä ja samalla väittävät niiden olevan täysin elastisia. Vaikeutta he eivät näe siinäkään, että väittävät fyysisen universumin, viimeisen tutkimuksen mukaan, purkautuvan ’kuolleeseen’ aineeseen ja liikkeeseen ja kuitenkin kieltävät, että fyysinen energia todellisuudessa on kineettistä. Ilman vaikeuksia he myös julistavat, että kaikki ilmiölliset eroavuudet objektiivisessa maailmassa johtuvat viime kädessä äärettömän yksinkertaisten aineyksikköjen erilaisista liikkeistä, ja siitä huolimatta hylkäävät sen oletuksen, että nämä yksiköt ovat yhtäläisiä” (s. xix). ”Merkillistä on huomata, kuinka sokeita etevät fyysikotkin ovat omien teorioittensa kaikkein ilmeisimmille seurauksille. Kun prof. Tait yhdessä prof. Stewartin kanssa ilmoittaa, että ’aine on aivan yksinkertaisesti passiivista’ (*The Unseen Universe*, osa 104), ja sitten yhdessä Sir William Thomsonin kanssa vakuuttaa, että ’aineella on sisäinen voima ulkonaisten vaikutusten vastustamiseksi’ (*Treat. on Nat. Phil.*, vol. I, osa 216), me rohkenemme kysyä, kuinka nämä väitteet saadaan sopimaan keskenään? Kun prof. Du Bois-Reymond... vaatii lujasti, että kaikki luonnon prosessit välttämättä on selitettävä jonkin konkreettisen yhdentekevän substraatin liikkeeksi, jolta substraatilta puuttuvat aivan kaikki ominaisuudet (*Über die Grenzen des Naturkenntnis* s. 5), ja kun hän on vähän ennen samassa luennossa selittänyt, että ’kaikkien ainemaailmassa tapahtuvien muutosten todistaminen atomien liikkeiksi, joita aiheuttavat niiden pysyvät keskusvoimat, olisi luonnontieteen korkein täydennys’, niin me joudumme sellaisen hämmennyksen valtaan, josta on vapauduttava.” (Esipuhe s. xliii.)

välillä. Toinen todiste syytöksemme oikeutuksesta on siinä, että monia ristiriitaisia väitteitä esitetään atomista – luomiston kaikkein metafyyysisimmästä objektista.

Mitä nykyaikainen fysiikka tietää eetteristä, jonka käsitteen kieltämättä ensin loivat muinaiset filosofit? Kreikkalaiset filosofit saivat sen arjalaisilta, ja siten nykyaikaisen eetterin alkuperä on *ÂKÂSHASSA*, josta se sitten on vääristynyt. Tuon vääristämisen [e486] sanotaan nyt olevan hienostunut muunnos Lucretiuksen aatteesta. Tutkikaamme siis nykyaikaista käsitettä useiden tieteellisten teosten avulla, jotka sisältävät itse fyysikkojen tunnustukset.

Eetterin olemassaolo myönnetään fyysisessä astronomiassa, tavallisessa fysiikassa ja kemiassa.

Astronomit pitivät eetteriä alkuaan äärettömän ohuena ja liikkuvana fluidumina, joka ei millään huomattavalla tavalla vastusta taivaankappaleiden liikettä, eikä kysymystä sen jatkuvuudesta tai jatkumattomuudesta otettu vakavasti harkittavaksi. Sen päättehtävä uudenaikaisessa astronomiassa on ollut painovoiman hydrodynaamisten teorioiden palveleminen. Fysiikassa tämä fluidumi esiintyi jonkin aikaa eri tehtävissä niiden kanssa, ”joita on mahdoton punnita” [ja jotka Sir William Grove niin armottomasti toimitti kuolemaan], ja muutamat tutkijat menivät niin pitkälle, että pitivät eetteriä samana kuin yhtä tai useampaa niistä.¹

Sitten tulivat kineettiset teoriat, ja dynaamisen lämpöteorian päivistä asti eetteri valittiin valo-opissa [s524] valoaaltojen perustaksi. Sitten selittääkseen valon leviämistä ja polarisoitumista fyysikkojen piti vielä kerran turvautua ”tieteelliseen mielikuvitukseen”. He antoivat nyt eetterille a) atomi- eli molekyyilirakenteen, ja b) tavattoman kimmoisuuden, ”niin että sen vastarinta muutoksille oli paljon suurempi kuin kaikkein kovimmilla elastisilla kappaleilla”.² Tämä teki välttämättömäksi *teorian aineen*, ja tästä syystä eetterin, *oleellisesta katkonaisuudesta*. Kun tämä katkonaisuus oli hyväksytty valon leviämisen ja polarisoitumisen selittämiseksi, huomattiinkin teoreettisia mahdottomuuksia tällaiselle leviämiselle. Cauchyn ”tieteellinen mielikuvitus” näki atomeissa ”aineellisia pisteitä ilman ulottuvuutta”, ja aaltoiluteorian kaikkein pahimpien esteiden (nim. muutamien hyvin tunnettujen mekaanisten teorioiden) voittamiseksi hän ehdotti olettamuksena, että eetteriä valon leviämisen välikappaleena ei pidettäisi yhtä mittaa jatkuvana vaan koostuneena osasista, joita havaittavat välimatkat erottavat. Fresnel teki saman palveluksen polarisoitumisilmioille. Mutta E. B. Hunt kumosi näiden kummankin teoriat.³ Nykyään on sellaisia tiedemiehiä, jotka sanovat heidän olleen ”olennaisesti väärässä”, mutta toiset – ”atomimekanistit” – riippuvat heissä kiinni itsepäisellä sitkeydellä. Eetterin *atomi- ja molekyyilirakenteen* teoria on muuten tullut termodynamiikan kautta kumotuksi, sillä Clerk-Maxwell todisti, että tuollainen väliaine olisi aivan yksinkertaisesti

¹ Stallo, *main. teos* s. ix.

² *Sama* s. x.

³ *The American Journal, of Science and Art*, 2. sarja, vol. VII, toukokuu 1849, s. 364–375.

kaasua.¹ ”Rajattomien välimatkojen” hypoteesin on siten todistettu olevan aivan hyödytön aaltoiluteorian tukemiseksi. Sitä paitsi tähtien pimennykset eivät paljastakaan sellaista värimuutosta kuin Cauchy odotti (väittäessään, että erilaiset värisäteet kulkevat eri nopeudella). [e487] Astronomia on näyttänyt, ettei ainoastaan yksi vaan monikin ilmiö poikkeaa täysin tästä opista.

Vaikka siis yhdellä fysiikan alalla teoria eetterin atomimolekyylisestä rakenteesta hyväksytään erään määrätyn ilmiösarjan selittämiseksi, toisella alalla huomataan, että tuollainen rakenne kumoaisi joukon hyvin todistettuja ilmiöitä, ja siksi Hirnin vastalauseet ovat oikeutettuja (ks. edellä). Kemia on nähnyt mahdolliseksi myöntää eetterin valtavan kimmoisuuden riistämättä siltä niitä ominaisuuksia, joiden olettamisesta riippuu *sen* nykyisten teorioiden tulkinta. Tämä päättyy siihen, että eetteri sai viimein aivan toisen luonteen. Atomimekaanisen teorian vaatimukset ovat saattaneet muutamia huomattavia matematiikan ja fysiikan tutkijoita yrittämään entisten aineen atomien korvaamista erityisillä *pyörreliikkeillä*, jotka [s525] tapahtuisivat ”universaalissa, homogeenisessa, kokoon puristumattomassa ja *jatkuvassa* aineellisessa välittäjässä” eli eetterissä.²

Tämän kirjoittaja – joka ei väitä saaneensa suurtakaan tieteellistä koulutusta vaan on ainoastaan jonkin verran tutustunut uudenaikaisiin teorioihin mutta paremmin okkulttisiin tieteisiin – poimii itse nykytieteen varastoista aseita esoteerisen opin halventajia vastaan. Maailmankuulujen tiedemiesten ilmeiset vastaväitteet, toisensa kumoavat hypoteesit, keskinäiset ristiriitaisuudet, syytökset ja tuomitsemiset osoittavat selvästi, että okkulttisilla teorioilla, joko ne hyväksytään tai ei, on yhtä suuri oikeus tulla kuuluviin kuin millään ns. oppineilla ja akateemisilla hypoteeseilla. Siksipä on jokseenkin yhdentekevää, pitävätkö Kuninkaallisen Seuran kannattajat eetteriä *yhtenäisenä* vai *epäyhtenäisenä* fluidumina eikä se koske tätä esitystä. Se ainoastaan viittaa yhteen varmaan asiaan: virallinen tiede *ei tähän päivään mennessä tiedä kerrassaan mitään eetterin kokoonpanosta*. Kutsukoon tiede sitä aineeksi, jos tahtoo. Mutta *âkâshana* tai kreikkalaisten ainoana pyhänä aetherina sitä ei löydy mistään nykyisten fyysikkojen tuntemasta ainetilasta. Se on AINETTA aivan eri käsitys- ja olemustasolla, eikä sitä voi analysoida tieteellisillä laitteilla eikä arvioida tai edes älytä ”tieteellisellä mielikuvituksella”, jolleivät sen omistajat tutki okkulttisia tieteitä. Seuraavassa tullaan esittämään faktoja, jotka tukevat väitettämme.

Stallo on selvästi todistanut nykyaikaisen fysiikan kiistakysymyksien suhteen (kuten de Quatrefages ja monet muut ovat todistaneet antropologian, biologian ym. alalla), että useimmat oppineimmista ja loistavimmista materialisteista lausuvat hyvin usein mitä suurimpia erehdyksiä koettaessaan tukea omia hypoteesejaan ja järjestelmiään. Ottakaamme esim. seuraava tosiasia. Useimmat heistä hylkäävät *actio in distans* [vaikutuksen matkan päästä] (yhden okkultismin perusateen, mitä eetteriin eli *âkâshaan* tulee), mutta niin kuin Stallo aivan oikein huomauttaa, ei ole

¹ Ks. Clerk-Maxwellin *A Treatise on Electricity and Magnetism*, 1873, ja vrt. Cauchyn teokseen *Mémoire sur la dispersion de la lumière*, 1836.

² Stallo, *main. teos* s. x.

olemassa mitään fyysistä toimintaa, [e488] ”joka ei tarkemmin tutkittuna osoittautuisi vaikutukseksi matkan päästä”, ja tämän hän todistaa.

Metafyysiset argumentit ovat professori Lodgen mukaan ”tiedostamatonta kokemukseen vetoamista”. Ja hän lisää, että jos tuollainen kokemus *ei ole käsitettävissä*, niin sitä ei ole olemassa jne. Hänen omin sanoin: ”Jos korkealle kehittynyt järki tai joukko järki-ihmisiä huomaa jonkin opin jostakin verrattain yksinkertaisesta peruskysymyksestä aivan *mahdottomaksi ajatellakaan*, se on jonkinlainen todiste... siitä, että *tuo asiantila, joka ei ole ajateltavissa, on olematon* jne.”¹

[s526] Ja sitten professori luentonsa lopulla antaa viittauksen, että koheesion samoin kuin painovoiman selitystä ”on etsittävä Sir William Thomsonin pyörreatomiteoriasta”.²

On tarpeetonta pysähtyä kysymään, onko tästä pyörreatomiteoriasta etsittävä selitystä ensimmäisen elämänidun putoamiseen maan päälle ohi kulkevasta meteorista tai komeetasta (Sir W. Thomsonin hypoteesi). Mutta Sir O. Lodgelle voisimme muistuttaa Stallon luennon viisasta kritiikkiä teoksessa *Concepts and Theories of Modern Physics*. Huomautettuaan edellä olevasta lontoolaisen professorin lausunnosta tekijä kysyy: ”Ovatko... pyörreatomiteorian ainekset *tunnettuja* tai edes mahdollisia kokemusperäisiä tosiasioita? Sillä jolleivät ne ole, *tuo teoria on selvästikin omiansa joutumaan saman arvostelun alaiseksi, jonka sanotaan kumoavan olettamuksen* ”ACTIO IN DISTANSISTA”.³ Ja sitten tuo terävä kriitikko näyttää selvästi, mitä eetteri *ei ole* eikä koskaan voi olla huolimatta kaikista tieteellisistä väitteistä toiseen suuntaan. Ja näin hän avaa, joskin tietämättään, ammolleen oven okkulttisille opetuksillemme. Sillä hän sanoo:

Se väliaine, jossa pyörreliikkeet syntyvät, on prof. Lodgen oman nimenomaisen lausunnon mukaan (*Nature*, vol. xxvii s. 305) ”täysin homogeeninen, supistumaton, yhtäjaksoinen aine, jota ei voi hajottaa yksityisiin elementteihin tai atomeihin. Se on itse asiassa yhtenäinen eikä molekyyleistä koostunut.” Ja esitettyään tämän väitteen prof. Lodge lisää: ”*Ei ole mitään muuta ainetta, josta voisimme sanoa näin ja sen tähden eetterin täytyy ominaisuuksiltaan olla hieman ERILAISTA kuin tavallinen aine.*” Näyttää siis siltä, että koko pyörreatomiteoria, jota meille tarjotaan *actio in distansin* ”metafyysisen teorian” sijalle, perustuu siihen, että oletetaan löytyvän aineellinen väliaine, joka on *kokemukselle* aivan *tuntematon* ja jolla on *hieman erilaiset*⁴ ominaisuudet kuin tavallisella aineella. Sen tähden tämä teoria ei ole,

¹ *Nature*, vol. XXVII, 25.1.1883, s. 304, Wm. Thomsonin luennosta ”On Ether and its Functions”, niin kuin Stallo lainannut, *main. teos* s. xxii–xxiii.

² Stallo, *main. teos* s. xxiii.

³ *Sama* s. xxiv.

⁴ ”*Hieman erilaiset*”, huudahtaa Stallo. ”Tämän ’hieman’ todellinen merkitys on se, että kyseinen väline *ei ole ensinkään aineellinen missään tajuttavassa merkityksessä*, koska sillä ei ole mitään aineen ominaisuuksia.” Kaikki aineen ominaisuudet riippuvat erilaisuuksista ja muutoksista, eikä tässä määritetty ”hypoteettinen” eetteri ole ainoastaan

kuten siitä väitetään, jonkin oudon *kokemus*asian saattamista tunnettujen tosiasioiden joukkoon [e489] vaan päinvastoin se on täysin tunnetun tosiasian saattamista sellaiseksi, joka ei ole ainoastaan tuntematon vaan jota ei ensinkään tunneta, ei ole havaittu eikä voida havaita. Sitä paitsi oletetun eetterisen väliaineen liike tai paremmin sanottuna liike eetterisessä väliaineessa, on... *mahdoton*, koska ”liike täysin homogeenisessa, supistumattomassa ja sen tähden yhtäjaksoisessa fluidumissa ei ole tajuttavaa liikettä... On siis selvää... että minne tahansa pyörreatomiteoria vienee meidät, se ei [s527] *ainakaan vie meitä minnekään fysiikan alueille* tai *tosi syiden*¹ piiriin. Ja voisin lisätä, että koska oletettu erilaistumaton² ja erilaistumiseen kykenemätön väliaine selvästikin on vanhan ontologisen *puhtaan olemassaolon* käsitteen tahatonta konkretisointia, niin käsiteltävällä teorialla on kaikki ne ominaisuudet, jotka sen leimaavat *käsittämättömäksi metafysiiseksi harhakuvaksi*.³

Todella ”harhakuvaksi”, jonka ainoastaan okkultismi voi tehdä käsitettäväksi. Tuollaisesta tieteellisestä metafysiikasta on tuskin muuta kuin askel okkultismiin. Niiden fyysikkojen, jotka kannattavat mielipidettä, että aineen atomirakenne vastaa sen läpäisevyyttä, ei tarvitse poiketa kovin kauaksi laduiltaan, ennen kuin he voivat tajuta ja selittää niitä suurimpia okkultisia ilmiöitä, joita luonnontieteilijät ja materialistit nyt ivaavat. Cauchyn ”aineelliset pisteet ilman ulottuvuutta” ovat Leibnitzin monadeja ja ovat samalla niitä aineksia, joista ”jumalat” ja muut näkymättömät voimat pukeutuvat ruumiiseen.⁴ ”Aineellisten” ilman ulottuvuuksia olevien osasten hajoaminen ja jälleen uudistuminen päätekijänä fenomenalisissa ilmiöissä osoittautuu tältä kannalta katsoen helposti *selväksi mahdollisuudeksi*, ainakin niille muutamille tieteellisille tutkijoille, jotka ovat Cauchyn kannalla. Tuo ranskalainen ajattelija näet jättää syrjään sen aineen ominaisuuden, jota he kutsuvat läpäisemättömyydeksi, siten että hän pitää atomeja ”aineellisina pisteinä, jotka vaikuttavat toisiinsa vetävästi ja työntävästi, riippuen niitä erottavista välimatkoista”, ja sitten hän selittää: ”Tästä seuraa, että jos luonnon tekijää⁵ haluttaisi hieman *muuttaa* niitä lakeja, joiden mukaan atomit vetävät tai työntävät toisiaan, *saisimme heti nähdä kovimpienkin kappaleiden läpäisevän toisensa*,

vailla eroavuuksia vaan on eroavuuksiin ja muutoksiin kykenemätön [lisätkäämme: fyysisessä merkityksessä]. Tämä osoittaa, että jos eetteri on ”ainetta”, *se on* ainetta ainoastaan sikäli, että se *henkisille* aisteille on jotenkin näkyvää, kosketeltavaa ja olemassa olevaa. Se on todella olevainen – mutta ei meidän tasollamme: pater aether eli âkâsha.

¹ Ne, jotka ovat luonnontieteelle tosi syitä (*verae causae*), ovat okkultistille *mayavisia* eli illusorisia syitä ja päinvastoin. [H. P. B.]

² Päinvastoin hyvinkin ”erilaistunut” siitä asti kun se lähti *laya*-tilastaan. [H. P. B.]

³ Stallo, *main. teos* s. xxiv–xxvi.

⁴ Ks. III kirja, XI, Jumalat, monadit ja atomit.

⁵ Okkultistien suhteen, jotka sanovat, että luonnon tekijä on *luonto itse*, jokin jumaluudesta erottamaton ja eriyämätön, tästä seuraa se, että ne, jotka tuntevat luonnon *salaiset lait* ja osaavat muuttaa ja luoda uusia olosuhteita eetterisissä, *eivät* tee tätä muuttamalla luonnon lakeja vaan työskentelemällä *sopusoinnussa* näiden *muuttumattomien lakien kanssa*.

pienimpienkin ainehitusten täyttävän suunnattomia aloja ja suurimpien massojen supistuvan mitä pienimpiin kokoihin ja koko maailmankaikkeuden ikään kuin keskittyvän yhteen pisteeseen.”¹

Ja tämä ”piste”, joka on näkymätön meidän aistimus- ja ainetasollamme, on aivan näkyvä adeptin silmälle, joka voi nähdä sen ja seurata sitä muilla tasoilla.

[e490][s528]

IV

ONKO PAINOVOIMA LAKI?

Hiukkasteoria on muutta mutkitta syrjäytetty. Mutta painovoima – se ilmiö, että kaikki kappaleet vetävät toisiaan puoleensa voimalla, joka on suoraan verrannollinen niiden massaan ja kääntäen verrannollinen niiden välimatkojen neliöön – elää yhä tänä päivänä ja hallitsee kuin yksinvaltiias avaruuden oletetuissa eetteriaalloissa. Hypoteesina sitä on uhattu kuolemalla siksi, että se ei riitä selittämään kaikkia sille kuuluvia tosiasioita. *Fyysisenä lakina* se on kerran kaikkivoipien ja nyt entisten ”ei punnittavissa olevien” kuningas. ”Painovoiman epäilemistä ei voi sanoa muuksi kuin herjaukseksi... ja Newtonin suuren muiston pilkkaamiseksi”, huudahtaa eräs *Hunnuttoman Isiksen* amerikkalainen arvostelija. Hyvä, mutta mitä sitten on kaiken kaikkiaan tuo *näkymätön ja käsittämätön* jumala, johon meidän pitäisi noin sokeasti uskoa? Astronomit, jotka löytävät painovoimasta helpon ratkaisun monille asioille ja saavat siitä *universaal*in voiman ja tekijän planeettojen liikkeiden laskemiseksi, eivät välitä paljoakaan itse vetovoiman syystä. He kutsuvat painovoimaa laiksi, syyksi itsessään. Me taas kutsumme tällä nimellä toimivia voimia joidenkin syiden *tuloksiksi* ja hyvin toisarvoisiksi tuloksiksi. Jonakin päivänä tullaan näkemään, että tuo tieteellinen hypoteesi ei ensinkään täytä tehtäväänsä, ja silloin se tulee seuraamaan valon hiukkasteoriaa ja se jätetään monien tieteellisten *aionien* ajaksi muiden hylättyjen teorioiden arkistoihin.

Eikö itse Newton ole ilmaissut vakavia epäilyksiä voiman luonteesta ja ”välittäjien” ruumiillisuudesta? Niin on myös tehnyt Cuvier, eräs toinen tutkimuksen yössä loistava tieteellinen soihtu. Hän varottaa lukijoitaan teoksessa *Discours sur les révolutions du globe* ns. voimien epäilyttävästä luonteesta ja sanoo: ”ei ole aivan varmaa, etteivätkö nuo välittäjät kaiken kaikkiaan ole *henkisiä* [s529] *vaikuttajia (des agents spirituels)*”. Teoksensa *Principia* alussa Sir Isaac Newton mitä suurimmalla huolella koetti painaa seuraajiensa mieleen, ettei hän käyttänyt ”vetovoima”-sanaa merkitsemään kappaleiden keskinäistä toimintaa missään fyysisessä merkityksessä. Hän sanoi, että hänelle se oli pelkkä matemaattinen käsite, jossa ei ensinkään otettu huomion todellisia ja alkuperäisiä fyysisiä suhteita. Eräässä *Principian*² kohdassa hän sanoo selvästi, että fyysisesti

¹ Cauchy, *Sept Leçons de physique générale*, 1868, s. 38 eteenp.; Abbé Moignon editio.

² Määritelmä 8; ja I kirja, väite LXIX, Scholium.

katsoen vetovoimat ovat oikeastaan *impulsseja*. XI luvussa (johdannossa) hän esittää sen arvelun, että ”on olemassa *jokin hienoinen henki, jonka voimasta ja toiminnasta* kaikki aineen liikkeet riippuvat”.¹ Kolmannessa kirjeessään Bentleylle hän sanoo:

On käsittämätöntä, että eloton karkea aine voisi (ilman jonkin muun välitystä, *mikä ei ole aineellista laatua*) tehot ja vaikuttaa toiseen aineeseen, ilman keskinäistä [e491] kosketusta, niin kuin tapahtuisi, jos painovoima Epikuroon antamassa merkityksessä olisi jotakin aineelle ominaista ja oleellista... Että painovoima olisi aineelle luontainen, sisäinen ja oleellinen, niin että toinen kappale vaikuttaisi toiseen tyhjän paikan yli ilman minkään muun välitystä, joka siirtäisi toiminnan toisesta toiseen – se on minusta niin suuri mielettömyys, etten usko kenenkään ihmisen, jolla on tarpeeksi ajattelukykyä filosofisissa asioissa, koskaan lankeavan tällaiseen käsitykseen. Painovoiman aiheuttajana täytyy olla jokin tekijä, joka alituisesti toimii määrättyjen lakien mukaan: mutta *onko tämä tekijä aineellinen vai aineeton*, sen olen jättänyt lukijoitteni harkittavaksi.²

Tästä Newtonin aikalaiset pelästyivät – sillä nyt *okkultiset* syyt olivat ilmeisesti palaamassa fysiikan alueille. Leibnitz kutsui hänen vetovoimaprinsiippiään ”ruumiittomaksi ja selittämättömäksi voimaksi”. Sitä oletusta, että olisi olemassa puoleensavetävä taipumus ja täydellinen *tyhjyys*, luonnehti Bernouilli ”vastenmieliseksi” eikä *actio in distans* saanut silloin sen enempää kannatusta kuin nykyäänkään. Toisaalta Euler ajatteli, että painovoiman toiminta johtuu joko jostakin *hengestä* tai jonkinlaisesta hienosta väliaineesta. Ja kuitenkin Newton tunsi muinaisaikalaisten eetterin, joskaan hän ei sitä hyväksynyt. Hän piti taivaankappaleiden välistä avaruutta *tyhjyytenä*. Sen tähden hän uskoi niin kuin me ”hienoon henkeen” ja *henkiin*, jotka ohjaavat ns. vetovoimaa. Tuon suurmiehen edellä toistetut sanat ovat tuottaneet hyvin vähän tuloksia. Se, mitä hän kutsui mielettömyydeksi, on nyt tullut dogmiksi puhtaan materialismin tapauksessa sen toistaessa: ”Ei mitään ainetta ilman voimaa eikä mitään voimaa ilman ainetta: aine ja voima ovat erottamattomia, ikuisia ja häviämättömiä [*totta*]. Ei voi olla mitään riippumatonta voimaa, koska kaikki voima on *aineessa luonnostaan oleva välttämätön ominaisuus* [*väärin*]. Niin muodoin *ei ole olemassa mitään aineetonta luovaa voimaa*.” Voi, Sir Isaac raukkaa!

Jos okkultistit jättävät syrjään kaikki muut etevät tiedemiehet, jotka olivat yhtä mieltä Eulerin ja Leibnitzin kanssa, ja vetoavat auktoriteetteinaan ja tutkijoinaan yksin Sir Isaac Newtoniin ja Cuvieriin, joiden mielipiteet mainitaan edellä, heillä ei ole paljon pelättävää nykyaikaisen tieteen taholta vaan he voivat äänekkäästi ja ylpeästi julistaa käsityksiään. Mutta kahden edellä mainitun auktoriteetin epäröinti, ja myös monien muiden, joita voisimme mainita, ei ole vähimmässäkään määrin

¹ Ks. past. Wm. F. Wilkinson, *Modern Materialism*, 1878.

² [Päivätty 25.2.1692. Vrt. Newtonin *Correspondence*, editoinut H. W. Turnbull, 1959, vol. II.]

estänyt tieteellistä pohdiskelua harhailemasta ympäri karkean aineen kentillä kuten ennenkin. Ensin oli olemassa aine ja siitä erillään ei punnittavissa oleva fluidumi. Sitten tuli *ei punnittavissa oleva* fluidumi, jota Grove arvosteli ankarasti. Sitten eetteri, joka oli ensin *epäyhtenäinen* ja sitten tuli yhtenäiseksi. Sen jälkeen tulivat ”mekaaniset” voimat. Nämä ovat nyt vakiintuneet ”liiketavoiksi”, ja eetteri on tullut vielä salaperäisemmäksi ja ongelmallisemmaksi kuin koskaan ennen. Monikin tiedemies nousee jo näitä karkeita materialistisia näkökantoja vastaan. Mutta silti Platonin päivistä, joka alinomaa pyytää lukijoitaan olemaan sekoittamatta *ruumiittomia* elementtejä [e492] niiden PERUSTEISIIN – transsendentaalisiin tai henkisiin elementteihin; ja niiden suurten alkemistien päivistä, jotka Paracelsuksen lailla tekivät suuren eron ilmiön ja sen syyn eli noumenonin välillä; aina Groveen asti, joka ”ei näe mitään syytä kiistää yli universumin levinneeltä aineelta niitä *toimintoja*, jotka ovat yhteisiä kaikelle aineelle”, ja kuitenkin käyttää sanaa *voimat* siinä missä hänen arvostelijansa, ”jotka eivät tuohon sanaan liitä minkään *erityisen toiminnan* merkitystä”, sanovat ”voima” – noista päivistä tähän päivään asti mikään ei ole pystynyt pysäyttämään karkean materialismin tulvavirtaa. Painovoima on *ainoa syy*, toimiva Jumala, ja aine on sen profeetta, sanoivat tiedemiehet vielä muutamia vuosia sitten.

He ovat sittemmin monta kertaa muuttaneet mielipiteitään. Mutta ymmärtävätkö tiedemiehet vieläkin Newtonin – joka oli aikansa henkisimpiä ja uskonnollisimpia miehiä – sisintä ajatusta paremmin kuin hänen eläessään? Sitä voi todella epäillä. Newtonin sanotaan antaneen kuoliniskun Descartesin elementtipyörteille (Anaksagoraan eloon heränneelle aatteelle), vaikka Sir W. Thomsonin viimeisimmät ”pyörreatomit” eivät todellisuudessa eroa paljon ensin mainituista. Kuitenkin Newton ensimmäisenä esitti vakavan vastalauseensa, kun hänen oppilaansa Roger Cotes mestarinsa pääteoksen esipuheeseen kirjoitti lauseen, jossa hän vakuutti ”vetovoiman olevan järjestelmämme perussy”.¹

Se, mikä tuon suuren matemaatikon mielessä muodostui utumaiseksi mutta lujasti pysyväksi Jumalan kuvaksi, joka oli kaiken *noumenon*,² oli sama, mitä muinaiset (ja nykyiset) filosofit ja okkultistit kutsuvat filosofisemmin ”jumaliksi” eli *luoviksi*, muodostaviksi voimiksi. Ilmaisutavat ovat saattaneet olla erilaiset ja sekä uskonnolliset että maalliset muinaisaikalaiset ovat saattaneet enemmän tai vähemmän filosofisesti ilmaista aatteitaan, mutta perusajatus on aina ollut sama.³

¹ [Vrt. Newtonin *Principia*, 2. ed., 1713, Roger Cotesin esipuhe.]

² Muuan materialisti, H. Lecouturier, kirjoittaa: ”*Vetovoima* on nyt yleisölle tullut siksi, mitä se oli Newtonille itselleen – pelkäsi sanaksi, *aatteeksi*” (*Panorama des Mondes*), koska sen syy on tuntematon. John F. Wm. Herschell sanoo todella saman lausueessaan, että aina kun hän tutkii taivaankappaleiden liikettä ja vetovoiman ilmiöitä, hänet valtaa ajatus, että ”*on olemassa syitä*, jotka meistä katsoen vaikuttavat verhon takaa, ja kätkevät *suoranaisen* toimintansa” (*Musée des Sciences*, elokuu 1856).

³ Jos meitä vaaditaan tilille siitä, että uskomme toimiviin jumaliin ja henkiin, vaikka hylkäämme *persoonallisen jumalan*, vastaamme teisteille ja monoteisteille: myöntäkää, että teidän Jehovanne on *yksi elohimeista*, niin me olemme valmiit tunnustamaan hänet. Mutta jos teette hänestä, kuten olette tehneet, äärettömän, AINOAN ja *ikuisen* Jumalan, me emme

Pythagoraalle voimat olivat henkisiä olentoja, [e493] jumalia, riippumattomia planeetoista ja aineesta, kuten me ne näemme ja tunnemme maan päällä, tähtitaivaan hallitsijoita. Platon kuvasi planeettoja *sisäisen* ohjaajan liikuttamiksi, ohjaajan ollessa yhtä asumuksensa kanssa, kuten ”perämies laivansa kanssa”.¹ Aristoteles taas kutsui noita hallitsijoita ”*aineettomiksi* substansseiksi”,² vaikka hän ollen vihkimätön hylkäsi jumalat *olentoina*.³ Mutta tämä ei estänyt häntä tunnustamasta sitä tosiasiaa, että tähdet ja planeetat ”eivät ole elotonta massaa vaan todella *toimivia* ja *eläviä* kappaleita”. Ikään kuin ”*tähtihenget olivat* ilmiöidensä *jumalallisia* puolia, *Τά θεϊότερα των φανερών*.”⁴

Jos etsimme vahvistusta uudemmilta tieteellisiltä ajoilta, tapaamme Tyko Brahen, joka tunnustaa tähdissä kolminkertaisen voiman, *jumalallisen, henkisen* [s532] ja *elollisen*. Kepler pani yhteen pythagoralaisen lauseen ”aurinko, Jupiterin valvoja” ja Daavidin jakeet ”Hän asetti istuimensa aurinkoon” ja ”Herra on aurinko” jne.,⁵ ja sanoi ymmärtävänsä täydellisesti, kuinka pythagoralaiset saattoivat uskoa kaikkien yli avaruuden siroteltujen pallojen olevan rationaalisia järkiolentoja, *facultates ratiocinativae*, jotka kiertävät aurinkoa, ”missä asuu *puhdas tulen henki*, yleisen harmonian lähde”.⁶

Kun okkultisti puhuu fohatista, toimivasta ja ohjaavasta älystä universaalissa sähkö- eli *elollisfluidumissa*, hänelle nauretaan. Kuitenkin, kuten tässä osoitetaan, ei tähän päivään asti ole ymmärretty sähkön eikä elämän, ei edes valon luonnetta. Okkultisti näkee kunkin luonnonvoiman ilmennyksessä sen noumenonin ominaisuuden eli erikoispiirteen toiminnan. Tämä *noumenon* on erityinen älyvävä

koskaan tunnusta häntä sellaiseksi. *Kansallisjumalia* on ollut monia. Ainoa universaali jumaluus on prinssiippi, abstraktinen juuriaate, jolla ei ole mitään tekemistä rajallisen muodon epäpuhtaan työskentelyn kanssa. Me emme palvo jumalia, me ainoastaan kunnioitamme niitä itseämme korkeampina olentoina. Siinä me seuraamme Mooseksen käskyä, vaikka kristityt *eivät tottele* omaa Raamattuaan – eivät lähetysarnaajat varsinkaan. ”*Älä puhu pahaa jumalista*” [englantilainen tekstinmukainen käännös], sanoo yksi heistä – Jehova (2. Moos. 22:27). Mutta samalla jakeessa 20 sanotaan: ”Sen, joka uhraa *jollekin* jumalalle eikä ainoalle Herralle, pitää oleman kirottu.” *Alkutekstissä* ei ole jumala vaan *Elohim* – ja me kiistämme ristiriidan – ja Jehova on yksi elohimeista, kuten näkyy hänen omista sanoistaan 1. Moos. 3:22, kun ”Herra sanoi: Ihminen on nyt *kuin me*.” Sen tähden sekä ne, jotka palvoen uhraavat *elohimeille*, enkeleille ja Jehovalle, että ne, jotka *puhuvat pahaa* kanssaihmistensä *jumalista*, ovat kummatkin paljon suurempia rikollisia kuin okkultistit tai joku teosofi. Monet jälkimmäisistä haluavat uskoa yhteen tai toiseen ”Herraan” ja he saavat vapaasti uskoa niin kuin haluavat.

¹ *Faidros*, 247c; *Lait*, X, 905.

² Sillä että ”aineettomien lajien” sanotaan olevan samaa kuin ”*puinen rauta*” ja että nauretaan Spillerille, joka puhuu niistä ”ruumiittomana aineena”, ei ratkaista salaisuutta. (Ks. *Concepts and Theories of Modern Physics* s. 165 ja jäljempänä.)

³ Vossius, *De Idololatriae* (1. ed., 1668), II s. 527–528.

⁴ Aristotle, *De caelo*, I, 9 (279a 28), ja II, 2 (285a 29).

⁵ *Psalm*. 89:36; 84:11.

⁶ Kepler, *De motibus planetarum harmonics* s. 248. Epilogi V kirjaan, luku X, *Harmonices mundi*, 1619.

yksilöllisyys *ilmenneen mekaanisen universumin toisella puolella*. Okkultisti ei suinkaan kiellä – päinvastoin hän kannattaa – sitä mielipidettä, että valo, lämpö, sähkö jne. ovat aineen *taipumuksia* (mutta eivät ominaisuuksia). Selvemmin sanoen: aine on ehto, välttämätön perusta eli käyttöväline, *sine qua non* – näiden voimien eli tekijöiden ilmenemiselle tällä tasolla.

Mutta voittaakseen tukea okkultistien on tutkittava painovoimalain suosituksia, ennen kaikkea ”painovoimaa, aineen kuningasta, [e494] ja hallitsijaa” sen kaikissa muodoissa. Tämän tehtävän onnistumiseksi on palautettava mieleen hypoteesin varhaisin esiintyminen. Ensinnäkin, oliko Newton sen ensimmäinen keksijä? *Athenaeum* sisältää muutamia omituisia tietoja tästä asiasta. Siinä sanotaan, että ”varmoja todisteita voidaan esittää siitä, että Newton hankki kaiken tietonsa painovoimasta ja sen laeista Böhmeltä, *jolle gravitaatio eli PAINOVOIMA...* on luonnon seitsemästä ominaisuudesta ensimmäinen... Sillä hänen mielestään Böhmen järjestelmä osoittaa meille olioiden *sisäpuolen*, jota vastoin nykyaikainen fysiikka katsoo ainoastaan *ulkopuolta*.” Sitten edelleen, ”sähkötie, jota ei vielä ollut olemassa silloin kun hän [Böhme] kirjoitti, on kuitenkin ennakoitu [hän kirjoituksissaan], eikä Böhme ainoastaan kuvaa tuon voiman nykyään tunnettuja ilmiöitä vaan vieläpä ilmoittaa itse sähkön alkuperän ja synnyn”.¹

Siten Newton, jonka syvällinen järki luki helposti rivien välistä ja oivalsi tuon suuren näkijän henkisen ajatuksen sen mystisestä esitystavasta huolimatta, on saanut suuren keksintönsä Jacob Böhmeltä, haltioiden (nirmânakâyojen) lemmikiltä, jota viimeksi mainitut valvoivat ja ohjasivat ja josta edellä mainitun artikkelin kirjoittaja oikein huomauttaa, että ”jokainen uusi tieteellinen keksintö todistaa yhä selvemmin *hänen syvää ja intuitiivista näkemystään luonnon kaikkein salatuimpiin toimintoihin*”.

[s533] Ja *keksittyään* painovoiman Newton, saattaakseen sen toiminnan mahdolliseksi avaruudessa, oli niin sanoaksemme pakotettu *hävittämään* jokaisen fyysisen esteen, joka ehkäisi sen vapaata toimintaa. Näin hän teki mm. eetterille, vaikka hänellä oli selviä aavistuksia sen olemassaolosta. Kannattaen hiukkasteoriaa hän määritteli *ehdottoman tyhjyyden* taivaankappaleiden välille. Mitä epäilyksiä ja mitä *sisäisiä* vakaumuksia hänellä lieneekin ollut eetterin suhteen, ja kuinka monelle ystävälle hän lieneekin ajatuksiaan ilmaissut – kuten näkyy hänen kirjeenvaihdostaan Bentleyyn kanssa – hän ei opetuksissaan milloinkaan näyttänyt uskovan eetteriin. Mutta jos hän *oli* ”vakuuttunut siitä, että vetovoimaa ei voisi aineellinen kappale käyttää tyhjän paikan yli”,² kuinka sitten niinkin myöhään kuin v. 1860 ranskalaiset astronomit (esim. Le Courtrier) vastustivat ”tuon suuren miehen esittämän tyhjiysteorian *onnettomia* seurauksia”?³ Professori Winchell kirjoittaa:

Nämä otteet [kirjeestä Bentleylle] osoittavat, mitä mielipiteitä hänellä oli planeettojen välisen yhteyden laadusta. Vaikka hän sanoo taivaiden olevan

¹ *The Athenaeum*, nro 2048, 26.1.1867, s. 127–128.

² A. Winchell, *World-Life* s. 50.

³ *Panorama des mondes* s. 47 ja 53.

aistittavasta aineesta tyhjiä, hän lukee toisaalla tästä poikkeukseksi ”*kenties [e495] jotakin hyvin ohutta tai vahingollista höyryä*, joka nousee maan, planeettojen ja komeettojen ilmakehästä ja jostakin sellaisesta erinomaisen hienosta eetteriväliaineesta, jota olemme toisessa kohdassa kuvanneet”.¹

Tämä osoittaa vain, ettei niinkään suurilla miehillä kuin Newtonilla ole aina uskallusta lausua julki mielipiteitään. Tri T. S. Hunt ”käänsi huomion muutamiin kauan välinpitämättömästi suhtauduttuihin kohtiin Newtonin teoksissa, joista kohdista näkyy, että hänen mieleensä juurtui vähitellen usko tuollaiseen universaaliin, interkosmiseen väliaineeseen”.² Mutta näihin kohtiin ei ollut ensinkään kiinnitetty huomiota ennen kuin tri Hunt 28.11.1881 piti esitelmänsä ”Taivaallinen kemia Newtonin ajasta asti”.³ Kuten Lecouturies sanoo: ”Siihen asti oli yleinen ajatus tiedemiestenkin piirissä, että Newton oli julistanut *tyhjiyden* oppia puolustaessaan hiukkasteoriaa.” [s534] Noihin kohtiin oli ”suhtauduttu kauan välinpitämättömästi” epäilemättä sen tähden, että ne sotivat tämänpäiväisiä mieluisia ennakkoteorioita vastaan, kunnes viimein aaltoteoria vaati välttämättä selityksekseen jotakin ”eetteristä väliainetta”. Tässä on koko salaisuus.

Joka tapauksessa, tuosta Newtonin teoriasta – nim. universaalista tyhjiydestä, jota hän *opetti*, joskaan ei itse siihen uskonut – saivat nykyajan fyysikot aiheen osoittamaansa suureen halveksuntaan muinaisia fyysikkoja kohtaan. Vanhat viisaat olivat lausuneet, että ”luonto kammaa tyhjiyttä”, ja maailman (lue: länsimaisten rotujen) suurimmat matemaatikot olivat huomanneet tämän vanhentuneeksi ”harhaluuloksi” ja paljastaneet sen. Nyt kuitenkin moderni tiede vahvistaa, vaikka tökerösti, oikeaksi muinaisen tiedon. Sen on vielä näin myöhään annettava tunnustuksensa Newtonin persoonalle ja huomiokyvyn tarkkuudelle, kun se on 150 vuoden ajan jättänyt kiinnittämättä huomionsa noihin perin tärkeisiin lauseisiin – varmaan sen vuoksi, että oli viisaampaa olla niistä välittämättä. Mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan!

Ja nyt isä eetteriä *tervehditään jälleen* avosylin ja se liitetään lujasti yhteen painovoiman kanssa. Se on kytketty siihen myötä- ja vastoinkäymisissä siihen päivään asti, jolloin sen tai molempien tilalle tulee taas jotakin muuta. Kolmesataa vuotta sitten oli kaikkialla *täyteys*, sitten tuli tuo kolkko *tyhjiys*: vielä myöhemmin tähtitaivaan valtameriulapat, jotka tiede oli kuivattanut tyhjiin, täyttyivät taas eetteriaalloilla. *Recede ut procedas*, väisty että etenisit, täytyy tästä lähin olla tieteen tunnuslauseena – tieteen, joka kutsuu itseään ”eksaktiseksi” etupäässä sen vuoksi, että se joka karkausvuosi huomaa olevansa ineksakti, epätarkka.

Mutta älkäämme riidelkö suurten miesten kanssa. Heidän täytyi palata ”Pythagoraan ja vanhan Kanâdan⁴ varhaisimpiin jumaliin” löytääkseen vastaavuuksilleen ja ”uusimmille” keksinnöilleen ytimen ja selkärangan, ja tämä

¹ I. Newton, *Opticks*, 1704, III, kys. 28.

² Winchell, *main. teos* s. 49.

³ *Proceedings*, Cambridge Philosophical Society, 28.11.1881, aikakauslehdessä *American Journal of Science*, III, helmik. 1882, xxiii, 123–133.

⁴ Intian muinainen viisas, joka kannatti atomiteoriaa. – Suom. huom.

antaa hyviä toiveita okkultisteille ja heidän vähäpätöisille jumalilleen. Me uskomme näet Lecouturierin ennustuksiin painovoimasta. Me tiedämme, että se päivä lähestyy, jolloin *täydellistä uudistusta* tieteen nykyisiin esitystapoihin nähden vaativat tiedemiehet itse, kuten on tehnyt Sir William Grove, K. T. J. Siihen päivään asti ei ole mitään tehtävissä. Sillä jos painovoima [e496] syrjäytettäisiin huomenna, seuraavana päivänä tiedemiehet keksisivät jonkin toisen uuden mekaanisen liiketavan.¹ Vaikeakulkuista ylämäkeä on tieteen polku ja sen päivät [s535] ovat täynnä hengen vaivaa. Mutta sen ”tuhansien ristiriitaisten hypoteesien joukossa, jotka on esitetty fyysisten ilmiöiden selitykseksi, ei ole ollut mitään parempaa hypoteesia kuin ”liike” – vaikka materialismi onkin sitä tulkinut paradoksaalisesti. Kuten näkyy tämän teoksen ensimmäisiltä sivuilta, okkultisteilla ei ole mitään sanottavaa *liikettä*,² Herbert Spencerin ”TUNTEMATTOMAN” SUURTA HENGITYSTÄ vastaan. Mutta koska okkultistit käsittävät, että kaikki maan päällä on jonkin *avaruudessa* olevan *varjoa*, he uskovat *pienempiin* ”henkäyksiin”, jotka elävinä, älyllisinä ja riippumattomina kaikesta paitsi laista puhaltavat joka suuntaan manvantaran kausina. Nämä tiede tahtoo hylätä. Mutta mitä tahansa pantaneen vetovoiman, toisin sanoen painovoiman, tilalle, on tulos oleva sama. Tiede on silloin oleva yhtä kaukana kuin nytkin pulmiensa ratkaisusta, jollei se jollakin tavalla pääse sopusointuun okkultismin, vieläpä alkemian kanssa. Tätä päätelmää pidetään kyllä julkeana, mutta silti se on ja pysyy totuutena. Kuten Faye sanoo: ”*Il manque quelque chose aux géologues pour faire la géologie de la Lune, c’est d’être astronomes. A la vérité il manque aussi quelque chose aux astronomes pour aborder avec fruit cette étude, c’est d’être géologues.*”³ Mutta hän olisi voinut olla vielä osuvampi, jos olisi lisännyt: ”*Ce qui manque à tous les deux, c’est l’intuition du mystique.*”⁴

Muistakaamme Sir William Groven viisaat ”loppuhuomautukset” aineen äärimäisestä kokoonpanosta eli molekyylien toiminnan yksityiskohdista, joita

¹ Sir Isaac Newtonin teokset, jos niitä luetaan vilpittömässä ja ennakkoluulottomassa hengessä, ovat ainaisena todisteena siitä, kuinka hän on mahtanut horjua painovoiman ja vetovoiman, impulssin ja jonkin muun *tuntemattoman* syyn välillä, selittääkseen planeettojen säännöllisen kiertoliikkeen. Ks. hänen teoksensa *Opticks* (1704, III, kys. 31). Herschell kertoo, että Newton jätti seuraajilleen velvollisuudeksi tehdä kaikki tieteelliset johtopäätökset hänen keksinnöstään. Kuinka väärin nykyajan tiede on käyttänyt tätä oikeutta rakentaakseen uusimmat teoriansa painovoiman varaan, se huomataan, jos muistetaan, kuinka syvästi uskonnollinen tuo suuri mies oli.

² Se materialistinen käsitys, että koska fysiikassa reaalin eli aistittava liike on mahdoton puhtaassa avaruudessa eli *tyhyydessä*, sen vuoksi kosmoksen (käsitettynä rajattomaksi avaruudeksi) ikuinen LIIKE on vain seipitystä – näyttää taas, ettei länsimaissa ole koskaan oikein ymmärretty sellaisia itämaisen metafysiikan nimityksiä kuin puhdas avaruus, puhdas olemassaolo jne.

³ ”Geologeilta puuttuu jotakin Kuun geologian laatimiseksi. Heidän täytyisi näet olla astronomeja. Ja totta puhuen astronomeilta puuttuu myös jotakin voidakseen menestyksellisesti harjoittaa tätä tutkimusta, heidän täytyisi olla geologeja.”

⁴ ”Se, mikä kummaltakin puuttuu on mystikon intuitio.”

hänen luullakseen ihminen ei milloinkaan tule tuntemaan.

Paljon vahinkoa on jo syntynyt siitä, että on koitettu hypoteesein paloitella ja analysoida ainetta ja pohtia atomien muotoa, kokoa ja lukumäärää ja niitä ympäröivän lämpö-, eetteri- ja sähköilmakehän laatua... Jos myönnetään oikeaksi, että sähköä, valoa, magnetismia jne. on pidettävä ainoastaan tavallisen aineen liikkeenä, se ainakin on varmaa, että kaikki entiset teoriat ovat purkaneet ja kaikki nykyiset teoriat purkavat näiden voimien toiminnan pelkäksi [s536] liikkeeksi. Johtuneeko se siitä, että me muka niin hyvin tuntiessamme liikkeen liitämme siihen muita taipumuksia ikään kuin se olisi kieli, jota voisimme helpommin käyttää ja jolla kykenisimme parhaiten [e497] niitä selittämään, vai johtuneeko se siitä, että se on todella ainoa keino, jolla me *järjellämme, aisteistamme riippumatta*, voimme käsittää aineellisia toimijoita? Varmaa on ainakin, että siitä ajasta asti, jolloin mystisiä henkisten tai yliluonnollisten voimien käsitteitä käytettiin fyysisten ilmiöiden selittämiseksi, ovat kaikki niistä laaditut hypoteesit viimein supistuneet LIIKKEEKSI.

Ja sitten tuo oppinut mies esittää puhtaasti okkulttisen opin:

Nimitys ”alinomainen liike”, jota olen usein käyttänyt näillä sivuilla, on itsessään kaksiselitteinen. Jos tässä esitetyt opit ovat perusteltuja, *kaikki liike on yhdessä merkityksessä alinomaista*. Massoissa, missä liikkeen pysäyttää yhteentörmäys, syntyy osasiin lämpöä eli liikettä, ja näin jatkuu liike, niin että jos uskaltaisimme laajentaa tätä ajatusta, koko universumia koskemaan, meidän pitäisi olettaa, että sama liikemäärä vaikuttaa ikuisesti samaan määrään ainetta.¹

Jos oletetaan, että paino- tai vetovoima hylättäisiin sen teorian sijaan, jonka jo muutamit fyysikot ovat omaksuneet, että aurinko on *valtavan suuri magneetti*, joka vaikuttaa planeettoihin samalla tavalla kuin vetovoiman nyt arvellaan vaikuttavan, mihin tai kuinka paljon kauemmaksi se johtaisi astronomit siitä, missä he nyt ovat? Ei tuumaakaan kauemmaksi. Kepler keksi tämän ”kummallisen hypoteesin” lähes 300 vuotta sitten. Hän ei ollut keksinyt kosmoksen veto- ja työntövoiman teoriaa, sillä se tunnettiin Empedokleen päivistä asti, jolloin tämä kutsui noita kahta vastakkaista voimaa samaa aatetta ilmaisevilla sanoilla vihaksi ja rakkaudeksi. Mutta Kepler antoi jokseenkin hyvän kuvauksen kosmisesta magnetismista. Että tällainen magnetismi löytyy luonnosta, on yhtä varmaa kuin että painovoimaa ei löydy, ei ainakaan sillä tavalla kuin tiede opettaa. Sehän ei ota ensinkään

¹ *Correl. Phys. Forces* s. 170–173. Tämä on täsmälleen sitä, mitä okkultismi väittää ja saman perusteen mukaan, nim. siksi että ”missä voima joutuu toista voimaa vastaan ja saa aikaan staattisen tasapainotilan, siinä aiemmin vallinnut tasapaino tulee häirityksi ja uusi liike saa alkunsa, sen vastatessa tarkasti sitä, mikä lakkasi olemasta voimassa”. Tähän prosessiin tulee väliaikoja pralayassa, mutta se on ”hengityksenä” ikuinen ja lakkaamaton silloinkin kun ilmennyt kosmos lepää.

huomioon, millä eri tavoilla se kaksinainen voima, jota okkultismi kutsuu veto- ja työntövoimaksi, saattaa vaikuttaa meidän aurinkokunnassamme, maan ilmakehässä ja sen *tuolla puolen* muussa kosmoksessa.¹ Tämän todistaa Newton itse, sillä meidän [e498] aurinkokunnassamme on paljon ilmiöitä, joita hän tunnusti olevansa kykenemätön ratkaisemaan painovoiman avulla. ”Sellaisia olivat esim. planeettaliikkeiden suunnan yhtäläisyys, niiden ratojen miltei ympyrämäinen muoto ja niiden liikkeen merkillinen asettuminen yhteen ainoaan tasoon.”² Ja jos on olemassa yksi ainoakin poikkeus, silloin ei ole oikeutta kutsua painovoimaa *universaaliksi laiksi*. ”Newton sanoo yleisessä Scholiumissaan noiden oikaisujen johtuvan ’älyllisen ja kaikkivaltiaan olennon työskentelystä’.”³ ”Älyllinen” tuo ”olento” voi olla, mutta on täysi syy epäillä sitä väitettä, että se olisi ”kaikkivaltias”. ”Jumala-parka” vain työskentelisi pienimpien yksityiskohtien järjestämisessä ja jättäisi kaikkein tärkeimmät toisarvoisille voimille! Tämän väitteen ja logiikan puutteille vetää vertoja ainoastaan Laplacen mielipide. Hän näet koettaessaan hyvällä syyllä asettaa liikkeen Newtonin ”kaikkivaltiaan olennon” tilalle ja tuntematta tuon ikuisen liikkeen todellista luontoa näki siinä sokean fyysisen lain. ”Eivätkö kaikki nuo planeettojen järjestelyt voisi olla liikelakien seurauksia?”⁴ hän kysyy, unohtaen, kuten kaikki nykyajan tiedemiehemme tekevät, että tämä *laki* ja tämä liike ovat virheellinen kierros, tullen samaan kohtaan niin kauan kuin *kummankin luonne* pysyy selittämättömänä. Laplacen kuuluisa vastaus Napoleonille: ”*Dieu est devenu une hypothèse inutile*” [”Jumala on tullut tarpeettomaksi hypoteesiksi”] voisi yhtä hyvin olla jonkun sellaisen lausuma, joka kannattaisi vedantalaista filosofiaa. Se tulee pelkäksi harhaluuloksi, jos siitä jätetään lukuun ottamatta toimivat, älylliset, voimakkaat (mutta ei koskaan ”*kaikkivaltiaat*”) olennot, joita on kutsuttu ”jumaliksi”.

[s538] Mutta me tahtoisimme kysyä keskiaikaisten astronomien arvostelijoilta, miksi Kepler tuomitaan *epätieteelliseksi*, vaikka hän esittää saman ratkaisun kuin Newtonkin, mutta osoittautuu rehellisemmäksi, varmemmaksi ja jopa loogisemmaksi? Mikä ero on Newtonin ”kaikkivaltiaan olennon” ja Keplerin

¹ Suuri Humboldt kirjoittaa: ”Aurinkokunnan ulkopuolella olevassa avaruudessa ei ole tähän asti näkynyt mitään ilmiöitä, jotka vastaisivat *meidän* aurinkokuntamme olosuhteita. *Meidän* aurinkokuntamme erikoisominaisuus on se, että aine siinä on tiivistynyt tähtisumurenkaiksi, joiden keskukset sitten tiivistyvät maapalloiksi ja kuiksi... Sanon siksi vielä kerran: tähän asti *ei ole havaittu mitään tällaista meidän planeettajärjestelmämme ulkopuolella*.” (*Revue Germanique*, 31.12.1860, s. 715–731: ”Lettres et Conversations d’Alexandre Humboldt”). Tosin kyllä, sitten kun nebulaariteoria v. 1860 tuli esiin ja paremmin tunnetuksi, ovat tutkijat olleet huomaavinaan samanlaisia ilmiöitä aurinkokunnan ulkopuolella. Kuitenkin tuo suuri tiedemies on aivan oikeassa. Aurinkokuntamme ulkopuolelta ei voida löytää, *paitsi näennäisesti*, mitään *maapalloja* tai *kuita*, jotka olisivat samanlaatuista ainetta kuin mitä meidän järjestelmässämme esiintyy. Tällainen on okkulttinen opetus.

² A. Winchell, *World-Life* s. 607.

³ *Sama*.

⁴ Laplace, *Exposition du système du monde* (1813), II kirja, V, vi, 448.

ohjaaajien ja sideeristen ja kosmisten voimien tai enkeleiden välillä? Kepleriä moititaan myös siitä ”kummallisesta hypoteesista, joka käyttää pyörreliikettä aurinkokuntamme ilmiöiden selittämiseen. Häntä moititaan yleensä kaikista teorioistaan, jopa siitä, että hän kannattaa Empedokleen veto- ja työntövoiman aatetta ja etenkin ”aurinkomagnetismia”. Kuitenkin useat myöhemmät tiedemiehet, kuten tulemme osoittamaan – esim. Hunt (jos Metcalfe on jätettävä pois), tri B. W. Richardson jne. – suosivat samaa aatetta hyvin voimakkaasti. Kepleriä puolustetaan kuitenkin osin sillä perusteella, että ”Keplerin aikoihin asti ei ollut vielä selvästi huomattu ainemassojen välillä mitään sellaista vuorovaikutusta, joka laatunsa puolesta olisi eronnut magnetismista”.¹ Onko se nyt huomattu *selvästi*? Väittääkö prof. Winchell, että tieteellä on jotakin vakavaa tietoa siitä, mitä laatua on sähkö tai magnetismi – paitsi että *kumpikin näyttää olevan jostakin ratkaisemattomasta syystä johtuvan seurauksen vaikutuksia*.

Keplerin aatteet, kun niistä karsitaan pois teologiset tendenssit, ovat puhtaasti okkulttisia. Hän näki, että

I. Aurinko on suuri magneetti.² Tähän uskovat jotkut huomattavat nykyajan tiedemiehet ja myös okkultistit.

II. Aurinkosubstanssi on aineeton.³

III. Auringon energian ja planeettojen liikkeen alituisesti aiheuttajaksi ja uudistajaksi hän asettaa taukoamatta huolehtivan hengen tai henget. Koko muinaisaika uskoi tähän ajatukseen. Okkultistit eivät käytä henki-sanaa vaan puhuvat *luovista* voimista, jotka he *varustavat älyllä*. Mutta me voisimme myös kutsua niitä hengiksi.

Tämä teoria leimataan mielettömäksi kaikkein eniten siitä syystä, että siinä on annettu sijaa ”hengelle”. Vanhempi Herschell uskoi samalla tavoin ja niin uskovat monet nykyiset tiedemiehetkin. Yhtä kaikki professori Winchell vakuuttaa, että ”vanhoina ja uusina aikoina ei ole esitetty toista hypoteesia, joka olisi mielivaltaisempi ja vähemmän sopusoinnussa fyysisten periaatteiden vaatimusten kanssa”.⁴

Samaa sanottiin aikoinaan universaalista eetteristä ja nyt sitä ei ainoastaan ole omaksuttu vaan vieläpä sitä pidetään *ainoana mahdollisena teoriana* eräiden mysteerien ratkaisemiseksi.

Kun Grove ensimmäisenä julisti edellä mainittuja aatteitaan Lontoossa n. v. 1840, niitä kutsuttiin *epätieteellisiksi*. Kuitenkin *hänen* mielipiteensä voimien vastaavuuksista on nyt yleisesti hyväksytty. Vaadittaisiin epäilemättä henkilö, joka paljon paremmin kuin tämän tekijä olisi tutustunut tieteeseen, jotta hän menestyksellä voisi taistella muutamia nykyään vallitsevia käsityksiä vastaan, jotka koskevat painovoimaa ja muita samanlaatuisia kosmisten mysteerien ”ratkaisuja”.

¹ Winchell, *main. teos* s. 553.

² Ks. Delambren *Histoire de l'astronomie du Moyen Age*, Pariisi, 1819.

³ Tietysti siinä merkityksessä, että aine on tieteelle joissakin tuntemattomissa tiloissa. Ks. *Hunnuton Isis*, tiede osa 2 s. 25–26.

⁴ Winchell, *main. teos* s. 554.

Mutta tahdomme mainita muutamia tunnustettujen tiedemiesten taholta tehtyjä vastaväitteitä. Ne ovat muutamien etevien astronomien ja fyysikkojen lausuntoja, joiden mukaan he ovat hylänneet sekä kiertoliikkeen että painovoiman teorian. Niinpä voidaan lukea esim. ranskalaisesta *Encyclopédiestä* tieteen myöntävän, kaikista edustajistaan huolimatta, ”että on *mahdotonta* selittää aurinkokunnan kiertoliikkeen *fyysistä* alkua”.¹

Jos kysytään, ”mikä aiheuttaa kierrosliikkeen?” meille vastataan: ”Se on keskipakoinen voima.” ”Ja mikä tämän voiman aiheuttaa?” ”Kiertoliikkeen voima”, vastataan vakavasti.² Lienee hyvä tarkastaa kumpaakin näistä teorioista, koska ne ovat suoraan tai epäsuorasti yhteydessä keskenään.

[e500][s540]

IV

KIERTOLIIKKEEN TEORIAM TETEESSÄ

Huomioon ottaen, että ”äärimmäinen syy on julistettu hourekuvaksi ja suuri syy on passitettu tuntemattoman alueelle”, kuten muuan kunnioitettu henkilö aiheellisesti valittaa, on sängen merkille pantavaa, että esitetään niin monia hypoteeseja, itsessään tähtisumun verran. Maallikkotutkija hämmentyy eikä tiedä, mihin *eksaktin* tieteen teoriaan hänen on uskottava. Me luettelemme alempana riittävän monia hypoteeseja, että niiden pitäisi sopia itse kunkin maulle ja ajatuskyvyille. Ne on kaikki poimittu tieteellisistä teoksista.

VALLITSEVIA HYPOTEESEJA KIERTOLIIKKEEN ALKUPERÄN SELITTÄMISEKSI

Kiertoliike on syntynyt:

a) Siten että tähtisumumassat, jotka ovat ilman päämäärää kiertäneet avaruudessa, ovat törmänneet yhteen; tai alkaneet *vetää toisiaan puoleensa* ”sellaisissa tapauksissa, jolloin ei tapahdu todellista törmäystä”.

b) Siten että tähtisumuaineen virrat ovat tangentiaalisesti (kun tähtisumu on amorfinen eli muodoton) laskeutuneet korkeammilta asteilta alemmille³ tai

¹ Godefroy, *La Cosmogonie de la Révélation*, 1841.

² *Sama*. Meitä tullaan kyllä syyttämän ristiriitaisuudesta. Meille tullaan sanomaan, että vaikka kiellämme Jumalan, me uskomme sieluihin ja *toimiviin henkiin*, ja että toistamme ahdasmielisten roomalaiskatolilaisten kirjoittajien teoksia väitteittemme tueksi. Tähän me vastaamme: Me kiellämme monoteismin *antropomorfisen* jumalan, mutta emme suinkaan luonnon jumalallista prinssiä. Me taistelemme sekä protestantteja että roomalaiskatolilaisia vastaan kun on kyse monista dogmaattisista teologisista uskomuksista, jotka ovat inhimillistä ja lahkolaista alkuperää. He ovat oikeassa uskoessaan henkiin ja *älyllisiin* toimiviin voimiin, mutta me emme palvo ”enkeleitä”, kuten roomalaiskatolilaiset tekevät.

³ Sanat korkeampi ja alempi ovat ainoastaan suhteellisia avaruudessa olevan tarkkailijan

ainoastaan siten, että massassa alkaa vaikuttaa vetovoima keskustaa kohti.¹

”Fysiikassa on olemassa se pääperiaate, ettei tuollainen massa voi joutua mihinkään kiertoliikkeeseen sen omien osasten toiminnan seurauksena. Yhtä hyvin [s541] voisi koettaa muuttaa höyrylaivan suuntaa kiskomalla kannen kaidetta köydestä”, sanoo prof. Winchell tämän johdosta kirjassaan.²

HYPOTEESEJA SEITSEMÄN PLANEETAN JA KOMEETTOJEN SYNNYSTÄ

a) Planeettojen syntyminen johtuu 1) jostakin auringon purkauksesta – sen keskusmassan synnytyksestä;³ tai 2) jonkinlaisesta tähtisumurenkaiden katkeamisesta.

b) ”Komeetat ovat vieraita planeettajärjestelmällemme.”⁴ Komeetat ovat kieltämättä meidän aurinkokunnassamme syntyneitä.”⁵

c) ”Kiintotähdet ovat liikkumattomia”, sanoo yksi auktoriteetti. ”Kaikki tähdet ovat varmaan liikkuvia”, vastaa toinen. ”Kieltämättä jokainen tähti on liikkeessä.”⁶

d) ”Yli 350 000 000 vuoden aikana auringon hidas ja majesteetillinen liike akselinsa ympäri ei ole hetkeksikään lakannut.”⁷

[e501] e) ”Mädler uskoo, että... auringon radan keskus on Plejadien Alkyone ja että siltä kuluu 180 000 000 vuotta yhteen ainoaan kierrokseen.”⁸

f) ”Aurinko ei ole ollut olemassa enempää kuin 15 000 000 vuotta eikä tule enää säteilemään lämpöä enempää kuin 10 000 000 vuotta.”⁹

Muutamia vuosia sitten tämä etevä tiedemies kertoi maailmalle, että aika, joka vaadittiin maan jäähtymiseksi alkuasteella olevasta kuorettumisestaan nykyiseen tilaansa, ei voinut olla pidempi kuin 80 000 000 vuotta.¹⁰ Jos maailman kuorettumisen aika olisi ainoastaan 40 000 000 vuotta eli puolet tuosta

aseman mukaan, sillä jos näiden sanojen käyttäminen tarkoittaisi, että ne merkitsevät abstrakteja todellisuuksia, se olisi ehdottomasti harhaanjohtava.

¹ Jacob Ennis, *The Origin of the Stars*, 1876, s. 221 ynnä seuraava.

² *World-Life*, s. 99, av.

³ Jos näin olisi laita, kuinka tiede selittäisi, että aurinkoa lähinnä olevat planeetat ovat niin pieniä kooltaan? Meteorien kasautumisen teoria on ainoastaan askelta kauempana totuudesta kuin tähtisumuaate, eikä sillä ole edes jälkimmäisen ominaisuutta – sen metafyyisistä puolista.

⁴ Laplace, *Exposition du système du monde* (ed. 1824), s. 414; ed. 1883, s. 435.

⁵ Faye, ”Sur l’origine du système solaire”, *Comptes Rendus des séances de l’Académie des Sciences*, Pariisi, osa XC, 1880, s. 640–643.

⁶ Wolf.

⁷ C. H. Lecouturier, *Panorama des Mondes*, Pariisi, 1858.

⁸ Winchell, *World-Life*, s. 140.

⁹ Sir Wm. Thomsonin luento: ”Latentin voiman teoria koskien auringon mahdollista alkuperää, sen lämmön kokonaismäärää ja sen kesto”, 1887.

¹⁰ Thomson ja Tait, *Natural Philosophy* (1867). Ja näidenkin lukujen suhteen Bischoff on eri mieltä Thomsonin kanssa ja laskee, että 350 miljoonaa vuotta vaaditaan maapallon jäähtymiseksi 20 000 °C lämpölämmästä 200 asteeseen. Tämä on myös Helmholtzin mielipide.

myönnetystä ajasta, ja auringon ikä olisi ainoastaan 15 000 000 vuotta, pitääkö meidän sitten käsittää, että maa on kerran ollut olemassa auringosta riippumatta?

Koska toisaalla mainitaan astronomien ja fyysikkojen monien tieteellisten hypoteesien julki tuomat auringon, planeettojen ja maapallon iät, olemme käsitelleet aihetta [s542] tarpeeksi osoittaaksemme nykyajan tieteen edustajien keskinäisen erimielisyyden. Jos oletamme Sir William Thomsonin viisitoista miljoonaa vuotta tai T. H. Huxleyn tuhannet miljoonat vuodet aurinkokuntamme kiertoajaksi, niin aina tulemme seuraavaan tulokseen: Hyväksymällä taivaankappaleiden itsesyntyisen kiertoliikkeen, jotka taivaankappaleet muka ovat *inertistä* aineesta muodostuneita ja kuitenkin liikkuvat *oman sisäisen liikkeensä* perusteella miljoonia vuosia, tämä tieteen oppi:

a) Ilmeisesti kieltää tuon fyysisen peruslain, joka sanoo, että ”*liikkeessä oleva* kappale *pyrkii alati inertiaan* (ts. jatkaa samaa liikkeen tai levon tilaansa), kunnes jokin tarpeeksi suuri *aktiivinen* voima yllyttää sitä muuhun toimintaan”.

b) Tunnustaa alkusysäyksen, jonka kulminaatio on muuttumaton liike *vastustavassa* eetterissä, jonka asian NEWTON on sanonut olevan *liikkeen luonteeseen nähden mahdoton*.

c) On universaali painovoima, joka – kuten meille opetetaan – aina pyrkii keskustaa kohti *suoraviivaista* suuntaa. Tämä olisi *yksinään* syy koko aurinkokunnan kiertämiseen, jossa tapahtuu ikuisesti *kaksinainen* pyöriminen, kun jokainen kappale kulkee sekä oman akselinsa että ratansa ympäri. Toinen satunnainen selitys on:

d) Auringossa on jokin magneetti, eli mainittu kiertoliike johtuu magneettisesta voimasta, joka toimii aivan kuin painovoima suoraviivaisesti – ollen kääntäen verrannollinen etäisyyden neliöön. (Coulombin laki.)

e) Kaikki toimii *muuttumattomien* lakien alaisena, jotka lait kuitenkin usein näyttävät vaihtelevan, kuten osoittautuu useissa hyvin tunnetuissa [e502] planeettojen ja muiden kappaleiden oikuissa sekä myös silloin kun komeetat lähestyvät aurinkoa tai vetäytyvät siitä pois päin.

f) On olemassa *LIKEELLE* *PANEVA VOIMA*, joka on aina *verrannollinen* siihen massaan, mihin se vaikuttaa. Mutta se on *riippumaton* sen massan erikoisluonteesta, johon se on verrannollinen. Tämä johtaa sanomaan Lecouturierin tapaan: ”Jollei olisi tuota voimaa, joka on riippumaton sanotusta massasta ja aivan eriluontoinen, massa putoaisi aina samalla nopeudella, vaikka se olisi yhtä suuri möhkäle kuin Saturnus tai yhtä pieni kuin Ceres.”¹ Se on sitä paitsi sellainen massa, joka saa painonsa siitä kappaleesta, johon se painollaan nojautuu.

Ei siis Laplacen käsitys auringon ilmakehän fluidumista, joka ulottuisi planeettojen ratojen tuolle puolen, eikä Lecouturierin sähkö eikä Foucaultin [s545] lämpö,² ei mikään voi koskaan auttaa noita kiertoliikkeen alkuperää ja *pysyvyyttä* koskevia lukuisia hypoteeseja pääsemään pois oravanpyörästään, ja yhtä vähän sen voi tehdä itse painovoiman teoria. Tämä mysteeri on fyysisen tieteen Prokrusteen

¹ *Musée des Sciences*, 15.8.1857. Vrt. de Mirville, *Des Esprits*, IV, 149.

² *Panorama des Mondes*, s. 55.

vuode. Jos aine on passiivinen, kuten nykyään opetetaan, ei voi sanoa, että pieninkin liike olisi aineessa oleellinen ominaisuus – sillä ainetta on silloin pidettävä pelkkänä toimeettomana massana. Kuinka siis noin monimutkainen, yhdistetty ja moninkertainen, noin harmoninen ja tasapainoinen liike, joka kestää miljoonien ja jälleen miljoonien vuosien ikuisuuksia, voisi johtua yksistään sen omasta ominaisesta voimasta, jollei tuo voima ole *älyä*? *Fyysinen tahto* on jotakin aivan uutta – se on todella käsite, jota muinaisaikalaiset eivät olisi milloinkaan suvainneet.¹ Muuan astronomi sanoo:

Me puhumme taivaankappaleiden painosta, mutta koska on tunnustettu, että paino vähenee suhteessa sen etäisyyteen keskuksesta, niin tulee ilmeiseksi, että määrättyllä välimatkalla tuon painon välttämättä täytyy alentua nolnaan. Jos olisi jokin *vetovoima*, silloin täytyisi syntyä tasapaino... Ja koska nykyinen oppisuunta ei tunnusta universaalissa avaruudessa olevan mitään *alhaalla* eikä mitään *ylhällä*, ei ole selvää, mikä saattaisi maapallon putoamaan [vaikkei olisikaan paino- eikä vetovoimaa].²

Tuntuu siltä, että kreivi de Maistre oli oikeassa ratkaistessaan kysymyksen omalla teologisella tavallaan. Hän leikkaa Gordionin solmun auki sanomalla: [e503] ”Planeetat kiertävät sen vuoksi, että *ne on pantu kiertämään*... ja nykyaikainen fyysinen maailmanjärjestelmä on *fyysinen mahdottomuus*.”³ Eikö Herschell sanonut samaa lausueessaan, että tarvitaan *tahto* kiertoliikkeen [s544] aikaansaamiseksi ja *toinen tahto* sen pysäyttämiseksi.⁴ Tämä todistaa ja selittää, kuinka *hidastunut* planeetta on niin ovela, että se voi laskea aikansa täsmälleen osuakseen määräpaikkaansa tietyllä hetkellä. Sillä jos tiede joskus onnistuukin selittämään nerokkaasti muutamia noista pysähtymisistä, peräytyivistä liikkeistä, poikkeamisista ratojen ulkopuolelle jne., pitäen niitä vain näennäisinä ja johtuvina niiden ja meidän maapallomme erilaisesta nopeudesta keskinäisissä ja vastaavissa radoissa, tiedämme kuitenkin olevan muita ja ”hyvin todellisia ja huomattavia poikkeuksia”, toistaaksemme Herschellin sanoja, ”joita ei voi selittää muuten kuin noiden planeettojen keskinäisellä ja säännöttömällä vaikutuksella toisiinsa ja

¹ Enemmän kuin vuosisadan ajan on koetettu haihduttaa kaikki ero kappaleen ja voiman välillä. ”Voima on ainoastaan liikkeessä olevan kappaleen ominaisuus”, sanovat fyysikot. ”*Elämä – eläimellisten elintemme* ominaisuus – on ainoastaan seuraus näiden molekyylien järjestelystä”, vastaavat fysiologit. Kuten Littré opettaa: ”Tuon planeetaksi kutsutun kokouman povessa kehittyvät kaikki aineessa uinuvat voimat... ts. aine sisältää *itsessään* ja *itsensä kautta* ne voimat, jotka ovat sille ominaisia... ja jotka ovat *alkuperäisiä* eikä *toissijaisia*. Näitä voimia on painon, sähkön, maisen magnetismin ja elämän ominaisuudet... Jokainen planeetta saattaa kehittää elämää... kuten esim. maapallo, jonka päällä ei ihmiskunta aina ole elänyt mutta nyt elää.” (*Revue des Deux Mondes*, 15.7.1860.)

² J. Tardy, *Cosmographie* jne. Vrt. de Mirville, *main. teos*, IV osa, s. 146.

³ *Soirées* jne., II.

⁴ *Discours sur l'étude de la philosophie naturelle* (ranskal. käännös, 1834), s. 165.

auringon *häiritsevällä* vetovoimalla”.¹

Me tiedämme kuitenkin, että näiden pienten ja satunnaisten häiriöiden lisäksi on olemassa alituisia poikkeuksia, joita nimitetään sekulaarisiksi – sen tähden että niiden säännöttömyys kasvaa niin äärettömän hitaasti ja koskee elliptisen liikkeen mittasuhteita – eikä näitä poikkeuksia *voi oikaista*. Kaikki astronomit sanovat tämän saman asian. Newton jo huomasi, että tämä maailma kaipaa *korjausta* hyvinkin usein, ja esim. Reynaud sanoo meidän päivinämme teoksessaan *Terre et Ciel*:

Kaukana siitä, että planeettojen piirtämät radat olisivat muuttumattomia, ne päinvastoin ovat alinomaa muuttuvia asemaltaan ja muodoltaan.²

Tämä todistaa, että painovoima ja kiertolait ovat yhtä erehdyttäviä kuin nopeita korjaamaan erehdyksiään. Syytös niitä vastaan voidaan määritellä näin:

Nämä radat vuoroin laajenevat, vuoroin supistuvat, niiden suurempi akseli joko pitenee tai vähenee tai heilahtaa samalla kertaa oikealta vasemmalle auringon ympäri. Itse se taso, missä planeetat sijaitsevat, nousee ja laskeutuu aikakausittain pyörien ikään kuin vavisten itsensä ympäri.³

Tähän de Mirville, joka uskoo aurinkokuntaa näkymättöminä hallitseviin *älyllisiin* ”työntekijöihin” – kuten mekin uskomme – huomauttaa sattuvasti:

Kas siinäpä matka, jossa ei ole paljoakaan mekaanista *täsmällisyyttä*. Korkeintaan sitä voisi verrata höyrylaivaan, jota aallot heittelevät ja kuljettavat sinne tänne hidastuttaen tai jouduttaen sen kulkua, niin että kaikki nuo esteet voisivat siirtää sen saapumisen määrättömäksi ajaksi, jollei olisi perämiehen ja koneenkäyttäjän älyä korvaamassa menetettyä aikaa ja parantamassa vaurioita.⁴

Painolaki kuitenkin näyttää olevan tulossa *vanhentuneeksi* laiksi tähtitaivaalla. Ainakin nuo pitkätukkaiset *radikaalit*, joita nimitetään komeetoiksi, näyttävät [s545] hyvin vähän kunnioittavan tuon lain loukkaamattomuutta [e504] ja heilauttavan sille päätään hyvin häpeämättömästi. Kuitenkin, vaikka komeetat ja meteorit miltei joka suhteessa näyttävät olevan ”*vielä käsittämättömiä* ilmiöitä”, nykyaikaisen tieteen kannattajat uskovat niiden *tottelevan samoja lakeja ja muodostuvan samasta aineesta* ”kuin auringot, tähdet ja tähtisumut”, vieläpä samasta kuin ”maa ja sen asukkaat”.⁵

Tätä voitaisiin todella kutsua harkitsemattomaksi, vieläpä *sokeaksi uskoksi*. Mutta eihän *eksaktia* tiedettä sovikaan epäillä, ja sitä, joka hylkäisi tutkijoiden kuvittelemat hypoteesit – esim. painovoiman – pidettäisiin siitä hyvästä tietämättömänä houkkiona. Kuitenkin äskeinen kirjailija kertoo meille omituisen

¹ *Sama*.

² Sivü 28.

³ *Sama*.

⁴ *Des Esprits*, IV osa, s. 155–156.

⁵ *Laing, Modern Science and Modern Thought*, s. 15.

tarinan tieteellisistä aikakirjoista.

Vuoden 1811 komeetalla oli 190 miljoonan kilometrin pituinen ja laajimmillaan 24 miljoonan kilometrin levyinen pyrstö, ja keskuksen halkaisija oli noin 204 000 kilometriä eli enemmän kuin kymmenen kertaa suurempi kuin maapallon halkaisija... [Hän kertoo meille, että] jotta tämänsuuruiset taivaankappaleet kulkiessaan läheltä maan ohi *eivät vaikuttaisi sen* liikkeeseen eivätkä muuttaisi sen vuoden pituutta edes yhdellä sekunnilla, niiden todellisen aineksen täytyy olla käsittämättömän ohutta...¹

Niin täytyy todella olla, ja kuitenkin:

Komeetan massan ääretöntä ohuutta todistaa myös se ilmiö, että kun se lähestyy aurinkoa, sen pyrstö pitenee joskus 145 miljoonaa kilometriä muutamassa tunnissa. Ja mikä merkillisempää, TÄMÄ PYRSTÖ OJENTAUTUU ESIIN VASTOIN PAINOVOIMAA *jonkin työntövoiman*, luultavasti sähkön *vaikutuksesta*, niin että se viittaa aina pois päin auringosta [!!!]. Ja kuitenkin, vaikka komeetan aineen täytyy olla hyvin ohutta, SE TOTTELEE YLEISTÄ PAINOVOIMALAKIA [!], sillä kiertäepä komeetta radallaan uloimpien planeettojen ratojen sisäpuolella tai syöksyy ulos avaruuden syvyyksiin ja palaa vasta satojen vuosien päästä, sen kulkua kummassakin tapauksessa johtaa *sama voima kuin se, joka saa omenan putoamaan maahan*.²

Tiede on niin kuin Caesarin puoliso, jota kukaan ei saa epäillä – se on selvää. Mutta silti sitä voi kritisoida kunnioittavasti, ja voidaan ainakin muistuttaa, että ”omena” on vaarallinen hedelmä. Saattaa näet toisen kerran ihmiskunnan historiassa tapahtua, että se tulee LANKEEMUKSEN syyksi – tällä kertaa ”eksaktille” tieteelle. Komeetan, jonka pyrstö uhmailee painovoimalakia aivan auringon silmien alla, voidaan tuskin sanoa tottelevan tuota lakia.

Eräissä vuosien 1865 ja 1866 välillä kirjoitetuissa astronomiaa ja tähtisumuteoriaa käsittelevissä tieteellisiä teossarjoissa on tämän tekijä, aivan vasta-alkaja tieteen alalla, muutamissa tunneissa laskenut *ainakin 38 ristiriitaista hypoteesia*, jotka on esitetty taivaankappaleiden itsesyntyisen alkuperäisen kiertoliikkeen selitykseksi. Tekijä ei ole astronomi eikä matemaatikko eikä yleensä tiedemies, mutta hänen täytyi tutkia näitä virheitä puolustaakseen okkultismia yleensä ja varsinkin, mikä oli vielä [e505] tärkeämpää, tukeakseen okkulttisia oppeja astronomiasta ja kosmologiasta. Okkultisteja uhkailtiin pelottavilla rangaistuksilla, koska he kyseenalaistivat tieteelliset totuudet. Mutta nyt he tuntevat itsensä rohkeammiksi, sillä tiede on epävarmempi ”voittamattomasta” asemastaan kuin tiedemiehet olivat odottaneetkaan, ja monet tieteen linnoituksista ovat lentävälle hiekalle rakennettuja.

Siksipä tämäkin mitätön ja epätieteellinen tutkimus on ollut hyödyllinen ja todella sangen opettavainen. Me olemme oppineet hyvin monta asiaa, kun olemme

¹ *Sama*, s. 16.

² *Sama*, s. 16–16.

huolellisesti tutkineet varsinkin niitä astronomisia tosiasioita, joiden olisi pitänyt eniten sotia meidän harhaoppisia ja ”taikauskaisia” käsityksiämme vastaan.

Niinpä esim. olemme huomanneet, mitä tulee painolakiin ja tähtien liikkeeseen akselinsa ympäri ja radoillaan, että jos kerran synkroninen liike oli saavutettu varhaisessa vaiheessa, se riitti synnyttämään kiertoliikkeen manvantaran loppuun asti. Kaikkien edellä mainittujen alkavan kiertoliikkeen mahdollisuuksien joukossa, jotka jokaisessa tapauksessa ovat hyvin monimutkaisia, olemme myös tulleet tuntemaan muutamia niistä syistä, *joista se on voinut johtua*, sekä muutamia muita, joista sen olisi *pitänyt* johtua mutta ei ole jostakin syystä johtunut. Muun muassa saimme tietää, että *alkavaa* kiertoliikettä saattaa yhtä helposti synnyttää *sulassa tilassa oleva tulinen* massa kuin sellainen, joka on *jäisessä, läpäisemättömässä tilassa (Terre et Ciel)*. Edelleen painovoima on laki, jota *ei mikään voi voittaa* mutta jonka kuitenkin voivat milloin vain voittaa mitä tavallisimmat taivaan- ja maankappaleet, esim. häpeämättömät komeettojen pyrstöt. Olemme vielä oppineet, että tämän universumin perustana on se pyhä luova kolminaisuus, jota nimitetään *inertiksi aineeksi, tajuttomaksi voimaksi ja sokeaksi sattumaksi*. Näiden kolmen todellisesta luonteesta ja olemuksesta tiede ei tosin tiedä mitään, mutta sehän on mitätön sivuseikka.

Meille siis sanotaan, että kun jokin massa kosmista eli tähtisumuainetta – jonka luonto *on tuntematon* (yksinomaan niin) ja joka saattaa olla sulassa tilassa (Laplace) tai *pimeässä ja kylmässä* (Thomson), sillä ”tämä lämmön väliintulo on itsessään *pelkkä hypoteesi*” (Faye) – päättää ilmaista mekaanista energiaansa kiertoliikkeen muodossa, se toimii seuraavalla tavalla. Se (massa) joko leimahtaa itsestään tuleen tai pysyy toimettona, pimeänä ja kylmänä, sillä nuo molemmat ainetilat voivat yhtä hyvin [s547] lähettää sen ilman *mitään erityistä syytä* pyörimään avaruuden halki miljoonia vuosia. Sen liikkeet voivat olla peräytyviä tai eteenpäin suuntautuvia, ja kummankin liikkeen tueksi tuodaan esiin sata erilaista syytä yhtä monen hypoteesin muodossa. Kaiken kaikkiaan se yhtyy nyt tähtien suunnattomaan parveen, tähtien, joiden synty johtuu samoista ihmeellisistä ja spontaaneista olosuhteista – sillä ”*tähtisumuteoria ei väitä keksivänsä olioiden syntyä* vaan ainoastaan yhden vaiheen aineen historiassa”.¹ Nuo miljoonat auringot, planeetat ja satelliitit, jotka ovat muodostuneet inertistä aineesta, tulevat erittäin mahtavassa ja majesteettillisessa symmetriassa pyörimään ympäri taivaankannen, [e506] vaikka niitä liikuttaa ja johtaa inertiastaan huolimatta ainoastaan ”*niiden oma sisäinen liike*”.

Pitääkö meidän kaikki tämä huomioon ottaen ihmetellä, jos oppineet mystikot, hurskaat roomalaiskatolilaiset ja vieläpä sellaiset etevät astronomit kuin Chabard ja Godefroy² ovat antaneet enemmän arvoa kabbalalle ja muinaisille järjestelmille kuin nykyaikaisille tympäiseville ja ristiritaisille universumin selityksille? *Zohar*

¹ A. Winchell, *World-Life*, s. 196.

² *L'Univers expliqué par la Révélation ja Cosmogonie de la Révélation*. Mutta ks. de Mirvillen *Deuxième Mémoire*. Tekijä, okkultismin kauhea vihollinen, ilmaisi kuitenkin suuria totuuksia.

ainakin tekee eron ”*hajasharin* (’valon voimien’), *hahozerin* (’heijastuneiden valojen’) ja niiden henkisten perustyyppien pelkän *ilmiöllisen ulkokuoren välillä*”.¹

Kysymys painovoimasta voidaan nyt jättää sikseen ja tutkimme sen sijaan muita hypoteeseja. Että luonnontieteet ja eksaktit ja teoreettiset tieteet eivät tiedä mitään ”voimista”, on ilmeistä. Me voimme kuitenkin lopettaa todistelumme tuomalla avuksemme vielä yhden tiedemiehen – professori A. Jaumesin, Montpellierin lääketieteellisen akatemian jäsenen. Näin sanoo tämä oppinut mies puhuessaan voimista:

Syy on se, mikä oleellisesti vaikuttaa ilmiöiden geneologiaan jokaisessa aikaansaannoksessa ja jokaisessa muutoksessa. Sanoin, että toiminta [eli voima] on näkymätön... Ajatella sitä ruumiilliseksi ja *aineen ominaisuuksissa asuvaksi*... olisi perusteetonta... Myöntää että universumi on suunnaton olento, jonka näkyvät osat ovat sen elimiä, olisi sotkeutumista sellaiseen hypoteesiin, joka on monille totuuksille vihamielinen. Voimat sellaisina kuin ne käsitämme antavat luonnollisen selityksen ilmiöille... Näiden yhtyneiden voimien leikki pyrkii kohti objektiivista ilmiötä, jonka luoja viisaus on ennalta määrännyt... *Voimien moninaisuus* ei sen vuoksi ole järjetön ajatus... Jumalan ja ilmiöiden välillä olen taipuvainen tunnistamaan keskiasteen välittäjiä, joita nimitetään voimiksi eli toisasteisiksi syiksi... Voimien erottaminen on tieteiden jaotuksen perusteena... Voimat eivät ole abstraktioita... ne ovat todellisuuksia, ainoita toimivia todellisuuksia, joiden ominaisuuksia voi määritellä suoranaisesti tarkkaamalla ja johtopäätöksiä tekemällä.²

VI

TIETEEN NAAMIOT

FYSIIKKA VAI METAFYSIIKKA?

Jos maan päällä on jotain kehitystä, niin tieteen täytyy jonakin päivänä tahtoen tai tahtomattaan jättää tuollaiset eriskummalliset aatteensa kuin fyysiset, itseään johtavat lait – vailla sielua ja henkeä – ja kääntyä okkulttisten oppien puoleen. [e507] Niin se on jo tehnytkin, kuinka muutettuja tieteellisen katekismuksen otsikkosivut ja korjatut painokset sitten ovatkin. Nyt on jo kulunut puoli vuosisataa siitä kun verrattaessa uudenaikaista ajattelua muinaiseen huomattiin, että vaikka meidän filosofiamme näyttääkin olevan erilainen kuin esi-isiemme, se on kuitenkin muodostunut ainoastaan muinaisen filosofian *vähennyksistä* ja *lisäyksistä* ja on *pisara pisaralta kulkenut aiempien käsityskantojen seulan läpi*.

Tämä tosiasia oli hyvin tunnettu Faradaylle ja muille eteville tiedemiehille.

¹ Knorr von Rosenroth, *Kabala Denudata*, II, 67.

² ”De la Distinction des forces”, *Mémoires de l’Académie des Sciences de Montpellier*, 1854, II osa, v. I, s. 71–107.

Atomit, eetteri, itse kehitys – kaikki tuli nykyajan tieteelle ikivanhoista ajatuksista, kaikki perustuu muinaisten kansojen käsityksiin. Nuo ”käsitykset” tulevat tavallisille ihmisille allegorioiden muodossa, mutta ovat itse asiassa selviä tosiasioita, joita vihkimyksissä opetettiin valituille ja joita ovat osittain julkaisseet kreikkalaiset kirjailijat, niin että ne ovat kulkeutuneet meidän päiviimme asti. Tämä ei merkitse, että okkultismilla olisi aina ollut samoja mielipiteitä aineesta, atomeista ja eetteristä kuin mitä tavataan Kreikan klassikkojen eksoteerisissa teoksissa. Kuitenkin, jos voimme uskoa Tyndallia, Faraday oli myös Aristoteleen kannalla ja oli enemmän agnostikko kuin materialisti. Teoksessaan *Faraday as a Discoverer*¹ hän osoittaa, kuinka tuo suuri fyysikko on käyttänyt ”vanhoja Aristoteleen mietelmiä”, jotka ”löytyvät suppeasti muutamista hänen teoksistaan”. Mutta Faraday, R. J. Boscovich ja kaikki muut, jotka näkevät atomeissa ja molekyyleissä ”voimakkeuksia” ja vastaavassa alkuaineessa, *voimassa*, ITSENÄISEN ENTITEETIN, ovat ehkä paljon lähempänä totuutta kuin ne, jotka heidät kieltämällä samalla kieltävät ”vanhan pythagoralaisen hiukkasteorian” (joka ei sivumennen sanoen ole suinkaan siirtynyt jälkimaailmalle sellaisena kuin suuri filosofi *todellisuudessa* sitä opetti). Se nimittäin sisältää sen ”harhakäsityksen, että aineen syntyaineeksi *voisi pitää* erityisinä ja todellisina entiteetteinä”.

Suurin ja vaarallisin erehdys, jonka tiede on okkultismin näkökulmasta tehnyt, on siinä ajatuksessa, että luonnossa voisi olla olemassa epäorganista eli *kuollutta* ainetta. Onko mitään *kuollutta* tai *epäorganista*, joka voisi muuttua tai vaihtua toiseksi? kysyy okkultismi. Ja onko auringon alla mitään, mikä pysyisi muuttumattomana?

Ei missään ole tämä harhakäsitys tullut paremmin valaistuksi kuin erään saksalaisen *oppineen*, prof. Philipp Spillerin tieteellisessä teoksessa. Tuossa kosmologisessa teoksessa² hän koettaa todistaa, että ”ei mikään kappaleen aineellinen rakenne, ei mikään atomi ole *itse alkuaan varustettu voimalla* vaan jokainen tuollainen atomi *on ehdottomasti kuollut*³ ja vailla kaikkea omaa voimaa vaikuttaakseen matkan päähän”.

[e508] Tämä väite ei kuitenkaan estä Spilleriä julistamasta yhtä okkultista oppia ja perusaatetta. Hän kannattaa *voiman itsenäistä aineellisuutta* ja näyttää sen olevan ”ruumiitonta ainetta” (*unkörperlicher Stoff*) eli substanssia. Nyt *substanssi* ei ole *ainetta* metafysiikassa, ja todistelun vuoksi voidaan myöntää, että se on väärä

¹ [Amerikkalainen painos, 1870, s. 123.]

² *Der Wältäther als Kosmische Kraft* (Berlin, 1873), s. 4.

³ Jotta jokin voisi olla *kuollutta*, se merkitsee, että se joskus on ollut *elävä*. Milloin, millä kosmogonian kaudella? Okkultismi väittää, että joka tapauksessa aine on kaikkein toimivin silloin, kun se *näyttää* elottomalta. Puu- tai kivimöhkäle on käytännöllisesti katsoen liikkumaton ja läpitunkematon. Kuitenkin todellisuudessa sen osaset ovat ikuisessa lakkaamattomassa värähtelyssä, joka on niin nopeaa, että kappale fyysiselle silmälle näyttää aivan liikkumattomalta, ja tilan laajuus niiden värähtelevien osasten välillä on – joltakin toiselta olemus- ja havaintotasolta käsin katsottuna – yhtä suuri kuin se, mikä erottaa lumihuutalet tai sadepisarat toisistaan. Mutta luonnontieteen näkökulmasta tämä on mielettömyyttä.

ilmaus käytettäväksi. Mutta sen käyttö johtuu eurooppalaisten kielten köyhyydestä ja varsinkin tieteellisten nimitysten niukkuudesta. Tätä ”ainetta” pitää Spiller samana kuin eetteri ja [s551] siihen liittyvänä. Okkultisella kielellä lausuen voisi oikeastaan sanoa, että tämä ”voima-substanssi” on aina toimiva ilmiöllinen, *positiivinen* eetteri – *prakriti*. Mutta kaikkialla oleva, kaikki läpäisevä eetteri on edellä mainitun *noumenon*, kaiken perusta eli *âkâsha*. Siitä huolimatta Stallo joutuu riitaan Spillerin kanssa samoin kuin materialistienkin. Hän syyttää Spilleriä ”voiman ja aineen perusteiden täydellisestä halveksimisesta” (vaikkei tiede tiedä kummastakaan mitään varmaa). Sillä tuo ”hypostaattinen tekaisu” on kaikkien muiden fyysikkojen mielestä ei ainoastaan *painoton* vaan vailla kaikkia koossapitäviä, kemiallisia, lämpö- sähkö- ja magneettisia voimia, joiden kaikkien lähteenä ja *syynä* on eetteri – okkultismin mukaan.

Sen tähden Spiller kaikkine erehdyksineen osoittaa enemmän intuitiota kuin kukaan muu nykyajan tiedemies lukuun ottamatta kenties tri Richardsonia, joka teoretisoi ”hermovoiman” eli hermoeetterin ja myös ”aurinko- ja maavoiman” avulla.¹ Sillä EETTERI on esoterismin mukaan kaiken mahdollisen voiman perusolemus ja tästä universaalista vaikuttajasta (joka koostuu monista *vaikuttajista*) johtuvat kaikki voiman ilmennykset aineellisissa, psyykkisissä ja henkisissä maailmoissa.

Mitä itse asiassa on sähkö ja valo? Kuinka tiede voi tietää, että toinen on fluidumi ja toinen liikettä? Miksei selitetä syytä, kuinka niiden välillä voidaan tehdä ero, koska kumpaakin pidetään voimakorrelaationa? Sähkö on fluidumia, meille kerrotaan, aineetonta ja molekyyliä (vaikka Helmholtz luulee toisin) ja todisteena siitä on, että sen voimme ”pullottaa”, koota ja ottaa talteen. Siis *sen täytyy* olla yksinkertaisesti ainetta eikä mitään erityistä fluidumia. Eikä se ole vain ”liiketapa”, sillä liikettä tuskin voisi säilyttää Leyden-astiassa. Mitä valoon tulee, se on vielä merkillisempi ”liiketapa”, koska ”kuinka ihmeelliseltä näyttäneekin, valo voidaan [myös] *tosiasiallisesti koota käytettäväksi*”, kuten prof. Grove todisti lähes puoli vuosisataa sitten.

Ottakaa piirros, jota on muutamia päiviä pidetty pimeässä, ja pankaa se kirkkaaseen päivänvaloon – ts. antakaa sen olla auringon valossa 15 minuuttia. Laskekaa se sitten valonaralle paperille pimeässä paikassa, [e509] niin 24 tunnin kuluttua se on jättänyt itsestään jäljen herkälle paperille ja valkoinen kohta näkyy siinä mustana... Tuntuu siltä kuin voitaisiin rajattomasti jatkaa tätä piirrosten jäljentämistä.²

Mitä sitten pysyy kiinnittyneenä ja ikään kuin paperille naulattuna? Jokin *voima* on varmasti kiinnittänyt kuvan, mutta mitä on *se olio*, jonka jäännös jää paperille?

[s552] Meidän oppineet miehemme pääsevät tästä pulmasta jollakin tieteellisellä yksityiskohdalla, mutta mitä siitä on siepattu, niin että määrätty osa

¹ *The Popular Science Review* (1866), nide V, s. 327–336.

² *The Correlation of Physical Forces*, s. 110.

siitä on jäänyt lasille, paperille tai puulevyille? Onko se liike vai voima? Vai sanotaanko meille, että jäljelle jää ainoastaan voiman eli liikkeen tulos? Mikä sitten on tuo voima? Voima eli energia on ominaisuus, mutta jokaisen ominaisuuden täytyy kuulua johonkin tai jollekin. Fysiikassa määritellään voiman olevan ”sitä, mikä muuttaa tai pyrkii muuttamaan jotakin fyysistä suhdetta kappaleiden välillä, olkoon se sähkö-, lämpö- tai mekaaninen, kemiallinen tai magneettinen jne. suhde”. Mutta ei tämä voima tai tämä liike jää paperiin jäljelle, kun voima tai liike on lakannut toimimasta. Ja kuitenkin jokin, mitä fyysiset aistimme eivät voi tuntea, on jäänyt jäljelle, ja siitä tulee vuorostaan syy, joka tuottaa tuloksia. Mitä se on? Se ei ole ainetta, kuten tiede sen määrittelee, ts. ainetta missään sen tunnetussa tilassa. Alkemisti sanoisi sen olevan henkistä eritettä – ja hänelle naurettaisiin. Mutta kuitenkin, kun fyysikko sanoisi, että sähkö talteen otettuna on nestettä tai että paperille kiinnitetty valo on yhä auringonvaloa – se on tiedettä.¹ Kokenut okkultisti, joka on todentanut koko *nidânojen*, syiden ja seurausten, sarjan, jotka lopuksi heijastavat viimeisen tuloksensa tälle meidän ilmennystasollemme, ja joka on siis etsinyt aineen alkuperää sen noumenonista, on sitä mieltä, että fyysikon selitys on samaa kuin jos kutsuisi vihaa tai sen tuloksia – esim. siitä johtuvaa huudahdusta – erittymäksi tai nesteeksi, ja ihmistä, sen syytä, sen aineelliseksi johdattimeksi. Mutta kuten Grove huomautti profetallisesti, se päivä on hyvää vauhtia lähestymässä, jolloin tullaan tunnustamaan, että *meidän* tuntemamme ”voimat” ovat ainoastaan ohimeneviä ilmennyksiä niistä todellisuuksista, joita me emme ensinkään tunne – mutta joita *muinaiset viisaat tunsivat ja jotkut heistä jumaloivat*.

Hän teki yhden vielä merkittävämmän huomautuksen, jonka olisi pitänyt tulla tieteen tunnuslauseeksi mutta ei ole tullut. Sir William Grove sanoi: ”TIETEELLÄ EI PITÄISI OLLA TOIVEITA EIKÄ ENNAKKOLUULOJA. TOTUUDEN PITÄISI OLLA SEN AINOANA PÄÄMÄÄRÄNÄ.”

Meidän päivinämme tiedemiehet ovat kyllä vielä itsepäisempiä ja ahdasmielisempiä kuin papit. He näet palvelevat, jolleivät suorastaan jumaloi [e510] ”voima-ainetta”, joka on heidän *tuntematon Jumalansa*. Ja se, kuinka tuntematon se on, voidaan päätellä etevimpien fyysikkojen ja biologien monista tunnustuksista, Faradayn ylimpänä. Hän sanoi, ettei hän koskaan uskaltaisi julistaa, onko voima aineen ominaisuutta vai toimintaa, ja todellakaan hän ei tiennyt mitä tarkoitettiin sanalla *aine*.

[s553] Oli aika, hän sanoi, jolloin hän luuli tietävänsä jotakin aineesta. Mutta mitä kauemmin hän eli ja mitä huolellisimmin hän sitä tutki, sitä vakuuttuneemmaksi hän tuli, *ettei hän tiennyt mitään aineen olemuksesta*.²

¹ Uusimmat auktoriteetit ovat tosin hylänneet nämä selitykset pitäen niitä ”hylättyinä teorioina” ja ovat nyt ottaneet ”liikkeen” ainoaksi epäjumalakseen. Mutta varmasti he epäjumalinensa saavat jonakin päivänä osakseen saman kohtalon kuin edeltäjänsäkin.

² Ks. F. C. Bakewell, *Electric Science* jne., Lontoo 1853. Tämä pahaenteinen tunnustus tehtiin, jollemme erehdy, eräässä Swanseassa pidetyssä tieteellisessä kongressissa. Faraday oli kuitenkin vain samaa mieltä kuin Tyndallkin oli ollut sanoessaan: ”Mitä me tiedämme atomista *lukuun ottamatta sen* voimaa? Te kuvittelette ydintä, jota voisi kutsua *a*:ksi ja

Okkultistit käsitetään usein väärin koska he parempien sanojen puutteessa käyttävät voimien ydinolemuksesta, *muutamista näkökohdista katsottuna*, tuota kuvaavaa nimitystä *substanssi*. Mutta substanssin muunnosten nimet eri havaintoja olemustasoilla ovat lukemattomat. Itämaisella okkultismilla on erityinen nimityksensä sen kullekin laadulle, mutta tieteellä – kuten erään sukkelan ranskalaisen mielestä Englannilla, joka on saanut 36 uskontoa mutta ainoastaan yhden kalakastikkeen – on vain yksi nimi kaikkia varten, nimittäin ”substanssi”. Sitä paitsi eivät oikeaoppiset fyysikot eivätkä heidän arvostelijansa näy olevan aivan varmoja edellytyksistään ja ovat yhtä taipuvaisia sekoittamaan toisiinsa vaikutuksia kuin syitä. Niinpä on esim. väärin sanoa Stallon lailla, että ”ainetta ei voi sen enempää käsittää tai ajatella pelkkänä positiivisena läsnäolona avaruudessa kuin voimien kokoumana” tai että ”voima ei ole mitään ilman massaa eikä massa mitään ilman voimaa”. Sillä toinen näistä käsitteistä on noumenon ja toinen fenomeeni. Ja kun Schelling sanoo, että ”on pelkkää mielikuvituksen harhaa, että jotakin, me emme tiedä mitä, jää jäljelle, sitten kun olemme objektilta riisuneet kaikki siihen kuuluvat määritykset”¹ – hän ei olisi koskaan voinut sovittaa tätä huomautustaan transsendentaalisen metafysiikan alalle. On totta, että puhdas voima *ei ole mitään* fysiikan maailmassa, mutta hengen maailmassa se on KAIKKI. Stallo sanoo:

Jos palautamme sen massan, johon vaikuttaa jokin määrätty vaikka kuinka pieni voima, sitä rajoittavaan nollaan – eli matemaattisesti lausuttuna, kunnes se tulee äärettömän pieneksi –, on siitä tuloksena, että jäljellä olevalla liikkeellä on äärettömän suuri nopeus ja että ”olio”... jollakin hetkellä ei ole siellä eikä täällä vaan kaikkialla – ettei ole mitään [e511] todellista läsnäoloa. Mahdotonta on siis rakentaa ainetta voimien yhdistämisellä.²

Tämä saattaa olla totta ilmiömaailmassa, koska yliaistillisen maailman *ainoan todellisuuden* illusorinen heijastus voi näyttää todelliselta materialistin rajoitetusta käsityskannasta. Mutta se on ehdottomasti väärin, jos sen todistelu sovitetaan olioihin, jotka kabbalistien sanojen mukaan ovat ylimaallisissa piireissä. Ns. inertia eli hitaus on Newtonin mukaan³ voima, ja esoteeristen tieteiden tutkijoista se on suurin salaisista voimista. Kappale voidaan ainoastaan *käsitteellisesti*, ainoastaan tällä harhan tasolla ollessamme, ajatella erotetuksi suhteestaan muihin kappaleisiin – mikä fyysisten ja mekaanisten tieteiden mukaan aiheuttaa sen ominaisuudet. Todellisuudessa sitä ei voi koskaan erottaa näin. Ei edes kuolema voi sitä erottaa suhteestaan universaaleihin voimiin, joiden synteesi on ainoa VOIMA eli ELÄMÄ:

ympäroite sen voimilla, joita voitaisiin kutsua *m*:ksi, mutta minun järkeni mukaan *a* eli ydin katoaa ja substanssi on ainoastaan voimat *m*. Ja todellakin minkä käsityksen voisimme muodostaa ytimeistä riippumatta sen voimista? Mikä aate jää jäljelle, jonka varassa voisi säilyä kuvitelma *a*:sta riippumattomana sen tunnustetuista voimista?

¹ Schelling, *Ideen zur ainer Philosophie der Natur* (1757), s. 18.

² Stallo, *Concepts and Theories of Modern Physics*, s. 161.

³ *Principia*, määrit. III.

yhdysuhde vain jatkuu toisella tasolla. Mutta jos Stallo on oikeassa, mitä mahtaakaan tri James Croll tarkoittaa, kun hän puhuessaan ”painovoiman muuttamisesta” esittää Faradayn, J. J. Waterstonin ja muiden kannattamia teorioita? Hän näet sanoo hyvin selvästi, että painovoima

...on voima, joka täyttää *kappaleiden ulkopuolella olevan* avaruuden, ja että kappaleiden lähetessä toisiaan tämä voima ei kasva, kuten tavallisesti luullaan, vaan kappaleet ainoastaan siirtyvät sellaiseen paikkaan, *missä voima on olemassa vahvempana...*¹

Kukaan ei voine kieltää, että jos jokin voima (joko painovoima, sähkö tai mikä muu voima tahansa) on olemassa kappaleiden *ulkopuolella* ja irrallaan avaruudessa – olkoon avaruus eetteriä tai tyhjiyttä –, sen täytyy olla *jotakin* eikä pelkkä *ei-mitään*, kun se käsitetään massasta erotettuna. Muuten se tuskin voisi olla yhdessä paikassa *voimakkaampana* ja toisessa vähemmän voimakkaana. G. A. Hirn sanoo samaa kirjassaan *Théorie mécanique de la chaleur*. Hän koettaa todistaa, että kemistin atomi ei ole pelkkä tekaistu entiteetti tai ainoastaan selittävä nimitys vaan että se todella on olemassa, että sen tilavuus on muuttumaton ja että se *ei* siis ole elastinen (!!). ”Voima niin muodoin *ei ole atomissa. Se on atomeja erottavassa avaruudessa.*”

Edellä mainitut näkökannat, jotka kaksi eri maissa olevaa etevää tiedemiestä ovat omaksuneet, näyttävät, ettei ole ensinkään *epätieteellistä* puhua ns. *voimien* aineellisuudesta. Voima, joka tulevaisuudessa tulee saamaan jonkin erikoisnimen, on jonkinlaista *ainetta* eikä voi olla mitään muuta. Jonakin päivänä tiede lienee ensimmäisenä valmis ottamaan uudelleen käyttöön paljon ivatun nimen flogiston.² Minkä nimen tämä voima tulevaisuudessa [s555] saaneekin, kenties voi olla tieteellistä väittää, että se *ei* asu atomeissa vaan ainoastaan ”niiden välisessä avaruudessa”. Mutta totta se ei kuitenkaan ole. Okkultistin kannalta se on samaa kuin jos sanoisi, [e512] ettei vesi asu niissä pisaroissa, joista meri koostuu vaan ainoastaan näiden pisaroiden välisessä tilassa!

Jos tähän vastataan, että on kaksi aivan erilaista fyysikkojen oppisuuntaa, joista toinen ”väittää, että voima on *itsenäinen aineperäinen entiteetti*, joka EI ole vain aineen ominaisuus eikä ehdottomasti aineen kanssa tekemisissä”,³ se tuskin auttane maallikkoa pääsemään asiasta perille. Päinvastoin se on omiansa saattamaan kysymyksen vielä suurempaan sekaannukseen. Voima ei näet silloin ole sitä eikä tätä. Kun sitä pidetään ”itsenäisenä aineellisena entiteettinä”, tämä teoria ojentaa ystävän käden okkultismille. Mutta se oudon ristiriitainen käsitys,

¹ *Philosophical Magazine*, V sarja, nide II, lokakuu 1876, s. 252.

² Georg Ernst Stahl (1660–1734) esitti teorian kaikissa kappaleissa olevasta yhteisestä aineksesta, joka palaessaan poistuu niistä, ja nimitti tätä oletettua ainetta flogistoniksi. Tämä oli vallitsevana oppina kemiassa, kunnes Antoine Lavoisier v. 1774 kumosi sen. [Stahlia ei pidä sekoittaa edellä mainittuun John Bernhard Stalloon (1823–1900)] – Suom. toim.

³ *Concepts and Theories of Modern Physics*, xxxi, toisen painoksen johdanto.

ettei se ole tekemisissä aineen kanssa ”muulla tavoin kuin siten että se voi vaikuttaa aineeseen”,¹ vie luonnontieteen mitä mielettömimpiin ja ristiriitaisimpiin hypoteeseihin. Olkoon se ”voimaa” tai ”liikettä” (okkultismi ei näe näiden välillä mitään eroa eikä ensinkään koeta erottaa niitä toisistaan), se ei voi toimia yhdellä tavalla atomimekaanisen teorian kannattajien mieliksi ja toisella tavalla vastakkaisen koulun hyväksi. Eivätkä atomit voi toisessa tapauksessa olla *ehdottomasti yhtäläisiä kooltaan ja painoltaan* ja toisessa tapauksessa vaihdella painoltaan (Avogadron laki). Sillä saman etevän kriitikon sanoin:

Vaikka siis alkuperäisten massayksiköiden ehdoton yhtäläisyys kuuluu olennaisena osana mekaanisen teorian perusteisiin, koko uudenaikainen kemiallinen tiede perustuu *aatteeseen, joka suoranaisesti kumooa tämän*. Se perustuu sellaiseen periaatteeseen, josta on äskettäin sanottu, että ”sillä on sama sija kemiassa kuin painovoimalla astronomiassa”.² Tämä periaate tunnetaan Avogadron eli Ampèren lain nimellä.³

[s556] Tämä osoittaa, että joko nykyaikainen kemia tai nykyaikainen fysiikka on täysin väärässä, mitä tulee kummankin perusaatteisiin. Sillä jos pidetään mielettömänä, että löytyisi atomeja, joilla olisi erilainen ominaispaino fysiikan atomiteorian perusteella, ja jos kemia kuitenkin päinvastaista väittäessään ”saa ehdotonta tukea kokemuksesta” (kemiallisten yhdistysten muodostamisessa ja muuttamisessa) – [e513] silloin on ilmeistä, että atomimekaaninen teoria ei pidä paikkaansa. Viimeksi mainitun selitys, että ”painon eroavuudet ovat ainoastaan tiheyden eroavuuksia ja tiheyden eroavuudet ovat välimatkojen eroavuuksia määrättyssä avaruudessa olevien aineosasten välillä”, ei suinkaan ole pätevä. Sillä ennen kuin fyysikko voi puolustukseen väittää, että ”atomissa ei ole monia osasia eikä mitään tyhjää tilaa, ja siksi on mahdotonta, että atomissa olisi tiheyden tai painon eroavuuksia” – hänen täytyy ensin tietää, mitä atomi todellisuudessa on, ja sitä juuri hän ei voikaan tietää. Hänen täytyisi saattaa se *edes yhden* fyysisen aistin tarkastettavaksi – *eikä hän voi tehdä* sitä siitä yksinkertaisesta syystä, ettei kukaan ole koskaan *nähty, kuullut, maistanut, haistanut* tai *kosketellut* atomeja. Atomi kuuluu kokonaan metafysiikan alaan. Se on *olennoitu abstraktio* – ainakin

¹ *Main. kohta.*

² J. P. Cooke, *The New Chemistry*, 1874, s. 13.

³ ”Se merkitsee, että yhtä suuret määrät kaikkia aineita, ollessaan kaasumaisessa tilassa ja saman paineen ja lämmön alaisena, sisältävät saman luvun molekyyliä – mistä seuraa, että molekyylien paino on suhteellinen kaasujen ominaispainoon. Koska siis ominaispaino eri aineilla on erilainen, on myös molekyylien paino erilainen. Ja koska muutamien alkuaineiden molekyyliä ovat *yksiatomisia* (ts. kuhunkin kuuluu vain yksi atomi), ja muutamilla muilla aineilla taas on sama luku atomeja molekyyliensä, siitä seuraa, että näiden aineiden alkuatomit ovat eripainoisia.” (*Concepts and Theories of Modern Physics*, s. 34.) Niin kuin myöhemmin samalla sivulla osoitetaan, ”tämä uudenaikaisen teoreettisen kemian perusperiaate on *täydellisessä ja sovittamattomassa ristiriidassa atomimekaanisen teorian ensimmäisen edellytyksen kanssa*” – nimittäin sen että massan alkuyksiköt ovat ehdottomasti samanlaatuisia.

luonnontieteelle – eikä sillä ole tarkasti puhuen mitään tekemistä fysiikan kanssa, koska sitä ei voi koskaan saattaa vaa’an tai retortin todennettavaksi. Mekaaninen käsitys tulee siis olemaan mitä vastakkaisimpien teorioiden ja pulmien sekasotkua niiden monien tiedemiesten mielissä, jotka tästä kuten muistakin asioista ovat eri mieltä. Tämän käsityksen kehkeytymistä katselee kovasti hämmästellään itämainen okkultisti, joka seuraa tätä tieteellistä taistelua.

Palatkaamme vielä painovoimaan. Kuinka tiede voi väittää tietävänsä siitä mitään varmaa? Kuinka se voi puolustaa asemaansa ja hypoteesejaan okkultisteja vastaan, jotka painovoimassa näkevät ainoastaan myötä- ja vastenmielisyyden eli veto- ja työntövoiman, jonka saa aikaan fyysinen polariteetti maisella tasollamme ja henkiset syyt sen vaikutuspiirin ulkopuolella? Kuinka he voivat vastustaa okkultisteja, kun he ovat keskenään eri mieltä? Saa todella kuulla puhuttavan ”voiman säilymisestä” ja samassa hengenvedossa atomien täydellisestä kovuudesta ja joustamattomuudesta. Sanotaan, että ”kineettinen kaasuteoria” on sama kuin oppi ns. ”potentiaalisesta energiasta”, ja samalla väitetään, että massan alkuyksiköt ovat *ehdottomasti jäykkiä ja kimmottomia*. Okkultisti avaa tieteellisen teoksen ja lukee siitä seuraavaa:

”Fyysinen atomismi johtaa kaikki aineen laatuominaisuudet atomisen liikkeen muodoista. *Atomit itse pysyvät alkuaineina, jotka ovat täysin vailla ominaisuuksia.*”¹

Ja edelleen:

”Kemian äärimmäisessä muodossaan *täytyy olla atomista mekaniikka.*”²

Ja hetkeä myöhemmin sanotaan:

”Kaasut muodostuvat atomeista, jotka *toimivat* niin kuin kiinteät, *täysin kimmoisat pallot.*”³

Lopuksi kaiken huipuksi Sir W. Thomson vakuuttaa, että

”Uudenaikainen voiman säilymisen teoria kieltää meitä [e514] hyväksymästä kimmottomuutta tai mitään muuta teoriaa paitsi äärimmäisten molekyylien *täydellistä kimmoisuutta*, olkoot ne maisessa tai maan ulkopuolisessa aineessa.” (! ! !)⁴

Mutta mitä sanovat todelliset tiedemiehet kaikkeen tähän? ”Todellisilla tiedemiehillä tarkoitamme niitä, jotka välittävät niin paljon totuudesta ja niin vähän persoonallisen turhamaisuuden tyydyttämisestä, etteivät dogmatisoi minkään suhteen, kuten suuri joukko tekee. Heidän joukossaan on useita – vaiikkeivät läheskään kaikki uskalla avoimesti paljastaa salaisia johtopäätöksiään pelätessään huutoa: ”kivittäkää hänet kuoliaaksi” – miehiä, joiden intuitio on saanut heidät ylittämään sen kuilun, joka erottaa aineen maisen aspektin tuosta meille, meidän illuusion tasollamme, subjektiivisesta, ts. TRANSENDENTAALISEN

¹ W. M. Wundt, *Die Theorie der Materie*, Leipzig 1885, s. 381.

² Tri A. Naumann, *Grundriss der Thermochemie* (Braunschweig, 1869), s. 150.

³ Krönig, Clausius, J. C. Maxwell jne. Ks. *Philosophical Magazine*, nide XIX, 4. sarja, nro 124, tammik. 1860, s. 19 ynnä seuraava.

⁴ *Philosophical Magazine*, vol. XIX, s. 321.

OBJEKTIIVISESTA SUBSTANSSISTA. Nämä tiedemiehet ovat tulleet siihen, että myöntävät tuon substanssin olemassaolon. Okkultisteille aine on, muistettakoon, niiden kosmoksen *olemassaolojen* kokonaissumma, jotka sattuvat jonkin aistimustason mahdollisuuksien piiriin. Me tiedämme aivan hyvin, että oikeaoppiset tieteen teoriat äänestä, lämmöstä ja valosta ovat okkultismia vastaan. Mutta ei riitä, että tiedemiehet ja heidän kannattajansa sanovat, että *he eivät kiellä valon ja lämmön dynaamista voimaa*, ja todisteeksi vetävät esille sen tosiseikan, että muka Crookesin radiometri ei ole mitenkään heidän mielipiteitään horjuttanut. Jos he tahtovat käsittää perin pohjin näiden voimien luonnon, heidän on ensin tunnustettava niiden *aineperäisyys*, olkoon se kuinka *yliaistillista* tahansa.

Eivätkä okkultistit kiellä värähtelyteorian pätevyyttä.¹ He vain rajoittavat sen toiminnan meidän maahamme – ja väittävät, ettei se ulotu muille [s558] kuin meidän tasollemme, sillä okkultismin ”mestarit” havaitsevat ne SYYT, jotka aikaansaavat eetterivärähtelyt. Jos tämä kaikki olisi vain alkemistien keksintöä tai mystikkojen unelmia, sellaisia miehiä kuin Paracelsus, Filalethes, Van Helmont ja monet muut olisi pidettävä pahempina kuin näkyjen näkijöinä: He olisivat huijareita ja petkuttajia.

Okkultisteja moititaan siitä, että he kutsuvat valon, lämmön, äänen, koheesion, magnetismin jne. *syytä substanssiksi*.² Clerk-Maxwell on osoittanut, että voimakkaan päivänvalon paine neliömaille on n. 3¼ lb [1½ kg]. Se on – sanotaan – ”myriadien eetteriaaltojen energia”, mutta kun okkultistit sanovat sen olevan tuolle alalle lankeavan substanssin määrä, heidän selityksensä julistetaan *epätieteelliseksi*.

Tällä syyöksellä ei ole mitään oikeutusta. Kuten on jo useamman kerran sanottu, [e515] okkultistit eivät kiistele tieteen selityksiä vastaan, etteivät tieteelliset selitykset ratkaisisi *lähimpien* objektiivisten vaikuttajien toimintaa. Tiede vain erehtyy siinä, että se löydettyään värähdysaalloista näiden ilmiöiden *lähimmän* syyn uskoo sillä paljastaneensa KAIKEN, mikä on aistikynnyksen toisella puolella. Tiede etsii ilmiöiden synnyn ainoastaan vaikutusten tasolta, mutta vaikutukset ovat vain illusorisia heijastuksia siitä piiristä, mihin okkultismi jo kauan sitten on tunkeutunut. Ja okkultismi sanoo, että eetterin värinää eivät pane alkuun, kuten tiede luulee, *tunnettujen* kappaleiden molekyylivärähtelyt, meidän maisen objektiivisen tajuntamme havaitsema aine, vaan että meidän on etsittävä valon, lämmön jne. äärimmäistä syytä siitä AINEESTA, joka on olemassa *yliaistillisissa* tiloissa. Nämä tilat ovat kuitenkin ihmisen henkiselle näölle yhtä

¹ *Aurasta* puhuessaan muuan mestareista sanoo [A. P. Sinnetin] *Salaisessa maailmassa* (s. 125): ”Kuinka voisitte saada niitä puoliälyllisiä voimia, jotka ovat yhteydessä kanssamme, ei puhutun sanan, vaan värien ja sointujen avulla keskinäisessä väreilyvuorovaikutuksessa, ymmärtämään, itse asiassa tottelemaan teitä?” [Myös kirjassa *Mestarien kirjeet A. P., Sinnetille*, s. 63.] Tämä vaikutus on nykyaikaiselle tieteelle tuntematon, vaikka alkemistit ovat sen selittäneet monta kertaa.

² Okkultistien substanssi on kuitenkin verrattuna fyysikon hienoimpaan *substanssiin* sama kuin *loistava aine* kemistin nahkasaappaiden rinnalla.

objektiivisiä kuin hevonen tai puu on tavalliselle kuolevaiselle. Valo ja lämpö ovat aineen haamu eli varjo liikkeessä. Näitä tiloja voi havaita NÄKIÄ eli adepti transsin aikana *sushumna-säteen* alaisena – joka on ensimmäinen auringon seitsemästä *mystisestä* säteestä.¹

Näin me esitämme okkultismin opetuksen ja väitämme, että on olemassa tuossa *âkâshassa* (ei eetterissä, joka on ainoastaan yksi *âkâshan* puoli) [s559] yliaineellinen ja yliaistillinen olemus, jonka luontoa ei voi päätellä sen etäisimpien ilmennysten perusteella, *sen ilmiöllisen vaikutusrintaman mukaan*. Tiede opettaa toisaalta, että lämpöä ei voi pitää aineena missään tajuttavassa tilassa.² Meille kerrotaan myös, että kaksi suurta estettä lämmön fluidumiteorialla (?) epäilemättä on:

1) Lämmön aikaansaaminen hankauksen – ts. molekyyli liikkeen kiihdytyksen avulla.

2) Lämmön muuttuminen mekaaniseksi liikkeeksi.

Vastaus tähän on: On olemassa erilaisia fluidumeja. Sähköä nimitetään fluidumiksi ja niin kutsuttiin lämpöäkin aivan äskettäin, mutta se tapahtui sillä edellytyksellä, että lämpö oli jokin painoton aines. Tämä tapahtui aineen hallitessa itsevaltaisesti. Kun aine syöstiin alas valtaistuimeltaan, ja LIIKE julistettiin universumin ainoaksi korkeimmaksi hallitsijaksi, lämpö muuttui ”liiketavaksi”. Meidän ei tarvitse olla toivottomia. Huomenna se saattaa olla jotakin muuta. Niin kuin itse universumi, on tiedekin alati *muuttuva* eikä voi koskaan sanoa: ”Minä olen se mikä minä olen.” Mutta toisaalta okkultisella tieteellä on *muuttumattomat*, esihistoriallisilta ajoilta perityt traditionsa. Sekin saattaa erehtyä yksityiskohdissaan, mutta se ei voi koskaan syyllistyä erehdykseen jonkin universaalien lain kyseessä ollen yksinkertaisesti sen tähden, että tämä tiede, jota filosofia syystä kutsuu *jumalalliseksi*, syntyi korkeammilla tasoilla ja että sen toivat

¹ Seitsemän säteen nimet – *sushumna*, *harikesha*, *vishvakarman*, *vishvatryarchas*, *sannaddha*, *sarvâvasu* ja *svaraj* – ovat kaikki mystisiä, ja kullakin on eri merkityksensä eri tajunnantilassa okkultisia tarkoituksia varten. *Sushumna*, jonka *Niruktan* mukaan (II, 6) pitäisi ainoastaan valaista kuuta, on siitä huolimatta se säde, jota vihityt joogit vaalivat. Seitsemän sädettä, jotka ovat levinneet yli aurinkokunnan, muodostavat yhteisesti *tieteen eetterin upâdhin* (perustan). Tässä upâdhissa valo, lämpö, sähkö jne., oikeaoppisen tieteen voimat, vaikuttamalla toisiinsa aikaansaavat maiset ilmiöt. Psykkisinä ja henkisinä vaikutuksina ne emanoituvat ja saavat alkunsa ylisolaarisesta upâdhista, okkultismin eetteristä – *âkâshasta*.

² Toistamme erään hyvin puolueettoman kriitikon sanoja, jonka auktoriteettia ei kukaan voi epäillä, muistutukseksi länsimaisille dogmaatikoille, ettei kysymystä voi niin vain pitää ratkaistuna. ”Ei ole olemassa mitään peruseroa valon ja lämmön välillä... kumpikin on vain metamorfoosi toisesta... Lämpö on valoa täydellisessä levossa. Valo on lämpöä nopeassa liikkeessä. Heti kun valo yhtyy johonkin kappaleeseen, se muuttuu lämmöksi, mutta kun kappale taas lähettää sen luotaan, se tulee valoksi.” (Sir John Leslie, *An Experimental Inquiry into the Nature and Properties of Heat*, 1804, s. 162.) ”Onko tämä oikein vai väärin, sitä emme voi sanoa, ja monta vuotta, ehkä monta sukupolvea tulee kulumaan, ennen kuin voimme sen sanoa.” (Buckle, *Hist. of Civilization in England*, nide III, s. 384.)

maan päälle viisaammat olennot kuin mitä ihminen tulee olemaan vielä seitsemännen kierroksen seitsemännessä Rodussa. Ja *tämä* tiede väittää, että voimat eivät ole sitä, miksi nykyajan oppineisuus ne tahtoisivat tehdä. Esim. magnetismi *ei* ole ”liiketapa”. Ja tässä yhdessä asiassa ainakin nykyaikainen *eksakti* tieteellinen tutkimus joutuu jonakin päivänä vaikeuksiin. Ensi kuulemalta ei mikään tunnu sen naurettavammalta, sen törkeämmältä mahdottomuudelta kuin sanoa esim.: ”Hindulainen vihitty joogi tietää *kymmenen kertaa enemmän kuin suurin eurooppalainen fyysikko* (sekä auringon [s560] että kuun) *valon äärimmäisestä luonteesta ja kokoonpanosta.*” Mutta miksi sushumna-säteen uskotaan olevan se, joka antaa kuulle sen lainavalon? Miksi ”*vihitty joogi* käyttää tätä sädettä hyväkseen”? Miksi nuo joogit pitävät kuuta *mielen jumaluutena*? Me sanomme: Sen tähden että muinaiset adeptit tunsivat täysin valon eli oikeammin sen okkultiset ominaisuudet ja kaikki sen yhdistelmät ja vastaavuudet muihin voimiin, mentaaliin, psyykkisiin ja henkisiin.

Mitä siis tulee tietoon aineen perimmäisestä rakenteesta eli ns. perimmäisestä analyysistä, vaikka okkultismilla olisikin vähemmän tietoa kuin nykyajan kemialla alkuaineyhdistelmien käyttäytymisestä erilaisissa fyysisissä vastaavuuksissa, sen tieto aineen äärimmäisistä okkultisista tiloista ja aineen todellisesta luonnosta on mittaamattoman paljon korkeampi kuin kaikkien tämän päivän fyysikkojen ja kemistien tiedot yhteen laskettuna.

Jos nyt sanomme totuuden aivan selkeästi ja vilpittömästi, nimittäin että muinaisilla vihityillä oli paljon laajempi tieto fysiikasta – katsottuna luonnontieteeksi – kuin mitä on kaikilla tiedeakatemioiden yhteensä, tätä lausuntoa pidetään julkeana ja mielettömänä. Luullaan näet luonnontieteiden päässeen meidän aikanamme aivan täydellisyyden huipulle asti. Sen tähden tehdään tuo moittiva kysymys: voivatko [e517] okkultistit vastata tyydyttävästi näihin kahteen kohtaan, nim. a) lämmön syntymiseen hankauksesta – molekyyli liikkeen stimuloinnista, ja b) lämmön muuttumiseen mekaaniseksi voimaksi, jos he pitävät kiinni siitä vanhasta hylätystä teoriasta, että lämpö on substanssi tai fluidumi?

Vastauksena kysymykseen huomattakoon ensin, että okkultismi ei pidä sähköä tai mitään sen synnyttämäksi luultua voimaa aineena *missään luonnontieteelle tunnetussa tilassa*. Selvemmin sanottuna, ei mikään näistä ns. ”voimista” ole kiinteä, neste- tai kaasumainen. Jollei tuntuisi turhantarkalta, okkultisti vastustaisi sitäkin, että sähköä nimitetään fluidumiksi – *koska se on vaikutus eikä syy*. Mutta sen *noumenon*, hän sanoisi, on *tietoinen syy*. Sama koskee ”voimaa” ja ”atomia”. Katsokaamme mitä muuan etevä akateemikko, kemisti Butleroff, sanoo näistä kahdesta abstraktiosta.

Mitä on voima? Mitä se on jyrkästi tieteelliseltä näkökannalta ja ”energian säilymisen” laki huomioon ottaen? Käsitykset ”voimasta” perustuvat siihen, kuinka käsitämme toisen tai toisen liiketavan. Voima on näin ollen yksinkertaisesti *yhden liikemuodon muuttumista toiseksi*: sähköön muuttumista lämmöksi ja valoksi, lämmön muuttumista ääneksi tai joksikin mekaaniseksi

toiminnaksi jne.¹ Kun ihminen ensimmäisen kerran maan päällä synnytti sähköfluidumia, sen on täytynyt tapahtua hankauksella. Tästä syystä, kuten siis hyvin tiedetään, sähkö synnyttää lämpö poikkeamalla nollatilastaan,² eikä sähköä sinänsä ole sen enempää olemassa maan päällä [s561] kuin lämpöä tai valoa tai jotain muuta voimaa. Ne ovat kaikki vastaavuuksia, kuten tiede sanoo. Kun jokin tietty lämpömäärä höyrykoneen avulla muutetaan mekaaniseksi työksi, puhumme höyryvoimasta. Kun putoava kappale osuu johonkin esteeseen tiellään ja synnyttää silloin lämpöä ja ääntä, kutsumme sitä yhteentörmäysvoimaksi. Kun sähkö hajottaa veden aineosiinsa tai kuumentaa platinalankaa, puhumme sähköfluidumin voimasta. Kun lämpömittarin pallo kokoaa itseensä auringonsäteitä ja sen elohopea laajenee, puhumme auringon lämpöenergiasta. Lyhyesti sanoen, kun yksi määrätty liikkeen laji lakkaa, sen tilalle astuu toinen liikkeen laji, joka on samanarvoinen, ja tällaisen muutoksen eli vastaavuuden tuloksena on – voima. Kaikissa niissä tapauksissa, jolloin puuttuu kokonaan tällainen muutos eli siirtyminen toisesta liikemuodosta toiseen, ei mikään voima ole mahdollinen. Olettakaamme hetkeksi universumissa vallitsevan ehdottomasti homogeeninen olotila, niin se, mitä me käsitämme voimalla, tulisi aivan olemattomaksi.

[e518] Sen tähden tulee silmännähtäväksi, että se voima, jota materialismi pitää syynä meitä ympäröiviin erilaisuuksiin, on tarkan todellisuuden kannalta ainoastaan tuon erilaisuuden vaikutus eli tulos. Tältä näkökannalta voima ei ole liikkeen syy vaan seuraus, ja voiman eli voimien syy taas ei ole substanssi eli aine vaan itse liike. Aine on siis pantava syrjään ja sen mukana materialismin perusprinsiippi, joka on tullut tarpeettomaksi, koska voima muutettuna liiketavaksi ei tuo mieleen mitään aineellisuuden käsitettä. Jos voima on tulos liikkeestä, silloin käy käsittämättömäksi, *miksi liike todistaisi aineen puolesta* eikä hengen tai henkisen olemuksen puolesta. Totta kyllä, meidän järkemme ei voi käsitellä liikettä ilman jotakin liikkuvaa (ja järkemme on oikeassa). Mutta tuon jonkin liikkuvan luonto eli olemus pysyy tieteelle aivan tuntemattomana. Spiritualistilla on näin ollen yhtä suuri oikeus pitää sitä ”hengen” aiheuttamana kuin materialistilla on oikeus pitää sitä luovan ja kaikkivoivan aineen aikaansaamana. Materialistilla ei ole tässä suhteessa mitään parempaa oikeutta eikä hän voi sitä vaatia. ”Voiman säilymisen” lain osoitetaan tässä tapauksessa olevan aivan väärä vaatimusten ja väitteiden suhteen. Tuo ”suuri dogmi” – *ei mitään voimaa ilman ainetta eikä mitään ainetta ilman voimaa* – raukeaa mitättömäksi ja kadottaa kokonaan sen juhlallisen merkityksen, jonka materialismi on koettanut sille antaa. ”Voiman” käsite ei vielä herätä mitään käsitystä aineesta eikä suinkaan pakota meitä pitämään ainetta ”kaikkien alkujen alkuna”.³

¹ Ilmennyksen ja illusorisen aineen tasolla näin voi olla, mutta silti se on hyvin paljon muuta. [H. P. B.]

² Neutraali eli *laya*. [H. P. B.]

³ A. M. Butleroff, *Scientific Letters*.

Meille sanotaan, että todellinen tiede ei ole materialistinen, ja oma vakaumuksemmekin sanoo, ettei se voi olla sitä, jos sen tieto on todellista. Tähän on hyvä syy, jonka muutamat fyysikot ja kemistit itse hyvin määrittelevät. Luonnon tuntemus *ei voi* käydä käsi kädessä materialismin kanssa. Jos tiedemiehet ovat korkean kutsumuksensa mukaisia, heidän täytyy hylätä se mahdollisuus, että materialistisilla opeilla olisi mitään tekemistä *atomiteorian* kanssa. Me huomaammekin, että Lange, Butleroff, Du Bois-Reymond – viimeksi mainittu ehkä tietämättään – ja monet muut ovat tämän todentaneet. Ja sitä paitsi sen vahvistaa se tosiasia, että Intian Kanâda ja Kreikan Leukippos ja Demokritos sekä näiden jälkeen Epikuros – Euroopan varhaisimmat atomistit – esittäessään oppinsa määrätystä suhteista ovat samalla kertaa uskoneet *jumaliin* eli yliaistillisiin olentoihin. Heidän ajatuksensa aineesta ovat siis olleet toiset kuin nykyään vallitsevat. Saanemme selventää tätä väitettämme [s562] tarkastelemalla lyhyesti muinaisia ja nykyisiä filosofisia käsityksiä atomeista ja siten todistaa, että atomiteoria tappaa materialismin.

Materialismi lukee kaiken alun *aineesta* johtuvaksi, ja sen kannalta universumi on kauttaaltaan koostunut atomeista ja tyhjiydestä. Jos jättäisimme syrjään sen muinaisten viisaiden opettaman totuuden, jonka nyt ehdottomasti kaukoputki ja mikroskooppi ovat todentaneet, että luonto kammaa [e519] tyhjiyttä – niin mitä on atomi? Professori Butleroff kirjoittaa:

Tieteen mukaan se on rajoitettu substanssin osa, jakautumaton ainehiukkanen. Jos atomin tunnustaisi jaolliseksi, aineelle pitäisi myöntää rajaton jatkuvuus, joka olisi samaa kuin aineen tekeminen *mitättömäksi*, tyhjiydeksi. Yksistään itesesäilytysvaistosta materialismi ei voi tunnustaa ääretöntä jaollisuutta. Muuten sen täytyisi jättää ainaiset hyvästit perusprinsiipilleen ja siten allekirjoittaa oma kuolemantuomionsa.

Büchner esim. todellisena materialismin dogmaattikkona julistaa, että ”rajattoman jaollisuuden tunnustaminen on mieleetöntä ja merkitsisi samaa kuin itse aineen olemassaolon epäileminen”. Atomi on siis jakamaton, sanoo materialismi, vai kuinka? Hyvä on.

Butleroff kirjoittaa:

Katsokaamme nyt, mihin omituiseen ristiriitaan tämä materialistien perusprinsiippi johtaa heidät. Atomi on *jakamaton*, ja samalla tiedämme sen olevan *kimmoisa*. Ei voi ajatellakaan sen kimmoisuuden pois jättämistä, se olisi mielettömyyttä. *Täydellisesti kimmottomat atomit eivät mitenkään voisi aikaansaada ainoatakaan niistä lukemattomista ilmiöistä, joita pidetään niiden vastaavuuksina.* Ilman kimmoisuutta atomit eivät voisi ilmentää energiaansa, ja materialistien substanssi jäisi vaille kaikkia voimiaan. Sen tähden, jos universumi koostuu atomeista, näiden atomien täytyy olla kimmoisia. Mutta tässä kohtaamme voittamattoman esteen. Mitä olosuhteita näet vaaditaan kimmoisuuden ilmentämiseksi? Kun kimmoisa pallo osuu vastustavaan kappaleeseen, se litistyy ja vetäytyy kokoon. Tämä ei voisi tapahtua, jollei

pallo muodostuisi osasista, joiden keskinäinen asema iskun sattuessa muuttuu. Tämä voidaan yleensä sanoa kimmoisuudesta. Ei mikään kimmoisuus ole mahdollinen muuten kuin että kimmoisan kappaleen muodostavat osaset vaihtavat paikkojaan. Tämä merkitsee, että kimmoisa kappale on muuttuvainen ja on osista koostunut eli toisin sanoen kimmoisuus voi olla ominaista *ainoastaan jaollisille kappaleille*. Ja atomi on kimmoisa.¹

Tämä riittää osoittamaan, kuinka mieletöntä on yhtäaikaan pitää atomia jaottomana ja kimmoisana. Atomi on kimmoisa: niin muodoin atomi on jaollinen ja sen täytyy olla koostunut osasista eli *ala*-atomeista. Entä nämä *ala*-atomit? Ne ovat joko kimmottomia eikä niillä siinä tapauksessa ole voimaan nähden mitään merkitystä, tai ne ovat myös *kimmoisia*, ja siinä tapauksessa [s563] nekin ovat jaettavissa. Ja niin yhä edelleen rajattomiin. Mutta atomien loppumaton jaollisuus muuttaa aineen pelkiksi voimakkeuksiksi, ts. estää pitämästä ainetta *objektiivisena* substanssina.

Tuo virheellinen todistuskehä on materialismille vaarallinen. Se takertuu omaan verkkoonsa eikä siitä ole mitään pois pääsyä. Jos se sanoo atomin olevan jakamaton, silloin mekaanikot heti kysyvät: ”Kuinka siinä tapauksessa universumi pysyy liikkeessä ja kuinka sen voimat toimivat? Maailma rakennettuna ehdottomasti kimmottomien atomien varaan on niin kuin höyrykone ilman höyryä: se on tuomittu ikuisen inertiaan.”²

[e520] Omaksuttakoon okkultismin selitykset ja opetukset – ja ajateltakoon siis luonnontieteen sokean inertian sijasta aineen verhon takana *älyllisiä toimivia* voimia – silloin sekä liike että inertia tulevat näiden voimien palvelijoiksi. Koko okkultismi rakentuu sille opille, että aine on luonnoltaan harhaa ja että atomi on rajattomiin asti jaollinen. Okkultismi avaa rannattomia näköaloja *substanssille*, jota elähdyttää sen sielun jumalallinen henkäys kussakin mahdollisessa tiheysasteessaan, sellaisissakin asteissa, joista eivät edes henkisimmät kemistit ja fyysikot ole vielä uneksineetkaan.

Edellä mainittuja näkökantoja esitti eräs akateemikko, Venäjän suuri kemisti ja muuallakin Euroopassa tunnustettu auktoriteetti, professori Butleroff-vainaja. Totta kyllä hän puolusti spiritualistisia ilmiöitä, ns. aineellistumisia, joihin hän uskoi, kuten professorit Zöllner ja Hare uskoivat ja kuten A. Russell Wallace, Sir W. Crookes ja moni muu Kuninkaallisen seuran jäsen yhä uskoo, joko avoimesti tai salaa. Mutta hänen väitteensä siitä olemuksesta, joka toimii valon, lämmön, sähköön jne. fyysisten ilmiöiden takana, on silti yhtä tieteellistä ja arvovaltaista ja sopii mainiosti käsittelemäämme tapaukseen. Tieteellä ei ole mitään oikeutta kieltää, että okkultistit omistavat syvällisempää tietoa ns. luonnonvoimista. Okkultismi sanoo näiden voimien olevan ainoastaan tuloksia syistä, joiden synnyttäjinä ovat mahdit, todelliset mutta yliaistilliset ja *tuolla puolen* kaikenlaista ainetta, johon tiede on tähän asti perehtynyt. Korkeintaan tieteellä on mahdollisuus asettua agnostisismin

¹ Butleroff, *main. teos*.

² *Sama*.

kannalle ja pysyä siinä. Silloin se voi sanoa: ”Teidän aatettanne ei ole sen paremmin todistettu kuin meidänkään, mutta me tunnustamme, ettemme todellisuudessa tiedä mitään aineesta kuten emme voimastakaan tai siitä, mikä on voimien vastaavuussuhteiden perustana. Sen tähden yksin aika voi tuomita, kuka on oikeassa, kuka väärässä. Odottakaamme kärsivällisesti ja sillä välin osoittakaamme keskinäistä suopeutta sättimättä toinen toistamme.”

Mutta tähän tarvitaan rajatonta totuuden rakkautta ja täytyy hylätä tuo perin väärä *erehtymättömyyden* status, jonka tiedemiehet ovat saavuttaneet tietämättömien ja pintapuolisten, vaikkapa sivistyneidenkin, joukkojen mielissä. Noiden kahden tieteen, ikivanhan ja nykyisen, yhdistäminen toisiinsa vaatii ennen kaikkea materialististen ajatusurien hylkäämistä. Se vaatii jonkinlaista uskonnollista mystiikkaa, vieläpä muinaisen magian tutkimista, johon meidän akateemikkomme eivät tahdo ryhtyä. Tämä vaatimus on helposti selitettävissä. Aivan niin kuin muinaisissa alkemistisissä teoksissa mainittujen substanssien ja elementtien todellinen merkitys peitettiin aina mitä naurettavimpiin metaforiin, samoin on elementtien (kuten esim. tulen) fyysinen, psyykkinen ja henkinen luonto *Vedoissa* ja varsinkin *purânoissa* kätkeyty allegorioihin, joita ainoastaan vihityt voivat täysin ymmärtää. Jollei niillä olisi mitään merkitystä, silloin tosiaan kaikki nuo pitkät legendat ja allegoriat kolmenlaisen tulen pyhydestä ja *neljästäkymmenestäyhdeksästä alkuperäisestä tulesta [e521]*, joita personoivat Dakshan tyttären ja rishien, heidän aviomiestensä, pojat, ”jotka Brahmân ensimmäisen pojan ja hänen kolmen jälkeläisensä kanssa muodostavat 49 tulta” – olisivat idioottimaista sanahelinää eikä muuta. Mutta niin ei ole asian laita. Jokaisella *tulella* on määrätty tehtävänsä fyysisessä ja henkisessä maailmassa. Sillä on sitä paitsi *olennaisessa* luonnossaan vastaava suhde johonkin ihmisen psyykkiseen kykyyn, lukuun ottamatta niitä määrättyjä kemiallisia ja fyysisiä vaikutuksia, joita sillä on tullessaan kosketukseen *maallisesti* erilaistuneen aineen kanssa. Tieteellä ei ole mitään teorioita tulesta itsestään, okkultismilla ja muinaisella uskonnollisella tieteellä on. Tämä näkyy jopa *purânoiden* suppeassa ja tahallaan verhotussa fraseologiassa. Siinä (kuten *Vâyupurânassa*) selitetään monia *personoitujen* tulien ominaisuuksia. Esim. *pāvaka* on sähkötuli eli *vaidyuta*. *Pavamâna* on *hankauksen aikaansaama tuli* (eli *nirmathya*). *Shuchi* on aurinko (eli *saurya*) -tuli.¹ Kaikki kolme ovat Abhimânin eli Agnin (tulen) poikia, joka oli Brahmân ja Svâhân vanhin poika. Pavâkasta sitä paitsi tehdään isä Kavyavâhanalle, *pitrien tulelle*; Shuchista Havyavâhanalle, jumalien tulelle ja Pavamânasta Saharakshalle, asuroiden tulelle.

Kaikki tämä osoittaa, että *purânoiden* kirjoittajat tunsivat perin pohjin tieteen ”voimat” ja niiden vastaavuudet sekä voimasuhteiden eri ominaisuudet ja miten ne suhtautuvat niihin psyykkisiin ja fyysisiin ilmiöihin, joihin tiede ei pane mitään merkitystä ja joita se ei edes tunne. Luonnollisesti kyllä orientalisti, varsinkin materialismiin taipuvainen, lukiessaan, että nämä ovat ainoastaan *manauksissa* ja rituaaleissa käytettyjä tulen ominaisuuksia, kutsuu tätä ”tântrika-taikauskoksi ja -

¹ Kutsuttiin ”vesien juojaksi”, koska auringon lämpö saa vedet haihtumaan ilmaan.

mystifikaatioksi”. Hän varoo enemmän virheitä oikeinkirjoituksessa kuin kiinnittää huomiota personoitumien salaiseen merkitykseen tai etsii niiden selitystä voimien fyysisistä vastaavuuksista, mikäli ne tunnetaan. Niin vähän todella uskotaan muinaisten arjalaisten tietoihin, että sellaisetkin silmiinpistävät kohdat kuin seuraava lainaus *Vishnupurânasta* jäävät huomioon ottamatta. Mutta mitä mahtanevatkaan nämä lauseet merkitä?

Siten eetteri, ilma, vesi ja maa, kukin erikseen yhtyneenä äänen ja muiden ominaisuuksiin, olivat olemassa erotettuina ominaisuuksiensa mukaan... mutta koska niissä oli monia erilaisia voimia ja ne olivat erillään, *ne eivät voineet yhdistymättä* luoda eläviä olentoja, koska ne eivät olleet toisiinsa sekoittuneet. Yhdistyttyään... ne saivat keskinäisen yhtymisen kautta täydellisen yhtyneen massan ominaisuuden ja niitä ohjasi henki...¹

Tämä merkitsee tietysti, että kirjoittajat tunsivat täydellisesti voimien vastaavuussuhteen ja olivat hyvin selvillä siitä, että kosmoksen alkuperänä on ”jakamaton periaate”, *avyaktânugrahana*, sovitettuna [e522] yhteisesti Parabrahmaniin ja mûlaprakritiin mutta ei ”avyaktaan, joka on *joko* ensimmäinen syy tai aine”, kuten Wilson sanoo. Muinaiset vihityt eivät tunteneet mitään ”ihmeluomista”. Sen sijaan he opettivat atomien kehittyneen *layasta* (meidän fyysisellä tasollamme) ja erilaistuneen ensin siitä *protyyliksi*. Tämän nimen Crookes on ehdottanut annettavaksi aineelle eli alkusubstanssille nollalinjan *tuolla puolen*. Sinne me sijoitamme mûlaprakritin, maailmanaineksen ja kaiken maailmassa olevan ”juuriprinssiin”.

Tämä voidaan todistaa helposti. Ottakaa esim. äsken julkaistu *vishishtâdvaita-vedantalaisten* katekismus.² *Vishishtâdvaita-vedanta* on ortodoksinen ja eksoteerisen järjestelmä, joka esitettiin täydellisenä ja jota opetettiin 1000-luvulla (sen perustaja, Râmânujâchârya, syntyi 1017 jaa.). Tuolloin ”tiede” Euroopassa uskoi vielä maan neliskulmaisuuuteen ja litteyteen, kuten Kosmas Indikopleustes uskoi 500-luvulla. Edellä mainittu katekismus opettaa, että ennen kuin kehitys alkoi, prakriti, (aine) oli *laya-* eli ehdottoman homogeenisuuden tilassa, sillä ”aine on olemassa kahdessa tilassa, jotka ovat *sûkshma* eli latentti ja erilaistumaton ja *sthûla* eli erilaistunut tila”. Sitten siitä tuli *anu*, atominen. Se puhuu *Shuddha-sattvasta* – ”substanssista, joka ei ole aineen ominaisuuksien alainen vaan aivan toisenlainen”, ja lisää, että tuosta substanssista muodostettiin vaikunthalokan (Vishnun taivaan) asukkaiden, jumalien, ruumiit. Edelleen, jokainen prakritin osanen eli atomi sisältää *jîvan* (jumalallisen elämän) ja on *sharîrana* (ruumiina) sille *jîvalle*, jonka se sisältää, kun taas jokainen *jîva* vuorostaan on korkeimman hengen *sharîra*, koska ”Parabrahman läpäisee jokaisen *jîvan*, samoin kuin jokaisen aineosan”.

¹ Kirja I, ii; Wilson, nide I, s. 38.

² [N. Hbâshyâchârya, *A Catechism of the Visishtâdvaita Philosophy of Sri Râmânujâchârya*. Adyar 1887.]

Olkoonpa [s566] vishishtâdvaitan filosofia dualistinen ja antropomorfinen verrattuna *advaitaan* – ei-dualistiseen – se on kuitenkin logiikaltaan ja filosofialtaan verrattoman paljon korkeampi kuin kristinuskon tai sen suurimman vastustajan, nykyaikaisen tieteen, hyväksymä kosmogonia. *Advaita*-vedantalaisia, jotka seuraavat yhtä kaikkein suurimmista järkiolennoista, joita koskaan on maan päällä esiintynyt, nimitetään *ateisteiksi*, koska he pitävät kaikkea paitsi Parabrahmania, *yhtä ilman toista* eli absoluuttista todellisuutta – illuusiona. Kuitenkin viisaimmat vihityt tulivat heidän piiristään ja myös suurimmat joogit. *Upanishadeista* näkyy, että he tunsivat aivan varmasti, mikä on *hankauksen vaikutuksia aikaansaava* substanssi, ja että heidän esi-isänsä tunsivat *lämmön muuttumisen mekaaniseksi voimaksi*, vieläpä että he olivat päässeet perille jokaisen henkisen sekä jokaisen kosmisen ilmiön *noumenonista*.

Nuori bramiini, joka Intian yliopistoissa ja korkeakouluissa suorittaa tutkintoja suurimmalla maineella, lähtee elämään MA:na tai LLB:nä, pitkä rivi isoja kirjaimia alfasta omegaan nimensä perässä ja halveksii kansansa jumalia mitä enemmän hän on saanut arvonimiä opinnoistaan luonnontieteissä. Hän voisi kuitenkin tieteensä valossa ja pitäen silmällä [e523] fyysisten voimien vastaavuutta lukea muutamia kohtia maansa *purânoista*, jos hän tahtoisii tuntea, kuinka paljon enemmän hänen esi-isänsä tiesivät kuin hän koskaan tulee tietämään – ellei hänestä tule okkultistia. Hän voisi katsoa esim. allegoriaa *purûravoista* ja taivaallisesta *gandharvasta*,¹ joka antoi edellä mainituille astian täynnä taivaallista tulta. Siitä tavasta, jolla entisinä aikoina saatiin tulta hankaamalla, on *Vedoissa* tieteellinen selvitys ja se on täynnä merkitystä sille, joka osaa lukea rivien välistä. *Tretâgni* (tulien pyhä kolmikko), joka on saatu hankaamalla *ashvattha*-puusta (viisauden ja tiedon bo-puusta) [s567] saatuja keppejä, ”yhtä monen sormenleveyden pituisia kuin on Gâyatrîssa² tavuja – tämä *tretâgni* sisältää varmasti salaisen merkityksen, tai muuten *Vedojen* ja *purânoiden* tekijät eivät olleet pyhiä kirjoittajia vaan pettureita. Että sillä on tällainen merkitys, sen todistavat hindulaiset okkultistit, ja he yksin kykenevät paljastamaan tieteelle, miksi ja miten ”Ilân (Vâchin) poika teki tulen, joka oli alun perin *yksi*, kolminkertaiseksi (*tridhâ*) meidän nykyisessä manvantarassamme. Ilâ oli ensimmäinen nainen vedenpaisumuksen jälkeen, Vaivasvata Manun puoliso ja

¹ *Vedojen* *gandharva* on se jumala, joka tuntee ja paljastaa taivaan salaisuudet ja jumalalliset totuudet kuolevaisille. *Kosmisesti* *gandharvat* ovat aurinkotulen joukkovoimia, ja niistä muodostuu auringon kyvyt. *Psyykkisesti* ne ovat se järki, joka asuu *sushumnassa*, auringonsäteessä, korkeimmassa *seitsemästä* säteestä. *Mystisesti* ne ovat Somassa (kuussa eli kuukasvissa) ja siitä tehdyssä juomassa oleva salainen voima. *Fyysisesti* ne ovat ilmiöllisiä ja *henkisesti* noumenaalisia syitä *ääneen* ja ”luonnon sointuun”. Sen tähden niitä kutsutaan 6333 taivaalliseksi laulajaksi ja Indran lokan soittajiksi, jotka personoivat (jo lukumäärältään) luonnon lukemattomia erilaisia ääniä sekä ylhäällä että alhaalla. Myöhemmissä allegorioissa sanotaan niillä olleen mystinen voima naisiin ja *niiden rakastaneen heitä*. Esoteerinen merkitys on ilmeinen. Ne ovat yhtenä muotona, elleivät prototyypinä Henokin enkeleille, Jumalan pojille, jotka näkivät, että ihmisten tyttäret olivat kauniita (*I. Moos.* 6), ja naivat heitä opettaen maan tyttärille *taivaan salaisuuksia*.

² *Vishnupurâna*, IV, vi.

tytär”. Allegoria on ajatuksia herättävä, luettakoon ja tutkittakoon sitä mistä *purânasta* tahansa.

[s568]

VII

ERÄÄN TIEDEMIEHEN TEKEMÄ HYÖKKÄYS TIETEELLISTÄ VOIMATEORIAA VASTAAN

Meidän täytyy nyt toistaa useiden (englantilaisten) tiedemiesten viisaita sanoja, jotka tukevat meidän aatteitamme. Vaikka muutamat harvat ”periaatteen vuoksi” tuomitsevat heidät pannaan, monet silti kannattavat heitä vaieten. Että yksi heistä puhuu miltei okkulttisista opeista – muutamissa suhteissa samoista kuin meidän oppimme ”*fohatista* ja hänen seitsemästä pojastaan” – [e524] *Vedojen* salaperäisistä *gandharvoista* – ja usein aivan suoraan tunnustaen nämä, sen huomaa jokainen okkultisti ja moni tavallinenkin lukija.

Jos lukija tahtoo avata *The Popular Science Review*’n,¹ hän löytää sieltä tri B. W. Richardsonin, K. T. J., artikkelin ”Aurinkovoima ja maavoima”, jossa sanotaan mm. seuraavaa:

Tällä hetkellä, kun tulee taas vallitsevaksi aatteeksi se teoria, että paljas liike on kaikkien erilaisten voimien alkusyy, lienee miltei harhaoppista aloittaa jälleen sitä kiistaa, joka itse asiassa näyttää jonkin aikaa olleen loppuun käsitelty yleisellä suostumuksella. Mutta minä rohkenen ottaa riskin ja tahdon sen vuoksi mainita tarkalleen, mitä mielipiteitä aurinkovoimasta oli sillä ikuisella harhaoppisella, jonka nimen [Samuel Metcalfe] olen kuiskannut lukijoilleni. Lähtien siitä päätelmästä, josta miltei kaikki tutkijat ovat yhtä mieltä, että luonnossa on kaksi vaikuttajaa – aine, jota voidaan punnita, joka on näkyvää ja konkreetista, ja jokin mitä on mahdoton arvioida, joka on näkymätöntä ja havaittavissa ainoastaan aineeseen tekemänsä vaikutuksen johdosta –, Metcalfe väittää, että se vaikeasti arvioitava ja toimiva tekijä, jota hän kutsuu nimellä *kalori*, ei ole pelkkä liiketapa eikä värähtely punnittavissa olevan aineen osasissa vaan on *itse aineellinen substanssi*. Se virtaa auringosta läpi avaruuden² täyttäen [s569] tyhjän tilan kiinteiden kappaleiden osasten välillä ja tuntuen aisteille lämmön ominaisuutena. Kalorin eli aurinkovoiman aineellista luontoa hän puolustaa seuraavin perustein:

1) Että se voidaan lisätä muihin kappaleisiin ja ottaa niistä pois ja että sitä voidaan mitata matemaattisen tarkasti.

¹ Nide V, 1866, s. 327–336.

² Ei ainoastaan ”läpi avaruuden” vaan täyttäen joka pisteen meidän aurinkokunnassamme, sillä se on niin sanoaksemme eetterin fyysinen jäännös, sen *verho* meidän tasollamme. Eetteri taas palvelee muita kosmisia ja maisia tarkoituksia paitsi että se on valon siirtämisen ”väline”. Se on kabbalistien astraalifluidumi eli ”astraalivalo” ja Aurinko-Vishnun ”seitsemän sädettä”. [H. P. B.]

2) Että se lisää kappaleiden tilavuutta ja että ne taas vähentyvät kooltaan sen poistuessa.

3) Että se muuttaa kaikkien muiden kappaleiden muodot, ominaisuudet ja olotilat.

4) Että se kulkee *säteilemällä läpi täydellisimmän tyhjyyden*,¹ joka voidaan muodostaa ja jossa se aikaansaa samat vaikutukset kuin ilmakehässä.

5) Että se panee liikkeelle hillittömän ankaria mekaanisia ja kemiallisia voimia, kuten tulivuorissa ja ruudin sekä muiden räjähdysaineiden räjähdyksessä.

6) Että se vaikuttaa aistittavalla tavalla hermostoomme, aiheuttaen tuntuva tuskaa, ja liian suureksi tullessaan kudosten vahingoittumisen.

Värähtelyteoriaa vastaan Metcalfe vetää vielä esiin senkin, että jos kalori olisi *paljas ominaisuus*, se ei voisi lisätä muiden aineiden tilavuutta. Tämän vuoksi sillä itsellään täytyy olla tilavuus, sen täytyy täyttää jokin ala ja niin muodin olla aineellinen vaikuttaja. Jos kalori olisi *ainoastaan tulos värähdysliikkeestä* punnittavissa olevan aineen osasissa, *se ei voisi säteillä ulos kuumista kappaleista* poistamatta samalla värähteleviä osasia, mutta se tosiasia on varma, että lämpö voi säteillä punnittavissa olevista ainesubstansseista [e525] niiden kadottamatta painoan... Tätä mieltä oli Metcalfe kalorien eli aurinkovoiman aineellisuudesta. Hänen mieleensä oli lujasti juuttunut se käsitys, että ”luonnossa on kaikki koostunut kahdenlaisesta aineesta, joista toinen on olennaisesti toimiva ja eetterinen, toinen passiivinen ja liikkumaton”.²

Näihin mietteisiin Metcalfe perusti sen hypoteesinsa, että aurinkovoima, kalori, on itsetoimiva vaikuttaja. Omiin osasiinsa nähden, hän arvelee, sillä on poistovoima. Kaiken punnittavissa olevan aineen osasiin nähden sillä on vetovoima. Se vetää puoleensa punnittavissa olevan aineen osasia sillä voimalla, joka on kääntäen verrannollinen etäisyyksien neliöön. Se toimii siis näin punnittavissa olevan aineen *kautta*. Jos universaali avaruus olisi vain täynnä kaloria, aurinkovoimaa (eikä mitään punnittavissa olevaa ainetta), tuo kalori olisi myös toimetonta ja muodostaisi rannattoman valtameren voimatonta eli liikkumatonta eetteriä, koska sillä ei silloin olisi mitään, mihin vaikuttaa. Punnittavissa olevalla aineella taas, joka itsessään on toimeton, ”on määrättyjä ominaisuuksia, joilla se määräälee ja järjestää kalorien toimintaa. Kumpaakin johtavat muuttumattomat lait, joiden alkuperä on kummankin

¹ Miksi silloin tarvittaisiin eetteriaaltoja valon, lämmön jne. siirtämiseksi, jos *tämä* substanssi voi kulkea tyhjyyden läpi? [H. P. B.]

² Ja kuinka voisikaan olla toisin? Karkea *punnittava* aine on aineen ja substanssin ruumis, kuori. Se on feminiininen, passiivinen prinssiippi. Tuo *fohatin* voima taas on toinen prinssiippi, *prâna* – maskuliininen ja toimiva. Meidän maapallollamme tämä substanssi on seitsemänkertaisen *elementin* maan – toinen prinssiippi. Ilmakehässä se on *ilman* elementti, joka on kosmoksen karkein ruumis. Auringossa se on auringonruumis ja sen seitsemän säteen ruumis. Tähtiavaruuksessa se vastaa jotakin muuta prinssiippiä jne. Kokonaisuus yksin on homogeenista ykseyttä, mutta osat ovat kaikki erilaistumia. [H. P. B.]

keskinäisissä suhteissa ja erikoisominaisuuksissa.”

Ja hän esittää lain, jonka hän uskoo ehdottomaksi ja joka kuuluu näin:

”Kalorin vetäessä puoleensa punnittavissa olevaa ainetta se yhdistää ja pitää koossa kaikki kappaleet. Itsestään pois työntämällä se erottaa ja laajentaa kaikki kappaleet.”

[s570] Tämähän on miltei okkultismin koheesio selitys. Tri Richardson jatkaa:

Kuten olen jo sanonut, *nykyinen oppinut maailma on taipuvainen nojautumaan siihen hypoteesiin... että lämpö on liikettä* eli, kuten ehkä paremmin voitaisiin sanoa, erikoinen liikevoima eli -muoto.¹

Mutta tätä hypoteesia, kuinka suosittu se onkin, ei pitäisi niin vain hyväksyä syrjäyttämällä ne yksinkertaiset käsitykset, jotka perustuvat aurinkovoiman aineperäisyyteen ja sen vaikutukseen ainetilojen muovailemisessa. *Me emme vielä tiedä niin paljon, että meidän olisi syytä olla dogmaattisia.*² Eikä Metcalfen hypoteesi aurinkovoimasta ja maavoimasta ole ainoastaan yksinkertainen vaan se on hyvin kiehtova... universumissa on kaksi elementtiä, toinen on punnittavissa oleva aine... Toinen taas on kaikki läpäisevä eetteri, aurinkotuli. Sillä ei ole painoa, substanssia, muotoa eikä väriä. Se on *äärettömiin asti jaollista ainetta* ja sen osat työntävät luotaan toisiaan. Se on niin [e526] harvaa ja ohutta, ettei meillä ole muuta sanaa kuin ”eetteri”³ sen nimittämiseksi. Se läpäisee ja täyttää avaruuden mutta yksin ollessaan sekin on uinuva – kuollut.⁴ Me panemme yhteen nämä kaksi elementtiä, toimittoman aineen ja itsensä luotaantyöntävän eetterin [?], ja siten kuollut [?] punnittavissa oleva aine saa elämän. [*Punnittavissa oleva aine saattaa olla toimeton, mutta ei koskaan ole kuollut – tämä on okkulttinen laki.* – H. P. B.] Punnittavissa olevan aineen osasten väliin tunkeutuu eetteri [eetterin toinen prinssiippi. – H. P. B.] ja näin läpäistessään aineen se yhdistyy punnittavissa oleviin osasiin ja pitää ne koossa, yhdistää ne yhtymäksi. Ne sulautuvat eetteriin.

¹ Eli heijastus ja *ääneen* nähden jälkivaikutus *meidän tasollamme* siitä, mikä on tuon *substanssin* jatkuva liike korkeammilla tasoilla. Meidän maailmamme ja aistimme *ovat* loputtomasti *mâyân* uhreja. [H. P. B.]

² Rehellinen tunnustus todellakin! [H. P. B.]

³ Kuitenkaan se ei ole *eetteri* vaan ainoastaan yksi eetterin prinssiipeistä, ja eetteri itse on *yksi âkâshan prinssiipeistä*. [H. P. B.]

⁴ Ja näin *prâna* (jîva) läpäisee koko ihmisen elävän ruumiin, mutta yksin ollen, jollei sillä olisi mitään atomia, johon vaikuttaa, se olisi *uinuvaa* – kuollutta. Toisin sanoen se olisi *layassa*, eli kuten Crookes sanoo, ”*protyyliin* lukittu”. Vasta *fohatin* vaikutus johonkin yhdisteeseen tai vaikkapa yksinkertaiseen kappaleeseen aikaansaa elämän. Kun kappale kuolee, se siirtyy samaan polariteettiin, missä sen maskuliininen energia on, ja työntää sen vuoksi luotaan toimivan vaikuttajan, joka kadottaa silloin *kokonaisuuden* ja tarttuu osasiin eli molekyyliihin. Tätä toimintaa kutsutaan kemialliseksi. Vishnu, säilyttäjä muuttuu Rudra-Shivaksi, hävittäjäksi, joka muutos on tieteelle nähtävästi tuntematon. [H. P. B.]

Tämä kiinteän punnittavissa olevan aineen leviäminen eetteriin koskee, edessämme olevan teorian mukaan, kaikkea, mikä tällä hetkellä on olemassa. Eetteri on kaikki läpäisevä. Itse ihmisruumis on eetterillä [pikemmin astraalivalolla. – H. P. B.] kyllästetty. Eetteri pitää sen pienimmät osat koossa. Kasvi on samassa tilassa. Kiintein maankamara, kallio, timantti, kristalli, metalli, nekin kaikki ovat siinä tilassa.

Mutta erilaiset laadut punnittavissa olevaa ainetta kykenevät eri määrässä ottamaan vastaan aurinkovoimaa, ja siinä syy, miksi aine on niin monenlaatuista ja niin muuttuvaa: kiinteää, neste- ja kaasumaista. Kiinteät kappaleet ovat vetäneet itseensä kaloria paljon enemmän kuin nestemäinen aines ja siitä johtuu niiden luja *koheesio*. Kun pisara sulavaa sinkkiä valetaan kiinteälle sinkkilevyille, sula sinkki tulee yhtä kiinteäksi, koska sulasta sinkistä kalori virtaa kiinteään, ja lämmön tasoittuessa yhtäläisesti ne osat, jotka olivat irrallaan eli nestemäisessä tilassa, sitoutuvat lujemmin toisiinsa...

Metcalfe itse ajatellen edellä mainittuja ilmiöitä ja [s571] selittäen niitä sen yhtenäisen toimintaprinsiipin avulla, josta jo olemme puhuneet, kokoaa yhteen todisteensa hyvin selvillä sanoilla puhuen erilaisten kappaleiden kiinteydestä. ”Kovuus ja pehmeys”, hän sanoo, ”kiinteys ja nestemäisyys eivät ole kappaleiden olennaisia tiloja vaan riippuvat siitä, kuinka paljon niiden kokoonpanossa on suhteellisesti eetteriä ja punnittavissa olevaa ainetta. Kaikkein haihtuvinkin kaasu voidaan saattaa nestemäiseen muotoon kalorin poistamisella ja taas muuttaa lujaksi ja kiinteäksi, jolloin osat riippuvat kiinni toisissaan sillä voimalla, joka on suhteellinen niiden lisääntyneeseen kalorin vetoisuuteen. Toisaalta jos lisätään tarpeeksi paljon tätä samaa periaatetta jäykimpiin metalleihin, niiden vetovoima vähenee siihen, kun ne laajenevat kaasumaiseen tilaan, ja niiden koheesio häviää.”

Toistettuaan näin pitkälti suuren kerettiläisen *vääräoppisia* mielipiteitä – jotka kaipaavat ainoastaan pieniä sanontatapojen muutoksia siellä täällä ollakseen aivan oikeita – tri Richardson, joka kieltämättä on itsenäinen ja vapaa ajattelija, ryhtyy tekemään yhteenvedon näistä käsityksistään ja jatkaa:

[e527] En tule pidemmälti viipymään tähän teoriaan sisältyvässä aurinkovoiman ja maavoiman yhtenäisyydessä. Mutta voin lisätä, että siitä tai hypoteesista – jonka mukaan pelkkä liike on voimaa, ja kyky on olemassa ilman aineperustaa – voidaan tehdä seuraavat johtopäätökset, jotka ovat mahdollisimman lähellä tässä mitä monimutkaisimmassa ja syvimmissä kysymyksessä:

a) Avaruus, tuo tähtien ja planeettojen välinen, aineisiin ja elimistöihin sisältyvä, ei ole tyhjää vaan on täynnä hienoa fluidumia eli kaasua, jota me paremman sanan puutteessa¹ voimme vieläkin kutsua, kuten muinaisaikalaiset kutsuivat, nimeltä *Aith-Ur* – aurinkotuli, EETTERI. Tämä fluidumi, joka

¹ Niin kyllä, jolleivät kabbalistien okkultiset nimitykset saa tulla kysymykseen. [H. P. B.]

koostumukseltaan on muuttumaton ja häviämätön, näkymätön,¹ läpäisee ehdottomasti kaiken [*punnittavissa olevan*. – H. P. B.] aineen.² Sekä virtaavan puron pohjalla oleva kivi että puron yli ulottuva puu ja ihminen, joka katsoo siihen, lyhyesti sanoen kaikki tällä planeetalla oleva on kyllästetty eetterillä: kivi vähemmän kuin puu, puu vähemmän kuin ihminen. Maailma on rakennettu eetterisestä fluidumista ja liikkuu eetterimeressä.

b) Eetteri, mikä sen luonto lieneekin, on tullut auringosta ja auringoista:³ auringot ovat sen synnyttäjiä, sen varastohuoneita, sen jakajia.⁴

[s572] c) Ilman eetteriä ei voisi olla mitään liikettä. Ilman eetteriä eivät näet punnittavissa olevan aineen osaset saattaisi liukua toistensa ohi. Ilman sitä ei voisi olla mitään, mikä sysäisi ja kiihittäisi nuo osaset toimintaan.

d) Eetteri määrää kappaleiden kokoonpanon. Jollei olisi eetteriä, ei substanssin olotilassa voisi olla mitään muutosta. Vesi esim. voisi olla olemassa ainoastaan niin kiinteänä ja hajoamattomana substanssina, että tuskin voimme sitä ajatellakaan. Se ei voisi edes olla jäätä, ei nestettä, ei höyryä ilman eetteriä.

e) Eetteri yhdistää auringon planeettoihin ja yhden planeetan toiseen, ihmisen planeettaan, ihmisen ihmiseen. Ilman eetteriä ei voisi olla mitään yhteyden siltaa universonissa, ei mitään valoa, ei lämpöä eikä liikkeen ilmiötä.

Näin huomaamme, että eetteri ja *kimmoiset* atomit ovat oletetussa *mekaanisessa* maailmankäsityksessä kosmoksen henki ja sielu. Ja tämä teoria – verhottakoon se millä tavalla tahansa – jättää ainakin avonaisemmat näköalat tiedemiesten [e528] teorioille kuin nykyajan materialismin – tai kutsuttakoon sitä oikeammin *agnostisismiksi*⁵ – rajoitettu ala, johon suuri enemmistö on suljettu.

¹ ”Muuttumaton” ainoastaan manvantarojen aikana, jonka jälkeen se taas sulautuu mûlapraktiiniin; ”näkymätön” ikuisesti omassa olemuksessaan, mutta nykyaikaisille kabbalisteillekin ”näkyvä” väreilevissä heijastumisissaan, joita he kutsuvat astraalivaloksi. Kuitenkin siinä liikkuu tietoisia korkeita olentoja samaan aineeseen verhoutuneina. [H. P. B.]

² On lisättävä sana (punnittava) erottaaksemme sen siitä *eetteristä*, joka on vielä ainetta, vaikkapa vain sen perusta. [H. P. B.]

³ Okkultiset tieteet kääntävät tämän määritelmän toisinpäin sanoen, että aurinko ja kaikki auringot lähtevät *siitä*, ne kun manvantaran koittaessa emanoituvat *keskusauringosta*. [H. P. B.]

⁴ Tässä kohtaa me pyydämme hyvin jyrkästi saada olla eri mieltä kuin oppinut tohtorimme. Muistakaamme, että tämä eetteri – tarkoitettakoon sillä *âkâsha* tai sen alemmaa periaatetta eetteriä – on seitsemäinen. *Âkâsha* on allegorian aditi ja *mârtândan* (auringon) äiti sekä *devamâtri* – ”jumalien äiti”. Aurinkokunnassa aurinko on hänen buddhinsa ja *vâhanansa* eli käyttövälineensä, niin ollen kuudes periaate. Kosmoksessa kaikki auringot ovat *âkâshan* *kâma-rûpia* ja niin meidänkin aurinkomme. Ainoastaan kun *Sûryaa* (aurinkoa) pidetään yksilöllisenä entiteettinä omassa valtakunnassaan, se on *aineen* suuren ruumiin seitsemäs periaate. [H. P. B.]

⁵ Karkea mutta avoin materialismi on rehellisempi kuin meidän päiviemme Janus-päinen agnostisismi. *Monismi* on nykyajan filosofian kaksinaamainen Pecksniff, joka kääntää

Hyväksyttäköön joko atomit, eetteri tai kumpikin – niin nykyaikainen ajattelu ei pääse ulos ikivanhan ajattelun piiristä. Viimeksi mainittu oli kauttaaltaan täynnä vanhaa okkultismia. Aalto- ja hiukkasteoria – se on sama asia. Se on vain spekulatiota olioiden aspektista, mutta ei sen tiedon kannalta, joka on perillä syyn ja syiden sisäisestä luonnosta. Kun nykyaikainen tiede on kuulijakunnalleen paljastanut Bunsenin ja Kirchhoffin viimeiset saavutukset, kun se on esittänyt seitsemän väriä, ”päävärin” valon säteessä, joka on hajotettu määrättyyn järjestykseen kankaalle, ja on selittänyt valoaaltojen keskinäiset pituussuhteet, mitä se on sillä todistanut? Se on antanut näytteen tarkkuudestaan matemaattisella tavalla mitata valoallonkin pituutta – ”joka vaihtelee noin 760 mikromillimetristä spektrin punaisessa päässä aina 393 mikromillimetriin violetissa päässä”. Mutta kun laskujen tarkkuus valoallon vaikutuksiin nähden on todistettu, tieteen on pakko myöntää, että se *luulee voiman* (joka on *oletettu syy*) saavan aikaan ”käsittämättömän pientä aaltoilua *jossakin* välineessä, jota *pidetään yleisesti samana kuin eetteristä välitilaa*”¹ – ja tuo välitilakin on vielä ainoastaan – ”hypoteettinen vaikuttaja”!

[s573] Auguste Comten pessimismi sen mahdollisuuden suhteen, että koskaan voitaisiin saada tietää auringon kemiallinen koostumus, ei ole kolmeakymmentä vuotta myöhemmin Kirchhoffin keksintöjen kautta tullut kumotuksi, vaikka niin on sanottu. Spektroskooppi on auttanut meitä näkemään, että ne alkuaineet, joihin nykyaikainen kemisti on perehtynyt, *löytyvät mahdollisesti* auringon ulkopuolisista ”verhoista” – mutta *eivät auringosta itsestään*. Ja kun fyysikot ovat pitäneet noita verhoja, auringon kosmista pukua, itse aurinkona, he ovat selittäneet sen valoisuuden johtuvat *palamisesta* ja *tulesta* ja erehtyneet pitämään tuon valonlähteen *elollisprinsiippiä* pelkästään *aineellisena*, kutsuen sitä kromosfääriksi.² Tieteellämme on toistaiseksi tarjottavana vain hypoteeseja ja teorioita, eikä suinkaan lakeja.

farisealaiset kasvonsa psykologiaan ja idealismiin mutta luonnolliset kasvonsa materialismiin, pullistaen vielä poskiaan roomalaisen auguurin tapaan. Tällaiset monistit ovat pahempia kuin materialistit, koska kummatkin kyllä katselevat universumia ja psyykkis-henkistä ihmistä samalta kielteiseltä näkökannalta, mutta materialistit ainakaan eivät esitä asiaansa niin miellyttävässä muodossa kuin Tyndallin tai Huxleyn kaltaiset skeptikot. Herbert Spencer, Bain ja Lewes ovat paljon vaarallisempia yleismaailmallisille totuuksille kuin Büchner.

¹ A. Winchell, *World-Life*, s. 37–38.

² Ks. *Five Years of Theosophy*, s. 245–262, artikkelit ”Do the Adepts deny the nebular theory?” [Kieltävätkö adeptit tähtisumuteorian?] ja ”Is the Sun merely a cooling mass?” [Onko aurinko vain jäähtyvää massaa] – jotka sisältävät todellista okkultista opetusta. [*Collected Writings*, osa V, s. 150–163.]

VIII

ELÄMÄ, VOIMA TAI PAINOVOIMA?

Painottomat fluidumit ovat eläneet aikansa. Mekaanisista voimista puhutaan yhä vähemmän. Tiede on omaksunut uuden ilmeen vuosisadan viimeisellä neljänneksellä, mutta painovoima on yhä jäänyt jäljelle uusien ajatusvirtojen voimasta, vaikka vanhat olivat jo miltei sen lopettaneet. Painovoima saattaa hyvinkin soveltua tieteellisiin hypoteeseihin, mutta kyse on siitä, vastaako se yhtä hyvin totuutta ja esittääkö se luonnon oikeaa asiointilaa. Vetovoima sinänsä *ei* riitä selittämään planeettojen liikettä. Kuinka se sitten voisi selittää kierto liikettä avaruuden äärettömyyksissä? Vetovoima yksin ei tule milloinkaan täyttämään kaikkia aukoja, jollei tunnusteta kullekin sideeriselle kappaleelle erityistä liikkeellepanovoimaa ja jollei näytetä toteen, että kunkin planeetan kierto kulku satelliitteineen johtuu jostakin *muusta syystä* vetovoiman ohella. Ja silloinkin, sanoo muuan astronomi, tieteen tehtäväksi jää nimittää tuo syy.¹

Okkultismi on antanut sille nimen jo aikoja sitten ja niin ovat tehneet kaikki muinaiset filosofit, mutta sittemmin kaikki nuo uskot on julistettu kelvottomaksi tuomitukseksi taikauskoksi. Kosmoksen ulkopuolinen Jumala on tapanut kaiken mahdollisuuden uskoa kosmoksen *sisällä* vaikuttaviin älyllisiin voimiin. Mutta kuka tai mikä sitten on se, joka antaa tuolle liikkeelle *alkusysäyksen*? ”Kun olemme oppineet tuntemaan syyn, ainutlaatuisen ja erikoisen, joka työntää ulospäin, olemme valmiit yhdistämään sen siihen, mikä vetää puoleensa.” Ja edelleen: ”Vetovoima taivaankappaleiden välillä ei ole ainoastaan repulsio: *aurinko ajaa niitä lakkaamatta eteenpäin*, sillä muuten niiden liike pysähtyisi.”²

Jos hyväksytään tämä teoria, että aurinkovoima on kaiken maanpäällisen elämän ja kaiken taivaalla tapahtuvan liikkeen alkusyy ja jos hyväksytään tuo toinen paljon rohkeampi Herschellin hypoteesi – auringossa olevista tietynlaatuisista organismeista – edes väliaikaisena hypoteesina, meidän oppimme saavat vahvistusta. Lisäksi osoittautuu, että esoteerinen allegoria on ennakoitunut nykyisen tieteen miljoonia vuosia sitten, sillä nämä ovat juuri muinaisia opetuksia. Märtända (aurinko) vartioi ja uhkaa seitsemää veljeään, planeettoja, jättämättä keskusasemaansa, mihin sen äiti, Aditi, on sen karkottanut. ”Se ajaa niitä takaa kääntyen hitaasti itsensä ympäri... se seuraa niitä kaukaa liikkuen samaan suuntaan, jossa sen veljet liikkuvat huoneitansa piirittävällä tiellä” – eli radallaan.³

Auringon fluidumit eli emanaatiot aikaansaavat kaiken liikkeen ja herättävät kaiken elämän aurinkokunnassa. Se on veto- ja työntövoima, mutta ei siten kuin nykyaikainen fysiikka sen käsittää eikä painovoimalain mukaisesti vaan

¹ L. B. Francoeur, *Philosophie naturelle*, art. 142.

² L. B. Francoeur, *Uranographie; ou Traité élémentaire d'astronomie*, 1828, s. 342, kuten de Mirville lainannut, *Des Esprits*, osa IV, s. 145.

³ Ks. kommentaari säikeistöön IV, I osa, s. e100.

manvantarisen liikkeen lain mukaisesti, [e530] joka on määrätty varhaisimman *Samdhyân* alusta, aurinkokunnan jälleenrakentamisen ja korkeamman *uusiutumisen* aamunkoitosta asti. Nämä lait ovat muuttumattomat, mutta kaikkien kappaleiden liikettä – joka liike on erilainen ja muuttuu kussakin *pienemmässä* kalpassa – ohjaavat *liikuttajat*, kosmisen sielun sisällä toimivat intelligenssit. Olemmeko siis väärässä, jos uskomme kaikkeen tähän? Silloin tässä on eräs suuri nykyaikainen tiedemies, joka puhuessaan elollisähköstä käyttää ilmaisua, joka on paljon lähempänä okkultismia kuin materialistista ajattelua. Käännämme epäuskoisen lukijan huomion Robert Huntin, K. T. J., kirjoittamaan artikkeliin nimeltä ”Auringonlämmön lähde”. Puhuessaan auringon loistavasta kehästä ja sen ”merkillisestä kokkaremaisesta ulkonäöstä” hän sanoo:

Arago ehdotti, että tätä verhoa kutsuttaisiin fotosfääriksi, joka nimi on nykyään omaksuttu yleisesti. Vanhempi Herschell vertasi tämän fotosfäärin pintakerrosta helmiäisen pintaan... Se muistuttaa valtamerta tyynenä kesäpäivänä, kun tuulahdus saa vedenpinnan väreilemään... Nasmyth on keksinyt paljon merkillisemmän seikan kuin kukaan ennen tätä on aavistanutkaan... kummia linssinmuotoisia kappaleita... pajunlehtien näköisiä... erikokoisia eikä missään järjestyksessä... risteilee toistensa yli kaikkiin suuntiin... säännöttömin liikkein... Niiden näkee lähenevän toisiaan ja poistuvan ja joskus asettuvan uusiin kulmikkaisiin asentoihin, niin että niitä on näöltään verrattu tiheään kalaparveen, jota ne muistuttavatkin ulkomuodoltaan... Näiden kappaleiden suunnaton koko antaa käsityksen mahtavasta mittakaavasta, joka vallitsee auringossa tapahtuvissa fyysisissä [?] ilmiöissä. Ne eivät voi olla vähemmän kuin 1600 kilometriä pitkiä ja 3200–4800 kilometriä leveitä. *Kaikkein todennäköisin arvelu, joka on esitetty* näistä lehti- ja linssimäisistä objekteista, on se, *että fotosfääri*¹ on ääretön joukko kaasumaista ainetta [minkälaista ”ainetta”?]... voimakkaassa [näennäisessä] hehkumistilassa ja että ne ovat perspektiivissä nähtyjä kielekkeitä tulenliekeistä.²

Auringon ”liekit”, jotka nähdään kaukoputkella, ovat *heijastuksia*, sanoo okkultismi. Mutta lukijat ovatkin jo I osassa kuulleet, mitä sanottavaa okkultismilla tästä on.³

Mitä tahansa ne [nuo tulenliekit] lienevätkin, *on selvää, että ne ovat auringon lämmön ja valon lähimpänä lähteenä*. Siinä on meillä ympäröivä kehys fotogeenistä ainetta,⁴ joka mahtavien voimien vaikutuksesta heilahtelee ja antaen liikkeensä jatkua tähtiavaruuden eetteriseen väliaineeseen saa aikaan

¹ Ja myös *keskusmassa*, kuten tullaan huomaamaan, eli pikemmin heijastuksen keskusta. [H. P. B.]

² *The Popular Science Review*, vsk. IV, tammikuu 1865, s. 148.

³ [Ks. I osa, luku IX, s. e540–554 ja e289–290.]

⁴ Tämä ”aine” on aivan niin kuin peilissä näkyvä heijastus ”fotogeenisen” *lampun* palavasta *sydäimestä*. [H. P. B.]

lämpöä ja valoa kaukaisissa maailmoissa. Olemme sanoneet, että noita muotoja on verrattu jonkinlaisiin organismeihin, ja Herschell sanoo: ”Vaikka olisi liian uskaliaasta sanoa, että nuo systeemit *ovat osallisia elämästä* [miksei voisi sanoa niin?], *kuitenkin tiedämme, että elollinen toiminta kykenee kehittämään lämpöä, valoa ja sähköä.*” *Voiko tässä hienossa ajatuksessa olla totuutta? Voisiko aurinkokuntamme [e531] keskuksessa sykähtelevä elollisaine olla syynä kaikkeen siihen elämään, joka vilisee maan pinnalla ja joka epäilemättä on levinnyt muillekin planeetoille, joiden mahtava hallitsija on sama aurinko?*

Okkultismi vastaa näihin kysymyksiin myöntävästi, ja tiede on myös jonakin päivänä huomaava tämän todeksi.

Sivulla 156 Hunt kirjoittaa:

Mutta koska me pidämme elämää – elinvoimaa – paljon korkeampana voimana kuin valoa, lämpöä tai sähköä ja *kykenevänä niitä kaikkia ohjaamaan ja hallitsemaan* [tämä on ehdottomasti okkulttista]... olemme todellakin halukkaita suhtautumaan myönteisesti siihen teoriaan, joka pitää *fotosfääriä elinvoiman alkulähteenä*, ja otamme *runollista iloa tuntien vastaan sen hypoteesin, joka sanoo aurinkovoimienkin olevan ELÄMÄÄ.*

Tässä on meillä tärkeä tieteellinen vahvistus eräälle perusopillemme – nimittäin, että a) aurinko on elinvoiman varasto, joka voima taas *on* sähkön *noumenon*; ja b) että sen salaperäisistä mittaamattomista syvyyksistä lähtevät ne elonvirrat, jotka väreilevät kautta avaruuden ja läpi jokaisen maan päällä elävän olennon. Sillä katsokaamme, mitä eräs toinen etevä fyysikko sanoo, joka kutsuu tätä (elonestettämme) hermoeetteriksi. Muuttakaa hiukan muutamia lauseita siitä artikkelista, josta nyt seuraa otteita, niin siinä on toinen *puoleksi [s577] okkulttinen esitys* elinvoimasta. Siinä jälleen tri B. W. Richardson, K. S. J., tarjoaa ajatuksiaan *The Popular Science Review'ssa*¹ hermoeetteriteoriasta, kuten aiemmin aurinkovoimasta ja maavoimasta:

Se aate, jonka meidän teoriamme koettaa ilmaista, on että sen kiinteän tai nestemäisen aineen, josta hermostomme ja yleensä kaikki ruumiimme elolliset osat muodostuvat, molekyylien välillä on olemassa hyvin hieno väliaine, höyry- eli kaasumainen, joka saa molekyylit kykeneviksi liikkumaan ja solumaan toistensa ohi sekä jatkuvasti muuttamaan muotoaan. Tuon väliaineen avulla ja kautta tapahtuu kaikki liike. Sen kautta yksi ruumiin elin eli osa on yhteydessä muiden osien kanssa ja sen kautta ulkopuolinen elävä maailma on yhteydessä elävään ihmiseen. Väliaineen läsnäolo saa elämänilmiöt esiintymään, mutta sen täydellinen poissaolo jättää ruumiin kuolleeksi.

Ja koko aurinkokunta vaipuu *pralayaan* – tekijä olisi voinut lisätä. Mutta lukekaamme edelleen:

Käytän sanaa *eetteri* sen yleisessä merkityksessä tarkoittamaan hyvin

¹ Vol. X, 1871, s. 379–387.

hienoa höyry- eli kaasumaista ainesta. Käytän sitä lyhyesti sanoen niin kuin astronomi puhuessaan avaruuden eetteristä, jolla hän tarkoittaa hienoa mutta aineellista välittäjää... Kun puhun *hermoeetteristä*, en tahdo sanoa, että eetteri on olemassa ainoastaan hermoston rakenteessa. Uskon kyllä sen olevan erikoisosana hermoston kokoonpanossa, mutta kuten hermot kulkevat kaikkiin kudoksiin, jotka kykenevät liikkumaan ja tuntemaan, hermoeetterikin kulkee kaikkiin tällaisiin osiin. Ja koska hermoeetteri minun näkökantani mukaan on suoranainen veren tuote, voimme pitää sitä ikään kuin osana veren atmosfääristä.

[e532] Hyvin vakuuttavia todisteita on olemassa siitä, että hermoaineen läpäisee jokin kimmoisa väliaine, johon saattaa vaikuttaa pelkällä kosketuksella...

Hermoston rakenteessa on kieltämättä todellinen hermofluidumi, kuten *edeltäjämme* opettivat.¹ Tämän fluidumin tarkka kemiallinen kokoonpano [?]² ei ole vielä paljonkaan tunnettu. Sen fyysisiä ominaispiirteitä on tutkittu vasta hyvin vähän. Liikkuuko se virroissa, sitä emme tiedä, kiertääkö se ympäri, emme tiedä, muodostuuko se hermokeskuksissa ja kulkeeko se niistä hermosäikeisiin vai syntyykö sitä kaikkialla, missä veri tulee hermojen kanssa tekemisiin, sitäkin emme tiedä. Me emme siis tunne tarkoin tämän fluidumin toimintaa.

Mieleeni johtuu kuitenkin, että todellinen hermoaineoksen fluidumi ei itsessään riitä toimimaan sinä hienona väliaineena, joka yhdistää ulkomailman ihmisen ja eläimen sisäiseen maailmaan. Luulen – ja tämän muutoksen tahtoisin tehdä vanhempaan teoriaan – että elämän aikana täytyy olla jokin toinen aineen muoto, joka höyry- ja kaasumaisessa tilassa ollessaan läpäisee koko hermosysteemin, *ympäröi verhoavana atmosfäärinä*³ hermoston jokaisen molekyylin ja on kaiken liikkeen väliaine pitäen yhteyttä hermokeskuksiin ja niistä taas ulospäin...

Kun kerran on esitetty järkipärisen selvästi, että elämän aikana *eläinruumiissa on hienosti jakautunutta ainesta*, joka täyttää joka osan – vieläpä on varastoitunut muutamiin osiin; ainesta, joka uudistuu jatkuvasti elollisen kemian avulla; ainesta, joka haihtuu yhtä helposti kuin hengitys täytettyään tarkoituksensa – silloin järkeemme leviää aivan uutta valoa.

Uutta valoa tulee todella valumaan muinais- ja keskiaikaisen okkultismin ja sen edustajien viisauteen. Sillä Paracelsus kirjoitti samasta asiasta enemmän kuin kolmesataa vuotta sitten, nim. 1500-luvulla seuraavasti:

¹ Esimerkiksi Paracelsus, joka kutsui sitä nimeltä *liquor vitae* [elämänneste] ja *Archaeus*. [H. P. B.]

² Paremminkin *alkemiallinen* ”kokoonpano”. [H. P. B.]

³ ”Tämä elinvoima... säteilee ihmisen ympärillä kuin valokehä”, Paracelsus sanoo *Paragranum*-teoksessaan. [H. P. B.]

Koko mikrokosmos sisältyy mahdollisuutena *liquor vitae*'hen, hermofluidumiin... joka sisältää olentojen luonnon, ominaisuudet ja koko olemuksen... Archaeus eli *liquor vitae* on olemus, joka tasaisesti levittäytyy ihmisruumiin kaikkiin osiin... *Spiritus vitae* saa alkunsa *spiritus mundista*. Ollen *jälkimmäisen emanaatio* se sisältää kaikkien kosmisten vaikutusten elementit ja on siten syy, jolla tähtien (kosmisten voimien) vaikutus ihmisen näkymättömään ruumiiseen (hänen *vitaaliseen linga-sharâraansa*) voidaan selittää.¹

Jos tri Richardson olisi tutkinut kaikkia Paracelsuksen salaisia teoksia, hänen ei olisi niin usein tarvinnut tunnustaa, että ”me emme tiedä”, ”me emme tunne” jne. Eikä hän olisi silloin kirjoittanut seuraavaa lausetta, jossa hän peruuttaa parhaimmat osat riippumattomasta *keksinnöstään*:

[e533] Voidaan väittää, että tähän ajatussuuntaan sisältyy vain teoria eetterin olemassaolosta, ja eetterin arvellaan täyttävän avaruuden... Voidaan sanoa että tämä universaali eetteri läpäisee kaikki eläinruumiiden elimistöt ikään kuin ulkopuolelta ja jokaisen järjestelmän osana. Tämä näkemys olisi fyysisesti todennettuna *panteismia, jos se olisi tosi* [!!]. Mutta se ei voi olla tosi, koska se hävittäisi jokaisen erikoisen aistin yksilöllisyyden...

Me emme voi tätä nähdä ja *tiedämme*, ettei asia ole niin. Panteismi *voi* olla ”fyysisesti *todennettavissa*”. Sen tiesivät, näkivät ja tunsivat muinaisaikojen ihmiset. Panteismi ilmenee tähtitaivaan valtavassa laajuudessa, järvien ja valtamerien hengityksessä ja pienimmänkin ruohonkorren elonvärinässä. Filosofia hylkää käsityksen yhdestä ainoasta *rajallisesta* ja *epätäydellisestä* Jumalasta universumissa, sen antropomorfisen jumalolennon, jota monoteistit kuvailevat kannattajilleen. Se hylkää *filo-teo-sofian* nimessä sen groteskin aatteen, että ääretön, *absoluuttinen* jumaluus olisi tai pikemminkin *voisi* olla jossain suoranaisessa tai epäsuorassa suhteessa aineen rajallisiin ja illusorisiin kehitysuriin. Sen tähden se ei voi kuvitella mitään universumia tuon jumaluuden *ulkopuolella* tai että tuo jumaluus puuttuisi pienimmästäkin elävän tai elottoman aineen hitusesta.²

[s579] Miksi joko avaruuden eetteri tai ”hermoeetteri” ”hävittäisi jokaisen yksilöllisen olennon yksilöllisyyden”, tuntuu käsittämättömältä siitä, joka on tutustunut tuon ”hermoeetterin” todelliseen luonteeseen sen sanskritinkielisen tai

¹ Tri Franz Hartmann, *The Life of Paracelsus*, 1887, s. 133, lainattu teoksista *De generatione hominis* ja *De viribus membrorum*. [Franz Hartmann, *Paracelsuksen lääketiedettä*, s. 6.]

² Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että jokainen pensas, puu tai kivi olisi Jumala tai joku jumala vaan ainoastaan että jokainen hitunen kosmoksen ilmenneestä aineksesta kuuluu ”jumalalle” ja on sen substanssia, kuinka alas se lieneekin vaipunut syklisessä kiertokulussaan läpi alati syntyvien ikuisuuksien. Lisäksi jokainen tuollainen hitunen yksilöllisesti, ja kosmos kokonaisuutena katsottuna, on yksi olemuspuoli ja muistutus universaalista *ainoasta sielusta* – jota filosofia kieltäytyy kutsumasta jumalaksi, ettei se rajoittaisi tuota ikuista ja aina läsnä olevaa juurta ja olemusta.

pikemminkin esoteerisen ja kabbalistisen nimen muodossa. Tri Richardson myöntää, että

Jollemme yksilöllisesti saisi aikaan yhteyttä itsemme ja ulkomaailman välillä, vaan jos se saataisiin aikaan ikään kuin ulkopuolelta ja *ainoastaan eräänlaisen värähtelyn* avulla, tarvittaisiin vähemmän aisteja kuin mitä meillä on. Ottaaksemme vain kaksi esimerkkiä – valoeetteri ei sovellu ääntä varten ja kuitenkin me kuulemme samoin kuin näemme. Toisaalta ilma, äänenliikkeen välittäjä, ei sovi välittäjäksi valolle, ja kuitenkin me näemme ja kuulemme.

Tämä ei ole oikein. Se käsitys, että ”panteismi *ei voi olla tosi*, koska se hävittäisi jokaisen erikoisen aistin yksilöllisyyden”, osoittaa, että kaikki oppineen tohtorin johtopäätökset perustuvat nykyaikaisiin fyysisiin teorioihin, vaikka hän tahtoisikin muuttaa niitä. Mutta hän tulee huomaamaan tämän tehtävän mahdottomuuden, jollei hän tunnusta henkisten aistien olemassaoloa, jotka vähitellen tulevat astumaan fyysisten aistien sijalle näiden surkastuessa. ”Me näemme ja kuulemme” (tietysti tri Richardsonin ajatuksissa) niiden selitysten mukaisesti, joita tuo materialistinen tiede antaa näkö- ja kuuloilmiöistä, [e534] samalla kun se edellyttää, ettemme voi muulla tavoin nähdä ja kuulla. Okkultistit ja mystikot tietävät sen paremmin.

Vedalaiset arjalaiset olivat perehtyneet paremmin äänen ja värin mysteereihin fyysisellä tasolla kuin meidän fysiologimme ovat, mutta he olivat sitä paitsi päässeet selville kummankin salaisuuksista sellaisilla tasoilla, minne materialisti ei pääse. He tunsivat kaksi aistimussarjaa: henkiset ja aineelliset. Siinä ihmisessä, jolta puuttuu yksi tai useampi aisti, tulevat muut aistit paremmin kehittyneiksi. Esim. sokea voi jossain määrin korvata näön puutetta tunto-, kuulo- jne. aisteilla, ja kuuro voi ikään kuin kuulla näön avulla *näkemällä kuuluvasti* ne sanat, jotka puhujan suu ja huulet välittävät. Mutta nämä tapaukset kuuluvat vielä aineen maailmaan. Fysiologia hylkää ennalta henkiset aistit, jotka toimivat korkeammalla tietoisuudentasolla, koska se ei tunne pyhää tiedettä. Se rajoittaa eetterin toiminnan värähtelemiseen ja erottaa sen ilmasta – vaikka ilma on ainoastaan *erilaistunutta* ja koostunutta eetteriä – sekä omaksuu eetterille vain sellaisia tehtäviä, jotka soveltuvat fysiologien erikoisteorioihin. Mutta *Upanishadien* opetuksissa, oikein ymmärrettynä, on enemmän todellista tiedettä kuin orientalistit, jotka eivät ymmärrä niitä lainkaan, ovat valmiit tunnustamaan. [s580] Seitsemän aistin (seitsemän fyysisellä ja seitsemän älyllisellä tasolla) *sekä fyysisiä että älyllisiä vastaavuuksia* selitetään ja määritellään hyvin selvästi *Vedoissa* ja varsinkin *Anugîtâssa*:

Häviämätön ja häviävä – tällainen on Itsen kaksinkertainen ilmennys. Näistä häviämätön on olemassa oleva [Itsen todellinen luonto ja olemus, sen perustana olevat prinssiipit], mutta sen ilmennystä yksilöllisenä (olentona) nimitetään häviäväksi.¹

¹ Luku xiii. Kashinâth Trimbak Telangin käännös, *The Sacred Books of the East*, VIII osa,

Näin puhuu ASKEETTI *Anugîtâssa* ja myös:

[Jokainen kahdesti syntynyt (vihitty) tietää, että tämä on muinaisten viisaiden oppi]... Avaruus on ensimmäinen entiteetti... Mutta avaruudella [âkâshalla eli etterin noumenonilla] on yksi ominaisuus, ja sen sanotaan olevan ääni... [ja] äänen ominaisuudet [ovat] shadja, rishabha yhdessä gândhâran, madhyaman ja myös pañchaman kanssa, ja niiden takana on ajateltavissa nishâda ja dhaivata [hindulainen asteikko].¹

Nämä seitsemän sävelasteikon säveltä ovat äänen periaatteet. Jokaisen elementin kuten jokaisen aistin ominaisuuksia on seitsemän ja niiden arvosteleminen ja niistä päättelyminen niiden ilmennysten mukaan aineellisella eli objektiivisella tasolla (joka itsessään on myös seitsenkertainen) on aivan mielivaltaista. Sillä ainoastaan ITSEN kautta, kun se vapautuu harhan (seitsemästä) syystä, voimme saavuttaa tietoa (salaista viisautta) aistimuskohteiden ominaisuuksista niiden kaksinaisella ilmennystasolla, näkyvällä ja näkymättömällä. Siten on sanottu:

Kuule minua... lausu tämä ihmeellinen mysteeri... Kuule myös täydellisesti syiden esitys. Nenä ja kieli ja silmä ja [e535] iho ja korva viidentenä [aistimiselimenä], mieli ja ymmärrys,² nämä seitsemän [aistia] pitäisi käsittää ominaisuuksien (tiedon) syyksi. Haju ja maku ja väri, ääni ja tunto viidentenä, mentaalisen toiminnan kohde ja ymmärryksen [korkeimman henkisen aistimen eli käsityskyvyn] kohde – nämä seitsemän ovat toiminnan syyt. Haistava, syövä, näkevä, puhuva ja kuuleva viidentenä, ajatteleva ja ymmärtävä, nämä seitsemän olisi ymmärrettävä *toimijoiden syyksi*.³ Nämä

s. 292.

¹ Luku xxxv. *Sama*, s. 384–385.

² Fyysisten aistien jako viiteen on saatu hyvin kaukaisesta muinaisuudesta. Mutta vaikka nykyaikainen filosofi omaksuukin tuon lukumäärän, hän ei ole kysynyt itseltään, miten nämä aistit voisivat olla olemassa, ts. voitaisiin käsittää ja käyttää tietoisella tavalla, jolle olisi myös *kuudetta* aistia, mentaalista käsityskykyä, joka kokoaa ja tallentaa havainnot; ja jolle olisi (tämä on metafysiikoille ja okkultisteille) SEITSEMÄTTÄ, joka säilyttää henkiset hedelmät ja muiston niistä, samoin kuin ne säilytetään karmalle kuuluvassa Elämäkirjassa. Muinaisaikalaiset jakoivat aistit viiteen vain sen tähden, että heidän opettajansa (vihityt) pysähtyivät *kuuloon*, koska tämä oli se aisti, joka kehittyi *fyysisellä tasolla* (oikeammin supistui ja rajoittui tälle tasolle) vasta viidennen Rodun alkaessa. (Neljäs Rotu oli jo alkanut kadottaa sen *henkisen* tilan, joka oli erinomaisesti kehittynyt kolmannessa Rodussa.)

³ Nykyajan kommentaattorit, jotka eivät ymmärrä muinaisten skoliastien hienoja tarkoituksia, arvelevat sanojen ”toimijoiden syyt” tarkoittavan, ”että kyvyt haistaa jne. Itsen ominaisuuksina, saattavat toimijan esiintymään tekijänä, toimivana periaattina” (!). Tämä on täysin mielikuvituksellista. Nämä ”seitsemän” käsitetään toimijoiden syiksi sen tähden, että ”kohteet ovat syitä, koska niiden nauttiminen synnyttää vaikutuksia”. Se merkitse esoteerisesti, että ne, nuo seitsemän aistia, ovat TOIMIJOIDEN *aikaansaamia*, jotka toimijat ovat ”jumaluuksia”, sillä mitä muuten seuraava lause merkitsisi tai voisi merkitä? ”Täten”, sanotaan, ”nämä seitsemän (aistia) ovat vapautumisen syitä” (ts. silloin kun nämä syyt on tehty tehottomiksi). Virke ”Oppineiden [viisaiden vihittyjen] kesken, jotka ymmärtävät, ne

[toimijat], ominaisuuksien [*sattva, rajas, tamas*] hallitsijat, nauttivat omista ominaisuuksistaan, sekä suloisista että epämieluisista.¹

[s581] Luemme sitten Bhagavadgîtâsta jumaluuden (eli Krishnan) sanovan:

...Ainoastaan harvat tuntevat minut todella. Maa, vesi, tuli, ilma, avaruus [eli âkâsha, aether], mieli, ymmärrys sekä myös egoismi [eli kaikkien edellisten tajuaminen harhan tasolla]... Tämä on *alempi* olemukseni. Opi tuntemaan minun korkeampi luontoni. Se on eloisa, oi sinä vahvakätinen! Se ylläpitää koko maailmankaikkeutta... Kaikki tämä on minuun pujotettu niin kuin helmet helminauhaan [*Mundakopanishad*, s. 298]. *Minä olen* veden *maku*, [e536] oi Kuntin poika! *Minä olen* loisto auringossa ja kuussa. *Minä olen*... ääni [”ts. okkulttinen olemus, joka on kaikkien näiden ja monien muiden mainittujen asioiden ominaisuuksien takana” – *kääntäjä*] avaruudessa... maan tuoksu sekä loisto tulella jne.²

Pitäisi siis todella tutkia ensin okkulttista filosofiaa, ennen kuin kukaan rupeaa etsimään ja todentamaan luonnon mysteerejä ainoastaan sen ulkopinnalta, koska vain ”se, joka tuntee totuuden luonnon ominaisuuksista ja ymmärtää kaikkien olentojen luomisen... vapautuu” erehdyksestä. Opettaja sanoo:

Oikein ymmärtämällä sen suuren (puun), jonka siemenestä [Parabrahamnista] lähtevä vesa on käsittämätön [salainen luonto, kaiken juuri]; jonka runkona on ymmärrys [*mahat* eli universaali järkisielu]; jonka oksat ovat suuri egoismi;³ jonka aukoissa ovat idut, nimittäin aistit; [s582] jonka kukkakimput ovat suuret [salaiset eli näkymättömät] elementit;⁴ jossa karkeammat elementit [karkea objektiivinen aine] ovat pienempiä oksia, jotka ovat aina täynnä lehtiä, aina täynnä kukkia... joka on ikuinen ja jonka siemen on Brahman [jumaluus]; ja leikkaamalla sen poikki mainiolla tiedon [salaisen viisauden] miekalla – saavuttaa kuolemattomuuden ja heittää pois syntymän ja kuoleman.⁵

Tämä on se elämänpuu, ashvattha, jonka poikki leikkaamalla vasta IHMINEN,

ominaisuudet, jotka ovat jumalien asemassa [oikeammin luonnossa], kukin paikallaan”, merkitsee vain, että ”oppineet” ymmärsivät eri ilmiöiden *noumenonien* luonteen ja että ”ominaisuudet” tässä tapauksessa merkitsevät korkeiden planeetta- eli elementaalijumalien eli intelligenssien ominaisuuksia. Nämä jumalat hallitsevat elementtejä ja niiden *tuotteita*, eivätkä lainkaan ”aisteja”, kuten nykyajan kommentaattori luulee. Nämä ”oppineet” eivät oleta heidän aisteillaan olevan mitään tekemistä heidän kanssaan enempää kuin heidän ITSENSÄ kanssa.

¹ *Anugîtâ*, I. X. *Sacred Books of the East*, osa VIII, s. 277–278.

² *Bhagavadgîtâ*, VII, 3–9.

³ Arvatenkin *ahamkâra*, se *egoisuus* (eli ahamisuus), joka johtaa kaikkiin erehdyksiin.

⁴ Elementit ovat viisi *tanmâtraa*, maa, vesi, tuli, ilma ja eetteri, karkeampien elementtien aikaansaajat.

⁵ *Anugîtâ*, I. xx. *SBE*, osa VIII, s. 313.

elämän ja kuoleman orja, voi vapautua.

Mutta tiedemiehet eivät tiedä mitään eivätkä tahdokaan tietää ”tiedon miekasta”, jota adeptit ja askeetit käyttävät. Siitä johtuvat heidän kaikkein vapaamielisimpienkin yksipuoliset huomautukset, jotka perustuvat ja nojautuvat siihen, että fyysisen tieteen mielivaltaisille jaotteluille ja luokitteluille annetaan kovin paljon merkitystä. Okkultismi ei välitä niistä paljon ja luonto vielä vähemmän. Fyysisten ilmiöiden koko sarja lähtee eetterin *juuresta* – âkâshasta, kuten kaksinaisluontoinen âkâsha lähtee ns. erilaistumattomasta *kaaoksesta*, joka on mûlaprakritin, juuriaineen, *pääaspekti* ja ensimmäinen abstrakti aate, joka Parabrahmanista voidaan muodostaa. Nykyajan tiede voi jakaa hypoteettisesti omaksutun eetterin niin monella tavalla kuin se haluaa.

Todellinen avaruuden eetteri pysyy silti sellaisena kuin se on kauttaaltaan. Sillä on seitsemän periaattia, kuten kaikella muullakin luonnossa, ja siellä, missä ei olisi eetteriä, *ei myöskään olisi mitään ääntä*, koska eetteri on luonnon värähtelevä kaukupohja seitsemine erilaistumineen. Tämä on ensimmäinen salaisuus, jonka muinaisuuden vihityt oppivat. Nykyiset tavalliset fyysiset aistimme olivat (nykyiseltä näkökannalta) epänormaaleja noina aikoina, jolloin tapahtui hidas ja asteittainen alaspäinen kehitys ja laskeutuminen aineeseen. Ja kerran oli aika, jolloin kaikki se, mitä nykyään pidetään tavallisuudesta poikkeavana [e537] ja mikä nyt ällistyttää fysiologeja, kun heidän on pakko uskoa siihen – kuten ajatuksensiiro, selvänäköisyys selväkuuloisuus jne., lyhyesti sanoen kaikki se, mitä nykyään nimitetään ihmeelliseksi ja epänormaalksi –, jolloin kaikki se ja paljon enemmänkin kuului koko ihmiskunnan tavallisten aistien ja kykyjen piiriin. Mutta nykyään olemme kiertämässä takaisin ja eteenpäin. Toisin sanoen, menetettyämme henkisyudessa sen, mitä fyysisessä kehityksessä olemme saavuttaneet miltei neljännen Rodun loppuun mennessä, me (ihmiskunta) olemme nyt vähitellen ja huomaamatta menettämäsillämme fyysisesti kaiken, minkä jälleen voitamme takaisin henkisessä ylöspäisessä kehityksessä. Tämä kulku on jatkuva siksi kunnes kuudes kantarotu tulee samalle tasolle henkisesti kuin toinen Rotu, tuo ammoin sitten sammunut ihmiskunta.

[s583] Tätä tuskin kuitenkaan ymmärretään nykyaikana. Meidän on palattava tri Richardsonin lupaavaan vaikka hieman virheelliseen hypoteesiin hermoeetteristä. *Âkâshasta*, joka on virheellisesti käännetty ”avaruudeksi”, on vastikään sanottu, että se vanhassa hindulaisessa järjestelmässä on Yhden ”esikoinen”, jolla on vain yksi ominaisuus, ÄÄNI (joka on seitsemäinen). Esoteerisella kielellä tämä yksi on ”isäjumaluus”, ja ”ääni” merkitsee samaa kuin *logos* (verbum eli *poika*). Joko tietoisesti tai ei, sen täytyy olla *logos*, ja vaikka tri Richardson julistaakin erästä okkultista oppia, hän valitsee vain alimman muodon tuon ”ÄÄNEN” seitsemäisestä luonnosta ja lisää siitä puhuessaan:

Teoria, jonka esitän, on se, että hermoeetteri on *eläimellinen tuote*. Eri eläinluokissa se saattaa olla erilainen fyysiseltä laadultaan, niin että se soveltuu eläimen erikoisiin tarpeisiin, mutta olennaisesti sillä on yksi tehtävä kaikissa eläimissä ja se syntyy kaikissa samalla tavalla...

Tässä on se erehdyksen ydin, joka johtaa kaikkiin seuraaviin harhakäsityksiin. Tämä ”hermoetteri” on sen alkuolemuksen, joka on *elämä*, alin periaate. Se on *eläimellinen elinvoima*, joka on jakautunut kautta koko luonnon ja toimii niiden ehtojen mukaisesti, jotka se saa toiminnastaan. Se ei ole ”eläimellinen tuote”, vaan elävä eläin ja elävä kukka eli kasvi ovat *sen* tuotteita. Eläimelliset kudokset ainoastaan sulattavat sitä itseensä enemmän tai vähemmän sen mukaan, kuinka terveitä tai sairaita ne ovat – kuten on *fyysisten* aineiden ja rakenteiden laita (tietysti *niiden alkuperäisessä merkityksessä*) – ja siitä hetkestä kun olio syntyy, se [elinvoima] ohjaa, pitää yllä ja *ravitsee* sitä. Se laskeutuu runsaammin kasvikuuntaan *sushunnan* auringonsäteessä, joka valaisee ja elättää kuuta. Kuun säteiden kautta se valaa ihmiseen ja eläimeen valoaan ja tunkeutuu niihin enemmän niiden nukkuessa ja levätessä kuin niiden ollessa täydessä toiminnassaan. Sen tähden tri Richardson erehtyi taas esittäessään että:

Hermoetteri ei käsitykseni mukaan ole *itsessään toimiva eikä eläinten liikkeen stimuloija samassa merkityksessä kuin jokin voima*. Mutta se on olennainen syy aikaansaamaan ne olosuhteet, joiden kautta liike tulee mahdolliseksi. [Asia on *juuri päinvastoin*.] Se johtaa... kaikkia lämmön, valon, äänen, sähkötoiminnan ja [e538] sen mekaanisen kitkan värähtelyjä.¹ Se pitää hermostoa kauttaaltaan täydellisessä jännityksessä elämän kestäessä [totta]. Sitä käytettäessä se haihtuu [pikemmin syntyy]... ja kun sitä tarvitaan enemmän kuin on saatavissa, [s584] puutos näkyy hermoromahduksen tai uupumuksen muodossa.² Se kerääntyy hermokeskuksiin unen aikana antaen niille, jos näin saa sanoa, niiden oikean sävelen ja siten herättäen lihakset uudistuneeseen elämään...

Aivan niin. Tämä on aivan oikein ja ymmärrettävää. Sen tähden

Ruumis tultuaan sen kautta täysin uudistetuksi ilmaisee liikekykyä, muodon täyteläisyyttä ja *eloisuutta*. Sen puuttuessa ruumis näyttää toimettomuuden, kutistumisen ja kuoleman oireita, *todisteita siitä, että se on kadottanut jotakin fyysistä, mitä sillä oli eläessään*.

Nykyajan tiede kieltää ”elonperiaatteen” olemassaolon. Tämä ote on selvä todiste tieteen suuresta erehdyksestä. Mutta tämä ”fyysinen jokin”, jota me kutsumme elonperiaateksi – Paracelsuksen *liquor vitae* – ei ole *jättänyt ruumiista*, kuten tri Richardson luulee. Se on ainoastaan muuttanut olomuotoaan aktiivisesta passiiviseksi ja vaipunut lepoon kudosten sairauden takia, jolloin se ei voi enää

¹ Se ”johtaa” niitä siinä merkityksessä, että se on *upādhi* – aines eli fyysinen perusta. Mutta ollen maailmansielun ja luonnon *elinvoiman* toinen periaate sitä itseään johtaa *järkevästi* luonnon viides periaate. [H. P. B.]

² Ja liian suuri määrä sitä hermostossa johtaa yhtä usein sairauteen ja kuolemaan. Jos *eläimen oma järjestelmä tuottaisi sitä*, näin ei suinkaan olisi asian laita. Siksi viimeksi mainittu tapaus näyttää sen olevan elimistöstä riippumaton ja tekemisissä aurinkovoiman kanssa, kuten Metcalfe ja Hunt selittävät. [H. P. B.]

hallita niitä. Kun viimein *kuolonjärekykyys* on täydellinen, silloin ”*liquor viate*” herää toimintaan ja aloittaa työnsä atomeissa *kemiallisesti*. Brahmâ-Vishnu, elämän luoja ja säilyttäjä, on muuttunut Shivaksi, *hävittäjäksi*.

Lopuksi tri Richardson kirjoittaa s. 387:

Hermoeetteri saattaa tulla myrkylliseksi. Tarkoiton, että siihen voi sekoittaa yksinkertaisen kaasumaisen diffuusion kautta muita kaasuja tai höyryjä ulkopuolelta. Sisäpuolelta se voi ottaa vastaan nieltyjen ja sulatettujen ainesten tuotteita eli turmeltuneita kaasuja, joita sairauden tilassa syntyy ruumiissa itsessään.

Ja oppinut tohtori olisi voinut lisätä samasta okkulttisesta perinsipistä, että toisen henkilön ”hermoeetteri” saattaa tulla myrkytetyksi toisen henkilön ”hermoeetteristä” eli hänen *auransa emanaatiosta*. Mutta katsokaamme, mitä Paracelsus puhuu tästä samasta ”hermoeetteristä”.

Archaeus on luonteeltaan magneettinen ja *vetää puoleensa tai torjuu luotaan* muita samalle tasolle kuuluvia sympaattisia tai antipaattisia voimia. Mitä pienempi ihmisen vastustuskyky on astraalisille vaikutuksille, sitä enemmän hän on altis niille. Elinvoima ei ole sulkeutunut ihmiseen vaan säteilee hänen [sisällään ja] ympärillään kuin loistava sfääri [aura], ja se voidaan saada vaikuttamaan matkan päästä... *Se saattaa myrkyttää elämän olemuksen [veren] ja aiheuttaa sairauksia*, tai se voi puhdistaa sitä kun se on tullut epäpuhtaaksi ja palauttaa terveyden.¹

[e539][s585]

Että nämä kaksi, archaeus ja ”hermoeetteri”, ovat sama, näkyy siitä mitä eräs englantilainen tiedemies sanoo, nimittäin että sen jännitys on yleensä joko liian korkea tai liian alhainen. Tämä taas johtuu ”paikallisista muutoksista siinä hermoaineessa, jonka se sisältää... Kovassa kiihtymyksessä se saattaa häilyä kuin myrskyssä ja sysätä minkä tahansa lihaksen, joka on aivojen tai selkäytimen ohjattavissa, hillittömään liikkeeseen – tahattomiin kouristuksiin”.

Tätä nimitetään hermojännitykseksi, mutta ei kukaan paitsi okkultisti tunne syytä tähän hermostolliseen häiriöön eikä osaa selittää sen *alkusyitä*. Elonperinsippi saattaa tappaa *ollessaan liian runsaana* yhtä hyvin kuin jos sitä on liian vähän. Mutta tämä perinsippi on ilmenneellä tasolla (eli meidän tasollamme) ainoastaan seuraus ”sotajoukon” – kollektiivisen perinsipin –, ilmenneen ELÄMÄN ja VALON, *älyllisestä toiminnasta*. Se on itse aina näkymättömän, ikuisen ja absoluuttisen AINOAN ELÄMÄN alainen hieraattisen asteikon laskeutuvassa ja jälleen nousevassa asteikossa – noiden todella seitsemäisten portaiden, joiden yläpäässä on ÄÄNI (eli logos) ja alapäässä vidyâdharat² (alemmat pitrit).

¹ Tri F. Hartmann, *main. teos*, s. 133, lainannut Paracelsuksen teoksesta *Paragranum*. [Franz Hartmann, *Paracelsuksen lääketiedettä*, s. 6.]

² Muutamia omituisia tosiseikkoja on kerrottu eräässä äsken ilmestyneessä kirjassa, joka käsittelee buddhalaisuuden ja kristinuskon symboliikkaa (pikemminkin buddhalaisuuden ja roomalaiskatolisuuden, sillä monet pohjoisbuddhalaisuuden myöhemmät rituaalit ja dogmit

[e540][s586] Tietysti okkultistit tuntevat hyvin sen tosiasian, että vitalistien ”harhausko”, jota Vogt ja Huxley ovat kovasti ivanneet, on vielä edustettuna hyvin korkeissa tieteellisissä piireissä, ja sen tähden he iloitsevat tietäessään, etteivät ole yksin sen puolella. Niinpä esim. professori de Quatrefages kirjoittaa:

On varsin totta, että me emme tiedä, mitä elämä on. Mutta yhtä vähän me tiedämme, mikä on se voima, joka panee tähdet liikkeeseen... Elävät olennot ovat raskaita ja sen tähden painovoiman alaisia. Ne ovat lukemattomien erilaisten fyysis-kemiallisten ilmiöiden temmellyspaikkana. Nuo ilmiöt ovat niiden olemassaololle välttämättömiä ja niiden voi selittää johtuvan eetterivoiman [sähkön, lämmön jne.] toiminnasta. Mutta nämä ilmiöt näyttävät täällä *toisen voiman* alaisina... Elämä ei sodi epäelollisia voimia vastaan vaan johtaa ja hallitsee niiden toimintaa laeillaan.¹

ovat *kansanomaisessa eksoteerisessa muodossaan* samat kuin latinalaisessa kirkossa). Tuon kirjan tekijä [A. Lillie], jolla on enemmän kunnianhimoa kuin oppineisuutta, on erotuksetta täyttänyt teoksensa vanhoilla ja nykyisillä buddhalaisilla opeilla ja on ikävällä tavalla sekoittanut toisiinsa lamalaisuuden ja buddhalaisuuden. Tuon kirjan, *Buddhism in Christendom; or Jesus the Essene*, sivulla 404 tuo *valeorientalisti* ryhtyy arvostelemaan ”esoteeristen buddhalaisen” seitsemää periaattia ja koettaa tehdä ne naurunalaisiksi. Sivulla 405, päätösvivulla, hän puhuu innostuneesti *vidyâdharoista*, ”seitsemästä viisaaksi tulleiden vainajien legioonasta”. Mutta nämä vidyâdharat, joita muutamit orientalistit kutsuvat ”puolijumaliksi”, ovat itse asiassa eksoteerisesti eräänlaisia siddhoja, ”yltäkylläisiä omistautumisessa”, ja *esoteerisesti* ne ovat samoja kuin seitsemän pitrien luokkaa, joista yksi antoi ihmiselle kolmannessa Rodussa itsetietoisuuden ruumiillistumalla inhimillisiin kuoriin. ”Aurinkohymni” tämän omituisen mosaiikkimaisen teoksen lopussa, jonka mukaan *persoonallinen jumala* kuuluu buddhalaisuuteen (!!), on onneton isku juuri samoja todisteita vastaan, joita tekijäparka niin suurella vaivalla on koontanut yhteen.

Teosofit tietävät hyvin, että myös Rhys Davids on esittänyt mielipiteensä heidän uskostaan. Hän sanoo, että *Esoteric Buddhismin* tekijän esittämät teoriat ”eivät ole buddhalaisuutta eivätkä esoteerisia”. Tämä huomautus johtuu a) siitä onnettomasta virheestä, että kirjoitettiin ”Buddhism” eikä ”Budhism” tai *Budhism*, ts. siitä, että järjestelmä yhdistettiin Gautaman uskontoon eikä siihen salaiseen viisauteen, jota opetti Krishna, Shankarâchârya ja monet muut sekä myös Buddha; ja b) siitä, että Rhys Davidsin on mahdotonta tietää mitään todellisista esoteerisista opeista. Siitä huolimatta, mitä hän sanoneekin, se ansaitsee kunnioitettavaa kuuntelemista, koska hän on meidän päiviemme suurin paalinkielen ja buddhalaisuuden tutkija. Mutta kun joku sellainen henkilö, joka ei tunne eksoteerista buddhalaisuutta edes materialistisen tieteen kannalta enempää kuin esoteerista filosofiaakaan, häpäisee niitä, joille hän suvaitsee osoittaa epäsuosionsa, ja puhuu teosofeille syvällisen tutkijan ilmeellä, silloin ei voi muuta kuin hymyillä – ja sydämellisesti nauraa hänelle.

¹ *The Human Species*, engl. käänn., 1897, s. 10–11.

[s587]

IX

AURINKOTEORIA

LYHYT ANALYYSI TIETEEN YHDISTEISTÄ JA YKSINKERTAISISTA ALKUAINESTA OKKULTTISTEN OPPIEN VASTAKOHTANA. KUINKA TIETEELLINEN ON TÄMÄ TEORIA SELLAISENA KUIN SE ON YLEISESTI OMAKSUTTU?

Vastatessaan tri Gullin hyökkäykseen elinvoimateoriaa vastaan (okkultisessa filosofiassa on elinvoima erottamattomasti yhteydessä muinaisten elementtien kanssa) suuri fysiologi, professori Beale esittää muutamia sanoja, yhtä paljon puhuvia kuin kauniita:

Elämä sisältää salaisuuden – mysteerin, jota ei ole koskaan tyystin tutkittu ja joka tuntuu sitä suuremmalta, mitä syvemmalta elämänilmiöitä tarkastellaan ja tutkitaan. Elävissä keskuksissa – jotka ovat paljon keskeisempiä kuin ne keskukset, jotka nähdään mitä parhaimmilla suurennuslaseilla, elävän aineen keskuksissa, joihin ei silmä voi tunkeutua, mutta joita järki tavoittelee – tapahtuu muutoksia, joiden laadusta eivät etevimmäkään fyysikot ja kemistit voi antaa meille käsitystä: *eikä ole pienintäkään syytä uskoa, että milloinkaan fyysinen tutkimus tulee varmasti ratkaisemaan näiden muutosten luontoa*, koska ne kuuluvat varmasti sellaiseen luonnonjärjestykseen, joka eroaa täysin järjestelmästä, johon kaikki meille tunnetut ilmiöt voidaan lukea.

Tämä ”salaisuus” eli ELÄMÄNYTIMEN synty kuuluu okkultismin mukaan samaan keskukseen kuin aurinkokuntamme *prima materian* ydin (sillä ne ovat yhtä).

[e541] ”Aurinko on aurinkomaailman [-kunnan] sydän, ja sen aivot piilevät [näkyvän] auringon takana. Sieltä aistimus säteilee suuren ruumin jokaiseen hermokeskukseen, ja elämänytimen aallot vuotavat kuhunkin valtioon ja laskimoon... Planeetat ovat sen jäseniä ja syke.” (Kommentaari.)

[s588] Muualla on sanottu (*The Theosophistissa*), että okkultinen filosofia kieltää auringon olevan palava kappale ja määrittelee auringon maailmaksi, hehkuvaksi palloksi, jonka takana piilee *todellinen* aurinko, jonka pelkkä heijastus tai *kuori* on näkyvä aurinko. Nasmythin pajunlehdet,¹ joita Sir John Herschell erehtyi pitämään auringon asukkaina, ovat auringon elinvoiman varastoja, *elollissätkö*, joka ravitsee koko järjestelmää. Aurinko *in abscondito* on siis meidän pienen kosmoksemme varasto, joka synnyttää aina itsestään elonnestettä ja saa aina yhtä paljon kuin se jakaa ulospäin, ja *näkyvä* aurinko on ainoastaan *todelliseen* aurinkopalatsiin *tehty ikkuna* ja olemus, joka heijastaa kuitenkin uskollisesti sisäosan työt.

Näin manvantarisen aurinkokauden eli -elämän kestäessä elonnesteen säännöllinen kierto käy kautta planeettakuntamme, jonka sydän on aurinko – aivan

¹ [Ks. *Salainen oppi*, I, s. e530.]

niin kuin veri kiertää ihmisruumiissa. Aurinko supistuu yhtä rytmisesti kuin ihmisen sydän joka kerta kun veri palaa siihen. Ero on vain siinä, että auringon veri ei täytä kierrostaan yhdessä tai parissa sekunnissa vaan se vaatii kymmenen aurinkovuotta, ja kokonainen vuosi kuluu veren kulkiessa *eteisen* ja *kammion* kautta, ennen kuin se saapuu *keuhkoja* huuhtomaan ja sieltä palaa takaisin ruumiin suuriin valtimoihin ja hiussuoniin.

Tiede ei kieltäne tätä, koska astronomia tuntee joka yhdestoista vuosi toistuvan syklin, jolloin auringonpilkkujen määrää kasvaa.¹ *Tämä ilmiö johtuu* auringon SYDÄMEN *supistumisesta*. Universumi (maailmamme tässä tapauksessa) hengittää samoin kuin ihminen ja jokainen luontokappale, kasvi ja kivennäinenkin maan päällä, ja niin kuin itse maapallokin hengittää joka kahdeskymmenesneljäs tunti. Auringon tummempi ala *ei* johdu ”auringon sisältä tulevien höyryjen vaikutuksesta, jotka asettuvat katsojan ja valokehän välille”, kuten isä A. Secchi tahtosi,² eivätkä pilkut muodostu ”siitä aineesta [kuumentuneesta kaasuaaineesta], jonka purkaus on heittänyt auringon pinnalle”.³ Tuo ilmiö on samanlainen kuin sydämen terve ja säännöllinen tykytys, elonnesteen kulkiessa sen onttojen lihasten läpi. Jos ihmissydän voitaisiin saattaa [s589] loistavaksi ja sen elävät ja liikkuvat elimet näkyviksi, niin että niiden toiminta heijastuisi verholle, [e542] kuten astronomit esittävät luennoissaan, esim. kuun pintaa, jokainen näkisi auringonpilkkuilmiöiden toistuvan joka sekunti ja johtuvan supistumisesta ja veren virtaamisesta.

Me luumme eräästä geologiaa käsittelevästä teoksesta *luonnonfilosofian unelman* olevan, että ”kaikkien tunnustettujen kemiallisten alkuaineiden huomataan jonakin päivänä olevan vain *yhden ainoan aineellisen elementin muunnoksia*”.⁴

Okkulttinen filosofia on opettanut tätä inhimillisen puheen ja kielen syntymisestä asti, mutta lisää vain, analogian vääjäämättömän lain perusteella – ”niin kuin ylhäällä, niin alhaalla” – erään toisen aksiooman, nimittäin että todellisuudessa ei ole henkeä eikä ainetta vaan ainoastaan lukemattomia aspekteja ainoasta ikisalaisesta olevasta (eli *Satista*). Homogeeninen alkuelementti on *yksinkertainen ainoastaan* tajunnan ja aistimuksen *maallisella tasolla*, koska aine kaiken kaikkiaan ei ole muuta kuin omien tajunnantilojemme sarja, ja henki on psyykkisestä intuitiosta syntynyt aate. Sen *yksinkertaisen elementin*, jota nykyajan tiede täällä maan päällä pitää jonkinlaisen aineen äärimmäisenä hajoamattomana aineosana, huomataan jo seuraavalla tasolla, korkeamman henkisen käsityskyvyn

¹ Tiede ei kylläkään kiellä tätä tapahtumaa, vaikka antaa sille väärän syyn, kuten aina, jokaisen teorian ollessa ristiriidassa muiden kanssa (ks. Secchin, Fayen ja Youngin teorioita). Auringonpilkut muka johtuvat fotosfääriä kylmempien höyryjen (?) liiallisesta kokoontumisesta ym. syistä. On silti tiedemiehiä, jotka *astrologisoivat* pilkut. Professori Jevons sanoo kaikkien suurten aikakautisten kaupallisten kriisien johtuvan auringonpilkuista joka yhdestoista vuosi. (Ks. hänen *Investigations into Currency and Finance*, s. 176.) Tämä ansaitsee todellakin kiitosta ja rohkaisua.

² Isä Angelo Secchi, *Le Soleil*, 2. ed., 1875–1877, osa II, s. 184.

³ *Sama*.

⁴ A. Winchell, *World-Life*, osa I, s. 48.

maailmassa, olevan hyvinkin kompleksista. Meidän puhtain vetemme antaisi hajotettuna ei ainoastaan sen kaksi tunnustettua *yksinkertaista* ainetta, happea ja vetyä, vaan paljon muita aineksia, joista nykyinen mainen kemia ole edes uneksintukaan. Ja kuten aineen maailmassa, siten hengenkin maailmassa, varjo siitä mikä tunnetaan objektiivisuuden tasolla on olemassa puhtaan subjektiivisuuden tasolla. Hitunen täydellisen homogeenista substanssia, Haeckelin *moneerin* sarkodia, pidetään nykyään maisen olemassaolon *arkkibiosiksena*, alkuelämänä (Huxleyn ”protoplasma”).¹ *Bathybius Haeckeliin* synty on johdettava maata *aikaisemmasta* alkuelämästä. Tämän havaitsevat astronomit ensiksi vasta sen kolmannella kehitystasolla ja ns. ”toisasteisessa luomisessa”. Mutta esoteerisen filosofian tutkijat ymmärtävät hyvin seuraavan säikeistön salaisen merkityksen:

[s590] Brahmâ... on olennaisesti prakritin *aspekti*, sekä kehittyneen että kehittymättömän... Henki, oi kahdesti syntynyt [vihitty], on Brahmân johtava *aspekti*. Seuraava on [prakritin ja purushan] kaksinkertainen aspekti... sekä kehittynyt että kehittymätön. *Aika* on viimeinen!²

Anu on yksi Brahmân (erotuksena Brahmanista, neutrista) nimistä, ja se merkitsee ”atomi”. *Anîyâmsam anîyasâm* on ”atomisista atomisiin”, ”muuttumaton ja häviämätön (achyuta) purushottama”.

Varmasti siis meidän tuntemamme alkuaineet – olkoon niiden lukumäärä mikä tahansa – sellaisina kuin ne tätä nykyä käsitetään ja määritellään, eivät ole [e543] eivätkä voi olla *alkuperäisiä* elementtejä. Ne näet muodostuivat ”*kylmän loistavan äidin kokkareista*” ja ”kuuman isän *tulisienemestä*”, jotka isä ja äiti ”ovat yhtä”. Eli esittääksemme sen selvemmin uudenaikaisen tieteen kielellä, noiden elementtien synty piilee alkuperäisessä tulisumussa – *purkautumattomien* tähtisumujen valkohehkuisessa höyrymassassa. Sillä niin kuin professori S. Newcomb osoittaa, *purettavat* tähtisumut eivät oikeastaan kuulu tähtisumujen joukkoon.³ Enemmän kuin puolet niistä, joita ensin luultiin tähtisumuiksi, ovatkin kuten hän sanoo ”tähtijoukkoja”.

Nykyään tunnetut alkuaineet saavuttivat kiinteytensä tässä neljännessä kierroksessa sen viidennen Rodun aikana. Niillä on lyhyt lepokausi, ennen kuin ne taas kerran työnnetään ylöspäiselle henkiselle kehityskaarelle, jolloin ”Orcuksen elävä tuli” tulee purkamaan kaikkein *purkautumattomimman* ja hajottamaan ne kaikki taas alkuperäiseen YHTEEN.

Mutta okkultisti menee vielä pitemmälle, kuten on käynyt ilmi noiden seitsemän säikeistön kommentaareista. Siksi hän tuskin voi toivoa saavansa mitään

¹ Valitettavasti näitä sivuja kirjoitettaessa ”maisena olemassaolon arkkibiosis” on hieman ankaramman kemiallisen analyysin johdosta muuttunut yksinkertaiseksi kalkkisuulfaatin saokseksi, ja sen tähden se tieteen kannalta ei ole edes elimellinen aines!!! *Sic transit gloria mundi!* – niin katoaa maailman loisto!

² Wilson, *Vishnupurâna*, osa I, s. 18.

³ *Popular Astronomy*, 1878, s. 444.

apua tai tunnustusta tieteeltä, joka hylkää sekä *anīyāmsam anīyasāmin* (ehdottoman henkisen atomin) että *mānasaputrat* – ”järjestä syntyneet ihmiset”. Kun okkultisti purkaa ”yksinkertaisen aineellisen alkuaineen” ainoaan absoluuttiseen *purkautumattomaan* elementtiin – henkeen eli juuriaineeseen ja näin asettaa heti sen luonnonfilosofian toiminta-alueen ulkopuolelle – hänellä ei tietenkään ole paljon yhteistä tieteen oikeaoppisten edustajien kanssa. Hän väittää, että henki ja aine ovat tuntemattoman YKSEYDEN kaksi NÄKÖKOHTAA ja että niiden näennäisesti vastakkaiset ilmennykset riippuvat a) aineen erilaisista erilaistumisasteista ja b) itse ihmisen saavuttamien tietoisuudentilojen asteista. Tämä on kuitenkin metafysiikkaa eikä sillä ole paljon tekemistä fysiikan kanssa – vaikkapa luonnonfilosofia olisi kuinka suurenmoinen tahansa oman maisen vajavaisuutensa alalla.

[s591] Kuitenkin, kunhan tiede tunnustaa, että on jollei varmasti niin ainakin mahdollisesti olemassa universumi, joka lukemattomine muotoineen, ehtoineen ja puolineen on muodostunut ”yhdestä ainoasta substanssista”,¹ sen [e544] täytyy myös mennä pitemmälle. Jollei se myös tunnusta mahdolliseksi yhtä elementtiä eli okkultistien AINOAA ELÄMÄÄ, sen täytyy ripustaa ilmaan tuo ”ainoa substanssi”, varsinkin jos se rajoittaa sen ainoastaan aurinkotähtisumuihin, ja se jää kellumaan kuin Muhammadin ruumisarkku mutta ilman sitä vetävää magneettia, joka kannattaa ruumisarkkua. Joskaan me emme kykene millään tarkkuudella sanomaan, mitä tähtisumuteoria merkitsee, teoretisoivien fyysikkojen onneksi me –

¹ Kirjassaan *World-Life*, s. 48–49, professori Winchell sanoo alahuomautuksessa: ”Yleisesti tunnustetaan, että erittäin korkeassa lämpötilassa aine on hajonneessa tilassa – ts. ei mikään kemiallinen yhdiste voi säilyä siinä.” Ja aineen ykseyden todistamiseksi hän vetoaa spektriin, joka homogeenisesta aineesta näyttää aina yhden *loistavan* viivan. Sitä vastoin jos on kyse useista olemassa olevista molekyyliyhdistyksistä – kuten esim. jossakin tähtisumussa tai tähdessä – ”spektrissä tulisi olla kaksi tai kolme loistavaa viivaa”! Tämä ei olisi mikään todiste kumpaankaan suuntaan okkultisti-fysiikolle, joka väittää, että *näkyvän* aineen määrätyn rajan tuolla puolen ei mikään spektri, ei teleskooppi eikä mikroskooppi merkitse mitään. Aineen ykseyttä, nim. sen aineen, joka on todellista kosmista ainetta alkemistille eli ”Aadamin maata”, kuten kabbalisti sitä kutsuu, voidaan tuskin todistaa oikeaksi tai vääräksi. Ainakaan sitä ei voi tehdä ranskalainen *oppinut* Dumas, joka arvelee, että ”elementeillä on yhdistelmäluonne määrättyjen atomipainojen suhteiden nojalla”. Eikä sitä voi tehdä Crookesin ”säteilevä aines”, vaikka hänen kokeittensa tulokset näyttävät ”olevan parhaiten ymmärrettävissä, jos oletetaan aineen alkuelementit homogeenisiksi ja aineen tilat jatkuviksi”. Sillä kaikki tämäkään ei mene niin sanoaksemme AINEELLISEN materian tuolle puolen, ei edes siinä, mitä *spektrissä* näkyy, tuossa fyysisten kokeilujen nykyaikaisessa ”Shivan silmässä”. Ainoastaan tästä aineesta saattaa H. Sainte-Claire Deville sanoa, että ”kun kappaleet, joita on pidetty yksinkertaisina, yhtyvät toisiinsa, ne häviävät ja lakkaavat olemasta yksilökohtaisesti”. Tämä siitä yksinkertaisesta syystä, että hän ei voinut seurata noita kappaleita niiden tuleviin muodonmuutoksiin *henkisen*, kosmisen aineen maailmassa. Todellakaan uudenaikainen tiede ei tule koskaan paneutumaan niin syvälle kosmologisiin muodostuksiin, että se löytäisi maailmanaineksen eli aineen *juuret*, jollei se ala työskennellä samoilla ajatuslinjoilla kuin keskiaikaiset alkemistit.

professori Winchellin ja useiden erimielisten astronomien ansiosta – saamme tietää, mitä tuo teoria *ei* merkitse.

Ikävä kyllä tämä ei kuitenkaan ratkaise edes kaikkein yksinkertaisinta pulmaa, joka on kiusannut ja yhä tulee kiusaamaan oppineita miehiä heidän etsiessään totuutta. Meidän täytyy jatkaa etsimistämme lähtien nykyaikaisen tieteen varhaisimmista hypoteeseista, jos tahdomme keksiä, *missä* kohden ja *miksi* se hairautuu. Kukaties huomataankin, että Stallo on lopulta oikeassa ja että etevimpien oppineiden tekemät virhepäätelmät, epäjohdonmukaisuudet ja erehdykset johtuvat ainoastaan heidän epänormaalista näkökannastaan. He ovat materialisteja ja tahtovat pysyä sellaisina hinnalla millä hyvänsä. Ja kuitenkin [s592] ”atomimekaanisen teorian – uudemman fysiikan kulmakiven – yleiset periaatteet ovat *olennaisesti samat* kuin ontologisen metafysiikan pääopit”. Näin ollen ”ontologian peruserhdykset tulevat yhä selvemmiksi sitä mukaa kuin luonnontiede edistyy.”¹ Tiede on kauttaaltaan metafyyssisten käsitteiden läpäisemä, mutta tiedemiehet eivät tunnusta tätä syytöstä vaan taistelevat epätoivoisesti verhotakseen luonnon puhtaasti aineettomat ja henkiset lait atomimekaanisilla naamioilla meidän tasollamme. Mitä muihin tasoihin tulee, he eivät tunnusta noilla laeilla olevan mitään oleellista perustaa, vieläpä he ennalta kieltävät muiden tasojen olemassaolonkin.

Helppoa on kuitenkin todistaa, että tiedemiehet materialististen näkemystensä orjina ovat Newtonin päivistä asti yrittäneet esittää valepuvuissa luonnon tosiasioita. Vuosi vuodelta heidän työnsä tulee yhä vaikeammaksi. Joka vuosi kemia ennen kaikkia muita tieteitä lähestyy yhä enemmän luonnon salaisen puolen alueita. Se on omaksumassa samat totuudet, joita okkulttiset tieteet opettivat [e545] aikoja sitten, vaikka niitä on ivattu kovin katkerasti. ”Aine on ikuinen”, sanoo esoteerinen oppi. Mutta se mitä okkultistit käsittävät aineeksi *laya-* eli *nollatilassaan*, ei ole uudenaikaisen tieteen aine, ei edes sen kaikkein hienoin kaasumainen tila. Crookesin ”säteilevä aine” näyttäisi mitä karkeimmalta aineelta tuossa alkumaaailmassa, missä aine tulee puhtaaksi hengeksi jo ennen kuin se vielä on palannut takaisin ensimmäiseen erilaistumispisteeseen asti. Sen tähden kun adepti tai alkemisti lisää, että aine on ikuinen, koska se on PRADHĀNA, mutta atomit *syntyvät jokaisen manvantaran koittaessa* eli universumin rakentuessa uudestaan, nämä väitteet eivät ole niin ristiriidassa toistensa kanssa kuin materialisti luulisi, hän kun ei usko mitään olevan atomien takana. On olemassa ero *ilmenneen* ja *ilmenemättömän* aineen välillä eli *pradhānan*, aluttoman ja loputtoman syyn, ja *prakritin* eli ilmenneen tuloksen välillä. Säkeessä sanotaan:

Sitä, mikä on kehkeytymätön syy, kutsuvat korkeimmat viisaat ehdottomasti *pradhānaksi*, *alkuperustaksi*, joka on hienoa *prakritia*, ts. ikuista ja samalla olevaista ja olematonta, *pelkkä prosessi*.²

Se, mikä nykyfraseologian mukaan on henki ja aine, on YHTÄ ikuisuudessa

¹ Stallo, *Concepts and Theories of modern Physics*, johd., s. vi.

² *Vishnupurāna*, I, ii; Wilson, osa I, s. 20 av.

jatkuvana syynä, eikä se ole henkeä eikä ainetta vaan SE – sanskritinkielellä TAD (”tuo”) – kaikki, mikä on, oli ja tulee olemaan, kaikki mitä ihmisen mielikuviutus kykenee kuvailemaan. Hindulaisuuden eksoteerinen panteismikin esittää sen tavalla, jota monoteistinen filosofia ei ole koskaan tehnyt, sillä hindulaisten kosmogonian ylevä kieli alkaa tunnetuilla sanoilla:

[s593] Ei ollut päivää eikä yötä, ei taivasta eikä maata, ei pimeyttä eikä valoa. Eikä ollut mitään, mitä olisi voinut tajuta aistimilla tai mentaalisesti. Oli kuitenkin yksi Brahmâ, joka olemuksessaan on *prakriti* [luonto] ja henki. Sillä Vishnun *kaksi aspektia*, jotka ovat muuta kuin hänen korkein olennainen itsensä, ovat *prakriti* ja henki, oi bramiini. *Kun nämä hänen kaksi muuta ASPEKTIAAN eivät enää ole havaittavissa vaan ovat haihtuneet*, silloin sitä aspektia, josta lähtee *uudestaan* muoto ja muu, ts. *luomakunta*, nimitetään ajaksi, oi kahdesti syntynyt.¹

Se mikä haihtuu eli illusorinen *kaksinainen* aspekti Siitä, jonka ydin on ikuisesti YKSI, on sama kuin mitä me kutsumme ikuisiksi aineeksi eli substanssiksi, muodoton, suvuton ja käsittämätön jopa *kuudennelle* aistillemme eli mielelle.² Me emme sen tähden suostu näkemään siinä mitään sellaista, mitä monoteistit kutsuvat *persoonalliseksi* antropomorfiseksi jumalaksi.

Kuinka näihin kahteen väitteeseen, että ”aine on ikuinen” ja että ”atomi on aikakautinen eikä ikuinen”, suhtautuu nykyinen eksakti tiede? Materialistinen fyysikko kritisoi niitä ja nauraa niille halveksien. [e546] Kuitenkin vapaat ja edistykselliset tutkijat, todelliset tieteelliset totuudenetsijät, kuten kuuluisa kemisti Wm. Crookes, tulevat myöntämään näiden kahden väitteen *todenmukaisuuden*. Sillä tuskin oli kaiku vaiennut hänen luennostaan ”Genesis of the Elements” (Alkuaineiden synty), jonka hän piti British Associationin kemiallisella osastolla Birminghamissa [1886] ja joka hämmästytti jokaista kehitysopin puoltajaa, joka sen kuuli tai luki, kun hän piti toisen luennon maaliskuussa 1888. Vielä kerran tuo Kemiallisen seuran puheenjohtaja esitti tieteelliselle maailmalle ja yleisölle muutamia hedelmiä uusista tutkimuksistaan, joita hän oli tehnyt atomialalta, ja nämä keksinnöt tukivat kaikin tavoin okkulttisia oppeja. Ne ovat vielä merkittävämpiä kuin hänen ensimmäisessä luennossaan (lainataan myöhemmin) tekemänsä päätelmät ja ansaitsevat todella jokaisen okkultistin, teosofin ja metafysiikon huomion. Näin hän puhu luennossaan ”Elements and *Meta-Elements*” (Alkuaineet ja meta-alkuaineet)³ antaen oikeutusta Stallon väitteille ja aavistuksille ja tehden sen sellaisen tutkijan pelottomuudella, joka rakastaa tiedettä totuuden vuoksi eikä välitä mistään seurauksista, joita mahdollisesti voisi koitua hänen nimelleen ja maineelleen. Toistamme hänen omat sanansa:

Sallikaa, hyvät herrat, minun nyt hetkeksi kääntää huomionne erääseen

¹ *Sama*, osa I, s. 25; F. Hallin käännös.

² Ks. edeltävää lukua VIII, s. e534–545, otetta *Anugâtâsta*.

³ [Julkaistu Littelien *Living Age*’issä, Vol. 177, 5. sarja (Vol. 62), 26.5.1888, s. 465–473; ja *Chemical Society Journalissa*, vol. 53, toukokuussa 1888, s. 487 ynnä seuraava.]

asiaan, joka koskee kemian peruskäsitteitä. Se on aihe, joka voi johtaa meidät tunnustamaan sellaisten kappaleiden mahdollisen olemassaolon, jotka eivät ole yhdisteitä tai sekoituksia eivätkä ole elementtejä (alkuaineita) tuon sanan ahtaassa merkityksessä. Näitä kappaleita tahtoisin kutsua meta-alkuaineiksi.

Tarkoitukseni selventämiseksi on välttämätöntä kääntää huomiomme meidän käsitykseemme alkuaineesta. Mikä on jonkin alkuaineen kriteeri? Miten meidän on vedettävä raja niiden erilaisen olemassaolon ja samuuden välille? Kukaan ei epäile, että happi, kloori, natrium ja rikki ovat eri alkuaineita, elementtejä. Ja kun tulemme sellaisiin ryhmiin kuin klooriin, bromiin, [s594] jodiin jne., emme vieläkään tunne mitään epäilyä, vaikka jos elementtiydelle tunnustettaisiin eri asteita – ja siihenkin me voimme lopuksi tulla – täytyisi myöntää, että kloori muistuttaa paljon enemmän bromia kuin happea, natriumia tai rikkiä. Edelleen alumiini ja koboltti ovat lähellä toisiaan, hyvin lähellä, vaikkei kukaan edes epäilisikään niiden olevan erillisiä alkuaineita. Kuitenkaan en voi olla kysymättä, mikä olisi tullut vallitsevaksi mielipiteeksi kemistien keskuudessa, jos näiden aineiden ja niiden yhdistelmien eri luokset olisivat näyttäneet samoja värejä eivätkä sellaisia, jotka likimääräisesti puhuen ovat toistensa komplementtivärejä? Olisiko niitä pidetty silloinkin luonnoltaan erilaisina?

Kun sitten menemme kauemmaksi ja tulemme ns. harvinaisiin maalajeihin, ei perusta jalkojemme alla enää olekaan luja. Ehkä me voimme vielä lukea skandiumin, ytterbiumin ja muut sen luontoiset aineet alkuaineiden joukkoon. Mutta mitä pitää sanoa, kun tulee kyseeseen praseodyymi ja neodyymi, joiden välillä ei voi sanoa olevan mitään helposti tunnettavaa kemiallista eroa? Se peruste, jonka perusteella niille voidaan vaatia erillistä yksilöllisyyttä, on vain pieni eroavuus niiden emäksissä ja kristalloitumiskyvyssä, vaikka niiden fyysiset eroavuudet, kuten näkyy spektrikokeista, ovat hyvin selvästi huomattavissa. Tässäkin voimme olettaa, että kemistien enemmistö on taipuvainen suopeuteen, niin että se laskee nämäkin kaksi ainetta taikapiirin sisäpuolelle. Toinen kysymys on, voivatko he näin tehdessään vedota mihinkään yleiseen periaatteeseen. [e547] Jos hyväksymme nämä pyrkijät, kuinka meillä on oikeus sulkea pois sen sarjan alkuaineita eli meta-alkuaineita, jotka Krüss ja Nilson ovat tehneet tunnetuiksi? Näiden välinen spektriero on hyvin selvä, ja omat didymium-tutkimukseni osoittavat myös, että ainakin jonkin verran on eroa näiden kyseenalaisten aineiden välillä. Samaa luokkaan täytyy lukea ne lukuisat erilliset aineet, joihin luultavasti on erotettu tai ollaan erottamassa yttrium, erbium, samarium ja muut ns. alkuaineet. Mihin sitten on vedettävä raja? Eri ryhmät sekoittuvat niin huomaamattomasti toisiinsa, että on mahdotonta määrätä mitään selvää rajaa kahden läheisen aineen välillä ja sanoa, että tällä puolella rajaa oleva aine on alkuaine, jota vastoin toisella puolella oleva aine ei sitä ole vaan on jotakin, mikä näyttää alkuaineelta tai on sille läheistä sukua. Jos vain voitaisiin jotenkin järjellisesti vetää tuo rajaviiva, olisi epäilemättä heti helppo asettaa useimmat aineet niiden oikeaan paikkaan, koska kaikissa luokitteluisissa syntyy todellinen vaikeus vasta siinä, missä

lähestytään rajaviivaa. Pieniä kemiallisia eroavuuksia tunnustetaan tietysti, ja määrättyyn kohtaan asti on olemassa hyvin huomattavia fyysisiä erikoispiirteitä. Mutta mitä meidän pitää sanoa silloin kun ainoa kemiallinen ero on toisen kappaleen – jossain ryhmässä – tuskin huomattava pyrkimys kiteytyä toista aiemmin?

On myös tapauksia, jolloin kemialliset eroavuudet ovat katoavia mutta selvät fyysiset erot ovat yhä olemassa. Tässä me kompastumme uuteen vaikeuteen: mikä on kemiallista ja mikä fyysistä näissä epäselvissä tapauksissa? Eikö meillä ole oikeus kutsua esim. syntymässä olevan amorfisen saoksen vähäpätöistä taipumusta muodostua toista aikaisemmin ”fyysiseksi eroavuudeksi”? Ja emmekö voisi kutsua kemiallisiksi eroiksi niitä värireaktioita, jotka riippuvat jonkin erikoisen hapon määrästä ja vaihtelevat liuoksen puhtauden ja käytetyn liuotteen laadun mukaan? En ymmärrä, kuinka me voisimme kieltää alkuaineen luontoa joltakin aineelta, joka eroaa toisesta hyvin huomattavilla väri vivahteilla tai spektrireaktioilla, jos kerran myönnämme tuon arvon toiselle aineelle, jonka ainoa etu perustuu hyvin pieneen eroon emäksisyydessä.

Jos olemme avanneet oven niin auki, että tunnustamme muutamia spektrieroja, meidän täytyy kysyä, kuinka pieni ero sallii tutkittavan tulla hyväksytyksi? Mainitsen omasta kokemuksestani muutamia esimerkkejä tällaisista epätavallisista tutkittavista.

Seuraavaksi tuo suuri kemisti luettelee useita tapauksia muutamien ainemolekyylien ja maalaatujen omituisesta käyttäytymisestä. Näennäisesti ne ovat samaa ainetta, mutta hyvin tarkasti tutkittaessa ne ilmaisevat eroavuuksia, jotka kyllä ovat äärettömän vähäpätöisiä, mutta kuitenkin riittävät todistamaan, että mitkään näistä eivät ole *yksinkertaisia* kappaleita. Lisäksi nuo kemian tunnustamat 60 tai 70 alkuainetta eivät riitä. Niiden lukumäärä on ilmeisesti valtava, mutta koska ns. ”perioditeoria” estää niiden rajattoman lukumäärän, Crookesin on pakko löytää jokin keino uuden keksinnön sovittamiseksi vanhaan teoriaan. Hän sanoo, että ”tuo vanha teoria”:

...on saanut niin runsaita todisteita, ettemme voi helposti tunnustaa ilmiöiden tulkintaa, joka ei sovi yhteen sen kanssa. Mutta jos oletamme alkuaineiden, joiden lukumäärää on valtavasti lisätty aineilla, jotka eroavat ominaisuuksiltaan vain vähän toisistaan ja jotka, jos saan käyttää tätä ilmausta, muodostavat [e548] tähtisumukokoumia siinä, missä ennen näimme tai luulimme näkevämme erillisiä tähtiä – alkuaineiden jaksollista ryhmitystä ei enää voi ylläpitää tarkasti. Ei enää, jos nimittäin säilytämme tavallisen alkuainekäsitemme. Muuttakaamme tätä käsitettä. ”Alkuaineiden” asemesta lukekaa ”alkuaineryhmä” – näiden alkuaineryhmien korvatessa jaksollisen järjestelmän entiset alkuaineet – niin koko pulma selviää. Määrittellessämme alkuainetta alkäämme vetäkö mitään ulkonaista rajaa vaan määrätäkäämme sen sisäinen luonne. Sanokaamme esim., että pienin vartenotettava määrä yttriumia on joukko äärimmäisiä atomeja, jotka muistuttavat miltei rajattomasti

enemmän toisiaan kuin minkään muun läheisen alkuaineen atomeja. Mutta siitä ei välttämättä seuraa, että noiden atomien tulee ehdottomasti olla kaikkien toisten kaltaisia. Se atomipaino, jonka annoimme yttriumille, merkitsee siis keskiarvoa, jonka ympärillä ”alkuaineen” yksityisten atomien todellinen paino vaihtelee määrätyissä rajoissa. Mutta jos minun arveluni pitää paikkansa, voisimme erottaa atomit toinen toisestaan ja huomaisimme silloin niiden vaihtelevan läheisissä rajoissa kummallakin puolella keskikohtaa. Itse liuosten hajottamisprosessi todistaa tällaisten erojen olemassaolon määrätyissä aineissa.

Näin ovat tosiasiat taas pakottaneet ”eksaktin” tieteen laajentamaan käsityksiään ja muuttamaan sanontatapojaan. Se oli tahtonut peittää naamioilla moninaisuuden ja tehdä siitä yhden kappaleen – kuten materialistiset uskovaiset muuttavat seitsemäisen Elohimin sotajoukkoineen yhdeksi Jehovaksi. Jos laittaa molekyylien, atomien, osasten jne. tilalle sanat sotajoukot, monadit, devat jne., voi ajatella, että tuossa otteessa kuvattiin jumalien syntyä, manvantaran *älyllisten* voimien muinaista kehitystä. Mutta oppinut luennoitsija lisää valaiseviin huomautuksiinsa jotakin, mikä saa ajattelemaan vielä enemmän. Kuka tietää, tekeekö hän sen tietoisesti vai tiedottomasti? Hän sanoo näet:

Viime aikoihin asti tuollaiset ainekset luokiteltiin alkuaineiksi. Niillä oli määrätty ominaisuutensa, kemialliset ja fyysiset. Niillä oli tunnustetut atomipainonsa.

Jos otamme tällaisen aineen, esim. yttriumin, puhtaan ohennetun liuoksen ja lisäämme siihen runsaasti väkevää ammoniakkia, [s596] saamme pohjasakan, joka näyttää täysin homogeeniselta. Mutta jos sen sijaan lisäämme yttriumiin hyvin ohennettua ammoniakkia vain niin paljon, että se kykenee kiteyttämään puolet tuon aineen emäksestä, emme saa heti mitään saosta. Jos me sekoitamme huolellisesti kaiken, niin että syntyy tasainen sekoitus liuksesta ja ammoniakista, ja panemme tunnin ajaksi astian syrjään estäen tarkoin pölyä tunkeutumasta sinne, voimme vielä sen jälkeen löytää nesteen puhtaana ja kirkkaana ilman merkkiäkään saoksesta. Mutta kolmen tai neljän tunnin kuluttua näkyy opaalivivahde, ja seuraavana päivänä on syntynyt saos. Kysykäämme nyt itseltämme: mitä tällainen ilmiö mahtaa merkitä? Saostavan aineksen määrä ei ole riittänyt kiteyttämään enempää kuin puolet siinä olevasta yttriumista, ja sen tähden valikoimista muistuttava prosessi on tapahtunut monen tunnin aikana. Kiteytyminen *ei nähtävästi tapahtunut umpimähkään*. Ainoastaan ne emäksen molekyylit hajosivat, jotka sattuivat tulemaan kosketukseen vastaavien ammoniakkin molekyylien kanssa, sillä olimme pitäneet huolta siitä, että neste tuli yhtäläisesti sekoitetuksi, jottei alkuperäisestä suolasta yksi molekyyli voisi hajota paremmin [e549] kuin toinen. Jos vielä otamme huomioon sen pitkän ajan, joka kuluu ennen saoksen esiintymistä, *emme voi olla tekemättä sitä johtopäätöstä, että se toiminta, joka on ollut käymässä ensimmäisten tuntien aikana, on ollut valikoivaa*.

Kysymys ei ole siitä, miksi syntyy saos, vaan mikä määrää eli ohjaa muutamia atomeja saostumaan ja toisia pysymään liuenneina? *Mikä voima*

ohjaa liuksessa olevassa atomijoukossa kutakin atomia valitsemaan oman tiensä? Voimme itseksemme kuvitella jonkin ohjaavan voiman antavan yhden atomin toisensa jälkeen kulkea silmien ohi ja valitsevan yhden saostumista, toisen liukenemista varten, kunnes kaikki on asettunut oikealla paikalleen.

Edellä olevan otteen kursivointi on meidän tekemämme. Tiedemies voi hyvin kysyä itseltään: mikä voima ohjaa kutakin atomia: Ja mitä merkitsee, että tuo ohjaus on *valikoivaa*? Teistit ratkaisisivat kysymyksen vastaamalla ”Jumala”, eikä siinä tulisi kysymykseen mikään filosofia. Okkultismi vastaa omien panteististen perusteidensa mukaan ja viittaa myöhempään lukuun ”Jumalat, monadit ja atomit”.¹ Oppinut luennoitsija näkee noissa ilmiöissä sen, mitä hän eniten kaipaa: osviittoja ja jälkiä tiestä, joka voi johtaa luonnossa olevan homogeenisen elementin keksimiseen ja täydelliseen todistamiseen. Hän huomauttaa:

Jotta tuollainen valikoiminen voisi tapahtua, täytyy nähtävästi olla jokin pieni ero, joka tekee valinnan mahdolliseksi, ja tämä ero melko varmasti koskee emäksisyyttä ja on niin hienolaatuista, että se on huomaamaton kaikille nykyisille kokeille. Mutta voidaan olettaa, että sitä voitaisiin yllyttää niin pitkälle, että tavallisilla keinoilla ero voitaisiin huomata.

Okkultismi tuntee luonnossa kaikkialla olevan ainoan ikuisen elementin, jonka ensimmäinen erilaistuminen saa elämänpuun tekemään aikakautisesti juuria – eikä kaipaa siihen tieteellisiä todisteita. Se sanoo: Muinainen viisaus on aikoja sitten ratkaissut kysymyksen. Niin, sinä vakava tai ivaava lukija, tiede on hitaasti mutta varmasti lähestymässä okkultismin piiriämme. Sen on omien keksintöjensä avulla pakko tahtoen tai tahtomattaan omaksua meidän fraseologiamme ja symbolimme. Kemian täytyy nyt tosiseikkojen painostuksesta tunnustaa [s597] meidän kuvauksemme jumalien ja atomien kehityksestä, kuten se niin sattuvasti ja eittämättömästi on esitetty Merkuriuksen, viisauden jumalan, sauvassa ja muinaisten viisaiden allegorisessa kielessä. Esoteerisen opin *kommentaarissa* sanotaan:

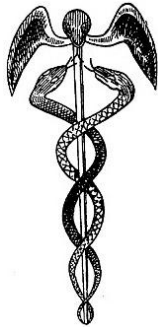
ASHVATTHAN (*elämän ja olemassaolon puun, Merkuriuksen SAUVAN*) runko on peräisin ja kasvaa jokaisessa alussa (jokaisessa uudessa manvantarassa) elämän joutsenen [HANSAN] kahdesta tummasta siivestä. Nuo kaksi käärmettä, aina elävä ja sen illuusio (henki ja aine), joiden kaksi päätä kasvaa yhdestä siipien välissä olevasta päästä, laskeutuvat runkoa pitkin alaspäin kietoutuneina kiinteästi toisiinsa. Pyrstöt yhtyvät maassa (ilmenneessä universumissa) yhdeksi, ja tämä on suuri illuusio, oi lanoo!

[e550] Jokainen tietää, mitä on caduceus [Merkuriuksen sauva], jonka jo kreikkalaiset muodostivat. Alkuperäinen symboli – kolminkertaisine käärmeen päineen – muuttui nuppipäiseksi sauvaksi, ja kaksi alemmaa päätä erotettiin toisistaan, niin että alkuperäinen merkitys muuttui jonkin verran. Kuitenkin se on tarkoitustamme varten mitä parhain kuva, tämä laya-sauva, jota kaksi käärmettä

¹ Luku XI, s. e610 ynnä seuraava.

kiertää. Maagisen caduceuksen ihmeellisiä voimia ylistivät lauluissaan kaikki muinaiset runoilijat. Ja ne, jotka ymmärsivät sen salaisen merkityksen, tiesivät, että siihen oli hyvät syyt.

Mitä sanookaan Ison Britannian Kemiallisen seuran oppinut puheenjohtaja tuossa samassa luennossaan? Onko siinä mitään, mikä koskisi meidän edellä mainittua oppiamme? Hyvin vähän; ainoastaan tämän verran eikä enempää:

Birminghamin luennossa, johon jo viittasin, pyysin kuulijoitani kuvittelemaan kahden voiman vaikutusta alkuperäiseen protyyliin. Toinen niistä olisi aika, jota seuraisi lämmön alentuminen. Toinen taas heiluisi edestakaisin kuin valtava heiluri, jolla olisi aikakautiset nousun ja laskun, levon ja toiminnan kautensa ja joka olisi läheisesti tekemisissä sen painottoman aineen, ytimen eli voimanlähteen kanssa, jota me kutsumme sähköksi.

Nyt tämänlaatuinen vertaus täyttää tehtävänsä, jos se painaa mieleen sen tosiasian, jota sen on määrä valaista, mutta ei silti tarvitse olettaa, että se vastaisi asian kaikkia puolia. Paitsi lämmön alentumista sekä sähkön vuoroittaista vaihtumista positiiviseksi ja negatiiviseksi, mikä vastasyntyneille alkuaineille on välttämätön niiden erikoisen atomiluonteen aikaansaamiseksi, on ilmeistä, että täytyy ottaa huomioon kolmaskin tekijä. Luonto ei toimi tasaisella pinnalla. Se vaatii avaraa tilaa kosmogonisille toimilleen, ja jos otamme kolmanneksi tekijäksi avaruuden, kaikki näyttää selvältä. Puhumatta heilurista, [s598] joka kyllä jossain määrin on hyvä kuvaus, mutta tosiasiana mahdoton, etsikäämme jokin tyydyttävämpi keino ilmaistaksemme, mitä minun käsittääkseni saattaa olla tapahtunut. Kuvitelkaamme mutkitellen piirrettyä ääriiviivaluonnosta, joka ei ole tasossa vaan kolmeulotteisessa avaruudessa. Mikä kuva olisi mieluiten valittava kaikkien ehtojen täyttämiseksi? Monet tosiasioista saavat hyvän selityksen, jos kuvitellaan professori Emerson Reynoldsin siksak-viivan heijastumista avaruuteen spiraalin muotoisena. Tämäkin kuva on kuitenkin tosiasioihin soveltumaton, koska kaariviivan tulee kussakin kierroksessa kulkea kahdesti sellaisen pisteen kautta, joka on sekä sähköön että kemialliseen voimaan nähden neutraalinen. Sen tähden meidän täytyy ottaa jokin toinen kuva. Kahdeksikon [8] tai lemniskaatan muotoinen kuvio piirtää perspektiivissä siksakin samoin kuin spiraalin ja täyttää ongelman kaikki ehdot.

Lemniskaatta alaspäistä evoluutiota varten, joka kulkee hengestä aineeseen, [e551] mutta ehkä toisenlainen *spiraalin* muoto sen *reinvoluution* polulle, aineesta henkeen; ja sille välttämättä tapahtuvalle asteittaiselle ja lopulliselle jälleensulautumiselle *laya*-tilaan, jota tiede omalla tavallaan kutsuu ”sähköön nähden neutraaliksi pisteeksi” eli *nollakohdaksi*. Nämä ovat okkultiset väitteet ja tosiasiat. Ne voidaan täydellä varmuudella ja luottamuksella jättää tieteen käsiin, kunnes ne jonakin päivänä tulevat vahvistetuiksi. Kuulkaamme vielä lisää tästä symbolisen caduceuksen alkuperäisestä tyypistä:

Tällainen kuvio tulee syntymään kolmesta hyvin yksinkertaisesta, samanaikaisesta liikkeestä. Ensiksi tapahtuu vain heilahdus eteen ja taaksepäin (olettaamme itään ja länteen). Toiseksi tapahtuu yksinkertainen heilahdus kohtisuoraan edellistä vastaan (olettaamme pohjoiseen ja etelään) puolena aikakautena – ts. kaksi kertaa nopeammin. Kolmanneksi on kohtisuoraan näitä vastaan tapahtuva liike (olettaamme alaspäin), joka yksinkertaisimmassa muodossaan kävisi muuttumattomalla nopeudella. Jos me ajattelemme tätä kuviota avaruudessa, huomaamme tutkimalla, että ne kaariviivojen kohdat, joissa kloori, bromi ja jodi muodostuvat, ovat hyvin lähellä toisiaan. Näin on myös rikin, seleenin ja telluurin laita. Samoin kuuluvat yhteen fosfori, arsenikki ja antimoni, ja yhtäläisesti muut samanlaatuisten aineiden sarjat.

Kysyttäneen, selittääkö tämä järjestelmä, miksi ja millä tavalla alkuaineet esiintyvät tässä järjestyksessä? Kuvitelkaamme avaruudessa syklistä muutosta, jossa jokainen kierros on todistamassa alkuaineiden ryhmän syntyä, jota äsken kuvasin syntyväksi yhdestä täydellisestä heilurin ponnauksesta. Olettaamme, että yksi sykli on näin päätetty ja tuntemattoman luovan voiman keskus valtavalla matkallaan avaruuden läpi on sirotellut jälkeensä alkuatomeja – siemeniä, jos saan käyttää tätä ilmaisua – jotka tulevat kohta jähmettymään ja kehittymään niiksi ryhmiksi, jotka tunnetaan nimillä litium, beryllium, boori, hiili, typpi, happi, fluori, natrium, magnesium, aluminium, piikivi, fosfori, rikki ja kloori. Mikä on kaikkein luultavimmin näin kuljetun reitin muoto? Jos se olisi tarkoin rajoitettu samalle lämpö- ja aikatasolle, lähinnä seuraavat alkuaineryhmät olisivat taas litium ja sen sukuiset aineet, ja alkuperäinen sykli olisi ikuisesti toistunut aikaansaaden yhä uudestaan ja uudestaan samat 14 alkuainetta. Mutta olosuhteet eivät ole aivan samat. Paikallisuus ja sähkö ovat samat kuin ennenkin mutta lämpö on muuttunut, ja sen sijaan että litiumin atomeihin lisättäisiin uusia kaikin puolin samanlaisia atomeja, ne atomiryhmät, jotka syntyvät toisen syklin alkaessa, eivät muodosta litiumia vaan sen suoraviivaisen jälkeläisen: kaliumin. Ajatelkaa siis, että luomisvoima kulkee edestakaisin aikakausittain lemniskaattisella tiellään, kuten edellä on selitetty, samalla kun yhtä aikaa lämpö alenee ja aika [s599] siirtyy eteenpäin – joita vaihteluita olen koettanut kuvata alaspäin vaipumisella – niin jokainen lemniskaatin jättämä jälki kulkee saman poikkiviivan yli yhä alemmissa ja alemmissä kohdissa. Avaruuteen kuviteltuna kaariviiva näyttää keskuslinjan, joka on neutraalinen, mitä tulee sähkön laatuun, ja neutraalinen

kemiallisilta ominaisuuksiltaan. Positiivinen on siitä pohjoiseen, negatiivinen etelään. Kulloinkin esiintyvät atomilaadut ovat riippuvaisia välimatkastaan itään ja länteen päin neutraalisesta keskuslinjasta. Yksiatomiset ovat yhden välimatkan päässä jne. Kussakin peräkkäisessä kierroksessa pitää sama laki paikkansa.

Ja ikään kuin todistaakseen okkultismin ja hindulaisen [e552] filosofian päätelmän, että pralayan hetkellä tuntemattoman jumaluuden, ”pimeydessä olevan joutsenen”, kaksi *olemuspuolta* – prakriti ja purusha, luonto eli aine kaikissa muodoissaan ja henki – eivät enää ole olemassa vaan hajaantuvat (*täysin*), tuo suuri englantilainen kemisti jatkaa ja antaa meidän tietää lopullisen tieteellisen kantansa. Hän päättää todistelunsa sanomalla:

Me olemme nyt seuranneet kemiallisten alkuaineiden muodostumista solmuista ja tyhjiydestä alkeellisessa, muodottomassa nesteessä. Me olemme todistaneet mahdolliseksi, vieläpä todennäköiseksi, että atomit eivät ole ikuisia vaan että niille kuten kaikille muillekin luoduille olioille kuuluvat rappeutumisen ja kuoleman ominaisuudet.

Okkultismi sanoo tähän *amen*, sillä tieteen ”mahdollisuus” ja ”todennäköisyys” ovat sille todellisuutta, joka on näytetty toteen niin selvästi, ettei tarvita enempää todisteita eikä ulkonaisia fyysisiä esimerkkejä. Kuitenkin se toistaa yhtä vakuuttavasti kuin aina ennenkin: ”AINE ON IKUISTA ja tulee atomiseksi (aspektissaan) ainoastaan aikakausittain.” Tämä on yhtä varmaa kuin että se toinen edellytys, jonka miltei yksimielisesti astronomit ja fyysikot omaksuvat – nimittäin että universumin ruumiissa lakkaamatta tapahtuu kulumista ja että tämä johtaa lopulta aurinkotulien sammumiseen ja universumin häviöön – on aivan väärä sillä tavalla kuin tiedemiehet sen määrittelevät. Tulee aina olemaan ja on aina ollut ajassa ja ikuisuudessa ilmenneen universumin aikakautisia hajoamisia: a) osittainen *pralaya* Brahmân jokaisen päivän jälkeen ja b) universaali *pralaya* – MAHÂPRALAYA – ainoastaan jokaisen Brahmân kauden loputtua. Mutta ne tieteelliset syyt, jotka esitetään tällaisen hajoamisen puolesta, eivät ole missään tekemisissä todellisten syiden kanssa. Olkoon kuinka tahansa, tässäkin tavallinen tiede tukee okkultismia, sillä Crookes sanoo:

Me olemme näyttäneet kemiallisista laboratorioista otetuilla todisteilla, että sellaisessakin aineessa, joka on kokeellisesti vastannut kaikkia jonkin määrätyn alkuaineen ehtoja, on hienoja erovivahteita, jotka sallivat valikoimisen tapahtua. Olemme nähneet, että kauan juurtunut ero alkuaineiden ja yhdisteiden välillä ei enää pidä yhtä kemian tieteen edistyksen kanssa vaan että sitä on muutettava, niin että siihen mahtuu väliaineiden – meta-alkuaineiden – laajat sarjat. Olemme näyttäneet, että Clerk-Maxwellin vastaväitteet, vaikka ovatkin painavia, voidaan kumota. Ja lopuksi olemme tuoneet esiin syitä, joiden perusteella voidaan uskoa, että alkeellinen aine muodostui luovan voiman vaikutuksesta, joka määrättyjen väliaikojen päästä saattoi matkaan atomeja varustettuina eri määrällä alkuenergiaa. Jos uskaltaisimme arvailla,

mikä on kemialliseen atomiin kätkeyn voiman lähde, voisimme, niin uskon, sanoa, että ne lämpösäteilyt, jotka eetterin kautta heijastuvat universumin punnittavissa olevasta aineesta, jollakin meille vielä tuntemattomalla luonnonprosessilla muuttuvat maailmamme rajalla kemiallisten atomien alkueli olennaisiksi liikkeiksi. Nuo atomit, heti kun ne ovat muodostuneet, painautuvat sisäänpäin ja siten palauttavat maailmaan sen energian, joka muuten olisi kadonnut lämpösäteilyn kautta. Jos tämä arvelu pitää paikkansa, silloin Sir William Thomsonin *hämmästyttävä ennustus universumin viimeisestä loppuun kulumisesta, sen energian haihtumisesta johtuen, raukeaa tyhjiin*.

[e553] Tällä tavalla, hyvät herrat, mielestäni kysymys alkuaineista voidaan ratkaista ainakin toistaiseksi. Meidän vähäinen tietomme näistä ensimmäisistä mysteereistä laajenee vakaasti ja varmasti, vaikka hitaasti.

Omituisen sattuman johdosta meidän ”seitsemäinen” oppimmekin näyttää tunkeutuvan tieteen piiriin. Jos oikein ymmärrämme, kemia puhuu neljästätoista alkuatomien ryhmästä – jotka ovat litium, beryllium, boori, hiili, typpi, happi, fluori, natrium, magnesium, aluminium, piikivi, fosfori, rikki ja kloori. Crookes puhuessaan ”vallitsevista atomilaaduista” luettelee niitä seitsemän ryhmää, sillä hän sanoo:

Luomisenergian valtavan polttopisteen kulkiessa ympäri näemme, kuinka se kylvää peräkkäisinä kausina yhteen avaruuden alaan litiumin, kaliumin, rubidiumin ja cesiumin siemeniä. Toiseen alaan se kylvää klooria, bromia ja jodia; kolmanteen natriumia, kuparia, hopeaa ja kultaa; neljänteen rikkiä, seleeniä ja telluuria; viidenteen berylliumia, kalkkia, strontiumia ja bariumia; kuudenteen magnesiumia, sinkkiä, kadmiumia ja elohopeaa; seitsemänteen fosforia, arsenikkia, antimonia ja vismuttia [joka tekee seitsemän ryhmää toisella puolella. Ja näkyy]... muilla aloilla muita alkuaineita – aluminiumia, galliumia, indiumia, talliumia; piitä, germaniumia ja tinaa; hiiltä, titaania ja zirkoniumia... [hän lisää] ja sitten löytyy luonnollinen asema lähellä neutraalia keskiviivaa kolmelle alkuaineryhmälle, jotka professori Mendelejeff karkotti jonkinlaiseen ”parantumattomien sairaalaan” – hänen kahdeksannelle ryhmälleen.

Olisi kiinnostavaa verrata näitä seitsemää ja ”parantumattomien” kahdeksatta ryhmää niihin allegorioihin, jotka puhuvat ”äidin, rajattoman avaruuden” eli Aditin seitsemästä alkuperäisestä pojasta ja *kahdeksannesta*, jonka hän hylkäsi. Monta kummallista yhteensattumaa voidaan siis löytää ”noiden välittävien jäsenten... joita nimitetään meta-alkuaineiksi” eli elementoideiksi, ja niiden välillä, joita okkultismi kutsuu näiden *noumenoneiksi* ja jotka ovat monadi- ja atomiryhmän älyllisiä sieluja ja hallitsijoita. Mutta tämä veisi meidät liian pitkälle. Tyytykäämme siihen, että tunnustetaan seuraava tosiasia, että ”tätä poikkeamista ehdottomasta homogeenisuudesta on siis pidettävä merkinä siitä, että muodostuu niitä molekyyliä eli ainekokoumia, jotka määrittelemme alkuaineiksi. Asia näyttäne

selvemmältä, jos mielikuvituksessamme palaamme aineellisen universumimme varhaisimpaan alkuun ja koetamme suuren salaisuuden kasvojen edessä mieltä alkuaineiden kehitysprosesseja.” Näin lopulta tiede, saattaakseen itsensä maallikoille selvemmäksi, etevimpien edustajiensa kautta omaksuu sellaisen vanhan adeptin kuin Roger Baconin¹ lauseparsiston ja palaa ”protyyliin”. Kaikki tämä on toivoa herättävää ja osoittaa ”ajan merkkejä”.

Näitä ”merkkejä” onkin monta ja niiden lukumäärä lisääntyy päivä päivältä, mutta mitkään merkit eivät ole näitä tärkeämpiä. Sillä nyt on ”taikauskoisten ja epätieteellisten” salaoppien ja ”eksaktin” tieteen välinen kuilu täydelleen silloitettu, ja ainakin yksi nykyajan harvoista etevistä kemisteistä on joutunut okkultismin rajattomien mahdollisuuksien piiriin. Jokainen [e554] askel, jonka hän astuu eteenpäin, vie hänet yhä lähemmäksi sitä salaperäistä keskusta, mistä säteilee lukemattomia polkuja alas hengestä aineeseen, muuttaen jumalat ja elävät monadit ihmisiksi ja tajuavaksi luonnoksi.

Mutta meillä on vähän enemmänkin sanottavaa tästä aiheesta seuraavassa luvussa.

[s602]

X

TULEVAISUUDEN VOIMA

SEN MAHDOLLISUUDET JA MAHDOTTOMUUDET

Pitääkö meidän sanoa, että voima on ”liikkuvaa ainetta” eli ”ainetta liikkeessä” ja energian ilmennys? Vai pitääkö sanoa, että aine ja voima ovat ilmiömaailmassa erilaistuneita puolia ainoasta alkuperäisestä, erilaistumattomasta kosmisesta substanssista?

Tämä kysymys esitetään sen säikeistön johdosta, jossa käsitellään FOHATIA ja hänen ”seitsemää veljeään eli *poikaansa*”, toisin sanoen kosmisen sähköön *syytä* ja *vaikutuksia*. Okkulttisen kielen ”veljet” eli ”pojat” ovat näet sähköön *seitsemän alkuvoimaa*, joiden pelkkiä ilmiöllisiä ja siis *karkeimpia* vaikutuksia fyysikot huomaavat ainoastaan kosmisella ja varsinkin maallisella tasolla. Näihin kuuluu mm. ääni, valo, väri jne. Mitä fyysinen tiede sanoo näistä ”voimista”? ÄÄNI, se sanoo, on *aistimus*, joka syntyy ilmamolekyylien vaikutuksesta rumpukalvoon. Vaikutus aiheuttaa hienoja värähtelyjä kuuloelimissä ja kulkee siitä aivoihin. VALO taas on *aistimus*, joka syntyy käsittämättömän pienten eetterivärähtelyjen sysäyksestä silmän verkkokalvoon.

Näin mekin sanomme. Mutta tuo on kuitenkin vain *meidän* ilmakehässämme ja sen välittömissä ympäristöissä syntynyt vaikutus, ja siinä on kaikki, mikä kuuluu meidän maallisen tajuntamme piiriin. *Jupiter Pluvius* lähetti symbolinsa maan

¹ Roger Bacon (n. 1214–1292), englantilainen filosofi, luonnontieteilijä, okkultisti ja alkemisti, fransiskaanimunkki. – Suom. huom.

päälle sateen eli veden pisaroina, jotka, kuten luullaan, olivat muodostuneet kahdesta ”alkuaineesta”, jotka kemia voi erottaa toisistaan ja jälleen yhdistää. Yhdistetyt molekyylit ovatkin tieteen hallinnassa, mutta atomit välttävät [s603] vielä sen käsittelyä. Okkultismi sitä vastoin näkee kaikissa näissä voimissa ja ilmiöissä portaat, joiden alimmat askeleet kuuluvat *eksoteerisen* fysiikan alaan, mutta korkeammat elävän, älykkään, näkymättömän voiman piiriin. Tämä voima on – tavallisesti välinpitämätön mutta poikkeustapauksissa tietoinen – syy niihin aisteilla tajuttaviin ilmiöihin, jotka tarkoittavat yhtä tai toista luonnonlakia.

[e555] Me sanomme ja väitämme, että ÄÄNI on valtava okkultinen voima. Se on sellainen mahti, jota ei miljoonan Niagaran synnyttämä sähkö voisi edes pieneltä osaltaan vastustaa, jos sitä ohjataan *okkultisella tiedolla*. Ääntä voidaan tuottaa sellaista luokkaa, että Kheopsin pyramidi kohotettaisiin sillä ilmaan tai että henkijieverissä oleva ihminen voitaisiin sillä palauttaa eloon ja täyttää uudella energialla ja tarmolla.

Sillä ääni synnyttää eli oikeammin vetää yhteen niitä elementtejä, joista aiheutuu *otsoni*. Kemiahan ei osaa valmistaa otsonia, vaan se kuuluu alkemian alaan. Ääni voi myös *herättää eloon* ihmisen tai eläimen, jonka astraalinen ”elollisuus” ei ole vielä ehdottomasti erossa fyysisestä ruumiista magneettisen eli oodisen langan irtoamisen seurauksena. *Koska itse tämän kirjoittaja on kolmasti pelastettu kuolemasta* tämän voiman avulla, hänen voisi uskoa tietävän siitä jotakin.

Ja jos kaikki tämä tuntuu liian *epätieteelliseltä*, jotta siihen voisi ensinkään kiinnittää huomiota, selittäköön tiede sitten, mistä sen tuntemista mekaanisista ja fyysisistä laeista johtuvat ne ilmiöt, joita äsken on aikaansaatu ns. ”Keelymoottorilla”. Mikä saa aikaan tuon valtavan näkymättömän voiman, joka kykenee panemaan liikkeelle 25 hevosvoiman koneen, vieläpä kohottamaan koko koneen ylös maasta? Tämä tapahtuu ainoastaan siten, että viulunjousta vedetään äänirautaa vasten, kuten niin usein on todistettu. Sillä se *eetterivoima*, jonka (Amerikassa ja Euroopassa) hyvin tunnettu John Worrel Keely Philadelphiasta on keksinyt, ei ole mikään *harhakuvitelma*. Keksijä ei ole onnistunut käyttämään sitä hyödyksi, ja tämän seikanhan muutamit okkultistit heti alusta pitäen aavistivat ja kannastaan he pitivät kiinni. Hän on kuitenkin muutamien viime vuosien aikana esittänyt mitä merkillisimpiä ilmiöitä, miltei ihmeitä, ei siinä merkityksessä, että ne olisivat *yliluonnollisia*¹ vaan [s604] *yli-inhimillisiä*. Jos Keelyn olisi suotu onnistua, hän

¹ Sana ”yliluonnollinen” merkitsee luonnon *ylä- tai ulkopuolella olevaa*. Luonto ja avaruus ovat yhtä. Mutta metafysiikoille avaruus on olemassa kaikesta aistimustoiminnasta riippumatta ja on pelkkä subjektiivinen tulkinta, vaikka materialismi väittää vastaan ja tahtoisi yhdistää sen johonkin aistimukseen. Meidän aisteillemme *se on kuin onkin subjektiivinen*, koska se ei riipu mistään siihen sisältyvästä. Kuinka silloin mikään ilmiö tai yleensä mikään muukaan voisi *astua ulkopuolelle eli tapahtua tuolla puolen sitä, millä ei ole rajoja*? Ja vaikka avaruuden olottuvuus tulisi vain kuvitelluksi ja ajateltaisiin määrättyjen toimintojen yhteydessä olevaksi, kuten materialistit ja fyysikot tekevät, tuskin heillä silloinkaan olisi oikeutta määritellä ja väittää, mitä voi tai ei voi syntyä niistä voimista, jotka rajoitetullakin alalla ilmenevät, koska heillä ei ole edes likimääräistäkään

olisi voinut muutamissa sekunneissa hajottaa kokonaisen sotajoukon atomeiksi yhtä helposti kuin hän muutti kuolleen härän ruumiin tuohon tilaan.

Lukijaa pyydetään nyt vakavasti kiinnittämään huomionsa tuohon vasta keksittyyn voimaan, jota keksijä on kutsunut ”eetterinväliseksi” voimaksi ja voimiksi.

Okkultistien vähäpätöisen käsityksen mukaan ja hänen lähimpien ystäviensä mielestä [e556] Keely oli ja on yhä keksimäisillään muutamia universumin suurimpia salaisuuksia. Niihin kuuluu ennen kaikkea se, johon perustuu fyysisten voimien koko mysteeri ja ”maailmanmunan” symboliikan esoteerinen merkitys. Okkulttinen filosofia pitää ilmennyttä ja ilmenemätöntä kosmosta YKSEYTENÄ ja esittää edellisen aatteellista käsitettä ”kultaisella munalla” kaksine napoineen. Positiivinen napa vaikuttaa ilmenneessä ainemaailmassa, jota vastoin negatiivinen napa katoaa SATin – ”olemisen” – tuntemattomaan absoluuttisuuteen.¹ Soveltuuko tämä Keelyn filosofiaan, sitä emme tiedä, eikä sillä ole kovin paljon väliäkään. Kuitenkin hänen aatteensa universumin eetteris-aineellisesta kokoonpanosta tuntuvat kummasti muistuttavan meidän käsityksiämme ja olevan *tässä suhteessa* miltei yhtäpitäviä. Huomaamme hänen sanovan eräässä erinomaisessa kirjoitelmassa, jonka on julkaissut varakas ja korkeassa asemassa oleva amerikkalainen rouva Bloomfield-Moore, jonka väsymättömiä pyrkimyksiä totuuden etsimiseksi ei voi arvostaa kyllin korkealle:

Keely, selittäessään koneensa työskentelyä, sanoo: ”Kaikkien tähän asti laadittujen koneiden suunnittelussa on aina puuttunut keino neutraalin keskuksen aikaansaamiseksi. Jos sellainen olisi löydetty, olisivat ”ikiliikkujan” etsijöiden vaikeudet loppuneet ja tämä ongelma olisi tullut todistetuksi ja toimivaksi asiaksi. Jos se olisi keksitty, tarvittaisiin ainoastaan muutaman sadan gramman alkuunpanosysäys, jotta kone saataisiin kulkemaan vuosisatoja. [s605] Värähtelykonettani suunnitellessani en koettanut saavuttaa ikiliikkujaa. Mutta siinä muodostuu piiri, jossa todella on *neutraalinen keskus*. Tämä on siinä tilassa, että sitä elähdyttää minun värähtelevä eetterini, ja ollessaan sanotun substanssin vaikutuksen alaisena se on kone, joka on tosiaan riippumaton massasta (eli maapallosta),² ja tämän saa aikaan värähtelyliikkeen ihmeellinen nopeus. Kuitenkin se, niin täydellinen kuin onkin, vaatii ravintoa värähtelevästä eetteristä tullakseen itsenäiseksi liikkujaksi... Kaikkiin rakenteisiin vaaditaan sen massan painon mukainen tukiperusta, joka niillä on kannettavana, mutta universumin perustus lepää tyhjällä pisteellä, joka on molekyyliäkin paljon pienempi. Itse asiassa, oikein ilmaistaksemme asian, maailma lepää *eetterinvälisellä pisteellä*, minkä ainoastaan ääretön järki voi

käsitystä siitä, mitä nuo voimat ovat.

¹ *Idealismista* puhuttaessa ei ole oikein sanoa sen perustuvan niihin ”vanhoihin ontologisiin olettamuksiin, että oliot eli olennot ovat olemassa toisistaan riippumatta ja muuten kuin ketjun suhteosina” (Stallo). Ainakin on erehdyttävää sanoa näin itämaisen filosofian idealismista ja *sen* käsityksestä, sillä se on aivan päinvastainen.

² Riippumaton jossain suhteessa, mutta ei siitä *erillään oleva*. [H. P. B.]

käsittää. Katseleminen alas eetterikeskuksen syvyyteen on tarkalleen samaa kuin tutkia taivaallisen eetterin laajoja alueita pääterajan löytämiseksi: toinen koskee positiivista kenttää, toinen negatiivista kenttää...”

[e557] Tämä on, kuten helposti näkyy, täsmälleen itämainen oppi. Keelyn eetterinvälinen piste on okkultistien *laya*-piste. Tämän *ymmärtämiseksi* ei kuitenkaan vaadita ”ääretöntä järkeä” vaan ainoastaan jonkinlainen intuitio ja kyky löytää sen kätköpaikka ainemaailmassa. Tietenkään *laya-keskusta* ei voi aikaansaada, mutta *eetterinvälinen tyhjiys* voidaan kyllä luoda – kuten todistaa kellonäänen aikaansaaminen avaruudessa. Keely puhuu kuitenkin kuten tiedostamaton okkultisti, kun hän sanoo planetaarista tasapainoa koskevasta teoriastaan:

Mitä planeettojen kokoon tulee, voisimme kysyä tieteelliseltä näkökannalta, kuinka voi planeettojen koon välillä olla niin valtava ero eikä se kuitenkaan saa pois tolaltaan sitä sopusointuista liikettä, joka aina on ollut niille ominainen? Voin tähän kysymykseen vastata ainoastaan tekemällä analyysin planeettojen kehityksestä. Silloin otan lähtökohdaksi luojan¹ määräämät pyörivät eetterikeskukset veto- eli kasaantuvine voimineen. Jos kysytte, mikä voima antaa jokaiselle eetteriatomille sen käsittämättömän kiertonopeuden (eli sen alkuunpanosysäyksen), minun täytyy vastata, että rajallinen ymmärrys ei milloinkaan kykene käsittämään, mitä se on. Kasaumateoria on ainoa todiste siitä, että sellainen voima on annettu niille. Tällaisen atomin ala, jos niin saa sanoa, ilmaisee puoleensavetävään eli magneettiseen, valikoivaan eli poissysäävään voimaan nähden kaikkea sitä vastaanottavaa ja vastustavaa voimaa, joka on ominainen mitä suurimmille planeetoille. Niin muodoin mikäli kasaantuminen jatkuu, täydellinen yhtälö pysyy samana. Kun tämä pienen pieni keskus on kerran määrätynyt, sen horjuttamiseksi asemaltaan tarvittaisiin välttämättä niin suuri voima, että se siirtäisi paikaltaan valtavimman planeetan, joka on olemassa. Kun tämä atominen neutraalikeskus siirtyy paikoiltaan, planeetan täytyy seurata sitä. Neutraalikeskus kannattaa alusta lähtien kaikkea siihen kasaantuvaa massaa, ja se pysyy samana, ikuisesti tasapainossa, ikuisessa avaruudessa.

Keely valaisee aatettaan ”neutraalikeskuksesta” seuraavalla tavalla:

Kuvitelkaamme, että on kasaantunut jokin planeetta, halkaisijaltaan sanokaamme 32 000 kilometriä, joko enemmän tai vähemmän, koolla ei ole mitään merkitystä tässä suhteessa. Siitä poistuisi kaikki aines lukuun ottamatta 8000 kilometrin paksuista kuorta. Tämän kuoren ja tavallisen biljardipallon suuruisen keskuksen välille jäisi tyhjä tila. Silloin [s606] vaadittaisiin yhtä suuri voima tuon pienen keskusmassan siirtämiseen kuin 8000 kilometriä paksun kuoren liikuttamiseen. Sitä paitsi tämä pieni keskusmassa kattaisi kuoren suunnatonta painoa ikuisesti, pitäen sitä saman välimatkan päässä, eikä

¹ ”Fohatin todennäköisemmin”, olisi okkultistin vastaus. [H. P. B.]

minkään suuruinen vastakkainen voima voisi heittää niitä yhteen. Mielikuvitus hätkähtää ajatellessaan sitä ääretöntä painoa, joka lepää tuolla keskuspisteellä, missä paino loppuu... Tätä me ymmärrämme neutraalikeskuksella.

Tätä okkultistit ymmärtävät ”laya-keskuksella”.

Monet sanovat edellä olevaa esitystä ”epätieteelliseksi”. Mutta sitähän on kaikki ajattelu, joka ei ole saanut hyväksyntää luonnontieteeltä eikä kulje sen kanssa tarkasti oikeaoppisia uria myöten. Jollei hyväksyntä itse keksijän antamaa selitystä, niin mitä tiede voi vastata jo nähtyihin *tosiasioihin*, joita ei kenenkään enää ole mahdollista kieltää? Keelyn selitykset ovat aivan *oikeaoppisia* [e558] henkiseltä ja okkultiselta näkökannalta, vaikkakaan ei materialistisen spekulatiivisen (jota sanotaan *eksaktiksi*) tieteen kannalta, ja sen tähden ne tässä kohtaa ovat samat kuin meidän käsityksemme. Okkulttinen filosofia ei julkaise montakaan tärkeimmistä elonmysteereistään. Se pudottaa niitä kuten kalliita helmiä, yhden kerrallaan laajalle ja kauas toisistaan, ja tekee tämänkin ainoastaan kun siihen pakottaa kehityksen vuorovesialto, joka kuljettaa ihmiskuntaa hitaasti, äänettömästi mutta varmasti kuudennen Rodun ihmiskuntaa kohti. Sillä tultuaan kerran pois laillisten perijöidensä ja tallettajiensa turvallisesta suojasta nuo mysteerit lakkaavat olemasta salaisia: ne joutuvat yleisön käsiin ja nyt niiden vaarana on tulla kiroukseksi useammin kuin siunaukseksi itsekkäiden henkilöiden – ihmisrodun kainilaisten – käsissä. Kuitenkin, aina kun syntyy sellaisia yksilöitä kuin *etterivoiman keksijä* – John Worrell Keely – erityisillä psyykkisillä ja mentaalilla kyvyillä varustettuna,¹ heitä tavallisesti ja useimmiten autetaan eikä heidän sallita avutta hapuilla tietään etsien. Jos heidät jätettäisiin oman kekseliäisyytensä varaan, he joutuisivat pian marttyyriuden ja tunnottomien keinottelijoiden uhreiksi. Heidä autetaan ainoastaan *sillä ehdolla, etteivät he tietoisesti tai tietämättään tule uudeksi vaaraksi ajalleen: vaaraksi köyhille*, joita rikkaat uhraavat nykyään jokapäiväisenä polttouhrina vielä rikkaammille.² Tämä vaatii välttämättä pienen poikkeaman aiheesta ja selityksen.

[s607] Noin 12 vuotta sitten Satavuotisjuhlanäyttelyssä Philadelphiassa³ tämän kirjoittaja vastasi erään teosofin innokkaisuun kysymyksiin, henkilön joka oli ollut

¹ Syy tällaisiin psyykkisiin kykyihin selitetään myöhemmin.

² Edellä oleva on kirjoitettu v. 1886, jolloin Keely-moottorin menestymisen toiveet olivat ylimmillään. Jokainen sana, jonka tämän kirjoittaja silloin lausui, osoittautui todeksi, ja nyt lisättäköön ainoastaan muutamia huomautuksia Keelyn odotusten epäonnistumisesta, minkä keksijä itsekin nykyään tunnustaa. Mutta vaikka tässä voidaan puhua *epäonnistumisesta*, lukijan on käsitettävä tämä sana suhteellisessa merkityksessä, sillä kuten Bloomfield-Moore selittää: ”Keely tunnustaa, että sovittaessaan värähtelyvoimaa mekaniikkaan hän epäonnistui ensimmäisessä ja toisessa kokeiluyrityksessään ja hänen oli pakko tunnustaa keksintönsä epäonnistuneen *kaupallisesti* tai sitten hänen täytyi yrittää kolmannella tavalla soveltaa perusaatettaan ja etsiä menestystä uuden kanavan avulla.” Mutta tämä ”kanava” ei ole *fyysisellä* tasolla.

³ Philadelphian maailmannäyttely 1876, jolla juhlistettiin Yhdysvaltojen itsenäisyysjulistuksen 100-vuotispäivää. – Suom. toim.

Keelyn varhaisimpia ihailijoita. Silloin toistin hänelle mitä olin kuullut sellaiselta taholta, jonka ilmoitusta en voinut epäillä.

Minulle oli sanottu, että ”itseliikkujan” keksijä oli kabbalistien kielellä sanoen ”synnynnäinen maagikko”. Sanottiin, että hän oli ja tulisi olemaan tietämätön kykyjensä täydestä kantavuudesta ja tulisi kehittämään ainoastaan niitä, jotka hän omassa mielessään oli havainnut ja todentanut. Tämä johtui *ensinnäkin* siitä syystä että hän laski niiden synnyt väärästä lähteestä eikä voinut antaa niille täyttä toimintavapautta; ja [e559] *toiseksi* siitä ettei hänen ollut mahdollista siirtää toisille sitä, mikä oli *hänen omassa erikoisessa luonteessaan piilevä kyky*. Salaisuutta ei siis ensinkään voinut jättää pysyvästi kenellekään omattavaksi ja käytettäväksi.¹

Niitä yksilöitä, joilla on tällainen kyky, ei ole *niinkään vähän*. Ettei heistä kuulla useammin, johtuu siitä tosiasiasta, että he elävät ja kuolevat miltei aina täysin tietämättöminä siitä, että heillä on hallussaan sellaisia *tavallisuudesta poikkeavia* kykyjä. Keelyn kykyjä sanotaan epätavallisiksi, koska niitä tunnetaan vähän meidän päivinämme, aivan kuten verenkierto oli tuntematon ennen Harveyn aikaa. Veri oli olemassa ja se toimi kuten se nykyäänkin toimii jo ensimmäisessä naisesta syntyneessä ihmisessä. Samoin ihmisessä on nyt ja on aina ollut se *prinsiippi*, joka voi johtaa ja hallita eetteristä värähtelyvoimaa. Ainakin se löytyy kaikista niistä kuolevaisista, joiden *sisäinen itse on alusta alkaen suoranaisen polveutumisen perusteella yhteydessä niiden dhyâni-chohanien ryhmän kanssa*, joita nimitetään ”*eetterin esikoisiksi*”. Ihmiskunta psyykkisesti katsottuna jakautuu eri ryhmiin, joista jokainen on yhteydessä jonkin niistä dhyânisten ryhmien kanssa, jotka ensimmäisinä muodostivat *psyykkisen* ihmisen.² Keely on tässä erittäin suositussa asemassa, ja psyykkisen luonteenkykynsä lisäksi hän on älyllisestikin nero mekaniikan alalla. Siksi hän voi aikaansaada mitä ihmeellisimpiä tuloksia. Hän on jo aikaansaanut jotakin – enemmän kuin kukaan kuolevainen, *lopullisiin mysteereihin vihkimätön* ihminen on meidän ajallamme aikaansaanut tähän päivään mennessä. Hän on – kuten hänen ystävänsä aivan oikein sanovat – tehnyt ainakin siksi paljon, että hän ”ruhjoo tieteen vasaralla tieteen epäjumalat”, aineen savijalkaiset jumalat. Eikä kirjoittaja hetkeksikään tahtoisi väittää Bloomfield-Moorea vastaan, kun tämä kirjoituksessaan ”Psyykkinen voima ja eetterivoima” sanoo, että Keely filosofina ”on siksi suuri sielu, siksi viisas järjeltään ja siksi ylväs rohkeudessaan, että hän voittaa kaikki vaikeudet ja seisoo viimein maailman edessä maailman suurimpana keksijänä”.

Edellään hän kirjoittaa:

Jollei Keely tekisi muuta kuin johtaisi tiedemiehet pois heidän pimeiltä tyssijoiltaan, joista he hapuillen etsivät tietä alkuvoiman laajoille kentille, missä paino- ja vetovoima löydetään niiden kotikonnuista ja otetaan suoraan käyttöön; missä yhdestä ainoasta alkulähteestä virtaa ääretön energia erilaisiin muotoihin – hän olisi sillä jo ansainnut kuolemattoman maineen. Jos hän voi

¹ Saamme tietää, että nämä huomautukset eivät sovellu Keelyn myöhimpään keksintöön. Aika yksin voi näyttää hänen saavutustensa tarkat rajat.

² Ks. säikeistön VII kohtia 1, 2, 3, 4 ja 5.

materialismin turmioksi todistaa, että universon elähdyttää salaperäinen periaate, jota aine, olkoon se kuinka pitkälle tahansa muovautunut, ehdottomasti palvelee, hän on oleva meidän rodullemme suurempi henkinen hyväntekijä kuin kukaan muu vielä on ollut nykyisessä polvessa. Jos hän kykenee sairauksien parantamisessa panemaan hienompia luonnonvoimia niiden karkeiden keinojen tilalle, [e560] jotka ovat lähettäneet enemmän ihmisolentoja hautaan kuin sota, rutto ja nälkä yhteensä – hän on ansainnut ja tulee saamaan ihmiskunnan kiitollisuuden. Kaikki tämä ja enemmänkin tulee hänen osakseen, jollei hän ja ne, jotka ovat hänen kehitystään tarkkailleet päivä päivältä vuosien aikana, ole olleet liian optimistisia odotuksessaan.

Sama nainen tuo *Theosophical Siftings*issä olleessa kirjoituksessaan ”Keely’s Secrets”¹ esiin seuraavan kohdan eräästä artikkelista, jonka tämän kirjan tekijä muutamia vuosia sitten kirjoitti *The Theosophist*issa:²

Theosophical Publication Society’n julkaiseman kirjoitelman nro 5 ”Mitä on aine ja mitä on voima?” kirjoittaja sanoo siinä: ”Tiedemiehet ovat vastikään löytäneet neljännen ainetilan, jota vastoin okkultistit ovat vuosia sitten tunkeutuneet tuolle puolen kuudennen eivätkä sen tähden ainoastaan päättelevään jo tuntevatkin seitsemännen, viimeisen.” Tämä tieto sisältää yhden Keelyn ns. ”kokoonpannuista salaisuuksista”. Monet tietävät jo, että tämä salaisuus sisältää ”energian kartuttamisen”, eetterin eristämisen ja dynasfäärin voiman sovittamisen mekaniikkaan.

Siitä syystä, että Keelyn keksintö saisi tuntemaan yhden kaikkein okkulttisimmista salaisuuksista, sellaisen, jonka ei ole koskaan sallittu joutua joukkojen käsiin, on okkultisteista tuntunut varmalta, että hän tulee epäonnistumaan viedessään keksintönsä niiden johdonmukaiseen päätökseen. Mutta tästä asiasta enemmän tuonnempana. Rajoitetussa muodossaankin tämä keksintö saattaa osoittautua mitä hyödyllisimmäksi. Sillä:

Tämä nerokas mies on askel askeleelta kärsivällisellä lujuuella, jota joskus vielä maailma tulee kunnioittamaan, tehnyt tutkimuksiaan ja voittanut ne suunnattomat vaikeudet, jotka yhä uudestaan nousivat hänen tielleen ja jotka (kaikista paitsi hänestä itsestään) näyttivät olevan ylipääsemättömiä esteitä etenemiselle. Ei milloinkaan ole maailman kelloviisari niin selvästi viitannut sellaiseen hetkeen, jolloin kaikki on valmiina ottamaan vastaan uutta voimamuotoa, jota ihmiskunta odottaa. Luonto, joka paljastaa aina vastenmielisesti salaisuuksiaan, on alistumassa herransa välttämättömyyden vaatimuksille. Maapallon hiilikaivokset eivät voi kauan enää kestää niihin kohdistuvaa lisääntyvää kulutusta. Höyry on saavuttanut äärimmäisen rajansa [s609] eikä enää täytä ajan vaatimuksia. Se tietää päivänsä luetuiksi. Sähkö odottaa henkeään pidätellen, sillä se on sisarensa ja kumppaninsa kohtalosta

¹ Theosophical Publication Company, Lontoo, I vsk., nro 9, heinäkuu 1888.

² Vol. III, syyskuu 1882. [Vrt. *Collected Writings*, vol. IV, s. 220.]

riippuvainen. Ilmalaivat ovat ikään kuin ankkurissa odottamassa sitä voimaa, joka tekisi ilmassa navigoinnin muuksi kuin pelkäksi unelmaksi. Yhtä helposti kuin ihmiset ovat nyt kodistaan käsin yhteydessä virastojen kanssa puhelimen välityksellä, tulevat eri mantereiden asukkaat keskustelemaan valtameren poikki. Mielikuvitus herpaantuu, kun se koettaa arvailla tämän ihmeellisen keksinnön suuria tuloksia, jos se kerran tulee sovelletuksi tietoon ja mekaniikkaan. Otettuaan vallan höyryvoimalta dynasfäärinen voima tulee hallitsemaan maailmassa niin suurella mahdollisella sivistyksen hyväksi, ettei mikään rajallinen järki voi aavistaa tuloksia. Laurence Oliphant sanoo *Scientific Religion* -teoksen esipuheessa: ”Uusi moraalinen tulevaisuus koittaa ihmiskunnalle – ja sellainen tulevaisuus, jota kaivataan kovasti.” Ei voisi tämä uusi [e561] moraalinen tulevaisuus alkaa niin laajana, niin kaikki käsittävänä mitenkään muulla tavoin kuin käyttämällä dynasfääristä voimaa hyödyllisiin tarkoituksiin elämässä.¹

Okkultistit ovat valmiit tämän kaiken tunnustamaan kaunopuheisen kirjailijan mukana. Molekyyliä värähtely on kieltämättä ”Keelylle ominainen tutkimuskenttä”, ja hänen tekemänsä keksinnöt tulevat osoittautumaan ihmeellisiksi, mutta *ainoastaan hänen käsissään ja hänen kauttaan*. Suuri maailma saa vain sen verran, mitä turvallisesti voidaan uskoa sille. Tämän väitteen totuus ei kenties ole vielä kirkastunut edes tuolle keksijälle itselleen, koska hän kirjoittaa olevansa aivan varma siitä, että hän tulee täyttämään kaikki lupauksensa ja että hän tulee silloin antamaan keksintönsä maailmalle. Mutta hän tulee sen käsittämään eikä niinkään pitkän ajan kuluttua. Mitä hän sanoo työstään, on tästä hyvänä todisteena:

Tarkastaessaan minun koneeni toimintaa täytyy katsojan, voidakseen edes likipitään oivaltaa sen työskentelytavan, jättää *mielestään kaikki ajatukset koneista, jotka toimivat paineen ja tyhjentyksen perusteella, höyryn tai muiden samantapaisten kaasujen laajentumisella, jotka painavat esim. höyrykoneen mäntää*. Minun koneessani ei ole mäntää eikä epäkeskoja eikä ole hiukkaakaan painetta vaikuttamassa koneessa, olipa sen koko tai voima mikä tahansa.

Minun järjestelmäni *perustuu ja nojautuu* joka kohdassaan, sekä voimani kehittämisessä että jokaisessa sen käytön yksityisessä, *sympaattiseen värähtelyyn*. Ei millään muulla tavalla olisi mahdollista herättää eli kehittää tätä voimaani ja yhtä mahdotonta olisi konettani käyttää millään muulla perusteella... Tämä on kuitenkin oikea järjestelmä. Ja tästä lähin kaikki toimintani tapahtuu tällä tavalla, ts. voimani syntyy, koneeni käyvät, sylinterini työskentelee *johtimen avulla*.

Vasta vuosikausia tehtyäni lakkaamatonta työtä ja suoritettua lukemattomia kokeita, jotka ovat vaatineet hyvin monen merkillisen mekaanisen rakenteen laatimista ja samalla varsinaisen ”etteriaineksen” mitä

¹ *Theosophical Siftings, sama*, s. 16–17.

huolellisinta tutkimista ja sen ilmiöiden tarkkaamista, vasta sen jälkeen olen kyennyt tulemaan toimeen ilman monimutkaista mekaniikkaa ja *saavuttamaan*, kuten väitän saavuttaneeni, *täydellisen vallan siihen hienoon ja ihmeelliseen voimaan, jota käsittelen*.¹

Kursivoimamme kohdat koskevat suoranaisesti värähtelyvoiman okkultista puolta, sitä mitä Keely kutsuu ”sympaattiseksi värähtelyksi”. ”Johdin” on jo askel alemmaksi eli alas puhtaan eetterin tasolta maalliselle tasolle. Keksijä on aikaansaanut ihmeitä – sana ”ihme” ei ole liian voimakas – ainoastaan käsittelemällä eetterinvälistä voimaa, âkâshan viidettä ja kuudetta periaatetta. Alle kaksimetrisestä generaattorista hän on tullut sellaiseen, joka ”ei ole suurempi kuin vanhanaikainen hopeakello”, ja tämä on jo yksistään *mekaanisen* (vaikkei henkisen) nerokkuuden ihmenäyte. Oikein sanoo hänen suuri suojelijansa ja puolustajansa, rouva Bloomfield-Moore: ”Kaksi voimanmuotoa, joilla hän kokeili, ja niihin kuuluvat ilmiöt ovat suoraan toistensa vastakohtia.” Toisen hän synnytti itse ja vaikutti [e562] siihen itse. Ei kukaan, joka olisi tahtonut toistaa hänen tekonsa, *olisi saanut aikaan samoja tuloksia*. Keelyn eetteri kyllä vaikutti, mutta Smithin tai Brownin eetteri olisi aina pysynyt tehottomana. Keelyn vaikeutena on näet aina tähän asti ollut aikaansaada kone, joka kehittäisi ja ohjaisi ”voimaa” ilman jonkin ”tahdonvoiman” välitystä eli käyttäjän persoonallisesti siihen vaikuttamatta, joko tietoisesti tai tietämättään. Tässä hän ei ole onnistunut toisiinsa nähden, sillä *ei kukaan muu kuin hän itse* ole voinut panna liikkeelle hänen ”koneitaan”. Okkultisesti tämä oli paljon kehittyneempi saavutus kuin olisi ollut hänen johtimensa ”menestys”, jota hän odotti. Mutta niiden tulosten, jotka saavutetaan eetteri- (eli astraali-) voiman *viidenneltä ja kuudennelta tasolta, ei koskaan sallita palvelevan kaupan ja liike-elämän tarkoituksia*. Että Keelyn elimistö on suoranaisesti vaikuttamassa hänen ihmeellisten tulostensa aikaansaamiseen, ilmenee seuraavasta ilmoituksesta, jonka kertoja tuntee hyvin läheisesti keksijän:

Kerran ”Keely Motor Co:n” osakkaat panivat hänen työpajaansa miehen varta vasten keksimään hänen salaisuutensa. Tarkkailtuaan kuusi kuukautta kaikkea hyvin huolellisesti tämä eräänä päivänä tokaisee J. W. Keelylle: ”Nyt tiedän kuinka se tehdään.” He olivat olleet yhdessä rakentamassa konetta ja Keely pitely sitä hanaa, joka laskee tai sulkee voiman. ”Koeta sitä sitten!” oli vastaus. Mies käänsi hanaan mutta mitään ei tullut. ”Antakaa minun vielä nähdä teidän tekevän sen”, mies sanoi Keelylle. Tämä suostui ja koneisto alkoi heti toimia. Tuo toinen yritti taas mutta ei onnistunut. Silloin Keely pani kätensä hänen olkapäälleen ja käski hänen vielä koettaa. Hän teki niin, ja seurauksena oli, että virtaa syntyi heti.

Tämä tapaus, jos se on tosi, ratkaisee kysymyksen.

Meille on kerrottu, että Keely määrittelee sähkön olevan ”eräänlaista

¹ *Sama*, s. 18.

atomivärähtelyä”. Tässä hän on aivan oikeassa, mutta tämä sähkö on maallisella tasolla ja maallisissa suhteissa. Hän arvioi eri värähtelyluvut seuraaviksi:

Molekyylivärähtelyt	100 000 000 sekuntia
Molekyylien väliset värähtelyt	300 000 000 ”
Atomiset värähtelyt	900 000 000 ”
Atomien väliset värähtelyt	2 700 000 000 ”
Eetteriset värähtelyt	8 100 000 000 ”
Eetterinväliset värähtelyt	24 300 000 000 ”

Tämä todistaa oikeaksi meidän väitteemme. Ei ole mitään värähtelyjä, joita voitaisiin laskea tai edes *likimääräisesti* arvioida tuolla puolen ”*fohatin neljännen pojan* valtakuntaa”, käyttäksimme okkulttista lausepartta, eli sen liikkeen takana, joka vastaa Crookesin säteilevän aineen muodostumista, jota kutsuttiin muutamia vuosia sitten ylimalkaisesti ”neljänneksi ainetilaksi” – *tältä meidän tasoltamme* katsoen.

[e563] Jos kysytään, miksi Keely ei saanut ylittää määrättyä rajaa, vastaus on helppo: se johtui siitä, että se, minkä hän tiedottomasti oli keksinyt, on kauhistuttava tähtivoima, jonka atlantilaiset tunsivat ja jota he kutsuivat nimellä MASH-MAK. Arjalaiset rishit kutsuvat sitä *astra-vidyâssa*¹ nimellä, jota emme tahdo ilmaista. Se on Bulwer Lyttonin *Coming Race* -nimisen romaanin *vril*-voima ja kuuluu ihmiskuntamme tuleville roduille. Sana *vril* saattaa olla keksitty, mutta itse voima on tosiasia, jota epäillään Intiassa yhtä vähän kuin rishien olemassaoloa, koska siitä puhutaan kaikissa salaisissa teoksissa.

Jos tämä värähtelyvoima suunnattaisiin sotajoukkoa vastaan *agni-rathasta*,² joka on kiinnitetty lentolaivaan tai ilmapalloon, *astra-vidyâssa* löytyvien neuvojen mukaan, se muuttaisi tuhkaksi 100 000 ihmistä ja elefanttia yhtä helposti kuin kuolleen rotan. Sitä tarkoitetaan, kun *Vishnupurânassa*, *Râmâyanassa* ja muissa teoksissa kerrotaan vertauskuvallinen tarina viisaasta Kapilasta, jonka katse teki kuningas Sagarin 60 000 pojasta tuhkakasaan”. Esoteerisissa teoksissa tätä selitetään ja siihen viitataan usein *Kapilâkshana* – ”Kapilan silmänä”.

Ja tämänkö saatanallisen voiman saisi meidän sukupolvemme liittää entiseen anarkististen leikkikalujen varastoonsa, joita on esim. meliniitti, dynamiittinen kellokoneisto, räjähtävät appelsiinit, ”kukkakorit” ja muut viattoman nimiset tuhoajat? Tämänkö tuhoavan voiman, joka jonkun nykyaikaisen Attilan tai verenhimoisen anarkistin käsissä muutamien päivien kuluessa muuttaisi Euroopan alkukantaisen kaaoksen tilaan, jossa ei ainoakaan ihminen olisi jäljellä kertomassa hävityksestä – tämänkö pitäisi tulla kaikkien ihmisten yhteiseksi omaisuudeksi?

Mitä Keely on jo tehnyt, on suurenmoista ja erittäin ihmeellistä. Hänellä on edessään tarpeeksi työtä, jos hän todistaa uuden järjestelmänsä ja ”nöyryyttää materialististen tiedemiesten ylpeyttä paljastamalla niitä mystereitä, jotka ovat

¹ Astra-vidyâ on maaginen sotataito; astra on ammus tai heittoase. – Suom. huom.

² Agni-ratha on tulirattaat. – Suom. huom.

ainemaailmaa tuonnempana”. Eikä hänen silti tarvitse tahtoen tai tahtomattaan paljastaa niitä kaikille. Sillä varmasti psyykkikot ja spiritualistit, joita on paljon Euroopan sotajoukoissa, olisivat ensimmäisinä koettamassa itse tällaisten mysteerien paljastamisen seurauksia. Tuhannet heistä löytäisivät [e612] tiensä piankin siniseen eetteriin (ja ehkä heidän seurassaan olisi kokonaisten maiden väkiluku), jos sellainen voima keksittäisiin kokonaan, saatikka sitten jos se tulisi julkisesti tunnetuksi. Täydellisyydessään tuo keksintö on monia tuhansia – tai sanoisimmeko satoja tuhansia – vuosia *liian aikainen*. Se tulee olemaan oikealla paikallaan ja oikealla ajallaan vasta kun nälänhädän, kurjuuden ja alipalkatun työn aiheuttama kuohuva nousuvesi kerran alkaa laskea. Tämä tapahtuu vasta silloin kun ihmisten suuren enemmistön vaatimukset ovat onnellisesti tulleet tyydytetyiksi, kun proletaareista on ainoastaan jäljellä nimi ja kun säällittävä leivän huuto, joka nykyään kaikuu kautta maailman kenenkään siitä välittämättä, on lakannut kuulumasta. Tätä voi jouduttaa tiedon levittäminen [e564] ja uudet mahdollisuudet työhön ja siirtolaisuuteen sekä parempiin olosuhteisiin kuin nykyään *ja jollakin uudella mantereella, joka saattaa syntyä*. Vasta silloin tulee kyseeseen Keelyn moottori ja käyttövoima siten kuin hän itse ja hänen ystävänsä *alkuaan ajattelivat, koska köyhät tarvitsevat sitä enemmän kun rikkaat*.

Sillä välin hänen keksimänsä voima tulee työskentelemään *johtolankojen* avulla, ja jos hän onnistuu, tämä riittää tekemään hänet nykyisen sukupolven suurimmaksi keksijäksi.

Se, mitä Keely sanoo *äänestä ja väristä*, on myös oikein okkultismin kannalta. Kuulkaapa hänen puhuvan ikään kuin hän olisi ”paljastajajumalien” kasvatti ja ikään kuin hän olisi kaiken elämänsä tuijottanut isä-äiti-eetterin syvyyksiin.

Verratessaan ilman ohuutta niiden eetterivirtojen ohuuteen, jotka saadaan aikaan hänen keksimällään keinolla värähtelyn avulla ilmamolekyylien hajottamiseksi, Keely sanoo:

...Se [ilman suhde tuohon eetteriin] on kuin platinan suhde vetykaasuun. Ilman erottaminen molekyyleihin vie meidät vasta ensimmäiseen alajaotukseen; molekyyliden välinen toiseen; atomien kolmanteen; atomien välinen neljänteen; eetterinen viidenteen ja eetterinvälinen kuudenteen alaosaan eli suoranaiseen yhteyteen valoa kantavan eetterin kanssa.¹ Alkuhuomautuksissani väitin, että tämä on kaikkien atomien verho. Määrittellessäni atomia en rajoitu *kuudenteen* alaosaan, missä tämä valoa kantava eetteri kehittyy karkeassa muodossaan, kuten minun tutkimukseni todistavat.² Luulen, että nykyajan fyysikot pitäisivät tätä hurjana mielikuvituksen oikkuna. Mutta ehkä joskus tähän teoriaan tulee sellaista valaistusta, joka saattaa sen yksinkertaisuudessaan tieteellisten tutkijoiden huomion kohteeksi. Nykyään voin ainoastaan verrata sitä johonkin tummassa avaruudessa olevaan planeettaan, jota tieteen auringonvalo ei ole vielä

¹ Tämä on myös okkultistien tekemä jaotus, vaikka he käyttävät toisia nimiä. [H. P. B.]

² Aivan niin, koska näiden osastojen tuolla puolen on *seitsemäs*, joka aloittaa saman sarjan ensimmäisestä viimeiseen asti toisella, korkeammalla tasolla. [H. P. B.]

saavuttanut...

Oletan, että ääni, kuten tuoksuakin, on todellista ainetta, tuntematonta ja ihmeellisen hienoa, ja lähtee ulos kappaleesta, jossa se on sysäyksellä herätetty. Oletan, että ääni lähettää ulos todellisia aineen pikkuosasia, atomien välisiä hitusia 340 metrin – tyhjässä [s613] paikassa 6000 metrin – nopeudella sekunnissa. Se aines, joka näin lähtee ulos, kuuluu oleellisena osana liikkeelle pantuun massaan, ja jos massaa pidettäisiin yhtä mittaa tässä värähtelytilassa, se haihtuisi määrätyn ajan kuluttua kokonaan ilmaan eli oikeammin se siirtyisi ilman avulla sellaiseen ohueen alajaotuksen tilaa vastaavaan olotilaan, jota edellyttää sen vapautuminen emäkappaleesta...

Värähdysrautojen äänet, jotka on asetettu aikaansaamaan eetterisiä sointuja, levittäessään (yhdistettyjä) säveliään läpäisevät mitä täydellisimmin kaikki aineet, jotka tulevat tuollaisen atomipommituksen ulottuville. Kellon kajauttaminen tyhjässä paikassa vapauttaa noita atomeja samalla nopeudella ja samassa määrässä kuin sen kajauttaminen avoimessa ilmassa. Jos kello pidettäisiin lakkaamatta soimassa muutamia miljoonia vuosisatoja, se palaisi kauttaaltaan [e565] alkuperäiseen elementtiinsä. Jos sen kotelo olisi ilmanpitävästi suljettu ja kyllin vahva, kelloa ympäröivä tyhjä tila saisi monen tuhannen kilon paineen neliötuuman alalle sen hienon aineksen kautta, joka on kehitetty. Minun arveluni mukaan ääni, jos se määritellään oikein, on atomien tasapainon järkkymistä, niin että irtautuu todellisia atomihitusia. Näin vapautunut aines on varmasti jonkinlaista eetteristä vuodatusta. Onko näin ollen järjetöntä ajatella, että jos tämä vuodatus saisi jatkua ja kappale siis yhä kadottaisi ainettaan, se aikanaan katoaisi kauttaaltaan? Kaikki kappaleet ovat alkuaan muodostuneet tästä kovin hienosta eetteristä, eläimet, kasvit ja mineraalit, ja ne palaavat korkeaan kaasumaiseen tilaansa vasta kun ne joutuvat toisenlaiseen tasapainotilaan...

Mitä tuoksuun tulee, voimme saada jonkin käsityksen sen ihmeellisestä ja äärettömästä hienoudesta ottamalla huomioon, että suuri ilmamäärä voidaan vuosikausiksi kyllästyttää yhdestä ainoasta myskin jyvästä. Jos se punnitaan tuon pitkän ajan kuluttua, huomataan, ettei se ole vähentynyt tuntuvasti. Se, mikä tässä hajuosasten vuodatuksessa kovin hämmästyttää, on se seikka, että ne voidaan pitää suljettuna lasiastiaan! Tuoksu on paljon hienompaa ainesta kuin sen sulkeva lasi, ja kuitenkin se ei voi päästä lasin läpi. Siinä on ikään kuin seula, jonka reiät ovat kyllin suuret laskeakseen läpi marmorijyväsiä, mutta kuitenkin pidättävät hienoa hiekkaa. Siinä on itse asiassa molekyyleistä koostunut astia, joka pidättää atomista ainetta. Tässä on ongelma, joka hämmästyttää jokaista, joka sen sattuu huomaamaan. Mutta vaikka tuoksu on äärettömän hienoa ainetta, se on hyvin karkeaa siihen alaostaston aineeseen verrattuna, joka johtaa magneettista vuodatusta (sympatian virtaa, jos niin tahdotaan sanoa). Tämä alaostasto seuraa ääntä, mutta on ääntä ylempänä. Magneettisen virran toiminta on suunnilleen samanlainen ihmisaivojen vastaanottavan ja uloslähtettävän osan kanssa, josta poistuu aina vain pieni määrä siitä, minkä se vastaanottaa. Se on mainio esimerkki tajunnan

herruudesta aineen yli, mikä vähitellen heikentää fyysistä puolta, kunnes se kokonaan häviää. Magneetti kadottaa samalla tavoin vähitellen voimansa ja tulee tehottomaksi. Jos tajunnan ja aineen välillä oleva suhde voitaisiin tasoittaa ja pitää siinä, me eläisimme fyysisessä olotilassamme ikuisesti, koska ei olisi mitään fyysistä kuihtumista. Mutta tämä fyysinen alentuminen vie lopulta ääripäässään paljon korkeamman kehityksen syntymiseen – nimittäin puhtaan eetterin vapauttamiseen karkeasta molekyyliaineesta, mikä minun mielestäni on sangen toivottavaa.¹

Voimme sanoa, että muutamia pieniä eroavuuksia lukuun ottamatta ei kukaan adepti tai alkemisti olisi voinut selittää paremmin näitä teorioita *nykytieteen valossa*, vaikka tiede tahtoisikin vastustaa näitä uusia näkökantoja. Kaikissa perusaatteissaan, joskaan ei yksityiskohdissaan, tämä on *puhdasta ja yksinkertaista okkultismia* ja samalla se on nykyaikaista *luonnonfilosofiaa*.

Tämä ”uusi voima” tai miksi tiede sitä kutsuneekaan, jonka vaikutukset ovat eittämättömät – kuten moni luonnontieteilijä ja fyysikko tunnustaa käytyään Keelyn työpajassa ja nähtyään itse hänen koneidensa valtavia vaikutuksia – mitä se on? Onko sekin ”liiketapa” tyhjässä, missä ei ole muuta ainetta sitä synnyttämässä paitsi *ääni* – joka taas puolestaan epäilemättä on ”liiketapa”, värähtelyjen aikaansaama *aistimus* [e566], kuten väri? Vaikka me täysin uskoisimmekin, että nämä värähtelyt ovat likimääräisenä ja lähimpänä syynä tuollaisiin aistimuksiin, me ehdottomasti hylkäämme sen yksipuolisen tieteellisen teorian, ettei ole *mitään tekijää* ajateltavana meidän ulkopuolellamme paitsi eetteri- tai ilmapärähtelyjä.²

Näiden ilmiöiden esiintyessä on todella niin sanoaksemme pantu liikkeeseen *transsendentaalinen* sarja syitä, jotka *eivät ole suhteissa meidän ahtaaseen havaintoalaamme*. Sen tähden ainoastaan adeptin henkisillä kyvyillä voidaan

¹ Bloomfield-Mooren kirjoituksesta ”The New Philosophy”.

² Tässä tapauksessa amerikkalaiset ”substantialistit” eivät ole väärässä (vaikka he ovat siksi antropomorfisia ja aineellisia käsityksissään, etteivät okkultistit voisi hyväksyä heitä), kun he tri M. S. Organin välityksellä väittävät, että ”kappaleissa täytyy olla todellisia ja oleellisia ominaisuuksia, joilla on luonnostaan rakennesuhde elimellistä aistimusta välittävien hermojen kanssa, sillä muuten ei olisi mitään tajuamista. Aivoihin, hermoihin tai mieleen *ei voisi tulla minkäänlaista* vaikutelmaa – ei mitään ärsykettä toimintaan – jollei olisi jonkin aineellisen voiman todellista ja suoranaista yhteyttä. [”Aineellinen” kyllä sanan tavallisessa merkityksessä, kuten se ilmenee tässä *illuusion* ja MÄYÄN maailmassa, mutta ei *todellisuudessa*.] Tämä voima voi olla kaikkein hienoin ja ylevin aineeton olento [?]. Kuitenkin sen täytyy olla olemassa, sillä ei millään ihmisolennon aistilla, aineksella tai kyvyllä voi olla havaintoa eikä se voi tulla stimuloituksi toimintaan, jollei jokin aineellinen voima tule sen kanssa yhteyteen. Tämä on peruslaki, joka hallitsee sekä elimellistä että mentaalista maailmaa. Todellisessa filosofisessa merkityksessä ei ole olemassa mitään riippumatonta toimintaa: jokainen voima tai aines on näet suhteessa johonkin muuhun voimaan tai ainekseen. Me voimme aivan yhtä hyvällä syyllä ja oikeudella väittää, ettei millään aineksella ole itsessään omaa makua eikä tuoksua – että maku ja haju ovat ainoastaan värähtelyjen aiheuttamia aistimuksia ja siis pelkkiä ruumiillisten tuntemusten aikaansaamia harhoja.

ymmärtää niitä ja löytää niiden synty ja todellinen luonto. Ne ovat, kuten Asklepios sanoo kuninkaalle, ”ruumiittomia ruumiillisuuksia”, jotka ”näyttäytyvät peilissä”, ja ”abstrakteja muotoja”, joita *näemme, kuulemme ja haistamme* unissamme ja näyissämme. Mitä tekemistä on ”liiketavoilla”, valolla ja eetterillä näiden kanssa? Kuitenkin näemme, kuulemme ja kosketamme niitä: ne ovat siis meille yhtä hyvin *todellisuuksia* unissamme, kuin mikään muu asia tällä *mâyân* tasolla.

[s614]

XI

ELEMENTEISTÄ JA ATOMEISTA TIETEEN JA OKKULTISMIN NÄKÖKULMASTA

Kun okkultisti puhuu elementeistä ja ihmisolennoista, jotka elivät niinä geologisina aikakausina, joiden pituutta, se on huomattu, on yhtä mahdotonta määritellä – kuten eräs Englannin parhaimmista geologeista [e567] arvelee¹ – kuin aineen luontoa, hän puhuu siitä mitä hän tietää. Kun hän sanoo ”ihminen” ja elementit, hän ei tarkoita ihmistä nykyisessä fysiologisessa ja antropologisessa muodossaan eikä kemiallisten elementtien atomeja, noita oletettuja käsitteitä, jotka nykyään ovat olemassa tutkijoiden mielessä, olennoituja abstraktioita aineesta sen ollessa hyvin heikentyneessä tilassa. Hän ei liioin tarkoita muinaisajan neljää ”elementtiä”.

Okkultismissa sana *elementti* merkitsee aina ”alkeismuotoa”. Kun sanomme ”elementaarinen ihminen”, tarkoitamme joko ensimmäistä luonnosta ”ihmisestä” päättämättömässä ja kehittymättömässä tilassaan, siis siinä muodossa, joka on nyt fyysisessä ihmisessä uinuva hänen elinaikanaan ja esiintyy ainoastaan satunnaisesti ja erityisissä tilaisuuksissa. Tai sitten tarkoitamme sitä muotoa, joka on jonkin aikaa elossa aineellisen ruumiin jälkeen ja joka tunnetaan paremmin ”elementaarin” nimellä.² Mitä ”elementtiin” tulee, kun tätä sanaa käytetään metafysisesti, se tarkoittaa, erotukseksi kuolevaisesta ihmisestä, alkavaa *jumallista* ihmistä. Ja fyysisessä merkityksessään se tarkoittaa epäyhtenäistä ainetta sen ensimmäisessä erilastumattomassa eli *laya*-tilassa, substanssin ikuisessa ja *normaalissa* tilassa, josta se erilaistuu ainoastaan aikakausittain. Tuossa erilaistumisessa substanssi on todella *epänormaalissa* tilassa – toisin sanoen se on ainoastaan ohimenevää aistiharhaa.

[s616] Puhuessaan ns. ”elementtien atomeista” okkultistit tarkoittavat sillä nimellä jotakin samankaltaista aatetta kuin hindulaiset kutsuessaan Brahmää ANUKSI, ”atomiksi”. Jokainen elementtiatomi, jonka etsimisessä useampi kuin yksi

¹ Vastatessaan erälle ystävälleen tämä etevä geologi kirjoittaa: ”Voin ainoastaan sanoa vastaukseksi kirjeeseesi, että nykyään ja luullakseni aina tulee olemaan MAHDOTONTA edes likimain arvioida geologisia kausia vuosissa tai edes tuhansissa vuosissa.” (Allekirjoittanut William Pengelly, K. S. J.)

² Platon puhuessaan järjettömistä, sekasortoisista elementeistä, ”jotka ovat tulesta, ilmasta, vedestä ja maasta muodostettuja”, tarkoittaa elementtaarisia daimoneja. (*Timaios*, 42 d.)

kemisti on seurannut alkemistien viittaamaa tietä, on heidän lujan uskonsa (tai sanoisimmeko tietonsa) mukaan SIELU. Se ei välttämättä ole ruumiistaan irtautunut sielu vaan, kuten hindulaiset sanovat, *jīva*, POTENTIAALISEN ELINVOIMAN keskus, jossa äly on uinuvana. Ja jos kokoonpantuja sieluja ajatellaan, se on älykäs, toimiva OLEMASSAOLO, korkeimmasta alimpaan laatuun asti, enemmistä tai vähemmistä erilaistumista muodostunut. Täytyy olla metafysiikko – vieläpä itämainen metafysiikko – ymmärtääkseen tarkoituksemme. Kaikki nuo atomisielut ovat erilaistuneet YHDESTÄ ja ovat siihen samassa suhteessa kuin *jumalallinen sielu*, buddhi, on sen elähdyttävään ja erottamattomaan henkeen, *âtmaniin*.

Nykyajan fyysikot lainatessaan muinaisaikalaisilta heidän atomiteoriaansa unohtivat yhden ja kaikkein tärkeimmän kohdan tuosta opista. Sen tähden he ovat saaneet vain kuoren eivätkä tule löytämään sydäntä. Ottaessaan käytäntöön fyysiset atomit, he jättivät pois sen huomattavan seikan, että [e568] Anaksagoraasta Epikurooseen, roomalaisten Lucretiukseen ja lopuksi Galileoon asti kaikki nuo filosofit uskoivat enemmän tai vähemmän ELÄVÖITETTYIHIN atomeihin eivätkä ns. ”karkean aineen” näkymättömiin hitusiin. Noiden filosofien mukaan kiertoliike syntyi siten, että suuremmat (lue: jumalallisemmat ja puhtaammat) atomit tunkivat muita atomeja alaspäin, ja samalla keveämmät tulivat sysätyiksi ylöspäin. Tämä merkitsee esoteerisesti, että erilaistuneet elementit ainaisessa aikakautisessa kierroksessaan kulkevat alaspäin ja ylöspäin vastaavien olemassaolon tilojen kautta, kunnes kukin saavuttaa lähtökohtansa eli syntymäpaikkansa. Tuo aate oli metafysiinen ja samalla fyysinen. Sen salainen tulkinta koski joko ”jumalia” tai sieluja, atomien muodossa, pitäen niitä *synä* kaikkiin *vaikutuksiin*, jotka maan päällä ovat syntyneet jumalallisten kappaleiden *erittymistä*.¹ Ei kukaan muinainen filosofi, ei edes juutalainen kabbalisti, koskaan erottanut erilleen henkeä aineesta eikä ainetta hengestä. Kaikki sai alkunsa YHDESTÄ, lähtien yhdestä sen täytyi lopuksi palata yhteen.

Valo tulee lämmöksi ja jäykistyy tulisiksi osasiksi. Nämä oltuaan tulisia tulevat kylmiksi, koviksi palasiksi, pyöreiksi ja sileiksi. Ja tätä kutsutaan *sieluksi*, aineverhoonsa kahlehdituksi.²

Atomit ja *sielut* olivat vihittyjen kielessä samaa merkitseviä. Oppi ”pyöriivistä sieluista”, *gilgulim*, joihin niin monet oppineista juutalaisista ovat uskoneet, ei merkinnyt esoteerisesti muuta kuin juuri tätä.³ Oppineet juutalaiset vihityt eivät koskaan tarkoittaneet yksin Palestiinaa ”luvatulla maalla” vaan he tarkoittivat sillä samaa *nirvânaa* kuin oppineet buddhalaiset ja brahmalaiset – IKUISEN YHDEN helmaa, jonka symboli on Abrahamin syli ja sen vastaavuutena maan päällä Palestiina.⁴

¹ Platon käyttää ”erittymät”-sanaa sekasortoisista elementeistä (*Timaios*).

² Valentinoksen *Esoteerinen tutkielma gilgul-opista*. [Tuntematon teos. Valentinoksen kirjoituksista on säilynyt vain otteita kirkkoisien teoksissa. – Suom. huom.]

³ Ks. MacKenzien *Royal Masonic Cyclopaedia*, 1877, s. 250–251.

⁴ Varmasti ei kukaan *sivistynyt* juutalainen koskaan *kirjaimellisesti* uskonut siihen

SIELUATOMIN kulku ”seitsemän planeettahuoneen läpi” merkitsi samaa metafyyysisesti ja myös fyysisesti.¹ Jälkimmäistä se tarkoitti silloin kun sanottiin sen *sulautuvan eetteriin*. Myös Epikuros, *ateistin* ja materialistin *esikuva*, tunsu niin paljon ikivanhaa viisautta ja uskoi siihen sen verran, että hän [e569] opetti sielun (kokonaan eri kuin kuolematon henki, joka on siihen kätkeytynyt *latenttina*, kuten jokaiseen atomihiukkaseen) koostuvan hienosta, ohuesta olemuksesta, muodostuvan *sileimmistä, pyöreimmistä ja hienoimmista atomeista*.²

Tämä osoittaa, että muinaiset vihityt, joita enemmän tai vähemmän kaikki vihkimättömät seurasivat vanhalla ajalla, tarkoittivat ”ATOMI”-sanalla sielua, haltiaa tai enkeliä, kaikkien syiden ikisalatun SYYN esikoista. Tässä merkityksessä heidän oppinsa tulevat ymmärrettäviksi. He väittivät, kuten heidän seuraajansa, että on olemassa jumalia ja haltioita, enkeleitä ja demoneja, ei ulkopuolella universaalia *täyteyttä* eikä siitä riippumatta vaan sen sisällä. Mutta tämä *täyteys* on elämänkierroksen aikana rajaton. He tunnustivat ja opettivat paljon siitä, mitä nykyajan tiede nyt opettaa – nimittäin [s618] alkuperäisen ”maailmanaineksen eli kosmisen substanssin”, josta maailmat muodostuvat, olemassaoloa, joka on ikuisesti homogeeninen paitsi aikakautisen olemassaolonsa aikana. Silloin se oltuaan kaikkialle levinneenä äärettömään avaruuteen erilaistuu ja vähitellen muodostaa itsestään taivaankappaleet. He opettivat taivaankappaleiden kiertoliikettä, maan pyörimistä, aurinkokeskistä järjestelmää ja oppia atomipyörteistä – mutta heistä atomit olivat todellisia sieluja ja älykeskuksia. Nämä ”atomistit” olivat henkisellä ja filosofisella sekä aivan transsendentaalisella tavalla panteisteja. He eivät todellakaan olisi koskaan keksineet tuota kummallista, ristiriitaista ajatusta, meidän nykyisen sivistyneen Rotumme painajaista: *sieluttomia*, aineellisia ja itseään ohjaavia atomeja yhtäällä ja kosmoksen ulkopuolista jumalaa toisaalla.

Saattaa olla hyödyllistä näyttää, mitä monadi oli ja mikä oli sen alkuperä vanhojen vihittyjen opetusten mukaan.

Niin pian kuin nykyaikainen eksakti tiede alkoi kasvaa pois teini-ikästään, se

allegoriaan, että juutalaisten ruumiit sisältäisivät itsessään sellaisen sieluprinsiipin, joka ei voi saada lepoa, jos ruumis on haudattu vieraaseen maahan, ennen kuin ”sielun pyörittämiseksi” kutsutun prosessin seurauksena kuolematon osanen kerran vielä saavuttaa ”luvatun maan” pyhän maaperän. Okkultistille tarinan merkitys on ilmeinen. Arveltiin, että tuo prosessi tapahtui jonkinlaisella sielunvaelluksella siten, että psyykinen kipinä kulki linnun, nelijalkaisen, kalan ja kaikkein pienimmänkin hyönteisen kautta. (Ks. MacKenzen *Royal Masonic Cyclopaedia*.) Allegoria koskee *ruumiin atomeja*, joista jokaisen tulee kulkea kaikkien muotojen läpi, kunnes se saapuu *lopulliseen* tilaan, joka on kunkin atomin eristyksen lähtökohta – sen alkuperäinen *laya*-tila. Mutta *gilgulimin* eli ”sielujen kierron” alkuperäinen merkitys oli aate jälleensyntyvistä sieluista eli *egoista*. ”Kaikki sielut menevät *gilgulah'iin*, sykliseen eli kiertävään prosessiin, ts. ne kaikki kulkevat jälleensyntyvien syklisellä polulla. Muutamat kabbalistit tulkitsivat, että tämä oppi merkitsee jonkinlaista kiirastulta pahojen sieluille. Mutta se ei pidä paikkaansa.

¹ Ks. *Hunnuton Isis*, tiede osa 2, s. 56.

² Diogenes Laertios, *Merkittävien filosofien elämät ja teot*, X, 63, 66.

oivalsi suuren ja sille vielä nytkin *esoteerisen* selviön, ettei mitään, olkoon se henkisellä, psyykkisellä tai fyysisellä olemisen tasolla, voi syntyä tyhjästä. Ilmenneessä universumissa ei ole mitään syytä, jolla ei olisi vastaavat seurauksensa, joko paikassa tai ajassa. Eikä voi olla seurausta, jolla ei olisi alkusyytä, joka itse tulee olemassaoloon vielä korkeammasta syystä. Mutta äärimmäinen ja ehdoton syy on ainiaan pysyvä ihmisille käsittämättömänä SYYTTÖMÄNÄ SYYNÄ.

Tämäkään ei vielä ole mikään ratkaisu ja sitä on joka tapauksessa katsottava korkeimmalta filosofiselta ja metafysiseltä näkökannalta. Muussa tapauksessa olisi paras jättää koko kysymys sikseen. Se on abstraktio, jonka edessä ihmisjärki – olkoon se kuinka harjaantunut tahansa metafysisiin hienouksiin – hätkähtää ja tuntee luhistuvansa. Jos joku eurooppalainen haluaa ryhtyä ratkaisemaan olemassaolon ongelmia esimerkiksi todellisten vedantalaisten uskonkappaleiden mukaan, hän voi huomata tämän todeksi. Lukekoon hän ja tutkikoon [e570] Shankarâchâryan¹ yleviä oppeja sielusta ja hengestä, niin hän käsittää, mitä tässä on nyt sanottu.

Kristityille opetetaan, että sielu on Jumalan henkäys ja hänen luomansa ikuista elämää varten, ts. sillä on alku *mutta ei loppua* (eikä sitä siis pitäisi kutsua ikuiseksi). Mutta okkultismi sanoo, että ”*mitään ei luoda, kaikki vain muuttuu*. Mikään ei voi ilmetä tässä universumissa – taivaankappaleesta aina epämääräiseen, ohimenevään ajatukseen asti – joka ei ole jo ollut aiemmin universumissa. Kaikki subjektiivisella tasolla on ikuista OLEVAA, samoin kaikki objektiivisella tasolla on *aina muuttuvaa* – koska se on alati ohimenevää.”

Monadi – todellakin ”jakamaton olio”, kuten Good määritteli, vaikka hän ei antanut sille samaa merkitystä kuin me nyt annamme – on tässä esitetty *âtmana* yhdessä *buddhin* ja korkeamman *manaksen* kanssa. Tämä kolminaisuus on yksi ja ikuinen, sillä jälkimmäiset sulautuvat ensin mainittuun kaiken ehdonalaisen ja *harhanomaisen* elämän päättyessä. Monadi voidaan siis löytää ainoastaan ilmenneen universumin ensimmäisestä asteesta lähtien, ja sitä voidaan seurata kautta toivioiretensä ja katoavaisten käyttövälineittensä muutosten. Pralayassa, kahden manvantaran välisessä ajassa, se kadottaa nimensä, kuten se kadottaa sen silloin, kun ihmisen todellinen AINOA itse uppoutuu *Brahmaniin* joko korkean samâdhin (*turîya-tilan*) tapauksessa tai lopullisessa nirvânaan astumisessaan. Shankaran sanoilla lausuen: ”Se on silloin kun opetuslapsi on saavuttanut tuon alkuperäisen tajuntansa, ehdottoman autuuden, jonka luonto on totuutta ja joka on vailla muotoa ja toimintaa, ja kun hän jättää tämän harharuumiinsa, jonka *âtman* on ottanut itselleen, aivan kuten näyttelijä (riisuu ylleen pukemansa) puvun.” Sillä buddhi (*ânandamaya-verho*) on ainoastaan peili, joka *heijastaa* ehdotonta autuutta. Eikä *tämä heijastuskaan* ole vielä vapaa tietämättömyydestä *eikä* ole korkein

¹ *Viveka Chûdâmani*, kääntänyt *The Theosophistia* varten Mohini Mohun Chatterji, nimellä *Crest-Jewel of Wisdom* [Viisauden pääläenjalokivikoriste]. (Ks. *The Theosophist*, vol. VII, lokakuu 1885; tammi-, maaliskuu-, heinä- ja elokuu 1886.) [Julkaistu suomeksi monisteena Sri Samkarâcârya, *Viisauden loistava jalokivi. Viveka-cûdâmani*. – Suom. toim.]

henki, koska se on ehtojen alainen, henkinen prakritin muunnelma ja tulos. *Âtman* yksin on kaiken ainoa todellinen ja ikuinen olemusperusta, sisältö ja ehdoton tieto – *kshetraijña*.¹ Sitä kutsutaan esoteerisessa filosofiassa ”ainoaksi todistajaksi”, [e571] ja kun se lepää devachanissa, siihen viitataan ”kolmena karman todistajana”.

Âtman (seitsemäs prinsiippimme) on yhtä universaalien hengen kanssa. Koska siis ihminen on yhtä tämän kanssa olemuksensa ytimessä, mitä [s620] sitten oikeastaan on monadi? Se on se homogeeninen kipinä, joka säteilee miljoonine säteineen alkuaikaisesta ”seitsemästä”. Näistä seitsemästä puhutaan myöhemmin. Se on LUOMATTOMASTA säteestä EMANOITUVA kipinä – suuri mysteeri. Esoteerisessa ja vieläpä eksoteerisessa pohjoisbuddhalaisuudessa âdi-buddha (*mChogi dang-poi sangs-rgyäs*), ainoa tuntematon, aluton ja loputon, sama kuin Parabrahman ja Ain Sof, lähettää pimeydestään kirkkaan säteen.

Tämä on *logos* (ensimmäinen) eli Vajradhara, korkein buddha (jota myös nimitetään *Dorjegangiksi*).² Kaikkien salaisuuksien Herrana hän ei voi ilmetä vaan lähettää ilmennysmaailmaan sydämensä – ”timanttisydämen”, Vajrasattvan (*Dorjeseumpa*).³ Tämä on luomisen toinen *logos*, josta lähtee seitsemän (eksoteerisen sanonnan mukaan viisi) dhyâni-buddhaa, joita kutsutaan *upapâdukaksi*,⁴ ”ilman vanhempia”. Nämä buddhat ovat alkuperäisiä monadeja *ruumiittoman olemassaolon* maailmasta. Tässä *arûpa*-maailmassa (ja ainoastaan tällä tasolla) ei intelligensseillä ole eksoteerisen järjestelmän mukaan muotoa eikä nimeä, mutta esoteerisen filosofian mukaan niillä on seitsemän erillistä nimeä. Nämä dhyâni-buddhat emanoivat eli luovat itsestään dhyânan hyveen avulla taivaalliset itset – *yli*-inhimilliset bodhisattvat. Nämä ruumiillistuvat jokaisen inhimillisen kierroksen alussa maan päälle kuolevaisina ihmisinä, tulevat silloin

¹ Nyt kun *evankeliumien* korjattu englantilainen käännös on julkaistu ja vanhojen käännösten huutavimmat virheet oikaistu, voidaan paremmin ymmärtää sanat *1. Joh. 5:6–8*: ”Ja Henki on *todistaja*, sillä Henki on totuus.” Sanat, jotka tämän jälkeen seuraavat ja joiden on kolmea todistajaa koskevan, väärin käännetyn version takia tähän asti luultu tarkoittavan ”Isää, Sanaa ja Pyhää Henkeä”, osoittavat hyvin selvästi kirjoittajan (Johanneksen) todellisen tarkoituksen, näyttäen siten vielä voimakkaammin, kuinka yhtäpitävä hänen opetuksensa tässä kohdassa on Shankarâchâryan opin kanssa. Sillä mitä voivat tarkoittaa sanat: ”Todistajia on kolme: Henki, *vesi* ja *veri*” – jolleivät ne ole tekemisissä eli yhteydessä tämän suuren vedantalaisen opettajan hieman filosofisemman lauseen kanssa. Hän näet puhuu *verhoista* (ihmisen *prinsiipeistä*) – *jîvasta*, *vijñânamayasta* jne., jotka *ovat* fyysisessä ilmennyksessään ”*vettä* ja *verta*” eli elämää, ja lisää että *âtman* (henki) yksin on se, mikä jää jälkeen, kun verhot jätetään pois, ja että se on AINOA *todistaja* eli yhdistetty ykseys. Kristillinen suunta, joka oli vähemmän henkinen ja filosofinen, piti silmällä ainoastaan kolminaisuutta ja teki ”yhdestä” kolme todistajaa, liittäen siten sen enemmän maahan kuin taivaaseen.

² [Sanskritin Vajradhara ’salamavaltikanpitelijä’ on tiibetiksi Dorjegang (rDo-rje-chang).]

³ [Sanskritin Vajrasattva ’salamavaltikkaolento, timanttioolento’ on tiibetiksi Dorjeseumpa (rDor-je-sems-dpa).]

⁴ [Sanan tavallisempi muoto on *upapâduka*. Ks. s. e11. – Suom. huom.]

tällöin henkilökohtaisen ansionsa takia bodhisattvoiksi ihmiskunnan lasten keskelle, minkä jälkeen ne saattavat jälleen esiintyä *mānusi*- (ihmis-) buddhina. Aupapādukas (eli dhyāni-buddhat) ovat siis samoja kuin brahmalaisuuden *mānasaputras*, ”järjestä syntyneet pojat” – joko Brahmasta tai jostakin trimūrtin kahdesta hypostaasista syntyneet. Ne ovat myös samoja kun rishit ja prajāpatit. Niinpä *Anugītāssa* on kohta, joka esoteerisesti luettuna selvästi näyttää saman aatteen ja järjestelmän, vaikka toisella kuvakielellä. Siinä sanotaan:

Mitä tahansa olentoja on tässä maailmassa, liikkuvia tai liikkumattomia, ne ovat ensimmäisiä, jotka hajoavat [*paralayassa*]. Sen jälkeen tulee se, mikä on kehittynyt elementeistä [joista on muodostunut näkyvä universumi], ja näiden kehitysmuotojen [kehittyneiden olentojen] jälkeen kaikki elementit. Tällainen on olentojen ylöspäinen asteittainen muuttuminen. Jumalat, ihmiset, gandharvat, pishāchat, asurat, rākshasat, kaikki ovat svabhāvan [prakritin eli plastisen luonnon] luomia, eivät tekojen eivätkä minkään syyn [minkään fyysisen syyn]. Nämä brāhmanat [rishi-prajāpatit] maailman luoja, syntyvät tänne [maan päälle] [e572] yhä uudelleen. Ja kaikki, mikä niistä syntyy, häviää aikanaan noihin viiteen suureen elementtiin [viiteen eli oikeammin seitsemään dhyāni-buddhaan, joita kutsutaan myös ihmiskunnan ”elementeiksi”], kuten aallot valtameressä. Nämä suuret elementit ovat joka suhteessa tuolla puolen niiden elementtien, jotka muodostavat maailman [karkeat elementit]. Ja se, joka vapautuu myös näistä viidestä elementistä [tanmātrasta],¹ menee korkeimpaan päämäärään. Herra [s621] Prajāpati [Brahmā] loi kaiken tämän ainoastaan järjellä [*dhyānan* eli abstraktin mietiskelyn ja mystisten voimien avulla, kuten dhyāni-buddhat tekevät].²

Nämä brāhmanat ovat siis ilmeisesti samoja kuin taivaallisten dhyāni-buddhojen (maalliset) bodhisattvat. Kummatkin, ollen alkuperäisiä älyllisiä ”elementtejä”, tulevat monadien *luojiksi* eli *emanoijiksi*, ja näiden monadien on tultava inhimillisiksi tässä kierroksessa. Tämän jälkeen ne kehittävät itsensä eli niin sanoaksemme laajenevat tullen omiksi *itseikseen* bodhisattvoina eli brāhmanoina, taivaassa ja maan päällä, tullakseen viimein yksinkertaisiksi ihmisiksi. Todellakin ”maailman luoja syntyvät tänne maan päälle yhä uudelleen”. Pohjoisbuddhalaisessa järjestelmässä eli kansan ulkonaisessa uskonnossa opetetaan, että jokainen Buddha saarnatessaan hyvää lakia maan päällä ilmenee yhtaikaa kolmessa maailmassa: muodottomassa maailmassa dhyāni-buddhana, muotojen maailmassa bodhisattavana ja himojen maailmassa, alimmassa (eli meidän) maailmassa ihmisenä.

¹ Tanmātrats ovat sanallisesti jonkin elementin tyyppi eli aihe, vailla ominaisuuksia. Mutta esoteerisesti ne ovat alkuperäisiä *noumenoneja* siitä kaikesta, mikä kehityksen kuluessa tulee kosmiseksi elementiksi siinä merkityksessä, jonka tuolle sanalle antoi muinaisaika, mutta eivät nykyajan fyysikot. Ne ovat logokset, logoksen seitsemän emanaatiota eli sädetä.

² *Anugītā*, xxxvi; K. T. Telangin käännös, *Sacred Books of the East*, vol. VIII, s. 387–388.

Esoteerinen oppi on erilainen. Jumalallinen, puhtaasti ädibuddhinen *monadi* ilmenee universaalina buddhina (hindufilosofian *mahâ-buddhina* eli mahatina), jumalallisen järjen henkisenä, kaikki tietävänä ja kaikkivaltiaana juurena, korkeimpana *anima mundina* eli logoksena. Tämä laskeutuu ”kuten liekki, joka leviää ikuisesta tulesta, liikkumattomasta, laajenemattomasta ja vähenemättömästä, loppuun asti samasta”, olemassaolon kierroksen loppuun, ja tulee maallisella tasolla universaaliksi elämäksi. Tältä *tajuisen* elämän tasolta lähtevät, kuten seitsemän tulista kieltä, valon pojat (elämän *logokset*); sitten kontemplaation dhyâni-buddhat, muodottomien isiensä, valon seitsemän pojan, konkreettiset muodot, yhä vielä *omina itseinään*, joista voidaan sanoa brahmalainen mystinen lause: ”Sinä olet ”SE” – *Brahman*.” Näistä dhyâni-buddhoista lähtevät niiden *chhâyat* (varjot), taivaallisten alueiden bodhisattvat, *ylimaallisten* bodhisattvojen ja maisten buddhojen ja lopuksi ihmisten prototyypit. Seitsemää valon poikaa kutsutaan myös tähdiksi.

Se tähti, jonka alla joku ihmisolento syntyy – sanoo okkulttinen opetus – tulee pysymään hänen tähtenään ikuisesti, läpi koko hänen ruumiillistumiensa sarjan yhdessä manvantarassa. Mutta *tämä ei ole hänen astrologinen tähtensä*. Jälkimmäinen on ainoastaan tekemisissä *persoonallisuuden*, edellinen [e573] YKSILÖLLISYYDEN kanssa. Tuon tähden ”enkeli” eli sen yhteydessä oleva dhyâni-buddha tulee olemaan joko ohjaavana tai ainoastaan valvovana ”enkelinä”, niin sanoaksemme, monadin jokaisessa uudessa syntymässä, sillä *monadi on osa tuon tähden omasta olemuksesta*, vaikka hänen käyttövälineensä, ihminen, aina pysyisi tästä tosiasiaista tietämättömänä. Adepteilla on kullakin dhyâni-buddhansa, vanhempi ”kaksoissielunsa”, ja he tietävät sen kutsuen sitä ”isäsieluksi” ja [s622] ”isätuleksi”. Mutta vasta viimeisessä ja korkeimmassa vihkimyksessä, kun he näkevät kasvoista kasvoihin loistavan ”kuvan”, he oppivat tuntemaan sen. Kuinka paljon mahtoi Bulwer Lytton tietää tästä mystisestä tosiasiaista, kun hän mitä korkeimmassa inspiraation tilassa kuvasi Zanonian katsomassa kasvoista kasvoihin *Augoeidestään*?¹

Logosta eli sekä ilmenemätöntä että ilmennyttä SANAA kutsuvat hindulaiset Îshvaraksi, Herraksi, mutta okkultistit antavat sille toisen nimen. Îshvara, sanovat vedantalaiset, on korkein luonnossa oleva tajunta. ”Tämä korkein tajunta”, vastaa okkultisti, ”on ainoastaan *synteettinen ykseys* ilmenneen logoksen maailmassa – eli *harhan tasolla*, sillä se on dhyâni-chohanisen *tietoisuuden* kokonaissumma.” ”Oi viisas, karkota se käsitys, että *ei-henki on henki*”, sanoo Shankarâchârya. Âtman on *ei-henki* äärimmäisessä parabrahmanisessa tilassaan; Îshvara eli *logos* on henki. Kuten okkultismi selittää, se on ilmenneiden elävien henkien kokonaisuus, kaikkien tämän maailman eli maallisten monadien vanhempilähde eli kehto plus näiden *jumalallinen* heijastus, jotka emanoituvat logoksesta ja palaavat siihen ajan kulminaatioissa. Tuollaisia dhyâni-chohaneja on seitsemän ryhmää, jotka esiintyvät ja tunnetaan jokaisessa uskonnossa, sillä ne ovat alkuperäiset SEITSEMÄN sädettä. Okkultismi opettaa, että ihmiskunta on jakautunut seitsemään ryhmään, joilla on

¹ [Zanoni. *Yli-ihmisen elämäntarina*, s. 239–242.]

älylliset, henkiset ja fyysiset alaosastonsa.¹

Monadi, katsottuna YHTENÄ, on siis seitsemännen prinssiin yläpuolella (kosmoksessa ja ihmisessä). Katsottuna kolminaisuudeksi se on mainitun *kokonais*YKSEYDEN suoranainen säteilevä jälkeläinen. Se ei ole ”Jumalan” – kuten tuota ykseyttä nimitetään – henkäys (eikä se ole *tyhjästä luotu*). Sillä tuollainen aate on aivan epäfilosofinen ja jumaluutta alentava, vetäen sen rajalliseen, attributiiviseen tilaan. Kuten on hyvin ilmaissut *The Crest-Jewel of Wisdom*’in kääntäjä², vaikka *Īshvara* on ”Jumala”, ”muuttumaton ylevimmissä *pralayan* syvyyksissä ja *manvantaran* intensiivisimmässä toiminnassa”, silti ”(hänen) *taustalla* on [e574] ’ĀTMAN’, jonka asuntoa ympäröi ikuisen *mâyân* pimeys”.³ Ne ”kolminaisuudet”, jotka ovat syntyneet saman planeettavanhemman alaisina eli pikemmin yhden ja saman planeettahengen (*dhyâni-buddhan*) *säteilyn* alaisina, ovat kaikissa myöhemmissä elämässään ja syntymissään sisar- ja ”*kaksoissieluja*” täällä maan päällä.⁴

Tämän on tuntenut jokainen korkea vihitty kullakin ajalla ja kussakin maassa: ”Minä ja Isäni olemme yhtä”, sanoi Jeesus.⁵ Kun hänen havaitaan toisaalla

¹ Tästä syystä on seitsemän pääplaneettaa, niissä asuvien seitsemän tähtihengen vaikutuspiiriä. Kunkin tähden vaikutuksen alaisena syntyy yksi ihmisryhmä ja on sen ohjattavana ja hallittavana. On ainoastaan seitsemän planeettaa (jotka ovat *erityisesti* tekemisissä maan kanssa) ja kaksitoista huonetta, mutta näiden aspekteja ja keskinäisiä suhteita on miltei lukemattomia. Koska jokainen planeetta voi muodostaa muiden planeettojen kanssa kaksitoista aspektia, niiden yhdistelmien on siis oltava lähes rajattomat. Todella yhtä ääretön joukko kuin henkisiä, psyykkisiä, mentaalisia ja fyysisiä kykyjä on *genus homon* (ihmissuvun) lukemattomissa muunnelmissa. Jokainen ihminen syntyy noista seitsemästä planeetasta jonkin ja noista sanotuista lukemattomista planeetta-asentojen yhdistelmistä yhden alaisena.

² [*The Theosophist*, vol. VII, elokuu 1886, s. 729 alaviite; Sri Samkarâcârya, *Viisauden loistava jalokivi. Viveka-cûdâmani*, alaviite jakeeseen 255.]

³ Se kaikkialle nykyään levinnyt virheellinen käsitys, että luullaan muinaisaikalaisten tunteneen ainoastaan seitsemän planeettaa, koske he eivät mainitse useampia, perustuu samaan yleiseen tietämättömyyteen heidän okkulttisista opeistaan. Kysymys ei ole siitä, tunsivatko he vai eivät myöhemmin keksittyjä planeettoja, vaan siitä eikö se kunnioitus, jota he osoittivat neljälle eksoteeriselle ja kolmelle salaiselle suurelle jumalalle eli tähtienkellille johtunut jostakin erityisestä syystä. Tekijä uskaltaa väittää, että heillä on tällainen peruste, ja se on seuraava. Jos he olisivat tunteneet niin monta planeettaa kuin me nyt tunnemme (ja tätä kysymystä tuskin nykyään voidaan ratkaista puoleen tai toiseen), he olisivat kuitenkin liittäneet uskonnolliseen kulttiinsa ainoastaan seitsemän, koska nuo seitsemän ovat suoranaisesti ja erityisesti tekemisissä meidän maapallomme kanssa eli – käyttäen esoteerista sanontaa – meidän seitsemäisen piiriketjumme kanssa. (Ks. edellä.)

⁴ Aate on sama kuin kristillisen kolminaisuuden ”kolme yhdessä”, mutta vielä metafysisempi: universaali ”ylihenki”, joka ilmenee kahdella korkeammalla tasolla, buddhin ja mahatin tasolla. Nämä ovat kolme hypostaasia, metafysisiä mutta *eivät koskaan persoonallisia*.

⁵ *Joh. 10:30. Enkeli- ja ihmismonadin samuus ja samalla niiden harhanomainen erilaistuminen näkyy seuraavissa lauseissa: ”Isä on minua suurempi” (Joh. 14:27);*

sanovan: ”Minä nousen *oman* Isäni ja teidän Isänne luo”,¹ se merkitsee aivan samaa. Kaikki tämä oli tarkoitettu ainoastaan osoittamaan, että se oppilas- ja seuraajajoukko, joka tunsu viehätystä häneen, kuului yhden ja saman dhyâni-buddhan, tähden eli ”Isän” alaisuuteen ja edelleen samaan planeetta-alueeseen ja -osastoon kuin hän kuului. *Tieto* tästä okkulttisesta opista on ilmaistu T. Subba Row’n artikkelissa ”Valkoisen lootuskukan tarina”, missä hän sanoo:

Jokainen buddha tapaa viimeisessä vihkimyksessään kaikki suuret adeptit, jotka ovat saavuttaneet buddhatilan edeltävinä aikakausina... kaikilla adepteilla on henkinen yhteys, joka sitoo heidät toisiinsa.... Ainoa mahdollinen ja tehokas keino päästä sellaiseen veljeskuntaan... on saada itsensä henkisen, jokaisen *omasta logoksesta* säteilevän valon vaikutuspiiriin [s624]. Osoitan tässä... että sellainen yhteys on mahdollinen vain *niiden henkilöiden kesken, joiden sielut saavat elämänsä ja ravintonsa samasta jumalallisesta SÄTEESTÄ*, ja että kuten on seitsemän erillistä ”henkisestä keskusauringosta” virtaavaa sädettä, *kaikki adeptit ja dhyâni-chohanit voidaan jakaa seitsemään luokkaan*, joista kutakin ohjaa, hallitsee ja varjostaa *yksi* jumalallisen viisauden *seitsemästä muodosta* eli ilmentymästä.²

[e575] Nämä ”valon seitsemän poikaa” – joita nimitetään planeettojensa mukaan ja jotka tietämättömät samastavat usein niihin, nimittäin Saturnus, Jupiter, Merkurius, Mars, Venus ja, *oletettavasti* nykyaikaisen kriitikon mukaan, hän kun ei mene muinaisten uskontojen pintaa syvemmälle,³ Aurinko ja Kuu – nämä ovat okkulttisten opetusten mukaan meidän taivaalliset vanhempamme eli yhteisesti meidän ”Isämme”. Sen tähden, kuten on jo huomautettu, polyteismi on todellisuudessa filosofisempi ja oikeampi kuin antropomorfinen monoteismi. Saturnus, Jupiter, Merkurius ja Venus, nämä neljä eksoteerista planeettaa ja kolme muuta, joiden täytyy pysyä nimettöminä, olivat ne taivaankappaleet, jotka olivat

”Ylistäkää Isäänne, joka on taivaissa” (Matt. 5:15); ”Oikeamieliset loistavat... Isänsä (ei meidän Isämme) valtakunnassa” (Matt. 13:43); ”Ettekö tiedä, että te olette Jumalan temppeleitä ja että Jumalan Henki asuu teissä?” (1. Kor. 3:16) jne.

¹ Joh. 20:17.

² *The Theosophist*, vol. VII, elokuu 1886, s. 706. [T. Subba Row, *Esoteerisia kirjoituksia*, s. 57.]

³ Nämä planeetat hyväksyttiin planeetoiksi ainoastaan oikean astrologian tarkoitusta varten. Astro-teogoninen jaotus poikkesi tästä. Aurinko on *keskustähti* eikä planeetta ja se on seitsemine omine planeettoineen salaisemmassa ja ihmeellisemmässä yhteydessä *meidän* maapallomme kanssa kuin yleisesti tiedetään. Aurinkoa on sen tähden pidetty kaikkien seitsemän ”isän” suurena Isänä, ja tämä selittää, miksi kaldealaisilla ja muilla kansoilla oli milloin *seitsemän*, milloin *kahdeksan* suurta jumalaa. Ei maapallo eikä kuu – sen satelliitti – eivätkä myöskään tähdet toisesta syystä olleet mitään muuta kuin *sijaisia esoteerisia tarkoituksia varten*. Mutta vaikka Aurinko ja Kuu jätettäisiinkin pois luettelosta, muinaiskansat näyttävät tunteneen *seitsemän* planeettaa. Kuinka monta muuta me tunnemme, jos suljemme pois maapallon ja sen kuun? *Seitsemän* eikä enempää: seitsemän pääplaneettaa ja muut *planetoideja* mieluummin kuin planeettoja.

suoranaisessa astraalisessa ja psyykkisessä yhteydessä maapallon kanssa, sekä moraalisesti että fyysisesti. Ne olivat sen johtajia ja valvojia. Nämä näkyvät planeetat antoivat meidän ihmiskunnallemme sen ulkonaiset ja sisäiset ominaisuudet. Niiden ”johtajat” eli *ohjaajat* antoivat ihmiskunnalle sen monadit ja henkiset kyvyt. Uusien väärinkäsitysten välttämiseksi sanottakoon, että kolmeen *salaiseen* planeettaan (eli tähtienkeliin) ei kuulu Uranus eikä Neptunus. Se ei johdu siitä, että ne tämän nimisinä olivat tuntemattomia muinaisille viisaille, vaan sen tähden, että ne, kuten kaikki muut planeetat, olkoon niitä kuinka monta tahansa, ovat muiden seitsenkertaisten palloketjujen *jumalia* ja vartijoita meidän aurinkokuntamme piirissä.

Eivätkä nuo kaksi viimeksi löydettyä suurta planeettaa olekaan kokonaan Auringosta riippuvaisia kuten muut planeetat. Kuinka muuten voisimme selittää sen tosiasian, että Uranus saa vain 1/390 maapallon saamasta valomäärästä ja Neptunus ainoastaan 1/900. Ja miten selittyy se tosiasia, että niiden kuilla merkittäviä [s625] kyllä on päinvastainen kiertosuunta kuin muilla aurinkokunnan planeetoilla? Ainakin tämä koskee Uranusta, vaikka asian johdosta onkin taas viime aikoina väitelty.

Tätä aihetta tulevat tietysti pitämään pelkkänä oikkuna kaikki ne, jotka sekoittavat olemassaolon universaalin järjestyksen omiin luokittelusysteemeihinsä. Mutta me esitämme tässä teoksessa vain okkulttisten opetusten pelkät tosiasiat, jotka voidaan joko hyväksyä tai hylätä. On kyllä yksityiskohtia, joita metafyyssisen abstraktisuutensa takia *ei voi* käsitellä. Sen tähden esitämme, että ainoastaan seitsemän meidän planeetoistamme on yhtä läheisesti tekemisissä meidän maapallomme kanssa kuin Aurinko on kaikkien [e576] järjestelmänsä kuuluvien taivaankappaleiden kanssa. Näistä taivaankappaleista se pieni joukko *ensi-* ja *toissijaisia* planeettoja, jotka astronomia tuntee, näyttää todella sangen mitättömältä.¹ Sen tähden on itsestään selvää, että on olemassa suuri joukko planeettoja, suuria ja pieniä, joita ei ole vielä keksitty, mutta joiden olemassaolosta muinaiset astronomit – kaikki vihittyjä adepteja – aivan varmasti tiesivät. Koska näiden suhde jumaliin oli pyhä, sen täytyi pysyä salaisena, kuten myös useiden muiden planeettojen ja kiintotähtien nimet.

Sitä paitsi myös roomalaiskatolinen teologia puhuu ”seitsemästäkymmenestä planeetasta, jotka johtavat tämän maapallon kansojen kohtaloita”. Ottamatta huomioon virheellistä sovellusta tuossa traditiossa on enemmän totuutta kuin nykyaikaisessa astronomiassa. Nuo seitsemänkymmentä planeettaa ovat

¹ Kun Sir William Herschell – tuo etevä astronomi – tutki voimakkaalla kaukoputkella vain sitä päiväntasaajan vaakapinnassa olevaa taivaanosaa, jonka keskuksena on meidän maamme – hän näki neljänneksessä 16 000 tähteä kulkevan silmiensä ohi. Kun hän sitten sovitti tämän laskelman koko linnunrataan, hän löysi siinä ainakin 18 (kahdeksantoista) miljoonaa AURINKOA. Kun otamme tämän huomioon, emme enää ihmettele, että Laplace keskustellessaan Napoleon I:n kanssa kutsui Jumalaa HYPOTEESIksi, jota ainakin *eksaktin* luonnontieteen on aivan hyödytöntä ottaa pohdiskeluihinsa huomioon. Ainoastaan okkulttinen metafysiikka ja transsendentaalinen filosofia kykenevät kohottamaan edes yhtä lievettä jumaluuden läpitunkemattomasta verhosta.

tekemisissä Israelin kansan *seitsemänkymmenen* vanhemman kanssa,¹ ja tällä tarkoitetaan näiden planeettojen *hallitsijoita* eikä itse taivaankappaleita. Sana seitsemänkymmentä on vain silmänlume ja johtuu 7 x 7 alaosastoista. Kullakin kansalla ja heimolla on, kuten ennen on sanottu, oma *suoranainen* valvojansa, vartijansa ja Isänsä taivaissa – ts. planeettahenki. Me suostumme jättämään Israelin kansan jälkeläisille – *Sabaothin* eli SATURNUKSEN palvelijoille – heidän kansallisjumalansa Jehovan, sillä todella hänen valitun kansansa *monadit* ovat hänen omansa eikä Raamattu ole sitä lainkaan salannut. Protestanttinen (englantilainen raamatun teksti on vain, kuten tavallisesti, ristiriidassa sekä *Septuaginan* että *Vulgatan* kanssa.

Kun siis Raamatussa sanotaan: ”[s626] ”Kun KORKEIN [ei Jehova] jakoi kansoille perinnön... hän asetti kansojen asuinsijat Israelin lasten luvun mukaan”,² *Septuagintassa* teksti kuuluu: ”*enkelien lukumäärän* mukaan” (nimittäin planeettaenkeliä), mikä soveltuu paremmin todelliseen asianlaitaan. Lisäksi kaikki tekstit pitävät yhtä siinä, että ”Herran [Jehovan] *osuus* on hänen kansansa, ja Jakob on hänen perintöosuutensa”,³ ja tämä ratkaisee asian. ”Herra” Jehova otti Israelin *osuudekseen*, joten mitä muilla kansoilla on tekemistä tuon erityisen *kansallisjumalan* kanssa? Valvokoon siis ”enkeli Gabriel” Irania ja ”Mikael-Jehova” juutalaisia. Nämä eivät ole muiden kansojen jumalia, ja on vaikeaa nähdä, miksi kristityt [e577] ovat valinneet itselleen sen jumalan, jonka käskyjä vastaan Jeesus ensimmäiseksi nousi kapinaan.

Gnostikot opettivat monadin (sielun) kaikkine kykyinensä olevan planeetoista syntyisin. Jokaisen sielun, joka on syntynyt ”rajattomassa valossa”⁴ ja laskeutuu siitä alas, täytyy matkallaan maahan ja sieltä palatessaan kulkea seitsemän planeettapiirin läpi kummallakin tiellä. Vanhempien uskontojen puhtaat dhyânit ja devat olivat aikaa myöten tulleet zoroasterilaisten seitsemäksi deviksi, Ahrimanin palvelijoiksi, ”joista kukin on sidottu planeettaansa”. Brahmalaisten keskuudessa ne ovat tulleet asuroiksi ja muutamiksi risheiksi – hyviksi, pahoiksi ja yhdentekeviksi. Egyptiläisten gnostikkojen keskuudessa oli *Thoth* (eli Hermes) niiden seitsemän pää, joiden nimet Origines luettelee seuraavasti:⁵ *Adonaios*, auringon haltia; *Iao*, kuun haltia; *Eloaios* Jupiterin; *Sabaoth* Marsin; *Horaios* Venuksen; *Astafaios* Merkuriuksen ja *Ildabaoth* (Jehova) Saturnuksen haltia. Lopuksi *Pistis-Sofia*, jota suurin nykyaikainen *eksoteerisen* gnostilaisuuden tuntija, C. W. King-vainaja, kutsuu ”gnostilaisuuden arvokkaaksi muistomeriksi” – tuo vanha dokumentti toistaa muinaisaikaisen uskon, vaikka se lahkolaistarkoituksia

¹ 4. Moos. 11:16.

² 5. Moos. 32:8.

³ 5. Moos. 32:9.

⁴ C. W. King sanoo teoksessaan, että tämä ”rajaton valo” on ”itämaalaisen pyrkimyksen korkein hyvä” (buddhalainen nirvâna, täydellinen lepo, epikuroilaisten *indolentia*, [tuskattomuus]). Hänen määrityksensä tuntuu ehkä ilmaisusta päätellen kevytmieliseltä, mutta se ei ole aivan väärä. [2. ed., s. 344.]

⁵ Ks. Origineen jäljennöstä *Contra Celsumin* taulukosta, VI, xxiv–xxxviii.

varten sitä vääristeleekin. Piirien (planeettojen) astraalihaltiat luovat monadit (sielut) omista aineksistaan, ”silmiensä kyynelistä ja kärsimystensä hiestä”, ja antavat monadeille kipinän jumalallisesta valosta, joka on niiden ainesta. Teoksemme II osassa osoitetaan, miksi nämä ”eläinradan ja piirien herrat” ovat lahkolaisteologioiden käsissä muuttuneet kristittyjen kapinoiviksi enkeleiksi. Kristityt näet lainasivat käsityksensä niistä maagien seitsemältä deviltä ymmärtämättä allegorian merkitystä.¹

[s627] Kuten tavallista, se mikä *on* ja *oli* alusta alkaen jumalallista, puhdasta ja henkistä varhaisimmassa ykseydessään, se tuli – erilaistumisensa takia ihmiskäsitysten epätasaisen prisman läpi katsottuna – inhimilliseksi ja epäpuhtaaksi, heijastaen ihmisen omaa syntistä luontoa. Siten aikaa myöten muiden ”jumalien” palvelijat alkoivat halveksia ja inhota planeetta Saturnusta. Ne kansat, jotka olivat syntyneet Saturnuksen alaisuuteen – kuten esim. juutalaiset, joille se tuli Jehovahiksi, kun tätä ensin oli ofiittien keskuudessa ja *Jasherin kirjassa* pidetty Saturnuksen eli Ialdabaothin poikana – joutuivat ikuiseen taisteluun niiden kanssa, jotka olivat syntyneet Jupiterin, Merkuriuksen tai jonkin muun planeetan, paitsi Saturnus-Jehovan, alaiseksi. Huolimatta kaikista ennustuksista ja sukutauluista *Jeesus* (eli Jehoshua) – *se vihitty* ja esityyppi, jonka mukaan ”historiallinen Jeesus [e578] muodostettiin – ei ollut puhdasta juutalaista verta eikä sen vuoksi tunnustanut Jehovaa. Eikä hän palvellut mitään muutakaan planeettajumalaa paitsi omaa ”Isäänsä”, jonka hän tunsu ja jonka kanssa hän oli yhteydessä, kuten jokainen korkea vihitty on ”hengestä henkeen ja sielusta sieluun”. Tätä vastaan voidaan tuskin väittää mitään, ellei kriitikko voi aivan tyydyttävästi selittää niitä merkillisiä lauseita, jotka neljännen evankeliumin tekijä panee Jeesuksen suuhun hänen keskustellessaan farisealaisten kanssa:

Minä tiedän kyllä, että te olette Abrahamin jälkeläisiä...² Minä puhun, mitä olen *minun* Isäni luona nähnyt – ja te teette, mitä olette *teidän* Isältänne oppineet... Te teette aivan samoin kuin *teidän* Isänne... Te olette lähtöisin Isästänne, Saatanasta... Hän on ollut murhaaja alusta asti. Hän on kaukana totuudesta... Kun valehtelee, puhuu todella omiaan, sillä hänen isänsä on myös valehtelija ja valheen isä...³

Tämä farisealaisten ”Isä” oli Jehova, sillä hän on sama kuin Kain, Saturnus, Vulcanus jne. – se planeetta, jonka alaisuudessa he olivat syntyneet ja se Jumala, jota he palvelivat. Ilmeisesti täytyy näiden Jeesuksen sanojen ja kehotusten takana olla salainen merkitys, vaikka ne olisivat kuinka tahansa väärin käännetty, koska näin puhui se, joka uhkasi helvetintullella jokaista, joka vain sanoo veljelleen *reqa*

¹ Ks. I osa, I kirja, s. e226–228; III kirja, luku XV, ”Jumalat, monadit ja atomit”, s. e610 ynnä seuraava; ja II osa II kirja, s. e630 ynnä seuraava.

² Abraham ja Saturnus ovat sama astrosymboliikassa ja hän on jehovististen juutalaisten esi-isä.

³ *Joh. 8:37* ynnä seuraava.

[hullu].¹ Ja ilmeisesti planeetatkaan eivät ole mitään avaruudessa tuikkivia tähtösiä, jotka loistavat ilman tarkoitusta, vaan ovat niiden erilaisten olentojen piirejä, joita vihkimättömät eivät tunne, mutta jotka kuitenkin ovat mystisessä, jatkuvassa ja voimakkaassa yhteydessä ihmisiin ja taivaankappaleisiin. Jokainen taivaankappale on *jonkin* jumalan temppeli, ja nämä jumalat vuorostaan ovat [s628] JUMALUUDEN, tuntemattoman ”ei-hengen” temppeleitä. Ei ole mitään epäpyhää eikä yhdentekevää universumissa. Luonto on kauttaaltaan pyhä paikka, kuten Edward Young sanoo:

Jokainen noista tähdistä on hengellinen koti...²

Siten voidaan osoittaa, että kaikki eksoteeriset uskonnot ovat vääristeltyjä jäljennöksiä esoteerisesta opista. Papisto on syynä siihen, että meidän päivinämme on niin suuri pyrkimys materialismiin. Palvelemalla ja pakottamalla joukkoja palvelemaan pakanallisten aatteiden tyhjiä kuoria – jotka on allegorian tarpeisiin personoitu – viimeisin eksoteerinen uskonto on tehnyt länsimaista suorastaan pandemoniumin, pahojen henkiolentojen temmellyskentän, jossa ylemmät luokat palvelevat kultaista vasikkaa ja alemmat ja tietämättömät joukot savijalkaista epäjumalaa.

[e579][s629]

XII

MUINAISIA AJATUKSIA NYKYAIKAISESSA PUVUSSA

NYKYAJAN TIEDE ON MUINAISAIKAISTA AJATTELUA VÄÄRISTYNEESSÄ MUODOSSA, eikä muuta. Olemme kuitenkin nähneet, MITÄ INTUITIIVISET TIEDEMIEHET AJATTELEVAT ja puuhastelevat. Nyt annamme lukijoillemme enemmän todisteita siitä, että useampikin K. S. J. [Kuninkaallisen Seuran jäsen] lähestyy tietämättään ivattuja salatieteitä.

Mitä maailman syntyyn ja alkuaikaiseen aineeseen tulee, nykyajan pohdiskelut ovat kieltämättä samoja kuin muinainen ajattelu, jota on *paranneltu* viimeaikaisilla ristiriitaisilla teorioilla. Koko perustus on kotoisin vanhasta kreikkalaisesta ja intialaisesta arkaaisesta astronomiasta ja fysiikasta, joita kutsuttiin entisinä aikoina aina filosofiaksi. Kaikissa arjalaisten ja kreikkalaisten pohdiskeluissa tavataan käsitys kaikki läpäisevästä, järjestymättömästä ja homogeenisestä aineesta eli *kaaoksesta*, jolle nykyiset tiedemiehet ovat antaneet uuden nimen ”maailmanaineksen tähtisumutila”. Mitä Anaksagoras kutsui *Homoimeria*-kirjassaan kaaokseksi, sitä Sir William Thomson kutsuu nyt ”alkufluidumiksi”. Hindulaiset ja kreikkalaiset atomistit – Kanâda, Leukippos, Demokritos, Epikuros, Lucretius jne. – kuvastuvat nykyään ikään kuin kirkkaassa peilissä atomiteorian nykyaikaisissa kannattajissa ja heidän opeissaan, alkaen Leibnitzin *monadeista*

¹ Matt. 5:22.

² [Night Thoughts on Life, Death and Immortality, Night IX (1745), rivi 1881.]

aina Sir William Thomsonin pyörreatomeihin asti.¹ Totta kyllä, vanha hiukkasteoria on hylätty, ja aaltoliiketeoria on tullut tilalle. Mutta kysymys on siitä, *onko jälkimmäinen niin vahvasti perusteltu, ettei se voisi tulla syöstyksi valtaistuimeltaan yhtä hyvin kuin edeltäjänsä?* Valon metafysisestä puolesta on puhuttu perusteellisesti *Hunnuttomassa Isiksessä*:

[s630] Valo on syntynyt ensin. Se on ensimmäinen vuodatus Korkeimmasta, ja valo on Elämä, kuten evankelista [ja kabbalisti] on sanonut. Kummatkin ovat sähköä – elämänprinsiippi, *anima mundi*, joka läpäisee koko universumin ja on kaiken sähköinen elähdyttäjä. Valo on suuri Proteus-maagikko, ja arkkitehdin² [tai mieluummin *arkkitehtien*, ”rakentajien” (joita kutsutaan yhdeksi kollektiivisesti)] jumalaisesta tahdosta sen lukuisat, kaiken hallitsevat virrat synnyttävät jokaisen muodon samoin kuin jokaisen olennon. Sen sähköisen keskuksen laajenemisesta syntyy *aine* ja *henki*. Sen säteissä piilevät kaikkien fysikaalisten ja kemiallisten tapahtumien alut sekä kaikki kosmiset ja henkiset ilmiöt. Valo elävöittää ja hajottaa, se antaa elämän ja aiheuttaa kuoleman. Myriadit maailmat, näkyvät ja näkymättömät taivaankappaleet ovat nousseet olemassaoloon asteittain sen alkupisteestä. Tämän ensimmäisen äidin, joka on yksi [e580] kolmessa, säteestä Jumala ”sytytti tulen, jota me nyt kutsumme auringoksi”, kuten Platon sanoi.³ Tämä aurinko ei ole valon eikä lämmön aiheuttaja vaan pelkästään polttopiste tai, kuten voisimme sanoa, linssi, jonka avulla ensimmäisen alkuvalon säteet aineellistuvat ja tulevat kootuiksi aurinkokuntaamme synnyttäen kaikki voimat ja niiden väliset suhteet.⁴

Tämä on *etteri*, kuten juuri selitimme S. Metcalfen näkemysten mukaan, joita tri Richardson toistaa, paitsi että me emme hyväksy Metcalfen alistumista joihinkin nykyaikaisen aaltoliiketeorian yksityiskohtiin. Emme sano, että kieltäisimme tuon aaltoliiketeorian. Me vain väitämme, että se kaipaa täydennystä ja uudelleenjärjestelyä. Mutta okkultistit eivät suinkaan ole ainoita *vääräoppisia* tässä suhteessa, sillä Robert Hunt, K. S. J., on huomauttanut teoksessaan *Researches on Light*, että

...aaltoliiketeoria ei selitä hänen kokeittensa tuloksia. Sir David Brewster osoittaa tutkielmassaan *Treatise on Optics*, että ”kasvimaailman värit... syntyvät... erityisestä vetovoimasta, jota kasvien osaset osoittavat erivärisiä valonsäteitä kohtaan” ja että ”juuri auringonvalon vaikutuksesta syntyvät

¹ *Järjen* alulle panemat elementtipyörteet eivät ole parantuneet nykyaikaisen muodonmuutoksen avulla.

² Minulle on usein muistutettu siitä, että *Isiksessä* käytän ilmaisuja, jotka merkitsevät uskoa *persoonalliseen* ja antropomorfiseen Jumalaan. Tämä *ei* ole minun aatteeni. Kabbalistisesti puhuen ”arkkitehti” on *sefirotien*, universumien rakentajien, yleisnimi, kuten ”maailmanjärki” edustaa dhyāni-chohanisten tajuntojen kollektiivisuutta.

³ *Timaios*, 38 c, d.

⁴ *Hunnuton Isis*, tiede osa 2, s. 13–14.

kasvien värilliset nesteet samoin kuin niiden värien vaihtelut...” Hän huomauttaa myös, että ei ole helppo myöntää todeksi, ”että pelkkä eetterin kautta kulkeva värähtely voi synnyttää tällaisia vaikutuksia”. Ja hänen on pakko ”näiden tosiseikkojen nojalla päätellä, että valo olisi jollain tavalla aineellista” (?), kuten hän on sanonut.¹ Harvardin yliopiston professori Josiah P. Cooke on sanonut, että hän ”ei voi yhtyä niiden käsitykseen, jotka pitävät valoaltoteoriaa kumoamattomana tieteellisenä lakina”.² Jos Herschellin oppi, että aaltoliikkeen synnyttämä valon voimakkuus ”on kääntäen verrannollinen etäisyyden neliöön”, on oikea, se romuttaa melkein kokonaan aaltoliiketeorian. Valomittareilla suoritettut kokeet ovat toistuvasti osoittaneet hänen olevan oikeassa; aaltoliiketeoria on kuitenkin yhä elossa, vaikka sitä aletaankin epäillä suuresti.³

[s631] Tämän Sir David Brewsterin lausunnon johdosta – ”pakko päätellä, että valo olisi jollain tavalla aineellista” – on paljonkin vastattavaa. Valo on yhdessä merkityksessään varmasti yhtä aineellista kuin sähkö. Ja jollei sähkö ole aineellista, jos se on pelkkä ”liiketapa”, kuinka sitä silloin voidaan koota Fauren akkuihin? Helmholtz sanoo, että sähköön täytyy olla yhtä atomista kuin aine, ja W. Crookes, K. S. J., kannatti tätä näkemystä avauspuheessaan, jonka hän piti (Birminghamissa v. 1886) Brittiläisen Seuran Kemian osastolla, jonka puheenjohtajana hän oli. Näin sanoo Helmholtz:

Jos tunnustamme sen hypoteesin, että alkuperäiset aineet ovat atomeista koostuneita, emme voi olla tekemättä sitä johtopäätöstä, että sähkökin, sekä positiivinen että negatiivinen, on jaettu selvästi määrättyihin alkuosiin, jotka toimivat sähköatomeina.⁴

Tässä meidän on toistettava, mitä jo sanottiin IX luvussa, että ainoastaan yksi tieteenhaara saattaa johtaa nykyaikaisen tutkimuksen sille tielle, missä löydetään koko tähän asti [e581] salassa pidetty totuus. Tämä tieteenhaara on kaikkein nuorin, *kemia*, siinä muodossa kuin se nyt on uudistettuna. Ei mikään muu tiede, ei edes astronomia, johda niin erehtymättömästi tieteellistä intuitiota kuin kemia. Kaksi todistetta tästä löytyy nyt jo tieteellisestä maailmasta – on kaksi suurta kemistiä, kumpikin omassa maassaan etevimpien joukossa, ja he ovat Crookes ja professori Butleroff-vainaja. Edellinen uskoo täysin epänormaaleihin ilmiöihin. Jälkimmäinen oli yhtä innokas spiritualisti kuin suuri luonnontieteilijä. Tulee olemaan ilmeistä, että kun kemisti miettii aineen äärimmäistä jaollisuutta ja tuloksitta ainakin tähän asti etsii ainesta, jolla olisi negatiivinen atomipaino, hänen tieteellisesti koulutetun järkensä täytyy tulla vedetyksi noihin ikiverhottuihin

¹ [III osa, 34. luku, s. 284, 1831.]

² *The New Chemistry*, s. 22.

³ *Hunnuton Isis*, tiede osa 1, s. 263.

⁴ *Faraday-luento*, 1881. [Lainattu Crookesilta, joka avauspuheessaan viitasi edellä olevaan; julkaistu ilman täsmällistä otsikkoa Brittiläisen Seuran Kemian osaston julkaisussa *Transactions*, 1886, ja *Nature*-lehdessä vol. 34, 2.9.1886, s. 423 eteenp.]

maailmoihin, mystiseen tuonpuoleiseen, jonka mittaamattomat syvyydet näyttävät sulkeutuvan liian aineellisen käden lähestyessä ja tahtoessa kohottaa niiden verhoa. ”Se on tietymätön ja *aina tuntemattomaksi jäävä*”, varottaa monisti-agnostikko. ”Ei suinkaan”, vastaa hellittämätön kemisti. ”Me olemme jo jäljillä emmekä piittaa pelotuksista ja pian pääsemmekin sille arvoitukselliselle alueelle, jota *tietämättömyys kutsuu tuntemattomaksi*.”¹

[s632] Muutama loppulause Crookesin luennosta, joka koski elementtien syntyä, osoitti tuon huomattavan tiedemiehen olevan valtatiellä kohti mitä suurimpia löytöjä. Hän on jonkin aikaa pohtinut ”alkuperäistä *protyyliä*” ja tullut siihen johtopäätökseen, että ”se joka löytää sen avaimen, saattaa avata muutamia luomakunnan syvimmistä salaisuuksista”. Kuten tuo suuri kemisti selittää, *protyyli* on:

...protoplasmaa vastaava sana ilmaisten alkuperäistä ainetta, joka oli olemassa ennen kemiallisten elementtien muodostumista. Se nimitys, jonka minä olen rojhennut valita tätä tarkoitusta varten, muodostuu kreikkalaisista sanoista *προ* (*ennen*) ja *ύλη* (*aines, josta oliot on tehty*). Tuo nimitys on tuskin mikään uutuus, sillä 600 vuotta sitten Roger Bacon kirjoitti teoksessaan *De Arte Chymiae*: ”Elementit on tehty *ύλη*:stä, ja jokainen elementti saattaa tulla muutetuksi toisen elementin kaltaiseksi.”

Tuo ihmeellinen entisaikojen maagikko Roger Bacon² ei saanut *tietoaan* inspiraation avulla vaan sen tähden, että hän oli tutkinut [e582] magiaa ja alkemiaa käsitteleviä muinaisia teoksia ja että hänellä oli avain niiden todelliseen merkitykseen. Mutta katsokaamme, mitä Crookes sanoo *protyylistä*, okkultistien tiedottoman *mûlaprakritin* lähimmästä naapurista:

Lähtekäämme siitä hetkestä, jolloin ensimmäinen elementti sai alkunsa.

¹ Sir Wm. Crookesin puheenjohtajanpuhe Birminghamissa 1886. ”On ainoastaan yksi tuntematon – *Hengen* [avaruuden] *äärimmäinen perusta*. Kaikki se, mikä ei ole tuo *yksi* ja *absoluuttinen*, on erilaistumisensa vuoksi aina ihmisen henkisen järjen saavutettavissa, vaikka se olisi kuinka kaukana fyysisten aistien piiristä. Sillä ihmisjärki on tuon jakautumattoman kokonaisuuden heijastus.” (*Practical Lessons on the Occult.*)

² Näyttää siltä, että se, mitä tämän teoksen kirjoittaja sanoi kymmenen vuotta sitten *Hunnettomassa Isiksessä* (tiede osa 1, s. 184–185) oli ennustuksellista: ”Monet näistä mystikoista, jotka ovat noudattaneet eräiden ohjekirjojen antamia opetuksia, joita on säilytetty salassa sukupolvesta toiseen, *ovat tehneet keksintöjä, joita nykyajan eksaktin tieteen edustajatkaan eivät halveksi*. Roger Bacon -nimistä munkkia pilkattiin puoskariksi, ja nykyään hänen katsotaan kuuluvan niiden joukkoon, jotka kilpailevat magian ’kuninkaan’ arvosta. Mutta hänen keksintönsä hyväksyttiin tästä huolimatta, ja nyt niitä käyttävät ne, jotka eniten nauravat hänelle. Roger Bacon olisi voinut oikeutetusti kuulua, vaikkei todellisuudessa kuulunut, siihen veljeskuntaan, johon kuuluvat kaikki okkulttisten tieteiden tutkijat. Hän eli 1200-luvulla ja oli näin ollen melkein Albert Magnuksen ja Tuomas Akvinolaisen aikalainen, ja kaikki pitivät hänen keksintöjään – joita oli esimerkiksi silmälasit, ruuti ja eräät mekaaniset laitteet – ihmeinä. Häntä syytettiin liiton tekemisestä pahalaisen kanssa.”

Ennen sitä aikaa ei ollut ainetta, jonka nyt tunnemme. On yhtä mahdotonta käsittää ainetta ilman energiaa kuin energiaa ilman ainetta. Yhdeltä kannalta katsottuna molemmat sanat merkitsevät samaa. Ennen atomien syntyä siis kaikki nuo energian muodot, jotka tulevat nähtäviin aineen vaikuttaessa aineeseen, eivät voi olla olemassa¹ – ne oli lukittu *protyyliin* pelkästään latentteina mahdollisuuksina. Samanaikaisesti kun atomit luotiin, kaikki nuo ominaisuudet ja kyvyt, joiden avulla toinen kemiallinen elementti erotetaan toisesta, heräävät olemassaoloon täysin energialla varustettuina.²

Kaikella kunnioituksella luennoitsijan suurta tietomäärää kohtaan, okkultisti esittäisi kuitenkin asian toisin. Hän sanoisi, ettei yhtään atomia ole milloinkaan ”luotu”, sillä atomit ovat ikuisia *ainoan atomin* – ”atomien atomin” – helmassa. Sitä pidetään manvantaran aikana *jagad-yonina*, maailman *aineellisena* kausatiivisena kohtuna. *Pradhâna* (muovautumaton aine), se, mikä on *prakritin* eli aineellisen, näkyvän *samoin kuin näkymättömän* luonnon ensimmäinen muoto, ja *purusha*, henki, ovat ikuisesti yhtä. Ne ovat *nirupâdhi* (ilman satunnaisia ominaisuuksia ja laatua) ainoastaan *pralayan* aikana ja *tuolla puolen* kaikkia olemassaolon tietoisuuden tasoja. Atomi, niin kuin tiede sen tuntee, on erottamaton *purushasta*, joka on henki, mutta nyt tieteen sanastossa nimetty ”energiaksi”. *Protyyliatomi* ei ole pienentynyt eikä hienostunut. Se on vain siirtynyt sille tasolle, joka ei ole mikään taso vaan on kaikkien olioiden ikuinen tila harhan tasojen tuolla puolen. Sekä *purusha* että *pradhâna* ovat ikuisuudessa muuttumattomia ja kulumattomia eli *aparinâmin* ja *avyaya* ikuisuudessa, ja kumpaakin voidaan määyâvisinä aikakausina kutsua *vyayaksi* ja *parinâminiksi* eli siksi, mikä voi laajeta, kulua ja hävitä ja mikä on ”muutettavissa”. Tässä merkityksessä *purusha* täytyy tietysti meidän ajatuksissamme erottaa *Parabrahmanista*. Kuitenkin se, mitä tieteessä kutsutaan energiaksi eli voimaksi ja minkä Samuel Metcalfe selitti olevan *kaksinainen* voima, ei todellisuudessa ole eikä voi olla pelkkää *energiaa*, sillä se on maailman substanssi, sen sielu, *kaikki läpäisevä*, ”sarvaga”, yhdessä *kâlan*, ajan, kanssa. Nuo kolme ovat kolminaisuus ykseydessä manvantaran aikana, kaikkivaltias ykseys, joka vaikuttaa kolmena eri puolena illuusion (mâyân) tasolla. [e583] Kreikkalaisten orfilaisessa filosofiassa niitä kutsuttiin nimillä *Fanes*, *kaaos* ja *Khronos* – ja ovat tuon ajan okkultisti-filosofien kolminaisuus.

Mutta me huomaamme, kuinka läheltä Crookes hipaisee ”tuntematonta” ja mitä mahdollisuuksia on okkulttisten totuuksien hyväksymiselle hänen keksinöissään. Hän jatkaa, puhuen atomien kehityksestä:

Pysähtykäämme ensimmäisen täydellisen värähtelyn lopussa ja tarkastakaamme tulosta. Olemme jo löytäneet veden, ammoniakkin ja

¹ Aivan niin, ”nuo energian muodot jotka tulevat nähtäviin...” kemistin ja fyysikon laboratoriossa, mutta *on olemassa muita energian muotoja*, jotka suhtautuvat *muihin* aineen *muotoihin* ja *jotka ovat yliaistillisia*, vaikkakin adeptien tuntemia.

² Sir Wm. Crookes, puheenjohtajanpuhe Birminghamissa 1886, *Nature*-julkaisussa 2.9.1886, s. 430–431.

hiilihapon, ilmakehän, kasvi- ja eläinmaailman perusainekset, fosforin aivoja varten, suolan meriä varten, saven kiinteää maata varten... fosfaatteja ja silikaatteja, sopivia sellaista maata varten, joka asukkaineen ei ole paljonkaan toisenlainen kuin se, missä nykyisin elämme. Totta on, että ihmisasukkaiden täytyisi elää enemmän kuin idyllisessä yksinkertaisuudessa, ja kalkkifosfaatin puute olisi hieman arveluttavaa luurakenteen suhteen...¹ Kehän alemmassa päässä... näemme suuren aukkopaikan... Tämä keidas ja sen edellä ja jäljessä oleva tyhjä paikka riippunee luultavasti siitä erikoisesta tavasta, jolla meidän maapallomme kehittyi aurinkokunnan jäseneksi. Jos niin on laita, nämä tyhjät paikat ovat ainoastaan maapallolla havaittavissa eikä yleisesti kautta universumin.²

Tämä todentaa useita okkultisissa kirjoissa tavattavia väitteitä.

Ensinnäkin, ettei voi sanoa tähtien eikä auringon olevan koostuneita niistä maisista aineksista, jotka ovat kemistille tuttuja, vaikka ne kaikki ovatkin olemassa auringon ulkonaisissa verhoissa – yhdessä suuren joukon tieteele toistaiseksi tuntemattomien aineiden kanssa.

Toiseksi, että meidän maapallomme on oma erikoinen laboratorionsa ilmakehänsä etäisillä laitamilla, minkä yli kulkiessaan jokainen atomi ja molekyyli muuttuu ja erilaistuu alkuperäisestä luonnostaan.

Ja kolmanneksi, että vaikkei mikään maan päällä löytyvä alkuaine voi suinkaan puuttua auringosta, on olemassa paljon muita alkuaineita, jotka eivät ole vielä saapuneet tälle planeetallemme tai niitä ei vielä ole löydetty siltä. ”Jotkin saattavat puuttua joiltakin tähdiltä ja taivaankappaleilta, jotka paraikaa ovat muodostumassa. Ja vaikka ne löytyisivätkin niiltä, nämä elementit eivät nykyisen kehittymättömän tilansa johdosta kenties vielä reagoi tieteen tavallisissa testeissä.”³ Crookes puhuu *heliumista*, jolla on vielä pienempi atomipaino kuin vedyllä. Tämä *elementti* on *puhtaasti hypoteettinen*, mitä meidän maapalloomme tulee, vaikka sitä löytyy runsaasti auringon kromosfääristä. Okkulttinen tiede vain lisää, ettei mikään niistä aineksista, joita tiede kutsuu *elementeiksi*, todella ansaitse tuota nimeä.

Edelleen huomaamme Crookesin puhuvan hyväksyttävästi ”tri Carnelley’n painavasta argumentista, joka osoittaa *ns. alkuaineiden* olevan *yhdisteit*ä *luonteeltaan*, koska ne ovat yhdenmukaisia yhdisteradikaalien kanssa”! Tähänastisella [e584] historiallisella ajalla ja *ns. sivistysmaissa* alkemia yksin on onnistunut aikaansaamaan todellisen *alkuaineen* eli [s635] osasen homogeenista ainetta, Paracelsuksen *mysterium magnumin*. Mutta se tapahtui ennen lordi Baconin aikaa.⁴

¹ Okkultisti väittää juuri tällaisten maailmojen olevan olemassa muilla tietoisuudentasoilla. Salainen tiede opettaa, että ensimmäinen Rotu oli *luuton* (ks. II osa) ja että nykyisinkin on samalla tavalla kansoitettuja maailmoja kuin meidän pallomme, jotka kuitenkin ovat (meille) näkymättömiä, puhumattakaan dhyâni-chohanien *joukoista*.

² Crookes, *main. julk.* s. 431–432.

³ *Five Years of Theosophy*, s. 253. [Vrt. *Collected Writings*, vol. V, s. 156.]

⁴ Crookes sanoo samassa luennoissaan: ”Ensimmäinen arvoitus, jonka kemiassa tapaamme,

Kääntykäämme nyt järjestelmän ylemmän osan puoleen. Vedyn ohella, jonka atomipaino = 1, ei ole paljontaan tilaa muille elementeille, paitsi ehkä otaksutulle *heliumille*.¹ Mutta entä jos katsoisimme ylösalaisin ja menisimme nollapisteen toiselle puolelle etsimään uusia periaatteita – mitä löytäisimme nollan toiselta puolelta? Tri Carnelly kysyy sellaista elementtiä, jolla olisi negatiivinen atomipaino. Tässä on riittävästi tilaa ja alaa sellaisten ”epäainesten” varjomaiselle sarjalle. Helmholtz sanoo, että sähkö on varmaan yhtä atomista kuin aine. Onko sähkö yksi negatiivisista elementeistä ja valoeetteri toinen? Aine, sellaisena kuin me sen nyt tunnemme, ei ole tässä olemassa. Ne energian muodot, jotka ilmenevät aineen liikkeissä, ovat vielä ainoastaan uinuvia mahdollisuuksia. *Ei ole mahdotonta olettaa ainetta, jolla olisi negatiivinen paino*.² Mutta voimkeko muodostaa mitään selvää käsitettä kappaleesta, joka yhtyy muihin kappaleisiin sellaisissa suhteissa, joita voi ilmaista ainoastaan negatiivisilla ominaisuuksilla.³

Tässä hahmoteltu esitys elementtien synnystä ei rajoitu ainoastaan meidän pieneen aurinkokuntaamme vaan varmaan sama yleinen tapausten kulku olisi huomattavaa jokaisessa voimakuksessa, joka meille näkyy nyt tähtenä.

Ennen kuin oli syntynyt toisiaan kohti vetäytyviä atomeja, ei voinut ilmetä mitään painetta. Mutta tulisumun pallon – jonka sisällä kaikki on protyyliä – ulkopinnalla, siinä kuoressa, johon täydellisimmin vaikuttavat kemiallisen alkuaineen syntymiseen kuuluvat suunnattomat voimat, yhdistyisi hirveään kuumuuteen niin suuri paine, että se estäisi juuri syntyneitä elementtejä lentämästä ulos avaruuteen. Mikäli lämpö määrä kasvaa, ala laajenee ja molekyyli liikettä lisääntyy, silloin molekyylit pyrkivät lentämään hajalle ja niiden kemialliset yhtymistäipumukset heikentyvät. [s636] Mutta tuon atomisen ainemassan suunnaton paine ja vetovoima ”syntymäkuoren”, kuten sitä lyhyden vuoksi kutsuisin, ulkopuolella olisi kuumuuden vastavaikuttajana.

on: ’Mitä alkuaineet ovat?’ Ei mikään niistä yrityksistä, jotka on tehty tähän asti alkuaineen selittämiseksi ja määrittelemiseksi, ole tyydyttänyt ihmisjärjen vaatimuksia. Oppikirjat sanovat, että alkuaine on ’sellainen kappale, jota ei ole voitu hajottaa osiin’, ja että se on ’jotakin, mihin voimme lisätä, mutta mistä emme voi ottaa mitään pois’, tai ’kappale, joka kasvaa painoltaan jokaisesta kemiallisesta muutoksesta’. Nämä määritelmät ovat kaksinkerroin epätydyttäviä. Ne ovat väliaikaisia ja voivat huomenna lakata pitämästä paikkansa jossakin erityisessä tapauksessa. Ne eivät nojautu mihinkään määriteltävien olioiden ominaisuuksiin vaan todistavat ihmiskyvyn rajoituksista. Ne ovat älyllisen kykenemättömyyden tunnustuksia eivätkä muuta.” [Nature, s. 423–424.]

¹ Ei heliumillekaan, sillä se ei ole osoittautunut vetyä keveämmäksi, vaikka se on sitä lähinnä kevein kaikista kaasuista (atomipaino = 3,94). – Suom. huom.

² Ja luennoitsija lainaa Sir George Airy’a, joka sanoo: ”Minä voin helposti ajatella, että ympärillämme on paljon kappaleita, joita tämä keskinäinen toiminta ei koske ja jotka eivät siis ole painolain alaisia.” (Ks. H. B. Jones, *The Life and Letters of Faraday*, 2. ed., 1870, vol. II, sd. 349.)

³ Vedantalainen filosofia käsittää tällaisia, mutta silloin se ei olekaan fysiikkaa vaan metafysiikkaa, jota Tyndall kutsuisi runoudeksi ja kuvitteluksi.

Tämän syntymäkuoren toisella puolella olisi sellainen ala, missä ei voisi tapahtua mitään kemiallista toimintaa, koska lämpö määrä siellä olisi yhdisteiden ns. hajaantumispisteen yläpuolella. Tällä avaruuden alalla leijona ja lamma makaisivat yhdessä, fosfori ja happi sekoittuisivat toisiinsa yhtymättä. Vety ja kloori eivät näyttäisi mitään taipumusta lähempään yhtymiseen. Vieläpä fluori, tuo voimakas kaasu, jonka [e585] kemistit vasta viimeisen parin kuukauden aikana ovat onnistuneet eristämään, leviäisi minne tahansa vapaana ja yhdistymättä.

Tämän vapaan atomisen aineen alan toiselta puolelta löytyisi joku toinen kuori, missä muodostuneet elementit olisivat jäähtyneet yhdistymispisteeseen asti, ja siinä esiintyisi nyt se tapausten sarja, jota Mattieu Williams on hyvin kuvannut *The Fuel of the Sun* -teoksessa. Prosessin päätekohtana olisi kiinteän maan muodostuminen ja geologisten ajanjaksojen alkaminen.¹

Tämä on *ehdottoman tieteellisellä* mutta kauniilla tavalla esitetty kuvaus erilaistuneen universumin kehityksestä ja se on sama kuin salaisissa opeissa. Oppinut professori lopettaa puheensa sanoihin, joiden jokainen lause on ikään kuin valonvälke sen aineellisuuden pimeään verhon takaa, joka on tähän asti peittänyt eksaktit tieteet. Ja se on ikään kuin askel salaisen maailman kaikkein pyhintä kohti.² Näin hän sanoo:

Me olemme nähneet, kuinka vaikeata on määritellä elementtiä. Olemme myös panneet merkille, kuinka monet johtavat fyysikot ja kemistit empivät hyväksyä tavallista käsitystä elementeistä. Me olemme painottaneet, kuinka epätodennäköistä on, että ne olisivat ikuisesti itsestään olemassa³ tai että *ne olisivat syntyneet sattumalta*. Jäljelle jää vain se vaihtoehto, että olemme uskaltaneet ajatella niiden syntyneen samanlaisen kehitysprosessin kautta kuin taivaankappaleet Laplacen mukaan ja kuin maapallomme kasvit ja eläimet Lamarckin, Darwinin ja Wallecen mukaan.⁴ Meille tunnettujen elementtien yleisessä järjestyksessä olemme nähneet hämmästyttävän yhtäläisyyden elimellisen maailman järjestykseen verrattuna.⁵ Koska meiltä puuttuu suoranaista todiste jonkin elementin hajoamisesta, olemme etsineet ja löytäneet epäsuoran todisteen... Olemme sen jälkeen silmäilleet näkemystä elementtien synnystä. Lopuksi olemme tarkastelleet erästä niiden syntyjärjestelmää, jonka aate on saatu prof. Reynoldsin metodista valaista periodista luokitusta.⁶ Kaikki edellä olevat seikat huomioon ottaen emme tosin

¹ *Nature*, 2.9.1886, s. 432.

² Ks. III kirja, XV luku, ”Jumalat, monadit ja atomit”.

³ Siinä muodossa, missä ne nykyään ovat, me käsitämme. [H. P. B.]

⁴ Ja Kapilan ja Manun mukaan – erikoisesti ja alkuperäisesti. [H. P. B.]

⁵ Tässä on tieteellinen vahvistus vastaavuuden ja analogian ikuiselle laille. [H. P. B.]

⁶ Tätä menetelmää periodisen lain valaisemiseksi elementtien luokittelussa on Crookesin sanojen mukaan ehdottanut professori Emerson Reynolds Dublinin yliopistosta. Reynolds näet ”huomauttaa, että kussakin periodissa elementtien yleisominaisuudet eroavat toisistaan jokseenkin säännöllisesti, kunnes tulemme sarjan *seitsemänteen jäsenen*, joka on

voi [e586] ehdottomasti väittää, että meidän ns. elementit ovat kehittyneet yhdestä alkuaineesta. Mutta voimme mielestäni sanoa, että todisteiden

enemmän tai vähemmän tarkka vastakohta saman periodin ensimmäiselle elementille, samoin kuin seuraavan periodin ensimmäiselle. Siten kloori, Mendelejeffin kolmannen periodin seitsemäs jäsen, on jyrkkänä vastakohtana sekä natriumille, saman sarjan ensimmäiselle jäsenelle, että kaliumille, seuraavan sarjan ensimmäiselle jäsenelle. Sitä vastoin natrium ja kalium ovat hyvin analogisia. Ne kuusi elementtiä, joiden atomipaino on natriumin ja kaliumin välillä, vaihtelevat eräiltä ominaisuuksiltaan vaihe vaiheelta, kunnes tullaan klooriin, joka on natriumin vastakohta. Mutta kloorista kaliumiin, joka on natriumin vastaavuus, ominaisuudet muuttuvat pitkällä hyppäyksellä... Jos siis huomaamme ominaisuuksien vastakohdan – selvemmän tai hämäämättä – kunkin sarjan ensimmäisen ja viimeisen jäsenen välillä, voimme tuskin olla myöntämättä, että kussakin järjestelmässä on kohta, jossa on keskimääräisin vaihdos. Yleensä neljännellä jäsenellä kussakin sarjassa on se ominaisuus, jonka voisimme odottaa olevan ylimenoelementillä... Hyvän kuvan saamiseksi prof. Reynolds arvelee, että jonkin periodin neljäs jäsen – esim. pii – voitaisiin asettaa symmetrisen kaaren yläpuolelle pisteeseen, koska kaari tuohon erikoiseen periodiin nähden esittäisi, mihin suuntaan tuon elementtisarjan ominaisuudet vaihtelevat atomipainon noustessa.”

Tämän kirjoittaja tunnustaa nöyrästi olevansa aivan oppimaton nykyaikaisessa kemiassa ja sen mysteereissä. Mutta hän tuntee jokseenkin hyvin, mitä okkultinen oppi sanoo luonnon *tyyppien ja antityyppien vastaavuuksista*, ja tietää että täydellinen analogia on okkultismin peruslaki. Sen tähden hän uskaltaa huomauttaa jotakin, mikä vetoaa jokaiseen okkultistiin, vaikka oikeaoppinen tiedemies sitä ivaisikin. Tämä ”periodisen lain” kuvaus elementtien järjestelyssä, vaikka olisikin vielä hypoteesi kemiassa, on *laki okkultisissa tieteissä*. Jokainen oppinut okkultisti tietää, että seitsemäs ja neljäs jäsen – joko seitsemäisessä maailmanketjussa, seitsemäisessä enkelien hierarkiassa tai ihmisen, eläimen, kasvin tai kivennäisatomin kokoonpanossa – että seitsemäs ja neljäs jäsen, me sanomme, on aina erityinen ja tärkeä tekijä seitsemäisessä järjestelmässä, ja koko luonnon muuttumattomat lait työskentelevät geometrisella ja matemaattisella täsmällisyydellä aina yhtäläisesti. Taivaalla tuikkivista tähdistä aina niihin kipinöihin, jotka lentelevät villi-ihmisen nuotiotulesta; dhyâni-chonanien hierarkioista ja olennaisesta kokoonpanosta – joka on muodostunut jumalallisempia toimintoja ja laajempia tajunnantiloja varten kuin mistä länsimaiden suurimmat psykologit ovat edes uneksineetkaan – aina luonnon suorittamaan lajien *luokitteluun* pienimpien hyönteisten joukossa; lopuksi maailmoista atomeihin asti, kaikki universumissa pienimmästä suurimpaan kulkee eteenpäin henkisessä ja fyysisessä kehityksessään kierroksittain ja seitsemittäin. Näiden jaksojen seitsemäs ja neljäs jäsen (jälkimmäinen käännöskohtana) toimivat samalla tavalla kuin näkyy atomien periodisessa laissa. Luonto ei koskaan etene hyppäyksittäin. Sen tähden kun Crookes tämän johdosta huomauttaa, ettei hän ”tahdo väittää Mendelejeffin taulukossa ja sen graafisessa esityksessä [kuviossa joka esittää atomien kehitystä] löytyvien aukkojen välttämättä merkitsevän, että olisi todella olemassa elementtejä, jotka täyttäisivät nuo aukot, nämä aukot saattavat merkitä vain sitä, että elementtien synnyssä olisi helppo mahdollisuus jonkin siihen kohtaan sopivan elementin muodostumiseen” – okkultisti vastaisi tähän virkkeeseen kunnioittavasti, että viimeksi mainittu hypoteesi saattaa pitää paikkansa ainoastaan jollei horjuteta atomien seitsenjaotusta. Tämä on näet *ainoa laki* ja erehtymätön menetelmä, jonka täytyy aina johtaa sen seuraajaa menestykseen.

*vaakalauta ilmeisesti kallistuu tämän meidän teoriamme puolelle.*¹

Siten induktiivinen tiede astronomian, fysiikan ja kemian alalla edistää arasti luonnon salaisuuksien valloitusta luonnon äärimmäisissä ilmiöissä meidän maisella tasollamme. Samalla se perääntyy Anaksagoraan ja kaldealaisten päiviin keksiessään a) ilmiömaailmamme synnyn ja b) universumin muodostavien kappaleiden ilmenemisprosessin. Ja koska sen on [s638] kosmogoniahypoteesissään käännäyttävä takaisin varhaisimpien filosofien uskomuksiin ja heidän järjestelmiinsä – jotka kaikki perustuivat universaalien salaisen opin opetuksiin alkuperäisestä aineesta sen ominaisuuksineen, toimintoineen ja lakeineen – eikö meillä ole syytä toivoa, että se päivä ei ole kaukana, jolloin tiede alkaa antaa enemmän arvoa muinaisaikaiselle viisaudelle kuin se on tähän asti antanut?

Epäilemättä okkulttinen filosofia saattaisi oppia paljon nykyaikaiselta tieteeltä, mutta toisaalta jälkimmäinen voisi saada paljon hyötyä muinaisaikaisesta tiedosta, varsinkin mitä kosmogoniaan tulee. [e587] Se voisi esim. oppia monien *painottomien* aineiden mystisen merkityksen, joka on alkemistinen ja transsendentaalinen. Nuo ainekset täyttäen planeettojen välisen avaruuden ja läpäisten kaiken ovat alemmassa päässä suoranaisena syynä niiden luonnonilmiöiden syntymiseen, jotka ilmenevät *värähtelynä* (niin kutsuttuna). Tieto eetterin eli oikeammin *âkâshan todellisesta* (eikä hypoteettisesta) luonteesta ja muista mysteereistä yksin, lyhyesti sanoen, voi johtaa ”voimien” tuntemiseen. Tätä substanssia vastaan hyökkää fyysikkojen materialistinen siipi raivoisesti, varsinkin Ranskassa,² ja eksaktin tieteen on sittenkin pakko tukea sitä. Siitä ei voida päästä eroon muulla tavalla kuin kukistamalla itse tieteen temppelein tukipylyvät ja hautautumalla niiden alle, kuten Simson muinoin teki.

Teoriat, jotka on rakennettu sille pohjalle, että kielletään voima, joka olisi *puhtaan ja yksinkertaisen aineen ulkopuolella* ja siitä riippumaton, ovat kaikki osoittautuneet virheellisiksi. Ne eivät vastaa eivätkä voikaan vastata tosiasioita ja monet tieteellisistä päätelmistä todistetaan näin ollen *epätieteellisiksi*. ”Eetteri aikaansaa äänen”, sanotaan *purânoissa*, ja tälle lauseelle nauretaan. Se on *ilman värähtelyjä*, meitä oikaistaan. Mutta mitä on ilma? Voisiko se olla olemassa, jollei avaruudessa olisi mitään väliainetta, eetteriä, joka kannattaisi ilman molekyyliä?

Totuus on yksinkertaisesti se, että materialismi ei voi myöntää minkään muun kuin aineen olemassaoloa. Koska tunnustamalla jokin painoton *voima* – kaikkien fyysisten voimien lähde ja alku – täytyisi luonnollisesti myöntää muiden *älyllisten* voimien olemassaolo, ja se veisi tieteen liian pitkälle. Sen täytyisi näet

¹ *Nature*, s. 432.

² Joukko sähkömiehiä on äskettäin esittänyt vastalauseen Bonnin yliopiston kuuluisan professorin Clausiuksen uutta teoriaa vastaan. Vastalauseen luonne näkyy sen allekirjoituksesta, jossa sanotaan: ”Jules Bourdin, erään sähkömiesten ryhmän puolesta, jolla oli kunnia tulla esitellyksi professori Clausiukselle v. 1881 ja jonka sotahuuto (*cri de ralliement*) on *à bas l'éther*” – alas eetteri. He näet tahtoisivat panna sen tilalle universaalien *tyhjyyden!*

johdonmukaisena seurauksena myöntää ihmisessä oleva vielä henkisempi voima, joka olisi kerrassaan riippumaton kaikista aineista, jotka ovat fyysikoille tunnettuja. Siksi lukuun ottamatta avaruuden [s639] hypoteettista eetteriä ja karkeita fyysisiä kappaleita on koko näkymätön tähtiavaruus materialistin katseelle vain rajaton *tyhjiys* luonnossa – sokea, älytön, hyödytön.

Ja nyt on seuraava kysymys: mitä on kosminen substanssi ja kuinka pitkälle voidaan mennä sen luonteen hahmottelussa tai sen salaisuuksien ilmi vaatimisessa, jotta olisi oikeus antaa sille NIMI? Kuinka pitkälle varsinkin uudenaikainen tiede menee noita salaisuuksia kohti ja mitä se tekee niitä ratkaistakseen? Viimeinen tieteen harraste, tähtisumuteoria, voi antaa jonkin vastauksen tähän kysymykseen. Tutkikaamme siis tämän TÄHTISUMUTEORIAN edellytyksiä.

[e588][s640]

XIII

TIETEELLISIÄ JA ESOTEERISIA TODISTEITA UUDENAIKAISEN TÄHTISUMUTEORIAN PUOLESTA JA SITÄ VASTAAN

Viime aikoina on esoteerista kosmogoniaa usein vastustettu tähtisumuteorian haamun ja sille perustuvien hypoteesien avulla. ”Voivatko teidän adeptinne kieltää tämän perin tieteellisen opin”? meiltä kysytään. ”Ei kokonaan”, on vastauksemme, ”mutta itse tiedemiesten myönnytykset sen *tappavat*, eikä siis sen kieltäminen jää adeptien tehtäväksi.”

Tieteen tekeminen yhtenäiseksi *kokonaisuudeksi* vaatii todellakin henkisen ja psyykkisen yhtä hyvin kuin fyysisen luonnon tutkimista. Muuten luonto tulee aina pysymään samassa asemassa kuin ihmisen anatominen rakenne, jota asiantuntemattomat muinoin pohtivat sen ulkopinnalta käsin täysin tietämättöminä sisäisistä toiminnoista. Platonkin, maansa suurin filosofi, syyllistyi ennen vihkimystään sellaisiin lausuntoihin kuin että nesteet kulkevat vatsaan keuhkojen kautta. Ilman metafysiikkaa on mahdotonta hyväksyä mitään *todellista* tiedettä, kuten H. J. Slack sanoo.

Tähtisumut ovat olemassa, mutta tähtisumuteoria on väärä. Tähtisumu on sellaisessa tilassa, että kaikki elementit siinä ovat täydellisesti hajonneina. Se *on* kaasumainen ja – sitä paitsi jotakin muuta, mitä tuskin voidaan sanoa kaasusta, sikäli kuin fyysinen tiede tuntee niitä. Lisäksi se *on* itsestään loistava. Mutta siinä kaikki. Ne kuusikymmentäkaksi ”yhteensattumaa”, jotka professori Stephen Alexander¹ luettelee tähtisumuteorian tueksi, voidaan kaikki selittää toisin esoteerisen tieteen avulla, vaikka tässä ei näihin vastatodisteisiin ryhdytä, koska tämä ei ole astronominen teos. Laplace ja Faye tulevat lähemmäs oikeaa teoriaa kuin ketkään muut, mutta Laplacen aatteista ei ole nykyisessä tähtisumuteoriassa

¹ ”Statement and Exposition of Certain Harmonies of the Solar System”, maaliskuu 1875, julkaisussa *Smithsonian Contributions to Knowledge* (nro 280), vol. XXI, art. II, s. 80–91 (Washington, D. C., 1876).

jäljellä muuta kuin sen yleispiirteet. Kuitenkin John Stuart Mill sanoo, että ”Laplacen teoriassa ei ole *mitään hypoteettista*. Se on näyte oikeutetusta järjestyksestä, joka koskee nykyisiä tuloksia niiden kaukaiseen alkusyöhyyn asti. Se ei väitä muuta kuin että objektit, jotka todella ovat olemassa, tottelevat lakeja, joita tiedetään kaikkien niiden kaltaisten maallisten objektien tottelevan.”¹

Tämä sellaisen etevän loogikon kuin Millin lausumana olisi hyvin arvokasta, jos vain voitaisiin todistaa, että ”maalliset objektit”, jotka ovat niin kaukaisten taivaallisten objektien kuin tähtisumujen ”kaltaisia”, *vastaisivat näitä objekteja todellisuudessa eikä vain näennäisesti*.

Eräs toinen erehdys, joka on okkultismin kannalta olemassa nykyisessä tähtisumuteoriassa, on se hypoteesi, että planeetat ovat kaikki irtautuneet auringosta, että ne ovat luuta [e589] sen luusta ja lihaa sen lihasta, vaikka todellisuudessa aurinko ja planeetat ovat ainoastaan samasta kohdusta lähteneitä veljeksiä. Niillä on kyllä alkunsa samassa tähtisumussa mutta eri tavalla kuin nykyaikainen astronomia edellyttää.

Ne monet vastaväitteet, joita muutamit nykyajan tähtisumuteorian vastustajat tekevät alkuperäisen hajaantuneen aineen homogeenisuutta vastaan sillä perusteella että kiintotähdet ovat yhtenäisiä rakenteeltaan, eivät ensinkään koske tuota kysymystä homogeenisuudesta vaan ainoastaan itse tähtisumuteoriaa. Meidän aurinkotähtisumumme ei mahdollisesti olekaan täysin homogeeninen eli, oikeammin, se kenties ei osoittaudu astronomeille sellaiseksi, ja kuitenkin se saattaa tosiasiallisesti olla sitä. Tähdet eroavat toisistaan aineosiltaan, vieläpä näyttävät sisältävän aineksia, jotka ovat aivan tuntemattomia maan päällä. Kuitenkaan tämä ei koske sitä asiaa, että alkuperäinen aine – sellaisena kuin *se esiintyi vaikkapa ensimmäisessä erilaistumisessaan laya-tilastaan*² – on vielä tänä päivänä homogeenista, valtavan kaukana, äärettömyyden syvyyksissä ja myös sellaisissa kohdissa, jotka eivät ole niinkään kaukana meidän aurinkokuntamme ulkorajoilta.

Yksikään tosiasia, jonka oppineet vastaväittäjät esittävät tähtisumuteoriaa vastaan, ei lopulta voi kestää arvostelua (vaikka tuo teoria onkin väärä ja sen tähden, *epäloogisesti kyllä*, vaarallinen aineen homogeenisuuden olettamukselle). [s642] Yksi erehdys johtaa toiseen. Väärä edellytys vie luonnollisesti väärään johtopäätökseen, vaikka jokin perätön loppupäätelmä ei *välttämättä* horjuta todisteketjun pääesitystä. Siten voidaan jättää pois kaikki sivuasiat ja spektreistä ja niiden viivoista saadut todisteet, koska ne ovat tässä asiassa ehdollisia, ja jättää kaikki pienet yksityiskohdat fyysiselle tieteelle. Okkultistin velvollisuutena on kiinnittää huomio kosmisen avaruuden *sieluun ja henkeen* eikä ainoastaan sen illusoriseen ulkonäköön ja toimintaan. Fyysisen tieteen tehtävänä taas on tutkia ja analysoida sen *kuorta* – joka materialistisen mielipiteen mukaan on universumin ja ihmisen *ultima thule* – äärimmäinen raja.

Tuon ulkokuoren kanssa okkultismilla ei ole mitään tekemistä. Ainostaan

¹ *System of Logic*, 1875, s. 229.

² Toiminnan nollapisteen tuolla puolen.

sellaisten oppineiden kuin Keplerin, Oerstedin ja Sir W. Herschellin, jotka kaikki uskoivat henkiseen maailmaan, teorioita voi okkulttinen kosmogonia käsitellä ja koettaa sovittaa ne tyydyttävästi yhteen. Mutta noiden suurten fyysikkojen käsitykset erosivat tuntuvasti viimeaikaisista pohdiskeluista. Kant ja Herschell järjeilivät näet universumin synnystä ja *lopullisesta kohtalosta* samoin kuin sen nykyisestä olomuodosta enemmän filosofiselta ja psyykkiseltä näkökannalta. Sitä vastoin nykyinen kosmogonia ja astronomia kieltää kerrassaan olemassaolon syvimpien salaisuuksien tutkimisen. Seuraus on se mitä odottaa voikin: täydellinen epäonnistuminen ja selvittämättömiä ristiriitoja ns. tieteellisten teorioiden tuhannen ja yhden muunnelman välillä. Tämä koskee tähtisumuteoriaa yhtä hyvin kuin kaikkia muitakin oletuksia.

Tähtisumuhypoteesi edellyttää oppia alkuperäisen aineen olemassaolosta, aineen ollessa levinneenä tähtisumun muodossa. Tämä hypoteesi ei ole uusi astronomiassa, kuten jokainen tietää. Joonialaisen koulukunnan Anaksimenes jo [e590] opetti, että taivaankappaleet olivat muodostuneet alkuperäisen *esigeneettisen* aineen asteittaisesta tiivistymisestä. Tuolla alkuaineella oli miltei negatiivinen paino ja se oli levinnyt avaruuteen äärimmäisessä sublimaatiotilassa.

Tyko Brahe, joka piti linnunrataa eetterisenä aineksena, luuli että Kassiopeiassa v. 1572 esiintynyt uusi tähti oli muodostunut tuosta aineesta.¹ Kepler uskoi samoin, että v. 1606 näkynyt tähti oli syntynyt universumia täyttäneestä eetterisestä substanssista.² Hän piti saman eetterin syynä valokehän näyttäytymistä kuun ympärillä siinä auringon kokonaispimennyksessä, joka havaittiin Napolissa v. 1605. Vielä myöhemmin v. 1714 Halley tunnusti itseloistavan aineen olemassaolon.³ Lopulta samanniminen aikakauskirja julkaisi v. 1811 kuuluisan astronomin Sir William Herschellin mainion hypoteesin, jonka mukaan tähtisumut muuttuvat tähdiksi,⁴ ja tämän jälkeen kuninkaalliset akatemit omaksuivat tähtisumuteorian.⁵

Kirjan *Five Years of Theosophy*, s. 245, artikkeli ”Do the Adepts deny the Nebular Theory?” kannattaa lukea. Siinä on vastaus: ”Ei; he eivät kiellä *sen yleisiä väitteitä eivätkä tieteellisten* hypoteesien *likimääräistä totuutta*. He ainoastaan kieltävät, että se olisi jo *täydellinen* tai että monet vanhat ns. kumotut teoriat, jotka ovat nopeasti seuranneet toisiaan viimeisen vuosisadan aikana, olisivat kokonaan vääriä.”⁶

Tuolloin sanottiin tämän olevan ”välttelevä vastaus”. Kun uskalsimme noin halveksia virallista tiedettä, tämän oikeuttamiseksi täytyi muka asettaa

¹ *Astronomiae instauratae Progymnasmata*, 1588, s. 795.

² *De stella nova in pede Serpentarii... Trigono igneo*, Praha, 1606, s. 115.

³ Edmund Halley, ”An Account of several extraordinary Meteors or Lights in the Sky”. *Philosophical Transactions*, vol. XXIX, nro 341, loka-joulukuu 1714, s. 159–164.

⁴ Sir Wm. Herschell, ”Astronomical Observations relating to the Construction of the Heavens jne.”. *Philosophical Transactions*, vol. 101, 1811, s. 269–336.

⁵ Vrt. C. Wolf, *Les Hypothèses cosmogoniques*, s. 2.

⁶ [Collected Writings, vol. V, s. 150.]

oikeaoppisen tieteellisen aatteen sijalle jokin toinen teoria, joka olisi täydellisempi ja seisoi lujemmalla pohjalla. Tähän on vain yksi mahdollinen vastaus: on hyödytöntä esittää erillisiä teorioita asioista, jotka kuuluvat laajaan johdonmukaiseen järjestelmään, sillä jos ne erotetaan oppien kokonaisuudesta, ne menettävät ehdottomasti olennaisen yhteenkuuluvuutensa eivätkä siten, yksittäin tutkittuina, tuota mitään hyötyä. Jotta okkultiset mielipiteet tähtisumuteoriasta voitaisiin myöntää oikeiksi ja niille antaa arvoa, täytyisi tutkia koko esoteerista kosmogonista systeemiä. Vielä on tuskin koittanut se aika, että rohkenisimme vaatia astronomeja hyväksymään *fohatin* ja jumalalliset rakentajat. Kun Sir William Herschell kieltämättä aivan oikein arveli, että aurinkoa voitaisiin kutsua ”tulipalloksi” (kenties) *metaforisesti*, tai kun hän varhemmalla iällään pohti teoriaa niistä pilkuista, joita nykyään nimitetään Nasmythin pajunlehdiksi, jo nämä hänen pohdiskelunsa, joissa ei ollut mitään ”yliluonnollista”, herättivät vähempiarvoisissa kollegoissa [e591] ivaa tuota kaikista astronomeista etevintä kohtaan. He näet näkivät ja ovat yhä näkevinään hänen aatteissaan vain ”mielikuvituksellisia ja eriskummallisia teorioita”.

Ennen kuin koko esoteerinen järjestelmä voitaisiin esittää ja ennen kuin astronomit voisivat antaa sille arvoa, heidän täytyisi palata takaisin joihinkin ”vanhentuneisiin aatteisiin”, ei ainoastaan Herschellin spekulatioihin vaan vanhimpien hindulaisten astronomien unelmiin. Heidän täytyisi siis jättää omat teoriansa, jotka ovat yhtä ”mielikuvituksellisia”, vaikka ovat esiintyneet lähes 80 vuotta myöhemmin kuin Herschellin aatteet ja monta tuhatta vuotta myöhemmin kuin itämaiset. Ennen kaikkea heidän täytyy peruuttaa aatteensa auringon *kiinteydestä* ja *palamisesta*. Kieltämättä aurinko on ”hehkuva” mutta ei ”palava”. Sitten okkultistit sanovat ”pajunlehdistä”, että nuo ”objektit”, kuten Sir W. Herschell niitä [s644] kutsui, ovat lähimpänä *syynä auringon valoon ja lämpöön*. Ja vaikei esoteerinen oppi pidä näitä samoina kuin hän piti – nimittäin *organismeina*, joilla olisi eloisuus, koska auringon todelliset ”olennot” tuskin antautuisivat teleskoopin katseltaviksi –, se kuitenkin väittää, että koko universumi on täynnä tuollaisia organismeja, jotka ovat sikäli tietoisia ja toimintakykyisiä, mikäli niiden tasot ovat lähempänä tai kauempana meidän tajunnantasoamme. Ja lopuksi heidän täytyisi myöntää, että tuo suuri astronomi Herschell oli oikeassa, kun hän puhuessaan noista oletetuista organismeista sanoi: emme voi tietää, että elollistoiminta olisi kykenemätön synnyttämään samalla lämpöä, valoa ja sähköä. Sillä vaikka koko maailman fyysikot nauraisivat sille, okkultistit väittävät kuitenkin, että kaikilla tieteen ”voimilla” on alkunsa *elollisvoimassa*, meidän aurinkokuntamme kokonaisuuden AINOASSA ELÄMÄSSÄ – ja että tuo ”*elämä*” on vain osa eli pikemmin yksi *puoli* ainoastaan universaalista ELÄMÄSTÄ.

Tuossa mainitussa artikkelissa väitettiin adeptien auktoriteetin nojalla, että ”riittää, jos tehdään yhteenveto siitä, mitä auringontutkijat *eivät tiedä*”. Nytkin voimme määritellä kantamme nykyaikaiseen tähtisumuteoriaan nähden ja näyttää sen ilmeisen virheellisyyden viittaamalla muutamiin tosiasioihin, jotka ovat peräti vastoin tuon teorian nykyistä muotoa. Alkaaksemme alusta, mitä tuo teoria opettaa?

Tehdäksemme yhteenvedon edellä mainitusta hypoteesista, on selvää, että Laplacen teoria – joka on nykyään muuttunut aivan tunnistamattomaksi – oli epäonnistunut. Hän edellyttää ensiksi kosmisen aineen, joka on jonkinlaisessa hajaantuneen tähtisumun tilassa, ”niin hienona, että sen olemassaoloa tuskin voidaan aavistaa”.¹ Hän ei edes yritä tunkeutua olemassaolon sisimpään pyhäkköön muuten kuin meidän pienen aurinkokuntamme lähimmän kehityksen osalta.

Hyväksytäänpä tai hylätäänpä siis hänen teoriansa, joka koskee ratkaistavissa olevia lähimpiä kosmologisia ongelmia, voidaan silti sanoa hänen vain lykänneen mysteerin selvitystä hieman kauemmaksi. Laplace ei edes yritä vastata tuohon ikuiseen kysymykseen: ”Mistä itse aine on tullut; mistä se kehityssysäys, [e592] joka määrää sen aikakautisia joukkoumia ja hajoamisia; mistä se ihmeellinen sopusuhtaisuus ja järjestys, jolla alkuatomit ryhmittyvät ja asettuvat sarjoihin?” Meidän etemme asetetaan vain luonnos niistä *todennäköisistä* yleispiirteistä, joiden mukaan todellisen syntyprosessin oletetaan tapahtuneen. No niin, ja mitä on sitten tuo nykyään niin kuuluisaksi tullut esitys kosmogonian prosessista? Mitä niin ihmeellisen uutta ja omaperäistä hän on esittänyt, että ainakin sen pääkohdat ovat tulleet nykyaikaisen tähtisumuteorian perustaksi? Seuraava voidaan löytää useista astronomisista teoksista.

Laplace ajatteli, että kun alkuperäisen tähtisumun atomit tiivistyivät ”painovoiman ”lain” nojalla, [s645] massa, joka nyt oli jo tullut kaasumaiseksi tai ehkä osittain nestemäiseksi, joutui kiertoliikkeeseen. Mikäli tämän kiertoliikkeen nopeus kasvoi, massa sai ohuen kiekon muodon. Lopuksi keskipakoinen voima voitti koheesion, ja suunnattomia renkaita irtautui toinen toisensa jälkeen pyöriävästä, hehkuvasta keskusmassasta. Nämä renkaat (kuten oletettiin) painovoimasta johtuen vetäytyivät kokoon palloiksi, jotka luonnollisesti jatkoivat yhä kulkuaan samassa kehässä, jossa ennen oli ollut ulkorengas, josta ne olivat erottautuneet. (”Laplace arveli, että renkaan ulko- ja sisävyöhykkeet kiersivät saman nopeuskulman mukaan, kuten kiinteässä renkaassa tapahtuu. Mutta yhtä suurten alojen laki vaatii, että sisemmät vyöhykkeet kulkevat nopeammin kuin ulkopuoliset.”)² Jokaisen syntyvän planeetan ulkosyrjä, hän sanoi, kiersi nopeammin kuin sisäsyryjä, ja siitä johtui planeetan pyörintä akselinsa ympäri. Kiinteimmät sysättiin viimeksi pois, ja lopuksi vastaeronneet kehät ollessaan muodostumisensa alkuasteilla vuorostaan sysäävät itsestään ulos yhden tai useampia satelliitteja. Määritellesään renkaiden repeämistä ja planeetoiksi muodostumista Laplace sanoo:

Miltei aina on jokaisen sumurenkaan täytynyt murtua useampiin massoihin, jotka kiertäen melkein samanlaisella nopeudella ovat jatkaneet pyörimistään saman välimatkan päässä auringosta. Nämä massat ovat saaneet pallomuodon ja pyörreliikkeen samaan suuntaan kuin ne itse kiertävät, koska

¹ *Exposition du système du monde*, II, V, vi, s. 426.

² *World-Life*, s. 121. Prof. Winchell huomauttaa monista Laplacen virheistä teoksissaan, mutta koska Winchell on *geologi*, hän ei itse ole erehtymätön ”astronomisissa pohdiskeluissaan”.

sisemmät molekyylit [aurinkoa lähimmät] ovat todellisuudessa kulkeneet hitaammin kuin ulkopuoliset. Niiden on siis täytynyt muodostua yhtä moniksi höyrymäisiksi planeetoiksi. Mutta jos yksi niistä oli tarpeeksi voimakas yhdistääkseen itseensä peräkkäin vetovoimansa avulla kaikki muut keskuksensa ympärille, sumurenkaiden on näin täytynyt muuttua yksinäisiksi pallomaisiksi sumumassoiksi, jotka ovat kiertäneet itsensä ympäri samaan suuntaan kuin ne ovat kiertäneet auringon ympäri. Viimeksi mainittu tapahtuma on ollut yleisempi, mutta aurinkokunnassa on esimerkki myös edellisestä, jos katsotaan niitä neljää pikkuplaneettaa, jotka liikkuvat Jupiterin ja Marsin välillä.¹

Vaikka harvat mahtanevat kieltää ”tämän hypoteesin suurenmoisen rohkeuden”, [e593] on mahdotonta olla huomaamatta siihen liittyviä ylipääsemättömiä vaikeuksia. Miksi esim. huomataan Uranuksen ja Neptunuksen kuiden takaperoinen liike? Miksi Venus on vähemmän kiinteä kuin maa, vaikka se on lähempänä aurinkoa? Miksi taas kaukaisempi Uranus on tiiviimpi Saturnusta? Kuinka on niin monta muunnosta akselien ja ratojen kulmien välillä, vaikka kaikki planeetat muka ovat yhden keskusballon jälkeläisiä? Kuinka huomataan niin valtavia eroavuuksia planeettojen koossa? Kuinka Jupiterin kuut ovat 288 kertaa tiiviimpiä kuin niiden emäpallo? Kuinka meteori- ja komeettajärjestelmät ovat yhä selittämättömiä? Toistaaksemme erään mestarin sanoja:

[s646] ”He [okkultistit] huomaavat, että länsimaissa syntynyt keskipakoiusteoria ei kykene kattamaan *kaikkia* tosiasioita. Ilman apua se ei voi selittää jokaista navoilta litistynyttä palloa eikä poistaa niitä ilmeisiä pulmia, joita muutamien planeettojen suhteellinen tiiviys esittää. Kuinka mikään keskipakoisien voiman laskelma voisi selittää meille, miksi esim. Merkurius, jonka kierroskausi, niin kerrotaan, on ’ainoastaan noin kolmasosa maan kierroksesta ja jonka tiiviys on ainoastaan noin neljäsosan suurempi maan tiiviyyttä’, on kuitenkin navoilta *enemmän kuin kymmenen kertaa enemmän litistynyt kuin maa?* Ja edelleen, miksi Jupiter, jonka ekvatoriaalisen liikkeen sanotaan olevan ’27 kertaa suurempi kuin maapallon ja sen tiiviyn ainoastaan viidennes maapallon tiiviyydestä’, on navoilta puristunut 17 kertaa enemmän kuin maapallo? Tai miksi Saturnus, jonka ekvatoriaalinen nopeus on 55 kertaa suurempi kuin Merkuriuksen ja jolla siis pitäisi olla vastaavassa määrin suurempi keskipakoisuusvoima, on kuitenkin navoiltaan litistynyt *vain kolme kertaa enemmän kuin Merkurius?* Edellä olevien ristiriitojen huipuksi meidän käsketään uskoa nykyajan tieteen opettamiin keskusvoimiin, vaikka sanotaan, että auringon päiväntasaajan seudulla oleva aine, jolla on yli neljä kertaa suurempi keskipakoinen nopeus kuin maapallon päiväntasaajan ulkopinnalla ja vain noin neljäsosa päiväntasaajan aineen painosta, ei ole kuitenkaan näyttänyt vähintäkään taipumusta pullistua ulospäin auringon päiväntasaajan kohdalla eikä ole näyttänyt pienintäkään litistymistä auringonakselin napojen kohdalla. Toisin ja selvemmin sanoen, vaikka auringon

¹ Laplace, *main. teos*, s. 433.

keskipakoisella voimalla on vain neljäsosa maapallon tiheydestä vastuksena, auringossa ei ole minkäänlaista napojen kokoonpuristumista! Me huomaamme, että useat astronomit ovat esittäneet vastaväitteen eikä kukaan ole voinut vastata siihen tyydyttävästi, ainakaan mikäli 'adeptit' tietävät."

"Sen tähden he [adeptit] sanovat, että länsimaisen tieteen suurmiehet, jotka... eivät tiedä juuri mitään komeettojen aineesta, keskipakoisesta ja keskihakuisesta voimasta, tähtisumujen luonteesta eivätkä auringon, tähtien tai edes kuun fyysisestä kokoonpanosta, ovat epäviisaita puhuessaan niin varmasti kuin puhuvat 'auringon keskusmassasta', mikä muka vierittää ulos avaruuteen planeettoja, komeettoja ja ties mitä... Me väitämme, että se [aurinko] lähettää ulos ainoastaan *elon*prinsiipin, [e594] näiden kappaleiden *sielun, antaen ja ottaen sen takaisin* ja ollen meidän pienessä aurinkokunnassamme 'universaali elonantaja'... äärettömyydessä ja ikuisuudessa. Lisäksi väitämme, että aurinkokunta on yhtä paljon AINOAN *makrokosmoksen mikrokosmos* kuin ihminen on mikrokosmos verrattuna omaan pieneen aurinkokosmokseensa."¹

[s647] Kaikkien kosmisten ja maisten aineiden olennainen kyky synnyttää itsessään säännöllinen ja sopusuhtainen sarja tuloksia, syiden ja seurausten ketjuuntuminen – on vastaansanomattomana todisteena siitä, että niitä elähdyttää joko JÄRKI *ab extra* tai *ab intra* tai että niissä piilee tajunta *ilmenneen verhon* sisällä tai takana. Okkultismi ei kiellä, että universonumilla varmasti on ollut mekaaninen syntyminen. Se väittää ainoastaan, että ehdottomasti on täytynyt olla jonkinlaisia "mekaanikkoja" noiden elementtien takana (tai *sisällä*). Se on meille dogmi. Atomien satunnaiset säsäykset eivät rakentaneet kosmosta kaikkine sen sisältöineen, kuten Lucretius kyllä hyvin tiesi. Luonto itse sotii tällaista teoriaa vastaan. Taivaallinen avaruus, jonka täyttää niin ohut aine kuin eetteri, ei voi tulla avuksi selittämään taivaallisten tähtijoukkojen yhteistä liikettä, olkoonpa eetterissä vetovoimaa tai ei. Vaikka taivaankappaleiden keskinäisen kiertoliikkeen täydellinen sopusointu selvästi on merkinä jonkin koneellisen syyn olemassaolosta luonnossa, Newtonin, jolla oli suurempi oikeus kuin kellään luottaa omiin päätelmiinsä, yhtäkaikki on ollut pakko hylätä se ajatus, että miljoonille keskustähdille annettua alkusysäystä voisi mitenkään selittää pelkästään *tunnetuilla* luonnon laeilla ja sen aineellisilla voimilla. Hän myönsi täydellisesti ne rajat, jotka erottavat luonnonvoimien toiminnan niiden JÄRKIOLENTOJEN toiminnasta, jotka panevat muuttumattomat lait järjestykseen ja toimintaan. Ja jos Newtonin täytyi hylätä tuo haave, kellä nykyisistä materialistisista kääpiöistä on oikeus sanoa: "Minä tiedän paremmin?"

Jotta jokin teoria kosmogoniasta olisi täydellinen ja ymmärrettävä, sen täytyy lähteä siitä edellytyksestä, että on ollut kaikkialle rajattomaan avaruuteen levinnyt alkuperäinen substanssi ja että tämä substanssi on ollut *laadultaan älyllistä ja jumalallista*. Substanssin täytyy olla sekä sielua että henkeä, ilmenneen kosmoksen synteesi ja sen *seitsemäs prinsiippi*, ja tämän prinsiipin henkisenä *upâdhina* eli perustana täytyy olla kuudes prinsiippi, sen käyttöväline – *alkuperäinen fyysinen*

¹ *Five Years of Theosophy*, s. 249–251. [Vrt. *Collected Writings*, vol. V, s. 153–154.]

aine, niin sanoaksemme, vaikka sen laadun täytyy ainaisesti pysyä meidän rajoitettujen *tavallisten* aistiemme käsityspiiriä tuonnempana. Astronomin, jolla on vähänkin mielikuvitusta, on helppo laatia teoria universumin ilmenemisestä kaaoksesta, jos hän vain käyttää mekaniikan lakeja. Mutta tällainen universumi tulee aina olemaan Frankensteinin hirviö inhimilliselle tieteelliselle luojalleen, ja se tulee johtamaan hänet loputtomiin vaikeuksiin. Koneellisten lakien sovittaminen ei vie milloinkaan pohdiskelijaa objektiivista maailmaa tuonnemmaksi. Se ei paljasta ihmiselle kosmoksen syntyä eikä sen lopullista kohtaloa. Tähän on [e595] tähtisumuteoria johtanut tieteen. Jos [s648] silkkaa totuutta katsotaan, tämä teoria on eetteriteorian kaksoissisar, ja molemmat ovat välttämättömyyden tuloksia. Toinen on välttämätön valonsiirron selittämiseksi, toinen taas aurinkokuntien syntyongelman ratkaisemiseksi. Kyse on siitä, kuinka sama homogeeninen aine¹ saattoi tottelemalla Newtonin keksimiä lakeja synnyttää kappaleita – aurinkoja, planeettoja ja niiden kuita – joilla on ollut kaikilla samanlaiset liike-ehdot mutta jotka ovat erilaisista aineksista kokoonpantuja.

Onko tähtisumuteoria auttanut kysymyksen ratkaisussa, vaikka se koskisi ainoastaan kappaleita, joita pidetään elottomina ja aineellisina? Me sanomme: aivan varmasti ei. Mitä edistystä sillä on ollut vuodesta 1811 asti, jolloin ensinnä Sir William Herschellin kirjoituksessa todistettiin havaintoihin perustuvilla tosiasioilla tähtisumuaineen olemassaolo, ja Kuninkaallisen Seuran jäsenet ”huusivat ilosta”? Sen jälkeen muuan vielä suurempi keksintö, spektrianalyysi, on tehnyt mahdolliseksi Sir W. Herschellin arvelun todentamisen ja vahvistamisen. Laplace kaipasi jonkinlaista alkuperäistä ”maailmanainesta” todistaakseen maailmojen asteittaista kehitystä ja kasvua. Tässä se on, kaksi vuosituhatta sitten tarjottuna:

”Maailmanainees”, jota nyt nimitetään *tähtisumuksi*, oli tunnettu jo kaukaisimpana muinaisaikana. Anaksagoras opetti, että erilaistumisen jälkeen syntyneiden heterogeenisten aineiden sekava joukko pysyi liikkumattomana ja järjestäytymättömänä, kunnes lopuksi ”järki” – me sanoisimme: dhyâni-chohanien kollektiivinen joukko – aloitti työskentelynsä sen kanssa ja antoi sille liikkeen ja järjestyksen.² Tämän teorian ensimmäinen osa, että *jokin* ”järki” kävisi työhön käsiksi – hylätään. Spektrianalyysi paljastaa sellaisten tähtisumujen olemassaolon, jotka ovat muodostuneet pelkistä kaasuista ja loistavista höyryistä. Onko tämä alkuperäinen tähtisumuaine? Sanotaan, että spektrit ilmaisevat kosmista valoa säteilevän aineen fyysisen olomuodon. On osoitettu, että hajoavien ja hajoamattomien tähtisumujen spektrit ovat aivan erilaiset, sillä jälkimmäisten

¹ Jos astronomit nykyisellä tietomäärällään vain olisivat pysytelleen Laplacen hypoteesissa, joka koski vain planeettasysteemin muodostumista, se olisi aikojen kuluessa voinut johtaa edes likimääräiseen totuuteen. Mutta yleisen ongelman kaksi osaa – ensiksi universumin muodostuminen eli aurinkojen ja tähtien muodostuminen alkuaineesta ja sitten planeettojen kehitys aurinkonsa ympärillä – nojautuvat aivan erilaisiin luonnon tosiasioihin, ja tiedekin pitää niitä eri kysymyksinä. Ne koskevat olemassaolon vastakkaisia napoja.

² Aristoteles, *Fysiikka*, VIII, 1.

fyysinen tila näyttää olevan sama kuin hehkuvan kaasun tai höyryn. Erään tähtisumun loistavat linjat paljastavat siinä vedyn olemassaolon ja muita aineita, jotka ovat joko tunnettuja tai tuntemattomia. Sama koskee auringon ja tähtien atmosfäärejä. [s649] Tämä johtaa siihen välittömään johtopäätökseen, että tähti syntyy tähtisumun kiteytymisestä. Samoin metallitkin maan päällä muodostuvat [e596] vedyn tai jonkin muun alkuperäisen aineen tiivistymisestä, ehkä heliumin tai jonkin vielä tuntemattoman aineksen kaukaisesta esi-isästä ja sukulaisesta. *Tämä ei ole ristiriidassa okkulttisten oppien kanssa.* Tämän ongelman kemia koettaa ratkaista. Ennemmin tai myöhemmin se tulee tehtävässään onnistumaan, kunhan se tahtoen tai tahtomattaan on omaksunut esoteeriset opit. Mutta kun tämä tapahtuu, silloin tähtisumuteoria nykyisessä muodossaan tulee kumotuksi.

Sillä välin astronomia ei voi mitenkään hyväksyä, jos sitä pidetään *eksaktina* tieteenä, nykyistä oppia tähtien syntymisestä – vaikka okkultismi hyväksyykin sen omalla tavallaan selittäen kuitenkin eri tavalla tähtien polveutumisen – koska astronomialla *ei ole ainoatakaan fyysistä tosiasiaa* esitettävänä sen puolesta. Astronomia saattaisi ennen kemiaa todistaa tuon asianlaidan, jos se voisi näyttää, että jollakin planetaarisella tähtisumulla olisi kolmen tai neljän kirkkaan viivan spektri, ja tämä tiivistyisi ja muuttuisi sitten vähitellen tähdeksi, jolla olisi spektri täynnä lukuisia tummia viivoja. Mutta ”kysymys tähtisumujen muuttuvuudesta, edes muodoltaan, on vielä salaisuus astronomialle. Ne havainnot, jotka on toistaiseksi tehty, ovat liian tuoreita ja epävarmoja, jotta niiden nojalla voitaisiin vakuuttaa mitään.”¹

Spektroskoopin keksimisen jälkeen sen taikavoima on paljastanut tutkijoille ainoastaan yhden tämänlaatuisen tähden muuttumisen. Mutta tämäkin tapaus todisti aivan päinvastaista kuin mitä olisi kaivattu todisteeksi tähtisumuteorian puolesta. Se näet osoitti, miten *muuan tähti muuttui planetaariseksi tähtisumuksi*. Kuten *The Observatory'ssa*² kerrotaan, eräällä lyhytaikaisella tähdellä, jonka J. F. J. Schmidt löysi Joutsenen tähtikuviosta marraskuussa 1876, oli hyvin kirkasviivainen spektri. Vähitellen yhtenäisen spektri ja useimmat sen viivoista hävisivät jättäen lopulta jälkeensä vain yhden ainoan loistavan viivan, joka näytti soveltuvan yhteen tähtisumun vihreän viivan kanssa.

Tämä muodonmuutos ei ole suorastaan ristiriidassa tähtien tähtisumualkuperää koskevan hypoteesin kanssa. Mutta tämä yksittäistapaus ei perustukaan mihinkään havaintoon, ei ainakaan suoranaisesti. Se on saattanut johtua monista muista syistä. Koska astronomit ovat halukkaita uskomaan, että meidän planeettamme pyrkivät syöksymään aurinkoon, miksei tuo tähti olisi voinut leimahtaa liekkiin tällaisten planeettojen yhteentörmäyksestä tai, kuten monet ehdottavat, jonkin komeetan sysäyksestä? Joka tapauksessa tämä ainoa vuodesta 1811 asti havaittu esimerkki tähden muuttumisesta ei ole [s650] tähtisumuteorialle eduksi. Sitä paitsi tästä teoriasta, kuten kaikista muistakin teorioista, ovat astronomit itse keskenään eri mieltä.

¹ C. J. E. Wolf, *Les Hypothèses cosmogoniques*, 1886, s. 3.

² Vol. I, s. 185.

Meidän omalla ajallamme, ennen kuin Laplace vielä oli ajatellutkaan tätä aatetta, Buffon hämmästyti kovasti planeettojen liikkeen samankaltaisuudesta ja ehdotti ensimmäisenä hypoteesia, että planeetat kuineen ovat syntyneet [e597] auringon helmasta. Vieläpä hän tätä tarkoitusta varten keksi erityisen komeetan, jonka hän arveli sysänneen ulos voimakkaalla vinolla iskulla sen ainemäärän, joka tarvittiin planeettojen muodostamiseksi. Laplace teki asianmukaisesti oikeutta tuolle ”komeetalle” kirjassaan *Exposition du Système du Monde* (s. 423). Mutta sittenkin tuohon aatteeseen tartuttiin ja vieläpä sitä paranneltiin vuoroittaisen kehityksen aatteella olettamalla, että auringon keskusmassasta olisi lähtenyt planeettoja, jotka *nähtävästi* olivat painottomia eivätkä vaikuttaneet näkyvien planeettojen liikkeeseen – ja ilmeisesti olivat yhtä olemattomia kuin Mooses kuussa.

Mutta nykyinen teoria poikkeaa myös Kantin ja Laplacen huolella tehdyistä järjestelmistä. Heidän kummankin ajatuksena oli, että olioiden syntyessä kaikki se aine, joka on nyt yhtynyt planeettojen rakenteeseen, oli levinneenä yli koko sen alan, jonka aurinkokunta nyt käsittää – ja vieläpä kauemmaksi. Se oli äärettömän hienoaineinen tähtisumu, ja sen tiivistyminen synnytti vähitellen aurinkokunnan erilaiset tähdet sellaisen mekanismin avulla, jota tähän asti ei ole koskaan voitu selittää. Tämä on alkuperäinen tähtisumuteoria, joka *vaillinaisesti* kyllä mutta uskollisesti toistaa salaisen opin opetuksia. Se on ikään kuin yksi lyhyt luku universaalien *esoteerisen* kosmogonian suuresta kirjasta. Molemmat järjestelmät, Kantin ja Laplacen, eroavat suuresti nykyaikaisesta teoriasta, joka on täynnä ristiriitaisia *alateorioita* ja mielivaltaisia hypoteeseja. Opettajat sanovat:

”Komeettojen aines [sama josta kiintotähdet ovat muodostuneet] on aivan erilainen kuin mikään niistä kemiallisista ja fyysisistä ominaisuuksista [joita maapallon suurimmat kemistit ja fyysikot tuntevat]. Vaikka spektroskooppi on osoittanut maisen ja sideerisen substanssin todennäköisen samanlaisuuden [sen johdosta että mainen valo vaikuttaa kemiallisesti tänne tuleviin säteisiin], ei ole keksitty niitä kemiallisia toimintoja, joiden pitäisi olla ominaisia eri tavalla kehittyneille avaruuden tähdille, eikä ole todistettu näiden toimintojen olevan samanlaisia kuin ne, jotka on huomattu meidän planeetallamme.”¹

Crookes sanoo miltei saman kappaleessa, jonka olemme lainanneet hänen luennostaan ”Elements and Meta-Elements”.

C. Wolfen² havaintojen mukaan tähtisumuhypoteesi voi korkeintaan osoittaa sen seikan, että on olemassa eri tiiviysasteisia planetaarisia tähtisumuja ja spiraalitähtisumuja, joilla on [s651] tiivistymisytimiä haaroissa ja keskuksissa.³ Mutta asiallisesti meiltä puuttuu vielä tieto siitä suhteesta, joka

¹ *Five Years of Theosophy*, s. 241–242 & 239. [Vrt. *Collected Writings*, vol. V, s. 147–148 & 145–146.]

² Ranskan instituutin jäsen, Pariisin observatorion astronomi. *Les Hypothèses cosmogoniques*, s. 3.

³ Mutta ei ole vielä päästy varmuuteen näiden tähtisumujen spektreistä. Kun ne *on* havaittu valkoisine viivoineen, silloin vasta niihin voidaan vedota.

yhdistää tähtisumut kiintotähtiin. Ja koska meiltä puuttuvat suoranaiset havainnot, meidän on myös mahdotonta tukea sitä kemiallisen kokoonpanon analogian mukaan.

Vaikka tiedemiehet jättäisivät syrjään sen pulmallisuuden, joka [e598] syntyy noin kieltämättömästi aineen erilaisuudesta ja heterogeenisuudesta tähtisumujen kokoonpanossa, ja tahtoisivat myöntää muinaisaikalaisten lailla, että kaikkien näkyvien ja näkymättömien taivaankappaleiden alkua on etsittävä perimmäisestä homogeenisestä maailmanaineksesta, jonkinlaisesta *ESIprotyylistä*,¹ on aivan ilmeistä, ettei tämäkään tekisi loppua heidän vaikeuksistaan. Jolleivät he myös myönnä, että meidän näkyvä universonimme on ainoastaan seitsenkertaisen kosmoksen *sthûla-sharîra*, karkea ruumis, heillä on edessään vain uusi ongelma, varsinkin jos he uskaltavat pitää kiinni siitä, että nykyään näkyvät kappaleet ovat tuon yhden ja ainoan perimmäisen aineen tiivistymistä. Sillä pelkkä havaintokin jo osoittaa heille, että ne toiminnat, jotka tosiasiallisesti tapahtuvat universonissa, ovat paljon monimutkaisempia kuin mitä tuo teoria voi ottaa vastattavakseen.

Ensinnäkin on kaksi määrättyä luokkaa *hajoamattomia* tähtisumuja, kuten tiede itse opettaa.

Kaukoputkella on mahdotonta tehdä ero näiden välillä, mutta spektroskoopilla voidaan tehdä ja silloin huomataan olennainen ero niiden fyysisessä kokoonpanossa.²

¹ Crookesin protyyliä ei tule pitää *alkuperäisenä* aineksena, josta dhyâni-chohanit luonnon muuttumattoman lain mukaan kutoivat aurinkokunnan. Tämä *protyyli* ei voi olla edes Kantin *prima materia*, jota tuo suuri viisas näki käytettävän maailmojen muodostamisessa ja joka siis ei enää ole olemassa hajanaudessa tilassaan. *Protyyli* on muuan VÄLIASTE kosmisen substanssin kehittyvässä erilaistumisessa luonnollisesta erilaistumattomasta tilastaan. Se on siis sellainen aspekti, johon aine pukeutuu puolivälissä matkallaan täyteen objektiivisuuteen.

² ”Kysymys, voidaanko tähtisumuja purkaa, on usein esitetty liian varmasti myöntäen ja täysin vastoin niitä ajatuksia, jotka on esittänyt eräs kuuluisa kokeilija tähtisumuspektrien alalla – Sir Wm. Huggins. Jokainen tähtisumu, jonka spektri sisältää ainoastaan kirkkaita viivoja, on kaasumainen, sanotaan, ja on sen tähden purkautumaton. Jokainen tähtisumu, jonka spektri on yhtenäinen, purkautuu lopulta eri tähdiksi, jos sitä katsotaan kyllin voimakkaasti suurentavalla kaukoputkella. Tämä väite sotii heti saavutettuja tuloksia ja spektroskooppiteoriaa vastaan. *Lyyran* tähtisumu, käsipainon kaltainen tähtisumu ja Orionin tähtisumun keskiosa näyttävät hajoavan eri tähtiin ja kuitenkin niiden spektri on kirkkaista viivoista koostunut. *Metsästyskoiran* tähtisumu ei ole hajoamassa ja näyttää kuitenkin täydellisen spektrin. Spektroskooppi antaa näet meille kyllä tietoa tähtien ainesosien fyysisestä tilasta, mutta ei anna pienintäkään käsitystä sen yhdistymistavasta. Tähtisumu, joka olisi koostunut kaasupalloista (tai heikosti loistavista ytimistä, joita ympäröi voimakas sumukehä), näyttäisi meille viivaspektrin ja olisi kuitenkin purettavissa. Tällaisessa tilassa näkyy olevan Hugginsin määrittelemä seutu Orionin tähtisumussa. Tähtisumu, joka muodostuu hehkuvassa tilassa olevista kiinteistä tai nestemäisistä osista, todellinen pilvi, näyttäisi yhtenäisen spektrin mutta olisi *purkautumaton*.” (C. Wolf, *Les Hypothèses cosmogoniques*, s. 4 av.)

[s652] Muutamilla näistä tähtisumuista [sanoo Wolf] on kolmesta tai neljästä kirkkaasta viivasta muodostunut spektri, muilla taas yhtäjaksoinen spektri. Ensin mainitut ovat kaasumaisia, jälkimmäiset tomumaisesta aineesta koostuneita. Edellisten täytyy olla todellisen ilmakehän laatuista. Näiden joukkoon olisi sijoitettava Laplacen oletama aurinkotähtisumu. Jälkimmäiset muodostavat joukkion kappaleita, joita voi pitää riippumattomina ja joiden pyörintä tottelee sisäisen painon lakeja. Tällaisia ovat [e599] Kantin ja Fayen oletamat tähtisumut. Havainnot sallivat meidän lukea kummatkin näistä planeettamaailman varhaisimpaan alkukauteen. Mutta kun koetamme mennä sen tuolle puolen ja tunkeutua alkukaaokseen, joka on saanut aikaan kaikki taivaankappaleet, meidän täytyy ensin voida selittää näiden kahdenlaisten tähtisumujen olemassaolo. Jos alkukaaos olisi *kylmää, loistavaa kaasua*,¹ voisi ymmärtää, kuinka vetovoimasta syntynyt kokoon puristuminen kuumensi sen ja teki loistavaksi. Meidän on selitettävä tämän kaasun tiivistyminen loistaviksi osiksi, joiden olemassaolo paljastuu meille spektroskoopin avulla muutamissa tähtisumuissa. Jos alkuperäinen kaaos olisi muodostunut tällaisista osasista, kuinka muutamat näistä muuttuisivat kaasumaiseen tilaan, vaikka muut olisivat säilyttäneet alkuperäisen olotilansa?...²

Tämä on yleiskatsaus niihin pulmiin ja vaikeuksiin, jotka estävät tähtisumuteorian hyväksymisen. Ranskalainen *oppinut*, joka ne esittää, lopettaa kiinnostavan perustelunsa seuraavasti:

Ensimmäinen osa kosmogonisesta ongelmasta – mitä on kaaoksen alkuperäinen aine ja kuinka tämä aine synnytti auringon ja tähdet – pysyy siten tähän päivään asti PELKKIEN HAAVEIDEN JA MIELIKUVITUKSEN PIIRISSÄ.³

Jos tämä on tieteen viimeinen sana asiasta, minne meidän tuleekaan kääntyä saadaksemme tietää, mitä tähtisumuteorian arvellaan voivan meille opettaa? Mitä itse asiassa tämä teoria on? Mitä se *on*, ei kukaan näytä varmasti tietävän. Mitä se *ei ole* – oppimme *World-Life*'in oppineelta tekijältä. Hän sanoo:

I ”*Se ei ole teoria universumin kehitymisestä...* Se on pääasiallisesti selitys aurinkokunnan ilmiöiden synnystä ja lisäksi se on yhdistelmä pääilmiöistä tähtien ja tähtisumujen maailmassa, *mikäli ihmisenäkemyks on voinut siihen tunkeutua.*”

[s653] II ”Se ei pidä pyrstötähtiä kuuluvana siihen erikoiskehitykseen, joka on aikaansaanut aurinkokunnan.” (*Esoteerinen oppi pitää.*)

(Se pitää, koska se pitää komeettoja kosmisen olemassaolon muotoina, jotka ovat *rinnasteisia tähtisumujen varhaisimpien kehityskausien kanssa*, koska se

¹ Ks. III säkeistön 9. säettä ”Valosta eli *kylmästä* liekistä” ja 8. kommentaaria [I osa, s. e81–82], missä selitetään, että ”äiti” (kaaos) on kylmää tulta, viileä sädehdys, väritön, muodoton, vailla kaikkia ominaisuuksia. ”Liike on ainoa ikuinen *on* ja sisältää mahdollisuudet kaikkiin ominaisuuksiin manvantarisissa maailmoissa”, sanotaan. [H. P. B.]

² C. Wolf, *Les Hypothèses cosmogoniques*, s. 4–5.

³ *Sama*, s. 5.

pääasiassa pitää niitä kaikkien maailmojen muodostumisen aiheuttajina.)

III ”*Se ei kiellä, että loistavalla tähtisumulla on voinut olla varhaisempi historia (salaisen opin toisasteinen kehityskausi)... eikä väitä saavuttaneensa absoluuttista alkua.*” Niinpä se [e600] myöntääkin, että tämä ”*tulisumu on saattanut ennen olla olemassa kylmässä, valottomassa ja näkymättömässä tilassa*”...

IV ”[Ja lopuksi] se ei edes sano paljastavansa olioiden ALKUPERÄÄ vaan *ainoastaan erään taipaleen niiden aineellisessa kehityksessä*”... jättäen ”*filosofille ja teologille yhtäläisen vapauden kuin heillä oli ennen etsiskelläkseen olemismuotojen syntyjä syviä.*”¹

Mutta ei tässäkään kaikki. Jopa Englannin suurin filosofi – Herbert Spencer – asettui vastustamaan tätä mielikuvituksellista teoriaa sanomalla, että a) ”*olemassaolon ongelmaa ei ole ratkaistu*” sillä; b) ”*tähtisumuhypoteesi ”ei mitenkään valaise hajaantuneen aineen alkuperää*”; ja c) ”*tähtisumuhypoteesi [sellaisena kuin se nyt on] edellyttää ensimmäistä syytä*”.²

Pelkäämme, että viimeksi mainittu asia sisältää enemmän kuin mitä nykyajan fyysikot ovat ottaneet huomioon. Näyttää siis siltä, että tuo keuhko ”hypoteesi” voi tuskin löytää apua tai tukea edes metafysiikkien maailmasta.

Ottaen huomioon kaiken tämän okkultistit uskovat että heillä on oikeus esittää oma filosofiansa, miten väärin tahansa sitä nykyään ymmärretään tai se torjutaan. Ja he väittävät, että tiedemiesten epäonnistuminen tämän totuuden löytämisessä johtuu yksinomaan heidän materialismistaan ja transsendentaalisten tieteiden halveksimisestaan. Mutta vaikka tieteelliset älyniekat ovat meidän vuosisadallamme yhtä kaukana kuin konsanaan todellisesta ja oikeasta kehitysohjeesta, voi vielä tulevaisuuteen nähden olla toivoa, sillä jo nytkin huomaamme erään tiedemiehen tarjoavan meille siitä hienon välähdyksen.

Eräässä *Popular Science Review*'n artikkelissa ”Viimeiset tutkimukset pieneliöistä” sanoo H. J. Slack, Kemiällisen seuran jäsen, Kuninkaallisen lääketieteellisen seuran sihteeri:

Kaikki tieteet fysiikasta kemiaan ja fysiologiaan lähestyvät selvästi *jotakin evoluutio- ja kehitysohjeita, jossa darvinismin tosiasiat tulevat olemaan yhtenä osana.* Mutta minkä äärimmäisen muodon tämä oppi tulee saamaan, siitä ei ole paljon, jos yhtään, todisteita, ja *ehkä sitä ei tulekaan oivaltamaan ihmisjärki, ennen kuin metafysiikka on yhtä hyvin kuin fyysinen tutkimus on edistynyt paljon pitemmälle.*³

Tämä on todella onnistunut ennuste. Se päivä *saattaa* koittaa, jolloin ”*luonnollinen valinta*”, kuten Darwin ja Herbert Spencer sitä opettavat, tulee [s654] lopullisessa muodostelussaan olemaan ainoastaan *osa* meidän itämaisestä kehitysohjeistamme, joka on Manun ja Kapilan oppi *esoteerisesti selitettyä.*

¹ Winchell, *World-Life*, s. 196–197.

² *Westminster Review*, vol. LXX, heinäkuu 1858, s. 127–128.

³ Vol. XIV, 1875, s. 252.

VOIMAT – LIIKKEEN LAJEJA VAI INTELLIGENSSEJÄ?

Tämä on siis luonnontieteen viimeinen sana nykyiseen vuoteen 1888 asti. Mekaaniset lait eivät voi milloinkaan todistaa alkuperäisen aineen homogeenisuutta, paitsi päättelemällä ja epätoivoisena välttämättömyytenä, kun ei ole mitään muuta mahdollisuutta – kuten esim. eetterin tapauksessa. Nykyajan tiede on turvallinen ainoastaan omassa valtapiirissään, nimittäin oman aurinkokuntamme fyysisten rajojen sisällä. Sen tuolla puolen on kaikki, jokainen aineosanen, toisenlainen kuin tieteen tuntema aine, ja siellä aine on olemassa sellaisissa muodoissa, joista tiede ei voi luoda itselleen mitään käsitystä. *Tuo* aine on todella homogeenista ja ihmiskäsitystä tuonnempana, mikäli tajuntamme rajoittuu vain viiden aistimme piiriin. Me tunnemme sen vaikutukset niiden INTELLIGENSSEIEN [järkiolentojen] perusteella, jotka ovat tuloksia aineen ensimmäisestä erilaistumisesta. Me kutsumme niitä dhyâni-chohaneiksi. Hermeettisissä teoksissa niitä kutsuttiin ”seitsemäksi johtajaksi”. Poimandresin ”Jumalajatus” sanoo niitä ”rakentaviksi voimiksi”. Asklepios nimittää niitä ”ylhäisiksi jumaliksi”. Tämä aine – todellinen alkuperäinen substanssi, kaiken meidän tuntemamme aineen tosiolimus – on voittanut puolelleen muutamien astronomien luottamuksen, koska he epäilevät, onko koskaan mahdollista selittää kiertoliikettä, painovoimaa tai minkäänlaisten mekaanisten luonnonlakien syntyä, jollei tiede tunnusta näitä *järkiolentoja*.

Edellä lainatussa Wolfin astronomisessa teoksessa¹ kirjoittaja yhtyy täydellisesti Kantin teoriaan, ja tämä teoria taas, jollei yleisesti niin ainakin muutamissa piirteissään muistuttaa läheisesti eräitä esoteerisia oppeja. Siinä näet maailman systeemi *syntyy uudestaan omasta tuhkastaan* tähtisumun muodossa, joka on emanoitunut kuolleista ja avaruuteen hajonneista [s656] kappaleista, jotka aurinkokeskus on muuttanut *hehkuvaksi massaksi* planeettojen palamiskelpoisen aineen elvyttämänä. Tässä teoriassa, jonka keksi ja kehitti tuskin 25-vuotias nuori mies, joka ei ollut koskaan jättänyt kotipaikkaansa, pikku kaupunkia Pohjois-Preussissa (Königsberg), voi tuskin olla tunnistamatta jonkin inspiroivan ulkopuolisen voiman vaikutusta tai sitten se on todiste *jälleensyntymisen* puolesta, kuten okkultistit siinä näkevät. Se täyttää aukon, jota Newton nerokkuudestaan huolimatta ei voinut silloittaa. Ja varmasti Kantilla oli mielessään meidän alkuaineemme, âkâsha, kun hän edellytti kaikkialle levinneen alkuaikeisen substanssin ratkaistakseen Newtonin pulman, kun tämä tunsikin olevansa kyvytön selittämään luonnonvoimilla planeettojen saamaa ensimmäistä sysäystä.

Sillä kuten Kant sanoo luvussa 8: jos kerran myönnetään, että tähtien ja planeettojen täydellinen harmonia ja [e602] niiden ratojen yhtäpitävyys todistaa

¹ *Les Hypothèses cosmogonique. Examen des Théories scientifiques modernes sur l'origine des mondes, suivi de la Théorie du Ciel* de Kant, Paris, 1886.

jonkin luonnollisen syyn olemassaolon, joka syy olisi näin ollen alkusyy, ”tuo syy ei voi olla sama aine, joka täyttää nykyään taivaan avaruudet”. Sen täytyy olla sitä, mikä täytti avaruuden – oli avaruus – alun perin, ja sen liike erilaistuneessa aineessa antoi synnyn taivaankappaleiden nykyiselle liikkeelle. ”Tiivistymällä itse noihin kappaleisiin se jätti siten avaruuden, mikä huomataan tänä päivänä tyhjäksi.” Toisin sanoen, tuosta samasta aineesta ovat nyt muodostuneet planeetat, komeetat ja itse aurinko, joka muovauduttuaan alussa noiksi kappaleiksi on säilyttänyt siinä luonnostaan asuvan liikeominaisuuden. Tuo ominaisuus on nyt keskittynyt pallokeskuksiin ja ohjaa kaikkea liikettä. Tarvitaan vain hyvin pientä sanojen vaihtelua ja muutamia lisäyksiä, niin siitä seuraa esoteerinen oppimme.¹

Esoteerinen oppi kertoo, että tämä alkuaikainen perimmäinen *prima materia*, jumalallinen ja älyllinen, maailmanjärjen – *daivîprakritin* (*logoksesta* emanoituvan jumalallisen valon²) – suoranainen emanaatio, muodosti kaikkien ”itse liikkuvien” pallojen keskukset kosmoksessa. Se on elähdyttävä, alati läsnä oleva liikevoima ja elonprinsiippi, aurinkojen, kuiden, planeettojen ja jopa meidän maapallomme elollissielu. Edellinen on uinuvassa, jälkimmäinen toimivassa tilassa – näkymätön johtaja ja opas sille karkealle ruumiille, joka on sidottu ja kiinnitetty sieluunsa. Sielu taas on lopulta näiden taivaankappaleiden planeettahenkien henkinen emanaatio.

Toinen aivan okkultinen oppi on se Kantin teoria, että aine, josta muiden planeettojen asukkaat ja eläimet ovat muodostuneet, on *keveämpää ja hienompaa laatua ja täydellisemmin muotoutunut, mitä kauempana nuo planeetat ovat aurinkosta*. Aurinko on näet liian täynnä elollissähköä, fyysistä eloa suovaa prinsiippiä. Sen tähden ihmiset Marsilla ovat paljon eetterisempiä kuin me olemme, [s657] jota vastoin Venuksen asukkaat ovat karkeampia, vaikka ne ovat paljon älykkäämpiä mutta vähemmän henkisiä kuin me.

Viimeksi mainittu kohta ei ole aivan meidän oppimme – ja kuitenkin Kantin teoriat ovat yhtä metafysisiä ja yhtä transsendentaalisia kuin kaikki salaiset opit. Lisäksi useampi kuin yksi tiedemies omaksuisi ne, kuten Wolf tekee, jos he vain *uskaltaisivat* lausua julki omat ajatuksensa. Kantin olettamasta aurinkojen ja tähtien järjestä ja sielusta on vain yksi askel purânoiden MAHATIIN (järkeen) ja praktiiniin. Jos tiede tunnustaisi tämän, se ei olisi muuta kuin jonkin luonnollisen syyn myöntämistä, vaikka se ei ulottaisikaan uskoaan tuollaisiin metafysiisiin korkeuksiin. Mutta *mahat*, JÄRKI, onkin ”Jumala”, ja fysiologia tunnustaa ”järjen” olevan ainoastaan aineellisten aivojen ohimenevää toimintaa eikä muuta.

Materialismin Saatana nauraa nyt yhtä makeasti kaikelle ja kieltää näkyvän yhtä hyvin kuin näkymättömän. Nähdessään valossa, lämmössä, sähkössä ja vieläpä *elämän ilmiöissä* ainoastaan aineelle kuluvia ominaisuuksia [e603] se nauraa aina kun elämää nimitetään ELOLLISPRINSIIPIKSI ja ivaa sitä aatetta, että se

¹ [Lainattu ja koottu Immanuel Kantin teoksesta *Allgemeine Naturgeschichte und Theorie des Himmels* (1755), II osa, viii, niin kuin C. Wolf on kääntänyt teoksessa *Les Hypothèses cosmogoniques*, s. 227–228.]

² Jota valoa kutsumme *fohatiksi*.

voisi olla elimistöstä erossa ja riippumaton.

Mutta tässäkin taas tieteelliset mielipiteet eroavat toisistaan, kuten kaikessa muussa, ja on useita tiedemiehiä, jotka omaksuvat hyvin samanlaisia mielipiteitä kuin meidän. Katsokaamme esim., mitä tri Richardson, Kuninkaallisen tiedeakatemian jäsen, (jota on toisaalla lainattu laajasti) sanoo ”elollisprinsiipistä”, jota hän nimittää ”hermoetteriksi”:

Minä puhun ainoastaan todellisesta *aineellisesta välittäjästä*, joka olkoonpa kuinka hieno tahansa on kuitenkin *todellinen ja substantiaaalinen*. Tuolla välittäjällä on painon ja volyymin ominaisuudet ja se on altis kemiallisille yhdistyksille ja siten fyysisten olotilojen muutoksille. Se on toiminnassaan passiivinen, ts. sen panevat aina liikkeelle itsensä ulkopuolella olevat vaikutukset,¹ ja se tottelee muita vaikutuksia. Sillä ei ole mitään itsenäistä kykyä, ei mitään *vis* tai *energia naturae* [luonnollista voimaa tai energiaa],² mutta kuitenkin se on mitä tärkein, jollei ensimmäinen tekijä niiden ilmiöiden aikaansaamisessa, jotka johtuvat *energian* vaikutuksesta näkyvään aineeseen.³

Koska biologia ja fysiologia kieltävät nyt kauttaaltaan elollisprinsiipin olemassaolon, tämä ote yhdessä de Quatrefagesin tunnustuksen kanssa on selvä näyte siitä, että on tiedemiehiä, joilla on sama käsitys ”salaisista asioista” kuin teosofeilla ja okkultisteilla. Viimeksi mainitut tunnustavat elollisprinsiipin, joka [s658] on erillinen ja elimistöstä riippumaton, aineellinen tietysti, *koska fyysinen voima ei voi olla aineesta erossa*, vaan on muodostunut sellaisesta aineksestä, joka on tieteelle tuntemattomassa olotilassa. *Elämä on okkultistien mielestä jotakin enemmän kuin vain molekyylien ja atomien keskinäistä toimintaa*. On olemassa elollisprinsiippi, jonka puuttuessa eivät mitkään molekyyliyhdistelmät olisi koskaan voineet aikaansaada elävää elimistöä, kaikkein vähiten ns. ”epäorgaanisessa” aineessa meidän tajunnantasollamme.

”Molekyyliyhdistelmillä” tarkoitetaan tietysti sellaista ainetta, joka kuuluu meidän nykyisen harhanomaisen havaintomme piiriin ja joka toimii ainoastaan tällä meidän tasollamme. Tämä on pääkohta, josta ollaan eri mieltä.⁴

¹ Tämä on erehdys, joka edellyttää aineellista välittäjää erotettuna sitä liikuttavista vaikutteista, ts. sokeaa ainetta ja ehkä taas ”Jumalaa”, vaikka AINOA elämä ”Itse” on todellinen Jumala ja jumalat. [H. P. B.]

² Sama erehdys. [H. P. B.]

³ *The Popular Science Review*, vol. X, 1871, s. 39.

⁴ ”Onko *jīva* tarua, kuten tiede sanoo, vai ei? kysyvät muutamat teosofit häilyen materialistisen ja idealistisen tieteen keskivälillä. Vaikeus niiden esoteeristen ongelmien oikein käsittämisessä, jotka koskevat ”aineen äärimmäistä tilaa”, ovat samat kuin tuossa vanhassa *objektiivisen* ja *subjektiivisen* pulmassa. Mitä aine on? Onko meidän nykyisen objektiivisen tajuntamme havaitsema aine mitään muuta kuin meidän omat AISTIMUKSEMME? Totta kyllä, saamamme aistimukset tulevat *ulkoapäin*, mutta voimmeko todella (muuten kuin ilmiöiden alalta otetuilla sanoilla) puhua ”karkeasta aineesta” tällä tasolla, ikään kuin se olisi jokin olio meistä erillään ja meistä riippumatta? Kaikkiin

[e604] Okkultistit eivät siis ole uskossaan yksin. Eivätkä he kaiken kaikkiaan ole niin typeriä hylätessään nykyajan tieteen ”painovoiman” muiden *fyysisten* lakien ohella ja niiden sijaan omaksuessaan *veto-* ja *työntövoiman*. He näkevät näissä kahdessa vastakkaisessa voimassa vain universaalisen ykseyden eli ”ILMENNEEN JÄRJEN” kaksi *aspektia*. Näissä aspekteissa okkultismi eli sen suuret näkijät huomaavat lukemattoman joukon toimivia olentoja: kosmisia dhyâni-chohaneja, olentoja, joiden perusolemus *kaksine* luonteineen on kaikkien maisten ilmiöiden syy. Tuo perusolemus on näet samaa olemusta kuin universaali sähkömeri, joka on ELÄMÄÄ. Se on, kuten sanottu, kaksinainen – positiivinen ja negatiivinen – ja tuon kaksinaisuuden emanaatiot tunnetaan nyt maan päällä toimiessaan ”liikkeen lajien” nimellä. *Voimakin* on näet nykyään tullut vastenmieliseksi sanaksi, koska se voisi johtaa jonkun jopa ajatuksissaan erottamaan sen aineesta! Okkultismi sanoo, että tuon kaksinaisen olemuksen kahta *vaikutusta* nimitetään nykyään keskihakuiseksi ja keskipakoiseksi voimaksi, negatiiviseksi ja positiiviseksi navaksi eli polarisoitumiseksi, lämmöksi ja kylmyudeksi, valoksi ja pimeydeksi jne.

[s659] Ja vielä okkultismi vakuuttaa, että jopa kreikkalais- ja roomalaiskatoliset kristityt ovat viisaampia uskoessaan todella enkeleihin, pääenkeleihin, arkontteihin, serafeihin ja aamutähtiin – vaikka sokeasti yhdistävätkin ja jäljittävät ne antropomorfiseen jumalaan – uskoen, lyhyesti sanoen, kaikkiin niihin teologian *deliciae humani generis* [ihmissuvun ilonaiheisiin], jotka hallitsevat kosmisia elementtejä. He ovat viisaampia kuin tiede, joka ei ensinkään voi uskoa niihin vaan tuo esille omat koneelliset voimansa. Nuo voimat toimivat nimittäin hyvin usein järkevämmin ja oikeampaan osuen kuin ihmiset. Kuitenkin niiltä kielletään järki ja niiden toimintaa pidetään pelkästään sattumasta riippuvaisena. Mutta kuten de Maistre oli oikeassa kutsuessaan painovoimalakia pelkäksi *sanaksi*, joka oli tullut ”tuntemattoman olion” tilalle,¹ me olemme oikeassa sovittaessamme saman huomautuksen kaikkiin muihin tieteen *voimiin*. Jos meitä vastaan muistutetaan, että kreivi de Maistre oli kiihkeä roomalaiskatolilainen, me voimme toistaa yhtä kiihkeän materialistin Lecouturerin sanoja. Hänkin sanoi samaa ja niin teki Herschell ja monet muut.²

Jumalista ihmisiin, maailmoista atomeihin, tähdistä kynttilään, auringosta mitättömimmän orgaanisen olennon elonlämpöön asti on muodon ja olemassaolon maailma ääretön ketju, jonka osat ovat kaikki kiinni toisissaan. Analogian laki on maailmanarvoituksen ensimmäinen avain ja näitä ketjun osia on tutkittava tasavertaisesti niiden okkultisessa suhteessa toisiinsa.

tällaisiin kysymyksiin okkultismi vastaa: *Todellisuudessa* aine ei ole meidän havainnostamme riippumaton eikä sen ulkopuolella olemassa. Ihminen on *harhaa*, myönnettäköön. Mutta että on asiallisesti olemassa vielä enemmän harhanomaisia vaikka silti yhtä *todellisia* olentoja kuin me olemme, on väite, joka ei kumoudu vaan päinvastoin vahvistuu tuon vedantalaisen opin ja Kantin idealismin perusteella.

¹ *Les Soirées de St. Petersburg.*

² *Musée des Sciences*, elokuu 1856.

Kun siis salainen opi edellyttää, että ehdonalaisella eli rajoitetulla paikalla (sijainnilla) ei ole mitään todellisuutta paitsi tässä harhamaailmassa eli toisin sanoen meidän omissa käsityskyvyissämme, ja opettaa, että jokainen korkeammista ja myös alemmista maailmoista on sekoittunut meidän omaan ulkokohtaiseen maailmaamme; että miljoonat oliot ja olennot ovat [e605] paikallisuuden suhteen meidän ympärillämme ja meidän *sisällämme*, kuten me olemme niiden ympärillä ja sisällä, tämä ei ole mikään metafyyssinen sanonta vaan oikeaa luonnon todellisuutta, vaikka se aisteillemme olisi kuinka käsittämätön tahansa.

Mutta täytyy perehtyä okkultiseen kielenkäyttöön, ennen kuin voi ymmärtää sen väitteitä. Se ei esim. käytä sanoja ”ylhäällä” ja ”alhaalla”, ”korkeampi” ja ”alempi” *näkymättömistä* piireistä (niin kuin tiede käyttää yhdessä merkityksessä) koska nuo sanat ovat silloin merkityksettömiä. Myös sanat ”itä” ja ”länsi” ovat vain sopimukseen perustuvia ja meidän inhimillisen käsityksemme avuksi. Sillä joskin maapallolla on kaksi kiinteää kohtaa, napansa, jotka määräävät pohjoisen ja etelän, itä ja länsi ovat vain suhteellisia ja riippuvat asemastamme maan pinnalla ja sen kiertoliikkeestä lännestä itään. Sen tähden kun mainitaan ”*muuta* maailmoja” – olkoot ne parempia [s660] tai huonompia, henkisempiä tai vielä aineellisempia, vaikka kummassakin tapauksessa näkymättömiä – okkultisti ei sijoita *näitä piirejä* meidän maapallomme *ulko-* ja *sisäpuolelle*, kuten teologit ja runoilijat tekevät. Okkulttinen paikallisuus ei näet ole millään kohtaa tavallisten ihmisten *tuntemassa* tai käsittämässä avaruudessa. Nuo piirit ovat ikään kuin sekaantuneet meidän maailmaamme, tunkevat sen läpi ja ovat itse taas sen läpätunkemat.

On olemassa miljoonia ja miljoonia maailmoja ja taivaita, jotka näkyvät meille, mutta on vielä suurempi määrä sellaisia, jotka eivät ole havaittavissa kaukoputkella, ja monet jälkimmäisistä eivät ensinkään kuulu meidän *objektiiviseen* piiriimme. Vaikka ne ovat meille yhtä näkymättömiä kuin jos ne olisivat miljoonia peninkulmia meidän aurinkokuntamme ulkopuolella, ne ovat kuitenkin meidän vieressämme, lähellämme, oman maailmamme *sisällä*. Ne ovat asukkailleen yhtä objektiivisia ja aineellisia kuin meidän maailmamme on omille asukkailleen. Näidenkään maailmojen suhde meidän maailmaamme ei ole sama kuin kiinalaista sisäkkäistä lelusarjaa muistuttavien, toinen toisensa sisällä olevien munan muotoisten laatikkojen keskinäinen suhde. Kukin noista maailmoista on kokonaan omien erikoisten lakiensa ja ehtojensa alainen eikä sillä ole mitään suoranaista suhdetta meidän piiriimme. Näiden asukkaat saattavat, kaiken sen mukaan mitä tiedämme ja tunnemme, liikkua meidän *lävitsemme* ja *ympärillämme* ikään kuin tyhjän ilman läpi, ja niiden olinpaikat ja maat saattavat olla meidän maihimme sekoittuneet, eivätkä ne silti osu meidän näköpiiriimme, koska meillä ei ole vielä heidän huomaamiseensa tarvittavia kykyjä. Mutta adeptit henkisine näköineen ja vieläpä muutamat näkijät ja herkät ihmiset saattavat huomata suuremmassa tai pienemmässä määrin meidän luonamme ja aivan lähellämme olentoja, jotka kuuluvat muihin elämänpiireihin. Ne, jotka asuvat (henkisesti) korkeammista maailmoista, seurustelevat ainoastaan niiden maan kuolevaisten kanssa, jotka omilla yksilöllisillä ponnistuksillaan voivat nousta heidän rinnalleen sille korkeammalle tasolle, missä ne oleskelevat...

Bhûmin [MAAN] POJAT PITÄVÄT *devalokien* [ENKELIPIIRIEN] POIKIA JUMALINAAN. ALEMPIEN VALTAKUNTIEN POJAT KATSOVAT *bhûmin* IHMISIÄ KUIN *devojaan* [JUMALIA]. IHMISET PYSYVÄT TÄSTÄ TIETÄMÄTTÖMINÄ SOKEUDESSAAN... HE [*ihmiset*] VAPISEVAT [e606] NIIDEN EDESSÄ SAMALLA KUN KÄYTTÄVÄT NIITÄ [*maagisiin tarkoituksiin*]... IHMISTEN ENSIMMÄINEN ROTU OLI EDELLISTEN ”järjestä syntyneitä poikia”. NE [*pitrit ja devat*] OVAT MEIDÄN KANTAISIÄMME... (DZYANIN kirjan kommentaarin II kirja.)

Nk. ”sivistyneet ihmiset” nauravat sylfideille ja salamantereille, undiineille ja maahisille. Tiedemiehet pitävät tuollaisten taikauskojen mainitsemistakin loukkauksena. Halveksien johdonmukaisuutta ja tavallista tervettä järkeä, joka on usein ”tunnustetun auktoriteetin” etuoikeus, he antavat niiden [s661] ihmisten, joita heidän on velvollisuus opettaa, elää siinä mielettömässä käsityksessä, ettei koko kosmoksessa tai ainakaan meidän omassa ilmapiirissämme ole mitään muita tajuisia järkeviä olentoja kuin me itse.¹ Mitään muuta ihmiskuntaa (muodostuneena selvästi *inhimillisistä* olennoista) paitsi sitä, jolla on kaksi jalkaa, kaksi kättä ja pää ihmiskasvoineen, ei nimitettäisi ensinkään ihmiskunnaksi, vaikka ihmis-sanan etymologia ei näytä olevan suurestikaan tekemisissä luontokappaleen varsinaisen ulkonäön kanssa. Tiede kieltää jyrkästi sen mahdollisuuden, että olisi olemassa (meille yleensä) näkymättömiä olentoja, ja vaikka ihmisten enemmistö yhä kuitenkin uskoo *salaisesti* tuohon kaikkeen, heidän täytyy julkisuudessa ivata koko aate. Naurulla otetaan vastaan sellaisia kirjoja kuin *Comte de Gabalis*² eikä oivalleta, että *avoin ivailu on varmin totuuden naamari*.

Kaikesta huolimatta on olemassa näkymättömiä maailmoja. Yhtä tiheästi asuttuina kuin meidän maapallomme ne ovat levinneet kautta ilmenneen avaruuden valtavan lukuisina. Muutamat ovat paljon aineellisempia kuin meidän maailmamme, toiset käyvät vähä vähältä eetterisemmiksi, kunnes tulevat muodottomiksi ja ovat kuin ”henkäyksiä”. Se seikka, että fyysinen silmämme ei näe niitä, ei ole mikään syy, miksi niihin ei voisi uskoa. Eiväthän fyysikot näe eetteriä, atomeja, ”liikkeen lajeja” tai voimia. Kuitenkin he hyväksyvät ne ja opettavat niistä.

Jos me huomaamme jo siinä luonnollisessa maailmassa, johon olemme perehtyneet, että aine ilmaisee osittaisen analogian tuolle *näkymättömien* maailmojen vaikealle käsitteelle, ei luulisi olevan niinkään työlästä tunnustaa ainakin sellainen mahdollisuus. Komeetan pyrstö on jo ensimmäinen askel todisteeseen päin. Se vetää heti huomiomme puoleensa valoisuudellaan, mutta ei mitenkään häiritse eikä estä meitä näkemästä esineitä vaan me havaitsemme niitä yhtä hyvin sen lävitse ja sen tuolla puolen. Komeetan pyrstö kulkee nopeasti yli

¹ Vieläpä hylätään koko kysymys, onko olemassa useampia aistivien olentojen asumia maailmoja tai sitä lähestytään mahdollisimman varovaisesti! Mutta katsokaa kuitenkin, mitä suuri astronomi Camille Flammarion esittää kirjassaan *Sur La Pluralité des mondes habités*, 1862.

² [Kirjoittanut pastori Nicolas de Monfaucon de Villars.]

näköpiirimme emmekä tunne sitä emmekä tietäisi sen kulusta, jollemme näkisi loistavaa valoilmiota. Senkin ainoastaan harvat tästä ilmiöstä kiinnostuneet havaitsevat mutta kaikki muut pysyvät aivan tietämättöminä sen läsnäolosta ja sen kulkemisesta *läpi* tai yli jonkin osan maapalloamme.¹ Tuo pyrstö voi kuulua tai olla kuulumatta olennaisena osana komeetan varsinaiseen olemukseen, [e607][s662] mutta esimerkkiä varten tulee vain kyseeseen sen ohuisuus. Se ei siis ole mitään taikauskoisuutta vaan yksinkertainen seuraus transsendentaalisesta tieteestä ja vielä enemmän johdonmukaisuudesta, jos tunnustetaan sellaistenkin maailmojen olemassaolo, jotka ovat muodostuneet vielä ohuemmasta aineesta kuin komeetan pyrstö. Kieltämällä tämän mahdollisuuden on tiede viimeksi kuluneella vuosisadalla tehnyt palveluksen ei filosofialle eikä todelliselle uskonnolle vaan ainoastaan teologialle. Voidakseen paremmin puolustaa edes aineellisten maailmojen moninaisuutta, jota uskoa monet kirkonmiehet pitävät Raamatun oppeihin soveltumattomana,² Maxwellin täytyi loukata Newtonin muistoa. Hän näet koettaa vakuuttaa lukijoilleen, että Newtonin filosofian sisältämät periaatteet ovat samat kuin ”ne, jotka ovat kaikkien ateististen järjestelmien perustana”.³

”Tri Whewell vastusti maailmojen moninaisuutta vetoamalla tieteellisiin todisteisiin”, sanoo professori Winchell.⁴ Ja jos näin väitetään jo sitäkin vastaan, että fyysiset maailmat, planeetat ja kaukaiset tähdet, jotka tuhansina myriadeina loistavat päämme päällä, olisivat asuttavia, kuinka pieni mahdollisuus on silloin, että hyväksyttäisiin näkymättömiä maailmoja meidän omassa näennäisestä läpinäkyvässä avaruudessamme!

Mutta jos voisimme miettiä sellaista maailmaa, joka on muodostunut (*meidän* aistiemme kannalta) vielä ohuemmasta aineesta kuin komeetan pyrstö, ja ajatella, että sen asukkaat olisivat yhtä eetterisiä *oman* pallonsa mukaan kuin me olemme verrattuna *omaan* kallioiseen, kovaan maanpintaamme, ei ole ihme, jos emme havaitse heitä emmekä huomaa heidän läsnäoloaan tai edes olemassaoloaan. Miten ajatus sitten sotii tiedettä vastaan? Eivätkö ihmiset, eläimet, kasvit ja vuoret voi olla varustettuja aivan erilaisilla aisteilla kuin me olemme? Eikö heidän elimistönsä voi syntyä, kehittyä ja olla olemassa toisten olemassaolon lakien mukaan kuin niiden, jotka hallitsevat meidän pientä maailmaamme? Onko aivan välttämätöntä, että jokainen ruumiillinen olento olisi verhoitu samanlaisiin ”nahkavaatteisiin” kuin Aadamille ja Eevalle annettiin *Genesiksen* tarun mukaan? Ruumiillisuutta – niin meille sanovat useat tiedemiehet – ”voi esiintyä hyvinkin erilaisissa tiloissa”.⁵

¹ Tämä huomattiin selvästi kun ”Halley’n komeetan” pyrstö keväällä 1911 pyyhkäisi yli koko maapallon eikä tosiaan voitu havaita jälkeäkään sen läsnäolosta vaikka oltiin sen keskellä. – Suom. huom.

² Kuitenkin voidaan todistaa itse Raamatun avulla, ja sen ovat tehneet niinkin hyvät kristilliset teologit kuin kardinaali Wiseman, että maailmojen moninaisuutta opetetaan niin *Vanhassa* kuin *Uudessa* testamentissa.

³ A. Maxwell, *Plurality of Worlds*, 1817 ja 1820. Vrt. A. Winchell, *World-Life*, s. 497.

⁴ Wm. Whewell, *Plurality of Worlds*, 1853 (Winchellin *em. teoksessa*, s. 497), missä on luettelo niistä monista tiedemiehistä, jotka ovat kirjoittaneet tuon teorian puolustukseksi.

⁵ Puolustaessaan maailmojen moninaisuutta professori A. Winchell huomauttaa: ”Ei ole

[s663] Emmekö tiedä [e608] tuon kaikki kieltävän tieteen tutkimusten perusteella, että meitä ympäröi myriadeja näkymättömiä eloja? Jos nämä mikrobit, bakteerit ja *tutti quanti* äärettömän pienet oliot ovat meille näkymättömiä pienuutensa takia, eikö voi olla toisessa päässä olentoja, jotka ovat yhtä näkymättömiä aineverhonsa laadun takia – itse asiassa sen ohuuden vuoksi? Toisaalta jos katsotaan komeettojen aineen vaikutuksia, eikö siinäkin ole esimerkki elo- ja ainemuodosta? Kun päivänsäde tunkeutuu huoneeseemme, se paljastaa valojuovassaan lukemattomia pikkuolioita, jotka viettävät mitätöntä elämäänsä ja sitten lakkaavat olemasta, riippumattomina meistä ja välittämättä siitä, havaitsemmeko me, suuremmat ja aineelliset olennot, niitä. Samoin on muissa aineen olomuodoissa mikrobeja ja bakteereja ja muita sellaisia näkymättömiä olentoja. Me kuljimme mitään aavistamatta niiden ohi [s664] pitkien synkkien ja tietämättömien vuosisatojen

ensinkään epätodennäköistä, että jotkut vastuskykyiset ainekset voisivat yhdistyä siten muihin aineksiin, meille tunnettuihin tai tuntemattomiin, että ne saattaisivat kestää paljon suurempia lämmön ja kylmyyden vaihteluita kuin meidän maisille elimistöillemme on mahdollista. Maisten eläinten kudokset sopivat yksinomaan maisiin elinolosuhteisiin. Kuitenkin me tälläkin alalla tapaamme monenlaisia eläintyyppisiä ja -lajeja, jotka ovat mukautuneet kestämaan mitä erilaisimpien olotilojen koetuksia... Että eläimellä olisi neljä tai kaksi jalkaa, ei kuulu sen elimistön välttämättömyyksiin eikä sen vaiston tai älyn vaatimuksiin. Että eläimellä pitäisi olla juuri viisi aistia, ei ole mikään välttämättömyys havaintokykyä varten. Maan päällä on eläimiä, joilla ei ole maku- eikä hajuaistia. Saattaa olla olentoja muissa maailmoissa, *vieläpä tässäkin*, joilla on useampia aisteja kuin meillä. Tämä mahdollisuus on ilmeinen, jos otamme huomioon, kuinka perin todennäköistä on, että kosmoksen varastoissa ja vielä maisessa aineessa on muita ominaisuuksia ja muita olemismuotoja kuin me nyt tunnemme. On eläimiä, jotka pysyvät elossa siellä, missä järveä ihminen hukkuisi – maan sisällä, joissa ja merissä...” [ja miksi ei silloin myös *ihmisolentoja*, joilla olisi erilainen kokoonpano kuin meillä?...] ”Eikä ruumiillinen ja järjellinen olemassaolo ole lämmiverisyyden rajoittama eikä riippuvainen määrätystä lämpölämmästä, jolle tämä muuta niitä ainemuotoja, joista elimistö on muodostunut. *Saattaa olla järkiolentoja, ruumiillistuneita* johonkin muotoon, jossa ei tule kysymykseen ravinnon ottaminen, sulattaminen ja synnytystoiminta. Tällaiset ruumiit eivät vaatisi jokapäiväistä ruokaa eikä lämpöä. Ne saattaisivat kadota valtameren syvyyksiin tai ajautua tuulen pieksämälle kalliosärkälle ankaraksi arktiseksi talveksi tai upota tulivuoren sisään sadaksi vuodeksi ja yhä säilyttää tajuntansa ja ajattelunsa. Se on ainakin ajateltavissa. Miksi ei psyykkisiä olioita voisi kätkeytyä häviämättömään piikiveen tai platinaankin? Nämä ainekset eivät ole sen kauempana tajunnan luonteesta kuin hiili, vety, happi ja kalkki. Mutta vaikkemme antaisikaan ajatuksemme lentää niin äärimmäisen pitkälle [?], eikö ainakin korkea äly voisi ruumiillistua muotoihin, jotka olisivat yhtä tuntemattomat ulkonaisiin olotiloihin nähden kuin salvia-kasvi Lännen tasangoilla ja Labradorin jäkälät tai rataseläimet, jotka pysyvät kuivuneina vuosikausia, tai bakteerit, jotka elävinä kulkevat kiehuvan veden läpi... Näitä viittauksia esitämme vain muistuttaaksemme lukijalle, kuinka vähän voidaan sanoa niistä ehdoista, jotka ovat välttämättömät järkevään elimelliseen olemassaoloon, jos katsotaan sitä ruumiillista elämää, jota maan päällä tavataan. Järki on luonteeltaan yhtä yleinen ja yhdenmukainen kuin universumin lait. Ruumiit ovat vain järjen paikallisia mukautumisia muutamiin erityisiin universaalin aineen ja voiman muunnelmiin.” (*World-Life; or Comparative Geology*, s. 497–500.)

aikana, sen jälkeen kun tiedon soihtu oli lakannut loistamasta pakanallisten ja korkeasti filosofisten järjestelmien kautta kristinuskon taikauskoina ja suvaitsemattomina varhaiskausina. Ja vielä nytkin saattaisimme yhtä helposti olla niitä huomaamatta.

Kuitenkin nuo elot ympäröivät meitä *silloin* yhtä hyvin kuin nykyään. Ne ovat jatkaneet toimintaansa totellen omia lakejaan, ja vasta kun tiede on vähitellen paljastanut niiden olemassaolon, olemme alkaneet ottaa niitä huomioon ja tarkata niiden tuottamia vaikutuksia.

[e609] Kuinka kauan on kestänyt, ennen kuin maailma on tullut sellaiseksi kuin se nyt on? Jos voidaan sanoa, että vielä tänä päivänä kosmista tomua, ”*joka ei milloinkaan ennen ole kuulunut meidän maapallollemme*” (*World-Life*), saapuu tänne, kuinka paljon johdonmukaisempaa onkaan uskoa – kuten okkultistit uskovat – että lukemattomina aikakausina ja miljoonina vuosina, jotka ovat kuluneet siitä asti kun tuo tomu kerääntyi ja muodosti sen pallon, missä me nyt elämme, *tajuisen* alkuajaisen substanssin *ytimen* ympärille, ovat monet ihmiskunnat esiintyneet ja taas kadonneet maapallon pinnalta, kuten meidänkin ihmiskuntamme tulee katoamaan. Ne ovat eronneet nykyisestä ihmiskunnasta yhtä suuresti kuin se ihmiskunta, joka miljoonia vuosia tämän jälkeen on kehittynyt, tulee eroamaan meidän roduistamme. Noiden alkuajaisen ja kaukaisten ihmisrotujen olemassaolo kielletään, koska geologien luulon mukaan ne eivät ole jättäneet mitään konkreettisia jäänteitä itsestään. Kaikki jäljet niistä ovat pyyhkiytyneet pois, ja sen vuoksi ne eivät ole koskaan olleet olemassa! Kuitenkin niiden jättämiä muinaisjäännöksiä – vaikka kyllä varsin harvoja – on löydettävissä, ja geologinen tutkimus tulee niitä tapaamaan. Mutta vaikka niitä ei koskaan löydettäisikään, ei olisi mitään syytä toivoa, ettei ihmisiä olisi voinut elää niinä geologisina kausina, jolloin heidän sanotaan olleen maan päällä. Sillä heidän elimistönsä ei tarvinnut lämmintä verta, ei ilmaa eikä ravintoa. *World-Lifen* tekijä on oikeassa, ja kuten siis tieteellisten hypoteesien mukaan tänäkin päivänä saattaa olla ”psykkisiä olentoja verhoutuneina häviämättömään piikiveen ja platinaan”, ei ole ensinkään *liioiteltua* uskoa, kuten me uskomme, että samoin on ennen ollut psykkisiä olentoja verhoutuneina yhtä *häviämättömään* alkuajaiseen aineeseen – meidän viidennen Rotumme todelliset esi-isät.

Kun me siis teoksemme II osassa tulemme puhumaan ihmisistä, jotka asuivat maamme päällä 18 miljoonaa vuotta sitten, emme ajattele nykyisten rotujemme kaltaisia ihmisiä emmekä nykyisiä ilmastollisia lakeja, lämpöolosuhteita jne. Maapallo ja ihmiskunta, kuten aurinko, kuu ja planeetat, kaikki kasvavat, muuttuvat, kehittyvät ja vähitellen edistyvät elämänkausiinsa. Ne syntyvät, kasvavat lapsiksi, nuorukaisiksi, tulevat täysikasvuiksi, vanhuksiksi ja viimein kuolevat. Miksi ei *ihmiskunta* noudattaisi samaa universaalialakia? Uriel sanoo Henokille:

[s665] Katso, minä olen näyttänyt sinulle kaiken... Näet auringon ja kuun, ja ne, jotka ohjaavat taivaan tähtiä ja *saavat aikaan niiden vaikutukset*, kaudet ja tulemisten uusiutumisen. *Syntisten päivinä* vuodet lyhennetään... kaikki

maan päällä horjuu... Kuu muuttaa vaiheensa jne.¹

”Syntisten päivät” tarkoittaa niitä aikoja, jolloin aine tuli olemaan vallassa maan päällä ja ihminen oli saavuttanut fyysisen kehityksensä huipun ruumiin koossa ja eläimellisyydessä. Tämä tapahtui atlantislaisten ajalla, heidän Rotunsa (neljännen) keskikohdassa, ja tuo Rotu hukkui, kuten Uriel ennusti. Sen jälkeen ihminen on pienentynyt fyysisessä koossa, voimassa ja iässä kuten tullaan näkemään [e610] II osassa. Mutta koska nyt olemme viidennessä kantarodussa oman *alarotumme* keskikohdalla – missä taas on aineellisuuden huippukohta – eläimelliset taipumukset uudistuvat, vaikka nyt paljon heikommassa muodossa. Tämä näkyy selvimmin sivistysmaissa.

[s666]

XVI

JUMALAT, MONADIT JA ATOMIT

Muutamia vuosia sitten huomautimme,² että esoteerista oppia voidaan syystä kutsua ”lankaopiksi”, koska se kuten *sûtrâzman* vedantafilosofiassa³ kulkee kaikkien muinaisten filosofisten uskontojärjestelmien läpi ja sitoo ne yhteen sovittaen ne toisiinsa ja selittäen niitä. Sanomme nyt, että se tekee enemmänkin. Se ei ainoastaan sovita yhteen erilaisia ja näennäisesti ristiriitaisia järjestelmiä vaan se myös oikaisee nykyajan eksaktin tieteen keksintöjä ja näyttää, että muutamat niistä ovat ehdottomasti oikeita, koska ne saavat vahvistuksensa muinaisista asiakirjoista. Tällaista lausuntoa tullaan epäilemättä pitämään julkeana ja häpeämättömänä, oikeana majesteettirikoksena tiedettä kohtaan. Kuitenkin se on vanha totuus.

Tiede on kieltämättä äärimmäisen materialistinen meidän päivinämme, mutta sillä on yhdeltä kannalta oikeutuksensa. Luonto näyttäytyy aina esoteerisena toiminnassaan, ja on, kuten kabbalistit sanovat, *in abscondito* [salattu]. Sen tähden tietämättömät voivat arvostella sitä ainoastaan ulkonäön mukaan, ja ulkonäkö on aina petollinen fyysisellä tasolla. Toisaalta luonnontieteilijät eivät tahdo yhdistää fysiikkaa metafysiikkaan, ruumista sitä elähdyttävään sieluun ja henkeen. He jättävät viimeksi mainitut huomioon ottamatta. Tämä on joillekin valintakysymys, mutta vähempi joukko pyrkii järkevästi laajentamaan fyysisen tieteen aluetta rohjeten astua metafysiikan kielletylle perustalle, mikä useimmille materialisteille on kovin epämieluisia. Nämä tiedemiehet ovat oman sukupolvensa viisaita. Sillä kaikki heidän ihmeelliset keksintönsä tulevat mitättömiksi ja pysyvät aina

¹ *The Book of Enoch, the Prophet* (käännös: Richard Laurence), lxxix. [Vrt. *Etiopialainen Eenokin kirja*, (suom. Johannes Seppälä), LXXX, 1–4.]

² *Five Years of Theosophy*, art. ”The Septenary Principle”, s. 197. [*Collected Writings*, vol. IV, s. 582.]

³ Ätman eli henki (henkinen ITSE) kulkee niin kuin lanka viiden hienon ruumiin (eli prinssiin, *koshan*) läpi, ja sitä nimitetään sen tähden vedantafilosofiassa ”lankasieluksi” eli *sûtrâmaniksi*.

päättöminä ruumiina, jolleivät he kohota aineen huntua [s667] ja pinnistä näköään katsoakseen sen *taakse*. Kun he ovat nyt tutkineet luonnon fyysistä muotoa sen pituudelta, leveydeltä ja paksuudelta, on aika siirtää tämä runko toiselle tasolle ja etsiä tuntemattomista syvyyksistä elävää ja todellista olevaista, sen SUB-stanssia – katoavan aineen noumenonia.

[e611] Ainoastaan työskentelemällä tähän suuntaan tulevat muutamat niistä totuuksista, joita nyt sanotaan ”hylätyiksi taikauskoiksi”, osoittautumaan tosiasioiksi ja ikivanhan tiedon ja viisauden pyhiksi muistoiksi.

Yksi tällainen ”alentava” usko – alentava kaikki kieltävän skeptikon mielestä – on se aate, että kosmos, sen objektiivisten planeettojen asukkaiden, sen muissa asutuissa maailmoissa olevien ihmiskuntien lisäksi, on täynnä muita näkymättömiä, älyllisiä olentoja. Länsimaiden ns. pääenkelit, enkelit ja henget, jotka ovat jäljennöksiä prototyypeistään, itämaiden dhyâni-chohaneista, devoista ja pitreistä, eivät ole todellisia olentoja vaan kuvittelua. Tässä kohden materialistinen tiede on taipumaton. Asemaansa kannattaakseen se tekee tyhjäksi oman aksiomaattisen periaatteensa, että luonnonlait ovat yhtenäisiä ja jatkuvia, ja kumoo samalla kaiken johdonmukaisen vastaavuuden ja syysuhteen olemassaolon kehityksessä. Tietämättömiä joukkoja käsketään ja heidät saadaan uskomaan, että historian koottu todistusvoima on väärä – kun historia näyttää, että muinaiset ateistitkin, sellaiset kuin Epikuros ja Demokritos, uskoivat *jumaliin*. Ja kun sellaiset suuret filosofit kuin Sokrates ja Platon vakuuttivat noita jumalia olevan, hekin olivat muka harhautuneita haaveilijoita ja tompeleita.

Jos me olisimme omaksuneet mielipiteemme ainoastaan historiallisin perustein ja luottaisimme lukemattomien mitä suurimpien viisaiden auktoriteettiin, uusplatonikkoihin ja kaikkien aikojen mystikkoihin Pythagoraasta aina tämän vuosisadan moniin eteviin tiedemiehiin ja professoreihin, jotka uskovat ainakin ”henkiin” vaikka hylkäävätkin ”jumalat” – niin täytyisikö meidän pitää näitä auktoriteetteja yhtä heikkomielisinä ja typerinä kuin ketä tahansa roomalaiskatolilaista talonpoikaa, joka uskoo omaan kerran ihmisenä eläneeseen pyhimykseensä tai pääenkeli Mikaeliin ja rukoilee näitä? Eikö sitten todellakaan ole eroa sen välillä, mitä tuo talonpoika uskoo, ja mitä uskovat länsimaiset okkultistit, keskiajan ruusuristiläiset ja alkemistien perilliset? Olivatko van helmontit, khunrathit, paracelsukset ja agrippat Roger Baconista aina St. Germainiin asti kaikki sokeita intoilijoita, hourupäitä tai petkuttajia vai onko ehkä tuo pieni kourallinen nykyajan skeptikkoja – ”ajattelun johtajia” – oman kielteisyytensä sokaisema? Me uskomme, että jälkimmäinen on totta. Olisi todella *ihme*, aivan luonnoton asia todennäköisyyksien ja johdonmukaisuuden maailmassa, jos tuo pieni ryhmä kieltäjiä olisi ainoa *totuuden* vartijajoukko, jota vastoin miljooniin nousevat ihmiset – yksin Euroopassa ja Amerikassa – jotka uskovat jumaliin, enkeleihin ja henkiin, nimittäin kreikkalais- [s668] ja roomalaiskatoliset kristityt, teosofit, spiritualistit, mystikot jne., eivät olisi muuta kuin petettyjä kiihkoilijoita ja harhaan joutuneita medioita ja usein vielä petkuttajien ja keinottelijoiden uhreja!

Usko eriasteisten näkymättömien järkiolentojen joukkoihin lepää aina samalla perustalla, vaikka sen ulkonainen esitystapa ja opinkappale vaihtelisikin eri tahoilla. Totuus ja erehdys ovat sekoittuneet kaikkeen. Täsmällistä tietoa luonnon mysteerien syvyydestä, leveydestä ja pituudesta koko laajuudessaan tavataan ainoastaan itämaisissa esoteerisissa tieteissä. Luonnon salaisuudet ovat niin laajat ja syvälliset, että vain muutamat korkeimmista vihityistä – ne, *joiden olemassaolonkin tuntevat vain ani harvat [e612] adeptit* – kykenevät sulattamaan kaikkea tuota tietoa. Kuitenkin tuo tieto on olemassa, ja luonnon työpajojen tosiasiat ja prosessit löytävät tiensä eksaktin tieteen piiriin siten, että salaista apua annetaan joillekuille harvoille yksilöille muutamien mysteerien paljastamiseksi. Tavallisesti nuo paljastukset tapahtuvat suurten syklien lopussa, jotka ovat tekemisissä rodullisen kehityksen kanssa. Me olemme paraikaa yhden 5 000-vuotisen syklin lopussa nykyisessä arjalaisessa kali-yugassa. Nykyhetken ja vuoden 1897 väliin tulee luonnon esirippuun tehtäväksi suuri aukko, ja materialistinen tiede tulee saamaan kuoliniskun.

Emme tahdo saattaa epäluottamuksen alaisiksi vanhoja kunnianarvoisia käsityksiä millään suunnalla, mutta meidän on pakko vetää selvä raja erottamaan toisistaan teologioiden kehittämä sokea usko ja se tieto, jonka adeptit ovat monissa sukupolvissa hankkineet itsenäisillä tutkimuksillaan. Lyhyesti sanoen, meidän on pakko erottaa usko ja filosofia. Kaikkina aikoina on ollut kieltämättä oppineita ja hyviä ihmisiä, jotka saatuaan kasvatuksensa lahkolaiskäsitysten piirissä ovat kuolleet kristalloituneissa vakaumuksissaan. Edenin puutarha on protestanteille ihmiskunnan näytelmän alkukohta, ja juhlallinen surinäytelmä Golgatalla on toivotun tuhatvuotisen valtakunnan alkusoitto. Roomalaiskatolilaisille Saatana seisoo kosmoksen perustuksella, Kristus sen keskuksessa ja Antikristus sen huipussa. Kummankin mielestä olemassaolon hierarkia alkaa ja päättyy sen oman rajoitetun teologian piirissä: yksi itse luotu *persoonallinen* Jumala ja hänen ympärillään *luotujen* enkeleiden taivaallinen halleluja-kuoro; kaikki muut ovat *vääriä* jumalia, Saatana ja paholaisia.

Teo-filosofia liikkuu laajemmilla alueilla. Aikakausien ensimmäisestä alkamisesta asti – meidän kieroksemme ja maapallomme ajassa ja paikallisuudessa – luonnon mysteereitä (ainakin niitä, joita meidän rotujemme oli lupa tietää) panivat muistiin samojen nykyään näkymättömien ”taivaallisten ihmisten” oppilaat geometristen kuvioiden ja symbolien avulla. Avaimet näihin kulkivat yhdestä ”viisaiden” sukupolvesta toiseen. Muutamat näistä symboleista ovat näin siirtyneet idästä länsimaihin. Niitä toi itämailta Pythagoras, joka ei itse ollut [s669] kuuluisan ”kolmionsa” keksijä. Kolmio yhdessä neliön ja ympyrän kanssa on kaunopuheisempi ja tieteellisempi esitys universumin kehityksestä, henkisestä ja sielullisesta samoin kuin fyysisestä, kuin laajat teokset kuvailevia kosmogonioita ja ilmoitettuja ”luomiskertomuksia”. Ne *kymmenen pistettä*, jotka on merkitty ”pythagoralaisen kolmion” sisään, ovat enemmän arvoiset kuin kaikki teogoniat ja enkelien syntyopit, jotka koskaan ovat lähteneet teologiien aivoista. Sillä se, joka tulkitsee nämä 17 pistettä (joista seitsemän matemaattista pistettä ovat salattuina) – sellaisina kuin ne ovat ja samassa järjestyksessä – tulee niistä löytämään

keskeytymättömän sarjan sukupuita ensimmäisestä *taivaallisesta* ihmisestä *maiseen* ihmiseen. Ja kuten ne esittävät olentojen astejärjestyksen, siten ne paljastavat sen prosessin, miten kehittyi kosmos, meidän maapallomme ja ne alkuaikaiset elementit, [e613] jotka muodostavat maapallon. Viimeksi mainittu on syntynyt näkymättömissä *syvyyksissä* ja saman ”äidin” kohdussa, kuten sen kumppanipallot, ja se joka hallitsee maapallomme mysteerit, hallitsee kaikkien muidenkin.

Mitä tahansa tietämättömyys, ylpeys ja fanatismi väittäneekin vastaan, voidaan todistaa, että esoteerinen kosmologia on erottamattomasti yhteydessä sekä filosofiaan että nykyajan tieteseen. Muinaisaikalaisten jumalat ja monadit – Pythagoraasta aina Leibniziin asti – ja toisaalta nykyisten materialististen koulujen atomit (kuten ne on lainattu vanhojen kreikkalaisten atomistien teorioista) muodostavat samanlaisen yhdistetyn kokonaisuuden eli asteellisen ykseyden kuin ihmisolento, joka alkaa ruumiista ja päättyy henkeen. Okkulttisissa tieteissä niitä voidaan tutkia erikseen, mutta niitä ei käsitetä koskaan täysin, jollei niitä katsota keskinäisessä vuorovaikutuksessaan tämän elonkauden aikana ja pidetä universaalina ykseytenä *pralajojen* aikana.

Pastori Pluche osoittaa rehellisyytensä mutta antaa samalla huonon näytteen filosofisesta kyvystään, kun hän selittää henkilökohtaiset mielipiteensä monadista eli matemaattisesta pisteestä. Hän sanoo:

Yksi piste riittää sytyttämään maailman kaikki koulukunnat ilmituleen. Mutta miksi ihmisen tarvitsee tuntea tuo piste, koska niin pienen olion luominen käy täysin yli hänen kykyjensä? Pikemmin voi sanoa, että filosofia toimii kaikkea todenmukaisuutta vastaan, kun se tästä pisteestä, joka valtaa ja sekoittaa kaiken sen ajattelun, lähtee selittämään maailman syntyä...

Mutta ei filosofia olisi koskaan voinut muodostaa loogisen, universaalien ja absoluuttisen jumaluuden käsitettä, jollei sillä olisi ympyrän sisällä tuota matemaattista pistettä, johon se perustaa pohdiskelunsa. Ainoastaan ilmennyt piste, joka on [s670] aisteillemme saavuttamaton ympyrän äärettömyydessä ja *tutkimattomuudessa* tapahtuneen esigeneettisen esiintymisensä jälkeen, tekee sovinnon mahdolliseksi filosofian ja teologian välillä – sillä ehdolla, että jälkimmäinen jättää karkeat materialistiset dogminsa. Koska kristillinen teologia epäviisaasti kyllä on hylännyt pythagoralaisen monadin ja geometriset kuviot, se on kehittänyt itse luodun inhimillisen ja persoonallisen Jumalan, sen valtavan Pään, josta vuotavat kahdessa virrassa opit pelastuksesta ja kadotuksesta. Tämä on niin totta, että nekin kirkonmiehet, jotka ovat vapaamuurareita ja tahtoisivat olla filosofoja, ovat mielivaltaisissa tulkinnoissaan lukeneet muinaisten viisaiden ansioksi esim. tällaisen kummallisen aatteen, että ”monadi merkitsi [heille] kaikkivaltiaan jumaluuden *valtaistuinta*, joka oli asetettu korkeimpaan taivaiden keskukseen osoittamaan T.G.A.O.T.U:ta”¹ – lue ”The Great Architech of the

¹ Past. G. Oliver, *The Pythagorean Triangle*, jne., 1875, s. 36.

Universe” [”Maailmankaikkeuden Korkein Arkkitehti (tai Rakennusmestari)”]. Tämä on kummallinen selitys, ja se on enemmän vapaamuurarillinen kuin ehdottoman pythagoralainen.

Eikä ”hierogrammi ympyrän sisällä eli tasasivuinen kolmio” [e614] koskaan ole tarkoittanut ”jumalallisen olemuksen ykseyden” esittämistä, sillä tätä kuvasi rajattoman ympyrän taso. Mitä se sitten tarkoitti? Ensimmäisen erilaistuneen substanssin kolmiyhteistä tasa-arvoista luontoa eli (ilmenneen) hengen, aineen ja universumin – niiden ”pojan” – olemuksen yhteisyyttä, pojan lähtiessä pisteestä (todellisesta esoteerisesta LOGOKSESTA) eli pythagoralaisesta MONADISTA. Kreikkalainen *monas* näet merkitsee alun perin ”yhteyttä”. Niiden, jotka eivät kykene näkemään eroa monadin – eli universaalien ykseyden – ja *monadien* eli ilmenneen ykseyden välillä eli toisin sanoen aina salatun ja paljastuneen LOGOKSEN eli *sanan* välillä, ei pitäisi sekaantua filosofiaan, kaikkein vähiten esoteerisiin tietesiin. On tarpeetonta muistuttaa sivistyneelle lukijalle Kantin *Teesiä*, jolla hän todisteli toista *Antimoniaan*.¹ Ne, jotka ovat sen lukeneet ja käsittäneet, oivaltavat selvästi sen rajaviivan, jonka me vedämme *ehdottomasti aatteellisen* universumin ja näkymättömän vaikkakin ilmenneen kosmoksen välille. Meidän jumalamme ja monadimme eivät ole itse äärettömän *ulottuvuuden* elementtejä vaan ainoastaan sen näkymättömän todellisuuden, joka on ilmenneen kosmoksen perustana. Ei esoteerinen filosofia eikä Kant, Leibnitzistä puhumattakaan, koskaan tunnustaisi, että ikiavaruuden ulottuvuus voisi olla koostunut yksinkertaisista eli rajoitetuista osista. Mutta teologi-filosofit eivät käsitä tätä. Ympyrä ja piste – joista jälkimmäinen vetäytyy ja sulautuu edelliseen, emanoiduttuaan omasta itsestään ensimmäiset kolme [s671] pistettä ja yhdistettyään ne viivoilla, siten luoden ensimmäisen *noumenaalisen* perustan ilmenneen maailman toiselle kolmiolle – ovat aina olleet ylipääsemättömänä esteenä teologiensa lennolle dogmaattisiin taivasiinsa. Tuon muinaisaikaisen symbolin nojalla miehinen, persoonallinen Jumala, kaiken *Isä* ja *luoja*, tulee olemaan vain kolmannen asteen emanaatio. Se on Sefira, joka on *neljäs* alaspäin lukien ja on Ain Sofin vasemmalla puolella (ks. *kabbalistista elämänpuuta*). Siten monadi alentuu pelkäksi käyttövälineeksi – ”valtaistuimeksi”!

Monadi – joka on vain pisteen (logoksen) heijastus ilmenneessä maailmassa – tulee ilmenneen tasasivuisen kolmion *huipulla* ”isäksi”. Vasen sivu eli kylki on *duadi*, ”äiti”, katsottuna pahaksi, vastustavaksi periaateksi.² Oikea puoli edustaa poikaa (”äitinsä puolisoa” *jokaisessa* kosmogoniassa, koska se on yhtä *huipun* kanssa). Perusviiva on hedelmällisen luonnon universaali taso, joka yhdistää ilmiömaailmassa isän-äidin-pojan, kuten nämä olivat yhdistyneinä *huipussa*, yliaistillisessa maailmassa.³ Mystisellä muutoksella ne tulivat nelinäisyydeksi –

¹ Ks. Kantin *Critique de la Raison pure* (Barnin käänn., vol. II, s. 54.)

² Plutarkhos, *De Iside et Osiride*, lvi–lvii (373–374).

³ Kreikkalaisessa ja roomalaiskatolisessa kirkossa, joissa vihkimistä pidetään yhtenä sakramenttina, edustaa pappi häämenoissa *kolmion* huippua, morsian sen vasenta, naisellista puolta ja sulhanen oikeaa puolta. Pohjavivaa kuvaa todistajien rivi, morsiuustyöt

kolmio tuli TETRAKTYKSEKSI.

[e615] Tämä geometrian transsendentaalinen sovellus kosmiseen ja jumalalliseen teogoniaan – mystisen käsityksen alfa ja omega – turmeltui Pythagoraan kuoleman jälkeen Aristoteleen käsissä. Jättämällä pois pisteen ja ympyrän ja ottamatta lainkaan huomioon huippua hän supisti aatteen metafyyssisen arvon ja rajoitti siten tuon suureiden opin pelkäksi KOLMINAISUUDEKSI – *viivaksi, pinnaksi ja kappaleeksi*. Hänen nykyaikaiset perillisensä, jotka leikkivät idealismia, ovat tulkinneet nämä kolme geometrista kuviota tilavuudeksi, voimaksi ja aineeksi – ”osiensa välillä vaikuttavan ykseyden tekijöiksi”.¹ Materialistinen tiede taas käsittää ainoastaan pohjaviivan *ilmenneestä* ”kolmiosta” – ainetason – ja tulkitsee sen käytännössä (isä-) AINEEKSI, (äiti-) AINEEKSI ja (poika-) AINEEKSI, ja teoreettisesti aineeksi, voimaksi ja vastaavuussuhteeksi.

Mutta keskivertofyysikolle, kuten eräs kabbalisti huomauttaa, ”avaruus ja voima ja aine ovat sitä, mitä algebran merkit ovat matemaatikolle, pelkkiä tavanomaisia symboleja”. Toisin sanoen ”voima voimana ja aine aineena on yhtä tuntematonta kuin se oletettu tyhjä avaruus, jossa näiden arvellaan olevan yhteistoiminnassa”. [s672] Koska symbolit edustavat pelkkiä abstraktioita

fyysikko perustaa järkeviä hypoteeseja olioiden synnystä... Hän näkee, että siihen, mitä hän kutsuu luomiseksi, tarvitaan kolme asiaa: Paikka missä luodaan. Tekijä jonka avulla luominen tapahtuu. Aine josta luodaan. Ilmaistakseen johdonmukaisesti tämän hypoteesin hän puhuu avaruudesta, voimasta ja aineesta ja luulee todistaneensa sen olemassaolon, mitä kukin näistä kolmesta edustaa *hänen käsityksensä mukaan*.²

Fyysikko, joka pitää avaruutta pelkkänä mieleemme käsitteenä eli ulottuvuutena, joka ei ole missään tekemisissä siinä oleviin olioihin eli, kuten Locke määritteli, ei kykene liikkumaan tai vastustamaan; ja paradoksaalinen materialisti, joka tahtoisi *tyhjyyden* olevan siinä, missä hän ei voi nähdä ainetta – hylkäävät kumpikin mitä suurimmalla ylenkatseella sen päätelmän, että avaruus on ”substantiaalinen vaikka [ilmeisesti ehdottoman] tuntematon elävä entiteetti”.³ Tämä on kuitenkin kabbalan ja samalla muinaisen filosofian oppi. Avaruus on todellinen maailma, jota vastoin meidän maailmamme on vain keinotekoinen. Avaruus on ainoa ykseys kautta äärettömyyden: yhtä hyvin pohjattomissa syvyyksissään kuin pettävällä ulkopinnallaan. Sen ulkopinta on siroteltu täyteen lukemattomia ilmiömäisiä universumeja, aurinkokuntia ja kangastuksen kaltaisia maailmoja. Itämainen okkultisti, joka on pohjimmiltaan objektiivinen idealisti,

ja sulhaspojat. Papin takana on alttari salaperäisine sisältöineen ja symbolisine merkityksineen – jonka sisäpuolelle ainoastaan vihityt papit saivat astua. Kristinuskon ensi aikoina häämenot olivat mysteeri ja todellinen symboli. Nyt kuitenkin jopa kirkot ovat kadottaneet käsistään näiden symbolien todellisen merkityksen.

¹ Ks. von Hartmannin ja Herbert Spencerin teoksia.

² Henry Pratt, M. D., *New Aspects of Life and Religion*, 1886, s. 7–8.

³ *Sama*, s. 9.

arvelee kuitenkin, että *todellisessa* maailmassa, joka on voimien ykseys, on ”yhteys kaiken aineen välillä *täyteydessä*”, kuten Leibnitz sanoisi. Tätä kuvaa pythagoralainen kolmio.

[e616] Se muodostuu *kymmenestä pisteestä*, jotka pyramidin tapaisesti (yhdestä neljään) ovat ryhmittyneet sen kolmeen riviin, ja se symboloi universumia, joka tunnetaan pythagoralaisena dekadina. Korkein yksinäinen piste on monadi, esittäen sitä yksikköpistettä, joka on kaiken lähtökohtana oleva ykseys. Kaikki on samaa olemusta kuin se. Kymmenen pistettä tuon tasasivuisen kolmion sisällä kuvaa ilmiömaailmaa, ja ne kolme sivua, jotka sulkevat piiriinsä pisteiden pyramidin, ovat *noumenaalisen* aineen eli substanssin rajoja, jotka sen erottavat ajatuksen maailmasta.

Pythagoras arveli suhteellisesti katsoen *pisteen* vastaavan yksikköä, *viivan* kakkosta, *pinnan* kolmosta, *kappaleen* nelosta. Hän määritteli pisteen olevan monadi, jolla on jokin asema ja joka on kaikkien olioiden alku. Viivan hän ajatteli vastaavan kaksinaisuutta, koska se syntyi ensimmäisen liikkeen kautta jakamattomasta luonnosta ja muodosti kahden pisteen yhdyssiteen. Pintaa verrattiin kolmoseen, koska se on ensimmäinen kaikista kuvioissa esiintyvistä aiheuttajista. Sillä ympyrä, joka on kaikkien pyöreiden kuvioiden perusmuoto, on kolminaisuus: keskipiste, ala ja kehä. Mutta kolmio, [s673] joka on suoraviivaisista kuvioista ensimmäinen, perustuu kolmeen ja saa muotonsa siitä. Pythagoralaiset pitävät kolmiota kaikkien sublunaaristen olioiden luoja. Pythagoralaisen kolmion juurella olevat neljä pistettä vastaavat kappaletta eli kuutiota, joka yhdistää itseensä pituuden, leveyden ja paksuuden periaatteet, koska jokaisella kappaleella täytyy olla vähintään neljä äärimmäistä rajapistettä.¹

Väitetään, että ”ihmisjärki ei voi käsittää jakamatonta ykseyttä vaan sen aate häviää samoin kuin sen subjekti”. Tämä on erehdys, kuten pythagoralaiset ovat todistaneet ja monet tietäjät ennen heitä, vaikka tarvitaan kyllä erityistä harjoitusta sen käsittämiseksi ja se on tuskin mahdollista maallisille ajattelijoiden. Mutta on olemassa jotakin sellaista kuin *metamatematiikka* ja *metageometria*. Jopa puhdas ja yksinkertainen matematiikka lähtee yleisestä ja siirtyy siitä yksityiseen, lähtee *jakamattomasta* matemaattisesta pisteestä ja johtuu siitä kiinteisiin kappaleisiin. Matematiikan opetus sai alkunsa Intiassa. Euroopassa sitä opetti ensin Pythagoras, joka peitti hunnulla ympyrän ja pisteen – sillä niitä ei voi kukaan elävä ihminen määrittellä paitsi käsittämättömien abstraktioiden avulla. Hän asetti erilaistuneen kosmisen aineen alkuperän kolmion pohja- eli horisontaaliselle viivalle. Siten kolmio tuli varhaisimmaksi geometriseksi kuvioksi. *New Aspects of Life and Religion* -kirjan tekijä käsitellessään kabbalistista mysteeriä vastustaa sitä, että pythagoralainen aate niin sanoaksemme objektivisoidaan ja että käytetään tasasivuista kolmiota, jota hän nimittää *vääräksi nimitykseksi*. Hän väittää, että kiinteällä, tasasivuisella kappaleella – ”jonka pohja samoin kuin jokainen sen

¹ Past. G. Oliver, *The Pythagorean Triangle*, s. 18–19.

kyljistä muodostavat yhtäläiset kolmiot – täytyy olla neljä yhdenvertaista kylkeä eli pintaa, jota vastoin kolmikulmaisella tasolla täytyy yhtä ehdottomasti olla viisi rajapintaa”. Mutta tämä todistaa päinvastoin, kuinka suurenmoinen on tuo käsite esoteerisessa sovelluksessaan ajatellen [e617] kosmoksen ideaa *pregeneesistä* ja synnystä.

Myönnettäköön, että aatteellisella kolmiolla, joka piirretään matemaattisilla kuvitelluilla viivoilla ”ei voi olla ensinkään mitään sivupintoja, koska se on vain *tajunnan kuvitelma*. Jos sille annetaan sivupintoja, niiden täytyy olla sen esineen pintoja, jonka rakennetta kolmio edustaa.” Mutta siinä tapauksessa useimmat tieteelliset hypoteesit eivät ole sen parempia kuin ”mielen kuvitelmia”. Niitä ei voi todentaa muuten kuin [s674] johtopäätösten avulla ja ne on otettu tieteeseen ainoastaan välttämättömyyden vuoksi. Sitä paitsi aatteellinen kolmio – ”kolmikulmaisen kappaleen abstraktina aatteena ja siis erään abstraktin käsitteen perustyyppinä” – täydensi ja toteutti sen kaksinaisen symboliikan, mihin tähdättiin. Kun se symbolina oli sovitettava kuvaamaan objektiivista aatetta, se muuttui yksinkertaisesta kolmiosta kappaleeksi. Kiveen muovailtuna, neljässä ilmansuunnassa, se sai pyramidin muodon. Tämä kuvasi ilmiömaailmaa, joka sulautuu ajatuksen noumenaaliseen universumiin – neljän kolmion huipussa. ”Ajateltuna kuviona, joka on muodostunut kolmesta matemaattisesta viivasta”, se symboloi subjektiivisia tasoja. Nuo viivat näet ”sulkevat matemaattisen alan – joka on sama kuin jos ei-mikään sulkisi itseensä ei-minkään”. Tämä sen tähden että aisteille ja maallikoiden ja tiedemiesten harjaantumattomalle tietoisuudelle kaiken, mikä on erilaistuneen aineen tuolla puolen – ts. kaikkein henkisimmänkin *substanssin* alueen ulkopuolella ja takana – täytyy pysyä ainaisesti *ei-minkään veroisena*. Se on AIN SOF – *ei-OLIO*.

Kuitenkin nuo ”mielen kuvitelmat” eivät todellisuudessa ole sen abstraktimpia kuin ne abstraktit aatteet yleensä, jotka koskevat evoluutiota ja fyysistä kehitystä – esim. paino, aine, voima jne. – joihin perustuvat eksaktit tieteet. Meidän etevimmät kemistimme ja fyysikkomme jatkavat innokkaasti epätoivoista yritystään löytää viimeinkin *protyyli* eli pythagoralaisen kolmion pohjaviiivan kätkeyty tyysija. Tuo kolmio on, kuten sanoimme, suurenmoisin ajateltavissa oleva käsite, koska se kuvaa sekä aatteellista että näkyvää universumia.¹ Sillä jos ”*mahdollinen yksikkö on ainoastaan mahdollisuus jonakin luonnon todellisuutena eli jonkinlaisena yksilönä* [ja] luonnon jokainen yksityinen kohde voi jakautua ja jakautumalla menettää ykseytensä *eli lakkaa olemasta yksikkö*”,² tämä on totta ainoastaan eksaktisen tieteen alalla ja petollisessa illusorisessa maailmassa. Esoteerisen tieteen alalla yksikkö jakautuu loputtomiin eikä silti kadota ykseyttään vaan lähestyy jokaisella jakautumisella yhä enemmän ainoan ikuisen TODELLISUUDEN tasoja. TIETÄJÄN silmä voi seurata ja katsella sitä sen esigeneettisessä loistossa. Sama aate,

¹ Muodon maailmassa tuo symboliikka ilmenee pyramidien muodossa. Niissä on sekä kolmio että neliö, neljä tasasivuista kolmiota eli kylkeä, neljä perustuspistettä ja viides – *huippu*.

² *New Aspects of Life and Religion*, s. 385–386.

että subjektiivinen on todellisuutta ja objektiivinen epätodellisuutta löytyy myös pythagoralaisten ja platonilaisten oppien pohjalta, vaikka ne rajoitettaisiin vain *valittujen* piiriin. [e618] Porfyrios esim. puhuessaan *monadista* ja *duadista* sanoo, että ainoastaan edellistä pidettiin todellisena, ”*tuota yksinkertaista olevaa, kaiken ykseyden perustaa ja kaikkien olioiden mitta*”.¹

[s675] Mutta vaikka duadi on pahan eli aineen alku – ja sen tähden filosofiassa *epätodellinen* – se on kuitenkin manvantaran aikana substanssi, ja sitä sanotaan usein okkultismissa *kolmanneksi* monadiksi ja yhdyslinjaksi kahden pisteen eli luvun välillä, jotka ovat lähteneet SIITÄ, ”mikä oli ennen kaikkia lukuja”, kuten rabbi Barahiel sanoo. Ja tästä duadista lähtivät kolmen ylemmän ja neljän alemman maailman eli tason kaikki *kipinät*, jotka ovat keskenään alituisessa vuorovaikutuksessa ja yhteydessä. Tämä on se oppi, joka on kabbalalla ja itämaisella okkultismilla yhteisenä. Sillä okkultismissa filosofiassa on ”YKSI syy” ja ”*alkuperäinen syy*”, joka viimeksi mainittu tulee paradoksaalisesti toiseksi, kuten sanotaan selvästi teoksessa *Quabbalah*:

...ensimmäistä syytä käsiteltäessä täytyy ottaa huomioon kaksi asiaa, ensimmäinen syy itsessään ja sen suhde näkyvään ja näkymättömään universumiin.²

Hän näyttää siis, miten vanhimmat heprealaiset seurasivat itämaisen filosofian askeleita – kaldealaisen, persialaisen, hindulaisen, arabialaisen jne. Juutalaisten ensimmäistä syytä merkittiin aluksi

kolminaisella shaddailla, שדי, [kolmiyhtenäisellä] kaikkivaltiaalla, myöhemmin tetragrammatonilla, יהוה, JHVH, menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden symbolilla.³

ja lisäksiämme ikuisella ON eli MINÄ OLEN. Sitä paitsi kabbalassa nimi JHVH (eli Jehova) ilmaisee miehistä ja naisellista, kahta yhdessä eli Hokhmaa ja Binaa ja hänen eli oikeammin heidän *Shekinaa* eli yhdistävää henkeä (arinoa), joka taas tekee duadista triadin. Tätä todistaa juutalaisten helluntai-liturgia ja rukous:

”Ykseyden nimessä, Pyhän ja Siunatun Hu’n [He] ja hänen Shekinansa, salatun ja kätketyn Hu’n nimessä, siunattu olkoon JHVH [nelinäisyys] ikuisesti”. Hu’n sanotaan olevan maskuliininen ja Jahin feminiininen, ja yhdessä ne tekevät יהוה אחד, ts. yhden JHVH:n. Yksi mutta luonnoltaan miehisenaisellinen. Shekinaa pidetään aina kabbalassa naisellisena.⁴

Ja niin sitä pidetään myös *eksoteerisissa purânoissa*, sillä Skekina ei ole muuta kuin *shakti* – jokaisen jumalan naisellinen kaksoispuoli tässä yhteydessä. Ja niin se oli varhaiskristittyjen parissa, sillä heidän Pyhä Henkensä oli naisellinen, kuten oli

¹ Porfyrios, *Vita Pythagorae*, 49–50.

² I. Myer, *Qabbalah, The Philosophical Writings of... Ibn Gebirol* (1888), s. 174.

³ *Sama*, s. 175.

⁴ *Main. kohta.*

myös Sofia gnostikoilla. Mutta transsendentaalisessa kaldealaisessa kabbalassa eli *Lukujen kirjassa* Shekina oli suvuton ja mitä puhtain abstraktio, tila, kuten nirvâna, ei subjekti eikä objekti eikä mitään muuta kuin absoluuttinen LÄSNÄOLO.

Sillä ainoastaan antropomorfoisoiduissa järjestelmissä (jollaiseksi kabbala nykyään suurimmaksi osaksi on tullut) on Shekina-shakti naisellinen. Tällaisena siitä tulee Pythagoraan *duadi*, ne symbolin kaksi suoraa viivaa, jotka eivät sellaisenaan voi muodostaa mitään geometrista kuviota ja ovat [e619] aineen symboleja. Kun tämä duadi kolmion pohjaviivassa yhdistyy jälleen alemmalla tasolla (sefirotisen puun ylemmässä kolmioissa), siitä lähtee Elohim eli jumaluus *kosmisessa* luonnossa. Tämä on todellisilla kabbalisteilla *alin* jumaluuden määrittäminen, mutta Raamatussa se käännetään ”Jumalaksi” (ks. sama teos ja sivu).¹ Näistä elohimeista lähtevät ”kipinät” [kabbalan *scintillas*].

Kipinät ovat ”sieluja”, ja nämä sielut esiintyvät kolminaisessa muodossa, monadeina (yksikköinä), atomeina ja jumalina – meidän oppimme mukaan. ”Jokainen atomi tulee näkyväksi kokonaisuusyksiköksi [molekyyliseksi], ja monadinen olemus vetäytyttyään kerran maiseen toimintapiiriin kulkee kivi-, kasvi- ja eläinkunnan läpi ja tulee ihmiseksi.”² Edelleen ”Jumala, monadi ja atomi vastaavat henkeä, mieltä ja ruumista (*âtmania, manasta ja sthûla-sharîraa*) ihmisessä”. Seitsemäisessä kokoumassaan ne ovat ”taivaallinen ihminen” (ks. kabbalaa tämän nimityksen osalta). Siten mainen ihminen on taivaallisen ihmisen aikakautinen heijastus... ”Monadit (*jîvat*) ovat atomien sieluja. Molemmat ovat sitä ainesta, mihin chohanit (*dhyânit, jumalat*) verhoutuvat kun tarvitaan jokin muoto.”³

Tämä koskee kosmisia ja subplanetaarisia monadeja eikä superkosmista *monasta* (Pythagoraan monadia), kuten panteistiset peripateetikot sitä synteettisessä muodossa kutsuvat. Tässä teoksessa puhutaan monadeista niiden yksilöllisyyden kannalta, ja niitä pidetään *atomisieluina*, ennen kuin nämä atomit laskeutuvat pelkkään maiseen muotoon. Tämä siirtyminen *konkreettiseen* aineeseen merkitsee näet keskikohdalle saapumista niiden omalla yksilöllisellä pyhiinvaellusmatkallaan. Siinä ne kivikunnassa kadottavat yksilöllisyytensä ja rupeavat sitten nousemaan maisen kehityskulun seitsemän tilan kautta sille kohdalle, missä on vakiintunut vahva yhdyssuhde inhimillisen ja *deva* (jumalallisen) [s677] -tajunnan välillä. Tässä kohtaa me emme kuitenkaan käsittele niiden maisia muunnoksia ja vaihteita vaan niiden elämää ja toimintaa avaruudessa, niillä tasoilla, minne ei kannata edes intuitiivisimman kemistin ja fyysikon silmä –

¹ Sellaiset viime aikaiset teokset kuin Isaac Myerin ja S. L. MacGregor Mathersin *Qabalah* oikeuttavat täydellisesti sen kannan, jonka olemme omaksuneet jehovistisesta jumaluudesta. Me emme vastusta alkuperäisen kabbalistisen ajattelun transsendentaalista, filosofista ja korkean metafyyisistä abstraktiota – Ain Sof-Shekhina-Adam-kadmonia ja kaikkea mitä siitä seuraa – vaan näiden kiteytymistä perin epäfilosofiseksi, luotaantyöntäväksi ja antropomorfiseksi Jehovaksi, androgyyniseksi ja *rajalliseksi* jumaluudeksi, jolle kuitenkin vaaditaan ikuisuus, kaikkivalta ja kaikkitieto. Me emme sodi AATTEELLISTA TODELLISUUTTA vaan sen kauhistuttavaa teologista *varjoa* vastaan.

² *Esoteerinen katekismus*.

³ *Sama*.

jollei hän todella kehittä itsessään korkeita selvänäköisyyden kykyjä.

On tunnettua, että Leibnitz tuli hyvin lähelle tätä totuutta monessa kohtaa, mutta hän määritteli väärin monadien kehityksen, mitä ei pidä ihmetellä, koska hän ei ollut VIHITTY, ei edes mystikko vaan ainoastaan [e620] intuitiivinen filosofi. Ei kukaan psykofyysikko ole tullut lähemmäksi kuin hän evoluution esoteerisia yleispiirteitä. Tuota evoluutiota voidaan katsoa useilta näkökannoilta. Voidaan näet ajatella *universaalia* ja *yksilöitynyttä* monadia ja voidaan katsoa niitä eri puolia, jotka ilmenevät kehittyvässä energiassa sen erilaistumisen jälkeen, puhtaasti henkistä, älyllistä, psyykkistä ja fyysistä puolta. Mutta muuttumattomana lakina tuo kehitys voidaan määritellä näin: se on hengen laskeutumista aineeseen, mitä vastaa nousu fyysisessä kehityksessä; jälleennousu aineellisuuden syvyyksistä ennen vallinneeseen tilaan, jolloin samalla konkreettinen muoto ja substanssi hajoaa aina LAYA-tilaan asti, eli tilaan, jota tiede nimittää nollapisteksi, ja sen tuolle puolen.

Jos kerran oivalletaan esoteerisen filosofian henki, tulee aivan välttämättömäksi olettaa näitä tiloja jo pelkkien loogisten ja analogisten syiden nojalla. Kun luonnontieteet ovat nyt todentaneet yhden alueensa, kemian, avulla, että atomien kehityksessä vallitsee muuttumaton laki – ”*protyyli-tilasta*” aina fyysiseen tilaan ja sitten kemialliseen osaseen (molekyyliin) asti – se ei voi hevillä kieltää, että nämä tilat ovat yleisenä lakina. Ja kun kerran sen viholliset – metafysiikka ja psykologia¹ – ovat ajaneet sen pois oletetuilta voittamattomilta linnoituksiltaan, sille tulee olemaan vaikeampi kuin miltä nyt näyttää kieltää sija AVARUUDEN *alueilla* planeettahengiltä (jumalilta), elementaaleilta ja vieläpä *elementaarisilta* kummituksilta tai haamuilta ja muilta. Jo Figuier ja Paul Dassier, kaksi positivistia ja materialistia, ovat alistuneet tähän loogiseen välttämättömyyteen. Toiset ja vielä suuremmat tiedemiehet tulevat jatkamaan heitä tuohon ”älylliseen LANKEEMUKSEEN”. Heidät tulee ajamaan pois asemiltaan eivät spiritualistiset, teosofiset tai mitkään muut fyysiset tai edes mentaaliset ilmiöt vaan ainoastaan ne suunnattomat *aukot* ja *kuilut*, joita joka päivä avautuu ja tulee avautumaan heidän eteensä, mikäli yksi keksintö seuraa toista, kunnes heidät syöksee lopulta jaloiltaan tavallisen terveen järjen yhdeksäs aalto.

[s678] Voimme ottaa esimerkiksi prof. W. Crookesin viimeisimmän keksinnön, jolle hän on antanut nimeksi *protyyli*. Yksi Intian parhaita metafysiikkoja ja vedantalaisia oppineita² viittaa luennossaan ”Notes on the Bhagavad-Gîtâ” varovasti niihin ”okkulttisiin asioihin”, joita on tuossa Intian suurenmoisessa esoteerisessa teoksessa ja esittää huomautuksen, joka on yhtä paljon ajatuksia herättävä kuin tarkan totuudenmukainen:

¹ Älköön sana psykologia saako lukijaa assosiaation vaikutuksesta ajattelemaan nykyajan ns. psykologeja, joiden *idealismi* on vain väärä nimitys heidän taipumattomalle materialismilleen ja joiden luuloteltu monismi ei ole muuta kuin naamio, joka peittää lopullisen tuhoutumisen – jopa tietoisuuden – tyhjyyden. Tässä tarkoitetaan henkistä psykologiaa.

² T. Subba Row. Ks. *The Theosophist*, vol. VIII, helmikuu 1887, s. 308. [T. Subba Row, *Bhagavad Gîtân filosofiaa*, s. 33.]

Minun ei ole tässä tarpeellista syventyä itse aurinkokunnan kehityksen yksityiskohtiin. Te voitte saada käsityksen siitä tavasta, jolla eri alkuaineet saavat alkunsa KOLMESTA periaatteesta, joihin MŪLAPRAKRITI [pythagoralainen kolmio] erilaistuu, [e621] jos tutkotte professori Crookesin äskettäin pitämää esitelmää nykyaikaisen kemian ns. alkuaineista. Tuo luennoitsija antaa teille jonkin käsityksen, miten nuo ns. alkuaineet lähtevät vishvânarasta,¹ näistä kolmesta periaatteesta kaikkein objektiivisimmasta, joka näyttää olevan prof. Crookesin mainitseman protyylin tilalla. Muutamia yksityiskohtia lukuun ottamatta Crookes näyttää esittävän pääpiirteet fyysisestä evoluutiosta vishvânaran tasolla, ja hän on, sikäli kuin tiedän, tullut nykyajan tutkijoista kaikkein lähimmäs TODELLISTA OKKULTTISTA TEORIAA tästä aiheesta.

Nämä sanat tulee jokainen idän okkultisti hyväksymään ja niitä toistamaan. Tämän liitteen XII luvussa on jo paljon lainattu prof. Crookesin luennoista. Sen jälkeen hän on pitänyt toisen luennon, ”The Genesis of the Elements”,² joka on yhtä merkittävä kuin ensimmäinen, ja vielä kolmannen. Tässä hän miltei vahvistaa esoteerisen filosofian opetuksia alkuajaisesta kehityksestä. Siinä todella suuri tutkija ja kemian asiantuntija³ on tullut niin lähelle salaista oppia kuin mahdollista, ennen kuin monadeja ja atomeja sovelletaan puhtaan transsendentaalisen metafysiikan oppeihin ja tutkitaan niiden yhteyttä ja vastaavuutta ”jumalien ja älykkäiden tajuavien monadien” kanssa. Mutta ainakin kemia on nyt nousemassa, kiitos tuon yhden sen korkeimmista eurooppalaisista edustajista. Sen on mahdotonta palata takaisin siihen päivään, jolloin materialismi piti kemiallisia alaelementtejä ehdottoman yksinkertaisina ja homogeenisina aineina, jotka se oli sokeudessaan korottanut alkuaineiden arvoisiksi. Naamion on tempaissut pois niin kyvykäs käsi, ettei tarvitse enää pelätä toista naamioitumista. Ja sitten kun vuosikausia on kuljettu eksyksissä ja [s679] valemolekyylit ovat komeilleet alkuaineiden nimellä, joiden takana ei muka ollut muuta kuin tyhjyyttä, tuo suuri kemian professori kysyy vielä kerran:

Mitä ovat nämä alkuaineet, mistä ne tulevat, mitä ne merkitsevät?... Nämä alkuaineet ällistytävät meitä tutkimuksissamme, uhmaavat pohdiskelujamme ja vainoavat meitä vielä unissamme. Ne leviävät eteemme kuin tuntematon ulappa – ivaten, mystifioiden ja mutisten hämäristä paljastuksista ja

¹ ”Vishvânara ei... ole ainoastaan ilmennyt objektiivinen maailma vaan... se ainoa fyysinen perusta [kolmion horisontaalinen viiva], josta koko objektiivinen maailma lähtee matkaan.” Ja tämä on kemiallinen *duadi*, androgyyni substanssi. Vasta sen tuolla puolen on oikea *protyyli*.

² Pitänyt W. Crookes, K. S. J., C. S:n varapuheenjohtaja, Lontoon Kuninkaallisessa instituutiossa perjantaina 18.2.1887.

³ Kuinka totta tämä on, se tulee selviämään vasta sinä päivänä, jolloin Crookesin säteilevän aineen keksintö on johtanut tieteen paremmin käsittämään valon oikean lähteen ja on mullistanut perin pohjin kaikki tähänastiset pohdiskelut. Myös revontulen valoihin perehtyminen saattaa auttaa tämän totuuden käsittämisessä.

mahdollisuuksista.¹

[e622] Ne, jotka ovat varhaisimpien ilmoitusten perillisiä, ovat opettaneet näistä ”mahdollisuuksista” kaikkina vuosisatoina, mutta heitä ei ole koskaan kuunneltu. Ne totuudet, jotka inspiroivat Kepleriä, Leibnizia, Gassendia, Swedenborgia jne., sekoittuivat aina näiden miesten omiin pohdiskeluihin joillakin ennalta määrättyillä suunnilla – ja siitä syystä vääristyivät. Mutta nyt on yksi suurimmista totuuksista näyttänyt eräälle etevälle nykyaikaisen eksaktin tieteen professorille, ja hän julistaa pelottomasti peruspäätelmänä, että tiede ei ole vielä tähän asti oppinut tuntemaan mitään *todellisia* yksinkertaisia alkuaineita. Prof. Crookes sanoo kuulijoilleen:

Jos rohkenen sanoa, *että meidän yleisesti hyväksytyt alkuaineemme eivät ole yksinkertaisia eivätkä alkuperäisiä* ja että ne *eivät* ole syntyneet sattumasta *eikä* niitä ole luotu mielivaltaisella ja koneellisella tavalla, vaan ne ovat kehittyneet yksinkertaisemmista aineista – eli ehkä oikeastaan vain yhdestä ainelaadusta –, näin sanoen ilmaisen sellaisen aatteen, joka on jonkin aikaa ollut tieteen piirissä ikään kuin ”ilmassa”. Mitä arvokkaimmat kemistit, fyysikot ja filosofit sanovat empimättä uskovansa, että meidän oppikirjojemme seitsemänkymmentä (tai niillä main) alkuainetta eivät ole niitä Herkuleen patsaita, joiden toiselle puolelle emme voisi toivoakaan pääsevämme... Nykyaikaiset, samoin kun muinaiset filosofit – jotka tosin eivät olleet työskennelleet laboratorioissa – ovat joutuneet tähän mielipiteeseen toiselta suunnalta. Niinpä Herbert Spencer selittää vakaumuksensa olevan, että ”kemialliset atomit ovat syntyneet todellisista eli fyysisistä atomeista kehitysprosessien kautta sellaisten ehtojen vallitessa, joita kemia ei ole vielä kyennyt aikaansaamaan”... Ja runoilija on ennättänyt filosofinkin edelle. Milton antaa päähenkilö Rafaelin sanoa Aadamille kehitysajatuksesta uhkuen, että Kaikkivaltias on luonut

”...samast’ aineksesta,
mut vaihtelevin muodoin, eri hahmoin
ja kehityksen moninaisin astein.”²

Kuitenkin tuo aate olisi pysynyt kristalloituneena ”tieteen ilmoissa” eikä olisi laskeutunut materialistien ja tietämättömien kuolevaisten tiiviiseen ilmapiiriin vielä ehkä moneen vuoteen, jollei Crookes uljaasti ja pelottomasti olisi sitä juurta jaksain selvittänyt ja siten pakottanut julkisesti tieteen ottamaan sen huomioon. Plutarkhos sanoo: ”Aate on ruumiiton *olemus*, jolla ei itsessään ole subsistenssia mutta joka antaa muodon ja hahmon muodottomalle aineelle ja *tulee ilmennyksen syyksi*.”³

[s680] Avogadron saama mullistus muinaisessa kemiassa oli ensimmäinen sivu

¹ Sir William Crookesin luento ”The Genesis of the Elements”, Kuninkaallisen instituutin *Proceedings*, XII, 1889, s. 37.

² Milton, *Kadotettu paratiisi*, V kirja, säkeet 472–474. Crookes, *main. kohta*.

³ *De placitis philosophorum*, I, x.

uuden kemian kirjassa. Crookes on kääntänyt auki toisen sivun ja viittaa rohkeasti siihen, mikä saattaa olla viimeinen sivu. Sillä jos *protyyli* kerran omaksutaan ja tunnustetaan – kuten hyväksyttiin *näkymätön eetteri, kummatkin loogisina ja tieteellisinä välttämättömyksinä* – silloin kemia on oikeastaan lakannut elämästä: Se tulee silloin esiintymään jälleensyntymässään *uutena alkemiana* eli METAKEMIANA. [623] Säteilevän aineen keksijä tulee kerran todistamaan oikeaksi, mitä muinaisten arjalaisten okkulttiset teokset ja vieläpä *Vedat* ja *purânat* sisälsivät. Sillä mitä on ilmennyt ”äiti”, ”isä-poika-puoliso” (Aditi ja Daksha, Brahmân muoto, luojina) ja ”poika” – nuo kolme ”esikoista” – *muuta kuin yksinkertaisesti vety, happi* ja se, mitä maisessa ilmennyksessään nimitetään *typeksi*. Jopa eksoteeriset kuvaukset tästä ”esikois”-kolminaisuudesta esittävät kaikki näiden kolmen kaasun ominaispiirteet. Priestley oli muka hapen ”keksijä”, vaikka se tunnettiin mitä kaukaisimmassa muinaisuudessa!

Kaikki muinaiset, keskiaikaiset ja nykyiset runoilijat ja filosofit puhuvat samaa, mitä on jo eksoteerisissa hindulaisissa kirjoissa aiemmin aavistettu. Niissä on Descartesin aineen *täyteys* erilaistuneena osasiin, Leibnitzin *eetterifluidumi*, Kantin ”alkuaikainen fluidumi”, joka jakautuu elementeiksi, Keplerin solaarinen pyörre ja aurinkokunnan pyörteet. Lyhyesti sanoen, lähtien maailmanjärjen paljastamista elementtipyörteistä Anaksagoraan kautta Galileoon, Torricelliin ja Swedenborgiin ja heidän jälkeensä eurooppalaisten mystikkojen viimeisimpiin pohdiskeluihin – kaikki tämä löytyy hindulaisista hymneistä, mantrioista, jotka on omistettu ”jumalille, monadeille ja atomeille” niiden täydellisyydessä, sillä ne ovat erottamattomia. Esoteerisissa opeissa on sovittava toisiinsa kaikkein transsendentaalisimmat käsitykset universumista ja sen mysteereistä sekä samalla (näennäisesti) kaikkein materialistisimmat pohdiskelut, koska nämä tieteet sisältävät koko laajan kehitysjärjestelmän hengestä aineeseen asti. Kuten muuan amerikkalainen teosofi sanoo: ”[Leibnitzin] monadeja voi yhdeltä näkökannalta katsoen kutsua *voimaksi*, toiselta kannalta katsoen *aineeksi*. Okkulttiselle tieteelle *voima* ja *aine* ovat vain saman SUBSTANSSIN kaksi puolta.”¹

Lukija pitääköön mielessään nämä Leibnitzin monadit, joista jokainen on universumin elävä peili ja jokainen heijastaa toisia, ja verratkoon tätä näkökantaa ja määritystä eräisiin Sir William Crookesin kääntämiin sanskritinkielisiin säkeisiin, joissa sanotaan, että jumalallisen järjen luova lähde ”salattuna tiheään pimeyden verhoon muodosti *peilejä* maailman *atomeista* ja *loi heijastuksen kasvoistaan jokaiseen atomiin*”.

[s681] Kun siis Crookes sanoo, että ”jos me voimme näyttää, miten ns. kemialliset alkuaineet ovat voineet syntyä, me kykenemme täyttämään valtavan aukon universumia koskevissa tiedoissamme”, niin vastaus on valmiina. Teoreettinen tieto tästä aiheesta löytyy *purânoiden* jokaisen hindulaisen kosmogonian esoteerisesta merkityksestä. Sen käytännöllinen todistaminen on sellaisten ihmisten hallussa, jotka eivät *tällä* vuosisadalla saa tunnustusta, paitsi muutamilta harvoilta. Monet keksinnöt, jotka välttämättä johtaisivat eksaktin

¹ *The Path*, New York, vol. I, tammikuu 1887, s. 287–298.

tieteen tunnustamaan itämaiset okkultiset näkemykset, niissä kun on kaikki tarvittavat ainekset noiden ”aukkojen” täyttämiseksi, ovat vielä toistaiseksi, kaikkine tieteellisine mahdollisuuksineen, nykyaikaisen materialismin armoilla. Ainoastaan työskenneltäessä siihen suuntaan [e624] kuin William Crookes on tehnyt, on toivoa siitä, että edes muutamat tähän asti salatuista totuuksista tulevat tunnistetuiksi.

Sillä välin jokaisen, joka tahtoo silmällä tosiasiallista kuviota alkuaineen kehityksestä, miten se erottautuen ja erilaistuen aikakautisen lain sysäyksestä jakautuu (yleisestä näkökulmasta) seitsemäiseen SUBSTANSSIN luokitteluun, olisi viisainta tutkia kuvia, jotka ovat Crookesin luennon Genesis of Elements liitteinä, ja miettiä tarkoin muutamia tuon puheen kohdista. Eräässä kohtaa hän sanoo:

Meidän käsityksemme kemiallisesta alkuaineesta ovat laajentuneet. Tähän asti on molekyyliä pidetty kahden tai useamman atomin yhdistelmänä eikä ensinkään ole otettu lukuun sitä rakenteellista järjestystä, jonka mukaan nämä atomit yhtyvät toisiinsa. Meidän on ajateltava että kemiallisen alkuaineen rakenne on monimutkaisempi kuin tähän asti on luultu. Niiden molekyylien, joita olemme tottuneet käyttämään kemiallisissa reaktioissa, ja äärimmäisten, ensin luotujen atomien välille tulee pienempiä molekyyliä eli fyysisten atomien kokoumia. Nämä alomolekyylit eroavat toinen toisestaan sen aseman mukaan, joka niillä on yttriumsarjassa.

Ehkä tämä hypoteesi tulee yksinkertaisemmaksi, jos kuvittelemme, että yttriumia edustaisi viiden shillingin raha. Kemiallisella jakamisella olen sen jakanut viiteen eri shillinkiin ja huomaan, että nämä shillingit eivät täysin vastaa toisiaan, vaan ne, kuten hiiliatomit bentsolirenkassa, on asemansa mukaan merkitty luvuilla 1, 2, 3, 4, 5... Jos heitän shillinkini sulatusastiaan tai puran ne kemiallisesti, rahaleima katoaa ja ne kaikki muuttuvat pelkäksi hopeaksi.¹

Tämä tulee tapahtumaan kaikille atomeille ja molekyyleille, kun ne on erotettu yhdistemuodoistaan ja -kappaleistaan – kun *pralaya* alkaa. Kääntäkää asia toisin päin ja kuvitelkaa uuden manvantran syntyminen. [s682] Sulaneista aineksista muodostunut ”puhdas hopea” tulee taas muuntumaan SUBSTANSSIKSI, joka synnyttää ”jumalallisia olemuksia”. Näiden periaatteet² ovat alkuperäisiä elementtejä, alaelementtejä, fyysisiä voimia ja subjektiivista ja objektiivista ainetta. Suppeasti esitettynä ne ovat JUMALIA, MONADEJA ja ATOMEJA. Jos jätämme hetkeksi syrjään kysymyksen metafyyssisen eli transsendentaalisen puolen – emmekä tässä kohtaa ota huomioon niitä yliaistillisia ja älyllisiä olentoja ja entiteettejä, joihin kabbalistit ja kristityt uskovat – ja tarkastelemme atomista kehitysteoriaa, silloin okkultiset opetukset saavat yhä täyden vahvistuksen eksaktilta tieteeltä ja sen tunnustajilta, ainakin mitä tulee oletettuihin

¹ Crookes, *main. teos*, s. 38.

² Jotka kosmisella tasolla vastaavat henkeä, sielu-mieltä, elämää ja kolmea *käyttövälinettä* – (ihmisen) astraalista, *mâyävista* ja fyysistä ruumista, käytettäköön mitä jaotusta tahansa.

”yksinkertaisiin” elementteihin. Nykyäänhän ne alennetaan [e625] todellisten elementtien kaukaisiksi, köyhiksi sukulaisiksi, tuskin edes pikkuserkuiksi. Sillä prof. Crookes sanoo:

Tähän asti on ajateltu, että jos jonkin metallin atomipaino, useiden eri tutkijoiden määrittelemänä, jotka ovat sen laatineet erilaisista yhdisteistä, näyttäytyi aina samanlaiseksi... silloin sellaisen metallin täytyi oikeudenmukaisesti saada paikkansa yksinkertaisten aineiden eli alkuaineiden joukossa. Me huomaamme... että näin ei enää ole laita. Meillä on tässäkin pyöriä pyörien sisällä. Gadolinium ei ole alkuaine vaan yhdiste... Olemme osoittaneet, että yttrium on viiden tai useamman uuden aineosan yhdistelmä. Ja kuka uskaltaa väittää, että jokainen näistä yhdysosista voisi olla vielä useampiin jaollinen, jos sitä käsiteltäisiin jollain eri tavalla ja jos tulos pantaisiin vielä hienomman ja herkemman tutkimuksen kohteeksi kuin säteilevä aine? Missä siis on varsinainen äärimmäinen alkuaine? Sitä mukaa kuin etenemme, se väistyy, niin kuin viekoitteleva kuva järivistä ja lehdoista, jonka väsynyt matkamies näkee autiomaassa. Pitääkö meidän totuutta etsiessämme aina näin pettyä ja jäädä osattomiksi? Se ajatuskin, että kemiallinen alkuaine olisi jotakin aivan ensimmäistä ja perimmäistä, näyttää käyvän yhä epäiltävämmäksi.¹

Hunnuttomassa Isiksessä, tiede osa 2 s. 193, sanoimme, että ”tämä ensimmäisen luomisen mysteeri, joka on aina askarruttanut suuresti tiedettä, jää salaisuudeksi, ellei hyväksytä alkemistien oppia. [*Heidän on seurattava alkemistien jalanjälkiä.*]” Ennustuksemme alkaa nyt toteutua.

Mutta Hermeksen ja Huxleyn välillä on keskitie. Kulkekoot tiedemiehet edes puoliväliin ja ajatelkoot vakavasti Leibnitzin teorioita. Olemme näyttäneet, että *meidän* teoriamme käyvät ihmeellisesti yhteen Crookesin esittämän atomikehityksen kanssa, kuten se näkyy hänen kuvioistaan. Atomien [s683] viimeinen muodostus kemiallisiksi molekyyleiksi on näet tapahtunut maisissa työpajoissa maapallon ilmapiirissä eikä muualla. Monet kerrat on jo sanottu tässä teoksessa, että *mårtanda* (aurinko) on kehittynyt ja kasvanut yhdessä seitsemän pienemmän veljensä kanssa äitinsä (Aditin) helmassa. Tuo helma on *prima* MATERIA – luennoitsijan alkuaikainen *protyyli*. Esoteerinen oppi opettaa, että on ollut ”aikaisempi muoto energiaa, jolla oli periodiset supistumisen ja paisumisen, levon ja toiminnan kautensa”.² Ja kas, nyt muuan suuri tieteilijä pyytää maailmaa hyväksymään tämän yhtenä postulaattina. Me olemme näyttäneet, että ”äiti”, tulinen ja kuuma, tuli vähitellen kylmäksi ja loistavaksi, ja tämä sama tiedemies väittää toisessa päätelmässään – mikä vaikuttaa *tieteelliseltä välttämättömyydeltä* – että ”sisäinen toiminta, jäähtymisen kaltainen, vaikutti hitaasti *protyylissä*”. Okkulttinen tiede opettaa, että ”äiti” makaa äärettömyyteen ulottuen (*pralayan* aikana) suurena syvyytenä, ”avaruuden *kuivina* vesinä”, *Katekismuksen*

¹ Crookes, *main. teos*, s. 50.

² *Sama*, s. 54.

viehättävän sanonnan mukaan, ja tulee *kosteaksi* [e626] vasta eron jälkeen ja *Nârâyanan* liikuttua sen yli. *Nârâyana* on ”henki, joka on näkymätön liekki, joka ei koskaan polta, mutta sytyttää tuleen kaiken, mihin se koskee, ja antaa elämän ja synnyn”.¹ Ja nyt tiede sanoo, että ”ensimmäinen alkuaine... lähimpänä protyyliä”... lienee ollut ”vety... joka oli jonkin aikaa ainoa ainemuoto” universumissa. Mitä sanoo *vanha* tiede? Se vastaa: aivan niin, mutta me nimittäisimme *esigeneettisten* ja esigeologisten kausien vetyä ja happea (joka herättää elontulen ”äidissä” hautomalla) *hengeksi*, *noumenoniksi* sille, mikä karkeimmassa muodossaan tulee maan päällä hapeksi ja vedyksi ja typeksi. Tosin tyyppi ei ollut jumalallista syntyä vaan ainoastaan maassa syntynyt sideaines muiden kaasujen ja nesteiden yhdistämiseksi toisiinsa ja ollakseen sienenä ELONhenkäyksen, puhtaan ilman,² kantaja ja säilyttäjä. Ennen kuin nämä *kaasut* ja nesteet tulevat siksi, mitä ne ovat *meidän* ilmakehässämme, ne ovat tähtien välistä eetteriä. Vielä varhemmin ja *syvemmillä* tasolla ne ovat jotakin muuta ja niin edelleen *ad infinitum*. Tuon etevän ja oppineen professorin täytyy suoda okkultisteille anteeksi, että hänen sanojaan toistetaan niin pitkälti, mutta se on rangaistuksena Kuninkaallisen [s684] seuran jäsenelle, joka uskaltaa edetä niin lähelle okkulttisten mysteerien sisintä pyhäkköä, että hän suorastaan astuu kielletyn rajan yli.

Mutta on jo aika jättää nykyajan *luonnontieteet* ja kääntyä kysymyksen psykologiseen ja metafyyssiseen puoleen. Tahtoisimme vain huomauttaa, että niihin ”kahteen hyvin järjenmukaiseen päätelmään”, joita kuuluisa luennoitsija piti tarpeellisena ”edes välähdyksen saamiseksi muutamista syvään pimeyteen kätkeytyvistä salaisuuksista” ”tuntemattoman oven takana”, olisi lisättävä vielä kolmas,³ ettei kolkutus jäisi vastauksetta. Tämä olisi se päätelmä, että Leibnitz pohdiskeluissaan seisoi lujalla totuuden ja tosiasioiden pohjalla. Hänen pohdiskelujensa ihmeen syvälinen yleiskatsaus, jonka on tehnyt Johann Theodor Merz teoksessaan *Leibnitz*, osoittaa, kuinka läheltä saksalainen filosofi hipaisi esoteerisen teogonian salaisuuksia teoksessaan *Monadologie*. Ja kuitenkin Leibnitz tuskin oli pohdiskeluissaan noussut ensimmäisten tasojen, kosmisen suuren ruumiin alimpien periaatteiden, yläpuolelle. Hänen teoriansa ei liitele ylevämpiin korkeuksiin kuin *ilmenneen* elämän, itsetietoisuuden ja älykkyyden alueille jättäen varhaisempien esigeneettisten mysteerien alueet koskematta, koska hänen eetterifluiduminsa on planeettojen syntyä myöhempi.

Tosin nykyajan tiedemiehet tuskin hyväksyvät tätä kolmatta olettamusta. [e627] Descartesin tavoin he pysyttelevät mieluummin ulkonaisten olioiden

¹ ”Herra, teidän jumalanne, on polttava tuli,” [5. *Moos.* 4:24.] ”Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo.” [*Joh.* 1:4.]

² Joka erotettuna ALKEMIALLISESTI antaisi elonhengen ja sen eliksiirin.

³ Ennen kaikkea se edellyttää, ettei luonnossa ole mitään *epäorgaanisia* aineksia tai kappaleita. Kivet, metallit, kalliit ja jopa kemialliset ”atomit” ovat vain syvässä horroksessa olevia orgaanisia yksiköitä. Niiden tajuttomuudella on loppunsa ja niiden inertia muuttuu aktiivisuudeksi.

ominaisuuksissa, vaikka niillä, kuten esim. ulottuvuudella, ei voi selittää liikkeen ilmiötä. He eivät näet tahdo hyväksyä liikettä riippumattomaksi voimaksi. Eivät he ainakaan tässä sukupolvessa uskalla asettua Descartesia vastaan eivätkä myöntää, että ”inertian ominaisuus ei ole pelkkä geometrinen ominaisuus. Se viittaa siihen, että ulkonaisissa kappaleissa on jotakin, mikä ei ole ainoastaan ulottuvuutta.” Tämä on Leibnitzin aate, kuten Mertz sitä analysoi. Hän lisää vielä, että Leibnitz kutsui tätä *jotakin* voimaksi ja väitti ulkonaisten olioiden olevan voimalla varustettuja. Voidakseen olla tämän voiman kannattajia täytyy niissä hänen mielestään olla jokin substanssi, sillä ne eivät ole elottomia ja liikkumattomia massoja vaan muodon keskuksia ja kannattajia. Tämä on puhtaasti esoteerinen väite, koska Leibnitzin mukaan *voima* on *toimiva* prinssiippi, ja tällä johtopäätöksellä katosi ero tajunnan ja aineen väliltä. Mutta –

Leibnitzin matemaattiset ja dynaamiset tutkimukset eivät olisi johtaneet samaan tulokseen, jos hän olisi ollut pelkkä tieteellinen tutkija. Mutta Leibnitz ei ollut tiedemies sanan nykyaikaisessa merkityksessä. Jos hän olisi ollut sitä, hän olisi jatkanut pidemmälle ajatusta [s685] energiasta, määritellyt voiman ja mekaanisen työn käsitteitä ja tullut siihen johtopäätökseen, että jo yksin tieteellisiä tarkoituksia varten on suotavaa pitää voimaa ei alkuperäisenä suureena vaan suureena, joka saa arvonsa jostakin toisesta.

Mutta onneksi totuudelle –

Leibnitz oli filosofi ja sellaisena hänellä oli muutamia ennakkoaatteita, jotka vetivät häntä väkisin määrättyjen johtopäätösten puoleen. Ja kun hän keksi, että ulkonaiset oliot ovat voimalla varustettuja substansseja, hän käytti tätä keksintöä heti periaatteidensa sovellukseen. Yksi näistä hänen periaatteistaan oli jatkuvuuden laki, se vakaumus, että koko maailma on keskinäisessä yhteydessä ja ettei siinä ole mitään aukkoja ja kuiluja, jotka eivät olisi täytettävissä. Vastakohta laajennetun ja ajattelevan substanssin välillä oli hänestä aivan sietämätön. Laajennetun substanssin määritelmä oli jo tullut mahdottomaksi: oli luonnollista, että samanlainen tutkimus tulisi kohdistumaan ymmärryksen, ajattelevan substanssin, määritelmään.¹

Leibnitzin tekemät jaotukset ovat kyllä okkultismin näkökulmasta hyvin vaillinaisia ja virheellisiä, mutta niissä näkyy niin henkevä metafyyminen intuitio, että sitä ei kukaan tiedemies ole saavuttanut, ei edes Descartes eikä Kant. Leibnitzin mukaan oli olemassa rajaton asteikko ajattelua. Hän sanoi, että ainoastaan pieni osa ajatustemme sisällöstä kohoaa apperception selvyyteen asti, ”täydellisen tietoisuuden valoon”. Monet pysyvät sekavassa tai hämärässä tilassa, ”havaitsemisen” tilassa, mutta sellaisinkin ne jäävät olemaan. ”Descartes sitä vastoin kielsi sielun eläimiltä. ”Leibnitz varusti [kuten okkultistit varustavat] koko luomakunnan mentaalilla elämällä, jolla oli hänen mukaansa rajaton mahdollisuus ilmetä eri asteisena.” Ja [e628] tämä, kuten Merz oikein huomauttaa:

¹ J. Th. Merz, *Leibnitz*, Heidelberg, 1886, s. 144–146.

...heti laajensi mentaalisen elämän aluetta, hävittäen vastakohtaan *elävän ja elottoman aineen* välillä. Ja vielä enemmän: se vaikutti aineen, ts. laajennetun substanssin, käsitteeseen. Kävi näet ilmeiseksi, että ulkonaisilla eli aineellisilla olioilla on ulottuvuuden ominaisuus ainoastaan meidän aistiemme kannalta, mutta ei meidän ajatuskykymme mukaisesti. Matemaatikon, voidakseen laskea geometrisia kuvioita, täytyy jakaa nämä rajattomaan joukkoon äärettömän pieniä osia, ja fyysikko ei näe mitään rajaa aineen jakautumisessa atomeihin. Se massa, jolla ulkonaiset kappaleet näyttävät täyttävän tilavuuden, on ominaisuus, jonka ne saavat ainoastaan meidän aistiemme karkeuden vuoksi... Leibnitz jatkoi todisteluja jossain määrin, mutta ei voinut tyytyä siihen oletukseen, että aine olisi koostunut rajallisesta joukosta hyvin pieniä osia. Hänen matemaattinen järkensä pakotti hänet jatkamaan johtopäätöksiä *ad infinitum*, äärettömiin. Ja mitä silloin tuli atomeista? Ne kadottivat ulottuvuutensa ja säilyttivät ainoastaan vastustuskykynsä; ne olivat voimakkeskuksia. ne muuttuivat matemaattisiksi pisteiksi... mutta jos niillä ei ollut mitään ulottuvuutta avaruudessa, *sitä täydempi oli niiden sisäinen elämä*. Olettaen, että sisäinen olemassaolo, kuten ihmismielen, on uusi ulottuvuus, ei geometrinen vaan metafyyminen ulottuvuus... ja supistettuaan atomien geometrista laajuutta olemattomiin asti Leibnitz antoi atomeille äärettömän laajuuden niiden metafyyisessä ulottuvuudessa. Kadotettuaan atomit näkyvistään paikan maailmassa mielen täytyy ikään kuin heittäytyä metafyyiseseen maailmaan löytääkseen ja käsittääkseen siellä todellisen olemuksen siitä, mikä avaruudessa esiintyy vain matemaattisena pisteinä... Niin kuin kartio seisoo huippupisteellään tai niin kuin kohtisuora viiva leikkaa vaakasuoraa tasoa ainoastaan yhdessä matemaattisessa pisteessä, mutta voi [s686] ulottua rajattomiin korkeuteen ja syvyyteen nähden, niin *tosiolioiden* ydinolemuksella on ainoastaan pisteen kaltainen olemassaolo tässä fyysisessä paikan maailmassa. Mutta niillä on ääretön syvyys sisäistä elämää metafyyisessä ajatuksen maailmassa.¹

Tämä on okkulttisen opin ja ajattelun henki ja juuri. ”Henki-aine” ja ”aine-henki” ulottuvat rajattomiin syvyydeltään, ja niin kuin Leibnitzin ”olioiden olemus”, niin meidän *tosiolioiden* olemus on *seitsemännessä* syvyydessä. Sitä vastoin tieteen *epätodellinen* ja karkea aine sekä ulkomaailma on meidän aistiemme havaittavissa alimmassa päässä. Okkultisti tietää, mikä on noiden aistihavaintojen arvo tai arvottomuus.

Tutkijalle on nyt näytettävä, mikä perusero on Leibnitzin² järjestelmän ja okkulttisen filosofian välillä, kun on kyse monadeista. Tämä voidaan tehdä pitämällä silmiemme edessä hänen *Monalogiansa*. Voidaan varsin oikein sanoa, että jos Leibnitzin ja Spinozan järjestelmät [e629] sovitettaisiin yhteen, niistä

¹ *Sama*, s. 147–158.

² Oikea kirjoitustapa – kuten hän itse kirjoitti – on Leibniz. Hän oli slaavilaista syntyperää, vaikka Saksassa syntynyt.

kävisi ilmi esoteerisen filosofian henki ja aate. Näiden kahden törmäyksestä – kuten ne ovat vastakkain kartesiolaista järjestelmää – astuu näet esiin ikivanhan opin totuudet. Molemmat vastustivat Descartesin metafysiikkaa. Descartesin aate, että on kaksi vastakkaista olemusta – ulottuvuus ja ajatus – jotka eroavat täydellisesti toisistaan eivätkä ole keskenään muutettavissa, on liian mielivalentainen ja liian epäfilosofinen noiden myöhempien ajattelijoiden mielestä. Leibnitz teki siis kahdesta cartesiolaisesta substanssista yhden universaalien ykseyden kaksi ominaisuutta. Ykseydessä hän näki Jumalan. Spinoza tunnusti ainoastaan yhden universaalien jakamattoman substanssin ja absoluuttisen KAIKKEUDEN, kuten Parabrahamin. Leibnitz taas ajatteli, että on olemassa suuri joukko substansseja. Spinozalla oli vain YKSI; Leibnitzillä lukematon joukko olentoja tuosta yhdestä ja siinä. Tästä syystä molemmat tunnustivat ainoastaan *yhden todellisen entiteetin*, vaikka Spinoza teki sen persoonattomaksi ja jakamattomaksi, Leibnitz taas jakoi *persoonallisen* jumaluutensa joukkoon jumalallisia ja puoleksi jumalallisia olentoja. Spinoza oli *subjektiivinen*, Leibnitz *objektiivinen* panteisti, mutta molemmat olivat suuria filosofeja intuitiivisissa käsityksissään.

Jos nämä kaksi oppia nyt sovitetaan yhteen ja niiden annetaan oikeista toisensa – ja ennen kaikkea jos ainoa todellisuus puhdistetaan persoonallisuudestaan – loppusummaksi jää esoteerisen filosofian tosihenki, persoonaton, ilman ominaisuuksia oleva, ehdoton jumalallinen olemus, joka ei ole *mikään* olento vaan kaiken olemisen juuri. Vetäkää syvä viiva ajatuksissanne ikituntemattoman olemuksen ja yhtä näkymättömän mutta käsitettävän läsnäolon (*mûlaprakriti*) eli Shekinan välille, jonka *läpi ja tuolta puolen* värähtelee *verbumin* ääni ja josta kehittyvät lukemattomat hierarkiat älyllisiä egoja, tietoisia ja puolitietoisia, *havaintokykyisiä* ja *käsittäviä* olentoja, joiden olemus on henkistä voimaa, joiden aineperustana ovat elementit ja joiden ruumiit (kun niitä tarvitaan) ovat *atomit* – silloin meidän oppimme on oivallettu. Sillä Leibnitz sanoo: ”Koska jokaisen aineellisen ruumiin alkuelementti on voima, jolla ei ole mitään [*objektiivisen*] aineen ominaisuuksia – tämä alkuelementti voidaan käsittää, mutta se ei koskaan voi edes mielikuvituksessa tulla muodollisesti esitetyksi.” Se, mikä Leibnitzin mielestä oli jokaisen kappaleen ja objektin alkuperäinen ja äärimmäinen elementti, ei siis ollut noita aineellisia atomeja tai molekyyliä, joilla olisi välttämättä suurempi tai pienempi ulottuvuus, kuten Epikuroksen ja Gassendin atomeilla, vaan, kuten Merz osoittaa, aineellisia ja metafyyysisiä atomeja, ”matemaattisia pisteitä”; eli *todellisia sieluja* – niin kuin selittää hänen ranskalainen päätoimittajansa Henri Lachelies (*Professeur agrégé de Philosophie*). ”Meidän ulkopuolellemme on olemassa ehdottomassa merkityksessä vain sielut, joiden olemus on voimaa.”¹

Siten *todellisuus* ilmiömaailmassa muodostuu niin sanoaksemme *yksiköiden yhteydestä*, jotka yksiköt ovat rajattomia ja (meidän kannaltamme) aineettomia. Näitä Leibnitz nimittää monadeiksi, itämainen filosofia *jïvoiksi*. Okkultismi taas samoin kuin kabbalistit ja kaikki kristityt antavat niille useita eri nimiä. [e630]

¹ *Monadologie*, johdanto. [Leibnizin *Monadologie* on julkaistu suomeksi nimellä *Monadologia*, 1995.]

Meille samoin kuin Leibnitzille ne ovat ”universumin ilmaus”,¹ ja jokainen fyysinen piste on ainoastaan noumenaalisen, metafyyssisen pisteen fenomenaalinen ilmaus. Hänen tekemänsä ero *tajuamisen* ja *apperseption* välillä on myös filosofinen, joskin himmeä ilmaus esoteerisista opeista. Hänen ”pienoismaailmansa”, joita on ”yhtä paljon kuin monadeja” – on sekava vastine meidän seitsemäisestä järjestelmästäimme jaotuksineen ja alajaotuksineen.

Kysyttäessä, mikä on Leibnitzin monadien suhde meidän dhyâni-chohaneihin, kosmisiin henkiin, devoihin ja elementaaleihin, voimme lyhyesti toistaa erään oppineen ja syvällisen teosofin, C. H. A. Bjerregaardin mielipiteen. Mainiossa tutkielmassaan ”Elementaalit, elementaarihenget ja niiden ja [s688] ihmisten välinen suhde”, jonka hän esitti New Yorkin arjalaisessa teosofisessa seurassa, hän määrittelee mielipiteensä seuraavasti:

Spinozan kannalta substanssi on kuollut ja toimeton, mutta Leibnitzin läpituokevalle järjenkyvyille kaikki oli eloisaa toimintaa ja toimivaa energiaa. Tällä kannallaan ollen *hän tulee äärettömän paljon lähemmäksi itämaista ajattelua kuin kukaan muu hänen aikaisensa tai hänen jälkeisensä ajattelija*. Hänen keksintönsä, että *toimiva energia muodostelee substanssin olemusta*, on aate, joka *asettaa hänet suoranaiseen yhteyteen itämaisten tietäjien kanssa*.²

Ja luennoitsija jatkaa osoittamalla, että Leibnitzin atomit ja elementit ovat *voimakeskuksia* eli oikeammin ”henkisiä olentoja, joiden luonto on toimintaa”, sillä

...nämä alkuosaset ovat elonvoimia, jotka toimivat ei koneellisesti vaan *sisäisestä* vaikutteesta. Ne ovat ruumiittomia henkisiä yksiköitä [”substantiaalisia kyllä, mutta ei missään meidän merkityksessämme *aineettomia*]. Niihin ei koske mitkään ulkopuoliset vaiheet eivätkä ne ole minkään ulkonaisen voiman tuhottavissa. Leibnitzin monadit eroavat atomeista seuraavissa kohdissa, jotka ovat meille tarpeellisia muistaa, koska me emme voi muutoin nähdä eroa elementaalien ja paljaan aineen välillä. Atomit eivät eroa toisistaan laadullisesti, ne ovat laadultaan samanlaisia, mutta monadi eroaa jokaisesta toisesta monadista, ja kukin on oma erikoinen maailmansa itselleen. Näin ei ole atomien laita. Ne ovat ehdottomasti samanlaisia kooltaan ja laadultaan eikä niillä ole mitään omaa yksilöllisyyttä.³ Edelleen

¹ Leibnitzin dynamismi, sanoo professori Lachelier, ”ei synnyttäisi paljoakaan vaikeutta, jos hänen kannaltaan monadi olisi jäänyt vain pelkäksi *sokean voiman* atomiksi. Mutta...” Ymmärrämme kyllä täydellisesti nykyajan materialismin vaikeudet!

² *The Path*, New York, vol. I, tammikuu 1887, s. 297.

³ Leibnitz oli *ehdoton* idealisti sanoessaan, että ”aineelliset atomit ovat järjenvastaisia” (*Système nouveau*, Erdmann-editio, s. 126, p. 2). Hänestä *aine* oli vain monadin, joko inhimillisen tai atomisen, kuvaus. Monadeja on kaikkialla, hän ajatteli (niin kuin mekin ajattelemme). Ihmissielu on siis monadi, ja jokaisella solulla ihmisen ruumiissa on monadinsa, samoin kuin jokaisella solulla eläimen ja kasvin ruumiissa, jopa (niin kutsutuissa) *epäorgaanisissa* kappaleissa. Hänen *atominsa* ovat nykyajan tieteen molekyylijä, ja hänen monadinsa ovat niitä *yksinkertaisia atomeja*, joihin materialistinen

materialistisen filosofian atomit [mieluummin [e631] molekyylit] voidaan ajatella laajennetuiksi ja jaollisiksi, kun taas monadit ovat pelkkiä ”metafyysisiä pisteitä” ja jaottomia. Lopuksi – ja tämä on kohta, jossa Leibnitzin monadit muistuttavat läheisesti mystisen filosofian elementtejä – nuo monadit ovat kuvaavia olentoja. Jokainen monadi heijastaa kaikkia toisia. Jokainen monadi on elävä universumin kuvastin omassa piirissään. Ja huomautkaa seuraava asia, sillä siitä riippuu näiden monadien omaama voima ja se työ, jonka ne voivat tehdä meitä varten. Maailmaa heijastaessaan monadit eivät ole vain passiivisia heijastavia välittäjiä vaan *spontaanisti itse toimivia*. Ne synnyttävät kuvat itsestään, kuten sielu luo unia. Jokaisesta monadista voi adepti siis lukea kaiken, jopa tulevaisuudenkin. Jokainen monadi eli elementaali – on puhuva peili.¹

Tässä kohtaa Leibnitzin filosofia romahtaa. Siinä ei ole tehty mitään eroa ”elementaalisen monadin” ja korkean planeettahengen [s689] tai edes ihmismonadin eli sielun välillä. Hän menee jopa niin pitkälle, että epäilee joskus, onko ”Jumala koskaan tehnyt muuta kuin monadeja eli substansseja ilman ulottuvuutta”.² Hän vetää kyllä rajan monadien ja atomien välille,³ sillä hän sanoo sen syyksi yhä uudelleen, että ”kappaleet kaikkine ominaisuuksineen ovat ainoastaan ilmiöllisiä kuten sateenkaari... *Corpora omnia cum omnibus qualitibus suis non aliud quam phenomena bene fundata, ut Iris.*”⁴ Mutta vähän jälkeensä hän saa myös kappaleet otetuiksi huomioon siten, että edellyttää substantiaalisen vastaavuuden, tietyn metafyysisen siteen, monadien välillä – *vinculum substantiale*. Esoteerinen filosofia, joka opettaa *objektiivista* idealismia – vaikka se pitää objektiivista universumia ja kaikkea mitä siinä on *mâyâna*, ajallisena illuusiona –, erottaa kuitenkin käytännöllisesti katsoen toisistaan kollektiivisen illuusion, *mahâmâyân*, joka on harhaa vain puhtaalta metafyysiseltä kannalta, ja ne objektiiviset yhdyssuhteet, jotka edellä olevan piirissä syntyvät erinäisten tietoisten *egojen* välillä, niin kauan kuin tuo illuusio kestää. Adepti voi siis lukea tulevaisuuden elementaalista monadista, mutta hänen on vedettävä yhteen suuri joukko niitä tätä tarkoitusta varten, koska jokainen monadi edustaa

tiede uskoo ilman muuta, vaikei se koskaan onnistu *näkemään* niitä – paitsi mielikuvituksessaan. Mutta Leibnitz on jonkin verran ristiriitainen mielipiteissään monadien suhteen. Hän puhuu *metafyysisistä pisteistään* ja *muodollisista atomeistaan* joskus ikään kuin paikassa olevista *tosiolioista*, joskus taas hän puhuu niistä ikään kuin henkisistä *aatteista*. Toisinaan hän antaa niille objektiivisuuden ja yhdistelmät ja asemat niiden rinnakkaissuhteissa. [H. P. B.]

¹ Bjerregaard, *main. teos*.

² Leibnitz, *Examen des Principes du R. P. Malebranche*, n. 1711.

³ Leibnitzin atomeilla ei ole todellisuudessa muuta kuin nimi yhteisenä kreikkalaisten materialistien atomien tai edes nykyajan tieteen *molekyylien* kanssa. Hän nimittää atomejaan *muodollisiksi* atomeiksi ja vertaa niitä Aristoteleen ”*substantiaalisiin muotoihin*”. (*Système nouveau*, § 3.)

⁴ *Letter to Father Des Bosses*, päivätty Hannoverissa 8.9.1709.

ainoastaan yhtä osaa siitä luontokunnasta mihin se kuuluu.

”Monadeja ei ole rajoitettu objekteihin vaan siihen mukautumiseen nähden, jolla ne tajuavat objekteja. Ne kaikki pyrkivät sekavasti äärettömyyttä, kokonaisuutta kohti, mutta niitä rajoittaa ja erottaa [e632] niiden havaintokyvyn selvyyssaste.”¹ Ja kuten Leibnitz selittää: ”Universumin kaikki eri osat ovat edustettuina selvästi monadeissa, *mutta muutamit niistä heijastuvat yhdessä monadissa, toiset toisissa.*” Joukko monadeja voisi siis yhtäaikaaisesti edustaa Pariisin kahden miljoonan asukkaan ajatuksia!

[s690] Mitä okkultinen tiede sanoo tästä ja mitä sillä on tähän lisättävänä?

Se sanoo, että ne, joita Leibnitz yhteisnimellä nimittää *monadeiksi*, voidaan, karkeasti tarkasteltuna ja jättäen toistaiseksi huomioon ottamatta kaikki alaosastot, jakaa kolmeen eri joukkoon.² Nämä ovat korkeimmilta tasoilta alaspäin lukien: Ensimmäiset ”jumalat” eli tietoiset, henkiset *egot*; älykkäät arkkitehdit, jotka työskentelevät *jumalallisen ajatuksen* suunnitelman mukaan. Sitten tulevat ne elementaalit eli *monadit*, jotka kollektiivisesti ja tiedostamattaan muodostavat suuret universaalit peilit kaikesta, mikä on niiden kunkin alueen kanssa tekemisissä. Viimeksi atomit eli aineelliset molekyylit, joita vuorostaan elähdyttävät niiden *tajuavat* monadit, aivan kuten jokainen solu ihmisruumiissa on näin elähdytetty.³

On olemassa suunnattomia joukkoja tällaisia *elähdytettyjä* atomeja, jotka vuorostaan elähdyttävät molekyylit. Lisäksi on ääretön joukko monadeja eli oikeammin elementaaleja ja lukemattomia henkisiä voimia – *ilman monadeja*, koska ne ovat aivan ruumiittomia,⁴ paitsi määrättyjen olojen vallitessa, jolloin ne saavat muodon – ei *välttämättä ihmismuotoa*. Mistä johtuvat ne ainekset, joihin ne

¹ *Monadologie*, § 60 [suomeksi, *Monadologia*, 1995]. Leibnitz, kuten Aristoteles, nimittää luotuja eli *emanoituneita* monadeja (kosmisista hengistä eli jumalista lähteneitä elementaaleja) *entelekioiksi*, ἑντελέχεια – ja ”ruumiittomiksi *automaateiksi*”. (*Monadologie*, § 18.)

² Nämä kolme yleisosastoa vastaavat ihmisen kokoonpanossa *henkeä, mieltä* (eli sielua) ja *ruumista*.

³ Ks. jäljempänä, s. e672–674.

⁴ Veli C. H. A. Bjerregaard varoittaa (edellä mainitussa) luennossaan kuulijoitaan, etteivät he pitäisi *sefroteja* liian paljon *yksilöllisyyksinä*, mutta samalla välttäisivät näkemästä niissä paljaita *abstraktioita*. ”Me emme koskaan pääse selvyteen *näistä taivaallisista olennoista*”, hän sanoo, ”vielä vähemmän saamme kyvyn olla niiden kanssa *yhteydessä*, ennen kuin palaamme alkuaikojen yksinkertaisuuteen ja pelottomuuteen, jolloin ihmiset olivat vapaasti kanssakäymisissä jumalien kanssa ja jumalat laskeutuivat ihmisten luo ja johtivat heitä totuuteen ja pyhyyteen.” (*The Path*, tammikuu 1887, s. 296.) ”Raamatussa on enkeleille useita nimityksiä, jotka osoittavat, että enkeleillä on ymmärrettävä samanlaisia olioita kuin kabbalan elementaalit ja Leibnitzin monadit eikä sellaisia olentoja kuin yleisesti uskotaan. Niitä nimitetään ’aamutähdiksi’, ’liekin leimauksiksi’, ’mahtaviksi’, ja Paavali näkee kosmogonisissa näyissään niissä ’herrauksia ja valtoja’. Tällaiset nimet sulkevat niiltä pois persoonallisuuden aatteen, ja meidän on pakko ajatella niitä persoonattomina olemassaoloina... *vaikutuksena*, henkisenä substanssina eli *tajuisena voimana*.” (*Sama*, helmikuu 1887, s. 321–322.)

verhoutuvat – ne ilmeiset elimistöt, joita ne kehittävät keskustensa ympärille? *Muodottomat* (arûpa-) säteilyt, jotka ovat olemassa harmonisessa universaalissa tahdossa ja ovat mitä me nimittäisimme kosmisen tahdon kollektiiviksi eli kokoumaksi subjektiivisen universumin tasolla, yhdistävät rajattoman määrän monadeja – joista kukin on oman maailmansa kuvastin – ja täten yksilöllistävät [e633] niissä määräytyksi ajaksi itsenäisen järjen, joka on kaikkietävä ja universaali. Samalla magneettisen kokouman prosessilla ne luovat itselleen objektiivisia, näkyviä ruumiita tähtien välisistä atomeista. Sillä atomit ja monadit, yhdistyneet tai jakautuneet, yksinkertaiset tai yhdistelmät, ovat ensimmäisen erilaistumisensa hetkestä asti ainoastaan ”jumalien” *prinsippejä*, ruumiillisia, psyykkisiä ja henkisiä, ja nuo ”jumalat” ovat itse alkuaikaisen luonnon [s691] säteilyjä. Siten korkeammat planeettavoimat näyttäytyvät tietäjän katseelle kahdenlaisina: subjektiivisina – *vaikutuksina* – ja objektiivisina – mystisinä MUOTOINA. Nämä tulevat karman lain alaisina *olemukseksi*, sillä henki ja aine ovat yhtä, kuten niin usein on toistettu. Henki on ainetta *seitsemännellä tasolla*; aine on henkeä sen aikakautisen toiminnan alimmalla kohdalla; ja kumpikin on MÂYÂ.

Atomeja sanotaan okkultismissa ”värähtelyiksi” ja myös kollektiivisesti ”ääneksi”. Tämä ei loukkaa Tyndallin tieteellistä keksintöä. Hän viitoitti monadisen olemusasteikon alapäässä *atmosfäärisen värähtelyn* koko sarjan – ja tämä muodostaa luonnonprosessin *objektiivisen* puolen. Hän on laskenut ja määritellyt niiden liikkeen ja etenemisprosessin, niiden sysäyksen voimakkuuden, kuinka ne aikaansaavat värähtelyjä rumpukalvossa ja kuinka nämä siirtyvät tasapainokiviin jne., kunnes syntyy värähdys kuulohermossa – ja samalla tapahtuu uusi ilmiö: kuuloprosessin *subjektiivinen puoli* eli *äänen tajuaminen*. Voiko hän havaita tai nähdä sen? Ei, sillä hänen erikoisalansa on saada selville aineen toiminnat. Mutta miksi sitä ei näkisi psyykkinen näkijä, henkinen näkijä, jonka sisäinen silmä on avautunut ja joka voi katsoa aineen verhon läpi? Tieteen keksimät aallot ja värähtelyt ovat kaikki atomien synnyttämiä, jotka *sisältä käsin* sysäävät molekyyliä toimintaan. Atomit täyttävät rajattoman avaruuden ja ne *ovat* alinomaisella värähtelyllään se *LIIKE*, joka pitää elämänpyörät lakkaamatta käynnissä. Tuo sisäinen työskentely saa aikaan sen luonnonilmiön, jota nimitetään voimien vastaavuudeksi. Mutta huomatkamme vain, että jokaisen tällaisen ”voiman” alkupäässä on sen *tietoinen* johtava noumenon – enkeli tai Jumala, henki tai demoni, joku johtava voima, kuitenkin sama.

Kun tietäjät, jotka voivat nähdä tähtien välisten atomiparvien liikkeen ja seurata niiden kehitystä selvänäköisesti, kertovat näkemistään, he sanovat, että ne ovat häikäiseviä, niin kuin vasta satanut lumi kirkaassa päivänpaisteessa. Ne ovat nopeampia kuin ajatus, nopeampia kuin mikään kuolevaisen silmä voisi seurata, ja niiden liike kulkee kehässä, kuten hyvin voi arvata niiden äärettömästi kulkunopeudesta. Kun näkijä seisoo avoimella paikalla, varsinkin vuoren kukkulalla, ja silmäilee avaraa taivaankantta yläpuolellaan ja avaruuden äärettömyyttä ympärillään, koko ilmapiiri näyttää liekehtivän atomiparvista, ilma on kauttaaltaan kyllästetty niiden säihkyvistä liekeistä. Ajoittain niiden kiivas liike saa aikaan revontulen [e634] hohdetta muistuttavia liekkejä. Näky on niin

ihmeellinen, että näkijä katsoessaan tuohon sisäiseen maailmaan ja tuntiessaan kipinöiden sinkoilevan ohitsensa, täyttyy [s692] pyhällä kunnioituksella niitä vielä korkeampia mysteerejä kohtaan, jotka ovat tämän säteilevän valtameren tuolla puolen ja sen sisällä...

Kuinka epätäydellinen ja vaillinainen onkin tämä selvitys ”jumalista, monadeista ja atomeista”, toivottavasti ainakin muutamat tutkijat ja teosofit huomaavat, että on todella olemassa läheinen yhdysside materialistisen tieteen ja okkultismin välillä ja että jälkimmäinen on edellisen täydennys ja sen puuttuva sielu.

XVI

SYKLINEN KEHITYS JA KARMA

Sisäisen, kuolemattoman ihmisen henkinen kehitys muodostaa okkulttisten tieteiden perusopin. Jotta tutkija käsittäisi edes heikosti tätä prosessia, hänen on uskottava a) AINOAN universaaliin elämään, aineesta riippumattomaan (eli siitä, mitä tiede pitää aineena); ja b) yksilöllisiin järkiolentoihin, jotka elähdyttävät tuon prinssiipiin eri ilmennyksiä. Huxley ei usko ”elonvoimiin”, monet muut tiedemiehet uskovat. Tri J. H. Hutchinson Stirlingin teos *As Regards Protoplasm* on tehnyt jonkinlaisen aukon kielteisyyden muuriin. Professori L. S. Beale kallistuu myös elonprinssiipiin puolelle, ja tri B. W. Richardsonin *Hermoeetterin teoriaa* koskevasta luennosta olemme edellä lainanneet lukuisia otteita. Mielipiteet ovat siis erilaisia.

AINOA ELÄMÄ on läheisessä yhteydessä siihen *ainoan* lakiin, joka johtaa olemassaolon maailmaa – KARMAAN. Eksoteerisesti ja kirjaimellisesti karma on pelkästään ”teko” eli oikeammin ”vaikutuksia aiheuttava syy”. Esoteerisesti se on aivan toista, kauas ulottuvine siveellisine seurauksineen. Se on erehtymätön KORVAUKSEN LAKI. Niille, jotka eivät ensinkään tunne tämän ikuisen muuttumattoman lain todellista merkitystä ja luonnetta, sen pelottavaa mahtia ja tärkeyttä, olisi turha puhua siitä. Heille voi vain selittää, ettei mikään teologinen määrittäminen persoonallisesta jumalasta voi antaa käsitystä tästä persoonattomasta mutta aina läsnä olevasta ja toimivasta prinssiipistä. Sitä ei voi myöskään kutsua kaitselmukseksi. Sillä kaitselmus on teistien (ainakin protestanttisten kristittyjen) mielestä persoonallinen ja miehinen olento, kun taas roomalaiskatolilaisilla se on naisellinen voima. ”Jumalallinen kaitselmus sovittelee siunauksiaan taatakseen paremmat seuraukset”, kertoo Wogan. ”Hän” todella koettelee heitä, mitä karma – suvuton prinssiippi – ei tee.

[s694] Teoksemme tämän osan kahdessa ensimmäisessä kirjassa on osoitettu, että uudelleen syntyvän elämän [e635] ensimmäisestä värähdyksestä alkaen svabhavat, ”ikuisuudessa tiedottoman, muuttumattoman pimeyden muuttuva säteily”, siirtyy kosmoksen jokaisessa uudessa syntymässä toimettomasta tilastaan mitä kiihkeimpään toimintaan. Se erilaistuu ja alkaa sitten työskennellä läpi tuon erilaistumisen. Tämä työ on KARMA.

Syklit ovat myös edistämässä tämän toiminnan synnyttämiä seurauksia. ”Ainoa kosminen atomi tulee seitsemäksi atomiksi aineen tasolla ja jokainen niistä muuttuu voimakseksi. Sama atomi tulee seitsemäksi säteeksi hengen tasolla. Luonnon seitsemän luovaa voimaa, jotka säteilevät juuriolemuksesta... seuraavat toinen oikeaa, toinen vasenta tietä, erillään toisistaan kalpan loppuun asti ja kuitenkin mitä läheisimmässä syleilyssä. Mikä niitä yhdistää? KARMA.” Keskipisteestä emanoituneet atomit emanoivat vuorostaan uusia voimakseksi, jotka *fohatin* mahtavan henkyyksensä vaikutuksesta aloittavat työnsä sisältä ulospäin ja muistuttavat muita pienempiä keskuksia. Nämä muodostavat evoluution ja involuution kuluksa vuorostaan juuria eli kehittävät uusien vaikutusten syitä, maailmoista ja ”ihmisiä kantavista” palloista lukien aina kaikkien *seitsemän* luontokunnan sukuihin, lajeihin ja luokkiin (joista *me tunnemme ainoastaan neljä*).¹ Sillä ”siunatut työntekijät ovat saaneet *Thyan-kamin* ikuisuudessa”.²

”Thyan-kam” on kyky eli tieto, miten kosmisen energian vaikutukset johdetaan oikeaan suuntaan.

Todellinen buddhalainen ei tunnusta mitään ”persoonallista jumalaa” eikä mitään ”Isää” ja ”Taivaan ja maan *luojaa*”, mutta hän uskoo kuitenkin *absoluuttiseen tietoisuuteen*, ”ädibuddhaan”. Buddhalainen filosofi *tietää*, että on olemassa planeettahenkä, ”dhyâni-chohaneja”. Mutta vaikka hän jättää sijaa ”henkisille elämänmuodoille”, nekin ovat hänen filosofiansa mukaan ikuisuudessa ajallisia ja sen tähden ”*päivän mâyâ*”, ”Brahmân päivän”, 4 320 000 000 vuoden lyhyen manvantaran, *illusio*. ”Yin-sin”³ ei ole ihmisten laskelmia varten, sillä Herra Buddha on ankarasti kieltänyt sellaisen tutkiskelun. Jos dhyâni-chohanit ja kaikki näkymättömät olennot – *seitsemän* keskusta ja niiden suoranaiset emanaatiot, *pienemmät* voimakseksia – ovat suoranaista heijastusta AINOASTA valosta, ihminen on kuitenkin liian kaukana niistä, koska koko *näkyvä* kosmos muodostuu ”*itsesyntyisistä* olennoista, *karman* luomuksista”. Pitäen siis persoonallista Jumalaa ”ainoastaan jättäjänsä varjona, jonka tietämättömien ihmisten mielikuviin [s695] on luonut avaruuden tyhjyyteen”,⁴ he opettavat, että ainoastaan ”kaksi on [objektiivisesti] ikuisia, *âkâsha* ja *nirvâna*”, ja että nämä ovat YKSI todellisuudessa ja vain mâyâ erotettuina. Buddhalaiset ”kieltävät luomisen eivätkä voi käsittää *luojaa*”. ”Kaikki on lähtenyt âkâshasta [eli svabhavasta [e636] meidän maamme päällä], totellen siinä olevaa liikkeen lakia, ja kuolee oltuaan jonkin aikaa olemassa. Ei mikään ole koskaan syntynyt ei-mistään.”⁵

Jos advaita-lahkon vedantalaiselta bramiinilta kysyttäisiin, uskooko hän Jumalan olemassaoloon, hän vastaisi luultavasti niin kuin Jacolliotille vastattiin: ”Minä olen itse Jumala”. Buddhalainen (varsinkin singaleesi) taas vain nauraisi ja

¹ Ks. VI runo ja kommentaari.

² *Tsong-kha-pan aforismikirja*.

³ [Vrt. *Mestarien kirjeet A. P. Sinnettille*, s. 197, 406. Mahdollisesti *Yih-Sin* eli *Yi-hsin*.]

⁴ *Buddhist Catechism*, kirj. eversti H. S. Olcott, Teosofisen Seuran puheenjohtaja [alkuperäinen editio, 1881, kysymys 122.]

⁵ *Sama*, kysymys 123.

vastaisi: ”Ei ole mitään Jumalaa, ei mitään luomista.” Kuitenkin sekä advaitalaisten että buddhalaisten oppineiden filosofia on perimmiltään *sama*, ja molemmilla on sama kunnioitus elävän olennon elämää kohtaan. He näet uskovat kummatkin, että jokainen luotokappale maan päällä, olkoon se kuinka pieni ja mitätön tahansa, ”on kuolematon osa kuolemattomasta aineesta” ja että jokainen luontokappale on karman alainen. Aine nimittäin merkitsee heille jotakin aivan toista kuin kristityille tai materialisteille.

Brahmalaisen vastaus olisi heti johtunut mieleen jokaiselle muinaisaikojen filosofille, kabbalistille ja gnostikolle. Se on samaa henkeä kuin delfoilaiset ja kabbalistiset käskyt, sillä esoteerinen filosofia on aikoja sitten ratkaissut kysymyksen, mitä ihminen *on ollut, on* ja mitä hän *tulee olemaan*; se on selvittänyt hänen alkuperänsä, hänen elämän kiertokulkunsa – joka on mittaamattoman pitkä peräkkäisine ruumiillistumiseen ja jälleensyntyminen – ja hänen lopullisen sulautumisensa siihen lähteeseen, mistä hän sai alkunsa.

Mutta luonnontieteitä emme voi koskaan vaatia ratkaisemaan ihmisen arvoitusta, hänen menneisyyttään ja tulevaisuuttaan. Ei näet kukaan filosofi voi sanoa edes mitä ihminen on, sellaisena kuin fysiologia ja psykologia hänet tuntee. Tiede kauan emmittyyään, onko ihminen ”jumala vai peto”, on nyt viimein yhdistänyt hänet viimeksi mainittuun ja sanoo hänen polveutuvan eläimestä. Ei epäilystäkään siitä, etteikö ihmisen analysoimista ja luokittamista *maallisena eläimenä* jätettäisi tieteen edustajille, joita okkultistit kaikista ihmisistä eniten kunnioittavat ja arvostavat. He tunnustavat sen perustan ja sen tekemän hienon työn, sen saavuttaman edistyksen fysiologian ja myös – jossain määrin – biologian alalla. Mutta ihmisen *sisäistä*, henkistä, psyykkistä tai jopa moraalista luonnetta ei tule jättää piintyneen materialismin armoille. Sillä [s696] länsimaiden korkeampi psykologinen filosofia nykyisessä puutteellisuudessaan ja pyrkimyksessään jyrkkää agnostisismia kohti ei kykene tekemään oikeutta sisäiselle ihmiselle. Varsinkaan se ei ymmärrä hänen korkeampia kykyjään ja kokemuksiaan eikä niitä tajunnantiloja, joiden suhteen sellaisetkin auktoriteetit kuin Mill vetävät ehdottoman rajan sanoen: ”Tähän asti saa mennä mutta ei edemmäs.”

Ei kukaan okkultisti kieltäne, että ihminen – niin kuin elefantti ja mikrobi, krokotiili ja sisilisko, ruohonkorsi ja kristalli – on fyysiseltä muodoltaan pelkkä luonnon kehitysvoimien tuote, joka on käynyt läpi lukemattomien muutosten sarjan, mutta hän ilmaisee asian toisin.

Eivät suinkaan eläintieteelliset ja antropologiset havainnot, jotka perustuvat [e637] ihmis- ja eläinfossiileihin, ole omiaan nostamaan kaikkia mystikkoja ja jumalalliseen sieluun uskovia sisäiseen vastarintaan, vaan ainoastaan ne oikeudettomat johtopäätökset, jotka perustuvat piintyneisiin teorioihin ja on saatu sopimaan yhteen määrättyjen ennakkoluulojen kanssa. Tiedemiesten edellytysten ei aina tarvitse olla tosia, ja koska monet näistä teorioista ovat hyvin lyhytaikaisia, täytyy myös niiden johtopäätösten, joita materialistisen kehitysopin kannattajat niistä tekevät, olla aina yksipuolisia. Kuitenkin tuollaisen hyvin lyhytikäisen arvovallan nojalla useimmat tiedemiehet saavat kunniaa, milloin vähiten sitä

ansaitsevat.¹

Jotta karman työskentely universumin periodisissa uudistumisissa tulisi tutkijalle selvemmäksi ja paremmin ymmärrettäväksi, kun hän joutuu tutkimaan ihmisen syntyä ja kehitystä, hänen tulee nyt katsella meidän kanssamme karmallisten ajanjaksojen esoteerista suhdetta yleiseen etiikkaan. Kysymys kuuluu, vaikuttavatko nuo salaperäiset ajanjaot, joita hindulaiset kutsuvat yugiksi ja kalpoiksi ja kreikkalaiset kovin kuvaavasti κύκλος – sykleiksi, renkaiksi tai kierroksiksi, millään tavalla ihmiselämään tai ovatko ne suoranaudessa yhteydessä sen kanssa? Eksoteerinen filosofiakin jo selittää, että nuo loputtomat ajan kierrokset palaavat aina takaisin itseensä, aika ajoin ja [e638] älykkäästi avaruudessa ja ikuisuudessa. On olemassa ”aineen syklejä”² ja on ”henkisen kehityksen syklejä” ja rotujen, kansojen ja yksilöiden kierroksia. Eikö esoteerinen ajattelu anna meille vielä syvempää näkemystä niiden toimintaan?

Aikakautisuuden aate on esitetty hyvin kauniisti eräässä terävän tieteellisessä teoksessa:

¹ Niitä, jotka pitävät tätä lausuntoa sopimattomana *loukkauksena* virallisesti hyväksytyä tiedettä vastaan, neuvomme lukemaan James Hutchinson Stirlingin teoksen *As Regards Protoplasm*. Siinä puolustetaan *elon*prinsiippiä molekyyliututkijoita – Huxleyta, Tyndallia, Vogtia ja kumppaneita – vastaan. Heitä pyydetään tutkimaan, onko totta, mitä sanotaan, että vaikeivät tieteelliset päätelmät olisikaan aina aivan oikeita, ne kuitenkin hyväksytään jonkin aukon täyttämiseksi rakkaassa materialistisessa harrasteessa. Puhuessaan protoplasmasta ja ihmisen elimistä ”Huxleyn kantaa arvostellen” Sitrling sanoo: ”Mitä tulee protoplasman yhtenäisyyteen kyvyiltään, muodoltaan tai substanssiltaan, olemme nähneet tarpeeksi paljon *aukkoja*. Itse Huxley tarjoaa siitä todisteita. *Liiankin usein tapaamme hänen kirjoitelmissaan* TODENNÄKÖISIÄ myönnytyksiä silloin kun pitäisi olla kyseessä VARMUUS. Hän sanoo esimerkiksi: ’On enemmän kuin todennäköistä, että *kun* kasvimaailmaa tutkitaan perin pohjin, *tulemme* näkemään että kaikilla kasveilla on samat voimat.’ *Kun jokin johtopäätös lausutaan varmasti*, on pettymys lähellä, kun kuullaan, niin kuin tässä, että *perusteet ovat vielä kokoamatta* [!!]... Toisaalla on kohta, jossa hän itse tuntuu sysäävän pois ’*perustan*’ jalkojensa alta. Sanottuaan, että kaikki protoplasman muodot koostuvat hiilestä, vedystä, hapestä ja typestä ’hyvin monimutkaisena yhdistelmänä’, hän jatkaa: ’Tälle monimutkaiselle yhdistelmälle, *jonka luontoa ei milloinkaan ole tarkoin määritelty* [!!], on annettu nimeksi *proteiini*.’ Tässä Huxley tekee itse selvästi protoplasmasta ja proteiinista saman, ja silloin mitä yhdestä sanotaan koskee toistakin. Niin muodoin hän tunnustaa, että protoplasman luonnetta ei ole vielä milloinkaan tarkoin määritelty ja että hänenkin mielestään asia on vielä ratkaisematta. Tämä myönnytys saa vielä tukea sanoista: ’Jos käytämme tätä sanaa (*proteiini*) niin *varovaisesti* kuin on oikeudenmukaista, olemme *verrattain tietämättömiä* sen edustamista asioista’...” (s. 33 ja 34 vastaus ”hiivaa” koskevaan Huxleyn kirjoitelmaan.)

Tämä on se kuuluisa Huxley, fysiologian ja biologian kuningas, joka näkyy olleen sokkosilla *perusteiden* ja *tosiasioiden* kanssa. Mitä sitten tieteen ”pienemmälle joukolle” tapahtuukaan tämän mukaan!

² ”Aineen kierrokset” on nimitys, jonka prof. Winchell antoi eräässä v. 1860 kirjoittamassaan tutkielmassa. [Ks. hänen *Sketches of Creation*, New York, 1870, s. 428.]

Se että ihmiselle on mahdollista kohota käsittämään yhtenäinen järjestelmä, joka aikaan ja paikkaan nähden ulottuu kauas yli kaikkien ihmishavaintojen, todistaa ihmisen kykyjen etevämyyttä muuttuvan ja epäyhtenäisen aineen rajoitusten yli ja tekee hänet kaikkia tajuttomia ja katoavaisia olemismuotoja korkeammaksi. *Tapausten sarjassa* ja samanaikaisten olioiden suhteessa vallitsee järjestys, jonka ihmisen järki oivaltaa, ja pitäen tätä avaimenaan hän käy eteen- ja taaksepäin yli aineellisen historian pitkien aikakausien, joita inhimillinen kokemus ei voi milloinkaan vahvistaa. Tapaukset sikiävät ja kehittyvät. Niillä on menneisyys, joka on yhteydessä niiden nykyisyyden kanssa, ja me tunnemme oikeutettua luottamusta siihen, että tulevaisuus tulee olemaan samalla tavalla yhteydessä nykyisyyden ja menneisyyden kanssa. Tämä historian yhtäjaksoisuus ja yhteys toistuu silmiemme edessä kaikilla ajateltavissa olevilla kehitysasteilla. Nämä ilmiöt näyttävät meille perustan niiden kahden lain määrittelemiseen, jotka todella ovat *tieteellisen ennustuskyvyn perusprinsippejä* ja joilla ihmisjärki läpäisee menneisyyden suljetut asiakirjat ja tulevaisuuden avaamattomat sivut. Ensimmäinen näistä on kehityksen laki eli, lausuksemme sen tätä tarkoitusta silmällä pitäen, *vastaavuussuhteessa olevan peräkkäisyyden eli järjestyneen historian laki yksilöön nähden*. Se ilmenee joka ainoassa seurausten ketjussa ja käy läpi sen muuttuvien vaiheiden lopullisen tuloksen kypsymiseen asti... Nämä ajatukset tuovat luoksemme mitä läheisimpään kosketukseen aineellisen historian mittaamattoman menneisyyden ja mittaamattoman tulevaisuuden. Ne tuntuvat avaavan näköaloja miltei äärettömiin ja antavan ihmisjärjelle olemassaolon ja näkemyksen, joka on vapaa ajan ja paikan ja äärellisen syysuhteen rajoituksista, ja kohottavan sen ylevään käsitykseen siitä korkeimmasta intelligenssistä, jonka asuinpaikka on ikuisuus.¹

Opetusten mukaan mâyâ eli harhanäky tapausten ja tekojen järjestyksestä täällä maan päällä muuttuu ja vaihtelee kansojen ja paikkojen mukaan. [s698] Mutta ihmisen elämän pääpiirteet ovat aina niiden ”konstellaatioiden” mukaisia, joiden vaikutusten alaisena hän on syntynyt. Tai voisimme sanoa: hänen elämänsä on sopusoinnussa elähdyttävän prinssiipin eli sitä hallitsevan jumaluuden ominaisuuksien kanssa, kutsummepa tuota jumaluutta *dhyâni-chohaniksi*, niin kuin Aasiassa, tai pääenkeliksi, niin kuin kreikkalaisessa ja latinalaisessa kirkossa. Muinaisessa symboliikassa AURINGON arveltiin aina lähettävän maailmaan korkeimmat vapahtajat ja avatârat (vaikka tällä tarkoitettiin henkistä eikä näkyvää aurinkoa). Tästä johtuu buddhojen, avatârojen ja monien muiden SEITSEMÄN korkeimman ruumiillistumien välinen yhdysside ja vastaavuus. Mitä lähemmäksi joku ihminen tuli ”taivaallista” esikuvaansa, sitä parempi sille kuolevaiselle, jonka persoonallisuuden hänen oma *persoonallinen* jumaluutensa (seitsemäs prinssiippi) valitsi maalliseksi asuinsijakseen. Sillä jokaisessa tahdonponnistuksessa puhdistusta ja [e639] tuota ”itse-jumalaan” yhtymistä kohti katkeaa yksi alemmista

¹ A. Winchell, *World-Life*, s. 534–535, 548.

säteistä, ja ihmisen henkinen olemus vetäytyy korkeammalle ja yhä korkeammalle säteeseen, joka korvaa ensimmäisen, kunnes säteestä säteeseen siirtyen sisäinen ihminen vetäytyy AURINKOVanhemman ainoaan ja korkeimpaan säteeseen. Sen tähden ”ihmiskunnan tapaukset kulkevat rinnakkain lukumuotojen mukaan”, sillä tuon ihmiskunnan erinäiset yksilöt lähtevät kaikki yhdestä ja samasta lähteestä – *keskuksesta* ja sen *varjosta*, näkyvästä AURINGOSTA. Sillä auringon kierroksen tasaukset ja seisaukset, periodit ja erilaiset vaiheet astronomisesti ja numerologisesti ilmaistuina ovat vain konkreettisia symboleja ikielävästä todellisuudesta, vaikka ne vihkimättömille kuolevaisille näyttävät *abstrakteilta aatteilta*. Ja tämä selittää useiden kirjailijoiden toteen näyttämät erikoiset numerologiset yhteensattumat geometrinen suhteiden kanssa.

”Kohtalomme on todella tähtiin kirjoitettu!” Ainoastaan mitä lähempi on yhteys kuolevaisen heijastuksen, IHMISEN, sekä hänen taivaallisen PROTOTYYPPINSÄ välillä, sitä vähemmän vaarallisia ovat ulkonaiset ehdot ja niistä johtuvat jälleensyntymät – joilta eivät buddhat eivätkä kristukset voi välttyä. Tämä ei ole taikauskoa, kaikkein vähiten *fatalismia*. Viimeksi mainittu merkitsee jonkin sokean voiman sokeaa toimintaa, mutta ihminen on vapaa toimija maan päällä ollessaan. Hän ei voi vapautua *ohjaavasta* kohtalostaan, mutta hänellä on aina valittavanaan kaksi tietä, jotka häntä johtavat tuohon määrättyyn suuntaan, ja hän voi saavuttaa onnetoman päämääränsä – jos sellainen on hänen edessään – joko marttyyriin valkoisissa vaatteissa tai vapaaehtoisen pahalla tiellä kulkijan tahratussa puvussa. On näet sekä *ulkonaisia että sisäisiä* ehtoja, jotka vaikuttavat tahtomme päätökseen toiminnassamme, ja meidän vallassamme on seurata jompiakumpia.

Niiden, jotka uskovat *karmaan*, on uskottava *kohtaloon*, jonka jokainen ihminen syntymästä kuolemaan kutoo ympärilleen niin kuin hämähäkki verkkonsa. Tätä kohtaloa johtaa joko [s699] ulkopuolellamme olevan näkymättömän *prototyypin* taivaallinen ääni tai meille vielä läheisempi *astraalinen* eli sisäinen ihminen, joka liiankin usein on ihmiseksi kutsutun ruumiillistuneen olennon paha haltia. Kumpikin tahtoo ohjata ulkonaista ihmistä, mutta toisen täytyy päästä voitolle, ja näkymättömän taistelun ensi alusta asti ankara ja leppymätön *korvauksen laki* astuu toimintaan ja aloittaa kulkunsa, uskollisesti seuraten taistelun vaiheita. Kun viimeinen lanka on kudottu ja ihminen näyttää kietoutuneen omien tekojensa verkkoon, hän huomaa olevansa kokonaan *itsensä luoman* kohtalon vallassa. Ja silloin se joko naulaa hänet niin kuin liikkumattoman kotilon kiinteään kallioon tai kantaa hänet mukanaan kuin höyhenen tuulenpyörteessä, jonka hän itse on teoillaan nostanut, ja tämä on – KARMA.

Muuan materialisti, joka puhuu maapallomme aikakautisista luomisista, on sen ilmaissut yhdessä ainoassa lauseessa: ”Maapallon koko *menneisyys* ei ole muuta kuin auki levitetty *nykyisyys*.” Lauseen kirjoittaja oli Büchner,¹ joka ei olisi hevin luullut toistavansa yhtä okkultistien peruslausetta. On myös aivan totta se, minkä Burmeister huomauttaa, että ”maapallon kehityksen [e640] historiallinen tutkiminen on todistanut, että *nyt ja silloin* ovat samalla perustalla; että *menneisyys*

¹ *Force and Matter*, engl. käännös, 1864, s. 57.

on kehittynyt samalla tavalla kuin nykyisyys vierii eteenpäin ja että ne voimat, jotka olivat toiminnassa, ovat aina pysyneet samoina”.¹

Voimat – oikeammin niiden *noumenonit* – pysyvät tietysti samoina. Sen tähden myös ilmiöllisten voimien täytyy pysyä samoina. Mutta kuinka kukaan voi olla varma siitä, etteivät aineen ominaisuudet ole muuttuneet monivaiheisen kehityskulun aikana? Kuinka kukaan materialisti voi väittää niin varmasti kuin tekee E. A. Rossmässler, että ”tämä ikuinen yhdenmuotoisuus ilmiöiden luonteessa näyttää varmasti, että tulella ja vedellä on *kaikkina aikoina* ollut samat voimat, jotka niillä tulee myös aina olemaan”. Keitä ovat ne, jotka ”taidoissaan eksyvät ja puhuvat tietämättömiä sanoja”, ja missä olivat huxleyt ja büchnerit, kun suuri laki laski maan perustukset? Tämä sama aineen homogeneisuus ja luonnonlakien muuttumattomuus, josta materialismi pitää kovasti kiinni, on perusprinsiippinä myös okkultisessa filosofiassa. Mutta tuo ykseys perustuu hengen ja aineen erottamattomuuteen, ja jos nuo kaksi kerran kiskottaisiin toisistaan erilleen, koko kosmos vaipuisi jälleen kaaokseen ja olemattomuuteen. Sen tähden on aivan *väärin* sanottu ja todistaa vain uudelleen aikamme suurta itserakkautta, kun tiede väittää, että kaikki menneisyyden suuret geologiset muutokset ja kauhistuttavat mullistukset ovat johtuneet *tavallisista ja tunnetuista fyysisistä syistä*. Nämä voimat olivat vain aseita ja äärimmäisiä välikappaleita määrättyjen tarkoitusten toteuttamiseksi. Ne toimivat aikakausittain ja näennäisesti mekaanisesti, sisäisestä sysäyksestä, joka oli tekemisissä niiden aineellisen luonnon kanssa mutta sen tuolla puolen. Luonnon jokaisessa tärkeässä toiminnassa ilmenee tarkoitus, ja sen lait ovat kaikki syklisiä ja periodisia. Mutta kun henkisiä voimia tavan takaa sekoitetaan pelkkiin fyysisiin voimiin, kielletään viimein edelliset ja ne pysyvät sitten tieteelle tuntemattomina, koska niiden annetaan olla tutkimattomina.² Hegel sanoo:

Maailman historia alkaa yleisellä tavoitteellaan, hengen aatteen toteuttamisella – mutta vain *implisiittisessä* muodossa (*an sich*), ts. luontona; salattuna, mitä syvimmällä piilevänä tiedostamattomana vaistona. Koko historian prosessi... tarkoittaa tämän tiedottoman sysäyksen muuttamista tietoiseksi. Se esiintyy siten pelkkänä luonnollisena olemassaolona, ja luonnollinen tahto – se mitä on sanottu luonnon subjektiiviseksi puoleksi – ruumiillinen tarve, vaisto, himo, persoonalliset pyyteet ja myös yksityiset mielipiteet ja subjektiiviset käsitykset – näyttäytyvät luonnostaan heti alusta pitäen. *Tämä suuri määrä haluja, mielenkiinnon kohteita ja toimintamuotoja muodostaa MAAILMANHENGELLE välikappaleita ja keinoja [e641] sen tarkoituksen saavuttamiseksi*. Se tuo sille tietoisuuden ja sen toteutumisen.

¹ Büchner lainannut, *main. teos*, s. 59.

² Tiedemiehet sanonevat: Me kiellämme, koska mitään senlaatuista ei ole koskaan tullut meidän kokemuspiiriimme. Mutta kuten fysiologi Charles Richet muistuttaa tähän: ”Olkoon niin, mutta oletteko edes todistaneet päinvastaista?... Älkää ainakaan kieltäkö umpimähkään edeltäpäin. Todellinen tiede *ei ole edennyt niin pitkälle tutkimuksissaan, että se antaisi teille siihen oikeuden.*” (”La suggestion mentale et le calcul des probabilités”.)

Tämä päämäärä ei ole mitään muuta kuin itsensä löytämistä – tulemista itseensä – ja itsensä katselemista selvänä todellisuutena. Mutta että nämä yksilöiden ja kansojen elonilmaukset, joilla he etsivät ja tyydyttävät omia tarkoituksiaan, ovat samalla *keinona ja välikappaleena korkeammalle ja laajemmalle tarkoituserälle, josta he eivät tiedä mitään* – vaikka he sen vaistomaisesti tuntevat – tämä saatettaisiin ottaa käsiteltäväksi. Oikeammin se on ollut tutkittavana... tästä asiasta minä jo aivan alussa mainitsin mielipiteeni ja esitin meidän olettamuksemme... ja meidän uskomme, *että järki hallitsee maailmaa ja on niin muodoin ohjannut sen historiaa*. Tähän riippumattomaan, universaaliin ja substantiaaliseen olemassaoloon nähden kaikki muu on toisarvoista, sitä palvelevaa ja sen kehitystä edistävää.¹

Ei kukaan metafysikko tai teosofi voisi väittää vastaan näitä totuuksia, jotka kaikki löytyvät esoteerisista opeista. On olemassa ennaltamääräys maapallomme geologisessa elämässä ja samoin rotujen ja kansojen historiassa, menneessä ja tulevassa. Tämä on läheisissä tekemisissä sen kanssa, mitä me kutsumme *karmaksi* ja mitä länsimaiset panteistit kutsuvat nemesiseksi ja sykleiksi. Kehityksen laki vie meitä nyt *meidän* syklimme nousevaa kaarta myöten ylöspäin, *jolloin seuraukset sulautuvat jälleen* ja palaavat takaisin (nyt neutralisoituihin) syihin ja kaikki noiden seurausten koskettamat oliot [s701] voittavat itselleen alkuperäisen harmonian. Tämä on meidän erityisen ”kierroksemme” jakso, yksi vaihe suuren syklimme eli *mahâyugan* kestäessä.

Hegelin hienot filosofiset huomautukset tulevat käytäntöön sovelletuiksi okkultismissa. Siinä näytetään, miten luonto alati toimii määrättyllä tarkoituserällä, jonka tulokset ovat aina kaksinaiset. Tämä esitettiin ensimmäisessä okkultisessa teoksessamme seuraavin sanoin:

Maapallomme kiertää kerran vuodessa auringon ympäri, ja samoin se kiertää kerran 24 tunnissa oman akselinsa ympäri näin tehden pienempiä syklejä suuremman sisällä. Samalla tavalla lyhyemmät syklit loppuvat ja alkavat suurten saros-kausien sisällä.

Muinaisten oppien mukaan fyysisen maailman revoluutioihin liittyvät vastaavat henkiset revoluutiot – maailman henkinen kehitys etenee sykleissä kuten fyysinenkin.

Tällä tavoin huomaamme historiankulussa säännöllisen nousu- ja laskuvaiheen vuorottelun ihmiskunnan kehityksessä. Maailman mahtavat keisari- ja kuningaskunnat noustuaan suuruutensa korkeimpaan kohtaan kokevat laskukauden samojen lakien mukaan, jotka aiheuttivat niiden nousun. Ja saavutettuaan alimman kohtansa ihmiskunta ryhdistäytyy ja alkaa nousta uudelleen. Johtuen tästä sykleissä tapahtuvasta ja ylöspäin nousevasta kehityksenlaista sen saavuttama huippu on aina jonkin verran korkeammalla

¹ Hegel, ”On World History” teoksessa *Lectures on the Philosophy of History* (J. Sibree’n engl. käänös, 1861, s. 26–27). [Hegelin historianfilosofian luentojen johdanto-osa on julkaistu suomeksi nimellä *Järjen ääni*, 1978.]

sitä kohtaa, josta se viimeksi oli lähtenyt laskeutumaan.¹

Mutta nämä kaudet – pyörät pyörien sisällä, joita älykkäästi ja käsitettävästi kuvasivat Intiassa erilaiset manut ja rishit ja länsimaissa kabirit² – eivät vaikuta kaikkeen ihmiskuntaan samalla kertaa, [e642] kuten selitetään sykliin rodullisessa jaottelussa.³ Tästä johtuu, niin kuin näemme, vaikeus niiden käsittämässä ja erottamisessa toisistaan niiden fyysisiin ja henkisiin vaikutuksiin nähden, jollei täydellisesti käsitetä niiden suhteita ja vaikutusta kansojen ja rotujen erilaiseen asemaan niiden kohtalossa ja kehityksessä. Tätä järjestelmää ei voida ymmärtää, jos näiden aikakausien – jotka karman lain kautta ovat niin sanoaksemme *ennalta määrättyjä* – henkinen työskentely erotetaan fyysisestä tapahtumien kulusta. Parhaimpienkin astrologien laskelmat pettävät tai ainakin jäävät vaillinaisiksi, jollei oteta täydellisesti huomioon tätä kaksinaista toimintaa ja selvitetä sitä näiden linjojen mukaan. Tämä täydellinen taito on saavutettavissa ainoastaan VIHKIMYKSEN kautta.

Suureen sykliin sisältyy ihmiskunnan kehitys siitä asti kun alkuihminen syntyi eetteriseen muotoon. Se ulottuu yli sisempien sykliin, jolloin ihminen on asteittain kehittynyt eetterisestä alas puoleksi eetteriseen ja pelkkään fyysiseen. Se kestää aina siihen asti, kunnes ihminen vapautuu *nahkapeitteestä* ja aineesta, ja sen jälkeen se kulkee taas kulkuaan alaspäin ja sitten taas ylöspäin ja kohtaa kierroksen huippukohtassa, jolloin manvantaran käärme ”nielee pyrstönsä” ja seitsemän pienempää sykliä on käyty läpi. Nämä ovat ne suuret rotusykliit, jotka koskevat yhtä paljon kaikkia tuohon erityiseen Rotuun kuuluvia kansoja ja heimoja. Mutta on pienempiä ja kansallisia syklejä sekä heimojen syklejä niiden sisällä, jotka pyörivät toisistaan riippumatta. Itämaisessa esoterismissa niitä sanotaan *karmallisiksi* sykleiksi. Lännessä on kokonaan unohdettu kreikkalaisen NEMESIksen (eli karman) täydellinen ja pelottava merkitys. Tämä siitä syystä että pakanallinen viisaus on hylätty, koska se muka oli saanut alkunsa ja kehittynyt mustien voimien vaikutuksesta, joiden arvellaan olleen alituisessa sodassa pikku kansan heimojumalaa, Jehovaa vastaan. Muuten kristityt olisivat paremmin oivaltaneet sen syvän totuuden, että Nemesis on ominaisuuksia vailla ja että tuo

¹ *Hunnuton Isis*, tiede osa 1, s. 150.

² Tämä symboliikka ei estä sitä, että nämä henkilöt, jotka nyt näyttävät myyttisiltä henkilöihahmoilta, kerran hallitsivat maan päällä ja esiintyivät todella elävien, vaikka kyllä jumalallisten ja jumalankaltaisten ihmisten muodossa. Eversti Vallanceyn (ja myös kreivi de Gebelinin) mielipide, että ”kabirien nimet ja selitykset näyttävät kaikki olevan allegorisia eikä merkinneen muuta [?] kuin almanakkaa vuodenaikojen vaiheista, jotka laskettiin maanviljelyksen tarpeita varten” (Ev. Chas. Vallancey, *Collectanea de Rebus Hibernicus*, 1770–1804, vol. 4, t. 1, nro 13, alkukpl 5, lainannut Faber, *Dissertation jne.*, vol. I, s. 7.), on yhtä järjetön kuin hänen väitteensä, että aioni, Kronos, Saturnus ja dagon ovat kaikki sama, nim. ”patriarkka Adam”. Kabirit olivat ihmiskunnan opettajia maanviljelyksessä, koska he olivat vuodenaikojen ja kosmisten kausien *hallitsijoita*. Sen tähden he planeettahenkilöinä eli ”enkeleinä” (lähettiläinä) järjestivät maanviljelystaidon *mysteereitä*.

³ [Ks. tämän osan luku VII, s. e368–378.]

pelottava jumalatar on periaatteena absoluuttinen ja muuttumaton. Me itse – kansat ja yksilöt – yllytämme sen toimintaan ja määräämme sille suunnan. KARMA-NEMESIS on kansojen ja kuolevaisten yksilöiden luoja, mutta kerran luotuina nämä tekevät siitä joko raivottaren tai palkitsevan enkelin. Todellakin –

Viisaita ne, jotka Nemesistä palvovat.¹

[e643] – niin kuin kuoro laulaa Prometeukselle. Mutta epäviisaita ne, jotka luulevat tuon jumalattaren olevan jonkinlaisilla uhreilla tai rukouksilla sovitettavissa tai luulevat hänen kääntävän pyöräänsä sen kerran ottamalla suunnalta. ”Kolmimuotoiset kohtalottaret ja aina muistavat raivottaret” ovat hänen kumppaneitaan ainoastaan maan päällä ja ovat meidän itsemme luomia. Ei ole mitään paluuta niiltä teiltä, joita pitkin se kulkee. Mutta nuo tiet ovat meidän itsemme tekemiä, sillä me valmistamme niitä kollektiivisesti tai yksilöllisesti. Karma-nemesis on KAITSELMUKSEN toinen nimi, jos vain poistetaan siitä *suunnittelu*, hyvyys ja jokainen muu *rajallinen* ominaisuus ja määrittäminen, joka kaitsemukselle annetaan täysin epäviisaasti. Kukaan okkultisti tai filosofi ei puhu kaitsemuksen hyvyydestä tai julmuudesta, vaan pitäen sitä samana kuin karma-nemesis hän opettaa, että se joka tapauksessa johtaa hyviä ja valvoo heitä tässä niin kuin tulevissakin elämissä. Ja se rankaisee pahantekijää jopa seitsemänteen jälleensyntymään asti, todella niin kauan, kunnes viimein on oikaistu seuraukset siitä, että hän on pienimmänkin atomin horjuttanut tasapainostaan harmonian rajattomassa maailmassa. Sillä karman ainoa sääntö – ikuinen ja muuttumaton laki – on ehdoton harmonia niin aineen kuin hengen maailmassa. Ei karma ole siis palkitsija tai rankaisija vaan me itse palkitsemme tai rankaisemme itseämme aina sen mukaan, työskentelemmekö luonnon mukana ja sen avuksi, totellen niitä lakeja, joista sen harmonia riippuu vai – rikommeko niitä.

Eivätkä karman tiet olisi tutkimattomat, jos ihmiset toimisivat keskinäisessä harmoniassa eikä riidassa ja kiistassa. Sillä meidän tietämättömyytemme karman teistä – joita yksi osa ihmiskuntaa nimittää kaitsemuksen teiksi, pimeiksi ja sekaviksi, ja joita toinen osa taas pitää sokean fatalismin toimintana ja kolmas pelkkänä sattumana, missä ei ole jumalia eikä paholaisia johtamassa – tuo tietämättömyys katoaisi varmasti, jos vain yhdistäisimme ne kaikki niiden oikeaan syyhyn. Jos meillä olisi oikea tieto tai ainakin tarpeeksi vakaumusta siitä, että lähimmäisemme eivät yritä vahingoittaa meitä yhtään enempää kuin me ajattelemme tehdä pahaa heille, kaksi kolmasosaa maailman pahasta haihtuisi selkeään ilmaan. Jollei kukaan ihminen loukkaisi veljeään, karma-nemesiksellä ei olisi mitään syytä toimia, ei mitään aseita käytettävään. Se että aina esiintyy keskuudessamme kaikenlaista kiistaa ja taistelua ja että eri rodut, kansat, heimot, yhteisöt ja yksilöt ovat jakautuneet toisiaan vastaan niin kuin Kain ja Abel, sudet ja lampaat – siinä on ”kaitsemuksen teiden” pääsyy. Me teemme näitä lukemattomia kohtalomme syrjäpolkuja joka päivä, vaikka kuvittelemme kulkevamme

¹ [Aeschylus, *Prometheus Bound*, 957.] Jotka karma-nemesistä *pelkäävät* olisi parempi ilmaus. [Vrt. Aiskhylos, *Neljä tragediaa*, Kahlehdittu Prometheus, 936.]

kunniallisuuden ja velvollisuuden ruhtinaallista valtatieta, ja sitten valitamme, että nuo harhatiet ovat mutkikkaita ja pimeitä. Me seisomme hämmästyneinä itse luomamme mysteerin edessä ja katsomme niitä elämän arvoituksia, joita *emme tahdo* ratkaista, ja sitten syytämme suurta sfinksiä siitä että se tahtoo niellä meidät. Mutta ei todellakaan ole sitä tapahtumaa elämässämme, [e644] ei sitä epäonnen päivää tai sitä vastoinikäymistä tai tapaturmaa, jonka jälkiä ei voitaisi seurata omiin tekoihimme tässä tai jossakin entisessä elämässä. Jos ihminen rikkoo harmonian lakeja tai, kuten muuan teosofinen kirjailija sanoo, ”elämän lakeja”, hänen täytyy olla valmis löytämään itsensä siitä kaaoksesta, jonka hän itse on valmistanut. Sillä sama kirjailijan sanoin: ”Ainoa johtopäätös, jonka ihminen voi tehdä, on se, että nämä elämän lait kostavat omasta puolestaan. Jokainen kostonenkeli on siis vain tyyppillinen esitys näiden lakien vaikutuksesta.”

Sen tähden, jos joku on avuton näiden muuttumattomien lakien edessä, sitä emme ole me, kohtalomme luojat, vaan pikemminkin nuo enkelit, ihmiskunnan vartijat. Karma-nemesis ei ole mitään muuta kuin (henkinen) dynaaminen tulos, joka johtuu alkuunpannuista syistä ja omien [s704] tekojemme herättämistä voimista. Okkulttisen dynamiikan laki on se, että ”jokin määrätty energia, joka on pantu liikkeelle henkisellä tai astraalisella tasolla, saa aikaan paljon suurempia tuloksia kuin sama määrä käytettynä fyysisellä, objektiivisella olemassaolon tasolla”.

Tämä tila kestää, kunnes ihmisen henkinen näkemys on täysin herännyt, eikä tämä tapahdu ennen kuin me heitämme päältäämme tiiviimmät aineverhot, ennen kuin alamme toimia *sisäلتäpäin* emmekä vain seuraa *ulkoa* tulevia impulsseja, joita toisin sanoen tuotamme fyysisillä aisteilla ja karkean itsekkään ruumiin avulla. Siihen asti ovat ainoat pahan lievityskeinot elämässä ykseys ja harmonia – veljeys IN ACTU ja *altruismi*, joka ei ole vain nimellistä. Yhden ainoan pahan *syyn* hävittäminen lopettaa ei ainoastaan yhden vaan monta pahaa vaikutusta. Ja ellei jokin tai muutama veljeskunta onnistuisikaan estämään kansoja tuon tuostakin käymästä toistensa kurkkuun, kuitenkin ajatuksen ja toiminnan ykseys ja filosofinen tutkimus olemassaolon mysteereistä tulee aina estämään muutamia henkilöitä luomasta pahan lisäsyitä maailmaan, joka on jo täynnä tuskaa ja kurjuutta. He ovat niitä henkilöitä, jotka yrittävät ymmärtää sitä, mikä heille on tähän asti ollut elämän suuri arvoitus. Tieto karmasta antaa sen vakaumuksen, että jos

...ahdistava hyve, ylpeilevä pahe
tekevät ihmisestä ateistin,¹

se johtuu vain siitä, että ihmiskunta on sulkenut silmänsä siltä suurelta totuudelta, että kukin on oma pelastajansa ja oma tuhoajansa. Hänen ei tarvitse syyttää taivasta ja jumalia, kohtaloja ja kaitselmuksia siitä näennäisestä vääryydestä, joka vallitsee keskellä ihmiskuntaa. Mutta muistakoon hän mieluummin ja toistakoon tätä kreikkalaisen viisauden katkelmaa, jossa ihmistä varotetaan syyttämästä *sitä*, mikä

¹ [John Dryden, *Cleomenes* (1697), näyt. IV, k. 1.]

Oikeana vaikka salaperäisenä meitä johtaa erehtymättä
merkitsemättömiä teitä syyllisyydestä rangaistukseen...

Ja tällaiset ovat nykyään ne tiet, joita Euroopan suuret kansat ovat kulkemassa. Kullakin läntisten arjalaisten kansakunnalla ja [e645] heimolla samoin kuin tämän viidennen Rodun itäisillä veljillä on ollut kulta- ja rauta-aikansa. Ensin ne ovat olleet verrattain vapaita vastuusta käydessään läpi puhtaan satya-kautensa. Mutta useimmat heistä ovat nyt saapuneet rauta-aikaansa, *kali-yugaan*, joka on PIMEÄ JA KAUISTUTTAVA.

Toisaalta on totta, että jokaisen kansan eksoteeriset aikakaudet ovat saaneet alkunsa tähtien liikkeestä ja ovat niistä riippuvaisia, kuten on todistettu. Tähtien liikkeet ovat erottamattomasti sekoittuneet kansojen ja ihmisten kohtaloihin. Mutta pelkässä fyysisessä merkityksessä Eurooppa ei tunne muita syklejä kuin astronomisia, ja se laatii laskelmansa niiden mukaan. Eikä se tahdo kuulla puhuttavan muista kuin *kuvitelluista* kierroksista ja kehistä tähditetyillä taivailla,

kun taivaankuvun ympyröin hän vyöttää
ja kehin, jotka keskustaansa pakoon
tai kohti vyöryilevät sisäkkäin.¹

Mutta pakanoille – joista Coleridge sanoo: ”Aika, syklinen aika, oli heidän abstraktionsa jumaluudesta”, joka ”jumaluus” ilmeni yhdessä karman kanssa ja ainoastaan sen välityksellä ja oli itse tuo KARMA-NEMESIS – syklit merkitsivät jotakin muuta kuin pelkkää tapahtumien sarjaa eli määrättyä ajan taivalta, pitempää tai lyhyempää. Sillä heidän syklinsä olivat yleensä luonteeltaan vaihtelevampia ja älyllisempiä kuin mitä ilmenee vuodenaikojen tai tiettyjen tähtikuvioiden periodisessa paluussa. Nykyaikainen viisus tyytyy astronomisiin laskelmiin ja ennustuksiin, jotka perustuvat kyllä erehtymättömiin matemaattisiin lakeihin. Mutta aikojen viisaus lisäsi astronomian kylmään kuoreen sen eloa antavat ainekset: sielun ja hengen – ASTROLOGIAN. Ja koska tähtien liikkeet ohjaavat ja määräävät todella muitakin liikkeitä maan päällä kuin perunoiden kasvua ja tämän hyödyllisen mukulakasvin periodisia tauteja (tosiasia, jota ei tiede voi selittää ja siksi pilkaten tunnustaa sen), nämä tapahtumat ovat ennalta määrättävissä yksinkertaisten astronomisten laskelmien avulla. Astrologiaan uskojat ymmärtävät tarkoituksemme, skeptikot nauravat tälle uskolle ja pilkkaavat sitä. Siten he strutsin lailla sulkevat silmänsä välttääkseen oman kohtalonsa näkemisen...²

¹ [Milton, *Kadotettu paratiisi*, VIII kirja, säkeet 82–84.]

² Eivät sentään kaikki, sillä on niitäkin tiedemiehiä, jotka ovat heränneet näkemään totuuden. Niinpä luemme: ”Minne tahansa käännämme katseemme, kohtaamme mysteerin... kaikki luonnossa on meille *tuntematonta*. Kuitenkin on paljon niitä pintapuolisia pohdiskelijoita, joiden mielestä eivät luonnonvoimat voi synnyttää mitään muuta kuin kauan sitten merkille pantuja ilmiöitä, jotka ovat saaneet pyhityksensä joutumalla tieteellisiin teoksiin ja tulemalla enemmän tai vähemmän taitavasti luokitelluiksi teorioiden avulla, vaikka niiden teorioiden olisi lyhytikäisyysdellään jo tähän mennessä pitänyt todistaa riittämättömyytensä... Minä en ainakaan *vaitä mahdottomaksi, että olisi*

[e646][s706] Tämä tapahtuu sen tähden, että heidän pieni *historiallinen* aikansa, niin kutsuttu, ei anna heille mitään varsinaista vertailukohtaa. Mutta tähtitaivas on heidän yllään, ja vaikka heidän henkinen näkönsä on vielä avautumatta ja maisen ilmakehän pöly sulkee heidän näkönsä ja rajoittaa sen fyysisten järjestelmien puitteisiin, he eivät voi olla huomaamatta meteorien ja komeettojen liikkeitä ja käyttäytymistä. He panevat merkille noiden vaeltajien ja ”liekehtivien lähettiläiden” periodiset saapumiset ja ennustavat niiden mukaan maanjärjestyksiä sekä meteorisateita ja määrättyjen tähtien, komeettojen jne. esiintymiset. Ovatko he siis sittenkin ennustajia? Eivät, he ovat oppineita astronomeja.

Miksi sitten okkultistit ja astrologit, jotka ovat yhtä oppineita kuin nuo astronomit, eivät saa luottamusta, kun he ennustavat jonkin aikakautisen tapahtuman toistumisen samojen matemaattisten perusteiden nojalla? Miksi nauretaan heidän väitteelleen, että he *tietävät sen*? Heidän esi-isänsä ja edeltäjänsä ovat aikoinaan panneet muistiin tällaisten tapausten uudelleen ilmaantumiset niin pitkien ajanjaksojen kuluessa, että ne käsittävät satoja tuhansia vuosia. Tästä he päättelivät, että samojen konstellatioiden täytyy nytkin synnyttää jollei aivan samoja niin samankaltaisia seurauksia. Pitääkö nauraa ennustuksille, joiden väite perustuu satojen tuhansien vuosien havaintoon ja koskee ihmisrotujen elinajassa vuosimiljoonia? Nykyajan tiedettä ivaavat vuorostaan ne, jotka pysyvät Raamatun ajanlaskussa, missä geologiset ja antropologiset kaudet ovat koko lailla vaatimattomampia pituudeltaan. Näin karma tasoittaa myös ihmisten ivan, lahkojen, oppineiden seurojen ja yksilöiden vuoroittaisella kustannuksella.

Kuitenkin tuollaisten tulevien tapausten ennalta määrittämisessä kaikki päätetään syklisten toistumisten nojalla eikä mikään psyykkinen ilmiö tule kysymykseen. Tämä ei ole *ennalta näkemistä* eikä *ennustamista* sen enempää kuin jonkin komeetan tai tähden ilmaantumisen laskeminen useita vuosia aikaisemmin. Siinä tulee vain yksinkertaisesti kysymykseen tieto ja matemaattisesti oikeat laskelmat, joiden mukaan IDÄN VIISAAT saattavat kertoa esim., että Englanti on jonkin luonnonmullistuksen kynnyksellä, että Ranska lähestyy sellaista kohtaa syklissään ja että Eurooppaa yleensä uhkaa mullistus tai se on jo sen kynnyksellä, ja siihen on sen oma rodullinen *karma sen johtanut*. Meidän mielipiteemme näiden tietojen luotettavuudesta riippuu tietysti siitä, hyväksymmekö vai hylkäämmekö

näkymättömiä olentoja, eriluonteisia kuin me ja kykeneviä panemaan ainetta liikkeeseen. Monet syvälliset filosofit ovat tämän myöntäneet kaikkina aikoina vedoten siihen suureen jatkuvuuden lakiin, joka maailmassa hallitsee. Voiko se tajuinen elämä, jonka huomaamme jollakin tavalla lähtevän olemattomuudesta (*néant*) ja vähitellen saapuvan ihmiseen, voiko se yhtäkkiä pysähtyä ihmiseen ja seuraavassa asteessa esiintyä ainoastaan äärettömässä, maailman ylimmässä säätäjässä? Tämä on epätodennäköistä.” Sen tähden ”minä en enää kiellä henkien olemassaoloa enempää kuin kiellän sielun, vaikka toistaiseksi vielä koetan selittää monia asioita ilman tuota hypoteesia.” Tämän lainauksen on kirjoittanut Albert de Rochas, Ranskassa hyvin kuuluisa tiedemies, ja hänen teoksensa on yksi ajan merkkejä. (Ks. *Les Forces Non Définies*, Recherches historiques et expérimentales, Paris 1887, s. 1–3.)

sen, mitä väitetään valtavan laajojen historiallisten havaintojen perusteella. Itämaiset vihityt väittävät säilyttäneensä muistitietoja rotujen kehityksestä ja maailman tärkeistä tapahtumista aina neljännen Rodun alusta asti. Vanhemmasta ajasta heillä on vain perimätietoja. Niille, jotka uskovat *näkemiseen* ja okkulttisiin [e647] kykyihin, ei ole vaikeata ainakin ylimalkaisesti uskoa [s707] saatuun tietoon, edes perimätietoon, jos kerran tätä traditiota tukee ja vahvistaa selvänäköisyys ja esoteerinen tieto. Mutta tätä nykyä emme kuitenkaan vaadi uskoa etupäässä tällaisten metafyyssisten syiden takia, sillä todisteina ovat ne täysin tieteelliset ilmoitukset, jotka ovat mittaamattomia aikoja *eläinradan* välityksellä säilyneet jokaisen okkultistin hallussa.

Nykyään on laajalti todistettu, että horoskoopit ja oikea astrologia eivät perustu vain kuvitteluun vaan että tähdillä ja konstellaatioilla on okkulttinen ja mystinen vaikutus ja yhteys yksilöihin. Ja jos näin on laita, miksei niillä olisi vaikutusta myös kansoihin, rotuihin ja koko ihmiskuntaan? Tämäkin perustuu *eläinradan* todistusvoimaan. Siksi voimme luvallanne tutkia, tunsivatko muinaiset kansat *eläinradan* ja missä määrin nykyajan ihmiset ovat unohtaneet sen merkityksen.

[s708]

XVII

ELÄINRATA JA SEN IKÄ

”Kaikilla ihmisillä on korkea käsitys omasta ymmärryskyvystään, ja he pitävät itsepintaisesti kiinni tunnustamistaan mielipiteistä”, sanoi C. Jordan. Oikeudenmukaisesti hän lisäsi vielä tähän: ”Ja kuitenkin miltei kaikki *antavat toisten järjen eivätkä omansa johtaa itseään*. Voisikin oikeammin sanoa heidän saavan muilta kuin itse muodostavan mielipiteensä.”

Tämä on kaksin verroin totta, kun on kyse tieteellisistä mielipiteistä, jotka koskevat ehdotettuja hypoteeseja. ”Auktoriteetin” ennakkoluulot liiankin usein ratkaisevat mitä tärkeimpiä historiallisia kysymyksiä. Oppineet orientalistit kannattavat useita tällaisia ennakkopäätelmiä. Mutta harvat niistä ovat niin epätosia ja *epäloogisia* kuin heidän yleinen harhaluulonsa *eläinradan* iän määrittämisessä. Muutamien saksalaisten orientalistien umpimähkäisten väitteiden nojalla ovat englantilaiset ja amerikkalaiset sanskritin tutkijat omaksuneet professori Weberin mielipiteen, että Intian kansoilla ei ollut mitään käsitystä eikä tietoa *eläinradasta* ennen makedonialaisten maahantuloa ja että muinaiset hindulaiset ovat saaneet astrologiansa kreikkalaisilta. Lisäksi useat muut ”auktoiteetit” kertovat meille, etteivät mitkään itämaiset kansat tunteneet *eläinrataa*, ennen kuin helleenit ystävällisesti kyllä soivat naapureilleen tämän keksintönsä. Tämä kaikki sanotaan huolimatta esim. *Jobin kirjasta*, jota tiedemiehet itsekkin pitävät heprealaisen kaanonin vanhimpana kirjana ja varmasti Moosesta aikaisempana. Siinä kerrotaan ”Leijonan tähdistön, Orionin ja Seulasten (*Aysh, Kesil* ja [e648] *Kimah*) ja

eteläisten huoneiden luomisesta”;¹ Skorpionin ja Mazzarothin – KAHDENTOISTA MERKIN.² Jos nämä sanat merkitsevät jotakin, ne osoittavat, että tietoa eläinradasta oli jo Arabian paimentolaisheimoilla. *Jobin kirjan* [s709] sanotaan olevan ainakin tuhat vuotta vanhempi Homerosta ja Hesiodosta, noita kahta kreikkalaista runoilijaa, jotka elivät noin 800 vuotta ennen ajanlaskumme alkua (!!). Sivumennen sanoen, se joka uskoo mieluummin Platonia, joka osoittaa Homeroksen kukoistaneen paljon aiemmin, voisi viitata siihen, että joukko eläinradan merkkejä mainitaan jo *Iliadissa* ja *Odysseiassa*, orfilaisissa runoissa ja muualla. Mutta kun nyt uudemmat kriitikot ovat esittäneet sen uskomattoman hypoteesin, että Orfeuksesta puhumattakaan mitään Homerosta tai Hesiodosta ei ole koskaan ollut olemassa, tuntuu miltei ajanhukalta mainita noita ikivanhoja runoilijoita. Riittääköön arabialainen *Job*, jollei julisteta, että hänenkin valituskirjassaan yhdessä noiden kahden kreikkalaisen runoilijan teosten kanssa, joihin vielä voimme lisätä Linuksen kirjat, on juutalaisen Aristobuloksen isänmaallista sepitystä. Mutta jos taas eläinrata tunnettiin jo *Jobin* päivinä, kuinka sivistyneet ja filosofiset hindulaiset olisivat voineet olla sitä tuntematta?

Jos lukija tohtii antautua alttiiksi aikamme kritiikin nuolille – vaikka ne ovat tosin tylsistyneet väärässä käytössä – hän voi tutustua Baillyn oppineeseen mielipiteeseen tästä aiheesta. Johdetut pohdiskelut voivat osoittautua virheellisiksi. Matemaattiset laskelmat ovat varmemmalla perustalla. Bailly otti lähtökohdakseen *Jobin kirjan* lukuisat astronomiset viittaukset ja koetti hyvin nerokkaasti todistaa, että eläinratatieteen vanhimmat perustajat olivat vedenpaisumusta aikaisempia primitiivisiä ihmisiä. Se seikka, että hän näkee mieluusti joitakuuta raamatullisia patriarkkoja Thothissa, Setissä ja (kiinalaisten) *Fohissa*, ei ole esteenä hänen todisteidensa pätevyydelle eläinradan iän suhteen.³ Vaikka todistetta varten hyväksyttäisiinkin hänen varovaiset 3700 vuottaan eaa. eläinratatieteen oikeaksi syntymäajaksi, tämä aikamäärä todistaa jo eittämättömästi, etteivät kreikkalaiset keksineet eläinrataa siitä yksinkertaisesta syystä, että he eivät olleet kansana olemassa v. 3700 eaa. – eivät ainakaan kriitikkojen myöntämänä *historiallisena* rotuna. Bailly laski sitten sen ajan, jolloin tähtikuviot saivat aikaan ne ilmastolliset vaikutukset, joita *Job* kuvaa sanoilla ”Seulasten ihanat vaikutukset”,⁴ sekä *Kesilin* (Orionin) vaikutukset ja autiomaiden sateet, jotka syntyvät *Skorpionin*, eläinradan kahdeksannen merkin yhteydessä. Katsoen siihen, että nämä eläinradan osiot ovat ikuisesti yhdenmukaisia, että planeettojen nimiä käytetään aina kaikkialla samassa järjestyksessä ja että on mahdotonta pitää tätä kaikkea pelkän *sattuman* aiheuttamana [e649] – ”ne kun eivät koskaan luo tällaisia yhtäläisyyksiä” –

¹ *Job* 9:9.

² *Job* 38:31, 32.

³ Bailly, *Histoire de l'astronomie ancienne*, 1775, III kirja, s. 63–74.

⁴ Hepreaksi *Kimah*; ks. *Job* 38:31. *Seulaset* [Plejadit] ovat, kuten kaikki tietävät, Härän toisella puolella olevat seitsemän tähteä, jotka näkyvät kevään alussa. Niillä on hyvin salaperäinen merkitys hindulaisten esoteerisessa filosofiassa ja ne ovat yhteydessä *äänien* ja muiden luonnossa esiintyvien mystisten vaikuttajien kanssa.

eläinradalle täytyy tosiaan myöntää erittäin suuri ikä.¹

Jos taas Raamattua pidetään missään asiassa pätevänä (ja on muutamia, jotka yhä uskovat niin, joko kristillisin tai kabbalistisin perustein), eläinrata mainitaan selvästi 2. *kuninkaiden kirjassa*, 23:5. Ennen kuin ylimmäinen pappi Hilikia ”löysi” ”lain kirjan” (22), eläinradan merkit tunnettiin ja niitä palvottiin. Niitä palvottiin samalla tavoin kuin kuuta ja aurinkoa, koska ”papit, jotka Juudan kuninkaat olivat asettaneet polttamaan uhreja... Baalille sekä auringolle, kuulle ja planeetoille, taivaan koko tähtijoukolla” eli *kahdelletoista merkille tai konstellaatiolle*, kuten englantilaisen Raamatun reunahuomautus selittää,² olivat vuosisatojen aikana tehneet sitä. Vasta kuningas Josia lopetti heidän epäjumalanpalveluksensa v. 624 eaa.

Vanha testamentti on täynnä viittauksia kahteentoista eläinradan merkkiin, ja koko järjestelmä on rakennettu sille – sankarit, henkilöt ja tapahtumat. Niinpä Josef näki unessaan yhdentoista ”tähten” kumartavan *kahdettatoista*, joka oli *hänen ”tähtensä”*. Siinä on selvä viittaus eläinrataan. Roomalaiskatolilaiset ovat sitä paitsi huomanneet siinä ennustuksen Kristuksesta, joka on kahdestoista tähti, he sanovat; muut yksitoista ovat *yksitoista* opetuslasta. Kahdennentoista opetuslapsen puuttumista pidetään myös ennustuksellisenä viittauksena Juudaksen kavallukseen.

Jaakobin kaksitoista poikaa viittaa myös eläinrataan, niin kuin J. B. Villalpand on aivan oikein huomauttanut.³ Sir John Malcolm osoittaa kirjassaan *History of Persia* (vii), että *Dabistanissa* toistuvat kaikki tuollaiset eläinrataa koskevat traditiot. Hän jäljittää sen keksimisen Iranin onnelliseen kulta-aikaan ja mainitsee, että yksi noista traditioista väittää planeettahaltioita kuvatun samoissa muodoissa ja hahmoissa, jotka he olivat ottaneet itselleen *niiden näyttäytyessä useille pyhille profetoille*. Lisäksi siitä olivat saaneet alkunsa eläinrataan perustuvat pyhät rituaalit.

Pythagoras ja hänen jälkeensä Filon Juutalainen pitivät lukua 12 hyvin pyhänä. ”Kaksitoista on TÄYDELLINEN luku. Se on eläinradan merkkien luku, Filon lisää, joiden läpi aurinko käy kerran kahdessatoista kuukaudessa, ja tämän luvun kunniaksi Mooses jakoi kansansa kahteentoista heimoon ja otti käyttöön kaksitoista *uhrileipää*⁴ ja kaksitoista kallista kiveä ylipapin *efodin* ympärille.

Senecan mukaan⁵ Berossos opetti eläinradan avulla ennustamaan jokaisen tulevan tapahtuman ja mullistuksen. Sen ajan, jonka hän määräsi maailman palolle [s711] (*pralaya*) ja toisen ajan vedenpaisumukselle, huomataan vastaavan niitä aikoja, jotka mainitaan egyptiläisten papyruksissa. Tuollainen hävitys koittaa jokaisen 25 868 vuotta käsittävän tähtivuoden uudistuessa. Akkadilaisten kuukausien nimet johdettiin eläinradan merkeistä ja [e650] nimitettiin niiden mukaan, ja akkadilaiset elivät paljon kaldealaisia aikaisemmin. Proctor näyttää

¹ Bailly, *main. teos*, IX kirja, ix ja xxxviii.

² Ks. 2. *Kun.* 23:5.

³ *Temple de Jérusalem*, osa II, II, xxx.

⁴ 3. Moos. 24:5

⁵ *Quaest. Nat.*, III, 29.

kirjassaan *Myths and Marvels of Astronomy*, että muinaiset astronomit olivat laatineet mitä tarkimman tähtitieteellisen järjestelmän 2400 eaa. Hindulaiset laskevat kali-yugansa suuresta periodisesta planeettayhtymästä, joka tapahtui 3100 eaa. Mutta yhtä kaikki Aleksanteri Suuren retkikuntaan kuuluvat kreikkalaiset opettivat arjalaisille hindulaisille astronomiaa!

Lieneekö eläinrata arjalaista vai egyptiläistä alkuperää, se on joka tapauksessa valtavan vanha. Simplikios (500 jaa.) kirjoittaa aina kuulleensa, että egyptiläiset olivat tehneet astronomisia havaintoja ja muistiinpanoja 630 000 vuoden ajalta.¹ Tämä lausunto näyttää pelottavan Gerald Masseyta, joka huomauttaa tämän johdosta teoksessaan *Natural Genesis*, että ”jos katsomme tämän vuosiluvun merkitsevän kuukausia, joita Eudoksuksen mukaan kutsuttiin Egyptissä vuodeksi, siitä tulisi sittenkin kahden päiväntasauspisteen siirtymisen kestoaika [eli 51 736 vuotta]”.² Diogenes Laertios palautti egyptiläisten astronomiset laskelmat aikaan 48 863 vuotta ennen Aleksanteri Suuren aikaa.³ Martianus Capella tukee tätä kertoessaan jälkimaailmalle, että egyptiläiset olivat salaisesti tutkineet tähtitiedettä yli 40 000 vuotta ennen kuin ilmaisivat tietonsa muulle maailmalle.⁴

Useita arvokkaita otteita mainitaan *Natural Genesis*issä tekijän teorioiden kannattamiseksi, mutta ne vahvistavat paljon enemmän *Salaisen opin* opetuksia. Esimerkiksi Plutarkhoksen *Sullan elämästä* lainataan sanat:

Eräänä päivänä, jolloin taivas oli kirkas ja selkeä, kuului ylhäältä torven ääni, niin kimeä, vihlova ja valittava, että se pelotti ja hämmästytti koko maailmaa. Etruskilaiset viisaat sanoivat sen *ennustavan uutta ihmisrotua ja maailman uusiutumista. He näet väittivät olevan kahdeksan eri ihmislaatua, jotka kaikki erosivat toisistaan elämältään ja tavoiltaan. Kullekin taivas on määrännyt sen elinajan ja sitä rajoittaa suuren vuoden kierto* [25 868 vuotta].⁵

Tämä muistuttaa elävästi meidän seitsemää ihmisrotuamme ja kahdeksatta – ”eläinihmistä” – joka polveutui kolmannen Rodun myöhemmistä kansoista. Se muistuttaa myös mantereiden peräkkäisiä uppoamisia ja häviämistä, minkä seurauksena viimein miltei koko tuo rotu hukkui. Jamblikhos sanoo:

Assyrialaiset ovat säilyttäneet tiedot ei ainoastaan 27 vuosimyriadista [270 000 vuodesta], [s712] kuten Hipparkhos heistä kertoo, vaan myös kaikista apokatastasiksista [”ennalleen asettamisista”] ja seitsemän maailmanvaltiaan periodeista.⁶

¹ *Scholia in Aristotelem*, s. 475 b; toim. Chas. A. Brandis, Berlin 1836.

² *Natural Genesis*, vol. II, s. 318.

³ Plutarch, *Lives*, ”Proemium”, § 2.

⁴ *De nuptiis*, VIII, § 812. Vrt. G. C. Lewis, *Historical Survey of the Astronomy of the Ancients*, 1862, s. 264.

⁵ Plutarch, *Lives*, ”Life of Sulla”, § VII, 3–4. [Plutarkhos, *Kuuluisien miesten elämäkertoja*.]

⁶ Proclus, *In Timaeum*, I kirja, 100.29–101.2

Tämä on niin lähellä *Salaisen opin* laskelmia kuin mahdollista. Sillä sen mukaan lasketaan miljoona vuotta nykyisen (viidennen) kantarotumme ajaksi, ja noin 850 000 vuotta on kulunut viimeisen suuren saaren vajoamisesta (osa mannerta). Se oli neljännen Rodun eli atlantislaisten Ruta. [e651] Sen sijaan noin 270 000 vuotta sitten, jääkaudella tai sen vaiheilla, hävisi Daitya (ks. II osa). Mutta Seitsemän valtiasta eli *jumalallisten* kuninkaiden suurta dynastiaa kuuluu jokaisen suuren muinaisuuden kansan traditioihin. Kun mainitaan kaksitoista, ne ovat poikkeuksetta eläinradan kaksitoista merkkiä.

Tämä tosiasia on niin ilmiselvää, että roomalaiskatoliset kirjailijat – varsinkin ranskalaisten ultramontanistien keskuudessa – ovat hiljaisesti päättäneet yhdistää kaksitoista juutalaista patriarkkaa eläinradan *merkkeihin*. Tämä tehdään profeetallis-mystisellä tavalla, joka kuulostaa hurskaiden ja tietämättömien ihmisten korville merkilliseltä ihmeeltä, ”Jumalan valitun kansan” hiljaiselta jumalalliselta tunnustamiselta. Jumalan sormi on tarkoituksellisesti piirtänyt taivaalle jo luomisen alussa kahdentoista patriarkan luvun. Niinpä, kummallista kyllä, nämä kirjailijat (mm. de Mirville) tunnistavat kaikki kahdentoista eläinradan merkit niissä sanoissa, jotka Jaakob sanoi kuollessaan pojilleen, ja hänen kuvauksissaan kunkin heimon tulevaisuudesta.¹ Sitä paitsi sanotaan, että samojen heimojen lipuilla on ollut järjestyksessä samat symbolit ja samat nimet kuin eläinradan merkeillä ja että nämä toistuvat *Urimin* ja *Thummimin* kahdessaatoista kivessä ja kerubin kahdessaatoista siivessä.

Me jätämme kyseisille mystikoille väitettyjen vastaavuuksien todistamisvelvollisuuden ja mainitsemme ne vain niin kuin ne kuuluvat: Ihminen eli *Vesimies* on Rubenin piiri, sillä hänen sanotaan olevan ”häilyvä niin kuin vesi” (*Vulgatan* mukaan ”syöksyvä niin kuin vesi”). *Kaksoset* on Simeonin ja Leevin merkki, koska he olivat vahvassa veljesliitossa. *Leijona* on Juudan merkki, heimonsa ”vahva leijona”, ”nuori leijona”. *Kalat* kuuluu Sebulonille, joka ”asuu meren äärellä”. *Härkä* kuuluu Isaskarille, koska hän on ”vahvaluinen juhta, joka makaa kuormaansa odottaen” jne. ollen siten yhteydessä tallien kanssa. Neitsyt-*Skorpion*i kuuluu Danille, [s713] joka kuvataan ”käärmeeksi ja purevaksi kyykäärmeeksi polulla” jne. *Kauris* kuuluu Naftalille, joka on ”vapaana juokseva kauris”. *Rapu* kuuluu Benjamille, jolla on ”suden nälkä”. *Vaaka* kuuluu Asserille, jonka ”leipä on runsas”. *Jousimies* kuuluu Josefille, koska hänen ”jousensa on jäntevä”. *Kahdettatoista* merkkiä, *Neitsyttä* varten, kun se erotetaan *Skorpionista*, meillä on Dina, Jaakobin ainoa tytär.² Tradition mukaan nuo *oletetut* heimot kantoivat eläinradan kahtatoista merkkiä lipuissaan. Mutta paitsi edellä olevaa, Raamattu on täynnä teokosmologisia ja astronomisia symboleja ja henkilöhahmoja.

Jää vain ihmeteltäväksi ja kysyttäväksi: jos todellisten, elävien patriarkkojen kohtalo oli erottamattomasti yhdistynyt eläinrataan, kuinka kymmenen suvun häviämisen jälkeen ei tähtitaivaalta kadonnut ihmeellisellä tavalla kymmenen

¹ 1. Moos. 49.

² 1. Moos. 46:15

noista kahdestatoista merkistä? Mutta tämä kysymys ei kuulu meille. Sitä vastoin ahkeroikaamme itse eläinradan historian kanssa.

[e652] Lukijalle muistutamme eläinradasta muutamia mielipiteitä, joita ovat lausuneet useat tieteen korkeimmista auktoriteeteista.

Newton uskoi, että eläinradan keksiminen tapahtui niin kauan sitten kuin argonauttien retken aikoina. Dulaure määritteli sen alkuperän vuoteen 6500 eaa., tarkalleen 2496 vuotta maailman luomista aikaisemmaksi Raamatun kronologian mukaan.

Creuzer arvelee olevan hyvin helppoa osoittaa, että useimmat teogoniat ovat läheisessä yhteydessä uskonnollisten kalenterien kanssa ja ovat saaneet ensimmäisen alkunsa eläinradasta, jollei meille tunnetusta eläinradasta niin jostakin vastaavasta. Hän piti varmana, että eläinrata ja sen mystiset suhteet ovat kaikkien mytologioiden pohjana jossain muodossa ja että se on ollut olemassa vanhimmassa muodossaan monta aikakautta varhemmin. Jonkin merkillisen tapahtumayhteyden vuoksi se ilmaistiin nykyisin määritellyssä astronomisessa puvussaan.¹

Näyttäytyvätkö ”planeettahaltiat” (ylimaallisten piirien dhyâni-chohanimme) ”pyhille profeetoille”, kuten *Dabistan* väittää, vai eivät, näyttää kuitenkin siltä kuin sama etuoikeus olisi ollut suurilla maallikoilla ja satureillakin muinaisen Kaldean aikoina, jolloin *magia* ja *teofania* kulkivat käsi kädessä. Sillä Ksenofon, ei mikään tavallinen mies, kertoo Kyyroksesta, että kuolinhetkellään tuo kuningas kiitti hartaasti jumalia ja sankareita siitä, että he olivat *usein itse* antaneet hänelle opetusta taivaan *merkeistä*, ἐν οὐρανίῳς σημείοις.²

Jollei myönnetä, että eläinradan tiede oli mitä vanhin ja yleisin, kuinka [s714] voidaan selittää, että sen merkeistä löydetään jälkiä vanhoista teogonioista? Sanotaan, että Laplace hämmästyi suuresti saadessaan tietää, että Merkuriuksen päivä (keskiviikko), Venuksen (perjantai), Jupiterin (torstai), Saturnuksen (lauantai) ja muut viikon päivät oli laskettu Intiassa samassa järjestyksessä ja samojen nimien mukaan kuin Pohjois-Euroopassa.

Koettakaa, jos voitte, *kantaväestön* sivistyneen systeemin mukaan, joka meidän päivinämmä on kovasti muodissa, selittää, miten kansat, joilla ei ollut yhteisiä esi-isiä, traditioita tai samaa synnyinpaikkaa, onnistuivat keksimään tällaisen taivaallisen fantasmagorian, todellisen sekasotkun tähtien nimistä, joilla ei ollut mitään tarkoitusta tai järjestystä eikä kuvallista yhteyttä edustamiensa konstellaatioiden kanssa, vielä vähemmän *nähtävästi* maisen elämämme vaiheiden kanssa, joita ne on pantu merkitsemään [jollei olisi ollut] *yleinen* tarkoitus ja *universaali* syy ja käsitys tämän kaiken juurena.³

Dupuis on vilpittömästi väittänyt samaa. Hän sanoo:

On *mahdotonta* löytää pienintäkään yhtäläisyyden piirrettä taivaanosien ja

¹ Creuzer, *Symbolik* jne. Vrt. J. D. Guigniaut, *Religions de l'antiqué*, osa I, II (1825), III kirja, s. 930.

² *Cyropaedia*, VIII, vii, 3.

³ De Mirville, *Des Esprits*, vol. IV, s. 59–61.

niiden kuvioiden välillä, joita astronomit ovat *mielivaltaisesti* piirtäneet. Toisaalta pelkän *sattuman on mahdotonta* tässä tulla kysymykseen.¹

[e653] Aivan varmasti sattuma on ”mahdoton”. Luonnossa ei ole mitään ”sattumaa”, sillä siellä kaikki on matemaattisesti järjestynyt ja yksiköt ovat määrättyissä suhteissa toisiinsa. Coleridge sanoo, että ”sattuma on vain Jumalan [eli luonnon] salanimi niissä erikoistapauksissa, jolloin Hän ei halua avoimesti ja omakätisesti kirjoittaa nimeään”. Pankaa Jumalan tilalle *karma*, niin siitä tulee itämainen aksiooma. Sen tähden eläinradan *sideeriset* ”ennustukset”, kuten kristilliset mystikot niitä kutsuvat, eivät koskaan viittaa mihinkään erityiseen tapahtumaan, olkoon se kuinka pyhä ja juhlallinen tahansa jollekin ihmiskunnan osalle, vaan luonnon aina uusiutuviin, aikakautisiin lakeihin, joita ainoastaan noiden *tähtijumalien* omat vihityt ymmärtävät.

Ei kukaan okkultisti, ei kukaan astronomi tule olemaan yhtä mieltä kristillisten mystikkojen tai edes Keplerin mystisen astronomian kanssa, huolimatta hänen laajoista tiedoistaan ja oppineisuudestaan. Vaikka hänen edellytyksensä olivat aivan oikeat, hänen niistä tekemänsä johtopäätelmät olivat yksipuoliset ja kristillisten ennakkoluulojen värittämät. Siinä missä Kepler löytää ennustuksen, joka suorastaan viittaa Vapahtajaan, muut kansat näkevät symbolin ikuisesta laista, joka on määrätty kuluvaan manvantaraa varten. Miksi *Kalojen* pitäisi olla suoranaisesti tekemisissä Kristuksen kanssa – joka on vain yksi useiden [s715] maailmanuudistajien joukossa, omien lähimpien seuraajiensa vapahtaja, mutta kaikille muille vain yksi suuri ja loistava vihitty –, koskapa tuo konstellaatio loistaa kaikkien menneiden, nykyisten ja tulevien henkisten vapahtajien merkinä, jotka jakavat valoa ja karkottavat älyllisen pimeyden? Kristilliset symbolien tutkijat ovat koettaneet todistaa, että tämä merkki kuului Efraimille (Joosefin pojalle), Jaakobin *valitulle*, ja sen vuoksi sillä hetkellä kun aurinko astui Kalojen merkkiin, piti ”valitun Messiaan”, ensimmäisten kristittyjen Ἰησοῦς [kalan] syntyä. Mutta jos Jeesus Nasarealainen oli tuo Messias, syntyikö hän todella sillä ”hetkellä” vai sovittivatko teologit sen tähän aikaan saadakseen omat ennakkooatteensa mukautumaan sideerisiin *tosiasioihin* ja kansan käsitykseen? Jokainen tietää, että Jeesuksen todellinen syntymäaika ja -vuosi on kerrassaan tuntematon. Ja juuri juutalaiset, joiden esi-isät panivat sanan *Dag* merkitsemään sekä ”kalaa” että ”Messiasta” rabbiinisen kielensä pakollisessa kehityksessä, ovat ensimmäisinä kieltämässä tämän kristillisen väitteen. Entä mitä tulee ajatella siitä tosiasiaista, että brahmalaiset yhdistävät myös ”Messiaansa”, Vishnun ikuisen avatâran, *Kalaan* ja vedenpaisumukseen ja että myös babylonialaiset tekivät Kalan ja Messiaan omasta *Dag-Onistaan*, ihmiskalasta ja profeetasta.

Egyptologioiden joukossa on oppineita kuvainraastajia, jotka sanovat, että ”kun farisealaiset etsivät ’merkkiä taivaasta’, Jeesus sanoi: ’ainoa merkki, joka sille annetaan, on Joonan merkki’ (Matt. 16:4)... Joonan merkki on sama kuin Niniven Oan eli kalaihminen... Varmasti tällä ei tarkoitettu muuta kuin auringon

¹ Dupuis, *Origine de tous les cultes*, de Mirvillen em. teoksessa, s. 61.

uudestisyntymistä Kaloissa. [e654] Salaisen viisauden ääni sanoo, että ne, jotka etsivät merkkejä, eivät voi löytää muuta merkkiä kuin palaavan kalaihmissen Ikhtyksen, Oanneksen eli Joonan merkin, joka ei voinut tulla lihaksi.”

Kepler kuuluu väittäneen ehdottomana *tosiasiana*, että Messiaan ”ruumiillistumisen” hetkellä kaikki planeetat olivat konjunktiossa Kalojen merkissä, jota juutalaiset (kabbalistit) kutsuivat ”Messiaan konstellaatioksi”. Kepler väittää että ”tässä konstellaatiossa oli *tietäjien tähti*”. Tämä esitys, jonka de Mirville lainasi tri Seppiltä,¹ rohkaisi häntä huomauttamaan, että

Kaikki juutalaisten traditiot ilmoittavat tähdestä, jonka monet kansat ovat nähneet [!],² ja lisäävät vielä, että se nielisi ne *seitsemänkymmentä planeettaa*, jotka hallitsevat eri kansojen [s716] kohtaloita tämän maan päällä.³ ”Näiden luonnollisten ennustusten nojalla”, sanoo tri Sepp, ”oli kirjoitettu taivaan tähtiin, että Messias syntyisi kuuvuonna 4320, tuona merkillisenä vuotena, jolloin koko planeettojen kuoro lauloi ylistystä.”⁴

Tämän vuosisadan alussa oli joillakuilla tutkijoilla kerrassaan vimma vaatia hindulaisilta takaisin sitä saalista, jonka heidän arveltiin ryöstäneen juutalaisilta, nim. näiden ”jumalia”, patriarkkoja ja kronologiaa. Wilford oli tunnistanut Nooan Prithissä ja Satyavratassa, Enoksen Dhruvassa ja jopa Assurin Îshvarassa. Mutta ainakin niiden orientalistien, jotka olivat asuneet monta vuotta Intiassa, olisi pitänyt tietää, ettei ainoastaan hindulaisilla ollut näitä lukuja eivätkä he olleet ainoita, jotka jakoivat suuren aikakautensa neljään pienempään jaksoon. Kuitenkin *Asiatick Researches* -teoksen tekijät antautuivat mitä hurjimpiin pohdiskeluihin.

S. A. Mackey, ”orwichilainen filosofi, astronomi ja suutari”, väittää hyvin järkevästi:

Kristilliset teologit pitävät velvollisuutenaan kirjoittaa *hindulaisen kronologian* pitkiä kausia vastaan, ja heihin nähden se voi olla anteeksi annettavaa. Mutta kun oppinut ihminen ristiinnaulitsee muinaisaikalaisen nimet ja luvut ja vääntää ja kääntää ne sellaiseen muotoon, joka on aivan vieras muinaisten kirjoittajien tarkoituksille mutta joka näin turmeltuna sopii niin tarkasti yhteen jonkun hänen omissa aivoissaan ennalta löytyvän *oikun synnyn* kanssa, että hän itsekkin on *olevinaan* hämmästynyt tästä keksinnöstään – silloin

¹ *Vie de Notre-Seigneur Jésus-Christ*, 1854, I osa, s. 9.

² Lienevätkö monetkaan kansat nähneet samanlaista tähteä vai eivät, sen me kaikki tiedämme, että Kölnin kuuluisan tuomiokirkon papit näyttelivät hautoja, joissa ei ainoastaan oleteta vaan lujasti uskotaan ”kolmen tietäjän” ruumiin olevan haudattuina. Kahdelle heistä on suotu aivan *germaaniset* nimet Kaspar ja Melchior, jotka eivät paljoakaan kuulosta kaldealaisilta. Balthazar on ainoa poikkeus, ollen itämainen nimi.

³ Tämä traditio *seitsemästäkymmenestä planeetasta*, jotka hallitsevat kansojen kohtaloita, perustuu siihen okkulttiseen, kosmologiseen opetukseen, että aurinkokunnassa on maailmanplaneettojen seitsemäisten ketjumme lisäksi monia muita.

⁴ [De Mirville, *Des Esprits*, vol. IV, s. 67.]

mielestäni hänelle ei voi antaa anteeksi.¹

Tämä oli tarkoitettu kapteeni (myöhemmin eversti) Wilfordille, mutta [e655] se soveltuu useampaankin meidän nykyajan orientalisteistamme. Wilford oli ensimmäinen, joka kruunasi hindulaista kronologiaa ja *purânoita* koskevat epäonnistuneet pohdiskelunsa yhdistämällä 4 320 000 vuotta Raamatun kronologiaan siten, että hän yksinkertaisesti kutisti tuon luvun vuodeksi 4320 (jonka arveltiin olevan Kristuksen syntymän kuuvuosi). Tri Sepp on vain lainannut aatteensa tuolta urhealta upseerilta. Vieläpä hän piti itsepintaisesti kiinni siitä, että ne olivat juutalaisten omaisuutta ja kristillisiä ennustuksia. Hän syytti siis arjalaisia siitä, että nämä olivat muka käyttäneet hyväkseen seemiläisten saamia jumalallisia ilmoituksia, vaikka asianlaita oli päinvastoin. Juutalaisia tosin ei tarvitse syyttää siitä, että he suoranaisesti olisivat ryöstäneet hindulaisilta, sillä Esra ei nähtävästi tiennyt hindulaisten luvuista. Ei ole epäilystäkään siitä, että he lainasivat kaldealaisilta samalla kun [s717] omaksuivat näiden jumalat. He muuttivat kaldealaisen jumalallisten dynastioiden 4 320 000 vuotta² 4320 kuuvuodeksi maailman luomisesta kristilliseen aikaan. Mitä tulee babylonialaisten ja egyptiläisten jumaliin, he muuttivat ne patriarkoiksi hiljaa ja vaatimattomasti. Jokainen muukin kansa oli enemmän tai vähemmän syyllistynyt tällaisiin pantheoninsa uudistuksiin ja muokkauksiin. He muuttivat (kerran kaikille yhteiset) universaalit jumalat ja sankarit kansallisiksi heimojumaliksi ja -sankareiksi. Uudessa Mooseksen kirjojen esittämässä puvussa tuo tarusto oli juutalaisten omaisuutta, eivätkä israelilaiset ole koskaan sitä tyrkyttäneet muille kansoille – ainakaan eurooppalaisille.

Pysähtymättä tässä pohdiskelemaan tätä perin epätieteellistä kronologiaa

¹ *The Mythological Astronomy of the Ancients Demonstrated* (1822–1823); II osa – *The Key of Urania*, s. 23–24.

² Jokainen oppinut tietää luonnollisesti, että kaldealaiset käyttivät samoja perusmuotoja (432 eli 432 000) omista jumalallisista dynastioistaan kuin hindulaiset mahâyugastaan, nimittäin 4 320 000. Sen tähden müncheniläinen tri Sepp on ryhtynyt kannattamaan Kepleriä ja Wilfordia näiden syyttäessä, että hindulaiset ovat lainanneet ne kristityiltä ja kaldealaiset juutalaisilta. Sanotaan näet, että juutalaiset odottivat Messiastaan maailman kuuvuonna 4320!!! Koska nämä luvut perustuivat muinaisten kirjailijoiden sanojen mukaan Berossoksen laskuissa 120 sarokseen – joista jokainen merkitsi kuutta Neroa, kussakin 600 vuotta, yhteensä 430 000 vuotta – ne eivät näytä olevan ehdottomia. Siksi Münchenin professori ryhtyi selittämään niitä *oikealla tavalla*. Hän väittää ratkaisseensa arvoituksen osoittaessaan, että ”saros on Pliniuksen mukaan muodostunut 222 synodisesta kuukaudesta, nim. 18 6/10 vuodesta”, ja että laskija päätyi luonnollisesti takaisin ”Suidaksen antimisiin lukuihin”, joka väitti, että 120 sarosta tekee 2222 pyhää syklistä vuotta, jotka ovat samat kuin 1656 aurinkovuotta”. (*Vie de Nôtre-Seigneur Jesus-Christ*, vol. II, s. 417.)

Mutta Suidas ei sanonut mitään tällaista, ja vaikka hän olisikin sanonut, hän ei todistaisi paljoakaan jos mitään tällä lausunnolla. *Nerokset ja sarokset* olivat samanlainen piikki muinaisten *vihkimättömien* kirjailijoiden lihassa kuin Ilmestyskirjan ”suuren pedon” luku 666 on nykyisten kirjailijoiden lihassa, ja edellisillä on ollut epäonnistuneet newtoninsa samoin kuin viimeksi mainituillakin.

enemmän kuin on välttämätöntä voimme tehdä muutamia huomautuksia, jotka kuuluvat asiaan. Nuo maailman 4320 *kuuvuotta* (Raamatussa käytetään *aurinkovuosia*) – eivät ole sellaisinaan pelkkiä kuvitelmia, vaikka niitä käytetään virheellisesti. Ne ovat näet turmeltunutta kaikua alkuaan esoteerisesta ja myöhemmin brahmalaisesta opista, joka koski yugia. Yksi Brahmân päivä kestää 4 320 000 000 vuotta, ja yhtä kauan kestää Brahmân yö eli pralaya, jonka jälkeen *uusi* AURINKO nousee [e656] voittoisana *uuden manvantaran* koittaessa sille seitsemäiselle ketjulle, jota se valaisee. Tämä oppi on tunkeutunut Palestiinaan ja Eurooppaan vuosisatoja ennen kristillistä aikaa,¹ ja oli Mooseksen juutalaisten mielessä, kun he perustivat sen nojalla pienemmän kautensa. Täydellisen ilmauksen se sai kuitenkin vasta kristillisten kronologioiden käsissä, jotka sen omaksuivat sekä ottivat myös käyttöön joulukuun 25. päivän juhlimisen, jolloin kaikkien *auringonjumalien* on sanottu ruumiillistuneen. Mikä ihme [s718] siis, että Messias *pantiin* syntymään ”maailman *kuuvuonna* 4320”? ”Vanhurskauden ja *pelastuksen aurinko*” oli taas noussut ja karkottanut kaaoksen ja *olemattomuuden pralayisen* pimeyden, meidän pienen objektiivisen pallomme ja ketjumme tasolla. Kun palvelun kohde oli määrätty, oli helppo saattaa hänen syntymänsä, elämänsä ja kuolemansa oletetut tapahtumat sopimaan eläinradan vaatimusten ja vanhojen traditioiden mukaan, vaikka niitä täytyikin muovaila hieman uudestaan tarkoitusta varten.

Näin tulee ymmärrettäväksi, mitä Kepler suurena astronomina sanoi. Hän tunnusti kaikkien tällaisten planeettakonjunktioiden mahtavan ja kaikkialle ulottuvan vaikutuksen. ”Jokainen niistä on”, kuten hän hyvin sanoi, ”ihmiskunnalle *hyvin ratkaiseva* vuosi.”² Saturnuksen, Jupiterin ja Marsin harvinaisella konjunktioilla on merkityksensä ja tärkeytensä, katsoen sen tuottamiin *tietyihin suuriin tuloksiin* Intiassa, Kiinassa yhtä hyvin kuin Euroopassa, niiden maiden vastaaville mystikoille. Ja on pelkästään mielivaltaista väittää, että luonto tarkoitti ainoastaan Kristusta laatiessaan (vihkimättömille) fantastiset ja merkityksettömät konstellationsa. Jos sanotaan, ettei suinkaan pelkkä sattuma johtanut eläinradan muinaisia arkkitehteja tuhansia vuosia sitten merkitsemään *Härän* merkkiä asteriskilla *άλφα* [*alfa*] ja jollei parempaa ja pätevämpää todistetta esitetä siitä, että tämä *ennusti verbumia* eli Kristusta kuin että *Härän alfa* merkitsee YHTÄ ja ENSIMMÄISTÄ ja että Kristuskin oli *alfa* eli YKSI, niin tämä ”todiste” tulee monella tavalla menettämään voimansa. Ensinnäkin eläinrata oli olemassa ainakin ennen kristillistä aikaa. Toiseksi kaikki auringonjumalat – esim. Osiris – oli mystisesti

¹ Ks. *Hunnuton Isis*, tiede osa 1, s. 148.

² Lukijan on pidettävä mielessä, että ”hyvin ratkaiseva vuosi” merkitsee okkultistien ja mystikkojen käyttämänä enemmän kuin muiden. Se ei ole ainoastaan kriittinen aika, jolloin odotetaan jotakin suurta aikakautista muutosta, joko ihmiskunnan tai kosmoksen rakenteessa, vaan se koskee samalla yleisiä henkisiä muutoksia. Eurooppalaiset kutsuvat jokaista 63. vuotta ”hyvin ratkaisevaksi vuodeksi” ja arvelevat ehkä oikein, että nuo vuodet oli saatu kertomalla seitsemällä parittomat luvut 3, 5, 7 ja 9. Mutta *seitsemän* on luonnon todellinen asteikko okkultismin mukaan, ja 7 on kerrottava aivan eri tavalla ja menetelmällä, kuin minkä eurooppalaiset kansat toistaiseksi tuntevat.

yhdistetty Härän merkkiin, ja niitä kaikkia kutsuttiin ”ensimmäiseksi”. Sitä paitsi ne, jotka laativat mystisiä nimityksiä kristittyjen Vapahtajalle, tunsivat kaikki, kuka paremmin, kuka huonommin, [e657] eläinradan huoneiden merkityksen. Ja on helpompi ajatella, että he asettivat väitteensä mystisten merkkien mukaan kuin että nuo merkit olisivat ennustaneet jotakin yhdelle osalle ihmiskuntaa miljoonien vuosien aikana, välittämättä mitään lukemattomista edeltävistä ja jäljessä tulevista yhtä lukuisista sukupolvista.

Meille kerrotaan, että

[s719] Ei ollut mikään sattuma, että muutamilla tahoilla pantiin valtaistuimen yläpuolelle tämän härän [*Taurus*] pää, joka koettaa työntää *silmukkaristillä* sarvistaan pois *lohikäärmettä*. Näin sitäkin paremmin, koska tätä Härän konstellaatiota kutsuttiin ”*Jumalan suureksi kaupungiksi ja ilmoitusten äidiksi*” ja myös ”*jumalallisen äänen tulkitsijaksi*”. Se oli Egyptin Hermontis-temppelin *Apis Pacis*, jonka sanotaan antaneen oraakkelivastauksia, jotka koskivat Vapahtajan syntymistä [niin kuin kirkkoisät koettivat uskotella maailmalle].¹

Tähän teologien väitteeseen on useampi vastaus. *Ensiksikin* egyptiläisten silmukkaristillä eli *taulla*, *jaina*-ristillä eli svastikalla ja kristittyjen ristillä oli kaikilla sama merkitys. *Toiseksi* eivät mitkään kansat paitsi kristityt antaneet lohikäärmeelle sitä merkitystä, joka sillä nykyään on. Käärme oli VIISAUDEN symboli. Härkä (*Taurus*) oli fyysisen ja maallisen *synnytyksen* symboli. Niinpä Härkä, joka työntää pois lohikäärmettä eli *henkistä*, jumalallista viisautta *taulla* eli ristillä – joka on esoteerisesti ”kaiken kokoonpanon perustus ja runko” – olisi merkinnyt jotakin aivan fallista, fysiologista, jollei sillä olisi vielä toinen merkitys, joka on meidän Raamatun ja symboliikan tutkijoillemme tuntematon. Ainakaan se ei erikoisesti koskenut Johanneksen verbumia, paitsi kenties aivan ylimalkaisesti. *Taurus* (joka ei muuten ole *lammas* vaan härkä) oli pyhä jokaisessa kosmogoniassa, sekä hindulaisilla että zoroasterilaisilla, kaldealaisilla ja egyptiläisillä. Sen verran jokainen koulupoikakin tietää.

Voi ehkä virkistää teosofiemme muistia, jos käännämme heidän huomionsa siihen, mitä sanotaan Neitsyestä ja lohikäärmeestä sekä maailmanvapahtajien – auringonjumalien – aikakautisten syntymien ja jälleensyntymien yleisyydestä *Hunnuttomassa Isiksessä*, teologia osa 2, s. 94, eräiden *Ilmestyskirjan* lauseiden johdosta.

Vuonna 1853 Érarard-Mollien -niminen oppinut esitti Ranskan instituutin edessä kirjoituksen, jossa koetettiin todistaa intialaisen eläinradan vanhuutta, koska sen merkeissä piili Intian kaikkein tärkeimpien uskonnollisten juhlien alku ja peruste. Luennoitsija koetti todistaa, että noiden uskonnollisten menojen alkuperä ulottui taaksepäin aikojen yöhön ainakin vuoteen 3000 eaa. Hindulaisten eläinrata, hän ajatteli, oli paljon aikaisempi kuin kreikkalaisten ja erosi siitä suuresti muutamissa yksityiskohdissa. Intian eläinradassa näkyy *lohikäärme* puussa, jonka juurella on

¹ De Mirville, *Des Esprits*, vol. IV, s. 61.

”neitsyt”, *Kanyâ-Durgâ*, yksi kaikkein vanhimpia jumalattaria. Hän istuu aurinkovaunuja vetävän leijonan selässä. Ja hän lisäsi:

[e658] ”Tässä on syy, miksi neitsyt *Durgâ* ei ole ainoastaan *muistutus astronomisesta tosiasista* vaan todella kaikkein vanhin feminiininen jumaluus Intian Olympossa. Hän on ilmeisesti sama, josta puhuvat kaikki sibyllakirjat, joista Virgilius sai innoituksensa. Tuon neitsyen paluusta ennustettiin universaalin uudistuksen merkinä... Ja koska *malyalamia* puhuvat kansat Etelä-Intiassa kutsuivat kuukausiaan tämän aurinkoeläinradan jumaluuksien nimien mukaan, miksi tämä kansa olisi hylännyt sen [s720] omaksuakseen kreikkalaisten eläinradan? Kaikki todistaa päinvastoin, että nämä eläinradan kuviot siirtyivät kreikkalaisille kaldealaisten kautta, jotka saivat ne bramiineilta.”¹

Mutta kaikki tämä todistaa hyvin vähän. Muistakaamme kuitenkin myös, mitä Volney sanoi ja mitä hänen aikalaisensa uskoivat. Hän sanoi, että koska Oinas oli 15. asteessaan 1447 eaa., siitä seuraa, että Vaa’an ensimmäinen aste ei voinut sattua kevätpäiväntasauksen hetkeen myöhemmin kuin 15 194 eaa. Jos tähän lisätään, hän jatkaa, ne 1790 vuotta, jotka ovat kuluneet Kristuksen syntymästä, näkyy siitä, että 16 984 vuotta on täytynyt olla siitä kun *eläinrata* sai alkunsa.²

Tri Schlegel antaa sitä paitsi teoksessaan *Uranographie Chinoise* kiinalaisten tähtivyöhykkeiden kehälle 18 000 vuoden iän.³

Kuitenkin, koska mielipiteet, joita lainataan ilman riittäviä todisteita, eivät merkitse paljon, on hyödyllisempää kääntyä tieteellisten perustelujen puoleen. J.-S. Bailly, tuo viime vuosisadan kuuluisa ranskalainen astronomi, akatemian jäsen jne., väittää hindulaisten astronomisen järjestelmän olevan paljon vanhempi kaikkia muita ja sanoo egyptiläisten, kreikkalaisten, roomalaisten ja vieläpä juutalaisten saaneen heiltä tietonsa. Näiden mielipiteidensä tueksi hän sanoo seuraavaa:

”Ne astronomit, jotka elivät ennen epookkia 1491 jaa., olivat ensinnäkin Aleksandrian kreikkalaiset: Hipparkhos, joka vaikutti 125 vuotta ennen meidän ajanlaskuamme, ja Ptolemaios 260 vuotta Hipparkhoksen jälkeen. Näitä seurasivat arabit, jotka elvyttivät tähtitieteen tutkimisen 800-luvulla jaa. Näiden jälkeen tulivat persialaiset ja tataarit, joiden ansiota ovat Nasir al-Din al-Tusi -taulukot v. 1269 ja Ulugh-Begin taulukot v. 1437. Siinä on tuntemamme astronomian kehityskulku Aasiassa ennen intialaista epookkia 1491 jaa. Mitä sitten on epookki? Se on jonkin tähden pituusasteen havainnointi määrättyllä hetkellä, se paikka taivaalla, missä se *nähtiin*. Tämä on viite- ja lähtökohtana, josta lasketaan tähden sekä entiset että tulevat asemat sen havaitun liikkeen perusteella. Mutta epookki on hyödytön, jollei tähden liike ole määritetty. Sellainen kansa, joka on tieteiden alalla vasta-alkaja ja jonka on pakko lainata muualta tähtitieteensä, ei huomaa mitään vaikeutta epookin määrittämisessä, koska [e659] ainoa havainto, joka täytyy tehdä,

¹ Érar Mollien, ”Recherches sur le zodiaque indien”, teoksessa *Mémoires présentés par divers savants à l’Académie des Inscriptions et Belles-Lettres*, III, 1853, s. 240–276.

² Vrt. C. F. de Volny, *Ruins...of Empires*, 1795, s. 360.

³ Ks. s. 54, 196 ynnä seuraava.

koskee vain ajankohtaa. Mutta mitä se ennen kaikkea tarvitsee ja mitä sen on pakko muilta saada? Niitä tietoja, jotka perustuvat tarkkoihin määrittelyihin ja jotka vaativat jatkuvia havaintoja. Ennen kaikkea ne vaativat tietoa niistä liikkeistä, jotka riippuvat ajasta ja joita voidaan laskea täsmällisemmin vasta vuosisataisten havaintojen avulla. Tiedot näistä liikkeistä on siis saatava kansalta, joka on tehnyt tuollaisia havaintoja vuosisatojen ajan. Me päätämme siis, että mikään uusi kansa ei lainaa epookkejaan vanhemmalta kansalta lainaamatta heiltä myös samalla tähtien 'keskimääräisiä liikkeitä'. Tätä periaatetta käyttäen huomaamme, että hindulaisten epookit v. 1491 ja 3102 eivät ole voineet tulla Ptolemaiokselta tai Ulugh-Begiltä.

[s721] ”Jäljelle jää vain oletamus, että hindulaiset verratessaan v. 1491 tekemiään havaintoja aikaisempiin Ulugh-Begin ja Ptolemaioksen tekemiin, käyttivät näiden havaintojen välistä ajanmäärää laskeakseen keskimääräiset liikkeet. Mutta Ulugh-Begin aika on liian tuore ollakseen avuksi tällaisissa laskelmissa. Toin tuskin Ptolemaioksen ja Hipparkhoksen aika oli tarpeeksi kaukana. Mutta jos tähtien liikkeet hindulaisilla oli määritelty näiden vertailujen avulla, epookkien pitäisi olla yhdistettävissä keskenään. Lähtien Ulugh-Begin ja Ptolemaioksen epookeista meidän pitäisi saada hindulaisten ajat. Mutta näin ei ole asianlaita. Muiden kansojen epookit olivat siis hindulaisille joko aivan tuntemattomia tai hyödyttömiä.¹

”Voimme lisätä tähän toisen tärkeän seikan. Kun jonkin kansan täytyy lainata naapureiltaan astronomisten taulujensa metodit eli keskimääräiset liikkeet, sillä on vielä suurempi tarve lainata näiden ohella tietoa taivaankappaleiden liikkeiden epäsäännöllisyyksistä, apogeumin² muuttumisista, solmupisteistä ja ekliptikan kaltevuudesta. Lyhyesti sanoen se tarvitsee kaikki ne elementit, joiden määrittäminen vaatii havainnointitaitoa, muutamia apulaitteita ja jatkuvaa kiinnostusta. Kaikki nämä astronomiset elementit, jotka enemmän tai vähemmän eroavat toisistaan Aleksandrian kreikkalaisten, arabien, persialaisten ja tataarien kesken, eivät muistuta vähääkään hindulaisia elementtejä. Viimeksi mainitut eivät siis ole lainanneet mitään naapureiltaan.

”Jos hindulaiset eivät lainanneet epookkiensa muilta, onko heillä itsellään täytynyt olla todellinen epookki, joka perustuu heidän omiin havaintoihinsa? Tämän täytyy olla joko epookki v. 1491 jaa. tai epookki v. 3102 ennen ajanlaskuamme. Viimeksi mainittu vuosi on 4592 vuotta aikaisempi vuotta 1491. Meidän on valittava näiden kahden epookin välillä ja ratkaistava, kumpi niistä perustuu havaintoihin. Mutta ennen kuin mainitsemme ne perustelut, jotka voivat ja joiden [e660] on selvitettävä kysymys, sallittakoon meidän lausua muutama huomautus niille, jotka ovat taipuvaisia uskomään, että vasta nykyiset havainnot ja laskelmat ovat tehneet hindulaisille mahdolliseksi määrittellä taivaankappaleiden aiemmat sijainnit. Ei ole suinkaan helppoa määrittellä kyllin tarkasti tähtitaivaan

¹ Tämän johtopäätöksen yksityiskohtaista tieteellistä todistetta varten ks. Baillyn teoksen s. 121, missä asiaa pohditaan teknisesti.

² Kuun radan piste josta etäisyys maahan on suurin. – Suom. huom.

liikkeitä, kulkea ylöspäin pitkin ajan virtaa 4592 vuotta ja kuvata niitä ilmiöitä, joiden on täytynyt tapahtua tällä ajalla.

”Meillä on nykyään mainioita instrumentteja, ja kahden tai kolmen vuosisadan aikana on tehty tarkkoja havaintoja, joiden avulla voimme jo laskea jokseenkin tarkasti planeettojen likimääräiset liikkeet. Meillä on käytettävissämme kaldealaisten sekä Hipparkhoksen ja Ptolemaioksen havainnot, jotka tekevät mahdolliseksi määrätä nuo liikkeet vielä varmemmin, koska he ovat tehneet laskelmansa niin kauan aikaa sitten. Kuitenkaan me emme uskalla esittää ehdottomalla tarkkuudella havaintoja niin pitkältä ajalta, joka on kulunut kaldealaisten ja meidän välillä. Vielä vähemmän voisimme yrittää määrittellä tarkalleen tapauksia, jotka sattuivat 4592 vuotta ennen meidän päiviämme. Cassini ja Mayer ovat kumpikin laskeneet kuun vuosisataisen liikkeen ja ne eroavat toisistaan 3' 43". Tämä ero nousisi 46 vuosisadan aikana lähes kolmen asteen epämääräisyyteen kuun paikassa. Epäilemättä yksi näistä liikkeistä on oikeampi kuin toinen. Vasta hyvin pitkän ajanjakson laskelmat saattavat ratkaista niiden välillä. Mutta jos kyse on hyvin kaukaisista ajoista, jolloin havaintoja ei tehty, on luonnollista, ettemme voi varmasti tietää ilmiöistä. Kuinka sitten hindulaiset saattoivat laskea taaksepäin vuodesta 1491 jaa. vuoteen 3102 eaa., jos he olivat tuoreita astronomian tutkijoita?

”Itämaalaiset eivät ole koskaan olleet sellaisia kuin me olemme. Vaikka saisimme kuinka [s722] korkean käsityksen tahansa heidän tiedoistaan tutustuessamme heidän astronomiaansa, emme voi olettaa heillä koskaan olleen hallussaan niitä lukuisia instrumentteja, joilla uudenaikaiset observatoriot voivat ylpeillä ja jotka ovat tuloksena eri alojen yhtäaikaisesta kehityksestä. Heillä ei liioin ole voinut olla sitä keksijäneroutta, joka näyttää tähän asti kuuluneen yksinomaan Euroopalle ja joka täydentäen ajan kulkua saa aikaan tieteen ja ihmisällyn nopean kehityksen. Jos aasialaiset kansat ovat olleet mahtavia, oppineita ja viisaita, niin voima ja aika ovat luoneet heidän ansionsa ja menestyksensä kaikilla aloilla. Mahdillaan he ovat perustaneet tai hävittäneet valtakuntansa: milloin he ovat sillä pystyttäneet rakennuksia, jotka hämmästyttävät suuruudellaan, milloin he ovat samalla voimalla hajottaneet ne ja jättäneet niistä vain kunnioitusta herättäviä raunioita. Ja heidän käydessään monien vaiheiden läpi kärsivällisyys kartutti tietoa ja pitkälliset kokemukset synnyttivät viisauden. Tieteellisen maineen on idän kansoille hankkinut heidän pitkäaikaisuutensa.

Jos hindulaisilla oli v. 1491 siksi tarkkaa tietoa taivaankappaleiden liikkeistä, [e661] että he saattoivat laskea taaksepäin 4592 vuotta, siitä seuraa, että he olivat hankkineet tämän tiedon ainoastaan hyvin vanhojen havaintojen avulla. Jos myönnetään heillä olleen tällaista tietoa mutta samalla kielletään, että he olivat tehneet havaintoja, joilla tuo tieto koottiin, tämä on mahdottomuuden otaksumista. Se olisi samaa kuin jos sanoisi, että he tieteensä alkuvaiheessa olivat niittäneet aikojen kokemusten sadon. Toisaalta, jos myönnetään heidän epookkinsa v. 3102 eaa. oikeaksi, siitä seuraa, että hindulaiset olivat yhtäjaksoisesti jatkaneet havaintojaan vuosisadasta toiseen aina meidän ajanlaskumme vuoteen 1491 asti. Siinä tapauksessa aika itse oli heidän opettajanaan. He tunsivat taivaankappaleiden

liikkeet näinä pitkinä aikoina sen tähden, että he itse olivat nähneet ne. Hindulaisen kansan pitkä ikä maan päällä on syynä sen aikatietojen luotettavuuteen ja sen laskelmien tarkkuuteen.

”Näyttää siltä kuin kysymys, kumpi noista kahdesta ajasta 3102 eaa. ja 1491 jaa. on todellinen, pitäisi ratkaista ainoastaan yhtä seikkaa silmällä pitäen, nim. että muinaiskansat yleensä ja etenkin hindulaiset laskivat ja siis panivat merkille ainoastaan pimennykset, kuten näkyy heidän tauluistaan. Mutta mitään auringonpimennystä ei tapahtunut epookin hetkenä v. 1491 eikä mitään kuunpimennystä neljätoista päivää ennen eikä jälkeen tuota hetkeä. Sen tähden epookki 1491 ei perustu välittömiin havaintoihin. Mitä taas tulee epookkiin 3102 eaa., Tiruvârûrin bramiinit sijoittavat sen helmikuun 18. päivän aamunkoitteeseen. Aurinko oli silloin todellisen pituusasteensa mukaan eläinradan ensimmäisessä pisteessä. Muut taulut näyttävät, että edellisenä keskiyönä kuu oli samalla paikalla mutta keskimääräisen pituusasteen mukaan laskettuna. Bramiinit sanovat myös, että tämä ensimmäinen piste, heidän eläinratansa alku, oli vuonna 3102 eaa. 54 astetta päiväntauspisteeseen takana. Siitä seuraa, että alkupiste – eläinradan lähtökohta – oli Vesimiehen 6. asteessa.

”Tämän ajan vaiheilla ja tällä maapallon kohdalla tapahtui siis tavallinen konjunktio, ja meidän parhaat taulukkomme todella mainitsevat tämän konjunktion: Lacaille auringosta ja Mayer kuusta. Se ei ollut mikään auringonpimennys, koska kuu oli liian kaukana solmuistaan, mutta neljätoista päivää myöhemmin, jolloin kuu oli lähestynyt solmua, on täytynyt olla kuunpimennys. Mayerin taulut, joita käytetään ilman kiihtyvyyden oikaisua, mainitsevat pimennyksen, mutta ne asettavat sen sellaiseen päivään, jolloin sitä ei olisi voitu havaita Intiassa. Cassinin taulujen mukaan se tapahtui yöllä, mikä osoittaa, että Mayerin tähtiliikkeet ovat liian [s723] nopeat kaukaisia vuosisatoja varten, kun niissä ei ole otettu huomioon kiihtyvyyttä. Se todistaa myös, että meidän tietojemme lisääntymisestä huolimatta me voimme olla vielä epävarmoja tähtien todellisista asemista menneinä aikoina.

”Sen tähden uskomme, että valittaessa noiden kahden hindulaisen epookin välillä todellinen vuosi on 3102 eaa., koska sitä seurasi pimennys, joka voitiin huomata ja joka oli avuksi epookkia määriteltäessä. Tämä [e662] on ensimmäinen todiste siitä, että hindulaiset laskivat oikean pituusasteen auringolle ja kuulle tuona hetkenä, ja tämä todiste olisi ehkä sinänsä riittävä, jollei tuo vanha aikatieto olisi niin tavattoman tärkeä noiden taivaankappaleiden liikkeiden tarkistamiseksi ja se siis olisi vahvistettava kaikilla todisteilla mahdollisimman luotettavasti.

”Me huomaamme ensiksikin, että hindulaiset näyttävät yhdistäneen kaksi epookkia vuodeksi 3102 eaa. Tiruvârûrin bramiinit laskevat ajan ensi kädessä kali-yugan alkamishetkestä. Mutta heillä on toinen epookki 2 päivää 3 tuntia 32 minuuttia 30 sekuntia myöhemmin. Jälkimmäinen on todellinen astronominen epookki, jota vastoin edellinen näyttää olevan kansallinen epookki. Mutta jos tällä kali-yugan epookilla ei ollut mitään todellisuutta vaan se oli ainoastaan laskelmien seurausta, miksi nämä laskutavat olisi erotettu toisistaan? Heidän laskelmilla määritelty astronominen epookkinsa olisi silloin tullut kali-yugan epookiksi ja se

olisi sijoittunut tarkalleen auringon ja kuun konjunktioon, kuten on kolmen muun taulun epookkien tapauksessa. Heillä on täytynyt olla jokin erityinen syy näiden laskutapojen erottamiseen, ja tämä syy saattaa johtua ainoastaan epookin olosuhteista ja ajasta. Nämä eivät luonnollisestikaan olleet laskelmien tulosta eivätkä niistä riippuvaisia.

”Eikä tässä kaikki. Jos lähdemme solaarista epookista, jonka määrittää auringonnousu 18.2.3102 eaa., ja laskemme taaksepäin 2 päivää 3 tuntia 32 minuuttia 30 sekuntia, saamme ajankohdan 2 tuntia 27 minuuttia 30 sekuntia helmikuun 16. päivän aamulla, joka on kali-yugan alkamishetki. On todella omituista, että tätä tärkeää ajankohtaa ei ole pantu alkamaan jonakin vuorokauden neljänä suurena rajakohtana. Olisi voinut luulla, että epookki olisi pantu keskiyöksi ja että 2 tuntia 27 minuuttia 30 sekuntia on vain meridiaanioikaisu. Mutta olkoon syy mikä tahansa tämän hetken kiinnittämiseen, on selvää, että jos tämä epookki oli pelkän laskelman tulos, olisi ollut aivan yhtä helppoa siirtää se takaisin keskiyöhön, niin että epookki olisi vastannut tarkalleen päivän pääosia, eikä asettaa sitä sellaiseen kohtaan, joka katkaisee päivänmitan satunnaisessa kohdassa.

”Toiseksi: Hindulaiset väittävät, että kali-yugan ensimmäisellä hetkellä tapahtui kaikkien planeettojen yhtymä ja että heidän taulunsa osoittavat tämän yhtymän tapahtuneen. Meidän taulumme taas näyttävät, että se saattoi todella tapahtua silloin. Jupiter ja Merkurius olivat tarkalleen samassa ekliptikan asteessa. Mars oli siitä 8° ja Saturnus 18° päässä. Tästä seuraa, että näihin aikoihin tai noin viidentoista päivän aikana kali-yugan alettua hindulaiset näkivät neljän planeetan peräkkäin astuvan esiin auringon sädepiiristä: ensin Saturnus, sitten Mars, sitten Jupiter ja Merkurius, ja nämä planeetat näyttivät yhtyvän jokseenkin pienellä alueella. Vaikka Venus ei ollut niiden joukossa, ihmeellisyyden tunne sai heidät kutsumaan sitä kaikkien planeettojen yhtymäksi. Bramiinien todiste tässä pitää yhtä meidän taulujemme kanssa. Ja tämä todiste, joka on tradition tulosta, perustui siis todelliseen havaintoon.

[e663] ”Kolmanneksi: Voimme huomauttaa, että tämä ilmiö oli näkyvissä kahden viikon ajan epookin jälkeen ja tarkalleen siihen aikaan, jolloin oli täytynyt tulla huomatuksi se kuunpimennys, joka kiinnitti epookin. Nämä kaksi havaintoa tukevat toisiaan ja sen, joka teki toisen, on täytynyt tehdä toinenkin.

”Neljänneksi: Me voimme myös uskoa, että hindulaiset määräsivät samaan aikaan kuun solmun paikan. Tämä näyttää käyvän ilmi heidän laskelmistaan. He antavat epookin ajalle kuun pituusasteen ja lisäävät tähän päivään vakion 40 minuuttia, joka [s724] on solmun liike 12 päivässä 14 tunnissa. Se on aivan sama kuin jos he sanoisivat, että tämä määrittäminen tehtiin kolmetoista päivää epookin jälkeen ja että saadaksemme sen sopimaan yhteen epookin kanssa, meidän täytyy lisätä 40 minuuttia, jonka verran epookki on peräytynyt tänä aikana.

”Tämä havainto on sen vuoksi samanaikainen kuin kuunpimennyksen havaitseminen. Meillä on siis tässä kolme havaintoa, jotka tukevat toinen toistaan.

”Viidenneksi: G. Le Gentilin tekemästä hindulaisen eläinradan kuvauksesta

näky, että siinä niiden tähtien paikka, joita nimitetään ”Härän silmäksi”¹ ja ”Neitsyen tähkäksi”², voidaan määrittellä kali-yugan alkuhetkellä.

”Jos näitä paikkoja verrataan niiden todelliseen asemaan, vähentämällä *meidän* kevättasauspisteen prekessiomme tuohon ajankohtaan asti, näemme, että hindulaisen eläinradan alkupisteen täytyy olla Vesimiehen 5. ja 6. asteen välillä. Bramiinit olivat siis oikeassa asettaessaan sen tuon merkin 6. asteeseen, varsinkin kun niin pieni eroavuus saattaa johtua kiintotähtien omasta liikkeestä, joka on meille tuntematon.

”Siinä oli siis yhä yksi havainto, joka johti hindulaisia tähän jotakuinkin tarkkaan määrittelyyn, joka vakaannutti heidän liikkuvan eläinratansa alkupisteen tuona ajankohtana.

”Ei näytä olevan mahdollista epäillä, että muinaisuudessa tehtiin astronomisia havaintoja tähän aikaan. Persialaiset sanovat, että neljä kaunista tähteä oli asetettu maailman neljän kulman vartijoiksi. Sattuu olemaan niin, että kali-yugan alkamishetkellä 3000 tai 3100 vuotta ennen meidän ajanlaskuamme Härän silmä ja Skorpionin sydän [Antares] olivat tarkalleen päiväntasauskohdissa ja Leijonan sydän [Regulus] ja Etelän kala olivat hyvin lähellä päiväntasauskohtia. Myös vuoden 3000 vaiheilla eaa. pantiin merkille Plejadien nouseminen illalla seitsemän päivää ennen syyspäiväntasausta. Tämä ja samankaltaiset havainnot on koottu Ptolemaioksen kalenteriin, vaikka hän ei mainitse lähteitään. Nämä lähteet, jotka ovat vanhempia kuin kaldealaisten havainnot, saattavat hyvinkin olla hindulaisten työtä. He tunsivat hyvin Plejadien tähdistön ja kun me kutsumme sitä kansanomaisesti kyyhkyshäkiksi, he kutsuvat sitä nimellä *Pillalu-kodi* – ”kana poikasineen”. Tuo nimi on siis kulkenut kansasta [e664] kansaan ja tullut meille Aasian vanhimmilta kansoilta. Me näemme vielä, että hindulaisten on täytyntä tarkata Plejadien nousua ja käyttää sitä vuosiansa ja kuukausiansa järjestämiseksi. Näitä tähtiä sanotaan näet myös Krittikäksi ja heillä on sen niminen kuukausi. Tämä yhteensattuma saattaa johtua ainoastaan siitä tosiasiasta, että tuon kuukauden tunnuksena oli Plejadien nouseminen tai laskeminen taivaanrannan yli.

”Mutta yksi tosiasia, joka on vielä ratkaisevampi todiste siitä, että hindulaiset tarkkasivat tähtiä, jopa samalla tavalla kuin me nykyään, merkiten niiden aseman pituusasteella, on se, jonka Augustinus Ricius mainitsee, että Hermeksen 1985 vuotta ennen Ptolemaiosta tekemien havaintojen mukaan Lyyran kirkas tähti [Vega] ja Vesikäärmeen sydämessä oleva tähti [Alphard] olivat kumpikin seitsemän astetta edellä Ptolemaioksen määrittelemää sijaintia. Tämä ilmoitus tuntuu hyvin merkilliseltä. Tähdet siirtyvät tietysti päiväntasauskohdan mukana, ja Ptolemaioksen olisi pitänyt huomata pituusasteiden olevan 28 astetta edempänä sitä kohtaa, jossa ne olivat 1985 vuotta ennen hänen aikaansa. On muuten erikoinen omituisuus siinä, että sama erehdys eli ero löytyi kummankin tähden asemasta. Sen tähden se johtui jostakin syystä, joka koski yhtäläisesti molempia tähtiä. Tämän omituisuuden selittämiseksi arabialainen Thabit oletti tähdillä olevan edestakainen

¹ [Aldebaran, Härän tähdistön päätähti]

² [Spica, Neitsyen tähdistön päätähti.]

liike, niin että ne vuorotellen etenevät ja perääntyvät.

”Tämä hypoteesi voitiin helposti todistaa mahdottomaksi, mutta selittämättä jäivät yhä ne havainnot, joiden sanottiin olevan Hermeksen tekemiä. Hindulaisesta tähtitieteestä sitä vastoin löytyy niiden selitys. Siihen aikaan, joka mainittiin näiden havaintojen ajaksi, 1985 ennen Ptolemaiosta, oli hindulaisen eläinradan alkupiste 35 astetta päiväntasauspisteen edellä. Sen tähden tämän alkukohdan mukaan lasketut pituusasteet olivat 35 astetta edellä niistä, jotka laskettiin päiväntasauskohdan mukaan. Tähdet taas olivat 1985 vuoden aikana siirtyneet 28 astetta, ja silloin jää erotukseksi ainoastaan 7 astetta [s725] Hermeksen ja Ptolemaioksen pituusasteiden mukaan, ja noiden kummankin tähden ero on sama, sillä se johtuu hindulaisen ja ptolemaioslaisen eläinradan lähtökohtien erilaisuudesta, koska jälkimmäinen alkaa silloisesta kevätpäiväntasauksesta. Tämä selitys on niin yksinkertainen ja luonnollinen, että sen täytyy olla tosi. Me emme tiedä, oliko Hermes, tuo muinaisajalla niin kuuluisa viisas, hindulainen, mutta me näemme, että hänen tekeminsään pidetyt havainnot on tehty hindujen tapaan, ja toteamme, että he siis kykenivät tekemään kaikkia niitä havaintoja, jotka olemme luetelleet ja jotka löydämme heidän taulukoistaan.

”Kuudenneksi: Vuoden 3102 eaa. havaintoa, joka näyttää määränneen epookin ajan, ei ollut vaikea tehdä. Näemme, että hindulaiset määrättyään kerran kuun jokapäiväisen liikkeen $13^{\circ} 10' 35''$, käyttivät [e665] sitä jakaakseen eläinradan 27 merkkiin, jotka koskivat kuun kiertoaikaa kuun käyttäessä 27 päivää yhteen eläinradan merkkiin.

”Tällä menetelmällä määrättiin eläinradan tähtien asemat. Siten keksittiin, että Lyyran tähti Le Claire oli 8. merkin 24. asteessa ja Vesikäärmeen sydän 4. merkin 7. asteessa. Näitä pituusasteita sanottiin Hermeksen tekemiksi, vaikka ne oli laskettu hindujen eläinradan mukaan. Samoin he keksivät, että Neitsyen tähti on heidän 15. konstellaationsa alussa ja Härän silmä 4. konstellaation lopussa. Näistä tähdistä toinen oli 6. merkissä $6^{\circ} 40'$, toinen 1. merkissä $23^{\circ} 20'$ hindulaisessa eläinradassa. Näin ollen se kuunpimennys, joka sattui 15 päivää kali-yugan epookin jälkeen, tapahtui Neitsyen tähtien ja θ -tähtien välisellä kohdalla samassa konstellaatiossa. Nämä tähdet ovat suunnilleen yhden konstellaation etäisyydellä toisistaan, koska toinen alkaa viidentenätoista, toinen kuudentenatoista. Silloin ei ollut vaikeata määrittää kuun paikkaa mittaamalla sen etäisyyttä jommastakummasta näistä tähdistä. Tästä he lukivat auringon aseman, joka on vastakkainen kuulle ja tuntien näiden keskimääräisen nopeuden he sitten laskivat, että kuu oli eläinradan alkupisteessä keskimääräisen pituusasteensa mukaan keskiyöllä helmikuun 17. ja 18. päivän välillä vuonna 3102 eaa. ja että aurinko oli samalla paikalla kuusi tuntia myöhemmin todellisen pituusasteensa mukaan. Tämä tapaus määräsi hindulaisen vuoden alkamiskohdan.

”Seitsemänneksi: Hindulaiset sanovat, että 20 400 vuotta ennen kali-yugan aikaa oli eläinradan alkupiste kevätpäiväntasauspisteen kohdalla ja että aurinko ja kuu olivat silloin siinä konjunktiossa. Tämä epookki on nähtävästi oletettu,¹ mutta

¹ Miksi sen pitäisi olla ”oletettu”, sitä eivät eurooppalaiset tiedemiehet voi koskaan

voimme kysyä, mistä kohdasta eli mistä epookista hindulaiset lähtivät sen määrittämiseksi. Jos otamme hindulaiset ajat auringon ja kuun kierroksille, nim. auringon 365 päivää 6 tuntia 12 minuuttia 30 sekuntia ja kuun 27 päivää 7 tuntia 43 minuuttia 13 sekuntia, saamme

$$\begin{aligned} 20\ 400 \text{ auringonkierrosta} &= 7\ 451\ 277 \text{ päivää } 2 \text{ tuntia} \\ 272\ 724 \text{ kuunkierrosta} &= 7\ 451\ 277 \text{ päivää } 7 \text{ tuntia} \end{aligned}$$

”Tähän tulokseen tullaan, jos lähdetään kali-yugan epookista. Se hindulaisten väite, että sanotulla ajalla oli samana päivänä auringon ja kuun yhtymä, perustuu heidän omiin tauluihinsa. Mutta jos me käyttäen samoja välineitä lukisimme taaksepäin vuodesta 1491 jaa. tai joltakin kohdalta vuonna 1282 jaa., josta puhumme myöhemmin, eroa olisi ollut miltei yksi tai kaksi päivää. On oikein ja luonnollista, että hindulaisten laskujen tarkastamisessa otamme huomioon juuri ne seikat, joiden avulla he tekivät johtopäätöksensä, ja että lähdemme siis siitä epookista, joka tekee meille mahdolliseksi laskea [e666] kyseisen kuvitellun epookin. Koska he laskivat tämän laskelmansa tekemiseksi ajan todellisesta epookistaan, nim. siitä, joka perustui heidän omiin havaintoihinsa, eikä mistään sellaisesta epookista, joka juuri laskemalla olisi saatu edellisestä, tästä seuraa, että heidän todellinen epookkinsa oli vuosi 3102 eaa.

”Kahdeksanneksi: Tiruvârûrin bramiinit sanovat kuun liikkeen olevan 7. merkissä $2^{\circ} 0' 7''$ siirtyvällä eläinradalla ja 9. merkissä $7^{\circ} 45' 1''$ päiväntauskohtaan nähden suuressa 1 600 984 päivän eli 4386 vuoden ja 94 päivän kaudessa. Me uskomme, että tämä liikemääritys on saatu havaintoja tekemällä ja meidän täytyy sanoa heti aluksi, että tämä aika on niin pitkä, että sitä olisi hyvin vaikea laskea keskimääräisten liikkeiden mukaan.

”Astronomisissa laskelmissaan hindulaiset käyttivät 248, 3031 ja 12372 päivän pituisia kausia. Vaikka nämä kaudet ovat aivan liian lyhyitä, ne eivät ole niin sopimattomia käytettäväksi kuin edellä mainittu kausi. Sitä paitsi niissä on tarkka luku kuukierroksia sen apogeumista laskien. Ne ovat todellisuudessa keskimääräisiä liikkeitä. Tuo suuri aikakausi 1 600 984 päivää ei ole yhteen koottujen kiertoaikojen summa, eikä ole mitään syytä, miksi siinä pitäisi olla 1 600 984 mieluummin kuin 1 600 985 päivää. Näyttää siltä, että ainoastaan havainto on määrännyt tämän päivien lukumäärän ja aikakauden alku- ja loppupäivät. Tämä aikakausi loppuu toukokuun 21. p:nä 1282 jaa. klo 05.15.30 Benaresissa. Kuu oli silloin apogeumissa hindulaisten mukaan ja sen pituusaste oli:

$$\begin{aligned} &7. \text{ merkki } 13^{\circ} 45' 1'' \\ \text{Mayer sanoo pituusasteen olleen} &7. \text{ merkki } 13^{\circ} 53' 48'' \\ \text{Ja asettaa apogeumin kohtaan} &7. \text{ merkki } 14^{\circ} 6' 54'' \end{aligned}$$

”Bramiinien tekemä kuun sijainnin määrittäminen poikkeaa siis meidän esittämästämme sijainnista ainoastaan 9 minuuttia ja apogeumin paikka 22 minuuttia, ja on ilmeistä, että he suoranaisten havaintojen perusteella pääsivät

tähän yhtäpitävyyteen meidän parhaiden taulujemme kanssa ja saivat nämä tarkat tähtiasennot. Jos siis havainto päätti tämän aikakauden lopun, on kaikki syy uskoa, että se myös määräsi sen alkamisen. Silloin tämä suoranaisesti ja luonnon mukaan määritelty tähtien liike olisi mitä läheisimmin yhtäpitävä taivaankappaleiden todellisen liikkeen kanssa.

”Ja asiallisesti hindulaiset tähtiliikkeet tällä pitkällä 4883 vuoden aikakaudella eivät eroa minuuttiakaan Cassinin tekemistä laskuista ja käyvät samalla lailla yhteen Mayerin tekemien laskelmien kanssa. Siten kaksi kansaa, hindulaiset ja eurooppalaiset, asuen maailman vastakkaisilla puolilla ja miltei yhtä paljon poiketen toisistaan vakiintuneiden tapojensa ja käsitteidensä puolesta, saavuttivat tarkalleen samat tulokset kuun liikkeen laskemisessa. Tämä yhteisymmärrys ei olisi ajateltavissa, jollei se perustuisi samanlaisiin havaintoihin ja samanlaiseen luonnon seuraamiseen. Huomatkaamme, että hindulaisten neljä taulua ovat kaikki saman astronomian kopioita. Ei voi kieltää, että siamilaiset taulut olivat olemassa [e667] v. 1687, jolloin S. de la Loubère toi ne Intiasta. Siihen aikaan eivät Cassinin ja Mayerin taulut vielä olleet olemassa, ja hindulaisilla oli jo hallussaan näiden taulujen sisältämät tarkat laskelmat, kun meillä ei ollut vielä niitä.¹ On siis

¹ ”Seuraava on vastaus niille tiedemiehille, jotka kuvittelevat mahdollisesti, että meidän lähetyssaarnaajamme olisivat vieneet meidän astronomiamme Intiaan ja ilmoittaneet sen hindulaisille. Ensiksi: Hindulaisella astronomialla on omat erikoiset muotonsa, joiden omaperäisyys pistää heti silmään. Jos se olisi käännetty meidän astronomiastamme, olisi tarvittu suurta taitoa ja tietoa varkauden peittämiseksi. Toiseksi: Jos he olisivat lainanneet meiltä kuun keskimääräisen liikkeen, he olisivat myös saaneet ekliptikan kallistumisen, auringon keskuksen tasauksen ja vuoden pituuden. Näissä kohdissa heidän tietonsa eroavat täydellisesti meidän tiedoistamme ja ovat huomattavan tarkkoja sovitettuina vuoteen 3102 eaa. Sitä vastoin ne olisivat äärimmäisen virheellisiä, jos ne olisi laskettu viime vuosisataa varten. Kolmanneksi: Meidän lähetyssaarnaajamme eivät ainakaan v. 1687 olisi voineet ilmoittaa hindulaisille kuun keskimääräistä liikettä Cassinin taulujen mukaisesti, koska niitä ei ollut vielä silloin olemassa. He saattoivat tuntea ainoastaan Tykon, Ricciolin, Kopernikuksen, Boulliaun, Keplerin ja Longomontanuksen laskemat keskimääräiset liikkeet ja Alphonson taulut. Mainitsen sarakkeissa ne keskimääräiset liikkeet, jotka näiden tutkijoiden mukaan saadaan 4383 vuodesta ja 94 päivästä. [Giovanni Battista Riccioli, *Almagestum novum* jne., 1651, I, s. 255.]

Taulut	Keskim. liikkeet				Ero hindulaisesta			
	m.	°	'	"	°	'	"	
Alphonso	9	7	2	47	—	0	42	14
Kopernikus	9	6	2	13	—	1	42	48
Tyko Brahe	9	7	54	40	+	0	9	39
Kepler	9	6	57	35	—	0	47	26
Longomontanus	9	7	2	13	—	0	42	48
Boulliau	9	6	48	8	—	0	58	53
Ricciole	9	7	53	57	+	0	8	56
Cassini	9	7	44	11	—	0	0	50
Intia	9	7	45	1				

”Mitkään näistä keskimääräisistä liikkeistä eivät pidä yhtä hindulaisten kanssa paitsi

myönnettävä, että hindulaisten [s727] tähtiliikkeiden tarkkuus riippuu havainnoista. Se on täsmällinen koko tällä pitkällä 4383 vuoden ajalla, koska se saatiin suoraan taivaalta, ja jos havainnot määräisivät sen lopun, silloin ne määräisivät myös sen alun. Se on astronomian historiassa pisin aika, jonka kuluessa on tehty havaintoja ja joista on muisto säilytetty. Sen alkukohtana on epookki v. 3102 eaa., ja se on sitova todiste tuon epookin todellisuudesta.”¹

Olemme lainanneet Baillyn kirjaa pitkälti, koska hän on yksi niitä harvoja tiedemiehiä, jotka ovat täysin oikeudenmukaisesti käsitelleet vanhojen arjalaisten tähtitiedettä. John Bentleystä aina Burgessin *Sûrya-Siddhântaan* asti ei yksikään astronomi ole ollut kyllin rehellinen muinaisuuden oppineinta kansaa kohtaan. Mutta olkoon hindulaisten symboliikkaa vääristely ja väärin ymmärretty kuinka paljon tahansa, kukaan okkultisti ei voi olla myöntämättä sen oikeudenmukaista arvoa, jos hän vähänkin tuntee salaisia tieteitä. Eikä hän hylkää hindulaisten metafyyisistä ja mystistä [e668] eläinratatulkintaa, vaikka kuninkaallisten astronomisten seurojen kaikki joukot ryhtyisivät vastustamaan heidän tarkkaa tulkintaansa.

Monadin ja sielun laskeutumista ja jälleennousua ei voi erottaa eläinradan merkeistä. Tuntuu myös luonnollisemmalta ja sopivammalta uskoa, että salaperäinen sympatia on olemassa tuonpuoleisen sielun ja loistavien tähtien välillä ja että jälkimmäiset vaikuttavat edelliseen, kuin että olisi perää siinä mielettömässä käsityksessä, että taivaan ja maan luojat asettivat taivaankannelle muistomerkit kahdestatoista huonosti eläneestä juutalaisesta. Ja jos kaikkien gnostilaisten koulujen ja myöhempien platonilaisten tarkoitus oli, kuten *The Gnostics and their Remains* -kirjan tekijä väittää, [s728] ”sovittaa vanhaan uskoon buddhalaisen teosofian vaikutuksia, jonka sisältö oli se, että hindulaisen mytologian lukemattomat jumalat olivat ainoastaan nimiä ensimmäisen kolminaisuuden VOIMISTA ja sen peräkkäisistä AVATÂROISTA eli ilmennyksistä ihmiseen asti”, niin minne meidän on parempi kääntyä näiden teosofisten aatteiden lähteen löytämiseksi kuin muinaiseen intialaiseen viisauteen? Sanomme vielä kerran: Muinainen okkultismi pysyisi kaikille käsittämättömänä, jos se paljastettaisiin muulla tavalla kuin sen tutuimpien kanavien, buddhalaisuuden ja hindulaisuuden kautta. Sillä edellinen on jälkimmäisen emanaatio, ja molemmat ovat saman äidin – muinaisen *lemurialais-atlantislaisen viisauden* – lapsia.

Cassinin. Hindulaiset eivät siis lainanneet muilta keskimääräisiä liikkeitään, koska heidän lukunsa sopivat yhteen ainoastaan Cassinin lukujen kanssa, joita ei ollut tehty vielä v. 1687. Tämä kuun keskimääräinen liike kuuluu siis hindulaisille, jotka olivat voineet saada sen ainoastaan suoranaisen havainnon perusteella.” [Baillyn alaviite.]

¹ J.-S. Bailly, *Traité de l'astronomie indienne et orientale*, Paris 1787, ”Discours Préliminaire”, s. xx–xxxvii.

[s729]

XVIII

YHTEENVETO KESKINÄISESTÄ ASEMASTA

Lukija on nyt saanut tarkastella koko asiaa kummaltakin puolelta, ja hänelle on jäänyt pääteltäväksi, onko oikeus meidän puolellamme vai ei. Jos luonnossa on jotakin sellaista kuin tyhjiys, *vacuum*, sen voi odottaa fyysisen lain mukaan esiintyvän myös niiden henkilöiden aivoissa, jotka avuttomina ihailevat tieteen ”valoja”, koska nämä kumoavat toinen toisensa opetukset. Jos koskaan teoria ”kahdesta valosta syntyy pimeys” on voitu käytännössä todentaa, niin varmasti tässä tapauksessa, jolloin toinen puolikas ”valoista” tyrkyttää ”voimiaan” ja ”liikkeen lajejaan” uskovaisten mieleen, toinen puolikas taas vastustaa niiden olemassaoloakin. ”Eetteri, aine, voima” on pyhä hypostaattinen kolminaisuus, tieteen todella *tuntemattoman* Jumalan kolme prinssiippiä, jota tiede nimittää FYYSISEKSI LUONNOKSI!

Teologia pannaan koville ja ivan kohteeksi sen johdosta, että se uskoo kolmen persoonan yhtymiseen yhdeksi jumalolennoiksi – yksi Jumala olemukseltaan, kolme persoonaa yksilöllisyyteen katsoen. Meitä taas ivataan siitä, että uskomme todistamattomiin ja aina todistamattomiksi jääviin oppeihin, enkeleihin ja paholaisiin, jumaliin ja henkiin. Ja [e669] todella tiedemiehet saattoi pääsemään teologiasta voitolle suuressa ”taistelussa uskonnon ja tieteen välillä” juuri se seikka, että tuon perusolemuksen samuutta ja sen kolminaista yksilöllisyyttä – sikäli kuin tuo aate oli teologisen tajunnan syvyyksissä synnytetty, tuotu ilmoille ja kehitelty – ei kumpaakaan voitu todistaa olevan olemassa millään tieteellisen järkeilyn induktiivisella prosessilla, kaikkein vähiten aistien avulla. Uskonnon täytyi hävitä, sanottiin, koska se opettaa *mysteereitä*. *Mysteeri on terveen järjen kieltämistä*, ja tiede torjuu sen. Tyndallin mukaan metafysiikka on *fiktiota*, kuten runouskin. Tiedemies *ei usko mihinkään* vaan kieltää kaiken, *mikä ei ole hänelle todistettu*. [s730] Teologi taas hyväksyy *kaiken sokeasti*. Mutta teosofi ja okkultisti, jotka eivät omaksu mitään pelkän uskon nojalla, eivät edes *eksaktia* tiedettä, ja spiritualisti, joka kieltää dogmit mutta uskoo henkiin ja *näkymättömiin mutta mahdollisiin vaikutuksiin*, joutuvat myös saman halveksinnan alaiseksi. Olkoon sitten niin. Meidän on nyt vain tutkittava, eikö *eksakti* tiede menettele tarkalleen samalla tavalla kuin teosofia, spiritualismi ja teologia.

Eräässä S. Laingin kirjoittamassa teoksessa nimeltä *Modern Science and Modern Thought*, jonka kirjoittaja *Timesin* kiittävän selostuksen mukaan ”esittää voimallisesti ja vaikuttavasti tieteen suunnattoman suuria keksintöjä ja sen lukemattomia voittoja vanhoista käsityksistä aina kun NE AJATTELEMATTOMASTI VAATIVAT SILTÄ JOHTOPÄÄTÖKSIÄ”, sanotaan luvussa III ”Aineesta” seuraavaa:

”MISTÄ ON AINEELLINEN MAAILMA MUODOSTUNUT? EETTERISTÄ, EETTERISTÄ JA EETTERISTÄ”... on vastaus.

Pysähdymme kysymään, mitä on eetteri? Ja Laing vastaa tieteen nimessä:

*Eetteriä me emme todellakaan tunne MILLÄÄN KOKEELLA, JONKA AISTIMME VOISIVAT TUNNISTAA, vaan se on jonkinlainen matemaattinen substanssi, joka MEIDÄN ON PAKKO OLETTAA voidaksemme selittää valon ja lämmön ilmiöiksi.*¹

Entä mitä aine on? Tiedättekö siitä enemmän kuin mitä tiedätte ”hypoteettisesta” tekijästä, eetteristä?

*Tarkasti puhuen on totta, että kemialliset tutkimukset... eivät voi kertoa meille MITÄÄN SUORANAISTA elävän aineen kokoonpanosta... [ja] on myös tarkasti ottaen totta, ettemme tiedä mitään AINOANKAAN [aineellisen] KAPPALEEN kokoonpanosta, OLKOON SE MIKÄ TAHANSA.*²

Entä energia? Varmasti voitte määritellä ainakin kolmannen persoonan aineellisen universuminne kolminaisuudessa?

”ENERGIA ON SE, MIKÄ TUNNETAAN AINOASTAAN VAIKUTUSTENSA KAUTTA.” (*Fysiikan kirja.*)

Olkaa hyvä ja selittäkää, sillä tämä on hieman hämärää.

MEKANIKASSA ON TOIMIVAA JA POTENTIAALISTA ENERGIAA: TYÖ JOKA TODELLA SUORITETAAN [e670] JA KYKY SEN SUORITTAMISEEN. MITÄ MOLEKYYYLIENERGIAAN ELI VOIMIIN TULEE, NE ERILAISET ILMIÖT, JOITA NÄEMME KAPPALEISSA, NÄYTTÄVÄT, ETTÄ NIIDEN MOLEKYYYLIT OVAT KAHDEN VASTAKKAISEN VOIMAN VAIKUTUKSEN ALAISIA, JOISTA TOINEN PYRKII VETÄMÄÄN NIITÄ YHTEEN, TOINEN EROTTAMAAN NIITÄ... EDELLISTÄ VOIMAA NIMITETÄÄN MOLEKYYYLIEN VETOVOIMAKSI, JÄLKIMMÄINEN VOIMA JOHTUU *vis vivasta* ELI LIKUTTAVASTA VOIMASTA.³

[s731] Aivan niin, mutta juuri tämän *liikuttavan voiman*, tämän *vis vivan* luontoa tahtoisimme oppia tuntemaan. Mitä se on?

”ME EMME TIEDÄ”, ON MUUTTUMATON VASTAUS. ”SE ON MIELENI LUOMA TYHJÄ VARJO”, selittää Huxley teoksessaan *Physical Basis of Life*.

Siten nykyaikaisen tieteen koko rakenne perustuu jonkinlaiseen ”matemaattiseen abstraktioon”, monimuotoiseen ”substanssiin, joka harhauttaa meidän aistejamme” (Du Bois-Reymond) ja nojautuu *vaikutuksiin*, noihin varjomaisiin ja illusorisiin virvatuliin, jotka syntyvät *jostakin*, mikä tieteelle on aivan tuntematon ja sen saavutuspiirin ulkopuolella. ”*Itse liikkuvat*” atomit! *Itse liikkuvat* auringot, planeetat ja tähdet! Mutta keitä sitten tai *mitä* ovat ne kaikki, jos niille itselleen on suotu liike? Miksi te fyysikot sitten nauratte ja ivaatte meidän ”itse liikkuvaa ARCHAUSTAMME”? Tiede halveksii mysterejä ja hylkää ne, mutta

¹ Luku III, ”On Matter”, s. 51.

² Huxley, *On the Physical Basis of Life*, Edinbug, 8.11.1868.

³ Ganot, *Éléments de Physique*, III, § 83 (vapaa käännös).

niin kuin isä Félix oikein sanoi: ”MYSTEERI on tieteen väistämätön kohtalo... se ei voi välttää sitä!” Ranskalainen saarnaaja puhuu tässä meidän omaa kieltämme ja me olemme toistaneet hänen sanojaan *Hunnuttomassa Isiksiksessä*.¹ Kuka – hän kysyy – kuka teistä tiedemiehistä

...on kyennyt ratkaisemaan jonkin kappaleen muodostumisen salaisuuden, yhden atomin synnyn? Mitä on, en kysy auringon keskuksessa, vaan atomin keskuksessa? Kuka on pystynyt tutkimaan perusteellisesti hiekanjyvän syvyyksiä? Hyvät kuulijat, tiede on tutkinut hiekanjyvää tuhansia vuosia, se on käännellyt ja väännellyt sitä, jakanut yhä pienempiin osiin, tehnyt sillä kokeita, vaivannut sitä kysymyksillään saadakseen siepatuksi siltä lopullisen vastauksen sen salaisesta kokoonpanosta. Tiede kysyy kyltymättömällä uteliaisuudellaan: ’Jaanko sinua loputtomiin?’ Sitten tämän kuilun yläpuolella roikkuen tiede epäröi, kompuroi ja tuntee olonsa hämmentyneeksi, se menee päästään pyörälle ja lausuu epätoivoissaan: *EN TIEDÄ!*

Mutta jos ollaan niin täysin tietämättömiä yhden hiekanjyvän synnystä ja salaisesta luonteesta, kuinka teillä saattaisi olla minkäänlaista näkemystä yhdenkään elollisen olennon synnystä? Mistä elämä on tullut elolliseen olentoon? Missä on sen alku? Mikä on elämänvoima?”²

Kieltävätkö tiedemiehet kaikki nämä syytökset? Eivät suinkaan, sillä tässä on Tyndallin tunnustus, joka näyttää, kuinka voimaton tiede on tämän ainemaailman suhteen.

Atomien ensimmäinen järjestyminen, josta niiden kaikki myöhempi toiminta riippuu, [e671] uhmaisi vielä tarkempiakin tutkimuskeinoja kuin mikroskoopin... Pelkästään kysymyksen äärimmäisen vaikeuden ja monimutkaisuuden vuoksi jo kauan ennen kuin havainnolla on asiasta ollut mitään sanottavaa, kaikkein harjaantuneinkin äly, kaikkein hienostunein ja koulutetuin mielikuvitus, *vetäytyy avuttomana pois ongelman tarkastelusta*. Me mykistymme eikä hämmästyttämme voi mikään mikroskooppi huojentaa, sillä me epäilemme emme ainoastaan tutkimusaseittemme voimaa vaan sitäkin, onko [s732] meillä itsellämme sitä älyllistä kykyä, että voisimme punnita luonnon äärimmäisten rakenteellisten voimien laatua.

Kuinka vähän todella tiedetään ainemaailmasta, on jo vuosien aikana aavistettu itse näiden tiedemiesten myönnytysten nojalla. Kuitenkin on vielä materialisteja, jotka tahtoisivat hylätä myös eetterin – eli sen, mitä tiede nimittää rajattomaksi substanssiksi ja jonka noumenonia buddhalaiset kutsuvat svabhavatiksi – ja samalla atomit, jotka kummatkin ovat vaarallisia sen tähden, että niillä on vanhastaan suhteita filosofiaan ja nykyään kristinuskoon ja teologiaan.

¹ Tiede osa 2, s. 100–101.

² Notre-Damen isä Félixin esitelmiä, *Le Mystère et la Science*, tai des Mousseaux, *Les Hauts Phénomènes de la magie*, 1864, s. xviii–xix. [Ks. myös Hunnuton Isis, tiede osa 2, s. 100–101.

Varhaisimmista filosofeista asti, joiden tiedot ovat säilyneet jälkimaailmalle, aina meidän nykyiseen aikaamme asti – joka, jos se kieltää avaruuden ”näkyvät olennot”, ei ainakaan voi olla niin mieletön ettei myöntäisi edes jonkinlaisen *plenumin*, täyden tilan, olemassaoloa – on universumin *täysinäisyys* ollut hyväksytty käsitys. Mitä tämän täysinäisyyden muinoin uskottiin sisältävän, saamme tietää Hermes Trismegistukselta (tri Anna Kingsfordin erinomaisen käännöksen mukaan), kun hän sanoo:

Mitä tulee tyhjiyteen... on mielipiteeni se, ettei sitä ole olemassa, ei ole koskaan ollut eikä tule olemaan, sillä kaikki universumin eri osat ovat niin kuin maakin täynnä kappaleita, jotka eroavat toisistaan laadultaan ja muodoltaan, joilla on eri lajinsa ja eri suuruutensa, toinen pienempi, toinen suurempi, toinen kiinteä, toinen ohut. Suuremmat ja kiinteämmät huomataan helposti. Pienemmät ja ohuemmat ovat vaikeasti havaittavia tai kokonaan näkyvät. Me voimme ainoastaan tuntea niiden olemassaolon. Tästä syystä *monet ihmiset kieltävät näiden olentojen olevan kappaleita ja pitävät niitä pelkkinä avaruuksina*,¹ mutta on mahdotonta, että sellaisia avaruuksia olisi. Sillä jos jotakin voisi olla maailman ulkopuolella... se olisi vain avaruus täynnä järkiolentoja, vastaten sen [universumin] jumaluutta... Minä puhun haltioista, sillä arvelen, että ne asuvat meidän luonamme, ja puhun sankareista, jotka asuvat yläpuolellamme, maan ja korkeampien ilmapiirien välillä, missä ei ole pilviä eikä myrskyä.²

Ja niin mekin ”arvelemme”. Mutta, kuten on jo sanottu, ei kukaan itämainen vihitty puhuisi piireistä, edes kaikkein korkeimmista, jotka olisivat ”yläpuolellamme, maan ja [e672] ilmapiirien välillä”, koska okkulttisessa kielessä ei ole mitään tällaista jakoa tai mittaa, ei mitään ”yläpuolella” eikä ”alhaalla” vaan ”ikuinen”, *kahden muun sisäisen sisällä*, eli subjektiivisuuden tasoja, jotka vähitellen [s733] muuttuvat maisen objektiivisuuden tasoksi – koska tämä on *ihmiselle* viimeinen, hänen oma tasonsa. Tämä välttämätön selitys voidaan tässä lopettaa toistamalla Hermeksen sanoin, mitä koko mystikkojen maailma uskoo tästä erikoisseikasta:

On monia jumalien järjestöjä, ja kaikissa niissä on tajuttava osa. Ei pidä luulla, että ne eivät ulottuisi aistien piiriin. Päinvastoin me tajuamme niitä ehkä paremmin kuin niitä, joita kutsumme näkyviksi... On siis jumalia, jotka ovat

¹ Tässä näkyy esimerkki syklien vaikutuksesta ja niiden jaksottaisesta palaamisesta! Ne, jotka kielsivät näiden ”olentojen” (voimien) olevan kappaleita ja kutsuivat niitä avaruuksiksi, olivat meidän nykyaikaista tiedehullua yleisöämme ja heidän virallisia opettajiaan. Nämä puhuvat luonnonvoimista ikään kuin ne olisivat aineen painotonta energiaa ja liikkeen lajeja ja kuitenkin siitä poikkeuksena pitävät sähköä yhtä *atomisena kuin aine* itse on (Helmholtz). Epäjohdonmukaisuus ja ristiriitaisuus vallitsee yhtä hyvin oikea- kuin vääräoppisen tieteen alalla. [H. P. B.]

² Hermes Mercurius Trismegistus, *The Virgin of the World*, englanniksi kääntäneet tri Anna B. Kingsford ja Edward Maitland (1885), s. 83–84.

kaikkea näkyvää korkeammalla. Niiden jälkeen tulevat jumalat, joiden periaate on henkinen. Nämä jumalat ovat tajuttavia, ja kaksinkertaisen alkuperänsä mukaisesti ne *ilmentävät kaikkia* tajuttavia *olioita* kunkin niistä valaistessa toistensa tekoja.¹ Korkein olento taivaassa eli kaikessa, mitä tämä nimi sisältää, on Zeus, sillä taivaan kautta Zeus antaa elämän kaikille olennoille. *Auringon* korkein olento on *valoa*, sillä auringonkehästä me saamme valon siunauksen. Kiintotähtien 36 horoskoopilla on korkeimpana olentonaan eli hallitsijanaan *Pantomorfos*, jolla on kaikki muodot, koska hän antaa jumalalliset muodot erilaisille tyypeille. Seitsemällä planeetalla eli vaeltavalla pallolla on korkeimpina henkinään onni ja kohtalo, jotka ylläpitävät luonnonlakien ikuista tasapainoa lakkaamattoman muutoksen ja alinomaisen liikkeen avulla. Eetteri on se välikappale eli keino, jolla kaikki saadaan aikaan.²

Tämä on aivan filosofista ja itämaisen esoterismin hengen mukaista, sillä kaikkia voimia, sellaisia kuin valo, lämpö, sähkö jne., nimitetään ”jumaliksi” – esoteerisesti.

Näin täytyykin todella olla, koska Egyptin ja Intian esoteeriset opit olivat yhtäpitäviä. Ja sen tähden on luonnollisena tuloksena *fohatin* personoiminen sen syntetisoidessa luonnossa ilmeneviä voimia. Sitä paitsi, kuten myöhemmin tulee näytettäväksi, vasta nykyään alkaa tässäkin tapauksessa vääräoppinen eikä oikeaoppinen tiede³ tuntea hiukan luonnon todellisia ja *salaisia* voimia, vaikka niiden olemassaoloa, ainakin yhdessä tapauksessa, tukee ja vahvistaa lukematon joukko sivistyneitä ihmisiä ja vieläpä muutamia virallisen tieteen edustajia.

Lisäksi VI säkeistön lause ”fohat panee liikkeeseen alkuaikaiset maailmanidut eli kosmisten atomien ja aineen kokoumat, jotkut yhdellä tavalla toiset toisella”, nimittäin vastakkaisiin suuntiin – näyttää kyllin oikeaoppiselta ja tieteelliseltä. Sillä tämän asian tueksi on ainakin olemassa yksi täysin tunnustettu tieteen tosiasia, ja se on tämä. Meteorisateet (jotka kausittain ilmenevät marras- ja elokuussa), kuuluvat [e673] sellaiseen järjestelmään, joka elliptisessä kehässä kiertää auringon ympäri. Tämän renkaan aphelium [s734] on 2787 miljoonaa kilometriä Neptunuksen radan toisella puolella, ja sen taso kallistuu maan radan tasoa vastaan 64° 3' suuruisella kulmalla, ja tämä meteoriparvi kiertäessään radallaan kulkee *vastakkaiseen suuntaan maahan nähden*.

Tämä tosiasia, joka huomattiin vasta 1833, näyttää olevan vain jo hyvin kauan sitten tunnetun asian uudelleen keksimistä. *Fohat* heittää kaksin käsin vastakkaisiin suuntiin ”siemenet” ja ”kokkareet” eli kosmisen aineen. Selvemmin sanoen, se sirottelee ohuessa tilassa olevia osasia sekä tähtisumua.

Aurinkokunnan rajojen ulkopuolella on muita aurinkoja ja varsinkin tuo salaperäinen ”keskusauringo” (”näkyvämmän jumaluuden asunto”, kuten

¹ ”Hermes laskee tässä jumaliksi *tajuttavat luonnonvoimat*, universumin elementit ja ilmiöt”, huomauttaa tri A. Kingford alahuomautuksessa, ja tämä selitys on aivan oikea. Niin sanoisi myös itämainen filosofia. [H. P. B.]

² Kingsford ja Maitland, *main. teos*, s. 64–65.

³ Ks. myös X lukua, ”Tulevaisuuden voima”.

muutamat kunnianarvoiset herrat ovat sitä kutsuneet), joka määrää taivaankappaleiden suunnan ja liikkeen. Tuo liike erilaistuttaa myös homogeenisen aineen eri taivaankappaleiden ympärillä ja välissä elementeiksi ja alaelementeiksi, jotka ovat maan päällä tuntemattomia. Näitä nykyajan tiede pitää erillisinä yksilöllisinä alkuaineina, vaikka ne ovat ainoastaan ajallisia näennäisyyksiä, jotka muuttuvat jokaisessa pienessä kaudessa manvantaran aikana ja joita esoteeriset teokset kutsuvat ”kalpallisiksi naamioiksi”.

Fohat on se okkultismin avain, joka aukaisee ja sulkee kaikkien kansojen ns. mytologian monimuotoiset symbolit ja allegoriat. Se osoittaa, kuinka ihmeellinen filosofia ja syvä näkemys luonnon mysteereihin esiintyy egyptiläisten ja kaldealaisten samoin kuin vanhojen arjalaisten uskonnoissa. Jos näytetään, mitä fohat on oikealta luonnoltaan, se todistaa, miten syvästi kaikki nuo esihistorialliset kansat olivat perehtyneet kaikkeen siihen luonnontieteeseen, jota nyt sanotaan luonnonfilosofian fysiikan ja kemian haaroiksi. Intiassa fohat on sekä Vishnun että Indran tieteellinen olemuspuoli. Indra on *Rigvedassa* vanhempi ja tärkeämpi kuin hänen lahkolaismainen seuraajansa. Egyptissä taas fohat tunnettiin Tumina [Atum], joka lähtee Nutista,¹ eli Osiriksenä, kun häntä pidettiin alkujumalana, taivaan ja olentojen luoja.² *Tumia* näet puhutellaan siksi *monimuotoiseksi* jumalaksi, joka *synnyttää muut jumalat* ja ottaa itselleen minkä tahansa haluamansa muodon. Hän on ”elämän valtias”, joka ”antaa jumalille niiden eloisuuden”.³ Hän on jumalien *ylivalvoja* ja se, ”joka luo henkiä ja antaa niille muodon ja elämän”. Hän on ”*pohjatuuli* ja *lännen henki*”. Lopuksi hän on ”laskeva elämän aurinko” eli se sähköinen elonvoima, [s735] joka eroaa ruumiista kuoleman hetkellä. Sen tähden *vainaja* pyytää, että Tum antaisi hänelle henkäyksen *oikeasta* sieraimestaan (positiivista sähköä), [e674] jotta hän eläisi *toisessa* muodossaan. *Kuolleiden kirjan* 42. luvun sekä hieroglyfi että teksti osoittavat, että Tum on sama kuin fohat. Tum kuvaa miestä, joka seisoo pystyssä pitäen käsissään *henkäysten* hieroglyfiä. Teksti kuuluu:

Minä avaan Anin [Heliopoliksen] päällikölle, minä olen Tum. Minä kuljen yli Thot Hapin, horisontin herran, kaataman veden ja olen *maan jakaja* [fohat jakaa avaruuden ja *poikiensa* kanssa maan seitsemään vyöhykkeeseen]..... Minä kuljen yli taivaiden, minä olen kaksi leijonaa. Minä olen *Ra*, minä olen *Aam*, minä söin perilliseni.⁴.... Minä liu’un yli *Aarun* vainion,¹ jonka minulle

¹ ”Oi Tum, Tum! lähtenyt suuresta [naisellisesta] olemuksesta, joka on vesien [suuren syvyyden eli *avaruuden*] helmassa, loistava *kahden leijonan* kautta” (nim. kaksinaisella voimallaan eli kahden *aurinkosilmänsä* mahdollia, positiivis-sähköisellä ja negatiivis-sähköisellä voimalla). (Ks. *Kuolleiden kirja*, III, 1, ja J. F. Champollion-Figeac, *Panthéon Égyptien*, ii.)

² *Kuolleiden kirja*, xvii.

³ *Sama*, lxxix.

⁴ Mielikuva, joka osoittaa jumalallisten toimintojen peräkkäisyyden, toisen muodon muuttumisen toiseksi eli *voimien vuorovaikutuksen*. *Aam* on positiivis-sähköinen voima, joka nielee kaikki muut, kuten Saturnus syö lapsensa.

on antanut rajattoman ikuisuuden mestari. Minä olen ikuisuuden siemen. Minä olen Tum, jolle ikuisuus on suotu.

Aivan samaa puhuimme fohatista XI luvussa ja samat nimitykset annettiin hänelle. Egyptiläisissä papyruksissa tavataan koko salaisen opin kosmogonia siroteltuna irrallisiin lauseisiin, jopa *Kuolleiden kirjaan*. Seitsenluvusta puhutaan yhtä paljon ja sitä painotetaan siinä samalla tavoin kuin *Dzyanin kirjassa*. ”Suurten vesien (syvyyden eli kaaoksen) sanotaan olevan *seitsemän* kyynärää syvä”. Kyynärä tarkoittaa tässä tietysti osastoja, vyöhykkeitä ja periaatteita. Siinä, ”suurella äidissä, syntyivät kaikki jumalat ja *seitsemän suurta*”.² Sekä fohatia että Tumia nimitetään ”seitsemän maagisen voiman suuriksi”, jotka ”voittavat *Apep* [Apopis]-käärmeen” eli aineen.

Ei kenenkään okkultismin tutkijan pidä suinkaan hämmästyä niistä sanonnoista, joita käytetään tavallisesti hermeettisten teosten käännöksissä, eikä luulla, että muinaiset egyptiläiset tai kreikkalaiset puhuivat korkeimmista olennoista ja Jumalasta ja munkkien lailla alinomaan hokivat ”kaiken ainoasta Isästä ja luojaista”, sillä [s736] tavalla kuin käännösten joka sivulla näkyy. Ei ensinkään, sillä nuo tekstit eivät ole alkuperäisiä egyptiläisiä tekstejä. Ne ovat kreikkalaisia poimintoja, joista vanhimmatkaan eivät ulotu uusplatonilaisuuden varhaisinta aikaa kauemmaksi. Ei mikään [e675] egyptiläisten kirjoittama hermeettinen teos (ks. *Kuolleiden kirja*) puhu monoteististen järjestelmien ainoasta universaalista Jumalasta. Kaiken absoluuttinen syy oli yhtä nimetön ja sanoin lausumaton Egyptin muinaisen filosofin mielestä kuin se on alati *tuntematon* Herbert Spencerin käsityksen mukaan. Mitä tavallisiin egyptiläisiin tulee, Maspero sanoo heistä aivan oikein, että kun egyptiläinen

...kehittyi käsitykseen jumalallisesta ykseydestä, ainoa Jumala ei koskaan ollut pelkkä ”Jumala”. Lepage Renouf sanoo oikein, että sana *neter*, *nuti*, ”jumala”, ei heillä koskaan lakannut *olemasta yleisnimi* eikä muuttunut persoonalliseksi.

Jokainen jumala oli heille ”ainoa elävä ja yksi jumala”. Heidän

¹ *Aaru* on Osiriksen valtapiirissä, neljäntoista osastoon jaettu vainio, ”rautaisella aitauksella ympäröity, ja sen sisällä kasvaa *elämän vilja seitsemän* kyynärää korkeana”. Se on egyptiläisten *kāma-loka*. Ainoastaan ne vainajat, jotka tuntevat ”seitsemän salin” ovenvartijoiden nimet, lasketaan Amentiin *ainiaaksi*, ts. ne, jotka ovat kulkeneet kunkin *kierroksen* seitsemän Rodun läpi. Muussa tapauksessa ne saavat levähtää *alemmilla vainioilla*. Se kuvaa myös seitsemää peräkkäistä devachania eli *lokaa*. Amentissa vainaja tulee puhtaaksi hengeksi ikuisuuden ajaksi (xxx, 4). Sitä vastoin *Aarussa* ”hengen (eli vainajan) sielun” *nielee* joka kerta *Uraeus* – käärme, maan poika (toisessa merkityksessä auringon alkuperäiset elonperiaatteet). Se merkitsee, että vainajan astraaliruumis eli ”elementaari” haihtuu ja katoaa ”maan poikaan”, *rajoitettuun* aikaan. Sielu lähtee *Aarun* vainioilta ja kulkee maan päällä missä tahansa haluamassaan muodossa. (Ks. *Kuolleiden kirjan* luku xcix.)

² Ks. *Kuolleiden kirja*, luku cviii, 4, ja Champollion-Figeac, *Panthéon Égyptien*.

Monoteisminsä oli puhtaasti maantieteellistä. Jos Memfiksen egyptiläiset julistivat Ptahin ykseyttä jättäen pois Ammonin, teebalaiset julistivat Ammonin ykseyttä jättäen pois Ptahin [kuten nykyään näemme Intiassa shaivojen ja vaishnavojen tekevän]. Ra, Heliopoliksen ”ainoa Jumala”, ei ole sama kuin Osiris, Abydoksen ”ainoa Jumala”, ja niitä voidaan palvella rinnan toistensa kanssa niiden yhtymättä toisiinsa. Ainoa Jumala on vain jonkin alueen tai kaupungin jumala, *neter*, *nuti*, eikä tee mahdolliseksi että naapurikaupungissa tai viereisellä alueella on toinen ainoa Jumala. Lyhyesti sanoen, aina kun puhumme egyptiläisten monoteismistä, meidän pitäisi puhua Egyptin Jumala Yhdestä eikä ainoasta Jumalasta.¹

Tämän erityisesti egyptiläisen piirteen mukaan pitäisi tutkia niin kutsuttujen *hermeettisten kirjojen* aitoutta, ja se puuttuu kokonaan tällä nimellä säilyneistä kreikkalaisista katkelmista. Tämä todistaa, että jollakin kreikkalaisella uusplatonikolla tai ehkä kristityllä oli kätensä pelissä ja jonkinlainen osallisuus näiden teosten kirjoittamisessa nykyiseen asuunsa. Tietysti niissä on alkuperäinen filosofiansa ja monin paikoin se on koskematon. Mutta kirjoitustapa on muuttunut. Sitä on siloteltu monoteistiseen suuntaan yhtä paljon jollei enemmänkin kuin juutalaisten *I. Mooseksen kirjan* kreikkalaista ja latinaa käännöstä. Ne saattavat olla *hermeettisiä* teoksia, mutta eivät ole kummankaan Hermeksen kirjoittamia – eivät Thotin (Hermeksen), universumin ohjaavan järjen, eivätkä Rosetten kiven Thotin, hänen maallisen inkarnaationsa, jota nimitetään Trismegistokseksi.

Mutta kaikki on pelkkää epäilystä, kieltämistä, kuvainraastoa ja karkeaa välinpitämättömyyttä meidän ajallamme, joka on siitä omituinen, että sillä on satoja ”ismejä” mutta ei yhtään uskontoa. Kaikki jumalankuvat on rikottu paitsi kultainen vasikka.

[s737] Valitettavasti ei mikään kansa välttä karmallista kohtaloaan enempää kuin yksilöt ja persoonatkaan. Ns. historioitsijat käsittelevät itse historiaa yhtä häikäilemättömästi kuin legendoja. Tämän vuoksi Augustin Thierry teki *amende honorablen*, rehellisen anteeksipyyntön, sikäli kuin hänen elämäkertajiinsa voi luottaa. Hän valitti sitä erheellistä perustetta, joka on saattanut harhaan kaikki historiankirjoittajiksi tekeytyvät. Jokainen heistä näet [e676] yrittää oikaista traditiota, ”tuota *vox populi*, kansan ääntä, joka yhdeksässä tapauksessa kymmenestä on *vox Dei*, Jumalan ääni”. Lopuksi hän myöntää, että *ainoastaan legendaan perustuu todellinen historia*, sillä ”legenda”, hän lisää, ”on elävä traditio, ja kolmessa tapauksessa neljästä se on todempi kuin se, mitä me kutsumme historiaksi”.²

Materialistit kieltävät kaiken maailmassa paitsi aineen, ja arkeologit koettavat vähätellä vanhaa aikaa ja hävittää kaikki väitteet aikojen viisaudesta väärentämällä kronologiaa. Meidän päiviemme orientalistit ja historiankirjoittajat tekevät

¹ G. Maspero, *Guide du visiteur au Musée de Boulaq*, s. 152.

² *Rovue des Deux Mendes*, s. 157–158.

muinaisaikaiseen historiaan nähden saman kuin termiitit rakennuksiin nähden Intiassa. Nykyajan arkeologit – joita tulevaisuudessa tullaan pitämään maailmanhistorian ”auktoriteetteina” – ovat vielä vaarallisempia kuin termiitit, sillä he yrittävät valmistaa vanhojen kansojen historialle saman kohtalon, joka on tullut monien temppelien osaksi trooppisissa maissa. Michelet sanoi: ”Historia tulee kaatumaan kumoon ja pirstoutumaan atomeiksi 20. vuosisadan huomassa, itse historioitsijoiden tuhotessa sen viimeisiä perustuksiaan myöten.” Heidän yhteisponnistustensa avulla sille pianikin voi käydä samalla tavalla kuin Pohjois- ja Etelä-Amerikan rauniokaupungeille, jotka ovat hautautuneet syvälle läpipääsemättömiin aarniometsiin. Historialliset tosiasiat pysyvät salattuina uudempien hypoteesien, epäysten ja skeptisyyden selvittämättömän viidakon sisällä. Mutta onneksi *todellinen* historia toistuu, sillä se etenee niin kuin kaikki muukin aikakausittain. Kuolleet tapahtumat, jotka on tahallaan hukutettu aikamme skeptisyyden valtamereen, nousevat kerran vielä ja ilmaantuvat pinnalle...

Teoksemme II osa, joka pyrkii olemaan filosofiaa ja selvittämään mitä syvimpiä ongelmia, alkaa seuraamalla ihmiskunnan kehitystä aina niistä olennoista, joita *on* pidetty yliluonnollisina – *henkinä*. Tämä seikka jo yksin tulee yllyttämään pahansuopaa kritiikkiä. Ne, jotka uskovat salaiseen oppiin ja kannattavat sitä, tulevat kuitenkin kestämaan hulluuden syytökset ja *vielä pahemmatkin* yhtä filosofisella mielellä kuin tämän tekijä jo vuosikausia on kestänyt. Aina kun teosofia syytetään mielettömyydestä, hän voi vastata Montesquieu’n sanoin (*Lettres Persanes*, [Persialaisia kirjeitä]): ”Avaamalla auliisti mielisairaalsansa oletetuille mielenvikaisille ihmiset koettavat vain vakuuttaa toisilleen, etteivät he itse ole mielenvikaisia.”

I OSAN LOPPU